תנ״ך · אחרונים

מגלה עמוקות על התורה

רבי נתן נטע שפירא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מגלה עמוקות על התורה

רבי נתן נטע שפירא

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מגלה-עמוקות-על-התורה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611160902 של הספרייה.

תוכן העניינים

נח 4
לך לך 9
וירא 25
חיי שרה 38
תולדות 50
ויצא 73
וישלח 126
וישב 156
מקץ 193
ויגש 202
ויחי 220
שמות 244
וארא 274
בא 287
בשלח 303
יתרו 308
משפטים 311
תרומה 315
ויקרא 322
שמיני 353
תזריע 362
מצורע 380
אחרי מות 381
קדושים 392
אמור 402
בהר 417
בחוקתי 428
במדבר 442
נשא 450
בהעלותך 463
שלח 485
קרח 515
חקת 543
בלק 562
פנחס 600
מטות מסעי 615
דברים 622
ואתחנן 633
עקב 645
ראה 652
שופטים 658
כי תצא 661
כי תבוא 663
נצבים 667
האזינו 677
וזאת הברכה 686
לראש השנה 688
לסוכות 696
לפורים 702

נח

ונח מצא חן. ג' חנות הן נגד ג' עבירות של דור המבול. חן מקום על יושביה זה הקב"ה על כל יושבי תבל שחטאו בע"ז. חן אשה על בעלה שלא חטא בעריות ואחות תובל קין נעמה היא אשתו של נח ולא אשתו של אשמדאי שנקראת ג"כ נעמה אמן של שדים ע' בזוהר חן מקח על מקחו ולא מן הגזל אשר מלאה הארץ חמס ובשלשתן ניתן לנח ג' תוארים אלו. נח איש צדיק ולא איש חמסים וז"ש צדיק צדיק משלו ונותן לו. תמים היה בדורותיו ששמר בריתו ולא חטא בעריות שכל מי שמשמר בריתו נקרא תמים. את האלהים התהלך נח שלא חטא בע"ז לכך נקרא נח ולא נחום עבור זה ינחמנו וז"ש ונח למה לא נקרא מנחום או נחום לפי שמצא חן בהיפוך אתוון. ואח"כ חוזר ומפרש מה הן החנות אלה עיקר תולדותם של צדיקים מרומזין במלת נח שמורה על ג' חנות ומפרש אותם וז"ש ותשחת הארץ. אין השחתה אלא ע"ז ג"ע:

נח נקרא איש צדיק שהם חטאו דור המבול בעריות ופגמו ביוד שבאיש וה' שבאשה ונשאר אש וזה ברותחין נדונו וזה גברו המים חמש עשרה אמה ששם של י"ה עשה משפט דור המבול. וזה בחזקיה שחטא בברית שלא נשא אשה אמר (ישעיה לח) והטוב בעיניך עשיתי שסמכתי גאולה לתפלה ובזה תיקן הברית. וכשקיבל עצמו לתקן שם י"ה שלקח אשה הוסיפו לו ט"ו שנה. וז"ש חזקיה חזק יה (קהלת א) מי כחכם ויודע פשר שלקח בתו של ישעיהו שהוא ישעי'ה שיסעוהו לתקן שם י"ה ויצא זרע כשר וכל זאת לא הועיל ונולד מנשה ל' (בראשית מא) נשני אלהים את כל עמלי שכל טצדקי שאפשר לעשות עשו ולא הועילו בהדי כבשי דרחמנא למה לך ע' במס' ברכות דף י:

מ"ש (בפ' חלק ד' פ"ז) שחמס קם כמקל הוא שמכל עברה נעשה מלאך קטיגור וכל פרוטה ופרוטה נעשה ממנו לבוש כמ"ש (ישעיה נט) וילבש צדקה כשריון שכל נימא מצטרפת ונעשה לבוש צדקה וכן נעשה להם בגדי צואים הגזל שעשו ונעשה להם רצועה לאלקאה:

ג' שלימות הן לאדם הן הן ג' תוארים שאמר לנח ועל אלו ג' תוארים אמר לא מהם זה מה שהיה להם עם אלה הם ולא מהמונם מה שבינם לבין הבריות המון עם ולא מה מהם בינם לבין עצמם ולא נח בה שאף נח לא היה שלום באלו ג' שלימות וז"ש אלה תולדות נח אלה פוסל היה מעשה ראשונים בג' אלו ע"י חן שמצא בעיני ה' ושבחו והללו בג' תוארים אלו איש צדיק בינו לבין עצמו תמים בינו לבין הבריות את האלהים התהלך נח בינו לבין המקום ע' בפר' קח חלק ד':

ענין דור הפלגה. שבנו מגדול הוא סוד מגדל עוז שם ה' שכתוב בציוני שרצו לבנות שיעור גדול בחשבון שיעור קומה שהוא סוד רל"ו אלפים בסוד (תהלים קמז) גדול אדונינו ורב כח [במג"ע אופן קסא] שכן החשבון של שם הוי"ה בזה הענין יוד הי וו הי כשתכה מלוי של השם שהוא הנסתר על הנגלה תמצא רל"ו י' פעמים י' הרי ק'. [מג"ע א' קס"ב] יוד פעמים ה' הרי נ'. ו' פעמים ו' הרי ל"ו. י' פעמים ה' הרי נ' ס"ה רל"ו ידוע כי חטא א"ה היה בסוד אלף (משלי טז) ונרגן מפריד אלוף שמתחלה היה צורת אלף בסוד וייצר ה' אלהים את האדם שהיתה צורת יוד שהוא חוטמא ותרין עינין ואח"כ בחטא א"ה נתהפכה צורת אלף וירדה למטה והנה החשבון צורת אלף הראשונה שהוא בסוד (תלים קמו) יתום ואלמנה יעודד ר"ת (איוב כז) יכין וצדיק ילבש יו"י פעמים יו"י עולה רל"ו ולפי שדור הפלגה נערו חטא של אדם הראשון לכן קרא הפסוק בני האדם בנוי דאדם קדמאה שפגם בצורת אלף שחשבונה רל"ו שהוא שיעור קומה לכן נתמעטה ג"כ קומתו של אד"ה וטעם שנתמעטה קומה של אד"ה על אמה לפי שאדם גרם צורת אלף שהיתה מתחילה כ"ו חשבון שם בן ד' אח"כ נעשה צורת אלף יוד וו דלת דלת למטה וכשתכה הנעצם ו"ד על יוד הרי ק' לכן העמידו הקב"ה על ק' אמה ולכן אמר לפני דור הפלגה גבור ציד לפני ה' שפגמו בשם של אדנ"י וע"ז אמר (משלי יח) מגדול עוז ר"ל דור הפלגה שבנו מגדול פגמו בשם של אדני בו ירוץ צדיק זה אברהם שקידש שם שמים עם שבירת הצלמים אצל נמרוד שהוא אמרפל שהפיל אברהם לכבשן האש וקיים אברהם בעצמו (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש מג"ע פ' קס"א ע' במג"ע אופן קס"ב וקס"ט וקפ"א]. ואם נאמר שפסוק מגדול עוז קאי על דור המבול שצוה הקב"ה לבנות לנח תיבה נקראת מגדול עוז והוא בחשבון שם ד' דהיינו כשהכה שם של אדני על שם הוי"ה הרי שיעור הסיבה ש"פ כזה א' של אדני על יוד של הוי"ה הרי י' ד' של אדני על ת' של הוי"ה הרי ך' נ' של אדני על ו' של הוי"ה הרי ש' י' של אדנ"י על ה' של הוי"ה הרי נ' ותמצא בגי' אותיות שכינה עם התיבה בעצמה שהיא דומה לאכסדרה שהוא עולם הזה דומה לה כדאיתא במנחות דף כ"ט לכן אמר בו ירוץ צדיק הוא נח איש צדיק ב"ו ירוץ בגמט' מטטרון שעד (תהלים קמז) מהרה ירוץ דברו של הקב"ה ולקח מדור המבול והתהלך חנוך והוא היה בעיבורו של נח בסוד נח איש צדיק תמים היה דייקא שראה עולם חדש ואח"כ מפרש מי היה את אלהים התהלך נח דייקא אותו דאתמר גביה ויתהלך חנוך את אלהים וזה סוד ונח מצא חן בעיני ה' שהוא סוד חנוך חן עם חשבון הויה שהוא כ"ו ולפי שנח היה ג"כ בדור הפלגה עלייהוקרמיז מגדול עוז שהיה בונה המגדל בו ירוץ צדיק שהוא נח איש צדיק שהוכיחן כי אברהם היה בן

נ"ח כשמת נח ובן מ"ח היה בדור הפלגה שהוא סוד אותיות י"ב צירופי בהוי"ה שהוא מ"ח וכתבו הראשונים שפגימת דור הפלגה היתה במלכות שנקנית בשלשים מעלות לכן הציף ים אקינוס דור הפלגה ל' אומות מן עי"ן אומות שנתבלבלו בימי דור הפלגה לפי שפגמו בשם הויה שנרמז בסוד ל' ז"ס מגדול עוז על אות ל' שהוא מגדל עוז פורח באויר שדרש דואג האדומי ת' בעי' כדאיתא (בחלק ד' קו) שאמר דוד (ישעיה לג) איה סופר אה המגדלים צורת המגדל הוא שם ד' צורת למד הוא ב"ו ירוץ צדיק זה אברהם שהיתה מ"ס ע"ז שלו ת' פרקים כדאיתא (בע"ז) שהיא לקביל ת' בעיי' ל' שהם ת' בתי דינין דחציבין וקובליהון הן הם סוד ארבע מאות שקל כסף ל' לעפרון רע עין לכן אמר בו זה אברהם שידע לבטל כל כחות הטומאה של (עובדיה א) בית עשיו לקש ובית יעקב אש ר"ל באשו של יעקב הציל אברהם מכבשן אש כמ"ש על פסוק (ישעיה כט) אשר פדה את אברהם ונמרוד שהיה גבור ציד ר"ל שכחו היה כח של עשו שהוא איש ציד לכן הרג עשו את נמרוד גבור ציד ולקח הבגדים של אד"ה ממנו ויעקב קנה הבכורה באותו הפרק שבה תלוי בגדי כהונה נמצא שבית עשו לקש שהם ארבעה מאות איש של עשו הן הן ת' בתי דינין של נמרוד שירש עשו ממנו לכן אותן הלמד שנחסרו בדור הפלגה השלים הקב"ה באברהם וזה סוד בראשית יח) ואברה' היו יהי' לגוי גדול [מג"ע אופן רל"ו קפא שדרשו חז"ל לא פחות עלמין מתלתין צדיקים וקשה מה ענין זה לסדום אבל לפי שאנשי סדום היה מגלגול דור הפלגה וזה סוד ואנשי העיר אנשי סדום ר"ל שאנשי סדום אנשי העיר שבנו המגדול ולפי שבוני המגדול נחסרו ל' אומות שהציף הים השלים הקב"ה באברהם דהיינו י"ו בני קטורה וי"ב בני ישמעאל וב' בני יצחק ולכן אמר מגדול עוז בונה המגדול פגמו בשם ד' שהוא צורת ל' שנקרא מגדול לכן פגעה בה יד ה' שהיא המלכות שנקנית בלמד מעלות וחסרו מהם ל' אומות בו ירוץ צדיק זה אברהם שהימלך את השכינה שנקראת מלכות בכל אבריו כמנין אברהם בגימטר' רמ"ח ולכן לא היה אדם שקראו להקב"ה אדני עד אברהם כמ"ש דניאל (דניאל ט) למען אדני למען אברהם שקרא להקב"ה אדני ומ"ש (במס' נדרים דף לב) לבסוף מלך על רמ"ח איברים ר"ל שהימלך השכינה על כל אבר ואבר בסוד (תהלים קג) מלכותו בכל משלה לכן זכה הוא להשלים ל' אומות שנחסרו עבור מלכות שנקנית בל' מעלות לכן קודם מפלת סדום אמר ואברהם היו יהיה שהוא ישלים חשבון יהי"ה שהם ל' אומות שנחסרו מדור הפלגה שהם גלגול סדום וז"ש ונברכו בך כל גויי הארצות ל' הבריכה. וטעם שנפדרו לע' אומות לפי שחטא אד"הר היה אור באלף ואח"כ עור בעין וילבישם אותם וממנו נמרוד כתנות עור בעין והן בגדים של אד"הר שלבש נמרוד והיה מתיראין ממנו כל חית השדה והוא

סוד הזיו"י של ע' קליפין לכן נפרדו לע' שרים ואברהם היה תיקן אור באלף לכן אמר אברהם (בראשית יא) אנכי עפר ואפר מן עפר שהוא בעין עשה אפד בא' וזה זכה משעה שנשלך לכבשן אש ונעשה אפר מקלה וזה נרמז במלת על כן יאמר ר"ל מלת על תמן קומת של א"ה שהוא ק' והם חטאו בחטא של אד"ה ונדמה ע' קליפין כמנין כ"ן לכן נחסרו מן עין אומות ל' כמנין על. ואברהם שהוא תיקן דור הפלגה אמר (בראשית יח) כי על כן עברתם על עבדכם אמרו רז"ל כל מקום שנאמר על כן מרובה באוכלסין ולכן (דברים לב) בהפרידו בני אדם שהוא דור הפלג' (שם) יצב גבולות עמים למב"י שהם ע' כנגד ע' שרים שלמעלה לפי שסנחריב הוא גלגול נמרוד שבימי נמרוד היה הניפוץ ובימי סנחריב היה הבלבול ונרמז סוד זה בפרשת הפלגה (בראשית י) מן הארץ ההוא יצא אשור ר"ל סנחרב מלך אשור היה מגלגול דור הפלגה שהוא נמרוד ומן אותו הארץ יצא מלך אשור ולכן נקרא אמרפל שהוא סנחרב הנקרא פיל ואמרו בגמ' שהוא גוג ומגוג שיבא עם ע' אומות וילחם על ה' ועל משיחו וזה נרמז במלת על כן יאמר לעתיד לבא דאתמר בספר מלחמות ה' שהוא על מלחמות לעתיד ונמרוד גבור ציד לפני ה' ר"ל על ה' ועל משיח ולכן במזמור שלפניו אמר (תלים א) על כן לא יקומו רשעים במשפט על דור הפלגה שהיה מהפלגת רשעים ואח"כ נתגלגלו באנשי סדום שנקראו חטאים וז"ש (שם) וחטאי' בעדת צדיקי' וחוזר ומפרש שהי' אברהם יורש אותן ל' אומות שנחסרו מן ע' אומות של דור הפלגה (שם) כי יודע ה' דרך צדיקי' זה אברהם ודרך רשעים תאבד שהן דור הפלגה ולכן אמר מיד מזמור (שם ב) למה רגשו שהוא על מלחמת גוג ומגוג שהוא מגלגול דור הפלגה ומלחמות ארבע מלכים של אברהם שנעשו עפר שלו חרב וכן יהיה לעתיד בימי משיח כדאיתא (כפרק חלק דף קח) וכמו שהיה אברהם מנצח ארבע מלכים כן לעתיד נכללין בו כל ארבע מלכיות והנה היה אברהם בימי נמרוד כמו חזקיהו בימי סנחריב וכן משיח בימי גוג ומגוג ולכן איתא ובמדרש רבה פ' נשא) הן שבא להם החכמה מעצמה ולא היה להם שום רב. איוב אברהם חזקיהו משיח והענין כי גלגול תרח אבי אברהם שהי' בימי נמרוד בדור הפלגה הי' איוב ונרמז בפסוק (בראשית יא) וימת תרח בחרן ויאמר י"י אל אברהם ר"ת למפרע איוב ולכן נרמז בפסוק (במדבר יג) היש בה עץ זה איוב שהגין אח"כ כעץ על שהי' מתחלה עובד צלמים. ועל אברהם אתמר (תהלים א) והיה כעץ שתול על פלגי מים שהציף ים אוקינוס ל' אומות של רשעים הנרמזים ברישא דקרא הפלגה סדום וחוזר ומפרש הל' אומות השלים אותם אברהם אשר פריו יתן זה ישמעאל שבו השלים י"ב נשיאים ועליהו לא, יבול זה יצחק שהשלים שני גוים יעקב ועשו וכל אשר יעשה יצליח אלו י"ו בני קטורה לאכן הרשעים זה דור

הפלגה שנחסרו ל' אומות מהם שהם כמוץ אשר תדפנו רוח שכן הרג אותם אברהם כמוץ שלו בעפר שזרק עליהם ולפי שהיה אברהם דיוקן תרח אביו שנתגלגלו אח"כ באיוב שהיה מן עיין במ"ע אופן קיט] יבמה הוצרך הקב"ה לרמוז בכאן בגלגול איוב ואמרו לך לך מארצך ר"ל כשהיה אברהם בר מאה כמנין לך לך אז זכה איוב להצטרף ולהתגלגל ולבא על זה העולם ולכן היה דומה איוב בענין זה לאברהם שלא היה לו רב רק מעצמו הי' שני כליותיו נובעות כמנין שני רבנים וכן חזקיה בימי סנחריב נדמה בזה לאברהם ואתמר גביה (ישעי' ז) לדעתו מאוס ברע ובחור בטוב וכן משיח בימי גוג ומגוג (שם יא) והריחו ביראת ד' כי ג' המה בדרגא חדא וכו' מא"ח רחוק בקליפה משחית אף חמה ובקדושה ג' אבות אלו שהם מתגרו בג' גולירין בישין אילין. והנה בקעת דורא שם העמיד נבוכדנאצר צלם כי משם נבראו עגבותיו של אד"ה ולכן נקרא שמה שנער ששם ננערו כל הקליפות ולכן נקראת בבל שנתערבו שם הרבה ניצוצות טהורות ולכן היה עיקר תורה שבע"פ בבבל וז"ש (תהלים פז) אזכיר רהב ובבל כמו שהיה במצרים הרבה ניצוצות טהורות תקועות שם עד שהוצרכו ישראל לירד למצרים להוציא משם נצוצות טהורות ומזה הטעם הוצרך אברהם לירד למצרי' כי כבר אמר הקב"ה לאברה' (בראשית יג) קום התהלך בארץ התהלך דייקא והי' תמי' להוציא הנצוצות התקועים בארץ ממש וכמ"ש (בראשית טו) כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם שרמז בר"ת בלל כאתמר גבי בבל כי שם בלל ה' לכן אמר אזכיר רהב ובבל שבבל נדמה בענין זה למצרים שהיה שם נצוצות טהורות וכמו שלא היו יכולין ישראל לקבל תורה שבכתב. כן ג"כ לא יוכל ישראל להשלים תורה שבע"פ עד שהיה בבבל שם נגמר תלמוד רב אשי לכן מיד אחר ירידת אברהם למצרים שהוא היתה עבור תורה שבכתב זכר בתורה בענין ד' מלכים שהיה בעמק המלך על בבל שהיא עמוקה ואמרפל הוא מלך בבל שם זכו ישראל לקבל תורה שבע"פ וזהו סוד שרמז בזה הפרשה הריגת המלכים (בראשית יד) וישמע אברהם כי נשבה אחיו ואת כל 'רכושו 'בן 'אחי אברהם שכתב האר"י ז"ל בס' כוונת שהוא ר"ת רבא שבאותו הפרק נתכונן אברהם להוציא נצוצות של רבא שהיה תקוע בלוט. וקשה מה ענייניו לכאן אבל לדידי ניתא שבזו המלחמה מתעסק אברהם להוציא נצוצות של תורה שבע"פ שזכו ישראל בימי אביי ורבא כשהיו בבבל כמו שבירידה ראשונה של מצרים נתעסק להוציא קבלת התורה שבכתב ביציאת מצרים כן בפ' שלאחריה שבהריגת ד' מלכים נתכונן לקבל תורה שבע"פ ולכן אמר במזמור (תהלים פז) ביסוד"תו על הררי קודש על נצוצות קדושים שהם בא"י כמ"ש (שם) ולציון יאמ"ר איש ואיש יולד בה כי שם יסוד של קדושה:

לך לך

במ"ר ואעשך לגוי גדול ז"ש אלקי אברהם ואברכך ז"ש אלקי יצחק ואגדלה שמך ז"ש אלקי יעקב יכול יהיה חותמין בכולן ת"ל והיה ברכה בך חותמין ולא בהם. מקשים הלא יותר טוב שיהיה חותמין ויזכה גם בנו ובן בנו לחתימה ויהיה כמותו שבכל אדם מתקנא חוץ מבנו וזה כל אדם שגדל כסאו של בנו מכסאו ומתחלה בשרוהו שיזכו כולם שיהיה אומרים אלקי אברהם יצחק ויעקב ואח"ז לצערו בא. ועוד הלא יעקב בו היה ראוי לחתום מובחר שבאבות והוא גבר שלם יושב אוהלים בין אברהם ויצחק וחוט המשולש וגו'. והענין שאלו השלשה הם (תהלים נ) אל אלקים ד' דבר ויקרא ארץ [מג"ע א' רו רז] ג' קוים חסד דין רחמים והוא הענין כוס של ברכה צריך ג' נגד ג' אבות ואוחז בשתי ידיו ונשאר בימין שהוא (תהלים קיח) ימין ד' רומ"מה עושה חיל. ואע"פי שהקב"ה מתנהג בג' מידת חסד הוא העיקר והכל הולך אחר החתום ויהיה החתום באברהם שהוא חסד. או יאמר ע"פ הגמ' כתיב (תהלים קמה) צדיק ד' בכל דרכיו וכתיב וחסי"ד בכל מעשיו מתחלה צדיק ולבסוף חסיד כן לבסוף והיה ברכה שמתחילה הלך בצדקות ולבסוף בכל מעשיו חסיד או יאמר לפי שג' אבות תיקנו ג' עמודים אברהם ג"ח יצחק עבודה יעקב תורה ובזמן הגלות חסרים תורה ועבודה אבל ג"ח הוא לעוצם כן חותמין באברהם שהוא עמוד ג"ח שקיים לעולם וז"ש יכול יהיה חותמין בכולן שלכולם יש להם קיום לעולם עמידה נצחיות לז"א והיה ברכה בך חותמין להודיע שעמוד של אברהם הוא לעולם. גם אמרו אין לך דור שאין בו כאברהם שנאמר היו יהיה לכך חותמין בו ולא בכולן כי הוא קיים בכל דור. גם אמרו (שיר ד) תשורו מראש מנה זה אברהם שהוא ראש למאמינים מראש שניר זה יצחק וחרמון זה יעקב ולפי שאברהם הוא הראש יומא דקדמאה דכליל תרין יומין והוא כליל מכולן לכך אמרו מ"גן אברהם מיכאל גבריאל נוריאל כל ג' מלאכים שהם מרכבה. מיכאל נגד אברהם,. גבריאל נגד יצחק נוריאל נגד יעקב כולם נכללין באברהם. והוא סוד ג' אנשים עליו ר"ל על אברהם שהוא כלול שלשתן לכן אמר (תהלים יח) ותתן לי מ"גן ישעך על ג' מלאכים אלו וכולם נכללין באברהם וז"ש (שם) וימינך תסעדני כי הוא העיקר לכן פתח בג' ואמר יכול יהיה חותמין בכולן בפרט כמו שהתחיל ר"ל והיה ברכה בך נכללין שלשתן ולא בכולן בפרט שאין בכלל אלא במה שבפרט. גם נרמז בכאן נגד מה שאמר בפרק הפועלים שאליהו מקום לכל אחד מן האבות ביחיד ולא ביחד שאלו היה מקים ביחד היה משיח בא בלא זמנו ולכן על ג' גליות הראשונים אמר בפרט ונגד גלות האחרון צריכין לכלול יחדוז"ש בך חותמין ר"ל שנכללין שלשתן יחד:

בדרך השכל. בספר מורה נבוכים יש ג' דעות בהשגחה עז"א במזמור צ"ד (תהלים צד) אל נקמות ד' נגד הכת האומרים (יחזקאל ח) עזב ד' את הארץ לגמרי השמים שמים לד' אבל למטה מגלגל הירח אין שום השגחה כלל אמר אל נקמות ד'. נגד כת שאומרים שגם למטה מגלגל יש השגחה בכלל ולא בפרט אמר אל נקמות הופיע נגד ב' דעות אלו אמרו במ"ר פ' הנ"ל אר"י משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה דולקת אמר תאמר שהבירה בלא מנהיגו הציץ עליו בעל הבירה אמר לו אני הוא בעל הבירה כך לפי שהיה אברהם אבינו אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני בעל העולם. שעד היום הי' חושב שעל השמים כבודו לבד (חבקוק ג) כסה השמים הודו ובעליונים משגיח ולא בתחתונים כמ"ש בפ' חיי שרה אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי ר"ל באותו הפעם כשלקח אותו מבית אביו לא היה רק אלקי שמים לבד אבל אח"כ מעשה אלקי השמים ואלקי הארץ ממקום העליונים ירד למקום התחתונים כשאמר יעקב (בראשית כח) אכן יש ד' במקו' הזה שגם למטה יש השגח' ידע בבירור רק שעל כל פרט ופרט עדיין לא ידע ז"ש ואנכי לא ידעתי שישגיח על כל פרט ופרט ז"ש בעל המשל ממקום למקום ז"ש הקב"ה אני הוא בעל הבירה ר"ל מה שחשבת שבירה זו בלא מנהיג (תהלים קיג) כי רם על גוים ד' אני הוא והציץ עליו וראה אז שגם יש השגחה על כל פרט ופרט שהרי עליו לבדו יש הנהגה כמ"ש לך לך מאיצטיגנונא שלך אברם אינו מוליד אברהם מוליד ואעשך שם לגוי גדול (שיר ח) אחות לנו קטנה ושדים אין לה במדרש דרש על אברהם בדרך הפשט על שרה שהיא קטנה אצל נחור אבי מלכה ואבי יסכה הרי שמלכה הית' גדולה מיסכ' ולקח אברהם הגדול ליסכה הקטנה מזה למדו שהיתה סוכה ברה"ק על שלקח קטנה ושדים אין לה אפי' עיקר ולד אין לה גם שדים צומקות כדרך עקרה וטומטמין וברו"הק סכ"ה שיהי' לה ולד לכן לקחה אברהם. גם טעם ותהי שרי עקרה ר"ל עבור שנקראת שרי ביוד שהוא אות של עולם הבא שנברא בי' ולכן היתה בזה העולם רק אין לה ולד למטה אבל למעלה נשמת של הצדיקים יש לה זש"ה (שם) אחות לנו קטנה ר"ל עבור אות יוד שהיא קטנה מכל אותיות עבור זה ושדים אין לה שלא היתה יכולה להוליד בנים לזה העולם ומה נעשה לאחותינו ביום שידובר בה ר"ל שיתן להעיקר מטרון שהוא אות ה' וקרי כאן ביום שידובר ב"ה ז"ש (רות א) ורו"ת דבקה ב"ה ודרז"ל ורות דבקה בה ונתגיירה לקיים תור"ה ז"ש (שיר ב) הנצנים נראו בארץ שהולידו זרע בשעה שקול התור נשמע בארצינו הוא אות ה' בהגיע תור אסתר בת אביחיל כי אבא יסד ברתא (משלי ג) ד' בחכמה יסד ארץ אז נקרא אברהם אב המון ואברם יקרא אברהם בה' נשלם א בו שם של מ"ה ז"ש

בראשי' טו) ד' אלקים מה תתן לי ר"ל שם של מה תתן לי והטעם שאני מבקש שם של מ"ה מ"ה יעשה לי אדם ר"ל שם של מה והוא שם של אדם תפארת אדם לשבת בית (ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי וגו') אות ה' שיתנו לו לאברהם להקרא בשם אברהם בזה יהי' לו ה' ויהי' לו מ"ש (בראשית מז) ה"א לכם זרע תולדות שמים וארץ בהבראם באברהם ז"ש מ"ה נעשה לאחותינו אין לה אות ה'הם שדים בסוד (במדבר יח) אל ד"ד ומי ד"ד שם של אלקים נחלק לב' דדים אל מימין מי משמאל ה' באמצע (בראשית טו) במה אדע כי אירשנה בשני תיבות אלו סוד גאולה אחרונה ע"פ חשבון זוהר חדש בפ' וישב לחשבון רד"ו שנה ובזה הגלות שבע פעמים רד"ו הרי אלף ת"ע שבק לאלפא קמא ונשאר (תהלים קיט) עת לעשות לד' כשהפרו תורה זכו יהי' בעתה ומתחילת הבריאה הקב"ה מגיד מראשית אחרית יהיה או"ר ויה"י אור והוא חשבון שהיה ישראל במצרים ארבע מאות ושלשים שנה ואח"כ (שמות טז) מ"ם שנה במדבר עד בואם אל ארץ נושבת (דברים יב) אל המנוחה ואל הנחלה וז"ש (דברים ד ויוציאם מכור הברזל "כור "הברזל עולה ת"ע ז"ש (שמות ג) ואני ידעתי כי לא יתן אתכ' "מלך "מצרי' לעלות שלא השלימו וז"ש (בראשי' לז) וישלחהו "מעמק "חברון עצה העמוקה הקבור בחברון שהוא אברהם הקבור שם שרצה לתקן קלקול של א"ה שחטא בשם הויה אבא וקלקול של הבל שחטא בשם אהי"ה אימא וראיה שהוצרך אברהם לתקן חטא של הבל לבד הנפש אשר תיקן אברהם בגלגולו נפשו של אד"ה בענין ע"ז קלקל א"ה וקיים בנפשו (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש ושיבר צלמי אביו ויצא ממנו פסולת ישמעאל שהיה מצחק בע"ז ולכן נקרא אדם גדול בענקים הוצרך לתקן ג"כ חטא הבל כמ"ש הקב"ה (בראשית יב) קום "התהלך "בארץ "לארכה ר"ת ה"בל לכן הי' אברהם (בראשית יב) הלוך ונסוע הנגבה גושפנקא דאקשרו ביה שמיא וארעא (בראשית א) את השמים ואת הארץ שהוא ר"ת של שם אהי"ה א"ה ושני אותיות אחרונות ר"ת של שם הויה ו"ה כי בזה החשבון שהיו ישראל בכור הברזל תקנו שני שמות אלו אבא ואמא הויה ואהי"ה שהוא סוד זוכר חסדי אבות ע"ב קס"א שהוא מילוי הויה ואהי"ה ביודין שהוא מוטל על אבות העולם לתקן ואבות תקנו "רגל המרכבה שהוא ע"ב קס"א לכן אמר (בראשית יב) את הנפש אשר עשו על רבים קאמר ר"ל שתיקן הנפש אשר עשו אבא וברא שהוא אדם והבל בחרון אפו של עולם הוצרך אברהם לתקן. והנה ידוע י"פ הויה עולה חברן י"פ אהי"ה עולה עמק וז"ש (בראשית לז) וישלחהו מעמק חברן לתקן ב' שמהן אלו שניהם יחד עלו (תהלים קב) כי עת לחננה כי בא מועד של גאולה כבר בא מאחר שהיה עת שנה בגלות אז עת רצון. והנה תיקן הוי"ה אהי"ה הוא נרמז (בראשית טו) במה אדע כי אירשנה ב' שמות

אלו בגי' מה אד"ענוטריקון אלף ד' מאות עין אז ארישנה לכל עשר אומות קני וקניזי וקדמוני שהראה לו הקב"ה אח"כ לכל ד' מלכיות גם גלות מצרים הראה לו כי מן גלות מצרים נודע זה הגלות האחרון שהראה לו אח"כ שירד העי"ט על הפגרים (בראשית טו) ודור הרביעי ישובו הנה ר"ל גלות מצרים לא יהיה רק עד דור רביעי ולא יותר כי לא היו שם רק דור שהוא רד"ו אח"כ ישובו אבל גלות אחרון אמר (שם) כ שלם עון אמורי הוא עשו (וד' אמר המכסה אני מאברהם ר"ת "הפלגה "אנוש "מבול) ודור הרביעי ישובו הנה אנשי סדום הוא דור רביעי שכל אלו הדורות תקנו זרע של אברהם ע"כ הוצרך הקב"ה להודיע שיקבל עליו שכר כולם ויסכים בכליון שלהם ולתקן אח"כ הדורות ההם והוא אב המון גוים:

(בראשית טו) **ויקח לו את כל אלה** תורה הראה לו וקרבנות של מנחת עני הראה לו לקבל זה הראה לו גיהנם שהוא נחלק ג"כ לג' פתחים ג"פ אלה בגי' גיהנם ז"ש ויקח לו את כל אלה ר"ל ק"ח הוא חשבון גיהנם שערה פיה לבלי ח"ק וי' הוא חרבו של מלאך המות פיות, את כל אלה ג"פ של תורה שהיו הלוחות ג"כ נחלקין ג"פ אלה כי ג"פ אלה היו טפחים בלוח אחד ובשתי לוחות ב"פ ח"ק אלה העדות לוחות העדות החוקים והמשפטים.

(שם) **ויקח לו את כל אלה ויבתר אותם בתוך** בכאן הראה הקב"ה לאברהם קח דרין דרין הן הן ע"ב צדיקים שצריכין להיות בכל דור אלה מול אלה אלה בא"י ל"ו ואלה בח"ל ג"כ ל"ו ז"ש ויקח לו את כל אלה לו דייקא כי היא עבור מידתו של אברהם שהוא חסד לכן ויבתר אותם בתוך חצי המרכבה בא"י שהוא מצד ימין וחצי מרכבה בח"ל שהוא מצד שמאל ז"ש (שם) ויוצא אותו החוצה ויאמר לו כה והיה זרעך מנין צ"ו כה יהיה זרעך שיהיה כאברהם המה יהיו בכל דור ודור מנין שלו שהוא חסד לאברהם ז"ש (שם) הבט נא השמימה (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה מול אלה וכן התורה הנתנה בלוחות ג"כ ו' טפחים על ו' טפחים מנין אלה וכאן הראה לו שבירת הלוחות ז"ש ויבתר אותם בתוך והוא עבר בין הגזרים ר"ל מדת אברהם שהוא חסד עבר בין הגזרים כי אלו לא נשתברו הלוחות לא היה ח"ו תקומה לישראל. גם בכאן הראה לו שגם שברי לוחות מונחים בארון והיה יוצא עמהם למלחמה ז"ש והוא עבר בין המרים גם קריעת ים סוף הראה לו (תהלים קלו) לגוזר ים סוף לגזרים על י"ב גזרים מנין הו"א ובשם של ע"ב קרע, הים שהוא שם של חס"ד והתחלתו וה"וא ז"ש והוא עבר בין הגזרים. וד' אמר המכסה אני מאברהם ס"ת הים שהראה לו הקב"ה קריעת ים סוף אשר אני עושה שהוא סוד ירה בים שגם לסיטרא אחרא יש שם של יר"ה 'כי 'גר יהי"ה את זרעך תחת קליפות

מצרים שהוא חסירה א' מן רי"ו ז"ש כפל לשון המכסה אני מאברהם אשר אני עושה כפל אני אני כי שם של אני הוא אמצע השם וה"ו התחלה ובתיקונים איתא עיקר וכלל שם של ע"ב הוא אני והו"א ז"ש אם אני כאן הכל כאן ר"ל כשזה השם הוא כאן הכל כאן כי הוא כלל כל השם (דברים לב) כי אני אני הוא ז"ש במדרש מן אני של בו"ד אתה יודע אני של הקב"ה אני פרעה ונעשה יוסף שלטון ז"ש עשו (בראשית כז) ברכני גם אני כי לי יש אני כמו בקדושה:

לך לך מארצך בז"ח מפרש על ענין הנשמה כשהיא יורדת לגוף. והנה לפי זה נרמז כאן בפ' ואעשך לגוי גדול זה שאומרים אלקי אברהם על ענין הנפש היורדת לזה העולם כי אברהם היה שורש לכל הנפשות ואברכך על יצחק שהוא שורש כל הרוחות ואגדלה שמך על יעקב שהוא שורש לכל הנשמות כי כל אחד מישראל כלול מג' אבות ומזה הטעם נקרא (יחזקאל כא) חלל רשע ר"ל רשע עושה חלל בקרבו שמסתלקין ממנו תלת קיטרין דיליה שהם נפש רוח ונשמה וכן תעיין במלת חלל רשע ותמצא מה הוא החלל שעושה הרשע דהיינו שמסתלקין ממנו ג' שרשין העליונים שהם אברהם יצחק ויעקב שכן חלל רשע בגי' ת"ר ל"ח כמנין אברהם יצחק יעקב וכן ג' תפלות שתקנו בכל יום אבות העולם לקבל ג' קטרין שאין תפלה שלנו נשמעת אלא אלא דרך מערת המכפלה ששם ג' אבות לזה אמר לנשמה לך לך מארצך ג' לשונות כנגד ג' תפלות וחוזר ומפרש שג' תפלות הם באים מג' אבות ואעשך לגוי גדול תפלת שחרית של אברהם ואברכך מנחה ואגדלה שמך זה ערבית ועז"א והיה ברכה ר"ל שרמז על סוד הברכות שהברכות על ראש צדיק באים בהשתלשלות ג' אבות ומזה הטעם איתמר בשבת (שמות לא) מחלליה מות יומת לשון חלל בסוד חלל רשע כי בשבת עולין התפלות ג' עליות מג' קיטרין נר"ן כמ"ש (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג ר"ת "עדן "נהר "גן שהם ס"ת נפש רוח נשמה והם סוד ג' סעודות נמצא איש המחלל שבת מסתלקין ממנו קטרין נר"ן נמצא חלל רשע נקרא לשון מחלליה מות יומת. ולפי הזוהר לך לך דמסר קב"ה לנשמה מאה מפתחין כחושבן לך לך לזה חוזר הפסוק השני ומפרש ענין מאה מפתחין אלו מה הן ואעשך לגוי גדול זה אברהם שהוא בהיפך אתוון בר מאה שהוא אדם גדול שתיקן קומה של א"ה שהיה ק' אמה וכשהיה אברהם בן מאה עשה משתה גדול ונתקיים אז ואעשך לגוי גדול. אח"כ אומר ואברככה זה יצחק דאיתא גביה (בראשית כו) ויזרע יצחק בשנה ההוא מאה שערים וטעם שזרע מאה שערים ויברכהו ד' שאותן מאה שערים לקבל מאה ברכות. ואגדלה שמך זה יעקב שתיקן תהלים בביתו של לבן ויש בספר תהלים ק' פעמים שם וכן בתורה שהוא חתמו של יעקב כמ"ש בתקונים (שיר ח)שימני כחותם על לבך כח תם ויש

מוזכר בתורה מאה פעמים שמים שהוא דרגא דיעקב דאיקרי שמים. וז"ש כל מעשיך לשם שמים מאה פעמים שמים בתורה. ומאה פעמים שם בתהילים שהוא מסוד תורה שבע"פ. וז"ש ואגדלה שמך כמנין שם שיש בתהילים שהם רומזים על סוד ק' שמות בסוד שיעור קומה של אד"הר. והיה ברכה כנגדם תיקן ג"כ מאה ברכות בכל יום וז"ש (תהלים ח) ד' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. אל תיקרי מה אלא מאה שהם לקבל פעמים שם שבתהילים. אשר תנה הודך על השמים לקבל ק' פעמים שמים שבמקרא. מפי עוללים ויונקים מיד כשבאים לזה העולם יסדת עוז למסור להם ק' מפתחין. וכן בסטרא אחרא עד מאה כח השד כדאיתא בפ' ע"פ מאה ואחד פקע שדא. לכן נקרא אברהם אב המון בגי' מיכאל שהוא מלאכו של אברהם שהוא עולה מאה ואחד. לכן מאה כבלים הם בסטרא אחרא לקבל מאה תוכחת ז"ש למען צורריך להשבית אויב ומתנקם. לכן סמכה פסוק (תהלים קלה) ד' שמך לעולם ואח"כ ד' בשמים הכין כסאו:

אחר הדברים האלה ויהי דבר ד' אל אברהם במחזה אל תירא אברם אנכי מגן לך. במדרש (תהלים יח) אמרת אלקי צרופה שצירף הקב"ה לאברם בכבשן האש מגן הוא לכל החוסים בו שאמר לו אנכי מגן לך. מה הוא ענין צירוף של אברם למגן אבות הענין הוא תיקון של אד"הר שחטא בע"ז. ולכן הוצרך לצרפו בכבשן האש לקיים קרא פסילי אלהיהם תשרפון באש. וזה כוונת הגמ' לא היה אדם שקרא להקב"ה אדון עד שבא אברהם. אף דניאל לא נענה אלא בשביל אברהם דניאל ט) ועתה אלקינו וגו' למען אדני למען אברהם שקראו אדון. בכאן מק' וכי קצרה ידו של דניאל לומר בקיצור בשביל אברהם למה אמר למען אדני. אבל הענין לפי שאברהם היה תקוני קדמאה של אד"הר שקילקל בנפש בע"ז. ואברהם הוצרך לתקן את הנפש אשר עשה בחרן. והוצרך להקריא שמו שלהקב"ה בפי כל הבריות שהוא אדון יחיד. לכך הוצרך לקרוא להקב"ה אדון. וז"ש אף דניאל שכן ג"כ בדניאל אמרינן בגמ' פ' חלק ת"ר שלשה היו באותו עצה הקב"ה ודניאל ונבוכדנצר דניאל אמר איזיל מהכא דלא לימא פסילי אלקיהם תשרפון באש וגו' ולפי שהיה דניאל מתירא מזה הוצרך להתפלל למען אדני שלא ילכוד במצוד' של פסילי אלקיהם ויארע לו כמו שאירע לאברהם לכן אמר למען אברה' שקראו אדני עז"א (תהלי' יח) אמר' אלקי צרופה שהוצרך הקב"ה לצרף לאברהם בכבשן האש מטעם שהראה אברהם לכל העולם שהקב"ה אדון יחיד עבור זה שילם הקב"ה שכרו ואמר אנכי מגן לך שכן מגן בגי' אדון יחיד וכן (חבקוק ב) ה' בהיכל קדשו שמה שזכו ישראל שהי' צ"ג כלים במקדש ז"ש שכרך הרבה מאוד שהראה הקב"ה באותו פרק ב"ה בנוי גם הראה לו ענין א הגלות לכן פתח מתחלה בב' לשונות מן עשרה לשונות נבואה שהוא דבר

ה' במחזה ושניהם מורים על גלות בדיבור כנגד גלות מצרים (בראשית מב) דיבר אדוני הארץ אתנו קשות במחזה חזות קשה הגיד לי על ד' גלות שזכר שם ישעי' שהוצרך הקב"ה להראות לאברהם קילקול של אד"הר שהיה מתחלה כלול מכל ס' ריבוי נשמות ובחטאו יפלו ד' ירידות וצריך להעלות נצוצות שלהם למעלה לכן אמר במ"ר ד' דברים הראה הקב"ה לאברהם תורה וב"ה גיהנם וגליות שהם על סוד הנצוצות שנפלו בעמקי הקליפות שמעלין אותן ע"י התורה וע"י המקדש וזה ענין גיהנם מוריד שאול ויעל וכן הוא ענין גליות להעלות משם נשמות הנדחות זה כוונת הגמרא לא גלו ישראל בין האומות אלא כדי להרבות הגרים ר"ל הנשמות שנפלו בין האומות צדקת פרזונו בישראל ז"ש ידוע תדע אמרו במדרש ידוע שאתה מפזרם תדע שאתה מכנסם ר"ל הפיזור שפיזר הקב"ה לישראל בין האומות הוא מטעם כדי (תהלים קמז) שנדחי ישראל אח"כ יכנס וז"ש משלו לאדם שזרע סאה חיטי' כדי להוציא כמה כורין אמר משל של חיטי' לפי שעץ שאכל אד"הר חטה היה ובחטא של אד"הר יפלו כל הנשמות בקליפות ונסתלק ממנו באותו פרק כ"ב אתוון התורה שהוא כמנין חט"ה ז"ש עתידין הצדיקים שיעמדו בלבושיהם ק"ו מחטה לרמז על ענין זה קום התהלך בארץ שאמר הקב"ה לאברהם קו"ם נוטריקון ק"ו מחטה שאברהם הוציא יקר מזולל נשמות העשוקות שהם הנשמות של צדיקים לכן "התהלך "בארץ לארכה ר"ת הבל שכל נשמות של צדיקים באים מסטרא דהבל ז"ש כי לך אתננה לך דייקא כי מלאכו של אברהם הוא מיכאל שהוא מקרב רחוקים ומקרב נשמותיהם של צדיקים (בראשית יד) מלכי צדק מלך שלם הוא מיכאל שהוא מוציא לחם ויין שהם סוד נשמות ורוחות של צדיקים לפי שהוא כהן לאל עליון ואע"פ שאברהם הוציא ג"כ נשמות טהורות שנתערבו מסטרא דקין כמ"ש (שם טו) וב"ן מש"ק בית"י ס"ת קין ומתרין סטרין הוצרך אברהם להוציא יקר מזולל לכן בית"י דמש"ק אליעז"ר ס"ת יקר שעליו מוטל להוציא יקר ז"ש במחזה שמחזה שדי יחזה כל הנשמות עד סוף כל הדורות נשמת שדי תבינם ועליו קאמר אנכי מגן לך שהראה לו הקב"ה שכרן של צדיקים גם רמז במלת מגן לך לפי שלא היה אדם בעולם שקרא להקב"ה אדון עם רק אברהם לפי שאברהם הי' תיקון אד"הר שקלקל בתרין שמהן שהם הוי' אדני לכן הוצרך לבא אברהם לתקן שניהם (בראשית כו) ויקרא השם ה' אל עולם שהקרא בשם של הוי' בכל העולם וגם שם של אדני ז"ש לו הקב"ה ויוצא אותו החוצה שאמר לו הקב"ה צא מאיצטגנינות שלך במלת צא נרמז התיקון שלו שיתקן תיקון תרין שמהן כמ"ש הקב"ה לנח צא מן התיבה שבמלת צא הראה הקב"הלנח התיקון שיתקן קלקול אדם דהיינו ב' שמות הוי' אדני שסודם צ"א ודבר זה תלמוד מן התיבה כדאית' בזהר שהתיבה בנוי' על

שמא גליפא שהם סוד תרין שמהן אלו משולבים כזה כשתקח א' של אדני ותצרף עם י' של הוי"ה י"פ א' הרי י' אח"כ ד' של אדני עם ה' של הויה ד' פעמים ה' הרי ך' אח"כ נ' של אדני עם ו' של הויה ו"פ נ' הרי ש' ואח"כ תצרף יו"ד של אדני עם ה' אחרונה של הויה ה"פ י' הרי נ' תצרף יחד הרי ש"פ כחשבון התיבה שהיתה ש' אורך נ' רוחב ל' גובה הרי ש"פ והוא השכר של צדיקים בסוד ישעיה סא) בגדי ישע וזה שאמר הקב"ה לאברהם שיצא ורמז במלת צא לתקן איצטגנינות שלך וליחד תרין שמהן אלו ויאמר כה יהיה זרעך שגם ישראל כל ענינם ליחד תרין שמהן הנרמזים במלת כה יהיה כה הוא סוד אדני יהיה סוד הויה (זכרי' יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד שלעתיד לבא ישעיה ל') יהי' אור הלבנה כאור החמה וב' אותיות האחרונות של שם הוי"ה שהם ו"ה יהיה י"ה ר"ל במה יהיה אור הלבנה כאור החמה ז"ש יהיה כשתיקן ישראל אותיות הויה בסוד יהיה (שמות ל) בד בבד יהי' כמ"ש בב"י בד הוא בא"ת ב"ש ש"ק שאז יתקנו הקליפות יהיה דייקא ולכן מיד לאחר שאמר הקב"ה לאברהם צא מאיצטגנינות שלך א"ל אנכי מגן לך מגן דייקא שהוא בגימטריא (חבקוק א) יהו"ה בהיכ"ל והוא מדה כנגד מדה מאחר שאברהם יחד הויה עם אדני שהוא בסוד ד' בהיכל לכן שכרך הרבה מאוד והשכר הוא בסוד מגן (ישעיה מ וסב) אתו ופעולתו לפניו בסוד (תהלים יח) ותתן לי מגן ישעך שהם בגדי ישע"ע ז"ש (בראשית יח) וירא אליו ה' באלונ"י ממר"א שהוא בגימ' יש"ע והיא מדה כנגד מדה שהראה לו שם של הויה בשילוב של אדני שהוא סוד פתח האוהל והוציא חמה מנרתקה חמה הוא שם של הויה (תהלים פד) כי שמש ומגן ה' הוא אדני:

או אמר במחזה בלשון תרגום לפי שאברהם הי' קדמאה לגרים שתיקן כל הנפשות של גרים עד סוף כל הדורות וידוע שהגרים הם בסוד קליפת נגה שהיא נקראת תרגום בסוד שנים מקרא ואחד תרגום שמתקנין בע"ש קליפת נוגה דשרי בחבורא ומסיים בפרודא. ז"ש (בראשית יג) הפרד נא מעלי שאמר אברהם ללוט שהיתה יניקתו מקלופת נוגה שמסיים בפרודא "נא נוטריקון נוגה ארמית לכן נקרא אברהם אב המון גוים נתתיך ר"ת אב נוגה שהוא אב שתיקן נוגה בכל הגרים וגילה הקב"ה לאברהם אנכי מגן לך בסוד קליפות נוגה שניתקנה בימי יון כ"ש בהתחלת החכמה בסוד מלך עוזר ומושיע ומגן ז"ש אנכי מגן לך לך דייקא שבברכה דילך שהיא ברכת מגן אברהם שם נתקנה קליפת נוגה שנקראת מחזה שהיא סוד תרגם והוא סוד ויפל "תרדמה על אברם שהוא בגי' תרגום ויהי השמש לבא שהוא סוד ע"ש בין השמשות שאז קליפות נגה עולה למעלה והוא סוד העיט על הפגרים והנה תנור אש הוא סוד שלהובתא דנחתא מתחות כורסיא בסוד (תהלים צב) בפרוח רשעים כמו עשב לפי שאברהם הוא תיקון של א"ה והוא גרם

קליפת נוגה נכנסה כולה בטומאה בתרדמה שלו אבל אברהם בתרדמה שלו תיקן מזה הראה לו הקב"ה בענין הקרבנות שאז באותו פרק ג"כ קליפת נוגה עולה למעלה בסוד (ויקרא א) זאת תורת העולה היא העולה קרי על הקרבן הוא העולה כתיב שבאותו הפרק אדם ר"ע בליעל רוצה ג"כ לעלות עמה ונפקא שלהובותא דאשא מתחות כורסיא. גם רמז בענין קרבנות ד' קליפות שראה יחזקאל כל אחת היא משולשת בסוד (שמות יד) ושלישים על כלו עגלה משולשת לקבל רוח סערה איל משולש לקבל ענן גדול עז משולש לקבל (יחזקאל א) אש מתלקחת ותור וגוזל לקבל קליפת נוגה וקרא אותו תור שהוא עוף טהור כשזוכין ישראל אזי הוא טהור וראוי להקרבה להיכל המלך ואם אינן זוכין אזי הוא תור סוד גוזל סממות בידה תחפש שהוא גוזל השפע מישראל ונכנס כולו בטומאה בסוד טיקלא שהיא דמעת העשוקים אשר (איכה א) אין לה מנחם וכן אימה חשיכה גדולה נפלה רמז על ד' קליפת אלו מלמטה למעלה כנגד קליפת נוגה אומר נופלת שכן היא עולה ויורד בסוד נחשא דפרח באוירה כשישראל זוכין היא בעליה כשאינן זוכין היא בירידה שנופלת בקליפה ומזה הטעם אמר ידוע תדע ידוע שאני מפזרם בסוד פזר לרשעים רע לעולם תדע שאני מכנסם לעלות למעלה במקום קדוש שהוא עולם החבור. כי גר יהיה זרעך שעיקר ירידתן לארץ מצרים לתקן קליפות נוגה ולהעלות נשמות של גרים לכן ארבע מאות שנה לקביל ד' קליפין כל אחת כלולה מעשר ועשר מעשר הרי ת'.. גם לפי שאברהם הוא תיקון של א"ה שקלקל בע"ז וגרם ת' של מות שנכנסה בתיבת (בראשית ג) ותרא האשה כי טוב העץ שהוא סוד אות ת' נכנסה באותיות אור עד שבו אברהם. ואמרינן בגמרא מסכת ע"ז של אברהם אבינו ת' פרקים הוה לפי שמדת אברהם הוא חסד שהוא שם של ע"ב שיוצא מן חכמה עילאה אברהם הוא אב בחכמה יש בשם של ע"ב שבחכמה במלוי יודין כזה יו"ד ה"י וי"ו ה"י ד' יודין כל אחד כלולה מי' הרי ת' עלמין דכסיפין והוא סוד (שם כג) ארבע מאות שקל כסף ששקל אברהם לעפרון שהוא רע עין לקביל ת' בתי דינין דכסיפין דיליה ז"ש (שם) בכסף מלא יתננה לי כסף דייקא שהוא חסד שבא ממילוי חסד שהוא שם של ע"ב ז"ש (שם) ותמת שרה בקרית ארבע שרה שהיא היתה גלגול חוה תקנה ו"ת מן ותרא שקלקלה חוה לכן אמר בכאן ותמת שרה פתח בו"ת מן מות בקרית ארבע דייקא בארבעה יודיקשהם במלת ע"ב בהם השלימה שרה תרין אתוון אלין וז"ש שהוצרך יצחק להיות בן מ' שנה (שם כה) בקחתו את רבקה כי רבקה נשמתה של חוה בסוד (שם כד) ויביאה האוהלה שרה אמו ממש שהיתה חוה ולכן כשמתה שרה נתבשר אברהם הנה ילדה מלכה גם היא שבאותו פרק נולדה רבקה כמ"ש (קהלת א) וזרח השמש עד שלא שקעה כו' כי נשמת שרה נכנסה

ברבקה לפי ששרה לא תקנה רק ב' אתוון. של מות אבל מ' של מות הוצרך יצחק שהוא היה ממש נשמת אדם וחוה כדאיתא בתיקונים ואז תיקן ג"כ מ' של מות ולכן בן מ' הוצרך להיות בנשואין של רבקה. ובזוהר איתא שבלידת משה נתקן (שמות ב) ותרא אותו כי טוב הוא אותו קלקול של חוה (בראשית ג) ותרא האשה כי טוב העץ למאכל ונתמלא הבית אור שנתקלקלה חוה בת' של ותרא ולא פסקה זוהמ"ת הנחש לדעתי עד שקבלה תורה ו' בסיון שאז נתקנה ו' של מות ובמ' יום שהיה בהר שקיבל לוחות נתקן מ' של מות לכן דרשו (שמות לב) חרות על הלוחות כשניתנה התורה למשה במתנה שהוא ביום מ' שבתחלה היה לומד ושכחה עד שנתנה לו במתנה בסוף מ' יום ואז היתה חרותה על לבה אל תקרי חרות אלא חירות שבאותו שעה נעשה חירות ממ"ה מות דייקא שבאותו הפרק נשלם התיקון של אותיות מות וצריך ליתן טעם למה לא נתן הקדוש ברוך הוא למשה מיד במתנה ולמה המתין עד סוף מ' בדרך הדרש לפי שבסוף מ' עשו ישראל העגל והקדוש ברוך הוא אמר למשה (שם) ואעשה אותך לגוי גדול שדרשו רז"ל שלא חזר דבורו של הקב"ה ריקם שכן בני רחביא רבו למעלה שהיה למעלה מס' ריבוי ונמצא באותו שעה שאמר הקב"ה למשה (שם) ואעשה אותך לגוי גדול אז נתנה תורה למשה במתנה כי התורה היא ס' ריבוי אותיות כנגד ס' ריבוי נשמות של ישראל והקב"ה הבטיח למשה שיהיה הוא כליל מס' ריבוי ושמות ז"ש במס' גיטין לא נתנה הקב"ה התורה אלא למשה לבדו ומסיק לפלפלא בעלמא ולכן כל זמן שלא היה משה כלול מס' רבוא היה לומד ושכחה עד שנתן הקב"ה למשה פלפול במתנה כמ"ש ר' חנינא לר' חייא בהדי דידי קא מנצית אלו משכח תורה מישראל מהדרינא וזה ג"כ המתנה של משה שבפילפולו היה מהדר התורה אבל לפי מה שאמרנו הוצרך דוקא לתקן ביום מ' לתקן מ' של מות (משלי יו) חמת מלך מלאכי מות שבאותו שעה שעשו עגל (שם ה) רגליה יורדת מות (שם טז) ואיש חכם זה משה יכפרנה וזה הראה לו הקב"ה לאברהם אנכי מגן לך ר"ל כשמקבלין הדברות שמתחילין אנכי מגן לך דייקא שלא יוכל משה לקבל התורה עד שנתן לו קלסתר פניו של אברהם "שכרך "הרבה מאוד ר"ת משה שאז פסקה זוהמת נחש כמבואר בפסוק (בראשית ג) והנח"ש הי"ה ערו"ם ס"ת משה שעיקר התיקון היה כשקיבל הלוחות כ"ש ויקח לו א את כל אלה אלה דייקא (דברים ד) אלה העדות והחוקים הם לוחות העדות שהם ו' טפחים על ו' טפחים מנין אלה וכל הלוחות היו ח"ק טפחים נרמז במלת ויקח ז"ש ויבתר אותם בתוך על ב' לוחות שנרמזים (שם) אלה העדות והחוקים שהם ב"פ ח"ק. גם במלת אלה נרמזת בו התורה שהיא ה' ספרים ובראשית

ב) אלה תולדות השמים בה' בראם והוא ה"פ אור שביום א' בראשית כדאיתא במדרש כנגד ה' חומשים ה"פ אור ובג' אל"ה שהוא אלף ל"ה:

או יאמר מן י' לשונות של נבוא' לא דיבר עם אברהם אלא בב' בדיבור ובמחזה שרמז על ב' שמות דבר ה' כנגד שם של הוי"ה מחזה נגד שם של אדני שהוא מחזה שדי והן תרין שמהן שאמרנו שהם ד' בהיכל קדשו והראה הקב"ה לאברהם ד' דברים התורה והמקדש התורה נרמזה במלת אנכי והמקדש במלת מגן לך שכן היו במקדש צ"ג כלים כדאיתא במסכת תמיד שהוא לכבוד "אדון "יחיד ד' "בהיכל כל זה עבור אברהם שנצרף בכבשן האש גץ היוצא מתחת הפטיש ובשבילו העם בחר לנחלה לו נחלה דייקא (תהלים קלו) נחלה לישראל עבדו וכן קחשב במשכן צ"ג דברים בפ' נשא לפי שיש בין דור המבול לדור הפלגה ש"ם שנה וכן משנולד יעקב עד שקבלו ישראל את התורה וזה נרמז דבר ה' שהוא על שם של הויה במחזה ע"ש של שדי (במדבר כד) במחזה שדי יחזה וזה היה טעות פרעה שחשב שיהיו ישראל במצרים ש"ם שנה משנולד יעקב שהיה ראוי לירד בשלשלאות של ברזל ולפי דברי הכנפי יונה שפסוק (ישעי' מא אורח ברגליו לא יבא דאתמר גבי אברהם בהריגת ד' מלכים שזכה אברהם באותו פרק לרתיכא קדישא שיסודו ארגמן ע"ש. והנה לזה אמר הקב"ה לאברהם בדבר ה' במחזה כשתצרף דבר ה' אל במחזה הרי סוד ארגמן שהוא בג' רצ"ד לאחר שנלחם אברהם עם נמרוד שהוא בס"א עולה ג"כ שיסודו ארגמן לכן אמר אנכי מנן לך לך דייקא שכבר מדתו של אברהם נקרא אור כמ"ש (שם) מי העיר ממזרח שדרשו רז"ל האיר באלוף וכן שם של אברהם מורה על האור שדרשו זרח בחושך אור על אברהם שהוא צירף א' מן ק"ך צירופים הוא אור בהם ז"ש אנכי מגן לך שבאותו פרק זכה אברהם לאור דארגמן שבאותו פרק זכה לאורה ומגן לך דייקא כשתצרף אותיות אור הרמוזים בשמו עם אותיות מגן הרי ארגמן לקביל נמרוד שנצח אברהם באותו פרק. גם סוד ארבעה מלכים את החמשה שנתעסק אברהם להגביר ד' אתוון של שם הוי"ה את החמשה ה' אותיות של שם אלהים ז"ש דבר ה' מורה על ד' אותיות הוי"ה במחזה מורה על חזות קשה שהוא שם של אלהי"ם שהמתיק אברהם חזות. קשה עם שם של הוי"ה כנרמז במלה דבר ה' גם אמר בדיבור ובמחזה הראה הקב"ה הגלות שהם כפולים (איכה א) ישתרגו עלו על צוארי א'קשה וא' ניחא כדאיתא במדרש רבה פ' ויצא. בירושלמי במס' ברכות אלישע דכתיב ביי' (מלכים ב ב) ויהי המה הולכים הלך ודבר דפליגי ביי' ד' אמוראי חד אמר בק"ש היו מתעסקין דכתיב ביי' (דברים ו) ודברת בם. גם בכאן נוכל לומר דבר ה' מדבר בק"ש שגילה הקב"ה לאברהם סוד נפילת ד' מלכים בד' חלקים שנחלקה ק"ש כדברי ר' יהושע ב"ל בזוהר

חדש שהראו לו בג"ע מתחילה מב' חדרים כנגד אותן בני האדם שכוונו בפ' ראשונה אח"כ ראה ע"ב מדורין על אותן בני דם שכוונו בפ' שנייה עד ושמתם אח"כ הראו לו נ' שערים לאותן בני אדם שמכוונים מן ושמתם עד ויאמר אח"כ ע"ב היכלות לאותן בני אדם שמכוונים מן ויאמר עד אמת עם חזרת ג' תיבות ה' אלהיכם אמת כשמתפללין עם הציבור. (משלי ח) אשרי אדם שומע לי זה שמתפללין שמע ישראל אדם דיוקא שהוא משלים רמ"ח אברים של אדם לשקוד על דלתותי כשהוא מתפלל עם הציבור אז משלים רמ"ח אברים ז"ש (שם) כי מוצאי מצא חיים כי (שם ג) רפאות תהי לשרך שכל תיבה משלים אבר אחד. הנה ד' חלקים אלו של ק"ש הם כנגד ד' אותיות השם לכן אמר דבר ה' בק"ש נשלמו ד' אותיות הוי"ה זה ע"פ רעיא מהמנא פ' שופטים לדין סמא"ל בסייף שהוא ק"ש שהוא חרב של הקב"ה ו' רישא דחרבא ו' גופא דחרבא ה"ה הן תרין פיפיות דילה נרתקא דחרבא הוא אדני. והענין כי בב' יחודין שמע וברוך יש בכל אחד ו' תיבות והוא סוד (במדבר יג) וישאהו במוט בשנים כמ"ש אתוון דיחודא הורגין סמא"ל ובת זוגו והוא סוד רמ"ת של פנחס (שם כה) וידקור את שניהם שהם סמאל ובת זוגו. ולדעתי שהוא סוד במחזה שהוא סוד (שם כד) מחזה שדי יחזה מחזה בגי' ס' הם ששים גבורים של ק"ש ס' אותיות שיש בפ' ראשונה משם של הוי"ה ולפי התקונים שיש ס' דבוקים בק"ש שהנותן ריוח לדבקים מצנינין לו גיהנם ומלת שד"י נוטריקון ששים דבוקים יפרד יחזה י"ת אזכרות בק"ש וי"ב תיבין דיחודא נרמזו במלת ז"ה ז"ש אנכי מגן לך במלת מגן נרמזו סוד תרין יחודין העליון לסיים אחד שהוא כנגד שם הוי"ה יחוד התחתון ברוך ומסיים ועד שהוא שם של שדי נרמז במלת שם כבוד אצרף שדי עם הוי"ה הרי ברוך ש"ם כשתצטרף ועד עם אחד כי במלת ועד נרמזין ג"כ אחד כדאיתא בזהר תרומה דכתיב (זכריה יד) ה' אחד ושמו אחד רק שצריכין אנו לרמוז אותיות אחד באותיות מחולפים ו' של ועד היא במקום א' של אחד באתוון ידועין א"ב של א"ו ב"ה ע' של ועד בחילוף אהח"ע במקום ח' התחילו עבדיה להביא לה בחשאי כדי שלא ישלטו החיצונים תצרף ועד עם אחד הרי, מנן ז"ש אנכי מגן לך שרומז על ק"ש ולפי שעל ק"ש אמר (תהלים קמט) רוממות בגרונם במלת מגן נרמזין ג"פ אל שאמר בזו הפרשה וז"ש בראשית יד) ברוך אל עליון אשר בית מגן צריך בידיך מנן דייקא בב' יחודים של אחד ועד שהוא בגי' מגן באלו הב' יחודים ידקרו שניהם שהם בגי' סמאל ונחש ולפי שחרב פיפיות הוא סוד ב' ההין נתן לאברהם ה' ולשרה ה' שהם סוד ה' חלוקי אבנים שהרג דוד את גליות הפלשתים שנתלבשו בו כל הד' גליות שהם ד' קליפות ולכן נקרא גליות ונקרא (שמואל א יז) איש הבנים שהיה מבונה מכל מום ר"ל שנתלבשו בו כל הד' גליות שהם ד' קליפות.

ואמרו רז"ל במס' סוטה בהתיצב הפלשתים מ' יום כנגד התורה שנתנה במ' יום השכם והערב כנגד ק"ש לפי שבשנים אלו מבטלין כח הס"א כמ"ש על (תהלים ד) רגזו ואל תחטאו שירגיז יצ"ט על יצ"הר בתורה ובק"ש ושניהם אלו נרמזין בכאן דבר ה' על התורה במחזה על ק"ש ז"ש (שמות כ) אנכי רמז על התורה שנתנו הלוחות שמתחילין אנכי למ' יום מגן לך על ק"ש שהם ב' יחודין שאמרנו שמסיימין אחר ועד לכן היה במקדש צ"ג כלים לכבוד ב' יחודין אלו שמורין על ה' אחד ושמו אחד ז"ש ובראשית טו) ויקח לו את כל אלה ויבתר אותם בתוך שנרמז בו אלו הב', דברים תורה וק"ש תורה ניתנה בב' לוחות כל לוח היה ו' טפחים על ו' טפחים מנין אל"ה וגם תרין יחודין אלו שמע ישראל ו' תיבות ברוך שם ו' תיבות תחשוב ופ"ו הרי ל"ו מנין אלה ז"ש (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם שהוא ר"ת שמע (שם) וראו מי ברא אל"ה לפי שיש בק"ש י"ח אזכרות וכשתחשוב י"ח בשחרית וי"ח בערבית הרי בק"ש נרמז מלת אלה. ז"ש ויקח לו את כל אלה דייקא וחיבר אותם בתוך שבק"ש ובתורה מבתר הס"א וישאהו במוט בשנים לכן אחר הריגת ד' מלכים שהם כנגד ד' מלכיות של עתיד והם כנגד ד' כתות הטומא' שלמעלה וד' קליפות שראה יחזקאל הוצרך הקב"ה לגלות לאברהם במה שמבטלין אותם ולהרוג אותם בחרב ולז"א (תהלים עו) חרב ורומח ומגן מלחמה סלה שלשתן קאי על ק"ש חרב כמשמעו ורומח רומז על רמ"ח תיבין של ק"ש עם שית תיבין של שמע ישראל מגן ג"כ מורה על ק"ש כמ"ש או אמר ויקח לו את כל אלה שרמוז קיתידרין דרין לקבל קיתידרין דרין שהם תרין סטרין דלעילא מימין רהב שיש לו ל"ו שרים (תהלים כ) אלה ברכב ומשמאל סמאל שיש לו ל"ו שרים (שם) אלה בסוסים אלה מול אלה לבתר אותם בתוך שישראל עומדין באמצע והוא כמ"ש הבחיי ע"פ ישעיה סו) המתקדשים המטהרים על הגנות אחר אחד בתוך שכן ישמעאל עושין יום מנוחה וחג שלהם בע"ש ואדום בא' בשבת וישראל הם באמצע (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל בתוך דייקא ז"ש בתוך קאי על ישראל (שמות כה) ושכנתי בתוכם כתיב. או אמר דבר ה' שהראה לו ענין מתן הורה דאתמר בהו וידבר ה' את כל הדברים האלה דייקא ויקח לו את כל אלה ולפי שיש בי' דיברות הר"ך אותיות והם יוד שורות על כל שורה מגיע ס"בכמנין במחזה שהוא סוד ב"פ אל בסוד אל ארך אפים (שמות לד) אל רחום וחנון. וכן הראה הקב"ה לאברה' קחה לי עגלה משולשת שהם ענין קרבנות שכן קרבן בגימ' ארך אפים שהראה לו ענין אריך אנפין אח"כ הראה לו ענין זעיר אנפין שהוא אל רחום וחנון גם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ז"ש ויבתר אותם בתוך שהראה לו הביתר שחלק עשרת הדיברות על י' שורות וכל שורה ב"פ אל שהוא מדתו של אברהם חסד אל כל היום חסד עליון בל ימוט לכן היה

אברהם בדור כ' שהוא סוד כ' פ' אל מנין אותיות תר"ך ז"ש אנכי מגן לך דייקא שאתה בדור ך' מורה על זו המדה מזה הטעם נתוספה ר' בשמו שהיה ראוי לקרות אבה"ם על שם אב המון גוים כתוב בסוד רזי לפי שאות ר' היא אות ך' בא"ב שמורה על אברהם שהוא בדור ך' לפיכך נח ספה אות ר' באברהם שגלה הקב"ה לאברהם מ"ת שהיא ה' ספרים גם ק"ש שהיא ה' חלוקי אבנים גם ה' שגילה לו המרכבה העליונה שנחלקה לה' וזכה להיכל שנקרא היכל אהבה ומבואר בר"ת "המון "גוים "נתתיך ר"ת נג"ה שכן איתא בזוהר פ' פקודי שבהיכל אהבה תמן כוכב נגה ומבואר בנוסח אהבה רבה שהוא לקבל היכל אהבה כן תחנינו ותלמדינו אבינו אב הרחמן שמזכירין אנו אב המון גוים שהוא אב נגה זכותו של אברהם אב הרחמים כן תחנינו כ"ן נוטריקון "כוכב "נגה: או אמר דבר ה' על תורה שבכתב במחזה על תורה שבע"פ שהיא מנין מחזה ס' מסכתות גם הראה לו נחמות ירושלים (ישעיה מ) דברו על לב ירושלים זהו דבר ה':

שייך להתחלת הסדרא

אמר ג' לשונות בפסוק קמא לקבל ג' דורות שקבל אברהם שכר כולם ומבואר בצירוף של אברהם שהוא בהיפך אתוון בר מאה שאז נתן לו הקב"ה בר כשהיה ק' שנים ואז נעשה (תהלים כד) נקי כפים ובר לבב שאז זיכה וצירוף שנרמזין במלת מא"ה נוטריקון "מבול "אנוש "הפלגה ואע"פ שד' דורות הן שפגמו בד' אותיות הוי"ה שרמז עליהם דוד (תהלים ו) בדמעתי ערשי אמס"ה שלא כנגד עצמו אמר דוד אלא כנגד כל ישראל שהן הן ד' דורות נוטריקון "אנוש "מבול "סדום "הפלגה ונרמזין במלת (דברים ו) מאלהי העמים אשר סביבותיכם ר"ת מבול הפלגה אנוש סדום הן הן ד' שליבות של סולם שראה יעקב ונרמזין בראשי אתוון (בראשית כח) והנה סלם מוצב ארצה ו' של והנה שימוש ד' דורות אלו נתגלגלו למצרים כמ"ש בפרדס בשער השערים דור המבול עליהם אתמר (שמות א) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו דור הפלגה אתמר עליהן ויפץ העם הוא סוד מקושש קם אנשי סדום שהוכו בסנורים מתו בחושך בג' ימי אפילה וד' דורות אלו הוא קופה של שרצים שהיתה תלוי בצוארו של אברהם שהוצרך אברהם לזכך ארבעתן כמו שהראה לו הקב"ה בברית בין הבתרים כנגד דור אנוש אימה שבא אוקייניס והציף שליש של עולם חשיכה בדור המבול שלא שמשו המאורות גדולה דור הפלגה שבנו עיר גדולה וראשו בשמים נופלת כנגד סדום עליו דייקא שאלו הד' דורות היו מרגליות טובה תלוי בצוארו של אברהם שהוצרך לזכך אותן. וא"כ ארבע דורות הן למה לא נרמזין בכאן רק שלשה דורות. אבל הענין שהן הן פגמו בד' אותיות שהן ד' יסודין קדמאין ובאמת עיקר שם של הוי"ה אינן רק ג' אותיות וה"ה היא כפל וכן ג"כ דור הפלגה ואנשי סדום

הם גלגול אחד כמ"ש הבחיי (בראשית יט) ואנשי העיר אנשי סדום שאנשי העיר הם ממש אנשי סדום שבנו המגדול א"כ הן באמת רק שלשה הנרמזין בצירוף של אברהם שהוא היה רב שנטל שכר (תהלים יט) בשמרם עקב רב שלן אלו הג' דורות שנרמזין באותיות של אברהם הנשארים שהם מא"ה ובזה תיקנו אברהם קומה של א"ה שהעמיד הקב"ה על מאה אמה. וזה רמז בזוהר שהתחיל הקב"ה לדבר עם אברהם לך לך שהן חשבון מאה שאז כשהיה אברהם בר מאה אז נתקיים ואעשך לגוי גדול שנולד יצחק שהוא היה ממש אדם הראשון ונתקנה קומה שלו שנתקלקלה בג' דורות שנרמזין במלת מא"ה שהם "מבול "אנוש "הפלגה ולכן אמר ג' לשונות כנגד דור הפלגה דאתמר שם (בראשית יא) ויהי כל הארץ שפה אחת מן הארץ ההוא יצא אשור כנגד זה אמר לך לך כנגד מבול דאתמר תמן אלה תולדות נח (שם ט) שלשה אלה בני נח ומאלה נפצה הארץ אמר ומולדתיך כנגד דור אנוש שהיה עובדי צלמים ואז הוחל לקרוא בשם ה' אתמר מבית אביך שהיה תרח עובד צלמים ולכן מיד אחר פרשה זו אתמר (שם יב) וירד אברם מצרימה כי במצרים נתגלגלו אלו הדורות והוצרך אברם להעלות משם וסוד וירד אברם מצרימה והוא סוד (שם יג) ואברם כבד מאוד במקנה בכסף ובזהב כסף הוא סטרא דימינ' וזהב שמאלא ובמקנה באמצעיתא והם סוד ג' קוים של אברהם יצחק ויעקב חסד דין ורחמים והוא סוד ה' שנתוספה באברהם שהוא צורות ג' קוים ועליו קרמיז אברהם (שם טו) בן משק ביתי דמשק אליעזר משק נוטריקון מן שלשה קוים דולה ומשקה מתורתו של רבו שהיה מתקן ג' קוין שהעולם עומד עליהם שנבררו בב' של בראשית משק ביתי רומזים על בית של אברהם שגם צורת ב' היא מן שלשה קוים והוא סוד אליעזר שכן אליעזר בגי' ג"פ קו ולכן נקרא דמשק אליעזר שדולה ומשקה מתורתו של רבו תורתו דייקא שקיים אברהם כל התורה שהתחלתה בב' של בראשית שנרמז בצורת שלשה קוין שהם סוד אליעזר שעולה ג"פ קו ולכן היו ילידי ביתו שלש מאות וי"ח אמרו רבותינו ז"ל שהוא היה אליעזר לבד שחשבונו עולה שי"ח. וקשה מה ענין זה חשבונשל שי"ח אבל רזי דמלה יליד ביתו דייקא שהן הן הנשמות שבעולם נחלקין בג' קוין היינו קו החסד וקו הדין וקו הרחמים וזה נרמז במדת ביתו שהוא ב' של בראשית שצורתו ג' קוין שהן ג' ווין של ויסע ויבא ויט וז"ש ואעשך לגוי גדול דסטרא דחסד שאומרים אלהי אברהם ואברכך זה יצחק ואגדלה שמך זה יעקב יכול יהיה חותמין בכולם ר"ל שעל כל אחד מג' אבות קופה של שרצים תלוים בצואריהם ת"ל והיה ברכה בך חותמין ר"ל אומרים מגן אברהם ר"ל לאברהם אמר הקב"ה אנכי מגן לך לך דייקא ששומרים מגן אברהם הן הן שלשה אנשים נצבים עליו דייקא שמרגליות זו תלוי דוקא בצוארו של אברהם

כמ"ש מלכי צדק ברוך אברם לאל עליון קונה שמים וארץ אשר מגן צריך בידיך דייקא הן הן הג' דורות שהיו ופגמו באל עליון עד שבא אברהם ויקרא בשם ה' אל עונם דייקא שנברא בב' שיש לה ג' קוין גם בה' בראם שהוא ג"כ צורת ג' קוין בה' בראם בהיפך אתוון אברהם כי ה' של אברהם ניתוספה לו לאברהם מזה הטעם שהוא תיקן שלשה אנשים נצבים עליו לתקנה ולכו הכין הוא ג' לשונות בחרדל ומיד אחר שראה ג' אנשים אתמר עליו (בראשי' יח) "המכסה "אני "מאברהם ר"ת למפרע מאה שהם ג' דורות שאמרנו וזה היה קודם מפלת סדום לכן במזמור (תהלים א) אשרי האיש זה אברהם שתיקן ג' קוין שנרמזין במלת איש וקחשיב ג' דורות שפגמו בשכינה שנקראת רח"ל רשעים הם דור אנוש חטאים הם דור המבול לציים הם דור הפלגה וכולם נלקו במים בימי אנוש הציף שליש של עולם וגם דור הפלגה הציף ל' אומות לכן אמר גבי אברהם שהיה כעץ שתול על פלגי מים ותיקן הקלקול שקלקלו הדורות שלפניו ונלקו במי' כנגד דור אנוש אמר (שם אשר פריו יתן בעתו שהוא נטל שכר של דור אנוש כנגד דור המבול אמר ועליהו לא יבול ונרמז במלת יבול מבול וכל אשר יעשה יצליח זה דור הפלגה. והנה ב' פ' דסמוכות זה לזה בפרשה לך לך. מתחילת ירידת אברהם למצרים היתה להוציא ניצוצות מן ארץ מצרים שבזכותה קבלו ישראל התורה שבכתב מיד אחר יציאתם ממצרים שאז העלה כל הנצוצות טהרה זה הי' סוד לקיטת הכסף שליקט יוסף במצרים על סוד תורה שבכתב שקבלו בימי משה עז"א (שם) כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו שזה הי' חפצו ומחשבתו של אברהם שירד למצרים והעלה משם ניצוצות שזכו ישראל לקבל תורה שבכתב שנקראת תורת אדני ובפרשה של אחריה נתעסק בהריגת מלך בבל וחביריו שאז נתעסק על יציאת ניצוצות של חכמי התלמוד שהם סוד תורה שבע"פ ע"ז אמר (שם) ובתורתו יהגה יומם ולילה על תורה שבע"פ כמ"ש ע"פ המה מפיו יצא ולכן מסר אברהם את נפשו להציל את לוט ואת כל "רכושו "בן "אחי אברם שהוא ר"ת רבא כמ"ש האר"י ז"ל בלעדי רק אשר אכלו הנערים שנתעסק להוציא ניצוצות של הויות אביי ורבא. ואמר (שם) והיה כעץ שתול לקבל ג' גלגולין כי האדם עץ השדה אעקר בתחלת דוכתין ואצלח. והנה בפ' ראשון קחשיב תלת עבירות שחזרו וננערו ג' דורות אנוש פגמו בע"ז וכנגד זה בא אברהם ותיקן ע"ז ועליו קאמר (שם) אשר פריו יתן בעתו דור המבול פגמו בעריות כנגד זה בא יצחק ותיקן שהוא ראש לנימולין ותיקן ברית כמ"ש במדרש תנחומא (ירמי' לג) אם לא בריתי שהוא יצחק שבשבילו נברא שמים וארץ שנאמר (בראשית יז) את בריתי אקים את יצחק. ויעקב הוא תיקן דור הפלגה כמ"ש אשר פדה את אברהם ר"ל כל הנפש שבא לבית יעקב היה שבעים שבשבילם ניצל אברהם מכבשן האש וחלק הקב"ה

ע' שרים כנגד ע' נפש של יעקב ועז"א (דברים לב) זכור ימות עולם על בריות אד"הר שחטא אדם בג' עבירות ע"ז ג"ע ושד"ד בינו אח"כ שנות דור ודור שרמז על דור אנוש מבול והפלגה שחזרו ופגמו כ"א ואחד מג' עבירות אלו ומי היה התיקון של ג' דורות אלו חוזר ואומר כנגד דור הפלגה שאל אביך ויגדך עליה אתמר (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקב (דברים לב) זקניך ויאמרו לך תרין יצחק ואברהם שהם תקנו דור המבול ודור אנוש עליהם אתמר (ויקרא כו) את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם וחוזר ומפרש שיעקב הוא תיקון הפלגה ראיה מוכרחת ע"ז (דברים לב) בהנחל עליון גוים ובשעת שהנחיל הקב"ה עלינו על כל א' וא' מן הגוים ומתי זה בהפרידו בני אדם בשעת דור הפלגה אז יצב גבולות עמים שבעים למספר בני ישראל שהם ע' נפש ואז נתברר (שם) כי חלק ה' עמו ויעקב המתקן דור שלישי שנקרא חבל המשולש ולכן אמר כנגד יצחק שתיקן דור המבול (תהלים א) ועליהו לא יבול ויעקב שתיקן הפלגה (שם) וכל אשר יעשה יצליח ולפי המדרש שדרש רשעים על דור הפלגה וחטאים סדום ליצים זה אבימלך יש גם לדרוש על ג' עבירות של א"ה הפלגה שפיכות דמים סדום ג"ע כמבואר בענין משכב זכר אבימלך דתיקן אברהם ע"ז לכן קראו מושב לצים כל לצנותי' אסירי בר מלצנותיא דע"ז ולכן כשאמר אבימלך לאברהם השבעה לי, הנה על ריבוי אלהות השיב לו אברהם אנכי אשבע שרמז על היחוד שאנכי ריבוי עולה יחיד ומבואר בפ' שישיבת אברהם בארץ פלשתים ימים רבים שהם כ"ו שנה כמספר של הוי"ה וז"ש ויקרא בשם ה' אל עולם. גם נרמוז בזה הפסוק גלגולי שנתגלגלו מתחילה רשעי' דור הפלגה ואח"כ חטאים שנתגלגלו בפעם שנית בסדום בגלגול שלישי מושב לצים קרח שהיה לץ כמ"ש בילקוט מעשה באשה א' שהיתה לה רחל א' לאו למיגנא אמר רחל הן הן ג' כתות שנקרא נוטריקון רחל "רשעים "חטאים "לצים וחוזר ומפרש ג' גלגולין של הצדיק גלגולא קדמאה אשר פריו יתנבעתו ומסטרא דאברהם גלגול תניינא הרי עליהו לא יבול סטרא דיצחק גלגול תליתאי דיעקב וכל אשר יעשה יצליח לא כן הרשעים דאתמר עליהו (תהלים צא) יפול מצדך אלף כי אם כמוץ אשר וגו':

וירא

דרוש על הספד החסיד הגאון ר' ישעיה מפראג
שנפטר בירושלים תוב"ב ש"פ לפ"ק:

וירא אליו ה' וגו' וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים. במדרש רבנן פתח קרא בפטירתו של אדם וקשה למה דוקא שלשה מלאכים באים עם השכינה שמתודה האדם

כל מעשיו בפניהם הן אמת שבמס' כתובות איתא שג' כתות יוצאין לקראת צדיק של מלאכי השרת וג' כתות של מלאכי חבלה לקראת רשע גם אעיקרא דדינא פרכא למה דוקא שלש בזהר שם במדרש הנעלם לפני זה אמר שבשעת פטירתו של אדם אמר הקב"ה לאו"הע שיקבלו אלפן דצדיקיא והם איננו רוצים לילך עד שיעקב הולך מתחלה עם השכינה ואח"כ הולכין אברהם ויצחק ז"ש (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים תרין משירין של אברהם ויצחק ונרמז ענין זה בקרא וירא אליו ה' דרז"ל לבקר החולה כי בזה הענין מתוקן מן (תהלים מא) ה' יסעדנו על ערש דוי באלוני ממרא והוא סוד עולם הכסא כמ"ש בזוהר ממרא סוד כסא ר' סוד (שיר ח) מאתיים לנוטרים את פריו והוא סוד (שמואל א ב) כסא כבוד ינחילם שהוא דיוקנא דיעקב (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה וכשהלך יעקב אזי אח"כ כל ג' משרין באין עמו. והנה שלשה אנשים נצבים עליו לעיין בדינא לכן הם ג' ואח"כ השכינה עמהם ז"ש אדני אל נא תעבור מעל עבדיך והם כנגד ג' קטרין של אדם נפש רוח נשמה ז"ש מהרי שלש סאים הן הן ג' קטרין איפה של אדם שהוא ג' סאין. הנה הראה הקב"ה לאברהם שעולם עומד על שלשה שריגים נחלקים אלו הג' מג' עולמות שהם בי"ע אברהם בסוד עשיה נפש אשר עשו בחרן יצחק יצירה תמן רוח יעקב נשמה הראה הקב"ה שכל ג' קטרין נצבים עליו ר"ל אברהם כליל משלשתן וכשאמרו חז"ל יכול יהי' חותמין בכולן ת"ל והיה ברכה בך חותמין ולא בכולם שכולם נכללין בך אנכי מגן לך ב' מלאכים יחד היו אצל אברהם ואח"כ הראה הקב"ה לאברהם שעולם עומד על שלשים צדיקים כמ"ש ואברהם היה יהיה ל' צדיקים כאברהם כי ג' עולמות הם וכל אחד כלול מי' הרי שלשים ז"ש מהרי שלש סאים נרמזין בו ג' שרי הפנים מג' עולמות וכל א' כלול מג' לכן "סאים סנדלופ"ן אכתריא"ל מט"ט י' שלה יתירה מודה שכל א' כלול מי' וכמו שיש ג' כתות מג' עולמות כן בס"א ג"כ קמ"ח ג' טיפין של מלאך המות קמ"ח "קבעת "מר "חצץ וכן ג"כ ג' קטרין סל"ת בס"א "סמא"ל "לילית "תנין הן הן שלשה דמעות שארז"ל (ירמיה מג) דמוע תדמע ותרד עיני דמעה כי נשבה עדר ה' א' כנגד מקדש א' וא' כנגד מקדש ב' וא' כנגד ישראל שגלו ממקומן אין לך ביטול תורה גדול מזה. הענין שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלהינו. לכן בזוהר פקודי ירחמיאל ממונה עם ו' מאות רבוא ומערב דמעות של חורבן ב"ה ודמעות שמורידין על צדיקים יחד ונרמז בפסוק (ישעיה לג) הן אראלים צעקו חוצה הן ב' בתי מקדשות הוי אריאל אריאל ומלכי שלום הן הכתות שאמרנו יבא שלום מר יבכיון (עמוס ח) ואחריתה כיום מר. וטעם לפי שהם שניהם ממושכנין על ענין ישראל ז"ש והוא יושב פתח האוהל שקאי על הנשמה שעומדת על פתח בית הבליעה היא

ממש כשריפת ב"ה ישעיה כב) יום מהומה ומבוסה ומבוכה (מלאכי ג) הנה היום בא בוער כתנור אש שהוא חורבן ב"ה. וע"ז אמר והנה שלשה אנשים נצבים מן דמעות של מקדש ראשון נעשו חיילות ומן דמעות של מקדש שני נעשו ג"כ חיילות ומן הדמעות של הספד של צדיקים הרי ג' אנשיה נצבים עליו. ולכן ג"כ בשעת עקידה נפלו ג' דמעות מן המלאכים. עקידת יצחק בן אברהם נעשה אפר מקלה על גבי מזבח שכן עקידת יצחק בן אברהם בגי' אל"ף פ"ר ז"ש אברהם ואנכי עפר ואפר כי הוא תיקון של אד"הר אשר הי' מן עפר וכמ"ש לו הקב"ה כי עפר אתה ואל עפר תשוב מכאן לתחיית המתים מן התורה רזא דגלגולא (איוב לד) ואדם על עפר ישוב רמז גלגולא שלו באברהם לתקן נפש שלו וביצחק שהוא פר תוקן רוח שלו וז"ש איל של יצחק שנברא בין השמשות ב"פ שמש בגימ' אל"ף פ"ר, ממר"א לקבלו הוי ישמעאל סיג של כסף פר"א אדם פאר תחת אפר כסף מל"א נוטריקון (שיר ג) מ'ור ל'בונה א'בקת רוכל ג' גילגולין הן מסטרא דג' אבות: **והוא יושב פתח האוהל כחום היום** כי נח נפשי' דר' פדת פתח עליה קשה היום לישראל כביאת השמש בצהרים פסוק זה על יאשיה נאמר בדרך הפשט יאשי' מת בן ל"ט שנה בחצי ימיו נסתלק ונמצא שנדרש עליו (עמוס ח) והבאתי השמש בצהרים (קהלת א) וזרח השמש ובא השמש עד שלא שקעה שמשו של עלי כו' ז"ש (ד"ה ב לה) ויקונן ירמיהו על יאשיהו ויאמרו, השרים והשרות בקינותיהם על יאשיהו עד היום ר"ל שנסתלק השמש בלא זמנו ז"ש ויתנם לחק לבני ישראל. ז"ש והוא יושב פתח האה"ל נסתלק כחום היום קשה מיתת צדיקים לישראל כביאת השמש בצהרים שהקב"ה הראה לאברהם חורבן הבית שהיה זכותו, של אברהם עומד עד חורבן ב"ש (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תוהו ז"ש והוא עומד עליהסר"ל זכותו של אברהם עד "תחת "העץ "ויאכלו ר"ת תה"ו עד חורבן הבית שהי' בשנת תה"ו כי ת"י שנה עמדה ובשנת תי"א שנה נחרבה לכן המכסה אנ"י מאברה"ם אש"ר אנ"י עוש"ה ס"ת ירמיה שבימיו נעשה בה' ירמיה כדאיתא במדרש ע"ד הדרש קשה מיתת צדיקים כשריפת בית אלהינו ז"ש כחום היום (מלאכי ג) יום ה' בא בוער כתנור אש אז חשך השמש בצהרים ז"ש (ד"ה ב לה) ויקונן וגו' עד היום וגו' עד היום שקשה סילוק הצדיקים כאלו נסתלק השמש באמצע היום שהוא שעת חורבן דאתמר שם חשך השמש בצהרים. ז"ש (שם) וחסדו אשר עשה ככתוב בתורת ה' רמז על ענין, יאשיה שכתוב בתורה ורמז על זו הפרשה שהיא מדברת בחסד של אברהם ע"ד השכל עד היום שנסתלק עבור ענן ומסך מבדיל שעומד בנינו לשמש כן עונותינו הטו אלה ז"ש (ד"ה ב לה) ויתנם לחק לבני ישראל עבור בני ישראל מת וכן קשה היום לישראל כביאת השמש בצהרים שהוא עבור מסך מבדיל עון הדור כן הצדיק אבד לדורו

והוא זורח שב אל מקומו ע"ד הקבלה שיאשיהו הוא גלגול אחז ז"ש (שם) עד היום שאמרו המקוננים שהוא מת:

וירא "**אליו** "**ה'** "**באלוני** "**ממרא** ר"ת הראה לו ד' מלכיות אדום בבל יון מדי הן הן מבי"א גואל לבני בניהם למען שמו ז"ש וירא אליו ה' במלת מבי"א הן הן ד' גליות ולפי שב' אריסין מבטלין אותן דהיינו משלי כא) מ"תן ב"סתר י"כפה א"ף גם (משלי כט) מ"לך ב"משפט י"עמוד א"רץ אלו השנים עשה אברהם צדקה עם אורחים משפט הראה לו הקב"ה אתה סימן לבניך שהוא עומד ובניו יהיו יושבין לכן מתפאר לאברהם בענין סדום כי ידעתיו למען אשר יצוה את ביתו צדקה ומשפט. אברהם תיקון דמעת העשוקים הושע יב) כנען בידו מאזני מרמה לעשק אהב ז"ש "חלב "בשר "וחמאה שהוא סוד (איוב כ) ח"יל ב"לע ו"יקיאנו כעת ח"יה ו"לשרה ב"ן וסדום פגמו במשכב זכור הוא ע"ב קס"א ואברהם תיקן רחצו רגליכם שהוא סוד עב קס"א (תהלים טו) ל"א רג"ל על לשונ"ו ונתן להם לשונות בחרדל לתקן (תהלים קמ) אנשי לשון בל "יכון בארץ ז"ש שאמרו המלכים ללוט עוד מי לך פה "חתן "בניך ובנותיך מאחר שפגמו בברית הלשון וברית מעור ואברהם תיקן עתה שניהם נמולו אתו הוא תיקון ברית מעור ונתן לשונות בחרדל מות וחיים ביד הלשון השענו תחת העץ החיים רחצו רגליכ"ם והשענ"ו תח"ת העץ ס"ת מות להעביר מות מן העולם גם ר"ת התו"ר הוא (שיר ב) קול התור נשמע בארצינו הוא מטטרון שעליו מוטל להמציא טיפין האבודים כ"ש יעלזו חסידים בכבוד דא מט"ט ז"ש ויתן אל הנער לעשותו חנו"ך לנע"ר. נתעסק אברהם בגאולה אחרונה שראה דינא תקיפא והנה שלשה אנשים הן הן שלשה גואלים נרמזין בראשי אתוון "שלשה "אנשים "נצבים שריה אליהו נחמיה שהוא משיח בן יוסף הראו לו המלאכים כן "תעשה "כאשר "דברת ר"ת (אסתר א) כדת מה לעשות שהוא בגי' משיח בן דוד ז"ש רחצו רגליכם (דברים לב) לי נקם ושילם לעת תמוט רגלם וכשיגיעו הנשמות רגלין ברגלין אז שעת הגאולה וסער"ו (תהלים קמח) סער"ה עושה דבר"ו (תהלים קה) עד עת בא דברו שלח מלך ויתירהו וסעדו לבכם בגי' (ירמיה לא) רחל מבכה על בני' אז אחר תעבורו משלי כה) וסוד, אחר אל תגל שבלע המות לנצח ז"ש רחצו רגליכ"ם והשענ"ו תח"ת ס"ת מות שאז (ישעיה כה) בצע "המות לנצח:

ואל הבקר רץ על סוד גאולה אחרונה רך וטוב כמ"ש רז"ל על משיח שנקרא חד רך חד לא"ה ורך לישראל לכן נתן חרדל שהוא חד לאו"ה (תהלים עג) אך טוב לישראל ז"ש רך וטוב ר"ל לישראל שהם מסיטרא דטוב יהיה רך גם אפרים נקרא (הושע י) עגלה מלומדה אפרים לדוש אהב אל אותו הגואל רץ אברהם שהוא נרמז במלת רץ בדניאל (דניאל ט)

אלף מאתים ותשעים הרי סודו רץ ז"ש ויתן אל הנער לעשותו משיח בן אפרים והוא סוד שלש"ה סאי"ם בגימטריא משיח בן אפרים שיבא עם ג' גואלין הם סוד שלשה סאים ואז יעמדו תרין סטרין נרמזים במלת סאים סמא"ל אדו"ם מצד אחד י'שראל מ'יכאל מצד ב' ז"ש סאי"ם בסוד (בראשית יד) ושלישים על כולו כמו שהראה לאברהם משולשין ג"פ בברית בין הבתרים לכן אמר כאן שלש סאים קמח נחלק לד' רגלים ד"פ רגל בני' קמח. סדום הוא סוד ב' שמות מ"ה אדני שהוא סוד בנס היו עומדין והוא סוד דמעה מבואר בס' הבריאה ד' מזה הצד ה' מזה הצד נשאר מ"ע ע"ם המלך (ד"ה א) במלאכתו ישב שם כי, י"ב צירופי השם נסתלקו ולא נשארה רק הארה מן נ' וס' שבלוחות בנס היה עומדין (תהלים ס) נתת ליראיך נס להתנוסס בפ' עקידה שנדרש על אברהם והוא יושב פתח האהל חסר כתיב שעל י"ב צרופי הוי"ה וישב אותם אברם

יקח נא מעט מים לפי שראה אברהם שלהבותא דאשא שרצה לשרוף את משה רבינו בשעת מתן תור' לעתיד לכן אמר יקח נא עתה לתקן קבלת התורה (שם ח) ותחסרהו מעט מאלקי' ולפרוש על משה קלסתר פני' של אברה' שהוא י"ד מדות חסד מים אחר תעבורו סוד אחר אל תגל כי ישלח הקב"ה לשטן באותו פרק לאיוב שלא יקטרג על ישראל ז"ש אחר תעבורו ולפי שהיה עתה אברהם נתעסק בנשמת תרח אביו להביאו בסוד הגלגול בשעה שמל כל ערלת בני ביתו וכמ"ש "וירא "אליו "ה' "באלוני ר"ת איוב "ה' "באלוני "ממרא ר"ת יבם כי איוב בן יבמה היה לכן חמאה ובשר וחלב בגימ' תרח שהיה בגלגול איוב:

ואל הבקר רץ אברהם באותו פרק רץ הנער אל מערת המכפלה וקרי ביה אל הקבר רץאברהם כי שנותיו של אברהם כמנין מכפ"לה קע"ה שהם כנגד כל פרשיות שבתורה הכי איתא במס' סופרים נמצא לפ"ז טעות נפל בכל מדרש רבה ותנחומא גבי קרח בית מלא ספרים מהו שיפטור מן המזוזה כל התורה קע"ה פרשיות מבע"ל ובאותו פרק שראה אברהם פרשיות התורה רץ אברהם לתקן פתוחות של תורה שהם כמנין רץ. לפי דברי הרמב"ם בספר המד"ע וצריך לפסוק כדבריו וטעם זה המספר הוא סוד ה' של אברהם שנתוספה כן עתה לאחר המילה שאלה תולדת שמים וארץ בה' בראם אינון ה' חומשי תורה אמרו רז"ל במנחות ה' דומה לאכסדרה וכו' אכסדרה הוא בגי' ר"ץ ז"ש ואל הבקר רץ אברהם לתתן פרשיו' פתוחות בתורה כאכסדרה והוא יושב פתח האוהל וזה רמזו ישראל למלך אדום שהוא ממונה לישב (בראשית ד) לפתח חטאת רובץ הוא פתח גדול למטה באות ה' (במדבר, כ) במסילה נעלה ר"ל בפתח קטן למעלה ולא לירד למטה

בפתח האהל שהוא כחום היום פתחו של גיהנם ואברם שנתוספה לו ה' בזה הפרק אמר אחר תעבורו לכן אמרו במסלה נעלה למעלה והוא בגי' ג"כ מנין רץ מסלה נעלה:
ואברהם היו יהיה לגוי גדול. בזהר חדש דעובדי דמלאכה דדמי' לטורא ורצה להחריב עלמא שלא היה תלתין צדיקים ואמר ר"ש אם אינם שלשים יהיה עשרים או עשרה או שנים שנאמר (דברים יט) ע"פ שנים יקום דבר והוא העולם או אחד שנאמר (משלי י) וצדיק יסוד עולם הענין כולם מרומזין בזה הפסוק ואברהם היו יהיה לגוי גדול שיהיה בכל דור תלתין מנין יהיה או מנין היה שהם עשרים כן יהיה בכל דור ך' צדיקים כמהו ואם נאמר עשרה ע"ז יהיה פירוש הפסוק אברהם יהיה בכל דור לגוי גדול שהוא מנין עשרה שלא נקרא עדה גם קהל פחות מעשרה וכל דבר שבקדושה הוא בעשרה ואם שנים הם ז"ש ואברהם כמו הוא יהי' עוד אחד דהיינו שנים או כמו כאברהם יהיה עוד אחד ולפי דברי מדרש רבה פ' נשא שיהיו ל"א צדיקים בכל דור מנין ויהי שכתוב במנוח יהיה פירש הפסוק ואברהם כמו אברהם יהיה עוד שלשים לפי שהעולם ניתנה בחסד א"ל צריך שיהיו ל"א צדיקים בדור שיהיו עומדין לקבל ל"א מלכים של סטרא אחרא שבספר יהושע בכניסתו לארץ (דברים לב) הם קנאוני בלא אל ולכן קדושת שבת הוא ל"א שעות דהיינו מן חצות ע"ש עד שעה אחת בלילה שנאמר (תהלים יו) שמרנו אל כי חסיתי בך שיהיה מן ל"א צדיקים. (הושע ג) ואהבי אשישי ענבים על אברהם שנקרא אוהבו של מקום הוא התחיל לתקן עץ של א"ה שסחטה חוה ענבים. אברהם התחיל מן חמשים צדיקים. (הושע ג) ואכרה לי בחמשה עשר כסף חומר שעורים ולתך שעורים ואומר עוד ימים רבים ימים שנים רבים שלשה הרי חמשים לכן הוצרך נ' צדיקים. אח"כ אמר אולי יחסרון חמשה שהן חומר שעורים ולתך שעורים שהם מ"ה. ולפי מדרש הארכתי בחיבורי קדמאה שהקב"ה הראה לו ענין מתן תורה באכילת שלשה מלאכים אצלו בזה זכו ישראל לקבל תורה אם אין קמח של אברהם ושרה אין תורה שקלסתר פניו של אברהם הצילו למשה ז"ש המכס"ה אני מאברהם בגימ' סיני. ומה שזכה יעקב במחזה סולם גילה הקב"ה כאן לאברהם וכבר דרז"ל פסוק אכרה לי על ענין קבלת התורה נ' יום מפסח ועד עצרת וכל אותן כ"ו דורות מעולם תהו היה זן הקב"ה בחסד שהוא מדת אברהם נרמז והוא עומד עליהם "תחת "העץ "ויאכלו ר"ת תהו ר"ל עולם תהו היה ניזון בזכות אברהם והוא עומד עליהם באותו פרק. וכן (בראשית ב) אלה תולדות "השמים והארץ ר"ת תה"ו שעולם תה"ו הוא ניזון בזכותו בהבראם באברהם והוא הגין עליהם ז"ש המכסה אני מאברהם הלא הוא מדתו ובשבילו ניזון העולם ואברהם היה הוא עבר עד היום אכלו זכותו גם יהיה לגוי גדול דהיינו שמרוה להם לישראל לקבל תורה רק

בשבילו. המכסה אני מאברהם ר"ת מאה הן הן נ' ימי ניסן ונ' ימי תשרי שמרחיקין משור תם ביומי ניסן וביומי תשרי ונרמזה כאן יומי תשובה כבר ידוע שיום הושענא רבה שהוא גמר החתימה הוא עבור אברהם שהוא דור כ"א כדאיתא במדרש ז"ש ואברהם היו בגי' כ"א יהיה הם ל' יום שנתן הקב"ה זמן ב"ד לישראל שלשים יום מר"ח אלול זמן התשובה. לכן בירר מתחילה נ' צדיקים נגד נ' יום בכלל מיום ר"ח אלול עד גמר החתימה אברהם קרא ה"ר נוטריקון הושענא רבה לכן נקראת רבה ע"ש אהבה רבה אירה ג) חדשים לבקרים רבה אמונתך רבה לכן הוצרך אברהם לבטל זעקת סדום כי רבה כי תהלים לו) צדקתך כהררי אל מדת אברהם לבטל משפטיך תהום רבה אח"כ אומר אולי יחסרון החמשים חמשה שהם הימים עד יום ראשון לחשבון עונות סוכות אח"כ מ"ם מר"ח אלול עד יוה"כ אח"כ למד כל ר"ח אלול אח"כ כ' שהם מר"ה עד הושענא רבה אח"כ י' שהן י' ימי תשובה: המכסה אני מאברהם בני' ק"ל על ק"ל שנים של אד"הר שתיקן אברהם שהוא התחיל לתקן הנצוצות של אד"הר שעבר בק"ל שנים שהיה מוליד רוחין ושידין לכן הוצרך לכבוש מעיינו מאה שנה והוליד את יצחק שהוא תיקן חטא חוה כי היה נשמת חוה בעצמה כדאית' בזוהר חדש וזה שאמרו המלאכים למועד אשוב עליך כעת חיה ולשרה בן שיצחק היה נשמתו של שרה שהוא דיוקני חוה לכן בשעת עקידה כשפרחה נשמת יצחק מן העקודה אז באותו פרק מתה שרה כי היתה נשמתה קשורה בנפשו. וכמו שהוא ג' דורות שמותם מא"ה מבול אנוש הפלגה כן גם דור רביעי ישובו הנה כי ד' דורות הן הן תיקוני ד' שמהן וכבר נשלמו ג' יסודות. ואברהם היו יהיה שכשמשהשלים אברהם ג' דורות בג' אותיות השם היו כן בסדום לכן רמז כאן המכסה אני מאברהם כשם שהוא תיקן ג' דורות הפלגה אנוש מבול ואברהם היו יהיה כשם שהג' דורות הי' הוא התיקון כן יהיה. ולפי שעתה נתעסק בענין יציאת יקר מזולל לכן נרמזו אלו תלתין צדיקים שעומדים בעולם כאן בענין סדום פי' אלו הנצוצות הם באים משלשים מצות שמקיימין הגוים ז"ש ואברהם היו יהיה שהוא מקבץ נדחות ונברכו בו כל משפחות האדמה מלשון הברכה שמבריכין האילן שישבו המלאכים תחת העץ לקבל נצוצות שקלקל אד"הר ז"ש ואקחה פת לחם כי טפות הזרע נרמזין בפרורי פת בר"מ ובזהר לכן אמר ואקחה פת לחם כי אברהם שמלאכו מיכאל כהן גדול דלעילא מקבץ נדחות. וסעדו לבכם על קטרין הנרמזין במלת לבכם שהוא סוד (משלי כה) מקור משחת ומעין נרפש שסוד של אותיות לבכם הוא סימן של מקור בדיקדוק אותיות שכתב בספר אמרי שפר סודו על ג' קטרין שיש באדם שהם קיומו נשמה נפש רוח כבד לב מוח והגוף שקיומו נרמז באות ב' ע"ז קאמר על תיקן נרגן מפריד אלוף נפש רוח גוף

נשמה. אחר תעבורו סוד של אל אחר להעביר מן עץ הדעת רע ולהשאר רק טוב. המכסה" אני" מאברהם" אשר" אני" עושה" ס"ת למפרע ירמיה כי גלה לו הקב"ה שזכותו יהי' עד חורבן הבית בימי ירמיה ואע"פ שזכות אבות תמה ברית אבות לא תמה ז"ש ואברהם היו יהיה" לגוי" גדול" ועצום" ס"ת מילה לכן קאמר כפל כשיגיע אותו הזמן בימי ירמיה שזכותו תמה אפ"ה ואברהם היו כמו שהיה עד אותו הזמן כן יהיה אח"כ ברית מנינה עליהם לכן נרמז שם ברית מילה כי ברית אבות לא תמה בריתו של אברהם. ולפי דברי המקובלים שאנו עתה בשמיטת יצחק (ישעי' סג) כי אתה אבינו הנדרש על יצחק אברהם לא ידענו כי כבר עברה שמיטתו וישראל לא יכירנו עדיין לא היה גואלינו מעולם ז"ש ואברהם היו בשמיטה ראשונה יהיה גם כן עתה ויהי' גם כן בשמיטת יעקב. גס לפי המדרש שאמר הקב"ה לאברהם (תהלים קי) נאם ד' לאדוני שב לימיני נתכרכמו פניו של אברהם בן בני ישב לימינך והקב"ה מפייסו אני ובן בנך נשב לימינך. והענין משל למי שלא הניח לו אביו כלום רק שהוא בעצמו הרויח עשרת אלפים אח"כ בא בנו וירש ממון אביו והרויח ג"כ עשרת אלפים והיה לו כ' אלף וכח של מי יפה הוי אומר כחו של אב שהמציא יש מאין וכן ענין מש ואברהם אברהם המציא משכנו כל העקרים והאמונה אבל משיח הוא כננס היושב על הענק (יהושע יד) האדם הגדול בענקים הוא אברהם ז"ש לו הקב"ה אני ובן בנך נשב לימינך כי לולי הס שהתחיל לילך ממקום למקום והמציא בשכלו האמונה ז"ש ואברהם היו כן יהי' בימי משיח שיהיה אברהם עיקר:

בזוהר פ' ויקרא מבואר שצירוף זה של ו' צירופים היו הוא ביסוד ז"ש ואברהם היו יהי' לגוי גדול ועצום ס"ת מילה בזכות ברית מילה גילה הקב"ה סודו לאברהם כמ"ש במ"ר שנ' תהלים כה) סוד ד' ליראיו ובריתו להודיעם ועתה בא הקב"ה לגלות כל העתידות לאברהם המכסה אני מאברהם אשר אני עושה כל מה שגילה ליעקב סוד סולם ולמשה סיני וסימן נכנס יין יצא סוד כי בג' מקומות כתב סוד ד' ליראיו (משלי ג) ואת ישרים סודו (עמוס ג) גילה סודו אל עבדיו הנביאים הרי י"ין יצא סוד "ישרים "יראים "נביאים. אברהם נקרא ירא אלקים בעקידה יעקב נקרא תם וישר משה הוא רבו של כל הנביאים ועל שלשתן נרמז המכסה אני סלם סיני כלם בזכות ברית ואברהם בזכות היו זה הצירף יהיה גם גבי הסולם דרוש הזהר מה נורא המקום הזה על סוד יסוד ברית מילה לתקן ק"ל שנים של אד"הר שפגם בזה גם במעמד הר סיני אמר בזהר (שמות יט) ביום הזה באו מדבר סיני שהוא זכות קיימא קדישא דרגא דיסוד לכן אמר ועתה אם תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי וכמ"ש שלא נתנה מילה בי' דיברות רק קודם הוצרכנו ליכנוס בברית

מילה ואת"כ קבלו התורה וע"כ אחר שנמולו אתו וירא אליו ד' באה לו מרכבה העליונה וגילה לו הקב"ה כל הסודות:

בזוהר חדש פ' תולדות אברהם שהקריב ז' כבשים ברית עם אבימלך נגד ז' מדות והם כולם כבשים ולא עצום נגד מדתו אז ראה שג' דרגין הם למעלה ממדתו לדעתי ז"ש שיושב פתח האוהל מן ה' תתאה לחסד שהוא כחום היום עד חצות נקרא בוקר כמ"ש בפ"ק דפסחים (תהלים צב) להגיד בבוקר חסדך ודרז"ל ג"כ עד ו' שעות וכן תפלת שחרית שתיקן אברהם עד חצות אז וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים שראה וחיקר תלת דרגין נצבים למעלה ממדתו הן כ' ח' ב' למעלה מן חסד ויאמר אדוני אל נא תעבור מעל עבדיך שלא יראה ח"ו כאלו הוא מואס באבן יושר (זכריה ג) על אבן א' שבעה עינים וכמ"ש דוד (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים שכולם לקחו חלקים למענה. ואפשר שעל ג' אנשים אלו א' אל יחר לאדוני אל נא תעבור כי מרחוק ראה ליקח חלקים למעלה לתקן ג' גווני הקשת (בראשית ט) וראיתיה לאות ברית עולם ז"ש ויתן אל הנער לעשות אותו שהוא סוד ברית לכלול בג' לשונות בחרדל ז"ש גדולה מצות הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה שזה סוד ה' ראשונה של שם כי מתחלה נקרא אברם אב לבני מדינתו שהוא סוד ה' תתאה ואחר כך בה' עילאה סוד הבינה מי מילל לאברהם:

דוד מקבל בזה העולם קן אורות מן ש"ע נהורין בסוד גם צפור מצאה בית שהיא אימא עילאה יש לה ש"ע נהורין דאריך ודרו"ר הוא "דוד "רגל"רביעי (תהלים פד) קן לה עשה ק"ן מזמורים למעבד קן לשכינה ולכן ק' של קן גדולה כי הוא בנה יסוד ההיכל שהוא מאה אמה לתקן קומה של אד"הר והוא ושמואל ב כג) הגבר הוקם על סוד קומה שהי' מתים ק' נפשות בכל יום עד שתיקן מאה ברכות ולע"ל יקבל ג"כ ר"ך נהורין הנשארין שהוא סוד כסא דדוד רכ"א לוגין הוון ז"ש (תהלים כג) כוסי רוי"ה מתי יהיה זה תערוך לפני שלחן לע"ל ומפרש האר"י שעז"א דוד (שם קיו) כוס ישועות אשא ובשם ד' שהוא בגי' ש"ע נהורין עם ד' אתוון דשמא קדישא כי מן שם של י"ה סוד שכינה שכן י"ה ר"ל מן י"ה באים ש"ע נהורין בגימ' שכ"ן ונחלקין לתרין (מן) אל י' שלשם ר"ך ואל ה' של שם יורדין ק"ן ודוד תיקן קין במה שעשה קן מזמורים וסיים ספרו בי' הלולים הרי קין כמו שתיקן הוא (בראשי' לח) בכור יהודא שהיה ער לתקן עקב בקדושה שיהי' ראש ונעשה הוא רע בעיני ד' ראש עקב ר"ל שהיפך ועשה מן ראש עקב ונכנסה עקב קדושה בתוך הקליפה והגביר ה' הויות של גבורה וה' הויות של חסדים שסודם עיני השם ז"ש רע בעיני ד' לכן נכנס לתוך מות ולע"ל (שיר ה) עיניו כיונים על אפיקי מים רוחצות בחלב ז"ש (ישעי' נב) כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון וכה"א בשעת חורבן (איכה א) עיני עיני

ירדה מים ז"ש דוד (תהלים נא) והרע בעיניך עשיתי שהוא הוצרך לתקן בכור יהודא ר"ע שקלקל בעיניך כי כל עין הוא ק"ל ויעקב היה בן ק"ל כשבא לפני פרעה לתקן ה' גבורות בסוד והקל נשמע בית פרעה:

או **אל הבקר רץ אברהם** לתקן המרכבה בסוד (מלכים א ד) שנים עשר בקר והים עליהם והנה אנשים נצבים עליו והן ג' פונים והים עליהם ויתן אל הנער לעשותו ויוסף אסתלק לאחר עילאה: (חסר)

ויאמר ה' זעקת סדום וגו' כי רבה בין אדם לבריות וחטאתם כי כבדה בין אדם למקום והקב"ה מוותר על בין אדם למקום ולא על בין אדם לחבירו ז"ש ארדה נא ואראה הכצעקתה משום אותו זעקת סדום דהיינו משום בין אדם לחבירו ז"ש הכצעקתה הבאה אלי שזו היא עיקר חטא שלהם הכצעקתה דהיינו על זעקת סדום כדאיתא לעיל: (חסר)

הענין כי ביחוד שמע ב' אותיות גדולים ע"ד ד' בכם וצריך להאריך באחד שלא להחליף עם ר' (שמות לד) לא תשתחוה לאל אחר ואנשי סדום רעים וחטאים לה' זו ברכת ה' בסוד (ויקרא כד) ונוקב שם ה' מות יומת (מלכים ביב) ויקב חור בדלתו שעושה חור בקוצי העליון של דלת ונעשה ממנו ר' ז"ש הקב"ה למשה (שמות יט) רד על אותיות רד העד בעם לא יחליפו עד ה' בכם פן יהרסו לעלות לאות ד' וינקבו קוצי ונפל ממנו רב כי הרבה נתלה באותו הקוץ הוציא לנו את האנשים ונדעה אותם אח"כ אמרו ללוט עתה נרע ב לך מהם שעשו מן ד' ר' נדע נרע בר' ויגישו לשבור הדלת וגו' והאנשים הכו בסנורים וילאו למצוא הפתח ז"ש הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם לא אדעה לפי שנגד בקליפה ג"כ עשר כתרין תתאין לקבל אברהם מדת חסד בקליפה גע"ש כלה שאנשי סדום עברו בגופן זה גילוי עריות ובברכות השם זה ע"ז ומאוד כמו דרשו רז"ל זה ש"ד לכן הביא הקב"ה עליהם זו הקליפה שנקראה געש כלה נרמזין בו גילוי עריות ע"ז ש"ד ז"ש הכצעקתה הבאה אלי עשו וגרמו זו הקליפה בעולם שנקראת כלה ולפי שאברהם תיקן בפרשה שלפניה ג' גלגולים של אד"הר כשראה שלשה אנשים נצבים עליו לתקן איפת אד"הר כמ"ש לשרה מהרי שלש סאים שהם סוד איפה שיש בה ג' סאים כי שרה דיוקנא של חוה שקלקלה בעיסה מוטל עליה לתקנה ז"ש והו"א עומ"ד עליה"ם ס"ת אדם כי כאן התעסק בג' גלגולין אלו (משלי יז) מצרף לכסף וכור לזהב ובוחן לבות ה' שדרש הזוהר ובתקונים על תלת אליה ולפי שאברהם הי' שלם עתה בג' א"ל לושי ועשי ע"ג"ת הן הן ג' גלגולים אלו אברהם יצחק יעקב. נקוד על אי"ו שגם לשרה שאלו אי"ו הטעם שהוצרכו לשרה לשאול כי עליה מוטל לתקן אברהם יצחק ויעקב הן הן סוד עג"ת עבוד' ג"ח תורה הן הן ג' גלגולין של אד"הר שנתקנו בו ולפי שעל אברהם

נתקנה בענין ג' אנשים אלו שכבר ישב אברהם פתח האהל הוא סוד ה' אחרונה ואח"כ ג' אנשים עליו הרי ש"ם לכן אמר מיד המכסה אני מאברהם מאחר שהוא מתקן העיסה ואברהם היו יהי' ג' אתוון אלו הוא סוד השענו תחת העץ כי שם בן ד' שתיקן אברהם הוא סוד הוי"ה כי בו קלקל אד"הר והצורה ממש עץ כי שורש האילן הוא ה' גוף האילן ו' ענפי האילן ה' פירות האילן י' הרי כשאנו לוקחים מלמעלה למטה ענף פרי גוף שורש הרי הוי"ה נתקנה ה' באברהם שנתוספה כח ה' בשמו יצחק תיקן יוד שנתוספה בשמו כי צחוק עשה לי אלקים וניתן לו יוד של יסוד ח"י עלמין קץ ח"י כעת חיה ולשרה בן כי היא אם כל חי וביעקב ו' והוא סוד בריאות עולם בחודש ניסן בכלילות עשר אבל ה"א לא נתרבה לפי שהיא נקודה שאין בה (דברים ד) כי האדם עץ השדה קלקל בעץ ועתה אברהם והו"א עומ"ד עליה"ם ס"ת אד"ם לתקן תחת העץ לכן עתה נקוד על אי"ו ז"ש ואברהם היו יהיה על סוד חותם זה השם שנתקן בג' אבות הקדושים עם אברהם ע"ז ועם יצחק ש"ד ועם יעקב ג"ע אבל אנשי סדום פגמו בג' אלו גם ז"ש הכצעקתה בה' שבכל ד' אותיות השם של הבא"ה אל"י עש"ו כל"ה ס"ת זה הצירוף של שם בן ד' שהוא ממש צירוף של עץ הנזכר בפ' שלח לך ז"ש ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום גו' מאחר שאברהם קבל שכר כולם ותיקן הכל משם מאותו ענין שתיקן הוא שם השקיפה אינו אלא לרעה והשקיפה על סדוממאחר שפגמו בצירוף זה ומתרין סטרין הקיטרוגיא באה על סדום מומין כנרמז בפסוק (שמות יט) "רד "העד "בכם ר"ת רהב משם הי' ישמעאל רבה קשת בהיפך אתוון רהב וישב במדבר פארן שהוא שר מצרים מימין מהר פארן פן הוא סמא"ל כמ"ש (דברים יא) פן יפתה לבבכם שהוא ק"ל בחשבון וכן בכאן אמר זעקת סדום כי רבה שבהיפוך אתוון הוא רהב וחטאתם כי כבדה בסוד עשו שהוא סוד כבד כמ"ש בתקונין ובזה תכבד העבודה הוא עשו אבי אדום ז"ש כי כבדה מתרין סטרין באה הקיטרוגיא עליהם ז"ש ויבואו שני אנשים סדומה בערב הן הן שני מלאכים דלעיל מאללי ארעא שקטרגו עליהם

וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו כי (בראשית מד) הבוקר אור אז האנשים שלחו המה וחמוריהם (איוב לח) ברן יחד כוכבי בוקר (תהלים צב) להגיד בבוקר חסדך ויקח "את "שני "נעריו "אתו בראשי אתוון נרמזין סוד מרכבה עליונה כסדרן א"ריה ש"ור נ"שר א"דם ולכן לא קאמר גבי אברהם כדאמר גבי "בלעם "שני "נעריו "עמו כי שם נרמזין ג' גולייריין בישין במדבר שרף נחש עקרב אשר הלך ובראשית לו) בלע בן בעור מלך ראשון של אדום שראה של יכול בא עליהם משני צדדין ועשה מעשה אמורי שהוא עשו דאתמר עליה (עמוס א) עברתו שמרה נצח שג"כ נרמזו ג' קליפות אלו ואלו שני

נעריו הן תרין כרובים ברקיע כי אברהם הוא לקבל עולם הבריאה אברה"ם אבינו בגי' עולם העליון ובפסוק זה סידר מרכבה שהוא מטה שלימה דלעילא. ואת יצחק בנו ויבקע בהיפוך יעקב עצי עולה י"ב שבטים ז"ש (שיר ג) אפריון מטה עשה לו מלך שהשלום שלו מעצ"י הלבנו"ן הם י"ב שבטים א' אברהם ונשתחוה ונשובה אליכם. אלו נשחט יצחק היה מתקיים בתחיית המתים שאליעזר נכנס ח"י בג"ע וישמעאל עולה תחתיו ז"ש שבו לכם פה עם החמור אבל לא לעו"הב עם החמור וחמורו של ר"פ בן יאיר שלא רצה לאכול טבל יוכיח ואתון של בלעם ג"כ קליפה ישמעאל כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך בגי' נוריאל אמ"ן בכ"ל כח"ו האי קרא שאילנא בי' כמה גוונין הא' כפל ועוד והלא כבר שלח אברהם את ידו לשחוט את בנו א"כ בקיצור הל"ל אל תעש לו מאומה ועוד בן ל"ז שנה קרא אותו נער אבל רזא קרמיז לדורות שאברהם יאמר להקב"ה ימחו על כבוד שמך ויצחק יאמר פלגא עלי ז"ש אל תשלח ידך אל (ישעי' יא) נער ישראל ואהבהו כי בזה שאתה רוצה לשחוט את יצחק לא יהיה להם לע"ל אב להגין עליהם לכן אל תעש לו מאומה עתה. יש להקשות הל"ל שלא חשכת ולא בו' בדרך הדרש ענין נסיון על שני ענינים הא' נגד המנסה שהוא הקב"ה כמ"ש ואלהים נסה והב' נגד המנוסה האדם בעצמו יאמין שהוא עומד בנסיון ולבו בריא לעבוד עבודת ה' נגד המנסה אמר אל תעש לו מאומה מכאן והלאה כי עתה ידעתי שאתה עומד בנסיון ואין צריך לגמור השחיטה ונגד המנוסה אמר הלא גם לך אין צריך יותר ולא חשכת את בנך וגו'. בענין עתה ידעתי נחבטו הקדמונים בענין ידיעה ובחירה ע"ד הפשט א' קהלת (קהלת ג) לכל זמן ועת לכל חפץ ר"ל עת הוא בכח למעלה מהזמן שהוא מוכן ומזומן לצאת לפועל והנה אעפ"כ שהכל צפוי הרשות נתונה ועתה ידעתי ר"ל עתה פשטה הידיעה בהווה עיין בע"מ מאכ"ח וסוד עת ועתה הוא סוד ליל לילה נער נערה כמבואר בזוהר.

או **עתה ידעתי** מה שבחרתי הוא מה שידעתי כבר כי הידיעה (שם) על דברת בני אדם הוא במה שיבחרוהו מ"מ אין ידיעה מכרחת אף כאן בחר לשחוט ולא שחט והוא הדבר שגלוי היה לפניו ית' לעולם אין צריך הידיעה אלא אצל הבחירה

או **עתה ידעתי** קאמר אוריאל לכן אמר ולא חשכת את בנך ממני כי הוא אש הרבוץ על המזבח כארי כנגדו בחוץ כלב בלאדן ועז"א קהלת (שם ט) כי לכלב חי טוב מן ארי' המת שנסתלקו ממנויו ועל אלו הב' כוחות התפלל דוד (תהלים כב) מיד כלב יחידתי הושיעני מפי אריה שהם שתיהם מן החוץ וכשם שיש פני אריה ופני כלב (קהלת ג) בעת מלחמה ועת שלום בקבלת קרבן כן יש בקבלת הנשמות בשעה שהן יוצאין מן העולם ובשעת העקידה יצאה נשמה של יצחק בא אוריאל מסטרא דחסד של אברהם נקרא

אוריאל ומסטרא דגבורה של יצחק נקרא נוריאל ולפי שעתה אמר יצחק אל אברהם אבי ומדתך חסד ואברהם השיב הנני בני עתה אני מתלבש במדתך ועומד במקום בני כד"א והאלהים נסה את אברהם שיהי' הוא כלול מדין ורחמים (תהלים קיח) ימין ה' רוממה ועושה חיל באלהים נעשה חיל כדי שיבוס צרינו לכן אמר אלהים לאברהם ירא אלהים אתה שהוא בגימטריא נוריאל עתה זכה בזה להתלבש בזו, המדה ואשריהם לצדיקים שיש כח בידם לשנות פני המרכבה העליונה ומן מלאך אוריאל נעשה נוריאל ז"ש ולא חשכת את בנך יחידך שנשמתו נקראת יחידה נעשה עתה נשמות בנו ז"ש בנך נעשה עתה יחידך נשמתך ודבר זה לא די שגרמת לעצמך רק ממני שגם ממני לא חשכת נשמת שגם אני מוחלף עתה ונשתנה ונקרא נוריאל שהוא בנך מנין יר"א אלהי"ם ובכל מקום (משלי ג) ירא ה' וסור מרע וכאן אמר ירא אלהי"ם כדאמרן וכהו"א תהלים קיב) אשרי איש ירא את ה' דרז"ל על אברהם שאז נתדבק במדת אהבה כ"ש במצותיו חפץ מאד בחפץ ורצון אברהם אוהבי אבל עתה נתלבש בגבורה ז"ש (שם) גבור בארץ יהיה זרעו שהגוים יחתו ויבושו מגבורתם (שם) ודור ישרים יבורך הם ישראל והיה מזומן לשמש באילו של אברהם אבינו והוא תשלום המרכבה של שלשה אנשים שהיה נצבים עליו בשעת שבשרוהו בלידת יצחק. ואיכא דאמרי מלאך מן השמים הי' מיכאל ותרווייהו איתנייהו מלאך ראשון בא מיכאל לקבל נשמת יצחק כי הוא מקבל איש ישראל וגם בעקידה זו נעשה נשמתו של יצחק חסד לבא מיכאל לנגדו ואח"כ שרצה להקריב איל תמורת בנו להקריב קרבן בא ארי' שהוא אוריאל לקבל קרבן איל:

או **עתה ידעתי** קאי על אחר הדברים שנזכר בראש הפרשה כתוב בזוהר שהוא הקטיגור והוא אחר הנאחז בסבך נעשה סניגור והודה לאברהם שאין להרהר אחר נסיונו ואזלא הא כההוא במזמור (תהלים כ) יענך ה' ביום צרה שהוא הקטיגור בעצמו נקרא יום צרה כמ"ש בזהר על הנה יום ה' בא (ישעיה כב) יום מהומה ומבוסה וז"ש (משלי כד) התרפית ביום צר כי באותו יום מרפה הוא לשכינה כביכול (שם) כי צר כחכה ומרישא לסיפא מדרש גם מסיפא לרישא כחכה צר צרה ביום התרפית שהחצונים נוטלים כח ממנה והיא מר לה לז"א שבתורה תשובה תפלה ומ"ט שהן הן ד' דברים שצריכין חיזוק ועז"א (תהלים כ) יענך ד' ר"ל כשאתה מחזיק בד' אותיות השם אזי יענך ד' ביום צרה בעצמו הקטיגור נעשה סניגור למה יאמר (שם) ישגבך ד' אלהי יעקב היפך התרפית ושם השיג קטיגור עתה ידעתי כי הושיע ד':

מן פ' וארא בפ' (שמות ו) ושמי ד' לא נודעתי להם כתבתי ענין נפלא על זה הפסוק עתה נתקן סוד הדעת שהוא קו הרחמים עתה ידעתי כי עד האידנא ירא אלהים אתה

שהיות מתיירא מן מ"הד הקשה ועתה סוד הידועה וכה"א כי ידעתיו אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו על סוד הידועה. (עמוס ג) רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה ר"ל ישראל הם בקו הדעת אבל או"ה הם מן הענף לא מן גופא דאילנא לכן אתם קרואים אדם ואין או"ה קרואים אדם כי האדם עץ השדה:

חיי שרה

דרוש להספד של דודי מוהר"ר יצחק בן אמו"ז
מוהר"ר נתן שפירא שפ"ג לפ"ק בלובלין:
ויצחק בא מבא באר לחי רואי והוא יושב בארץ הנגב ויצא יצחק לשוח בשדה וירא והנה גמלים באים. פליגי בה תרין אמוראין בארעא ותרין מלאכין ברקיע ומנו מיכאל ואוריאל לדברי קצת מלאך שנראה לאברהם בעקידה הי' מיכאל וקצת מהם אומרים שהוא אוריאל ותרווייהו איתנייהו כי מתחולה ויקרא אליו מלאך ד' הי' מיכאל כ"ג שלמעלה שממנו יניקת אברהם לתתא שהיה אז כהן שירש ממלכי צדק בזכות שהקריב קרבנות הרבה ושפך דמן של רשעים והוא הי' אז אפיטרופס נהורא ימינא וטען נגד סמאל כמבואר במלת קח נא בגי' כח סמאל הנה איל בגי' מיכאל אח"כ כשהקריב את יצחק בא אוריאל לקבל קרבנו בדמות ארי שרבע ע"ג המזבח כשזכו ישראל והוא שיוציא בשעת יציאת נשמה כי נפשו יצאה והוצרך לבוא לג"ע ואוריאל הוא המוליך לג"ע: והנה נחלקו רז"ל ויצחק בא מהיכן הוא בא ח"א מבית מדרשו של שם ועבר וח"א שבא מג"ע. והנה קרא ומתניתא מסייע להדין דאמר מג"ע בא יצחק שהי' שם ג' שנים מיום שנעקד ע"ג המזבח עד יום שמזדווג לו בת זוגו. קרא מה שאמר ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה קשה יצחק היכן הי' למה לא הזכירו הכתוב שלא הספיד אותה כהלכה הלא אחת היא לאמה זה יצחק שיולדת לעת זקנתה. אבל הענין לפי שלא היה אז יצחק בזה העולם לכן כשראתה אותו רבקה שאלה מי האיש הלזה ההולך לקראתינו ויאמר העבד הוא אדוני וקשה וכי דרכה של רבקה לשאול וללכת אחרי הבחורים אם דל אם עשיר ורש"י פי' ראתה אותו הדור הקושי' יותר חזקה בשם אמ"ז מוהר"ר נתן ז"ל מהראדני שמעתי היה לה לומר מי האיש הזה למה אמרה הלזה אלא שנזרקה בה נבואה שהוא בן ה"ה דהיינו בן אברהם שנתוסף לו ה' ובן שרה שנשתנה שמה למעליותא להיות לה זרע כי אלה תולדת שמים וארץ בה' בראם (בראשית מז) ה"א לכם זרע והי' ל"ז שנים כשנעקד לכן אמרה הלזה ואנא אוסיף נופך משלי וכי מה רמזה בזה מה לי שהוא בן ל"ז או יותר אבל יש בו סוד גדול כי יש להקשות עוד למה השיב אליעזר הוא אדוני

הל"ל בן אדוני וי"מ לפי שנתן כל אשר לו דייתקי ליצחק הי' הוא האדון שלו ממש א"כ למה אמר לבן ותהי אשה לבן אדוני אבל הענין כשראתה רבקה את יצחק שהוא מסטרא דדינא לכן אמרה מי האיש הלזה שהוא מבין תרין נוקבין תרין ההין שהם תרין פיות דחרבא דקב"ה והוא בן ל"ז לקביל ל"ז אלהים של מעשה בראשית גם ל"ז עולה הבל הוא ה' כמבואר בתקוני' גם ראתה שעלה לה"ב אש גם ראתה שהוא מסטרא דנוקבא כמ"ש המלאכים והנה בן לשרה אשתך לכן הוצרך לצאת נפשה (איוב יד) כי אדם ילוד אשה ר"ל מי שהוא מסטרא דנוקבא קצר ימים ומן הדין הי' לאברהם ושרה לחיות עוד שנים כמ"ש ואברהם ושרה זקנים באים בימים כי בת זוגו ממש היתה וגם אמנה אחותי בת אבי היא מן עולם הנשמות בת אביו ודאי כי כל הנשמות באין מאבא מחכמה עילאה אך לא בת אמי בזה העולם וא"כ היו ראוין לצאת נשמתם בבת אחת ואחר ל"ז שנים מת אברהם ז"ש ויהיו בגימ' ל"ז שהיתה ראויה לחיות עוד רק שלפי שנפש יצחק מסיטראה בעלותו עד להב מזבח יצאתה נשמתו ונפשה, היתה קשורה בנפשו לכן הוצרך גם למות אז ולפרוח רוחא ברוחא באתדבקותא חדאכי הוא בא מכחה וקשורה בשלהבת ז"ס גדול ממיתת שרה אחר העקידה מיד והנה אז כשהועקד וא' יצחק לאברהם אבי כמ"ש בזהר הלא אח אבי איש חסד למה נלבשת עתה במדת הדין והשיב אברהם הנני בני ר"ל עתה אלהים נסה את אברהם ונתלבשתי במדת בני ואני מלובש בדין לאכללא חסד בדין ודין בחסד אבל לפי דרכי הנני בני ר"ל עתה שיצאה נשמתך שלך ממך לא תהי' עוד מסטרא דנוקבא רק הנני בעת הזאת עתה בני כמ"ש חבקוק ג) בקרב שנים חייהו שגם חבקוק בא מנוקבא (מלכים בד) את חובקת בן וכן דוד באמרו (תהלים קיו) אני עבדך בן אמתך שהי' מסטרא דנוקבא לכן הי' נפל והנה כשהקריב איל שבא באתרי' דיצחק נעשה הוא בנו ז"ש ויעלהו לעולה תחת בנו ר"ל שנעשה עתה בנו ונתלבש בחסד ז"ש רבקה מי האיש הלזה רואה אני שהוא מבין תרין נוקבין תרין ה' וא"כ הוא מסטרא דנוקבא גם ל"ז שנים של שרה מורים באצבע שהוא מסטרא דשרה אמו שאל"כ הי' לשרה לחיות עוד ל"ז שנה למות עם בת זוגה יונה תמה שיחי' עוד ל"ז שנה אלא ודאי זה הדבר אשר דברתי שנפש יצחק קשורה בנפש שרה וכשיצאה נשמתו בשעת עקידה נתקשרה נפש בנפש ומתה שרה בו בפרק ולהתדבקא נוקבא בנוקבא לא בעינא דינא בדינא כי רבקה היא ממש שרה גלגולא ודיוקנא לכן חזרו הסימנים כשהביאה יצחק האוהלה שרה אמו ממש בסוד הבשורה שבשרה לאברהם הנה ילדה מלכה גם היא וגו' והשיב אליעזר הוא אדוני עתה שיצא מג"ע נכנס בו רוח שלמעלה והוא אדוני איש חסד, ז"ש ראתה אותו מהודר ר"ל מן ג"ע שיצא זכינו לזה שמקרא מסייע שיצא מג"ע. ומתניתא מסייע

להדין כי ארז"ל במ"ר פ' תולדות ויגדלו הנערים אותו היום ל נעשה בן י"ג שנים ועשה אביהם בר מצוה ומכאן למדו לומר ברוך אתה ד' שפטרני מעונשו של זה אפי' שרמ"א בא"ח בהגה"ה כותב שלא לומר בשם ומלכות אין אני מודה לו בזה הפסק מאחר שאנו מוצאין במדרש אגדת א"י סמך לברכה זו במקום זה כדאי לסמוך עליו שהרי סמכו על פיו הירושלמי לברך ברוך אתה ד' מקדש שמך ברבים וכ"כ הטור גם זה מדרש רבה אגדת א"י וגדולה מזו כתב הטור שבאשכנז נהגו לברך ברכת נותן ליעף כח על פי מדרש חדשים לבקרים וק"ו הדברים כי שם לא הוזכרה הברכה במדרש והגמרא חולק עליו מאחר שלא מצינו ברכה זו בגמרא בבלי וירושלמי לכן לא ואמרו אותה מ"מ הפוסקים האגודה מביאין אותה בפסקיהם ואני תקנתי לומר ברוך הנותן ליעף כח ואז נתקיימו שניהם המדרש והפסוק והסכמתי עם הב"י שלא לזכור שם ומלכות ואע"פ שהרא"ש בעצמו במס' בכורות וטור יו"ד בסימן ש"ה שכל ברכה שלא הוזכרה במשנה ובתוספתא או בגמרא אחר שסתמו רבינא ורב אשי אסור לברך הלא הטור בעצמו כתב בא"ע סימן כ"ג ברכות בתולים אע"פ שלא הוזכרה לא בגמרא ולא בתוספתא ולא במדרש מ"מ נחזור לדין שאני פוסק במקום הזה לברך בשם ומלכות ובאם יזכני האל אז יקימינו זכינו לדין שיעקב ועשו היו אז בני י"ג שנים בר מצוה וקשה הלא זה א"א כי אמר ז"ל באותו פרק מת אברהם ה' שנים קודם זמנו שלא יראה ברעה של עשו ואברהם בן קע"ה מת והראה לו מכפלה מנין חייו וכנגדו קע"ה פרשיות בתורה כי תורת חסד על לשונה מדתו של אברהם ואברהם הי' בן ק: כשנולד יצחק ויצחק בן ל"ז שנה כשנעקד. על גבי המזבח נמצא הי' אברהם מנין יופיאל שר קבלה מוציא פי ד' ויצחק הי' בן ס' בלדת אותם א"כ הי' אברהם בן ק"ס (משלי יז) מצרף לכסף דא אברהם שהי' בן "כסף והי' מצורף מסיג וחלאה כי יעקב פדה את אברהם מכבשן האש שנמשל לאסטרלוגא וכו' א"כ הי' עשו ויעקב בני ט"ו שנה כשמת אברהם הזקן והאיך אמרו שבאותו הפרק הי' בני י"ג שנים. אבל האמת יורה דרכו שאותן שני שנים שהי' יצחק בג"ע לא קחשיב כי באמת הם אינם מן זה העולם רק מן עו"הב ולמה ימנה אותם תחת השמש והוא הי' למעלה מהשמש והי' אז באמת בן ס"ב שנה ולדעתי ג"כ מתורץ שאמרו רז"ל במדרש רבה ותנחומא בפ' קרת וכן במדרש על פסוק (דברים יא) למען ירבו ימיכם אשר נשבע ד' לאבותיכם שהיו ימי האבות כימי השמים על הארץ שהוא ת"ק שנה מהלך הארץ לרקיע וק' הלא האבות העולם חיו תק"ב שנה אברהם קע"ה יצחק ק"פ יעקב קמ"ז הרי תק"ב בך בטחו אבותינו מנין בך באי"ק בכר הוא ת"ק הרי "תקב מנין (שיר א) "היפה "בנשים (תהלים קג) מלכותו בכל משלה להגין בעד "אדום "ישמעאל. "דין "של "גיהנם. "ארצה "בני "קדם במיתקלא

חדא וא"כ למה אמרו שלא חיו רק ת"ק שנה ובע"מ כהונה במדרש חזית פירש שאותן שתי שנים שהי' בימי יעקב רעב לא קחשיב אבל לבי אומר לי שאלו שני שנים שהיה יצחק חוץ מגלגל היומי לא קחשיב כי הי' בג"ע והדין עמהם שלא לחשוב רק חיי העולם הזה ולא עוה"ב יהי רצון שכל הני מילי תידרשון משמי: (חסר) ועיין בקונטרס אחר למ"ד שבא מג"ע האי קרא לאו סיפא רישא כי מה ענין והוא יושב בארץ הנגב לתחלת המקרא בשלמא למ"ד שבא מבית מדרשו של שה הודיענו שבא מבית המדרש ומילא מקום אבותיו שלא פסקה ישיבה כל ימיו ממנו במקומו הוא שנאמר והוא יושב בארץ הנגב כמ"ש (שופטים א) ארץ הנגב נתתני לקיים קרא (קהלת א) וזרח השמש ובא השמש אבל לפי הדעה שבא מג"ע שנעשה עולה תמימה מחדש וישב כל היום ועסק בתורה ויש ליישב המקרא הנה על כמה אופנים. במדרש חזית ובירושלמי (שיר ו) דודי ירד לגנו לערוגת הבושם לרעות בגנים וללקוט שושנים המקרא הזהלא סיפא רישא מתחלה פתת ביחיד בגנו וסיים ברבים בגנים. דודי זה הקב"ה ירד לגנו זה העולם לערוגת הבושם ללקוט צדיקים מן העולם מה בין מיתת זקנים לנערים וכו' ע"ש עשה ג' משלים

פשט המדרש קשה מה ענין הקושיא מה בין למה שהקדים.. מתחלה אמרתי כי בלא זה הייתי חושב שהקב"ה מסר המיתה למלאך המות א"כ אין להקשות מה בין מיתת זקנים לנערים כיון שניתן רשות למחבל אינו מבחין כמ"ש האף תספה צדיק עם רשע ר"ל כשאף מושל אז אין הבחנה כמ"ש (דברים לב) כי אש קדחה באפי לכן ותלהט מוסדי הרים שאינו מבחין לכן אמר דוד (תהלים יז) מלפניך משפטי יצא כי אתה עיניך תחזינה משרים עכשיו שאמר דודי ירד לגנו זה הקב"ה בעצמו יורד ליקח נשמות של צדיקים א"כ מה בין מיתת זקנים לנערים למה לפעמים מתים נערים ופעמים מתים זקנים ומה שעשה ג' משלים ע"ד שאמרו התלמידים של ר"י ב"ז רבינו נר ישראל עמוד הימיני פטיש החזק למה אתה בוכה יש להקשות בשלמא לפי משל שהמשיל לפרדס וכשבניו עושים רש"מ עושה רושם כשרואה נטיעה טובה בין או"ה עוקרה מבין או"ה ונוטעה בישראל ניחא הקושיא ראשונה שפתח ביחיד וסיים ברבים כי ישראל הם גן נעול בלשון יחיד והקב"ה בא לזה הגן מיוחד שלו ולערוגת הבושם שלהם ג"כ וכ"ז שעושין רצונו של מקום לרעות בגנים ואח"כ מלקט שושנים נשמות ונצוצות טהורות שיש בניהם של או"ה שנקראו בנים כי בעשו אמר נפשות ולגבי יעקב נפש אל אחד גם או"ה יניקתם מק"ג כחות הדין מנין גנים ולכן עשו עג"ל בשעת מנח"ה ולא אמר דוד מפלחן של רשעים עד מזמור קיג כמבואר בזוהר פרשה תרומה אבל לשאר משלים איך מתורץ הכתוב שפתח

ביחיד וסיים ברבים כל העולם נקר גן אחד ואח"כ כל בית הכנסת ובית המדרש בעצמו נקרא גן מיוחד:

לדעתי על זה יוד דרכים אופן הראשון על דרך (תהלים קיח) ברוך הבא בשם ה' ברכנוכם מבית ה' האי קרא לאו רישא סיפא שפתח ביחיד וסיים כרבים ע"ד מ"ש במס' ברכות לעולם ישכים אדם להיות מי' הראשונים בבי' הכנס' נוטל שכר כולם ס"ד אלא כנגד כולם וקשה הל"ל בקיצור כנגד כולם אלא תרווייהו איתנייהו אלו יוד צינורות נעשו צינור לכל הבאים אחריהם והם נוטלין מתחלה שכר כולם ומחלקין אח"כ שכר לכל א' לפום דרגו וז"ש טיול בג"ע שכ"א נעשה צינור לעילא להוריד שפע לחבירו ומקבלין דין מן דין בהשתלשלות עילה ועלול ועל אותו הטיול אמר הקב"ה לירבעם חזור בך והשיב מי בראש ר"ל מי מתחלה לקבל השפע אמר הקב"ה בן ישי בראש אמר א"ה לא בעינא וע"ז אמר דוד (תהלים קיו) אתהלך לפני ה' בארצות החיים ר"ל שהוא יטייל בג"ע כמ"ש (ויקרא כו) והתהלכתי בתוככם תוך ממש כי חוט של א"ס ב"ה ממש הוא יהי' לע"ל בראש ז"ש לפני ה' (שמואל ב טו) ויהי דוד בא עד הראש ועליה אתמר לע"ל תשיתמו לראש גוים כי תקדמנו ברכות טוב שהוא מוקדם לברכה ולשפע והוא יהי' ראש וכשחטא אמר (תהלים לח) עונותי עברו ראשי שמצד הדין הוא הראש רק עתה גברו למעל' ראש ומעכבין השפע ע"כ התחיל דוד ספרו באשרי שהוא בהיפך אתוון רישא דכל ראשין כדאיתא כי אויביך יהמיון ומשנאך נשאו ראש לזה אמר ברוך הבא לשון יחיד כי אותו היחיד נעשה צינור לקבל אח"כ מחלק אותו הא' לאחרים ז"ש לרעות בגנים לשון רבים כמ"ש באידרא האזינו שפתח ר' שמעון בה' תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו ז"ש אגרא דבי הלולא מילי כמבואר בזוהר רות בעובדי דרב חסדא דשמעו מלאכים שאמרו באו ונשמע הלולא שבאותו יום פטירה כל העולמות עוסקין באותן חדושין שחידש בזה העולם וכל נשמות צדיקים באים ומתעסקין בו ז"ש (משלי לא) עוז והדר לבושה שמתלבשת הנשמה באותן חדושין ותשחק ליום אחרון יום המות אז פיה פתחה בחכמה ודורשת לפני הנשמות ומלאכים ז"ש בה' תתהלל לשון הלולא שלו גם ישמעו אז ענוים וישמחו ז"ש ברוך הבא בש"ם ר"ת "בישיבה "של "מעלה השכינ' למעלה אז באו כל כתות הצדיקים לקבלו וכל קרוביו ז"ש ברכנוכם לשון רבים על כל הכתות היושבים בבית ה' ז"ש דודי ירד לגנו שהקב"ה בעצמו בא לערוגת הבושם לקבל אולפן דצדיקיא ואז כל הצדיקים באים לפני ה' נעים ונדים (אסתר א) מחצר גינת ביתן המלך ז"ש "לרעות "בגנים "וללקוט "שושנים ר"ת לבוש כי אותן הדברים הם לבושי של צדיק ז"ש בגמרא ירושלמי: או י"ל ע"ד כל העולם ניזן בשביל חנינא בני וחנינא די לו בקב חרובין מע"ש

(תהלים קיא) טרף נתן ליראיו יזכור לעולם בריתו ר"ל היראים די להם בטרף שהוא קב חרובין וכל העולם אוכלים בשבילו וזוכר הקב"ה לכל העולם בריתו או טרף שפע רצון שבא לעולם בא בשבילו ז"ש ברוך הבא בשם ה' ביחיד ואתם כולכם ברוכים בשבילו ז"ש דודי ירד לגנו להשפיע שפע רצון ובשביל גן א' הוא יורד למטה שהוא הצדיק ובשבילו יורד לרעות לכל גנים שבעולם וכמ"ש בסנהדרין משל כשהוא משקה לשדה אחד לכולם הוא משקה:

אופן הב' (חגיגה דף טו) זכה צדיק נוטל חלקו וחלק חבירו בג"ע כמ"ש (ישעי' סא) לכן בארצם משנה ירשו ועז"א (משלי ח) להנחיל אוהבי יש ולא תימא שאינו נוחל רק זה החלק אבל אוצרותיהם של רשעים שהי' להם לירש ג"כ חלק בג"ע אמלא ז"ש ברוך הבא ביחיד אבל השכר שנוטל מבית המלך הוא ברבים כאלו היו שנים נוטל פרס מבית ה' נגדו ונגד חבירו ז"ש דודי ירד לגנו ליתן שכר לצדיק מן חלק גן שלו ואח"כ נותן לו ג"כ [חלק חבירו] לכן ר"תלבו"ש ע"ד מ"ש בזוהר פרשה אמור (תהלים לב) אשרי נשוי פשע כסוי חטאה מכסה מבע"ל אלא אותו הכסות שהי' ראוי ליתן לחטאה נותנין גם כן לו:

אופן הג' בזוהר פ' וירא שמתחלה בא יעקב עם הקב"ה לקבל אולפן דצדיקיא (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה אח"כ באין אברהם ויצחק ג"כ הן הן ג' אנשים נצבים עליו בשעת פטירתו ז"ש מתחילה ברוך הבא ביחיד בשם ה' עם השכינה אח"כ אומר על ב' הנשארים ברכנוכם כי זה הפסוק אומרים לנשמה בשעת פטירתה ז"ש דודי זה הקב"ה יורד לגנו זה יעקב אח"כ לרעות בגנים הם ב' אבות אברהם ויצחק ז"ש לערוגת הבושם כי ב' אבות הם ג' כתות מן ג' עמודים שעולם עומד עליהם תורה עבודה ג"ח אברהם עמוד ג"ח יצחק עבודה יעקב תורה מכל אחד נעשה כת אחת וז"ש ער"גת הבושם ג' כתות אלו עבוד' ג"ח תורה נשתייר אות ר' שהם מאתים עולמות (שיר ח) לנוטרים את פריו כמבואר בזוהר פ' וירא על פ' באלוני ממרא בגימ' כסא שהוא סוד כסא והר' הוא מאתים לנוטרים את פריו. ז"ש ערוגת הבושם שנתמלאו כל הג' קטרין עם ר' עלמין שכר הצדיקים לעו"הב:

אופן הד' כשצדיק נפטר מעלה כמה נשמות עמו ז"ש (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל שהוא מעלה ניצוצות הנידחות ממקום למקום ומגיען למדריגה העליונה ז"ש יעקב (בראשית לז) ארד אל בני אבל שאולה להעליהו ולהגיעו אל מדריגה יותר גבוה ז"ש ר' מאיר כשימות יעלה אלישע אחר עשן מקברו. ז"ש ערי מקלט שיושב הרוצח עד מות הכהן גדול כי אז הולך:

אופן הה' פטירת צדיק מן העולם עת רצון היא בזוהר אידרא האזינו וז"ש (ישעי' נז) מפני הרעה נאסף הצדיק כדי לסלקאה רצועה מלאלקאה ז"ש (שיר ז) דודי ירד לגנו כדי לרעות לכל הגנים להשביע (תהלים קמה) לכל חי רצון לכל עולם:

אופן הו' במדה שאדם מודד בזה העולם בה ובמצות ומיחד הקב"ה ושכינתא שהם ו"ה מן השם הנה במותו ג"כ דודי זה הקב"ה אות ו' מן השם יורד לגנו אות ה' מן השם היא השכינה לערוגת הבושם זה בתי כנסיות נגד אות ה' מן השם נקרא ערוגה (ישעי' נו) כי ביתי בית תפלה ממש ועלה אתמר אין תפלתו של אדם נשמעת אלא בבה"כ אדם שהוא לקבל עמודא דאמצעיתא אדם לתתא בדרגא דיליה אינה נשמעת תפלתו רק בב"הכ כי גם המלך למעלה בהיכל זה הוא גדול כמ"ש (תהלים מח) בעיר אלהינו הר קדשו אז הוא גדול ואז כשדודי ירד לגנו אז ערוגת הבושם מתמלא וכל העולמות מתברכין לרעות בגנים בכל עולמות:

אופן הז' ת"ח אין להם מנוחה בעו"הב (שם פד) ילכו מחיל אל חיל קדמאה בפתח תניינא מודדין ממש והנה כשאדם לומד בתורה בקמץ הוא סוד פתחין סגרין עין לא ראתה שהוא סוד עדן אלהים זולתך ז"ש (שיר ת) האלף לך שלמה לו לבדו ז"ש דודי ירד לגנו (ישעי' סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו ז"ש (שיר ו) לערוגת הבושם היא ערוגה מלא תורה ומצות הוא נותן לו ומן אורן הולך מגן אל גן מחיל אל חיל ז"ש ויצחק בא מבא באר לחי רואי בזוהר הנשמה לע"ל נקראת יצחק כי אז תשחק ליום אחרון וישמח ד' במעשיו ז"ש בא מבא מחיל אל חיל עד שזכה לבאר לחי רואי ומבואר בכתוב הזה ז' היכלות חצבה עמודיה שבעה שהוא הולך מן באר שהיא המלכות לחי רואי שהוא צדיק חי עלמין כי בחייו אתמר (שמות לג) כי לא יראני אדם וחי שהוא סוד י"ם יסוד מלכות עד שהוא הולך מדרגא לדרגא והוא יושב בארץ הנגב הוא מדת חסד עמוד השביעי מלמטה למעלה האי קרא אית למידרש בי' בעשרה אופנים:

אופן הא' מיום שיצא יצחק מג"ע נעשה עולה תמימה ונפסל ביוצא כי באה לו נשמה מג"ע שיש לכל ב' רוחות כמבואר בזהר פרשה נח לכן אתמר בכל צדיק ב"פ נח נח אברהם אברהם יעקב יעקב וביצחק לא איתמר בי' ב' פעמים כי לכל אדם יש רוח בג"ע אבל יצחק יצא ממנו אותו הרוח מעו"הז ובא לו רוח מג"ע של מעלה לכן ייחד שמו הקב"ה עליו בחייו (איוב טו) הן בקדושיו לא יאמין ורז"ל פירשו לפי שהי' כלוא בבית אבל על פי הזהר ניחא לפי שאותו נשמה מג"ע לא יאונה לכל און שאינה חוטאת ז"ש (בראשית כד) מד' יצא דבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב במדרש מהיכן יצא רבנן אמרי מהר המוריה יצא ר"ל הלא דר. ארץ שאדם הולך אחר זיווגו ולמה תלך רבקה אל יצחק

בעל אבידה יחזור על אבידתו ותרצו מד' יצא דבר שלא ילך יצחק לחוץ לארץ והקשה מהיכן יצא מפי הקב"ה שלא ילך לח"ל והשיבו רבנן מהר המוריה יצא שאז פרחה רוח יצחק מהאי עלמא ורוח דההוא עלמא נכנסה בו לכן יעשה קרבנו פיגול ופסול ביוצא כי הוא עולה תמימ' ז"ש ויצחק בגי' רוח בא מבא בר לחי רואי ר"ל מאותו יום שבא מג"ע שהוליכו מלאך אוריאל לג"ע לחי רואי בגימ' אוריאל כי היא המוליך לג"ע אז מאותו הפעם והוא יושב בארץ הנגב שהוא א"י הוצרך לישב נגד ד' תמיד בא"י שהוא ימין שכן היך אברהם ונסוע הנגבה כל הימים וכן אמר דוד (תהלים טז) שויתי ד' לנגדי תמיד צריך אני להיות בא"י כי מימיני בל אמוט וכשנתגרש לח"ל אמר (שמואל א כו) כי גרשוני מהסתפח וגו' גם יצחק מאותו יום שבא מג"ע הוצרך לישב תמיד בא"י

אופן הב' ע"פ פסוק (איוב יד) אדם ילוד אשה קצר ימים ושבע רוגז הענין מי שהוא מסטרא דנוקבא הוא מב' ענינים הא' שהוא קצר ימים כמו שאירע לדוד שהי' נפל לפי שהוא מסיטרא דנוקבא כמ"ש אני עבדך בן אמתך. גם חבקוק שאמר לה אלישע את חובקת בן את דייקא גם משה על גלגולא קדמאה אמר (במדבר יא) אם ככה את עשה לי תש כחו כנקיבה כי כמו הבל שהוא מסטרא דנוקבא לכן אמרו המלאכים על משה מה לילוד אשה בינינו שידעו גלגולו שהוא מסטרא דנוקבא כמ"ש ותוסף ללדת תלה הלידה באמו וכה"א (בראשית ג) כי היא היתה אם כל חי תלה בה הבנים שהולידה באותו הפעם שניהם ביום א' היו מסטראה אבל שת נולד בדמותו ובצלמו מכלל דעד השתא לא הי' צלמו בעולם ומי שהוא מסטרא דנוקבא הוא מסטרא דדינא קשי' כי (משלי ה) רגליה יורדת מות. גם יצחק היה בן לשרה כדלעיל ז"ש ויצחק בא מבא ר"ל מעת שבא מג"ע שהוא באר מים חיים אז נסתלקה ממנו ההיא נשמתה מסיטרא דנוקבא או מלכות נקראת באר אליהו תחת בורא עתה. וכבר השיב אברהם הנני ביי עתה בני ויקח אברהם את האיל דכר ויטלהו לעולה ליצחק מעלה הי' לו שהיה עתה בנו ז"ש תחת בנו וכן השיב אליעזר לרבקה הוא אדוני ולכן אמר ותהי אשה לבן אדוניך ותרווייהו אתנייהו כי הם ניבאו וידעו שהוא עתה בן לאדוני ואליעזר השיב ג"כ הוא אדוני שעתה נתלבש במדת החסד ז"ש הוא עתה איש חסד אדוני כי אליעזר הוא ענף החסד שעליו שם אל בראשו דעלי' איתמר במשה (שמות יח) אלהי אבי בעזרי והוא ממש עבד אברהם והוא ע"י באר שהוא ג"ע נעשה חי רואי מתחלה הי' קצר ימים עתה לחי רואי מתחילה הי' שבע רוגז עכשיו והוא יושב בארץ הנגב בימין:

האופן הג' בזהר רות כשמוליכין הנשמה מחדר אל חדר יש בכל שער ב"ד קבועין שדנין את האדם מחדש אף שיצא זכאי באותו היכל כשעולה מעלה יותר בודקין אותו

מחדש ע"י מלאך טה"רואל וז"ש (משלי כב) חזית איש מ"היר במלאכתו בגי' טה"ריאל הממונה על טהרת נשמה לפני מלכים יתיצב ז"ש ילכו מחיל אל חיל אז יראו את אלקים בציון קרי בי' אל אלקים בכל חיל יש אל אלהים שהן הן ב' סטרין (מלכים א כב) הנה צבא השמים מימינו ומשמאלו אלו מיימינים לזכות מסטרא אל ואלו משמאלים לחובה מסיטרא דדינא אלהים לכן כשדודי הולך לגנו אז אח"כ הולך עוד אל גנים אחרים מגן אל גן (שיר ו) "לרעות "בגנים "וללקוט "שושנים ר"ת לבוש ע"י ב' סטרין "סמאל "רהב בגי' הכי הוי משמאל ומימין כשזוכה האדם אזי המלאך המות עצמו נותן לו לבוש להתלבשא בהאי עלמא בסוד (אסתר ו) ויאמר המלך להמן מהר קח את הלבוש ואת הסוס ועשה כן למרדכי היהודי ז"ש ויצחק בא מבא מנן אל גן עד בואו אל באר העליון שתחת כסא הכבוד (שמואל א כה) נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ד' אלקיך שמתחלה היתה הנשמה תחת כסא עתה לחי רואי והנה בכל ביאה וביאה שהוא בא לבאר של מעלה מיני לחי ואי אז והוא יושב בארץ הנגב בכל מקום דאתמר בי' והוא קאי על השטן ההוא דאתמר עלה והוא יושב פתח האהל שסמאל ישב אז לבלבל סיטרא דחסד אצל אברהם עבור סיטרא דיליה שיהי' יצחק מסיטרא דילי' וכן ליעקב אתמר בי' והוא הולך לקראתך ות' איש עמו על שר של עשו אתמר דבההוא שעתא הלך עם ת' ב"ד דחציפין דילי' לבטל ש"ק של יעקב עם קש והבן שלו וז"ש כאן ויצחק שהיא הנשמה שהולכת מביאה לביאה לחי רואי אז (זכריה ג) והוא השטן עומד על ימינו לשטנו כמ"ש ביהושע כ"ג:

אופן הד' כבר צווחו קמאי דקמאי בענין ירידת נשמה לזה העולם האפל והשפל שהיא רחוקה לשכר וקרובה להפסד ובפסוק זה מרומזין שני תשובות שיש לה שהשיבה אביגיל לדוד (שמואל א כה) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים וא"ת מה ריוח יש לי ע"ז הלא קודם בואתה לזה העולם היתה ג"כ חשובה וחצובה תחת כסא הכבוד והשיב הא' שיהי' לך יתרון ארץ בכל שתהיה את ד' אלקיך את דייקא בשוה לא כמקודם תחת כסא הכבוד עתה את ה' ז"ש גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד ממש ולא כמקדם שהי' תחת כסא הכבוד. שנית את ד' אלקיך שמתחלה הי' מצד החסד והרחמים כמו שמורה שם של הויה שהוא הרחמים אבל אח"כ ע"פ הדין שם של אלקיך יהי' ג"כ עומד על ימינו והדין נותן שיתן לו ז"ש את ה' אלקיך ר"ל שגם אלקיך שהוא דין יהיה ג"כ ה' רחמים. ז"ש ויצחק שהיא הנשמה בא מבא באר שהוא זה העולם (משלי כג) ובאר צרה נכריה תהלים סט) ואל תאטר עלי באר פיה וזוכה לשני דברים מה שלא היה לה מתחלה הא' לחי רואי שמתחלה אכלה על שולחן אחרים ומאן דאכיל דלאו דיליה בהית לאסתכולי' באפי כ"ש התוס' בשם הירושלמי בקדושין פ"ק ועתה רואה בפנים אוכל

משלו ז"ש לחי רואי ועוד שנית מתחלה לא הי' הדין נותן רק שם של רחמים ועתה שהוא הדין קאי על יצחק שהוא מסטרא דדינא ג"כ יושב בארץ הנגב ונהפך לרחמים. וע"ז פי' הפסוק (שם יו) תודיעני אורח חיים וא"ת מה ריוח יש לי הלא טוב לי אז מעתה להשיב שני טעמים הא' שאח"כ אני שובע שמחות את פניך שרואה פני המלך והשני נעימות בימינך נצח והדין הפך לרחמים בזוהר י"ח טורי דאפרסמונא דכיא הן הן ח"י מסעות שנוסעת הנשמה משעה שיוצאת מן הגוף עד שעה שבאה על מקומה. לדעתי זה סוד ח"י ברכאן דצלותא ואח"כ מסר גרמיה למיתה במזמור (שם כה) אליך ה' נפשי אשא וז"ש הנשמה (שם צב) מזמור שיר ליום השבת שמזמרת בשעה שיוצאת מן הגוף שיש במזמור ז' הויות כי ז' היכלות הולכות ז"ש (שם כד) מבקשי פניך יעקב סלה כי יעקב כולל ז' הויות בסוד ויצא יעקב מבאר שבע ואמר שם במזמור (שם צב) מה גדלומעשיך ה' עת אשר שולט אדם באדם לרע לו ודאי כי בזמן שהצדיק נפטר הוא באמה רע לו ודאי כי הגר שפחת שרי אומרת מפני שרי גברתי אנכי בורחת כי במיתה בא השכינה עם חיילותי' בתולת אחריה רעותי' לקבל אולפן דצדיקיא כי לא יראני אדם כתיב וחי אבל לא בשעה מיתה ז"ש ויצחק בא מבא הנשמה באה מזה העולם זכתה לראות באר שהיא השכינה א"כ הקליפות בטלין והוא עת הלולא רבא ז"ש אז והוא יושב בארץ הנגב ימין ה' רוממה ז"ש (שם) בפרות רשעים כמו עשב אבל הוא להשמדם עדי עד ויתפרדו כל פועלי און צדיק כתמר יפרח שהוא סוד י"ח נענועין שבלולב ת"י נסיעות הוא דאתמר לגבי יעקב ובראשית לג) ויחן פני העיר נוטריקון י"ח נסיעות ז"ש חזקיה ישעיה לח) ח"י ח"י יודוך כמוני ר"ל ח"י נסיעות שנוסעת הנשמה וחזקיה התפלל ותלה בזכות עצמו שהטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה ומצלי ח"י ברכאן דצלותא ומסר גרמי' למיתה ע"כ אמר ב"פ ח"י ח"י ז"ש (קהלת) והחי יתן אל לבו ארז"ל בכתובת דברים של מיתה שהוא ח"י מסעות של נשמה (איכה ג) מה יתאונן אדם על חי מסעות שנו שיעלה ח"י דרגין ז"ש (שמות לג) כי לא יראני אדם עד שנוסע ח"י מסעות ז"ש וחי שצריך לעלות ח"י מ"סעות בגי' מטטרו"ן סנדלפו"ן כה תאמר לבי"ת יעקב הכי איתא ז"ש ויצחק היא הנשמה בא. מבא עד לח"י רואי הם י"ת מסעות אח"כ הוא יושב בנן העליון ז"ש והוא יושב בארץ הנגב שהיא עולם הגן כי שם ששים גבורים סביב לה שיתין גלגולא דסחרין לכורסיא. בתקונים הנגב הוא מנין טנ"א. בזוהר חדש (דברים כו) ולקח הכהן העליון הטנא מנין ס' בידו גם הם ס' אותיות של הוי"ה שבק"ש ויהי' פירש הפסוק ויצחק זכה לבא לבאר לחי רואי בשביל שהוא יושב בעו"הז בארץ הנגב והפריד ס' דבקים ז"ש בגמרא המדקדק ק"ש באותיותי' מצננין לו גיהנם שנאמר (תהלים סא) בפרש ש'ד'י מלכים בה תשלג

בצלמון ששים דבקים יפריד לכן בזכות זה זוכה לישב ששים המה מלכות המסבבים כסא הכבוד של משה אינון דוכרין של שלמה אינון נוקבין לכן אמר בכאן ומקבלין דא מן דא מקבילות הלולאות ואיתהפיך שלמה למשה כמבואר בתקונים ז"ש ויצא יצחק לשוח בשדה של תפוחים מפני שהוא יושב בזה העולם בהגן בהיפך אתוון הנגב ע"כ יוצאין לקראתו אינון משריין בגי' לשו"ח שדי מטטרו"ן וירא והנה גמלים באים אינון עשרה גמלים אשר לקח עבד אברהם בגי' מיטטרון ביוד אז וכל טוב אדוניו בידו כי הוא הכהן אשר לקח הטנא מידו כמבואר בעובדא דרב קני ורב דוסתאי בזהר

האופן הד' הנשמה הולכת דרך ד' עולמות אבי"ע ז"ש ויצחק בא מזה העולם שהוא עולם המעשה מב"א נוטריקו"ן מלאכים בריאה אצילות עד שזוכה לראות פני מלך חיים ולישב בצל החכמה שהוא מדת החסד ענף החכמה ז"ש (קהלת ז) בצל הכסף כי מדת החסד נקרא כסף ז"ש והוא יושב בארץ הנגב שהוא מדת החסד:

אופן הה' הנשמה עולה דרך ד' נהרות של גן שמשם יורדין מ"ח טיפין כמבואר בזהר חיי שרה שממנה שופכים מ"ח טיפין של מ"ח נביאים שירדו לעולם וע"ז הסוד נבנה המשכן מ"ח קרשים והוא סוד (במדבר כד) מחזה שדי יחזה מ"ח אותיות יש בסם של הוי"ה בי"ב צרופים דילי' וממנה נקנית התורה שנחלקה לד' נהרות בד' שלה מדרך ד' עולמות במ"ח מעלות ז"ש (תהלים קה) ויבא ישראל מצרים היא מצרים העליונה בסוד הבינה מתמן נשמת כל ח"י בסוד (איוב לב) ונשמת שדי תבינם ישראל עלה במחשבה ויעקב גר בארך חם הם על מ"ת קרשים אלו ועלייהו אתמר והוא יושב פתח האוהל כחום היום וז"ש רבקה (משלי לא) רבות בנות עשו חיל מ"ח טיפין ילכו מחיל אל חיל ממשכן אל משכן בכל אחד מ"ח קרשים עד שיראו את אלהים בציון ז"ס ויצחק בא מבא באר לח"י רואי בהיפך אתוון חי"ל עלה אית' (במדבר כד) וישראל עשה חיל. ורשעים עלייהו אית' (איוב כ) חיל בלע ויקיאנו ואנחנו (תהלים ס) באלקים נעשה חיל והוא יבוס צרינו ואסתר שהיתה ירקרקית מסיטרא דיעקב וחוט של חסד משוך עליה שהוא בת של אברהם נקראת (אסתר ב) אסתר בת אביחיל עלה אתמר (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עליה על כולנה (במדבר יב) ואביה ירוק ירק בפניה סוד גדול מסודות התורה בסוד (בראשית לז) אביו שמר הדבר סוד אבא יסד ברתא ודי לחכימא פ' המקבל אמר (דברים כח) ברוך אתה בבואך על ביאת האדם לזה העולם ז"ש ויצחק בא מבאר שבא לזה העולם הי' צדיק וזכה לראות פני השכינה לחי רואי וכל ימיו לא פסיק פומי מגירסא וישב בארץ הנגב כ"ש ארץ הנגב נתתני וכמ"ש ע"פ במדבר יג) עמלק יושב בארץ הנגב שכתוב בזהר פ' שלח הוא השטן וע"ד הגמרא כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו ובת"ח

יותר מכולם ז"ש עמלק יושב בארץ הנגב דווקא שהוא ת"ח שמתגרה בם יותר מבאחרים ז"ש והוא על סיטרא דדינא יושב וממתין להסתלק דווקא ת"ח שיושב בארץ הנגב:

אופן הו' נפש מן עשי"ה רוח מן יצירה עושה מלאכיו רוחות בריאה תמן נשמה ויצחק בא מבא נוטריקון מב"א מלאך "בריאה "אכתריאל שר הפנים של נשמות והוא יושב בארץ הנגב כי אלו ג' עולמות בי"ע הם נגד אברהם מבא נוטריקון אברהם יצחק יעקב אברהם אבינו בגי' עולם העליון שהוא ראשון שנתנה לו שיבה וזקנה בזקננו חד בנעורינו תרין שקדמאה בלא יו"ד נגד אברהם עולם הכסא בגי' רל"ב הן הן ד' רגלי הכסא ד' מלואי השם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן דבהון את בריאועלמין כלהון בסוד (בראשי' א יהי אור בסוד ויחזקאל ג) ברוך כבוד ה' ממקו"מו וז"ש ויצחק בא מבא הנשמה באה מן עולם הכסא נוטריקון מ"בא "מלאך "בריאה "אכתריאל באר לחי רואי ר"ת רל"ב בגי' עולם הכסא שהוא יושב במדת אברהם שהוא ארץ הנגב ויצא יצחק לשוח בגי' מלאך הבריאה:

אופן הז' כבר דרשו רז"ל על הברירה שנתן הקב"ה לאברהם ג' גימלן לברור לו אחר מהם גם את זה לעומת זה עשה אלקים דייקא קהלת ג) והאלהים עשה שיראו מלפניו או גיהנם או גלות כי צורם מכרם וה' הסגירם הוא וב"ד הסכימו גם שרה בחרה ג"כ גליות כדי לתת לבניה ג"ע לילך לפני ד' בארצות החיים ז"ש ותמת שרה בקרית ארבע כנסת ישראל שנקראת שרה מתה באינון קליפין ד' לילך לד' גליות היא חברון כוונתה היתה להתחבר בג"ע שלמעלה (תהלים קיט) חבר אני לכל אשר יראוך אשת חבר כחבר כמו שאברהם הסכים לג"ע שלמעלה להיות חבר לחברים המקשיבים לקול תורה ומצות כן הסכימה היא לזה וכן יצחק שהיה בן ה"א ה"א כמ"ש רבקה מי האיש הלזה כדלעיל. בן אברהם ושרה הסכים לזה ז"ש ויצחק בא מבא הן הן ג' גליות אשר שילש אברהם אביו בראות. ג' אנשים נצבים עליו הן הן ג' גליות שהראה לו ג"כ שישב פתח האוהל כחום היום על פתח גיהנם וירא וירא שני פעמים כי רץ לקראת גליות שהראו לו ג"כ ואמר אדוני אל נא תעבור מעל עבדיך (שמות יד) ילך נא אדני בקרבינו כ"מ שגלו שכינה עמהם "מבא מורים בבל אדום וכן ביוסף אתמר (בראשית לז) וימצאהו איש תע"ה שהראו לו ענין ג' גליות ת' של מצרים ע' של בבל ה' של אדום שהי' ע"פ דין ראוי להיות רק אלף החמישי לקיים רזא דמתניתין אוכלין כל ארבע ותולין כל חמש ושורפין בתחלת שש והנה יצחק בא להתעסק בג' גליות אלו לקבל על בניו כדי שיזכו בארץ החיים לבא לשאוב מבאר לחי רואי ויהי ישיבתו תמן נגד ד' (תהלים כז) לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכלו שהוא (שם טז) נעימות בימינך נצח ז"ש והוא יושב שם תמיד בימין ד' רוממה בארץ הנגב:

אופן הח' ע"פ קבלה דינין דדכורא קשים ברישא ונעים בסופה וז"ש ויצחק בא מתחילה בדין לפי מדתו שהוא דין דמתמן חילי' ואליהו בארבע ד' פ' אליהו בגי' פנחס דאתי מחילי' של יצחק לחי רואי הוא דוכרא ואח"כ נייחין בסופה והו ישב בארץ הנגב:

אופן הט' סוד (שיר ח) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני ז"ש ויצחק שהוא שמאל בא מבא באר שכינה לחי רואי הוא סוד היחוד עם תי עלמין אחר כך ימינו תחבקני והוא יושב בארץ הנגב:

אופן היו"ד ויצחק בא ס"ת בגי' מיכאל מבא" באר" לחי" ס"ת ארי הן הן ב' מלאכים לקבל נשמתא דצדיקייא והן הן ב' מלאכים שהיו בשעת עקידה הראשון מיכאל הב' אוריאל הנה בפסוק זה ד' מלאכים סביב הכסא ועליהם נצטער דוד ואמר (תהלים ו) בדמעתי ערשי אמסה נוטריקון "ארבע "מלאכים "סביב "הכסא והן סביב ליראיו ויחלצם מדינא של גיהנם עלה איתמר ותמת שרה בקרית ארבע. לחי רואי בגימ' אוריאל ישב בארץ הנגב בגימ' רפאל מיכאל וגבריאל הרי ד' מלאכים אלו או "לחי "רואי בגימ' ז"פ הבל כי דרך ז' היכלות הנשמה עולה לה"ב לג"ע שעלו עליה אבות העולם מלמטה למעלה מבא באר לחי רואי. שהוא יושב בארץ הנגב:

תולדות

תולדות יצחק כלול מן ג' יחוד קידושין חופה שהם סוד ג' תפלות של שבת בסוד (משלי א) כן אורחות כל בצע בצ"ע בוקר צהרים ערב נפש בעליו יק"ח יחוד קידושין חופה תפלת ערבית קדושין תפלת שחרית חופה ישמח משה כליל תפארת בראשו נתת לו מנחה אתה אחד נשארה אות צ' עטרת תפארת מג' תפלות אלו לכן יעק"ב יחוד עטרה קדושה (שם י) ברכות לראש צדיק רזא דעץ אשר ישבו תחתיו רתיכא קדישא השענו תחת העץ אצל יעקב נרמז אות ע' עטרה אצל יצחק אות צ' שרומזת על צדיק חי עלמין קץ ח"י ז"ס (שמות א) ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים כשאתה מוצא מן יעקב שבעים שהוא אות עין שזה סוד ע' ענפים ובסוד (בראשית מו) ויוסף ישית ידו על עיניך ע' שלו כי יוסף הוא ראש צדיק אשר ירש. בסוד צדיקים יושבים ועטרותי' בראשיהם:

אברהם הוליד את יצחק זה נעשה אחר העקידה הי' יצחק מסטרא דדכורא אז הנני בני כנ"ל ויעלהו לעולה ונעשה בנו ולכן יצאה נשמתה של שרה מיד אחר עקידה כי היתה נשמתו של יצחק מסיטרא דנוקבא כו'. ז"ש עתה אברהם הוליד את יצחק שהוא מסטרא דדכורא ז"ש המלאך אי"ה שרה אשתך כי הבשורה שלה הנה בן לשרה אשתך דייקא והשיב אברהם הנה באהל בגימ' ל"ח בסוף ל"ח יתוקן. אברהם הוליד את יצחק זש"ה

(משלי יז) עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם הבנים עטרה לאבות תפארת זקנים בני בנים ר' שמואל בר רב יצחק אמר אברהם לא ניצל אלא בזכותו של יעקב משל לא' שהי' לו דין לפני השלטון ויצא הדין לפני השלטון לישרף וצפה אותו השלטון באסטרלוגה שלו שהוא עתיד להוליד בת ונישאת למלך אמר כדאי הוא להנצל בשביל בתו שהיא נשאת למלך כך אברהם יצא דינו מלפני נמרוד לישרף וצפה הקב"ה שיעקב עתיד לצאת ממנו אמר כדאי הוא אברהם להנצל בזכות יעקב (ישעיה כט) לכן כה אמר ד' אלבית יעקב אשר פדה את אברהם. וקשה המשל אינו דומה לנמשל במשל ראה אותו השלטון וכו' וכאן יצא דינו לפני נמרוד והקב"ה צפה שיצא יעקב ממנו. גם למה עשה המשל עם הבת הלא יעקב הוא בן ונשא לבת מלך שהיא התורה כמ"ש בזהר (שמות כא) כי ימכור איש זה הקב"ה את בתו זו התורה אע"פי שגם בזהר פ' משפטים דרש בתו על, הנשמה ואפשר שעל נשמת יעקב מדרש שהיא נשאת למלך בעצמו זה הקב"ה (דברים לב) כי חלק ד' עמו מ"מ קשה הלא כל הנשמות נקראת בת נדיב בתו של אברהם אבינו ולמה יתלה זכות של אברהם ביעקב. אבל הענין ע"פ הזהר בפ' עקידה ביום השלישי וישא אברהם את עיניו מרחוק חמא ליעקב שהוא יום השלישין. לדעתי ראה מתן תורה ביום השלישי שהיא נקראת על שם של יעקב י' דברות עקב תיבות כמו שנתן אליעזר ג"כ לרבקה בק"ע זהב על קע"ב תיבות עשרה זהב על יוד דברות והנה יצא הדין לפני הקב"ה לישרף לאברהם כי הוא תקונו של אד"הר שחטא בע"ז (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש וצפה הקב"ה שהוא עתיד להוליד בת זו נשמה הוליד בת זו היא התורה והיא נשאת למלך שהני נישואין הן הן מתן תורה שבאה עבור יעקב ז"ש (שמות יט) כה תאמר אל בית יעקב כי שם אתמר כה תאמר לבית יעקב בשעת מתן תורה ז"ש (ישעיה כט) אשר פדה את אברהם ר"ל עשרת הדברות שנתנו בסוד אשר כמ"ש בזהר ע"פ (שמות כ) אשר הוצאתיך מארץ מצרים זה פדה את אברהם ז"ש (משלי יו) עטרת תפארת שיבה מ"ש בפרקי דר"א ואברהם זקן בא בימים כל אותו הפרשה על יעקב מדבר שהוא בני בנים כי עליו רמזה אותו הפרשה וע"ד הפשט שלא ניצול אברהם מכבשן של אש אלא בזכותו של יעקב כי הקב"ה מנהיג העולם בשני הנהגות הנהגה טבעיות היה העולם מתנהג עד שבא יעקב אז התנהג בהנהגה השגחיות בפרט במתן תורה אז נתן רשות לבני סוריא לעלות לרומי ובני רומי לסוריא שהוא על ענין שני השגחיות אלו כה"א (במדבר כד) דרך כוכב מיעקב ר"ל מיעקב הוא התחיל סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה בהנהגה טבעיות אבל והנה ד' נצב עליו דייקא שאז התחיל הנהגה השגחיות לכן אמר לו אנכי אלהי אברהם אביך לפי שעליו רמז ויוצא אותו החוצה ויאמר כה יהי' זרעך שהוא יעקב

כי ביצחק ולא כל יצחק והוא יעקב נמצא אברהם הוא אביו של יעקב ועתה כשהשליכו לכבשן האש לשנות הטבע ע"י השגחות לא ניצול רק בזכותו של יעקב ובשבילו נהפך הטבע וכשנתן לאברהם ה' ראשונה זכה להוליד בנים כי בני חיי ומזוני לאו בזכותא שהוא היכל הזכות היכל יצחק תליא מילתא אלא במזל העליון לכן הי' יצחק בן ארבעים לבינה שהוא ה' ראשונה בקחתו את רבקה ה' אחרונה של שם ויצחק בן ששים שנה שהוליד יעקב שהיא הו' של שם ולפי שעשו היה טיפה ראשונה של יצחק סיג זהב לכן יצא ראשונה כדי שיהי' אדמוני והלא מן הראוי מי שנכנס ראשון יצא אחרון על זה תירץ הכתוב ויצא ראשון למה הלא הוא ראשון בזרע וראוי להיות אחרון ויצא ראשון אדמוני שהוא הי' ראוי להיות תקונו של אד"הר לזה השיב כדי שיהי' אדמוני שגלגולו דוד שהוא (שמואל א יז) אדמוני עם יפה עינים על אינון ע' שנה שנתן לו אד"הר מאלף דילי' ז"ס עין יפה עינים לתקן עין דלעילא ואחר כן יצא אחיו השני וידו אוחזת בעקב עשו יד הוא סוד דוד מנגן ביד לתקן קילקול עקב של נחש הנושך עקבי סוס ועז"א דוד (תהלים קיט) הוריני ה' דרך חקיך ואצרנה עקב (שם יט) בשמרם עקב של עשו הנק' רב וכשראה יעקב שעשו הוא הבכור קנה טיפה קדמאה מעשו שראה שיהי' דוד נפל ולא יהי' לו גם יום א' במקום חיותו ז"ש (שם קלט) ימים יוצרו ולא אחד בהם לכן אמר מכרה לי כיום את בכורתך לי ר"ל אותה הבכורה שיש לעשו שהוא אדמוני ולדוד אין לו גם יום א' בזה העולם מכור לי אותה הבכורה וכן נקרא דוד בכור כמ"ש (שם פט) אף אני בכור אתנהו מאחר שראה יעקב שיצחק הוא חשך ואינו נותן כלום לדוד משנותיו כמ"ש בזוהר. או ענין שהיה דוד אדמוני עם יפה עינים שם בן ד' יש בו כ"ד עיינין בס' הבריאה לא"הר כל עין בג' תגין והם סוד ב"ד של כ"ג שהשכינה חופפת ומחופה עליהם הרי כ"ד עיינין וע"ב תגין לקביל ע' סנהדרין ונשיא עליהם בדיינין הרי ע"ב. הרי מנין יפ"ה עינים ולכן נקראו הסנהדרין עיני העדה לפי שאינון מן עיינין דלעילא ע"א ז"ש והוא אדמוני עם יפ"ה עינים והשכינה לכלם ז"ש וטוב רואי על השכינה וכמו שיש בקדושה (ישעיה כח) קו לקו צו לצו כי מנין כלם ע"ב וכ"ג ושכינה על גביהם עולה למנין צו כמנין צ"ו חלונות שהיה במקדש מנין אל אדוני הוא סוד (ד"ה ב טז) עיני ה' משוטטת בכל הארץ כמו כן בקליפה לעומת זה (ירמיה ט) עלה המות בחלונינו וסימן מח"ה המן מאדים חלבנה כל א' עולה צ"ה שהוא מלובש ג"כ ברתיכה דיליה עיין כ"ז בספר מגלה עמוקות הנדפס באופן קצ"א באריכות:

ויתרוצצו הבנים בקרבה. ידוע שהיא היתה דיוקנא של חוה לתקן רוחא כמו שיצחק בא לתקן רוח של אדם כן רבקה רוח של חוה וכמו שחוה היתה (בראשית ג) אם כל

חי הולידה מעץ הדעת טוב ורע הבל מסטרא דטוב וקין מסטרא דרע כן רבקה ראתה שאותן שני בנים הראשונים חזרו ובאו לעולם פז אמרה א"כ למה זה אנכי שהרי רבקה נפלה מעל הגמל אמר ז"ל במדרש ותרכבנה על הגמלים רבנן אמרי גמל זה יש בו סימן טהרה וסימן טמא כן רבקה העמידה ליצחק א' בן צדיק וא' בן רשע כיון שראתה רבקה את יצחק שהי' אור ג"ע עמו ראתה סוף טומאהלצאת ממנה לכן (בראשית כד) ותפול מעל הגמל קרי בי' מעל הגמל שעתיד גמל למעול מעל בה' ונפלו בתולתיה וחשבה שעבור נפילת בתולים יחשב לה מקום נפל כאילו נתעברה והפילה והקליפה קדמה לפרי שהוא עשו וא"כ לא יהיה לה כ"א עיבור א' של הצדיק אבל עתה שראתה שלא הועילה בנפילתה כלום אמרה למה זה אנכי הזקתי את עצמי בגופי עבור זה:

ויאמר ה' לה. שכוונתה שלא להתעבר רק פעם א' שניהם באים בב"א ובטוב כוונתה גרמה שגם עשו יהי' מתוקן לע"ל גיים זה אנטונינוס ורבי כי לולא זה לא הי' תקומה בעולם ממנו וכמו שסמאל רוכב על גמ"ל גר"ם מית"ה לעול"ם ורבקה בא לתקן זה הקלקול והפילה מעל הגמ"ל כשראתה את יצחק שהוא בן זוגה לקביל אדם קדמאה לכן נפלה אז מעל הגמל לתקן מעשיה הראשונים ע"כ אמרה א"כ שעדיין לא נטהרה העיסה א"כ למה זה אנכי על גלגול זה למה בפעם זה מרחם יצאתי הלא לא תקנה כלום כי כוונתה היה לתקן טיפה קדמאה שחטאה בה חוה שהטיל נחש בה זוהמא שני גיים תרין יודין על ב' טיפין דאזדריקו (בראשית ב) וייצר ב' יצירות א' לטב וא' לביש ויעקב קנה בכורתי' מעשו על האי טיפה קדמאה קא מכוון וידו אוחזת בעקב עשו א"כ למה זה אנכי אי' במדרש שהקדוש ברוך הוא הראה לכל האבות מכות בכורת (שם טו) גם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ר"ל גילה לו מכות בכורת שהתחיל הקדוש ברוך הוא בו (שמות ד) אנכי הורג בנך בכורך מאחר שמכות בכורת מתחלת אנכי על זה רמזה רבקה מאחר שאני רואה שעשו רוצה לצאת ראשון ויהי' הוא הבכור לפטירת רחם למה זה אנכי הקב"ה אמר למשה (שם ג) וזה לך האות ע"י מכות בכורת ז"ש כי אנכי שלחתיך ר"ל כשתגיע למכות בכורות שמתחלת אנכי אותו שעה שלחתיך כשלחו גרש יגרש אתכם מזה ר"ל דבר זה רמז לו הקב"ה בפסוק וזה לכם האות ומאחר שיעקב אינו בכור למה יהרג בכור מצרים (שם ד) כה אמר ה' בני בכורי ישראל ז"ש למה זה אנכי. והקדוש ברוך הוא השיב שני גיים בבטנך שבבטן עקב את אחיו שבאמת יעקב בכור לשמים רק עשו בכור ליצירה שיצא הוא ושריימו עמו לשאוב זוהמת ולשתות מי נדות ממעיך יפרדו והוא כמשל שפופרת:

ויעתר יצחק לנוכח אשתו. ע"ד מ"ש רז"ל (איוב כט) ברכות אובד עלי תב"א נוטריקון "תפארת "בנים "אבותם "תרח "בגלגול "איוב לכן נקרא (דברים כו) ארמי אובד אבי לפי שאיוב הוא גלגול תרח לכן אמר (איוב מב) נחמתי על עפר ואפר על אברהם ויצחק אברהם ניתן בעפר קשתו יצחק נעשה אפר מקלה נמצא אלו הברכות באו לזרעו של איוב לפי שרשע לבן ראה שאין השכינה שורה על פחות] משני אלפים ושני רבבות מישראל ז"ש (בראשית כד) אחותינו את היי לאלפי רבבה יהי' לך לבדך השראת השכינה שאין אנו מבקשין לקדושה כמו שאמר ההוא רשע בגלגולא תניינא דיליה כד אסקוהו אונקלס בנגידא (דברים כג) לא תדרוש שלומם וטובתם כל הימים כי מילייהו נפישין ז"ש את הוי דייקא יהיה לך אשר לך השיב הרשע על זה ואין אני מבקש סיטרא דלך או שבקש על עשו הרשע שהוא יהיה העיקר לכן אמר את היי לאלפי רבבה ר"ל עשו שממנו האלופים יהיו גם כן ממנו הרבבה שהיו לישראל כמ"ש (יחזקאל טז) רבבה כצמח השדה ז"ש וירש זרעך את שער אויביו ר"ל יצחק שבא מטיפה קדישא יעקב הוא זרע שלו כי ביצחק יקרא לך זרע ולא כל יצחק כי עשו בא מזרעה של רבקה כמ"ש הכתוב ויהי יצחק בן ארבעים והי' עולה תמימה ואין בו סיג והטעם שהוליד לעשו לפי שנשא את רבקה שהיא בת בתואל ולבן אחיה לכן הולידה את עשו עז"א למה זה אנכי שאני הוא הגורם לזה הרשע ז"ש לבן וירש זרעך שהוא עשו את שער אויביו שהוא יעקב ולכן הוצרך יצחק להפוך ברכתו של אובד ויעתר כעתר זה שמהפכין בה כן הפך הוא הברכה ז"ש שובה ה' רבבות ר"ל שישוב הקב"ה ברכתו של רשע שיהיו אלופים של עשו גם כן לישראל והתחיל ברבבות:

ענין שאמר אנטיננוס לרבי מאימתי בא יצ"הר לאדם א"ל משעת יצירה א"ל א"כ יהי' בועט באמו ויצא א"ל משעה שיצא אמר רבי דבר זה למדני אנטיננוס ומקרא מסייעני (בראשית ד) לפתח חטאת רובץ הענין לפי שרבי הי' נשי"א נ"שמתו ש"ל יעק"ב אבינ"ו ועליו רמזו בני חת (שם כג) נשיא אלקים אתה בתוכינו י"פ בתורה נגד י' דיברות שהי' על סוד יעקב שראה ג"כ אברהם ביום השלישי מרחוק כדאיתא בזוהר כי לא ניצל אברהם מכבשן האש אלא בזכות יעקב ועליו אמר לאליעזר (שם כד) שים נא ידך תחת יריכי נא דייקא שמעולם לא הכניס רבינו הקדוש שהוא יעקב שתיקן ברכה שלישית אתה קדוש ידו מתחת טבורו ולכן לקח העבד י' גמלים מגמלי אדוניו שיש י' סממניות של טהור וי' של טומאה שני גיים בבטנך גם תבן גם מספוא גם את זה לעומת זה וכל א' כלול מי' קנתרין וכל טוב אדוניו על נצוצין טהורין שישאר גם מהסי' טומאה ז"ס שהשיבו במבחר קברינו שהצדיק הוצרך להקבר ולילך ורך עפרן ורע עין ליקח בחיר שלהם ולהוציא

מידם ועל אלו נצוצות שאל אליעזר לרבקה היש בית אביך נצוצות טהורות והשיבה שגם מן תבן יצא נצוצות טהורות אנטנינוס ורבי ואנטנינוס שידע ניצוץ שלו שהי' עשו ובעט באמו והיה כאשר תריד ופרקת עולו מעל צוארך צפה יצחק בר"הק שגם הוא נמשל לחזיר שסופו להחזיר ולהרהר בתשובה לפיכך אמר לו והי' כאשר תריד ר"ל אריד בשיחי ויהרהר בתשובה בלבו ויהיה תוהה על הראשונות אז יתוקן גם הוא ויהיה טהור והוא סוד תהלים קי) מחץ ראש על ארץ רבה מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש מאותו יום שמחץ חושיבן דן מוכח בא פני של יצחק אביו (דברים לב) וראש פתנים אכזר מלשון אך זר הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי וכן עז"א מחץ ראש ויבא בקדושה שהיא ארץ רבה השכינה שנקראת רבה אמונתיך ואז נחל שטים שמגדל ניאופים רפ"א ומעין יוצא מבית קדשי הקדשים ישתה ואז ירים ראש של עשו בקדושה וכן (משלי יא) רע ירוע כי ערב זר רעה אחר רעה תבא ומקבלין גרים כי צריכין זיכוך וצירוף אחר צירוף עד שיבאו לכלל גרים וכן (שם ל) זרזיר מתנים שדרז"ל על מלך אלהים עמו עי' בפ' בלק שם מקומו והנה לא יטוהר רק הראש ז"ש והי' כאשר תריד ותעשה תשובה אז ופרקת עולו מעל צווארך שהוא השעיר שנשא עונותיהם על צוארו כי (ישעיה ח) חלף ביהודא ועבר עד צוואר יגיע ולא יותר ועל שאר הגוף לא פלט אתמר עליה (איוב לח) לאחוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה שהוא למפרע הב"ל וינערו רשעים ממנה ר"ת רו"ם שהיא העיר רבתי עם ז"ש ופרקת עולו מעל צווארך דייקא שעד צואר יגיע לכן נפל עשו על צווארו של יעקב וישקהו שהיה שיניו קהות על שנעשה צווארו שיש שאמר ר"ע לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים כי (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני וז"ס קופה של שרצים תלוים מאחריו וכן מרגליות טובה שהיתה תלויה בצווארו של א"א לתקן קופה של שרצים תדברו בצואר עתק וז"ש (ישעיה ל) ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמור זה הדרך לכו בו כי אפילו הגנוזים באזני הנער שהם אחוריים מתוקנים באחרית הימים וידוע בסוד (דניאל ט) הטה אלהי אזנך באשר השערות מכסים האזנים מלהשמוע שהם דינים ועז"א הטה אלהי אזניך שיסתלקו:

טעם שאברהם הוציא זוהמא שלו על ידי שפחה ויצחק על ידי רבקה אשתו. הענין לפי שאברהם תיקן נפש אדם ושרה חוה אחר כך נתגלגלה נפש חוה ביצחק וז"ס והנה בן לשרה אשתך דייקא כי נפשה קשורה בנפשו ולכן בשעת עקידה שנפשו של יצחק יצאה אז פרחה גם כן נפש שרה וילדה רבקה דיוקנא של שרה אמו ולפי שנפש בלא רוחא לא כלום לכן כשהי' ביצחק רוח של אד"הר אחר עקידה ורבקה היתה נפש אז אחד באחד יגשו ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו ס"ת חוה מאחר שאברהם הוציא זוהמת לילית על

ידי שפחה הגר אבל יצחק שהוא דיוקנא של חוה לתקן זוהמת סמאל אלמלא הי' ע"י שפחה הי' הולד כלול משור וחמור סמאל לילית לא הי' תקומה לעולם:

בזוהר חדש פ' וישב מסיטרא דדינא קשיא נפקין תרין רוגזין לתרין סטרין חד מברך וחד מלטטיא חד ברוך וחד ארור כגוונא דא מסטרא דיצחק חד מברך וחד מלטטיא לעילא ולתתא דא אתפרש לסטריה ודא אתפרש לסיטריה דא דיורין בארעא קדישא ודא דיורי בטורי דשעיר איש יודע ציד איש שדה באתר דמדבר' וחרבה ודא יושב אוהלים וכולא כגוונא דאצטריך ובג"כ תרין דרגין אינון ברוך וארור דא לסיטריה ודא לסיטרי' מהאי כל ברכאין דעלמא לעילא ולתתא ומהאי כל לוותין ז"ש ואברכהו מלעילא גם ברוך יהי' מלתתא ולפי שיצחק הוא גלגול חוה ויעתר יצחק לד' לנוכח אשתו ס"ת חוה ונפקו ממנה תרין סטרין אלין באכילת עץ הדעת טוב ורע קין סיטרא דנחש ארור מכל הבל מסיטרא דטוב ויתרוצצו הבנים בה' הידוע על ב' בנים הראשוני' שהיו בחוה הם הם היו עתה בקרבה ולפי שגם יצחק היה תיקון נפש חוה הקשה לה א"כ שגם יצחק מגלגול שלה לתקן מעשיו הראשונים למה זה אנכי סובל צער זה הלא גם יצחק מחויב לתקן זה והוא אינו סובל שום צער ואני לבדי סובל הצער. או שהקשה לה א"כ מאחר שרואה אני כשהייתי הולכת על פתח ע"ז רצה עשו לצאת הרי עדיין לא נתקנה העיסה למה זה אנכי למה זה מבטן יצאתי לראות עמל על גלגול זה שבאה לתקן ועדיין לא תיקנה והתשובה היתה שני גיים בבטנך הן הן תרין סטרין שבעולם חד מסיטרא דברוך וחד מסיטרא דארור ושני לאומים ממעיך יפרדו חד קדוש וחד טמא וצריכי לברייתא ולאום מלאום יאמץ. ואמר לשון יפרדו כמ"ש אברם ללוט (בראשית יב) הפרד נא מעלי כ"א לסיטרי'. ז"ש יעקב הן עשו אחי איש שעיר גבר שירין איתפרש לסיטריה ואנכי איש חלק (דברים לב) ד' עמו איתפריש לחלק אלהי ממעל יעקב חבל נחלתו (תהלים יז) חבלים נפלו לי בנעימים אולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמת ותועה אבי ע"ז שרוצה ליקח חלק עשו שהוא חלק אל אחר ורבקה השיבה "עלי "קללתך "בני עלי נתקן עתה חטא חוה שקלקלה והביאה נחש לעולם ואתה תשופנו עקב לכן מוכרח אני לתקן עקב זה אך שמע בקולי ולך קח לי שני גדיי עזים הם שני שעירים האחד לד' והאחד לעזאזל שנושא השעיר כל עונותיהם וכל אחד איתפרש באותו יום לסיטרי' וילך עשו לדרכו שעירה שעיר לעזאזל (בראשית לג) ויעקב נסע סכותה שהוא רזא דמהמנותא לכן אמר לקמן אל לבן הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו לפי שרבקה גרמה להפריש כ"א לסיטרי' בהקריבה השני גדיי עזים הללו גם לבן כשברכה (איוב כט) ברכת אובד עלי תבא שאמר אחותינו את היי לתרין סיטרין הא' עשו אלפי כנ"ל ויעקב רבבה כל אחד אתפרי' לסיטריה שהם ב'

סטרין. תומם בבטנה חסר י"א תאומים רזא (בראשית ד) א"י הבל אחיך ך"ב צינורות בעולם מן ך"ב אותיות. התורה י"א י"א סימן (דברים ו) ד' אלקינו ד' אחד י"א אותיות בא"ב הם דין י"א הם רחמים נחלקין על טוב ורע וכשנהרג הבל נסתלקו י"א אותיות של רחמים ועתה בא יעקב ולקח י' ברכות של עשו ולא נשתייר רק אחת. ז"ש עשו הברכה אחת היא לך אבי הלא לא ברכת ליעקב רק עם י' ברכות ואחת היא תם ורשע הוא מכלה (בראשית ג) להט החרב המתהפכת לכן נתן לו החרב נמצא (תהלים עג)אך טוב לישראל ך"א צינורות היו בידו י"א דילי' וי' דעשו סודו אך יצא יצא תרין יציאת חדא לו וחדא לשכינתא וקבלו י' דברות פתחו בא' וסיימו בך' הרי אך ובשעת חורבן (איכה ג) אך בי ישוב יהפוך ידו כל היום שנהפך אותו א"ך:

ויזד יעקב נזיד. על סוד ע' אנפין דמגולין בין כולא סומקא כוורדא ועילא מניה אנפא חד סומקא יתיר ואיהו כוחו של עשו שנקרא ע'שו בגי' סמאל ז"ש עשו הלעיטני נא "מן "האדם האדם הזה שהוא אדום יתיר מכלא נזיד בגי' עש"ו נזיד עדשים בגי' סמאל ונחש שהכניעו אותם יעקב ורבקה בגי' תצ"ה (דברים יח) ודורש אל המתי"ם ידי עשו בגי' ת' ב"ד דחציפין הן הן ארבע מאות איש שעמו לקבליהון ת' עלמין דכסופין ת' פרסה על ת' פרסה וכן מצרים ת' פרסה על ת' פרסה כי כמו שיעקב זעיר אית בי' ת' עלמין דכסופין מן אריך אנפין כן יש לעשו ת' ב"ד. יעקב כחו בפה ועשו כחו ביד (משלי ל) אם זמות מד"ת אזי יד לפה ר"ל היד של עשו גובר על פה של יעקב קו"ל יעק"ב בגימ' ר"ת של ה' שמות "נפש "רוח "נשמה "יחידה "חיה שהוא סוד שי"ח שדה בגי' הכי הוי שהן הן (קהלת י) עוף השמים יוליך את הקול על אליהו שהוא פנחס מגלגול שני בניו של אהר"ן נד"ב ואביהו"א ובעל כנפים הוא אהרן כולל כל כנפי החיות בגי' רנ"ו יגד דבר על זה הסוד א' משה בנעורנו תרין בזקנינו חד נלך על אהרן ובניו וכן כתבתי על פסוק (ויקרא ו) צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה שדרך אלו ג' עולות כל התפלות למעלה סוד מט"ט וסנדלפון בגי' אליהו חנוך שהן הן ב' כרובים על תרין עלמין בריאה יצירה יעקב הוא דיוקנא עולם הבריאה:

ענין מכירת בכורה של עשו כשבא מן השדה שהי' לבוש בגדים של אד"הר שלקח מנמרוד שהי' צד בו כל בהמה וחיה כי אותו לבוש הי' בגדי כה"ג לכן במסורה ב"פ וילבישם (בראשית ג) כתנות עור וילבישם ובזוהר רזא דתפילין ד' בתים של עור שהם לקבל ד' אתוון של אדני ביד וד' אתוון של אהי"ה בראש והם ג"כ סוד בגדי לבן וד' בגדי אדום ועשו ביקש מיעקב הלעיטני נא מן האדום הזה שהי' מתכוון רק ללבוש בגדי אדום לכן א' ב"פ אדום כי גם בגדי לבן רצה להפוך אל אדום כי הוא אדמוני לכן אמר לשון

הלעטה מלשון מלעיטין את הגמל שהי' סמא"ל רוכב על הנחש בדמות גמלים ואותן הגמלים הבריך עבד אברהם שהוא מיטטרון בי' הכי הוי בחושבנא וכשמסלקין י' מן מיטטרון אשתייר מטטרון יבשה עיין בתיקונים דף נ"ד וכשיצא יצחק (בראשית כד) לשוח בשדה בגי' מטטרון והנה גמלים באים לכן אמר יעקב לעשו מכרה לי בכורתך שאם אתה רוצה ללבוש אדום ללבושיך צריך אתה לחלץ בגדי כהונה מעליך שהיתה עבודה בבכורות ואז ויבז עשו את הבכורה ולכן אמר לקמן את בכורתי לקח וזכה לבגדי כהונה ומזה זכה אח"כ ליקח את ברכתי כי מכח לבוש של אד"הר ששכח עשו בבית שלקחה רבקה בגדי החמודות אשר לו כל הקללות של אד"הר נהפכו עתה בלבוש יעקב הבגדים לברכה כמ"ש בזוהר י' ברכאן אלו של ויתן לך לקבל י' לווטין של אד"הר כי עתה שופרי דיעקב מעין שופרי דאד"הר שלבש בגדי כהן גדול ומאחר שיעקב נעשה עתה כה"ג למטה נזדעזע כורסיא לעילא ונחית מיכאל כה"ג שלמעלה ובא עם יעקב לקבל הברכות של ויתן לך גו' את ברכת אברהם ומה הוא הברכה שבירך הקדוש ברוך הוא להוציא כהונה משם בן נח ונתן לאברהם את ארץ כי שם מקום הקרבנות בבריה בין הבתרים את ארץ מגוריך אשר נתן ה' לאברהם כי באותו הפרק נאמר לו (בראשית טו) כי גר יהי' זרעך אז אמר לו קח לך עגל שהראה לו סוד הקרבנות שזכה את הברכה שברכו שם וז"ש לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים לך טובים לבניך טובים לך שתקבל הברכות וטובים לבניך שנתכפרו עונותיהם של ישראל שנאמר כי ביום הזה יכפר עליכם וקשה מה ענין ב' גדיי עזים ולדידי ניחא הן הן בגדי החמודות של אדם הראשון מתחילה בגדי כהן גדול שהיו ביד עשו הרשע שזכה לקבל שפע וברכה כדין כה"ג ויעקב נטל שלו ממנו והפשיט בגדיו ממנו בעת שלקח ממנו הבכורה בעדשים להיות מלעיטין אותו כגמל מן האדום האדום אז בא הבכורה אליו וזכה שיהיה כה"ג של מעלה:

וישב יצחק בגר"ר. על י"ג מכילין דרחמי י"ב פ' אהיה וי"ג פ' הוי"ה משה ואליהו שהם הכלל תורה שבכתב ושבע"פ כמ"ש (נחום א) ה' בסופה ובסער' דרכו משה ותשם בסוף ואליהו עלה בסערה הוא נוטריקון יסוד שהכל תלוי בו יסוד נוטריקון ד' סופה וסערה דרכו ונרמז במלת סופה תרין כ"ד אדני אלהי"ם ה"ס שאוחזין בה סער דהיינו מסטרא דשמאלא סמאל שהוא אש ומימין רהב שהוא מים: בר"מ פ' פנחס וערב רב באמצע סימנם סער יוניקותם מן ה' אחרונה הרי סערה: בענין בארות של יצחק בחבורא קדמאה אמינא ביה כמה גוונין ובעינא לחדשא מילין בענין כמה בארות חפר יצחק בבאר שבע ר' יהודה אמר ארבע כנגד זה נעשו בניו ארבע דגלים במדבר ורבנן אמרי חמש כנגד חמשה

חומשי תורה. לדעתי נרמז כאן סוד המרכבה דלעילא בקישור ארבע עולמות מלמטה למעלה על באר הראשון עולם העשיה קראו עשק כי התעשקו עמו ושם עשק "עופרת "של "קין. ועל באר השני עולם היצירה שהוא עולם המלאכים (איוב ב) ויבאו בני אלהים להתייצב ויבא גם השטן בתוכם כי גם בעולם היצירה הקליפה מחצה על מחצה שהוא כרוב כי גם על זה העולם אמר יעקב (תהלים ג) ה' מה רבו צרי תמן שם של מ"ה וכן יעקב דיוקנא זעיר שמקנן ביצירה אמר (בראשית כח) מה נורא המקום הזה.אבל על עולם הבריאה דמקננא בי' אימא עלאה שנקראת רחובות הנהר אמר כי הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ ויעל משם לעולם אצילות באר שבע וראה שלשה שרי הפנים סנדלפון כנגד זה קראו עשק כי תמן (הושע יב) כנען בידו מאזני מרמה לעשוק אהב ויצא על שדה זו עסיקין הם עוררים ושם דמעת עשוקים כי התעשקו לקיבלי' עבד כנעני ובאר השני לקבל מט"ט עבד עברי ובאר שלישי תמן סוד אמה עבריה בכורסיא בסוד (שמות כא) כי ימכור איש את בתו לאמה ויעל משם באר שבע מתמן בן בנים אתם לה' אלהיכם. והוא קישור נפש מן עשיה תמן עש"ק. מן יצירה רוח תמן שטנה. ומן בריאה נשמה נקראת רחובות כי שם הרחיב ה' לנו ונשמה לנשמה הבאה בשבת תוספת הנשמה אמר ויעל משם באר שבע ע"ס נשמה לנשמה הבאה בשבת קודש (בראשית כט) וישק יעקב לרחל נוטריקון "יום "שבת "קודש. דאתמר גבי יוסף (שם מא) על פיך ישק כל עמי מלשון נשיקה.

ראה קישור התפלות ולפי שיצחק תיקן תפלת מנחה התחיל בתפלתו תחילה ויצא יצחק לפנות ערב כי אז מתעורר (ירמיה ו) כי פנה יום כי ינטו צללי ערב לכן צריך ליזהר ביותר בתפלת מנחה כמ"ש יעקב (בראשית לב) מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו עבור עשו שבא שולטן דידי' בסוד (שמות לב) וירא העם כי בשש באה שעה שית שעתין בתראין דיומא בסוד ערב רב לכן קראה עשק כי שם המקטרג עומד והתעסקו עמו כנגד תפלת ערבית (תהלים קד) תשת חושך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער קראה שטנה אבל נגד תפלת שחרית שאז (איכה ג) רבה אמונתך בסוד אהבה רבה (איוב לח) ויריעו כל בני אלהים (בראשית מד) הבוקר אור והאנשים שולחו המה וחמוריהם אמר רחובות כי שם הרחיב ד' לנו ואידלי יומא ואידלי קצירה ופרינו לפי שכל התפלות של כל ימי החול מקבלין בשבת כי כל ז' ימים יונקין משבת ג' מקמי שבת וג' לבתר שבת בסוד תוספת נפש רוח נשמה ז"ש ויעל משם באר שבע שהוא שבת קודש שכולם עולים דרך שם:

הנה כל מה שראה יעקב בענין באר על שלשה עדרי צאן ואברהם בענין שלשה אנשים נצבים ראה יצחק בענין שלשה בארות אלו ויעקב בחלוקות מחנות ראשון שני שלישי

וכן יוסף ג' מלאכים נזדמנו לו גם הגר שפחת שרה ראתה ג' אכים והוא חלומי של שר המשקין ושר האופים לתרין דרגין (שם מ) בגפן שלשה שריגים שלשה סלי חורי.

בזוהר פ' וירא שהקדוש ברוך הוא אמר לאברהם ויצחק שילכו לקבל אולפן דצדיקייא בשעת פטירת הצדיק והם אינם רוצים לילך עד שיעקב הולך לדרכו ואח"כ באין תרין משריין דאברהם ויצחק ויפגעו בו מלאכי אלהים הנה הן ג' בארות שעל משריין דאברהם קראו עשק כי התעשקו עמו ואינם רוצים לילך עמו גם משירייתא דיצחק שטנה אבל משירייתא דיעקב רחובות כי שם הרחיב ד' לנו והולך עמו אח"כ ויעל משם באר שבע לקבל שבע היכלין דכסופין ושבע ברכאין דבריך הקב"ה לאברהם ג' בארות ע"ס שהורית וישב יצחק בגרר לגייר את הגרים בטעם יצחק בן אברהם שעשה כמו שעשה אביו ומלא מקומו וכבר נתברך יצחק בעקידה' (שם כב) והתברכו בזרעך כל גויי הארץ שהוא לשון הברכה והשפלה שמבריכין נוף א' בארץ. גם (איוב יד) אם יזקין בארץ ישריש שרשו פתוח עלי מים ג' אלו שסתמום פלשתים עפר ג' בארות הם נפש רוח נשמה הראשון נקרא עשק השני שטנה כי בעשיה שם מדורין בישין נפש נקרא עשק (לקבל עולם היצירה ורצה ליכנס בבריאה מקום כהן גדול תמן רוח) בריאה תמן נשמה שאין הקליפה כ"כ רק שהם מעורבת "עופרת "של "קין אותו עשק אתמר גבי קרח (קהלת ז) כי העשק יהולל חכם שבעה לקבל עולם היצירה ורצה לכנוס בבריאה מקום כה"ג תמן רוח בריאה המן נשמה נקראת רחובת הנהר אימא עילאה מקננת בכורסיא גם מתמן בראשית לו) שאול מרחובות הנהר אשר הי' (שמואל א ט) משכמו ומעלה גבוה מכל עם וגם אם זכה רחבעם הי' משיח וירבעם משנה ושר העולם: (חסר)

במדרש ד' בארות חפר יצחק לקבל ד' עולמות אבי"ע או לקבל ד' כנפות של ציצית ציצית ד"פ ב"ן שהוא סוד יצחק גרר הוא סוד תפילין וח"א ה' בארות לקבל ה' גנים בזוהר או על תורה שבע"פ כמבואר בתיקונים גם יש בכל כנף שם קנ"א וב"ן הרי באר ובמדרש ד' בארות נגד ד' דגלים או שישב כל היום בתפילין ז"ס וישב יצחק בגרר יש בתפילין תיבות מנין גרר ז"ש (איכה א) גת דרך ד' דרשו רז"ל על קצוצי תפילין שמצא על אבן א' וקשה מה ענין זה לתפילין אל שתיבות של תפילין הם מנין ג"ת או ד' בארות הם ד' מיני מים שהראו ליחזקאל שסודם שבמ"א "שח"ו "ברכים "מתנים "אפסים לבטל ד' גלורין בישין שבמ"א שו"ר בו"ר מבע"ה א"ש והם ד' עולמו' ועל עול' הרביעי אתמר בי' (יחזקאל מז) מי שחו לא יוכל לעבור כי גאו המים מי שחו ויצא יצחק לשוח ע"ל בפ' שמות ע"פ (שמות ב) ותקרא שמו משה לכן לא רבו על באר רביעי כי שם מלכים א ה) אין שטן ואין פגע רע או על ארבע אותיות השם או על ד' דרכים של תורה גם ע

ב' בארות אלו על סוד ניצוצות טהורות שבר עולמות כי בעולם דעשיה ממונה סנדלפון לקבל נצוצות טהורות משם לכן נקרא עבד כנעני כי (הושע יב) כנען בידו מאזני מרמה לעשק אהב עשק רזא דמלה כי סנדלפון הוא הסותר (ישעי' כג) שרים כנעניה וחוטף ולוקח ניצוצות טהורות שהם בעשיה ומוציא יקר מזולל לכן על הבאר הזה רבועם עבדי יצחק שהוא רזא דקדושה ויאמרו לנו המים כי במקום הזה יש ג' טוב ג' רע גם מעורב הטוב ביניהם. אבל על עולם היצירה דתמן עבד עברי שהוא מט"ט עץ הדעת טוב ורע והם שם מחצה על מחצה לא אמר כי התעשקו עמו רק ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה שגם שם עלה הקיטרוג להשטנה. ויעתק משם מלכון עתיק דאימא עילאה מקננה בכורסיא שנקרא סתם עתיק ויחפרו באר ולא רבו עליה כי שם מלאך הגואל אותי מכל רע שהוא אכתריאל ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות תמן רזא ת'ר'ך'ב' ך"ב אותיות התורה שמתפשטין כי שם הרחיב ד' לנו ופרינו בארץ וע"פי דרך האר"י בס' הבריאה שהוא סוד ב' ז' ק' שמקבל תפילותיהם, של ישראל ע"ש שיש לו ק"ט כוחות מנין ק' צווחות של עשו כמ"ש האר"י בזמר שלו שיש לעשו ה' צווחות דהיינו ה"פ ק"ט שהם חשבון תקמ"ה הן הן סוד ה' בארות של יצחק והבזק הזה מתפשט מן בריאה עד עולם העשיה ע"ש כי הרחיב ד' לנו שהוא מתרחב והולך עד הארץ התחתונה שאנו בו:

ויהי כי זקן יצחק. ר"ח בר פפא פתח (תהלים מ) רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו א"ר חנינא כל פעולות ומחשבות שפעלה אלינו בשבילנו למה כהו עיניו של יצחק כדי שיבא יעקב ויטול את הברכות וקשה האיך עלה על דעת יצחק לברך את עשו ולשנות בן בין הבנים. הלא יעקב הי' איש הם בבית הספר גם מה ענין קבלות הברכות דוקא בסמיות עיניו של יצחק ואיך מרומז בזה הפסוק ענין זה שקאי על ברכת יעקב. אבל הענין ע"פ הקדמת זוהר חדש נפש אדם נתגלגל באברהם בת זוגי' בשרה ואח"כ נתגלגל' הנקיבה ביצחק ז"ס למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן ר"ל שרה שהיתה גלגול חוה שנקראת קודם החטא חיה ביוד (בראשית ג) כי היא אם כל חי ויהי האדם לנפש חיה רק אח"כ משכה ערלת הנחש ונקרא' חוה על שם חווי' והנה עתה שנתבשרה שתיקן עיסה שלה שפירסה נידה ויתוקן למועד בלידת יצחק שיהיה תיקון נשמתה של חוה כעת חיה ר"ל כשיהיה לשרה בן אז תהיה נקראת חיה (לכן יצחק שהי' נקרא ע"ש צחוק עשה לי אלהים עבור שהוא תיקן י' של ברית ראשון לנמולין לשמונה נקרא יצחק) ולפי שיצחק הי' נפש חוה כמו שרה אמו לכן בשעת עקידה שיצא נפש יצחק ויצא יצחק מסיטרא דנוקבין ונתקרב איל זכר תחתיו נקרא בן אברהם כמ"ש הנני בני עתה אתה תהי' בני ויעלהו לעולה שהי' נקרא אז בנו ולא כמקודם עקיד' הי' בן

לשרה קשור בנפש חוה ועתה נקשר בו רוחו של אדם הראשון כשם שאברהם תיקן נפש תיקן הוא אחר כך אחר עקידה קרבן (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה שנשבר רוח של אדם הראשון ז"ס ותהיין מורת רות ליצחק ולרבקה כי שניהם באו לתקן רוח יצחק רוח של אדם רבקה רוח של חוה והם קלקלו והיו להם למורת רות. ולפי שיצחק היה תיקון חוה שקלקלה באכילת עץ הדעת (ראשית ג) ותפקחנה עיני שניהם מאכילת הפרי לכן עתה ותכהן עיניו מראות מן אותה הראויה שהיה העץ טוב למאכל ונחמד למראה ולפי שעשו היה הראשון ר"ל בן הראשון של חוה שהוא קין שהי' מזוהמת סמאל שהטיל זוהמא בחוה לכן היה סיג של יצחק עשו שופך דמים אבל מאברהם יצא סיג של ישמעאל שהיה בא מהגר שהיא לילית שגרשה שרה אותה ואת בנה הלך עשו ליקח בת ישמעאל שיהי' לו תרין סיגין מן כספא ודהבא (תהלים קיט) סיגים השבת כל רשעי ארץ לכן הוצרך עתה יצחק להיות סומא לקיים (דברים כח) יצו ה' אתך את הברכה באסמיך שהי' סמוי מן העין לתקן (איוב יא) עיני רשעים תכלינה והוצרך יעקב לבא שהוא שופרי דאדם וליקח מן יצחק שהוא תיקון שניהם אדם וחוה והם הברכות אשר הביא בנו עשו שהוא שר שמעלה הקללות לעולם.: (חסר)

ולפי שידע יצחק שכבר חלקו שני גיים בבטן שני עולמות שעשו בנו הגדול הוא נמשל לשמש המאור הגדול שממשלתו ביום לבד בעוה"ז וכבר קבל אברהם מלכיות ולא גיהנם לכן רצה ליתן כל ד' מלכיות לבנו עשו שיהיו ישראל תחתיו בכל ד' גליות כמ"ש במדרש ועתה בני שא נא כליך זה בבל קשתך זה יון תליך זה מדי וצא השדה זה אדום שכל הד' גליות רצה ליתן לו שיהיו ישראל כלם תחתיו בכל ד' גליות ולפי (איוב כח) שאלהים הבין דרכה והוא שידע את מקומה שאינו טוב ליעקב שבכל הגליות יהיה תחת ידי עשו שהרי בזה הגליות אנו תחתיו ואין כח בידינו לצאת מגלותו ק"ו אלו כל הד' גליות יהיה תחת ידו לא יהיה תקומה לכן פתח ר' חנינא (תהלים מ) רבות עשית אתה ד' אלהי ר"ל מה שעשה הקב"ה הגלות רבות וחלקו לד' מלכיות המרומזין בתיבת רבות דורשי רשומות (תהלים נ) ד' מה רבו צרי ר'ב'י'ם קמים עלי ד' מלכיות רום בבל יון מדי זה שעשה ד' אלהי הגליות רבות ולא מסרן לעשו לבדו כל הד' גליות נפלאותיך ומחשבותיך הוא בשבילנו ולכן כהו עיניו של יצחק כדי שיבא יעקב ויטול הברכות של עשו ולא יהיה כל הגליות תחת עשו לבד ז"ש יצחק וגילה לעשו בא אחיך במרמה ולקח ברכתיך ר"ל שדבר זה הי' מוכרח לפי שהוא אחיך אתה קין זוהמת נחש ויעקב הוא אחיך הבל הוצרך עתה לבא במרמה ולהחזיר הברכות במרמה כמו שהבאת אתה הקללות בערמה ובמרמה לעולם:

ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות מן אותו תאוה של עץ הדעת נחמד למראה וטוב לעינים נלקה עתה בעינים ויעקב שהי' תיקן ק"ל שנים של אד"הר שחטא בגלגל עינו של, עולם בחושבן עין ובראשית יד) וישובו ויבואו אל עין משפט היא קדש כל מקום שתמצא קדושה שם גדר ערוה טיפות ונצוצות שהלכו לס"א לכן נסמכהפרשה זו נפסוק ותהיין מורת רוח ליצחק ולרבקה שהוצרכו יצחק ורבקה לתקן רוח של חוה דאתמר גבייהו ותפקחנה עיני שניהם אחר החטא שלהם. ז"ש הקול קול יעקב הוצרך לתקן ג"ע הקל חסר ו' על ק"ל שנים של אד"הר והידים ידי עשו מה דאתמר גבי עשו (ישעי' א) ידיכם דמים מלאו על שוחטי הילדים תחת כל עץ רענן. יעקב פתח תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים כשראה ס'ל'ם שהוא סוד, ק"ל שנים של אד"הר אז התחיל לתקן אותן עינים אשר נפקחו אחר אכילתם ורזא דמלה המן העץ כתב האר"י ז"ל בגי' י' הויות שהוא סוד ב"פ עין ז"ש (שם) אשא עיני אל ההרים שהוא בגי' י' הויות עזרי מעם ד' כי כל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך הרי י' הויות. ז"ש אכן יש ד' במקום הזה לתקן עשר הויות ולקבליהון יוד ברכות שקבל יעקב מאביו נגד י' קללות של אד"הר. ואמרו בזוהר בשעה שאמר יצחק לעשו ואברככה לפני מותי באותה שעה נזדעזע כורסיא שלא ישארו לווטין של אד"הר על יעקב ונכנס מיכאל עמו ז"ש רבקה ל"ך נ"א אל הצאן בגי' מיכאל ויהי אך יצא יצא יעקב תרי יציאות חדא ליעקב וחדא לשכינתא דהוא מיכאל יצא בגי' מיכאל כי כל מקום שר' יוסי ארוך נראה שם נראה רבי וכן בכל אתר שמיכאל נראה שם השכינה ז"ש יעקב אשא עיני אל ההרים למלפני ומעבדני הם שני ענינים שעשה יעקב לעשו האחד בענין מכירת הבכורה שלמד מעבר רבו בשעה שלימד לפניו שא"א לו להתחזק על עשו רק באכילה (משלי כה) אם רעב שונאך האכילהו לחם לכן כשבקש עשו מן יעקב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה לא בקש רק עדשים ויעקב נתן לו לחם עם עדשים לקיים אם רעב שונאך האכילהו לחם כי בזה נחלים אתה חותה על ראשו ז"ש למלפני כשאני מעיין ואתבונן הענין הבכורה שלמדו אותי שם ועבר שהם מלפני גם בענין הברכה שלמדה אותו רבקה כמ"ש ורבקה שומעת וגו' ועתה בני שמע בקולי כמו שמשעה ראשון שמעת לקול מוריך שם ועבר בענין לקיחת הבכורה כן עתה בני שמע בקולי בענין לקיחת הברכות ז"ש ועתה בני שמע ר"ל אותו ענין שלמדו לך רבותיך ומוריך בענין לקיחת הבכורה הוא עבור מה שתעשה ויקח במרמה הברכות כי לולא זה לא היה יכולת. (חסר)

הקול קול יעקב כל ענינו של יעקב על עו"הב אשר באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו. אבל והידים ידי עשו כל ענינו הוא עו"הז וכל יש לו בידו גם יעקב תלמודו בידו. הקול

קול יעקב משה תיקן קול של תורה מסוד תורה שבכתב דוד תיקן תפלה (שמואל ב כג) נעים זמירות ישראל גם עולה של תשובה (שם) נאום הגבר הוקם על ומשה הוקם המשכן משה עשה קן במדבר לתורה והוא עשה קן מזמורים בי' הילולין דיליה שהוא תיקון קין שהוא בכורו של אד"הר:

בזוהר חדש נפש אדם נתגלגל באברהם ובת זוגו בשרה ואח"כ ביצחק נתגלגלה הנקיבה הרי שנשמת חוה היתה ביצחק ולפי שהיא הביאה הקללות לעולם הוצרך אח"כ יצחק ליתן הברכות שהוא תיקן חוה הנה אברהם תיקן אדם נתן להגר דיוקנא לילית אותה הזוהמא שלה ויצא ממנה ישמעאל אבל בחוה היתה זוהמת סמאל בעצמו וקין שתה כל אותו הזוהמא דמיון עשו ששתה כל דמי נידות ולכן יצחק דחה זוהמת שופך דמים עשו שהוא סמא"ל:

אנכי עשו בכורך חמי ז"ל המליץ שלא היה עוולה בשפתיו הן עתה אנכי עושה מה שדרך עשו בכורך לעשות כי ציד באמרי פיו כן אנכי מרמה אותך בעת הזאת וכן אומר בא אחיך במרמה ויקח את ברכתיך שהוא עתה אחיו במרמה ולא בתמימות. או יאמר אנכי ועשו בכורך (חבקוק ג) כי שמש וירח עמד זבולה כמו שמש וירח כי כל אחד הי' בסוד יעקב במחשבה ועשו בפועל פטר הרחם כי יעקב נכנס ראשון לכן יצא אחרון כי קיי"ל טיפה אחת היא ונחלקת לשנים ואע"ג דאיתא בזוהר פ' מצורע בסוף דעשו טיפה קדמאה כדי שיתברר טיפה קדמאה זרע יצחק מסיגו זהב וכן אברהם היה סיגו כסף ישמעאל שניהם תיקנו טפה קדמאה דנפקא מאדם קדמאה שלא בקדושה בחפזון ביום בשעת תגבורת הדינים לכן בן פ"ו שנה היה אברהם בצאת ממנו ההוא פסולת קדמאה. אבל התירוץ האמיתי נשמת יעקב נאצלת תחילה מלמעלה ז"ש (שמות ד) בני בכורי ישראל בכורי דייקא בכור לשמים אבל בגשמי הי' עשו בכור של יצחק גם בהזרעה והוא פטר את הרחם ג"כ וכן ענין ראובן ויוסף יוסף היה בכור לשמים במחשבה וראובן בכור גשמי בזריעה ז"ש לכן אמר (ירמי' לא) הייתי לישראל לאב ואפרים בכורי הוא דייקא:

רבקה שנתנה עצה ליעקב בענין שני גדיים טובים לך וטובים לבניך הם לשלח תרין מאללי ארעא וגם זה סוד שני שעירים כי רבקה אוהבת את יעקב בהיפך אתוון נרמזין איליין תרין את והב בסופו לקבל ב"פ אור ז"ס (דברים כג) וית"ד תהיה לך על אזניך נרמזין תרין מאללין ארעא במלת ית"ד (שם) והי' בשבתך חוץ ושבת וכסית את צאתך:

ע"ז נאמר **ויתרוצצו הבנים בקרבה** על וה"ב שהוא קליפת אדום והוא השעיר הנשלח לתיקון העולם והיו זה הרנה במחנה דאתמר גבי אחאב ישעי' ד) והי' הנשאר בציון והנותר בירושלים כל הכתוב לחיים קדוש יאמר לו אם רחץ ד' את צואת בנות ציון

דאתמר גבי רחיצת חמין בע"ש מן המנחה ולמעל' להכין קליפת, נוגה מן ג' הנשארים ז"ש (שם ד) וברא ד' על כל מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונוגה אש להבה: **ויהי אך יצא** תרין יציאות אלו א' ליעקב ב' למיכאל מלעילא בגי' יצא עליו אתמר אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים שהוא ס"ם מן סמאל למאה ואחד שהוא מיכאל לכן אמר שבירך אותו שזכה אז לברכת כהנים ובאו כל הלווטין על עשו כי אז נשא השעיר עליו את עונותיהם עשו אחי איש שעיר ויקבל לווטין ואנכי איש חלק (דברים לב) כי חלק ה' עמו ויעקבני זה פעמים ר"ל עתה מבין אני מה שלקח הבכורה מקודם היתה ברמאות כדי שיקבל עתה הברכות כי דא גרמה לדא שבשני גדיי עזים טובים לו גרם ג"כ ביו"הכ לקבל הבריכה והברכה ז"ס שאמרה רבקה עלי קללתך בני כאן רמזה לו סוד מיעוט הירח שנתן הקב"ה פיוס לרבקה שהיא סוד ר"ח ראה ריח בני כריח השדה על שדה של תפוחין לכן קראה עתה עשו גדול שמונה לחמה ויעקב קטן שמונה ללבנה ז"ש יעקב הן עשו אחי איש שעיר ומקטרג על יפה כלבנה בכל חודש עד שאמר הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח ז"ש עלי קללתך ולקמן בפ' בחוקותי תמצא שהבכורה שלקח יעקב מן עשו היא י' שלו שהיתה תקועה בעקבו שהי' נקרא עשוי ונגמר ויעקב הי' ראוי ליקרא רק עקב רק ע"ש שידו אחזת בעקב עשו שהיא היוד שהיתה בשמו לבסוף סליתא עקב לקח יעקב ועשה עטרה לראשו ויקרא שמו יעקב ביו"ד מתחילה אות משמו יתברך ואצל עשו הו' בסוף כשיבא גדיאל המלאך וקרא בחיל וכן אמר (דניאל ג) גודו אילנא וקצוצו ענפוהו ברם עקר שרשוהי בארעא שבק על אות ו' שיעקב יטול הו' ויהי' מלא בו' ואז נשאר עש (ישעי' נ) עש יאכלם ע"ש באריכות כי יעקב מסיטרא דהבל בא לתקן וישע לתקן ש"ע נהורין שאתין מתרין אתוון ו"י ע"ז אמר עשו הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים על ב' אותיות אלו מתחלה לקח י' את בכורתי לקח ועתה לקח את ברכתי כי כל סוד הברכות באין בו' כמ"ש בברכת כהנים (במדבר ו) אמור להם בו' כי ג' ברכות הם יברכך יאר ישא כל א' כלולה מג' הרי ט' ברכאין נמצא הברכות באין ממפתח הי' הרי שאתה רוצה ליקח את ברכתי ז"ש לו על חרבך החי' חרב של מלאך המות תלוין בו י"ו פיות סי' ברכות שבירך יצחק ליעקב יש בהן כ"ו תיבות מתחילין בו' ומסיימין בך' כריח השדה אשר ברכו ה' שחשבונו כ"ו. ולכן בתוכחות של מ"ת יש בהן כ"ו שם בן ד' וכ"ו פסוקים שהוא כ"ו פ' כ"ו עולה הרע"ו שכתב בספר הפליאה שהם רעות מפורש (תהלים לד) רבות רעו"ת צדיק ומכלם יצילנו ה' שהוא מציל מן רעות וכן בשמונה עשרה כ"ו פ' שם בן ד' ג"כ זה המספר כ"ו פ' כ"ו לכן אומרים אח"כ רחום וחנון "רחם "עלי

"וקבל "תחנוני. ויש בפ' ראשון ד' ברכות ובשני ו' ברכות שהם כ"ו פרצופין כ' ר' י"ח השדה בגי' רחל אשר ברכו ה' דא זעיר:

מטל השמים דא כתר משמני ארץ דא חכמה מתמן שמן היורד לבינה שהיא ארץ עילאה ורוב דגן דא בינה ה' מיני דגן מה' עילאה ותירוש דא חסד יעבדוך עמים מצד הגבורה המה יבושו ויחתו מגבורתם וישתחוו לך לאומים מצד ת"ת הוי גביר לאחיך דא נצח וישתחוו לך בני אמך דא הוד אוררך ארור מצד יסוד שהוא מסיטרא דגבורה יצחק ק"ץ ח"י עלמין ומברכך ברוך מצד בריכה העליונה. מטל השמים מן עולם האצילות משמני ארץ עולם הבריאה אימא עילאה מקננא תמן וכתב בפרדס שהשפע היורד מחכמה לבינה נקרא שמן. ורוב דגן מן עולם היצירה תמן שם אל ה' שהוא בגי' דגן שמשם זן את העולם ותמן משכנא דההוא נער מטטרון בסוד (תהלים קיח) אל ה' ויאר לנו עד קרנות המזבח חושבני הכי ותירוש מן עולם העשיה זכה נעשה ראש לא זכה נעשה ר"ש מתרין בתי אלהים הא' ר' הב' ש' אלהים במילוי אלף למד ה"י יוד מ"ם מטל השמים בגי' דעת. טל השמים בגימ' משיח בן דוד שהוא משמני הארץ ר"ל מלוי ארץ כזה אלף ריש צדיק הכי הוי שעל זה אמר (ישעי' כד) מכנף הארץ זמירות שמענו ואז יאירו כל המדות חסד דין ורחמים בגי' טל השמים. טל השמים הוא מלוי תלת אתוון יוד הא ואו ומשמני ארץ ה' אחרונה של השם. טל השמים הוא טל אתוון של ד' שמות המנהיגים ד' עולמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. משמני הארץ מטטרון סנדלפון חנוך אליהו הם תרין כרובין מתרין עלמין. מטל השמים דא מקרא משמני הארץ דא משנה ורוב דגן דא תלמוד שהוא רוב הכל צריכין למרי חיטי ואין לך מדה טובה הימנה. ותירוש דא אגדה. מטל השמים דא חסד משמני הארץ דא גבורה ורוב דגן תפארת ותירוש מלכות. ויתן לך אלהים סוד תרין שמהן אדני הויה מטל השמים דא הויה ומשמני הארץ אדני. מטל השמים נשמה לנשמה משמני הארץ נשמה ורוב דגן רוח ותירוש נפש. הוה גביר לאחיך בזוהר הי' לא כתיב רק הוה תלת אתוון דשמא קדישא שהם מתלת עלמין בי"ע סוד נפש רוח נשמה מג' ימים. טל השטים נצח משמני הארץ הוד ורוב דגן יסוד ותירוש מלכות הן הן ד' אמות של הלכה ארבע מדות בהולכי לבית המדרש ומן עשרה דברים האמורים בכוס שהם י' ספירות וא"ר יוחנן אנו שאנחנו בגלות אין לנו אלא ארבע הן הן ד' מדות אלו וסי' הולך על גחון בגלות תחת נחש שהולך על גחון אז הולך על ארבע. מטל השמים מעשר של השמים הוא טל שהיא מלוי יו"ד ה"א וא"ו בגי' טל שראשי נמלא טל השם הוא טל גם מעשר שמן הוא טל וז"ש ומשמני הארץ ר"ל טל קאי ג"כ על שמני הארץ ז"ש בזוהר טל ושמו חד הוא. ויתן ויחזור ויתן ר"ל יש בכלל ברכה זו ענין לימוד התורה בזכותה זכה

יעקב לברכות ז"ש ויתן ר"ל עבור הדרש שדרז"ל בענין התורה זכה יעקב שיחזור ויתן לו הברכות כפשוטו ז"ש יצחק לעשו ודגן ותירוש תלמוד ואגדות זכה לברכות.במדרש א' יצחק לעשו שהוא טעם מכל מטעמים בעולם כיון שזכר לו טעם בשר אז צעק עשו בקול גדול אם מעדשים זכה לבכורה ק"ו שזכה לברכה מבשר שנתן לאביו אפשר שע"ז אמר ויעקבני זה פעמים ר"ל שרמז על אכילה זו שהיא כפלים אם לקח אדם בכורתו ע"י עדשים ק"ו עתה שנתן לו לאכול בשר שיקח את ברכתו באכילה זו. ועל מה שאמרו במדרש ואכל מכל מה שנברא משׁשׁת ימי בראשית שעתה באכילה זו בא לתקן אכילת עץ שאכל הוא בגלגולא קדמאה בנפש חוה וברוח אדה

מאי ענין חרדה אשר חרד יעקב לאביו וכי קצרה יד הקבה מליתן ליעקב ברכות בפרהסיא ולא בגניבה ובערמה. בזוהר לפי שיעקב הוא תקונו של אד"הר כמ"ש שופרי דיעקב מעין שופרי דאד"הר מלשון (איוב כו) וברוחו שמים שפרה שהוא תקונו לכן נקרא האם שפיר שמשפרת את הולד כמו שפרה אמו של משה שהיתה תקונה של חוה בסוד (שמות א) ותהר האשה הראשונה שהיא חוה שהוצרכה לילד משה לסוף ק"ל שנים לתקן ק"ל שנים של אד"הר שקלקל ז"ש משלי כט) חרדת אדם ותן מוקש ר"ל חטא אדה גרם להחריד את יצחק שהיתה בו נשמתה של חוה שחטאה באכילת עץ הדעת וגנבה דעת אביה שבשמים לכן הוצרך להיות כאן תיקון זה על יצחק ורבקה שהיו תרווייהו מסיט' דחוה ולפי שהיא גרמה להביא קללות לעולם ע"י אכילה לכן עתה הוצרכה לגנוב דעת יצחק לתקן ע"י אכילה זו אכלת עץ הדעת ולפי שיש מרז"ל אמרו ענבים סחטה לו ולכן ויבא לו יין וישת ענבים המשומרים מששת ימי בראשית לתקן אותן ענבים ענבי ראש לפי שע"י האשה באו הקללות עתה ע"י אשה הוצרך לתקן ברכות ז"ש ורבקה שומעת בדידה תלי' מלתא לכן אמרה ועתה בני שמע בקולי שהיא מיותרת רמזה על סוד (בראשית ג) ועתה פן ישלח ידו אל עץ החיים שארז"ל אין ועתה אלא תשובה ז"ש (דורים י) ועתה ישראל מה ה' שואל מעמך כי אם ליראה ולפי שרבקה גרמה העון עליה מוטל לתקן תשובה הנרמזת במלת ועתה בני צריך אתה תקן החטא הראשון שמתחלה אתמר לגבי אדם כי שמעת לקול אשתך שהיה זריז ונפסד בזה ששמע לקול אשתו ועתה אמרה רבקה שהיא חוה שמע בקולי לתקן קול הראשון לכל אשר אני מצוה אותך דייקא. "מי "איפוא "הוא ר"ת מאה כי אדם אחר החטא העמידו על מאה אמה ויעקב שופרי דאד"הר ובא לתקן איפוא של אד"הר דצד ציד ויבא לי דיקא לתקן קלקול עולם שבאו ע"י אכילה ואכל מכל לתקן אכילת נחש דאתמר בה ארור מכל הוצרכת באכילה זו לתקן אותה אכילה בטרם תבוא ואברכהו שזה הי' מוכרח. ז"ש ולכה איפוא

מה אעשה בני ר"ל איפה של אד"הר גרמת את כל זה ומה אעשה לך כל זה גורם שאתה בני ר"ל זוהמת חוה שהטיל הנחש בחוה ואני מתקן נשמת חוה:

הענין הברכות של יעקב לא נתקיימו עתה רק לסוף ימים כדאיתא בזוהר (מיכה ה) והי' שארית יעקב שהניח אותן בקרב עמים רבים והנה כל מזמור שאמר דוד (תהלים נ) בברחו מפני אבשלום בנו על ענין יעקב בזוהר פ' ויצא שאמר מזמור על שראה בריחת יעקב שברח לבדו והוא ברח עם ע' סנהדרין לכן אמר שירה ולא קינה (שם יט) זכרתי משפטיך מעולם ה' ואתנחם והנה גם יעקב אמר תהלים בביתו של לבן ולפי שעשו הוא שונא שלום כמ"ש יעקב (שם קכ) רבות שכנה לה נפשי עם שונא שלום שהוא עשו וראה הד' גליות ז"ש ר"ח (שם מ) רבת עשית ד' אלהי על אורך גלות הלא ד' מה רבו צרי אורך הגלות הזה אף שאתה חלקת הגלות לרבים ד' גליות אפ"ה רבו ר"ל אורך הגלות אין תהום ואין חקר למפלתה של אדום עד שרבים אומרים בזה הגלות האידך (שם ג) אין ישועתה לו באלהים סלה. גם לפי שיצחק יניקתו מן אלהים אהב אותו יצחק אבל (שם) ואתה ד' מגן בעדי כשעמד יעקב בסלם לקח ג' אבנים שנעשה הוא מרכבה לאבות וסי' מ'ג'ן' "מיכאל "גבריאל "נוריאל ז"ס (שם) כבודי ומרים ראשי:

רבו צרי תרין סטרין אדום וישמעאל שיניקתם מן מדת הדין עשו יניקתו מן יצחק בני' רבו ישמעאל בן אברהם בני' צר"י. כי אז צעק יעקב (שם קכא) אשא עיני אל ההרים בשעה שנעקר הר המוריה ובא לשם וגם הר סיני בא לשם והראו לו סלם זה סיני ז"ש (שם ג) קולי אל ד' אקרא ויעננני מהר קדשו סלה. שעמד במקום המקדש (שם) רבים אומרים לנפשי על תתנ"ב שנה שיהיו בא"י לקיים קרא אבד תאבדון אין ישועתה בגי' תתנ"ב והקב"ה מוותר שני שנים גם מזה הטעם שישקע חמה שתי שעות ליעקב (בראשית לב) ויזרח לו השמש ל"ו רגעים (עיי' מ"ע א' ס"ב) ז"ש לו באלהים אז (תהלים ג) אני שכבתי ואישנה הקיצותי כי ד' יסמכני כמ"ש אכן יש ד' במקום הזה ואנכי לא ידעתי שאולי ידעתי לא ישנתי במקום קדוש ההוא והנה ד' נצב עליו ז"ש (שם) כי ד' יסמכני כבודי ומרים ראשי שנעשו תחת מראשותיו אבן אחד זה היה לכבוד ולתפארת. אז (שם) לא אירא מרבבות עם אשר סביב ש'ת'ו' עלי בגי' סמא"ל הרש"ע כי כמו שהצילו ד' מן מלאך כן יבא ויצילו מן עשו (שם יז) קומה ד' קדמה פניו הושיעני אלהי כי הכית את כל אויבי לחי כי ג' כתות של מלאכים נפגשו בעשו והכהו כשאמר אני בנו של יצחק נגד מחנה גבריאל לא השגיחו אני בן בנו של אברהם נגד מחנה מיכאל לא השגיחו וכשאמר אני אחיו של יעקב שהוא נוריאל השגיחו בי' וסימן ואתה ד' מ'ג'ן' בעדי ג' כתות הי' מקיפין אותו. ועל מלאך שלו אמר מה נורא המקום הזה שהוא נוריאל: ז"ש (שם ג) כי הכית את

כל אויבי לחי אח"כ כשבא עשו לנשק את יעקב קהו שניו ז"ש שיני רשעיםשברת ונקוד לעילא שגם לעילא קהו שיניו של מולידיו שהוא שר שלו למעלה לכן נקוד למעלה אמר יעקב כשראה עולם מלאכים מה נורא המקום הזה שבעולם היצירה הקליפות הם מחצה על מחצה ז"ש (שם) ד' מה רבו צרי ר"ל בזה העולם שיעקב שהוא זעיר מקנן ביצירה תמן רבו צרי שהקליפות הם מחצה על מחצה כרוב אבל בעולם העשי' תמן יותר ויותר ומעורבת ז"ש רבים קמים עלי שהם עברו למעלה ראש כי עולם העשי' תיקון נפש. ז"ש (שם) רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים סלה מאחר שמדת הדין הוא בעשי' כמ"ש (ישעי' מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו רצה לומר תמן אף לכן בג' עולמות אלו נתן הקב"ה בכל א' להנהיגו בסוד (תהלים נ) אל אלהים ד' אל בבריאה אלהים ביצירה וה' בעשי'. ז"ש יעקב אכן יש ד' במקום הזה כי באותו עולם מנהיג שם של ה' שיעמוד נגדינו לפני הקליפות ז"ש (שם ג) רבים אומרים לנפשי שהוא העולם העשי' תמן נפש אין ישועתה לו באלהים סלה בתי דינין ומקטריגין תמן ואתה ד' מגן בעדי כבודי ר"ל מאחר ששם הוא ה' הוא שם כבודי ומרים ראשי:

וכשראה יעקב שלע"ל יתקבצו כל הגוים עליו סליק הברכות לסוף יומין כדאיתא בזוהר משל לליסטי חד. ז"ש יעקב (שם) ד' מה רבו צרי שלע"ל רבים קמים עלי להכי סליק להני ברכאין לע"ל לד' הישועה על שאז הישועה להיות לד' בעצמו (ישעיה מה) ישראל נושע לע"ל בד' תהיה לכן הישועה עולמים אז יתקיימו על עמך ברכתיך סלה הברכות שבירך הקב"ה בעצמו ז"ש ברכתיך דייקא על הקב"ה קאי כי גם ברכות של קדמה הם מהשם כמ"ש בזוהר גם ברוך יהי' השכינה היתה שם והסכימה עמו ואמרה גם ברוך יהי' והטעם שיהיה סלה לעולם:

מי איפוא לדברי רש"י הל"ל מי ואיפוא אבל רזא עילאה הוא על איפוא של אד"הר שניתקן ע"י יעקב שהוא שופרי מעין שופרי דאד"הר "מי "איפוא "הצד ר"ת מאה כי סודו שהי' א"ה מתחלה כולל ו' אלפים שנה שהוא סוד כל דרגין שמבראשית רזא ברא שית דרגין של נשמות קדושים שכל דרגא ודרגא כלולין מאלף לכן בפ' ראשון ו' אלפין מורין על ו' אלפים לכן כתוב בכאן איפוא בסוף בו' ובא' ובפסוק (איוב לח) איפה היתה במוסדי ארץ בה' בסוף כי לבסוף לא אסתכל רק ה' אלפים שנה שהם י' פרצופין ר"ת איפה אדם י' פרצופין הן אבל בכאן איפוא למסיים בו"א רומז על ו' אלפים שהוא על ק"ך אמה ז"ס ויתן לך אלהים צירופי ק"ך בתים מאותן ק"ך בתים לא זרע יצחק בארץ ההוא רק מאה שערים ז"ש ולכה איפוא מה אעשה בני ועשו הביא לצוד ציד כלב כי הוא טימא העיסה. ז"ש עיסת כלבים בזמן שרועים אוכלים ממנה יוסף שהיה שטנו של עשו

תיקן עיסה של אד"הר כמ"ש והנה קמה בגימ' עיסה אמר (בראשית לו) איפה הם רועים ושיסו בו את הכלבים ז"ש עש"ו ברכני גם אני על שיעור חלה בגי' גם כי כבר שאל עשו כיצד מעשרין מן תבן ומלח אבל באמת מוץ ותבן פטורין מן המעשר שאין לו חלק בי' שהיא בכורה דזבין מיני' יעקב כי הוא לא עביד מצה שמורה ויצחק אמר וצודה לי צידה בה' יתירה להשלים ה' לחטה גם לה' מינים של לחם שחייב בחלה שלא להפסיד בה' הלכות שחיטה גם חלה נקרא כן ע"ש חל בי' ד' כמבואר לקמן בפ' שלח לך ע"ש רזין עלאין ורבקה שראתה ב' עיסות אחד טהורה ואחד טואה אמרה למה אשכל גם שניכם גם את זה לעומת זה:

וצודה לי צידה בה' כי בה שנותן לו ארבע מלכיות שהי' ערב פסח ואז זמן ארבע כוסות לקבל ארבע מלכיות רצה ליתן לו מתנה טובה שכל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם שהיה ה' אחרונה של השם שיהי' יונק ממנה ז"ש ועתה שא נא עתה הגיע זמן שחיטה הפסח לא תאכלו ממנו נא:

הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי. כי בפסח נולד יצחק חשב שימות בפסח באותו יום כי הקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום והיה קכ"ב שגם ה' שנים לפרק אמו כי חשב ה' שנים יקדים מפני הרעה כמו שנלקחו מאברהם ה' שנים עבור עשו הרשע ז"ש צידה רמז על אותן ה' שנים שמגיע לפרק אמו והן הן שנותיו של אהרן קכ"ב שנים כמנין צווים שבתורה כדאיתא במס' סופרים ז"ש רבקה ועתה שמע בקולי (משלי א) אל תטוש תורת אמך לכל אשר אני מצוה אותך הם הצווים הכתובים בתורה שלמד משם ועבר יושב אוהלים וזכה לה עבור התורה ז"ש ועתה בני ר"ל עבור הקורה זכה לזה העת בן קכ"ג וכן כל שנותיו של רבקה לא הי' רק ק"כג ולפי שעשו הוא סיטרא דחמ' ובע"פ זמן בעור חמץ ורזא דמצה רזא דמהמנותא רזא ה' לכן אמר צידה בה' יתירה: ש"א נ"א ארבע חיות הקודש "שור "אריה "נשר "אדם ועשו יש לו ד' חיות הטומאה שפן ארנבת גמל חזיר (כלב) הן הן ד' קיטרין דיליה כליך זה בבל גמל תליי זה מדי שפן קשתך זה יון ארנבת וצא השדה זה אדום חזיר וידוע שהנשמות שהי' בגלגול באים דרך ד' חיות אלו כמו שהתפלל יעקב הצילני נ"א ודוד (תהלים כב) הצילה מיד כלב יחידתי לית עתיר מחזיר ולית עניא מכלבא:

הברכה אחת הוא לך אבי כי מה שאמר ליעקב ויתן לך לא על אחת מהן אמר רק ויתן ויחזור ויתן וזה רמז גם כן ואברכהו גם ברוך יהיה כמ"ש במדר' ויחזור ויתן לך שלך ויתן לך של אחיך ויתן לך של אביך על זה אמר עשו (בראשית לג) יהי לך אשר לך כפל מילת לך להורות על הברכות של ויתן לו שהוא יתן ויחזור ויתן ועז"א הברכה אחת היא

לך אבי הלא פירש לך היא שנים ושלש פעמים ויש בפרושי' ג"כ ויתן לך של אביך אז צעקברכני גם אני ולא קאמר אותי אלא ר"ל ברכני מאותן הברכות גם אני מסכים אח"כ עליהם יהי לך אשר לך:

הברכה אחת היא לך אבי. הלא יש במשמעו הרבה ברכות ברכות נפשיות וגופניות וכבר חלקנו הגופניות הם שלי הלא אצלת לי ברכה נחלקנו יחד ותן לי חלקי אשר נאצלת ממני שהם גופניות עו"הז לכן חזר ונתן לו אותן הברכות ממש משמני ארץ ומטל השמים שהם לתתא אבל יעקב נטל לעילא.

ואברכהו גם ברוך יהי'. בזוהר מי איפה דקיימא הכי שכינתא בשעתא דבריך יצחק ליעקב ועל דא אמר מי איפה דקיימא הכי ואודי על אינון ברכאין דבריך לי' ודאי גם ברוך יהיה דהקב"ה אסתכם על ידיה יצחק א' ואברכהו נפק קלא ואמר גם ברוך יהיה נרמז ענין זה מ"ש רבקה ועתה בני שמע בקולי כי שכינה אודעת לרבקה ורבקה אודעת ליעקב וא"כ רמזה רבקה על קול של שכינה שנשמע שם. ועז"א הקול קול יעקב בת קול וקשה למה לא אמר יצחק וברכתיו בלשון עבר כמ"ש אח"כ הן גביר שמתיו ודגן ותירוש סמכתיו ולמה אמר בלשון עתיד ואברכהו ע"ד המדרש פ' וישלח שכל הברכות שברך יצחק ליעקב ברכו אח"כ הקב"ה מלמעלה גם אמו ברכתיו (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך וכי מאחר שהקב"ה ברכו למה חזר וברכו יצחק אלא ראה יצחק שעתידין בניו ליילך לד' גליות אמר אברך אותן ברכות של גליות שיקבץ הקב"ה אותם מה הן הברכות (איוב ה) בשש צרות יצילך ובשבע לא יגע בך רע לכן מיד אחר ברכת יצחק ואל שדי יברך אותך אמר ויצא יעקב מבאר שבע ר"ל אותו בארה של ברכה שנתן לו יצחק אביו באמרו בשבע לא יגע בך רע שראה גליות שילך שם ז"ש וילך חרנה שהוא על גליות לכן ברכו בברכת שבע (משלי כד) כי שבע יפול צדיק וקם לכן כאן אמר בלשון עתיד ואברכהו ר"ל שעוד פעם אחד אברך אותו ברכות של גליות גם ברוך יהיה אותן הברכות שברכתי אותו יהי' עוד מפי הקדוש ב"ה שיברכו מלמעלה באותן הברכות וריבוי גם כשם שאמו ברכתו גם ברוך יהיה

באותו מזמור שאמרה רבקה יושב בסתר עליון שיר של פגעים כי בשעה שנכנס עשו סמאל וכל רתיכין דיליה נכנסו עמו ושבע מדורין בישין מבוארין באותו מזמור לכן הוצרך יצחק ברכו שבע לקבל שבע ראשין של נחש ונתנה רבקה עצה ליעקב ועתה בני שמע בקולי ר"ל שיכרות שבע ראשים דחווי' כעובדא דרב אחא בר יעקב במסכת קדושין דמי שד לתנינא בשבע ראשים שאמר ק"ש ובכל פעם נתיר חד רישא זה נרמז שמ"ע בקולי ע"ס (דברים ו) שמע ישראל:

או אומר **ואברכהו גם ברוך יהי**'. מסיטרא דלך שסמאל יודה לך ויברך אותו שם כמו שאומר (בראשית לב) לא אשלחך כי אם ברכתני ולא אמר תברכני אלא להודות על הברכות וכמ"ש עשו יהי לך אשר לך על ברכת ויתן לך ולפי שיעקב: סילק הברכות לסוף יומין יתקיימו לע"ל. צ"ל ואברכהו ברבות גליות גם ברוך יהיה לע"ל ולפי שברכות ויתן לך לפי פשוטו אנו מבינים שהיא ברכות עו"הז לכן מיד אמר גם ברוך יהיה ברכות נפשיות כמ"ש במדרש ויתן לך מטל השמים דא מקרא משמני ארץ דא משנה ורוב דגן תלמוד ותירוש אגדה ואמר אצל תלמוד ורוב דגן כי הכל צריכין למרי דחיטי ולעולם הוי רץ לתלמוד יותר מן המשנה לכן אמר ורוב דגן ז"ש גם ברוך יהיה ברכות רוחניות נשמעים בתוך ברכה זו.

את בכורתי לקח. ומכח קניית הבכורה לקח את ברכתי הענין ע"פ תקונים שהבכורה שקנה יעקב מן עשו טיפה קדמאה דחב בי' אדם ופרח מיני' ואשתאר יחיד בלא עזר בהיפך זרע עיין דף ע"א תיקון כ"ו מנין ההוא טיפה דאיהי יוד דפרת מן יעקב חויא כרך על עקב קנה בכורתא:

בתיקונים תיקון ט"ו מאן דפגים טיפה דילי' גרים דלהוי בת זוגי' מצה פרוסה לחם עוני ורזא דמלה מאן דמזלזל בנהמא או בפרורין דנהמא דאינון טיפין בכזית עניות רדיף אבתרי' וצריך לנטרי טיפין שלא לזרוק באתר אחרא בגין דא אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו ואוקירו דלהון לנטרא שלא להוי בהון פסולת. יעקב איש תם בלי פסולת לכן נתן לעשו בשעה שקנה ממנו הבכורה להם ומזיד עדשים שהיא מגולגלת עגול כטפה בוכרא וגם לחם נתן לו שהוא סוד נהמא ופרורין דנהמא ואם כן מן הבכורה שלקח ממנו ההיא טפה קדמאה גרמה אח"כ הברכות והעושר כמ"ש (משלי י) ברכת ה' היא תעשיר כי אות יו"ד גרמה דההיא ד' שהיתה דלה ועניה שפרחה מן ד' ירך יעקב שהיא צלע המשכן שנלקחה מן אדם קדמאה וז"ש (בראשית ב) ויבן ה' אלהים את הצלע היא אות יוד למהוי שלים צלע המשכן על אותו צלע נתכוון דוד (תהלים לח) ואני לצלע נכון לתקן ההיא צלע ומאן דבעי לנטלא בת זוגי' כגון אוריה דאקדים לדוד אי' בי' (ירמיה ב) כל אוכליו יאשמו רעה תבא עליהם ע"ש בתיקונים (שמואל ב טז) ושמעי הולך בצלע ההר ויצחק אמר לעשו צידה לי צידה בה' יתיר' על ה' של השם ז"ש (משלי י) ברכ' ה' היא מעשיר קרי בי' ה' עשירה למהוי מצה עשירה ולא יוסיף עצב עמה כי מתיירא יעקב שמן יוסף יבא קלקול טפה ששתה בכוס זה ונתן עיניו בכוס אחר זה גרמו (ראשית ג) בעצב תלדי בנים.

למה אשכל גם שניכם יום אחד. רמזה ע"ס אשכול של מרגלים דאית' שם (במדבר יג) ויבא עד חברון לא קאמר ויבואו אבל רמז על שטן שבא שם ובלבל יוד מרגלים ונתקלקלה העיסה ע"י י' אלו ז"ס (דברים א) בשנאת ה' אותנו על אות של יוסף כד"א (בראשית לז) ויתנכלו אותו להמיתו לכן ביקש משה על יהושיע שיתקן העיסה ויוסיף לוי' ע"ס עשירית האיפה שהיא ארץשהוציא עליה דבה ולפי זה מתורץ מה ענין התשובה שהשיב הקב"ה לי' של שרי שהיתה משטחת לפני הקב"ה בשביל שאני קטן באותיות אתה מבזה אותי ולקחתיני מן הצדקת השיב הקב"ה אתה היית בסוף הצדקת תהיה לראש צדיק יהושע וקשה מה ענין יוד של שרי לראש צדיק יהושע אבל הענין כי אברהם אמר לשרה (בראשית יח) מהרי שלש סאים על איפה אד"הר שיש באיפה ג' סאין הן ג' קיטרין דיליה נר"ן ובכל סאה ו' קבין הרי ח"י קבין ח"י חוליון שבשדרה נקרא אדם ח"י ע"ש ח"י חוליון ועם ח"י ברכאין בצלותא שתקנו אבות העולם ובכל קב ד' לוגין הרי ע"ב לוגין שהן ע' עורקין התלוין בכבד ומרה בכל לוג ו' ביצים הרי תב"ל ביצים ז"ש שהי' אד"הר מסוף עולם ועד סופו ואמר לושי ועשי לתקן מצה שמורה שהוא ה' כי מצה פרוסה היא ד' ומצה שלימה ה' וגם ציוה ליקח חלה שלא לעשות מה' ח' לכן עשה הקב"ה מיוד וחלקה לב' ההין כי על שניהם הטיל לתקן עיסה ואז השיב הקב"ה ליוד של בסוף יתוקן עשירית האיפה בימי יהושע כי מיד שנכנסו ישראל לארץ נתחייבו בחלה בימי יהושע וא"כ שפיר נתוספה לו יוד בראשו לתקן יוד של איפה ז"ש רבקה למה אשכל גם שניכם יום אחד (בראשית יח) ואל הבקר רץ אברהם קרי בי' רבקה כי עליה מוטל לתקן עיסה וכל קללות עשר של אד"הר מתוקנו עתה עם יעקב לפי שתיקן חלה לכהן לכן מיכאל בא עם יעקב שהוא כהן דלעילא:

ויצא

מזמור (תהלים קמ) שאמר דוד על יעקב שאמר על עשו לפי שיניקתו מן תרין גוליורין אף וחמה ועליה אמר (משלי יח) א"ח לצרה יולד נוטריקון אף וחמה. אף וחמה בגי' ק"מ לכן כשהגיע למספר תרין גוליורין אילין שהם כלליה דחשבון שמורה במספר זה בישראל לא קם אבל בא"ה ק"ם ומנו בלעם שהוא כולל (תהלים קמ) חלצינו ה' מאדם רע שקם לפגוע בנפשו (שם ו) שובה ה' חלצה נפשי וכנגד ממונו שרצה ליקח (שם קמ) מאיש חמסים תנצרני אשר חשבו רעות בלב וישטום עשו בלבו חלצני ה' מאדם רע זה ישמעאל מימין פרא אדם מאיש חמסים זה עשו ועל תרין סיטרין אילין משני צדדים גם מה שאמר וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו ויקח מחלת בת ישמעאל

כנגד הבריות הגיד זה הטעם אבל כוונתו היתה פנימות מאחר שראה שיעקב הוא קו האמצעי וא"א לעשו שהוא מצד שמאל ליקח אל צד ימין מן הקליפות לבוא עליו משני צדדין מצד שור ומצד חמור דסיטרא אחרא כמ"ש יעקב לעשו (בראשית לב) עם לבן גרתי ואחר עד עתה ואין אני מתיירא מתרין גוזרין דדינא דבחולקך שהם שור וחמור שעליהם אמרה תורה (דברים כב) לא תחרוש בשור וחמור יחדיו שלא לזווג אותם יחד ואשריכם ישראל בזמן שהם עוסקים בתורה ובג"ח הם (ישעיה לב) משלחי רגל השור וחמור ז"ש יעקב כאן אשר חשבו רעות בלב בשעה שאמר בנות כנען הם רעות בעיני אביהן לא היתה כוונתו כמו שהגיד לכל אדם רק כל היום יגורו מלחמות כי כוונתו היתה לזווג עם נחש אשת זנונים ז"ש (תהלים קמ) שננו לשונם כמו נח"ש חמ"ת עכשוב עד תשוב חמת אחיך תחת שפתימו סלה שמרני ה' מידי רשע הצילני מיד אחי מיד עשו הידים ידי עשו בידים שלו או על ישמעאל פרא אדם ויד כל בו מאיש חמסים זה עשו או על שר שלו מלמעלה ועליו מלמטה. (שם) אשר חשבו לדחות פעמי הלך ושכר מכס של מצרים גם שם היתה כוונתו מאדום כח סמאל ז"ש (בראשית לב) והוא הולך לקראתך על סמאל וארבע מאות איש עמו הוא מחנה של מצרים ת' פרסה כמו שבשעה שיצאו ממצרים הלך שר של מצרים (שמות יד) ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים הם מחנה דאוזיף לי' סמאל כדאי' בזוהר טמנו גאים פח לי השב גמול על גאים הם תרין סיטרין אילין שמתגאים על כל שבעים שרים שלמעלה כי ע"ב שרים הם מימין רוכב ישמעאל על ל"ה שרים ימינים ויניקתו מצד אברהם אשר עליו אמר (בראשית יז) לו ישמעאל יחיה לפניך על ל"ו שרים שלו ומצד שמאל עומד עשו ויניקתו מצד יצחק אביו שאהב אותו יצחק ורוכב על ל"ה שרים שמאלים וסי' (הושע י) חל"ק לב"ם עתה יאשמו שכנגדן צריכין להיות ל"ו צדיקים בישראל בח"ל ול"ו צדיקים בא"י ולכן נקראו שני"ם אלו גאים שהם מתגאין מתרין סטרין פח לי וחבלים הוא סוד (ויקרא טז) שני גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל (דברים לב) יעקב חבל נחלתו (תהלים טז) חבלים נפלו לי בנעימים אבל (שם קיט) חבלי רשעים עודני (משלי ה) ובחבלי חטאתו יתמוך (ישעיה ה) מושכי העון בחבלי שוא. גם (תהלים קמ) פרשו רשת לרגלי במדרש מקום חמי טבריא שנעל עשו שם שהוצרך יעקב לעבור שם ולא היה יכול עבור המים והקב"ה הזמין לו מקום אחר ז"ש פרסו רשת ליד מעגל מוקשים שתו לי סלה ה היה הפח כלול מאש וממים שהם ב' מדות אלו עשו אש וישמעאל מים. ועז"א (תהלים סו) הרכבת אנוש לראשינו באנו באש ובמים ותוציאנו לרויה. (שם קמ) אמרתי לד' אלי אתה (שם קיח) אל ד' ויאר לנו שתי שמות אלו ולפי שיעקב והנה ד' נצב עליו אנכי אלהי אברהם אביך

לכן פתח באלו שתי שמות (שם קמ) האזינה ד' קול תחנוני (שם ד) יענך ה' ביום צרה ישגבך שם זה שהוא של אלהי יעקב ואח"כ אמר (שם קמ) אלהים אדני עוז ישועתי שהם מסיטרא דדינא תרווייהו אלהים מדת הדין הקשה אדני מדת הדין הרפה ז"ש אף על פי ששניהם הם עכ"ז הם ישועתי והוא סוד תרין בתי דינין עילאה ותתאה ובאלו ארבע שמות מנהיגהקב"ה את העולם שהיא מרכב"ה שלימ"ה אברהם יצחק יעקב דוד שלשה היו בסוד (תהלים נ) אל אלהים ד' דבר ויקרא ארץ שהוא שם של אדני שהוא במלכות שנקראת ארץ אדון כל האדונים ד' שמות אלו הם בגי' יצחק והן הן שלשה עדרי צאן שראה יעקב רובצים ואבן גדולה הוא אדני על פי הבאר כלול ארבעתו. (שם קמ) סכותה לראשי ביום נשק על שם שנקרא ישראל כמ"ש בפ' בראשית הוא ישופך ראש ר"ל כשנקרא ישראל שהוא השם תמן ראש אזי הנחש הולך ואין לו תקומה לפני ישראל ז"ש סכותה לראשי שאז כבודי ומרים ראשי: (שם) אל תתן ד' מאויי רשע שרצה להרוג את יצחק כמ"ש יקרבו ימי אבל אבי כדי להמית אח"כ יעקב ועז"א (בראשית לב) ויירא יעקב מאוד על הריגת אביו ויצר לו על הריגתו ועל הריגתו אמר (שם קמ) זממו אל תפק ימוטו עליהם גחלים באש רשע שהאביק עם יעקב הוציא סמאל אש מן הארץ ויעקב השיב אני כולו אש ז"ש ימוטו עליהם גחלים באש ובזה יפילם במהמרות בל יקומו (שם) חלצני ה' מאדם רע זה עשו מאיש חמסים תנצרני זה לבן שהחליף משכורתו עשרת מונים בעולם היצירה זעיר מקנן תמן דאיהו יעקב יש בו שם של מה הוי"ה במילוי אלפין ושם של אהי"ה במילוי אלפין אלף הא יוד הא בגי' קמ"ג שניהם עולים פק"ח עיניך וראה ויפגע במקום וילן שם מנין חלצני"י ד' מאד רע בעולם היצירה תמן מרכבה דילי' כמין חתיכה מרובעת כדאיתא בכנפי יונה מאיש חמסים תנצרני בעולם עשיה תמן (שמואל ב כג) שמנה מאות חלל חרב שהרג דוד מנין תנצרנ"י וס"ת מרומזין תלת קטרין של מלאכו של עשו "שטן "מלאך המות יצר הרע מסית ומסטין וממית (תהלים קמ) חלצני ה' "מאדם "רע קרי רחי"ם וטחני קמח שלשה בתי דינין שבג' עולמות בגי' חר"ן שלשה פעמים אלהים. (שם) אשר "חשבו "רעות ר"ת אחר טוב תתי אותה לך מתתי לאיש אחר. "חשבו "רעות "בלב ר"ת חרב פתחו רשעים ולא נתנו ד' להרע לי לא בגופי ולא בממוני רעות ליקח ממונו יגורו מלחמות גופו שננו לשונם כמו נחש נחשתי ויברכני ד' בגללך. ידעתי כי יעשה ד' דין עני משפט אביונים כי כבר השיב הקב"ה לדוד אפי' אתה מקימני כמה פעמים איני קם אימתי אני קם כשאראה עניים נשדדים ואביונים נאנקים שלוקחים גופן וממונם וכמ"ש יעקב עם לבן גרתי בגלות ואחר עד עתה עד (תהלי' יב) עתה אקום יאמר ד' כי גם לבן רצה להרוג את יעקב דברים כו) ארמי אובד אבי גם לקבל ממונו:

תהלים קמ) יפלו במהמרות בל יקומו, לפי שאמר לאביו יקום אבי השיב לו הקב"ה יקום אלהים ויפוצו אויביו ולכן לא יקומון רשעים במשפט. חלצני ד' מאדם רע בו נרמזו שבע שמות של עני. ויצא יעקב מבאר שבע שבא עשו ולקח כל ממונו שנקרא בשבע שמות "מסכן "דל "מך "רש "עני "אביון "דך מאיש חמסים שלקח כל אשר לו וכן הוא בלעם שכל כחו בפיו איש לשון בל יכון בארץ בל שיניקתו מן ב"ל ואחריתו עדי אובד ונעשו מעצמיו נחשים כדאיתא בזוהר פ' בלק ז"ש בל יכון בארץ שגם קבורה לא היתה לו גם עשו שהי' צד בפיו את אביו וכחו בפיו להסטין את בני האדם בל יכון בארץ. גם על הנחש שלע"ל הכל מתרפאין בג"ן חוץ מג"ן שהוא גבעוני נחש שאין להם רפואה. החמס ז"ש בל יכון בארץ. ז' מדורי גיהנם לקבלהון ז' רואי פני המלך שבע שמות של צדיקים ולמעלה מכולם ישרים אך צדיקים יודו לשמך לשבת בשבעה דרי עילאה היפך רשעים וישבו ישרים שהוא המרכבה וכה"א ישר יחזו פנימו:

ויצא יעקב מבאר שבע. לתקן אילן שאכל א"ה שהי' בנות שוח ובנות שבע מבאר "שבע "וילך "חרנה ר"ת שו"ח וכן ויצא יצחק לשוח לתקן אותו עץ שהוא שוח ויפגע במקום באותו דבר שפגע אד"הר וילן שם (תהלים מט) אדם ביקר בל יליץ והוא לא לן כבודו אבל יעקב שופרי דאד"הר וילן שם כי בא השמש (שמות כב) אם חבול תחבול שלמת רעיך הם בגדי החמודות אשר ירש מאד"הר עד בא השמש תשיבנו לו באותו פרק שראה סלם נתקנה קומה של אד"הר שהי' מתחלה מסוף העולם עד סופו סל"ם בגי' קל הן הן קל שנים שהי' אד"הר מוליד רוחין שדין ולילין והוצרך יעקב בגלגול שלישי לתקן ג"ע לכן תיקן יעקב ברכת אתה קדוש עלי' מוטל לתקן חלתו של עולם עם מעשר שלו שאמר וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך זה ששאל במדר' או סיפות מיא או סיפות קמחא כי ענין מעשר לתקן עיסה כמו שהתחילו אברהם ושרה קמח סולת לכן לקח יעקב ג' אבנים אם מתאחות האבנים יחד אזי ידוע לו שהיא גמר תיקונו של א"ה כמ"ש הקב"ה אנכי אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הנה אנכי עמך כי שלשתן הם תיקוני נפש רוח נשמה של אד"הר ז"ש אם יהי' אלהים עמדי ושמרני בדרך ודרז"ל זה ע"ז ג"ע ש"ד כי ג' עבירות אלו הם הם תיקון לג' קיטרין של א"ה ומהו שדרז"ל גם על לשון הרע כי ד' תיקוני היה אד"הר ג' אבות ואחר כך משה תיקן לשון לכן היה ערל שפתים (משלי טו) מרפא לשון עץ חיים כשראה יעקב לתקן באר שבע עץ של א"ה הראה לו סלם זה סיני שבא משה ופסקה אז זוהמת נחש שעיבורה לשבע ויצא יעקב מבאר שבע ס"ת ארבע הן הן ארבע עונות שלו שפגם בד' קיטרין נפש רוח נשמה נשמה לנשמה יעקב תיקן הנשמה אכן' יש' ה' במקום' הזה' ס"ת הנשמה כי הוא תיקן הנשמה. יעקב ראה כל מעלות והמדות

והראה לו הקדוש ברוך הוא "והנה "ה' "נצב "עליו ר"ת עניו שכל המדריגות של חכם גבור ועשיר אינם כלום רק עניו הוא עיקר לכן הראה לו סלם זה סיני שהיא הר שפל מכלם גם הראה לו מלאכי אלהים זה משה שהי' עניו מכלם ז"ש אכן יש ד' במקום הזה כי שם ה' מקום גדולתו שם ענותנותו ענין סלסנתאמת השגחת כל פרט ופרט היפך דעות הקדמונים בהשגחה במזמור (תהלים צד) לא יראה י"ה נגד כת שאין השגחה למטה מגלגל הירח ימח שמם ולא יבין על דעת אחרת השגחה כללות יש אבל פרטות לא ידע אכן יש ד' במקום הזה ידעתי ידיעה נאמנה שיש למטה בארץ השגחה אבל ואנכי על פרטי פרטות לא ידעתי עד עתה שאדם יחיד יהי' מרכבה שלימה ומאחר שלא באה אליו המראה רק בחלום נצטער יעקב ז"ש ויקץ יעקב משנתו ויאמר מה נורא המקום הזה ולפי שאין הנבואה שורה כי אם על חכם גבור ועשיר אמר יעקב אם יהיה אלהים עמדי ר"ל במראה נבואה ולא בחלום והזכיר ג' תנאים לנבואה שישמרני בדרך בזה יהיה גבור שיוכל להנצל מפני עשו ויתר שונאים ונתן לי לחם לאכול עושר ושבתי בשלום אל בית אבי בזה יהי' חכם שיוכל להנצל מן עשו ולבן. ז"ש רש"י ושבתי בשלום בלא חטא לכן לא אמר ושבתי לשלום בל' הלא לחי צריך לומר לשלום כמ"ש אצל נבל (שמואל כה) ושאלתם לו בשמי לשלום ואמרתם כה לחי ר"ל כשנותנים שלום לחי אומרים לשלום אבל הנפטר מן המת אומר בשלום והטעם (תהלים פח) במתים חפשי נעשה חפשי מן תורה ומצות אבל חי הוא הולך מדרגא לדרגא לכן אומרים לשלום ויעקב כשהלך לביתו של רשע הי' מתפלל שיהי' בזה השלימות כמו שהוא עתה ולא ביקש יותר לכן אמר ושבתי בשלום והנה הזכיר כאן שלשה מדות תנאים בנבואה אזי והי' ה' לי לאלהים בהקיץ ברוח נבואה לא שנסתפק יעקב ועשה על תנאי נדרו. אנכי אלהי אברהם אביך לפי שגם לאברהם הראה הקב"ה השגחה פרטי פרטיות כשהציף עליו בעל הבירה.

ויצא ציורי אותיות כמ"ש בזוהר ע"פ ויקרא אל משה שהראה לו אותן צירופים ע"ש. ויצ"א יעקב ר"ת ויר"א יעק"ב "צירופי "אותיות מבאר שבע ז' שמהן של מ"ב הם הם ז' הבלים. בזוהר והם סוד הדינים ז"ש וילך חרנה. ויצא וגו' ס"ת ארבע הראה לו צרופי שם ב"ן ד' שהם י"ב יעקב בגי' ז' הויות ז"ס ויצא יעקב מבאר שבע ויפגע במקום סוד סלם ה' הויות כי סלם בגי' ה' הויות. י"ב הויות כי בא השמ"ש ששה מול ששה וילן שם בגי' כ"ח שו"ב. לכן לקח י"ב אבנים שנתאחו יחד כי יוליד י"ב בנים שיהיה לכל אחד צירוף של שם בן ד' כי מלאכי אלהים עולים ויורדים בו כי מזלות הם ג"כ ששה עולים וששה יורדים. והנה ד' נצב עליו שם בן ד' עם צירופיו ז"ש ויקח מאבני המקום שם בן ד' בריבוע עולה מקום ז"ש אכן יש ד' במקום הזה ר"ל שם של ה' בריבוע עולה מקום. ומ"ד

ג' אבנים לקח הם ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י ג' תיבות וי"ב אותיות יש בהם. ומ"ד ב' אבנים הם תרין שמהן בשילוב בסוד המלך המרומם לבדו מאז (ישעי' נח) אז תקרא וד' יענה מתחיל בי' של שם הוי' ומסיים בי' של שם אדני אשר על סוד זה אמר וכל אשר ב תתן לי עשר אעשרנו לך על תרין יודין אלו ויפגע במקום מילוי ע"ב קס"א ואם על שם זה קאמר כי ע"ב קס"א בגי' רג"ל ז"ש וישא יעקב את רגליו מילוי ע"ב הוא מ"ו מילוי אהי"ה ביודין הוא קס"א הרי הנעלם עולה ק"ם צירוף שניהם יחד מקום ז"ש, (תהלים קכא) אל יתן למוט רגליך משלי ג) אז תלך לבטח דרכך על תרין שמהן אלי (שם) ורגליך לא תגוף על ע"ב קס"א (שם) אם תשכב בגי' י"ה י"י שהם ב' שמהן עזרי מעם ד' שהוא עושה שמים וארץ כי בי"ה י"י צור עולמים ז"ש אם תשכב לא תפחד. ומ"ד י"ב אבנים נגד י"ב צירופי הוי"ה גם י"ב צירופי אהי"ה בסוד (שמות ג) ז"ה שמי וז"ה זכרי כמו שיש י"ב צירופי ההוי' כן י"ב צירופי אהי"ה ז"ש אין ז"ה כי אם בית אלהים וזה שער השמים גם את זה לעומת זה. ומ"ד ג' אבנים ג' שמהן (תהלים נ) אל אלהים ד' דבר ויקרא ארץ ז"ש עזרי מעם ד' עושה שמים וארץ. ז"ש לו הקב"ה אנכי אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק והנה ד' נצב עליו. ואם על שם בן ד' קאמר והנה ד' נצב עליו שכל י"ב צירופי' היו עליו אז העמיד י"ב בנים ג' אבנים כי שם בן ד' עיקרו ג' אותיות השם ה' אחרונה נשלמה בסלם זה סיני שבא משה והשלים ה' אחרונה של השם ועתה יצא יעקב לתקן (בראשי' ג) האשה אשר נתתה עמדי ה' אחרונה של השם ולקח אשה כי ברחל נשלמה המרכבה ז"ש והי' ד' לי לאלהים בהקיץ ולא בחלום כי קודם שנשא אשה ויחלום ואח"כ ויפגעו בו מלאכי אלהים כאשר ראם פנים אל פנים לכן נתאחו ג' אבנים. ומ"ד ב' אבנים הם על ב' אותיות י"ה לתקן פסולת כי שם (תהלים קכב) י"ה עדות לישראל (שם קיח) מן המיצר קראתי י"ה על שלשתן אמר אכן יש ד' במקום הזה כי מחציו תתמלא כלו ולפי שראה יעקב שם של ה' הוא במקום הזה רק שלא זכה לסוד דעת כי יעקב מלבר משה מלגאו ז"ש ואנכי לא ידעתי לא זכה לסוד דעת רק להתפארת לכן הראו לו סלם זה סיני מעמד הר סיני כליל תפארת בראשו נתת בעמדו לפני הר סיני ודרז"ל והתפארת זה מהן תורה. שם של מ"ה ראה בעולם היצירה תמן מטטרו"ן שהוא סלם מוצב ארצה ברבה בר בר חנה שראה עוף עד קרסוליו במים וראשו מגיע השמימה והוא ראש לכל המלאכים מלאכי אלהים עולים ויורדים בו במטטרון ז"ש ויפגע במקום שנעשה העולם כת"ל י"פ מ"ה בגי' כת"ל (שיר ב) הנה זה עומד אחר כתלינו. ז"ש אין זה כי אם בית אלהים מ"ה נורא המקום הזה ואם כותל בו' הוא סוד פרצוף אדם וחוה זכר ונקבה ד' אמהות אברהם יצחק יתיב רחל לאה שתקנו תאנה של אד"הר ובזה תקנו פרצוף וכל

אש"ר תתן לי בגי' פרצוף אדם שנתקן עם משה יוסף על שניהם אתמר סלם אם על מראה הסלם אמר (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים שהניח הקב"ה כל ההרים ומשרה על סיני שהוא סלם כמ"ש והנה י"י נצב עליו ר"ח עני"וז"ש (שם) מאין יבא עזרי (איוב כח) והחכמה מאין תמצא ר"ל שמשפיל עצמו ועושה עצמו כאין כמ"ש רז"ל (שם כו) תולה ארץ על בלימה לכן הראה לו הקב"ה שכל העולה נתלה על ענוה (תהלים לז) והענוים ירשו ארץ ז"ש מאין יבא עזרי שמן שפלות יגיע לו גבהות עזרי מעם ד' כל מקום שאתה מוצא גדולתו שם (שם יח) ענותך תרבני ובזה השם רואים הענוה כידוע ז"ש קפל כל העולם תחתיו להראות (שם לז) ענוים ירשו ארץ גם כשהסתכל אל ההרים שלמדו אותו שני דברים מבאר שבע בארה של שבועה שמכר לו עשו הבכורה גם בארה של ברכה שהיא השביעית הוי גביר לאחיך והיה מצטער אולי לא טוב עשה שהחריד לאביו חרדה גדולה שמיום עקידה לא החריד יצחק כזה אז היה מצטער ואח"כ אמר מאי"ן יבא עזרי בגי' מיכא"ל הלא מיכאל ירד מן המרכבה עליונה והסכימו למעלה עם זה ז"ש (שם קכא) עזרי מעם ה' לפני ה' כדאיתא בזוהר ולפי מדרש רבה פרשת לך לך (ישעיה מא) אל תירא כי עמך אני אל תשת שנעשה יעקב כשעוה עד שבאו שני מלאכים אחד מימין וא' משמאל ותמכו כמ"ש לירמי' מו) הנני מושיעך מרחוק אלו שני מלאכים הן הן שקראו לאברהם שני פעמים בשעת עקידה הא' מיכאל והשני אוריא"ל לכן אמרו בזוהר שלא חרד יצחק מיום שנעקד כחרדה זו כי גם שם היתה החרדה (ישעיה לג) הן אראלים צעקו חוצה דא אוריאל ומלאכי שלום דא מיכאל מר יבכיון ומן אותן דמעות תכהין עיניו של יצחק לכן חרד עתה יצחק אותה החרדה שמן אותה החרדה הראשונה היתה חרדה זו שהי' כסומא ז"ש יעקב והייתי בעיניו כמתעתע על אותה החרדה שכהו עיניו עליו לזכור לו צער אותה חרדה הראשונה שעל ידה סובל עליו יסורין אלו ז"ש יעקב (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים שלא לחטוא בענין עינים של אביו כמ"ש (שם קיט) פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתיך שקאי על עינים שחטאו בראיה שלהם שכן רמז כאן אולי חטאתי במה שהייתי כמתעתע בעיניו של אבי ועל זה הי' מצטער אולי חטאתי בעיני בזה לז"א מאי"ן יבא עזרי מיכא"ל אורי"אל "יקריבו "נפשות יבא עזרי. יעקב הוא זעיר בהיפך אתוון עזרי ויצ"א יעק"ב בגי' בזעיר שהוא עול"ם מלאכ"ים זעיר מקנן ביצירה תמן מטטרו"ן שהוא סוד סלם כדאית' בזוהר ויעקב שהוא זעיר מקנן ביצירה שהוא עולם המלאכים ז"ש והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו מיש שיעקב הוא זעיר ז"ש אכן יש ה' במקום הזה שהוא זעיר במקום הזה על עולם המלאכים דהמן מטטרון אבל ואנכי לא ידעתי שיהיה יעקב סוד זעיר זה ידע יעקב עד אותו יום עז"א יעקב מאין שהוא

סוד כתר משם יניקת זעיר שהוא סוד עזר"י וטעם הענין כי זעיר מקנן תמן שם של י"י שהוא מ"ה ז"ש מה נורא המקום הזה על שנעשה כל העולם כותל (שיר ב) הנה זה עומד אחר כתלינ"ו סוד כת"ל הוא י' פ' מ"ה עשר אעשרנו לך. ה"פ הוי"ה בזה המזמור שהוא מנין סל"ם להציל ממי ששוכב יחידי בבית אחזתו לילית שהוא שם היוצא מן ראשי אתוון שאחרי ה' שמות שבמזמור ה' עושך ה' שומריך ה' צלך ה' ישמרך ה' ישמור שהוא בגי' הכי הוי גם ה' מלאכים השומרים. "עזריאל "שמריאל "צדקיאל "יופיאל "יחואל לא יעמוד אדם סלם רעוע בתוך ביתו ולא יגדל כלב רע על לילית הרשעה גם על סמאל מאין יבא עזרי על זווג לאה שהיא בהעלם עזרי מעם ה' על זווג רחל שהוא זווג שמים וארץ שהתפלל יעקב זה לאחר תפלת י"ח שתיקן באותו פרק כשיצא בגלות שכן ג"כ האידנא שווינהו רבנן חובה דהיינו בעת הגלות ולכן צריך לומר זה המזמור מיד אחר תפלת י"ח ולפי דברי רז"ל שנעקר הר המוריה ובא לכאן ואח"כ הראה לו סלם זה סיני עז"א אשא עיני אל ההרים שהיו כאן שני הרים הר המוריה והר סיני. ז"ש יעקב אכן יש ה' במקום הזה שהוא המקום שהתפללו אבותיו וקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה לכן אמר לו הקב"ה אנכי אלהי אברהם אביך שקרא הר ה' יראה ויש ה' במקום הזה אך שהר סיני יבא ג"כ לכאן זה לא ידעתי ז"ש ואנכי לא ידעתי ר"ל על הר סיני שניתנו בו י' דברות שהתחלתן אנכי. ג' פעמים מקום בזה הפסוק ויפגע במקום ויקח מאבני המקום וישכב במקום ההוא. לפי דרז"ל שהראה לו ב"ה בנוי חרב ובנוי מתחלה הראה בנוי ויפגע במקום שהי' בנוי והתפלל שם ושם כבוד ה' נראה וילן שם כי בא (תהלים פד) שמש ומגן ה' אלקים ואח"כ חרוב ויקח מאבני המקום תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות וישם מראשותיו ואח"כ בנוי וישכב במקום ההוא והנה ה' נצב. או על ענין ג' תפלות ערב ובוקר וצהרים על תפלת ערבית א' ויפגע במקום וילן שם מלשון וילונו על תפלת שחרית א' ויקח מאבני המקום כי (איוב לח) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל הדינים שהם בני אלהים על תפלת מנחה ת וישכב במקום ההוא. או אמר על ג' בתי מקדשות כמ"ש אח"כ מה נורא המקום הזה על מקדש ראשון (תהלים סח) נורא אלהים ממקדשיך ואמר בה' ועל בית שני אמר אין זה חסר ה' כי ה' דברים נחסרו בו (חגי א) ואכבד חסר ה' ועל הג' א' וזה בו' יתירה כי ו' דברים שנחסרו מן (בראשי' ב) אלה תולדות השמים בו' מלא ימצאו לע"ל בימי (רות ד) אלה תולדות פרץ שהוא ג"כ מלא. או על ג' עולמות בי"ע תמן ג' קושר כתרים נרמזין בר"ת סלם מוצב ארצה מלמטה למעלה ס"נדלפון מ"טטרון א"כתריאל ושלשתן הם סלם דא צלותא דבר נש או על ענין מתן תורה בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאי. וישכב במקום יש כ"ב (תהלים סח) רכב אלקים רבותים אלפי שנא"ן

שהם כ"ב אלף מלאכים שירדו בשעתמתן תורה לכן הראה לו סלם זה סיני ולפי שנתנה תורה בהר סיני ונשנה באוהל מועד ונשתלשה בערבות מואב אמר ג"פ מקום לקבל ג' פעמים שנתנה התורה. לכן אמר ג"כ ג"פ זה על הר סיני מה נורא המקום הזה בה' זוכה לתורה שניתנה בה' קולות ואח"כ אין זה כי אם בית אלהים על אוהל מועד שהוא בית אלקים דאתמר ביה (ויקרא ו) זה קרבן אהרן ובניו (ויקרא ט) זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'. ופעם שלישית בערבות מואב שנכנס לא"י שהוא שער השמים אמר וזה בו' יתירה ו' שבטים עמדו בהר גריזים ו' שבטים בהר עיבל ואם הראו ליעקב צנורי אותיות ויצ"א יעקב "וירא "יעקב "צינירי "אותיות הראה לו על ג' חלקים ג' אמות ז' כפולות י"ב פשוטות ויצא יעקב מבאר שבע הם ז' כפולות ג' פעמים מקום נגד ג' אמות י"ב פשוטות מה נורא המקום הזה על מנין ז"ה שהם י"ב פשוטות וישכב במקום ההוא שהראה לו כ"ב אותיות התורה כמ"ש בזוהר ויש כ"ב במקום ההוא וזה ענין סלם בן אדם שהוא מוצב ארצה אבל (קהלת ב) החכם עיניו בראשו ר"ל שראש שלו ומקומו מושרש למעלה בשמים ועל כל עבירה שהוא עושה מלאכי אלקים יורדים ועל כל מצוה עולים הכל הוא בו לפי מעשיו עד שיגיע לראש צדיק והנה ה' נצב עליו וכל אשר תתן לי על כ"ב אותיות התורה עשר אעשרנו כי י"פ כ"ב הוא ר"ך ועוד י"פ כ"ב הרי תם כי יעקב איש תם ועז"א עשר אעשרנו לך מה שנתת לי דהיינו שנברא האדם בכ"ב אותיות התורה והן הן כ"ב צינורת היורדים לעולם בסוד (בראשית מח) ב"ך יברך ישראל כי כל אות הוא צינור מיוחד לבא השפע לזה העולם חס"ד די"ן רחמי"ם בגי' ת"ם שעז"א ג' פעמים מקום על ג' עולמות אל אלקים ה' דבר ויקרא ארץ שמנהיג בג' מדות אלו ג' עולמות. מ"ד ויקח מאבני המקום י"ב אבנים נגד י"ב פשוטות מ"ד ג' נגד ג' אמות או"י מ"ד ב' נגד י"א שרשיות י"א שמשיות י"א י"א ה' אלקינו ה' אחד בסוד סלם שהוא יוסף דאתמר ביה (בראשית לט) ויהי יוסף יפה תואר ומתרגמינן יא"יא ושבע כפולות לא אצטריך קרא לאשמעינן דבי' פתח קרא ויצא יעקב מבאר שבע שהם ז' כפולות ועליהם הוכפל יעקב אם יהי' אלקים עמדי ונתן לי בג"ד ללבוש על בג"ד כפר"ת שנרמז במלת ללבוש שיהי' כפר"ת משכבו כד"א (דברים כד) לא תשכב בעבוטו כי מן מצות של אדם עושה לבוש וכפרה והיה ה' לי לאלקים שהם כפולות מחסד ודין. כל אשר תתן לי על ג' קיטרין נפש רוח נשמה ג"פ מקום מג' עולמות בי"ע כל א' כלול מי' ז"ס עשר אעשרנו לך כל עולם כלול מעשר לכן פתח (תהלים קכא) שיר למעלות בלמד שהם סוד ויהי בשלשים שנה גבי מרכבת יחזקאל הנביא שם של י"י וי"ש לו ל' כנויים י' מאברהם י' מיצחק י' מיעקב ויקח מאבני המקום מ"ד י"ב אבנים שיעקב הוא כלול משש קצוות כלולי' מחן ורחמים

יהיה לו י"ב בנים נגד י"ב כי הו"ק כפולים ומ"ד ג' מדתו מדת תפארת כלולה משניהם אברהם יצחק כי יעקב איש תם תיומת שבלולב כי יש לו לב א' לאביו שבשמים כמ"ש לסבא כשם שאין בלבך אלא אחד כן אין בלבנו למ"ד ב' אבנים והיה ד' לי לאלקים בסוד י"ב"ק (תהלים ק) דעו כי ד' הוא האלקים הוא עשנו ולא אנחנו בא' (דברים לג) וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב אין בו פסולת רק אחדות גמורה (במדבר כג) הן עם לבדד ישכון ולא יהא בהם פסולת רק זרע אמת. וישכב בזוהר וי"ש כ"ב במקום ההוא שהשיג סוד שם של כ"ב שהוא ד' תיבן ודרש אר"י הא' על אברהם הב' על יצחק הג' על יעקב הד' על יוסף לכן הראה לו סלם שהוא יוסף ואח"כ אנכי אלקי אברהם אביך ואלקי יצחק והנה אנכי עמך הרי השלום כל ד' שמהן. וי"ש כ"ב במקום ההוא כ"ב פעמים שם של י"י אשר נצב עליו הוא בגי' א"ל ישראל כי הראה לו סוד המקדש (תהלים סח) נורא אלהים ממקדשיך א"ל ישר"אל הוא נותן ע"ז כי באותו פרק הי' יעקב בן ע"ז שנה כשראה סלם כי בן ס"ג שנה כשבירך אותו אביו וארבע עשרה שנה נטמן בבית עבד הרי ע"ז ונרמז בפסוק ויצא יעקב מבאר שבע ר"ל שהיה אז ברזא דשביעית בן שבעים ושבעה. כי כבר יצא יעקב לזקק (בראשית ד) שבעתים יקם קין כי יעקב היה שביעי לצירופו נרמז ג"כ ויצא יעקב מבאר שבע וכבר אמר למך על רז זה (שם ה) ולמך שבעים ושבעה לכן כשהיה יעקב בן שבעים ושבעה בא לצרף אמרות ד' אמרות טהורות מזוקק שבעתיים כי כבר דרשו בזוהר למך היא מלאך המות והוא היצ"הר שיש לו שתי נשים האחד צלה כדאיתא בתקונין והשנית עדה. ז"ש (תהלים סח) אל ישראל הוא נותן עז כי עז לאלקים ז"ש ויצא יעקב מבארה של שביעית שהיה בן ע"ז לכן וילך חרנה שהוא מדת אלקים שיצא לתקן והראה לו ג' מקומות הן הן ג' אבות שצריכין לתקן ג' קטרין של אד"הר שפגם בג' מקומות וג' עבירות כמו שהראה לו לאברהם שלשה אנשים נצבים עליו לתקן ג' קטרין של אדם (משלי יז) מצרף לכסף דא אברהם וכור לזהב דא יצחק (שם) ובוחן לבות ד' דא יעקב ז"ש אכן יש ד' במקום הזה שהוא גלגולא תליתאי אבל ואנכי לא ידעתי שאני התיקון השלישי ולפי שנגמר תיקונו במשה רבינו לכן הראה לו סלם כי אז נפסקה זוהמת הנחש שחטא בשבע ובימיו (תהלים יב) אמרת ה' מזוקק שבעתים כי הוא שביעי למטה שהיה בידו מטה כי ז' צדיקים היו בידם המטה ולפי שיעקב היה מעוטף בציצית ותפילין שיש בהן כ"א אזכרות ובטלית כתב האריז"ל בכנפי יונה יש אזכרה א' בצירוף טלית הא כיצד שם בן ד' בגי' כ"ו ך' פ' ך' הרי ת' ו' פ"ו הרי ל"ו הרי תל"ו עם ב'אותיות והכולל הרי טל"ת כ"כ האר"י ז"ל לכן אמר אנכי אלהי אברהם אביך כי אברהם ויעקב בגי' בריבוע כדלעיל תל"ו גאות ה' וכן אי' והנה ה' נצב עליו שם של י"י ממש כשתצרף

ג"כ עמך אברהם אביך יהיה חשבון של י"י כשתצרף ג"כ ד' אותיות בעצמן הרי יעקב אי"ש ת"ם שם ד' הוא במקום ההוא. ויפגע במקום בגי' קס"ג שהוא סוד גושפנקא דשמיא וארעא (תהלים סח) תנו עוז לאלקים כשתתן חשבון ע"ז לשם אלקים הרי סוד אצבע אלקים שהוא גושפנקא דבי' איתבריאו שמיא וארעא כדאיתא בזוהר ע"פ (בראשית א) את השמים ואת הארץ התחלת שם של אהי"ה וסוף שם של הוי"ה שהוא במילוי אל"ף ה"י ויו הי בגי' קס"ג בחשבון אצבע ז"ס עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ שהראה לו סוד ארבע אותיות אלו נרמז בס"ת ויצ"א יעק"ב מבא"ר שב"ע ס"ת ארבע וילך חרנה כי אצבע אלקים הוא סוד הדין וז"ס והנה סלם מוצב ארצה חתום ו"ה בסוד (תהלים צו) ותגל הארץ וראשו מגיע השמימה א"ה של אהי"ה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו ויצא יעקב מבאר שבע הן הן ד' מרגלאין ז' שמות הויה ע"ב ס"ג ס"ה ב"ן וגם אהי"ה קס"ג קמ"ג קנ"א ס"ת ארבע שמהן מן ד' עולמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ג"פ במקום נגד ג' פעמים אהי"ה ז"ש ויקח מאבני המקום וישם מראשי אותיות שלהם סוד יא"י שהוא בגי' כ"ב ז"ש וישכב במקום ההוא י"ש כ"ב במקום ההוא וזה השם הוא בגי' מוצב כי ד' שמות י"י אהי"ה ד' אדני בגי' מוצב שהוא סוד סלם גם מנין מוצב היו מלאכים למטה מן חנף שחנפו ללוט (איוב יג) כי לא לפניו חנף יבא לכן מנין "חנף היו מלאכים למטה ואח"כ עלו ע"י יעקב איש "חלק עיין לקמן פ' פנחס סוד באר שפע לקבל ז' רישי"ן של תפילין אמר ג"פ מקום בפסוק ע"פ הזהר אד"הר אעקר בתלת דוכתין ואצלח אבל נשמת משה בתלת דוכתין אתעקרו ולא אצלח ולפי שעתה יצא יעקב מבארה של שבע לתקן עץ של אד"הר וילך חרנה לתקן חרן אשר הביאו לעולם לכן אמר ג"פ מקום שבג' מקומות אתעקרא נשמתו אברהם בנפש שר עשו בחרן יצחק ברוח יעקב נשמה לכן הראה לו הקב"ה עתה תיקון נשמתו של אדם הראשון שהיתה מתחלה מסוף העולם עד סופו והיא סלם מן הארץ עד לרקיע שהיו מלאכים מבקשין לומר לפניו קדוש והוא כענין שביקש אד"הר לומר שירה (תהלים וב) ליום השבת והשבת משיב בואי להודות לד' לכן התחיל יעקב שהוא שופריה דאד"הר אתה קדוש ואינ' כדאי לומר קדוש רק על הקב"ה ז"ש והנה. מלאכי אלהים עולים ויורדים בו כאשר עשו לאד"הר לומר לפניו קדוש והנה ד' נצב עליו קדושתו למעלה והשיב לו שהן הן ג' תיקונין של אד"הר אלהי אברהם אביך שהתחיל לתקן נפש אשר עשו בחרן ואח"כ יצחק ואח"כ יעקב הן הן ג' תיקונין דיליה גם נרמז בסלם זה משה שהוא גמר תיקונו של אד"הר עלה למרום ולקח מתנות של אדם וכמו שאד"הר הוא סלם מוצב ארצה ובו נתלין כל הנשמות עד סוף העולם כן אח"כ משה הוא סלם ובצולמא דיליה בכל דור ודור (שם לג) "ממכון "שבתו "השגיח בכל דור

נגד ג' קיטרין אלו מה נורא המקום הזה נפש כי תחטא הוא אברהם ניתוספה בו ה' לאברהם נגד יצחק אמר אין זה כי אם בית אלהים כי מדתו של אלהים נגד יעקב אמר וזה שער השמים נתוספה בו ו' כי ו' של שם הוא ביעקב ועז"א יעקב אכן יש ד' במקום הזה כי הוא משלים ג' אותיות השם יהו ועז"א ואנכי לא ידעתי שלא ידע שיהיה הוא העיקר (שמות לו) מבריח התיכון מקצה אל הקצה כמו שהראה לו בסלם שהוא מוצב ארצה בה' אחרונה וראשו מגיע השמימה בה' ראשונה בסוד ויצא יעקב שהוא ו' של שם מבאר שבע היא בינה ה' ראשונה וילך חרנה ה' אחרונה ג"פ מקום נגד ג' אותיות השם כי לקח ג' אבנים שהיה יודע ג' אבות הם תיקון ג' אותיות ולפי שד' אותיות הם מנרמז ויצא' יעקב' מבאר' שבע' אל ארבע אותיות הוצרכו להראות לו תיקון אות במשה רבינו כמ"ש (שמות ג) ועתה לכ"ה בה' יתירה ואשלחך אל פרעה לכן הראה לו סלם על תיקון ה' משה שנתן ה' חומשי תורה והלוחו' ה' מול ה' בסוד סלם מ"ם שבלוחו' שנרמז בסוד של סלם שיהי' התיקון עומד עד מתן תור' לא ידע יעקב ז"ש ואנכי לא ידעתי ר"ל מתן תורה שפתח באנכי שעד שם לא פסק זוהמת הנחש לא ידעתי או יאמר ג"פ מקום על יציאת הנפש מן האדם ז' דינים דנין האדם ויעקב הוא יוצא לקראת צדיקים כמ"ש בזוהר פ' וירא (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סנה ז"ש ויצא יעקב מבאר שבע אם קאי על יציאת הנפש מן עולם העליון שמברכין הנשמה בז' ברכות כמ"ש בזוהר פ' לך לך וכל הנשמות הם דיוקנא דיעקב כמ"ש מבקשי פניך יעקב סלה דיוקנא של יעקב חקוקה תחת כסא הכבוד ושבע היכלות הם למעלה שמשם יורדת הנשמה ויצא יעקב מבאר שבע וילך מזה העולם חרנה נגד ג' עולמות הולכת ז"ש ג"פ במקום כי דרך ג' מקומות בי"ע עוברים והראה לו סלם דא נשמתא דבר נש אף שהוא למטה ראשו מגיע השמימה. ג' עמודים מחוייבת הנשמה לשמור בזה העולה ז"ש אנכי אלהי אברהם אביך עמוד ג"ח ואלהי יצחק עמוד העבודה הנה אנכי עמך עמוד התורה ועז"א מה נורא המקום הזה על (תהלים סה) נוראות בצדק תענינו עמוד צדקה וג"ח אין זה כי אם בית אלקים עמוד עבודה ועל עמוד התורה שהוא יעקב אמר וזה שער השמים כי התורה סוד ווי העמודים. גם נחלקו המצות על ח"י חלקים כמ"ש בספר כתר תורה אלה המצות (ויקרא יח) אשר יעשה האדם וחי בהם. ואם בא להורות יציאת נשמה מן זה העולם שבע עדנין׳חלפו על האדם (צפניה א) יום עברה היום ההוא וילך חרנה ג' כתות באים לקראתו נגד זה ג"פ במקום בפסוק כי ג' כתות פוגעות בנשמה והוא סוד סלם. ולפי שיש באדם נפש רוח נשמה נפש שוכנת בקבר על זה אמר שה נורא המקום הזה ויפגע במקום וילן שם נגד הנפש אמר בפ' המקום הזה שהיא שוכנת נגד ה' חושים שבגוף אדם בקבר אין זה

כי אם בית אלהים על רוח השוכן בג"ע שלמטה ושם י"ב שערים מנין ז"ה נגד נשמה השוכנת בג"ע שלמעלה אמר וז"ה שער השמים כי י"ח נסיעות נוסעת הנשמה כמנין וז"ה עד שהולכת לשער השמים העליונים נפש היא סלם רוח מוצב ארצה בג"ע שעל הארץ וראשו שהוא הנשמה מגיע השמימה לג"ע העליון. ג"פ מקום לקבל ג' גלגולים של נשמה (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גב"ר הן הן ג' אבות והראה ליעקב סוד הגלגול שהנשמה למטה ראשה מגיע השמימה. והשיב לו הקב"ה סוד ג' אבות שהם ג' גלגולים של כל נשמה שבאין מתלת קיטרין גלגול ראשון מן אברהם גלגול שני מן יצחק ושלישי הוא יעקב. נגד גלגול ראשון אמר מה נורא המקום הזה. נגד שני אין זה כי אם בית אלהים איצחק נגד השלישי וזה. או על ג"פ שדנין האדם סימן משלי כד) ראמו"ת לאויל חכמות "ראש השנה "אחר "מיתה "ואחר "תחיה נגד יום ד' גדול ונורא הוא בזה העולם אמר מה נורא המקום הזה בה' הידועה שמורה באצבע לפנים נגד אחר מיתה אמר אין זה עתה לפנינו כי אם בית אלהים שהוא טרקלין לפני עו"הז שהוא פרוזדור ועל תחיית המתים אמר וזה שער השמים שהוא תחיית הנשמות, גם א' ג"פ מקום נגד ג' עלמין בזוהר פ' שלח לך וע"ז א' ג"פ זה. או על ג' מקדשות א' ג"פ מקום נגד בית ראשון דאיתא ביה (עמוס ח) והבאתי השמש בצהרים (ישעיה יג) חשך השמש בצאתם א' וילן שם כי בא השמש ואותן שתי שעות שהשקיע הקב"ה חמה עבור יעקב עתה רמזו על שקידם ב' שנים קודם לונושנתם (דניאל ט) כי צדיק ד' אלקינו עד מקדש שני ויקח מאבני המקום שהיה אפיק שפא ועייל שפא כמ"ש פ"ק דבתרא וישם מראשותיו (תהלים קב) כי רצו עבדיך את אבניה ועל הבית הג' אמר וישכב במקום ההוא (משלי ג) ושכבת וערבה שנתיך. וזה הראה לו הקב"ה שיהיה לדורות והנה סלם מוצ"ב ארצ"ה בגי' משיח בן דויד אנכי ד' אלקי אברהם אביך בית ראשון נקרא הר נגד אברהם שקראו הר בית שני שדה נגד יצחק והנה אנכי עמך על בית השלישי שיהיה לדורות ועז"א אכן יש ד' במקום הזה ואנכי שאהיה עיקר בג' מקדשות אלו לא ידעתי אל בית אלקי יעקב מה נורא המקום הזה שנעשה הר ועל בית שני אמר ג"כ אין זה ר"ל גם זה הבית אינו כלום כי אם עיקר בית המקדש יהיה בית אלקים ר"ל בית השלישי שאמרו (ישעי' ב) לכו ונלכה אל בית אלקי יעקב כי יעקב קראו בית. לכן יעקב אמר מזמור (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים שנחרבו שתי מקדשות ונעשו חרוב אמר (שם קכב) שמחתי באומרים לי בית ד' נלך שביתו של יעקב שקראו בית הוא עיקר והנה שלשה דיעות במדרש ע"פ ויקח מאבני המקום כלם זכר יעקב בזה המזמור מ"ד ג' אבנים אם מתאחות ג' אבנים יחד יודע שהקב"ה מתיחד שמו עליו ויהיה עיקר במרכבה נגד זה אמר (שם) שמחתי באומרים

לי בית ד' נלך הרי שאני עיקר במרכבה שקראתי המקדש בית ד' ומ"ד י"ב אבנים אמר עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים שיש י"ב שערים במקדש נגד י"ב שבטים ואע"פ שיש בירושלים שלמטה כ"ד שערים בסוד ישעי' נד) ושמתי כד"כד שמשותיך לכן אמר (תהלים קכב) ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו כמו שיש כ"ד שערים בירושלים שלמטה ומ"ד ב' אבנים לקח שאמר אם מתאחות יודע אני שלא יהיה פסול במטתי כמו אברהם יצא ממנו ישמעאל ויצחק עשו ז"ש ששם עלו שבטים שבטי י"ה להודות לשם ד' נהורא עלאה לא אסתלקא מנהורא תתאה ושם שלם וכסא שלם כי שמה ישבו כסאות למשפט. ולפי שבאותו פרק הראה לו ג' רגלים ז"ש (שם) עומדות היו רגלינו ג' רגלים שהם ג' אבנים נגד ג' עמודים בשעריך ירושלים שהיו שם שערי תורה ושערי תפלה חזר מפרש שערי תפלה ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו אין זה כ"א בית אלקים למטה וזה שער השמים למעלה שם עלו שבטים ג' רגלים נגד ג' אבות שבטי י"ה כל העולם משתמש בחצי שם להודות בשם ד' הן הן ב' אבנים ב' רתיכין מן השם והיה ד' לי לאלקים נגד שערי תורה א' כי שמה ישבו כסאות למשפט נגד עמוד ג"ח א' שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך:

או יאמר **מה נורא המקום הזה**. שראה חורבן ב"ה ואחר כך אמר אין זה כלום כי אם בית אלקים כילה חמתו בעצים ובאבנים לפי שאין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה עז"א שאלו שלום ירושלים אז בטוח אתה שישליו אוהביך מאחר שחזק (שם קמז) בריחי שעריך אז בלי ספק ברך בניך בקרבך עומדות היו רגלינו כיון שנתבשר. בשורה טובה טענא ליביה ית רגליה כריסא טענא רגליה בשעריך ירושלים בשעה שעמד בפעם אחת סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה י"ב מלאכים היו עולים ויורדים בסלם י"ב מלאכים המנהיגים אפ החמה הן הן י"ב מרגלאין זה נגד י"ב שבטים ששם עלו שבטים שבטי י"ה להודות בשה ה' כמ"ש יעקב אכן יש ה' במקום הזה ר"ל בב"ה נוכל להשתמש בשם שלם אבל ואנכי לא ידעתי (חבקוק ב) וה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ גם הראה לו בענין סלם מלכיות עולות ויו דת ז"ש שמה ישבו כסאות למשפט הם הם ד' קרנות שראה זכריה גם לקבליהון ד' חדשים ז"ש כסאות לבית דוד הם ארבע חדשים לקבליהון ישראל מלאני אלקים עולים תרין ויורדיסתרין ולקיבליהון ארבע גאולות הם ד' מעלות של סלם שאלו שלום ירושלים ששאל יעקב אחי מאין אתם ר' יוסי בר' חנינא פתר קרא בגליות מחרן אנחנו מחרונו של מקום אנו בורחים הידעתם את לבן שמלבין עונותיהם כשלג ישליו אוהביך השלום לו ז"ש יהי שלום בחילך ושלוה בארמנותיך וכל מה שעשה יעקב הכל היו עבור ישראל (ישעיה ט) דבר שלח ה' ביעקב ונפל בדורות

הבאים על ישראל ז"ש למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך כשאמר אחי מאין אתם ולמען בית אלקינו אבקשה טוב לך. בג' מקומות היו יושבין הסנהדרין בירושלים ובחיל ובלשכת הגזית נגד זה ג"פ מקום וג"פ זה בפסוק א' ומפורש במזמור כי שמה ישבו כסאות למשפט בג' עולמו"ת כן גם כן כסאות לבית דוד למטה בג' מקומות כי ג' בתי דינים הם שסודם חר"ן ג"פ אלקים וכל א' כלול מע' ז"ס ויצא יעקב מבאר שבע הן הן עיני העדה ע' סנהדרין דלעילא שבאין מע"ב עיינין שיש בשם של י"י כי יש בהוי' כ"ד תגין וכל א' כלול מג' עיינין הרי ע"ב עיינין וז"ס שנקראו סנהדרין עיני העדה שבאין משם של ע"ב שהוא הוי' שיש בה ע"ב עיינין וידוע ששם של ע"ב נחלק על ז' מעלות וילך חרנה סוד חר"ן ג"פ אלקים שבג' עולמות כ"א לכן ג"פ ויפגע במקום נגד ג' מקומות דלעילא ששם סנהדרין יושבים וז"ס סלם מוצב ארצה כשם שישבו כסאות לבית דוד למטה כך שמה ישבו כסאות בשמים בירושלים של מעלה הן הן מלאכי אלקים שבעים שרים של מעלה ע' קתדראין דלעילא מכל ע' קתדראין דלתתא. עמוס ז) והנה י"י ע' נצב עליו נצב על חומת אנ"ך ובידו אנ"ך ז"ש אלקי אברהם אביך שמדתו חסד בגי' ע"ב משם ע"ב גשרים בעולם ז"ש יעקב אכן יש, ה' במקום הזה חשבון אכ"ן הקב"ה הוא אחד ואחר כך כ"ן ע' שרים כן למטה ע' זקנים ומשה על גביהם ושכינה משלמת לע"ב ז"ש ואנכי לא ידעתי שהיא השכינה משלמת חשבון ע"ב גם נרמז כאן שהע' סנהדרין והקב"ה ע"ב הנרמזים במלת אכן הם באין מן שבעה המה ד"ה ב טז) ה) עיניו משוטטות בכל הארץ כי מן שם י"י באים הסנהדרין ז"ש ויצא יעקב מבאר שבע מן שבעה המה עיני ה' אז ראה אכין יש י"י במקום הזה מן ע"ב עיינין של שם י"י הם באים ועליהם אמר מה נורא המקום הזה נגד ע' סנהדרין שישבו במקום עצמו שהוא ירושלים ואחר כך שישבו בהר הכית א' אין זה כי אם בית אלקים נגד לשכת הגזית א' וזה שער השמים ז"ש במזמור נגד ירושלים שאלו שלום ירושלים נגד היושבים בהיל א' יהי שלום בחילך נגד לשכת הגזית שלוה בארמנותיך נרמז בפסוק זה שמתעסק יעקב בשם של ע"ב ויצא עקב מבאר שבע שנחלק על ז' מעלות כידוע למקובלים. וילך חרנה להתעסק בשם של מ"ב שהוא סוד דינים שיש בו גם כן שבעה שמות כי שם של ע"ב הוא בחסד ושם של מ"ב בגבורה ושם של כ"ב ד בתפארת נגד זה אמר ג"פ מקום ויש כ"ב במקום ההוא שהוא המקום השלישי בו סוד של כ"ב. ויחלום והנה סולם בגי' ע"ב מ"ב כ"ב כי שלשתן ירד הם חשבון סולם אז אמר לו הקב"ה שסוד ג' שמות אלו נחלקו על ג' אבות אנכי אלהי אברהם אביך חסד שם של ע"ב ואלקי יצחק גבורה מ"ב הנה אנכי עמך שם שלשתן שבק פרטא ונקט לכללא קמא עמ"ך ע"ב מ"ב כ"ב ולפי ששם כ"ב הוא מדת יעקב ז"ש וכל אשר תתן לי שהיא מדת

ת"ת תמן שם של כ"ב עשר אעשרנו לך הרי כ"פ כ"ב סוד יעקב איש ת"ם. במזמור א'ש'א עיני נרמזו ארבעי"ם שתי"ם אותיו"ת עיני על סוד שמות שבאין מן ע"ב עייניו דלעילא אל יתן למוט רגליך על י"ב בנים שלו שנתאחו יחד כי ברא כרעא דאבוהי בזה ידע שנים עשר בנים יהיה לו הנה לא ינום ולא יישן ש'מר ישרא'ל בגי' תפארת כי נתאמתה לו מדה זו שהוא חוט משולש ונתאחו יחד באותו פרק שהוא מדה המשולש באבות כמ"ש מ"ה נור'א המקו"ם הז'ה אברהם גדו'ל יצחק גבו'ר יעקב נור'א וכמ"ש בפסוק על שלש דיעות שבמדרש כמה אבנים נטל יעקב נגד מי שאומר ג' אבנים לקח שרצה להודיע מאחר שהשרה הקב"ה מרכבתו על אברהם חסד יצחק גבורה אם יתאחו אבנים יחד יודע הוא שהיא תפארת מדתו נורא על זה א' מה נורא המקום הזה וכנגד מי שאמר י"ב אבנים לקח אם יתאחו יחד אז יוודע לו שיהי' לו י"ב שבטים לכן אמר אין זה כי אם בית אלקים כי לא אשתלים יעקב לאשראה שכינתא עלי' עד דאוליד בנימין כמ"ש בזוהר פ' ויצא לכן הוצרכה רחל למות באותו פרק שילדה בנימין שנטלה שכינתא ביתי' דיעקב ואידחיה רחל באותו פרק ז"ש אין זה כי אם בית אלקים לנטלא שכינתא ביתי' וכנגד מי שאמר ב' אבנים אם יתאחו יוודע שיעמיד ב' כרובים למטה דוגמת ב' כרובים לעילא הן יוסף ובנימין מן יוסף מדריגות מטטרו"ן והוא נער מן בנימין יצא אליהו שהוא מדריגות סנדלפון שנוטלין תפלתן של ישראל ועושים עטרה ממנו ז"ש וזה שער השמים והנה גם במזמור נרמזו שלשתן כדרך שהם במדרש סדורין נגד י"ב אבנים א' אל יתן למוט רגליך כי עומדות היו רגלינו הן הן הבנים שנקראו כרעא דאבוה בשעריך ירושלים דלעילא י"ב שערים ונתאחו וכנגד שהוא נעשה מדת תפארת לקח ג' אבנים להודיע אם יהיה הוא המדה השלישית מן ז' מדות הבנין ויצא יעקב מבאר שבע מאותן שבע ימי הבנין יעקב הוא השלישי לכן נתנה התורה ביום השלישי שהוא יומא תליתאי ומסיטרי' (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב לכן הראוהו אז מתן תורה שכן דרז"ל והתפארת זה מתן תורה כליל תפארת בראשו נתת לו בעמדו לפניך על הר סיני עז"א (שם קכא) הנה לא ינום ולא יישן "שמר "ישראל בגי' תפאר"ת לכן חסר ו' מן שמ"ר לתשלום חשבון תפארת ישראל גם אותן ב' שעות שנשקעת קודם זמנה נרמז שמ"רישרא"ל א' רומזת על שעה שלימה ונשאר אחר כך חשבון תתר"ף הרי ב' שעות לכן תפארת א' תתר"ף. גם לא ינו"ם ולא יישן נרמז סוד ויי"צר שאד"הר (משלי טז) נרגן מפריד אלוף אכן יש י"י במקום הזה גם אות א' מן אותיות אלמ"ט נתגלה לו לתשלום סל"ם ואית' בתמונה אלף הוא ככב נג"ה לכן נוטריקן אכ"ן אל"ף כ"כב נג"ה והוא סוד יו"י שני עינים של האדם הם שני יודין והאלף באמצע היא ה"ו שהוא סוד לבעל החוטם אני מתפלל ועל כן אמר יעקב אשא

עיני אל ההרים אבל מאין יבא עזרי שהוא סוד קו האמצעי שעולה למעלה עד מקום אי"ן שהוא סוד אל"ף פל"א נור"א תהלות עושה פלא ר"ל מדת נורא מאספת לכל המחנות עד שהוא עושה פלא במופלא ממך בל תדרוש ולפי שיעקב מלבר ולא הגיע עד משה מלגאו אמר אכן יש י"י במקום הזה ולא כמשה שהוא בסוד דעת ז"ש ואנכי לא ידעתי ולא הגיע רק מקום י"ש ולא מקום אין. ז"ש חשבתי שמאין יבא עזרי עד מקום (איוב כח) והחכמה מאי"ן תמצא אבל אינו כן רק עזרי מעם ה' שהוא עושה שמים וארץ מקום חבור שמשא וסיהרא ולא למעלה:

נחזור לשמעתין מאחר שיעקב זכה לתקן סוד ויצר וייצ"ר י"י אלקים את האד"ם לכן נרמז כאן ינו"ם ול"א יש"ן (איוב כז) יכין וצדי"ק ילב"ש יחננו ויברכנו יא"ר שבזה (תהלים קמו) יתו"ם ואלמנ"ה יעוד"ד ישקי"ט ומי ירש"יע (ישעיה כז) יצי"ץ ופר"ח ישראל וכמוהם רבים לכן רבקה אמו אמרה מזמור (תהלים צא) יושב בסתר עליון בשעה שנכנס לאביו כדאיתא במדרש והטעם לפי שיעקב אמר הן עשו אחי איש שעיר ארז"ל גבר שערן ובכל מקום שהלך שטנו עמו כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו לכן מיד כשיצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה לא הגיד מי הלך אלא סמאל הלך לבלבלו ולקטרגו ולהאבק עמו וכן כשבא עשו לאביו בא סמאל עמו וגיהנם בידו ויחרד יצחק מאוד זה מלאך המות הוצרכה אמו לבקש עליו שיציל אותו הקב"ה מכל ז' מלכים שמלכו בארץ אדום שמבוארין באותו מזמור כמבואר בהיכלי התמורות של רמב"ן שעל כל אחד מז' מלכים א' דוד באותו מזמור לקבלייהו לכן הוצרכה רבקה אז לבקש שיר של פגעים ולפי שהלך לתקן חטא אד"הר שקלקל בנפש רוח נשמה שבאין מתלת קושרי קשרין אכתריא"ל מטטרו"ן סנדלפו"ן שעל שלשתן א' יעקב מה נורא המקום הזה בגי' אלף רנ"ו שהתקין כל הג' קטרין הנרמזין בג"פ מקום ויעקב ביקש ב' כרובין להוליד מן רחל שהם חנו"ך אליה"ו בגי' סולם (קהלת י) עוף השמים יוליך את הקו"ל לכן נטל ב' אבנים כנגד זה אמר במזמור ה' שומריך נגד שמר ישראל (ישעי' כא) אמר שומר אתא בוקר שומר השער הוא חנו"ך לנער י"י צלך זה אליה"ו הנביא בגימ' צל שיצא משבע בנימין ז"ש על יד ימינך על בנימין שנולד בארץ הנגב כמ"ש רש"י. אל" ינום" שומריך" ס"ת למ"ך שכתב בזוהר שהוא מלאך המות וכן (תהלים צא) על" כפים" ישאונך" ס"ת למ"ך "יושב "בסתר "עליון ר"ת בי"ע כי תיקון יעקב נפש רוח נשמה מג' קטרין אלו לכן בגי' תת"קע ד' ישב בסתר ובפסוק זה שלשתן רמוזין בסת"ר בגי' אכתריא"ל בצ"ל בגי' אליה"ו הנבי"א שהוא דרגי' דסנדלפון שד"י בגי' מטטרון הרי ג' קטרין של ג' עולמות בי"ע נפש רוח נשמה נרמזו בפסוק זה אומר לד' מחסי בשעה שאמר יצחק ואברכה לפני ה' אזדעזע כורסייא

ברקיע ונפסק שילך מיכאל עמו ז"ש אומר לד' מחסי זה הי' מחסי שהזכיר יצחק שם של ד' אמר מחסי נגד אברהם כל לשון חסיה מסטרא דאברהם מצדתי מסטרא דיצחק מצודה פרוסה על כל החיים אלהי אבטח בו נגד יעקב והם שורה שניטלה מן שלשה עולמות אלו יפול מצדך אלף ורבבה מימינך לפי שמרכבה עליונה כ"ב אלף כמ"ש ויש כ"ב במקום ההוא למטה האדם מוקף כ"ב רתיכין אלו משמאל אלף ורבבה שהוא חצי המרכבה רק בעיניך תביט רמזה לו על מראה הסלם שאז אמר (שם קכא) אשא עיני אל ההרים אז כשהביט בעיניו הראה לו שלומת רשעים רק בעיניך הביט כשמסתלק הקן של רחמים שהוא החסדים אז ושלומת רשעים תראה כי כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני כי אתה ה' מחסי כי יש באדם צורת אלף תרין עיינין ואף הוא ה"ו והוא שם של ד' חשבון כ"ו ומסלק הו' למעלה שהוא קו הרחמים אזי שלומת רשעים תראה ז"ש רק בעיניך למעט החוטם ז"ש עליון שמת מעוניך שאז ראה והנה ד' נצב עליו כי מלאכיו יצוה לך שראה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו לא האונה אליך רעה נוקבי' דסמאל ונגע לא יקרב זה סמאל ס"לם "סמאל "לילית "מחלת כי על שניהם הי' מצטער יעקב על שרימה לעשו ב' פעמים בלקיחת ברכה על לילית אשה רעה ועל לקיחת בכורה מן סמאל ולפי שרבקה הוצרכה לבטל כח הלילית התחילה מתחלה ברעה ואחר כך בנגע כי מלאכיו יצוה לך ב' מלאכים מן מרכבה עליונה ירדו מיכאל ואוריאל על כפים ישאונך כדאיתא במדרש לך לך שב' מלאכים הגביהו ידיו של יעקב שהיה כשעוה פן תגוף באבן רגליך (משלי ג) רגליך לא תגוף (ישעיה ח) באבן נגף אבן גדולה אשר על פי הבאר ויעקב א' והאבן הגלות 'על 'שחל 'ופתן ר"ת עש"ו יש לו ד' נשים שסודם אלמ"ן (ירמיה נא) כי לא אלמן ישראל מאלהיו אגרת "לילית "מחלת "נעמה הם ד' קליפות שכתוב בפר' בראשיה שחל פתן כפיר תנין ונרמז בס"ת אל" ההרים" מאין" יבא" עזרי והקב"ה השיב "כי "בי חשק בגי' שם של מ"ב ויצא יעקב מבאר שבע ז' שמהן (הושע יג) שחתך ישראל כי בי בעזרך שם של מ"ב מגין עלינו כמ"ש ד' צ"ב"א"ו"ת" עמנו צירוף בן ארבעים ושתים תיבות כי הוא אלקי יעקב סלה,. כי ידע שמי שם שלישי של מ"ב חציו האחרון שהוא נגד יעקב יומא תליתאי (תהלים ט) ויבטחו בך יודעי שמך כי יקראני ואענהו שא'אל ד' בצרתה לי קראתי ויעננני אחלצהו מן הצרה ואכבדהו ליתן לו כבוד כמ"ש (תהלים ג) כבודי ומרים ראשי גם ראה סלם מטטרו"ן (שם סג) כן בקדש" חזיתיך לראות עזך וכבודך. עמו ואנכי בצרה כמ"ש אחר כך הנה אנכי עמך ולפי שעשו בא על גופו חלצני ד' מאדם רע על גוף (שם ו) שובה ד' חלצה נפשי עז"א הצילני מיד אחי מיד עשו ונגד ממון א' מאיש חמסים תנצרני ז"ש אחלצהו מן גוף ואכבדהו בממון נגד

חיים אורך ימים אשביעהו ונגד ממון וארא‌הו בישועתי גם נרמזו בפסוק כי בי חשק ואפלטהו כל הג' דיעות במנין אבנים מי שאמר י"ב אבנים א' כי ב"י חשק על י"ב צירופי הוי"ה שהם חשוקים במרכבה העליונה מי שאמר ג' אבנים שיהיה הוא מדה שלישית המחשקת ומחברת ב' מדות יחד יעקב איש תם יושב אוהלים תרין יחד ז"ש כי בי חשק ע"ד (דברים י) רק באבותיך חשק וכנגד מי שאמר שני אבנים לקח לידע שלא יהיה פסולת בזרעו רק איש תם בלא פסולת ז"ש ואפלטהו ה"ו הן הן ב' אבנים של שם בן ד' שעם ישראל בגלות כמ"ש אחר כך עמו אנכי בצרה ע"ד (משלי ג) בכל דרכיך דע"הו דע ה"ו שהיא השכינה. או על זה הדרך נרמזו שלשתן מ"ד ג' אבנים כי בי חשק ואפלטהו רק באבותיך חשק ד' וכנגד מי שאמר י"ב אבנים שהם כנגד י"ב צירופי הוי"ה שהם כנגד י"ב בנים אמר אשגבהו כי ידע שמי על שמות ההוי"ה י"ב שהם גי' יש"ב בסתר עליון וכנגד ב' אבנים לראות אם לא יהיה פסולת בבניו שהשכינה תהי' תמיד בצלם הן הן ב' אותיות השם וה' אמר יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה וזה רמזה על יציאתו מן הגלות אחלצהו ואכבדהו ולפי שיעקב סילק אח"כ ברכות לבסוף יומיא ברכות שלעולם הבא ז"ש אורך ימים אשביעהו אריכות ימים בעו"הב ובעולם הזה מקוימין הברכות רק וארא‌הו בישועתי לע"ל (תהלים ג) לה' הישועה אז מקוים על עמך ברכתיך בא אחיך במרמה ויקח ברכתיך ואז יקויימו הברכות (מיכה ה) והיה שארית יעקב בקרב עמים רבים ויקח מאבני המקום סוד י"ב תיבות של שמע יחודא עילאה וברוך יחודא תתאה לכן לקח י"ב אבנים וישם מראשותיו ראשי אתוון של יחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שתיקון יעקב הוא חנו"ך מטטרון יחודא תתאה בסוד ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה נדרש בזוהר (בראשית ב) על כן יעזב איש את אביו ואת אמו שהוא יהודא עילאה ו' תיבין שמע הוא יחוד אבא ואמא ודבק באשתו יחודא תתאה וישכב במקום ההוא הוא ראשי אתוון של (דברים ו) שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד הוא סוד או"א שהוא סוד שמות ד' אלקינו ד' אד"ני בגי' באר. ז"ש וישכב במקום ההוא שאבני המקום של יחוד שמע הוא בראשי אתוון סודו ישכ"ב בגי' (תהלים צג) ד' מלך גאות לב"ש ולפי שיעקב תיקון יחוד ברוך שם כבוד שהוא רזא דחנוך בן ירד שהוא תופר מנעלים ועל כל תפירה א' ברוך שם כבוד לכן הראה לו הקב"ה אחר כך סוד סלם שהוא מטטרון שמלאכי אלקים עולים ויורדים בו כי ו' תיבין ביחוד עילאה ו' תיבין ביחודא תתאה מלאכי אלקים מיחודא תתאה עולים ואחר כן אמר אכן יש ה' במקום הזה שמלאכים דקב"ה יורדים לתתא כי בא השמש שש"ה מול שש"ה עז"א:

והאבן ג"דלה ע"ל פ"י הבאר בגימ' חנוך מטטרון. אם יש למסורת אבן גדולה מלא בו' בגי' מיכאל כי מן שלשה עדרי צאן שהם ג' מלאכים שבאים מג' תפלות מיכאל שחרית גבריאל מנחה נוריאל ערבית לכן אמר יעקב מה נורא המקום הזה עיקר הוא מיכאל שמקבל אישי ישראל ותפלתם לכן קאמר אבן גדולה על פי הבאר שהוא שר הגדול בעולם היצירה דתמן חנוך מטטרו"ן כל טוב אדוניו בידו ז"ש ונאספו שמ"ה נרמז בו מטטרו"ן ש"ר הפני"ם מיכא"ל ש"ר הגדו"ל ונ"א"ס"פ"ו כי הוא מאסף לכל המחנות ונרמז במלת ונאספו "נער "אטמון "סגרון "פתחון. שכ"ה דינין תמן בסוד נער נעשה ש"ך שכ"ה (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו שדרש באידרא על שך שכ"ה שהוא סוד ונאספו שמה בהיפך אתוון מש"ה "שמה "כל "העדרי"ם ר"ת שכ"ה היא האבן הגדולה מסטרא דדינא כמ"ש בזוהר ועל אבן זה צעק יעקב (שם קכא) מאי"ן יבא עזרי ז"ש ויאמר יעקב מאי"ן אתם אם הם מסיטרא דימינא תמן מיכאל שסודו מאין והשיבו לו מחרן אנחנו שהם מסיטרא דחרן סיטרא דשמאלא מסיטרא דדינא קשיא לכן אמר אבן גדולה על "פי "הבאר בגימ' "רחמים כי מיכאל מעורר רחמים בעולם כמ"ש יעקב מאין יבא עזרי שהוא מעורר חסד בעולם עזרי מעם ה' שבהם נברא העולם (שם פט) אמרתי עולם חסד יבנה כי שם נרמז פי הבאר סוד רחמים כשנאספו שמה כל העדרים דהיינו כשמתפללין צבו"ר שהוא ג"כ בגי' רחמי"ם כמ"ש יעקב לעיל אכן יש ה' בודאי על צבו"ר ויקץ" יעקב" משנתו" ויאמר". ואם יש אם למקרא אבן גדלה חסר ו' הוא סוד סנהדרי גדולה וסנהדרי קטנה שישבו למטה בירושלים לקבל (שם קכב) ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו למעלה ששם עלו הסנהדרין להודות בשם ה' שיש בשם בן ד' כ"ד זירין ובכל זיר ג' תגין הן הן ע"ב עיינין שמהם ע"ב סנהדרין דלעילא לכן נקראו סנהדרין עיני העדה שבאו מעיינין השם של ה' ומן הזירין הם כ"ג סנהדרי קטנה והשכינה על גביהם הרי כ"ד לקבל זירין חשבון שניהם יחד כ"ג סנהדרי קטנה ע"ב גדולה הרי מנין שלהם אב"ן גדל"ה על פי הבאר כמו כיש כסאות שמה ישבו למשפט למעלה כן למטה בבית דוד שהי' אדמוני עם יפ"ה עיני"ם ר"ל כל סנהדרין שנקראו עינים ז"ש ונאספו שמה כל העדרים אמר כל נגד סנהדרי קטנה וגדולה ואלין תרין כסאות אחד לדין ואחד לצדקה כי שמה ישבו כסאות למשפט מן ו' של שם כסאות לבית דוד סנהדרי קטנה מן ה' של שסכ"ד של רבקה לכן א' והאבן ו' ה' בראש שמנין אלו הדיינים הם מתרין אתוון אלו. בא"ר ד' שמות ה' אלקים ד' אדני שלשה עדרי צאן נגד ג' עולמות שבהם ג' אותיות יה"ו ד' בחכמה אלקים בבינה ד' בתפארת אדני במלכות היא אבן גדולה שעל פי הבאר לפי שד' שמות אל אלקים י"י אדני בגי' הבא"ר נמצא שלשה עדרי צאן הן הן אל אלקים ה' וכשיבא אבן גדולה עמהם

שהוא אדנ"י מספרו הבאר. שלשה עדרי צאן הם ג' עולמות בי"ע שיש בכל עולם שם של אלקים והוא אבן גדולה על פי הבאר לכן השיבו ליעקב מחר"ן אנחנו סוד ג' שמות אלקים בגי' חר"ן אב"ן גדלה חסר ו' סוד שם של מ"ב שא"א לעלות דרך ג' עולמות אלו רק בשם של מ"ב. וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה במדרש רבה רב חמא בר חנינא פתר ביה שית שיטין. ולדעתי רזין עילאין אית ביה באר היא התורה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה בריך רחמנא דיהיב רזין עילאין אוריין תליתאי על יד תליתאי דרך שלשה עולמות בי"ע שהם ג' דרכים של תורה פשט מן עולם עשיה דרוש מן יצירה רמז מן בריא"ה מן הבאר ההוא ישקו העדרים אסור לדרוש ע"פ הסוד ברבים וכדדרש ההוא גלילאה בריך רחמנא דיהיב לן לדרוש ברבים רק שלשה דרכים אוריין תליתאי אבל על פי סוד והאבן גדולה על פי הבאר הן הן אבני קודש אבני נזר חלק היותר גדול שבתורה הוא על פי הסוד וכן בהתחלת התורה במדרש נקרא אותו חלק אמון רבתא שכל התורה הוא שמותיו של הקב"ה ונאספו שמה כל העדרים עליונים ותחתונים כלם מתעסקין בסודות התורה ועל סודות התורה נתקנאו המלאכים כמ"ש מתחלה ומלאכי אלקים עולים ויורדים שאמרו (תהלים ח) תנה הודך על השמים לכן אמר כאן ונאספו שמה כל העדרים משא"כ מתחלה לא אמר כל. וגללו את האבן הזאת מעל פי הבאר והשקו את הצאן מסודות התורה והשיבו את האבן על פי הבאר ע"ד בזוהר סבא ע"פ משל לרחימתא דאיהי שפירתא בחיזו ושפירתא בריוא ואיהי טמירתא בטמירא בגו היכלא דיליה וכו' עיין בסבא משפטים:

או על ד' דברים שבירך יצחק ליעקב ויתן לך אלקים מטל השמים זה מקרא משמני הארץ זה משנה ורוב דגן זה תלמוד ותירוש זה אגדה שלשה עדרי צאן מקרא משנה תלמוד והאבן גדולה ע"פ הבאר זה אגדה שדורשין בבתי כנסיות ובבתי מקדשות ומגדלין שמו של הקב"ה כמ"ש במגילה. ולכן קוראין שבת הגדול ע"ש שדורשין בקהל רב ז"ש והאבן גדולה על פי הבאר שהיא התורה משם רועה אבן ישראל ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר שחוזרין מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים והדברים שמחים כנתינתם מסיני והשקו את הצאן הם ישראל שותים בצמא דברי אלקים חיים ואמר ונאספו שמה כל העדרים שגם מלאכים באים ושומעים כמ"ש עבד אברהם שהוא מטטרו"ן הגמיאיני מעט מום מכדך בזוהר פ' כי תצא (שיר ח) חברים המקשיבים לקולך השמיעני והשיבו את האבן למקומה נוטלין ההוא מלה ומעטרין בכמה עיטרין ע"ד (מלאכי ג) ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר הזכרון לפניו בההוא דיוקנא ממש (איוב כח) אלקים הבין דרכה והוא ידע את מקומה הראוי לה ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו

לחדש בתורה כל א' לפי כחו אית מאן דידע בגופא ואית מאן דידע בנשמתא ואית מאן דידע בלבושא עיין בזוהר פ' בהעלותך הן הן שלשה עדרי צאן הרובצים על באר שישקו משם העדרים עדר עדר לבדו. או באר הוא תורה שבכתב שנחלקה שלשה עדרי צאן (עמום ז) והנה ה' עומד על חומת אנ"ך "אומניתא "נביאים "כתובים והאבן גדולה תורה שבע"פ לכן אמר ע"פ הבאר על פי הדברים האלה שהוא תורה שבע"פ ונאספו שמה כל העדרים הכל צריכין למרי דחיטי לכן קאמר יצחק ורוב דגן שהוא תלמוד וגללו את האבן מעל פי הבאר שמן תורה שבכתב לומדין על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות מי"ג מדות מק"ו מג"ש והשיבו את האבן למקומה כשדרז"ל עירוב פרשיות כתיב כאן ומוסיפין וגורעין ודורשין ומקרא נדרש לפניו ולפני פניו. או וירא והנה באר היא התורה והנה שלשה עדרי צאן שלשה פעמים ניתנה התורה בהר סיני ונישנית באוהל מועד ונשתלשה בערבות מואב וכל פעם היה יניקתן מן עדר אחר בשעת הר סיני אתמר גבייהו (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים סוד עולם הבריאה שקבלו נו"ן שערי בינה ביום החמשים ואימא עילאה מקננא בכורסייא נ"שרים קרי ביה נ' שערים ומאן אינון כנפי נשרים מ' ס' שבלוחות שהיא סוד מטטרון וסנדלפון בגי' נשרי"ם הם למעלה מן כנפי נשרים אלו דהיינו עולם הבריאה באהל מועד תמן אתקם משכנא דנע"ר עמי' שהוא עולם היצירה ראש שלהם מטטרו"ן ובערבות מואב דרגיה דסנדלפון (דברים יא) הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש שהוא פני משה פני שמש והגיע קירסו של יהושע שהוא פני לבנה מאחר שהגיע לשקוע השמש כי עד אותה שעה אכלו לחם מן השמים ואח"כ (יהושע ה) ויאכלו מעבור הארץ. ז"ש משם ישקו העדרים הן הן שלשה עדרי צאן שהם של שלשה עולמות אלו והאבן גדולה על פי הבאר שכתבו התורה על האבנים באר הטיב בשבעים לשון ונאספו שמה כל העדרים שבאו מכל האומות והעתיקו התורה משם וגללו את האבן. או והנה באר היא התורה באר מים חיים והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה שלשה מחיצות היו לפנים זו מזו חשך ענן וערפל (שמות כ) ומשה על פי הבאר שהשטן היה מקטרג שלא ליתן התורה נגש אל הערפל משם ישקו העדרים והאבן גדולה לישראל ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן ששלחו ממתיבתא דרקיע את השטן בשעת מתן תורה לאיוב מעל פי הבאר והשקו את הצאן ואח"כ והשיבו את האבן למקומה. או ע"פ הזוהר פ' בלק והנה באר תפלה והנה שלשה עדרי צאן שלשה תפלות מן שלשה עדרים אברהם יצחק יעקב והאבן גדולה על פי הבאר הוא תפלת שבת כי כל התפלות עולות דרך תפלות שבת ואיתא בר"מ בזו הפרשה משה ש' יש לה תלת אנפין דתלת אבהן ג' צלותין מה הוא פני האדם דאתמר ובראשית א) ורד"ו בדגת הים ז"ש

ונאספו שמה כל העדרים שם היא תלת אנפין פני אריה פני נשר פני שור מ"ה היא פני אדם בשבת שכל העדרים ישקו ממנו וגללו את האבן:

או **והנה באר** היא נשמת אד"הר שבו ניתלין כל הדורות מסוף העולם ועד סופו כמ"ש (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך שעד שהיה מוטל גולם כו' זה תלוי בראש וכו' והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה שלשה אבות אברהם יצחק ויעקב שתקנו אותו אברהם נפש יצחק רוה יעקב נשמה והאבן גדולה על פי הבאר (בראשי' מט) משם רועה אבן ישראל נשמת משה רבינו שהיה ג"כ בתלה דוכתין ולא אצלח אבל אדם אעקר בתלת דוכתין ואצלם ונאספו שמ"ה בהיפך אתוון מש"ה כל העדרים כי כל הדורות יונקין מן צולמא דיליה כדאיתא בזוהר בהאי פרשה (תהלים לג) "ממכון "שבתו "השגיח בפ' בראשית אמר וגללו את האבן יקר לשאוב דרך נשמתו מבאר מים חיים והשקו את הצאן ויזכור ימי עולם משה עמו כי בכל דור ודור צריכין למשה כמ"ש (דברים לג) תורה צוה לנו משה והיא מורשה בכל דור ודור קהלות יעקב אח"כ והשיבו את האבן למקומה. וע"פ זוהר בר"מ זו הפרשה יעקב איהו כליל תלת אבהן דביה רכיב אדם קדמאה ולאו למגנה אוקמוה מארי מתניתין שופרי דיעקב מעין שופרי דאד"הר ראה נשמתו שהוא באר כלולה מתלת עדרי צאן משם ישקו כל העדרים כי דיוקנו של יעקב חקוקה תחת כסא הכבוד משם כל נשמות חצובות (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה והאבן גדולה על פי הבאר (בראשית מט) משם רועה אבן ישראל איתא בר"מ בזו הפרשה למהלא כפל הקב"ה שמיה דיעקב כשם שכפל שמיה דאברהם ומשה ושמואל ואע"פ שבפ' ויגש מצינו שכפל הקב"ה את שמו לדעתי קשה קושית ר"ש למה לא כפל אותו בפעם ראשון בפ' וישלח ותירץ משה רבינו בגין דקרא לי' יעקב וקרא ליה. ישראל יעקב לישנא דעקב היינו נוקבא ישראל ראש דכורא היינו רישא דמקבא דאיהו עקב עקבו של אד"הר מכהה גלגל חמה דש (בראשית ג) הוא ישופך ראש כשנקראין ישראל אזי הוא ישופך ואתה תשופנו עקב כשנקראין יעקב אזי יש כח בנחש. והנה רמז כאן על שם ישראל והוא אבן גדול משם רועה. אבן ישראל ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר כי כולם יונקין מן ישראל שענה במחשבה (ישעי' מט) ישראל אשר בך אתפאר והשקו את הצאן וכן ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו ונעשה אח"כ אבן אחת ג' עדרי צאן על ג' חלקים נחלק שם בן בספר גנת האגוז ידו"ד יד"ו הוא בגי' אהי"ה אח"כ י"ה ממנו יניקת שם של אלקים כשתקח י"ה מן אלקים נשאר אל"ם ז"ש והאבן גדולה על פי הבאר שהוא שם אלקים או באר הוא סוד ג' עולמות אופן מלאך כסא בגי' באר. והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה שלשה שרי פנים שסודם סלם מוצב ארצה סנדלפון מטטרו"ן אכתריאל

שעליהם אמר מה נורא המקום הזה אלף רנ"ו חשבונן משם ישקו העדרים והאבן גדולה על פי הבאר סיטרא דדינא קשיא אבן נגף ונאספו שמה כל העדרים משיריין קדישין לעילא ומשיריין קדישין לתתא. או באר הוא העולם והנה שם שלשה עדרי צאן על שלשה דברים העולם עומד הורה עבודה ג"ח והאבן גדולה ע"פ הבאר יצ"הר. או באר הוא ב"הכנ והנה שם שלשה עדרי צאן שלשה תפלות בכל יום שחרית מקבל אכתריאל מנחה מטטרו"ן ערבית סנדלפון משם ישקו כל העדרים והאבן גדולה ע"פ הבאר כד אתא לילה ואילנא דמותא פריס גדפא על עלמא ק"ש שעל המטה שאוחז בזה חרב פיפיות ונאספו שמה כל העדרים וגללו אבן נגף זה מעל פי הבאר או באר בית הכנסת שלשה עדרי צאן רובצים שלשה אבות שתקנו שלשה תפלות והאבן גדולה ע"פ הבאר מתחלת לילה (תהלים קד) השה חושך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער. חצות לילה שתיקן דוד שאז (תהלים קיט) חבר אני לכל אשר יראוך שהקב"ה משתעשע עם צדיקים בג"ע ונאספו שמה כל העדרים וגללו. והנה באר תפלה ג' עדרי צאן מיכאל בשחרית גבריאל במנחה נוריאל ערבית לכן אמר יעקב בערבית מה נור"א המקום הזה הנה באר תפלה ג' עדרי צאן מלכיאל עטריאל נשריאל והאבן גדולה ע"פ הבאר (שם נא) אדני שפתי תפתח ונאספו שמה כל העדרים סוד סמוכות גאולה לתפלה. או והנה באר בשדה ג' עולמות אופן מלאך כסא והנה שם ג' עדרי צאן יש בכל עולם שם בפני עצמו אל שדי בבריאה אל, ה' ביצירה אל אדני בעשיה אשר עליהם אמר יעקב וילן שם שהוא בגי' אל שדי ה' אדני ואח"כ אמר אין זה כי אם בית אלקים בגי' (ור"ל שבית אלקים בגי' תלת שמהן אל שדי אל הויה אל אדני) ז"ש יעקב והאבן גדולה ע"פ הבאר שהו סיטרא דדינא ונרמז בפסוק (שם לא) בידך אפקיד "רוחי שהוא ר"ת בא"ר פדית אותי ד' אל אמת בגי' תלת שמהן אל שד"י אל הוי"ה אל אדנ"י. או והנה באר בשדה זה העולם ג' עדרי צאן רובצים עליה ג' שמות אל אלקים ה' אל בבריאה אלקים ביצירה ד' בעשייה לכן אמר יעקב אכן יש ד' במקום הזה על עולם העשיה וטעם שיש בעשי"ה שם של ה' לפי שהאבן גדולה ע"פ הבארשהוא סיטרא דדינא והוצרכו נאסוף כל העדרים וגללו את האבן הזאת להשקות את הצאן לולי זה לא היה יכולת להשקות את הצאן לכן שם של ה' שהוא רחמים הוא בעשיה דתמן מדורין בישין מקטרגין וכן השיב יעקב מה נורא המקום הזה לכן הוצרך שם של ה' בזה העולם להמתיק הדין כי אין זה רק בית אלקים. או והנה באר זה העולם ג' עדרי צאן (שם נ) אל אלקים ה' והאבן גדולה שם של אדני שהוא ע"פ הבאר (שם קיח) פתחו לי שערי צדק שהוא סוד אדני המשכן אדני שפתי תפתח. ונאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר שתהא עולה למעלה בסוד מלאכי אלקים הם

מלאכים דשכינתא עולים למעלה לקבל שפע מתמן ואח"כ יורדים (משלי לא) ותתן טרף לביתה ויחלק מזון לכל העולמות והשקו את הצאן והשיבו את האבן למקומה הראשון שהיתה קודם מיעוטה וקיטרגה וכולו עלמא בחרווא או והנה באר סוד של שם הויה כי בכל התורה מצינו צירופי הויה בראשי אתוון ובסופי אתוון בכל י"ב הויות כמנין באר אח"כ מפרש ענין ד' אותיות אלו מה הן והנה ג' עדרי צאן רובצים עליה ג' אותיות יהו והאבן גדולה ע"פ הבאר ה' אחרונה של השם ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן בסוד (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים הם ג' עדרי צאן הנזכרים שלקחו חלקם למעלה מן אבן זה (שם) היתה לראש פנה מע"פ הבאר לעלות למעלה לראש בסוד עטרת בעלה והשיבו את האבן הזאת למקומה והנה באר שכינה ג' עדרי צאן אברהם יצחק ויעקב והאבן גדולה זה דוד רגל רביעי (דברים י) ויבחר בזרעם אחריהם ונאספו שמה כל העדרים עליונים ותחתונים לתקן אבן זאת משם רועה אבן ישראל. והנה באר זה העולם שלשה עדרי צאן ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י והאב"ן גדולה בגימ' יב"ק ע"פ הבאר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן יחו"ד ברכ"ה קדוש"ה ובזה השקו את הצאן והשיבו את האבן למקומה. והנה באר זה העולם שלשה עדרי צאן הם ג' עולמות אצילות בריאה יצירה והאבן גדולה ע"פ הבאר בעשיה יש גדודי חיות וליסטים שדרך אותן המקטריגים צריך לילך התפלה דרך סולמות צור עד שנאספו שמה כל העדרים כשמתפללין בציבור (איוב כח) הן אל כביר לא ימאס שכן אמר יעקב על סלם שהיא צלותא דבר נש על תפלת יחיד והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו ועל תפלת ציבור אמר והנה ה' נצב עליו. ז"ש ויק"ץ יעק"ב משנת"ו ויאמ"ר ס"ת צב"ור בגי' רח"מים ז"ש אכן יש ה' במקום הזה כשיש צבור אז בלי ספק יש ד' שהוא רחמים אבל ואנכי לא ידעתי ר"ל כשאני בעצמי ביחיד מתפלל לא ידעתי אם יש ד' (ישעי' כה) דרשו ה' בהמצאו הוא ביחיד ועז"א דוד (תהלים סט) ואני תפלתי לך ה' עת רצון ר"ל כשאני לבדי מתפלל תפלתי לך ה' רצה לומר צריך ליזהר להתפלל כשיש ד' בעולם דהיינו בין ר"ה ליו"כ עת רצון יש עת שהוא רצון ויש עת שאינו של רצון אבל אלקים ברב חסדיך ענני ר"ל כשיש רבים אזי אף בשם אלקים ענני (דברים ד) כי מי וגו' כה' אלקינו בכל קראינו אליו שאף אלקים ירבה לסלוח ונעשה ד' ז"ש ונאספו שמה כל העדרים ברבים וגללו את האבן והשקו את הצאן:

והנה באר נשמה ג' עדרי צאן תלת גלגולין יש לה שהן הן באים מתלת אבהן שמשם ישקו כל העדרים גלגול ראשון מן אברהם גלגול שני מן יצחק גלגול שלישי מן יעקב והאבן גדולה אבן נגף דביה כשלו בני עלמא. והנה באר זה העולם ג' עדרי צאן רובצים

עליה תלת שמיטות של תלת אבות והנה עתה אנו בשמיטות פחד יצחק והאבן גדולה עתה ע"פ הבאר ומחמת קושי השמטה נשתנה אות אלף של שם בן ד' ובאה במקומה ה' והוא סוד אבן גדולה אשר ע"פ הבאר ונאספו כל העדרים וגללו את האבן עד שהשיבו אבן בראשה למקומו (קהלת יא) מקום שיפול העץ שם יהו"א שיבא אלף למקומו. והנה באר (משלי כג) באר צרה נכריה והנה שם ג' עדרי צאן אין דורשין בעריות בשלשה שהם משחית אף חמה ג' גוליירין דלילית והאבן גדולה ע"פ הבאר הוא עון והוא רחום שהוא מדת יעקב שהלך אז ארצה בני קדם ראה אז אלו ד' קליפות ונאספו שמה כל העדרים משיריין עילאין ומשיריין תתאין וגללו את האבן הזאת מע"פ הבאר והשקו את הצאן. גם והנה באר בשדה היא המרכבה שראה יחזקאל ג' עדרי צאן (יחזקאל א) רוח סערה וגו' ענן גדול ואש אבן גדולה ע"פ הבאר קליפת נוגה ונאספו שמה כל העדרים כי קליפת נוגה נקראת מאזנים אם זוכין ישראל אז נקראת (ויקרא יט) מאזני צדק ונכללת כולה בקדושה וכשאין זוכין אזי (הושע יב) כנען בידו מאזני מרמה וכל מה שיש לבא בעולם הכל הולך דרך טיקלא שהיא אבן גדולה שע"פ הבאר וכשזוכין ישראל אזי בא אחיך במרמה ויקח ברכתיך ר"ל דרך אבן נגף זה באים הברכו' לעולם ר"ל דרך מאזני מרמה שביד כנען והשקו את הצאן:

והנה באר בשדה. נשמה בשעת יציאתה מן הגוף והנה ג' עדרי צאן רובצים עליה ג' כתות של מלאכים יוצאין לקראתה מאן אינון ג' כתות שמשם ישקו העדרים כי העולם נידון מג' קוין קו החסד קו הדין קו הרחמים וכשם שיש מלאכים מליצי יושר כן והאבן גדולה ע"פ הבאר סיטרא דדינא מן צד השני וכן איתא בזוהר שג' אבות יוצאים לקראת נשמה של צדיק ז"ש ג' עדרי צאן רובצים עליה והאבן גדולה הוא מלאך המות ע"פ הבאר ונאספו שמה בצדיק נאמרה אסיפה שאין כח במלאך המות וגללו את האבן מעל פי הבאר ומיתתן בנשיקה (תהלים קד) תוסף רוחם יגועון וכל מה שאפשר להשיג (משלי לא) עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון (שם י) ולא ירעיב ד'את נפש צדיק שכל מה שלמד כל ימי חייו יבואו דברי תורה אליו בתוך מעיו כדאיתא בזוהר פ' וישב וכל מה ששכח האדם בחייו (שם ו) בהתהלכך תנחה אותך והקיצות היא תשיחך ז"ש ונאספו שמה כל העדרים והשקו את הצאן. גם איתא בזוהר בכמה דוכתין שאז הלולא רבא דיליה כדאית' בעובדי' דרב חסדא אגרא דבי הלולא מילי וכן רשב"י בהסתלקו פתח (תהלים לד) בה' תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו לשון הלולא ז"ש ונאספו שמה כל העדרים שבאין לשמוע תורתו מה שחידש בזה העולם והנה באר דא נשמתא והנה ג' עדרי צאן ג' דינין שדנין אותו גם ג' מלאכים הולכין לפניו חד מימין חד משמאל חד

מלפניו כדאיתא בפ' נשא והנה באר כנסת ישראל בשדה בגלות עשו איש שדה והנה שלשה עדרי צאן רובצים שלשה גואלים הם בן דוד בן יוסף שריה זכריה דדן והאבן גדולה ע"פ הבאר אליהו הנביא (מלאכי ג) שהנה אנכי שולח לכם את אליהו לפני בא יום י"י גדול ונורא ז"ש ע"פ הבאר כי כל הדינים והספיקות יהיה מונח עד שיבא אליהו שהוא סוד (שמות ד) הוא יהיה לך לפה דאתמר גבי משה על פנחס שהוא אליהו ז"ש ונאספו שמה כל העדרים כל הספיקות שבתורת משה יבואו אל אליהו וגללו את האבן הזאת והשקו את הצאן מכל הספיקות שאמרו בגמרא ת'י'ק'ו' ת"שבי י"תרץ "קושיות "ואבעיות. וכן תיובת"א ת"שבי י"תרץ ו"ישנה ב"עיות ת"יקות א"מן. (נחום א) ה' בסופה ובסערה דרכו דאתמר על משה ואליהו ז"ש ונאספו ש'מה שהוא מש"ה והנה באר בגי' בשדה ציון תחר"ש והנה שלשה עדרי צאן בבית ראשון שלשה גליות בבית שני גם כן ג' גליות ותקנו כנגדן ג' שבתות דהוי עמנא כדאיתא בתנחומא והאבן גדולה היא התורה לוחות אבן שע"פ הבאר ונאספו שמה כל העדרים בזכות התורה יגאלו וגללו התורה והשקו את ישראל כי על ג' עבירות ע"ז ג"ע ש"ד ויתר הקב"ה ג' עדרי צאן רובצים ומחל עליהם אבל על מאוסה של תורה לא ויתר ז"ש והאבן גדולה ע"פ הבאר והנה באר כנ"י יהי' בשד' עבור ג' עבירות עדרי צאן רובצים עליה שחטאו בע"ז בג"ע בש"ד שהאבות באו ותיקנו אלו הג' ועל בית שני אמר והאבן גדולה ע"פ הבאר בעון לשון הרע על פי הבאר שצריך לתקן לשון עם התורה (משלי טו) מרפא לשון עץ חיים בא"ר כנסת ישראל בשדה תהיה בגלות והנה שלשה עדרי צאן ג' שושבינים היו לה גם ג' נביאים היו בשעת חורבן ויח"ץ את הילדים "ירמיה "חולדה "צפני' כדמות משה ואהרן מרים והנה באר בשדה והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה שלשה גליות שראה אברהם והאבן גדולה שכינה עמהם בגלות על פי הבאר גם שלשה עדרי צאן ג' דברים סי' ולא שת"ם על צאן לבן "שכינה "תורה "מלאכים:

במזמור ס"ג שדרז"ל במדרש רבה פ' ויצא ע"פ והנה ה' נצב עליו א"ר אלעזר בן זמרא (תהלים סג) צמאה לך נפשי כמה לך בשרי על מראה הסלם לדעתי כל המזמור מדבר על ענין זה כשהגיע יעקב לשנת ס"ג אז קיבל הברכות מאביו לכן אמרה דוד במזמור ס"ג גם שזכה יעקב אז לעולם הבריאה בתיקון נשמת של אדם הראשון שהוא סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה מסוף העולם ועד סופו כמו שהיתה נשמת אד"הר קודם שחטא וידוע שבעולם הבריאה תמן שם של ס"ב ולפי שעד מקום ההוא לא שכב כל י"ד שנים שהי' טמן בבית שם ועבר ז"ש וישכב במקום ההוא כי למד תורה שבע"פ שהם סוד ס"ג מסכתות נרמז ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו כי תורה שבע"פ יש

בה ס"ג מסכתות מנין אבנ"י המקום אשר למד בע"פ וישם מראשותיו ואחר כך נעשו אבן אחת שהוא סוד תורה שבכתב שיש בה ס"ג פרשיות מנין אב"ן והנה היה מצטער עתה כששכב במקום ההוא ולא יצק מים על ידי רבותיו שבזכות זה שלמד תורה שבע"פ זכה לברכות ז"ש הכתוב (איוב כט) שרשי פתוח אלי מים שהוא על אשר יוצק מים ושימוש רבותיו לכן וטל ילין בקצירי שזכה לברכות ויתן לך הש"י מטל השמים ולכן נסמכו הברכות לפסוק וישב יצחק בגרר בזוהר חדש שלמד תורה שבעל פה כי בזכות זה זכה לאותן ברכות לכן בשנת ס"ג זכה לברכות הללו עבור ס"ג מסכתות וזכה ליקח מן עשו שהוא עם ס"ג אומות כמ"ש בעל הטורים שנחסרו ממנו ז' עבור (משלי כו) שבע תועבות בלבו וכל תועבה כלולה מעשר כמ"ש במדרש שבעים תועבות בלבו לכן אמר שני גיי"ם בבטנך לא אמר גוים כי גם עשו הכל ס"ג (תהלים יד) יחדיו נאלחו אין עושה טוב אין גם אחד. ועז"א אלקים אלי אתה ר"ל מדת יצחק שהוא אלקים הסכים לברך אותו באומרו גם ברוך יהיה ונעשה לו חסד אל באותו פרק או שלקח ג' אבנים מאחר שהקב"ה השרה שכינתו על אביו יצחק ויש אצלו שם אלקים ועל אבי אביו אברהם יש לו שם אל ורצה עתה לראות אם יתיחדו ג' אבנים ביחד אז יהיה גם הוא מרכבה לשם של ד' ז"ש (שם סג) אשחרך אם שם של ד'. יהיה נצב עליו צמאה לך נפשי או לפי שהי' מתירא משולטני דעשו שהיא בלילה לכן התפלל מי יתן אשא כנפי שחר כי ויאבק איש עמו עד עלות השחר ז"ש אשחרך צמאה לך נפשי כמה לך בשרי על סוד הברכות ויתן לך שכוונת אביו היה ויתן ויחזור ויתן כמ"ש עשו יהיה לך אשר לך ב' פעמים שאף על פי שברכות אלו נראות שהם גופניות הלא חזר אביו ופירש גם ברוך יהיה שיש במשמעותן נפשיות ז"ש (שם) צמאה לך נפשי ואחר כך כמה לך בשרי כי יעקב עשה הנפש עיקר ואחר כך הגוף שפל ואמר ב' פעמים לך בארץ ציה ועיף בלי מים שא"א לו עתה ללמוד תורה שבעל פה אשר יצק מים והנה שרשי פתוח אלי מים ומזה זכה מה דאיתא גבי אדם הראשון (שם מט) אדם ביקר בל ילין לא לן כבודו עמו אבל ביעקב איתמר (איוב כט)טל ילין בקצירי ויפגע במקום וילן שם שלן הכבוד עמו ז"ש (תהלים סג) כן בקודש חזיתך לכן תיקן באותו פרק ברכת אתה קדוש (ישעיה כט) והקדישו את קדוש יעקב לראות עוזך וכבודיך וכמ"ש (תהלים ג) כבודי ומרים ראשי בשעה ששם אבני המקום מראשותיו זכה לכבוד ולתפארת ז"ש יעקב אכן יש ה' במקום הזה שזכה למדת ה' שהיא מדת תפארת ואנכי לא ידעתי מתחלה לא הי' לי השגה גם במידת שכינה לכן אמר עתה זכה במקום המקדש שנעקר הר המוריה ממקומו (תהלים צו) עוז ותפארת במקדשו ז"ש (שם סג) כן בקודש חזיתיך במקום המקדש לראות עוזך וכבודיך שזכה לשכינה כי עוז

לאלקים ולתפארת (שם כד) מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה או להיפך אין עוז אלא תפילין שהקב"ה מנית תפילין שהוא תפארת והשכינה הוא הכבוד בכל מקום גם לפי שהראה לו סלם זה סיני מתן תורה על זה קאמר לראות עוזך ה' עוז לעמו יתן אמר כן בקודש לפי שראה ע' קתדראין סביב כבודו ית' (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו ועז"א יעקב אכן יש ה' במקום הזה כי כאן שהוא מקום מקדשינו יש למעלה במרום כסא כבוד ע' כסאות והקב"ה שהוא מרום למעלה ראש וראשון על שבעים נרמז במלת אכ"ן הקב"ה יחיד על כ"ן שהם שבעים כמ"ש רז"ל (עמוס ז) והנה ה' עומד על חומת אנך על ע' סנהדרין ז"ש כ"ן שהם שבעים בקודש חזיתיך לראות עוזך וכבודך שהוא כסא הכבוד "כן "בקודש "חזיתך סוד ג"פ מקום "כתר "חכמה "בינה כי' בי' חשק כשיצא מבאר שבע ז' ספירות כן בקודש חזיתיך רשעים אומרים לא כן וכופרים בעולם שנברא בכן אבל יעקב ראה קישור עולמות סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כן בקודש חזיתך:

במסורה ד"פ והנה ה' בסלם והנה ה' נצב עליו אז ראה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ז"ש (מלכים ב ז) והנה ה' עושה ארובות בשמים וראה אז והנה ה' עומד על חומת אנ"ך דהיינו למעלה משבעים קתדראין כנרמז במלת אכ"ן יש ה' במקום הזה (מלכים א יט) והנה ה' עובר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים כי כאותו פרק נעקר הר המוריה ממקומו וקיפל הקב"ה כל ארץ ישראל שירושלים הרים סביב לה תחת יעקב כמ"ש הארץ אשר אתה שוכב עליה גם הר סיני נעקר ממקומו והראה לו סלם זה סיני לכן אמר רוח גדולה וחזק זכר ונקיבה שהוא סוד לראות עוזך וכבודיך מפרק הרים וכן פתח אז מזמור אשא עיני אל ההרים ע"ש שהי' הקב"ה מפרק הרים גם הראה לו נפילת ד' מלכיות שהם המרכבות שיוצאות מבין ההרים הרי נחשת ועז"א שרוח ה' הי' מפרק הרים ומשבר סלעים או לפי שע"ב שרים הם וכן ע"ב סנהדרין עם נשיא ואב"ד על גביהן משה ואהרן על שבעים זקנים ועז"א יעקב אכן יש ה' במקום הזה לתשלום עם פ"א קתדראין ואנכי שהיא השכינה במקום אב"ד משלמת לחשבון ע"ב לא ידעתי לכן אמר עתה כ"ן בקודש חזיתיך ע' קתדראין לראות עוזך וכבודך שהוא הנשיא ואב"ד הקב"ה ושכינת עוזו בגבהי מרומים גם הוא אלקינו אין עוד הרי ע"ב אז הראה הקב"ה ליעקב אנכי אלקי אברהם אביך ולא קאמר כן. אצל יצחק שמדת יעקב קשורה באברהם חסד ואמת נפגשו ז"ש (תהלים סג) כי טוב חסדך על חסד של אברהם שקשור בו והטעם שיעקב הוא עץ החיים בזוהר מהלך ת"ק שמתפלגין תחותוי כל מימי בראשית ז"ש כי טוב חסדך מחיים לפי שהוא עץ החיים או שלא היה בידו להקריב במקד' רק שתיקן

עבודה שהוא תפלה ז"ש כי טוב חסדך יותר מהקרבת בעלי חיים על גבי מזבח והוא ששפתי ישבחונך ונשלמה פרים שפתינו וכבר שאלו לחכמה חוטא מה ענשו וכו' עד ששאלו לתורה יביא קרבן ויתכפר ושאלו להקב"ה והשיב יעשה תשובה ובזה (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה' לז"א כי טוב חסדך חסד אל זה שאין צריך להקריב בעל חי רק שפתי ישבחונך וזה חסד אל עם אדם יותר מבעל חי שהוא חי מדבר ושפתי ישבחונך כן אברכך בחיי בפרק היה קורא אמר ר"א זה ק"ש ובשמך אשא כפי זה תפלה רש"י מפרש לפי שיש בקריאת שמע ברוך שם כבוד לכן רמז במלת כן אברכך קריאת שמע ואפשר לפי שטתו ליישב למה לא רמז קריאת שמע יחוד עליון שהוא שמע ישראל עיקר היחוד אבל לפי שיעקב חידש בקריאת שמע ברוך שם כבוד ומשה לא אמרו ברזא דחכמתא לפי שיעקב מלבר בסוד ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה שדרש בזוהר (בראשית ב) על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו שיצא יעקב מיחודא עילאה שמע שהוא זיווג אבא ואמא וילך חרנה שהוא זיווג אשתו ז"ס והאבן גדולה על פי הבאר בגי' חנוך מטטרון שהוא רזא ויפגע במקום וילן שם ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו ר"ל ראשי אתוון של יחוד "ברוך "שם "כבוד "מלכותו "לעולם "ועד בגי' חנו"ך מטטרו"ן ולכן ראה סלם דרז"ל בזוהר מטטרו"ן ועז"א הידעתם "את "לבן "בן "נחור הכי הוי גם כן מנין חנו"ך מטטרון בסוד וישא יעקב את רגליו הם מ' וס' מנעל סנדל מטטרו"ן סנדלפון לכן גם כן דרש בזוהר סלם זה סנדלפון הן הן ג' עדרי צאן הרובצים עליה על שלשתן אבל יחוד ברוך שם כבוד הוא מטטרון בהיותו חנוך תופר מנעלים והיה אומר למטה על כל תפירה ברוך שם כבוד לכן אמר יעקב על זיווג ברוך שם כבוד כן אברכך בחיי בא ליתן טעם למה לא אמר משה זה היחוד בדרך דרש לפי שיעקב לקח י"ב אבנים וזכה אז לי"ב שבטי יה וירש כבוד העליון כשם שהשכינה למעלה על שנים עשר בקר והים עליהם כן זכה יעקב לזה הכבוד למטה לכן פתח הזקן ברוך שם כבוד מלכותו ובירך ברוך שנתן מכבודו ליראיו ר"ל אותו הכבוד שהוא למלכותו למעלה לו ז"ש כן בקודש חזיתיך לראות עוזך עלהשכינה וכבודך על המרכבה שהוא עומדת על שנים עשר כן אברכך בחיי שזכית אותי לראות גם כן בחיי בנים (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה. גם נרמז קריאת שמע במלת אברכך"ה שהוא רמ"ח תיבין כמנין אברים של אדם כמ"ש בזוהר (משלי ד) שמור מצותי וחיה שכל תיבה של קריאת שמע (שם ג) רפאות תהי' לשריך ואף על פי שאברכך חסר ה' הלא כבר דרז"ל במדרש לך לך על פסוק ואעשך לגוי גדול ואברכך בגי' רמ"ח והוא חסר ה' כבר כתבו המדקדקים ה"ה בפועל או בכח אחר

קמון שבך כמו שכתוב ה' בהדי ז"ש כאן כן אברכך על סוד על כן יעזב שדרש בזוהר על יחודא תתאה:

או אמר כן אברכך בחיי זה ק"ש ר"ל כמו שבשחר צריך לומר מתחלה ק"ש ואחר כך תפלה כן בלילה סמוך לשכיבה צריך גם כן לומר מתחלה ק"ש ואחר כך בשמך אשא כפי זה תפלה ולאפוקי מדעת ריב"ל בפ"ק דברכות שאמר תפלות באמצע תקנו ודאי כן אברכך על אשחריך שאמר בתחילת המזמור ר"ל כמו שבתפלת השחר שהתפללתי תפלה אחר קריאת שמע כן בלילה תפלה אחר קריאת שמע. ובא ליתן טעם ע"ז התפלה מה ענינה בשלמא שני תפלות הראשונות שתקנו יצחק שמדתו אלקים ואברהם שמדתו אל תקנו תפלות נגד תמידין שהיו שנים ליום כנגד יום ותפילת השחר נגד תמיד השחר תפלת המנחה נגד תמיד של בין הערבים וכמ"ש יעקב כי טוב חסדך מבעלי חיים שהיו קרבנן לגבי מזבח ששפתי ישבחונך ועז"א דוד (תהלים לד) תמיד תהלתו בפי ר"ל נגד קרבן תמיד תהלתו בפי שהיא תפלה אבל תפלת ערבית נגד מה היא באה לז"א כמו חלב ודשן נגד אברים וחלבים שהיו קריבין כל הלילה תשבע נפשי נגד זה שפתי רננות יהלל פי ושם שהיו מתעכלין כל הלילה לכן אמר אם זכרתיך על יצועי באשמורות אהגה בך שהם שלשה משמורות שהם בלילה נגד ג' משמורת שהיו במקדש וג' משמורת ביום נגד כהנים בעבודתם ולוים רם וישראל במעמדן לכן הוצרך גם כן יעקב לחלק הלילה על ג' משמורת כמו חלב ודשן נגד כהנים ושפתי רננות נגד לוים אם זכרתיך על יצועי נגד ישראל במעמדן גם ידוע שהלוים שעמדו על השיר עמדו על מעלות ט"ו ואמרו ט"ו שיר המעלות כן יעקב אמר באותו פרק ט"ו שיר המעלות כשאמר מזמור שמחתי שראה שם עלו שבטים שבטי י"ה ז"ש (שם סג) שפתי רננות יהלל פי ר"ל אותן הזמירות שמרננים הלוים במקדש יהלל פי גם באותו פרק תיקן יעקב רו"ח נפ"ש נשמ"ה של אד"הר שקלקלה חוה ו'ת של מות מד' סטרין דעלמ' ד' פ' ותר' ותקח ותאכל ותפקחנ' אם זכרתיך ע"ל י"צועי ב"אשמורת א"הגה מלמטה למעלה ד' עולמות עשיה יצירה בריאה אצילות וזכר זכות עקידת "יצחק "בן "אברהם שהוא ג"כ סוד קשר ד' עולמות ויצ"א יעק"ב מבא"ר שב"ע ס"ת ארבע לכן אמר אכן יש ה' במקום הזה כי בכל עולם שאות אחת משמו ית' הן הן שלשה עדרי צאן הרובצים על ג' עולמות אצילות בריאה יצירה ונגד עולם עשייה א' והאבן גדולה על פי הבאר בה' לפי שיניקת ה' אחרונה מסיטרא דגבורה שהוא חשבון הבא"ר בגי' יצח"ק ונאספו שמה כל העדרים להשיב (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים למקומה הראשון שהיתה קודם מיעוט וקטרוג לכן הוצרך עתה ללילך דרך ד' שליבות שהיו בסלם מלמטה למעלה עד שזכה לי' של שם במה שאמר אכן יש

י"י במקום הזה שהוא סוד חכמה יש מאין י' מן שם בן ד' ועל קוצי של יוד שהוא סוד דיבור אנכי נגד כתר עילאה לא ידעתי כי י' דברות הראה לו אז במראה סלם זה סיני נגד י' ספירות נמצא דיבור אנכי הוא על קוצי של י' ועז"א (שם קכא) אשא עיני אל ההרים הם הרים הגבוהים ליעלים מאין יבא עזרי ועז"א יעקב מאי"ן את"ם הידעתם את לב"ן ועז"א יעקב ויש"כב במקום ההוא בזוהר וישכב במקום ההוא שמן חכמה עילאה נפקו כל כ"ב אתוון וכ"ב צינורת שיש בעולם ז"ש אהגה ב"ך על כ"ב צינורת אלו לקיים (בראשית מח) ב"ך יברך ישראל. כי היתה עזרתה לי כמו שאמר יעקב עזרי מעם י"י והנה י"י נצב עליו וזכה לקישור ד' עולמות אלו בד' אותיות השם מגדל עז מפני אויב ע"ש (משלי יח) מגדול עז שם ד' בו ירוץ צדיק ונשגב כי ראה שם י"י במקוה ההוא דבקה נפשי אחריך ראה ג' מלאכים סוד (תהלים ג) ואתה ה' מגן בעדי מיכאל גבריאל מצד שאמר אלקי אברהם ואלקי יצחק וכנגד עצמו אמר מה נורא המקום הזה שהוא נוריאל והי' חסר רפאל שהוא מאחור ז"ש (שם סג) דבקה נפשי אחריך ר"ל על מלאך שהוא מאחור במרכבה לרפאות מצלעתו ששקעה החמה שלא בעונתה וזרחה בשבילו אחר כך כשבא רפאל אליו שיש צדקה מרפא בכנפיה ועז"א אשחרך. דבקה נפשי אחריך בכל לילה הנשמה יוצאת ומיכאל מקריב אישי ישראל ותפלתם ז"ש בי תמכה ימינך שהוא כהן גדול למעלה בי תמכה ימינך שאמר לו הקב"ה אנכי אלקי אברהם שקשור במדת הימין גם כשבא לקבל הברכות נכנס עמו מיכאל ז"ש בי תמכה ימינך שהוא נהורא ימינא אפוטרופא רבא דישראל וע"פ הזוהר ולקח הכהן זה מטטרון שלוקח הטנ"א סוד (שם) כמה לך בשרי שהוא שם של אדני עליו א' בי תמכה ימינך (שם קמט) יעלזו חסידים בכבוד דא מטטרון ז"ש לראות עוזך וכבודך לכן הראה לי סלם זה מטטרו"ן והמה לשואה יבקשו נפשי שרצו להזיקו באותו הלילה וכשראו ה' נצב עליו לשמרו מן הזבובים יבואו לתחתיות הארץ לנוקבא דתהומא רבה וישא יעקב את רגליו אז כשהוא קם על רגליו וילך ארצה בני קדם הלכה הקליפה לתהומא רבא המן עזא ועזאל שהוא סוד קיא צואה בלי מקו"ם קוף כנגד פני אדם שהוא יעקב שופרי דאדם כשם שהקב"ה נקרא מקום כמ"ש אכן יש י"י במקום הזה ר"ל ריבוע שם בן ד' עולה מקום כן בסיטרא אחראעזא ועזאל מקום קוף זה הקב"ה אם זכרתיך על יצו"עי הכי הוי לבטל עזא ועזאל עם חרב פיפיות שבידו שהיא הק"ש יגירוהו ע"י חרב שם בן ד' הוא חרב א' רישא דחרבי עם חרב פיפיות שבידו. והנה כשלקח יעקב אבני המקום שהם סוד שמע וברוך וקרא ק"ש ואית' בזוהר בעובדי' דר' תגי ע"פ (דברים כו) ולקח הכהן דא מטטרון טנא בידו ס' אותיות הויה שבפרשה ראשונה כמנין טנ'א לכן הראה ליעקב אז סלם זה מטטרון הממונה על

כל מלאכי אלקים שעולים ויורדין בו עד שמגיעין להקדוש ברוך הוא והנה ה' נצב עליו ע"ס ס' אותיות אלו הנרמזין במלה (שיר ג) הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים מגבורי ישראל ס"א הוא סוד שם של ס"ג לכן כשהגיע למזמור ס"ג התחיל לסדר ופתח צמ"אה לך נפשי בגי' סולם שהוא חנו"ך אליה"ו שני כרובים ברקיע הארץ אשר אתה שכ"ב נוטריקון ש"ני כ"רובים ב"רקיע כמ"ה לך בשרי סוד הטנ"א: כן בקודש חזיתיך לקבל תרין סיטרין בישין המבוארי' בזוהר פרשת נשא בר"מ שיש למעלה בקליפה דכר ונוקבא דכר כלב נוקבי' נחש נגד נחש אשת זנונים השוכב יחידי בבית אחזתו לילית נקרא' ק"ו בארץ ציה ועיף לקבל נוקבי' א' צי"ה לקבל סמאל א' עיף דאית' גבי' והוא עיף כנגד לילית נקראת צמאה כי סמאל נקראת צמא (ישעיה נה) הוי כל צמא לכו למים כי התורה תבלין לסמאל שהוא צמא (שם כא) לקראת צמא התי"ו מים ועלי' איתא (משלי יט) אץ" ברגלים" חוטא' כי הוא הגורם חטא צמ"א שהוא סמאל ולכן נקראה היא צמאה בפסוק (דברים כט) למען ספות הרוה את הצמאה כנגד מורא שעלתה על ראהו על לילית אמר צמאה לך נפשי לך דייקא כנגד "כמה "לך "בשרי ר"ת כלב שהוא כח סמאל בארץ ציה דא לילית ועיף דא סמאל בלי מים ועל שניהם אמר כן בקודש חזיתיך לקבל תרין סטרין אלו זכה לראות תרין כרובין לראות עוזך וכבודך (תהלים קמט) יעלזו חסידים בכבוד דא מטטרון (שם) ירננו על משכבותם ז"ש שפתי רננות יהלל פי (שם) רוממות אל בגרונם כמ"ש אל"י אתה (שם) וחרב פיפיות בידם יגירוהו עלי די חרב וכתב האר"י שצריך לומר שם של מ"ב אחר קריאת שמע של ערבית להעלות הנשמה למעלה וכן נרמז כאן כן אברכך בחיי זה קריאת שמע ובשמך אש"א הוא שם של, מ"ב אש"א נוטריקן "ארבעים "שתים אותיות או יבא מטטרון שהוא סלם מוצב ארצה וראשו מגיע אשר עליו א' רבה בר בר חנא בפ' הספינה שהוא עיף שעמד עד קרסולו במים וראשו מגיע עד השמים שהוא עוף השמים יוליך את הקול בגי' סלם ונקרא (שם נ) זיז שד"י בגי' מטטרו"ן עומד לקבל תרין סיטרין בישין שהי' מתיירא מהם יעקב בבית לבן הארמי שהיא בגי' סמא"ל רה"ר לכן זי"ז שד"י עולה הכי לקבלייהו ומטטרון נקרא כהן גדול כמ"ש בזוהר דברים כו) ולקח הכהן והניחו לפני ה' אלקיך לכן אמר כמו חלב ודשן תשבע נפשי שמקריב למעלה נשמותיהם של צדיקים כמו קרבן ואישי ישראל ותפלתם כי גם התפלה הוא כמו קרבן ז"ש ושפתי רננות יהלל פי הוא גם כן כמו חלב ודשן שהוא קרבן דבקה נפשי אחריך ומטטרון לוקח נשמה או מיכאל ותרווייהו קשוט ז"ש בי תמכה ימין שלך למעלה שהוא כהן גדול דלעילא "והמה "לשואה "יבקשו "נפשי נרמז צירוף שם בן ד' נוקבין על דכורין ומורה על דין "האתה "זה "בני "עשו גם כן הדי"ן קודם שהם דין ואחר כך ב' אותיות י"ו

שהם רחמים י"ו פיות בחרבו של מלאך המות וחרב פיפיות י"ו פיות ז"ש יגירוהו על חרב "בי "תמכה "ימינך. ר"ת בי"ת שראה יעקב ד' מחנה שכינה ועליהם אמר אין זה כי אם בית אלקים כי מן ד' מח"נה שכלולה כל מחנה מן ק"ג כדאית' בזוהר פ' תרומה בההיא רבי' שדרש (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור שהם ב' מחנות מן חסד ורחמים כל אחד כלול מק"ג כמנין מח"נה ועז"א (שם ח) להנחיל "אוהבי "יש כי י"ש צריך לחלק על ג' פ' ק"ג מנין הנחי"ל אוהבי יש וכשראה יעקב ג' מחנות נגד ג' אבנים שהכין למעלה מראשו אמר (תהלים ג) ועתה ה' מנן בעדי כבודי ומרים ראשי לכן אמר אכן יש ה' במקום הזה שהוא סוד ג' קוין אלקי אברהם אביך נוצר חסד ק"ג אורות ואלקי יצחק ק"ג אורות והנה. אנכי עמך ק"ג אורות הרי חסד דין ורחמים מנין י"ש כ"ש שם בזוהר להנחיל אוהבי יש ואנכי לא ידעתי דהיינו מצד השכינה שהיא נקראת אנכי לא ידעתי אח"כ כי אנכי סוד כסא נשלם עם מראה סלם שהוא משה או דוד שהי' הוא האבן גדולה שע"פ הבאר כי לקחו אבות העולם מקומן למעלה בסוד (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים. ועל ארבע מחנה שכינה א' אין זה כי אם בית אלקים כי מן ד"פ מחנה נעשה בי"ת ומן ארבע מתנות אלו רמז לו הקדוש ברוך הוא שמיכאל הוא שר של ישראל כמ"ש (דניאל יב) ביום ההוא יעמוד מיכאל שרכם לכו אמר לו אלהי אברהם אביך שהיה מלאכו מיכאל גם רמז בכאן כי מיכאל וישראל קשורים זה בזה ש"ר מישראל כ"ן מן מיכאל הרי שרכם ז"ש (תהלים סג) בי תמכה ימינך וכן סמא"ל אדו"ם בהיפך אותיות משולבים ומקושרים זה בזה סלם מוצ"ב בגי' קל"ח שנה שהיו מלאכים למטה הם סוד חק"ל תפוחים הם י' אותיות ההוי"ה המתפשטין בד' עולמות אבי"ע מילואים של ד' מילואי ההוי"ה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן מ"ו ל"ז י"ט כ"ו בגי' קכ"ח הרי קל"ח ז"ס אכן יש ה' במקום הזה על מילואי ההוי"ה (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו ואנכי לא ידעתי (דברים לב) כי חלק ה' עמו שגם הוא סוד חק"ל ולפי ששם של ס"ג יוד הי ואו הי שיש בו ג' יודין וא' כתב האר"י ז"ל סודו א"ל ויצא מן (דברים ו) שמע ישראל י"י אלקינו י"י י"א"י הוא שם קדוש לכן כשהתחיל יעקב עתה לקרות שמע התחיל אלקים אלי אתה לפי ששם ס"ג הוא בבינה שנקראת אלקים והוא סודא"ל לכן התחיל באלקים וסיים ע"ז השם שיוצאין מן ס"ג אל"י אתה. לפי שעשו חירף וגידף כלפי מעלה באומרו הכי קרא שמו יעקב ורקק וכן רמז יעקב ג"פ (תהלים סג) אל"י את"ה אשחרי"ך צמא"ה ל"ך נפש"י כמ"ה ל"ך בשר"י על עון פלילי שחירף רשע בגובה אפו (שם י)אין אלקים כל מזימותיו לכן ג"פ ס"ת הכ"י. כמה לך בשרי במדרש כבהמות הללו המצפות למים לפי שראה סלם שהוא סוד עולם היצירה תמן כשאמר ר"ע לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים

לפי שדובר שקרים לא יכון לנגד עיני לכן צמא"ה לך נפשי בגי' סול"ם נגד מים קדושים מצפים כבהמות:

אכן יש י"י במקום הזה ואנכי לא ידעתי. הקושיא המפורסמת הלא מלא כל הארץ כבודו. גם מ"ש לא ידעתי ואלו ידעתי לא ישנתי וא"כ עבירה היא ליישן במקום קדוש מדוע לא הציל הקב"ה אותו מזה השתא בהמתן של צדיקים כו'. ע"ד הפשט ראה סלם דא צלותא דבר נש כדאיתא בזוהר וראה הפרש תפלות עולים מא"י לתפלות שעולים מח"ל ז"ש ויצא מא"י שהיא ארץ ז' עממין נקראת באר שבע וילך לח"ל שהוא מקום חרן אף וקליפות ויפגע במקום רז"ל אמרו שהיה לו העולם ככותל כי ראה ד' מחיצות המעכבים את התפלה הן הן ד' מלכיות ד' קליפות שראה יחזקאל קודם שעולה הרמתה ז"ש וילן שם מלשון (שמות טו) וילונו העם כי יש שם מקטרג ומי הוא המקטרג היותר גדול לז"א כי בא השמש מלאכו של עשו שנקרא מאור הגדו"ל ויעקב עשה תקנה לזה ויקח מאבני המקום סוד תורה שמתוך ד"ת אם אבן נמוח ובזה מבריח כח הקליפות כמ"ש (משלי כח) מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה אבל העומד מד"ת להתפלל מתוך ד' אמות של הלכה נמצא הקליפה בורחת מפני שרה גבירתה ז"ש וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא ויחלום ראה שתפלות הנמשל לסלם יש הפרש בא"י ובח"ל שבח"ל והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים. ובא"י והנה י"י נצב עליו מיד כי (תהלים כד) לה' הארץ ומלואה ר"ל אף מילוי שלה והחלל מתהום ארעא עד רקיע רק לי"י והתפלות שבח"ל עולים דרך סולמות צור בשיפוע ולכן ראה יעקב שהסלם היתה בשפוע קצה א' על הארץ בח"ל וקצה העליון בשפוע בירושלים ועז"א אין זה על קצה א' שעל הארץ וזה על קצה השני שהיה עוד בשמים וכשראה הפרש א' אכן יש י"י במקום הזה על בית אל' כי יש הפרש בין מקום א' למקום אחר ואנכי לא ידעתי שיהיה הפרש בין מקום א' לחבירו כי מלא כל הארץ כבודו או שראה הפרש בין תפלות יחיד לתפלות רבים והנה סלם על תפלות יחיד אמר והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו (תהלים קב) פנה אל תפלת הערער שיש מערערים עליו ומבקרין פנקסו ועל תפלת ציבורא והנה י"י נצב עליו על יעקב כי יעקב אתכליל מרבים מכל הפרצופים נמצא בו נרמזין שני ענינים ועז"א אכן יש י"י במקום הזה בודאי בלי שום ספק בעולם כי (איוב לו) הן אל כביר לא ימאס ז"ש אנכי אלקי אברהם אביך הן אל חסד אל אבל ואנכי ר"ל כשאני מתפלל ביחיד לא ידעתי אם היא מקובלת אם לא ז"ש ויק"ץ יעק"ב משנת"ו ויאמ"ר ס"ת צבו"ר שראה שהוא כלולי מרבים ועז"א דוד (תהלים סט) ואני תפלתי לך ה' ר"ל כשאני מתפלל ביחיד אזי צריך

להיות התפלה עת רצון לך י"י רחמים אבל (שם) אלקים ברוב חסדיך ר"ל כשרבים שם אזי אף אלקים מ"הד ברבים ענני:

או יאמר ראה סלם שהקב"ה עושה סולמות משפיל לזה ומרומם לזה כי רעיונו על משכבו סליקו שהיה עושר ובא אליפז ולקח כל אשר לו ונעשה עני לכן סל"ם בגי' ענ"י מוצב ארצה שהנה איש א' שפל מוצב ארצה ולמחר ראשו מגיע השמימה וראה הפרש בין תפלת עניים לתפלת עשירים שעל תפיות עשירים והנה מלאכי אלקים עולים על העושר ועל העני אמר והנה ה' נצב עליו (שם) כי שומע אל אביונים י"י בעצמו וכשראה מעלות העני (שם קט) כי יעמוד י"י לימין אביון ז"ש אכן יש י"י במקום הזה שכל כך מעלה גדולה יש לעני שלעולם ה' עמו מאנין חבירין דמלכא כמ"ש הנה אנכי עמך אם העני עמך ועז"א (אכן יש ה' במקום הזה) ואנכי לא ידעתי כ"כ מעלה לעני בעו"הז לפני המקום:

או יאמר שראה הפרש סלם זה מוצב ארצה על מזבח אדמה כדאיתא במדרש וראה הפרש בזמן שב"ה קיים ובזמן שאין ב"ה קיים שעבודה שבלב היא התפלה כי בח"ל והנה מלאכי אלקים עולים אבל בא"י בזמן הקרבנות והנה ה' נצב עליו קרבן לה' ממש ועז"א אכן יש ה' במקום הזה כשמקריבין קרבנות במקום אז בעצמו אבל כשאנכי מתפלל לא ידעתי את מקום כל הכחות ז"ש אין זה על הקרבנות כי אם בית אלקים ר"ל בזמן שב"ה קיים אבל וזה שתעלה התפלה בכל זמן לשער השמים. אין זה על י"ב שבטים תיקונא דשכינה כי אם בית אלקים מלכות אבל וזה שהוא יוסף סלם מוצב ארצה מנשה אפרים הם בתוך י"ב דגלין וזה יוסף בעצמו מגיע השמימה אסתלק לאתר דדכורא מגיע שער השמים לעילא. גם י"ב נחלות של א"י למטה הוא לקבל י"ב שערים למעלה ברקיע והסלם הוא סוד קישור עולמות. ע"ד הדרש ראה כשיצא מבית מדרשו של שם ועבר שהסיטרא אחרא רודפת אחריו הוא עשו אבי אדום ומלאכו שהוא יצ"הר שטן מלאך המות ז"ש ויצא יעקב מבאר שבע אז מיד וילך חרנה שהוא חרון אף של מקום ויפגע במקום כמו שכל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו כן הוצרכה לסבב בה"מ בשיר של פגעי' בתופים כי הס"א רודפת אחריה ז"ש ויפגע במקום ויחלום והנההאדם כסלם שיש לו ב' צדדין כן לאדם ב' צדדין והשליבה מדבקת ב' צדדין כן תורה ומצות נקשרין ב' הצדדין וכן האדם גוף נפש מוצב ארצה וראשו מגיע השמימ' נשמה ורוח מזווג שני חלקים יחד ז"ש והנה מלאכי אלקים (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות כי הרוח מזווג שני הצדדין יחד. גם ראה והנה המקטריגין שנקראין מלאכי אלקים עולים למעלה ומסטין ואח"כ יורדין ליטול רשות וליטול נשמה גם מסטינים למטה והנה ה' נצב עליו לשומרו מן זבובי מות כי יצרו של אדם מתגבר ולולי הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו ז"ש (בסוכה) לע"ל

יצ"הר נדמה לצדיקים כהר בוכים האיך יכולין לכבוש הר גבוה כזה פירשו הקדמונים בשביל זה בוכים הצדיקים שבלי ספק לא כבשוהו הם רק הקב"ה עזרנו ולא יהיה להם שכר זה ז"ש יעקב אכן יש ה' במקום הזה רואה אני שא"א לכבוש הס"א רק ע"י הקב"ה ואנכי לא ידעתי כי חשבתי כי בן אדם בעל בחירה והוא כובש ההר בעצמו שאלו ידעתי לא נתתי תנומה לעיני לא ישנתי שינת ארעי בעו"הז והייתי קובע עוד עתים לתורה ז"ש מה נורא המקום הזה על מלחמות יצ"הר שבקרבו ישים ארבו אין זה א"א לכבוש אותו כ"א ע"י בית אלקים משכהו לבית המדרש שהרי כל זמן שהייתי טמן שם לא נלחם עמי ועתה רואה אני שאם פגע בך מנוול זה משכהו לב"המ ועז"א (תהלים צא) עמו אנכי בצרה שהקב"ה מסייע לאדם (שם לה) מציל עני מחזק ממנו על יצ"הר אחלצהו מן צרות (מיכה ז) אויבי איש אנשי ביתו ואכבדהו ע"ש (איוב לו) לא יגרע מצדיק עיניו:

גם ראה סלם סיני ומתחלה פגע במקום הר המוריה מקום שהתפללו אבותיו ז"ש אכן יש ה' במקום הזה שהוא הר המוריה אבל מן הר סיני שנותנים בו י' דברים לא ידע ז"ש ואנכי לא ידעתי שמזה ההר נתנו בו י' דברים. ז"ש אנכי אלקי אברהם אביך שבשעת עקידה ראה יום השלישי מרחוק על מתן תורה ושם ג"כ קראה הר ה' שהוא הר המוריה והנה הר המוריה הוא יותר טוב מן הר סיני כמ"ש (תהלים סח) הר אלקים הר בשן כמו שדרשו רז"ל שהר גבנונים הר בשן בעלי מומין נגד הר סיני למה תרצדון כל הרים הם גבנונים בעלי מומין נגד ההר חמד אלקים לשבתו כי הר סני (שמות יט) במשוך היובל המה יעלו בהר ז"ש מה נורא המקום הזה על מקום אבותיו (תהלים סח) נורא אלקים ממקדשיך אין זה על סיני רק בית אלקים שכל זמן שהשכינה בו אבל וזה הר המוריה שער השמים:

ויצא יעקב מבאר שבע יעקב היה שביעי לבירור ולצירוף מאדם קדמאה אדם שת נח שם אברהם יצחק יעקב וילך חרנה כמו שאף הוכנה ללידת יצחק שהוא עולה תמימה אבל ארץ מצרים היתה מלאה גלולים וכשפים במקומם חיישו לתגבורת הקליפה כי עדיין לא הטהרו מזהומתן של תרח ונחור לפיכך לא קרב אליה אברהם כל ימי הגולה כי זווגם של אברהם ושרה גורם ביטול הקליפה כטעם גרש את האמה כי מדת החסד גוברת על כל המדות שבחוץ לכן נקרא מיכאל שאין כאל ישורון וזיווג אברהם ושרה הוא כענין יבום שבכוונת יחודם היו ממשיכים כל הנשמות להבראות לגרים הראוים להדבק בזרעו של אברהם וכל ימי היותו אברהם בחרן נתכוון לתקן כל הנשמות של עשרים דורות שהיו לפניו והכינו את אשר יביאו תחת כנפי השכינה כל הגרים עד ימי משיחנו וכן מצינו ביצחק שישב בגרר לתקן גרים גרורים וכן עתה יעקב יצא לתקן ג"כ נשמות הנגנזות כי

כבר היה אד"הר (משלי יז) מצרף לכסף ע"י אברהם שיצא ממנו ישמעאל סיגי יצחק (שם) כור לזהב ע"י עשו שיצא ממנו אבל יעקב ובוחן לבות י"י כי (ישעי' ב) האלילים כליל יחלוף ולכן היה יעקב אצל לבן רועה צאן ע"ם נצוצות טהורות להפריד הקליפה מן המוח ז"ש פצל במקלות לכן נאמר גבי יצחק (בראשית כב) והתברכו בזרעך כל גויי הארץ שהוא לשון הברכה שהושפל ענף מן אילן לעפר ונטמן בעפר עד שישרש גזעו גבור בארץ יהיה זרעו ז"ש ושמתי את זרעך כעפר הארץ שהוא מקבל כל הבריכות ולפי שאברהם הוא קדמאה לגיורין אמר אנכי אלקי אברהם אביך כי הוא באמת אב המון גוים והתחיל בתיקון זה תחילה ונטע אשל:

"**ויצא** "**יעקב** "**מבאר** "**שבע** "**וילך** "**חרנה** בכנפי יונה דרש ראשי אתוון בגי' ש"ע שהוריד יעקב ש"ע נהורין לדעתי הוא סוד ש"ע דמעין שבכה יעקב באותו פרק כמו שדרז"ל על פסוק (תהלים קכו) הלוך ילך ובכה על יעקב והנה ש"ע נהורין באין מאריך שיש לו ג' רישין כ"א כלול מק' הרי ש' שיש לו ג' קרניים ואח"כ ז' מדות כ"א כלול מי' הרי ע' ויצ"א יעק"ב בגי' בזעי"ר. ראה סלם דא סיני כי אז נתלבשו ישראל בסלם חשמ"ל שזכו להוריד ש"ע נהורין (חבקוק ג) וכסה שמים הודו ז"ס במדב"ר סינ"י בגי' או"ר פניא"ל ומאחר שהקב"ה הראה לו ענין מתן תורה עז"א יעקב אם יהיה אלקים עמדי ע"ס (שמות כ) וידבר אלקים את כל הדברים האלה מפי הגבורה ניתנה ונתן לי לחם על לחמה של תורה קאמר ובגד ללבוש ע"ס מלבוש של תורה כדאמר י"י עוז לעמו יתן שנותן להם התורה אז י"י יברך את עמו בשלו"ם בהיפך אתוון מלבו"ש ובתוך ד' עולמות יש לבוש בפני עצמו לכן ויצא' יעקב מבאר" שבע" ס"ת ארב"ע כי בז' קולות ניתנה תורה ומלובשת בד' לבושים סודם ד' עולמות פרד"ס כי עולם כיסוי לפי מדרגתו. ז"שא ושבתי בשלום אל בית אבי לא קאמר לשלום כדין חי רק בשלו"ם ע"ס מלבו"ש זה קאמר ולפי שיעקב הוא מצד הטוב של הבל ולבן מצד הרע ז"ש כל אשר תתן לי שהוא סוד הבל הטוב שבו עשר אעשרנו לך כי י"פ הב"ל הוא סוד ש"ע נהורין ואז כשיאירוש"ע נהורין וישא יעקב את רגליו שהעולם יונק משני ירכי קשוט משא"כ בימי הגלות עולם עומד אחד סמכא כדאיתא בריש אידרא עד אימת ניתיב בקיימא דחד סמכ"א. "מבאר "שבע "וילך "חרנה ר"ת משו"ח סוד ויצא יצחק לשוח שהוא סוד עולם אצילות נקרא מי שח"ו ביחזקאל ושם לא יוכל לעבור (יחזקאל מז) כי גאו המים מי שח"ו ס"ת ארבע כי רצה לירד לעולם אצילות שנקרא מי שח"ו ו'י'צ'א' יעקב "וירא "יעקב "צירופי "אותיות שהם שבע בשמו ז' צורות ויצחק ח' ואברהם י' עיין לקמן פ' בהעלותך גם על ז' אותיות שאין להם חלוקה ע"ש:

ויצא יעקב מבאר שבע על ז' מלכין קדמאין דמותו ומאנין תבירין (משלי כד) כי שבע יפול ז' נפילות עד צדיק שהוא שביעי וקם הם ז' כריעות שכרע יעקב לקבל עשו ז' פעמים עד גשתו עד אחיו והם ז' בעילות שבעל אותו רשע ליעל מבאר שבע מלוי י"י אלקים ע"ב ש' כי יעקב כלול מתרווייהו ב"ר נפל"י נקרא משיח לפי שהוא גלגול של אדם שהוה מלא קומתו מסוף העולם עד סופו ואח"כ נתמעט ונפל על ק' אמה ואח"כ גלגול שני של דוד שהיה ג"כ נפל רק שנתן לו אד"הר ע' שנה ואלו נתן לו אד"הר ק' שנה היה מתקן נהורא כדקא יאות מכל עשר קיטרין כלול מעשר והיתה קומתו של אד"הר מתוקנת כדקא יאות ועתה שלא נתן לו רק ע' שנה ואותן ע' בן ל' היה במלכו לא נשארו רק ל"ט כי שנה א' ברח מפני אבשלום בנו ז"ש (שמואל ב כג) נאום הגבר הוקם על שלא הי' לו רק ע' מן ק' וישארו ל' מן השלשים הכי נכבד לכן נקרא משית ב"ר נפל"י תרין נפצים כד"א באדם קדמאה (בראשי' ב) ביום אכלך ממנו מות מיתה קדמאה תמות מיתה תנינא (הושע ו) וביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו ז"ש יעקב וכל אשר תתן לי עשר וגו' שהם סוד שיעור קומ"ה הוק"ם על כי שיעור קומה הוא סוד ק' בגי' ע"ל זה רמז (משלי יז) תחת נער"ה במבי"ן בגי' דוי"ד משי"ח (שם) מהכות כסיל מא"ה עולה אד"ם עם הכולל:

ויצא יעקב מבאר שבע ידוע שכל ששת ימי החול משוררים החיות ברקיע ושיר שלהם בקול הכנפים כמ"ש (יחזקאל א) ואשמע את קול כנפיהם (ישעי' ו) שש כנפים שש כנפים לאחד בששת ימים לכל יום מימי השבוע ובשבת אמרו מה"ש רבש"ע, מי ישיר בזה היום השיב הקב"ה יש לי כנף א' בארץ שנאמר (שם כד) מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק ואותו הכנף הם ישראל שמשבחין להקב"ה בכל יום מימי השבוע משבחין מזמור (שמואל א ו) וישרנה הפרות שהוא מזמור (תהלים צו) שירו לי"י שיר חדש כי נפלאות עשה כי מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית אבל, בשבת לא שייך לומר זמר זה ואומרים ישראל ומלאכים יתד יהי כבוד וז"ש ואתה קדו"ש יוש"ב תהלו"ת ישראל ס"ת שב"ת כי בשבת יושב וממתין הקב"ה לתפלות ישראל ז"ש (איכה ג) חדשים לבקרים שבכל יום מחדשים מלאכים לבוקר ואומרים שירה אבל רבה היא השירה העולה מן ישראל שהם שומרי אמונים ז"ש (שם) אמונתיך (שיר ד) תשרי מראש אמנה זה אברהם שחרית (שם) מראש שניר זה יצחק מנחה (שם) וחרמון זה יעקב ערבית ז"ש ויצא יעקב מבאר שבע שהוא סוד שבת שבו יוצא יעקב התחתון ובוקע כל עולמות בתפלתו ומבטל חרן שהוא בס"א כי רזי לי רזי לי כל ימי השבוע ראה סלם מוצב ארצה ומלאכי אלהים עולים ויורדים בו כי עולים בו' כנפים ויורדים בו' אבל כשיבא באר שבע שהוא שבת אז והנה ד' נצב עליו על ישראל שהתפלה עולה מלמטה גם ס"ת ארבע ובאר שבע ד"פ שבע

כ"ח עתים ללבנה מוזכר בקהלת והן הן כ"ח עתים מן תחלת בריאת עולם עד סוף ימי המשיח כבר כתב מהר"ש מלכו באיגרת שלו ששלח לבני א"י קודם ה' ששרפו ה' (קהלת ג) עת ללדת א"הר שנולד ואחר שחטא (בראשית ב) ביום אכלך ממנו עת למות. עת לקרוע שרבו המינים וחלקו על התורה גם עשו התורה לכמה תורות עת לתפור שבא אונקלס הגר במ' גרים עמו ועשו תרגום לתורה ואז התקינו קליפת נוגה ההיא סביב לקדושה ועז"א שלמה (שיר א) שתורה אני שהתורה לובשת שק בגלות ושערי תורה נעולים מבחוץ היא שחורה ובפנים נאוה (שם) כאהלי קדר זה אונקלס שהיה מן הקדרים ועשה אהל מפרס ומסך לתורה ומלבן ומצהיב התורה שהם מלובנים כיריעות שלמה ולבסוף עת מלחמה גוג ומגוג ועת שלום ושבתי בשלום אל בית אבי כי זה הוא אחרון של כ"ח עתים לכן פסוק ראשון ז' תיבין וכ"ה אותיות וכן איש"ר מברך וכן פסוק (שמות כ) וידבר אלהים את כל הדברים האלה:

במדרש ויצא יעקב פתר קרי' על חנני' מישאל ועזרי' ויש לפרש מ"ש ויקץ יעקב משנתו קאי על גלות בבל (תהלים קכו) בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים וירא ויאמר "מה "נורא "המקום הזה ר"ת המ"ן שהיה בסוף גלות בבל וראה יעקב הגזירה שח ונצטער ע"ז וכמ"ש בפ' וישלח הצילני נא מיד אחי מן עשו ויאמר אין זה כי אם בית אלקים שכל תחבולותם היה לבטל בנין ב"ה ז"ש במדרש אין זה הרי חרב וידר יעקב נדר לאמר אם יהי' אלהים עמדי. כמ"ש (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו' (תהלים קכד) לולי ד' שהיה לנו בימי המן ושמרני מכל עבירות שבקש להעביר על דת ונתן לי לחם לאכול שמחה ומשתה וי"ט או לחם לאכול ובגד ללבוש זו בגדי כהונה שתחזור הכהונה ותבנה ב"ה אז והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלקים הוא אבן שתיה שהיה בבית שני במקום ארון שעליה הושתת מצב העולם וזהו שמתי מצבהכי יעקב (בראשית מט) משם רועה אבן ישראל וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך שעולה גולה בימי עזרא מאיליהן קבלו המעשרות כי לא היה חייבים במעשרות בבית שני רק מאיליהן קבלו וע"ש וכל מעשה אבות היה סימן לבנים ודבריהם הכל רמז על מאורעות הבנים כנודע והוא רמז נכון בכתובים אלו לע"ד עיין ביפה מראה פ' הרואה ד' מ"ח:

ויקח מאבני המקום ג' אבנים הם ג' טיפין דאיזדריקו (וכל טיפה היא סוד ג' יודין ג' עשרונים) לדעתי תיקון ג' טיפין אלו בג' אבות אברהם טיפה תיקן ד' הויו"ת נקרא א"ב המו"ן גוים יצחק ב"פ טיפה ב"פ א"ב המו"ן יעקב ג' טיפין רצוני ג"פ א"ב המו"ן שהם י"ב הויו"ת ורזא דא ויצא יעקב מבאר שבע הרי יש ביעקב עצמו בשמו ז' הויו"ת ויחלום והנה סלם הרי ה' הויות מנין ק"ל שהוא ס"לם הרי כשפגע יעקב במקום וילן שם והנה

ה' נצב עליו דהיינו תיקן כל י"ב הויות ז"ש אכן יש ה' במקום הזה שידע מעלות ס"לם שהוא ה' הויו"ת ואנכי לא ידעתי שיהיה ג"כ כשמו ז' הויות מרכבה עליונה לכן אמר אין זה כי אם בית אלהים שהוא י"ב בקר דלעילא סוד רתיכא קדישא ואמר ז"ה ז' הויות של שמו ה' של ס"לם. ז"ש וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך כי כל א' מן אבות התחלתו בי' אברהם ראש שמו מן א' יצחק בי' יעקב בי' וכן ג' ברכות של ברכת כהנים כל פסוק מתחיל בי' וכן ירושלים מתחיל' בי' ותרין כרובין שהם ב' משיחין שבאין מיהודא ומיוסף מתחילין בי' לכן הוסיף משה ליהושע י' שיהיה גואלם חזק תורה י' דברות תפלה י' לשונות גם י' במראה הסלם ראה קומתו של אד"הר שהיה מסוף העולם ועד סופו שהוא סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה לסוף שהוא עד רום רקיע ערבית כמ"ש ויצא יעקב מבאר שבע אינון רקיעין כי משם מתחיל הפירוד זיווג נשמת זכר ונקיבה יש זיווגו הולך אצלו כזיווג יצחק ורבקה אבל כאן הוא הלך אחר הזזוג והנה מלאכי אלהים עולים כההוא דאמרי' שבקשו מלאכי השרת לומר לפני אדם קדוש והשיב הוא (תהלים צה) בואו ונשתחוה ונברכה לפני ד' ז"ש והנה ד' נצב עליו ויאמר אנכי ד' אלהי אברהם אביך כההוא דאתמר גבי משה על אביך הראשון שהוא אדם קדמאה וביאר כאן ג' חלקי גלגולו ותיקן אברהם נפש יצחק רוח והוא נשמה ז"ש אכן יש ד' במקום הזה ס"ת הנשמ"ה ולפי שאד"הר ממקום כפרתו נברא לכן קפל הקב"ה כל א"י תחת יעקב אכן גו' במקום הזה ראה סלם דרגי' דיוסף שהוא מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כי כל בגי' סוד דאחיד בשמיא וארעא אכ"ן נוטריקן "אלף "ככב "נגה יוסף זכה לאות אלף (משלי ד) ואורח צדיקים כאור נגה וכן בזוהר על פסוק מנוגה הוא יוסף סיטרי' אכן" נודע" הדבר" ס"ת נע"ר אתמר עליה א אכן שהוא סוד אלף כ"ו ולפי שאות אלף הוא צורת שם בן ד' ז"ש יש ד' במקום הזה על צורת אלף שהוא כ"ו כי מתחלה היתה בסוד וייצר ד' אלקים אמר יעקב ג' דברים (שמות כא) שארה כסותה ועונתה נגד שארה לחם לאכול נגד כסותה בגד ללבוש נגד עונתה סוד זווג השכינה והיה ד' לי לאלקים כד"א גבי אדם קדמאה (בראשית ב) ויקח ד' אלהים את האדם שלקח עמו שכינה ויניחהו בגן לעבדה על השכינה קאמר ולשמרה כמ"ש ושמרתיך בכל אשר תלך והם תלת קטרין של נר"נ נגד נפש משלי יג) צדיק אוכל לשובע נפשו ויתן לי לחם לאכול (דברים ח) לא על הלחם לבדו וגו' רק על כל מוצא לתקן נשמות שהמשילו המקובלים למלך שנתן לעבדיו לחם והזהיר שלא ליתן להם לחם חדש עד שיאכלו אותו הלחם עיין בפ' וישב ברקנ"טי. הנה אנכי עמך בא לתקן (ירמיה לח) עב"ד מלך כושי כי הלך אז אל אדם גם ענין מה שדרש בזוהר בעובדא דר' חייא ור' יוסי דפגעו בבר נש מאנשי ארקא כו' עיין

בזוהר עז"א ונתן לי לחם לאכול. קודם שחטא אד"הר הוציאה, א"י גלוסקאו' עז"א יעקב ונתן לי לחם לאכול כבראשונה שלא אצטרך לטרוד רק יהי' לחם מוכן ובגד ללבוש על כלי מלת שיהיה הכל מוכן כבראשונה (תהלים עב) יהי פסת בר בארץ ממש כמ"ש הקב"ה והשיבותיך אל האדמה לתקן קללת (בראשית ג) ארורה האדמה בעבור"ך שהוא לשון עבור הארץ שנתקללה החיטה בחטא אד"הר ותוציא כל שבולת יהיה בראש הרים שיעור (במדבר טו) ראשית עריסותיכם ועז"א וכל אשר תתן לי אז שלא יצטרך לבא לידי עשר מלאכות שנאמרו בפת ולכן מניחין ה' אצבעות על הלחם וכן י' תיבות בברכת המוציא ז"ש עשר אעשרנו כפל או שיתן שיעור חלה שהיא עשירית איפה ואיפה עשירית כור ויטהר העיסה ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש וגבי גר א' (דברים י) ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה במדרש לפי שהוא סוד כהונה מבית ומבחוץ שזכה יעקב בקניית הבכורה לאכול וללבוש ואין הכהונה פוסקת מזרעו לעולם ולפי שיעקב יש כח בבניו לטהר בגד בוגדים ולזכך ולעשות מן מלאך אכזרי מלאך טוב זדונות כזכיות (תהלים מה) מור וקציעה כל בגדותיך עד שיהא ראוי ללבישה כטעם כלאים בציצית וכן בבגדי כהונה אבל אצל גר שנשא גיורת אין כחו יפה להעביר הכתם לגמרי לפיכך זכר בו שמלה דיו שיחלף משמאל לימין וז"ש (בראשית מה) חליפות שמלות שנתן יוסף לאחיו ויעקב הוצרך לומר (שם לה) הטהרו והחליפו שמלותיכם ואצל ישראל אמר (שמות ג) ושאלה אשה משכנתה כלי כסף כלי זהב ושמלות גם בקש יעקב להעלות ניצוצות טהורות ונשמות גרים הם לבוש לנשמות ישראל כמבואר בסבא משפטים ז"ס (דברים י) אהב גר לתת לו לחם ושמלה שבו מתלבשין לעלות הרמתה. או יאמר על ג' כתרים כתר תורה לחם‌לאכול כתר כהונה בגד ללבוש במסורה ב"פ ללבוש ללבוש את הבגדים ועל כתר מלכות אמר והיה ד' לי לאלקים. אין זה כי אם בי"ת אלהי"ם בגי' היכ"ל זכו"ת הוא נגד גבורה בבריאה שם יושבין ע' סנהדרין שם אליהו מלמד זכות (תהלים צו) "ואלקי "לצור "מחסי או בקש יעקב על בניו ונתן לי בשבילי לחם לאכול על (שמות יו) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. ובגד ללבוש (דברים ח) שמלתך לא בלתה מעליך ואמר לי כי מן נפל על כל א' מישראל ע"מר הוא סוד אכן י"ש ד' במקום הזה כל ישראל יש להם חלק גם לבניו נאמר ממטיר לכם לכל צרכיכם שבבת אחת ניתן להם רק אח"כ נתחלק על יום יום וכן בגד ללבוש אחת למ' שנה כמ"ש שמלתך לא בלתה מעליך גבי יעקב זכותו גדול א' בגד אבל גבי המון ישראל א' שמלתך שלא היה כח בידם להפך לגמרי רק משמאל לימין בזוהר סלם דא מטטרו"ן מוצב ארצה בשם שד"י וראשו של שדי מגיע השמימה שם של ד' והנה מלאכי אלקים עולים י"ב מרגלים דיליה עיין בזוהר ז"ש יעקב

אין זה על י"ב מלאכים אלו מנין ז"ה וז"ס ויפגע במקום וילן ש"ם בגי' שד"י הוי' ורעיונו על משכבו סליקו לכן ראה אז אותו סלם ועליו קאמר מה נורא המקום הז"ה:
אמר יעקב **מתי אעשה גם אנכי לביתי** לתקן עיסה ששיעורה ג"ם ביצים והוא סוד משיח בן יוסף עליה אתמר בזוהר (שמואל ביב) גם ד' העביר חטאתך לא תמות כי הבל מסיטרא דטוב התחיל לטהר העיסה (בראשית ד) והבל הביא ג"ם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן שהקריב עולה עם מנחה שהיא שיעור עשרון ועל אותה עיסה קלקלה חוה (שם ג) ותתן ג"ם לאישה כי מתחלה היה מסוף העולם עד סופו כלול מכל ג' עולמות שית אלפין שנין שהם כלל כל ג' עולמות בכל עולם ב' אלפים שנה ואחר החטא לא היה רק חלה שהוא תרומה הרי ממאה העמידו על ק' אמה ז"ס (שם ב) עץ הדעת טוב ודע שהוא כלול מג' שמהן שהם בג' עולמות ס"ג מ"ה ב"ן בגי' ק"ס מנין ע"ץ ועתה בא יעקב לתקן ויאהב את רחל ג"ם מלאה לפי שמן רחל יבא "משיח "בן "אפרים שהוא בגי' שלש סאים סוד איפ' של אד"הר כמ"ש אברהם אל הנער לעשותו שהוא יוסף ז"ש יעקב ושבתי בשלום אל בית אבי שלום הוא יוסף הצדיק בי"ת בגי' י"רך יעקב הן הן שלשה עדרי צאן כמבואר בזוהר בהאי פרשתא אשר ע"פ הבאר וז"ס וייק"ץ יעקב משנתו בגי' ארי"ה שהוא סוד חומשין של חלה שהם מנין ע"ל פ"י ה' והם סוד טפחים של לוחות שניתנו בסינ"י סוד סל"ם ונרמז (במדבר ד) ע"פ י"י ביד משה ר"ל שהלוחות שניתנו מיד ליד היה בו טפחים מנין על פ"י י"י והיא סוד אנכי אלקי אברהם אביך בגלגולא קדמאה פני ארי"ה אל הימין וגבורה בגלגולא תניינא שניהם יחד חשבון ע"ל פ"י י"י כל א' ובצירוף שניהם נבנה (תהלים פט) ת"בל ומלואה שהוא סוד איפ"ה כי יש באיפה ת"בל ביצים גם ע"ז אמר וכל אשר תתן לי עשר דהיינו איר של אד"הר שראה בסלם מסוף העולם עד סופו מוצב ארצה ומגיע אל מול מרכבה עליונ' עשר אעשרנו יעקב ראה להמתיק ג' אלקים שבגרון בסוד שכתב האר"י ז"ל (תהלים סט) נח"ר גרוני סוד חרן ג"פ אלקים ז"ש וילך חרנה וכמו שיש אלקים שופטים בארץ כן מלאכי אלקים עולים ויורדים בו ז"ש אכן יש ה' במקום הזה שראה מיתוק שלהם הוא עם ג"פ הוי"ה צירף יחד ג"פ אלקים עם ג"פ הויה בגי' יש ה' סוד של"ו עז"א (איוב טז) של"ו הייתי ויפרפרני ועז"א (דניאל ד) של"ו הייתי בביתי והוא סוד של"ו שנפל במדבר וז"ס הטבת חלום ג' הפוכי' ג' פדויות ג' שלימות הענין כי מצד ב"ד שלמעלה שהם ג' כולם מסכימין לדין הרי ג"פ אלקים סוד מאין אתם מחר"ן אנחנו ויעקב שהוא קו הרחמים גורם סוד הדע"ת אע"פ שאמר על עצמו אכן יש י"י במקום הזה שהוא בסוד תפארת מלבר ולא מלגאו כמשה רבינו שהוא סוד דעת והוא סול"ם סינ"י מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה עלה למעלה ראש ז"ש על עצמו אכן יש ה'

במקום הזה שהוא רזא דת"ת ואנכי לא ידעתי ר"ל אינו מגיע עד שער הידיעה כמ"ש (שמות ב) וידע אלקים וסמוך ליה ומשה היה רועה ר"ל מצד שמשה היה רועה לכן בימיו פתח שער הידיעה אבל יעקב על עצמו אמר ואנכי לא ידעתי ועתה אומר הידעתם את לבן אם באו עד שער הידיעה כשמלבין ג' מיני אלקים שנרמז בסוד נח"ר והוא בן בתואל הוא ולא בן נחור אלא שמלבין עונותיהם של ישראל כשראה שלשה עדרי צאן רובצים על הבאר והשיבו לו ידעני ומי גרם קו האמצעי שהולך למעלה ז"ס השלום לו כי כבר אמר יעקב על עצמו ושבתי בשלום אל בית אבי שהוא סוד שהשיבו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן ובאותו שעה שלום לכל עולמות לכן ג' הפכין שמהפכין ג' אלקים ומי הוא המהפך ג' פדויות שג' בתי דינים דלעילא (ישעי' נא) פדויי י"י ישובון שמהפכין אלקים לי' לכן ג' שלומיות חל"ם בגי' ג"פ הוי"ה ז"ס הטבת חל"ם שבג' הויות מהפך חר"ן לכן כשיצא יעקב מבאר שבע שבע זמנין לגזור מן שמיא דלהיוי טבא וילך חרנה לכן ויחלם כי סוד חל"ם ג' הויות ז"ש יש י"י במקום הזה:

וישא יעקב את רגליו שרצה לתקן תרין ירכי קשוט רזא דמלה מצילין תי"ק הספר עם הספר תי"ק בא"ת ב"ש אד"ם ויעקב הוא הספר שירד עם הסייף כרוך מן השמים בעת א' ובעונה אחת כי קי"ל תאומים טפה תחת הן ונחלקם לשנים כדאמרי' בפ' נושאין על האנוסה ועו"א מ"ה נור"א המקו"ם הז"ה בגי' תי"ק אין זה כ"א בית אלקים יר"ך יעק"ב בגי' בי"ת שהוא סוד ד"פ מחנ"ה כי על זה אמר יעקב ללבן מתי אעשה גם אנכי לבית"י לתקן בית שלי שיהיה יר"ך יעק"ב של"ם וס"ת אי"ן"ה כ"י א"ם נצח הוד יסוד מלכות מבואר סוד זה וזה שער השמים וכשנשא יעקב את רגליו אזי תהלים קכב) עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים כי שקר אין לו רגלים אבל אמת יש לו רגלים ומאחר שאמר יעקב וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך ע"ס (מיכה ז) תתן אמת ליעקב עשר אעשרנו לך כי בזו המדה יתוקן אדם כי מעשר של אמ"ת אד"ם ומאחר שנתן הקב"ה אמת ליעקב אז יש לו רגלים ז"ש וישא יעקב את רגליו אז וילך ארצה בני קדם לא קאמר מאן אבל על סוד סטרא אחרא שאז חלף והלך לו ואז אין לשקר רגלים כי כבר קצצו לנחש את רגליה ונגזר על גחונך תלך ז"ש הני ברכי דרבנן דשלה"י מנייהו כי (איכה א) טומאתה בשוליה וז"ס שולי המעיל שהיה לכ"ג שמות כח) כפי תחרא לא יקרע כי השטן נתאבק עם כה"ג ורצה לקרוע בגד שלו ויעקב נתאבק עמו העלה אב"ק עד כסא הכבוד שרצה לטמא א"ותו ב"רית ק"ודש וישא מלשון משא ידיה כשטיהר יעקב את רגליו לישנא מעליא נקט כדאמרינן בפ' מצות חליצה (שופטים ה) בין רגליה כרע נפל וכה"א (שמואל ב יט) ומפיבושת לא עשה את רגליו אז וילך אב"ק ר"ל נוטריקן ארצ"ה בנ"י קד"ם שאין

לו שליטה עליו ועל אותו אבק צוה אברהם לשרה לטהר את העיסה היא הטפה וליטול ממנה חל"ה וא' רחצו רגליכם שמשתחוים לאבק רגליהם גם אליהו כפתו תחת רגליו כשעלה בסער"ה הוא סוד רוח סערה שאינו עושה כלום רק בצווי עשה, כי קהלת י) לא ישוך הנחש אם לא לחשו לו מלמעלה וציוו לעשות משפט ועז"א (מלכים א טו) המלך אסא חל"ה א"ת רגליו לעת זקנתו מדה כנגד מדה שעשה אנגרי' עם ת"ח שהם ברכי דרבנן ומייגע אותם לכן חלה א"ת לרבות ת"ח מא' עד תי"ו ויוכח יעקב עם לבן ויוכח אמ"ש על א"הרן מ"שה ש"מואל שהם סוד תרין ירכי קשוט סוד תי"ק הספר הם ד' מלכיות בני ישראל הם ספר וגם סייף מבחוץ כרוכין זה בזה כקליפה המשמרת מוח שבפנים (חבקוק א) כי "רשע "מכתיר "את "הצדיק ר"ת לבן רמא"ה גרם "ב' חור"בנין בגי' ל"בן רמא"ה שהוא חשך כלול ג' משמורת של לילה "חמור "שור "כלב בסוד (תהלים קד) תשת חש"ך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער ב"ו דייקא. (שם קכא) א"ש'א עיני אל ההרים מסתכל בסוד "אשל "של "אברהם. יעקב כשראה אינון ז' טיפין בסוד (בראשית ד) שבעתים יקם קי"ן דאינון שבע בנות שהיה לכהן מדין ואינון ז' פרות רעות וטובות של פרעה:

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. שראה שצריכין זיקוק ומירוק (תהלים יב) אמרות טהורות כסף מזוקק שבעתים לכן אמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה כי כלה דלעילא מתברכת בז' ברכאין לכן סדר נשים ז' מסכתות ויעקב יצא לתקן ג"ע כי כבר קדמו אברהם אבי אביו לתקן ע"ז ויצחק ש"ד והוא ג"ע לכן אמר מה נורא המקום הזה כי הוא בגלגולא תליתאי בא נתקן בית אלקים ז"ש אין זה כי אם בית אלקים על סיבוב שלישי שלו א' בסוד (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך קאי אהאי טיפה קדמאה שלא ראה קרי מימיו בן פ"ד שנה תביא בית ד' אלקיך באינתו דיליה שקרא ר' יוסי לאשתו בי"ת כי לולא זה. לכן יעקב קרא בי"ת אין זה כי אם בי"ת אלקים נקרא בי"ת ע"ש "בנין "יסוד "תקרא שהוא ראש תוך סוף יסוד הוא סוף בנין הוא אמצעי תקרא הוא ראש י'ע'ק'ב' "יסוד "עצים "קורה "בית כי מג' אלו יסוד עצים קורה נבנה בי"ת (בראשית לג) ויבא יעקב שלם וכשיסוד נופל וידו אוחזת בעקב עשו אז נקרא שמו יעקב היוד הוא ראש אבל כשנסתלק הצלע של יעקב שהוא היוד (שם לב) והוא צלע על ירכו שהוא יסוד אז הנחש (שם ג) תשופנו עקב. יעקב ראה סלם שהעולמות קשורים אלו באלו שתי ספינות כמו שהוא למעלה כן הוא למטה:

ויצא יעקב מבאר שבע. על שבע איקלימון כן למעלה ג"כ המרכבה על שבע שבעה המה (ד"ה ב טז) ד' עיניו משוטטות בכל הארץ. ויצא" יעקב" מבאר" שבע' ס"ת ארב"ע

כן למעלה המרכבה על ד' נהרות (בראשית ב) משם יפרד והי' לארבעה ראשים ז"ש והנה סלם כמו שהוא מוצב ארצה כן ג"כ וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים הם עולין תרין ויורדין תרין הרי ד' והנה ה' נצב עליו כי ד' אלו הם סוד ד' רגלין דלעילא וכן ד' רגלים למטה ויעקב עליהם (מלכים א ה) שנים עשר בקר והים עציהם ז"ש והנה ד' שהוא י"ב גבולי אלכסון עומד עליו כי הוא במקום ים העליון ומי שיודע סוד גבולין שהגביל יהושע לבני ישראל למטה בא"י כן חנו כל דגל למעלה ז"ש וכשלקח יעקב אבני המקום י"ב אם יעמוד הוא י"ב שבטים ונעשו אבן אחת אז ראה שהוא סוד המרכבה ז"ש ואנכי ל ידעתי שהי' הים על י"ב בקר ז"ש אין זה על י"ב גבולין כי אם בית אלקים כי י"ב שבטים הם תיקוני שכינה שנקראת בית אלקים אבל וז"ה הם י"ב שערי' שברקיע כי כל א' הולך אל משפחתו ואל בית אחוזתו כי לראובן משפחת הראובני שהולך ראובן לבית משפחתו למעלה משפחת הראובני וכן מטייל דיקלא בישא בהדי קינא דשרבי כתוב בתורה וילך עשו אל ישמעאל כי ישמעאל הוא דיקלא בישא ועשו הוא קינא דשרבי דמתרגמינן איש שדה נחש ירכן התוס' גורס' נחשירכן אדם בטל והבטילה מביאה לידי זימה דממלל בגוורותא הן הן הכלבים כחו של עשו קינא לשון מקום ויפגע במקום על עשו וילן שם מלשון וילינו כי הי' קין השקו את הצאן על סוד תורה שבעל פה לכו רע"ו כאן הראה להם סוד תורה שבע"פ רבי עקיבא וחביריו וכולהו אליבי' דתלמידייהו הוו וכ"ד אלפים תלמידים שלו הוא סוד כ"ד של רבקה שנשבר בימי החורבן (קהלת יב) ותשבר כד על המבוע ואליעזר דאיהו מטטרו"ן אמר (בראשית כד) והיה הנערה אשר אומר אלייהטי את כד"ך היא הנערה אשר הוכיח ד' ראובן ראה ד' בעניי תרגום עולבני ולא פי' כן בשום מקום אבל לפי שעתה נתברר כוונת הבכי שלה כי עד עתה היתה חושבת שתהי' עם עשו וכשנולד ראובן אז ראתה בפרצוף שלו שהוא הצדיק גמור כי בלי ספק ידע יעקב אבינו גם לאה בהכרת הפרצוף גם במעלליו יתנכר נער ואז נודע מחשבתה הטובה שלטובה נתכוונה לאה וא"כ בזה אמרה כי ראה ד' בעול בני שהבכייה שלה היתה לטובה ומעולם לא עלה על לבה הרשע ההוא ועז"א כי עתה יאהבני אישי שהיא צדקת ועל אהבת המצות אמרה כן בשמעון א' כי שנואה אנכי ח"ו שיהיה אבינו יעקב בכלל אל תשנא אחיך בלבבך גם שיהיו השבטים בני שנואה זה הדבר שא' לאה כי ראה ד' בעניי הוא ממש טעם מה שאמרו בברכות מה בין בני לבן חמי כי ראובן ראו בו סימני חסידות וצדקות מיד כשנולד ובזה ראה ד' בעניה:

הבה לי אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה. קושיות רש"י שאפילו קל שבקלים לא היה אומר כן הר"אש הירץ שבא יעקב להודיע ללבן שכל מחשבתו ודעתו על רחל והשותה

בכוס זה ועיניו בכוס אחר בניו פגומין לא נצרכה אף לשתי נשיו וא"כ הודיע ללבן שלא ירמה אותו להחליף ויגרום לפסול זרעו לז"א הבה לי אשתי כי אני מחכוון בביאתי אליה דייקא ולא על אשה אחרת ואנשי מקומו לא רצו להכשיל את יעקב וצווחו כל הלילה בשכרותם הא לייא הא לייא כדי שירגיש יעקב ולא יהיה העון תלוי עליהם ויעקב לא הרגיש ויהי בבוקר ואז הבין את קול הצווחה שהי' בלילה והנה היא לאה ז"ש למה זה רמיתני:

או שאמר יעקב ללבן הבה מלשון הזמנה כמ"ש יהודה לתמר שצוה יעקב ללבן שצריך הכנה והזמנה דין של תבעוה לינשא ונתפייסה צריכה לישב ז' נקיים לכן אמר יעקב ללבן שאסור לו להחליף כי צריך הודעה ולספור ז' נקיים ז"ש הבה לי אשתי כי מלאו ימי שקבענו יחד זמן המתנה מאחר שהי' יודעת זמן הנשואין א"צ ליתן לה עוד ז' ימי נקיים ז"ש ואבואה אליה ר"ל אליה דייקא יהיה חופה דחזיא לביאה אבל אם ח"ו תתן לי אשה אחרת א"כ תגרום לי לשמש נדה ואסור לו לבא עליה בלי הזמנה וז' ימי נקיים ולכן אמר יעקב ללבן אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה נקט מנין ז' שלא יזוזו מפיה ספירת דין נדה שהיא שבע ימים נגד ז' ימים שתהא סופרת רוצה אני לעבוד בשבילה ז' שנים ז"ש ויהי בעיניו כימים אחדים ר"ל על ז' ימים ספירת אשה לבעלה באהבתו אותה ובזה שמר יעקב לזרז על דין נדה ולכן אחר כך כשאמר יעקב למה רמיתני אמר לו לבן מלא שבוע זאת פי' רש"י של זאת ונתנה לך גם את זאת אלו ז' הם היו ימי נקיים של רחל כדין תבעוה לינשא ונתפייסה צריכה לישב שבעה נקיים וכן בכאן מאחר שנדחית נשואת רחל מפני נשואה לאה לכן הוצרך עוד להמתין שבעה נקיים עבור רחל ובחבור קדמאה פרשנא שכל ענינו של יעקב להביא תרין כרובין בארעא דוגמת תרין כרובין ברקיע ושני כרובים אלו באו מבניה של רחל יוסף ובנימין יוסף לקבל מטטרו"ן ביצירה ובנימין לקבל סנדלפון בעשיה ולכן נרמז סוד זה במראה סלם שראה על סנדלפו"ן שהוא אופן א' בארץ א' מוצב ארצה ועל מטטרו"ן שהוא זיז שדי שראה רבה בב"ח עד קרסוליו במים וראשו מגיע השמימה והוא שר של עולם היצירה ששם מלאכי אלקים עולים ויורדים בו ואלו השנים הם לבושי חול כביכול של הקב"ה אבל בשבת סוד כורסייא שההנהגה על ידי הקב"ה בעצמו ז"ש פעם שנית והנה י"י נצב עליו עליו דייקא שהוא דיוקנו של יעקב בעולם הכסא ז"ש ויצא יעקב מבאר שבע הוא סוד הנהגת עולם ביום שבת על ידי דיוקנא של יעקב שהוא סוד שבת כי שבת הוא עולם הבריאה ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו אבל כל ו' ימי השבוע שהעולם מתנהג על ידי תרין כרובין אלו מנעל וסנדל ז"ש מלאכי אלקים דייקא שהם ו' יומין דחול שהעולם מתנהג ע"י ו'

שמהן אב"ג ית"ק הם סוד (ישעיה, ו) שש כנפים לא' ז"ש עולים ויורדים בו' קרי בי' ב"ו כי ו' יומין אינון ובכל יום ו' ו' אתוון וכשראה יעקב שהקב"ה אמר אנכי אלקי אברהם אביך דייקא כי אברה"ם אבינ"ו בני' עול"ם העליו"ן ועתה הראה לו שדיוקני' גבוה על גבוהים שהם ב' עולמות יצירה עשייה א' אכן יש י"י במקום הזה כי ארבעה עולמות שראה הם אבי"ע נגד שם של ה' ד' אתוון בכל עולם אות בפני עצמו ואנכי לא ידעתי שיהי' דיוקני' למעלה מן עולם ועז"א על עולם העשייה שהיו מלאכים מקטרגין תמן מה נורא המקום הזה אין זה ר"ל העשיה רק בית אלקים ששם מארי דיבבא מארי' דדינא אבל על מטטרו"ן א' וזה שער השמים כי זעיר מקנן במטטרו"ן אבל מטרנותא מקננא בסנדלפון ז"ש בית אלקים ולדעתי סוד זה נרמז בתיבת סלם בעצמו סמ"ך מזה הצד מ' מזה הצד ל' שהוא מגדל הפורח באויר באמצע והם מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדין שהוא על מטטרו"ן וסנדלפון וז"ס (שמות לד) מסוה שהי' ע"פ משה מ' ס' ו"ה הם מן ב' לוחות כד"א (שם לב) וה' לוחות מעשה אלקים המה וה' מכתב מכתב אלקים הוא וכן בכאן ל' של סלם מורה על לוח מזה הצד מ'מן מטטרו"ן ס' מזה הצד רומז על סנדלפו"ן ל' של לוח באמצע כי מ' ס' בלוח הי' עומד בנס והלוחות הם ב' למ"דין שהם ב"פ ל' ראה ענין גדול תמונת ל בכתב אשורית כשתעמוד ב' למדין יחד הרי אתה רואה בעיניך צורת לב אדם כזה [ציור] ז"ס שנקרא לבו של אדם לב ר"ל ב' למדין כשתניח ב' למדין אשורית זה כנגד זה הרי בתמונ' התחלה וסוף לב שהוא סוד ב' לוחות שהם ממש לב של כל התור' כי התור' נכללה בהם וז"ס סל"ם באותיות הראה לו סיני שיקבלו התורה ע"י תרין כרובין בסוד (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים שהוא בני' מטטרו"ן וסנדלפו"ן שיונקיסמן שם של מ"ב בסוד אש"א א"רבעים ש"תים א"ותיות לכן צוות יעקב (תהלים קכא) אש"א עיני אל ההרים מאחר שהם מסיטרא דדינא (שם) מאין יבא עזרי הדר א' (שם) עזרי מעם י"י עושה שמים וארץ על תרין כרובין שהא' מוצב ארצה והשני ראשו מגיע השמימה (שם) אל יתן למוט רגליך על מקום הקליפות שהם בעשייה רע יותר מן טוב גם ביצירה הם שוים רע וטוב (שם) י"י שומריך נגד מטטרו"ן (שם) י"י צלך נגד אליה"ו הנבי"א בגי' צ"ל שהוא בעולם העשייה לכן אמר יעקב כשראה זיווגו של רחל להעמיד ב' כרובין אמר הב"ה לי אשתי בגי' י"ב שיהיה לי י"ב שבטים אבל הכלל כולל אלו השנים נגד יוסף שהוא חנוך לנער א' כי מלאו ימי שהגיע שנת פ"ד שנה מנין חנו"ך להשקיט מ"הד קשה ורפה כי שאלו במתיבתא דרקיע מהו פ' ומהו ד' והשיב הקב"ה מהו ד' ומהו פ' עיין בפליאה באריכות והענין אות פ' היא מד"הד קשה ואות ד' רפה רק שהאותיות יגידנה לאחור למעלה הם תשר"ק והוא חשבון ב"פ מ"ב שהוא

שר הגבורה הוא פ"ד וכנגדו אמר יעקב כי מלאו ימי שהם מנין חנו"ך ואבואה אליה נגד כרוב שני שהוא אליהו הנביא ועלי' קא מכוון והם סוד סו"לם בו' בגי' אליה"ו חנו"ך. והן הן שני גואלין שלנו יוסף הוא משיח בן יוסף וא"ל בנימין שהוא אלי"הו מבני בניה של רחל כמ"ש יעקב ללבן מתי אעשה "גם "אנכי "לביתי ר"ת גא"ל ולכן כאשר ילדה רחל את יוסף א' שלחני כי כבר נולד גואלין של ישראל וכשנולד יוסף אמרה רחל אס"ף אלקים את חרפתי נגד מטטרו"ן שלמעלה אט"מון סגרו"ן פתחו"ן גם באי"ק בכ"ר אס"ף פ' רבתי בגי' "מנחם "בן "עמיאל "נחמי' "בן "חושיאל שהם חשבון י"פ אלקים כל כחות הדין ביחד ולפי שיוסף היא סוד ברית ז"ש רחל אסף אלקים את חרפתי כ"ש לשכם בן חמור (בראשית לד) חרפה היא לנו ליתן לאיש אשר לו ערלה חוש המשגל חרפה הוא ויוסף הוא מעביר ערל"ת ל"ב בגי' (שם מט) ב"ן פר"ת יוסף ולכן מל המצרים להעביר ערלה מן העולם ז"ש:

יוסף י"י לי בן אחר. ר"ל שיעבוד אל אחר מן העולם והוא שטנו של עשו שעליו אמר לבן טוב תתי לך מתתי לאיש אחר כי מזומנת היתה הגדולה לעשו שהיא איש אח"ר ובזה הראה לבן ליעקב שיתן לו את לאה במקום רחל כי אותה אתן לך ממה שהי' מזומנת לאיש אח"ר מ' מתתי הוא במקום מן ועז"א יעקב והחליף את משכורתי עשרת מנים רמז על מ' זו שהיא במקום מ"ן בדינה אי' ואחר ילדה בה שהיא לחלקו של אחר אלמלא נתן יעקב אותה לעשו אחיו ולא מנע (איוב ו) מרעהו חסד לא נפלה לחלקו של חוי חמור שהוא גם כן חלק אחר מה ששהתה בבטן לאה י"ב חודש כחמר שיולדת בי"ב חודש כזה מגיד מראשית אחרית שתפול בחלקו של חמור שהרי עיבורה של לאה מורה על חמור בי"ב חדשים:

נחשתי ויברכני י"י בגללך. הענין שידע לבן הארמי שיעקב סוד הקדושה כשהיא בביתו אז למעלה גם כן שר שלו שממנו יניקת נחש גובר ג"כ למעלה על הקדושה ז"ש נחשתי רואה אני כשנחש גובר ויברכני י"י בגללך כל זה בגלל שאתה גרוע ועובד ומשרת לי ובזה הקליפה למעלה גם כן על הקדושה (ד"ה א כט) כי כל בשמים ובארץ ר"ל כל מה שיש בשמים יש בארץ וכשם שלמעלה בגזירת (דניאל ד) עירין פתגמין כן למטה במאמר קדישין שאלתא ולב"ן הארמ"י כליל מתרין סטרין סמא"ל רה"ב בגי' לח"ש בגי' לב"ן הארמ"י (קהלת י) אם ישוך הנחש בלי לח"ש ר"ל שכלול מתרין סטרין שסודם לח"ש והנה כשרדף לבן הארמי אחר יעקב הוא כאלו רדף נחש אחריהם ואמר מחותני מהרר"ש שבגמ' שבת (ד' קי) כשרודף נח"ש אחר האשה תאמר לחש דשתנא ופי רש"י דרך נשים לי לכן השיבה רחל לאביה שהיה רודף אחריה דרך נשים לי כי נחש רדף אחריה:

הו"י ג"ביר ל"אחיך כי בזו הברכה ירש את עשו כי הן גביר שמתיו לך ויעקב שלח לעשו לא נתקיימה בי כי ב' אותיות נתקיימו ג"ר אבל ב"י לא נתקיימו כי עדיין לא יצא בנימין עד הג"ל הזה ה"ר ג"ריזים ל"ברכה ואחר עד ע"תה בגי' ה"ר גריזי"ם ג' ג"לגולי נ"שמה. עד הג"ל ה"כהן ג"דול ל"מעלה הוא העד הוא מיכאל עד הגל הזה שנחסר לו ל"ג שנה משנותיו שלא חי רק קמ"ז לפי שאמר את אשר ימצא אלקיך לא יחיה מנין יחי"ה הי' ל"ג נחסר לו ובאותו ג"ל נרמז לו ג"כ גמ"ל למ"ד בגי' קמ"ז שנה כנרמז ויוכח אמ"ש ארבעי"ם מא"ה שבע"ה ז"ש ועד המצב"ה מציבה אחר צד"י י' אם למסורת גם כן הכי הוי קמ"ז ז"ס (ירמיה ח) הצרי אין בגלעד עד שצריך לנקוד פסוק עד הגל בציר"י להוסיף על שנותיו של יעקב שיהיו כמנין כ"ח סט"ן ויאבק איש עמו שטן בסמך ז"ש (שיר ד) גל נעול אחותי כלה ר"ל גמל למד מלא שהוא גל נעול שימי יעקב גן נעול כי ג"ן פרשיותיו נעול גם כן בזה המספר ז"ש מעין חתום של התורה נחתמה ראש תחילת ה' חומשים הוא עולה אהיה וסוף קכ"ו שניהם יחד קמ"ז נגד קמ"ז מזמורים של תהלים:

ויחר אף יעקב ברחל התחת אלקים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן. בדרך הדרש אמר שא"א לו לשנות המערכה ולפי שהיא יושב תחת שרים שלמעלה בח"ל אלו הי' בא"י כי שם השגחת הש"י שחלק ע' אומות לע' שרים ובשעת דור הפלגה נפל גורל הקב"ה על ישראל גם נחלק הישוב על ע' שרים ונפל חלק א"י על הקב"ה ז"ש (דניאל ט) כי שמך נקרא על עירך ועל עמיך ר"ל שמו של הקדוש ברוך הוא נקרא על א"י שהוא עירך ירושלים עיר הקודש וגם עמך לכן ג' אלו מתחילין בי' שם בן ד' הוא שמו של הקדוש ברוך הוא וכן ירושלים וכן ישראל וז"ש והנה סלם מוצב ארצה שבכל ארצות מלאכי אלקים עולים ויורדים בו שניתן למלאכים אלו והנה ה' נצב עליו הי' א"י כי על א"י היהשם של י"י בעצמו או על יעקב (מיכה ד) כי כל העמים ילכו איש בשם אלקיו ואנחנו נלך בשם י"י ז"ש וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך כי מתחלה אמר והיה י"י לי לאלקים שם זה גבהו עשרה ומתחיל בע' בי' שהוא עשרה וכן כשישיב אותו על האדמה שהיא א"י מקודשת בי' קדושות כדתנינן במסכת כלים גם התחלתה בי' ומליאה י' בה' מקומות חסרה י' ז"ש יעקב התחת רשות אלקים שהיא א"י אני יושב שיוכלני לשנות המערכת השמים ליתן לך פרי בטן

או יאמר ג' מיני בנים יש הא' (משלי יא) פרי צדיק עץ חיים עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים הב' בנים כפשוטו הג' הן חכמי אמת הגידו שהצדיקי' אף שהם עקרים מולידים נשמות וזה טעם כל שנים שהי' אברהם ושרה עקרים עשו הנפש אשר בחרן והולידו נשמות גרים וכן יצחק מבן מ' עד ס' הוליד גרים וכן יעקב כל אותן שנים שהיתה

רחל (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית שהיא היתה עקרה והיתה עקרת הבית לכן ילדה בנים למעלה מנשמות של גרים לכן כשבאה רחל ואמרה ליעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי לכן חרה אף יעקב ברחל שעד הנה לא היה ח"ו זיווגם לבטלה רק למעלה למעלה להוליד נשמות ורוחות לכן א' התחת אלקים אנכי וכי רע בעיניך להוליד רוחות אלקים אשר מנע ממך פרי בטן הלא מאחר שאין לך פרי הבטן למטה בזה העולם א"כ בלי ספק יחוד וזווג שלנו עולה למעלה תחת אלקים וא"כ עתה שאתה כפוי טובה בזה שבחר הקדוש ברוך הוא כך להיות עתה זווג שלך למעלה למעלה ולכן:

ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף. אמר יעקב שלחני כי עד הנה הייתי פה כמו שהי' אברהם מוליד נשמות גרים מ"ח שנה שהי' בחרן בח"ל וכן יעקב כל ימי היותו בחרן אצל לבן והיתה רחל עקרה אותה הזרע לא הלך ח"ו לבטלה רק הוליד גם כן רוחות ונשמות והנה עתה שירדה הזרע למטה ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף מדקאמר כאשר ילדה את יוסף מכלל שעד הנה ילדה גם כן אבל לא ליעקב למטה רק למעלה לכן א' רחל כשילדה יוסף אסף אלקים את חרפתי שהוא מאסף לכל המחנות כי אס"ף בגי' בפ' רבתי "נחמיה "בן "חושיאל "מנחם "בן "עמיאל שהוא משיח בן יוסף שהוא מקבץ נדחי עמו ישראל נשמות הנדחים ז"ש יוסף ד' לי בן אחר כי עד עתה אסף אלקים את חרפתי שחשבתי שתלך לאיבוד הזרע אבל היו נבראים מזווגם נשמות תחת אלקים ממש למעלה ועתה יוסף ד' לי בן אחר שהוא למטה ולפי שבא יעקב לתקן ג"ע לכן הוצרך לעבוד ז' שנים ברחל בתך הקטנה כי בז' ברכאין מברכין לכלה (משלי יא) הולך" רכיל" מגלה" (תהלים מה) נצבה" שגל" לימינך" ס"ת כלה לכן א' עקב ללבן הבה לי אשתי כי מלאו ימי גם בא להמתיק ק"ך רבוא של כלבי' והוא ה גם כן בסוד ויפגעו בו מלאכי אלקים שהיו כפל ס' ריבוא ויקרא שם המקום ההוא מחנים שהם ק"ך ריבוא ז"ש כי מלאו ימי של ימ"י "יוד "מם "יוד בגי' ק"ך לכן ראוי להמתיק עתה כל כוחות הדין רחל מפני שאמרה דרך נשים לי מתה אז בשעת לידתה כי על ג' דברים נשים מתות בשעת לידתן ולפי שחטאה בדיבור נידה שגם הוא מג' מיני עבירות לכן מתה אז בשעת לידה כי לא הי' כח בד' מלאכי' הממוני' בעצ' השמי' בסוד גבא"י ונשב בגיא בזוהר פקודי היכל ב'. "ואביכן "התל "בי והחליף את משכורתי בכאן נרמזו תרין מאללי ארעא שהי' לבן הארמי כלול משתיהן תרין סטרין סמאל רה"ב שהם תרין סטרין שור וחמור כמ"ש עם לבן גרתי ויהי לי שור וחמור הן הן (יהושע ב) שנים אנשים מרגלים חר"ש חמור מזה הצד ושור מזה הצד נשתיירו אותיות אמצעים מ"ו מן חמור ו' א שור הרי כל"ב שתקע לבן את אהלו עם ס' ריבוא כלבין או ק"ך ריבוא ותרין אלו הם (במדבר כא) את והב בסופה. תרין מצורעין

שהלכו בסוף מחנה ישראל ר"ת "ואביכן "התל "בי וה"ב והחליף את משכורתי הרי א"ת וה"ב שניהם נרמזין פה:

מתי אעשה "גם "אנכי "לביתי. ר"ת גא"ל כי חוורא דבי רב"י הוא משיח והוא רבי יהודא הנשיא ניצוץ של יעקב אבינו שהוא זקף עשר אצבעות בשעת פטירתו שלא נהנה מזה העולם אף באצבע קטנה והוא עבד י"ד שנה בשביל ב' נשיו רצה לתקן זה ואמר מתי אעשה גם אנכי גם לרבות דור האחרון שלא יהנה רבי מזה העולם כן גם אני עתה אעשה כן לביתי לעולם הבא עיין לקמן פרשת מצורע

ביום השלישי כי ברח יעקב. בכאן נתפרסמה לו מדתו של יעקב שהוא יומא תליתאי דיהבית לן אוריין תליתאי ביומא תליתאי ואם פגע בך מנוול זה משכהו לב"ה לתמן ויקח את אחיו עמו כל סייעיה שמאלא וירדוף אחריו דרך שבעת ימים הן הן ז' כתרין כי עד שם מגיע הקטרוג מס"א והם ז' מלכין קדמאין אשר מלכו באדום ולכן מגע גוי ביין אסור בשתיה כי סוד יין הוא משומר בענביו סוד בינה ושם אין שום נגיעה בערל וטמא שהוא למעלה משבעה ימי בראשית ז"ש ויצא יעקב מבאר שבע הן הן סוד ז' ספירות וילך חרנה כי יש לחרן יד ונגיעה "וידבק "אותו "בהר "הגלעד ר"ת ואב"ה אך שחסר י' הלא בזוהר דרש (איוב ט חלפו עם אניות אבה ג"כ חסר על זו ואיבה של נחש כ"ד זינא דמסאבותא או רמז על אליהו שהוא מתשבי גלעד או על מכירת יוסף (בראשית לז) הנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד והוא בענין ותקע כף ירך יעקב ששם הדיבוק ונעשה צולע על ירכו עבור עון יוסף כי הוא סוד ידך של יעקב ז"ס וידבק אות"ו על אות ברית קודש גם סוד ז' ימים אלו על ז' שירוגים שניתנו לס"א לידבק בקדושה ז"ס וירדוף אחריו דרך שבעת ימים וידבק אותו שניתן לו ידבקדושה והוא סוד ז' כבשות שהושיב אברהם עם אבימלך:

ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים חד אמר ס' ריבוא וחד אמר ק"ך ריבוא גם תקע אהלו פליגי ביה אם ס' ריבוא כלבים היו לו ליעקב כשהי' בביתו של לבן או ק"ך רבוא. ענין מחלוקת הידוע שיש לשם אלקים ק"ך צירופים חציים ימינם וחציים שמאלים של ימין אצטריכו לבערה גופא של שמאל ס' גבורים להושיע לו מן הקליפ"ה הנה דביקים של ק"ש הם ששים בחושבן זעיר של חנוך המנהיג העולם בחול מן ס' ימינים כנגדן ס' אותיות של ברכת כהנים גם בפסוק (שיר ג) הנה מטתו שלשלמה כ' תיבות ג"פ ס' שמאליים וכן (תהלים צא) יושב בסתר עליון כי אתה י"י מחסי גם (שם ג) י"י מה רבו עד לי"י הישועה וכן אנו אומרים בפייט מיכאל מימין מהלל גבריאל משמאל ימלל ר"ל מימין תמן חסדו והללו אבל משמאל תמן מיללי הקליפות לכרוב ולמלל אותם כד"א

משום דאתיתו ממילאי אמריתו מילי מוליתא וכי היו מקללים אותם אבל נתנו עצה הגונה לעסוק בד"ת מאחר שהם בני עלי שאינם מתכפרים בזבח מנחה אבל מתכפרים בתורה ובג"ח ז"ש בניחותא אמריתו מילי שימללו ויכרתו המקטריגים מהם והנה ז"ס מ"ש בסוף כתובות א"ל ההיא בר אמוראי לבר ארעא דישראל האי תלתא דקיימא אגודא דירדנא כמה גזריתו מינה א"ל שתין כור א"ל אכתי לא עייליתו בה אחריבותו אנן מאה ועשרין כור הוי גזרינן א"ל אנא נמי מחד גיסא קאמרינן בר אמוראי הוא דידע לשוט בימא עילאה כדאיתא בפרק המוכר את הספינה האי תלתא סוד דקל שכינה נקראת כן קל"ד פעמים אדני בתורה והיא שליש מן זעיר לכן נקראת תלתא שנבנית משליש האחרון דקיימא אגודא דירדן מתמן יורד דין לעולם גם סוד או"ר נג"ה בגי' ירד"נא כי (יחזקאל א) נגה לו סביב ולפעמים נכללת כולה בקדושה ולפעמים בחול וכשאמר לבן ליעקב יגר שהדותא אז שחקה קליפת נג"ה שרמז על אונקלס הגר שעתיד לצאת מן לבן ארמי והוא ימתיק אותה עם תרגום שלו כי התרגום הוא ללשון קודש כמו שיליא לולד כן ישראל הם הולד ושיליא הוא סוד קליפת נג"ה ז"ס מתני' שיליא שיצאה מקצתה וכו' ושאל ההוא בר אמוראי כמה גזריתו מינה מן אילין צירופי בתי דינין של אלקים והשיב לו אנן מחד גיסא קאמרינן מסיטרא דימינא או ששים גבורים סביב לה משמאלא:

המעט קחתך את אישי שכל רעותא דיעקב ברחל הוה לכן ורחל עקרה ר"ל (תהלים קיג) עקרת הבית ורחל שרצתה בדודאי בנה לפי שידעה רחל שכל מחשבתו של יעקב באותה הלילה על רחל היה כמו שמסר לה סימנין ונמצא ראובן הוא בנה כמו שלא"ה בעצמה קראה שמו ראובן שלא סליק בשמא ולא אמרה ראו בני כי באמת לא היה בנה רק מחשבתו של יעקב על רחל היה ז"ש תנו נא לי מדודאי בנך לי דייקא שהם שלי כי באמת הם שלי שזה הבן הוא שלי ולאה השיבה אז בחכמה המעט קחתך את אישי לא זו בלבד שגרמת לי שבני ראובן נפגם מטעם זה (בראשית מט) כי עלית משכבי אביך לא קאמר משכב בלשון יחיד רק משכבי שתה בכוס זה ועיניו בכוס אחר לא נצרכה אפילו לשתי נשיו ק"ו באותו הפעם לא נתקדשה רק רחל ולאה עדיין לא נתקדשה ועיקר קדושין הם הרי את מקודשת ל"י ידים מוכיחות ז"ש תנו נא לי. ודבר זה גרם שלא נכנס ראובן לא"י רק מעבר הירדן לקחו נחלתם. גם מזה הטעם (ד"ה א ה) ובחללו יצועי אביו באה בכורתו של ראובן ליוסף כי הוא הבכור.

וישלח

וישלח יעקב מלאכים לפניו המקרא נדרש לפניו ולפני פניו ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים דא"כ מאי אתא לאשמעינן במה שאמר לפניו אם להודיענו שהי' מלאכים ממש שנזכרו במקרא שלפניו מן אותן החיילות שלח אותם הלא כבר אנו למדין שהיה מלאכים ממש או במה שאמר וישיבו המלאכים ולא כתב שהלכו כמו שכתבו הקדמונים או במה שאמר יעקב לעשו כה תאמרון לאדוני לעשו למה קראו אדוני בשלמא כה אמר עבדיך יעקב בא להודיע לשלוחים שמכניע הוא עצמו וכן ידברו לו כמו שכתב א"א מו"ז בספרו וכמ"ש מו' איסריל שנגד שר של עשו אמר כן שהיה אצלו אז. וא"כ הדרי קשיא אדוכתי למה אמר לפניו ע"ד הפשט כמו שכתבתי לעיל שהודיע אותו שהוא לא קבל הברכות עתה רק סילק אותם לסוף ימיא כמ"ש בזוהר ושלח לו שקיבל על עצמו המלכות כמ"ש לבסוף יעבור נא אדוני לפני עבדו והוא חלק מחנות שלו על ד' חלקים ויצו את הראשון גם השני גם השלישי גם כל העדרים הן הן ד' גליות ושלח לו זה מנחה שלוחה היא לאדוני לעשו שיקבל מנחה זו שיהיה מושל בכל ד' מלכיות אלו כמ"ש יצחק (בראשית כז) שא נא כליך זה בבל קשתך יון צא השדה אדום. והנה גם הוא אחרינו שהוא תופס מלכות אחריו ועז"א אכפרה פניו במנחה ומה הוא המנחה ההולכת לפניו ר"ל שיקבל מלכות לפני או הכיבוד הוא שהשכינה תהיה אצלו ז"ש מנחה שלוחה היא לאדוני לעשו שתהי' השכינה שנקראת מנחה אצלו ז"ס אכפרה פניו ומה היא המנחה ההולכת לפני ר"ל השכינה ההולכת לפני תהיה אצלו ז"ש ויקח מן הבא בידו ר"ל אותו ענין שלקח יעקב בידו בשעת יציאתו לעולם שנאמר וידו אוחזת בעקב פשו ילך מקודם למשול בזה העולם והוא יתפוס מלכות אחרי' דבר זה לקח עתה בענין שליחות מנחה זו ז"ש ויקח מן הבאבידו שהוא אחוזת יעקב שבידו דבר זה קיים עתה בשליחותו. ע"ד הדרוש הכתוב בא לתרץ קושיות הזוהר איך השתחוה יעקב לאל אחר שהוא עשו הלא יעקב אמר אליו ראיתי פניך כראות פני אלקים שהוא מלאך שלו שהוא סמאל והזוהר השיב והוא עבר לפניהם ר"ל הקב"ה שהלך לפני יעקב אליו היה משתחוה ועז"א אכפרה פניו במנחה אבל כוונתו על השכינה ההולכת לפני יעקב אליה אני משתחוה כן התפלל יעקב (תהלים יז) קומה ד' קדמה פניו שילך לפניו קודם כדי שתהיה ההשתחויה להקב"ה שהלך לפניו ועז"א וישלח יעקב מלאכים ולא היתה כוונתו רק לשם שמים שהיו מתהלכים לפניו (מיכה ב) ויעבור מלכם לפניהם וה' בראשם. או שעדיין קשה איך עשה יעקב זה הלא אסור לשתות מן פרצופי ע"ז שמקלחות מים לפניהם כדי שלא יאמרו לע"ז הוא משתחוה וא"כ איך עשה יעקב זה למראית עין שיש

לחוש שיאמרו שאל עשו הוא משתחוה מזה הטעם כתוב בהגהת אשר"י אסור לשחות מודים בשעה שצלם כנגדו לזה השיב הכתוב לפניו הוא לא עשה אלא לפנים שהחניף לרשע בעו"הז. וזה כוונת המדרש אלמלא סמכו ישראל על כחו של זקן לא היה תקומה לישראל בימי המן וקשה מה ענין זה לזה אבל הענין שגם שם באותו הדור נתחייבו ישראל כלייה שהשתחוו לצלם והשיבו בגמרא וכי משא פנים יש בדבר והשיבו הם לא עשו אלא לפנים אף הקב"ה לא עשה אלא לפנים עמהם. והלא אף מחשבה של ע"ז הקב"ה מצרפה למעשה וכ"ש להשתחוות במעשה ועל מה סמכו ישראל. וזה השיב על כחו של אותו זקן שגם היא השתחווה לעשו לפניו וחנף לרשע לפנים לפיכך סמכו על כחו שאינם מתחייבין כלייה על שהשתחוו לצלמו של אותו רשע לפנים ולבם בל עמהם לכן כשהגיע אסתר לבית הצלמים אז נסתכלה באיזה חטא בא להם לאותו הדור כלייה ונכנס בלבה השתחויה לצלם ראתה מעשה ונזכרה הלכה שאינם חייבים עבור זה כלייה ופתחה ואמרה (תהלים כב) אלי אלי למה עזבתני. וא"ת עבור שהשתתוו לצלם הלא אתה (שם) בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטימו שכוונתם בלב לשם שמים (שם) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל סבא שהיה מחשבתו עליך כשהשתחוה לעשו. ע"ד הרמז מלאכו של יעקב הוא אוריאל שכתב האריז"ל בספר המלבוש שנכנס עמו ג"ע אז אוריאל נכנס עמו והוא ההולך לפניו (שמות לג) ופני ל"א יר"או בהיפך אוריאל ולפי שמלאך אברהם מיכאל ויצחק גבריאל ויעקב אוריאל כמ"ש ויקרא יעקב שם המקום ההיא פניאל שהוא מלאך של פנים והוצרך יעקב לשלוח מלאכים שהם הולכים לפניו שהוא מחנה אוריאל כי היה מתייירא מן גיהנם שנכנס עשו לאביו עם שר שלו סמאל בשעה שקבל הברכות אם אינו רוצה יעקב במלכיות יקבל גיהנם כמו שקבל אברהם בברית בין הבתרים ועז"א שלמה (שיר ב) עד שיפוח היום גיהנם אז ונסו הצללים ה שרי אומות העולם (שם) סב דמי לך דודי לצבי לקבל המלכיות כמו שקיבל עליהם אברהם (שם) על הרי בתר שהוא ברית בין הבתרים שקיבל עליו מלכיות שהם הרים וכמו שצעק (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים הם מלכיות. או לפי ששלח לו מנחה מנין שעיר שהוא לעזאזל לקבל פניו של עשו שדומה לכלב כשאינם זוכין וכשמקובל הקרבן אזי מלאך המות דמות אריה שהוא אוריאל. או לפי שעשו בא בשתי רשעיות כמ"ש ויירא מאוד על גוף ויצר לו על ממון וכמ"ש הצילני נא מיד אחי (עובדי' א) מחמם אחיך יעקב תכסך בושה מיד עשו שופך דמים עז"א לפניו שיזכור דין לפניו כדי רשעתו כדי רשעה א' אתה מחייבו ואתה אינך עושה כן רק ארצה שעיר גבר שיידין שנותן עיניו בממון של ישראל (דניאל ז) וארו חיו רביעאה לה עיינין כעיני אנשא רע עיין בממון ועל גוף שדה אדום אדמוני שופך

דמים ז"ש לו עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי (תהלים קיט) כרו לי שיחות אשר לא כתורתיך שאין מחייבין לאדם שתי רשעות לוקה ומשלם ז"ש ואחר עד עתה יהיה בגלות עד (שם יב) עתה אקום יאמר ד' דהיינו משוד עניים שלוקחין ממון מאנקת אביונים גופן (דברים לב לי נקם ושילם על ממונן באו ימי הפקודה ועל הגוף באו ימי השילם ז"ש מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו אבל והנה גם הוא אחרינו שיצטרך לשלם לנו כל מה שלוקח ממנו בזה העולם כדדריש ההוא דמעמא דארעא וכן הוא אומר אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני לע"ל תלך המנחה לפניו ולפי שעשו רצה לפגוע בגופו ובממונו לכן אמר אכפרה פניו במנחה כדי לכפר ולרצות אותו בזה שהולכת לפניו דהיינו ממון שלו ואח"כ אראה פניו אולי ישא פני על הגוף שלו שלא יזיק לו. ז"ש במזמור (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך בצדקה שנותנין לעניים נגאלין כמ"ש (שם יב) משוד עניים וגו' עתה אקום יאמר גו':

או יאמר **וישלח יעקב מלאכים אלו שילכו לפניו (שם פה) צדק לפניו יהלך בשעת מיתה שכתוב למעלה מזה ויעקב הלך לדרכו שהוא על כל א' מישראל שנקראת הנשמה בזוהר ע"ש יעקב כי (שם כד) מבקשי פניך יעקב סלה דיוקנא תחת כסא הכבוד לכן נקרא יעקב כסא הכבוד כמ"ש בזוהר פ' וירא ע"פ (שמואל א ב) כסא כבוד ינחילם זה יעקב וכן הכתו' או' ויצא יעקב מבא' שבע על שבע ברכאין שבירך הקב"ה לנשמה כמ"ש בזוהר ע"פ (בראשית יב) לך לך מארצך וילך חרנה לזה העולם ודרך ג' עולמות הולכת הנשמה בי"ע לכן אמר ג"פ במקו' ובזה העול' היא סלם מוצב ארצה ועיקר שרשה למעלה כמ"ש בזוהר ע"פ (קהלת ב) החכם עיניו בראשו שהוא למעלה ומכל מצוה נברא מלאך ז"ש מלאכי אלקים עולים ויורדים בו כי מן עבירה נברא קטיגור ז"ש ויעקב הלך לדרכו כדרך כל הארץ אזי ויפגעו בו ב' סטרין אלין מלאכי אלהים מכל מצוה מליץ יושר ומן עבירה קיטרוג ז"ש וישלח יעקב בזה העולם שלוחיןמלאכים ממש הן הן שלוחיו הן הן עדיו לקבל ס"א ארצה שעיר שדה אדום. והכין עצמו לשלשה דברים שיהיה שלם בממונו בגופו ובתורתו לקבל ג' גולייריו בישין דיליה דתחות עשו הן הן ג' מחנות שחלק יעקב. וז"ש הצילני נא מיד אחי עתה בזה העולם וכל מה שאני עושה עתה בזה העולם הצילני ג"כ מיד עשו ר"ל גולייריו דיליה הממונים על יציאת הנפש הן ג' כתות של מלאכי חבלה הנרמזין (תהלים קטז) א"פפוני ח"בלי מ"ות "אף "חמה "משחית ואנו מתפללין מארבעתן והוא רחום עון משחית אף חמה הם בגי' אלף ח"י ז"ש הצילני נא מיד אח"י נרמזו ד' כוחות הטומאה שאמר עליהם יעקב מ"ה נור"א המקו"ם הז"ה אבל יעקב השיב לעשו יעבור נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאט"י**

רמז על יחוד תרין שמהן מדת יום מדת לילה שהוא בגי' אלף י"ט ז"ש לאט"י כי זה חלקו מכל עמלו לקשר מדת יום בלילה מדת לילה ביום לרגל המלאכה (איוב ה) כי אדם לעמל זה יולד (משלי יו) כל פעל י"י למענהו מלשון עדו"ת ולרגל הילדים הן תרין כרובים מלעילא (דברים יט) ע"פ שנים עדים אלו יקום דבר אין דבר אלא עולם כד"א (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו. מזמור (שם קכד) שיר המעלות לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל סבא על לבן שאמר לולי אלקי אבי אלקי אברהם (שם) לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם על עשו אדם רע נגד לבן אמר (שם) אזי חיים בלעונו לפי שלבן הלך ונעשה מלך ראשון באדום בלע בן בעור שהוא גלגולו של לבן ושם עירו דין הבה נתחכמה ז"ש אזי חיים בלעונו על שם בלע בחרות אפם בנו כשרדף אחר יעקב שאמר לו הקב"ה השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע וכשראה שלא יכול לו אזי מים שטפונו שנתן עצה (שמות א) כל הבן הילוד היאורה תשליכהו ובפעם שלישי (תהלים קכד) אזי עבר על נפשינו המים הזידונים שנתן אח"כ עצה בשיטים על זנות כי שם נחל שמגדל זנות שירפא אותם הקב"ה לע"ל (שם) ברוך ה' שלא נתננו טרף לשניהם רשע יראה וכעס שיניו דרשו על בלק ובלעם (שם) נפשינו כציפור נמלטה על בלק בן צפור (שם) מפח יוקשים כי אתחברותא דבלק ובלעם בזוהר הוא אתחברותא דסמאל וסייעתו ברקיע גם נתחכם עם סוד שנעץ בתהומא אלף ות"ק אמין וכמעט ששטף כל העולם בימי דוד ז"ש אזי מים שטפונו וכשזרק דוד שם אחספא ברוך י"י שלא נתננו טרף הפח נשבר צרור של חרם שצעק אל תגע בי והיה שם המפורש עליו ז"ש (שם) עזרנו בשם ה'. (ישעי' ט) דבר שלח י"י ביעקב ונפל בישראל כל מה שעשה יעקב אבינו בביתו של לבן בשבילנו בשביל דורות הבאים וכן כל מה שעשה עם עשו הכל בשבילנו הוא. לולי י"י תהיה לנו יאמר נא ישראל שהראה הקב"ה לו והנה ה' נצב עליו וכמ"ש יעקב אכן יש ה' במקום הזה אף שראה מלאכי אלקים עולים תרין ויורדים תרין שהם ד' מלכיות כדאיתא בפ' ר"א הראה לו הקב"ה כי בכל גלות יהיה אות אחת משמו ית' עמהם בגלות בגלות בבל י' של שם מדי ה' יון ו' באדום ה' אחרונה לולי י"י שהיה לנו י"י צבאות עמנו בקום עלינו אדם רע בליעל וחשב ד' מלכיות זה אחר זה נגד גלות בבל אזי חיים בלעונו. נגד מדי אזי מים שטפונו. נגד יון נחל עבר על נפשנו כי גזרו גזירות על המצות עד הנפש יגיע וכן במזמור (תהלים יג) עד אנה ה' נגד יון עד אנה אשית עצות בנפשי נגד אדום אמר אזי עבר על נפשנו המים הזידונים כי מלכות הרשעה נקראים זדונים ברוך י"י שלא נתננו טרף לשניהם זאב בין שבעים זאבים (בראשית מט) בנימין זאב יטרוף ר"ל מרדכי שבא מבנימין הוא יטרף זאב שהוא נגד מדי שנקרא זאב ערבות ולפי

שיש לעשו תלת גולייריו נגד אף אמר אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו הוא העיקר אף לא הביאה אסתר נגד חמה אמר אזי מים שטפונו נחלה עבר על נפשינו (שמות יד) והמים להם חמה כשהמים הולכים בשטף אזי מעלה חמה לכן נקרא (הושע י) כקצף על פני המים כי כשהמים רוגשין מעלים קצף וחמה נגד משחית א' אזי עבר על נפשינו (משלי ו) משחית נפשו הוא יעשנה מים זדונים אח הוא לבעל המשחית ולפי שבג' מקומות כמעט שכנה דומה נפשו של יעקב מפני עשו אחיו הא' כשלקח הברכות שאמרה רבקה מתנחם עליך להרגך עד תשוב חמת אחיך ז"ש אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו אח"כ כששלח אליפז בנו ולקח כל אשר לו אזי מים שטפונו. נגד פעם שלישי שנעל חמי טבריה לפני יעקב אזי עבר על נפשינו המים הזדונים ואח"כ כשבא ונשך ליעקב ונעשו שיניו קהות ברוך י"י ש"לא נ"תננו ט"רף ל"שניהם ר"ת לשט"ן שנתאבק עמו בדרך נפשינו כציפור נמלטה מפ"ח ג' גולייריו בישין משחית אף חמה כי פ' היא אות קשה אבל לולי י"י שהיה לנו שם של י"י בד' גליות כל גלות אות אחת מן שם של הוי"ה (תהלים קיח) יאמר נא ישראל ר"ל מ"ש יעקב הצילני נ"א מיד אחי לא רמז על אותו דור לבד רק על כל ד'גליות התפלל באותו פרק שבמלת נ"א כל ד' גליות גלות בבל נ"בוזר אד"ן נבוכד נצ"ר אחשורוש על גלות יו"ן נקנו"ר אנטיוכס א"דום נ"ירון א"ספינוס ז"ש יאמר נא ישראל ר"ל בעת שאמר ישראל סבא נא וזה רמז על כל ד' גליות. שייך לפ' תולדות בזה המזמור כשבא יעקב ליקח הברכות איך היה יכול לומר לאביו אנכי עשו בכורך הלא הוא אינו בכור (מיכה ז) ותתן אמת ליעקב וכמ"ש בזוהר שאז צעק יעקב (תהלים קכ) אל י"י בצרתה לי קראתי ויעננני אמר בצרתה ולא אמר בצרה כי צרה זו למדה לו רבקה אמו לכן אמר בלשון נקבה בצרתה לי אע"פ שקבלה רבקה על עצמה הקללות כמ"ש עלי קללתך בני מ"מ אמר יעקב הלא צרת אמי שיהיה לה הוא לי ג"כ כי בצרתה לי צר לכן קראתי ויעננני ומה היא העניה י"י הצילה נפשימשפת שקר איך להנצל שלא יוציא מפיו שפת שקר כי יעקב אמתי הוא אבל עתה שמכר לו עשו הבכורה יפה אמר אנכי אחר המכירה בכורתי ז"ש רבקה עתה בני עבור מה שתעשה עתה ברכה למדו אותך שם ועבר ז"ש עשו הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמיים ר"ל עבור זה הדבר שעשה עתה בלקיחות ברכות עקב אותי פעמיים את בכורתי לקח מתחלה ועתה לקח את ברכתי אמר גם כן מלת ועתה כמו שאמרה רבקה ועתה בני שמע בקולי זה שכתוב ה"קול ק"ול יעקב ב' קולות הא' לרבותיו והב' לאמו כל זה עבור ליקח הוא הידים ידי עשו ויקח את כל ארצו מידו מרשותו. גם כשהרגיש עשו שכל החרדה זו לתקן אכילת עץ הדעת לכן הוצרך יעקב ב' פעמים לרמות את עשו

בענין אכילה ז"ש ויעקבני זה ר"ל בענין אכילה פעמיים את בכורתי לקח ע"י אכילה ועתה לקח ברכה ע"י אכילה הכי קרא שמו הקב"ה קראו כן והסכים בכורסיא דילי' להוציא עולם מן קללות ואמר בזוהר שרקק כלפי מעלה ועביד הכי. גם אפשר לומר כי שני ענינים שרימה יעקב לעשו האחד ע"י רביו והשני ע"י אמו לבטל שני כוחות של עשו דכר ונוקבי' דרך אנשים לנגר אנשים הכי למדו לבטל כח סמא"ל עם לחם ר"ע ע"ין לקיים (משלי כה) אם רעב שונאך שהוא א' מז' שמהן דיליה האכילהו לחם ונזיד עדשים שהוא מאכל אכל מלאך המות ז"ש עשו הנה אנכי הולך למות כי (תהלים מט) זה דרכם כסל למו מלאכו היא שטן הוא מלאך המות ועתה באה רבקה לבטל כח נחש אשת זנונים שהיא נוקבי' ז"ש ועתה בני שמע בקולי ר"ל רמזה במלת ועתה על חיילותי' של לילית שהם כמנין ועת"ה לילית רוכבת על ת"פ מחנות כמנין לילית בגי' בזה שתשמע בקולי תבטל כוחותי' של לילית עם משיריותי' ז"ש לך נ"א אל הצאן וקח לי משם תיבת נ"א היא מיותרת אבל רמזה קה תיב"ת נ"א ותצרף לרבק"ה הרי בגי' נח"ש כי רבקה עולה חשבונה ש"ז עם נ"א הרי נח"ש ז"ש לך נא אל הצאן וקח לי משם ר"ל כשתקח לי לשמי עם תיבת נ"א הרי תבטל כח נחש ז"ש עשו הכי קרא שמו יעקב הוא לא היה ראוי להקרא רק עקב ע"ש ידו אוחזת בעקב אבל נקרא יעקב ויעקבני זה פעמים ר"ל ב"פ יעק"ב בגי' השט"ן גם יעק"ב בגי' סמא"ל אדו"ם בזה השם מבטל הוא כח סמאל למעלה ואדום למטה את בכורתי לקח ר"ל מה שלקח את בכורתי מזה הטעם לבטל כח סמאל ועתה לקח את ברכתי ר"ל מה שיקח, את ברכתי הוא מטעם לבטל כח לילית וחיילותי' שהם מנין ועת"ה תפ"א מחנות מזה הטעם שכח יעקב הקערה שהביא לאביו לאכול בו מטעמים ואותה הקערה הכיר עשו שהיה נותן לו יעקב נזיד עדשים בו ועל זה צווח עשו ויעקבני זה פעמיים ר"ל באותה קערה רימה שתי פעמים והראה באצבע על הקערה זה ה הוא הדבר שרימה אותי מתחלה ולקח בכורתי ועתה בזה הדבר לקח ברכתי. והענין כי הם מהפכין הקערה על פיה כמ"ש בפ' ר"א הגדול (איוב לט) כעת במרום תמריא תשחק לסו"ס ולרכבו לפי שהם מהפכין הקערה להפך דברי אלקים חיים לכן אמר יעקב ליצחק קום נא שבה ואכלה מצדי בעבור תברכני נפש"ך לפי שיש בו נפש חוה שהביאה קללות לעולם ועתה תברכני נפשך דייקא ובמלת שב"ה נרמזה לילית חייבתא כמ"ש ותפול שב"א ותקחם ומתרגמין לילית חייבתא ואל תתמה מלת שב"ה בה' שכן אמר לבן ליעקב טוב תתי אותה לך מתתי לאיש אחר שהוא סוד אל אחר שב"ה עמדי על נוקבי'. בתיקונים. לכן כשאכל יצחק מצידו תקן נ"א שב"ה

"נפש "אדם (משלי כ) "נר "אלקים "נשמת "אדם במה שקלקל עם ק"ל שנים בליליות עם רוחין שדין ויבא לו יין לפי שסחטה חוה ענבים:

בזוהר ע"פ היה זמן ביעור חמץ לכן עשתה לו שני גדיי עזים א' לקרבן פסח הב' לחגיגה ז"ש ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב כי הוצרכה היא בעצמה לעשות את הלחם כי אסור לאכול חמץ ועשתה מצה. ויבא לו יין סוד ארבע כוסות בפסח שהם כנגד ד' גליות שא' לעשו "שא נא זה בבל וכו' והם סוד ד' רגלי המרכבה הן ד' אותיות השם נרמזין במלת ש"א נ"א "שור "אריה "נשר "אדם לכן אמר ואברככה לפני ד' כי ד' כוסות הם ד' אותיות השם ונרמז כאן "את "המטעמים "ואת "הלחם סוד (בראשית א) "את "השמים "ואת "הארץ אצבע אלקים היא. ועשה לי מטעמים במדרש ר' אליעזר בשם ר' יוסי בן זמרא א' שלשה דברים נאמרו בו טוב למאכל ויפה לעינים ומוסיף חכמה ושלשתן נאמרו בפסוק א' כי (שם ג) טוב העץ למאכל מכאן שהוא טוב למאכל וכי תאוה הוא לעינים מכאן שהוא יפה לעינים ונחמד להשכיל מכאן שהוא מוסיף חכמה כד"א (תהלים פט) משכיל לאיתן וכן יצחק א' עשה לי מטעמים עכ"ל. מה בא זה ללמדינו אבל הענין כמו שאמרנו יצחק בא עתה לתקן חטא אדם וחוה שחטאו בשלש דברים שנאמרו שם זה שסיים במדרש מתחלה נהנתי מן הראייה וחטאתי בזה שנפקחו עיני שניהם ונרמה שני שעירים הן הן שני מצורעים שהלכו בסוף מחנה ישראל כדתנינן בפ' הרואה הא' נקרא (במדבר כא) "את והשני (שם) והב ועז"א בחבורא קדמאה והבאת לאביך ואכל ולא אמרה ותביא בלשון עתיד רק והבאת בלשון עבר נרמז "והב "את לתקן שני מצורעים אלו ומאחר שמתחלה נהנתי וחטאתי בראייה עתה רוצה אני לתקן ענין זה כי עבור זה (בראשי' כז) ותכהין עיניו מראות באותו עץ שהיה נחמד למראה. במדרש (שם) ראה ריח בני הראה הקב"ה ליצחק בית המקדש בנוי (במדבר כח) ריח ניחוחי תשמרו וחרוב כריח השדה (מיכה ג) ציונשדה תחרש אשר ברכו ד' הרי בנוי ומשוכלל תהלים קלג) כי שם צוה ד' את הברכה חיים עד העולם. בזוהר פ' ויצא יעקב כלול מתלת אבהן וראה ריח בני מסיטרא דאברהם (בראשי' כב) ויקרא אברהם שם המקום ד' יראה כריח השדה זה יצחק שיצא לשוח בשדה אשר ברכו ד' זה יעקב. וגם נרמזו בו שלשה קושרי קשרים מן נפש רוח נשמה כריח רי"ח בגי' בריא"ה השד"ה בגי' מטטרו"ן שהוא ביצירה אשר ברכו ד' בגי' אלי"הו פנח"ס שהוא בעולם העשיה מקשרין ג' תפלות בסוד (משלי י) ברכות לראש צדיק שבא עתה לקבל יעקב הברכות על ידן או להיפך רי"ח בנ"י בגי' סנדלפו"ן כריח השד"ה בגי' מטטרו"ן אשר ברכו ד' רזא דאמא עילאה מקנן בבריאה שנקראת אשר יראה ריח בני ריח התורה (שיר ז) דודאים נתנו ריח כריח השדה ריח הקרבנות עמוד

עבודה אשר ברכו ד' עמוד ג"ח שהוא אברהם דאתמר גבי' והיה ברכה שהברכות מסר לו הקב"ה הם זרע "ברך "ד' בגי' "אברהם. במדרש (משלי יב) לא יחרוך רמיה צידו לא יאחר ולא יאריך ולא יחריך ולא יאריך שכל היום הי' עשו צד צבאים וכופתן ומלאך בא והתירן כדי שיבא יעקב ויטול הברכות. (שם) הון אדם יקר חרוץ לפי שיעקב שופרי' דאדם הראשון הוציא עתה לקבל הונה של אדם הראשון ולהחריץ יקר (תהלים מט) שאדם ביקר בל ילין לכן אמר יעקב (איוב כט) ושרשי פתוח אלי מים וטל ילין בקצירי בזכות התורה שלמד שנמשלה למים זכה לברכה ויתן לך מטל השמים כי זה הזכות זכר יעקב ליצחק אנכי עשו בכורך אמרו במדרש אני סופי לקבל עשרת הדיברות שמתחילין אנכי אותו זכות גרם שהטל ילין בקצירי לא כמו אדם ביקר בל ילין והוא לן במקום ההוא. ז"ש רבקה ועתה בני שמע בקולי כי הגיע זמן שיאהב עשו קללה ותבואהו אותן לווטין שהביא הרמאי זה לעולם (משלי יב) לא יחרוך לא יאחר על פניו לשלמו ולא יאריך בהם רק תקח אתה עתה ממנו לך נא לשון עתה הגיע העת לראות את שלום הצאן הם ישראל (יחזקאל לד) ואתנה צאנ"י וקח לי מש"ם בגי' סמא"ל מקטר"ג הגדו"ל כ"ד מלא ש"ל רבקה שהוא כ"ף דל"ת ב"פ מרכבה לקבל (ויקרא טז) שני שעירים א' לד' וא' לעזאזל ק"ח ל"י בגי' פס"ח כי באותו פרק היה ונחלק לד' דגלים שכן ק"ח ל"י בגי' ד"פ דגל כי סמוך לזה אמר ד' בארות של יצחק אמרו במדרש נגד ד' דגלים ולכן סמוך לזה אמר ג"כ לעשו ש"א נ"א כליך ד' לשונות כנגד ד' כחות הטומאה שלו שגם יש לו מרכבה טמאה שהלך לצוד ציד כלב שכן כל"ב ר"ע בגי' מרכב"ה טמא"ה ק"ח ל"י בגי' קמ"ח שצותה ליקח קמח המשומר לעשות מצות שמורים כמו שא' אברהם לשרה בו בפרק (בראשית יח) מהרי שלש סאים קמח נגד ג' עשרונות מצות שאוכלים בפסח ובאותו פרק אלו עוברין בפסח זמן העברת ד' כוחות הטומאה כותח הבבלי זה בבל שכר מדי וזיתים המצרי לקבל יון חומץ האדומי כי זמן ביעור חמץ על ד' קליפות אלו לכן שלח אז יצחק לעשו ומזה הטעם מת יצחק בפסח כי באותו פרק (שם) וימהר אברהם האהלה אל שרה לתקן סיטרא של יצחק ובזכות זה נסעו ישראל (במדבר לב) ויסעו מאלוש על שם לושי ועשי עוגות ולפי שצריך הצדיק על השולחן תלת קשרין תורה עבודה ג"ח כמ"ש ועשי ע'ג'ת' עבודה ג"ח תורה לכן לקח אברהם שלש סאים קמח ג' עשרונין מצה נגד תלת יודין אברהם התחלתו באלף שראשה בציור י' לכן עמוד הצדקה מעשר עמוד עבודה יצחק עבודה ג"כ י' י' דברים במקדש י' קדושות בא"י יעקב מתחיל ג"כ בי' לכן י' דיברות וזה רמז יצחק (יחזקאל מא) זה השולחן אשר לפני ד' שיש בו ג' אלו ריח בני ריח תורה ריח קרבן ריח השדה יצחק אשר ברכו ד' זה ג"ח אברהם לכן ברכו בי' ברכות פסח מצה

מרור לקבל אברהם יצחק יעקב ולכן הפסח נשחט בשלשה כתות לקבל שלשה עולמות אלו. ולקבל שני בתי מקדשות

וישלח יעקב מלאכים לפניו. ר"פ בר' ראובן פתח (תהלים יז) קומה ד' קדמה פניו בחמשה מקומות מצינו שהי' דוד מקים להקב"ה בספר תהלים וקשה למה א' דוד ה' פעמים קומה ד' לא פחות ולא יותר גם מה בא להשמיענו באומרו בספר תהלים וכי ספר אחר יש לנו מדוד המלך ישראל ומה ענין ה' פעמים קומה לכאן ולמה התחיל בקומה ד' קדמה פניו והענין מה שא' רז"ל שיעקב בביתו של לבן א' ספר תהלים כדאיתא במדרש פ' ויצא לכן יש קמ"ז מזמורים כמנין שנותיו של יעקב רק שדוד חלקן על קן מזמורים לקבל קן דיליה (שם פד) גם צפור מצאה בית ודרר קן לה דר"ר נוטריקן "דוד "רגל "רביעי שיש ש"ע נהורין באריך מנין צ'פ'ר' ומגיע קן למלכות בית דוד ולמדת יעקב ר"ך שהוא עשר פעמים כ"ב שהרשה הקב"ה ליעקב כ"ב צינורין בשעת מראה הסלם ויש כ"ב במקום ההוא בסוד (בראשית מח) ב"ך יברך ישראל שדרך כ"ב צינורין אלו יורד השפע דרך סלם לזה העולם ועז"א יעקב כל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך שהוא עשר פעמים כ"ב הרי ר"ך ובזכות אותן ש"ע דמעין שהוריד יעקב הרמוזין בפסוק ראשון של ויצא בריש אתוון זכה יעקב ויבא יעקב של"ם בכל ש"ע נהורין (שם יד) מלכי צדק מלך שלם איקרי (שם טו) כי לא שלם עון אמורי שהוא עשו שיש לו ש"ע קליפות (תהלים לז) כחציר מהרה ימלו בסוד השמא"ל ויבא יעקוב שלם בו' ולקח מן עשו אות ו' ואוחזת ידו בעקב עשו אבל עתה צולע יעקב על יריכו והנה א' דוד ה"פ קומה ד' בספר תהלים שאמר יעקב אבינו בביתו של לבן נגד ה' ברכות שנתברך יעקב נגד ארבע גליות ומלחמות גוג מגוג לכן א' יצחק לעשו צודה לי צידה בה' יתירה גם אפשר שרצה יצחק ליתן ד' מלכיות לעשו וכל מקומשגלו ישראל שכינה עמהם ה' של שם לכן א' דוד ה' פעמים קומה ד' שיעשה למען שמו חסד בגלות עמוס ט) ויקים סוכת דוד הנופלת בגלות וענין קומה ד' ע"ד מ"ש משה כשראה הגליות (במדבר י) ויסעו מהר ד' דרך שלשת ימים כל גלות נקרא יום א' וראה שארון ברית ד' שהיא שכינה נוסע לפניהם דרך שלשת ימים (שם) ויהי בנסוע הארון שראה הגליות אמר משה קומה ד' ר"ל שלא ילכו בגלות יותר (שם) ויפוצו אויביך לקיים (הושע ו) יחיינו מיומים וביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו שלא יחרבו רק ב' בתי מקדשות והשלישי יקום וכן בכאן שראה גליות א' קומה ד' ולפי שהוקשה ליה לר"פ מאי לפניו בפסוק וישלח לכן התחיל (תהלים יז) קומה ד' קדמה פניו והתחיל בזה המזמור (שם) שמעה ד' צדק בה' שלא יתן ד' מאוויי רשע לירש את נאות יעקב שהיא ה' של שם והקדוש ב"ה משיבו דוד בני אפילו אתה מקימני כמה פעמים איני

קם ואימתי קם בשעה שרואה עניים נשדדים ואביונים נאנקים שהוא שתי רשעות של לוקין ומשלמין והוא נגד הדין שא' דוד (שם קיט) כרו לי שיחות אשר לא כתורתיך. דק"ל לפניו (דברים כה) כדי רשעתו כדי רשעה אחת אתה מחייבו וא"א מחייבו שתי רשעות ז"ש וישלח יעקב מלאכים לפניו שיזכור הדין שצוה הקדוש ברוך הוא להכות את הרשע לפניו כדי רשעתו רק כדי רשעה אחת ולא שתי רשעיות דהיינו לוקה ואינו מת לוקה ואינו משלם והרשע עשו עושה שתי רשעיות לוקה גופן ולוקח ממונן ואית לן קראן סגיין (תהלים עט) כי אכל את יעקב שלוקח גופו גם (שם) את נוהו השמו ליקח ממון ז"ש יעקב הצילני נא מיד אחי שרוצה ליקח ממונו מצד שהוא אחיו ורוצה לירש אביו לבדו כמ"ש במדרש יקרבו ימי אבל אבי שרצה להרוג ג"כ אביו ולקרב אבילתו כדי שלא יוליד יותר וע"ז נאמר ויירא יעקב מאד על הריגתו וייצר לו על הריגת אביו או ויירא על גופו וייצר על ממונו ז"ש הצילני נא מיד אחי שרוצה ליקח ממונו (עובדיה א) מחמס אחיך יעקב תכסך בושה מיד עשו שהוא שופך דמים אדמוני ז"ש (תהלים קמ) חלצני ד' מאדם רע על שפיכת דמים מאיש חמסים תנצרני שלוקח ממונו לכן א' יעקב בזה המזמור מפני רשעים זו שדוני על ממון שלו (שם מז) אויבי בנפש יקיפו עלי על נפשות וכל מה שעשה יעקב הוא גם כן לדורות ז"ש ויירא יעקב מאד על עצמו וייצר לו על דורות הבאים הצילני נא מיד אחי עתה ומיד עשו לדורות הבאים גם על דרך (שם כב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי אמר נגד הא' ויירא נגד השני וייצר גם על צרת עצמו ויירא מאוד ועל גלות השכינה מצטער וייצר לו בכל צרתם לו צר הקב"ה ג"כ בצרה וע"ז הי' מצטער שוייצר לו שבשבילו תהיה השכינה בצרה ולא די השכינה רק שהקב"ה גם כן בגלות ז"ש מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו היא שכינה נקראת מנחה וגם הוא אחרינו אני והוא הושיעה נא ז"ש (שם יז) קומה ד' קדמה פניו שכינה קדמא ואזלא בגלות לכן והנה אנכי עמך יש בו טעם קדמא ואזלא שהקדוש ברוך הוא הולך מקודם לגלות כדי לשמור צאנו בין זאבים גם לקיים (שם קג) ומלכותו בכל משלה (שם מז) מלך אלקים על גוים אלו שני טעמים אמר יעקב (שם יז) קומה ה' תלך מתחלה (שם) קדמה פניו טעם א' הכרעהו ושברהו והשני פלטהו נפשי ונרמז ענין זה שאמר יעקב עם לבן שיקבלו הגלות ואחר עד עתה ר"ל כשיקוים קרא (שם יב) עתה אקום יאמר י"י כשיראו עניים נשדדים ולוקחים גופם ואביונים נאנקים לוקחים נפשם.

ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה. הזכיר ה' ענינים לקבל ה' זכיות שהיה לו ליעקב זכות אביו יצחק וזכות אבי אביו אברהם וזכותו וזכות אמו רבקה וזקינתו שרה כמ"ש במדרש ע"פ וירא כי לא יכול לו א"ר חנינא אמר לו הקב"ה למלאך שיעקב יש חמשה

קמיעות בידו מדוד עצמך ואי אתה יכול לעמוד אפילו בזכותו ולדעתי סידר בכאן מתחלה זכות אביו יצחק פני השור משמאל ואח"כ זכות אברהם שחבש את חמורו מימין ואח"כ זכות עצמו והכשבים הפריד יעקב ולא שתם על צאן לבן לכן שלח לו עם לבן גרתי ואחר עד אתה לקשר קשרא דמהמנותא והפריד עדר עדר לבדו שלא לערב הקדושה בסטרא אחרא ולפי שזכות זה נתחדש לו עתה מה שלא הי' לו מקדם הוצרך להודיע שעבור זה לא יכול לו זכות עצמו ואח"כ הודיע זכות אמו רבקה שיצא העבד לקראתה והוצרך לומר לה (בראשי' כד) הגמיאני מים מכדך וכמבואר בזהר פ' כי תצא ושפחה היא זכות שרה שאמרה (שם כא) גרש את האמה הזאת ואת בנה שם הרגיעה ליליית ולכן במזמור (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים אמר יעקב ה"פ שם בן ד' נגד ה' זכיות אלו ונתברך ה' ברכות ואמר ה"פ באר כשהלך ארצה בני קדם וירא והנה באר בשדה כי מן ה' בארות אלו שאב יעקב גם מדתו תפארת חמישית מן מטה למעלה ולפי שיעקב רצה לבטל צידה לי צידה בה' יתירה שאמר יצחק לעשו להודיע שיש לעשו זכות מדה החמישית מלמעלה למטה והוא גבורה שזכה עשו ליניק ממנה. עבור שקיים דיבור חמישי מן עשרת הדיברות שכיבד את הוריו שכן (שמות כ) כבד את אביך הוא דיבור חמשי וע"ז הי' ג"כ יעקב מצטער בשעה שאמר אשא עיני אל ההרים שיש לעשו זכות כיבוד אב ואם משא"כ הוא הדר א' כשם שלא נענש על אותן השנים שלמד אצל שם ועבר כי (תהלים קכא) מאין יבא עזרי (איוב ו) האח אין עזרתי בי ותושי' נדחה ממני וצריך ללמוד תורה בטהרה ליקח מתחלה אשה וע"ז א' ויירא יעקב מאוד ויצר לו במדרש שמא יש לעשו זכות כבוד מזה ויירא וזכות א"י ויצר לו שיעקב בביתו של לבן תיקן תהלים לכן בה' מקומות א' (תהלים יז) קומה י"י לבטל כח הגבורה שיונק עשו ממנה המה יבושו ויחתו מגבורתם ואל ימעטו לפניך תלאותינו מהר יקדמונורחמיך והיא מדת יעקב רחמים שהיא החמישית מלמטה למעלה לכן א' קומה י"י שם של י"י שהוא שם של יעקב כמ"ש אכן יש ה' במקום הזה שם של י"י כמ"ש אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק י"י האומר אלי ר"ל שם של י"י הוא אצלי עז"א והיה ה' לי לאלקים ר"ל שם של ה' הוא לו ביחוד כמ"ש (תהלים כ) יענך ה' ביום צרה ישגבך שם זה שהוא של יעקב לכן התעורר ה' פעמים בתהלים קומה י"י. ז"ש במדרש ר"פ בר ראובן פתח (שם יז) קומה י"י קדמה פניו פלטה נפשי מרשע חרבך שהוקשה לו בפסוק וישלח יעקב מלאכים לפניו מאי לפניו אבל רמז קא רמיז שמדתו הוא מלמטה למעלה עומדת כתריס בפני כל פורעניות כדאיתא בזוהר פ' ויקרא בענין תקיעת שופר שיצחק בא ברוגז ובאתר יעקב שרי תמן ויעקב מקררו ומשכך הרוגז. ז"ש קומה י"י קדמה פניו שיבטל האף ופנים של

זעם ומכריע אותו לזכות ז"ש (שם) הכריעהו מקדים רחמים לרוגז פלטה נפשי מרשע זה עשו שיש לו יניקה במדת הדין שהוא חרבך דלעילא:

והנה כל מזמור י"ז אמר דוד נגד אבינו יעקב שתיקן גם כן תהלים בביתו של לבן ולכן קמ"ז מזמורים בתהלים נגד שנותיו של יעקב וזה המזמור אמר יעקב כשהתקין עצמו לדורון לתפלה ולמלחמה לכן כשהגיע למזמור י"ז שהוא חשבון טו"ב שהקב"ה הבטיח לו ואתה אמרת הטיב אטיב עמך אמר (שם יז) תפלה לדוד שמעה ה' צדק אמר שמעה בה' יתירה היא ה' אחרונה של השם (שם פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו והיא מדת יצחק כמ"ש במדרש (שם טו) הולך תמים זה אברהם (שם) ופועל צדק זה יצחק ודובר אמת זה יעקב ולפי דרכי לפי שעשו סמך על מדה חמישית גבורה שהיא מדתו של יצחק שלא תעמוד לו לעשו באותו פרק לכן בא לעורר שם של י"י שהיא מדתו ז"ש (שם יז) שמעה ה' צדק ושלש דברים שביקש מעשו רמוזין בקרא ראשון אם למלחמה צדק שהיא לוחמת כ מלחמות של אברהם (ישעיה מא) צדק יקראהו לרגליו יתן בעפר חרבו ועל הדורון ששלח לעשו הוא א' הקשיבה רנתי דאתמר גבי קרבנות (תהלים ק) עבדו את י"י ובאו לפניו ברננה (מלכים א ח) לשמוע אל הרנה ואל התפלה שהוא על קרבן שהי' בשיר וביקש מהקב"ה שיצילהו מלשון רמיה כמו שהתפלל במזמור ראשון של (תהלים קכ) שיר המעלות י"י הצילה נפשי משפת שקר ומלשון רמיה כי יעקב אמת הי' ז"ש (שם יז) בלא שפתי מרמה. גם בא להתוודות על מה שהחריד לאביו חרדה גדולה ועשה שתי מעשים לעשו הא' שלקח ברכות ממנו ז"ש וישלח יעקב מלאכים עתה לפניו ר"ל לקדם את פניו ולבקש ממנו שימחול לו שני ענינים שעשה הא' שלקח את ברכתו ע"י שאמר הן עשו אחי איש שעיר לכן נקרא ארצה שעיר כדי לזכור אותו ענין שעשה לו יעקב בלקיחת הברכות ולשמור עברתו נצח שדה אדום על לקיחת הבכורה שמכר לו ע"י עדשים ע"כ קרא שמו אדום לנקום ממנו מאלו שני ענינים וע"ז ביקש מהקב"ה רבון העולם הלא לא במרמה עשיתי כמ"ש יצחק בא אחיך במרמה ויקח ברכתיך הלא (שם) מלפניך משפטי יצא כדאיתא בזוהר בההיא שעת' דאמר יצחק ואברככה לפני ה' לפני מותי נזדעזע כורסייא יקירא ויצא המשפט מלמעלה שמיכאל ילך עמו ז"ש מלפניך משפטי יצא אך יצא יצא תרין יציאות חד ליעקב וחד למיכאל יצ"א בגי' מיכא"ל ז"ש (שם) עיניך הם ע' קתדראין המסבבין כסא הכבוד (שם) תחזינה משרים הסכימו כולם שיקח יעקב הברכות ומדילי' נטל ואח"כ בא יעקב להתוודות על חטא שאיחר נדרו באותו ענין פגם וניער חטא של אד"הר ז"ש (שם) בחנת לבי פקדת לילה על מראה סלם שראה בלילה ואז לא עמד בנסיון ועשה נדר ולא קיים ז"ש (שם) צרפתני בל המצא שלא

עמדתי בנסיוני והלוואי (שם) זמותי ולא יעבור פי אותו נדר בי חזר וניער חטא א"ה וא"ת יעקב אמתי למה הלך כל ימיו בעקבה ובמרמה הלא בבטן עקב את אחיו (שם יח) הא"ל תמי"ם דרכ"ו ויעקב איש תם והלך במרמה לז"א (שם יז) לפעולת אדם בדבר שפתיך אני שמרתי ארחות פריץ ר"ל מאחר שיעקב שופרי' דא"ה הוצרך לילך בעקבה עם נחש שהוא עשו כי עשו גרם לאייתאה לווטין על עלמא בגניבה ובעקב נחש כרוך על עקבו על כן הוצרך ג"כ יעקב דיוקנא של אד"הר לבא לאביו יצחק שהיתה בו נשמת חוה ולהחריד אותו ולהביא הברכות ג"כ בדרך עקבה ומרמה ז"ש רבון העולם הלא לפעולת אד"הר שחטא בעץ הדעת במצוה א שצוית לו בדבר שפתיך הוצרכתי אני לשמור ארחות פריץ ולומר אנכי עשו בכורך ולעשות מעשה מרמה. (שם) תמוך אשורי במעגלותיך על מראה הסלם קפיצת הדרך שנעשה לו וקפץ הר המורי' לקבלי' (שם) בל נמוטו פעמי אל יתן למוט רגליך וישא יעקב את רגליו או על מה שאמר ר' לוי אתר אית תמן בירדן בחמי טברי' מצווח נכנס יעקב שם ונעל עשו בפניו והקב"ה חתר לו חתירה ז"ש (ישעיה מז) כי תעבור במים אתך אני כי תלך במו אש לא תכוה ז"ש תמוך אשורי במעגלותיך בל נמוטו פעמי שם באותו נתיב שהי' אש ומים יחד ז"ש (תהלים קמ) פרשו רשת לרגלי למי מעגל (שם) מוקשים שתו לי סלה. אני קראתיך כי תענני אל שהקב"ה קרא ליעקב אל שנאמר ויקרא לו אל אלקי ישראל או על קריאה ראשונה שקרא אשא עיני בשעת מעמד סלם שאז השיב לו הקב"ה אנכי אלקי אברהם אביך שלא אמר לו יצחק אביך כי מדת אברהם שהוא חסד היא עמו ז"ש כי תענני אל באותה המדה אני מבקש (שם) הט אזנך לי עתה ושמע אמרתי והפלא חסדיך עתה לי מושיע חוסים ממתקוממים בימינך שהיא מדת אברהם בימין או שרמז לו כשם שהושעת מלבן הרשע שכחו כח חמור מימין כשם שמושיע חוסים מן לבן שהוא משמורה ראשונה של לילה חמור נוער כמ"ש יעקב אחי מאין אתם והשיבומחר"ן אנחנו נוטריקן משמורה ראשונה חמור "נוער הוא ארצה בני קדם שנתן אברהם להם מתנות אבל עשו היא משמורה שנייה כלבים צועקים לכן הלך עשו לצוד ציד להביא והביא לו כלב ויעקב חטא בזה שהי' (משלי כו) מחזיק באזני כלב עובר ומתעבר ר"ל עשה עבירה ולא לו לבדו עשה רק מתעבר על ריב לא לו לבדו רק שגם בניו תחתיו ושמנה פעמים אדוני גרם ח' מלכים שמלכו לפני מלך מלך בישראל והנה כשראה עשו שא"א לו לעמוד בפני יעקב בא עליו משני צדדין וילך עשו אל ישמעאל שנזדווגו תרין סטרין יחד הוא משמאל וישמעאל מימין וכן הלך ושכר מבני מצרים שהם בשר חמורים כדאיתא במדרש וז"ש והוא הולך לקראתך על סמאל שלקח ארבע מאות איש עמו הוא מחנה של מצרים ת' פרסה על ת' פרסה וכמו שראה

יעקב שותפות זו שהולך עשו אל ישמעאל אמר (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים הם (בראשית ח) הרי אררט הרי חושך תרין סטרין שנזדווגו עליו עז"א יעקב (תהלים יז) שמרני כאישון בת עין. שר הכנף הוא שר החרב מרומז וישלח בגי' הכי הוי ז"ש בצל כנפיך תסתירני בת עין היא באמצע כן הוא עומד באמצע מפני רשעים זו שדונ"י הן הן מספר ש"ע דמעות שהוריד יעקב לעורר ש"ע נהורין הנרמזין בר"ת של ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (שם יז) "אויבי "בנפש "יקיפו "עלי כאן רמז ד' עולמות אבי"ע (שם) מפני רשעים זו שדוני. בזוהר שני גדיי עזים שלקח יעקב בע"פ הי' זמן ביעור חמץ בין שש לשבע לקיים (ישעיה מג) עם ז"ו יצרתי לי והם עשו עגל בין שש לשבע חלבמו סגרו פימו דיברו בגאות יעקב אמר חנני אלקים וכי יש לו כל די סיפוקי ועשו אמר יש לי רב יתר מכדי סיפוקי יעקב אמר קום נא שבה ואכלה ועשו אמר עזות יקום אבי בגאות כדאיתא בזוהר. (תהלים יז) אשורנו עתה על מה שאמר יעקב ואחר עד עת"ה רמז לו גליות ת' של מצרים ע' של בבל ה' של אדום ואח"כ ויהי לי שור בן יוסף וחמור בן דודי אבל בלעם אמר (במדב' כד) אראנו ולא עת"ה כי בעונותינו יצאו מה שיצאו עז"א יעקב אף שיגיעו עתה דהיינו ה' אלפים של עשו סבבונו עוד ולא נצא ועיניהם ישיתו לנטות עוד יותר בארץ עיניהם ישיתו לנטות בארץ שנתן לו שוחד לקיים קרא ודברים טז) כי השוחד יעור עיני חכמים ואין חכמים אלא אדום שנא' (עובדי' א) והאבדתי חכמים מאדום ואותו שוחד גרם לעור עיני יצחק כדאיתא במדרש ישעיה ה) מצדיקי רשע עקב שוחד גם היה מתיירא יעקב שמא יבא עשו מפני ישיבת ארץ ישראל ז"ש (תהלים יז) עיניהם ישיתו לנטות בארץ זכות ארץ ישראל דמיונו כארי' יכסוף במדרש מדמה ענין אביקת מלאך עם יעקב משל לבן מלך שראה כלב רע והי' מתירא שלא יבא כלב על בנו הוא מגרה ארי' שבביתו על בנו וינצח הבן את ארי כן כשיבואו א"ה לזווג על ישראל יראו ששר שלהם לא יכול להם ז"ש (שם) דמיונו כארי' יטרוף וככפיר יושב במסתרים כן (שם) קומה ד' קדמה פניו ר"ל שיקדים הקב"ה שינצח הוא למלאך מקודם (שם) ויכריעהו פלטה נפשי משר של עשו שהוא חרבך שהקב"ה רודה בו את העולם חרבו של מלאך המות ובזה כל המלכיות לא יוכלו אח"כ לישראל כי שני מיהות הם הצדיקים מתים בנשיקה ועל כל אומות נתן הקב"ה רשות למלאך המות חוץ על זרעו של יעקב ובקש יעקב הצילני נא מיד אחי מיד עשו ע"ז שבקש דוד (שם כב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי ז"ש מיד אחי שכחו למעלה כלב שהלך לצוד ציד להביא והביא לאביו כח כל"ב שנקרא בלאד"ן וארז"ל בסנהדרין מאי בל אדן כלבא ולפי שיעקב החזיק באזני כלב והוא נקר' בלאדן כי (עובדיה א) בזו הוא מאד ויעקב קראו אדוני ודבר זה גרם ששלח יעקב מלאכים שהוא

לפניו ר"ל ח' מלכים מלכו לפניו בארץ אדום מיד עשו שניתן לו החרב כמ"ש על חרבך תחי' ז"ש הצילה מחרב נפשי גם על חרב של מ"ה מיד כלב יחידתי וכן כאן (תהלים יז) פלטה נפשי מרשע חרבך שלא ימית אותי מחרבו רק ממתים ידך ד' והמתים מחרבו של מ"ה שעושה נבילה ז"ש (ישעיה כו) יחיו מתיך המתים על ידי הקב"ה והמתים ע"י חרב של מ"ה נבלתי יקומון ז"ש (תהלים יז) ממתים מחלד שנעשים חלדה פגומה בסכין שלו לכן חלקם יהיה בחיים כשימותו ע"י הקב"ה גם כשלא יבואו לכח כלב (שם) וצפונך תמלא בטנם ובמדרש א' והוא צולע על יריכו שאחזו בדורו של שמד זה דורו של ר' עקיבא ובר קפרא עז"א (שם) ממתים ידך ד' הנהרגים על קדושת השם התפלל עליהם ממתים מחלד שהם מתים ע"י מלכיות נקראים קדושים חלקם בחיים (ישעיה ד) כל הכתוב לחיים בירושלים דלעילא קדוש יאמר לו גם בק"ש צריך למסור עצמו על קדושת השם ז"ש (תהלים יז) אני קראתיך כי תענני אל הט אזניך שמע אמרתי שהוא על סוד יחוד שמע והנה למדו רז"ל כל סדר התפלות מיעקב ולדעתי נרמזין בפסוק מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו ר"ל תפלת המנחה צריכין אנו ליזהר בה יותר לפי שהיא שלוחה עבור מדתו של יצחק שיונק ממנה עשו כמ"ש (ירמי' ו) אוי נא לנו כי. פנה יום כי ינטו צללי ערב לכן (שמות לב) וירא העם כי באו שש והגיע ערב רב זמן יניקת החיצונים והנה גם הוא אחרינו תפלת ערבית שתיקן יעקב ויצו גם את השני גם את השלישי הן הן ג' משמורת של לילה גם כל ההולכים אחרי העדרים תפלת שחרית כי (בראשית מד) הבוקר אור והאנשים שלחו המה וחמוריהם (איוב לח) ברן יחד ככבי בקר אז (שם) ויריעו כל המקטרגים וכן ג' תפלות סידר שמעה ד' צדק בה' אחרונה (תהלים קד) תשת חשך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער ומדת צדק אוקידת לעלמא ואילנא דמותא פרוס גדפוי על עלמא הקשיבה רנתי נגד תפילת שחרית כי (שם ל) בערב ילין בכי ולבקרר׳נה שלחני כי עלה השחר הגיע זמן לומר שירה האזינה תפלתי על תפלת מנחה (שם קב) תפלה לעני כי יעטוף ולפני ד' ישפוך שיחו ואין שיחה אלא תפלה ויצא יצחק לשוח בשדה כי ביותר צריך ליזהר בה גם סידר יעקב שבחו של מקום ואחר כך התפלל ג' ראשונות אלקי אבי אברהם אבות אלקי יצחק גבורות ד' האומר אלי אתה קדוש ואחר כך התפלל צרכיו קטונתי מכל החסדים ואחר כך אמר ג' אחרונות ואתה אמרת הטיב אטיב עמך כמ"ש בספר צרור המור ואחר כך נפל על פניו ויקח מן הבא בידו שנפל על יד שמאל על פניו ותעבור המנחה על פניו ויעבר את מעבר יבק רזא הוא בזוהר שצריך לומר אחר שמונה עשרה י"ג מידות שהוא סוד ויעבור ונרמז ותעבור המנחה על פניו (שמות לד) ויעבור ד' על פניו ואחר כך א' מזמור (תהלים כ) יענך ה' ביו' צרה שנרמז שם ד"פ שם

של י'ב'ק' הקשיב' רנתי מתחלה שבחו של מקו' ואח' כך האזינ' תפלתי כמ"ש (מלכים א ח) לשמוע אל הרנה ואח"כ תפלה כי בזה מזמר המקטרגי' סוד פסוקי דזמרה ויהי' התפלה בלי קטרוג ז"ש בלא שפתי מרמה. גם הוצרך יעקב להתפלל כי כל תענית שאין בו מפושעי ישראל אינו תענית כי חלבנה צריך להיות עם קטורת ותפלתו לא היה אצלו חלבנה לכן אמר שיקבל אף שהיא בלא שפתי מרמה וכבר רמז יצחק באמרו אל עשו בא אחיך במרמה ויקח ברכתיך ר"ל שצריך להיות שפתי מרמה לקבלת התפלה והטעם שאם אין פושעי ישראל בתוכם השטן מקטרג יותר כטעם שער של תפילין וכל עניני של קדושה שצריך ליתן חלק להההוא סטרא בתוך הקדושה ומזה הטעם הפריד יעקב ונתן שעיר לעזאזל כי מנחה שלוחה היא לאדוני לעשו מטעם שלא יקטרג מלאכו של עשו ז"ש והנה גם הוא אחרינו שרמז על השטן וכן כשאמר באנו אל אחיך וגם הולך לקראתך רמזו על השטן הן הן ארבע מאות איש עמו ת' בתי דינים דחציפין ר"ע עי"ן מלאך המות מלא עינים וכשסידר יעקב התפלה עדיין לא הזמין במנחה לכן ביקש האזינה תפלתי מאחר שהיא בלא שפתי מרמה. אח"כ סידר יעקב המנחה וסידר מזה הצד עזים ותישים מזה הצד פרים והגמלים באמצע אמרו במדרש למה הוא נותן הגמלים באמצע אלא א' לו הוי רואה את עצמך כאלו אתה יושב על בימה ודן ואני נידון לפניך ואתה מתמלא עלי רחמים כי הגמל גבוה ודרש מלשון גמילות חסד גם מלאך שלו רוכב על הגמל והביא קללות לעולם ומאחר שיעקב הזכיר שיהי' דן לפניו אמר רבון כל עולם לא לפני זה הרשע אני נידון רק מלפניך משפטי יצא כי עיניך תחזינה משרים ומתמלא רחמים והתחיל בעזים כחו של עשו והוא איסור שעטנז שט"ן ע"ז ע"זא דבי טבחא שמינא מנאי מזה הטעם עזים אזלי ברישא שהוא כח של עשו מברייתא של עולם בראשית א) ויהי ערב שהוא עשו ואחר כך (שם) ויהי בוקר שהוא יעקב כמ"ש קומה י"י קדמה פניו שילך הוא מקודם בזה העולם אזיל סומקא זה עשו ואתי חוורא זה לבן אני קראתיך כי תעננ אל לקבל תרין גוונין שעברו עלי אדום ולבן בקליפה אני קראתיך כי תעננ אל מנחה של יעקב היתה מנין תענני' שהוא תק"ף וסוד ש"עיר הט אזנך ושמע אמרתי שקרא יעקב ק"ש כעובדא דר' אחאי בפ"ק דקדושין כל אימת שקרא ק"ש נתר חד רישא בחנת לבי פקדת לילה התוודה על ויפגע במקום וילן שם שדרש בזוהר מלשון (שמית טו) וילונו העם שהרהר בלבו על גדולת עשו ז"ש כי בא השמש והוא עשו שנדמה למאור גדול ועז"א צרפתני אם אוכל לעמוד בנסיון בל תמצא זמותי בל יעבר פי הגם על נדרו שעשה גרמה חטא א"ה ע"ז ג"ע ש"ד כדאיתא במדרש שעבור שאיחר נדרו נענש יעקב בע"ז שאמר הסירו אלהי הנכר ג"ע דינה ש"ד שהרגו כ"ד אלף מאנשי שכם ז"ש (משלי כ)

מוקש אדם ילע קודש לפי שאיחר נדרו יצא מוקש חטא של א"ה ונבלע הקדושה שתיקן יעקב מתחלה ז"ש לפעולות אדם בדבר שפתיך חזרתי ונערתי ושמרתי ארחות פריץ מפני רשעים זו שדוני על הברכות שבירך יצחק ליעקב ברכות של גליות (איוב ה) בשש צרות יצילך ובשבע לא יגע בך רע גם דרשו בפסוק ויבא יעקב שלם כל הברכות אלו על יעקב בעצמו ז"ש ז"ו שדוני שרצה לגזול ממנו הברכות שהם נחלקין ז' ו' נרמז במלח ז"ו גם אמר על עשו ולבן רשעים זו שדוני כמ"ש (תהלים קכא) י"י ישמרך מכל רע עשו ולבן י"י ישמור את נפשך ממלאך המות שעליהם אמר כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל ז"ש נגד מלאכו של עשו אויבי בנפש יקיפו עלי:

או ע"פ הזוהר שרצה יצחק לברכו בשכינה באומרו וצודה לי צידה בה' יתירה לכן אמר יעקב שמעה בה' י"י צדק מפני רשעים זו שדוני ע"ש (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי שכתבתי בפ' שופטים והפרידו ועשו עגל בין שש לשבע להפריד בין יעקב ובאר שבע. חלבמו סגרו פימו דיברו בגיאות ע"ד שבקש יעקב (תהלים קמ) אל תתן י"י מאויי רשע זממו אל תפק ירומו סלה שיתן הקב"ה זמם לפני פיו מאחר שפיו מדבר בגאות יסגור הקב"ה חלב שלו ושמנו ולא יתגאה עוד דמיונו כאריה שדרשו טב לביש לא תעביד ובישא לא מטי לך כי יעקב לדרכו הלך ויעקב עורר אותו משנתו ולפי שנתחרט יעקב על לקיחת הברכות כמ"ש שם במזמור שדרש בזוהר (שם קכ) אל י"י בצרתה לי שאמר בשעה שנכנס לאביו ליקח הברכות אז בא עשו עם סמאל וגיהנם עמו והטעם שהכניס סמאל גיהנם עמו לפי שהקב"ה נתן לאברהם ברירה בין שני גימלין או גיהנם או גליות גם את זה לעומת זה ובחר אברהם בגלות ומאחר שיצחק רצה ליתן ד' מלכיות לעשו כמ"ש במדרש שאמר (בראשית כז) ועתה שא נא כליך זה בבל תליך זה מדי קשתך יון וצא השדה אדום שכל ד' מלכיות רצה יצחק ליתן לעשו בזה העולם ומאחר שיעקב לא רצה ליקח מלכיות א"כ יקח גיהנם לכובא סמאל עם גיהנם ועז"א ויירא יעקב מאוד וייצר לו ר"ל מאחר שמתייירא יעקב בפני גיהנם שנקרא מאד כמ"ש (שם) ויחרד יצחק חרדה גדולה מא"ד ולכן קבל יעקב על עצמו המלכיות לכן וייצר לו על צרות הגליות ולכן התפלל להקב"ה ורווח תשימו בן עדר לעדר על הגליות שאם יבואו צרות על ישראל ליתן ריוח בין הדבקים וכמ"ש במזמור (תהלים קכ) אויה לי כי גרתי משך שקבל הגליות עם לבן גרתי שהוא נקרא ארמי ע"ש כל גוים שנקראו ארמאה בגמרא וסידר יעקב הגליות באומרו מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו ומה היא המנחה שהוא שולח לו לז"א והנה גם הוא אחרינו שהוא תופס מלכות אחרינו. ויצו גם את השני גם את השלישי הן הן ג' גליות הראשונים גם כל ההולכים אחר העדרים הוא גלות האחרון כמ"ש ע"פ והנה שם ג' עדרי

צאן רובצים עליה ג' גליות הראשונים והאבן גדולה ע"פ הבאר זה אדום ונאספו שמה כל העדרים ז"ש קומה י"י קדמה פניו אין אני מבקש ברכותיו עתה רק ילך הוא לפני בזה העולם כי ב' ברירות נתן הקב"ה לאברהם או לקבל גיהנם (שם) ממתים ידך י"י שהוא אשו של הקב"ה אש לא נופח או (שם) ממתים מחלד שעבוד מלכיות ובחר לו אברהם חלקם בחיים ר"ל שיקבלו עונש בעודם בחיים בזה העולם כדי שצפונך תמלא בטנם מן רב טובך הצפון לעו"הב ולא ביקש יעקב בזה העולם הברכות רק הניח לסוף ימים ז"ש (שם) ישבעו בנים והניחו יתרם לעולליהם וזה רמז יעקב הלא אני קראתיך אל כי תעננני על מזמור (שם קכ) בצרתה לי קראתי ויעננני שיקבל ברכות לסוף כדי לקיים מאמר אברהם שקבל ע"ע הגליות ז"ש הפלא חסדך על אברהם מושיע חוסים ממתקוממים הן המלכיות שקיבל אברהם שהוא ימינו של הקב"ה ז"ש בימינך ובא להתפלל עליהם שישמור בגליות כאישון בת עין ויסתיר בצל כנפיו מפני רשעים בזה העולם כי יותר טוב אויבי הגוף מן אויבי בנפש לעו"הב גיהנם ז"ש אויבי בנפש יקיפו עלי בגיהנם לכן יותר טוב קומה י"י קדמה פניו אני בצדק אחזה פניך זה הי' כשבא יעקב מביתו של לבן שהיה נשוי וזכה לראות פני השכינה ומתחלה ראה בסלם חלום ועתה אשבעה בהקיץ תמונתיך כמ"ש ויאמר יעקב כאשר ראי"ם כמ"ש בזוהר שראה פנים אל פנים אמר יעקב כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלקים איך אמר שקר והוא איש אמת במדרש מה פני אלקים, דין אף אתה דין מה פני אלקים (דברים טז) לא יראו פני ריקם אף אתה לא יראו פני ריקם. על אלו שני דברים בא להתוודות במזמור איך אמר על עשו שראות פניו כפני אלקים לז"א הן הן כוונתי על שני דברים אלו שאמר במדרש או על שפניו של עשו הם דין אני בצדק שהוא מד"הד אחזה פניך ועל אותו הפנים מדבר או על שצריך ליתן צדקה ולא לראות פני ריקם כן כוונתי על עשו ז"ש אני בצדק צריך לראות פניך או כשם שאסור להסתכל פני ע"ז כן אסור להסתכל פני רשע ז"ש ראיתי פניך כראות פני אלקים על אלקים אחרים ועז"א אני בצדק וגו' ולא פני של רשע:

ויצו את הראשון לאמר וגו' גם את השני גם את השלישי גם את כל ההולכים אחרי העדרים לאמר חלק יעקב מחנה שלו על ג' חלקים וברביעי אמר גם את כל ההולכים אחרי העדרים אם על גליות כמשרז"ל על והנה באר בשדה והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה הם שלשה גליות ראשו מגיע והאבן גדולה ע"פ הבאר גלות אדום ונאספו שמה כל העדרים שמכתבת טרוניא מכל האומות לכן נגד גלות אדום אמר את כל ההולכים אחרי העדרים ואם על מחנה אלקים שהולכת עם האדם שסודו ארגמן מיכאל מימין גבריאל משמאל אוריאל מלפניו כנגד ג' שעליהם אמר במזמור (תהלים ג) מה רבו

צרי ואתה י"י מג"ן בעדי "מיכאל "גבריאל "נוריאל שלקח ג' אבנים מראשותיו ונעשו אבן א' הן הן שלשה עדרי צאן הרובצים על הבאר והאבן גדולה ע"פ הבאר הוא רפאל עז"א גם את כל ההולכים אחרי העדרים ומאחורי רפאל. גם סוד ד' חיות הנושאת הכסא כמבואר ג"כ והנה באר בשדה על סוד עולם הכסא והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה פני ארי' פני נשר פני שור וכנגד פני אדם אמר והאבן גדולה ע"פ הבאר פני אדם דכליל כולהו פנים וז"ס ונאספו שמ"ה כל העדרים ר"ל ש' מן שמה כליל תלת אנפין דחיוון מ"ה מן שמה הוא פני אדם. לכן גם כאן אמר נגד ג' חיות הקודש ויצו את הראשון את השני את השלישי ונגד פני אדם אמר גם את ההולכים אחרי העדרים שהם פני אדם לכן אמר ארבעה פעמים פנים בפסוק אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני אחרי כן אראה פניו אולי ישא פני לקבל ד' אנפין אלו. ואם על סדר התפלות מדבר דאיתא בזוהר ע"ס משה פר ויצא ש' תלת אנפין שחרית מנחה ערבית מ"ה פני אדם בתפלת שבת שאז ישמח משה במתנת חלקו וז"ס לדעתי (שם לג) מ"מכון "שבתו ה"שגיח קרי בי' שבתו שמשה חל"ק ממתנ"ת חלק"ו בכל שבת ושבת לכן "מנחה "היא "שלוחה לאדוני לעש"ו ר"ל ר"ת מש"ה וסידר מ"ה מתחלה שהוא פני אדם אח"כ תלת חיווין ארי' נשר שור ז"ש שם שלשה עדרי צאן רובצים שלשה תפלות של חול אבל בשבת פני אדם והאבן גדולה ונאספו שמ"ה כל העדרים לכן אמר נם את הראשון שני שלישי על ג' תפלות של חול ועל תפלת שבת אמר גם את כל ההולכים אחרי העדרים ונרמז ג"כ בפסוק אכפרה פניו במנחה תפלת מנחה ההולכת לפני אמר על עצמו שתקן תפלת ערבית אתרי כן אראה פניו שחרית (בראשית כב) ויקרא אברהם שם המקום ההוא יראה בהר ד' יראה כי תמן פני פרי' וכן יצחק א' נגד תפלת שחרית ראה ריח בני ונגד מנחה כריח השדה(שם כד) ויצא יצחק לשוח בשדה (שם כז) אשר ברכו ד' נגד ערבית שאמר יעקב אכן יש ד' במקום הזה כי בתפלת שחרית (תהלים נ) אל במנחה (שם) אלקים ובערבית (שם) ה' ועל תפלת שבת תמן פני אדם שהוא דיוקנא דיעקב אמר אולי ישא פני מדבר בעדו שהוא כליל תפארת בראשו נתת או על ג' הפלות אמר ראשון שני שלישי ועל ק"ש שעל המטה שצריך לאחוז (שם קמט) חרב פיפיות בידם אמר גם את כל ההולכים אחרי העדרים שהם אחוריים מסיטרא דדינא שצריך לסלק אותם ז"ש ויקח מן הבא בידו שחרב פיפיות בידו ואותו הכח שנתן לו אביו (בראשית כז) על חרבך תחיה והידים ידי עשו וכמ"ש מתחלה כ"ה תאמרון לאדוני לעשו על כ"ה אתוון דיחודא שמבטלין ק"ש מחנות שלו עם ק"ש וכנגד זה א' ד"פ פנים ועל ק"ש אמר אולי נגד ד' אותיות השם ולפי שג' אותיו' הם עיקר השם אמר ראשון שני שלישי אבל הה' אחרונה היא מערת המכפלה לכן א'

גם את כל ההולכים אחרי העדרים. גם לפי שג' קושרי כתרים הם מג' עולמות לא א' רק ראשון שני שלישי. גם את כל ההולכים הם אחוריים מסיטרא דדינא שהוא אבן גדולה ע"פ הבאר וכן דרך התפלות לילך בדרך ד' עולמות אבי"ע ולפי שעיקר מדורין בישין הם בעולם עשיה א' נגד עולם העשויה גם כל ההולכים אחרי העדרים. א לקמן בפסוק יעבור נא אדוני לפני עבדו שרמז לעשו שהוא קבל על עצמו המלכיות ז"ש ואני אתנהלה לאטי נגד בבל (ישעי' ח) יען מאם העם הזה את מי השלוח ההולכים לאט לרגל המלאכה מדי שנתן המן עשרה אלפים ע"י עושי מלאכה ולרגל הילדים יון פרחי כהונה בני חשמונאי רובי קשת ר"ל יון שנרמז כח בקשת הם גואלים ע"י רובי הקטנים הכהנים עד אשר אבא אל אדוני שעירה אדום. הן הן תלת גוליירין אין דורשין בעריות בשלשה משחית אף חמה שלשה עדרי צאן רובצים על הבאר (משלי כג) צרה נכריה והאבן גדולה ע"פ הבאר עון דא סמאל (ישעי' ה) הוי מושכי ה"עון דא דכורא בגי' סמא"ל הן כל ארבע מאות איש עמו דווקא ד' כתות עמו כל אחת כלולה ממאה לכן ויצו את הראשון שני שלישי תלת גוליירין מתגרין ואח"כ את כל ההולכים אחר העדרים. או שענין יעקב לקשר ד' אתוון שהן הן ד' עולמות ואני אתנהלה לאטי דא עולם אצילות בחשאי תמן י' של שם לרגל המלאכה דא עולם הבריאה המן ד' חיות הנקראין רגלי המרכבה ה' מן שם בן ד' שבה נבראו כל מלאכת שמים וארץ אלקים שבבראשית אימא עילאה מקנן בכורסיא ולרגל הילדים הן הן תרין עלמין עשייה יצירה תמן מ' ס' שבלוחות מטטרון וסנדלפון עד אשר אבא אל אדוני שעירה תמן דרגין דעשו שעיר ויעקב נסע סכתה לקשר קשרא דמהמנותי' רזא דתרין שמהן ויהי בשלום סוכ"ה ויבא יעקב שלם. לרגל המלאכה זה מדי שנתקן רגל מן המרכבה ולרגל הילדים זה יון שנתקן ג"כ רגל כי חנוכה ה בנצח ופורים בהוד לכן במזמור ע"ה הודינו לך אלקים ודינו על חנוכה ופורים כי אקח מועד כי שני מועדים אלו באו לישראל (איוב יב) נכון למועד"י רג"ל שיתקן בזה מועד רגל:

ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ה' מינים וצירוף צאן באמצע על צאן קדשים כמו שסידר גמלים באמצע נגד רוכב על הגמל לכן סידר כאן ב' מחנות מזה הצד וב' מזה הצד וישראל באמצע משומרין לקיים (תהלים יב) סביב רשעים יתהלכון שור וחמור מצד זה ומזה הצד עבד ושפחה וקא חשיב ה' ענינים וגבי יצחק ויהי לי מקנה צאן וגו' ובפ' לך לך גבי אברהם אמר ויהי לו צאן ובקר וגו' הרי כאן שבעה בכאן נתרמזו לכל א' כפי מדתו מלמטה למעלה ולא היה בקנינים אלו ידי אדם רק מדות אלקות הגדולה והגבורה והתפארת של יעקב היא החמישית וליצחק השישית ולאברהם השביעית ז"ש יעקב ללבן לא תתן לי מאומה כי כל כוונתו על שבע העליונות ז"ש מתי אעשה גם אנכי לביתי

על בי"ת אלקי"ם שהלך תמיד עמו גם אברהם הוצרך לתקן נפש אשר עשו בחרן ע"כ לקח עמו ז' הויות של יעקב יצחק לתקן ז' ויצו אותם לאמור כה תאמרון לאדוני לעשו ר"ל כשרוצים לבטל כח עשו שהוא אדוני צריכין לייחד ק"ש כ"ה אתוון וכמ"ש (שמות ב) ויפן כ"ה וכה וירא כי אין איש שדרש בזוהר כשישראל מיחדין יחוד של שחרית ויחוד של ערבית בזה ויך את המצרי שהיה מלובש בנחש משיריית' דסמאל כה אמר עבדיך יעקב לכן השתחוה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו כההוא עובדא בפ"ק דקדושין רב אחא בר יעקב שקרא ק"ש ז' פעמים לקבל ז' רישא תנינא כל פעם נתר חד רישא ז"ס ק"ש איש עמו בית עשו לק"ש סוד ק"ש וכן ארז"ל יקרא ק"ש כשירגיז יצ"הר על יצ"ט אם אזיל מוטב ואם לאו יעסוק בתור"ה שהוא בגי' תרי"ג ז"ש עם לבן גרת"י ועוסק בתורה שהוא סוד תרי"ג אם אזיל מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה שהוא יאחר בזה העולם עד עתה ז"ש יזכור לו יום המיתה וקשה למה לא א' יזכור לו מיתה אבל צריך לזכור לו שלא יחיה בזה העולם רק יום א' ז"ש יזכור לו יום המיתה ר"ל עתה הוא יום המיתה ז"ש ואחר עד עתה שלא יאחר בזה העולם רק רגע זה שהוא עומד עתה ובאלו הג' ענינים ויהי לי שור וחמור ב' סטרין גם בא יעקב לרמוז שכל ענינו שהיה בביתו של לבן לבטל סוד אל אחר כמ"ש אברהם אח"ר תעבורו שהיה יושב שם פתח האוהל לבטל ענינו של אברהם קרי ביה ואחר עד עתה שכל ענינו לתקן סוד אחר כי הוא יחוד סוד אחר כדי לבטל ר' של אחר ז"ש כה תאמרון שהוא סוד פסוק שמע ישראל אח"ד או ז"ש ויהי לי שור וחמור כי יוסף וישכר עומדין לקבל ס"א ויצו אותם לאמור כשרוצין לבטל סיטרא של עשו כה תאמרון לאדוני לעשו ר"ל מזמור כ"ה בתילים שסידר יעקב כשהיה בביתו של לבן ז"ש עם לבן גרתי ואחר עד עתה שכל ענייני שם נסלק סוד אל אחר ואם תרצו להבריח סטרא דעשו כה תאמרון לאדוני לעשו ר"ל מזמור כ"ה שהוא סוד נפילת אפים מזמור אליך ה' נפשי אשא לכן אחר שסידר יעקב סדר ברכות ג' ראשונות ג' אחרונות אמר הצילני נ"א מיד אחי מיד עשו סוד "נפילת "אפים עם לבן גרתי גרתי מ"שך "משמור' "שנייה "כלבים ובזה היה לי שור וחמור דקפיץ מביניהו כלב והוא אינו מתיירא מן הכלב והנה בזה (משלי כו) מחזיק באזני כלב עובר שהבי' לצוד ציד להביא במדרש רב' ע"ד ע"תה בגי' "מנחם "בן "עמיאל "בן "יוסף שאמרו עליו במדרש כשראה דוד ראם במדבר ע"פ (תהלים צג) ותרם כראם קרני שמנגח עמים בקרני ראם ז"ש ויהי לי שור על בכור שור הדר לו וחמור על משיח בן דוד. מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו כי תפלת המנחה תיקן יצחק לקבל מידתו שאוחז בה (ירמיה ו) אוי נא לנו כי פנה היום והנה גם הוא על יעקב שתיקן ערבית ויצו גם את הראשון גו' ג' משמורת דהוי בלילה גם את העדרים תפלת

בקר כי אז (איוב לח) ברן יחד וגו' ויריעו כל בני אלקים דאתיא מסטרא דדינא. מנחה הראה לו סוד עשירית האיפה שהיא מנחה דאתמר בי' (ויקרא ד) נפש כי תקריב והנה ג"ם היא שיעור חלה שנותנין ממנה נטהרה העיסה ובר"ת רמז משה כי הוא יתקן קומה של אד"הר ועיסה נטהרת לגמרי הנה על (מלאכי ג) הנה אנכי שלח לכם את אליהו ג"ם הוא על משיח בן אפרים בן יוסף כד"א בר"מ ע"פ (שמואל ביב) גם ד' העביר חטאתך לא תמות היא שיעור חלה ע"ש פ' ויצא עלי' קאמר עשו יש לי ר"ב אחי שהוא רב החובל רבן של טרסים לקבל (בראשי' מה) ר"ב עוד יוסף בני חי כי יוסף במדרגת נער דלעילא רב על כל מלאכים וע"פ זוהר חדש פ' חקת שפי' ע"פ (שם מג) והורידו לאיש מנחה חזא יעקב בחכמתא ורמז להון דיחתון לתמן למנחה דתהיה מגינא עליהון בגלותא ובהאי מנחה שית סטרין אתכללון מעט צרי דבש מ"ט מעט דכד לא מתכשרין עובדוי לעילא כדין סטרא דימינא אתרפייא ושליט שמאלא שם) מעט דבש נכאת כד"א (מלכים ב כ) ויראם את כל בית נכאתה נכאות ולוט ר"ל הוא שית סטרין כלילין בהאי מנחה ואע"ג דנחתא מעט צרי דיתבא בגלותא וכד תעבדון דא ואל דא אברהם שדי יצחק יתן לכם רחמים דא יעקב לפני האיש זה יוסף כל דרגין יתחברו ואני כאשר שכלתי מקדש ראשון שכלתי מקדש שני כל דא בחובא דיוסף וא"כ עז"א יעקב על ענין הגלות מנחה שלוחה היא לאדוני לעשו כל מקום שגלו ישראל מנחה שהיא השכינה ובסוף גלותא בגין דאינון יהבי מנחה אתקינו בהו (בראשית מג) הורידו לאיש מנחה (ישעיה סג) את כל אחיכם מכל הגוים מנחה יכינו את המנחה עד בא יוסף וז"ש והנה גם הוא מנחה לבסוף השכינה בעצמו הוא בגלות ואו אני והו הושיעה נא ר"ל השכינה נקראת אני ת"ת נקרא והוא ז"ס גם הוא אחרינו גם יהיה קב"ה ושכינתיה עמנו רק ויצו גם הראשון גלות ראשון שני שלישי גם כל ההולכים אחריהם בכל מקום שגלו קב"ה ושכינתיה עמהם. ענין מוציאין התיבה לרחובה של עיר שנותנין אפר מקלה ע"ג התיבה היא השכינה שכתב הרמב"ם שגם על ס"ת מניחין אפר מקלה כי השכינה סוד תיבה וס"ת סוד ת"ת ס"ת בהיכל:

וישלח יעקב מלאכים לבדם פנים של אלקים כמ"ש לפני זה ויפגעו בו מלאכי אלקים ויקרא שם המקום ההוא מחני"ם שהוא בגי' ב"פ א'כ'ד'ט'ם' שהוא פני אלקים ועליו קאמר יעקב כראות פני אלהים הוא פנים של אלקים ותרצני וכה"א (תהלים סז) אלקים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה ז"ש עם לבן גרתי ואחר עד עתה ר"ל שם של א'כ'ד'ט'ם' הוא בגי' ע"ד (ישעיה כו) בטחו בד' עדי ע"ד וכה"א (בראשית מט) בבקר יאכל עד נקראת השכינה (תהלים קיט) עת לעשות לד' ולבתר דקבילת דכורא אתקריאת עתה בסוד ליל לילה את אתה נער נערה הודיע יעקב שהוא תיקון (קהלת ג) ע"ת לכל חפץ אשר תחת

השמים עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי ואחר עד עתה עד שעשה מן עת עתה בה' וקבילת דכורא וחזר מפרש ה' ענינים שתיקן בזה ויהי לי שור וחמור צאן עבד ושפתה הרי ה' ענינים שבזה הענין שנקראת השכינה עתה בה' תיקון ה' דרגין אימא עד הוד מתפשטא ז"ש הצילני נא מיד אחי דאית בי' ה' אצבעין שבזה יבא והכני אם על בנים לקבל עץ החיים שמהלכו ת"ק שנה ועליו מתפשטין כל מימי בראשית (דברים לב) ראו עתה כי אני אני הוא ואז כשנקראה השכינה עת"ה (שם) אין אלקים עמדי דמסולקין כל סטרא דדינא ועז"א בלק (במדבר כב) עתה לכה נא ארה לי. א' מיד אחי מיד עשו ע"ד שא' דוד (תהלים כב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי אמר מתחילה נפשי ואח"כ יחידתי הל"ל הצילה מחרב ומכלב נפשי או יחידתי אבל הענין מתחלה ביקש להצילו מחרבו של סמאל שלא יהיה מיתתו ע"י מלאך המות רק ע"פ ד' ואח"כ ביקש שלא תתגלגל נפשו אח"כ בד' חיות הטומאה שכמו שבקדושה ד' חיות הקודש שנתגלגלה הנשמה לשם כמ"ש יצחק (בראשית כז) ש"א נ"א שור אריה נשר אדם כן בקליפה שפן ארנבת גמל חזיר ד' פנים שמתוכן נתגלגלות הנשמה עד שבאה לחזיר הוא כח של עשו שסופו להחזיר ועז"א מיד כלב יחידתי שתהי' מיוחדת הנשמה ולא תלך מדחי אל דחי וכח של עשו הוא כלב חזיר עז"א הצילני נא מיד אחי על הצילה מחרב נפשי שלא תצא נפשו ע"י חרב של מלאך המות שהוא פגום ונעשה נבלה גם מיד כח של עשו הוא כלב חזיר ויעקב החזיק עתה (משלי כו) באזני כלב לכן התפלל שיצילהו מיד כלב. הצילני "נא "מיד "אחי ר"ת אמ"ן מלמטהלמעלה כשישראל עונים אמן אז יבא הארה מן א"ל מלא שהוא הפני"ם מן אל"ף למ"ד הכי הוי לכן קרא יעקב למקום ההוא כשהתאבק עם שר של עשו פניא"ל שזה הזכות של אמ"ן הועיל לו שראה פנים אל פנים ותנצל נפשי וכן קרא הקב"ה ליעקב אל כי עקב הוא זעיר מקבל הארה מן אריך (מיכה ז) מי אל כמוך והוא נקרא א' ר"חום ז"ס פנים אל פנים עיין בכנפי יונה חלק ב' סי' ז' מלא פניה"ם קלון. מיד אחי מיד עשו הל"ל בקיצור "מיד "עשו אחי:

או ע"ד (תהלים קיח) י"י לי בעוזרי מי שבא אלי ומראה עצמו כאלו הוא אוהבו בעזרו ובאמת הוא שונאו אבל מי שאני רואה ויודע שהוא שונאי אוכל להשמר ממנו ז"ש ואני אראה בעצמי מי שהוא שונאי ואוכל לנקום ז"ש הצילני נא שהקדוש ברוך הוא יציל אותי מיד אחי מיד עשו ר"ל שהוא מראה עצמו כאלו הוא אחי ובאמת הוא עשו שונאי **או** יאמר ע"ד פי' תוס' בתענית ע"פ (משלי כז) נאמנים פצעי אוהב ונעתרות נשיקות שונא אם אוהב נעשה שונא אז הוא יותר שונא ונאמנה שנאה וכן כששונא עושה שלום הוא יותר ע"ש. ז"ש הצילני נא מיד אחי שהוא אוהב ונעשה עתה יד עשו שונא מוחלט

ונאמנה שנאתו כי ירא אנכי אותו יותר משנאת אחרים שיבא והכני אם על בנים או על ב' ידים ידי עשו קרי בי' ה' ידים כי ה"פ יד בגי' ע' כי ע' שרים תלוין י"ד למזרח י"ד למערב י"ד לצפון י"ד לדרום י"ד למעלה על כלם הרי ע' שרים ז"ס (שמות יז) כי י"ד על כס יה כראות פני אלקים כשם שאסור להסתכל פני ע"ז (ויקרא יט) אל תפנו אל האלילים כן אסור להסתכל פני רשע ולא דיבר יעקב שקר ח"ו:

או יאמר שיניקת עשו משם של אלקים שאהב יצחק את עשו והוא כיבד הוריו לכן דיבור ה' מן י' דיברות הוא כבד את אביך כי גבורה הוא מידת ה' מן י' ספירות ז"ש ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו כי לא למגנא שלח ליה עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי דאינון תרי"ג אתוון של דברות ויצו את הראשון לאמר שצוה להגיד לו שבתוך י' דברות דרשינן אתין וגמין (שמות כ) את אביך לרבות אחיך הגדול ורוצה לקיים מצוה זו ויקח מן אותו הדיבור הבא ביד שהיא ה' אצבעות כן דיבור של כבד בא בדיבור ה' פני אלקים הוא אכדט"ם והוא רחמים ז"ש ותרצני וכה"א ותהלים, סז) אלקים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה או פני תרתי נשמע ב"פ פנים של אלקים כמ"ש ראיתי את אלקים פנים אל פנים לכן ותנצל נפשי ב"פ אכדט"ם בגימ' מחני"ם ויקרא שם המקום ההוא מחני"ם:

וישלח יעקב מלאכים. שהם מלאכי אלקים מתיבת מחנים שלפניו:

ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו סוד פ"ך של יעקב ששכח הם גבוה של מ'נ'צ'פ'ך ך' בנצח ושם מקום מגולה ואין כשעבר יעקב נ"חל י"בק יחוד ברכה קידושין מג' אלו נעשה עטרה לראש צדיק (בראשית מב) ויבן האלקים את הצל"ע בהיפך אתוון אשר איתמר גבי חנה (שמואל א ב) עלץ לבי בי"י ירך יעקב היא ה' הוא הבריח התיכון (שמות כו) מבריח מקצה אל קצה שהי' ארכו שבעים והוא שיעור חצר המשכן שבעים אמה ושיריים עלי' אתמר (בראשית מו) ויוסף ישית ידו על עיניך (שם מט) בן פורת יוסף עלי עין ז"ס (שמות א) ויהי כל יוצאי ירך יעקב שבעים ועתה נתאבק איש עמו על ירכו ירך מבריח התיכון והוא צלע חסר ו' כתיב לרמוז על צלע שבנה י"י אלקים ויביאה אל האדם כף הם בסוד אלפא ביתא דא"ט ב"ח ג"ז ד"ו י"ץ כ"ף הוא בגבורה לכן היה בו כח לתקוע כף שהם דינים קשים (במדבר ז) כף אחת עשרה זה"ב מסיטרא דזהב שהוא דין (יחזקאל כא) והכיתי כ"ף על כ"ף כף על ירך כי גבורות קשים באים בהוד וארז"ל שנגע מלאך סמאל בירך שמאל שהוא סוד כי שם נאחזים אותיות ק"ץ באטב"ח שהוא סוד (בראשית ו) קץ כל בשר כי חיצונים נקרא דו"ה בסוד (דניאל י) הוד"י נהפך עלי למשחית ורזא דמלה ה' דמים טמאים הם מן ה' גבורות מנצפך ואמנם חיתוך הזוהמא אינו אלא לבסוף שהיא גבורות ההוד שהוא החמישית ובה תאחז שם החיצונים נהפך ונעשה דם

טמא נידה שהיא דוה בנידתה וזהו (איכה א) נתנני שממה כל היום דוה כמ"ש (שם) על כן לנידה היתה וז"ס דאשתכחא בזוהר בכמה דוכתין שימי הגלות הם אלף שנים כל היום דוה יומו של הקב"ה שהוא אלף שנים כי שית אלפא שנין הוי עלמא ב' אלפים חסד גבורה היה תוהו שלא היה בהם הכרעה ב' אלפים תורה הם ת"ת נצח לכן דרז"ל (ד"ה א כט) והתפארת זה מתן תורה בברכות בעובדא דרב שילא כי (תהלים קמז) מגיד דבר ליעקב וכן נצח שהוא סוד מטה משה שהוא מארי דאורייתא אבל אלף החמישי הוא בהוד אלף הששי הוא בצדיק אלף השביעי הוא במלכות שהוא שבת לי"י העולה עד י"י בטעם חד חרוב שצדיקים שטים על פני המים וכו' הנה חורבן ב"ה הי' באלף החמישי שהיא הוד כי בו נאחזים החיצונים שהם גבורות קשות ז"ס (איכה א) כל היום דוה ולא נמשך הגלות רק אלף שנים ממשלת הוד וכ"כ בזוהר לא ישלטו עממין בישראל יתיר מאלף שנין והענין שאין להם אחיזה רק בהוד לבד ולכן אותיות ק"ץ מ"ן אי"ק הוא בגי' אלף ק' כפשוטה ץ' פשוטה של אי"ק היא ט' מאות וזה נקרא בזוהר אלף יומין דחול וז"ס אוכלין כל ארבע על ד' אלפים ותולין כל חמש עינינו תלויות ברחמי שמים שיתננו בגלות ושורפין בתחלת שש שהוא על אלף הששי וז"ס (שיר ח) האלף לך שלמה שהוא חול ומה שנחרב הבית קע"ב שנה בסוד אלף הד' שם אחיזת "עקרב "שרף "נחש "בעקב בסוף דרגין והוצרךשמואל לברר אותו הירך שתבוא משם הנבואה כמבואר סוד זה בס' קול בוכים עיין עליו בפסוק צדו צעדינו והנה חוה גרמה זה הקטרוג לכן ס"ת עמוס א) עברת"ו שמר"ה נצ"ח חו"ה או סוד כף יריכו ארז"ל שנגע בדורו של שמד ר"ע ובר קפרא הענין כתב האריז"ל שב' מיני מסירות שהצדיק מוסר עצמו למיתה ומוסר עצמו על קדושת השם ותרוייהו איתנייהו בכל יומא בק"ש סוד מוסר על ק"הש ובנפילת אפים למיתה ואלו ב' מסירות על קידוש השם מייחד י"ה רעים דלעילא ומסירה למיתה מיחד ו"ה דודים דלתתא והנה ז"ס דאמרי דרדקי דב"המ דביומי יהושע בן נון לא אתמר כוותייהו כף פשוטה כף כפופה בזיווג ו"ה עושה י' מלמטה למעלה וי' מלמעלה למטה הרי כף כפופה ויחוד י"ה שהוא עליון הוא בסוד א' הוא כף פשוטה בינה י' מלמעלה למטה וי' מלמטה למעלה וז"ס שאמר הקב"ה למשה שתו"ק כך עלה במחשבה לפני כי ר"ע הי' בין אותם דרדקי שנכנסו לב"ה שהמתיקו ב' בתי דינין נרמז במלת ד"ר ד"ק דין רפה דין קשה כי ר"ע נכנס בשלום ויצא תרין שלומין לעילא ולתתא וזכה בתרין נשיקין ז"ס מיתת צדיקים בנשיקה שגורמין יחוד וז"ס בשעת פטירת יעקב אמרו שמע ישראל ויעקב השיב בשכמל"ו כי סוד זה הוא יחוד עילאה ותתאה ולדעתי ז"ס ר"ע בא' כי מקודם הי' בה' ואחר כך נתעלה בכח המחשבה דלעילא בסוד פלא יועץ אלף שהוא

זיווג עליון על כל כי נתעלה יותר ממשה כי משה בזיווג אהי"ה כאשר בתחלת נבואתו מראה מדרגתו אבל הוא בסוד מופלא לכן דרשו דרדקי אלף בינה ז"ש גבי אד (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני של אחר המיעוט ותשת עלי כפכ"ה ע"ס שצריך ליחד תרין כ"ף לישעיה מט) הן על כפים חקותיך נשא לבבינו אל כפים זיווג סוד נשיאת כפים ז"ס ותקע כף ירך יעקב. ויאבק איש עמו העלה אבק עד כסא הכבוד כי סמאל שהוא השטן יצ"הר נחש אחז בעקב על מצות קלות שאדם דש בעקב נקרא אבק ריבית אבק לשון הרע אבק שביעית ויעקב העלה מן מצות שיר ג) אבקת רוכל (כתובות קו) והוא אבק שהעלו במערבא כד קמו ממתיבתא דרב הונא ור"מ מרגליות פירש (בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב ר"ל על המצות ראשיות אינו יכול הנחש לפתות האדם רק אתה תשופנו עקב שאדם דש ותקע כף ירך יעקב שבזה יוכל השטן לפתות על כף ירך ויותר יעקב צולע על ירכו כי יעקב עצמו לא יכול לו לעצמו שגם על מצות קלות לא עבר מימיו כדאית' שם כה) וידו אוחזת בעקב עשו ר"ל שגם בעקב הי' יעקב כל ימיו רק על יוצאי יריכו לא היה יכול והי' צולע שם שבניו שהם יצאו ממנו ויבא יעקב שלם בעצמו גם על עקב. ויבא יעקב שלם רזא עילאה איכא הכא בחד אתר אשכחנא בתיקונים ותקע כף ירך יעקב דא י' טפה קדמאה דבה חב אדם קדמאה במחשבה דאיהי י' ואתתקן באברהם בי' נסיון וביצחק אתתקן במעשה בנסיון עשירי שהיא העקידה אח"כ ביעקב איתכליל מתרווייהו במחשבה ובמעשה בתרין שמהן יעקב ישראל יעקב מעשה ישראל עלה במחשבה כלי המעשה גומרין דא גופא דבר נש עיין בתיקון כ"ו דף ע"א בג"ד קנה יעקב בוכרא מעשו לחזרא י' לאתרי' דאיהו טפה בוכרא דחב בי' אדם ופרח מיני' ואשתאר יחיד בלי עז"ר בהפוכה זר"ע וזה נרמז לו ואתה תשופנו עקב חוויא כרוך על עקבו בג"ד אמר (תהלים מט) עון עקבי יסובני לדעתי לקח יעקב י' של עשו שהי' נקרא עשוי וידו אוחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב אדם הראשון חטא בקין דעביד קן דמסאבות' והיוד שבה הטפה נכנסה לתוך קן של נפש לכן בא יעקב מסטרא דטוב וקנה הבכורה שהיא הי' מן עשו שהי' מסטרא דקין איש שדה נח"ש ירכו"ן ועל אותו הי' התאבק מלאך של עשו התאבק על ה' בתראה כשהיא בעתירותה ה' ובמסכנא ד' דלה ועניה מאן גרם דפרח מיני' י' ירך דילה אלא (איכה א) נתנני שוממה כל היום דוה דא הוד דאיהו ירך דילה דאתחזרת איהי דו"ה באלף בגין דפרח מינה ירך דעליה אתמר ותקע כף ירך יעקב אשתמודע דמינה קא מתחלת למימני' אות ד' עד נצה והוד איהו ירך שלימו דילה ודא איהו דאתיהב למשה הה"ד ונתן הוד למשה ע"כ תיקון ל"ג דף ע"ט ולפ"ז המלאך נתאבק עם יעקב על ה' אחרונה של שם ולפי שמדת הוד היא משמאלית

מן יניקת סטרא דשמאלא ואחז בירך זה שהוא היוד הנתקע בה' אחרונה ובזה גר שיעקב צולע על יריכו בדורו של שמד גלותא בתראה באדום והנה על ב' אותיות אלו נתאבק יעקב על אב"ן אשר שם מצבה סוד אבן הוא י' והוא ו' כי נקרא אב ב"ן (בראשית מט) משם רועה אב"ן ישראל כדמתרגמינן אבא וברא והן הן ב' שמהן יעקב וישראל יעקב סוד ו' ישראל סוד י' עלה במחשבה אבל ו' סוד גו"ף שהוא גוף מעשה בראשית תמן אב תמן בר שת ואלו ב' אותיות הי' לו לעשו הי' לקח בעלמא דין הוא"ו יקח יעקב לע"ל כמ"ש לו עד אשר אב"א א"ל אדונ"י שעיר"ה ס"ת אליה חסר ו' אלי"ה נתן לו ו' זה (בראשית מט) והוא יגוד יעקב כי בא מגד והוא קרא בחיל וכן אמר (דניאל ד) גודו אילנא וישאר עש:

ויאבק איש עמו. וי"אבק איש עמו על אלין תרין אתוון נתאבקו עמו ו' י' אות ברית קודש וי"זרח לו השמש וי"זרח לו ר"ל (דברים לג זרח משעיר למו ההוא נהורא יאית לשעיר יבא לו מסיני שאז פסקה זוהמת הנחש וקבל התורה בו' בסיון בי' דיברות הרי רזא דחובה קדמאה ויגרש (בראשית ג) וי"גרש י"י את האדם כי בחובא דיל' גרם ותלכנה שתי ההי"ן ונשאר ו"י לאוזפא דאזלא בלא קברניט"א נגד שיבאו תרין כריבין חד אריך וחד זעיר אינון תרין גלגולין בתראין דאדם דאיהו קיסר ופלגא קיסר כגוונא דדוד עילאה ושר העולם כי אד"ם נוטריקן א"דם ד"וד מ"שיח ובחטאו גרם (משלי טז)נרגן מפריד אלוף מן האדם ונשאר (בראשית ט) דם האדם באדם דמו ישפך גרם מיתה לעלמא כי סמאל הי' רוכב על גמ"ל נוטריקן "גרם "מיתה "לעולם. ונמצאו ו"י לאלפא היא אלף של אדם דאזלא בלא קברניט"א שהוא בגי' דו"ד מ"שיח בחשבון חד ולע"ל (ישעיה ס) הקטון יהיה לאלף ר"ל דוד הקטן יתקרב לאלף של אדם והצעיר שהוא בנו של דוד יהי' לגוי עצום ויתחברו אתוון (איוב מא) אחד באחד יגשו אזי אני י"י בעתה אחישנה ז"ש וי"ב"א יע"קב שלם ו'י' ב"ן א"ב יהיו לע"ל שלימים אתנו. גם על צלע המשכן שבנה י"י אלקים את הצלע:

או יאמר האב בי' אדם יעקב שופרי דאדם קדמון א' כל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך לתקן י' של יעקב י' של שם בן ד' (בראשית כז) הו"ה גביר לאחיך גם ויותר יעקב על פ"ך סוד ה' גבורות שסודם פ"ך קשים שבהם אלו השתים ז"ש והוא צולע על יריכו ר"ל על ה' אותיות אלו שניתנו בירך סוף התיבות כמ"ש בס' פרק שירה. סימן מנצפ"ך בא בירכתים עיין פ' בהעלותך ע"פ עד יריכה עד פרחה יעקב היה צולע על יריכו על ירך שמאל בדגלים שהוא דגל דן עז"א (ראשית מט) יהי דן נחש עלי דרך ר"ל דן גרם שגבר סמאל נחש עלי דרך בהאבקו עמו תשש כחו של יעקב כמו שתשש כחו של אברהם כשרדף אחר ד' מלכים. יעקב קראה בית שהוא תיקון ד"פ מחנה ויעקב הלך לדרכו

ויפגעו בו מלאכי אלקים כי ד"פ מחנה הוא סוד ירך יעקב שהוא בית עליה אתמר (משלי ט) בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה שהוא יעקב ויצא יעקב מבאר שבע וסוד ירך יעקב ד"פ מחנה והוא מ"ש ללבן מתי אעשה גם אנכי לביתי ז"ש ויבן לו בי"ת אז תיקן ירך יעקב ואתמר עליה ויבא יעק"ב שלם "יחוד "קדושה "ברכה מן ג' אלו עושה עטרה לראש צדיק לכן יעקב כלול מן יחוד עטרה קדושה ברכה והוא צלע חסר ו' כתיב צל"ע למפרע עטרה לראש צדיק:

ויבן לו בית דייקא כי יעקב כלול מג' דברים שהבית נבנה מהם "בנין "יסוד "תקרא יעק"ב "יסוד "עצים "קורה "בית מן ג' אלו נבנה וכשיסתלק היסוד הוא צלע על יריכו שהיא י' ויאבק איש עשו ונחש תשופנו עק"ב ויבא יעקב שלם כשיבא אלי"ה הרמוז אב"א א"ל אדונ"י שעיר"ה ויקח הו' של עשו כמבואר בספר הפליאה שאותו מלאך גדיאל שיאמר דניאל ד) גודא אילנא ברם שרשוהי בארעא שביקו אזי ישאר עש (ישעי' נ) עש יאכלם שהוא סוד הקליפה שאמר ר' חנניא לדידי חזי לי דמנגח כתורא שהוא שור מועד שמרחיקין מפניו ביומי ניסן וביומי תשרי. ויבא יעקב שלם שיבאו ש"ע נהורין ליעקב מצד סכת שלם שבנה יעקב שהוא סוד מלבו"ש מקיף אור פניא"ל כמ"ש יעקב ויקרא שם המקום ההוא פניא"ל כי מיד שיבא הקדושה נעשה חשמ"ל מלבוש שלא ישלטו חיצונים לכן אמר יעקב יעבור נא אדוני לפני עבדו שאין לערב כחות ויותר יעקב לבדו על פ"ך שמן של חנוכה. במדרש ע"ד הפסוק (תהלים קכו) הלוך ילך ובכה נושא משך הזרע על יעקב ועל יוסף ועליו קאמר יעקב כשקבל לשון הרע מיוסף על בניו (שם קכא) חצי גבור שנונים אויה לי כי גרתי משך עם לבן גרתי. עד ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף אמר שלחני ואח"כ נמכר לקדרים ז"ש (שם) שכנתי עם אהלי קדר וזה גרמה כל ד' גליות רבת שכנה לה נפשי עם שונא שלום. כשיצא יעקב מבאר שבע בכה והוריד ש"ע דמעין נרמזין בר"ת פסוק של ויצא ע"ש לקבל ש"ע נהורין וכן ש"ע ברכות בכל שבוע מתפלות י"ח בכל יום (שם נה) ערב ובוקר וצהרים אשיחה מנין ואהמ"ה נ"ז כמנין מזב"ח ו' ימי השבוע מנין קרב"ן שהוא אר"ך אפי"ם ובשבת ד' תפלות כ"ח הרי מנין ויבא יעקב של"ם ז"ש יעקב ושבתי בשלום אל בית אבי לא אמר לשלום רק על סוד מלבוש זה קא מכוין והוא בגד ללבוש שבקש מהקב"ה שיכסה אותנו בקדושה ויפרוס סוכת שלומו עלינו להפריד הכבשים ולא שת"ם על צאן לבן כי ב"פ ע"ש בקדושה (ישעיה יא) וש"עש"ע יונק על חור פתן וכן בקליפה שעליה אמר יוסף (בראשית מז) והאדמה לא תש"ם ז"ש לא שת"ם על צאן לבן כמ"ש וריוח תשימו בין עדר לעדר שלא יהיה אחיזה לחיצונים ויקרא שם המקום ההוא פניאל דף כ"ט בס' כוונות שסוד זה הפסוק על היכל עצם השמים שהוא

עצמות ז"א של בריאה שנקרא שמים ובזה ההיכל יש בו א"ב לפי שהא"ב הם מבינה עד הוד שהוא רומז אל ברוך גדול דעה וכאן הוא חשמל נקרא אור פניא"ל ז"ש ויקרא שם המקום ההוא פניא"ל כי על ירך יעקב שהיא הוד נתאבק שר של עשו ז"ש על כן לא יאכלו ב"י א"ת גיד הנשה שמקנא בכ"ב אותיות התורה והוא צולע על יריכו לכן בשעת נתינת התורה א' (תהלים ח) תנה הודך על השמים שהוא סוד עצם השמים. וירא והנה באר בשדה ושלשה עדרי צאן רובצים עליה דהיינו נצח הוד יסוד לבד אזי אבן גדולה ע"פ הבאר סיטרא דדינא אבל כשכל העדרים רובצים עליה דהיינו שגם שלשה אבות נותנים יניקתם עליה אז וגללו את האבן מעל פי הבאר. נתאבק המלאך ע שהגיע לתרין ירכין כי יהודא וראובן הן תרין דרועין ועל שני ידים אלו התפלל יעקב הצילני נא מיד אחי מיד עשו אבל על תרין ירכין שהוא דגל אפרים ודגל דן הוא צולע על יריכו כי שם עבדו ע"ז ירבעם מאפרים העמיד עגל בדן ויזרח לו השמש שמש ששקעה בשבילו זרחא רזא דמלה תלת דרגין אינון שמש ירח בבריאה חמה ולבנה ביצירה חרס וסהר בעשייה וידוע שיעקב דיוקנו תחת כסא הכבוד ושם נשמות כל ישראל שתין רבוא גלגליא דסחרין לכורסייא וכשיצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה לגליות כדי ללקוט ניצוצות טהרה שהם בקליפה ויפגע במקום ההוא עד אפסמקום וילן שם היפך א"ה שלא לן כבודו עמו אבל הוא מוציא יקר מזולל וידוע שכל הנצוצות שמעלים הם באים בעולם היצירה בתפארת זעיר כמבואר כנפי יונה על נוסח ברוך שאמר מהולל בפי עמו משובח ומפואר הוא ת"ת זעיר "בלשון "חסידיו "ועבדיו שהוא סוד (איוב כ) חיל בלע ויקיאנו שלכך נקראו חסידים שמוסרין עצמם על קדושת השם להעלות משם ניצוצות נידחי' ועז"א (ישעיה מט) היקח מגבור מלקות וגו' לע"ל מוצי' הקב"ה חמה מנרתק' שהוא סוד עולם היצירה כי שם מקום ניצוצות הנידחים רשעים נידונין עד שלא יהיה שום שורש ולא שום ענף מן הקליפה בעולם שנאמר (מלאכי ג) שמש צדקה מרפא בכנפיה שמש ר"ל כשיבא משיח בן דוד שהוא בעולם הבריאה כי מלכות ב"ד בכלל בבריאה וכן (תהלים עב) לפני שמש ינון שמו (שם פט) כסאו כשמש נגדי אז צדקה בעולם מרפא בכנפיה הוא סוד ב' אלפים ת"ת עבדים שיהיה לכל א' מישראל בכנפו (איוב לח) לאחוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה כ"ח מאות יש לכל א' (תהלים קיא) כ"ח מעשיו הגיד לעמו לתת להם "נחלת "גוים (בגי' גבריאל אש והחליף רחב"ת בדמח"ג [בא"ת ב"ש] ומלך במקומו והוא מלך ו' חדשים ברומי (אסתר ב) ו' חדשים בשמן המו"ר) רחב"ת ידים בכאן נרמז סוד ר"ח בן תרדיון שנטה שכם תחת החוי נחש שרף יעופף תחת החמור ובתו שנענשה על פסיעותי' שהיתה מהלכת (תהלים לז) מה' מצעדי גבר כוננו (איוב יד) כי עתה את

צעדי תספור (בראשית מט) בנות צעדה עלי שור גם רמז סוד ש"כם היא עמודי הקליפה הארץ ההיא רחבת ידים הן הן ד' אנפין בלא ענוה בלא בשת בלא תורה ובלא מצוה דאינון תוהו ובוהו חושך רוח מלמטה למעלה רחבת ידים דאתמר בהון (שם א) והארץ היתה תוהו ובוהו וגו' דחזרין עלמין לתוהו ובוהו גם נרמז סוד י' ניצוצין דאזדריקו ומנייהו י' הרוגי מלכות ז"ס רחב"ת ידי"ם מן אותם שני ידים שחלו בה הקליפה יהיה ג"כ ר' חנינא והחריש עד בואם לפי שהשיב יעקב לשכם בן חמור אתה חמור ואני שור וכתיב בתורה (דברים כב) לא תחרוש בשור וחמור יחדיו מקום שמעון הוא מזל שור ברקיע י"ב מזלות לקבל י"ב שבטים ראובן טלה שמעון שור ז"ש והחריש עד בואם דקאי על שמעון שהיה בשדה כי מותר היה לו לחרוש עמו עד בואם מן השדה כי אז כשבא שמעון מזל שור אסור לו לחרוש בשור כי שמעון הוא שור והוא חמור אז נאסר לו והנה יעקב גרם בזה שלא נתן דינה לעשו (איוב ו) למס מרעהו חסד ויראת שדי יעזוב כי אלו נתן דינה לעשו החזירתו למוטב. ה'ב'ה' ל'י' אשתי "ה "בריתי "המשכן "לצד "ימין כאן רמז על (תהלים קטז) כוס ישועות בהיות כוס של ברכה אחוזה חמש ישועות שהם חמשה שבצד ימין ורחל אמרה הב"ה ל"י בנים אזי יש לה בנים (ישעיה נד) ורבים בני שוממה מבני בעולה גו'.

וילך ראובן וישכב ויהיו בני יעקב שנים עשר. שלא תאמר שמאחר שראובן נפגם בלי ספק הוא מטעם שהיה יעקב שותה בכוס זה ועיניו בכוס אחר כמ"ש לאה ראובן לא קראה אותו ראובני שלא היה בנה לכן לא סליק בשמא לז"א ויהיו בני יעקב שיעקב לא חטא בזה והיה בנו של יעקב ולא היתה מחשבתו לרעה או לפי שאם לא בלבל יצועי אביו היה לו ליעקב עוד שני בנים כמ"ש האר"י ז"ל בסוד (תהלים קכב) שבטי י"ה שהיתה המרכבה עומדת על י"ה דהיינו בסוד (שמות יז) כי יד על כס י"ה י"ד בנים ועוד בת אחת כי המרכבה עליונה היא ע' נחלקה על ה' פעמים י"ד כי במזרח י"ד שרים במערב י"ד שרים בצפון י"ד שרים בדרום י"ד וא' על גביהם ה"פ י"ד וז"ס (דברים ו) שמע שם ע' ישראל וז"ס כי יד על כס י"ה ואלו ב' בנים היו ראויין לבא מבלהה שיש לה ב' ההי"ן (בראשית מז) ה"א לכם זר"ע. ז"ש וילך ראובן וישכב וזה גרם שהיו בני יעקב שנים עשר ולא יותר כי לולי זה היה י"ד בנים או שלא לחשוב אפרים ומנשה ג"כ בני יעקב. או שתרין דרגין היה לו ליעקב דרגא חד ישראל דרגא אחרא יעקב והנה בעולם הבריאה דרגיה דיעקב שדיוקנו חקוקה בכסא הכבוד אבל דרגיה דישראל עלה במחשבתו בעולם האצילות. ז"ש ויהי בשכון ישראל וסיום ויהיו בני יעקב שנים עשר כי מדרגת הי"ב שבטים הם בעולם הבריאה שם דרגיה דיעקב ז"ש ויהיו בני יעקב דייקא שנים עשר כי

שמה עלו שבטים שבטי י"ה ז"ש רז"ל יעקב אבינו לא מת מאחר שהניח בנים שמילאו מקומו שם אבל ויקרבו ימי ישראל למות כי בזו המדריגה לא הניח בן כמותו נאמרה בו מיתה אבל בדרגיה דיעקב הניח בנים כמותו ולא מת מה זרעו בחיים הוא בחיים:

עד אשר אבא אל אדוני שעירה חזרנו על כל המקומות ולא מצאנו שבא יעקב לשעיר אבל רמז קא רמיז על גלגולא בתראה אשר הראו לרבקה שהיו הבנים מתרוצצים בקרבה ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך הם אנטונינוס ורבי והיה להם אז קירוב הדעת יחד א'ב'א' נוטריקון "אנטונינוס "בן "אסוירוס אל אדוני שעירה כי כבר למד רבי ושלח לאנטונינוס שילמד במדרש רבה שאז נתקיים נסעה ונלכה לנגדך ביחד ועתה לא רצה יעקב לעשות שותפות עמו ז"ש יעבור נא אין נא אלא עתה יעבור לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי. ועז"א (תהלים עג) עד אב"א אל מקדשי אל אבינה לאחריתם דרז"ל רמז לרב אשי מקדשי סימן לרב אשי אבינה רמז לרבינא לאחריתם שהם סוף הוראה ולדעתי נרמזה ג"כ שם סוף משניות שסדר רבי בימי אנטונינוס שמצא אז חן בעיניו ולכן נקרא רבינו הקדוש שגזרו שמד על ברית מילה וניצול רבי ע"י אנטונינוס זה נרמז בסוד לרגלהמלאכה ולרגל הילדים על תרין גוים אלו. ז"ש עשו אצינה נא עמך מן העם שיבואו עתה ניצוצות מיני' בקדושה וע"ז השיב יעקב למה זה אמצא חן בעיני אדוני על גלגול ז"ה בזה הפעם אין אני מבקש ממך כי הוא אדמוני כאדרת שער. אבל בגלגול דורות הבאים מצא חן בעיני אנטונינוס ואז טובות שלו לא היה רעה בעיני צדיקים.

וישב

וישב יעקב. ראוי היה אבינו יעקב לירד בשלשלאות של ברזל. וקשה התחיל בשלשלאות של ברזל והביא ראיה מפסוק (הושע יא) בחבלי אדם אמשכם היה לו לומר ראוי היה למשוך בחבלים. אבל הענין נרמז כאן חטא של גלות מצרים הוא בא מן אד"הר ולפי שיעקב תיקונו ושופריה של אד"הר לכן היה ראוי לירד להוציא אותם מכור הברזל שהיה מצרים כור של ברזל לכן המשיל במדרש משל לנפח' ז"ש בחבלי אד"ם ר"ל החבל ושלשלת קשור מן אדם הראשון וזה קדם הירידה ליעקב דווקא שהוא שופריה דאדם (משלי ה) ובחבלי חטאתו יתמוך (תהלים קיט) חבלי רשעים עודוני. הקב"ה עשה (שם טז) חבלים נפלו לי בנעימים (דברים לב) יעקב חבל נחלתו (שמואל א י) חבל נביאים (תהלים טז) אף נחלת שפרה עלי ר"ל לפי שיונק יוסף מן יצחק "קץ "חי עלמין כשישב יעקב בארץ מגורי אביו קפץ עליו רוגזו של יוסף קפץ באף לא אמר חטאו של יוסף אבל רמז רוגזו של יוסף הוא סוד יניקת יוסף מן רוגזו של יצחק (קהלת ב) אף חכמתי

עמדה לי דרז"ל חכמתי שלמדתי באף עמדה לי וכן אני אומר שאמר יעקב אף נחלת ר"ל נחלת יוסף שהיא נוטה קצה לאף שפרה עלי כי לטובתו נשברה רגל פרתו ר"ל (בראשית מט) בן פורת יוסף שראוי הי' יעקב לירד בשלשלאות וגרמה זכות שבא לשם ע"י פרות שחלם לפרעה לכן מדמה במדרש משל לפרה שרוצים לשחוט אותה בבית המטבחיים שלוקחין העגל והיא תבא אחריה וכן (ירמיה מו) עגלה יפיפיה מצרים שירדו למצרים כדמיון עגל ז"ש אף נחלת ראוי היה באף רק זכות שפרה עלי קרי בי' פרה. ע"י פרה בא לשם ולפי שמצרים הוא זכור הברזל שכן מלך מצרים עולה הכי בראשית לז) וישלחהו מעמ"ק חברו"ן ג"כ נתאמץ מענין י' פ' אהי"ה שהוא מנין עמ"ק וי"פ הוי"ה מנין חבר"ן ושניהם יחד עולים כו"ר הברז"ל והוא סוד (שם) וישאו עיניהם והנה נושאים נכא"ת הוא ג"כ עולה שניהם יחד עולים כו"ר הברז"ל עם הכולל שניהם יחד וכן נכא"ת עולה אהי"ה וי"פ הוי"ה במילוי אלפין:

וישב יעקב בארץ מגורי אביו במדרש בארץ מגורי אביו בכאן רמיז שכל ענין של אבותינו הקדושים היה ללקט ניצוצין קדושים שירדו לסטרא אחרא שהיא ארץ כנען שנקראת כן ע"ש מחנותי' של אשה רעה שהיא לילית מחנותי' כמנין לילית שהיא ת"פ ויעקב לבש בגדי תפאר"ת שהיא מילוי שכינה כזה שי"ן כ"ף יו"ד נו"ן ה"א ובזה (ישעי' כו) ארץ רפאים תפיל והכניע כחות הרשעה שהם ת"פ והיא רוכבת על ת"פ מחנות מנין ארץ כנען לכן כשבאו ישראל לארץ אז הושיבו בתי כנסיות בירושלים מנין (שם א) מלאת"י משפט שכתב חסר א' וקרינן (שם) מלא בא' רומז ע"ס זה מלתי בלא א' הן הן חיילוהי' של לילית שכנגדה אמר יעקב בבית לבן כל תילים לתקן מחנותי' ולפי שיעקב ידע שיוסף הוא תיקון אות ברית לכן קראה רחל אותו אסף אלקים את חרפתי כי הוא במדבר י) מאסף לכל המחנות מקבץ נדחי ישראל לכן א' ושבתי בשלום היא מדתו של יוסף בשלום" אל" בית" אבי" ס"ת תלי"ם. ז"ש כאן אלה תולדות יעקב מי הוא שמקבץ אותם ומביאם אל הקדושה יוסף ז"ס והוא נער כי הוא במקום חנוך לנע"ר שומר השער ז"ס ויבא יוסף את דבתם רעה כי יוסף הוא המביא והמוציא דבה אזי בא יוסף מארי דגדפין (קהלת י) ובעל כנפים יגיד דב"ר ואביו שמר את הדב"ר ז"ש את דבתם רע"ה הוא מביא אל אביהם שבשמים וכאן נרמז סוד שובבים ת"ת שמתענים בחודש עיבור שכתב האר"י עבור ניצוצות הנדחי' בסוד (ירמיה ב) שובו בנים שובבי"ם (דברים לב) בנים לא אמ"ן בם ויוסף הוא שומר השער והשערים פותחין באמ"ן כמ"ש (ישעי' כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים לכך נקרא יוסף (אסתר ב) א"מן את הדסה ונרמז סוד זה כי ב"ן זקוני"ם הו"א לו ס"ת אמ"ן לכן היה יעקב בן צ"א מנין אמ"ן כשאמר הקב"ה ליעקב

צא מן בית לבן אז היה בן צ"א ואז ילדה לו רחל את יוסף וגילה לו סוד אמ"ן כי זה שער השמים שאמר יעקב על יוסף והנה סלם שהוא דרגי' דיוסף ולפי שמדת יעקב וא"ו היו לו י"ב בנים ו' בני לאה נגד ו' חדשים בקיץ ו' בני רחל נגד ו' חדשים בחורף ואף שרחל לא היו לה רק ב' בנים כבר נקראו בני בלהה על שמה בסוד והוא נער את בני בלהה ובני זלפה וחודש אדר שהוא חודש עיבור ויבא יוסף א"ת ד"בתם ר"עה ר"ת אדר והוא סוד (תהלים ל) ב'ערב י"לין ב"כי ו"לבוקר ר"נה:

"**וישב** "**יעקב** "**בארץ** "**מגורי אביו** כאן רמז קא רמיז בראשי אתוון רזא דיבום כדאיתא בכנפי יונה והענין כמו שאברהם היה מגייר קדמאה לגיורין וכל ימי היותו בחרן הוליד נשמות לגרים עד ביאת המשיח כי זיווג אברהם ושרה הי' מעין יבום שהתכוונו בזיווגן לתקן כל עשרים דורות (איוב כב) אשר קומטו ולא עת גם עד ימי המשיח כל הגרים שמתגיירים בעולם כבר העלם אברהם ושרה לכן (בראשי' יב) את הנפש אשר עשו אברהם זכרים ושרה נקיבות ז"ש במדרש מצינו שאברהמגייר גרים ויצחק קבל גרים (שם כו) וישב יצחק בגרר שחפר שם בארות ע"ש בריכות שבירך הקב"ה לאברהם (שם יב) ונברכו בך ר"ל בריכה וישפלו כאשר משפילין ענף מן האילן וישרש בארץ יעלה גזעו כן (תהלים צז) אור זרוע לצדיק כמו שזורעין זרע ומטמינים בעפר ולאחר כמה ימים יעלה מעלה כן ענין הנשמות (ישעיה סא) כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח כן הם העלו ביחודם מחשבה טובה וגרמו שכל הנשמות נתקנו וז"ש (בראשית כו) אשר סתמום פלשתים עפר שרצו לאבד ניצוצות טהורות וישב יצחק שם ותקן אותם הבארות (שם) ויעל אותם משם באר שבע כי (תהלים יב) אמרות י"י אמרות טהורות מזוקק שבעתים ככסף צרוף בעליל לארץ ויעקב לא מצינו שגייר את הגרים ז"ש וישב יעקב בארץ מגורי אביו ואמר מגורי אביו כי (שם לא) דבת רבים מגור מסביב שהקליפות היו מסבבין אותו כמבואר בד' ראשי אתוון ו"ישב י"עקב בארץ מגורי בא עתה יעקב לצרפם ולגדרם וכן מגור"י כמנין ז"פ הב"ל שאמר קהלת הן הן ז"קוקים שמזקקים את הכסף מזוקק שבעתים והנה בסוד יבו"ם גורם נפש רוח נשמה בבת אחת כמ"ש (איוב לד) אם ישים אליו לבו שהוא נפש רוחו ונשמתו אליו יאסוף הרי שג' קטרין כאחת יש יכולת ביד יבום להעלות אבל שלא במקום יבום צריך גאולה לנשמה תמורה לאח גם תמורה לנפש וכמו שכל אותן שנים שהיה אברהם ושרה עקרים וטומטמין לא יצא לבטלה אותה זרע רק שנתהוו ממנו כל הנפשות של גרים כן כל ת"ח בזווגו הטהור אינו הולך לבטלה ח"ו רק לאחר זמן מצרף הקב"ה למעשה ונברא אותו וכן אם לא אבה החולץ ליבם או מי שאין לו אח ואין לו בנים לאחר כמה דורות יזמין הקב"ה להם גואל כן בועז אע"פ שהיה בן ת' שנה

ורות נערה ומיד שקיים זו המצוה מת למחרתו בתוך חופתו כי לא היה אז לתקן רק מה שמוטל עליו בסיבות ראשון ולא יסף אותה לדעתה דרז"ל לא פסק והנה אולי לא נאמר עוד הייתי אומר לא יסף לא נזקק אליה שוב ע"כ אמר עוד הרי זה ריבוי אחר ריבוי שלא פסק אותה מלדעתה עוד ומיעט שלא הרתה מאותו הזרע ואותו הזרע שנזרע בקדושה לא הלך לבטלה ונתקיים בבועז ורות כמ"ש (רות ד) ויתן י"י לה הריון נתינה ממש מיד ליד ובמדרש איתא שמצאו את בועז מת עליה בזוהר פרשת ויקרא יוסף זכה בשור דאיהו קדמאה לקרבנא אמאי אתבריר בשמאלא פני השור מהשמאל אמר ליה בגין דיגין על חוב ירבעם ע"ש שלמה נסיב נשים נכריות ולא נטיר ברית אתייהיב מלכותי' לירבעם:

אלה תולדת יעקב יוסף ר"ל נעלם של יעקב שהוא התולדה שלו באותיות בגי' ישורו"ן בגי' תינוק יונק משד"י אמו כזה יו"ד עי"ן ק"וף בי"ת הרי נעלם שלו תקס"ו כמנין משיח ב"ן יוסף ז"ש והוא נער את בני בלהה שהוא דן גואל שני שהוא שריה בריה דדן ואת בני זלפה שהוא גד שבא ממנו אליה"ו משבט גד תשבי תושבי הגלעד הרי בכאן נרמז ויוסף היה רועה את צאן אחיו על רועה נאמן של ישראל שהם צאן קדשים והוא היה (הושע יא) נער וישראל ואהבהו עם בני בלהה שהוא דן שריה בריה ואת בני זלפה שהוא גד ממנה יצא שבט מושלים של אליהו הרי בכאן שלשה גואלים ז"ש ויוסיפו עוד שנ"א אותו נוטריקין "שריה "נחמי' "אליה כי נחמיה בן חושיאל הו משיח בן יוסף וראה חלום של ד' דגלים שעל כל דגל ודגל יהיה גואל ז"ש והנה אנחנו מאלמים אלומים לשון מאן דאלים גבר ולשון מקשרין קשרין כי בכל דגל ג' שבטים והנה קמה אלומתי לע"ל דגל של אפרים יעלה מתחלה ז"ש (תהלים פ) לפני אפרים ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך ז"ש וגם נצבה כי הוא יהיה הנצב לא המלך רק משנה למלך וע"ז ראה ג"כ חלום אחר לסוף הימים (ישעי' כד) שחפרה הלבנה ובושה החמה. ז"ש בקש יעקב לישב בשלוה הוא משיח בן יוסף כי בן דוד נקרא שלום ובן יוסף נקרא שלוה ז"ש ולא יכלו דברו לשלום כי באמת אינו נקרא בן יוסף שלום כי יהרג ז"ש לו המלוך תמלוך עלינו הלא לא אתה תהיה המלך רק משול תמשול בנו שיהיה משנה למלך וכן דוד הוא המלך לעולם. "פ"ס"י"ם "פתחון "סגרון "יוסף "מטטרון. כתונת "פ"ס"י"ם "פנחס "סנדלפון "יוסף "מטטרון כי להוליד שני כרובין אלו נתכוון יעקב להוליד אצל לבן במה שאמר הבה לי אשתי כי מלאו ימי שהיה בן פ"ד כמנין חנו"ך שהוא מטטרו"ן דרגיה דיוסף כמ"ש את אח"י אנכי מבקש ג' קטרין אלו אליעזר עבד אברהם נפש "חנוך רוח (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות ונעשה מלאך יוסף נשמה. ואבואה אליה קרי בי' אליהו שהוא פנחס ופנחס היה לו חן יוסף שבא ג"כ ממנו ונמצא שני כרובים תלוין בו ז"ש ויהי כאשר ילדה

רחל ליעקב את יוסף אמר שלחני כי שני כרובים תרווייהו בו אתכלילו לכן "לך "נא "ראה ר"ת בגי' סנדלפו"ן ושלשתן בגי' מטטרו"ן עם ד' אותיות של ג' תיבות וכן בפ' וארא אמר שם בשם אבותם על פנחס שהיה כלול משני' נדב ואביהוא. כמ"ש משה שלח נ"א ומתרגם יונתן עליהם וע"ז קאמר כי בן זקונים בגי' פנחס נדב אביהוא ז"ש לך נ"א ראה נ"א נוטריקון "נדב "אביהוא וישלחהו מעמק חברון בגימ' אליהו פנחס:

וישנאו אותו על שמרד במלכות בית דוד דקי"ל המורד במלכות בית דוד חייב מיתה שמזה הטעם היה שבע בן בכרי חייב מיתה על שאמר (מלכים א יב) מה לנו חלק בדוד ולא נחלה בבן ישי ולפי שיוסף הגיד לאחיו שהם כולם ישתחוו לו נמצא שמרד במלכות בית דוד ז"ש ויראו אותו מרחוק שרוצה למרוד על מלכות יהודה לכן ויתנכלו אותו להמיתו וכן המלאך הגיד שמעתיאומרים נלכה דותינה שנכלו אותו להמיתו על ידי דת תורה ז"ש המלוך תמלוך עלינו הלא מלכות בית דוד קנוי לו מן השמים לא אתה תמלוך עלינו אם משול תמשול בנו ר"ל אף שראו ברוח הקודש שגם ליוסף הי' שבט מושלים על ישראל ועל י' שבטים שיהיה להם ממשלה בפני עצמה מ"מ גמירי שאין ישיבה בעזרה רק למלכות בית דוד לבד הרי עכ"פ עיקר המלוכה לדוד ולא ליוסף עמודי הקליפה (משלי ט) חצבה עמודי' שבעה סוד ז' קליפות כמ"ש כנפי יונה ע"פ (שמות טו) ארדוף אשיג אחלק שלל שרצה לחלק שלל של ז' קליפות בישראל (שם) תמלאימו (תהלים סח) ונות בית תחלק שלל כי פיזור של רשעים טובה להם וטובה לעולם בשעת הכנס פזר ר"ל כשהקליפות ניצוצי טהרה בגופן אזי עשה לפזר אותן כי אז פזרת. כינוס של צדיקים דאינון צדיק וצדק טובה להם וטובה לעולם ז"ס בשעת מתן תורה (חבקוק ג) ראה ויתר גוים מה ראה ז' מצות שנתן בני נח עמד והתיר הענין ז' מצות אלו הוא אור הקדושה אשר זורח בתוך ז' כוכבי לכת שמהם יניקת האומות והם לא קיימום ונטל האור והניצוץ מהם כי זה חיותם ומאחר שבטלו אותם ויתר מלשון פרידה אותם ולקח מהם ניצוצי טהרה שבתוכן ז"ש (תהלים סח) מלכי צבאות אינן מלכי מלאכי מיכאל וגבריאל אשר היו בארץ גושן תרין ציפרים שבזוהר (שם פט) צפון וימין אתה בראתם (איוב כה) המשל ופחד עמו והם מקבצין נדחי עמו ישראל ונוח בית אינון ז' דקדושה ג' אבות ד' אמהות תחלק הוא האור של 'ש'צ'ם ח'נ'כ'ל הכי הוי תחלק שהוא למפריד מהם האור ומפזר (שופטים ה) צדקת פזרונו עשה. הא לכם תמן עמודי הקליפה הן הן אותיות שידע פרעה רק מ"ח צירופים מר"ם צירופיה ולפי שעל ידי אברהם היה גלות מצרים כמ"ש וישלחהו מעמק חברון עצה עמוקה הקבור בחברון (בראשית יב) וירד א"ב

ר"ם מצרים שהוא הי' אב על אותו הגלות לא ידעו רק י"ס צירופים של אלהים ונשאר ג' אותיות הנשארין סוד אלה:

אלה תולדת יעקב יוסף. ע"ד שכתב הזוהר פ' ויחי ויקרא לבנו ליוסף כי יוסף הוא בנו וודאי לבי' ורעותי' עלי' יתיר מכולהו ז"ש וישראל אהב את יוסף מכל אחיו כי ב"ן זקני"ם הוא לו בגי' ראוב"ן כי טפה קדמייתא דיעקב עלי' דרחל הוי גם כי זיו איקונים דומה לו לפי שדמות דיוקנא של יעקב תחת כסא הכבוד שהוא עולם הבריאה ויוסף דיוקנא דעולם היצירה סוד והוא נער בגי' הכי הוי ולכן עשה לו כתונת פסים לתקן כתנות עור של אד"הר שופרי' דיעקב מעין שופרי דאד"הר שיהי' כתנות אור כמ"ש בתורתו של ר"מ שהוא ניצוצי של מטטרו"ן דיוקנא דיוסף כי בן זקני"ם בגי' או"ר תהלים צז) או"ר זרוע לצדיק שהוא יוסף כי יוסף הוא ז' עונם עומד על עמוד א' מצדיק והשבטים כשראו כי אותו אהב אביהם מכל אחיו חשבו שיעקב לא מצא נחת רוח בכל בני לאה לפי שהם בני שנואה ובני תמורה לכן וישנא"ו אותו כי בשבילו נפגמו ומי שגורם שע"י נענש אין מכניסין אותו במחיצה אלה תולדות יעקב ר"ל עיקר תולדתו של יעקב בזה הסיבוב שהוא גלגול שלישי של א"ה היה לתקן את יוסף שהוא סוד ברית שלום קלקל גילוי עריות של אד"הר בזה גרם רע ויוסף היה בן טו"ב י"ז שנה לתקן עץ הדעת טו"ב ורע וכמו שיעקב בא לתקן חטא אד"הר בענין ג"ע וכן יוסף בא לתקן ערוה לכן הוצרך לשלוח אותו לשכם כי שם נפרצה ערוה בענין דינה שדנה לאה דין בעצמה שתהיה נקיבה וע"פ הדין היתה נשמת' של יוסף זכר ונהפכה לנקיבה לכן נתגלגל הדבר שלקח יוסף את אסנת בת דינה בת זוגו ז"ש הנה אחיך רועים בשכם ושם צריך אתה לילך לתקן אותה הפרצה וז"ס ואביו שמר את הדבר לתקן ערות דבר ז"ש ועשה לו כתונת פסים לתקן כף ירך יעקב שאחזו שר של עשו והוא צולע על אותו ירך שפגם בקצת בברית לכן קרא יעקב לבנו ליוסף בשעת מותו ואמר לו (בראשית מז) שים נא ידך תחת יריכי לתקן ירך יעקב שנשמט ממנו לכן הוצרך יוסף לעמוד בנסיונו עם אשת פוטיפר והוצרך יעקב לירד בדיוקנו לשם כמ"ש ואין איש מאנשי הבית ולא אמר ואין איש בבית אבו דיוקנו של יעקב הי' שם לקיים סיבוב יעקב שבא בזה העולם לתקן עריות ויוסף שא' לאחיו מרגלים אתם ערות הארץ באתם לראות ברזא דחכמתא לא קאמר רק על סוד תיקון פרצוף אד"הר שירדו אבותינו לשם לתקן עריות וקשוט בפומי' לא עלילה ולא יכלו לדבר לשלם חסר ו' המשול תמשול בנו מלא בו' כי ראו אותו פגום אות ו' של שם משך הו' שהוא יסוד לכן אמרו בלשון תמוה המשול בו' הל פגמת באות ו' וישנאו אותו על אות ברית קודש שלו לפי שפגם ברית לשון שהוא פוגם ברית מעור ראובן אמר הילד איננו לפי שראובן פגם

בבריתו בענין בלבל יצועי אביו ויוסף הוא סוד הברית לכן א' אל תשפכו דם למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו ר"ל שיוסף הוא סוד הברית גוף וברית חשבינן חד אלה תולדת יעקב שהוא ו' של שם יוסף הוא משך הו' נושא משך הזרע ובת קול העידה על ראובן שהי' מתכוין לתקן קלקול הברית להשיבו אל אביו ר"ל שיהי' משך הו' תיקונה כבראשונה בסוד ואביו שמר את הדבר ר"ל כמו שיעקב שמר הברית ולא נכשל בערות דבר כן ג"כ יוסף שמר אח הדבר שלא נכשל בענין ערות דבר כשראה ראובן שיתנכלו אותו על אות ברית קודש להמיתו אז צווח ככרובי' א"כ אני שחטאתי בברי' אנה אני בא לכן וישב אז ראובן אל שקו ואל תעניתו כי עד האידנ' הוי קטינא וכו':

בפסוק **והנה אנחנו מאלמים**. יש לדרוש ל"ו אופנים:

אופן א' תכלית ירידת ישראל למצרים עבור ב' יחודים ששה תיבין של שמע ששה תיבין של ברוך שם וגומר בסוד איש וביתו באו יחוד שמע הוא איש ה' איש מלחמה בש"כ הואביתו שהוא שם של אדני לכן פתח באלה שמות בו' ומסיים בו' באו על סוד שמות בני ישראל שהם (שמות כח) ו' משמותם על אבן אחת ו' משמותם על אבן השני והנה בפסוק הראשון תמן תשכח תלת מהן ולכן בפ' ואתחנן אשר נשבע לאבותיך וסמיך לי' שמע ישראל כי שם הראשון לקבל אברהם (בראשית כא) ויקרא לו בשם ה' אל עולם ובכל מקום תמצא גבי מראה אברהם ה' אבל גבי יצחק אמר אלהי ולא זכר שם ה' ולכן שם אלקים מורה על יצחק ה' השני על יעקב ולכן בתפלת שחרית אבל אנחנו עמך זכר אבות וכו' ואחר כך שמע ישראל והנה ע"ז רמז יוסף מאלמים אלומים מיחדין שמהן עילאין ותתאין לקבל אברהם קמה אלומתי לקבל יצחק נצבה לקבל יעקב תסובנה אלמתיכם ולקבל תרין יחודין אלין אמר כפל מאלמים אלומים אנחנו דייקא שהם ו' בני רחל תתאה ו' בני לאה עילאה לפי שסוד סלם הוא יוסף שראה יעקב תרין יחודין אלין יחוד ארצה בש"כ לקבלי' א' קמה אלומתי ולקבל שמע ישראל א' וראשו מגיע השמימה עז"א וגם נצבה והנה ה' נצב עליו ה' דייקא כי יחוד זה בשם הוי' אבל ברוך שם הוא באדני ולקבל מלאכי אלקים שעולים ביחודי תתאה ויורדים ביחודי עילאה בו ר"ל בסולם שהוא יוסף דרגא דמטטרו"ן לכן א' בכאן והנה תסובנה אלומותיכם (תהלים פט) ונורא הוא על כל סביביו מה נורא המקום הזה שאמר על יוסף:

אופן ב' שבשני הענינים מבריחין ישראל כוחין דס"א שהוא היצ"הר שהוא ק"ש ותורה כמשרז"ל לעולם ירגיז וכו' וכן אמרו בסוטה גבי גלית (שמואל א יז) השכ"ם התיצב לבטל ק"ש מ' יום לבטל תורה ועז"א והנה אנחנו מאלמים אלומים מאסרין אסרין של ס"א במה מאסרין אותם בתוך השדה תעיין באותיות השדה כזה שי"ן דל"ת ה"א הרי

הנעלם יו"ד נו"ן ל"ת א' סי' (תהלים פט) משכיל לאית"ן האזרחי שהוא בגי' אנכ"י שמ"ע ר"ל בתורה שמתחלת אנכי ובשמע מבטלין כח שדה של ס"א שהם ארבע מלכיות שנרמז במלת (דברים לב) כי אש קדחה באפ"י נוטריקן "בבל "אדום "פרס "יון ובגי' תצא ובמאי מבטלין אותם א"ש נוטריקן "אנכי "שמע שהוא ג"כ תצא וסי' (שמות כב) כי תצא א"ש ולפי שבית יעקב הוא אש לכן א' אנחנו מאלמים אלומים ובזה (עובדי' א) בית עשו לקש שהוא שדה אבל בית יוסף שהוא (שם) להבה לכן א' והנה קמה אלומתי לקבל אנכי שיש בו תר"ך אותיות שזכו לדרגא דיוסף שנקרא צפנ"ת פענח בגי' כת"ר וכן איתא גבי יוסף (בראשית מא) על פיך י'ש'ק' עמי אחר י' כ' אחר ש' ת' אחר ק' ר' לקבל שמע א' וגם נצבה שכן בפ' ראשונה של שמע יש בו מ"ב תיבות סוד (דברים ו) ודברת ב"ם בית יוסף להב"ה שהוא בגי' מ"ב וכן בברכת מגן אברהם ששוחין בו יש בו מ"ב תיבות לקבל בית יוסף להב"ה עז"א והנה תסובנה אלומותיכם ותשתחוונה דייקא:

אופן ג' ידיעות הטומאה שתים שהן ד' בארבעתן רמז יוסף במ"ש אנחנו מאלמים אלומים משתקין כלבים אלמים שהוא סוד ס"א שרשם הם למעלה סמאל בת זוגה למעלה ארבעה למטה ארבע מלכיות וז"ש בתוך השדה כשתעיין בתוך אותיות השדה כמש"ל תמצא ד' מלכיות שי"ן דל"ת ה"א הוא בגי' מלכיות והוא סוד תני"ן הכי הוי או כמו שאמרנו לעיל שי"ן דל"ת ה"א הרי בב"ל פר"ס אדו"ם יו"ן בגי' תצ"א וכן ליליית שיש ת"פ מחנות כמנין ליליית וי"א דרגין של סמאל עמה הרי י"א על ת"פ הרי תצ"א נמצא שבתוך אותיות השדה תמצא מראות נגעים שתים למעלה ליליית עם י"א דרגין של סמאל הרי תצ"א וגם ב'א'פ'י שהם ארבע מלכיות למטה הם גם בגי' תצ"א ועל שניהם אמר יוסף לקבל מחנה של מעלה א' קמה אלומתי (תהלים ג) רבים קמים על"י ולקבל רתיכין דלעילא אמר וגם נצב"ה בגי' כ"ח סט"ן ג"ם הוא סוד ליליית הרשעה דאתמר גבי חיה (בראשית ג) ותתן ג"ם לאישה וכן במדרש ויעשו ג"ם החרטומים מלמד שעשתה אשתו של פרעה ג"כ כשפים ועלה קאמר (איוב א) ויבא גם השטן בתוכם גם לאסגאה בת זוגו:

אופן ד' איתא בזוהר כשנוקבא שלטא על דכורא הוא מד"הד הקשה מזה הטעם בשם של אלקים הה' שהיא נוקבא קודם ליו"ד שהוא דכורא אבל בשם של הוי"ה להיפך י' דכורא ה' נוקבא ולפי שרחל אמרה בלידת יוסף אסף אלקים את חרפתי ראתה ברוח הקודש שיוסף ימתיק שם של אלקים ולפי שיש ליוסף ח' דרגין שקראו צפנת פענח ח' אתוון לכן חרפת עמו יסיר ואמרה רחל אסף אלקים וגו' כי ח' פעמים אלהים עולה ת'ר'פ'ח' ולפיכך ניתוספה ה' ביוסף שהוא ימתיק ה' של אלקים ולפי שראתה ברוח הקודש שלבנימין שנתוספה לו אות יו"ד בי"ז מקומות והוא ימתיק אות יוד של אלקים לקיים יסחבום

בצעירי הצאן לז"א יוסף ה' לי בן אחר וקשה הל"ל אסף ולמה קראה אותו יוסף ע"ש בן אחר בדרך הפשט לפי שדינה היתה יוסף רק שלאה התפללה דבה דנה על עצמה שלא תהא רחל כאחת מן השפחות ונעשית דינה נקיבה מזה הטעם קראה רחל ליוסף ע"ש בן אחר שמזה הטעם נעשה יוסף בן כי יהיה לה עוד בן אחר ותהי' רחל כמו השפחות ובזה אסף אלקים גם את חרפתי אבל לפי דרכי הוצרכה רחל לקרותו בשם יוסף לפי שאמרה שהות ימתיק משם אלקים והוקשה לה לא יהיה ליוסף רק אות ה' לז"א יוסף ה' לי בן אחר שהוא בנימין אות יו"ד ובזה יהיה יומתק משם אלקים לגמרי עז"א והנה אנחנו מאלמים אלומים כשתקח י"ה מן אלקים נשאר אל"ם וז"ש בתוך בנין שם אלקים והנה קמה אלמתי רמז על ה' של יוסף וגם נצבה על אות י' של בנימין:

אופן ה' ע"פ הקדמה ראשונה שאמרתי שסיטרא דנוקבא יותר קשה מסטרא דדכורא והראייה שבימי יהושע הכניעו שנים אנשים אבל נשים לאיוכלו להכניע עד שבא שלמה (מלכים א ג) אז תבואנה שתים נשים זונות ולא מקדמת דנא שאז הי' בשנת ת"פ של יציאת מצרים כנגד ת"פ חיילות של לילית שהיא רוכבת על ת"פ ועז"א אנחנו מאלמים אלומים תרין סטרין המבוארים בתוך אותיות שד"ה שכן שד"ה שי"ן דל"ת ה"א הנעלם בגי' סמאל ונחש שהיא לילית אשת זנונים וע"ז חוזר ומפרש לקבל נוקבא לילית שרוכבת על ת"פ מחנות מזה הטעם היו תפ"א בתי כנסיות ומדרשות כדי שיבטלו ת"פ מחנות של לילי"ת עז"א אלמת'י שהוא בהיפך אתוון מלאת"י מנין תפ"א ולקבל חיילות שטן א' וגם נצב"ה בגי' כ"ח סט"ן שהם כ"ח דרגין של קוסמין והם כח דילה וענין פי' הפסוק מאחר שאני קם לקבל חיילות של לילית מכ"ש שיש כח בידי להכניע כח השטן וז"ש וגם נצבה כי פי שנים ברוחה איהו מר שכן עמל"ק בגי' מ"ר (שמואל א טו) אכן סר מר ממות אבל לילית היא כפל מר עז"א יחזקיה ישעיה לח) הנה לשלום מר לי מר כפל וחיילותי' של לילית שהוא כפל מ"ר:

אופן ו' ידוע שיש ל"ב נתיבות חכמה עילאה ויש גם כן ל"ב נתיבות ביסוד שהוא דרגיה דיוסף והם כלולים מעשר לכן נקרא יוסף נער. ע"ד שהיא בגי' י"פ ל"ב וכן מטטרו"ן הוא שר היצירה שכן היצירה בגי' י"פ ל"ב מזה הטעם נקרא יוסף שמ"ש שהוא כולל ש"ך דינים של לא"ה שיך דינים של רחל וז"ס (תהלים צב) צדיק כתמר יפרח יוסף נקרא צדיק כתמר דייקא שהוא כלול ש"ך דינים של לאה ש"ך דינים של רחל עז"א אנחנו מאלמים אלומים מכרכין כרכין עילאין לתתאין בתוך השדה שהוא בגי' מטטרו"ן שהוא בתוך בעולם היצירה ותמן נע"ר לקבל ש"ך דינים ויוסף הוא הכולל כל כנפי החיות שהם. ס"ד לקבל ל"ב נתיבות עילאין אמר קמה אלומתי לקבל ל"ב תתאין אמר וגם נצבה

ומזה הטעם שיוסף הוא כלול משתיהן נקרא שמש לכן אמר תסובנה אלמותיכם שהוא כמלך בגדוד:

אופן ז' ידוע שם של אדני הוא מנהיג כל העולמות ארבע אותיות מורים. על ארבע תקופות השנה והם כנגד ד' דגלים וכמו שיש בכל הקופה ג' חדשים כן גם כן בכל אות של אדנ"י יש גם כן ג' אותיות וכן גם כן בכל דגל ג' שבטים וז"ש (תהלים כ) ובשם אלקינו נדגול ר"ל הדגלים נרמזו בשכינה שהוא שם של אדני שנקראת אלקינו גם ידוע ששם של אדני נחלק לשתי מערכות א"י מסטרא דרחמי ד"ן מסטרא דדינא וז"ס א"י הבל אחיך מן אדני והתשובה היתה נ"ע ונ"ד עו"ן ד"ן והנה שם של אדנ"י משלים יוסף וזכה למלכות דינא דמלכותא דינא עז"א אנחנו מקשרין קשרין בתוך שדה של תפוחין קדישין שהוא שם של אדנ"י י"ב חדשים שנה י"ב אותיות המלוי והם לקבל י"ב שבטים ארבע אותיות הפשוט לקבל ד' דגלים וג' אותיות בכל אות לקבל ג' חדשים בתקופה וג' שבטים בדגל ולפי שיוסף הוא משלים שם של אדני לקבל א"י מן אדנ"י אמר קמה אלמתי ולקבל ד"ן מן אדני אמר וגם נצבה בסטרא דדינא ובזה והנה תסובנה אלומותיכם שי"ב שבטים הם מסבבים כסא אדנ"י כי י"ב פעמים אדנ"י הוא בגי' שפ"ת עליו קאמר (משלי יב) שפת אמת תיכון לעד ודרגא דיוסף הוא אמת כמ"ש בזוהר אמת ושלום חד בסוד תולדות יעקב יוסף גוף וברית חשבינן חד וז"ש תסובנה אלומותיכם שהם י"ב תחומין סביב הכסא ובמלת אלמת"י בהיפך אתוון קמה ל"י אמ"ת:

אופן ח' אמרינן בפרק גיד הנשה ע"פ בגפן שלשה שריגים שהעולם עומד על שלשה שרי גאים מישראל ושלשה שרי גוים מאומות ואחר כך אמרינן שצריך להיות שלשים צדיקים מישראל וכן שלשים באומות וזהו סוד גלגל חוזר בעולם ג"ל מסטרא דימינא ג"ל מסטרא דשמאלא נמצא לפי זה צריך להיות בעולם ס"ו צדיקים וסי' (בראשית מו) כל הנפש אשר באו מצרימה ששים ושש וכן מצינו בגמרא שהעולם עומד על שלשים צדיקים כאברהם ואברהם היו יהי"ה לא פחות עלמא מתלתין צדיקים ובפרק חלק אמרינן לא פחות עלמא מתלתין ושית (ישעיה ל) אשרי כל חוכי ל"ו ושניהם מבוארין אצל אברהם (בראשית טו) כה י"היה זרעך ואח"כ אמר (שם) ויחשבה ל"ו צדקה ל"ו דייקא תצרף יחד ל"ו עם ל' הרי ס"ו עז"א אנחנו מאלמים אלומים באומרו ב' לשונות על הקישור שצריכין לקשר מתרין צדדין כמ"ש בזוהר עד הגל הזה גל דייקא לקי' כל הנפש הבאה לבית יעקב ששים ושש שעליהם תלוין כל המרכבה לכן הוצרכו לירד למצרים ס"ו נפשות אבל העיקר והנה קמה אלמתי שהוא יוסף הכולל את כולם והוא ברזא דמטטרו"ן שנקרא גלגל חוזר בעולם שכן גימ"ל למ"ד גימ"ל למ"ד גי' מטטרון וז"ש בתוך ה"שדה דייקא שהוא חשבון

מטטרין חשבון של גלגל כמ"ש לקבל ג"ל שבימין קמה אלמתי ולקבל ג"ל של שמאל א' וגם נצבה או לקבל ל' צדיקים א' קמה אלמתי כי יוסף כולל תלתין צדיקים לכן היה בן ל' בעמדו לפני פרעה לקבל ל"ו צדיקים א' וגם נצבה והנה מלשון תסובנה סביב הגלגל (תהלים פט) ונורא הוא על כל סביביו כמ"ש מה נורא המקום הזה על מט"ט וז"ש ותשתחוונה לאלמתי:

אופן ט' איתא בזוהר פרשה ויקהל ענין תוספות נשמה שבא לאדם מע"ש שהיא כלולה משש"ם עטרין בשש קצוות שהם מעלה מטה וד' רוחות עיין בסוד מסוה שכתבתי ס"פ כי תשא וזה אחד מהן משה הוא סוד מה שם בנו והוא כלול מכל תוספות נשמות הבאים לישראל בעולם בסוד (תהלים לג) מ"מכון ש"בתו ה"שגיח ר"ת משה קרי ביי' בשבתו וידוע כי משה הוא דרגי' דיוסף משה לקח (ברא' יג) עצמות יוסף כי יוסף הוא סוד שבת וז"ש אחיך רועים בשכ"ם ש"בת כ"לה מ"לכתא והנה עז"א אנחנו מקשרין קשרין בתוך השדה שהוא סוד שבת חקל תפוחין קדישין שמזה הטעם כל הנפש שבאה לבית יעקב ששים וש"ש שהנפש יתירה בשבת ובסוד ס"ושכל אחד מהם יש לו כח לקשר קשר של נשמה יתירה הבאה לעולם שהיא מעוטרת בס' עטרין לו' קצוות וז"ס שכם שכן ו"פ ס' עולה שכ"ם אבל והנה קמה אלמתי לקבל ס' עטרין אילין וגם נצבה לקבל ו' קצוות שמסבבין ס' עטרין לו' קצוות וז"ס ס"ו של יוסף והוסיפו ליוסף ה' דמתמן (איוב לב) נשמת שדי תבינם וז"ש בתוך השד"ה שהוא בגי' שד"י ולכך זכה יוסף להקבר בשכם כמ"ש ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך דייקא לפי שכולם מקשרין קשרי הנשמות בתוך השדה שהוא סוד שד"י כמ"ש (משלי לא) רבות בנות עשו חיל אבל את עלית על כולנה דאיתמר גבי יוסף וזה שנאמר תסובנה וגו':

אופן י' רמז להם יוסף סוד ארבע מינים שבלולב שדרז"ל שכלם נקראים על שמו של הקב"ה הם מורים על אבות העוצם ויוסף הוא הרביעי שמורה עליו ערב"ה וכשאנו חושבין בפרט ארבע מינים הרי ז' והם מורים על ז' רועים ולפי זה אתרוג הוא דוד לקבל מלכות לולב הוא יוסף (תהלים צב) צדיק כתמר יפרח ב' ערבות הם נצח והוד משה ואהרן עץ עבות הם אברה"ם יצח"ק יעק"ב ע"ץ עבו"ת הכי הוי והנה עז"א והנה אנחנו מאלמים אלומים מתרגמינן מאסרין אסרין כמ"ש לשם קיח) אל ה' ויאר לנו אסרו חג וגו' שדרז"ל על לולב בעבותו וז"ש אסרו ח"ג נוטריקין חותם "גדול של תורה ב' של בראשית ל' של ישראל ו' של (במדבר י) ויהי בנסוע ל' של ויעל למפרע הוא לולב תתהפך "כחומר חותם שבתוך (בראשית כז) השדה אשר ברכו ה' דייקא שם של הוי"ה והנה קמה אלומתי (שיר ז) זאת קומתך דמתה לתמר כי לולב הוא העיקר שנוטלין אותו ביד ימין לפי שהוא

גבוה מכולם וגם נצבה שמברכין עליו לבד כמ"ש ה' נצב עליו דייקא על הסולם שהוא דרגי' דיוסף והנה תסובנה אלומותיכם שנאגדין עמו שאר המינים הדס מימין ערבה משמאל לולב באמצע אבל ותשתחוונה לאלומתי לולב הוא עיקר כמ"ש (שם) אמרתי א'ע'ל'ה' "אתרוג "ערבה "לולב "הדס אבל כתמר הוא עיקר או אמר ב' לשונות בפרטים יוסף הוא הלולב א' קמה אלמתי אבל בכללה רומז על ערבי נחל אמר נצבה ובמלת אולמים מרומז (תהלים קיח) א"ל ה' ויאר לנו שהוא אתרוג לולב שנידונין על המים:

אופן י"א ידוע שישראל נקראו אדם כמשרז"ל אתם קרוין אדם לכן היו ישראל במדבר עדה שלמה כמנין אד"ם שלם כזה אלף דלת מם בגי' תרכ"ה לכן היו ישראל תר"כה אלפים במדבר כיצד תר"ג אלפים תק"ן היו ישראל ח' אלפים תק"פ היו בני לוי שנמנו מבן שלשים עד בן חמשים חסרים מהם תת"ע שהיו משלימין מבן כ"ה עד ל' הרי שהיו ישראל תרי"ג אלפים אבל מבן חודש היו תרכ"ה אלפים מטעם זה המספר לפי שיניקתם מן הכתר לכן נתנה התורה בה' קולות בתר"ך אותיות שהם י' דיברות ועז"א אנחנו מקשרין קשרין בתוך השדה אשר ברכו ה' אשר דייקא שהוא סוד פרצוף אדם לכן נקראו ישראל בסוד עלה במחשבה (תהלים כב) ואתה קדוש שהוא סוד כתר יושב תהלות ישראל שזה הוא תהלות ישראל שיונקים מקדוש לכן נקראו ישראל ע"ש ראש שהם מתקנים כולם (משלי ח) מראש עפרות תבל שהוא אד"הר נמצא שכלם הם תיקוני הכסא דאתמר (יחזקאל א) דמות הכסא כמראה אדם עליו למעלה אבל והנה קמה אלמתי יוסף שהוא התיקון הגמור של אדם כמ"ש (ויקרא ה) וחמשיתו יוסף עליו לכן הוסיפו ה' ביוסף שהוא תיקון ה' של אדם כפי הדרש שהביא רש"י פ' נשא בשם ר"מ דרשן שקערת כסף א' בגי' תתק"ל שהוא חיי אדם (במדבר ז) קערת כסף אחת נח פר א' אברהם איל יצחק כבש יעקב שעיר יוסף וכן ג' אותיות שיש ביוסף דהיינו יה"ו מורה על חיי אד"הר כזה כשתכה האותיות של א"ת ב"ש על אותיות יה"ו (יפ"מ הוא ת') ה"פ צ' ת"ן ו"פ פ' ת"פ הרי תתק"ל (תהלים קיט) "שלום "רב "לאהבי "תורתיך ר"ת בגי' תתק"ל שלום רב שהוא יוסף הוא תיקון אד"הר שהוא חי תתק"ל וז"ש קמה אלמתי שיעור קומה של אד"הר ולפי שאדם שלם הוא סוד כתר על זה א' וגם נצבה שיניקת יוסף דרך קו אמצעי עד הכתר לכן נקרא צפנ"ת בגי' כת"ר בן' זקנים' הוא' לו ס"ת אמ"ן ולפי שמספר אדם שלם שהוא תרכ"ה הוא בא מב' שמהן שהוא אדני הוי' שנעלמו עולה כזה אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד ת"רו יו"ד ה"א ואו ה"א נעלמו י"ט ויניקת יוסף מן תרין שמהן אילין בסוד השילוב לקבל אדנ"י אמר קמה אלמתי לקב הוי' אמר וגם נצבה:

אופן י"ב ידוע המרכבה היא למעלה על ע' שרים שסביב הכסא והם לקבל ע' שמהן של הקב"ה זה מורה ע' רבתי של שמ"ע כדאיתא בזוהר ולכן ג' אבות כולל כל אחד מהן ע' אברהם כולל ע' שרים של חסד יצחק ע' סנהדרין שבהיכל זכות יעקב הוא אב של ע' נפש שכנגדן רומזין ה' אלקינו ה' והנה מזה הטעם היו ע' נפש לקבל ע' אומות כמ"ש (דברים לב) יצב גבולות עמים למספר ב"י שהם ע' ועז"א אנחנו מאלמים אלומים מלשון מאן דאלים גבר שהוא על שבעים שרים למעלה שהם מושלים ושולטים על ע' אומות למטה בתוך השדה שהם סביב כסא למעלה ולפי שיוסף הוא כלל של כל ע' נפש כמ"ש (בראשית מט) בן פרת עלי עו"ן כי כמו שמטטרו"ן למעלה על ע' שרים כן יוסף ג"כ (שם מא) על פיך ישק כל עמי על ע' אומות לקבל מטטרו"ן אמר קמה אלמתי לקבל יוסף על ע' אומות שלמטה א' וגם נצבה:

אופן י"ג איתא במדרש ע"פ (תהלים קיז) הלל"ו כל גוים ע"א אומות הם כמנין הלל"ו וכן (עמוס ז) ה' עומד על חומת אנ"ך ע"א סנהדרין הם וכן סלם שראה יעקב שהוא מטטרו"ן אפר א"כן יש ה' במקום הזה אכן דייקא שהוא עומד על ע' שרים וכן למטה משה על גביהם וכן יוסף (בראשית מח) שכם אחד על אחיך שהם כלל ע' תמרים ויוסף הוא ששינה כתנות עור של אד"הר שהי' בע' בסוד ערלה ועשה כתונת פסים אור בא' בן זקני"ם בגי' (תהלים צז) או"ר זרוע לצדיק והוא רזא דא' כמ"ש והנה אנחנו מאלמים אלומים בא' ועז"א והנה קמה אלמתי שהיא תיקון הע' שצוה להכרית ערלת של מצרים והחליף הע' ועשה ממנו א' שקלקל אד"הר (משלי טז) נרגן מפריד א' והוא תיקון אלופו של עולם כמ"ש שכם אחד על אחיך אחד דייקא:

אופן י"ד איתא בזוהר פ' תרומה בההוא רבים טוב וחסד שמדת יוסף הוא טוב אבל מדרך טוב שלא תתפשט למטה כמ"ש (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת אבל כשמדת חסד משפעת אל מדת יסוד שהוא דרגי' דיוסף אזי היא מתפשטת למטה כדרך מים הניגרין בארץ וז"ש (שם קז) הודו לה' כי טוב מהו הודאה (שם) כל"ח מדת החסד גרמה שהטוב באה לעולם וז"ש וישלחהו מעמק חברון ר"ל יוסף הוא טוב ואברהם הוא חסד שלח אותו לזווג עם החסד שהוא אברהם הקבור בחברון ועז"א והנה אנחנו מקשרין קשרין ולעורר מדת החסד בעולם שנקראת מים וזה נרמז במלת אלמים תמן מדת אל תמן מים כל הי"ב שבטים שהם י"ב צינורת כ"א כלול מו' שמהן של ע"ב שכן ו"פ י"ב הוא ע"ב מדת החסד אבל יוסף בעצמו כולל את כלם וז"ש וישלחהו מעמק חברון שהוא כולל כל העמקים ע"ב גשרים עז"א והנה קמה אלמתי היא מדת טוב וגם נצבה היא מדת חסד:

אופן ט"ו צירוף בראשית מן ת"ך צירופים שלי שכתבתי בשתי אור (בראשית א) יהי אור זה אברהם ויהי אור זה יוסף ז"ש (שם) וירא אלקים את האור אמרו לצדיק כי טוב כי הוא כולל ב' אורות יחד לכן נקרא יוסף יתד שהכל תלוי בו ונקרא אל חי בסוד (תהלים לו) כי עמך מקו"ר חיים אין נבון וחכם כמוך וחוזר ומפרש למה הוא מקור חיים לז"א (שם) באורך נראה אור ר"ל מקו"ר חיי"ם בגי' ב"פ או"ר באורך שהוא אור שאמר לפני זה (שם) מה יקר חסדך באותו תור נראה אור אחר שהוא אור של יוסף הצדיק וז"ש וישלחה"ו מעמק חברון בגי' י"וסף ה"צדיק מעמק חברון זה אברהם והנה עז"א והנה אנחנו מכרכין כרכין לתקן מקור חיים בחשך שהוא על פני תהום כנרמז במלת אלומים שהן דיורין אילמים אבל יוסף הוא הזרח בחשך אור שהוא לישרים שהם אבות העולם לקבל אור של אברהם א' קמה אלמתי לקבל אור של יוסף א' וגם נצבה:

אופן ט"ז אמרנו לעיל שישראל היו במדבר כמנין תרי"ג שהם נחלקים על תרי"ג מצות שבתורה רמ"ח מצות עשה שהם כנגד אברים של אדם שס"ה לא תעשה כנגד ימות החמה והוצרכו ישראל לקשר תרי"ג אקלומי' שיש בעולם מקצועות שכל מקצוע מהם יונק ממצוה א' שבתורה ומן אלף אנשים מישראל כמ"ש (שיר ד) אלף המגן תלוי עליו וגו' אבל יוסף הוא. (קהלת ז) אדם א' מני אלף מצאתי והוא שמר הברית וז"ש (שם) אשה בכל אלה לא מצאתי מזה זכה מדרגא דצדיק ועז"א והנה אנחנו מאלמים אלומים ב' לשונות לזווג יחד רמ"ח ושס"ה יחד כנגד שס"ה לאוין א' קמה אלמתי שכן יוס"ף הצדי"ק בגי' שס"ה לכן כתיב ויבא שכמ"ה הכי הוי וכנגד רמ"ח מצות עשה א' וגם נצבה וז"ש וישלחה"ו מעמק חברון בגי' שס"ה מעמק חברון זה א"ברהם בגי' רמ"ח וכן חבר"ן בגי' ז"ה רמ"ח וז"ש והנה תסבנה אלמתיכם שלא יכלו ישראל לצאת ממצרים עד שלקחו עצמות יוסף שנאמר (משלי י) חכם לב יקח מצות דייקא כי ביוסף תלוין כל המצות:

אופן י"ז ידוע מ"ש בזוהר (שמות ג) זה שמי וזה זכרי שמ"י עם י"ה הוא שס"ה זכר"י עם ו"ה הוא רמ"ח ולפי שכל עיקר של שבטים לקשר קישור דמהמנותא וסוד (קהלת יב) כי זה כל האדם רמ"ח מצות עשה כנגד אברים של אדם שס"ה כנגד גידין מזה הטעם רצה יוסף שיהיה בנימין אצלו כי מיניה ומיניה יתקלס עילאה וישתלים שמא קדישא שכן שם הוי' בר"ת יוסף הצדיק ובנימין "הצדיק "ימות "החמה "ואברי "האדם ולכן בכאן רמז להם יוסף מה שעשה אח"כ כשבאו אחיו בתוך הבאים לשבר אכל ומתחלה הראו לו בחלמו ענין זה שבנימין יהיה ג"כ אצלו לתשלום שם של ארבע עז"א כשתהיו מאלמים אלומים בתוך השדה בתוך הבאים דייקא והנה אצוה אני שיבא בנין ג"כ אצלי לתשלום

האדם להשלמת השם של ד' לקבל יוסף א' קמה אלמתי לקבל בנימין א' וגם נצבה וזה והיה הגרם שתסבינה אלומותיכם:

אופן י"ח יוסף א' איש אשר ימצא הגביע בידו שהוא בנימין יהיה לי עבד דייקא שראה יוסף שרתיכא דתתאי הוא כרתיכא דלעילא וכמו שלמעלה הם תרין כרובים שהם סוד מטטרו"ן וסנדלפו"ן כן צריך להיות למטה שני כרובים כמו שיוסף הוא בסוד מטטרו"ן והוא נער בן זקונים כמ"ש (בראשית לג) חנני אלקים שהוא חנוך כן אותו זמן היה בנימין ילד בן זקונים וז"ש (שם מג) אלקים יחנך בני שהוא במקום חנו"ך אמרו במדרש שמענו חנינה בכל השבטים הילדים אשר חנני אלקים אבל בנימין לא שמענו לכן א' יוסף אלקים יחנך בני הענין שהשבטים הם המרגליתין שסביב הסולם בסוד מלאכי אלקים עולים ויורדים בו שהוא חנוך לכן על יוסף א' חנני ביו"ד נוספת לפי שיוסף כולל כל י' מרגליהן כל טוב אדוניו בידו וכן על בנימין א' יחנך בי' שכ"ב שנים היה הוא חנוך כלול מי' ועז"א אנחנו מקשרין בתוך השדה שהוא מטטרו"ן חנוך על י"ז שנים שהיה יוסף חנוך והנה קמה אלמתי ועל כ"ב שנים ששימש ערסא תחותי' א' וגם נצבה מזה הטעם המשיך יוסף אתבנימין אצלו כמ"ש (שם מד) איש אשר ימצא הגביע בידו הוא בנימין יהיה לי עבד דייקא שיהיו למטה שני כרובים כמו שהם למעלה ודבר זה גרם תסבינה אלמתיכם ותשתחוונה לאלמתי:

אופן י"ט איתא בפרקי היכלות רוחב שיעור קומה שלמעלה הוא ע"ז פרסאות שנאמר (תהלים סח) תנו עז לאלקים והנה לדעתי רזא דמלה שבעה הם רואי פני המלך כ"א כלול מעשר הרי שבעים וכן ג"כ התורה נתנה בשבעה קולות ואח"כ כל קול נחלק לי' קולות לע' אומות כמ"ש (איוב לז) וירעם אל בקולו נפלאות שנחלק קול לע' לשון וכן ג"כ העולם בזוהר סוף וישב כך נחלק לז' אקלומים וכל אקולים לי' אומות וכן בזוהר שופטים ע"פ (תהלים א) והיה כעץ שתול על פלגי מים התורה נמשלה לעץ יש בה איבין ופירין וכו' קחשיב ז' ענינים שיש בתורה יש בה רמז יש בה הגד"ה וכו' וכל א' כלולה מי' הרי ע' פנים לתורה וכן גבי עשו (משלי כו) שבע תועבות בלבו וכל שבע כלולה מי' כמ"ש במדרש א"ת שבע אלא שבעים מזה הטעם כשהיה יעקב בן ע"ז שנה שאז הראה לו ענין שיעור רוחב הקומה והוא בסוד עז כמ"ש לכן במזמור ס"ג שאמר יעקב באותו פרק (תהלים סג) כי היית עזרתה לי (שם סא) מגדול עז דייקא שראה אז (משלי יח) מגדול עז שם י"י ובו ירוץ צדיק על יוסף הצדיק שהוא סוד סלם שהיא שיעור קומה של יוצר בראשית יוצר דייקא שבעולם היצירה דתמן שם של מ"ב שיוצא מפ' בראשית ולכן יוסף הוא למטה כלול מסוד ע"ז שהוא מגדול ע"ז ועז"א הנה אנחנו מקשרין קשרי

המרכבה כמ"ש (תהלים סח) תנו עז למי הוא נותן עז וז"ש (שם) על ישראל יש להם כח להוסיף בגבורות של מעלה כמ"ש אל ישראל הוא נותן עוז ותעצומות לעם ר"ל בתפלות שישראל נותנין למטה כמ"ש (שם) ברוך אלקים וזה יש להם תעצומות לתקן עז של מעלה אבל והנה קמה אלומתי שיוסף הוא מגדול עז בעצמו שהוא כולל ז' רואי פני המלך הוא כלול (בראשית מא) משבע שבלים עולות בקנה א' בן זקנים הוא לו וכן הוא (שם מט) בו פרת עלי עין לכן בא ממנו משיח דאתמר גבי' (שם כח) י"י עוז למו ישועות משיחו הוא וכה"א (שם כא) י"י בעזך ישמח מלך על משיח בן יוסף (שמואל א ב) יתן עז למלכו וירם קרן משיחו וז"ש קמה אלמתי ע"ס שיעור קומה לקבל ז' רואי פני המלך א' וגם נצבה לקבל ע' שמתפשטים מהם א' וגם נצבה:

אופן כ' איתא בס' התחלת החכמה שצריך להעלות ניצוצות של שברי כלים מן דומם צומח חי אלא ומזה הטעם צריך להקריב בקרבן מלח ולהעלות מן הדומם ניצוצות לכן צריך מלח בפריסת המוציא בג' טבילות להעלות הניצוצות נפש רוח נשמה הקשורים במ' פתוחה של מל"ח שהוא מות וצריך לעיין בג' הויות שהוא בגי' מל"ח ולהפך אות' במלת מלח ולעשות לחם מ' סתומה ועולתה תקפוץ פיה וידוע שמדת יוסף היא סוד ברית מלח וכן נקראת לחם ועז"א והנה אנחנו מאלמים אלמים מכרכין כרכין שהיא על ברכת המוציא (דברים ח) לא על הלחם לבדו יחיה האדם כ"א מוציא דייקא שמוציא (ירמיה טו) יקר מזולל בברכת המוציא שהוא פי ה' שעשרה שיושבין אחד מברך לכולן בסוד סופר מברך ובור יוצא ר"ל אותו הניצוץ התקוע במזון נקרא בור יוצא בברכתו של סופר ועז"א מאלמים אלמים אותם הנשמות שהם נקראים אלמים (תהלים לח) כאלם לא יפתח פיו בפי ה' מעלה ומוציא אותם למעלה ויש מאלמים שנותן כח וחוזק לאותן אלמים בסוד (משלי יג) צדיק אוכל כתיב בקמץ קטן וקרי בפתח קטן ותרווייהו אתנייהו אוכל בצירי כדי להוציא אוכל בסגול לשבר אוכל וז"ש (שם) לשובע נפשו להוציא הנפש התקוע בו ולפי שיוסף הוא סוד ברית מלח והוא צדיק דאתמר גבי' והיה האוכל לפיקדון כשבאו השבטים למצרים אמרו לו לשבר אוכל ולתקן שברי כלים לז"א והנה קמה אלומתי לקבל ברית מלח וגם נצבה להפך מ' פתוחה ולסתום את פיה ולהפך ללחם ודרגא דיוסף הוא סוד לחם כמ"ש (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר ודריש בזוהר על דרגיה דיוסף ששלח לאביו בר עיבור ולחם כמשמעו:

אופן כ"א גילה יוסף ענין ירידת בנימין קודם לאביו לפי שהמרכבה של מעלה (איוב כה) המשל ופחד עמו המשל זה מיכאל ופחד זה גבריאל השם עמו אבל האחרים (איכה ג) חדשים לבקרים לכן רצה יוסף שיהיה בנימין אצלו כי מלאכו של יוסף הוא גבריאל של

בנימין מיכאל ובזה יהיה מרכבה שלום למטה כמו (איוב כה) עושה שלום במרומיו. והנה ע"ז בא יוסף לספר לאחיו שלא יכלו דברו אתו לשלום והגיד להם שהוא יעשה שלום למטה וז"ש אנחנו מקשרין קשרין שיש לכל א' מלאך ברקיע בחקל תפוחין אבל כל המלאכים חדתין נבוט לצפרין יוצר משרתים בכל יום ואשר משרתיו שהם מיכאל וגבריאל כולם עומדים הם קיימים לעולם לז"א כנגד גבריאל קמה אלומתי כי גבריאל הוא ממונה על הקציר כדאמרינן בפ' חלק שאמר הקב"ה לגבריאל על מפלת סנחרב מגלך נטושה שהוא ממונה על הקציר ולכן (עמוס ט) ונגש החורש יהודה בקציר זה יוסף שמלאכו גבריאל שממונה על הקציר וכן בקוצ"ר גי' חנו"ך מטטרו"ן וגם נצבה לקבל מיכאל שהוא בנימין מזה הטעם אמר (בראשית מד) איש אשר ימצא הגביע בידו זה בנימין אזי יהיה עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם כמו שכתוב המשל ופחד עמו אזי עושה שלום במרומיו:

אופן כ"ב. קרוב לענין ראשון כתיב (ישעי' כז) או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שדרז"ל בחלק העוסק בתורה לשמה עושה שלום בפמלי' של מעלה ובפמלי' של מטה ולפי שיוסף היה בן זקנים דמתרגמינן בר חכים הוא לי' ובזה גרם ועשה שלוםלמעלה ולמטה ועז"א אנחנו מכרכין כרכין לזווג יחד פלטין של מעלה ופלטין של מטה בתוך שדה שהיא התורה חקל תפוחין והנה יוסף נקרא עז כמו שאמרנו וכתיב (תהלים כט) י"י עוז לעמו יתן אזי יברך את עמו בשלום והנה למעלה גבריאל ומיכאל העומדים ברום עולם אחד מימין הכסא וא' משמאל הכסא וכשאדם לומד אז נדברו מהני רתיכין דלעילא כמ"ש (שם פט) צפון וימין אתה בראתם ר"ל צפון שהוא גבריאל וימין מיכאל לכן אמר מאלמים אלמים שהמלאכים נקראים אלמים שאין להם יכולת לחדש דבר באורייתא עז"א והנה קמה אלמתי שהוא עושה שלום בפמלי' שלמטה וגם נצבה בפמלי' שלמעלה (תהלים קיט) דברך נצב בשמים וג"ם דייקא "גבריאל "מיכאל א' משמאל וא' מימין כמ"ש (ישעיה מג) האומר לצפון תני זה גבריאל (שם) ולתמן אל תכלאי זה מיכאל:

אופן כ"ג איתא בסודי רזא ד' למדי"ן יש באל"ף בי"ת לכן ד' למדי"ן בברכת כהנים אליך אליך לך שלום ומפרש שם ל' פ' ל' תת"ק ל' פעמים תת"ק הרי כ"ז אלף ל' פעמים כ"ז אלף הרי פ"א ריבוא שהם שיעורי מקוואות לדעתי זה סוד דאתמר גבי יוסף (בראשית מא) רק הכסא אגדל ממך ובמלת אגד"ל נרמזין ד' למדי"ן אל"ף גימ"ל דל"ת למ"ד שסוד ד' למדין אלו הם סוד כסא שהוא סוד פ"א ריבוא חיילות בסוד משלי יח) מגדול עוז שם י"י שהוא מגדול פורח באויר (שם) בו ירוץ צדיק זה יוסף ב"ו ירו"ץ בגי' מטטרו"ן וז"ש (שמואל ב כב) באלהי אדלג שור יוסף נקרא שור (בראשית מט) בנות צעדה עלי שור

מזה הטעם היה יוסף בן ל' בעמדו לפני פרעה והנה בכאן רמז עליהם יוסף במדרש רבה פ' צו ע"פ (משלי י) שנאה תעורר מדנים קרוב לתת"ק שנה היתה השנאה כבושה בין ישראל לאביהם שבשמים תעורר בגי' יוס"ף בפ' רבתי כמנין כתונ"ת שע"י היתה השנאה טעם תת"ק לפי שיוסף מגדול הפורח באויר הוא ל' פעמים ל' היא תת"ק מזה הטעם הוא שנתי"ם ימי"ם ג"כ בגי' תת"ק עז"א מאלמים אלומים סופכם להעלים אלי דברים ותעשה אלמים ונפרע ענין זה בתוך השדה (מיכה ג) ציון שדה תחרש והנה קמה אלמתי רמז על אות ל' שהיא האות הגבוה על כל האותיות וגם נצבה על ל' שנים שצריך להכות ל' על ל' שהוא תה"ק כמ"ש (קהלת ה) כי גבוה מעל גבוה שומר שבכוונה תכה ל' על ל' ואמר אח"כ וגבוהים עליהם שיש עוד ל' שצריך להכות עוד ל' ב' לל' תת"ק הרי כ"ז אלפים שהם סוד כ"ז צינורות שיש בעולם שכ"א כלולה מאלף ואח"כ ל' פעמים כ"ז אלף הרי פ"א רבבות כמנין כס"א לכן נקרא יוסף פא"ר פ"א רבבות שהוא כלול מהם וז"ס (בראשית יח) אלוני ממר"א שהראה הקב"ה לאברהם שהוא סוד עולם הכסא שמבואר בזוהר ליתן לנער לעשותו זה דרגא דיוסף:

אופן כ"ד. בזוהר תרומה ס' ריבוא נשמות של ישראל מרומזין במ' סתומה (ישעי' ט) למרבה המשרה שהוא סוד בינה ועליהם אמרו אשה אחת ילדה ס' ריבוא בזה סוד קו המדה שהוא אות ו' מן מ' סתומה נעשה ממנו ב' של בראשית ועל זה אמר אנחנו מאלמים ומקשרים בתוך השדה ר"ל אותיות אתר שד"ה שהוא תה"ו שהוא בינה שנקרא בסי' קו ירוק וזה נרמז במלת בת"ך שהוא בגי' ק"ו ירו"ק ור"ל הויה של מ' סתומה שהוא סוד קו המדה כד מדיד משחתא ונחית לתתאי אזי אתפתחת המ' סתומה ונחתין ס' ריבוא נשמות לתתאי ועז"א והנה קמה אלמתי על אות ו' וגם נצבה שאז (משלי כד) בחכמה יבנה בית שנעשה מן מ' סתומה ב' של בראשית כל זה הוא מדרגי' דיוסף שהוא אות ו' כמ"ש (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו וז"ש תסובנה אלומותיכם על מ' סתומה מכל צד וכשהיא סתומה יש בה י"ב נקודים בזוהר פ' תצוה ע"ש לקבל י"ב שבטים כמ"ש (בראשית לב) ויאמר יעקב כאשר רא"ם במ' סתומה על י"ב שבטים מ' מרובעת סתומה מכל צד מחנה אלקים ז"ה דייקא על י"ב שבטים ולפ"ז נרמז במלת מאלמים אלומים לפי כשמ"ם סתומה אזי (תהלים לח) כאלם לא יפתח פיו גם קרי ביה איל מ"ם שהיא מם סתומה וז"ש ותשתחוונה לאלמתי שהוא דרגי' דיוסף אות ו':

אופן כ"ה בזוהר ויקהל אשכחנא בספרא דחנוך כל הני מילי דצדיקיא דסלקין לעילא ואחשיבו קמיה קב"ה בההוא דיוקנא ממש וז"ש מלאכי ג) אז נדברו מהני רתיכא דלעילא ויקשב ה' ויכתב בספר זכרון. והענין לפי שהמלאכים אין להם רשות לחדש שום דבר לכן

בשעה שהצדיקי' מחדשים יורדין למטה לכן נאמר פתח ר"ש לפי שיש רשות לצדיקים לפתוח אבל מלאכים נקראים עומדים שאין להם רשות לחדש והצדקים נקראים מהלכין מזה הטעם איתא בזוהר א"ר שמעון עילאין שמעו תתאין מתכנשין אליהו טול רשותא חנוך ממני רשות טול וכו' וקשה למה הוציא חנוך ואליהו מכלל מארי דמתיבת' אבל לפי ששנים אלו היו בני אדם ונעשו מלאכים והיו כח לפתוח חידושים של תורה ועז"א והנה אנחנו מאלמים אלמים לית להון כח למלאכים שנקראו אלמים שאין להם כח לפתוח פה אבל גבי אברהם אתמר והוא ישב פתח וגו' וכה"א (שיר ה) פתחו לי אחותי רעיתי וכן דוד א' תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק ועז"א תרין ממנין אלין שהם לקבל יוסף ובנימין יוסף הוא חנוך א' קמה אלמתי שגם לו יש כח לפתוח שהיה מבני אדם ונעשה מלאך ועל אליהו שהיה מבני בניו של בנימין אמר וגם נצבה שגם לו יש כח לפתוח:

אופן כ"ו יש להשלים מאמר הזוהר שהבאתי לעיל כשאנחנו מקשרין קשרין התורה בחקל תפוחין לקבל סלקין מילי לעילא א' קמה אלמתי והני רתיכין דלעילא דאחשיבו קמיה קב"ה וז"שקמה דייקא וגם נצבה על ההוא דיוקנא דסלקין לעילא או להיפך על ההוא דיוקנא וגם נצבה על דסלקין לעילא כמ"ש (שם קיט) דברך נצב:

אופן כ"ז ענין ירידת בנימין למצרים הראו לו בזה האופן לפי שבמרכבה למעלה פני אריה מימין פני השור משמאל ולפי שיוסף הוא שור ובנימין שבחלקו נבנה המזבח הנקרא אריאל שהיה ארי' רבוץ על גביו לכן מזה הטעם רצה יוסף שיהיה בנימין אצלו כדי שתהיה רתיכא דלתתאי מתרין סטרין בימין ומשמאל כמ"ש למעלה (שם פט) צפון וימין אתה בראתם כן למטה יוסף (שם מח) יפה נוף ירכתי צפון בנימין הוא בן ימין וז"ש הנה אנחנו מחזקין אלומים אלמים הוא ארי' הוא האלם וחזק ומלך בחיות שור הוא האלם ומלך בבהמות והוא מלשון (בראשי' כה) ולאום מלאום שהוא לשון מלכות יוסף שהוא שור אמר קמה אלמתי כי רב תבואות בכח שור משם זכה להעמיד קמה לקבל בנימין שהוא אריה אמר וגם נצבה שהוא נצב מימין מכח זה (שם מד) אתם עלו לשלום אל אביכם ותסובנה לאלמתיכם כמ"ש השבטים (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו:

אופן כ"ח היו ראוים ישראל להיות במצרים ת"ל שנה כתב בפרקי ר"א שהתחיל הקדוש ברוך הוא השעבוד משנולד מנשה דהיינו ה' שנים קודם רד"ו וקחשיב רט"ו שנים יום ורט"ו שנים לילה הרי ת"ל ובח"י איתא שגלות מצרים התחיל משעה שיוסף הורד למצרים והיינו כ"ב שנה על רד"ו היינו רל"ב נמצא שישראל היו בגלות מצרים כמנין (בראשית א) יה"י או"ר שהוא יוסף (תהלים צז) אור זרוע לצדיק ועז"א אנחנו מאסרין שהיו אסורין במצרים בשלשלאות בכשפים שלא הי' עבד יכול לברוח משם בתוך השדה

של סטרא אחרא דהיינו תחות בשמת בת ישמעאל שהוא כח של מצרים שכן בתו"ך השד"ה בגי' בשמ"ת ועשו שותפי' עם קליפת אדום כדאיתא בזוהר ע"פ ויקח שש מאות רכב בחור סמאל אוזיף ל' לשר של מצרים שהוא ק"ץ כ"ל בש"ר שכן בתו"ך השד"ה הכי הוי. וזווגא דתרין סטרין אלין גרמו שהיו ישראל קשורין ביניהם ועז"א שבזכות יוסף שהתחיל הגלות מיום ירידתו למצרים אמר קמה אלמתי וגם בזכותו התחיל השעבוד מיום שנולד משה וז"ש וגם נצבה בה' שהתחיל ה' שנים קודם רד"ו כדי לדלג על הקץ ולחשוב הימים על הלילות:

אופן כ"ט אמרו במדרש רבה בפ' ויחי שיעקב זיווג שנים כנגד שנים וכן משה יעקב זיווג יהודה שהוא ארי' כנגד בבל שנקרא נבוכדנצר ארי' שכן דניאל וחנניא מישאל ועזריה היו הגואלים מזרע יהודה שנקרא ארי' ובנימין כנגד חויא תנינא זאב וגואל הי' מרדכי ומשה זיווג שנים לוי כנגד יון שכן חשמונאי כהנים היו עומדים כנגד יון ואיתא אותיות משולשים וכן יובן ע"ש פ' ויחי יוסף הוא שור תם כנגד עשו שור מועד ועז"א אנחנו מזווגין זווגין ומקשרין קשרין אמר ב' לשונות א' כנגד יעקב א' כנגד משה ולפי שיוסף נדמה שני ענינים כנגד עשו אמר (דברים לג) בכור שורו הדר לו כי עשו הי' בכור דאתמר גבי ויבז עשו הבכורה אבל בכאן אמר הדר לו ועז"א קמה אלמתי וכנגד (שם) קרני ראם קרניו אמר וגם נצבה ולפי שגלות אדום הוא כלול מכל הג' גליות עז"א והנה תסבנה אלמתיכם שכלם נכללין בזה הגלות כמ"ש יעקב ג' עדרי צאן רובצים עליהם שהוא ג' גליות ועל גליות הרביעי אמר ואבן גדולה ע"פ הבאר:

אופן ל' איתא בסודי רזי' והביאו הפרדס בשם חזקוני בפרשה בראשית שם של אדנ"י כתוב קל"ד פעמים בתורה והטעם לפי שהוא מלשון אקלידי ובו חתם הקב"ה ג' רוחות לכן התחלת התורה **ב** שהיא מם סתומה מכל ב' צדדין אבל צד צפון פתוחה שכן מזרח מערב דרום ר"ת וס"ת בגי' קל"ד והנה מצפון תפתח הרעה אבל מדת יוסף אתמר בי' (תהלים מד) הר ציון ירכתי צפון משם רב טוב הצפון לעולם ועז"א אנחנו מאלמים מלשון סגורי מסגרים כל רוחות שבעולם כדי לסתום צד צפון שמשם באים הקליפות לעולם כמ"ש (איוב כו) נוטה צפון על תהו וז"ש בתוך השדה כשתמלא אותיות שהם אחר שדה הוא תה"ו כנגד יוסף שהוא ירכתי צפון אמר קמה אלמתי יפה נוף שכן מצרים נקרא גם כן נוף והוצרך יוסף לירד לשם שיהיה משוש כל הארץ לתקן את א"מ שהיא ת' פרסה לקבל פ"י ולכך ארץ מצרים נקראת מרכבת המשנה וכן מצרים קרי בי' מצרים העליון כי זה לעומת זה עשה אלקים וזה נרמז במה שאמר (בראשית יג) כגן ה' כארץ מצרים ר"ל א"י נקראת גן ה' והי' ממש בשעור קומה כמו ארץ מצרים וז"ש וגם נצבה על

קדושת א"י שהיא לקבל אלמית שבמצרים וזה הטעם היו י' שערים במצרים בסוד וירדו אחי יוסף עשרה בי' שערים לקבל י' קליפות וז"ש (שם מד) ולאביו שלח כזא"ת עשר אתונות ועשר חמורים דייקא כמו שבקדושה הם י' וז"ש תסובנה אלומותיכם שסיבבו י' אחים י' שערים במצרים כל אחת כלולה ממ' הרי י"פ מ' הרי ת' ז"ס פ"ס"י"ם שכן יוד של הש"ם הוא בא"ת ב"ש מ"ם:

אופן ל"א. איתא בזוהר וישב שהוצרך יוסף לירד למצרים וקודם ירידתו משלו בו אחיו ונעשה עבד להם ואח"כ יוסף הוא השליט על ארץ מצרים ועז"א מאלמין אלמים סופכם להעלים דברים אלו על אבא במכירתי וזה היה מטעם כדי שאהיה שליט על ארץ מצרים וז"ש קמה אלמתי שנעשה מושל עליהם והממשלה זו אחר כך גרמה וגם נצבה כמ"ש (שמות יד) התיצבו וראו את ישועת ה' וגם מטעם אחר ירד יוסף למצרים כדי שיבא אחר כך יעקב ויקבל המזון מסיטרא דקדושה וז"ש והנה תסובנה אלמותיכם ותשתחוונה לאלמתי בסוד (שופטים יד) מהאוכל יצא מאכל ר"ל שהאוכל יוסף הצדיק שנקרא צדיק אוכל יצא מאכל שהמזון בא מידו (שם) מעזזה יצחק יצא המתוק שהם הברכות ולפי שיוסף נוטה לסוד יצחק בסוד קץ חי לכן המזון בא מצד יוסף ירכתי צפון שלחן בצפון:

אופן ל"ב הוצרך הכתוב להודיע שיוסף הוא בן י"ז שנה בירידתו למצרים כי יש בי"ז שנה רד"ו חדשים שהם לקבל רד"ו שנה שהי' ישראל במצרים וז"ש אלה תולדת יעקב יוסף שכמו שיוסף בן י"ז שנה הי' בירידתו למצרים שהוא סימן על גלותם של ישראל שהם רד"ו כן ג"כ קבל יעקב גלות מצרים בי"ז שנים שהי' שם וקי"ל חדש א' בשנה הוא כשנה כי היה יעקב מכור הברזל כל רד"ו שנים ועז"א אנחנו מאלמים אלמים מאסרין אסרין בתו"ך השד"ה בגי' בשם אלקי"ם שד"י שהיו ישראל במצרים ת' שנה כמנין ב' בתי דינין אלקים מדת הדין הקשה שדי מדת הדין הרפה הקב"ה מדלג על ה"קץ דייקא שלא היה בגלות מצרים רק רד"ו שנה עז"א קמה אלמתי שי"ז שנים שלו רמזו על רד"ו כמ"ש וז"ש וישלחהו מ עמק ח"ברון ר"ת וס"ת בגי' רד"ו שבשליחות זה היתה עצה עמוקה של צדיק הקבור בחברון וגם נצבה רמז על אותן י"ז שנים של יעקב דאתמר גבי (בראשית כח) והנה ה' נצב עליו שי"ז שנים שבמצרים היו ג"כ רד"ו חדשים והנה היה יוסף בבית האסורים י"ב שנים שיש בהם קמ"ז חדשים כמנין שנותיו של יעקב לקיים קרא תולדות יעקב יוסף ונרמז במלת וגם נצב"ה שהוא בגי' קמ"ז גם כן חודש א' חשוב שנה.

אופן ל"ג. טעם רד"ו שהוא צירוף אדנ"י כזה כשתכה א' על י' הרי י' ד' על נ' הרי ר' הרי רד"ו ולפי שיוסף תיקן שם של אדני שהוא נחלק לתרין חלוקין א"י ד"ן וז"ש מזווגין זווגין לקיים קרא (שמות ד) שלח נ"א בי"ד השלח אותיות אדנ"י לקב"ל נ"א א' קמה

אלמתי לקבל י"ד אמר גם נצבה א"נ לקבל א"י שהוא סוד (בראשית ד) א"י הבל אחיך שהוצרך יוסף לתקן תיקון של הבל לכן נלקחו משנותיו ל"ז שנים כמנין הב"ל (עובדיה א) ובית יוסף הוא לה"ב ולא חי רק ק"י שנים לז"א קמה אלמתי שכן מצינו במשיח בן יוסף שהוא סובל י"א חולאים בפסוק (ישעיה נג) אכן חליינו הוא נשא לתקן א"י של אדני לקבל ד"ן א' וגם נצבה:

אופן ל"ד הוצרך יוסף ליקח בנימין אצלו לפי שיוסף הוא סוד שמש ובנימין הוא ירח שבחלקו היתה השכינה לפי ששמש וירח הם המושלים בעולם וזה נרמז במלת מאלמים אלמים מלשון בראשית כה) ולאום מלאום יאמץ ולכן רצה הוא שיהיה בנימין אצלו כדי שיהיה שמש וירח ביחד שבזה יהיו מתוקנים ימים שהם רמוזים שהם בני' שס"ה ימים של שנה ועם בנימין יהיו מתוקנים החדשים שהוא הירח בתוך השד"ה בגי' מלא"ך היר"ח לקבל שמש אמר קמה אלמתי לקבל ירח א' גם נצבה ולפי שי"ב חדשים הם בשנה לקבל י"ב שבטים וכן י"ב שעות ביום וז"ש תסובנה אלומותיכם שהו כנגד גלגל המזלות שמסבבין שחלקו הקדמונים שמסבבין על ש"ס מעלות וזה נרמז אחיך רועים בשכם שהוא בגי' ש"ס ז"ש ותשתחוונה לאלמתי שמלאכו הוא מלאך הירח:

אופן ל"ה איתא בכנפי יונה חלק שני על ענין עניית אמן ע"פ (תהלים פג) מלא" פניהם" קלון" ס"ת אמן ע"ש בשעת עניית אמן ממשיכין ישראל הארה מאריך אנפין שכן א'מ'ן' הוא "אל "מלך "נאמן דייקא אל מלא כזה אל"ף למ"ד בגי' הפני"ם והאריך שם כשאינו עונה אמן אזי נעשה אלם וזה נרמז באלמים אלמים שמשתיקין כל הכוחות המקטריגין ומקשרין קשרי המרכבה בעניית אמן קמה אלמתי דיוקא שכן יוסף הוא סוד אמן כמבואר בן" זקונים' הוא' ס"ת אמן שמזה הטעם היה יעקב בן צ"א שנים כשנולד יוסף וזה סימן בן צ"א שנה הי' יעקב כשאמר לו הקב"ה צ"א מן בית לבן וגם נצבה לפי שבמדתו שם חיבר וקישר כל הספירות:

אופן ל"ו טעם אחר על שהיה יוסף בן י"ז בשעת ירידתו למצרים לפי שבי"ז שנים יש ו' אלפי' ור"ה ימים וסי' (בראשית א) וירא אלקים את ה'א'ו'ר' כי טוב ר"ל הי"ז שנים שהוא מנין טו"ב יש בו ימים כמנין האו"ר שהוא נוטריקון ו' אלפים ר"ה שהם רומזין על ארבע מלכיות ועל ששת אלפים שנה שהעולם קיים ור"ה הם ארבע מלכיות שכן בבל מדי יון אדום בגי' ר"ה כי אלו קיבל יוסף הצדיק בד' מכירות שנמכר לקבל ארבע גליות שנמכרו ישראל לאומות והו' אלפים רומזין לו' אלפין שנין יום לשנה יום לשנה מזה הטעם היתה ישיבת יעקב במצרים ג"כ י"ז שנה שבזה לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כל העולם כולו יצא כמ"ש (דברים לב) זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור כמו שו'

ימי בראשית שהם ימי עולם רומזין לשנות דור ודור כמ"ש הרמב"ן בפרשת בראשית דהיינו יום רומז לשנה כן גם כן (שם) שאל אביך ויגדך הוא יעקב אבינו שקיבל על עצמו בישיבתו במצרים לכן היו הימים ר"ה שהוא פרטי בתרא לקבל בבל מדי יון אדום כללא קמא שהם ו' אלפים לקבל ו' אלפין שנין יום לשנה לקבל כל ו' ימות עולם בעול ארבע גליות עז"א הנה אנחנו מאסרין אסרין בגליות לאמר לאסורין צאו בתוך השדה שהוא ס"א אבל קמה אלמתי שהייתי במצרים כ"ב חדשים כמנין רד"ו שנים ועל ארבע גליות וגם נצבה שהי' גם כן ימים לקבל ארבע מלכיות שאמרנו ולפי שנמכר ארבע פעמים כנגד ארבע גליות שמסבבין בהם ישראל על ארבע רוחות כמ"ש (קהלת א) על סביבתיו שבה הרוח ע"ש המלכיות וז"ש תסובנה אלומתיכם (שם) סובב סובב הולך הרוח וז"ש ותשתחוין לאלמתי: (היו בכתב על אופנים וחבל על דאבדין):

לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן. האי קרא אית לשאלה בי' הלא אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחלה וא"כ איפכא הל"ל את שלום הצאן ממילא יש שלום לאחיך כמ"ש (תהלים קמז) כי חיזק בריחי שעריך אז אין צריך לשאול על האנשים שבתוכה בלי ספק (שם) ברך בניך בקרבך וכה"א (שם קכב) שאלי שלום ירושלים אם שלום לעיר אז א"צ עוד לשאול על האנשים אשר בתוכה כי בלי ספק (שם) ישליו אוהביך כי אין בעל הרחמים פוגע בנפשות רק בממון תחילה אבל כוונת יוסף הי' אלה תולדות יעקב כל המאורעות והתולדות שיפגע ליעקב לדורות הבאים אירע ליוסף מתחילה ויוסף סימן לכל ישראל על כן א' במדרש כל מה שאירע ליוסף אירע לציון עיין בתנחומא חושבנא דדין כדין וא"כ מאחר שאתה רואה עתה את שלום אחיך בזה אתה רואה שלום ישראל בדורות הבאים שנקראו צאן קדשים (יחזקאל לד) ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם אלה תולדות יעקב שנעשו לו ד' צרות המרומזין במלת וישב ד' צרות שלו באותיות שניות "יוסף "דינה "עשו "לבן באותיות שניות שלהם "וישב "יעקב "בארץ "מגורי "אביו בר"ת ארבע גליות מלמעלה למטה כמו שראה אותם יחזקאל מלמטה למעלה בסוד (במדבר לג) "אלה "מסעי "בני "ישראל שהם "אדום "מדי "יון "בבל ועתה שהוא מרמז למרכבה של יעקב שחקוק בכסא קחשיב מלמעלה למטה "יון "בבל "מדי "אדום ומבואר בפסוק (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו ו"יפגעו "בו "מלאכי "אלקים ויאמר יעקב כאשר ראם הנה מחנה אלקים זה במדת הדין ויקרא שם המקום ההוא מחנים כי (איכה א) ישתרגו עלו על צווארינו בכל גליות ארבע גליות וכן אלה תולדות ליעקב שהיה לו ארבע צרות וכן ליוסף שעשה לו כתונת פ'ס'י'ם' שנמכר ארבע פעמים "פוטיפר "סוחרים "ישמעאלים "מדינים כזה אמר לו יעקב שאתה רואה שלום אחיך תראה ג"כ את שלום

הצאן כי במה שירד יוסף למצרים כתבו המקובלים גרם שהשכינה הורגלה לילך לגלות ולעזוב את מקומה כי בזה גרמה אחר כך לשפוך חמה על עצים ואבנים וישראל הלכו לגולה (מיכה ב) ויעבור מלכם לפניהם וד' בראשם ובזוהר אשכחנא בספרא קדמאה דבעיין אלין בני יעקב לשלטאה עליה עד לא יחות למצראי דאלו איהו נחית למצרים ואינון לא ישלטון עליה בקדמייתא היו יכלין מצראי לשלטאה לעלמין עלייהו דישראל אתקיים בי' ביוסף דאזדבן לעבדא אינון שלטון עלוהי אע"ג שהיה יוסף אחר כך מלך למצרים ישראל זכו מקודם לשלוט עליו א"כ מכ"ש שיהיה שליטה לישראל על מצרים שהרי אף מלך שלהם שהוא יוסף הם שולטים עליו ומזה הטעם כוון יהודה שימכור ארבע פעמים לקבל ארבע גליות שגלו ישראל ועז"א והודה מה בצע כי להרוג את אחינו מה שכר יהיה לנו מזה הלא אדרבה כסינו את דמו ואת דמו נדרש בה כי כמו שאנו נהרוג נפש כן כשיהיו ישראל חייבים כלייה לא יפגע בעל הרחמים בממון רק בנפש ז"ש מה בצע שאין הממון יכפר עלינו רק כסינו את דמו וז"ש לו המלוך תמלוך עלינו הלא עלינו תמלוך רק על מצרים ומאחר שתמלוך על מצרים צריכין אנו לשלוט בך אם משול תמשול בנו ר"ל זה ודאי שאתה תמלוך עלינו אחר כך לכן צריכין אנחנו מתחלה למשול בך כדי שלא יוכלו מצרים לשלוט עלינו לכן א' המלוך תמלוך עלינו הלא על מצרים אתה וודאית א"כ אם משול אתה לעת הזאת א"כ תמשול בנו לעלמין ולא נוכל עוד לצאת מן מצרים והנה גם חלום יוסף היה נחלק לשנים כפול בכל ענינים כי א' מורה על זה הגלות במצרים שלום אחיך והב' שלום הצאן קדשים לכן א' שלשה פעמים והנה כי כל חלום הוא א' מס' בנבואה י' דרגין לחלום מנין והנה פתח והנה אנחנו מאלמים על גלותא קדמאה אלמים על גלותא בתראה שהוא בתוך השדה (שם ג) ציון שדה תחרש והנה קמה אלמתי על קדמאה וגם נצבה על בתראה והנה תסובנה אלומותיכם קדמאה קמ"ה בא"ת ב"ש צי"ד עיין בס"פ קול בוכים בפסוק (איכה ב) ישבו לארץ ידמו שהקליפה נקרא בא"ת ב"ש צי"ד יוסף הוא שטנו של עשו ואותו שכם נתן יעקב ליוסף אשר לקח בחרבו מיד האמורי שהי' צי"ד באמרי פיו. והנה השבטים חשבו היותם מספיקים להשלים האות של יוסף בדגלים ובצ"באות אחר כך דימו להמיתו ז"ש ויתנכלו אות"ו על מדת לא היה בזה גרעון מחנה שכינה לפי שחשבו שיוסף פגם במדת שלום והם החזיקו במדת שלום בלב שלם ושיתפו שכינה עמהם כי הוא לבדו יספוק להמשיך מדת חסד עולם מי"ג תיקוני אריך שכן י"ג פעמים חסד בגי' שלו"ם (רב) מ' רבתא אבל בשנאת הנם ושלילת השלום אינה מצאה רק בנשמות פגומים (ישעיה נז) אין שלום אמר ד' לרשעים כ"ש אם שכבר (ויקרא כו) כשלו איש באחיו צא ולמד מתלמידי ר"ע שלא חלקו כבוד זה

לזה בזכרם עון שטים שלא הוטהרו על זה אמר יעקב לך נא ראה את שלום אחיך כשיש שלום בניהם אזי לצאן קדשים יש בשבילם שלום יעקב שראה סלם ע"ס יוסף שהוא מוצב ארצה שבאו שני בניו "מנשה "אפרים ר"ת של "מוצב "ארצה שהם תיקוני דשכינה שנקראת ארץ אבל יוסף לאתר עילאה אסתלק תחת ז"ש וראשו מגיע השמימה עליו קאמר יעקב אין ז"ה על י"ב שבטים כ"א בית אלקים תיקוני דשכינה וז"ה על יוסף שער השמים ועז"א יוסף הנה אנחנו מאלמים מכרכין כרכין ג' מיני יסורים הם הא' שבאים לצרף הצדיקים על חטא שע"י כדי לצרפן ולזככן כצרוף הכסף. המין הב' יסורין שבאין של אהבה להרבות לו שכר לע"ל (משלי ג) כי את אשר יאהב י' יוכיח ר"ל שיוסף אהבה לכן יוכיח המין הג' נסיון כמ"ש (תהלים יא) י"י צדיק יבחן (שמות כ) לבעבור נסות י"י אתכם למען תהיה יראתו על פניכם ג' אלו סימנים נ"ח א"יש צ"דיק שהוא למפרע צא"ן וכן היה אבות העולם רועי צאן קדשים בת גלים גולים כדאיתא במדרש איכה בפתיח' ברתי' דאברהם שכל יסורין אלו היו מצד נסיון כמ"ש עתה ידעתי וגו' ברתי' דיצחק שהיו בעל יסורין עבור חטא שאהב את עשו ברתי' דיעקבשהיו יסורין של יסורי אהבה להטיב באחריתו ז"ש יעקב ליוסף כשראה ברוח הקודש (תהלים לד) שרבות רעות צדיק הן הן ארבע מיני מכירות שמכרוהו פסי"ם אלה תולדות יעקב יוסף שגם ליעקב אירע כן שהיו לו ארבע צרות סי' (שם קכא) ע"ל י"ד ימינך ע"שו ל"בן "יוסף ד"ינה זה שנאמר ומכולם יצילנו י"י ד' אתוון דשמא קדישא הציל לישראל מן ארבע גליות שגם ישראל גלו בראש גולים לד' גליות עבור ארבע אותיות דמתבדרו בד' גליות ז"ש ראה את שלום אחיך א"כ תראה את שלום צא"ן שג' דברים אלו יבואו עליהם לשלשתם לתכלית השלום ולהביאם לעולם הבא:

ג' גליות הם רזא דחר"ן ג"פ אלקים שממתיקין אותם ג"פ י"י הרי סוד של"ו ובס"א (איכה א) אויביה שלו וז"ס שלו שנפל במדבר ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף שהוא קליפה רביעאה והוא שטנו של עשו אלו ד' שנראה לדעתי הבור רק נחשים ועקרבים היו בו ולכן רק הם אתוון דקליפה בלי יסודא דקשיט באתוון דקר תהלים מט) אדם ביקר בל ילין שלא לן כבודו עמו כד חב בטפה קדמאה שהיא י' שפרח מן יקר דילי' ונשתיירו אתוון ק"ר (סם) ויקר פדיון נפשו הן (איוב כח) כל יקר ראתה עינו ובתיקוני' אשת פוטיפרע היא עקרב ארבע צרות של יוסף נגד ד' קליפות וכן ד' צרות של יעקב ע"ל י"ד ימינך ד' צרות דיליה נגד ד' לכן ארמי נגד בבל כי אז חזרו ישראל למטעתון לבבל עשו נגד מדי דינה נגד יון יוסף נגד אדום וכן ד' מלכיות נגד ד' קליפות יון קליפת

נוגה דאינון קריבין למהמנותי' והנה הי' הצרות סדורות נגד ד' קליפות כמו שבד' גליות הם סדורות:

יעקב הי' בשעת מכירת יוסף ובן ק"ח שנה כמו שכתב רש"י פ' וישלח ע"פ ויגוע יצחק ונרמז בסוף ארבע תיבות וישב יעקב" בארץ" מגורי" אביו" ס"ת בגי' ק"ח שהוא בגי' גיהנ"ם כי סימן זה מסור לו שלא יראה פני גיהנם כשיהיה ילדיו חיים לכן נתגלגל הדבר שיקבלו עליהם גלות וישלחהו מעמק חברון מאותו עצה עמוקה הקבור בחברון לקבל ד' גליות יעקב בארץ "מגורי "אביו הן הן ארבע מלכיות בראש ולא גיהנם בס"ת ז"ש כי בן זקנים הוא לו מה שקבלו זקנים שלו על עצמן שעבוד גליות וסימן תהלים פא) כי ח"ק לישראל הוא כשהוא בן אזי משפט לאלקי יעקב שם שם ח"ק ומשפט וכן צ"א הי' יעקב כשנולד יוסף כי ב"ן זקני"ם הו"א לו ס"ת אמן לכו אמר לו הקדוש ברוך הוא באותו פרק שהי' בן צ"א צ"א מן בית לבן למשול על עשו (ישעיה ל) תזרם כמו דוה צ"א האמר לו ז"ש כאשר ילדה רחל את יוסף שלחני שהוא זיווג של תרין שמהן:

ואביו שמר את הדבר סוד י"י בחכמה יסד ארץ אבא יסד ברתא חכמה נקראת אב לכן אביו שמר את הדבר היא דבר ה' אשר הפוגם בה אתמר עליה (במדבר טו) כי דבר ה' בזה ועל העוסקים במקרא ובמשנה ובתלמוד הן הן (שמות כא) שארה כסותה ועונתה עליהם אתמר (תהלים קג) עושה דברו ממש גבורי כח כי צריכין גבורה גדולה ללימוד הגמרא כמ"ש בזוהר פ' בלק וגם ילידי הענק ראינו שם שא"א ללמוד בגמרא רק מי שהוא גבור ושם אחימן וגו' הן דרגין דפלפולא שית סטרין דאורייתא' שתורה שבעל פה נחלקת על ווי עמודים נחלקת על ו' סטרין ו' סדרים ז"ש ואביו שמר את הדב"ר דייקא וכה"א אוירא דא"י מחכים השכינה שנקראת ארץ ישראל יניקתה מן אויר קדמון ומן החכמה עילאה ז"ס אוירא דארץ ישראל מחכים בא מן חכמה עליונה ולכן בא"י בסים אוירא ויב"א כאן נרמז סוד גלגול שני ישמעאל "בן "אלישע כה"ג שהיה גלגול יוסף וע"ש שאמרו לכו ונמכרנו לישמעאלים נתהפך שמו ישמעאל בן אלישע נתגלגל מיוסף שכן מיוס"ף בפ' רבתי בגי' תתקי"ו כמנין מיוס"ף יתוקן אביה "בן "ירבעם וכן י"ונה ב"ן א"מיתי שהוא בן יוסף:

ויבא שכמ"ה. "שלשה "כתות "מלאכי "השרת כי שלשה מלאכים נזדווגו לו כשדרז"ל כ"א עם שרייתי' הן הן שלשה אנשים נצבים ואותו שכם נתן לו אביו שהמרכבה היתה תמיד עמו (משלי י) ז"כר צדיק ל"ברכה הר"י בגי' תמי"ד כי ב"פ ברכה עולה תמי"ד ז"ס וימצאם בדת"ן שהוא סוד זכ"ר צדיק ל ברכה הרי בגי' תמיד והוא סוד שי"ן דל"ת יו"ד (שם צא) בצל שדי יתלונן ר"ל נעלם של שדי (שמואל א ב) רגלי חסידיו ישמור:

וענין ג' מלאכים אלו הם סוד מג"ן מצד שלשה תפלות שחרית פני ארי"ה מיכאל מנחה פני שור גבריאל ערבית פני נשר נוריאל לכן אמר יעקב מה נורא המקום הזה לקבל נוריאל שבא בתפלה ערבית ולפי שאין התפלות עולים רק דרך שומר השער חנוך לנער איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי ברכתי תעלה לראש משביר צדיק כביר יוסף הצדיק לכן שכמ"ה בגי' יוס"ף הצדי"ק שדרך יוסף הצדיק עולה ברכות לראש צדיק. ויתנכלו אותו להמיתו ארז"ל שיסו בו את הכלבים קמאי אמרי לפי שהוציא את דבתם רעה וכל המספר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים ואני בכפרי כתבתי על שראו כלב רע עתיד לגדלו בתוך ביתו והוא ירבע"ם בגי' כל"ב ר"ע אבל ברזא דחכמתא מתרין גזרין דדינא דאינון שור ותמור אתמר בזוהר פ' בשלח ע"פ (ישעיה לב) אשריכם ישראל זורעי על כל מים משלחי רגל שור וחמור אילין תרין כתרי דסמאל דאחידן בהו עע"ז שור וחמור כד מזדוגא כחדא לא יכלו עלמא למיקם בהו מבין סטרי דלהון נפיק מתקיפותא דלהון כלב ודא חצופא מכולהו כו' ואתמר במדרש כשבא שכם בן חמור ליקח בת יעקב אמר יעקב אני שור ואתה חמור והתורה אמרה (דברים כב) לא תחרוש בשור וחמור יחדיו והנה גרמו ישראל במכ"י שירדו בין אינון חמורים ונמצא שחברו יחד שור וחמור מזווגא דלהון נפיק חציפותאכלב ז"ש שיסו בו את הכלבים שבזה גרמו חציפותא דכלב וכבר אמרתי רזא דא מבואר בפסוק תהלים קד) תשת חשך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער בו דייקא במלת חשך מבוארין תלת קטרין דמצראי דאינון ג' קלין של ג' משמורת דהוי, בלילה דנפקי מגיהנם ורזא דא לדעתי מבואר בענין תיבות שור וחמור דנפקי מן אותיות אמצעיות שלהם כלב שכן ו' מן שור מ"ו מן חמור הרי כלב ורזא דא (יהושע ב) שנים אנשים מרגלים חר"ש א' שהוא שור חמו"ר אשתיירו אתוון ו' מ"ו שהוא כל"ב וזה היה ענין נפלא שיצאו ישראל ממצרים בחצות לילה בעת משמורה שניה שכלבים צועקים (שמות יא) לא יחרץ כלב לשונו יעקב אמר (תהלים קכ) אויה לי כי גרתי "משך "משמורה "שניה "כלבים עם לבן גרתי ויהי לי "שור וחמו"ר ואינו מתיירא מן כלב דנפיק מבנייהו לכן אינו מתיירא מן עשו שהיה מחזיק באזני כלב:

וענין מכירת יוסף בשכם לתקן גלוי עריות כי צלולה היתה החביות ושם עכרו אותה הוצרכה להחזיר אותה למקומה לכן משלו למה"ד לעשרה שגנבו חביות א' החזירו חביות למקומה גם שכם בגי' ד"פ מ"לך מותר רצוצי של אותיות אל"ה מן אלקי"ם. גם ירידת יוסף למצרים להעלות ניצוצי טהרה שירדו לשם ז"ס ארד אל בני אבל שאולה כטעם (יונה ב) מבטן שאול שועתי שהצדיק מוציא מן שאול שהיא הקליפה ניצוצי טהרה בסוד (איוב כ) חיל בלע ויקיאנו שהקליפה בלע מן הקדושה ויקיאנו בצלמו של

נבוכדנצר שהוציא דניאל בלעו מתוך פיו וכן עגל שהיה צועק אלה אלקיך ישראל ז"ש (שם) ומבטנו יורשנו אל שמוציאין מבטן רשעים הקדושה שנקראת אל ז"ס (תהלים קמט) רוממות אל בגרונם ר"ל בהבל פיהם בוקעין אויר קליפות ומתרוממים הקדושה שנקראת אל בכוונה גם בעובדא ז"ש וחרב פיפיות בידם ובזה לעשות נקמה בגוים וז"ש (שמואל א ב) י"י ממית הגוף ומחיה הניצוץ הטהור המובלע בקליפה מוריד הצדיק בשאול כדי להעלות עם הניצוץ למעלה הלוך ילך ובכה צירוף זה מן ו' צירופים מבואר בר"מ פ' ויקרא שהוא ביסוד ז"ש (תהלים קכו) נושא משך הזרע:

סמיכת פרשת יהודה ותמר למכירת יוסף כי שם נתברר רזא דיבום שהוא סוד הגלגל (איוב לד) אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו שלו יאסף וכן מכירת יוסף גרמה גלגול הנפשות ולפי המדרשים שנתחלפו ז"ס הנה אחיכם רועים בשכ"ם נרמז סוד (ישעי' מג) נתתי כפרך: מצרים" כוש" ושב"א תחתיך ג' אלו נוטריקן שכ"ם למפרע שב"א כוש"ם מ"צרים שרמז ליוסף שיהיה תמורתם בג' אומות אלו ור"ח בן תרדיון שנחלף בליפוס שמלך ו' חדשים (רות ד) וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה ושלף איש נעלו ונתן בידו נרמז כאן סוד גאולת הנפשות של י' הרוגי מלכים שהיה בתמורה ונחלפו וכל זה גרמו בעטו דסנדלהון (עמוס ב) על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור מנעלים ושלף איש נע"לו בגי' יוס"ף שהיה ברזא דחנוך תופר מנעלים ועל כל תפירה א' ברוך שם כבוד מלכותו דא רזא דיחודא ז"ש יעקב ליוסף לכה ואשלחך אליהם וקשה לך הל"ל אבל רמז קא רמיז על יחוד כ"ה אתוון של שמע ז"ש לכ"ה ואשלחך אליהם ז"ש הלו"א אחיך רועים בשכ"ם יחודא תניינא "ברוך "שם "כבוד "מלכותו הלוא מלא בו' רזא דשמא ארבעתן ותרין שהוא מ"ב תיבות בפ' ראשונה של שמע בסוד (דברים ו) ודברת ב"ם בשבתך בבתיך ובלכתך בדרך ויעקב גילה ליוסף ספר יצירה כי בן זקנים הוא לו מה שלמד עמו אברהם זקנו בעל ספר יצירה כ"י ב"ן הוא י' ספירות כ"ב אותיות והם ל"ב נתיבות חכמה ונו"ן שערי בינה ע"ז מיוסד ספר יצירה ז"ש וישלחהו מעמק חברון סוד משנת עמקים שחיבר צדיק הקבור בחברון כמו שאברהם תשש כחו כשרדף עד דן על ענין עגל נחש עלי דרך גם כשהגיע אל מקום שכם תשש כחו שראה לירבעם ונתקלקלו תרין ירכין דקשוט כן יעקב צלע על ירכו תרין סטרין ועשו נקרא איש שדה ומתרגמינן נחש ירכן שהנחש יש לו כח בירך ז"ש והנה אנחנו מאלמי"ם אלמי"ם בתוך השדה לאיש שדה בתוך הקדושה ז"ש וישלחהו מעמק חברון מעצה עמוקה של אברהם הקבור בחברון כמו שהוא תשש כחו באלו המקומות בזה היה ג"כ מתעסקין אחיך בשכם. וזרקו אותו לנחשים כי (בראשי' מט) יהי דן נחש עלי דרך:

הנה בחלום הראשון ע"ד הפשט לפי שהשתחוו לפניו ג"פ פעם הראשון כשבאו עבור תבואה ואח"כ ובנימין עמהם ופעם שלישית כשבא אביהם עם כל ע' נפש נגד פעם ראשון אמר והנה אנחנו מאלמים נגד פעם שני שבא ג"כ בנימין אמר והנה קמה אלמתי וגם נצבה נגד פעם שלישי אמר והנה תסובנה. ע"ד הדרש אמר ג"פ והנה מרמז על ג' ענינים שמורה החלום על עגלי ירבעם והנה אנחנו מאלמים אלמים מפני עגלי ירבעם בתוך השדה ציון שדה תחרש כדברי ר' לוי במדרש גם כדברי ר' אחא במדרש סופכם להעלים דבריכם לפני ארא לומר חיה רעה אכלתהו ז"ש והנה קמה אלמתי מאן קאים ליה משתוקא דאמא גם מורה על אלומות תבואה כפשוטו במצרים שבאו לשבור אל יוסף ז"ש והנה תסובנה אלמותיכם ר"ל שכל תבואה שלכם נעשה סובין ונרקבת עבור זה שיבואו כלם וישתחוו ליוסף ז"ש ותשתחוין לאלמתי מזה הטעם נעשה סובין ע"ד הרמז נגד ג' כתות של מלאכים שנזדווגו לו בדרך ולפי שבעל החלומות הוא גבריאל כדאיתא בזוהר שהחלום א' מס' בנבואה ודרגא שש רזא (שם מו) כל הנפש הבאה לבית יעקב ששים ושש נרמז במלת והנ"ה ולכן פגעו בתחלה וימצאהו איש זה גבריאל וכן כ"י ב"וזקני"ם הו"א ל"ו בני' מלא"ך גבריא"ל ולפי שאלה תולדות יעקב שבא עתה בגלגולא תליתאי לתקן אד"הר יוסף שגם יוסף הוצרך לתקן כתונת פסים שלו על (שם ג) כתנות עור של אד"הר (שם לט) ויהי יוסף יפה תא"ר ת"יקון א"דם ר"אשון ובזה שהביא דבה לאביהן גרם קילקול ג' דברים, של אד"הר נגד שפיכות דם ויהי רועה את אחיו בצאן חשד אותם על אבר מן החי ששפכו דם בהמה ואכלו בלא שחיטה ובזה חטאו בצאן ועל ענין עון ע"ז היו מזלזלים על בני השפחות לקרוא אותן עבדים שאין עליהם עול מלכות שמים לכן (שמות כא) ורצע את אזנו במרצע כדאיתא בזוהר פ' משפטים שזה הטעם לפי שהעבד אין מקבל מלכות שמים יקבל ויפגום אוזן שלו ז"ש והוא נער את בני בלהה נשי אביו לאפוקי ממה שחשד אותן שהם זלזלו בשפחות ואינם נשי אביו ועל שחשדום שנותנים עיניהם בבנות ארץ ז"ש ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם ר"ל שהוציא עליהם דיבה שרוצים ליקח בנות כנען שהם רעות בעיני אביהם נגד ב' אלו א' וישראל אהב את יוסף מכל אחיו לפי שהוא היה מדקדק במצות בן זקנים הוא לו מה שבאו זקנים אברהם ויצחק לתקן בפרצוף אדם בא הוא ותיקן לכן עשה לו כתונת פסים נגד כתנות עור של אד"הר שהוא תיקן אותם כמ"ש לעיל תוצא הארץ גלוסקאות וכלי מילת ר"ל שיהיה הכל מתוקן כדמעיקרא וכיון שראו השבטים שאותו אהב מכל אחיו בלי ספק מאמין לו אבינו שהם פיגמין בג' אלו א"כ הם פוגמין בג' קטרין נפש רוח נשמה לכן חלק החלום לג' חלקים נגד ג' חלקי הנפש כנגד זה באו ג' מלאכים הן הן ג' שרי

פנים שראה אברהם ז"ש כי בן זקנים הוא לו מה שזכה אברהם זכה גם הוא לשלשה שרי פנים אלו ולכן אמר ג"פ והנה לקבל ג' שרי פנים כי כבר היה יוסף במדרגת שר העולם והוא נער בסוד (תהלים לז) נער הייתי וגם זקנתי פסוק זה שר העולם אמרו:

ויחלום יוסף עוד חלום אחר למה לא אמר ויחלום שנית ברזא דחכמתא חלום זה מורה ע"ס אל אחר כמ"ש רחל יוסף י"י לי בן אחר ר"ל בן שיקום לקבל עשו שהוא סוד אל אחר כמ"ש לבן טוב תתי אותה לך מתתי לאיש אחר שהוא עשו וכמו שהחלום הראשון הראה שהקליפות הם עגלים אלמים שכולם באו לתוך הקדושה בתוך השדה (בראשית כז) ריח השדה אשר ברכו י"י הם מביאין הקליפה בתוך הקדושה ומי הוא העומד לקבל ס"א לז"א והנה קמה אלומתי יוסף הוא שטנו של עשו (ירמיה מט) יסחבום צעירי א והוא רועה את אחיו ר"ל שהוא רועה של ישראל בצאן קדשים ובמה לפי שהיה במדרגת נער והוא נער וגו'. והנה חלום השני מורה על סוד (ישעיה כד) וחפרה הלבנה ובושה החמה סמאל ובת זוגו וי"א כוכבים. סטרא אחרא היא יו"ד אל"ף בגי' סמא"ל י"א כתרין דיליה י"א יום שבין נדה לנדה לאי"ש אשר אלה לו אנכי הרה רזא דרתיכא קדישא "לבן "אדום "שחור "ירוק שהם ד' אנפין ענוה בושה תורה מצוה בזוהר בפסוק (בראשית ה) זה ספר תולדת אדם ע"ש אנפין חוורין (שמות יח) אנשי חיל אנפין סומקין (שם) ירא אלקים ירוקין (שם) אנשי אמת אוכמין (שם) שונאי בצע הן הן ד' אותיות הו"יה חלום ראשון של יוסף נחלק לג"פ והנה מורה על ג' גליות הראשונות וחלום השני על גלותא בתראה עשו. ז"ש ויחלום עוד חלום אחר ר"ל על עשו שהוא איש אחר אשר עליו קאמר לבן טוב תהי אותה לך מתתי לאיש אחר שגם הוא כלול מד' מראות נגעים סימנם לאי"ש לבן אדום ירוק שחור נקרא אחר. ג' עבירות חבו בשעתא דזבינו ליוסף נגד זה אמר ג"פ והנה שלא נתקיימה מחשבתן בכל זה הא' (עמוס ב) מכרם בכסף צדיק. עז"א והנה אנחנו מאלמים אלמים ואל תעצבו על אשר מכרתם אותי הנה כי למחיה וגו'. הב' על דבעיטו ביה בסנדלהון ורמו יתי' בגובא ואביון בעבור נעלים ז"ש והנה קמה אלמתי וגם נצבה ויריצהו מן הבור מבית האסורים יצא למלוך ועל דאשליחו כתנא מיני' אמר והנה תסובנה אלמותיכם ותשתחון לאלמתי שעד עתה על (שם) בגדים חבלים יטו אצל כל מזבח שנטו האי מזבח מן ההוא כסא לחפאה כתונת פסים לפייסה למטרנותא ועתה הסיבו כולם ונטו שכם אחד לעבדו ליוסף ז"ס (בראשית מח) ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך לעבדו שכם אחד. לפי שראו השבטים שיוסף פגם בברית לשון ויבא יוסף את דבתם רעה הרי פגם ג"כ בברית מעור לכן כתבו מקובלים מי שמדבר לשון הרע מוציא אותו לילה זרע לבטלה ז"ש (דברים כג) ונשמרתם מכל דבר רע שהדיבור גורם ערות דבר

חושבי עון ופועלי רע ז"ש (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך שהפה לשון הרע גורם בשר קודש יעברו מעליך ז"ש ויבא יוסף את דבתם זה גרם רעה אל אביהם כי כמו בשעה שקבל דוד לשון הרע גרם לחלוק המלוכה כן קבלת לשון הרע של יעקב גרמה ג"כ הקריעה בין האחים או מורה על רעה שפגם ג"כ בבריתו כי מי הוא נאמן בבריתו הוא קיים במאמרו וז"ש וישנאו אותו על אות ברית קודש שלו ז"ש ולא יכלו דברו לשלום שפגם במדת שלום שלו במה שעשה מריבה. לכה ואשלחך כ"ה על מדת כ"ה שהבטיח הקב"ה לאברהם (בראשית טו) כ"ה יהיה זרעך. יעקב אמר הלא אחיך רועים בשכם מה עשו בשכם הלא לא היה להם לסכן נפשם כי מתי מספר היו והרגו כ"ד אלף איש על לא חמס בכפם גרים גרורים עד שנענשו שבט שמעון עליהם ונתדבקו בהם אח"כ כ"ד אלף איש משבט שמעון וא"כ מה ראה יעקב על ככה ומה הגיע על השבטים שהלכו לרעות את עצמן בשכם ולשמחה זו מה זו עושה. ע"פדרכי הראשון שהשיב המלאך אל יוסף שמעתי אומרים נלכה דותנה שבקשו נכלי דתות להמית יוסף לפי דין דת תורתינו שהמורד במלכות בית דוד חייב מיתה לפי שהם כולם ישתחוו לו גם יהודה בכלל ז"ש לו המלוך תמלוך עלינו הלא אין המלכות שלך רק הוא מדת יסוד ז"ש אם משו"ל תמשול בני בו' מלא שהוא בהיפך אתוון שלום שלא יכלו דברו לשלום חסר ו' לפי שחשבו שפגם במדתו מאחר שלא היה קיים במאמרו אינו נאמן בבריתו לכן וירד יהודה מאת אחיו הורידוהו מגדולתו לפי שבשבילו באה להם התקלה שחשבו בטעות שיוסף מורד באותו שעה במלכות בית דוד ועדיין לא באה המלוכה ליהודא רק מתחילה באה דרך שאלה לבנימין לכן נקרא מלך ראשון מן בנימין שאול לפי שהמלכות שאולה לו מתחלה ואח"כ באה ליהודה ממנו ז"ס שהקפיד יוסף להיות בנימין אצלו שהראה לכל אחיו שטעו הם בדין זה כי עדיין לא הגיע קורבו של יהודה למלוך בים המלכות דלעילא שהרי (תהלים סח) שם בנימין צעיר רודם ר"ד י"ם ואח"כ (שם) שרי יהודה רגמתם ז"ס כ"י ב"ן זקני"ם הו"א ל"ו בגי' שאו"ל ועשה לו כתונת פסים ודרז"ל פסים שבשבילו נחלק י"ם העליון גם ים התחתון הים ראה ארונו של יוסף שהוא סור יסור ואליו תשוב המלוכה כי היא ז"ס במסורה ויגער בו אביו (שם קו) וינער בים סוף שענין גערה זה גרמה גערת ים סוף ז"ס ירידת יוסף למצרים שהוא מצר י"ם העליון (בראשית מא) וירכב יוסף במרכבת המשנה שהוא סוד מצר העליון ויהודה השיב לקמן בי אדוני נתקיימה מלכות ויהיה יהודה אצל יוסף כו':

ויגער בו אביו מה החלום הזה אשר חלמת בגערה זו הראה ליוסף שזה החלום בא לו ע"י מלאכים שהם מעולם היצירה תמן שם של מ"ה כי ד' עולמות הן על סדר אבי"ע ע"ב ס"ג

מ"ה ב"ן ואעפ"י שמתחילה אמר אהב יעקב את יוסף כי בן זקונים הוא לו כי מדת יוסף הוא יסוד תמן שם של א נקודת ציו"ן ג"פ ב"ן שכן יוסף בגי' ג"פ ב"ן אבל דרגיה בסוד נער שהוא מטטרו"ן (שם כה) זקן ביתו של אברהם המושל ויוסף הוא המושל וכל טוב אדוניו בידו (שם מא) על פיך ישק כל עמי מארי דמפתחין רק הכסא אגדל ממך שהוא עולם הכסא למעלה מן עולם היצירה תמן שם של מ"ה ויעקב שראה סלם דרגי' דיוסף והנה מלאכי אלקים עולי"ם בגי' יוס"ף אמר מה נורא המקום הזה על עולם היצירה תמן מטטרו"ן שהוא סלם כדאיתא בזוהר שי"ב מרגליתן עולים ויורדים בו הן הן י"ב מלאכים המנהיגים החמה אכן יש י"י במקום הזה כי בעולם יצירה תמן שם אל י"י ובבריאה אל שד"י ובעשייה אל אדנ"י ולפי שא"ל י"י גי' ז"ן לכן היה יוסף שדרגי' עולם היצירה זן וכלכל כל בית אביו ועל יוסף אתמר (משלי כח) איש אמונת רב ברכות יוסף הוא אמון כנרמז בפסוק ב"ן זקני"ם הוא ל"ו ס"ת אמו"ן מוצנע פדגוג מכוסה הוא רב (שם י) ברכות לראש צדיק הן הן שלשה תפלות ביום א' שהוא המקבל ועושה עטרה לראש צדיק דלעילא יסוד עולם ג"פ י"ט ברכות בגי' ז"ן ז"ס (תהלים קיח) אל י"י ויאר לנו עד קרנות המזבח שמתפללין בכל יום שעל זה אמר יהודה מה בצע כי נהרוג את אחינו ר"ל מה נעשה מן ג' ברכות שבכל יום ויום שנרמזין במלת בצ"ע "ערב "בוקר "צהרים ר"ל האיך יעלו ברכות שלנו בכל ג' תפלות שבכל יום בקר צהרים ערבית כשנהרוג אסינו כמ"ש יהודה איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי וכן גדול הבית צווח הילד איננו ואני אנה אני בא הלא דרך השוער אנו נכנסין ז"ס כי בן זקנים ר"ל מה תקנו אבות העולם שהם התפלות הוא לו הכל הולך דרך יוסף וכמ"ש וישלחהו מעמק חברון כי התפלות מתחלה הולכין דרך מערת המכפילה ומשם דרך שלשה אבות לכן הוצרך יעקב לקנות מן חוי תמן נחש מקום שכם במאה קשיטה מן ס"א כמו שהוצרך אברהם לקנות מן עפרון ר"ע עי"ן ת' שקל באגר שלים וכמו שדוד הוצרך לקנות מן (שמואל ב כד) ארונה היבוסי מקום ארון הקודש ובקליפה בתוספת ה' בסוד כל המוסיף גורע ארונה בה' כמו שאמר לו המלאך כ"י ש"מעתי א"ומרים נלכה דותנה בתוספת ה' אבל יוסף שהוא סוד ארון (בראשית נ) ויישם בארון במצרים אתמר עלה וימצאם בדתן חסר ו' שהוא סוד (תהלים צא) יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן מה הוא צל שדי כזה שי"ן דל"ת יו"ד ס"ת דתן (שם לד) אברכה א"ת י"י ב"כל ע"ת בגי' עמ"ק חברו"ן שהוא סוד יוסף מטטרו"ן (שם) תמיד תהלתו בפי במלת תמיד נרמז סוד דת"ן (משלי י) זכ"ר צדיק לברכ"ה שהוא ב"פ ברכה ז"ס (שם כח) איש אמונות כי יוסף הוא אומן והיא אמונה (חבקוק ב) וצדיק באמונתו יחיה כי למחיה שלחו אלקים רב עוד יוסף בני ח"י כי הוא פ"י עלמין ז"ס וישלחה"ו בגי'

יוס"ף הצדי"ק וכן היה אבותינו במצרים מספר (משלי י) צדי"ק יסו"ד עולם שהוא סוד (שיר ד) כמגדל דויד צווארך בנוי לתלפיות במלה זו נרמז סוד (תהלים קלט) אשא כנפי שחר אשכנה באחרית י"ם שהוא נוטריקון "יסוד "מלכות שכן תלפיות בגי' צדי"ק י"סוד ע"ולם ת"ל פ"יות בגי' מלכו"ת הן הן סוד תצ"ו אלפים רבבות שאומרים בכל יום קדוש ותצ"ו אלפים רבבות שאומרים בכל לילה ברוך ז"ס (שם קמט) חרב פיפיות בידם תמיד תהלתו בפי א"שא כ"נפי ש"חר הן עולמות זה למעלה מזה א"ופנים כ"רובים ש"רפים ונרמז בראשי תלת תיבין כ"י ש"מעתי א"ומרים שלשה עולמות כרובים שרפים אופנים והוא סוד שכ"ם ש"רפים כ"רובים מ"לאכים ולפי שאברהם צפה עתידות עמד אצל אלון מורה שם פד) גם ברכות יעטה מורה והתפלל שם כי יודע דרך שם הולכין התפלות מקום קבורת יוסף לכן הלכו השבטים לרעות את צאן אביהם בשכם מקום מוכן לפורעניות מקום המשפט שהוא אלון מורה. הלו"א אחיך מלא בו' הוא סוד א'לוה שהוא מעלה הנשמה כמבואר בסבא פ' משפטים ע"פ (שמות כא) בבגדו בה נרמז בפסוק (שם) לא ימשול למכרה בבגדו בה שהיא סוד אלו"ה (איוב ד) מנשמת אלוה יאבדו וכה"א (שם ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסך אלוה בעדו (תהלים יח) אמרת אלוה צרופה (משלי י) צדי"ק יסו"ד עול"ם בגי' ת"ל שנה שישבו במצרים לתקן נפש הגר וע"י יוסף נתקבצו כל ניצוצות כי הוא יוסף מאסף לכל:

אחיך רועים בשכם שנתעסקו בענין (תהלים פ) רעה ישראל האזינה נוהג כצאן יוסף ובשכם ראו שנחלקה מלכות בית דוד רחבעם וירבעם ז"ש יעקב אחיך מתעסקין ברועי ישראל שהיו בשכם ז"ש וילכו לרעות את צאן על צאן קדשים צאן מרעיתו לרעות את עצמן ללמד על הכלל כולו יצאו להתעסק בענין רועי ישראל ז"ש יוסף למלאך הגידה נא לי איפה הם רעים שמתעסקין באיפה של אד"הר (איוב לח) איפה היית ביסדי ארץ שתלוין באיפתו כל הנשמות וכל הדורות דור דור ודורשיו נ"א נוטריקון (משלי כ) נ"ר א"לקים נ"שמת אד"ם ומתעסקים ברועים של ישראל שיהיה לכמה דורות ז"ש המלאך אליו נסעו מזה ר"ל על סוד (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם דור ומנהיגיו דור ומלכיו דור ושופטיו ז"ש וימצאהו איש תועה בשדה שענינם היה שתעו בשדה זו ירושלים (מיכה ג) ציון שדה תחרש ר"ל שזכרו חלומו של יוסף שאמר הנה אנחנו מאלמים אלומים עושין עגלים אלמתי לפני עגלי ירבעם בירושלים ובזה טעו שבטים שחשבו עתה לדונו כדין בן סורר ומורה שהתורה דנה ע"ש סופו כי השבטים היו חשובים כמלאכי מרום שרצו לדון את ישמעאל בצמא עד שהקב"ה השיב עתה הוא טוב ומדת הקב"ה לדון לטובה על מה שהוא עתה כמ"ש (בראשית כא) וישמע אלקים את קול הנער באשר

הוא שם אבל לטובה דן הקב"ה ע"ש סופו הציל שתי אומות בשביל שתי פרידות טובות העתידות זהו שארז"ל ויתנכלו אותו להמיתו שיסובו הכלבים ירבעם הוא כלב רע (ב"ק ד) תניא ר' נתן אמר מנין שלא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו ולא יעמוד סלם. רעוע בתוך ביתו והנה יעקב שופרי' דאדם ראה סלם דרגי' דיוסף וחשבו הם שסלם היה רעוע שגדל כלב רע בתוך ביתו דהיינו שיצא ממנו ירבעם שהוא כלב רע בחושבן מרכבה טמא"ה שהוריד לירושלים ז"ש והנה אנחנו העמידו אלומים בתוך שדה (בראשית כז) אשר ברכו י"י (ישעי' כח) והמסכה צרה כהתכנס ולפי שעשה אביו לו כתונת פסים שבזכות יוסף קרע הים וראו (זכריה י) ועבר ביום צרה המסכה צרה בשעה שעברו בים (תהלים לג) כונס כנד מי הים שהיה פסל מיכה עמהם בים שהיה ג"כ משבט אפרים בן יוסף ז"ש ויראו אותו מרחוק ר"ל עתה ראו אותו מרחוק מה שיקרה אותם באחרית הימים ובטרם יקרב אליהם כי באותו השעה צדיק היה רק ויתנכלו אותו דייקא שהיה צדיק להמיתו ז"ש ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות שסופו להעביר אותנו בעגלים ועתה לכו ונהרגהו אע"פ שלעת הזאת צדיק הוא מאחר שאנו רואים שבשכם מקום מוכן לירבעם שימלוך ויעשה לו עגלים נמית אותו זכאי ואל ימות חייב ויתאבל יעקב על בנו ימים רבים על ירבעם אשר חטא ואשר החטיא את הרבי"ם אדרבה מזה הענין נתגלגל הדבר שעשו עגלים כי יוסף נשאר במצרים והוצרך משה להעלותו על טס של כסף שהיה כתיב בו עלי שור ולקח מיכה וזרקו לתוך האש עד שאמר העגל (שמות לב) אלה אלקיך ישראל ומן אותו עגל נתפשט עגל ירבעם אח"כ בדן ובית אל וע"ז התאבל יעקב כי אמר ארד אל בנ"י שאולה נוטריקון י"רבעם ב"ן נ"בט אבל שאולה שהוא ירד לגיהנם ולפי דרכי הראשון שדנוהו כדין מורד במלכות בית דוד חשב יעקב מאחר שאחיך רועים בשכם ידעו עתידות שגם לך יגיע מלוכה שהרי שם על פי שקבל דוד לשון הרע ואמר (שמואל ב יט) אתה וציבא תחלקו אח השדה יצא בת קול ואמרה רחבעם וירבעם יחלקו המלוכה וכשאמר יוסף הנה אנחנו מאלמים אלומים ר"ל שלבוש א' יהיה מלוכה מלשון כמאן דאלם גבר בתוך השדה זה ירושלים כמ"ש (בראשית כה) ולאום מלאום יאמץ ירמז להם שיהיה מלחמה בין מלכי יהודה ומלכי ישראל:

והנה קמה אלמתי שמגיע לו המלוכה מאפרים ע"ש ירבעם וגם נצבה ממנשה ע"ש יהוא בן נמשי ומאחר שיהיה לו עשרה ידות וליהודה רק שני שבטים לז"א והנה תסובנה אלמותיכם ותשתחוון לאלמתי והשבטים שידעו גמירי שאין ישיבה בעזרה רק למלכות בית דוד בלבד ז"ש המלוך תמלוך עלינו הלא אין המלוכה שלך (תהלים קכב) כי שמה ישבו כסאות למשפט שישיבה בעזרה אינה רק למלכות בית דוד בלבד ולא לשום שבט

מושלים ז"ש אם משול תמשול בנו אף שתהיה מושב אין שייך לך המלוכה ואח"כ כשהיה בשכם וראו מעשה וזכרו הלכה כי שם בשכם נחלקה המלוכה עם ירבעם וגסות רוח של ירבעם טרדתו שעתה מלכים א יב) תשוב המלוכה אל בית דוד כשיראו שהוא יושב והוא יהיה עומד שם לכן בקשו דתות להמית אותו בדת של תורה שמורד במלכות בית דוד.

וימצאהו והנה תועה בשדה שטעותם הי' על שמלה חדשה שקרע אחיה השלוני לעשרה קרעים (שם יא) ויהיו שניהם בשדה על אותה שדה היו תועים ומתווכחים בנכלי דתות ז"ש את אחי אנכי מבקש על אחיה השלוני אתמר או על שני כתרים שראה יוסף לבני אפרים בני שלשי"ם כתב האריז"ל במ"ם רבתי של אי"ק בגי' ב"פ כת"ר שהוא כתרו של יהושע בן נון וכתרושל ירבעם. ז"ש והנה קמה אלמתי בימי יהושע וגם נצבה בימי ירבעם ולשון מאלמים אלומים מלשון אלם שני פעמים א' כנגד שמש וא' כנגד ירח שאמר יהושע (יהושע י) שמש בגבעון דום וגו' ז"ש במדרש יהושע כבר זבינך אבא בשעה שאמר שמש וירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי כי כמו שחלום רמז ליהושע שיצא ממנו כן ויחלום עוד חלום אחר פתרון לראשון על מי הוא אומר מאלמים אלמים דהיינו על שמש וירח שמספרים כבוד אל והוא משתיק אותם והם שהשיבו לו המלוך תמלוך עלינו זכה לכפל מלוכה ירבעם ויהושע משול תמשול גדעון ויהוא וכמו שמן השמים כפל מלה בפי שבטים לפתור ליוסף לטוב כן אירע לגדעון שנפל בפומא (שופטים ז) חרב גדעון בן יואש:

ראובן שאמר **ויד אל תשלחו בו** על ירבעם שהי' גם כן מורד במלכות שלמה מלכים א יא) וירם י"ד במלך ז"ש אל תשלחו בו כי (שמות כג) ונקי וצדיק אל תהרוג ואתם רוצים לשלוח בו י"ד של ירבעם העתיד למרוד במלך שלמה או שדעת ראובן היה שלא להורגו ז"ש אל תשפכו דם גם שלא ימכרו אותו מיד ליד ז"ש אל תשלחו בו יד כי התורה אמרה (שמות כא) וגונב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת וזה גרם (איכה ה) מצרים נתנו י"ד נתנו יד לפושעים וזה גרם (משלי ל) ש"ממית ב"ידים ת"תפש ר"ת שב"ת שהוא יוסף מדת שמות כ) זכור את יום השבת ועליו קאמר יעקב כי בן זקנים הוא לו זה יוסף יום השביעי וכן נשיא אפרים הקריב קרבנו ביום השביעי הוא יום השבת ויהושע דחה שבת וכבש יריחו והעולם עומד על ז' עמודים וכוללן עמוד א' שהוא (משלי י) צדיק יסוד עולם ויוסף הוא שטנו של עשו שברכו אביו (בראשית כז) הידים ידי עשו וכששלחו בו יד ומכרוהו ד"פ גרמו ד' ידים ארבע גליות ז"ש וימצאהו איש תע"ה בשדה שהראה לו הגליות כאשר נרמזין במלת תע"ה ת' שנה של מצרים ע' של בבל ה' גלוח אדום כי לא

היה ראוי להיות רק אלף שנה ובתחלת אלף הששי היה ראוי לבוא משיח רק בעונותינו יצאו מה שיצאו וכמ"ש יעקב עם לבן גרתי על הגלות ואחר עד עת"ה ז"ש ועת"ה לכו ונהרגהו וכן יוסף אמר (שם עה) ועת"ה אל תעצבו על גליות שנרמזין במלת ועת"ה וי"ד על סוד המרכבה שהוא כדמיון יד ד' אצבעות בכל אצבע ג' פרקים הרי י"ב ויעקב ויוסף הם אגודל שבו ב' פרקים ז"ש וי"ד אל תשלחו בו. ענין חלום ראשון ברזא דחכמתא כולנו בני איש אחד נחנו לפי שלא היה יוסף עמהם אמרו נחנו חסר א' אבל כשאמרו שנים עשר אחים עבדיך אנחנו בא' לפי שיוסף היה עמהם שיוסף הוא באתר דדכורא אבל כל י"ב שבטים באתר דנוקבא (תהלים קכב) שבטי י"ה לכן נסתלק יוסף מן ארבע דגלים ונכנסו למקומו מנשה ואפרים שהם תיקונא דשכינתא אבל יוסף לאתר עילאה אסתלק בסוד אלה תולדת יעקב יוסף שהוא (שם קכו) נושא משך הזרע כי יעקב הוא ו' ויוסף משך הו' ואות וא"ו מורה על זה בזוהר פ' זו יעקב ו' קמאי יוסף ו' בתראי א' מזווגא לכן אות א' מורה על יוסף לכן כשאמרו שנים עשר אחים והי' יוסף עמהם אמרו אנחנו בא' ועז"א כאן והנה אנחנ"ו מאלמים אלמים ומתרגמינן מכרכין כריכן קושר קשרים במרכבה עליונה כי י"ב שבטים הן הן סוד קשרי המרכבה בזוהר פ' ויחי ע"פ בראשית מט) דן ידין ובפ' (שם) זבולון לחוף ימים ישכון פתח ר' אבא (מלכים א ז) ויעש את הים וגו' עומד על שנים עשר בקר ג' פונים צפונה ג' פונים ימה וגו' והים עליהם מלמעלה תלת שבטי' לדרועא ימינא תלת לשמאלא תלת לירכא ימינא תלת לירכא שמאלא רזא דמלה ג' קשרין אינון לימינא כו' ז"ש מתחלה ועשה לו כתונת פסים רמז על סוד ים דלעילא שהוא עומד על י"ב שבטים זה שנא' והנה אנחנו מקשרין קשרין של מרכבה והנה נסתלק יוסף מתיקונא דנוקבא ובאו במקומו מנשה ואפרים ז"ש והנה קמה אלמתי שגם לוי שחלק באלומת ההם ואדרבה נוטל פי שנים במרכבה ההוא זה שנאמר קמה ביתר שאת ויתר עז מן אחרים ולא די לו שנוטל יתרון בזה המרכבה רק וגם נצבה שזכה להסתלק לאתר עילאה תחת ירך אביו לכן נמשלו ישראל ליד בסוד (שמות יז) כי י"ד על כס י"ה. כי בעולם הכסא שהוא תיקוני דבריאה שם (תהלים קכב) עומדות רגלינו בשעריך ירושלים י"ב שערים העליוני' עלו שבטים (שם) שבטי י"ה וגם ישבו כסאות למשפט תיקוני דשכינה שהם כסאות לבית דוד. והנה ארבע אצבעות יש ביד וכל אצבע ג' פרקים וכן י"ב שבטים הם ד' דגלים כנגד ד' אצבעות ג' שבטים בכל דגל כנגד ג"פ בכל אצבע ובאגודל ב' פרקים הם נגד יעקב יוסף (תהלים עז) גאלת בזרוע עמך בני יעקב ויסף סלה במדרש (בראשית לח) ד' ידות אצל זרח לקבל (יהושע ז) ד' חרמות שמעל עכן ולקח ד' דברים מה ענין זה לפרשה זו שעל ידי גלגול ירידת יוסף למצרים נתגלגל הדבר

שאמר יהודה לאביו וחטאתי לך כל הימים שארז"ל בחרם שתי עולמות ומכח זה היה עצמות של יהודה מגולגלין בארון וטעם גלגול עצמות לפי שתרם הוא רע"ח נכנס בתוך כל רמ"ח אברים ותהי עונותם על עצמות' עד שהתפלל משה עליהם כמשרז"ל בסוטה ובפ' החובל (בראשית מט) שמע י"י קול יהודה על איברי' לשפא לכן הראו כאן ליהודה בשעת לידה שזה גרם לו עון ירידת יוסף למצרים שנכשל הוא בחרם גם עשו חרם שלא לגלות והוא הי' הגורם מכירה זו נמצא שהמכשלה זאת תחת ידו ועז"א ראובן וי"ד אל תשלחו בו י"ד רמז שבשביל זה תגרמו לשליחות יד למעול מעל בי"י ולפי שד"פ שלחו יד ביוסף למכור אותו ד"פ לכן בשבילו מעל בד' ידות ומעל בחרם עבור זה העונש שעברו בחרם וגם שם גרם יהושע בן נון שבא מיוסף באותו מעל כמ"ש רבינו ז"ל (יהושע ז) קום לך למה נופל על פניך שלא לעשות חרם ולמהנתת מכשול לישראל ואפשר שעליו התפלל משה וזאת ליהודה שמע י"י קול יהודה ואל עמו תביאנו כי עכן בן עולם הבא הוא כמ"ש רבינו ז"ל היום הזה אתה עכור וגו' ידיו רב לו על אותה עבודה ששלח יד במכירת יוסף נקרא רב ז"ש רב עוד יוסף בני ח"י ועל הגלגול של רשב"ג אמר ועזר מצריו תהיה שנתחלף ולפי שראובן שב אל שקו בצנעה עד שבא יהודה והודה ברבים הודה גם הוא זכה יהודה למלכות שהיה ראוי ראובן להיות מלך ובאה המלוכה והודה כי שעל ידו עשה ראובן תשובה ברבים לדעתי מתורצת קושיות הגמר' מה ענין יהודה אצל ראובן מי גרם לראובן שהודה ברבים יהודה וזאת ליהודה ר"ל מה שהי' ראוי להיות מלכות דלעילא נקראת זאת באה ליהודה וכמו שהיה ראובן זרוע ימין ואתאביד מיניהו וזאת ליהודה דאתמר גבי דוד כה"א (תהלים קי) י"י לאדוני שב לימיני ואתכליל יהודה בימין ובשמאל ז"ש ידיו רב לו שזכה לשתי ידות דלעילא דאתכליל בתרווייהו כי מצד הדין היה ראובן יד ימין ויהודה בדגלו יד שמאל עתה ידיו רב לו מה שהיה ראוי להיות לבן בכור שהוא ראובן נקרא רב הוא גם כן לו ומכח זה עזר מצריו תהיה:

בגפן שלשה שריגים. ע"פ הזוהר הן הן נצח הוד יסוד והיה כפורחת עלתה נצ"ה "נצח "צדיק "הוד מתלת אילין נשמתיהון של נדב אביהוא אליהו כי נדב ואביהוא שני קרני האיל של יצחק ולפי זה האיל הוא יסוד (שם עה) תרוממנה קרנות צדיק ב"פ קר"ן עולה ש"ת הן ז' מאה סדרים משניות שבאין מי' דיברות וכל דיבור נחלק לע' הרי (איוב לז) ירעם אל בקולו נפלאות (תהלים עה) ולרשעים אל תרימו קר"ן "קליפות "רוח "נוגה (שם קמ"ח) וירם קרן תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם אר"ד א"ל בנ"י אב"ל שאול"ה ס"ת ד'ל'י'ל'ה כחו של שמשון וגרמה שאמר שופטים יז) תמות נפשי עם פלשתים וירד אבל שאולה לגיהנם כי קנאת יוסף עם אחיו גרמה קנאת פלשתים לכן במסורה ב"פ ויקנאו

בו אחיו אצל יוסף (שם) ויקנאו בו פלשתים אצל שמשון וזה ענין דאתמר גבי יוסף והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה ר"ל מדת יוסף היא קרובה לבני בלהה ולבני זלפה שהם ב' קשרים דירכין דימינא ושמאל' בסוד (ד"ה ב ד) כל אחוריהם ביתה ובדן אתמר (בראשית מט) ויפול רוכבו אחור לכן אמר דן יוסף ובנימין שדן גרם ליוסף ובנימין שבאו לעולם וכן במדות עליונות וכמו שכתב בזוהר ע"פ (שם) לישועתך קויתי י"י שעל שמשון אתמר (שופטים יג) והוא יחל להושיע את ישראל סתם וכאן הוא אומר וישראל אהב את יוסף ישראל סבא דלעילא ובזוהר מפרש שבכל יומא הוה מחכה יעקב לישועה לפי שהיה מתייירא יעקב מפני הנחש ואמר יהי דן נחש עלי דרך שביומא שעבד ירבעם עגל באותה שעה יהי דן נחש כשמנע ישראל לעלות לירושלים ז"ש יהי דן נחש עלי דרך ולפי שהשבטים נתעסקו עתה בעגלי ירבעם שהעמיד בדן וגרם אז להוריד נחש ושפיפון בעולם הקדוש ז"ש הנה אנחנו מאלמים אלמים עגלים אלמים בתוך הקדושה ירושלים ולפי שעשה ב' עגלים (מלכים א יב) הא' בבית אל אמר והנה קמה וא' בדן אמר וגם נצבה והנה תסובנה אלמותיכם ותשתחוון לעגלי ירבעם ולכן דנוהו עם נחשים וישליכו אותו הבורה בור רק אין בו מים אבל נחשים ועקרבים היו בו שחשבו עתה להמית ע"ש סופו שיהיה דן נחש עלי אורח לכן אמר והנה ארחת ישמעאלים באים ולפי שדגל יוסף ירכא ימינא ודגל דן ירכא שמאלא לכן והוא נער את בני בלהה וזלפה וכמו שדן (במדבר י) מאסף לכל המחנות וכן על יוסף אמרה רחל אסף אלקים את חרפתי והוא מאסף לכל המחנות וע"ז הקירוב יהי דן נחש אמר יוסף כי נחש ינחש איש אשר כמוני:

מקץ

ויהי מקץ כשיבא קץ הימין אזי יהיה שנתיים ימים ר"ל עד תום שנה תמימה יהיה ימים גאולתו והוא ע"ד (תהלים צ) שמחינו כימות עניתנו שנות ראינו רעה ר"ל או רעה שראינו שנות שמחנו כימות לע"ל לתרץ קושי' הלא אנחנו בגלות זמן רב ואם יבא משיח ואין לנו לסוף שית אלפי עלמא רק זמן קצר אבל יקיום (ישעיה נד) הרחיבי מקום אהלך כמו שיתפשט המקום כן יתארך הגלגל ויהי' יום א' כמו שנה ז"ש (שם סג) כי יום נקם בלבי שנת גאולי באה ר"ל יום א' יהיה שנה וכה"א (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים שנתן הקב"ה למרגלים (במדבר יד) יום לשנה כן אראנו נפלאות לע"ל שיהיה מיום א' שנה לכן אמר בכאן ויהי מקץ ולא אמר מסוף כי לשון קץ סוף הוא אבל רמז על לעיל. שבע פרות הטובות מסטרא דטוב שבע הרעות מסטרא דרע ובאו הרעים ולא נודע כי באו אל קרבנה ונתוספו נצוצות טהורות מן הקדושה והורידו לקליפה עד שבא יוסף והוציא

(ירמיה טו) יקר מזולל וליקט כל הכסף ע"ס ניצוצות טהורות והעביר העם לערים וצוה למול המצרים ונגלה יוסף לפרעה שכל האוכל ירקב כי צריך להיות שפע אלקי צדיק בנימין אלהי ולא מז' כוכבי לכת כי יש הנהגה למעלה מן הטבע ז"ש ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם שע"י יבא השפע והמזון ולא ירקב.

ולפי שיוסף הוא בן זקנים ז' קנים הי' לו ועליו רמז שבע שבלים עולות בקנה א' ממש כי הוא עמודא צדיק שכל ז' עמודים עומדים עליו הורד מצרימה שעל ידו לקטו הכסף מסיגי אברהם והוא הוציא יקר מזולל הוצרך לכרות ערלת מצרים כל אשר אמר אליכם יוסף תעשו לכן הוצרך הוא לפתור זה שאמר פרעה ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אותו:

והרע"ב כב"ד באר"ץ. ז"פ אלהי"ם בשני שבעז"פ י"י הוא יעקב לכן מיד כשבא יעקב למצרים נפסק הרעב ועליו רמז בתחלת הפרשה ויהי מקץ שנתיים ימים דהיינו כשבא יעקב למצרים זה שנתיים הרעב אז כשבא יעקב למצרים העלה נילוס וחשב פרעה שהוא אברהם שגם בשבילו העלה נילוס לכן שאל לו כמה ימי שני חייך לכן הוצרך אחר כך יוסף לפתור ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם ובזה יגרום שיבא צדיק לעיר שיהיה כלול מז' שבלים כי יעקב בגי' ז' הויות וימתיק ז"פ אלקים:

וירא יעקב כי יש שבר במצרים. כי תרין סטרין הי' שם אדו"ם ישמעא"ל בגי' שב"ר במדרש ולמה תתראו בפני אדום וישמעאל או ראה יעקב ש"שה ב"ני ר"חל שהם במצרים והמרכבה ו' בני לאה ו' בני רחל בזה ידע שיוסף הוא ח"י י"ש ש"בר. ר' ליב תלמידי אמר משנולדה מרים התחיל השעבוד על סוד מ"ר אותיות מן י"ם ואפשר לדעתי גם כן לפרש בזה וז"ס וירא יעקב כי יש שבר במצרים כי מצרים תמן מ"ר תמן י"ם אשתאר צ' שבזה יונקים אדום וישמעאל שני קרני הצדיק עז"א (תהלים לד) רבות רעות נתלין בצדיק אבל (שם) מכולם יצילנו י"י יש צדיק בתמונה כ"ו. שומר כל עצמותיו אחת מהנה (ישעיה נז) מפני הרעה נאסף הצדיק:

וישם רב"ד הזהב על צווארו. רב"ד חסר יוד כתיב הוא סוד פלא ר"ת (מלכים א יב) ראה ביתך דוד ר"ל שפרעה עשה את יוסף למלך ולמרכבת המשנה כדי ליתן שליטה ליוסף וליקח המלכות עי"ז אח"כ מדוד בימי ירבעם ועי"ז יחטאו ישראל ויבואו כל הצרות והגלות כן כוון פרעה הזה שידע ע"פ הכישוף עתידות או שרו שלמעלה שנקרא פרעה ז"ש הזהב ר"ל של דוד שמרומז בתיבת זהב בני' הכי הוי או שע"י הזהב בא שעשה עגלי זהב וז"ש על צווארו כי צוואר אנדרטי מצרנותא לשני' וזה וישם אותו על כל ארץ מצרים ודוק:

ויהי מקץ שנתים ימים. לפי שיוסף נענש שהי' שנתים משום ימים ר"ל שבטחונו היה שאחר שני ימים יצא מבית האסורים על ידי שר המשקים שפתר לו בעוד ג' ימים ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך וכן הי' ביום הג' יום הולדת את פרעה וא' כאשר יטיב זכרתני והזכרתני והוצאתני מן הבית הזה והי' סבור שתיכף ביום המעשה יזכור אותו שר המשקים אל פרעה חידוש גדול כזה כאשר פתר כן היה ובוודאי מן הראוי שיזכיר שר המשקים ויפרסם הענין הזה תיכף והקב"ה עשה שלא זכר שר המשקים כלל וישכחהו וע"כ לפי שהי' בטחונו של יוסף שלא יהיה בבית האסורים יותר מב' ימים שלמים שביום הג' מעת סיפור החלום ישוב פרעה שר המשקים על כנו ואז יהיה יום הולדת פרעה ועת רצון ע"י מי שיזכור לפניו להוציא חבוש מבית האסורים ובפרט על חידוש כזה שיספר חכמתו בוודאי יועיל לו לצאת מבית האסורין ע"כ שני ימים אלו ניתן לו להיות עוד שני שנים בבית האסורין כי כך מדת הקב"ה במי שמסיר בטחונו ממנו להיות נחשב לו יום לשנה כמו שהי' בדור המדבר במרגלים שנחשב יום לשנה וזהו מדה רעה המרובה אצל הקב"ה ובפרט במי שמסיר בטחונו מהקב"ה כמו דור המדבר וכן יוסף היה דוגמת חטא זה ששם (ירמיה יז) בשר זרועו וזה שאמר הכתוב (תהלים מ) אשרי הגבר אשר שם י"י מבטחו ולא פנה אל רהבים ושטי כזב ועפ"ז מבואר פסוק בתהלים (שם) קוה קויתי אל י"י ויט אלי וישמע שועתי ויעלני מבור שאון מטיט היון וגו' דיבר כלפי יוסף הצדיק שהי' תחלה בבור שאון שהי' שאון החיות ונחשים ועקרבים שבו אח"כ מטיט היון הוא בית האסורים (שם) ויקם על סלע רגלי שמבית האסורים יצא למלוך מסלע נקרא מלכות וע"כ (שם) ויתן בפי שיר חדש יראו רבים שיראו ויבטחו בי"י כי סבר שאבדה תקותו ולא יקומו החלומות והוא עלה לגדולה ע"י כל המעשים שנעשו בו ואמר אשרי הגבר אשר שם י"י מבטחו ולא פנה אל רהבים ושטי כזב שעל ידי זה נתעכב שתי שנים ועז"א רבות עשית אתה ר"ל שעשית רבות שמן הימים עשו שנים אמנם נפלאותיך ומחשבותיך אלינו כדי שיעלה לגדולה מיד כפירוש מפרשים בזה ודוק:

(משלי י"ב) **שפת** אמת תיכון לעד אית שפה ואית שפה כמו שמיכאל במלואו עולה שפ"ה סוד שכינה כן סמא"ל במלואו עולה שפ"ה שהוא שפת שקר וקודם דור הפלגה (בראשית יא) שפה אחת לכלם:

ויהי מקץ שנתים ימים. (איוב כח) קץ שם לחושך מרמז על גלות יון שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזירותיו ואמרו כתבו לכם על קרן שור אין לכם חלק באלקי ישראל ע"פ הגמרא העתיקו בימי תלמי המלך התורה לשבעים לשון כדאיתא במגילה ובפרק שור שנגח כבר שלחה מלכות הרשעה לחכמים כדין שור של וכו' (חבקוק ג) ויתר גוים ראה

ז' מצות ויתר ממונן לישראל ודבר זה אנו יודעין ואין מודיעין למלכות ז"ש על דין של קרן שור כתבו אין לכם חלק דהיינו דין של קרן בשור תם ומועד אבל שן ורגל מועדין הם מתחלתן או שבימי מלך יו נפרע חטא של יוס"ף בגי' מלך יו"ן כמו שבא שאול נגד מלך אגג הכי הוי בחשבון ולפי שבפסוק של לפני זה מזכיר ארבע מיני מתכיות (איוב כח) כי יש לכסף מוצא (איכה ג) ית"ן למכה"ו לח"י ס"ת יו"ן (משלי ו) נ"גע ו"קלון י"מצא (תהלים קלב) אויביו אלביש בשת ו"עליו י"ציץ נ"זרו על ג' קליפין קדמאין אתמר אויביו אלביש בשת ירא בשת ועל קליפת נוגה שהיא קרובה למהמנותא אמר ועליו יציץ נזרו כדאמר (שם צב) בפרוח רשעים כמו עשב על קליפת נוגה אתמר ויציצו גם כן כמותה כל פועלי און להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם י"י ידך על העליונה ותרם כראם קרני ז"ש שם אצמיח קרן לדוד ובזוהר ק"ליפת ר"וח נ"וגה ר"ת קר"ן כי ד' קליפות נרמזין תוהו בוהו חושך רוח כי (איוב לד)אתה תבח"ר ולא אני דאתמר גבי שרצו למנות שלמה תוך ג' מלכים יצאה בת קול (שם) המעמך ישלמנה כי שלמה גרם לבטל קליפה והנה בימי יון כתבו על קרן שור אין לכם חלק באלקי ישראל כי אז בצבצה חטא מכירת יוסף ולפי שיניקת יוסף מן יצחק בסוד קץ חי לכן כשמת יצחק באותו יום עלה יוסף לגדולה באותו יום ממש כי בר"ה מת יצחק. ובאותו ר"ה יצא יוסף מבית האסורים ונרמז בד' תיבין אלו ויה"י מק"ץ שנתיי"ם ימי"ם ס"ת בגי' ק"פ אז נשלמו ק"פ שנה של יצחק אבינו שהיה חי ק"פ שנה ופרעה חולם באותו פרק ז"ש ויריצהו מן הבו"ר שהוא בגי' יצח"ק באותו פעם שירד אבינו יצחק לבור וקברוהו עשו ויעקב אז באותו פרק היה ריצו של יוסף שעלה לגדולה לכן נקרא קץ חי ר"ל כשהגיע קיצו של יצחק אז חי יוסף רב עוד יוסף בני חי ויעקב שדיוקו של יוסף דומה לו אע"פ שחרם היה שלא לגלות על ענין יוסף אע"ג דאיהו לא חזי מזלי' חזי וירא יעקב כי יש שב"ר במצרים שיוסף עודנו חי כענין חבירי איוב שראו באילן שלהם בבואה וכן יעקב שהיה דיוקנו כיוסף נפשו קשורה בנפשו כשהיה יוסף בשמחה אז גם הוא הי' בשמחה ולפי שגלות יון היה נגד יצחק שחי ק"פ שנה וכן יון הי' ק"פ שנה כי ק"פ עווקים ראה יעקב לשר יון שהיה עולה על הסלם ואחר כך ירד לכן נקרא גלות יון חשך מדת יצחק ולפי שיוסף הוא סוד קץ חי על יוסף שאז מ"לך י"ון בגי' יוס"ף נפרע חטא של קרן שור גם מזל יוסף הוא נוג"ה וכן קליפת יון נוגה נעשה נס ע"י נ"ח כי אור זרוע לצדיק ואז גזרו על מילה ושבת ותרווייהו ביוסף הצדיק שמר ברית לכן גם מילה ביום ח' שבהם ק"פ שעות כי זריזין מקדימין מיד למחרת ביום ח' הרי ק"פ שעות ונעשה הנס ח' ימים כי אז ניתקן ירך שמאל שהוא הוד ע"י כהנים שהוא מדת שמאל שמינית. לכן המהדרין מן מהדרין מוציאין ניצוצות טהורות בכל יום ומעלין בקודש ולא

מורידין ולא מתעסקין בנ"ח לכן תקנו להודות ולהלל כי אז נתקן הוד ונמתקה אז קליפת נוגה שהיה יעקב צולע על ירכו כאשר מסר נפשו על פ"ך של שמן ויזרח לו השמש הן הן (ישעיה ו) שרפים עומדים ממעל לו וישתו וישכרו עמו כאן רמז קא רמיז (עמוס ב) על שלשה פשעי ישראל דחבו בההוא צדיקא חדא (שם) על מכרם בכסף צדיק דייקא וחדא דרמו יתי' לגובא ובעטו בי' סנדלהון ז"ש (שם) ואביון בעבור נעלים וחדא דאשליחו כתונא דעלי' הדא הוא דכתיב (שם) ועל בגדים חבולים יטו אצל כל מזבח דוודאי אינון בגדים כתונת פסים לפייסא מטרנותא לחפאה להההוא מזבח אינון עבדו בי' חבולא ונטו להו מהאי מזבח כדין האי מזבח נטל מנייהו נוקמא הה"ד (שם) ויי"ן ענושים ישתו בית אלהיהם ההוא יינא אקרי כוס החמה כוס התרעלה וזה עונש בא מבית אלקים ממש לקבל ג' עבירות אלו ג' עונשין הם מנעו ונטו האי מזבח גרמו מניעה דברכאין ולקבל דבעטו במנעלים ננעלה העזרה לפניהם וחרב בית המקדש שהוה גן נעול כגוונא דגן דלעילא ולקבל מכירה שלהם נמכרו לגלות ואותו יין גרם פגימות ארבע עולמות מלמטה למעלה שסודם א'ב'י'ע ויין "ענושים "ישתו "בית "אלקיהם מלמטה למעלה ר"ת א'ב'י'ע ואותו יין נרמז בכאן אך שמריה ימצו ישתו וישתו וישכרו עמו ר"ל בזה שחטאו ביוסף שתו מאותו יין ענושים יעקב כשראה ארבע מלכיות ראה שהכל באה עבור עון יוסף ז"ש "מה נורא המ'ק'ו'ם הזה שנתחברו יחד י'ה'ו' דא יו'ס'ף וגרם מכירה באומרו מה בצע שניהם יחד בגי' מקום א' אין זה כ"א בית אלקים שישתו יין ענושים בית אלקיהם ממש וזה הכל עבור יוסף שהוא שער השמים (תהלים קיח) זה השער ליי' (שם עה) אלקים שופט "זה ישפיל וזה ירים שנסעו מזה יוסף רצה לכפר על אלו הג' עונות שעשו עמו לכן ויאמר אליהם יוסף ביום השלישי לקבל ג' עונשים שיגיעו עליהם ולפי דברי הזוהר הוכרח ישראל למכור ליוסף ד"פ ולשלוט עליו כדי שיהיה תקומה אחר כך לישראל בד' מכירות שלהם נמכרו הם בד' גליות ז"ש וירא יעקב כי יש שבר במצרי"ם סבר מן שבר דהיינו מן זה הגלות יבא לנו סבר לכל הגליות הבאים אחריו והקושי' שמקשי' מ"ט שתו אחיו הלא לא ידעו שהוא יוסף בדרך הפשט אומרים שהיו סבורין שהוא משקה אותם יין כדי שיגלו הסוד והוכרחו לשתות שלא לחשוד אותם במרגלים שהרי מתיראים לשתות וע"ד הדרש אנוסי' היו על פי הדיבור כענין ארתחשסתא שהתירו חכמים מפני כבוד המלכות וכמו ששמר יוסף שבת ושמיטה כענין שאמר טבוח טבח והכן כן לא היה מגע גוי ביינם גם ישמעאלים אין להם ניסוך יין. בזוהר כל הכורע כורע בברוך בצדיק (מלכים א ב) והמלך שלמה ב"רוך ז"ס וירכב אותו שהוא אות ברית קודש אברך כי הכריעה הוא שם והזוקף זוקף בשם (מלאכי ב) "מפני "שמי נ'חת "הוא ר"ת מש"נה

במרכבת המשנה אשר לו ניח"ת בגי' ח"י פעמים שם בן ד' ח"י ברכות בצדיק ח"י עלמין לכן צריך לכרוע עד שיתפקקו ח"י חוליין בשדרה כי הכריעה בצדיק ח"י עלמין מכאן שצריך לכרוע בברו"ך ואחר כך להשתחוות ולזקוף קודם השם ואין העולם יודעין דין זה. ויקראו לפניו אברך כי הוא אב של גלות מצרים שהיה ראוי להיות ר"ך שנים כדאיתא בזוהר י' אחים כל א' כ"ב שנה שהיה פירש מאביו. או שהוא אב של עולם היצירה שהוא סוד ר"ך כמבואר באידרא ע"פ (שיר ז) ראשך עליך ככרמל ר"ך עלמין גם ש"ע נהורין שנחלקין על ו'ה' מן השם בסוד (תהלים פו) הוש"ע עבדך הבוטח עליך שנחלקין ר"ך לעולם היצירה ו' מן השם ק"ן לעשייה תמן מטרנותא מקננא באופן וכמו שאברם הוא אב של ר"ם קבין וירכ"ב אות"ו בגי' ש"ר העול"ם מרכב"ת בגי' אכתרי"אל שר הבריאה שהוא סוד רק הכסא אגדל ממך כי מטטרו"ן הוא עולם היצירה:

שלום לכם אל תראו י"י אלקי אבותיכם נתן לכם מטמון. בדרך הדרש רמז להם כשיש לכם שלום אזי אין אתם צריכין להתיירא מפני המקטריגים כי (הושע ד) חבור עצבים אפרים הנח לו כי הברכה מצוי' או ע"ד כד משלי' שערא מכדא נפיק תיגרי' בביתי' והפסוק אומר (תהלים קמז) השם גבולך שלום אזי חלב חטים ישביעך ז"ש שלום לכן אל תראו מפני הרעב כי י"י אלקי אבותיכם נתן לכם ברכה בסמוי מן העין במטמון. בדרך רמז על יוסף קאמר שהוא נקרא שלום ועליו קאמר יעקב ושבת"י בשלו"ם אל בית אבי לכן ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף אמר יעקב שלחני כי אז נולד שטנו של, עשו שנקרא שונא שלום ולכן היה יעקב מצטער באיבודו של יוסף וישם ש"ק במתניו "שטנו "קיים כי מתיירא הי' מפני שונא שהוא ק"ש איש של עשו ת' בתי דינין דחציפין דיליה כי (עובדיה א) יעקב הוא אם ואש בלא להב אינו פועל כלום (בראשית כז) והידים יד"י עש"ו בגי' ת' איש הן הן "ידי "עשו שעיר גבר שיידין (ישעיה יג) שעירים ירקדו שם לכן לא יכלו אחיו לדברו לשלם חסר ו' שנחסר מן אות ברית קודש שלו ואין שלום יוצא מתוך מריבה שהביא את דבתם רעה ומנשה א' להם בדרך רמז שיוסף עודנו חי במדתו מדת שלום ז"ש שלום לכם ולכן אל תראו מפני עשו כי שטנו קיים והנה י"י אלקי אבותיכם נתן לכם מטמון טמון קא מיבעי לי' לדוד עם פלשתים ז"ש ואתם עלו לשלום אל אביכם שיוסף קיים. בדרך סוד רמז קא רמיז שלום לכם דייקא על זה הדור ועל עשרה הרוגי מלכות א' ג"כ אל תראו כי נחלפו ובאו במקומן אחרים בדיוקנא דלהון ז"ש י"י אלקי אבותיכם נתן לכם במקומן מטמון וכן אתמר על ר' עקיבא כך עלה במחשבה לפני שמעולם לא שלטו שונאים בו רק כך עלה במחשבה כאלו נעשה ובאמת (משלי יא) צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו ודבר זה רמזו בענין חזרת הכסף באמתחתו של כל א' וא' שהחזירו

הקב"ה לכ"א נשמתו הראויה לו כי סוד הגלגול הוא בא מסטרא דג' אבות גלגולא קדמאה מסטרא דאברהם פני אריה תניינא מיצחק פני שור מיעקב פני נשר ז"ש אלקי אבותיכם דייקא הן הן ג' אבות נתן לכם מטמון רזא דגלגולא ועז"א (במ"ר) שבטים מציאה מצאו ויחר לבם אנו שאבדנו את ר' סימון עאכ"ו הענין שהרי רמזו להם בענין כסף באמתחתו שלא יהיה להם כלום בענין הרוגי מלכות שנחלפו ובאו אחרים במקומן ועז"א מציאה מצאו כל א' שלהם אפ"ה יחרד לבם אנו שאבדנו את ר' סימון עאכ"ו וכמ"ש במדרש אוי נא לנו מן הדין ע"ז הדור או נא לנו מן התוכחה על דורות הבאים. ע"פ קבלת האר"י ז"ל יוסף הוא יסוד זעיר בנימין יסוד נקיבה וכשנסתלק יוסף בסוד מצרים שהוא הגרון שמש בנימין תחתיו והוליד י' בנים שהיה יוסף ראוי להולידם ונאבדו כי יצאו בלא נקיבה בי' טיפין והם עשרה הרוגי מלכות י' נשמות קדושים שיצאו מן היסוד העליון בלתי נקיבה בדרך קרי וקבלו החיצונים ועלו בעלייה ראשונה ובסוד של בנימין וזרעם בד' היורדת למטה ובכל יום שאנו מתפללין על הד' הזו שתעלה למעלה לאצילות וכשנסתלקו י' הרוגים ע"י הריגה עלו בסוד של יוסף ונעשים מד' ה' ז"ש וישובו העירה וז"ס ר' עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום ר"ל נכנס בשלום של בנימין ויצא מן העולם בשעת הריגה בשלום כל יוסף או נכנס לתקן השלום הזה שהיה פגום ועלה בידו שיצא בשלום ז"ש שלום לכם שהשלימו אל תראו י"י נתן לכם מטמון על רזא דא. וכן א' לקמן האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד בנימין ברזא דעייל ונפיק ויוסף רזא דעייל ז"ש עייל ונפיק המבואר בזוהר ואתם עלו לשלום אל אביכם ז"ש יהודא בנימין תפוס ושלום בבית אבא ויגש אליו יהודא ב"י אדוני כי בו נרמזין ב' בחינות אלו שתעלה הד' למעלה כי נרמז בשמו שם בן ד' והד' באמצע על רזא דא כי בחי' בנימין נקראת ד' ובחי' יוסף נקראת ה' לכן נתן יוסף לבנימין ה' חליפות שמלות על סוד ה' שיורדת ד' בעולם הבריאה ואז אזקיפת אימא לד' ונעשה ה' רז נקראת מלכות (תהלים מז) אלקים ישב על כסא קדשו כי את אלקים אני ירא ז"ס (קהלת ז) אדם א' מאלף מצאתי שהוא ר"ע בא' יחוד השם בסוד ז"ש שיצאת נשמתו באחד וצריך להאריך באחד בד' שיעלה למעלה והוא פלא ז"ס (בראשית ב) ואד יעלה מן הארץ שיעלה במחשבתו עד רזא דאלף והטעם שנהרג ר"ע שהוא היה מן י' ניצוצין שיצאו מיוסף בלי נוקבא (שם מט) ויפוזו זרועי ידיו שיצא הזרע שלו ז"ש (שם) מידי אבי"ר י"עקב שהוא אותיות ר' עקיבא באלף ע"ד שאמר מכיהו בן ימלה על מות אחאב (מלכים א כב) לא אדונים לאלה ישובו איש לביתו לשלום כי בזמן שאדונים אשר בעלונו זולתו יה' (תהלים עג) ספו המו מן בלהו' (ירמי' י) אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו יאברו מארעא ומן תחות שמיא אלה אז ישובו הדיוקנאות למקומן

ויחודן לשלום ז"ש שלום לכם אל תיראו ר"ל כשמורא לא יעלה עליכם מן האדונים זולתו ית' אזי שלום י"י יתן לכם מטמון שכל הדיוקנאות יהיה אצליכם:

שמעון איננו יוסף איננו ובנימין תקחו על"י היו כולנה יעקב היצדק את הדין על עצמו שכל זה בא לו עבור חטא איחר נדרו שקבל על עצמו וידר יעקב נדר בשעת צרה ואמר עלי"ה כי מה בין נדר לנדבה נדר אמר הרי זה ע"לי וחייב באחריות נדבה הרי זה ואינו חייב באחריות ז"ש (תהלים נו) עלי אלקים נדריך כשאני אומר עלי הרי זה נדר והטעם שמחויב אני לשלם כי חייב באחריות ז"ש יעקב מתה עלי רחל ר"ל לפי שאיחר נדרו לכן מתה רחל לפי שאמרתי עלי וכן רבקה אמרה (בראשית כז) עלי קללתך בני שאין לך שום קללה רק על שאחרת נדרך ואמרה עלי ובזה גרסקלקול אד"הר כי המאחר נדרו כאלו עע"ז ש"ד ג"ע ובשלשתן לקה יעקב אחר שאיחר נדרו בע"ז הסירו אלקי נכר אשר בתוככם ג"ע עינו דינה ש"ד שהרגו כ"ד אלף איש בשכם ז"ש (משלי כ) מוקש אדם ילע קודש שיעקב שתיקן אתה קדוש לתקן הקדושה של אד"הר מוקש אדם בזה שאיחר נדרו נתבקר פנקסו ועז"א (תהלים קטז) אני אמרתי בחפזי כל האדם כוזב שנתקלקל אד"הר במה נתקלקל לז"א (שם) מה אשיב לי"י כל תגמולוהי הוא ע"לי על נדר כל האדם כוזב שבזה קלקל אד"הר ומתי הוא זמן תשלומין של נדר שעובר על בל תאחר לז"א (שם) כוס ישועות אשא כשיגיע סוכות שאז מנסכין ניסוך מים בחג ולוקחין ד' מינים בלולב ז"ש (שם) ובשם י"י אקרא אזי אז נדרי לי"י אשלם וכן יעקב לא מתה רחל רק ליעקב נסע סוכותה כשהגיע חג הסוכות אז אח"כ ותקש רחל בלדתה ומתה כי שלש רגלים כסדרן לפעמים חמשה כדאמרינן פ"ק דר"ה ז"ש יעקב כאן עלי היה כולנה כל ענינים שאירעו לי אירעו לי הכל מצד איחר נדרי שאמרתי על"י וכן אתמר ללוט שהוא יצ"הר (בראשית יג) הפרד נא מעלי ר"ל שלא יכשילהו לאדם שיעשה נדר שלא יאמר נדר עלי וכה"א (תהלים כב) פצו עלי פיהם כשיעשה הנדר אזי מיד המקטרג:

ויקחו האנשים את המנחה הזאת ומשנה כסף לקחו בידם. בזוהר חדש פ' חקת רמיז יעקב לשכינתא דנחית עמהון בגלותא ז"ס הביאו לאיש מנחה שהיא כלולה משית סטרין עיין לעיל פ' וישלח ולדעתי נרמז כאן מה שארז"ל פ' הרואה כל המשתף שם שמים בצערו כופלין פרנסתו שנאמר (איוב כב) והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך ר"ל כפי' שני של רש"י שהמצער על השכינה שהיא בגלות ז"ש לכן זכו להיות להם כסף תועפות לך ז"ש ויקחו האנשים את המנחה הזאת שהיא השכינה שכל צערם היה על השכינה דתיחות עמהן בגלותא בזה זכו שמשנה כסף לקחו בידם כופלין להם הפרנסה (ישעי' מ) כי לקחה כפליים נחמה מיד י"י על שנצטערו על השכינה שנקראת יד י"י

בכל חטאותיה כי גם חטא שלהם היה מה שהשליכו אחרי גיום ולזה נתכוון יוסף שצוה להשיב כסף איש בפי אמתחתו ז"ש מנשה שלום לכם עתה גם לדורות אל תיראו כי סוד הכסף אשר הושב בפי אמתחותיכם אלקיכם ואלקי אבותיכם וכי יש אלקי אחר לאביהם הל"ל אלקי אביכם בקיצור כי אין לנו אלהי אחר אבל רמז קא רמזי ע"ס קב"ה ושכינתיה יעקב הוא דיוקנא דעמודא דאמצעותא וישראל עומדים בשכינתא ז"ש אלקיכם. הוא רזא דשכינה ואלקי אביכם הוא רזא דתפארת נתן לכם מטמון סוד המטמון שאין נגלה רק לבעליו שבגלות כ"מ שגלו שכינה עמהם ומזה זכו לכסף תועפות שכפלו להם הפרנסה מן השמים ז"ש ואל שדי יתן לכם רחמים שם בגלות או סוד ירידת מצרים הוא סוד ירידת נשמות למצרים עליונה לכן נקרא יוסף צפ"נת פע"נח שהוא (משלי יא) מגלה סוד תר"ך ניצוצות מנין צפ"נת וז"ס על פיך י'ש'ק' כל עמי אותיו' שניות הם כת"ר ז"ס וירכב אותו במרכבת המשנה אותיות שניות כי כל אות מרכבה בפני עצמה עליה אי' (שם) יש מפזר ונוסף עוד ונוסף גם הוא על שונאינו נוטל חלקו וחלק חבירו בג"ע. סוד כסף משנה הוא ע"ס כפל שכר של הצדיקים בג"ע חלקו וחלק חבירו כי כל ישראל יש להם ב"פ י"ש ויוסף ראה קנה בחלום קנה חכמה קנה בינה ב"פ קנה הרי י"ש. ז"ש ויקחו האנשים את המנחה בידם סוד מצות ומע"ט ובזה ומשנה כסף לקחו בידם לכן בארצם משנה ירשו. בזוהר פ' ויחי סוד לחם משנה של שבת הוא לחם עני ולחם פנג ע"ש שהוא לחם מן השמים ומן הארץ באשלמותא חדא ולפי שיוסף הוא דמחבר שמיא וארעא כמ"ש ת"י (ד"ה א כט) כ"י כ"ל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא כ"י כ"ל בגי' יסו"ד צדיק לכן על ידו ניתן לחם משנה לכל ישראל ותועבת מצרים לאכול לחם וגו'. וישבו לאכל לחם במכירתו לתשלום דרגי'. וז"ס וירכב אותו במרכבת המשנה שהוא כלול מלחם משנה וקיום שבת באומרו טבוח טבח והכן ז"ש (שמות טז) ויהי ביום הששי שהוא יומא דיוסף בין ז' רועים והכינו את אשר יביאו לקטו לחם משנה. וירכב אותו יוסף שהוא אות ברית קודש בזוהר רוכב במרכבת המשנה כלול מתרין גם סוד משנה כסף לקחו בידם על סוד י' ניצוצין דאיזדריקו בין י' אצבעין ומנייהו י' הרוגים קבל יוסף עונשי' בזה. כי יוסף נתן לחם באמתחותם הכסף משנה שסבר י' הרוגי מלכות נענשו ממכירת יוסף לכן נתענשו בדורות הבאים בכסף משנה שיחזרו ויבואו לזה העולם אבל יעקב תיקן בצלותי' דלא יתענשו בי' בזה ואל שדי יתן לכם רחמים לכם דייקא בזה הדור לא יהיה עונש אבל בדרין בתראין מתיירא יעקב בזה ואמר ואני כאשר שכלתי שכלתי על י' טיפין דאיזדריקו בכל דרא לינקם בהם אויביהם והשבטים גילו רז זה מאחר שהם עשו תשובה ולקחו שכינתא עמהם ותקנו כל הקלקול ואותו כסף משנה רמזו ליוסף לקחו בידם שיבואו

אינהו בדיוקנייהו מצד י' אצבעין דאיזדריקו. כסף משנה ע"ס נשמות מתרין סטרין קין והבל המרומזין בשני משמורין שכתב האריז"ל בקבלת שבת סוד לחם משנה בגי' יוסף ו' הו"יות מ"ט מהדר תגא דקוף לגבי דרי"ש אמר הקב"ה אם חוזר בו אני קושר לו כתר כמותי. הענין שיש לכל אדם חלקו בג"ע בשעה שנברא וחלקו בגיהנם והיינו (משלי ח) להנחיל אוהבי י"ש ש"י עולמות ושמא תאמרו שאין לוקח אלא חלקו לבד וז"ש (שם) ואוצרותיהם אמלא שנוטל גם הש"י עולמות של הרשע כדאי' ולכן בארצם משנה יירשו והרשע נוטל חלק הצדיק בגיהנם משנה שברון שברם ואיך יורש כל צדיק וצדיק ש"י עולמות שלו ומי שזוכהנוטל ש"י עולמות של הרשע והיינו תר"ך כמנין תר"ך אותיות שהיו בלוחות והרשע הזה חוטא תיכף אבד חלקו והלכו ממנו הש"י עולמות שנגזרו לו מעת יצירתו ואח"כ כשחוזר ושב בתשובה שלימה והיינו (תהלים קב) ועם נברא יהלל יה נעשה מאז כבריה חדשה וזוכה לש"י עולמות מחדש ממה שעושה מיד אחר התשובה ואותן הש"י עולמות שהיו לו מתחילתן נכפלו ובאים לו גם מצד עצמו שהוא מצרן להם ומשלו יתנו לו ונמצא יש לו משל עצמו תר"ך עולמות וז"ס אני קושר לו כת"ר כמותי ולפעמים אם זוכה נוטל גם חלק רשע אחר שהיה חבירו ברשעות ולא שב בתשובה ויש לו תתק"ל עולמות כמנין שנותיו של אד"הר (שם קמא) ת"כון ת"פלתי ק"טורת ל"פניך כל תפלה שאין בה מפושעי ישראל כדמיון הקטורת אינה מקובל' וז"ש בגמרא במקום שבע"ת עומדין שם צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד מיירי ברשעים גמורים שעושים תשובה גמורה מאהבה וזוכה ליטול גם חלק הרשע וגם יש לו משלו תר"ך עולמות וע"כ שם צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד. גם יש לפרש סתם בעל תשובה יש לו ר"ך עולמות וסתם צדיק אין לו רק ש"י עולמות אם לא מי שזוכה ונוטל גם חלק הרשע לכן על הרוב הבעל תשובה עומד במקום גבוה שאין הצדיק גמור יכול לעמוד בו. וז"ש (תהלים צ) שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו כמנין שנותיו של אד"הר תיקן בתתק"ל שנים. תתק"ל עולמות של הבע"ת והצדיק שזוכה ליטול גם חלק חבירו צריך להיות שהוא ניצוץ מאותו הרשע ותיקן בגלגולו עבירות של הרשע ההוא אבל הבע"ת לעולם יש לו תר"ך עולמות. גם לפי שגדולה תשובה שזדונות נעשים לו כזכיות גם כמ"ש גבי איוב (איוב מב) וי"י שב את שבות איוב ונתן לו משנה כי כן היא המדה כשחוזר משנה שכרו:

ויגש

ויגש וגו' ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני האי קרא אוקמינן בכמה אתר בעינא לחדשא מילין כי אינון מילין סלקין לקדם מלכא עלאה כמ"ש בזוהר (ישעיה נח) ודבר דבר ר"ל

מי שמחדש בחידושי דאורייתא נעשה דבר שהוא מלאך כי (קהלת י) בעל כנפים יגיד דבר וכן כל דיבור ודיבור בשעת מ"ת נברא מלאך כי ההוא דתנינן לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה שהוא המלאך שנברא מאותו חידוש וז"ש בשעת מ"ת (שמות כ) וכל העם רואים את הקולות איך ראו קולות אבל על אינון ס' ריבוא מלאכים שבאו לכל אחד מישראל עלייהו אתמר (קהלת י) עוף השמים יוליך את הקו"ל והכי איתא בתיקונים דף ס"ג ש כל העם רואים את הקולות אינון הוי מלאכים דכל חד הוי איתעבידה קול ופרח באוירא וכל חד מישראל דהוי אמר נעשה ונשמע הוי שרי' בפומי' והוי אוליף ליה אורייתא כולי' ואפשר שע"ז נאמר ואביו שמר את הדבר שיעקב מסר המלאך ליוסף הממונה על השמירה ונקרא דבר כמ"ש (במדבר כג) וישם י"י דבר בפי בלעם ז"ש ידבר נא עבדיך דבר מיד נברא מלאך שנקרא דב"ר ומביא הדבר לקדם מלכא עלאה אינין מארי דאודנין שנקראו (שמואל א ח) אזני י"י וע"ז ביקש יהודה שהיו דבריו כתפוחי זהב במשכיות כסף אם הוא יוסף הצדיק אל יפתח פה לשטן כי כל מה שהצדיק מוציא מפיו (במדבר ל) לא יחל דברו ונעשה שהרי קללת חכם אפילו על תנאי באה והוא הוציא בפיו האיש אשר ימצא הגביע בידו הוא יהיה לי לעבד גם שאמר נחש ינחש איש אשר כמוני ז"ש אל יחר אפך שאני מזכיר אותך שלא יפה עשית שכמוך כפרעה לדמות לקליפה לכן אמר יהודה בי אדוני בייא אתה מעביר עלינו לכן אל יחר אפך בעבדך כי אם תרדוף באף ותשמידם מתחת שמי י"י כי כמוך כפרעה לומר נחש ינחש הכי יש לו חלק בטומאה וכמו שבסטרא דימינא מלאכים ממונין טובים כן בסטרא דשמאלא ז"ש כי כמוך כפרעה והקול נשמע בית פרעה (קהלת י) כי עוף השמים יוליך את הקו"ל שיבואו אחי יוסף ביתה פרעה. ז"ש יוסף לאחיו עיניכם רואות ועיני אחי בנימין כי ראו את הקולות שבאו אז מלאכים וראו בויכוח אריה ושור וכמ"ש ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו לכל המלאכים שבאו אז באותו ויכוח הוציאו איש דייקא אבל מלאכים היו שם ז"ש כי פי המדבר אליכם פיו ודיבורו גרמה להם שיבואו למצרים להיות עבדים לפרעה:

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני בי תוכל לידע איך דיבורו של אדם פועל בזה העולם שהרי יהודה אמר לאביו אם לא אביאנו אליך וחטאתי לך כל הימים ובזה גרם שהי' עצמותיו מגולגלין כל מ' שנה בארון עד שבקש משה עליו וזאת ליהודה כמ"ש בפרק החובל בזה תדע ידבר נא עבדך דבר שעושה פעולה ונברא מלאך. רמז לו יהודה ג' עבירות שלו שהביא דבה לאביהם ולקה בשלשתן ידבר נ"א על אבר מן החי שעברו על (שמות יב) לא תאכלו ממנו נ"א. על זלזול בני השפחות לכן לעבד נמכר יוסף רמז במלת עבד"ך ועל שנתנו עיניהם בבנות הארץ שבזה נלקו שמצאו בו ערות דב"ר אמר דב"ר

והצעת דברי יהודה הנה אנכי מדבר שמתחלה עשית ג' דברים אלו ולקית עליהם ועתה אל יחר אפך בעבדך שנשתניתה לרעה ונטמעתה בין הגוים ושבקית לחסידותיך כי כמוך כפרעה יהודה הבין שעלילה ראשונה היתה מרגלים אתם ברזא דחכמתא שבאו עתה לתקן גלגול שלישי של אד"הר כי אברהם ע"ז יצחק ש"ד יעקב ג"ע וירדו מצרימה לתקן ג"ע וא"כ שפיר קאמר להם מרגלים אתם שבאתם לתקן פה ג"ע ערות הארץ באתם אתם לראות ולגדורפרצה זו ז"ש אליו בי אדוני בי תדבר כי אני (משלי כ) איש תבונות ידלנה ידבר נא עבדך שכוונתך עם עלילות מרגלים לתקן דב"ר שהוא סור עריות ערות דב"ר:

ו'י'ג'ש ו"ירא י"וסף ג"לגול ש"לישי שעתה מחוייבין הם לתקן גלגול שלישי של אד"הר ולפי שיוסף הוא סוד א"ות ב"רית ק"ודש עליו העלו אב"ק עד כס"הכ ר"ת אות ברית קודש לכן הוצרך יוסף והורד מצרימה מקום ערות הארץ לכן רצה ג"כ שגם בנימין הצדיק ירד לפניהם לתקן עולם במלכות שד"י שכינתא בין שני צדיקים לכן היתה עלילה ע"י גבי"ע נוטריקון ג"לגול ב"ני י"עקב ע"ריות איש אשר נמצא הגבי"ע בידו כלשון רז"ל אדם שותה בכוס זה לא יהיה עיניו אל כוס אחר מאחר שהוא שומר הברית אתם עלו לשלום והוא יהיה כאן לתקן ערוה ז"ש ויגש אליו יהודה כי הוא שמר הברית והוא תיקן בהודאת פיו צדקה ממנו בי אדוני נתקדש השם ולא היתה תמר כלתי זונה והודה ולא בוש ובמקום שבעלי תשובה עומדין כו' ז"ש ידבר נא עבדיך דבר שאני עשיתי תשובה והקנתי ערות דבר שיהיה (תהלים קיד) ישראל ממשלותיו וע"י יתקלס עלאה שמשם זכה שהיתה יהודה לקדשו ויג"ש אלי"ו יהוד"ה ס"ת בגי' רפא"ל שהוא המשמש ביום הראשון וכוכבו חמה ומזלו אריה נגד יהודה שהוא נקרא בכור והוא ירפא מן זוהמת הנחש ויוסף מושל ביום ז' כוכבי נוגה ומזלו שור ומאזנים ומלאכו ענא"ל ז"ש (שמואל ב כג) וכאור בוקר יזרח שמש בקר לא עבות מנוגה כי משיח בן אפרים לא נדמה רק לנוגה אבל משיח בן דוד (תהלים פש) כסאו כשמש נגדי והנה בכאן רמז יהודה בויכוח שלו עם יוסף שהוא יותר חשוב ממנו ועכ"פ שוה לו לכן ס"ת שו"ה בי אדוני שתדבר עמי ביחוד ואל יחר אפך בעבדך שתדבר עמי הלא כי כמוך כפרעה כמו שאתה נגד פרעה רוכב במרכבת המשנה הוא מלך ואתה שני לו כן תהיה אתה לע"ל נגדי שאני הוא מלך ואתה תהיה משיח בן יוסף למשנה. ויכוח יהודה עם יוסף לפי שיוסף ראה את שלום הצאן על כל ישראל שנקרא צאן להקדים השכינה שהיא בגלות כמ"ש אנכי ארד עמך שהשכינה קדמא ואתייא לכן על והנה אנכי עמך קדמא ואזלא ולפי שבחלקו של בנימין השכינה ורזא ארון וכפורת וכרובים בחלקא דבנימין דאתיליד באורחא שכינתא על כלא

כמ"ש בזוהר פ' ויחי ע"פ מתה עלי רחל בדרך ז"ש איש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי לעבד ויקדים לבא הנה אז אתם עלו לשלום אל אביכם שבשמים:

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני שהשכינה היא מלכות בית דוד. ו'י'ג'ש' ו"ירא י"וסף ג"לות ש"כינה גם ראה יוסף על ד' גליות צריך להיות ד' לקבל מרכבה עליונה והנה הי' בכאן יוסף עם שני בניו מנשה ואפרים לכן רצה ליקח גם בנימין ובראשי אתוון "יוסף "בנימין "מנשה "אפרים נרמזין ד' מלכיות המרומזין בפסוק וישב י"עקב ב"ארץ מ"גורי א"ביו לתקן ד' אתוון דאתבדרו בד' רוחי עלמא שהם ד' מלכיות י"ון ב"בל מ"די א"דום מלמעלה למטה כדמיון (יחזקא א) רוח סערה וענן גדול ואש מתלקחת ונוגה לה סביב ודא רזא דאלה תולדת יעקב יוסף ורצה לתקן אלו הד' גליות בד' בני אדם שיהיו מתחלה לפני כל ישראל בגלות ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני בשמו של יהודה נרמזו כל הד' גליות כי יש בשמו שם בן ד' בהוייתו והד' ניתוספו' בו לרמוז על כל הד' גליות כי עמנו אל בכל ד' גליות וי"י אתנו לכן נקראו כל ישראל בשם יהו"דה ז"ש בי אדוני ר"ל בי מקוים כלל כל ישראל וכל גליות נרמזו בענין מעשה יהודה עם נשואי תמר ובת שוע הכל על הכלל כלו יצא ולא ללמד על עצמו יצא וכן שלשה בניו מרמזין על ג' בתי מקדשות. ו'י'ג'ש' וירא יוסף גלות שלשה וז"ש ויאמר בי אדוני בי נרמזין כל הג' מקדשות כי שם בנו הראשון ע"ר נגד בית ראשון (תהלים קלז) ערו ערו עד היסוד בה בנו השני נקרא אונן ע"ש (ישעי' ג) ואנו ואבלו פתחיה ושם בנו השלישי של"ה לזה אנו מחכין (בראשית מט) לא יסור שבט מיהודא עד כי יבא של"ה יד"בר נ"א בגי' מרכב"ה ז"ש באזני אדוני בלחישה כשם שקבל בלחישה ולכן בכה על צווארי של בנימין על שתי מקדשות ובנימין בכה על צוארו על משכן שילה שהוא בחלקו של יוסף כי בדבר הזה היו עסוקין. גם ויכוח שלהם על ענין ירידת יוסף למצרים ויבקע להם הים אח"כ בצאתם כמ"ש רז"ל ועשה לו כתונת פסים על פ"ס י"ם ר"ל גלגול ירידתו גרמה אח"כ לחלק הים ויוסף ראה שבנימין הוא יקדש השם כמ"ש (תהלים סח) שם בנימין צעיר רודם וכדר"זל א"ת רודם אלא רד ים שהוא ירד תחלה לים לקדש השם ז"ש יוסף על בנימין אשר נמצא הגביע בידו שהוא בנימין יהיה כאן לי עבד אז מני ומיניה תסתיים שאתם עלו לשלום אל אביכם ויגש אליו יהודה ויאמר אם בשביל זה אתה רוצה להיות בנימין אצלך בשביל קריעת ים סוף בי אדוני הלא בי יתקדש השם כמ"ש (שם) שרי יהודה רגמתם וכה"א (שם קיד) היתה יהודה לקדשו לכן זכה אח"כ להיות לישראל ממשלותיו ויהודה שקידש שם שמים בפרהסי' נקרא כולו על שמו של הקב"ה ז"ש בי א"דני שם של א"דני הוא כולו והוי"ה הכל נכלל בשמו ד' מורה על ד' אותיות של אדני והויה כפשוטו

גם כשנתעסק יוסף בענין גליות לכן צוה להניח גביע באמתחת בנימין כי נרמז בענין ג"ביע "גליות "בבל "יון "עשו על ג' גליות אלו העמיד יוסף גואלים ולפי שראה גלות מדי שהוצרכו להעמיד זאב כנגד זאב וגר זאב עם טלה (בראשית מט) בנימין זאב יטרף לקבל (ירמיה ה) זאב ערבות ישדדם לכן הוצרך להוריד גואלשל מדי לפני בא כל ישראל ז"ש איש אשר נמצא הגביע בידו אז עלו לשלום אל אביכם במלת א'ב'י'כ'ם נרמזו כל הגליות שהם א"דום ב"בל י"ון י"שמעאלים כ"שדים מ"די מ"וקדון ופרס לא קחשיב כי מיניהו מלכי ומיניהו פרכי ושוין הם לכן ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני הלא (מגילה דף יב) מרדכי הוא מן יהודה ואביו מיהודה היה לכן נתן יוסף ה' חליפות נגד מרדכי שיצא בה' בגדים כשדרז"ל במגילה גבי"ע סוד מרכבה ג' אבות י"ב שבטים ע' נפש וכן למעלה ג' עדרי צאן רובצים עליה (שמות טו) שנים עשר מעינות ושבעים תמרים. ולפי שבנימין אושפיזא לשכינה רזא דמלה ארון וכפורת וכרובים בחולקא דבנימין דאתייליד באורחא ושכינתא על כולא ג' של גביע וכן עשה שלמה הים (מלכים א ז) על שנים עשר בקר והים עליהם י"ב של גביע וכן עשה שלמה שבעים מנורות כנגד שבעים שרים ע' של גביע ז"ס גביע באמתחת בנימין לתשלום המרכבה. ויגש אליו יהודה ויאמר ב"י אדוני שזה בחלקו מנורה והים הוא סוד עולם אצילות שהוא ג' גו ג' תלת קדושות ב"ריאה י"צירה ע"שיה במדרש אמר בי אדוני ולא ביה אם לממלא מיא אנא אם לשמשא אנא אם למפצע קיסין אנא ברזא דחכמתא אם כוונתך על סוד ירידת ישראל אל הים כמ"ש כתונת פסים פ"ס י"ם שראה ברוח הקודש (תהלים סח) ובנימין הוא צעיר רודם ר"ד י"ם כי גם בים המלכות דלעילא בא בנימין צעיר ורד בים העליון לקבל מלכות על ישראל מתחלה בימי שאול ואח"כ (שם) שרי יהודה רגמתם כי דוד היה המוציא והמביא גם בימי שאול את ישראל ונטל שאול אפופסין שלו מת"י ז"ס שהיה שאול (שמואל א י) נחבא אל הכלים קרי ביי כ"ל י"ס (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים ויוסף מדתו כ"ל עליה קאמר יעקב חנני אלקים וכי יש לי כ"ל שהוא יוסף שטנו של עשו כדי לאיים עליו לכן נקרא יוסף בפסוק (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמ"ה שם) מהימן ודרדע וכל כ"ל זה יוסף לכן אמר האיש אשר נמצא הגביע יהיה לי לעבד בזה יהיה שני מדות ביחד כל הנחלים הולכים אל הים:

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני אני תופס במדת י"ה המלכות שלמעלה ומצידה ירית א מלכות דלעילא ב"י אדוני דינא דמלכותא דינא אבל שאול לא היתה המלכות שלו רק מושאל מן יהודה וכמ"ש השבטים ליוסף המלוך תמלוך עלינו הלא אין ישיבה בעזרה רק למלכות בית דוד בלבד. ז"ש אם לממלא מיא שכוונתך לבקע הים אנא הוא כי

היתה יהודה לקדשו ו קידש ש"ש בפהרסי' במעשה תמר ז"ש ידבר נ"א עבדך על מעשה תמר הכר נ"א ושם זכה ויקרא כולו ע"ש של הקב"ה כמ"ש בסוטה יותר מן בנימין אם לשמשא לדמות למרכבה עליונה דמות המשמשין לפני הקב"ה במרום (איוב כה) המשל ופחד עמו ר"ל מיכאל וגבריאל שעומדים ברום עולם לשמש כמ"ש יוצר משרתים על מלאכים (איכה ג) חדשים לבקרים אשר משרתיו הם הם המיוחדים לעולם לפני כסאו ית' שישראל למטה דמות מרכבה עליונה ז"ש ויג"ש אלי"ו יהוד"ה ס"ת שו"ה שרוצה אתה שיהיה למטה משמשין כדמות למעלה בן פר"ת יוסף בגי' משמ"ש בגי' ש"ר פני"ם ולכן היה יוסף בן שלשי"ם בעמדו לפני פרעה בגי' הכי הוי דאתמר על יוסף וירכב אותו במרכבת המשנה שהיא מרכבת מטטרו"ן בעולם היצירה דאתמר עליה על פיך ישק כל עמי רק הכסא על עולם הכסא שהוא בריאה וכיון שראה יוסף שמלאכו גבריאל כמ"ש רבותינו ז"ל וימצאהו איש זה גבריאל לכן רצה שיהיה בנימין אצלו שהוא מיכאל מימין לז"א ויגש אליו יהודה אם לשמשא אתה מכוון לדמות למעלה אנא הלא צריך להיות בנימין אצלי כי אני מלאכי גבריאל כמ"ש (ד"ה א ה) יהודה גב"ר באחיו ודגל יהודה לפי דברי קצת הוא גבריאל. גם ויג"ש ו"ירא י"וסף ג"בריאל ש"מאל ולכן הושיב יוסף בארץ גש"ן בגי' מיכא"ל וגבריא"ל ג"לגול ש"בעים נ"פשות נ"שמות ש"ל ג"רים כמ"ש לגור בארץ באנו לתקן נשמות של גרים כן נתן פרעה בכתובתה את ארץ גשן כי היא קדמאה לגיורים. או על ענין ויכוח אריה ושור באו המלאכים מלמעלה וראו בויכוחם. ויג"ש אלי"ו יהוד"ה ויאמ"ר ס"ת השו"ר בי אדונ"י ידב"ר נ"א עבדך ס"ת אר"י ויוסף הוא השור ויגש אליו יהודה ויאמר מאחר שאתה הוא השור בי אדוני אם לשמשא אנא כי יהודה גור אריה אם למפצע קיסין אנא ע"ס שני עצים בהפטורה דיומא ביחזקאל (יחזקאל לז) קח לך עץ יוסף משבט אפרים ועץ יהודה וגו' הלא אנא הוא כי עץ יהודה יהיה עיקר. ועבדי דוד יהיה נשיא עליהם. אם למפצע קיסין אנא ר"ל שיוסף הוא תקונו של אד"הר בסוד (בראשית ג) כתנות עור ועשה לו כתונת פסים לתקן (תהלים צז) אור זרוע לצדיק ועץ הדעת טוב ורע (ישעי' ג) אמרו צדיק כי טוב ויגש אליו יהודה בי אדוני בי תיקונו של אד"הר בי תיקונו של יהודה הכל על דוד שהוא גלגול אד"הר גם יהודה בענין שלשה בניו רצה לתקן חטא של אד"הר בכור יהודה ע"ר לתקן ר"ע של אד"הר וז"ש יוסף כי נחש ינחש איש אשר כמוני ר"ל שבא בתיקון לתקן חטא של נחש הקדמוני. איש אשר נמצא הגבי"ע בידו בגימ' **צ'** כי בנימין היה צדיק ושמר בריתו ועיקר ירידתם למצרים לתקן ערות הארץ ולכן יוסף הצדיק (ישעי' נז) מפני הרעה אשר הביא דבתם נאסף, הצדיק למצרים ולכן אחז"ל אין לך אדם מישראל שיצא ממצרים שלא היה טעון

צ' חמורים טעונים אלה תולדת יעקב שבא בזה הסיבוב היה יוסף לתקן חטא של עריות כמ"ש ואביו שמר א"ת הדב"ר בגי' ברי"ת לתקן ערות דבר ולפי שכל לבי' ורעותי' של יעקב היה על רחל כמ"ש לאה המעט קחתראת אישי ונמצא ששתה יעקב בכוס זה ועיניו בכוס אחר ח"ו ע"כ העידה התורה וילך ראובן וישכב וגו' ויהי' בני יעקב שנים עשר שעכ"פ כולם היו בניו ועלייהו קא מתכוין ואם כן יוסף ובנימין הי' בני רחל לכן גלגול יוסף להוריד בנימין אצלו לתקן ג"כ הכוס שפגם בו יעקב ז"ש איש אשר נמצא הגביע בידו ר"ל תיקון כוס של יעקב לכן נקראו שנים אלו זקנים יוסף ובנימין והם צדיקים שומרי בריתו ז"ש ואתם עלו לשלום ברית שלום ז"ש ידבר נא עבדך דבר לתקן חטא ערות דבר יוסף חטא ברזא דחכמתא שדגל מחנ"ה אפרים יהיה לסוף יומיא בקדמיתא וצריך לקיים קרא (תהלים פ) לפני פרים ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך ולכה לישועתה לכן רצה שיהיו שלשה אלה ביחד כי כבר הי' אפרים ומנשה אצלו ורצה להוריד ג"כ בנימין אצלו ז"ש יהיה לי עבד בזה אתם עלו לשלום ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני דגל מחנה יהודה במדבר ב) ראשונה יסעו שרמז יהודה על גלגולים של אדה"ר שתיקנו אבות העולם אברהם תיקן ע"ז יצחק ש"ד יעקב ג"ע (בראשית כד) יצחק בא מבוא באר לחי רואי ז"ש אם לממלא מיא אנא לקבל יעקב אמר לשמשא אנא לתקן שמש ערסוי אם למפצע קיסין ע"ז (ירמיה ב) האומרי' לעץ אבי אתה. גם ג' עמודים הם אברהם ג"ת לממלא מיא (קהלת יא) שלח לחמך על פני המים. יצחק עבודה ז"ש אם לשמשא אנא יעקב עמוד התורה אם למפצע קיסין כי התורה עץ קטן מדליק את הגדול ואת יהודה שלח לפניו להורות כי היו ליהודה ג' בנים ער לתקן רע בעיני יי ע"ז אונן לתקן אנינות של ש"ד שלה לתקן ג"ע יוסף אמר חלילה לי מעשות הדבר הזה כמ"ש אברהם וכן הם אמרו חלילה לעבדך מעשות כדבר הזה אבל רמז קא רמיז כי יהוד' אמר לו הנני עבדים לאדוני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו הלא אדרבה מי שהגביע בידו הוא חיוב יותר כי הוא העיקר אבל השבטים שהי' צדיקי עליון והצדיקו על עצמן את הדין שכל זה נעשה להם על חטא של מכירת יוסף כמ"ש אבל אשימים וגו' שיש באותו ענין ו' אלפין לרמוז שכל ימות העולם ששה אלפים יהיה עון זה ת"י וכן כשאמר ויפתח האחד זה לוי את שקו וירא את כספו וה"נה הוא בפי אמתחתו שהצדיק את הדין על עצמו באומר הושב כספי וגם הנ"ה ר"ל חטא של הנ"ה בעל החלומות כמו שנענש שמעון שאסרו אותו לעיניהם אז ויצא לבם ויחרדו שאמרו אנן עונשין ליה מה זא"ת עשה לנו אלקים שחטאו בהכר נא הכתונת בנך זא"ת לכן בא עתה יהודה ואמר שבאמת אלקים מצא עון עבדך שזה החטא הוא מיוסף ומצא בעל חוב לגבות את חובו ולכן מצד הדין

אנחנו החוטאים העיקרי' הננו עבדים לאדוני בחטא של עבד נמכר יוסף אנחנו עבדים גם אנתנו הם עיקר החטא גם אשר נמצא הגביע בידו שהוא אינו חייב כלום בזו המכורה נתפס עמנו על שידע ולא גילה לאבינו ויאמר יוסף חלילה לי מעשות זא"ת ר"ל שאהי' אני רצועה בישא לאלקאה שאתם אומרים שמצא בע"ח לגבות חובו והם חייבין מצד אחר וע"י נתגלגל ללקות אותם ח"ו אין אני רוצה שעל ידי יתענשו רק אשר ימצא הגביע בידו הוא אשר חטא לי יהי' עבד ואתם עלו לשלום. והשיב יהודה בי אדוני של מכ"י שכבר לקחתי אפיפסון של מדה במדה אני אמרתי לאבי הכר נא הכתונת בנך היא זאת וכבר בשרני בהכר נא למי החותמת ז"ש ידבר נ"א. עבדך ר"ל באזני אדוני אגיד לך דבר שכבר בשרוני הכר נ"א נגד הכר נ"א. ז"ש ישב נא עבדך תחת הנער ר"ל תחת יוסף שהוא נער שהוא חטא במכירתו כתבו הקדמונים בענין (הושע יב) יהודה עוד ר"ד עם אל כי יש ב' פסוקים בתורה בפ' כי תשא (שמות לד) לא תשתחוה לאל אחר ר' גדולה (דברים ו) שמע ישראל י"י ד' של אחד גדולה צריך שלא להחליף ח"ו אלו ה' אותיות ובהם היתה פגימת אנשי סדום באומרם (בראשית יט) הא"חד בא לגור על אחד של שמע שלא לקוב (מלכים ב יב) חור בדלתו ר"ד בגי' צדי"ק יוסף הוא רד מצרימה ר"ל מאחר שהוא צדיק לכו ירד לדעתי אותו שכם אח"ד נתן יעקב ליוסף לעובדו שכם אחד ולסלק אחר מן העולם מצרימה גם בנימין הצדיק איקרי. ז"ס ויוסף הורד מצרימה קרי בי' הוא ר"ד ירד לתקן ענין ר"ד ולפי שראה יוסף (תהלים סח) שם בנימין צעיר שר"ד ים ומתקן ר"ד כי בנימ"ן כתב הארי' ז"ל בגי' נק"ב שהוא גם כן תיקון לנקב כי לכן נקראת נקב"ה נקב ה' לכן הושם הגביע באמתחת בנימין כי עלי' רמזא לתקן נוקבא שהות סוד הגביע ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני כי (הושע יב) יהודה עוד ר"ד עם אל ועם קדושים נאמן ועל יהודה רמיא לתקן ד' המבואר בשמו של שמא קדישא ד' כי הוא מלכות בית דוד בכלל. יוסף מסר נפשו על בנימין להיות קבורתו אצלו כאשר שמע אצל אביה בן ירבעם שהוא משיח בן יוסף בנימין הצדיק קבור אצלו ויגש אליו יהודה הלא יוסף שהוא נקודת צי"ון דרגיה דיוס"ף חושבני' דדין כדין היא דרגיה דדוד שבא מן יהודה תמן אתקבר דוד דהוא אתרי' כדאיתא בזוהר פ' ויחי שהוקשה הלא ע"פ הדין הי' ראוי דוד לקבור אצל רתיכא דאבהן (בראשית כג) בקרות ארבע היא חברון ע"ש גם מ"ש לקמן פ' פקודי ע"פ (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי ז"ש בי אדוני צריך אתה להתחבר בי כי נקודת ציון היא עיר דוד גם ראה יוסף שהוא ספר תורה ובנימין הוא ארון שבחלקו היה ארון כפורת וכרובים ואין נופלין רק במקום שהס"ת בארון ובנפילה אפים מסלקין המקטריגין לכן כל ימי היות יוסף מופרש מאביו לא נפל יעקב על פניו ז"ש והשיב יהודא בי אדני אני הוא סוד

נפילה אפים (תהלים פו) כי אליך אד"ני נפשי אשא תמן דינא ז"ש ידבר נ"א נוטריקון נ"פילת א"פים כמ"ש דוד (שמואל ב כג) נפלה נ"א ביד י"י. יוסף הוא עמוד ג"ח בנימין עמוד העבוד' שבחלקו נבנ' מזבח כמ"ש בנימין זאב יטרף נמשל לזאב וטורף כל השלל: **ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני**. עמוד התורה ואת יהודה שלח לפניו להורות. "ו'י'ג'ש א'ל'י'ו י'ה'ו ד"ה ו"כוח י"הודה ג"לות ש"כינה א"ין ל"ה י"סוד ו"או י"וסף ה"וא ו"או ד"וד ה"א ויאמ"ר נוטריקן ו"יאמר י"הודה א"ני מ"חנה ר"ביעית ז"ש בי אדוני כי ה"א אחרונה של שם היא שם של אדנ"י דתמן דינא דמלכותא דינא דירית דוד מתמן מלכות בית דוד כי יוסף חשב כשיהיה בנימין אצלו יהי' ה' אחרונה של שם אצלו והשיב ליהודה שהוא משלים שמא עלאה קדישא. או לפי שיוסף ידע שמא קדישא עלאה שהוא סוד רתיכא דארבע סמכין והנה יוסף ירד מתחילה עם שני בניו הרי ג' אתוון בשלימו וצריך עוד רגל רביעי ו"ירא י"הודה ג"ילוי ש"לשה א"נשים ל"פני י"וסף ו"בנימין 'ו'י'א'מ'ר נוטריקן ו"יאמר י"הודה א"ני מ"חנה ר'פאל לכן ויג"ש אלי"ו יהוד"ה ס"ת בגי' רפא"ל ז"ש בי אדוני ר"ל בי אות רביעי שהוא מחנה רפאל ו"ירא י"הודה ג"ילוי ש"ור א"רי' ל"פני י"וסף ו"בנימין ויאמר בי אדוני ר"ל אני הוא ארי' גור ארי'. ו"יכוח י"הודה ג"לגול ש"ל א"דם ל"תקן י"וסף ו"בנימין ויאמר בי אדוני ר"ל ממנו יצא דוד שהוא גלגול של אד"הר י'ד'ב'ר נ"א עבד"ך דב"ר י"תקן ד"וד ב"גלגול ר"ביעי נ"פש א"דם ע"וד ב"ן דו"ד כ"מותו ד"וד ב"גלגול ר"ביעי לכן ידב"ר נ"א עבד"ך בגי' המשי"ח שהוא החמ"שי. הנה יוסף הוא בן זקונים זיו איקונים של יעקב שהי' שופרי' דיעקב מעין שופריה דאדם קדמאה לכן היה יוסף יפה תא"ר ת"יקון א"דם "ראשון ויפה מראה לתקן עץ שהי' (בראשית ב) נחמד למראה וטוב למאכל ל (משלי יג) צדיק אוכל (ישעי' ג) אמרו צדיק כי טוב נחמד לעינים יוסף הוא טוב עין בן פורת יוסף עלי עין לכן במסורה ד"פ יבורך (משלי כב) טוב עין הוא יבורך שזכה (תהלים קיב) גבור בארץ יהי' זרעו שיפוזו זרועי ידיו ונעץ צפרניו בקרקע ויצא הזרע משם זכה למנשה ואפרים שדור (שם) ישרים יבורך בד יברך ישראל והנה כי כן יבורך גבר שמברכת' יבורך בית עבדך לעולם לכן בנימין נקרא ילד זקונים שגם הוא זיו איקונים דומה לאביו בתיקון נפש אדם לכן רצה יוסף שיהיה שם. ויגש א"ליו י"הודה ו"יאמר ר"ת אי"ו שהם סוד ג' אבות לכן נקוד על אי"ו שהוא סוד ג' אבות ול' של אליו הוא סוד רגל רביעי במרכבה מורה על יוסף שזכה למלכות ניקנית בשלשי"ם מעלות לכן בן שלשי"ם שנה היה יוסף בעמדו לפני פרעה כי הוא בן פר"ת בגי' שלשי"ם בגי' ש"ר פ"נים בגי' משמ"ש וכן במרכבה (איוב לח) תתהפך כחומר חותם יוסף עם שם בן ד' יצא ממנו יעק"ב יעקב עם שם בן ד' יצא ממנו יצחק כי יוסף כולל ששה הויות

אלה תולדות יוסף יעקב כולל ששה הויות בסוד (בראשית כח) ויצ"א יעק"ב מבא"ר שב"ע ס"ת ארבע ר"ל עם שם בן ד' וילך חרנה יצא ממנו יצחק וכן יצחק עם שם בן ד' עם דוד שיצא מן יצחק הראשון אדמוני שהיה ראוי להיות מרכבה של דוד יצא ממנו אברהם זכינו לדין שיוסף הוא סוד מגדול פורח באויר (משלי יח) מגדול עוז שם י"י ב"ו י"רוץ בגי' מטטרו"ן דרגי' דיוסף צדיק ולכן כשלמד יעקב עם יוסף ה' סדרים מרומזין במלת ז'ק'נ'י'ם' ז"רעים ק"דשים נ"שים י"שועות מ"ועד ו"טהרות כשרצה יוסף ללמוד הוצרך לירד למצרים לראות את ערות הארץ כי מי יתן טהור מטמא ר"ל צריך לראות ענין הטומאה ובזה יצא אחר כך לידי טהרה לכן שלח לאביו כזאת עשר חמורים טעונים ועשר אתונות כזא"ת גם את זה לעומת זה עשה אלקים כמו שבאו עשר קדושות לקבל י' דרגין עילאין כן בארץ מצרים י' דרגין כתרין תתאין לכן הי' במצרים עשרה שערים בכל שער היתה טומאה בפני עצמה וכשירדו עשרה שבטים לראות את ערות הארץ ממש לשבור אוכל ולזרוק הקליפה תוכ"ו אוכל ז"ש בתו"ך הבאים למידין ג"ש שהיו עשרה לתקן תו"ך אוכל מכל הפסולת גם כשבאו לשבור אוכל שהוא סוד (משלי יג) צדיק אוכ"ל ולבקש יוסף הצדיק שהוא סוד הברית כמ"ש יוסף עליהם ע"פ האמת ערות הארץ באתם לראות שפגמו בברית וישליכו אות"ו הבורה אות ברית קודש וזרקו לרזא דס"א הבור רק אין בו מים אבל יש בו נחשים ועקרבים ובכל שער רצו י' שבטים לתקן י' כתרין ולהוציא משם האוכל ז"ש שברו לנ"ו לשבר מד"הד בחשבון לנ"ו מעט אוכל מע"ט בגי' סט"ן ויוסף שידע שי"א ארורים הם י"א סממנין של קטורת י"א יום שבין נדה לנדה רצה שיביאו גם כן את בנימין אחיו לפניו לקיים אחד עשר כוכבים משתחוים שכל י"א קטרין יכנעו לפניו לכן עשה בחכמתו להוריד מתחילה בנימין למצרים כי מכל השבטים לא נמצא ס' רק ביוסף שהוא הוא המכניע זדים ושובר אויבים לכן ש"ובר א"ויבים ו"מכניע ז"דים ר"ת בגימ' מטטרו"ן כי הוא העומד לקבל סטרין דשמאל שהוא מאזני מרמה ז"ש והק"ל נשמע בגי' א"ויבים ז"דים שסודו א"ז וא"ז צדיקים יראו וישמחו והכנעני א"ז בארץ כי הוא (הושע יב) כנען אשר בידו מאזני מרמה ז"ס והקל נשמע בית פרעה ע"ס ק"ל מן שמיא נפל שהם רתיכין של סמאל שהוא כולל ק"ל מחנות הנחלקים על תרין רתיכין רתיכא אחת אויבי"ם רתיכא שניה זדי"ם שהוא סוד שטן י"א בסוד (שמות כו) עשתי עשר יריעות של משכן לכן במסכת כלים ק"ל פרקים שעסק יוסף בסוד שברי כלים וירא יעקב כי יש שבר במצרים על אינון מאנין תבירין (בראשית א) חש"ך ע"ל פנ"י תהו"ם ז"ש ועיניכם לא תחוס על כליכם כי כל טוב ארץ מצרים כל הניצוצין טובים שבמאנין תבירין לכם הוא: נחזור לשמעתין סוד אלי"ו כשראה יהודה שבמלת

אליו נרמזין המרכבה ידב"ר נ"א בגי' מרכב"ה ובסוד ד' רתיכין הוא יוסף נרמז במלת ל' וזכה משם המלוכה מלכות ניקנית בל'ז"ס ויגש אלי"ו יהודה כשראה יהודה סוד אלי"ו הם אל גילוי שלשה אנשים של אברהם כי שם נרמז ענין הנער שהוא יוסף (שם יח) ר"ך וטוב ויתן אל הנער לעשותו כל זה רומז על יוסף ושם נרמז במלת ויאמרו אלי"ו שהוא סוד ד' רגלי המרכבה. ויגש אליו יהודה כשראה יהודה מלת אלי"ו אז אמר בי אדוני בי נרמז סוד אליו באות ל' שהמלכות ניקנית בל' מעלות הוא בי ולא בך כמ"ש השבטים ליוסף המלוך תמלוך עלינו הלא אין המלכות של נמצא שהוא חייב מיתה שהוא מורד במלכות בית דוד מזה ויתנכלו אותו להמיתו דנוהו בד"ת כמ"ש המלאך נלכה דותנה דת ודין. ויגש אליו בי העון של מכירתך כי הם דנוהו כמורד במלכות בית דוד כי בשבילי מבלוהו בדין תורה עשו בי אדוני תמן דינא דמלכותא דינא וכבר וירד יהודה מאת אחיו שהורידוהו מגדולתו כי ע"י נעשה להם זה שגגת למודם עולה זדון בידם כמ"ש הם אנא (שמואל א כה) שא נא לפש"ע עבדך כי חטאתם שהוא שוגג היה פשע אצל ת"ח כמו כי אין דנין את האדם רק בראשית כא) באשר הוא שם ולא ע"ש סופו ויוסף הוא ר"ד מצרימה רגל ד' ובאמת יהודה עוד ר"ד עם אל ר"גל ד' ז"ש ויגש אליו יהודה כי הוא רגל ד' נמצא שאות ל' הוא ביהודה ידבר נא עבדך דב"ר ד"וד ב"רגל ר"ביעי ויוסף הוא במדרגת הנער שהוא סוד אחוריים כמבואר בפסוק (שמות יז) ושים באזני יהושע שיהושע אחז בסוד אזני הנער בסוד (ישעיה ל) ו"אזניך ת"שמענה ד"בר מ"אחריך ז"ס ידבר נ"א עבדך דב"ר בסוד (דברים כג) לא יראה בך ערות דבר ושב מאחרי"ך והיה מחנך "קדוש יוסף הוא סוד (הושע יב) ו"עם ק"דושים נ"אמן ר"ת בגי' יוס"ף כמ"ש כ"מ שאתה מוצא קדוש' אינו רק גדר ערוה ז"ש יהודה ליוסף אל יחר אפך כי כמוך כפרעה למטה שפרעה הוא מנך ואתה שני לו בזה העולם משנה כן למעלה שר העולם לקבל דוד עלאה דוד עלאה הוא מלך ושר העולם לו למשנה ז"ש ידבר נא עבדך ד"בר באזנ"י אדוני שסוד יוסף הוא סוד אזני י"י (דניאל ט) הטה אלקי אזנך ושמע ז"ס ידבר נא עבדך שהוא סוד (שם) ועתה אלקים שמע אל תפלת עבד"ך שהוא עב"ד אברה"ם מטטרו"ן למען אדנ"י שנחלק על תרין רתיכין הט"ה אלה"י אזני"ך שהם סוד אזנים כי כמוך כפרעה שהוא העורף ולא פנים:

ע"פ הזוהר פ' תרומה (דף קע"ב) באילין ק' חלונות שברקיע עלאה ו' חלונות עלייהו חלון זהרא בדמות יד בי' שלט יהודה ע"ש חלון רביעי נקרא גבי"ע חלון דא ובי' ככב חד אשכול הכופר אתערו דרחמי אתער בעלמא מרחיק ומקריב תולדין סגיאין אסגיאו בעלמא זה היה סוד גביע אשר הניח יוסף באמתחת בנימין כי איש אשר נמצא הגביע בידו אזי אתם עלו לשלום אל אביכם כי אז אתערותא דרחמי בעולם וכמו בשלטנותא

דיהודה על כל אינון קוסמין וחרשין בדמות יד ידך בעורף אויבך ועז"א (דברים לג) ידיו רב לו ועזר מצריו תהי' וכשחטאו בני יהודה חשבו שבההוא כוכב נצחו (מלכים א יד) ויעש יסודה הרע בעיני י"י ז"ש ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני אני הוא המושל על יד: סוד כוס של דוד שהי' רכ"א לוגין (כוסי רוי"ה) יוסף אמר איש אשר נמצא הגביע בידו יהיה לי עבר והשיב יהודה בי אדוני לי נאה לברך (תהלים קטז) כוס ישועות אשא ידב"ר נ"א עבד"ך ס"ת אר"ך אפים אל יחר אפך בעבדך כי בי אדני סוד רכ"א לוגין שבכוס כוסי רוי"ה י"דין י"חיד י"ורה כי מי שהוא בעל הוראה בא משבט יהודה ואת יהודה שלח לפניו להורו"ת ממנו יוצאת ההוראה בי אדני תמן דינא כי הוא (תהלים קי) ידין בגוים מלא גויות ויוסף חשב מאחר שהוא בן פורת עלי עי"ן הי' הוא טוב עין כי יבורך (ישעי' ג) אמרו צדיק כי טוב והוא ע"לי עין ע"יניך ל"נוכח נוכח י"ביטו ו"עפעפיך יי"שירו נ"גדך והטעם שיוסף הוא (משלי כב) טוב עין אמר כי יבורך סוד (תהלים קטו) י"י זכרנו יברך יוסף הוא סוד מקור הברכות (שם קלד) יברכך י"י מציון שהוא יוסף והוא (משלי כח) איש אמונות לכן הוא רב ברכות וכל (שם י) הברכות לראש צדיק ולפי שגדול העונה אמן יותר מן המברך לכן איש אמונת עונה אמן הוא יותר מן (שם כח) רב ברכות היה יעקב בן צ"א מנין אמ"ן כשנולד יוסף נרמז לעיל בפסוק כי ב"ן זקני"ם הו"א לו ז"ש טו"ב ויוסף בן י"ז שנה שהיה בן טו"ב לכן (שם כב) הוא יבורך ועוד (שם) כי נתן מלחמו לדל כמ"ש יעקב למה תתראו שהיו כרשים ודלים והוא כלכל אותם בימי רעבון לכן חשב יוסף שהוא יברך והשיב יהודה בי אדני נתקיים טוב עין וטוב רואי והוא יברך לע"ל על הכוס כי בעל הבית בוצע ואורח מברך שהוא משיח נקרא אורח הוא יברך לע"ל וכן בתיקונים (ירמיה ט) מי יתנני מלון אורחים על תרין משיחין גביע כוס אריך ע"ס אריך שהוא סוד כוסי רוי"ה אר"ך לוגין גם י"ג פעמים ע"ב הוא סוד חסד העליון שהוא כלול מי"ג תיקוני דיקנא שהם באריך שם היא קבורת משה שנקבר בי"ג מכילין דרחמי בסוד אריך ורמז יוסף שיבא גואל חזק ממנו שהוא משה שלקח (שמות יד) עצמות יוסף עמו דייקא כי יוסף סוד יסוד זעיר שהעלה הארתו עם יסוד אבא שהוא משה מתמן נפלו ס' ריבוא היא עוד ו' הוא מתרבה מן ו' ס' ת' ר' ו' אלף ס' אלף ת"ר אלף לכלם נתן חליפות שמלות רמז להם סוד גלגול נשמות של עשרה הרוגי מלוכה שנחלפו בגופן אחרים לאיש עבור עון (שמות כא) וגונב איש ומכרו ז"ש לאיש זה העון גורם גלגול ולבנימין נתן חמש חליפות שמלות לסוד גואל שיצא עמנו מרדכי שהי' מלובש ה' לבושים בפ"ק דמגילה אבל סוד גואל שיצא ממנו אליהו הנביא כמ"ש כ"י פ"י המדבר אליכם בגי' אליה"ו הנבי"א כיזה הי' הויכוח יוסף שיהיה בנימין אצלו מאחר שהוא בן יוסף ומן בנימין יצא אליהו שיבא

(מלאכי ג) לפני בא יוסי"י הגדול והנורא ורזא דא אליהו בארבע ר"ל שנתגלגלה נשמתו ה"פ דהיינו מתחלה נשמת נדב אביהוא אחר כך פנחס ואח"כ בני עלי ואחר כך בני שמואל ואחר כך באליהו נמצא שאליהו הוא החמישי לכן נתן לו חמש חליפות שמלות שנתחלף ה"פ והעורבים של אליהו מוכיחין שהיו שני אנשים ולתקן על בשר קודש שקלקלו ואח"כ ניתקנו:

רד"ה אלי אל תעמוד. ר"איתי (קהלת ד) ד"מעת ה"עשוקים ואין להם מנחם בכאן רמז לו יוסף ליעקב שעיקר ירידתו של יעקב למצרים ללקט ניצוצות טהורות אשר באו לטיקלא ונשבו בתוכה ז"ס (ישעיה מט) לאמר לאסורים צאו (שמות יא) מבכור השבי עד בכור השפחה שהם דחלא דמצרים ודחלא דכנען כדברי ר' יצחק בזוהר פ' אחרי מות מצרים דחלא דלהון שבי וכנען דחלא דלהון שפחה. אמר ומושל בכל ארץ מצרים ולא אמר ולמושל בל' כמ"ש לאב לפרעה ולאדון כן הל"ל ולמושל אבל הענין ע"ד (תהלים כב, כי לי"י המלוכה ומושל בגוים הל"ל וממשלה בגוים אבל שגם מושל שהוא שר של גוים יהיה נכנע לע"ל וכאן אמר שיוסף נעשה אדון גם מושל על כל ארץ מצרים ואמר ג' לשונות לקבל ג' עולמים נגד עונם עשיה לאב לפרעה ומן סטרא דדינא קשי' ואדון לכל ביתו לקבל רוח יצירה מושל בכל ארץ מצרים עליונה ז"ש ויישם בארון במצרים היא מצרים העליונה בינה (איוב מא) אחד באחד יגשו ורוח לא יבא ביניהם זה יהודה ויוסף כי יוסף הוא משך הוא"ו כנודע ויהודה סוד ה"י דגל רביעי במרכבה מלכות בית דוד אחד בגי' וא"ו באח"ד גי' ה"י לפי שהם סמוכים בא"ב ורוח לא בא ביניהם וזהו הסוד ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני שבי שם של אד שהיא ה' אחרונה:

מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו ש"מני א"לקים ל"אדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמוד. ר"ת (בראשית כא) אש"ל שבזכות אשל של אברהם עלה לגדולה זו כמ"ש מזוהר וינס החוצה בזכות אברהם (שם טו) ויוצא אותו החוצה ידוע מ"ש המקובלים שמצרים הוא מצר לקדושה ז"ס וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו מאי אשר לו ר"ל שבאמת מרכבה שניה לקדושה מצרים ומאחר ששר שלה הוא ראש על כל הקליפות כן פרעה שלמטה היה ראש על כל ע' שרים שלמטה וזה היה טעם שעבד לא היה יכול לברוח מן מצרים לפי כשהם תחת ממשלה שפילה אזי אותו השר שיותר גבוה ממנו לוחם עם מי שהוא תתתיו ובזה יש תקוה לעבד לצאת ממנו אבל מאחר ששר א מצרים הי' הכפתור כמ"ש בזוהר ע"פ (שמות יד) ויסר את אופן מרכבותיו שבזה האופן תלוים כל המרכבות ומאחר שהיו באים ישראל תחתיו והוא הראש אין רשות לשום שר בעולם שיצא משם רק על ידי הקדוש ברוך הוא בעצמו שהוא (קהלת ה) גבוה מעל גבוהים

ולכן עשה הקב"ה שפרעה בעצמו שהוא למטה במדריגת העורף למעלה נתן הטבעת ליוסף ואותה הגדולה שהיתה ראויה להיות לפרעה נתן הוא בעצמו ליוסף כמ"ש על פיך ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך ונמצא כשעשה פרעה ליוסף משנה למטה באותה שעה ניתנה גם כן הממשלה והשררה מן פרעה למעלה שהוא שר שלו שהיה באותו שעה דומה שר של מצרים אחר כך כשאמר (שמות יב) בכל אלקי מצרים אעשה שפטים נעשה שר של גיהנם ע"כ ניתנה גם כן ליוסף הרי פי' וירכב אותו במרכבת המשנה אשר ראוי היה להיות לו לפרעה שיהי' הוא משנה למטה כדרך שר שלו למעלה כדי שיהיה הגדולה ליוסף זה שאמר במדרש מאני פרעה. יודע אדם אני של הקב"ה כשאמר אני אשא וגו' ז"ש יוסף שמני לאדון לכל מצרים ומאחר שאני מושל עליהם לכן רדה אלי רמז לו שלא יהיה במצרים רק רד"ה שנה כי עבר שנה שאמר יעקב רד"ו ומורא עלתה על ראשו שלא יטמאו ביניהם ז"ש ונחיה משם ויוסף אמר אל תעמוד שם וכן אמרו האחים לגור בארץ באנו שלא יהיה רק מנין גו"ר ולא כמו שתשב פרעה שיהיה עוד ק"ל שנה במצרים כמ"ש והק"ל נשמע בית פרעה כל שנותיו של יעקב לכן שאל פרעה ליעקב כמה ימי שני חייד שחשב שלא הועילה זכותו של יעקב שנחשבין לגירות וצריך כל ק"ל שנים להשלים במצרים ז"ש ונחי' משם וכשתוסיף ק"ל על ר"דו הרי ש"ם. ז"ש יוסף והאדמה לא תש"ם ר"ל לא הי' ה' שנה גם לא ש"ם שנה ז"ש תש"ם:

אל תירא מרדה מצרימה אנכי אעלך גם עלה. בדרך הפשט משל הדיוט לטובה נשברה רגל פרתי אל תחשוב שיהיה לך ירידה במצרים כי אדרבה לגוי גדול אתה שם ויהיה לך עלי' אחר עלי' ז"ש גם עלה בתכלית הגובה שהם עולים עולים עד לרקיע יי"ן יש"ן בגי' ת"ל תיקנו במצרים אותן ת"ל היין ישן מן (דברים לב) אשכלות מרורות למו וז"ס כוס של ברכה על כוס יין מל"א נוטריקן א"שכלות מ"רורות ל"מו לתקן זה. תכלית ירידה למצרים כתכלית ירידת הצדיק לגיהנם להעלות משם ניצוצות הנידחות כד"א (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל ומעלה עמו נשמות רשעים הנידחים וז"ס לקיטת הכסף שליקט יוסף במצרים ע"ס ניצוצית נשמות טהורות שהיה במצרים מן המאנין תבירין וז"ס וירא יעקב כי יש שבר במצרים על שברי כלים ס' רבוא שברים יש בכלי והוצרכו לצאת ס' רבוא להשלים הנפשות והניצוצות לכן הי' בני יעקב ע' נפש ללקט מן ע' של כתנות עור שהי' בא' אור נשמות שכל שבעים נפש ז"ש (בראשית כד) וכל טו"ב אדוניו בידו דאי' גבי ע"בד אברהם שהוא מטט"רון ממונה על נפש שכן ב"את ב"ש נפש ט"וב וז"ש וכל טו"ב מצרים לכם הוא וכדרז"ל יי"ן יש"ן בגי' נפ"ש בדרך רמז על אינון ניצוצות המשומרת בענ"בים משמת ימי בראשית שקודם חטא של אד"הר היו הנשמות תלוין

בענבי' כאשכול ומשבאה חוהוסחטה ענבים והביאה לו (שם ג) ותתן גם לאשה אז קלקלה העיסה ונטמאה ופרסה נדה וגרמה אשכלות מרורות למו ז"ס יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו כי זה (קהלת ב) חלקם מכל עמלם לתקן נפש ז"ש דע"ת זקנים (משלי יט) גם בלא דע"ת נפש לא טוב (קהלת ז) ויתרון דעת החכמה תחיה את בעליה ז"ש אנכי אעלך לא די שאתה תעלה גם עלה שיעלו משם כל ע' אומות שמפוזרין ניצוצות טהורות ביניהם או רמז על (בראשית טו) גם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול על נשמות טהורות או רמז על (שמות יב וגם ערב רב עלה אתם שהוא גם כן על רפ"ח ניצוצו' שהעלו ממצרים מנין ר"ב כי ירדו לשבור ב"ר ז"ש ערב ר"ב מנין רב עלה אתם ויוסף ישית ידו על עיניך כי יוסף הורד למצרים לשבור ב"ר שהוא (משלי יג) צדיק אוכל לשובע נפשו לתקן הנפשות גם עלה ג"ם ערב רב עלה וממי באין אלו הניצוצות ויוסף וגו'. גם רמז שירידתם למצרים לתקן העיסה שקלקלה חוה כמ"ש ותתן ג"ם לאישה בראשית ד) והבל הביא ג"ם הוא שהוא שיעור עיסה ג"ם ביצים וע"ז במסורה ו' פסוקים שיש בכל א' ה' תיבות סמוכים זה לזה כל א' ב' אותיות כי ב' עיסות הן טמא וטהור קין מסטרא דעיסת כלבים שפטורה מן החלה והבל הביא ג"ם הוא מנתה שלו עשרון חייבת בחלה. (בראשית ו) נח את שם את חם הקב"ה חלק האדם על ב' סטרין שתרווייהו יהי' נוחין למעלה ולמטה הן סטרא דקדושה את ש"ם הן ס"א את חם כי כל מעשה אלקים הם בתכלית היופי עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע ז"ש כי גם זה לך בן שגם הקליפה לצורך העולם נבראת שתהי' שומרת לפרי כמ"ש קין (שם ד) השומר אחי אנכי שנבראתי להיות שומר שלו שהוא בפנים ואני בחוץ ומשבא סמאל והושיב ידו (איוב לט) כעת במרום תמריא שהמריד כל בני עולם אתמר עליו ונתקנא באדם וחוה ובא לרכוב על גמל ואמר גם לי גם לך לא יהיה (נחמיה ב) אין זה כ"א רע לב לכן נשבע הקב"ה (שמות יז) כי יד על כס יה שמואל א כ) על כן לא בא אל שולחן המלך ודחוהו חוץ לשלש מחיצות ז"ש ואנכי אעלך ממצרים לתקן העיסה ז"ש גם עלה לכן מיד נצטוו לאכול מצות שהוא סוד שיעור מצה כשיעור עשירית האיפה ג"ם בצים לתקן רזא דמהמנותא. ומי יתקן ג"ם שיעור חלה ויוסף ישית ידו כי משי"ח ב"ן אפרי"ם בגי' של"ש סאי"ם שהוא סוד איפה שמשלים ממנה עשירית איפה ובזוהר שהי' יעקב מתיירא אם ירד למצרים מה יעשה עם בניו ואם יקבר שם להגן בעדם הלא יקבר בין בשר חמורים והקב"ה השיב אל תירא על בניך כי לא יהיה להם ירידה רק לגוי גדול אשימך שם שלא מת יעקב עד שראה ס' רבוא מבניו וא"ת מה יעשו ישראל מפני הזאבים לז"א אנכי ארד עמך והקב"ה יהיה הגואל והשומר ומה שהיית מתיירא שהנשמה שלך יהיה באדמה טמאה ז"ש אנכי אעלך

שתהי' קבור בין אבותיך וא"ת מה מועיל שיבא אחר המיתה לא"י הלא ארז"ל עליהם אומר (ירמיה ב) ותבואו ותטמאו את ארצי לז"א גם עלה ר"ל גם נשמה שלך אעלה אני בעצמי לעלות מעלה מעלה שלא תטמא מגוש ארץ עמים. וא"ת מי יהיה להם מוציא ומביא למטה לז"א ויוסף ישית ידו על עיניך ר"ל על אותו עין שאתה מעיין ומתבונן איך לעשות עם ישראל השרוים בצרה שיהיה להם למטה שומר הלא יוסף קבור בשביל זה בנילוס שיגין על ישראל ולא יכלו ישראל להעלות משם עד שלקחו ארונו של יוסף. ובזוהר פ' שמות שבשעה שהיתה ירידה להם גם שכינה יש לה ירידה ז"ש אנכי ארד עמך מצרימה וכן כשיש ליעקב עליה גם השכינה יש לה עליה ז"ש ואנכי אעלך אז גם עלה ר"ל השכינה עם כל חיילותי' עולים עמהם כמ"ש (שמות י) והוצאתי את צבאותי את עמי בני ישראל. או כדברי ר' יהודה תרין נדרין נדר קב"ה ליעקב חד דייחות עמו לגלותא וחד דמסקיני' מקברי' למיתי בחדוותי' דסייעתי' קדישא לדיירי עם בנוהי הה"ד אנכי ארד בגלותא ואנכי אעלך גם עלה כד"א (יחזקאל לז) והעליתי אתכם מקברותיכם וכתיב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים. וא' שגילה לו סוד נוגה מלך ארמית ז"ש אנכי ארד ע"מך ע"בד מ"לך כ"ושי ארמי אובד אבי וירד מצרימה ויגר שם יג"ר סהדותא כי שם נתקנה באונקלוס הגר ונתהפך כ"נען מ"לך ע"רד שיש (הושע יב) בידו מאזני מרמה לעשוק אהב לעשוק (קהלת ד) דמעת העשוקים אשר אין להם מנחם ז"ש ויוסף ישית ידו על עיניך כי (משלי ד) ואור"ח צדיקים כאו"ר נו"גה ז"ס ב'ן זק"נים ה"וא לו בגי' או"ר נו"גה כי יוסף הוא צדיק (איוב כב) ותגזר אמר ויקם לך ועל דרכיך נג"ה או"ר ולכן ס"ת ב"ן זקני"ם הו"א נוטריקון נו"גה מ"לך א"רמית שהוא סוד (צפניה ג) נ"וגי מ"מועד א"ספתי את שלומי שע"ז אמ' ההוא רשע (במדבר כג) ה"ן ע"ם כלבי"א יקו"ם בגי' יוס"ף והוא סוד אמ"ן מנ"א בידו הימנית איל ובידו השמאלית שעיר לנקום נקמת אילו של יצחק ושעיר של יוסף עד שבא משה וחטף מידו איל בקרבן פסח ועל השעיר ניתנו י' הרוגי מלכות תמורתן (קהלת יב) ביום שיזועו שומרי הבית והתעותו אנשי חיל (דברי' לב) בנים לא אמון בם הסוד ונתתם חמשית לפרעה שהיו מן הראוי להיות ת"ל שנה בגלות וקושי השעבוד כמנין נפש של אד"ם הר וראה הקב"ה לדלג (שיר ב) על ההרים ולא היו רק חמישית היינו פ"ו שנה משנולד מרים וזהו ה לכם זרע. ואלו הד' חלקים הניח לגליות ארבע מלכיות שהי' מן הראוי להיות בעינוי וצער גדול כמו גלות מצרים ד"פ פ"ו עולה שמ"ד וזהו מ"ש (דברים ד) השמד תשמדון עד השמדך והקב"ה הקדים ב' שנה וגם האריך הגליות שלא יקוים ח"ו השמד תשמדון שאילולי היו בכל גליות רק פ"ו שנים והי' קושי השעבוד לא היו יכולים לעמוד בהמשהרי במצרים (בראשית יג) וחמשים עלו

בני ישראל א' מחמשה וכ"ש בגלות אחרון וכשם שפ"ו שנים של גלות מצרים מלאו ימי הגירות והעינוי למהר הקץ כן בהיפך הגליות אחרות אריכות הגלות מצרף הפ"ו של הקושי השעבוד וזהו הסוד שהיו בגלות בבל פ"ח שנים כמ"ש שבעים שנים לפקידה וי"ח שנים אח"ז ואלו הפ"ח לא נחשבו רק פ"ו כי הקדים ב' שנים לונושנתם וע"כ מכח אלו הב' שנים נא נתקיים בהם השמד וזהו הצדקה שהקדים ב' שנים ודוק: וזה שנאמר רק אדמת הכהנים לא קנה בסוד שלא היו שבט לוי משועבדים במצרים ויוסף ישית ידו על עיניך ישי"ת עולה תש"ך צירופי בראשית כי יוסף הוא (משלי י) צדיק יסוד עולם וישת עליו תבל ותיבת בראשית עם תש"ך צירופיו הוא סוד לכל העולמות.

ה"א לכם זרע. ה"מן א"חשורוש (תהלים קכו) הזורעים בדמעה ברנה יקצורו כי עמלק אחיזתו במצרים וע"כ ויבא עמלק ואלו שבעים יום שספדו ליעקב גרמו ע' ימים שבין איגרת לאיגרת כדאי' במדרש רבה ויוסף שהוא שטנו של עשו שלט על המצרים באותו פעם ע"י התבואה שנתן להם ונעשו עבדיו (שם קיד) ובצאת ישראל ממצרים ועדיין לא נתקן חטא של המכירה מכל וכל וע"כ בא עמלק שלא שמרו שבת לתקן מדתו של יוסף וע"כ נתעורר חטא מכ"י בימי המן שהוא עמלק ונגאלו ע"י מרדכי שהוא מבנימין שלא היה לו חלק במכ"י. ארז"ל שקרא ק"ש בשעה שבא אליו יוסף הוצרך לתקן קלקולו כי בשעה ששלחו יחידי יוסף צדיק יסוד בלא לויה קיצץ ועשה פירוד אחר כך הוצרך לתקן וכן במיתתו כשקרא לבניו הוצרכו ליחד שמע וברוך יחודא עלאה ותתאה וע"י קריאת יוסף הוצרך לתקן הכל ועכ"פ לא הועילה עד שיצא ממנו א"ביר י"עקב רב"י עקי"בא. וכן בשעה ששלחו התעסק ביחוד שמע ז"ס הלא אחיך רועים ב'ש'כ'ם ברוך שם כבוד מלכותו ועתה לכה בה' מורה על כ"ה אתוון של יחודא דשמע הלו"א מלא בו' בגי' מ"ב פרשה קדמאה של שמע קריאת שמע שעל המטה פ' ראשונה (שיר ג) מפחד בלילות וז"ש אשריך ר' עקיבא שיצאה נשמתך באחד ר"ל ביחוד קב"ה ושכינתיה כי מיתתן של צדיקים עושים יחוד וזווג כמו שהם עושים במעשיהם הטובים בחייהם וק"ו על הריגת השם מייחדין לעילא לעילא תרין שילוטין רזא דעייל רזא דנפיק והאר"י ז"ל בס' הכוונות כתב שהי' הרוגים היו כפרה על י' שבטים והשכינה נשתתפה עמהם ויצאת נשמתו של ר"ע שהיה בן גרים ונפשות תלוין בשכינה גרי צדק גם כל אחים קשורים זה בזה ור"ע היה יחידי לכן בא הוא בשכינה ז"ש יצאת באחד זה הקב"ה ז"ש (איוב כג) והוא באחד נשמתו היתה עבור הקב"ה שנקרא אחד (שם) ומי ישיבנו אז (שם) ונפשו אותה ויעש כי כל ימיו הי' מצטער ע"ז מתי יבא לידי ואקיימנה ש שתוק כך עלה במחשבה לפני ר"ל שכל ימיו היה מעלה במחשבה שימות על קדושת השם ומאחר שכל ימיו נפשו אותה

בזה שימות על ק"הש עתה ויעש או שתוק כך עלה במחשבה לפני סוד הגלגול שהוא עבור השכינה שנשתתפה עמהם:

ימי מגורי מאה ושלשים שנה מעט ורעים. כדי לתקן עון אד"הר באותן ק"ל שנה עמד במי גיחון והוליד שידין רוחין ולילין לכן קראן רעים סוד אלו השדים הנבראים מבעלי קריין הם טפות נשמות קדושות שמתלבשים בגוף שידין ולילין הנעשים מן (משלי ב) אשה זרה לילית וחוזרים להיות רעים מצד הרע ואמנם אלו הנשמות היו צריכין תיקון ז"ס והק"ל נשמע בית פרעה על אותן נשמות העשוקות שהיו מסטרא דלילי' ופרע"ה הוא פ"ה ר"ע תנין גדול הרובץ בתוך יאוריו לכן גזר (שמות א) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו כי יאורה דכר היאורה נוקבא בסוד דג דגה חובל חבלה ולכן כל ק"ל שנים הראשונים שהיו ישראל במצרים כל אותן הנשמות שנולדו בק"ל שנים הראשונים הי' אותן טיפין שהוליד אד"הר באותן ק"ל שנים בשידין רוחין ולילין וכשנולד משה אז כלו ופסקו כלם והוא התחיל להיות מצד הטוב ולא מצד הרע כראשונים ז"ס (שם ב) ותרא אותו כי טוב הוא ות"רא בגי' אד"הר ז"ש בזהר שאז נתקן חטא חוה (בראשי' ג) ותר"א האשה כי טוב העץ למאכל הנה יעקב א' לבניו רדו שמה ונחיה משם ולא נמות לבא בקדושה ולא בקליפה משלי ה) שרגליה יורדת מות רדו ש"מה אותיות משה כי מן רדו צריך לנכות כל פ' שנה של משה שאז היו הנשמות מסיטרא דטוב נמצא שלא נשארו רק ק"ל שנה כנגד ק"ל שנה של אד"הר שהוליד שידים ואח"כ הוליד שת בדמותו ובצלמו כן לאחר ק"ל שנה שהיו במצרים נשארו פ' שנה של משה שהוא דמות ש"ת ז"ש כי מן המים הזדונים משיתיהו שהוא היה דוגמת ש"ת ועד אותו יום כל הבן הילוד הי' מן סוד יאורה שהיא לילי' ושופרי' דיעקב מלשון (איוב כו) ברוחו שמים שפרה מלשון תיקון מעין שופרי' דאד"הר ופרעה שידע זה אמר כל טוב ארץ מצרים לכם הוא ואותם הנשמות מל יוסף במצרים כדי לצרף וללבן אותם וניצוצות אלו באו בדור המבול ובדור הפלגה גם הם חטאו בעון זה שהשחיתו זרעם ויוסף ברית העליון הכניס והחזיר אותם לקדושה ז"ס ואת העם העביר יוסף לערים מקצה גבול מצרים אלו שהעביר יוסף הם אותם שמל וטלטלם לצרפם וללבנם ואלו הם ערב רב ז"ש יעקב רב עוד יוסף בני חי שיוסף החיה בברית מילה ערב רב שמל אותם ולפי שארץ מצרים ערות הארץ ויוסף סוד ברית לכן גלו לשם וע"י יוסף ניתקן הכל ז"ש מקצה גבול מצרים שהיא סוד ערות העביר או"תם על אות ברית קודש. ענין סוד רבי ואנטונינוס רזין עילאין אית בהו שהראו לרבקה לסוף הימים שהלכה לדרוש את י"י ארז"ל משיח חוורא דבי רבי שמי' כמ"ש לעיל כל תיקונים שתיקן ר' שהיה דיוקן של יעקב ור' פנחס בן יאיר בדורו דיוקנו דאברהסוד גי"א נ'א'י

נ"הרא בגי' א'ש'ל של אברהם. ז"ש גבה טורא בנייהו. רבי ור' נתן הם סדרו ששה סדרי משנה (בראשית ז) שנים שנים באו אל נח כמו שתורה שבכתב ע"י משה ואהרן וכן מימות משה לא מצינו תורה וגדולה במקום א' עד רבינו הקדוש כמו שמשה שהוא (ברכות דף נ) סוד תפארת פרק הרואה זה מתן תורה לא היה יכול משה לקבל תורה עד שהיתה אצלו קלסתר פנים של אברהם אבינו שהוא סוד גדולה מדתו (ד"ה א כט) לך י"י הגדולה זה אברהם נמצא שהיה תורה וגדולה במקום א' כן בימי ר' שהוא גילגול ני"צוצו ש"ל י"עקב א"בינו תיקן משנה תורה שבע"פ הוצרך ג"כ להיות תורה וגדולה במקום א' והיה לבוש חילוק של תפא"רת שהוא מדתו של יעקב כמו שמשה כליל תפארת בראשו בעמדו על הר סיני כן הוא לבוש ג"כ חלוקא דרבנן מן יעקב ואנטונינוס מן עשו שלא רצה להסכים במתן תורה בימי משה (דברים לג) וזרח משעיר למו ועתה מצא רבי חן וחסד בעיני אנטונינוס וקבץ מכל תפוצות ישראל ולעשות אזנים לתורה שבע"פ אח"כ על תלמוד בבלי הוצרך ג"כ רב אשי ורבינא למצוא חסד בעיני שר פרס שהיה ג"כ ריש גלותא והיה ג"כ תורה וגדולה במקום א' כמו שרבי היה כן ר' נתן היה דיין ונחית לעומקי' דדינא דרגי' דיצחק ושניהם סדרו מסכת אבות ר' סידר מסכת אבו"ת למפרע ת"ורה ו"גדולה ב"מקום א"חד הן הן אבות העולם וכן אבות דר' נתן האי מאן דבעי למהוי חסידא סבא אברהם ליקיים מילין דאבות. משמת רבי ב"טלה י"ראה ק"דושה ע"נוה ר"ת יעק"ב למפרע ב"טלה ק"דושה ע"נוה י"ראה כלול מג' גווני אבות מסיטרא דאברהם בראשית כב) עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה מסטרא דיצחק קדושה מסטרא דיעקב ענוה ואית דאמר עקב ענוה אברהם וענותך תרבני ענין זריחת השמש שהיה לו ליעקב היה לרבי ביום פטירתו נתתי ל"ך שכ"ם א"חד על אחיך ר"ת אש"ל של אברהם שהוא תיקן עץ הדעת ויוסף הוא גמר התיקון רגל רביעי וזהו התיקון נתן לו יותר על אחיו שיתקן הוא ומצד זה בא לו חלק הבכורה:

ויחי

ויחי בירושלמי דזרעים ויחי ר' יהודא בציפורי שבע עשרה שנה. ברזא דגלגולא שהיה נ"יצוצו ש"ל י"עקב א"בינו לכן נקרא סתם נ'ש'י"א' בגמרא (ע"ז) ואנטנינוס היה ניצוצו של עשו הרשע (יחזקאל לב) שמה אדום מלכיה ולא כל מלכה וזה שהשיבו מבית דינו של שם לרבקה כשהלכה לדרוש את י"י שהיתה מצטערת למה זה אנכי הריתי לשניהם בבטן אחת מדוע נשתניתי משרה הצדיקה שיצא הפסולת של סיני הכסף ע"י הגר שפחת שרה ועתה סיגי הזהב של יצחק היה להם ג"כ ליצא מן אשה אחרת וזה שהשיבו לה

שני גיים בבטנך שגם סופו של עשו ליטהר ע"י אנטנינוס שלא פסקה משולחנו לא צנון ולא חזרת. וכמו שיעקב תיקון פרצוף אד"הר עץ הדעת להיות טוב ולכרות רע כמ"ש אברהם באומרו אחר תעבורו אלה תולדת יעקב לידתו וביאתו לעולם לתקן טוב שהיא יוסף (ישעיה ג) אמרו צדיק כי ט"וב ואל אותו הבקר רץ אברהם לתקן מ"הד הקשה להיות רך וטוב ויתן אל הנער לעשותו כי הוא ע"בד א"ברהם מיטט"רון (בראשית כד) כל טוב אדוניו בידו לכן היה יוסף בן י"ז טו"ב כשנתגלגל הדבר שירדו ע"י למצרים וכמ"ש פרעה כל טו"ב ארץ מצרים לכם הוא ולפי שיוסף הביא דבתם רע"ה התעורר הרע מאד"הר חיה רעה אכלתהו (תהלים קיב) טו"ב איש חונן זה יוסף (שם לז) וצדיק חונן ונותן שהוא במקום חנוך דאתמר עלה חננ"י אלקים וכי יש לי כל ואותן השנים שהיה יוסף במצרים היה בנימין הצדיק משמש ערסוי תחותוי. ז"ש יוסף אלקים יחנך בני שאתה הוא במקום חנוך במקומי כל אותן השנים (שם קיב) יכלכל דבריו במשפט זה יוסף שנקרא כלכל וכל המזמור עליה דיוסף מזמור זה בדרך א"ב כי כ"ב שנה היה יוסף מופרש מאביו לכן למדו יעקב שם של כ"ב היוצא מכתונת פסים לכן כשהגיע יעקב למזמור קי"א סוד אלף שהוא יוסף בעלמא עלאה אמר זה המזמור עליו גם על כל דרגין דרתיכא (שם) אשרי איש שגבר על יצרו כאיש ירא את י"י וכה"א את אלקים אני ירא יוס"ף הצדי"ק בגי' שס"ה במצותיו חפץ מאוד שכלל כל מצות לא תעשה שבתורה וזכה בזה שגבור בארץ יהיה זרעו ושקבל ברכות (שם פ) לפני אפרים ומנשה עוררה את גבורתך (שם קיב) דור ישרים יבורך א"ת יבורך אלא יברך שבך יברך ישראל שכל הדור ישרים יבורך בשבילם וכן אמר יעקב יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ר"ל שכל י"ב שבטים נקראו ע"ש אפרים ובית יוסף וכמ"ש יוסף בני הס אשר נתן לי אלהים ועל הכלל כולו יצאי בז"ה ר"ל כל י"ב שבטים נקראו עליהם גם על מעשה דפוטיפרע שזכה להיות גבור וכבש את יצרו ויצאת הזרע על הארץ ויפוזו זרועי ידיו ז"ש בארץ יהיה זרעו בארץ ממש (שם) הון ועושר בביתו ועושה צדקה עם כל בית ישראל עומדת לעד גם תיקן אור של אד"הר וירד למצרים מקום זוהמת חלאת הנחש לתקן ענין נחש כמ"ש כי נחש ינחש איש כמוני ולא דובר שקר ח"ו (במדבר כג) כי לא נחש ביעקב אבל שבא לקראת נחש לתקן וכרת ערלת הקליפות כמ"ש וכל אשר יאמר לכם תעשו ז"ש (תהלים קיב) זרת בחושך אור לישרים ותיקן תלת גלגולים נר"נ ז"ש (שם) חנון ורחום וצדיק לקבל תלת קטרין של ג' אבות. ואף שהיה נטוע בין א"הע (שם) כי לעולם לא ימוט משמועה רעה שאמר יעקב עליו חיה רעה אכלתהו (שם) לא ייירא נכון לבו בטוח בי"י(משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח גם כששמע חלומו של פרעה בז' פרות רעות ושבלים רעים לא

ייראו רק מיד השיב אלקיה יענה את שלום פרעה כי גם הרעה נהפכה לטובה שליקט כל כסף בעולם נכון כמ"ש לפרעה נכון הדבר מעם אלקים לעשותו וכל מה שעשה יוסף במצרים לא על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא כמ"ש יעקב את שלום אחיך ולא על עצמך יצאת רק את שלום הצאן שהוא כלל כל ישראל. ז"ש (תהלים קיב) סמוך לבו בטוח בי"י בכל השבטים לא תמצא ס' רק ביוסף כי הוא עומד לקבל ס' של סמא"ל וסטן ז"ש (שם) עד אשר יראה בצריו פזר נתן לאביונים ואת העם העביר יוסף שפזר לכל אביונים בעולם ועשה בזה צדקה לעד עם אחיו שקרנו תרום בכבוד שלא לומר לאחיו שם בני גולה כשאמר יוסף להם למול (שם) רשע יראה פרעה וכעס אבל שניו יחרוק שלא יכול לומר לו מאומה רק תאות רשעים האבד גם על פוטיפר שנסתרס זרע רשע על אברהם ג"כ נאמר מזמור זה (שם) אשרי איש הוא אברהם ירא את י"י עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה וא"ת מאחר שהיה ירא את י"י למה לא שומר ברית מילה מעצמו הלא קיים כל התורה אפילו עירוב תבשילין לז"א (שם) במצותיו חפץ מאוד ר"ל שכל המצות שימר אף שיעשה אותם קודם שצוה הקב"ה אותו יכול אח"כ לחזור ולעשות כשיצוה אותו הקב"ה כדר' חנינא גדול המצוה ועושה משאינו מצווה ועושה. אבל אלו מל את עצמו קודם צוויו לא יכול אח"כ לחזור ולמול כשיצוה אותו הקב"ה ז"ש במצותיו חפץ מאוד שיהיה מצווה ועושה וא"ת ולמה לא צוה לו הקב"ה על מצות מילה רק כשהיה בן צ"ט שנה לא מקודם לכן לז"א לפי שיצחק מטפה קדושה כי כבר הוצרך יצחק לבא לזה העולם בן מאה שנה לקבל מאה מפתחן דברכאין דיהיב קב"ה לאברהם חושבן בראשית יב) ל"ך ל"ך והם מאה שערים אשר זרע יצחק בארץ ההוא שהם נגד מאה ברכות ז"ש (שם כו) ויברכהו י"י ז"ש (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו זה יצחק שמדתו גבורה שיהיה זרעו טהור ואז נולד יצחק וא"ת למה נולד דווקא בן מאה ז"ש (שם) דור ישרים יבורך שהם נגד ק' ברכות (שם) הון ועושר בביתו (בראשית כד) וי"י ברך את אברהם בכל (תהלים קיב) וצדקתו עומדת לעד שהוא תסד שהעולם עומד עליו כי על ג' עמודים העולם עומד (שם) זרח בחושך אור משל לא' שהולך ממקום למקום וראה בירה דולקת שהיה העולם עומד בחושך והוא (ישעיה מא) העיר ממזרח צדק. טוב איש חונן ומלוה כמ"ש במדרש שנתן להם לאכול במדבר מאן יהיב קופר במדבר כשבאו לברך אמר להם נברך כו'. (בראשית כא) ויקרא שם בשם י"י אל עולם שהקריא אל בפי הבריות כמ"ש שמתחלה חונן ומלוה להם אכילה ושתייה במדבר ואח"כ היה (תהלים קיב) מכלכל דבריו במשפט כשלא רצו לברך להקב"ה דבר עמהם משפט לשלם לו. (שם) כי לעולם לא ימוט ע ואברהם היו יהי"ה. שבכל דור ודור צריכין להיות שלשים צדיקים כאברהם

בדור (שם) כי לעולם לא ימוט לזכר עולם יהי"ה מנין יהי"ה שלשים צריך להיות בכל דור ודור לתקן עולם בשלשים ניצוצות מן גוים (שם) משמועה רעה לא ייירא כששמע אברהם שנשבה אחיו הלך אברהם להציל לוט מד' מלכים (שם) נכון לבו בטוח שהציל את לוט ע"י פרידה שיוצאת ממנו. ואם קאי על יצחק אשרי איש ירא את י"י כשהוא מצד היראה כשצוה הקב"ה על עקידה שמח במצותיו חפץ מאוד. מזה זכה שיהיה גבור בארץ יהיה זרעו ודור ישרים יבורך מאותו מעשה והלאה. הון ועושר זבל פרידותיו של יצחק ולא כספו וזהבו של אבימלך זרח בחושך שהוא מסיטרא דדינא (בראשית כז) ותכהין עיניו אור לישרים כדי שיבא ויקבל הברכות לכן כהו עיניו או שיצא ממנו או"ר א"נטונינוס ור"בי ז"ש זרח בחושך שמתוך החושך שהוא עשו מחשיך אפי ברייתא יצא ממנו ג"כ א"ור שני גיים. טוב איש חונן יכלכל דבריו במשפט כי הוא מצ"הד מלך במשפט. ואם הוא על יעקב שכלול מכל תרי"ג מצות כי אברהם כולל רמ"ח מצות עשה לכן תחלת דבורו של אברהם פתח הקב"ה במצות עשה לך לך מארצך אבל יצחק כולל מצות ל"ת מצ"הד לכן תחלת דבורו של יצחק פתח הקב"ה עמו (שם כו) אל תרד מצרימה היא מצות ל"ת. ויעקב איש תם מושלם משני צדדין יושב אוהלים באוהל אברהם שהוא כלול רמ"ח מצות עשה ובאוהל יצחק שהוא כולל שס"ה מצות ל"ת. עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי כי זה לבוש של הקב"ה ז"ש אשרי איש זה יעקב שהוא כלל מצות עשה ומל"ת ז"ש ירא את י"י זה מצות ל"ת במצותיו חפץ מאוד זה מ"ע גבור בארץ יהיה זרעו על כלל השבטים. הון ועושר בביתו ויפרוץ האיש בבית לבן. זרח בחושך שכל ימי היותו אצל לבן נתכוון לרעות צאן קדשים הם ישראל לקבל רצוצות הנידחות בתוך החושך להיות אור לישרים ותלת גלגולין קא חשיב. בספר התמונה מסטרא דאברהם חנון מסטרא דיעקב רחום מסטרא דיצחק צדיק כל כוונתו של יעק"ב על טו"ב של א"ה ז"ש טוב איש חונן מסטרא דאברהם יכלכל דבריו במשפט מסטרא דיצחק. ולא כנגד עצמו עשה כל מעשיו רק כי לעולם לא ימוט על כלל כל העולם כלו יצא. משמועה רעה שאמר טרוף טורף יוסף חיה רעה אכלתהו לא ייירא כי נכון לבו בטוח יהיה בי"י ולא רצה לקבל תנחומין עליו ואם יתמהמה חכה לו ואלו היה חושב שמת כבר נגזרה גזירה על המת לשכוח מן הלב אלא שנכון לבו בטוח בי"י שהוא חי, לכן מאן להתנחם סמוך לבו ע"ז שהוא חי עד אשר יראה בצריו כי עשו שמח שמחה גדולה שנאבד ממנו שטנו ז"ש יעקב לעשו רב עוד יוסף בני חי ר"ל עשו נקראר"ב כמ"ש יש לי ר"ב אחי רב יעבוד צעיר והוא ר"ב ה"חובל רבן של כל מלאכי חבלה וכל אותן השנים היה שמח עשו בחשבו ששטנו אינו בעולם ז"ש רב אין לך לשמוח אלא עוד י"וסף ב"ני ח"י ובר"ת נרמז שהוא חב"י ח"נוך

ב"ן י"רד נגד רב החובל שלו רבן של כל המלאכים וכל טו"ב אדוניו בידו פז"ר בגי' זעי"ר מדתו של יעקב הוא קיבל עם אבותיו הגלות צדקת פזרונו עשה שפזרן בין א"הע ז"ש פזר נתן לאביונים הם ישראל שנקראו אביוני עמך ובזה צדקתו עומדת לעד ר"ל שירשו ג"ע כי הברירה נתן הקב"ה לאברהם או גיהנם או גליות ובבל הוא הגליות לפזר כדי שקרנו תרום בכבוד רשע זה עשו יראה וכעס כשראה מי המחנה הזאת אשר פגשתי שיניו יחרוק שנקוד על וישקהו ששבר שניו והיו קהות ובזה (תהלים קמ) זממו אל תפק תאות רשעים תאבד. או על יוסף שעמד ונשתרבב נגד אמו רשע יראה וכע"ס בגי' יוס"ף אבל הוא שתאות רשעים תאבד. ולפי שעיקר ירידת ישראל למצרים לתקן טוב לכן בא הכתוב והודיע שהקב"ה עשה (שם קמה) רצון יראיו שכל ימיו היה מצטער על אותן י"ז שנים שהיה יוסף חי ונאבד ממנו נתן לו הקב"ה טו"ב שנים לרמוז שתיקון טו"ב של עץ הדעת הוא ביוסף לכן ויקרא לבנו ליוסף דייקא כי בו תלת יסוד שהכל תלוי עליו ולפי דברי הזוהר שבא אליו אברהם יצחק בשטת מיתתו ז"ש ושכבתי עם אבותי שבאו אחריו אברהם ויצחק ושכינתא על גביהן ולפי שיוסף הוא תשלום המרכבה כמבואר בסוד ויאמרו א"ליו שנקוד על אי"ו רמז על ג' אבות שסודם א"יו א"ברהם י"צחק ו"יעקב וליתא למתניתין מקמי' דאיהו רזא עלאה:

דרשתי במסכת עירובין אההיא מתניתין אבל סוד מתניתי"ן הוא סוד תת"קס לכן פתח במסכת זרעים שהוא התחלת המשניות מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן רזא דמלה משה למד תורה שבע"פ במ' יום שהיה עולה להר כי סוד מתני"תין הם תתק"ס שעות שיש במ' יום ובמ' לילה. מ"פ כ"ד שעות הרי תתק"ס היא סוד שיעור מקוה דלעילא כי יש במקוה תתק"ם לוגין שבהם טובלין המלאכים בכל יום בנהר דינור ז"ס ש"מע י"שראל שהוא בגי' תתק"ס עם ז' אותיות והכולל וכן אחד במלוי אל"ף חי"ת דל"ת עם האותיות שר החסד דלעילא שבידו המקוה שהוא מיכאל כ"ג כמ"ש בכנפי יונה על ברוך שאמר מיכא"ל כת"ם פ"ז בגי' תתק"ס טפחים של מקוה ולדעתי (ירמי' יד) מקוה י'שראל י"י מ"ושיע ב"עת צ"רה בראשי אתוון בגי' מיכא"ל מלא"ך ז"ס מאמתי קורין את שמע שהוא סוד תתק"ס דלעיל"א חיילות לקבל תתק"ס הס"א כי ישמעא"ל סמא"ל עש"ו ג"כ בגי' תתק"ס עם ג' תיבות הן הן תתק"ם חיילות לקבל תתק"ס דימינא שבסטרא דטהרה והן הן אנשים מרגלים מקוה של אנשים ג"כ ים מקוה של נשים לילי"ת מחל"ת תרווייהו כוללין עמהם מחנות כמנין התק"ס כי לילית רוכבת על ת"פ בחושבן שמה לילי"ת מחל"ת בגי' תע"ח בחושבן שמה והם עליהם הרי תתק"ס שנית לקבל אלו שני חיילות תתק"ס היו ג"כ בירושלים ב"כנ

מנין (ישעי' א) מלאת"י שהם ב"פ ת"פ הרי תתק"ם ז"ש באברהם (בראשית יד) ויר"ק אבר"ם א"ת חניכיו ג"כ בגי' תתק"ס שמסטרא דחנוך ז"ס חניכיו כתיב ז"ש (שם יב) ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה במלת וי'ס'ע' נרמזין נוטריקון י"שמעאל ס"מאל ע"שו שהלך אברהם לתקן בימין לקבל חיילין דלעילא ז"ס מאמתי ר"ל מצד הפחד ואימה שבאו מקטרגין בערבית קורין את שמע כי (עובדיה א) בית עשו לק"ש ואינם יכולים לגרש אותם החיילות רק בק"ש כמ"ש יעקב למלאכים ממש ששלח כ"ה תאמרון לאדוני לעשו ר"ל אם רוצה אתה לגרש את חיולות עשו צריך אתה לומר כ"ה אתוון דיחודא שהוא סוד פסוק ודברים ו) שמע ישראל ואמר ב"פ כ"ה כ"ה אמר עבדך יעקב לקבל ערבית ושחרית ז"ש משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן הן הן הכהנים דלעילא שהולכין לטבול במקוה תתק"ס לוגין לטהר ולאכול בתרומתן קדשים שהוא מיכאל כה"ג למעלה ז"ש ליתא למתניתין הכי תתק"ס דס"א לקמי' דאי"ו ר"ל שהן הן אבות העולם תקנו תתק"ס לקבל תתק"ס דס"א ולכן מבואר סוד זה התחלה סדר מתניתי"ן שהוא רזא דתתק"ס זכינו לדין שגם יוסף כשבא ונפל על אביו ארז"ל מלמד שקרא יעקב ק"ש כי אז ראה ששטנו של עשו קיים ובזה יכולין לבטל את עשו לכן כשבקש יעקב בזו. הפרשה לגלות קץ הימין שהוא קץ שיבא מיכאל כה"ג (דניאל יב) בעת ההוא יעמוד מיכאל השר הגדול אבל עשו הוא קץ הימים (איוב כח) קץ שם לחשך אז התחילו שבטים שמע ישראל כי בזה מבטלין קץ הימים ז"ש האספו וגו' ר"ל למה שיקרא לכם בסוף של קץ הימים מכאן למדו רז"ל שבקש יעקב לגלות קץ הימין הענין כמו שדברתי אית קץ ואית קץ כמ"ש דוד (תהלים לט) הודיענו י"י קיצי ומדת ימי מה היא על קץ הימים מתי יכלה מן העולם רק שמגיע קיצי שהוא קץ הימין ומאחר שאנו מוצאין בפסוק שיעקב אמר האספו ואגידה לכם. מה שיהיה באחרית קץ הימים א"כ, ממילא רצה להודיע ולגלות לנו קץ הימין שהוא שלנו כי ידו אוחזת בעקב עשו וכשמסיים עשו פותח יעקב. נחזור לשמעתין שבמלת אליו מבוארת המרכבה ל' מורה על יוסף שהוא תשלום המרכבה כי בן שלשים היה יוסף לפי שהוא מגדול הפורח באויר ועלי' נרמז רק הכסא אגדל ממך במלת אגדל יש ד' למדין שבאלף בית רזא עלאה הוא רזא דרתיכא קדישא שאין אנו מוצאין שום ל' בכל אותיות התורה רק ד' אלו שסודם (שם יח) באלקי אדל"ג שור מלשון חומה (משלי יח)מגדל עז שם י"י בו ירוץ צדיק שהוא יוסף הצדיק גם רומז על יוסף שהוא בכור שור וכשראה אברהם שלשה אנשים נצבים עליו אל בק"ר רץ אברהם שהוא בסוד שור שיהיה ר"ך וטוב כי הוא א"ב ר"ך שקראו לפניו במצרים (ישעי' ג) אמרו צדיק כי טו"ב ז"ש ויתן אל הנער לעשותו והוא נער כי תשלום ד' רגלים היה אז יוסף לכן נרמז במלת ויאמרו אלי"ו

שנקוד על אי"ו שהן הן ג' אבות ל' המיותרת נרמז על יוסף ולכן קנה מלכות שניקנית בל' מעלות בן פר"ת יוסף בגי' שלשי"ם ולפי שסוד **ל** הוא כ"ו בצורת הכתובה ז"ס מגדל עז שם י"י ר"ל במגדל עז שהוא ל' נרמז שם י"י ממש כמ"ש במספר לכן צריך לכוון בט"ו ווין של אמת ויציב שתקנו רז"ל בשחרית למי שלא התפלל עם הציבור כי ט"ו פעמים ו' הרי ג' למדין לקבל ג' שמות של (ירמיה י) י"י אלקיכם אמת כי כל תמונת ל' הוא שם בן ד':

ויקרא לבנו ליוסף כשראה יעקב שתלת קטרין אלו היה ביחד שבאו אליו אברהם מימין ויצחק משמאל ושכינה על גביהם והיתה מרכבה חסירה רגל ד' קרא ליוסף שהוא תשלום המרכבה בזה הפעם כדי שתהא המרכבה שלימה או שקרא יעקב ליוסף כי עיקר לידת יעקב היה לתקן אות ברית קודש לתקן עריות ז"ש אלה תולדות יעקב הוא עבור תיקון ברית קודש שהוא יוסף ז"ס ויאב"ק איש עמו שהעלו אב"ק לתקן א"ות ב"רית ק"דש ונשאר יעקב צולע על יריכו לכן שלח עתה יעקב ליוסף ואמר לו שים נא ידך תחת יריכי ר"ל שאתה הוא תיקון ירך שלי שהיה הוא צולע עליו שקשה למה צוה לשום ידו תחת יריכו הלא לא שייך כאן טעם של אברהם שהוא מצוה ראשונה שבאה לו במכאוב כמ"ש רש"י ובזוהר מקשה ג"כ ותירץ. וכמו שארז"ל שנקרא רבינו הקדוש על שלא הכניס ידו למטה מטבורו ז"ש ליוסף שים נא ידך אין נא אלא עתה ישים הוא ידו תחת יריכו וכל ימיו לא הכניס יעקב הקדוש את ידו לכן תיקן עקב ברכת אתה קדוש ובכ"מ שאתה מוצא קדושה תה מוצא גדר ערוה ויעקב תיקן עריות ולפי שרבינו הקדוש הוא ניצוצו נקרא ג"כ קדוש (בירושלמי) לכן קרא רבינו הקדוש על עצמו ויחי יהודה בציפורי י"ז שנה שתיקן ג"כ טוב כמו יעקב (כתובות דף קיא) שהוא ידע ענין ביאתו העולם, וזקף עשר אצבעות למעלה שלא פגם בבריתו כדאמר על יוסף ויפוזו זרועי ידיו דאינון י' ניצוצין בכל דור ובאותו דור תיקן רבי אילין י' ניצוצין והחזיר עטרה ליושנה ז"ש שים נא ידך לתקן. גם קרא יעקב ליוסף שבא לתקן תיקון של אד"הר כי הוא תיקון שלישי שלו וראה שגלגולו של אד"הר הוא דוד המלך שנתן לו אד"הר ע' שנה כמ"ש דוד (תהלים צב) כי שמחתני י"י בפעלך ר"ל על אד"הר שנברא בפועל כפיו ואיתא בזוהר רות אלו נתן אדם הראשון ק' שנה לדוד הוי תיקן מנרתא בשרגא כולו ע"ש. ואיתא בזוהר שאבות העולם נתנו לדוד ע' שנה שלו לדעתי ז"ס (שם לט) גר. אנכי עמך תושב ככל אבותי ככ"ל בגי' ע' ר"ל הע' שנה באו לי מן האבות ר"ל אני בעצמי גר בזה העולם רק כל ענייני היה שאנכי אהיה עמך במחיצתך לעילא ולא לבא לזה העולם כלל רק ביאתי בזה העולם ככל אבותי שנתנו לי אבות בא"הר גלגול קדמא' כמ"ש דוד (שם קלט) גלמי ראו עיניך

שהיה דוד מוטל גולם ועל ספרך כולם יכתבו שכל הדורות היה כתובין לפניו כמ"ש (בראשית ה) ז"ה ספר תולדות האדם מלמד שהראה הקב"ה לו כל הדורות (ישעיה מא) קורא הדורות מראש והנה (תהלים קלט) ימים יצרו ולא אחד בהם שלא היה לו לחיות אף יום אחד ואותה הבכורה אמר יעקב לעשו מכרה לי כיום בכורתך לי על בכורתו שהיה ראוי להיות גלגולו של אד"הר בסוד דוד"י וכבר תיקנה (יהושע יד) האדם הגדול בענקים זה אברהם כשראה ג' אנשים נצבים עליו ר"ל על אד"הר שיש לו ג' גלגולים ד"וד משי"ח ואל הבקר רץ זה בכור שור דאתמר גבי יוסף שנתן לו ל"ז שנה משנותיו כי ראוי היה יוסף לחיות קמ"ז שנה לקבל כ"ח סט"ן כאשר חי יעקב רק שהוצרך ליתן לדוד מנין הב"ל בנו של אד"הר תחת אשר הרגו קין שהוא סטרא דר"ע יניקהו של עשו ויעקב הוא יונק מן טוב ולכן קרא ליוסף (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב לתקן כסא דוד שהוא (שמואל ה טז) טוב רואי ז"ס נאמר במסורה ב"פ ויקרבו ימי ישראל למות ובהפטורה דיומא (מלכים א ב) ויקרבו ימי דוד למות לפי שקרבו ימי דוד למות ודוד הוא גלגול אדה"ר לכן קרא עתה יעקב לבניו ליתן לו משנותיו ז"ס וישתחו ישראל וישב על ראש המט"ה בגי' אד"ם ד"וד ונתן לו עתה הבכורה ליוסף לקיים קרא (תהלים פט) ואני בכור אתנהו ז"ש ועשית עמדי חסד ואמת ולא אמר ועשית עמי רק עמדי ר"ל עם דוד כי דוד הוא דור י"ד מן אברהם ז"ס (שמואל א טז) ויהי דוד מנגן בידו וז"ס (שמות יז) כי י"ד הוא דוד על כס י"ה ימים יצרו ול"א אח"ד בה"ם ס"ת אד"ם שראה אדם כי לא יהיה ימים לדוד שהוא תיקון שלו ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף במסורה ויקרבו ימי דוד למות שימי דוד באים מן יעקב ויוסף יעקב נתן לו ל"ג שנים שהיה לו לחיות ק"פ וחי קמ"ז ויוסף היה לו לחיות קמ"ז וחי ק"י ונתן לו ל"ז שנים מנין ע' שנים הניחו לדוד ש"ים נ"א י"דך ר"ת שי"ן רזא דג' אבהן ויוסף הוא רגל רביעי גם נתקיים ביוסף (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם י"י נקרא עליך ויהי י"י אתו:

בני הם אשר נתן לי אלקים ב"זה. לדידי' חזי לי' ספרא דאד"הר כדאמר בשמואל ירחינאה וראה שם בספר ז"ה ספר דור דור ודורשיו גם מדת יוסף נקראת ספר כמ"ש בזוהר פ' ויקהל ז"ש יוסף בני הם אשר נתן לי דייקא כי אותו ספר הוא של ספר הזכרון שיוצאמן הפסוק (משלי יח) מגדל עז שם י"י כמבואר רזא דא בזוהר פ' בראשית (שם) בו ירוץ צדיק שם של כ"ב יוצא מאותו פסוק סודו ז"ה ספר בגי' י"ב. ובזוהר דרש על ישראל שנקראו בנים עבור התורה

ומולדת אשר הולדת אחריהם. שבאו מצד אחוריים דאזדריקו בלי נוקבא בסוד וצא דופן ע"ש אחיהם יקראו על בנימין קאמר כל י' בנים שהי' ראוי להיות ליוסף הי' לבנימין ולפי

שיעקב שפרי' דאד"הר ומתחלה הי' צורת אלף עומד פנים אל פנים בסוד (בראשית ב) וייצר י"י אלקים את האדם שהוא סוד שה בן ד' כמ"ש יעקב אכ"ן יש י"י במקום הזה א"לף כ"וכב נ"וגה ויש בנור' תמונת שם בן ד'. (משלי טז) ונרגן מפריד אלוף בשעת מיתה בא יעקב שנתן לו הקב"ה מדת אמת לתקן א' יעקב אבינו לא מת ז"ש ו"יקרבו י"מי י"שראל למות ר"ת וי"י שהוא צורת אלף הראשונה שהיתה בימי אדם ולפי שיוסף הוא צורת אלף כמ"ש בזוהר כלנו בני איש א' נחנו שלא היה יוסף עמהם לכן חסר א' ואח"כ אמרו שנים עשר עבדך אחים אנחנו שהי' יוסף עמהם אמרו בא' אנחנו לכן קרא יעקב ליוסף ואמר ועשית עמדי חס"ד ואמ"ת ר"ל לתקן א' של אמת שהפריד נרגן אלף וגרם להיות מת אבל יעקב אבינו לא מת ונתן ליוסף שכ"ם אח"ד על אחיך שהוא זכה לא' מה שלא זכו שאר אחים לזה בן ולכן נעלם של אמ"ת שהוא אל"ף מ"ם ת"ו בגי' יוס"ף כי מדת אמת משלמת עם יוסף לכן קרא לו יעקב עתה לתשלום מרכבת יעקב לכן (איוב כז) יכי"ן וצדי"ק י"לבש ר"ת אל"ף כצורתו חוטמא ותרין עינים (ישעי' כז) י"ציץ ו"פרח י"שראל (תהלים סז) י"חננו ו"יברכנו י"אר (משלי ד) ארח צדיקים כאור נוגה שהוא יוסף ואור נוגה הוא סוד אלף כמבואר בספר הפליאה התמונה:

א"ל ש"די נ"ראה א"לי בלוז. ד' פרצופים המרכבה א"ריה ש"ור נ"שר א"דם ראה שם. ועתה ש"ני ב"ניך הנולדים לך ר"ת שב"ה ע"ד שאמר לבן לייעקב (בראשית כט) שבה עמדי רצה למסור ברשותא דסטרא מסאבא כמבואר לעיל ודבורו לא יצא לבטלה שכל עיקר מחשבתו ברחל הי' מתחילה וע"כ יצא מבכורה של רחל מנשה ואפרים ירבעם ואחאב ויהוא מלכי ישראל שהחטיאו בע"ז ויעקב רצה לתקן בברכותיו ואמר לי הם שיהיו מסטרא דילי כראובן ושמעון שאין בהם ניצוץ אלו והם מבני לאה ואמר הנולדים לך עד בואי אליך מצרימה שנולדו גם כן ברשותא דס"א במצרים קודם בא יעקב לשם ובשבטים שמענו חנינא הילדים אשר חנני אלקים אותי ועכשיו רצה יעקב להכניסם גם כן שיהי' מנשה ואפרים ברשותא דילי' וע"כ ועתה שני בניך הנולדים לך עד בואי אליך מצרימה לי הם:

וזרעו יהיה מלא הגוים. רזא עלאה מלא הגוים ר"ל ל"א מלכים שכבש יהושע ע"י שהיה לו אחיזה ודבקות בהם קצת שנשא לרחב הזונה שזינתה עם ל"א מלכים והוציא (ירמיה טו) יקר מזולל ע"י היה יכול להכניע סיטרא דינהון וזרעו יהיה זרעו במקום שהוא מ"לא הגוים ועי"ז ישלט בהם ויצא ממנה וממנו שמנה כהנים גדולים ונביאים וזהו ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וגדולה היינו כהנים גדולים ונביאים כענין (מלכים ב ח) ספרה נא לי את כל הגדלו' אשר עשה אלישע (עירכין ל) הושע בן בארי הי' גלגול יהושע בן נון

ומחמת שלא התפלל הושע על יצרא דע"ז לבטלו כדאיתא בגמרא נענש שיצא משבט אפרים ירבעם שחטא והחטיא בע"ז ואחר ויכל מלכי ישראל וע"כ נבואתו של הושע כנגד אפרים וע"ז שלהם ונחסר ממנו אח"כ יוד שנקרא הושע כי יוד שבשמו מורה על השם כענין שאמר יה יושיעך ועכשיו נקרא בסתם הושע גם היוד הוא מורה על ביטול ע"ז כי ד' אותיות השם הוא נגד ד' ראשי עבירות הגדולות לתקן אותם יוד תיקן ע"ז ה' ראשונה תיקן ג"ע ו' תיקן ש"ד ה' אחרונה לשון הרע וכנגדן ארבע מיתות ב"ד יוד נגד סקילה והיינו נגד ע"ז שמיתתו בסקילה ה' ראשונה ג"ע נגד שריפה שאין ענוש שריפה כ"א על ג"ע כדאיתא בפ' הנשרפין ו' נגד הרג שבא על ש"ד ה' אחרונה נגד חנק שבא על לשון הרע שמיתתו בחנק נחנק בגרונו ומיתתו באסכרה וזהו ענין מיתתו של אחיתופל ואין כאן ענינינו להאריך בזה נקרא בן בארי ומתחילה הי' נקרא בן נון ע"ש הדג מבואר סודו ואח"כ נקרא בן בארי ע"ש הבאר שאין שם דגים רק מים חיים והוא הכניסם לארץ והושע ניבא בימי הגלות לגלות עשרת השבטים גם המלך ישראל היה נקרא הושע בן אלה שנתקיים בו (דברים כח) יולך י"י אותך ואת מלכך וגו' והיה בו גם כן ניצוץ מיהושע וסבר לתקן שביטל פרוזדאות שהושיב ירבעם על הדרכים ולא תיקן כי הסיר קולר מצווארו (תד"א) ותלה בצוואר ישראל כמ"ש רז"ל ולכן גלו ישראל בימיו וזה הסוד שאמר הקב"ה להושע הנביא (הושע א) קח לך אשת זנונים בסוד יהושע שלקח רחב הזונה והיא לא היתה כזונה לקלס שע"י אותה הזונה הי' תיקון גדול שנכנסו לארץ וכל מה שכתוב ברחב הזונה לשבח כתוב בישראל לגנאי כדאיתא בילקוט יהושע. ועם זה יובן כמה כתובים בהושע ועיין באבן עזרא תחילת ספר הושע ע"ש אכן לפי המדרש הוא בארי אביו שהלך בגולה ובזכות שרצה ראובן להחזיר את יוסף לאביו זכה שיצא ממנו הושע שהחזיר אח ישראל לאביהם שבשמים כדאיתא בפסיקתא בילקוט הושע ובסוד הגלגול הוא נשמת יהושע שבא מאפרים בן יוסף וזהו הסוד (בראשית לז) הילד איננו ואני אנ"ה אנ"י ב"א א"ותו נ"ביא ה"ושע א"שר נ"יצוץ י"הושע ב"ארי א"ביו נצטער ע"ז אם הילד איננו ולא הועיל מעשיו להחזיר הילד לאבל א"כ איך יבא ממני אותו הנביא הושע בן בארי וז"ש (שם) וישב ראובן אל הבור ששב לשקו ולתעניתו אמר הקב"ה אתה פתחת בתשוב' תחילה חייך שבן בנך עומד ופותח בתשובה הוא הושעשאמר (הושע יד) שובה ישראל כדאיתא בב"ר וגם צירף מחשבתו טובה למעשה כמ"ש וזה הסוד נרמז במה שאמר יעקב ראובן' בכורי' אתה' ס"ת נבי"א י"הושיע ה"ושע כי הוא בכור לנבואה כדאיתא במדרש רבה תחילת דבר י"י בהושע והוא תחילת הנביאים שיהושע הי' נביא ראשון שכלם נתנבאו כפני לבנה חוץ ממשה והושע ניצוצו וגלגולו. ומת בארה

בגולה כדי שיחזרו כל ישראל בזכותו כדאיתא בילקוט ונרמז בר"ת ר"אובן ב"כורי א"תה בא"ר נרמז על בארי ונצרף מלת אביכם שבסוף פסוק הקודם היינו בארה כי אותיות אהו"י מתחלפים ורומז שהוא אביכם של אלו הנזכרים גם הזהיר יעקב על היחוד ורימז קיבץ גליות:

בזוהר פ' ויקהל דרש (ישעיה ב) באחרית הימים נכון יהיה הר בית אלקים ע"ס השכינה שהיא אחרו' ימים העליונים ז"ש אשר יקרא אתכם באחרית הימים בקש לגלות יעקב קץ הימין לקיים קרא (תהלים קי) נאם י"י לאדני שב לימיני דהיינו שהשכינה נקראת אדני תשב לימין בעלה לקיים קרא (שם מה) נצבה שגל לימינך ועתה בגלות (איכה ב) השיב אחור ימינו מפני אויב אז נסתלקה ממנו שכינה ובמדרש ויקרא אל בניו אמר הקב"ה לבניך אתה קורא ולי אין אתה קורא (ישעי' מ) למה תאמר יעקב וגו' נסתרה דרכי מי"י (שם מג) ולא אותי קראת יעקב. הענין ע"פ הזוהר פ' כי תשא אלמלא הוו ידעו ישראל אריכות הגלות כבר היו מתייאשין ישראל ח"ו מן הגאולה רק כשבאין לבתי כנסיות וב"מד ושומעין הדרשות ורואין ספרין פתוחין נחמות ישראל בזה מתנחמין ועז"א דוד (תהלים עג) ואני כמעט נטיו רגלי וגו' שלום רשעים אראה וגו' עד אבא אל מקדשי אל לרמוז על בתי כנסיות ומדרשות אז אבינה לאחריתם ומתנחמין בזה שיהיה להם תכלית טוב ועז"א (שם קיט) רחוק מרשעים ישועה לפי שאין באין לב"המד לשמוע הדרשה ז"ש (שם חקיך לא דרשו. וכן במדרש חזית (שיר א) משכני אחריך נרוצה משכני ממסכני אפ"ה אחריך נרוצה ומקווה לגאולה כי כשרואה אני ב"הכ וב"המד הגאולה ז"ש (שם) הביאני המלך חדריו אז נגילה ונשמחה בך ע"כ עלמות אהבוך שלעולם אני עומד באמונה ולכן כשבקש יעקב לגלות קץ הימין אז אמר הקב"ה ליעקב ויקרא אל בניו כשאתה קורא לבניך ורוצה לגלות קץ הגאולה אז לי אין אתה קורא כי נתייאשו ישראל כלל מן הגאולה והרבה ילאו פן הכלל ז"ש (ישעיה מג) ולא אותי קראת יעקב והטעם שבזו הקריאה שאתה קורא לבניך אין אתה קורא לי וגורם להיות רעים (שם) כי יגעת בי ישראל ר"ל שיהיו ישראל יגיעים לקבל עול גליות. או שעשה יעקב עיקר מן גאולתן וצריך להיות עיקר על גאולת השכינה כמ"ש ר' אבוהו כי ג' פסוקים גאולתן של ישראל היא גאולת הקב"ה שיש ויקרא אל בניו בניך אתה קורא וכו' לכן נסתלקה ממנו שכינה כי צריך להצטער צרת השכינה כמ"ש (איוב כב) והי' שדי בצרך ר"ל שצריך האדם להיות מצער על השכינה ז"ש בגמרא כל המשתף ש"ש בצערו כופלין לו פרנסתו ז"ש (שם) כסף תועפות לך ז"ס כסף משנה קחו בידכם דאי' גבי יוסף בשעה שירדו השבטים למצרים כשהתפלל הזקן (בראשית מג) ואל שדי יתן לכם רחמים שמזה זכו לכסף משנה כפול

הפרנסה לכן פתח יעקב להתפלל על הפרנסה ואמר האלקים הרועה אותי מעודי וגדולה פרנסה יותר מן הגאולה שהיא ע"י המלאך הגואל לפי שיעקב פתח בגאולה לגלות להם וחטא בזה שלא עשה עיקר מגלות השכינה שמזה זוכין לכפל הפרנסה המשתף שם שמים בצערו לכן סיים בפרנסה כי קשה פרנסה מאן דכר שמי' בזה הזמן וז"ש מדרש ויקרא אל בניו קראו לאל להיות עם בניו בגלות ר' פנחס אמר עשאו אפוטרופוס על בניו לכן בקש על הפרנסה וחד אמר זומנו עם בניו שגם הסכינה מזומנת בגאולה עם ישראל גם סוד אחרית הימים הוא עולם בריאה שהוא דיוקנא דיעקב בכסא הכבוד ז"ש הקבצו בני יעקב שהם בדרגא תתאה (מלכים א ז) שנים עשר בקר והים עליהם הוא דיוקנא דיעקב שמרחף על גוזליו ז"ש ושמעו אל ישראל אביכם שהוא בדרגא עלאה עלה במחשבה לפי שכתוב בזוהר פ' מקץ בעובדא דההוא יודאי ור' יוסי יוסף איהו בעלמ' דדכורא וכולהו שבטים בעלמא דנוקבין וע"ד לא אתכליל יוסף עמהון בדגליהם דלא כתיב דגל מחנה יוסף רק דגל מחנה אפרים דאלו יוסף בעלמא דדכורא מה כתיב כלנו בני איש אחד נתנו אנחנו מבע"ל אמאי חסר א' אלא בגין דרזא דברית לא אשתכח עמהון אסתלק א' מתמן דהאי א' דכורא הוא לכן קרא יעקב ליוסף ואמר לו שים נא ידך תחת יריכי כי יוסף תחות דרגי' דיעקב והוא ירך אביו יעקב ממש וזה שהשיב יוסף לאביו על אפרים ומנשה בני הם אשר נתן לי אלקים שיהיו הם בתוך י"ב דגלים במקומו כי יוסף אסתליק לאתר דדכורא אבל אלקים שהוא נוקבא נתן לי אלו הבנים בתוך ז"ה שהם י"ב דגלים ועז"א בכאן הקבצו בני יעקב שהם באתר דנוקבא ושמעו אל ישראל אביכם שהוא באתר דדכורא עלאה ז"ס האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם ז"ש יעקב ואני נתתי לכם שכם אח"ד רזא דאלף שהוא דרגא על אחיך כי אחיו הם למטה והוא באתר דדכורא לעילא על אחיך ממש או שהוא תיקן כתנות עור של אד"הר (חגיגה יג) שהיה כתוב בתורתו של ר"מ כתנות אור בא' לפי שר' מאיר הוא ניצוצו של מטטרון בסוד (חגיגה טז) ר"מ חכם וסופר רימון מצא תוכו אכל סוד מטטרון תוכו הוא ט"ט כלול מט' טעמין וט' נקודין וקליפתו הוא רמון לכן צלו קרבן פסח בספוד של רמון וכתונת פסים של יוסף לתקן אור זה לכן התחיל הגלות משעה שבא יוסף למצרים בסוד (בראשית א) יה"י או"ר שהוא בגי' ע"ב ס"גמ"ה ב"ן כשתוסיף על רדו כ"ב שנה הרי רל"ב אותו שכם א' נתן לו על אחיו שעשה לו כמין פס יד מילת משקל שני סלעים אשר לקח מיד האמורי סוד שרו של עשו (איוב לט) כעת במרום תמרי"א לכן נקרא אמורי. י"קרא א"תכם ב"אחרית ה"ימים ר"ת איב"ה שבא לתקן איבה שגרם הנחש ויוסף נתכוין ויאמר א"ליהם י"וסף ב"יום ה"שלישי שיסתלק סיטרא דאיבה ושקר מן העולם (דניאל י) אגיד לכם האמת

בכתב רשום ס"ת של יקר"א אתכ"ם באחרי"ת הוא אמ"ת כי עיקר זה הגלות עבור שנאת חנם כשיתקנו זה יהי' הגאולה לכן קרא ליוסף על סוד הגאולה שיעשה עמו חסד של מת לע"ל או שרצה יעקב לגלות סוד המרכבה וידוע שיעקב הוא סוד עולם הבריאה ויוסף הוא רוכב במרכבת המשנה סוד עולם היצירה וידוע משארז"ל שאחר טעה בזה שראה למטטרו"ן שר הפנים שקושר כתרים לרבו א' ח"ו יש שתי רשויות ועז"א (שמות כג) השמר מפני"ו כי הוא שומר ישראל מטטרו"ן שר הפנים ז"ס מפניו לפי שהוא כולל הרבה פנים לכן אמר (שם) אל תמ"ר בו שלא ימיר דתו כמו שעשה אחר שטעה בו וזה נרמז בתורה (בראשית כב) אח"ר נאח"ז בסב"ך ר"ל אלישע אחר נאחז וטעה בסב"ך בגי' חנו"ך ז"ש (שמות כז) כי שמ"י בקרבו בגי' חנו"ך ב"ן יר"ד וידוע שסוד יחוד שמע ישראל בזוהר פרשה תרומה בעלמא עלאה ויחוד ברוך שם כבוד בעלמא תתאה נרמז בר"ת ב"רוך ש"ם כ"בוד מ"לכותו ל"עולם ו"עד בגי' חנו"ך מטטרו"ן לדעתי סוד זה רמז יעקב באומרו הנה אחיך רועים בשכ"ם ר"ת ב"רוך שם כ"בוד מ"לכותו ז"ס ואביו שמ"ר את הדבר דאתמר גבי יוסף שהוא שומר ישראל דרגי' דמטטרו"ן כמ"ש יעקב (בראשית ל) אשובה ארעה צאנך אשמור כאשר ילדה רחל את יוסף שהוא (תהלים קכא) שומר ישראל ז"ס אשמור ר"ל עתה אתעסק בשמירת צאן קדשים ובשעה שהגיע פטירת יעקב רצה לגלות לבניו סוד היחוד שהוא קץ הימין שאז (צפניה ג) אהפוך כל העמים שפה ברורה וגו' לעבדו שכם אחד (ישעיה ב) ונשגב י"י לבדו ביום ההוא והאלילים כליל יחלוף וכשנסתלקה ממנו שכינה היה מתיירא שמא ח"ו יטעו ישראל באמונה וביחודא עלאה לכן פתחו כל השבטים שמע אבינו ישראל כשם שאין בלבך אלא אחד יחוד שלם כך אין בלבינו אלא אחד כשראה יעקב שהם שלמים באמת היחוד ולא יטעו ח"ו ביחוד של מטטרון פתח ואמר ברוך שם כבוד מלכותו אבל משה לא א' אותו היחוד כדי שלא יטעו ישראל עוד באותו כאשר טעה אחר לכן היו רז"ל מסופקין אם לומר מאחר של אמר משה אם לא לומר מאחר שאומרו יעקב אבינו התקינו לומר בחשאי שלא יטעו קלי הדעת אבל ביום הכפורים כשישראל נמשלו למלאכים אומרים בקול וברזא דחכמתא משה בדרגיה לא יחוד רק יחודא עלאה אבל יעקב שהוא מלבר הוצרך ליחד ג"כ יחודא תתאה לכן הוצרך יעקב לומר ברוך שם כבוד ולא משה רבינו וז"ש ואני נתתי לך שכם אחד ר"ל שיעקב גילה ליוסף סוד יחוד אמיתי איך להאריך באחד או שגילה יעקב ליוסף סוד. כ"ה אתוון ביחודא שכן כשבא יעקב ליוסף ארז"ל שקרא ק"ש לפי שביחודא דקריאת שמע מבטלין כ"ה אחר שהוא שרו של עשו וכמו שאמר יעקב למלאכים (בראשית לב) כ"ה תאמרון לאדני לעשו רצה לומר כשרוצים אתם לבטל כח עשו שהוא אדוני צריכין אתם ליחד

פסוק שמע ישראל כמד"א (דברים ט) שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן רצה לומר כשרוצה אדם לעבור מקום דין שהוא סוד ירדן יורד דין בזה צריך לומר שמע ישראל וכן אמרו לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצר הרע וכו' עד ויקרא קריאת שמע ז"ש ואני נתתי לך ש"כם של א"חד שהוא יחוד שמע ישראל אשר לקחתי מיד אמורי שהוא עשו כי בזה נעשו (עובדיה א) בית עשו לק"ש כשקורין ק"ש. או על פי דרכי הראשון שהשבטים יחודם הי' שמע אז אמר הזקן יחוד ברוך שם כבוד שהוא ברזא דעלמא תתאה דרגיה דיוסף שהוא מטט"רון עז"א יעקב ואני נתתי לך אותו היחוד אשר אמרתי הנה אחיך רועים 'ב'ש'כ'ם זה שאמר נתתי לך שכ"ם שהוא יחוד של שם כבוד מלכותו לך דייקא שהוא בדרגיה והוא אחד על אחיך כי ביחוד של שמע ישראל כ"ה אתוון וביחוד ברוך שם כבוד כ"ד אתוון אחד פחות ז"ס אחד על אחיך גם יוסף הוא רד מצריימה לתקן ר' של אחר ולהאריך באחד כי מאן דגרע קוצו של ד' עושה מאחד אחר וז"ס שאמר דוד ויהונתן (שמואל א כ) כפשע ביני ובין המות רזא דדוד שכינתא ויהונתן הוא (משלי י) צדיק יסוד וצריך שלא להרחיק א"ת מן ד' ומי שגורע קוצו של ד' הרי המות יפריד (משלי ה) ורגליה יורדת מות זה שאמרו כי כפשע הוא על ההוא קוצו של ד' בינו לבין המות זה שאמר ואני נתתי לך שכם אחד (איוב כג) והוא באח"ד ומי ישיבנו נפשו אותה ויעש או סוד של ר' עקיבא שיצאת נשמתו באחד לפי שכל ימיו היה מצטער על אותה המחשבה זה שנאמר והוא באחד שיצאה נשמתו באחד והטעם שנפשו אותה כל ימיו מתי יבא לידו ויקיימנה לכן עתה ויעש כי (תהלים קמה) רצון יריאיו יעשה וענין הריגת ר' עקיבא באה מי' ניצוצין שיצאו מיוסף מתחת ציפורניו טובה ציפורנם של ראשונים מכריסן של אחרונים שיוצא מכרס שלהם הזרע שיצא הולד מן האשה מבטן. רזא שהרי עשרה הרוגי מלכות יצאו מציפורני ידיו ואין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתן אף בלא הרוגי מלכות ז"ס ותשב באיתן קשתו ויצא הזרע ויפוזו זרועי ידיו זה גרם מידי אבי"ר יעק"ב קרי בי' ר"ע לפי שיצאו י' ניצוציו בלא נוקבא משם רועה אבן ישראל גדוליעולם. זה שנאמר ואני נתתי לך שכם אח"ד על אחיך אשר לקחתי מיד אמורי כי באמת לא שלט אמורי על הרוגי מלכות רק לקחם אלקים ולופוטיס בא תמורתו מ"שם ר"ועה א"בן י"שראל ר"ת ארמ"י. תרגום מפרש אב"ן אב ובן יש לומר שני פרושים על אשריך ר"ע שיצאת נשמתך באחד הא' שהוא עבור יוסף שגרמה אבי"ר יעק"ב אותיות רב"י עקיב"א שהוא גרם בעצמו לאותו חטא או עבור השכינה שנשתתפה עמהם או עבור יעקב בעצמו שחטא בזה ששלחו בלא לויה ויוסף צדיק יסוד עשה עון שהפריד היחוד לכן הוצרך אח"כ לתקן וקרא ק"ש בשעה שנפל יוסף על צווארו לתקן זווג שהפריד בשליחות יוסף בלא לויה

שזה גרם המכירה ועכ"ז לא הספיק לעשות הזווג לגמרי והוצרך אח"כ להתגלגל ברי עקיבא בהיפוך אתוון אבי"ר יעק"ב לכן אמר ר"ע כל ימי הייתי מצטער על זה לתקן יחוד וזיווג עד שבמיתתו עשה יחוד ויצאת נשמתו באחד ז"ש משם רועה אב"ן ישראל או עבור אב או עבור בן:

ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל בדרך הוצרך יעקב עתה להודיע ליוסף ענין קישור המרכבה של י"ב שבטים למטה לכן מיד כשילדה רחל את יוסף אמר יעקב ללבן שלחני נא כי ידע יעקב שיוליד י"ב שבטים ותתקשר שכינה בי' למטה בי"ב שבטים ורחל מתה ונטלה ביתא וכו':

הכי איתא בזוהר ע"פ (בראשית לא) **ויאמר י"י אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ואהיה עמך** מאי ואהיה עמך עד הכא רחל הוית עמך עקרא דביתי' מכאן ולהלאה אמר אנא אהוי עמך ואטול ביתא בהדך בי"ב שבטים היינו דכתיב מתה עלי רחל בגיני הות מלה ואתדחיית היא ואתיא דיורא אחרא ונטלא ביתא בגיני לדיירא עמי'. ובזוהר מתה עלי רחל בגיני דלא נפקית בגיני אבל לאה נפקא ובכאת בפרשת אורחין בגיני דיעקב זכתה לאתקבר עמה רחל לא בכאת ולא בעאת מיפק ולמשאל בהדי' לא איתקברית עמיה או מתה עלי על שאמר (שם) עם אשר תמצא אלקיך יחיה לכן נתקצרו שנותיו משנותיו של יצחק מנין יחי"ה עד הג"ל ויקרבו ימי ישראל למות שלא הגיע לימי שנות אבותיו או על שאיחר נדרו (משלי כב) ואם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיך (תהלים נו) על"י אלקים נדרך ולפי שאותה מילה שקרא יעקב ליוסף היתה להשלים שנותיו של דוד ל"ז שנה שנתן לו יוסף משנותיו לכן אמר (שם קלב) זכור י"י לדוד את כל ענותו אשר נשבע לי"י על שבועתו של יוסף (שם) נדר לאביר יעקב וגו' שמענוה באפרתה מצאנוה בשדי יער על קבורתה של רחל באפרתה שמתה ונעשה עבור הנדר שנדר אביר יעקב ומשם שמע עונש הנדר שלא לאחר לכן לא נתן שנה לעיניו עד ששילם נדרו גם משם למד שהשכינה במערב כי לכן מ"תה ע"לי ר"חל ב"דרך ר"ת מער"ב רחל שהיא השכינה היא במערב ושם מצא מקום לי"י משכנות לאביר יעקב ז"ש הנה שמענוה שם באפרתה שהשכינה היא במערב לכן נקברה שם רחל. מ"תה ע"לי ר"חל ב"דרך ר"ת מער"ב שהשכינה במערב וכן ר"חל מ"בכה ע"ל ב"ניה לפי שהיא כלולה מי"ב צירופי הויה מער"ב בגימ' שי"ב ובגי' ב'ר'ק'י שזכרו זכות ישיני חברון. ובפ' ספרא דצניעותא אמר יעקב כלל זעיר מראשו ועד סופו ר"ל השני פרצופין יחזקאל א) ממראה מתניו ולמעלה ישראל ממראה מתניו ולמטה יעקב לקח שתיהן לאה ורחל נגד פרצוף לישראל לאה נגד פרצוף יעקב רחל והראייה כשנקרא שמו ישראל מיד מתה רחל והיינו קאמר מתה

עלי רחל בסבתי שאני נקראתי ישראל לכן באותו פרק מתה מיד רחל לכן אמר ויתחזק ישראל וישב על המטה קראו בשם ישראל לפי שעבור זה השם מתה. ועיני ישראל כבדו מזוקן יעקב אבינו לא מת שהוא הוי מחשבה שעלה בסוד אב חכמה (תהלים קי) מ"נחל ב"דרך י"שתה ר"ת מ"שיח ב"ן י"וסף הוא סוד הנחל (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים וז"ש (תהלים קי) ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה רב עוד יוסף בני חי שיהרג משיח בן יוסף וז"ש יוסף אל תרגזו בדרך והבן זהו ז"ש (שם) על כן ירים ראש שיחזור ויחי' ויהיה משנה למשיח בן דוד וזה נרמז בס"ת ישת"ה ע"ל כ"ן ירי"ם רא"ש ס"ת למשנ"ה. וזהו ענין מכירת יוסף ועתה לכו ונהרגהו א"ל תרגז"ו בדר"ך ס"ת לכ"ו ואחר שנמכר וירד יהודה מאת אחיו ונתגלגל ענין לידת משיח בן דוד ואח"כ עלה יוסף למעלה למרכבת המשנה. המלאך הגואל אותי על אות ברית קודש שלו קאמר שהוא יוסף שהיה נאמן בבריתו מכל רע כי יוסף נקרא כ"ל (בראשית לג) חנני אלקים וכי יש לי כל והוא נקרא כל טוב אבל בס"א (תהלים קכא) י"י ישמרך מכל רע שהוא עשו ולבן. ולפי שיש לכל א' מישראל אות בתורה ס' ריבוא אותיות לקבל ס' ריבוא נשמות וזה הפרש בין דרין קמאי לבתראי שהיו יודעין צירופי אותיות כמ"ש בזוהר פ' ויקרא ע"פ (ישעי' ז) שאל לך אות מעם י"י שאפילו רשעים הקדמונים ידעו מענין אותיות וצירופיהם וכן רחב א' (יהושע ב) ונתתם לי אות אמת ע"ש והנה מדת יעקב (מיכה ז) תתן אמת ליעקב כמ"ש יעקב ליוסף ועשית עמדי חסד ואמת כשתקברנו בשכבות אבותי כי שם אין לב"ד הכרעה לפי שאברהם איש חסד ויצחק בעל דין קשה ואין להם הכרע עד שבא יעקב בעל רחמים והכריע ונמצא כשיהיה הוא קבור שם יהיה (תהלים פה) חסד ואמת נפגשו שנים מזכין וא' מחייב בטל יחיד במיעוטו והלכה כרבים עז"א המלאך הגואל אותי אות שלי שהוא אמת והוא המלאך הגואל מלא בו' כשם שהלכו לפני רודף מלא בו' כן הגאולה תהיה באות ו' וכאן רמז יעקב שכל אות בתורה יש לה מלאך שקושרלה כתרי אותיות ואות שלו שהוא הו' אות אמת הוא המלאך והוא הגואל לכן נתן אליהו המשכון שלו אות ו' ליעקב ועל אותו מלאך מדבר כאן שהוא גואל ולקח אות של יעקב אתו עמו כלומר אליו ויתנכלו אותו על אות שלו להמיתו. וכה"א האספו ואגידה לכם את אשר יקר"א אתכ"ם באחרי"ת הימים את מיותר הוא הל"ל אשר יקרא אתכם אבל רמז כאן על א"ת קיימא (דברים לג) ואתה מרבבות קודש שעל כל אות ממונים אלפים רבבות מרבבות קודש לכן נקרא צבאות שכל אות בצבא שלו למעלה ורמז כאן אות אשר יקר"א אתכ"ם באחרי"ת ס"ת אמת (דניאל י) ואגיד לך הרשום בכתב אמת וכן מספר קץ בדניאל אמ"ת א"לף מ"אתים ת"שעים וסי' (תהלים פה) אמ"ת מארץ תצמח כי כמו

שבמלת אמת מורה אלף מאתים תשעים כן מלת אר"ץ מורה על אלף ר' צ' שהוא ג"כ זה המספר אלף ר' צ' יברך א"ת הנערי"ם ויקר"א בהם שמי ג"כ ס"ת למפרע אמת יברך את הנערים שהם (דברים לג) רבבות אפרים והם אלפי מנשה שהשכינה שורה על (שם סח) רכב אלקים רבותים אלפי שנאן ג"ואל א"ותי מ"כל ר"ע ר"ת ד' רתיכין ג"בריאל א"וריאל מ"יכאל ר"פאל כי ה' מן הגואל היא ה' הידועה שימוש ולא שורש:

האספו כאן נרמז סוד א"תוון ס"וף פ"סוק הנרמז באות ה' ובאות ו' כי בתרין אתוון אילין נרמזת הגאולה אחרונה לכן נתן אליהו ה"פ ו' למשכון וכן אתוון א"טמון ס"גרון פ"תחון אשר על זה אמרה רחל א"סף אלקים את חרפתי. ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם רמז על מה דאיתא בזוהר פ' ויקהל הכי אזדמין צדיקייא לאשתמודעאה לעיניהון דכולא ולאחזאה פרצופא קדישא קמי' כל עלמא הה"ד (ישעיה סא) כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברך י"י אדהכי חמא לר' יוסי דהוה מהרהר במילי דעלמא א"ל יוסי יוסי אשלים דיוקנך דאות חד חסר בך קם ר' יוסי וחדי במילי דאורייתא וקם קמי' אסתכל ביה ר"ש א"ל השתא אנת שלים קמיה עתיק יומין ע"ז א' אות אשר יקרא אתכם באחרית הימים שיהיה כל א' ניכר באות שלו ז"ש (במדבר ב) איש על דגלו באותות לבית אבותם על אינון אותיות שהיו לכל א' ז"ש (תהלים מו) י"י צב"אות עמנו כי שם של י"י על כל א' מישראל ומאינון ד' אותיות נראה אם הוא מגלגול ראשון או שני או שלישי ודור רביעי ישובו הנה וכה"א קהלת ח) וחכמת אדם תאיר פניו כי כל מעשיו של אדם ניכר במצחו וכל ענינים המבוארים בפ' ואתה תחזה וכמ"ש יעקב ליוסף ראה פניך לא פללתי שיהיה שלים בדיוקנא דיליה ועתה הראה אלקים או"תי על אותיות שלו שהיו מושלמין גם א"ת זרעך על את קיימא של בני בנים שלו וז"ס וילכו לרעות א"ת עצמן א"ת צאן אביהם אותיות שהם מא' עד ת' נרמז במלה צא"ן צ"ירופי א"ותיות נ"קודות. ויבא יוסף א"ת דבתם רעה שראה בפרצופם אותיות שהיו מהרהרים באותן תלת דברים שחשד את, אחיו ולקה בשלשתן ויעקב שראה שמושלם הוא באותיות שלו גם בניו גם בני בניו א' המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים וגו'. ארו"ר אפ"ם כ"י ע"ז ס"ת זמר"י שע"ז א' לפני, זה בסודם אל תבא נפשי זמרי בן סלוא. והוא א' מן ה' פסוקים שאין להם הכרע (בראשית ד) הלא אם תטיב שאת או שאת אם לא תטיב כי בפסוק זה נרמזו תרין סטרין שיש נשמות מן זו"ן שהם טובים ז"ש הלא אם תטיב אז בשאת מלשון התנשאות ואם לא תטיב שאת מלשון (ויקרא יג) שאת או ספחת או בהרת וכן זה הפסוק (ירמיה מח) ארור עושה מלאכת י"י רמיה דאתמר ב"ב יג) על מיקרי דדרדקי דלא דייק לפי שמשבט שמעון באים מלמדי תינוקה וארז"ל לא הקפדן מלמד ז"ש מי שהוא מלמד תינוקת ומקפיד

ליקום האי גברא בארור שעושה מלאכת י"י רמיה ולפי פשוטו כשהוא אומר ארור אפם שלא קילל לשמעון רק אפם:

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה בזוהר דף ר"יו מתרץ למה כתב אותן י"ז שנה שהיה מצטער יעקב על שהיה יוסף בן י"ז שנה ונתן לו הקב"ה י"ז שנה תענוג לקבל זה אבל בתיקונים איתא י"ז דרגין לנשמות ישראל וכתב מהר"מע בס' יונת אלם שז"ס י"ז מלכים ז' של זעיר וי' קומת נוקביה וז"ס כל ישראל בני מלכי"ם הן ובשבילם דרשו י"ז דרגין אלו בסוד (דברים ד) ואתם הדבקים בי"י אלקיכם חיים כולכם כי שם תלוין כל חיות של ישראל בחושבן זעיר של הוי"ה שהוא סוד טו"ב בחילוף א"ת ב"ש נפ"ש (תהלים עג) אך טו"ב לישראל ואלו הן מלאכי' צדיקים נביאים חוזים מארי תורה גיבורים חסידים אלו הן ז' מזעיר וכן מנוקביה הרי י"ז יתירה עליהם נוקביה מג' עליונות דילה דאינון נבונים חכמים ראשי אלפי ישראל וכשהיה יעקב בבאר שבע הובטח בראשית מו) כי לגוי גדול אשימך שם וז"ש יוסף בן י"ז שנה היה רועה את צאן קדשים ואלו י"ז שנים היה תמיד לזכרון בין עיניו (ישעיה ג) אמרו צדי"ק כי טו"ב והובטח על מט"ה ש"למה שהיא בגי' נפ"ש להשלים כל הנפש הבאה לבית יעקב והוא סוד אשר שלח יוסף לאביו כל טו"ב ארץ מצרים ארז"ל יי"ן יש"ן שהוא סוד נפ"ש (שמות כג) וידעתם את נפש הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים ללקט ניצוצות טהורות מכל י"ז דרגין דנשמתא (קהלת ז) גם את זה לעומת זה ויזד יעקב נזי"ד עדשים נ"שמת י"ז ד"רגין הוא סוד ח"ט אגו"ז קליפא דאגוזא (דברים לג) וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב דאתמר בימי שלמה (מלכים א ה)וישב יהודה וישראל לב"טח כי מן דוד עד יאשיהו י"ז מלכים היו וכן י"ז פ' דו"ד שהוא סוד מלכות בכ"ל מקו"ם בני' רח"ל:

ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו ע"ש אחיהם יקראו בנחלתם לא מצינו שנולדו ליוסף בנים יותר וא"א שיהיה דברי הצדיק והנביא בטלין גם לדקדק אשר יולדו לך הל"ל גם לשון אחריהם אינו מדוקדק הל"ל אשר יולדו לך אחרי כן מהו אחריהם סוד נפלא כאן לפי שיוסף היה ראוי להיות לו י"ב שבטים כמו יעקב אלה תולדת יעקב יוסף אך שיצאו מבין ציפרני ידיו י' טיפים כנודע ומ"מ לא יצאו טיפות אלו לבטלה שכל אלו נשמות יקרות וחשובות נולדו רק מן זכר לבד כנודע שהם נשמות יקרי ערך הם שמורים לדורות ובאו בי' הרוגי מלכות כנודע וז"ש יוסף בני הם אשר נתן לי אלקים בזה ר"ל ב' היא ב' בתוך ר"ל בתוך זה י"ב שהיו ראוי לצאת ממני נתן לי אלקים אותן ב' שנולדו כבר שבכל א' יש פגם כמ"ש עד בואי אליך מצרימה שהיו אז תחת ממשלת הס"א כראובן ושמעון יהיו לי שיש בכל א' פגם כנודע ויקחו נחלה בארץ. ומולדתך אשר

הולדת ר"ל שכבר הולדת ומ"מ יהיו אחריהם ר"ל שיצאו לפועל אחריהם אחרי מופלג שיבואו בגופם הקדושים י' הרוגי מלכות לך יהיו ע"ש אחיהם יקראו בנחלתם. י"דך ב"עורף א"ויבך ר"ת למפרע א"ביה ב"ן י"רבעם כמ"ש (ד"ה ב יג) ולא עצר כח ירבעם עוד בימי אביהו והמלחמה גדולה שהיה שם שגברו בני יהודה ידך בעורף אויבך בזוהר פרשת תרומה חלון זהרא בדמות יד איהו שלטנותא דיהודה הם שלטין עליה וכשחטאו בני יהודה חשבו שנצחן שלהם מההוא חלון ומההוא ככב עבדו לי' שימוש מלכים א יד) ויעש יהודה הרע בעיני י"י ז"ש דברים לג) ידיו רב לו שהוא נצח אותו חלון רב שהיא חתוך כמן חתוכת ה' אצבעות וכל קוסמין מתיראין מההוא כוכבא לכן (שמואל א טז) דו"ד מנגן ביד כי הוא שליט על כל קוסמין (איכה ה) מצרים נתנו יד גברו אותה יד ולע"ל (שמות יז) כי י"ד על כס יה אז מלחמה לי"י בעמלק מטר"ף ב"ני ע"לית נרמז בכאן משיח בן דוד לעתיד יציל ויחיה מ"נחם ב"ן ע"מיאל שהוא בן יוסף (תהלים סו) מ"ושל ב"גבורתו ע"ולם שיהרג מ'ב'ע דמ"א:

לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבא שילה האי קרא אית ביה חמירא לאינון דלא ידעי רזא דמהמנותא והמינים שואלים אותנו הא כבר נסתלקה (ישעיה יד) השבט מושלים מיהודה ארז"ל בפ"ק דסנהדרין לא יסור שבט מיהודה אלו ראשי גליות שבבבל שרודין את העם בשבט ומחוקק מבין רגליו בני בניו של הלל שמלמדין תורה ברבים הוקשה לרז"ל הלא בזמן הזה אין ליהודה שום ממשלה לכן פירשוהו שהבטיח הקב"ה ליהודה שני הבטחות הא' שלא יפסק נגיד ומצוה מזרעו ואפילו בהיותינו בגולה והשני שיהיו עוסקים בתורה כמ"ש (ביומא מב) אמר רבא לא משכחת צורבא מרבנן דמורי אלא דאתי משבט לוי או ישששכר ואימא מיהודה מחוקקי אסוקי שמעתתי' אליבא דהלכתא קאמרי הרי אע"פ שלא הובטח זרעו שיסכים אל האמת מ"מ לא תפסוק התורה מזרעו וסי' ג' שבטים אלו שם שני של ע"ב י"לי שהוא על מצח של פני שור במרכבה דמנחין בקרנוהי עליהם אמר דוד (תהלים קיט) י"שובו ל"י י"ריאך ויודעי עדותיך (שם יג) ואני בחסדך בטחת"י יג"ל לב"י בישועתיך (שם צג) י"י ל"אורך י"מים. גם דרז"ל לא יסור שבט מיהודה זה כסא מלכות (שם מה) כסאך עולם ועד ומחוקק מבין רגליו זה שכתוב בו (ישעי' כח) רגליהם תרמסנה עטרת גאות וגו' עד כי יבא שילה כשיבא מי שהמלכות שלו ולו יקהת עמים כשיבא מי שמקהה שיני של א"הע שנאמר (מיכה ז) ישימו יד על פה אזניהם תחרשנה הרי שפירשו עד מלשון בזמן שיבא משיח אז יתחיל הממשלה ויהיה ענין זה בתשובת אליהו לר"א הגדול על תלת בעיין וחדא מנייהו שבהמ"ק שלע"ל עדיין לא יבנה מימיו ויהיה פי' הפסוק (שמות טו) תפול עליהם אימתה

ופחד וכן תקוים לע"ל (שם) עד יעבור עמך י"י עד יעבור עם זו קנית הראשון קאי על כלל ישראל והשני על שבט יהודה אמר עם זו קנית תביאמו ותטעמו בהר נחלתך שיושבים בירושלים שהוא באחד לשבטיך המיוחד בשבטים ז"ו בגי' אח"ד ואז ג"כ מקדש י"י כוננו ידך ופי' עד יעבור כמו עד כי יבא שילה בזמן שיבא שילה אז התחיל מלוכה שלהם וכן דרשו לא יסור שבט מיהודה משיח עתיד לרדות מלכיות (תהלים ב) תרועם בשבט ברזל ומחוקק מבין רגליו אלו יושבי יעבץ עד כי יבא שילה עתיד להביא שי דורון למשיח (ישעיה יח) בעת ההוא יובל ש"י לי"י צבאות. וקצת פירשו ר"ן פי' שגילה יעקב אע"פ שתקרע המלוכה משבט יהודה מ"מ לא יסור שבט מיהודה כמ"ש הקב"ה (מלכים א יא) רק את כל הממלכה לא אקרע שבט א' אתן לבנך למען דוד עבדי ולמען ירושלים אשר בחרתי ועל מלכות שאול אינה קושי' אע"פ שלא היה בימיו שבט למושל מיהודה שהוא לא הבטיחו שלא יקום מלך לעולם רק, מיהודה אבל הודיע שמעת שהתחיל מלכותו לא תפסוק ולא תסור ממנו ואין אומרים לשון הסרה אלו בדבר שכבר התחיל וממלכות חשמונאי אין קושיא שבעת שיש שררה וממשלה לישראל מצד עצמן לא תהיה רק ביהודה אבל מלכי בית שני היו פקודים ממלכי פרס ויעקב לא הבטיח רק בעת שיהיהשבט מושלים לישראל מצד עצמן אבל בהיות ישראל בגלות אין מלך ואין שר לא הובטח שבט יהודה שיהיה לו שבט ומושל. ובזוהר דרש שבט מיהודה זה משיח בן דוד מחוקק מבין רגליו זה משיח בן יוסף עד כי יבא שילה זה מש"ה שיל"ה ולו יקהת עמים כאן נרמז (במדבר כד) ראשית גוים עמל"ק שהם ד' בתי ראשי אבות ע"מרם ק"הת ל"וי מ"שה שילה זה משה ולו יקהת ובמלת עמים נחסר מלת ק"ץ כשתצרף חשבון קץ במלת עמים הרי עמרם אזי (שם) אחריתו עדי אובד ס"ת מיתה ו"לו יקה"ת עמי"ם ס"ת מו"ת. ובזוהר פקודי דף רל"ח ע"א כי כד אשתלים זווגא עד דמטו רגלין ברגלין כדין אתי משיחא כי הלא סוד מלכים אלו סוד אד"הר מראשו ועד סופו רגליו אשר נטבע בקליפות אלו ובכל פעם שאנו מעלין מיין נוקבין אנו מעלין ניצוצות חלקות וכאשר הניצוצות יעלו מחלק הרגלים דיליה ויבררו אזי מיד יבא משיח ז"ש לא יסור שבט מיהודה זה משיח בן דוד ואימתי יבא משיח בשעה שיהא מחוקק מבין רגליו עד כי יבא שילה שיהיה הכל שלו וכל השכר של צדיקים שהוא ש"י עולמות הוא שלו כי במתיבתא של משיח תמן פסקין שכר לכל אדם כמבואר בזוהר פ' לך לך ז"ש ולו יקהת עמים (ישעיה ס) כל צאן קדר יקבצו לך כמ"ש בע"ז לע"ל יהיו גרים גמורים ז"ש (דברים לב) לי נקם ושלם לעת תמוט רגלם מטו רגלין ברגלין. או על אנדרטא מלכות רביעי הם ברגלים. גם רמז על ענין דניאל שראה (דניאל יב) ואתה לך לקץ הימין ותניח ותעמוד

בפ' פקודי סוד מטו רגלין ברגלין שהם הנשמות שירדו לעולם עשייה נקראת רגליו בסוד (שמואל ב יט) ולא ע"שה רגלי"ו (זכרי' יד) ועמדו רגל"יו על הר הזתים שהם סוד נשמות א"דם ד"וד מ"שיח בגי' זי"ת עולם עשייה סוד רגלים ושם הוא סוד הקדושה הנקרא קץ הימין ובדניאל נפלה נשמתו עד הרגלים ונקרא קץ הימין והוא העשי"ה ששם אל אד"ני אותיות דניאל לכן לו לבדו נגלה סוד הקץ וביאת המשיח ז"ס לא יסיר שבט מיהודה על דניאל שבא משבט יהודה שהיה לו שבט מושלים בגלות אצל אחשורוש הת"ך זה דניאל שכל דברי מלכות נחתכין על פיו מטרוניתא דמקננא בעשייה ומחוקק מבין רגליו דמטו רגלין ברגלין כי נשמתו נפלה לשם לכן זכה לידע ביאתו כי יבא שילה. או שצריך לתרץ משרז"ל (ערכין נד) בענין ר' פרידא שהי' שונה לתלמידיו ת' זימנין יצאה בת קול שניתוספו לו ת' שנים וכל בני דורו יזכו לעלמא דאתי הקשה האר"י ז"ל תימה גדולה דור אין פחות מס' ריבוא כלם יזכו לחיי עולם הבא בשביל ששנה ת' זימנין הלא למרע"ה לא מצינו דבר זה דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא והענין נודע כי הנשמות הם שרשים מחולפים זה מזה ואמנם שורש הנשמה של ר' פרידא וענפיה כולם נקראים בני דורו ולפי שלפעמים על ידי תיקון וצירוף שמצטרפים נשמות נשארה הזוהמא בשורש הנשמה שהולכת לאיבוד ואינו יכול להצטרף והבטיחו לר' פרידא כי לא ישאר מכל השורש שלו אין גם אחד שיאמר עליו (ישעיה סו) ויצאו וראו בפגרי האנשים וגם לא יהיה בשורשו שום נשמה שיאמר עליו (דניאל יב) ואלה לחרפות ולדראון עולם עז"א כי כלם יוכשרו לגמרי ויהיו ראוים לעולם הבא כי כשהשורש טוב בעבורו נתקנה כל ענפים עז"א לא יסיר שבט מיהודה שגם ענף מענפיו יבא לקדושה וכל הקומה שלו יתוקן זה שנאמר מחוקק מבין רגליו מח"קק בגי' רמ"ח שכל רמ"ח איברים יתוקנו עד רגליו עד כי יבא שילה שאז תפיח עקיבו של אד"הר מכהה גלגל חמה ולו יקהת עמים שכולם יזכו לעולם הבא כל בני דורו. ואני נתתי ל"ך שכ"ם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי ל"ך שכ"ם בגי' אליה"ו משי"ח זה שנאמר מיוחד על אחיך כי ביום ההוא והיה י"י אחד אשר לקחתי מיד האמורי לע"ל כשיהרוג משיח בן יוסף ובתפלה יחזור ויחיה וענין חרב של יעקב הוא שבקש דוד (תהלים כב) הצילה מחרב נפשי ומיד כלב יחידתי כתב הריז"ל כמו שבקדושה יש חרב סוד רי"ו כנגדו יש חרב בקליפה אשר הם לוקחים טיפי נשמות מן זרע העליון הנמשך בלתי נשמה ובזה החרב קוצצין אותם גם כנגד רי"ו תחתון שבמלכות שנעשית משם מלוי ההי"ן שהיא נקודת ציון להצילו מחרב ומכלב אשר על אלו השנים אמר יעקב הצילני נא מיד אחי רמז על חרב מיד עשו רמז על כלב שניהם יחד חר"ב וכל"ב בגי' ברכ"ם שהוא המלאך הנזכר בס' היכלות של ר'

ישמעאל והוא סוד (הושע ד) כרב"ם כן חטאו לי שהוא סוד (שמות י) ראו כי רעה נגד פניכם שולח לכ"ל רי"ב ולכל נגע פי שנים הוא ברוחו כי הוא כפל ק"ל מחנות של סמאל והוא ל"א פנים קלקל עליו אתמר ירמיה לא) אבות אכלו בס"ר ושיני בנים תקהינה ולפי שיוסף הוא סוד נקודת ציו"ן שבידו חרב לנקום נקם ברית והוא מקבץ נדחי ישראל לכן אמר עליו יעקב ואני נתתי לך שכם אחד לקבץ על ידי ניצוצות הנידחים בכל דור ודור אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי דייקא לקבל חרב דילי'. אל תסתכל בקנקן אלא במה שים בו ק"ן בגי' טיקל"א שהוא קליפת נוגה פעמים בקדושה כולה פעמים בטומאה ועל כן אמר ב' פעמים ק"ן נגד ב' מינים אלו לא תשגיח בהם אלא במה שיש בו להוציא (שם טו) יקר מזולל נשמות ניצוצות קדושות שנשבו בתוכו והקדושה היא נקראת יש (משלי ח] להנחיל אוהבי יש ותראה להוציא יקר מזולל יק"רגימטריא י"ש מזולל זול"ל גימטריא ע"ג היא קליפת ע"ג שהוא נגד חכמה שבקדושה איתא בגמרא דיבמות בימי דוד אמעט שני' דכתיב תהלים צ) ימי שנותינו בהם שבעים שנה כתבו התוס' אף על גב דהאי קרא בתפלת משה כתיב מסתמא דוד אמרה שמצינו שחי כך אבל משה מצינו שחי יותר עד כאן ועיין בעין יעקב מ"ש בזה אך רזא דמלתא כי משה אמר על עצמו וגם כלפי דוד ומדוקדק דקאמר ימי שנותינו בל' רבים גם בהם דקאמר אמאי קאי בהם אבל הענין דאתמר בזוהר שאדם היה לו לחיות אלף שנה וחיה תתק"ל שנים והניח ע' שנים לדוד ובמקום אחר איתא ששנות משה שהיה ק"ך הגיעו לו מן אדם ע' שנים ומן נח נ' שנים שחיה תתק"ן שנים והא והא איתא שהשנים בעצמם היו ארוכים בעת צרות עולם כל שנה כפול ונחלקים אלו הע' שנים של אדם לשנים על דוד ומשה וזהו נרמז בר"ת אד"ם א"דם ד"וד מ"שה כי גם משה לא היה לו חיים מזה העולם כי היה נשמתו מעולם העליון בסוד כי מן המים משיתיהו וזהו שנאמר (שם סח) לקחת מתנות באדם וזהו שנאמר ימי שנותינו בהם שבעים שנה ר"ל בהם באותן אלף שנים הנזכרים לעיל מנייהו הגיעו לנו מהם ע' שנים. גם שב"י עם הכולל בגי' וזה"ו ראוב"ן ויהוד"ה (שם) עלית למרום שבית שב"י ר"ת ש"ני ב"ני י"עקב היינו שקירב משה שני בני יעקב ראובן יהודה כדכתיב (דברים לג) יחי ראובן ואל ימות וזאת ליהודה וכמ"ש במדרש אמר יעקב באתי מרחוק ואיני מקרבך עד שיבא משה שכתוב (שמות יט) ומשה עלה אל אלקים בשעת מ"ת במ' יום שהיה בהר התפלל על שני שבטים לקבל תשובתם ושמע הקב"ה לדבריו וזהו גילה בסוף קודם מותו ויאמר י"י מסיני בא וגו' יחי ראובן ואל ימות וזאת ליהודה וז"ש במדרש אתמול היה מקרב למי שרוצה ואמר יחי ראובן ואל ימות ועכשיו הוא מתחנן לכנס לא"י ואין מקבלין תפלתו וקשה דהא בפסוק של יחי ראובן אמר בסוף

קודם מותו וביום מותו איך אתמול כו' וגם איך אמר משל עי"ש במדרש אלא היא הדבר שמאז בתחלת גדולת משה כשעלה מרום התפלל תיכף על שני שבטים אלו ונשמע תפלתו ואחר כך קודם מותו בברכתו גילה ענין זה והטעם שלא היה יכול משה לקבל התורה אלו היה פגם בשבטים גופא מעוונות ראשונים שעשו ופגמו בעריות כמו ראובן ויהודה כדאמר במדרש שלא היו יכולים בני ישמעאל לקבל התורה מפני שכתוב בה (שם כ) לא תנאף ה"נ היו יכולים לומר גבי שבטים אלו וכמה שכתוב בגמרא אפשר עתיד שבט ראובן לעמוד על הר עיבל ולומר (דברים כז) ארור שוכב עם אשת אביו וגו' ויבא חטא זה לידו וכו' א"כ כל שכן בשעת מתן תורה שעמדו שם כל הדורות וכל השבטים ואבות גופייהו כמ"ש ישראל סבא וזה שאמר (שמות יט) כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל בית יעקב היינו בני ישראל ממש אלו השבטים וגם מחמת ענין התורה ידע משה לדון ולהורות שלא חטאו אלו השבטים בכלל וכל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה כדאיתא בגמרא כמה מ"ד וכן ביהודה כפי כמה טעמים מוכח שלא חטא כלל ע"כ נתאמץ משה תיכף באותו מעמד לקרב אותם אל השכינה וז"ש שבית שב"י לשון תשובה היינו ששבו למקומם ועיקרם לשבתם ולקבלם בתשובה שעשו גם כד מעיינין במלתייהו לא חטאו באמת כי ראובן לא חטא במעשה שבלבל יצועי אביו ועיקר החטא שבלבל מצע השכינה כמה שכתוב אז חללת יצועי עלה גם יהודה הותרה לו קודם מ"ת ומי"י יצא הדבר כמ"ש (בראשית לח) צדקה ממני יצאה כבושים ולא חטא רק קצת במחשבה וכל זה רמז בפסוק שא' עלית למרום שבית שבי ר"ל שהשבת אותם שני בני יעקב על ידי תשובה שעשו לחזור לקדושתן הראשונה וזהו ענין התשובה שר"ל שישוב (איוב לג) לימי עלומיו כמו קודם החטא והיינו שיתפלל שיקובל תשובתם לקרב וא' הפסוק מאיזה ענין בא לו זה שעשה כן וא' לקחת מתנות באדם משום שלקחת מתנות היינו ע"פ מ"ש במדרש והזוהר שבשעת מ"ת באו עשו וישמעאל שחזר הקדוש ברוך הוא עליהם לקבל התורה ולא רצו משום שישמעאל אמר מה כתיב בה (שמות כ) לא תנאף ועלי נכתב (בראשית טז) והוא יהיה פרא אדם ועשו אמר מה כתיב בה לא תרצח וכתיב על חרבך תחיה א' הקדוש ברוך הוא במה אפייס לישראל שיקבלו התורה כי אתם הבכורים ונתנו לישראל מתנות ישמעאל נתן פריה ורביה ועשו דיני נפשות ויהב לון נבזבזין סגיאין לקבל התורה ומטעם זה ראה משה שגם גבי ישראל יהיה מקום ללון תלונות אלו שעברו על לא תנאף ובאמת הם עשו תשובה גמורה שראויה לכפר להם וע"כ א' שבית שב"י היינו ש"ני ב"ני י"עקב מאיזה ענין בא לו לבקש באותו זמן עליהם שיקובל תשובתם ואמר על ידי שלקחת מתנות באדם היינו מן א"ה עשו וישמעאל כנ"ל

כדי שתקבלו התורה ע"כ הוכרח את בני ישראל שיכשרו לקבל התורה ולא יהיה פ"פ לומר גם אתם חטאתם באלו ע"כ בקש שיקובלו תשובתם וסוד היה מליץ יושר בדבר אמת ללמדו כו' שבאמת לא חט ראובן רק שבלבל. צע השכינה אבל לא כמשמעו בגוף המעשה וז"ש (תהלים סח) ואף סוררים לשכון י"ה אלקים ר"ל כמו ואף גם דהיינו זאת ועוד אחרת הי' ממליץ לפניהם וא' כי גם היה רק סוררים לשכון י"ה אלקים היינו שדי ומסיר מלשכון השכינה באוהל יעקב כי שתי מצעותבלבל אבל לא חטא בגוף המעשה בזנות ובעריות חס ושלום והיינו שהיה רק חילול השם קצת כמה שכתוב אז חללת יצועי עלה שבלבל מצע השכינה מלשרות באוהל יעקב אבל באמת לא חטא כלל וזה שאמר ואף סוררים רצה לומר אף גם זאת מלבד התשובה שעשו לא היה רק סוררים לשכון י"ה אלקים אבל לא חטאו בגוף המעשה: וזהו ראיה במסורה ג' פעמים עלית. כי עלית משכבי אביך. מטרף בני עלית עלית למרום שבית שבי והוא מבואר על פי ענין הנ"ל: חסלת פרשת בראשיתואלה **שמות** פתח בו' וסיים בו' כאן נרמז סוד תרין כרובים שנכנסו למצרים כל אחד כלול מטטרון מו' בני לאה סנדלפון כלול מב' בני רחל הן הן (אסתר ב) ששה חדשים בשמן המור לקבל ו' כאן נרמז סוד יחודא עלאה שמע ויחודא תתאה בהר כל אחד ו' תיבין בסוד (שמות כח) ששה משמותם על אבן אחד וששה משמותם על אבן השנית ז"ס ואלה שמות בני ישראל בני ישראל דייקא על שמות בני ישראל שהיו אותיותיהם ממש ולפי שתכליתן ושלימתן היחוד ז"ש איש וביתו באו לכוון יחוד עליין נרמז איש ויחוד התחתון הוא ביתו וכן אמר בשעת פטירתו הקבצו בני יעקב שהיו נחלקים ששה מול ששה ושמעו אל ישראל אביכם משם למדו רז"ל שהיה יעקב ובניו מייחדים שמע וברוך ויש ג"כ יחודין אלו אותיות כמנין אותיות השבטים מ"ט אותיות כי בנימין חסר כתיב י' אבל עיקר יחוד הוא שיהיה גם יחוד ברוך שם כ"ה אותיות כמ"ש בזוהר פ' ואתחנן שבשעת הקמת המשכן אמר משה (ויקרא א) וידבר י"י אליו מאוהל מועד לאמר כ"ה אותיות סוד (שמות יט) כ"ה תאמר לבית יעקב שיהיה (ישעיה ל) אור הלבנה כ"אור ה"חמה ר"ת כ"ה ז"ס אי"ש ובית"ו בא"ו שווים בקומה ס"ת שו"ו גם נרמז שהיחוד י"י אלהינו י"י הוא כוזו במוכסז כוזו כדמיון זכר ונקיבה כי כל שם שהוא בתמורה הוא כדמיון נקיבה נגד השם שהוא יוצא ממנו ז"ס על שמות הקדושים לכויין באיש וביתו והוא סוד גדול אינון (פסחים קיג) תרין אושכפי דאתמר גבי ר' חנינא ור' אושעי' ועלייהו אמרו בגיטין בעובדא דר"מ שהוא מן הארת לאה ממול ערפו לכן הוא במטטרו"ן כי ישראל לאה הם מנהיגים עולם היצירה יעקב רחל עולם העשייה ולכן אמר ר' ליב תלמידי בית שני עמד ת"ך שנה לקבל יעק"ב רח"ל קנקנתום

הוא סוד קנק"ן מטטרון (משלי ב) מגן להולכי תום כי הוא לקבל זעיר (שבת קל) מאי קנקנתום חרתא דאושכפי היא. וז"ס די"ו שר' מאיר התפאר על עצמו שיכול לעשות דיו בקנקנתום ועושה שאינו יכול למחוק הכתב כי אחר טעה במטטרון ונטל יוד מן אחד ועשה ממנו ר' (משלי כח) ומרדף רקים ישבע ריש ואות יוד הוא יוד דמיטטרון שלוקח מיטטרו"ן שהוא בגי' עב"ד אברה"ם (בראשית כד) וכל טוב אדוניו ביד"ו קרי ביו"ד וז"ס דיו שנטל משם משה וממנו קרני הוד כי תרין כרובין אלו הם תרין קרני איהו בנצח ואיהו בהוד ז"ס מ' וס' שבלוחות הם מטטרון וסנדלפון וממה שנשתייר בקולמס בסוד (שם כז) הקול קול יעקב תרין קלין כי סנדלפון לוקח הקול בעולם העשייה (קהלת י) עוף השמים יוליך את הקול דא סנדלפון (שם) ובעל כנפים דא מארי דגדפין יגיד דבר הוא מושך הדיבור לעילא לעילא (שמות יט) מש"ה ידבר מ"טט ש"ר ה'פנים והאלהים יעננו בקול דא קול דברים שבעשיה דרך אופן אופן בארץ כי משה היה (שם) על כנפי נשרי"ם דאינון בגימטרי' מטטרו"ן וסנדלפו"ן ז"ס שהעביר על ראשו ממה שנשתייר ממנו קרני הוד. זכינו לדין שסוד דיו הוא סוד יוד וכן דיונסים נגד אברהם יוד נסים ז"ס דיו לעבד להיות כרבו כי שמו כשם רבו וקיי"ל דיו דאורייתא:

שמות

ואלה שמות בני ישראל. סבא נשמותיהם באו למצרים ושמותיהם ממש שהוא סוד (דברים טז) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים שכתב האר"י ז"ל שראשי שמותם בגימטרי' תזכ"ר הם ירדו עמהם כמ"ש (שמות יג) וחמשים עלו בני ישראל ממש הם חמשים אותיות שלהם שעלו ג"כ עמהם. גם בשעת חורבן הבית (קהלת יב) ביום שיזועו שומרי הבית והתעותו אנשי החיל שהם בני ישראל ממש שניתנו באותו היום י' מרגליתין לשרו של אדם לנקום נקמת יוסף ונרמז בקינות (איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל (שם א) גת דרך ה' באותו פרק הן הן ראשי גייסות שלהם שהם בגימ' תרכ"ז כמנין ג"ת דר"ך מנין אד"ם שלם במלואו גימטרי' תרכ"ז וב' כוללים. ובשעת קידוש לבנה אנו אומרים פוע"ל אמ"ת גרסינן ולא פועלי אמת כי על הקב"ה קאי ונרמזין ג"כ שהם עתידין להתחדש כמותה וי"ב ראשי חדשים כנגד י"ב שבטים ומשה שהיה כלל כל י"ב שערים עליונים אתמר עליה (במדבר יב) בכ"ל בית"י נאמ"ן הו"א בגימ' הכי הוי ז"ש (דברים לג) ויהי בישורון מלך על משה קאמר שהוא מאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל ראש"י ע"ם בגי' תרכ"ז עם ו' אותיות כי (שמות כח) ששה משמותם על אבן אחת וששה משמותם על אבן השנית והיה לזכרון שהוא לשון הזכר צאתך לכן פסוק

זה מתחיל בו' ומסיים בו' שהוא ששה מול ששה ראש"י ע"ם בגי' ג' פעמים או"ר שהם שלשה אורות עליונות תרכ"א כלל ישראל יניקתם שלשה אורות ראשי עם כשתאסף יחד אזי תמצא שבטי ישראל כי כלל ישראל בגימ' ג"כ ראשי עם פתח בו' ומסיים בו' כאן נרמז סוד ואו שהנה יש בשנה י"ב חדשים ו' בקיץ נגד ששה משמותם על אבן אחת ו' בחורף נגד ששה משמותם על אבן השנית א' שיש באמצע הוא סוד ויוסף היה במצרים כי חודש עיבורו קבל יוסף. ז"ש אלה תולדות יעקב יוסף רזא דו' ומשך דו' אמת ושלום כחדא אזלי ז"ש (בראשית לז) ויבא יוסף א"ת ד"בתם ר"עה ר"ת אדר כי יוסף רזא דמטטרוןוהוא נע"ר חנוך נער (תהלים ל) ע"רב י"לין ב"כי ו"לבוקר ר"נה ר"ת עיבו"ר שהוא חודש עיבור. ובגימ' מטטרון שר הפנים כאן נרמז סוד שובבי"ם ת"ת (שם קלט) אם אס"ק שמים שם אתה ביגמ' אל"ף ק"ס כמנין י'נ'ק תינוק ינ"ק משדי אמו לכן מסוכן חדש עיבור את דבתם רעה בסוד (ירמיה ג) שובו בנים שובבים על אותן ניצוצון דאזדרקו שזה גורם אשה רעה חיה רעה אכלתהו. ויוסף היה מאסף לכל ישראל והוא מלקט כל הכסף אשר היה במצרים:

שמו"ת בנ"י ישרא"ל הבאי"ם ס"ת תיל"ם שהם ת"פ מחנות של לילית. יענו אותם כן ירבה וכן יפרוץ. נרמז כאן רזא עלאה לפי הקדמת האר"י ז"ל שהיו ישראל במצרים בארץ חם שלא ידע פרעה רק מ"ח צרופי אלהים מן ק"ך צרופין דהיינו רק אותיות י"ם ובכל אות יש כ"ד צרופין הרי חם ויש בהם ר"מ אתוון כי ה' פעמים מ"ח בסוד (שמות יד) המים להם חמה ח'מ'ה זה שאמר לו הקב"ה (שם י) למען שיתי אותת"י אלה בקרבו שהם ע"ב צרופין הנותרים מסטרא דחסד היה נגוף למצרים ורפוא לישראל וזה סוד משנולדה מר"ים ונמצא עינוי של ישראל היה מצד אותיות אלו ולפי שגלות מצרים היה ע"י איש וביתו באו כבר שהוא אברהם ושרה כמ"ש הרמב"ן בפ' (בראשית יב) וירד אברם מצרימה כי הוא היה אבר"ם וגם מצרים נקרא כן מצרי"ם (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה שהיה בשביל שהוא ב' אותיות האחרונות של אלהים שהוא סוד י"ם ויוסף היה במצרים לתקן ע"י כתונת פסי"ם לכן נענשו מדה במדה אותיות אלה ממש שהם י"ם בקרבו (שמות טו) סוס ורוכבו רמה בי"ם ולכן כאשר יענו אותם ר"ל באותיות כן ירבה וכן יפרו שהיו בני ישראל ר"ם רבוא ד' פעמים ס' רבו כמ"ש במדרש רבה כי תשא וז"ש לקמן ע"פ בנעורינו ע"ש. ואם לחשך אדם הרי מן פן עשתה רוח הקודש כן יה"י היכן אזלא מן פ"א נעשה כ' אכן הן הן יו"ד מתאן דמחה ב"הו עז"א כאשר יענו אותו במה שאמרו פן ירבה והקב"ה אמר כן ירבה מן י' של פן פרחת לעילא. וכן יפרו בם ונפל

מן המצרים רב ז"ש שר של מצרים על עמו הן עם בני ישראל רב ועצום ממנו שאיזו וכן באו אלו המחאן שהם עשר:

אם בן הוא והמיתן אותו ואם בת היא וחיה בכנפי יונה ח"ב סי' ק"ו פרעה ביקש לבטל הנהגתו ועמד להמשיך עליה של זעיר דהיינו ע"י ת' שהיא אמא והיא יוכבד ומרים שהוא כדמות רחל ולאה היה מקבלת שם ואמרם שבו עתיד לחיות המתים והיה מנשבת רוחא דחיה לז"א ולמלכא משיחא מהאי הוא פרגודא עלאה באידרא נשא וזה אמרו ותחיינה את הילדים שהיו מעולפים בלדתן בתוקף מרירות השיעבוד והם ממשיכין עליהם ומשפיעין להם חיים ממש והיה (בראשית ב) אדם לנפש חיה דא זעיר חוה לנוקבא נמצא לפי זה חי"י בחכמה חיי בבינה ח"י זעיר חוה נוקבא ולכן הבל שהיה מן חוה (משלי ה) רגליה יורדות מות ונהרג יצחק שהיה בן שרה דאמר עליה (בראשית יח) כעת חיה ולשרה בן לכן נעקד וכמעט שלא נשחט אבל הלך זה הרוח ונכנס אצלו רוח עלאה דג"ע שמואל שהיה ב חנה אביעות דקא מיבעת ליה ולא נהרג וניצול:

ואלהים פקוד יפקוד גאולת מצרים היתה מכ"פ של מנצפך שהן הן ה' אותיות הגאולה ובזה ג"כ מתורץ הקושיא הקדומה איך ידעו הסימן שאמר להם הגואל פקוד פקדתי שהרי יכול להיות ששמע כן מאביו שהיה ראש בית אב ואין כמוהו בכל ישראל. אבל הרמז שהיה הוא ב פ' שנים וגם יוסף שהיה מנהיגם הראשון פ' שניה מלך במצרים וממה שסיים יוסף התחיל משה גם בשמו של משה נרמז קס"א קפ"ד הוי"ה אהי"ה שד"י אדנ"י עולה רצון סוד צנור שאמר מה שמ"ו בסוד הגאולה והפסיק זמן הגלות מאיזה שם בא שהוא רבוע ע"ב והיינו כפל הפקודה מכפלת השם כמ"ש הרב המניד וזה השם טוב לפקידות עקרות שיש בה סוד הגאולה שיכלו כל הנשמות שבגוף ולפי שענין יציאת ישראל ממצרים היא כענין יצירת הוולד מבטן האם כמ"ש (דברים ד) לקחת לו גו"י מקר"ב ממ"ש כמ"ש רבינו ז"ל שהושיט יד' למעי האשה ולקח אותו משם כי עדיין לא היתה העת לצאת מעצמו וכשם שבמצרים הוצרך לצאת נשמות הרבה ממצרים עליונה הנקרא בינה כמ"ש ובני ישראל פרו וגו' כן לעתיד לבא (ישעי' ס) הקטן יהיה לאלף וגו' שיצאו הרבה בפ"א לכן כפל הפקודה א' לזה הגלות והב' לע"ל כשחטאו ישראל בעגל נענשו בכפל הפקידה ביום פקדי פקדתי:

ותצפנהו שלשה ירחים צפנה הו' היינו מ' הזעיר ושכינה עמו והשליכה אותו בצירוף ים (שמות יט) ומשה עלה אל אלקים (שם לג) ומשה יקח את האהל עד שבאה בתיה ונתחבר י"ה דידה עם ו"ה דידיה שהיה אצל משה כדרז"ל ותראהו את הילד ותרא מיבע"ל מלמד שראתה עמו שכינה הוא היה זעיר ו' של שם עם ה' שכינה עמו ובזה השם ניצול

מן פרעה וסוד בתיה בת פרעה שגדלה למשה ושרשו בסוד אבא אהי"ה שהוא במלוי יודין כזה אל"ף ה"י יו"ד ה"י וריבוע הויה דהיינו שם של ע"ב הוא בחכמה כזה יוד יוד הי יוד הי ויו יו"ד ה"י וי"ו ה"י שניהם יחד בגי' משה קס"א קפ"ד והיינו אל שדי שסודו בבריאה אל הוי"ה ביצירה שניהם יחד בגי' בת"י כוונת ירידתה לרחוץ על היאור לטהר עולם היצירה בעולם הבריאה הנמשכת למטה באלו השמות:

ותקרא שמו משה כי מן המים משיתהו. כאן נרמז רזא עלאה בענין יחזקאל שראה ארבע מיני מים יוצאים מן המקדש (יחזקאל מז) בצאת האיש קדים וקו בידו וימד אלף באמה ויעברני במים מי אפסים וימד אלף ויעברני במי' מים ברכים וימד אלף ויעברני מי מתנים וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבור כי גאו המים מי שחו נחל אשר לא יעבר ד' מיני מים לדעת רזא דד' אתוון דשמא קדישא על ה' אחרונה של השם אמר מי אפסים ר"ל מי קרסולין שמגיעין עד עקב כי שם (בראשית כה) ידו אוחזת בעקב ועל הנחש אתמר (שם ג) ואתה תשופנו עקב כי (משלי ה) רגליה יורדת מות ועל ו' של השם אמר מי ברכים דתמן (מלכים א ב) והמלך שלמה ברוך כל הכורע כורע בברוך דאיהו צדיק משך הו'. ועל ה' ראשונה של שם אמר מי מתנים בסוד (ישעיה יא) והי' צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו דאיתא כזוהר מסיטרא דאמא דעד הוד מתפשטא דתמן מתניכם חגורים אבל על יוד של שם דאתמר גבי משה (דברים לג) וירא ראשית לו דאיהו ראשית חכמה י' של שם מתמן זכה לתורה קדומה עליה אמר וימד אלף נחל נובע מקור מחכמה אשר לא אוכל לעבור כי גאו המים מי שחו ה"מים מ"י ש"תו ר"ת מש"ה כי משה הי' י' אמין כי נשמתו מי' של שם מיסוד אבא בסוד חשופי ש"ת דפרחא עוד מן בראשית בגלגולא קדמאה דיליה ומטה שבידו י' אמין לקבל מי מתנים ושוור י' אמין לקבל מי ברכים ומחה לעוג מלך הבשן עד קרסולא הוא סוד מי אפסים שהוא מי קרסולים ולדעתי ד' עלמין אינון עולם העשיה הוא מי אפסים שהם מי קרסולים כי עד שם מתפשטין רגלי האריך מי ברכים רזא העולם היצירה דתמן עבד אברהם דאחמר ביה (בראשית כד) ויברך את הגמלים וכל העולם כלול מעשר וכל עשר מאה הרי אלף ז"ס (שם) ויקח העבד עשרה גמלים וכל טוב אדוניו בידו קרי בי' ביוד כי כלול מכל טוב י' מי' וי' מק' ורזא דבריאה כורסייא קדישא מי מתנים אבל על עולם האצילות אמר נחל אשר לא אוכל לעבור כי גאו תמן גאה גאה ואמר ג"או רזא די' ספירין דאצילות המים מי שח"ו תמן ש"וכן ח"י אלו"קים ש"ומר ח"סד ו"אמת עלי" אתמר (שם) ויצא יצחק ל"שוח בשדה שבא מבאר לחי רואי שזכה להשגת עולם הבריאה ויצא לידע ענין עולם האצילות שהוא נרמז במלת שו"ח תמן מי שחו ונרמז במיתת שרה שזכתה להשגה גדולה (שם

כג) ותמת שרה בקרית ארבע שזכתה להשגת שם בן ד' עולמות בכל אות עולם בפני עצמו (שם) ו"יהיו ח"יי ש"רה למפרע ש'ח'ו כי עד שם הגיע ולא יכלו לעבור כי גאו המים ועל זה אמר ר"ע לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים הן הן הבארות אשר רבו עליה עם רועי יצחק סי' ג' בארות 'ע'ש'ר על כל אחד כלול מעשר נגד עשייה אמר ע"שק כי שם הרע יותר מן הטוב. על היצירה אמר ש"טנה כי שם מחצה על מחצה רע כטוב ועל בריאה אמר רחובות כי שם מקום רחובת רחבה ונסב למעלה אימא עלאה מקננא בכורסייא אבל על הבאר שבע באר רביעי נגד עולם האצילות אין שטן ואין פגע רע לא יגור במגורך רע. על דרך השכל דרך בעלי חיים הד' על ד' שלימות של אדם שלע"ל בימי המשיח (תהלים יח) מגדיל ישועות מלכו רצה לומר שלע"ל ישאבו מי ישועות על סוד ההשגה (שם) ועושה חסד למשיחו קרי בי' מי שחו שאז יהיה (זכריה יד) ויצאו מים חיים בירושלים כולם ידעו אותי מקטנם ועד גדלם ולפי שיש באדם ד' כוחות דומם צומח חי מדבר וישראל יש להם עוד חלק רביעי שהם מדבר אלקים שהיא שלימות תורתינו נגד כח הצומח אמר מי אפסים כי בזה החלק השפל בזה העולם רמוז בעקב יצאו מים חיים לע"ל ויתוקן חסרון זה הכח נגד כח החיוני שהם מתנועים כב"ח אמר מי ברכים שבהם התנועה באדם כמו בב"ח שגם על זה יצאו מים חיים לע"ל ויתוקן נגד מדבר שהוא נבדל מב"ח בקומה אמר מי מתנים כי בזה המקום נראה באדם שינוי הב"ח אבל בב' ראשונים נדמה כבהמה ולפי שבזה החלק נדמה למלאך לכן אמר גבי מלאך (יחזקאל א) ממראה מתנים ולמעלה שגם על זה החלק יצאו מים חיים ועל (איוב לא) חלק אלקי ממעל שאנו נבדלי' בו מכל א"ה אמר ויעברני נחל מי שחו שהוא נחל אשר צריך האדם לשוט בו יום ולילה (שם יא) רחבה מני ים על דרכים של תורה פשט נקרא מי אפסים דרוש ברכים. רמז מתנים ועל סוד התורה אמר מי שחו נחל אשר לא יוכל לעבור כי גאו המים הוא נהר הרביעי נהר פרת שמימיו פרים ורבים למעלה והוא סוד ד' נהרות של ג"ע ובסיטרא אחרא גם כן ד' נהרות נגד ארבע מלכיות (קהלת ז) גם את זה לעומת זה הן הן ד' אבות נזיקין כולם ב'מ'ש"ה שסודם נרמזין במשה ב"ור מ"בעה ש"ור ה"בער (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף שתיקן בור במה שהשליכו אותו הבורה נשתארו תלת גולייריו בישין דמתגרין במלחמה בשמיה מ"בע"ה ש"ור ה"בער. נרמזין ד' מימות אלו בר"ת ש"במא ש"חו ב"רכים מ"תנים א"פסים (משלי א) ש"מע ב"ני מ"וסר א"ביך שור בור מבעה אש שהיא הבער לקבל דא ד' אתוון רברבין ברישא ש' של שיר השירים ב' של בראשית מ' של משלי א' של דברי הימים והוא ברזא דחכמתא אמר לפי שאז נשלמו ק"ל שנה של אד"הר שהוליד רוחין ולילין מסטרא דרע ועתה ותרא אותו

כי טוב הוא לכן גזר פרעה נגד הפכו כל הבן הילוד היארה תשליכהו והיא קראה משה כי מן המים הזדונים משיתהו קרי בי' נולד שת שנולד בדמותו ובצלמו:

סוד גלות מצרים ת' שנה אלו היו ישראל ת' שנה במצרים היו יורדים לשפל מדריגה התחתונה והי' יורדים דרך השליבות והמדרגות ד' שליבות בסולם נגד ר' עולמית אבי"ע כי יש בכל א' ה'גבורות ה' חסדים וכל א' כלול מי' הרי ק' אורך החצר מאה אמה וכן המקדש היה גובה מאה אמה וכן קומת אד"הר ק' אמה שהיה לו השגה מד' עולמות אחר כך העמידו על זה המדריגה לידע מה שהוא בחלל העשיה שהם ק' אמה לבדה. ועתה שהיו רד"ו שנה בגלות נכנסו מדריגה אחת לעולם הבריאה כי י' דרגין אלו כל אחד כלולה מי' ומטה משה הוא מט"ט שר היצירה היה בידו י' אמות וכן ארכו של משה י' ושוור י' הרי שהגיע משה לג' עולמות ותיקן קומה של אדם הראשון שהי' מתחלה ג' עולמות שלימין גם הענין ירידת ישראל למצרים עבור נשמות ניצוצות שנשבו בסוד הטיקלא ז"ס (דברים כו) ארמי אובד אבי רצה לומר על קליפת נוגה שהיא נקראת מלך ארמית אובד אבי שנעשקו ונשבו כמה טיפין לשם לכן (שם) וירד מצרים ויגר שם להוציא משם גרים כמ"ש (שמות כג) וידעתם את נפש הגר מזה הטעם גרים הייתם בארץ מצרים ז"ס ואלה ש"מות ב"ני י"שראל ר"ת שב"י שבשביל בכור השבי שהיו שם ניצוצות נידחים הבאים מצרימה את יעקב להוציא משם (ירמיה טו) יקר מזולל ועז"א פרעה הבה נתחכמה לו פן ירבה שראה שענינם להוסיף על הקדושה וכה"א אצל משה (תהלים סח) עלית למרום שבית שבי על סוד טיקלא ובו (שם) לקחת מתנות באדם (קהלת ח) עת אשר שלט האדם באדם לרע לו וודאי כמ"ש בסבא וא' למרום כי במרומים סהדיאל ועד שם מקום הקטרוג הולך כמ"ש (ישעיה כד) יפקוד ה' על צבא המרום במרום שנקרא מרום ואז נגזר אח"כ (שם) על מלכי אדמה באדמה:

הגליות היו ראוין להיות תתק"ל שנה כמנין שנותיו של אדם הראשון וכמנין תעני"ת (בראשית טו) ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה היה במצרים משנולד יצחק ת' שנה והק"ל שנה משלימין בגליות אחרת והיו בגלות בבל פ"ח שנה והיינו ע' לפקידא בעלמא שמנה עשר שנה אח"כ לבנין בה"מק כדאיתא בפ"ק דמגילה וזה שאמר הכתוב בשיר המעלות (תהלים קכד) לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם שנדרש על גלות בבל ופרס ואמר (שם) נפשינו כציפור נמלטה מפ"ח יוקשים וגו' ואח"כ היו ל"ד שנה בשיעבוד מלכות פרס כדאיתא שם ואח"כ ק"פ שנה במלכות יון והמותר מגיע לגלות האחרון ובעונותינו שרבו ניתוסף אבק בין כל הד' גליות היו ראוים להיות תק"ל שנה וזה הסוד תקל א' בדניאל במראה פיסת כתבא שאמר (דניאל ה) מנא מנא תקל ופרסין והסוד

שמנה הקב"ה לשנות הגליות שנחלקים לב' חלקים חלק א' הוא גלות מצרים ששקול כנגד כולם הוא לבדו ת' שנים וחלק השני כל הד' גליות יהיו תק"ל ולכך אמר ב' פעמים מנא מנא ואמר בתחילה תק"ל על הד' מלכיות שראה דניאל שבזה היו עוסקים ופרסי"ן בגימ' ת' כאלו אמר תק"ל שנים ות' שנים וזה הגיד לבלשאצר שיחלקו הגליות ולא כדעתו שלא יגאלו ישראל לעולם. גם מנא מנ"א מנא נוטריקין נ"גה מל"ך א"רמית שמזה הב"ד באים כל הגליות (דברים כו) ארמי אובד אבי וירד מצרימה וסוד רד"ו מן העולם אצילות לעולם הבריאה י"ו פרסה מרגלין תחת הפרסה ראשה בריאה דמקננא אימא יש בהם י"פ אהיה מנין רד"ו ולפי שגלות מצרים היה מפני תיקון הנשמה דאוליד אד"הר כד הוה בחדקל עד צווארו ולפי שקודם שחטא אד"הר היה בבריאה ז"ש הקב"ה למשה אהיה אשר אהי"ה י"פ אהי"ה לתשלום רד"ו גם סוד ג' רישין שנתקנו שכל אחד הוצרך לתקן ז' מלכי קדמאין כל א' כלולה מעשר הרי ע' ג"פ ע' הרי רד"ו שבג' ראשים אלו נתקן עולם על מכונו ישראל שנמשכו מאדם הראשון היו צריכין לתקן אותם הנשמות הן הן הנשמות של דור הפלגה ודור המבול ואנוש וסדום שפגמו בד' אותיות השם והוצרכו ישראל לתקן הד' דורות דור המבול כל הבן הילוד היאורה תשליכהו דור הפלגה ויבן ערי מסכנות בחומר ובלבנים ונלקו בניפוץ כד"א ויפץ העם ואנשי סדום (בראשי' יט) הכו בסנורים בג' ימי אפילה.

היו במצרים מנין קס"ו ד"ם רבוע אהי"ה עולה ד"ם כזה א' א"ה אה"י אהי"ה ורבוע הוי"ה כזה יוד יוד הי יוד הי ואו יוד הי ואו הי עולה קס"ו כשתתחברם יחד עולה חר"ב (תהלים לו) חרב פתחו רשעים (שם) חרבם תבא בלבם:

כשנולד משה ותראהו מלמד שראתה עמו שכינה הוא סוד תיקון זעיר ונוקבא כמו שתיקון ג' רישין גרם תיקון זעיר ונוקבא כן ישראל ברד"ו שנה גרמו תיקון תורה שבכתב זעיר ושבעל פה נוקבא ז"ש איש וביתו באו שעבור תיקון זעיר ונוקבא שהוא סוד תורה שבכתב ושבעל פה עבור זה באו למצרים לתקן תלת רישין ומאחר שהתיקון זעיר ונוקבא הוא קיפול רגלי האריך כמה דאתמר גבי יעקב (בראשית כח) הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה שנתקפל כל א"י תחת יעקב בסוד (שם כט) וישא יעקב את רגליו ואז וילך ארצ' בני קדם הקליפה בורחת וכשעלה ישראל במחשבה אז יעקב אבינו לא מה ואימתי הוא מת (שם מט) ויאסף רגליו אל המטה ואז (משלי ה) רגליה יורדת מות ולפי שנתקפל עולמות הם ת' שנה לא היו רק ד' שנה בגלות ונעשה מן ת' ב' רישין. לפי דברי פ'ר'א היו ר' ט"ו שנה נתקפל יום ולילה יחד:

פרשה ואלה שמות בזוהר ר"א בן ערך כד מטיא להאי קרא בכה נרמז בזה הפסוק ה" שרי התורה עליהם נאמר (דברים יט) על פי שנים עדים ועפ"י שלשה עדים יקום דבר רזיאל יופיאל הם שנים המבוארים לכמה פעמים בזוהר הם שנים ואח ע"פ שלשה שסימנם (שיר ז) אל יחסר ה'מ'ז'ג" "מיכאל "זנגיאל "גליצור שעליהם אמר אינו דומה שלומד פרקו ק' פעמים לק' וא' שהם בעלמין של משה (איוב כח) והחכמה מ'אין תמצא והוא (שיר ח) בעל המון שזכר בשיר השירים ומלאכו של אברהם (בראשית יז) אב המון ומי שאוהב (קהלת ה) כסף לא ישבע ואוהב בהמון ובכל מקום שמיכאל שם שכינה נראית סי' קול המון (יחזקאל א) כקול שדי בלכתם וארז"ל אלמלא קול המ'ו'ניא של רומי י"א קליפין דילהון ניתוספו עליו גם גליצור מגלה טעמי צור שלשה אלה (בראשית מ) בגפן שלשה שריגים והיא כפורחת עלתה ניצה על כנסת ישראל כי ג' אלו גליצו"ר מיכא"ל זנגיא"ל עולים מנין ישרא"ל ושנים הנותרים עולים מנין שכינ"ה ז"ש ואלה שמו' בנ"י רמז על מרכבו' ג' מלאכים אלו שמסתעפים חיליהם והם נקראי' בנים כד"א (איוב א) ויבואו בני אלהים שהם משיריין שמסתעפים מן שם אלהים הבאים מצרימה בה' נוספת רומז על ה' אלו מצרימ"ה בגי' רזיא"ל יופיא"ל וכשם שמסטרא דקדושה שנים ושלש כן (דברים יז) ע"פ שנים או ג' עדים יומת המת סי' בן ב"ג ב"ג אומ' לפו' צערא אגרא (איוב לג) פעמים שלש עם גבר ממש והוא (בראשית טו) עבר בין ה"גזרים ה' אלו מורמזין בו: **איש וביתו באו**. יש ברזא דחכמתא סוד גדול היודע סוד צרופי שמות יש שם אחד הממונה על התנועה היודע צירופו וניקודו שצריך לכוון ב' של בראשית א' של (שמות כ) אנכי ו' של (במדברי) ויהי בנסוע הארון וסודו ב'א'ו ממונה על זה וס"ת בגי' 'ש'י'ב שהוא י"ב צרופי הויה הנרמז ש"מות ב"ני י"שראל. ש"בי כלהו איתנייהו:

בשמעתא דיומא המניח את הכד בר"ה והוזק בהם אחר חייב בנזקו ואם הוזק בהם בעל החבית חייב בנזקו רזא דמתניתין פתח בכד וסיים בחבית וכן הא דתנן זה בא בחביתו וזה בא בקורתו נשברה חבית של זה בקורתו של זה פטור שלזה רשות להלוך ולזה רשות להלוך. הענין בעולם היצירה תמן יחוד מטטרון יחודא תתאה בשכמל"ו בגימ' חנו"ך מטטרו"ן והסוד שאמר יעקב ליוסף (בראשית לז) הנה אחיך רועים בשכ"ם ב"רוך ש"ם כ"בוד מ"לכותו שהלכו לרעות א"ת צאן אביהם רזא דשכינתא כלולה מכ"ב אתוון ולכן הוצרך להתגלגל יוסף שהוא רזא דנער כ"ב שנים מאביו ואותו היחוד הוא כ"ד אתוון שהוא סוד כ"ד של רבקה (ישעיה נד) ושמתי כד כ"ד שמשותיך בצפרא לקבל כ"ד שערים העליונים שירושלים שלמטה מכוונת נגד ירושלים של מעלה וכן בירושלים היו כ"ד שערים כ"ד תיבין בברכות ולירושלים שבתפלת י"ח ויעקב כשראה שבניו יחדו שמע

ישראל כשם שאין בלבו אלא אחד כן אין בלבינו אלא אחד פתח ואמר ב"ש"כ"מ"לו אבל משה לא אמר כו הקב"ה הזהיר (שמות כג) השמר מפניו ר"ל מטטרון נקרא שר הפנים ונקרא שומר מפניו שהוא מקבל התפלות לקבל אותן פנים שלמטה לפי שנוי דלתתא (שם) אל תמר בו מלשון מומר שעשה אחר וקיצץ בנטיעות בשעה שראה למט"ט יושב וקושר לרבו בהאי שעתא מחוהו למט"ט ס' פולסי' דנורא ועז"א ברזא דחכמתא המניח את הכד הוא מט"ט ברשות הרבים שהוא רשות שרבים בוקעין שם ובא אחר סוד אלישע אחר ונתקל באותו כד פטור שפטרוהו מכל העולמות (ירמיה ג) שובו בנים שובבים חוץ מאחר ואם הוזק בעל החביות כי הוא מט"ט חייב בנזקו שמחוהו ס' פולסין דנורא בשבילו ונקרא מט"ט בעל החביות שהוא כה"ג דלעילא מקריב חביתי כה"ג מחציתו בבוקר ומחציתו בערב ב' פעמים ביום נמצא שהוא כלול שני פעמים כ"ד ושמתי כ"ד כ"ד שמשותיך והוא סוד מזמור בתלים (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו והוא סוד ויכוח יוסף ויהודה (שם קה) (ויעקב גר בארץ ח"ם כי יעקב הוא יחודא תתאה). גם נקרא מט"ט בעל החביות כלול כל הפרקים שבששה סדרים שיש פרקים כמנין מפת"ח כי הוא כל גנזי מפתחי דמרא בידיה נמצא שהוא חושבן בעל החביות עם הכולל:

או בדרך דרש יעקב גרם לנו גלות מצרים ז"ש ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה הטעם שבאו למצרים הוא מטעם את יעקב שגרם לנו יעקב הגלות והוא שגרם תרי עניינים שגרעו לגלות כי טעם אחד לגלות מצרים על שמכרו ליוסף ועל ידם נתגלגל הדבר ויעקב גרם בזה שהיתה שנאה בין האחים בשביל שני סלעים מילת שעשה לו כתונת פסים גם כששלח אותו על ידו נתגלגל הדבר ועוד גרם יעקב ענין דינה שאנסה שכם בן חמור החוי הוא גם כן על שמנע יעקב חסד כמשארז"ל (איוב ו) למס מרעהו חסד ויראת שדי יעזוב כי אלו נתן יעקב דינה לעשו הי' חוזר למוטב ולא רצה ליתן לעשו שהוא מן הגמולים באה לערלים לשכם בן חמור נמצא שני מעשים אלו בשכם עינו את דינה ע"י יעקב שלא נתנה לעשו בשכם מכרו את יוסף כמ"ש הנה אחיך רועים בשכם שני דברים אלו גרמו שנטו ישראל שכם תחת החוי חמור מצרים (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם נמצא יעקב הוא בעל הכד שהניח את יוסף בר"ה שהוא מצרים אינו כשכם רק שהוא ככל העולם בכלל גם הוא בעל החביות שגרם צלולה היתה החביות ואתם עכרתם אותה ועל זה אמר איש וביתו באו רצה לומר על יוסף ואסנת בת דינה זה גרם להם שבאו מצרימה ז"ש המניח את הכד ברשות הרבים ובא אחר ונתקל בה יעקב הניח כד זה שנתקלו בה השבטים שמכרוהו על השליחות היה יעקב יכול לפטור כי אותו השליחות היה מעמק חברון מעצה עמוקה של הקב"ה שהסכים עם צדיק הקבור

בחברון אבל על ענין דינה נענש יעקב כמ"ש ואם הוזק בהם בעל החביות חייב הוא יעקב שגרם לחביות שהיתה צלולה ועכרו אותה וחייב בנזקו כמ"ש במדרש (איכה ב) ובער ביעקב כאש להבה. אין פורעניות בא עד שמרגיש בה יעקב כי הוא בעל הקורה כמ"ש (ישעיה מח) ישראל מקוראי והוא נכנס בעובי הקורה. וז"ש רב פפא למאי נ"מ למקח וממכר שנמכרו ישראל לאויביהם היינו כד היינו חביות ענין אחד להם גם היינו כד היינו חביות תרווייהו על יוסף שנקרא כד גם נקרא חביות כמ"ש במדרש על שקברו אותו בשכם משל לגנבים שגנבו החביות והוחזרהו החביות למקומו כן בשכם לקחו את יוסף והוחזרו לשכם. ורזא דמתניתין זה בא בחביתו ע"ד שכתב בזוהר על פ' (בראשית א) ויברא ה' אלהים את האדם בצלמו דא מט"ט דא יצירה לטב אם זכה ואם לא זכה בצלם אלהים ברא אותו דא אלהים אחרים יצירה לביש כנגדו סמא"ל דאיהו עון ומשחית אף וחימה לביש ד' אנפין דע"ז נ"ש ג"ז זה שנאמר (קהלת ז) גם את זה לעומת זה עשה אלהים מט"ט בא עם רתיכין דיליה להיות מליץ יושר על ישראל ובא בחביות עם קרבנות דיליה וזה בא בקורתו על סמאל שבא נחש בקורות בית הבד על עובדא דידה וטול קורה מבין עיניך כמ"ש השבטים דבר איש אדוני ארץ אתנו קשות והגיד להם את כל הקורות אותם שאפילו עצי עריסותינו מגיד לנו (עמוס ד) מגיד לאדם מה שיחו אפילו שיחה קלה שבין איש לאשתו ונשבר' חביות בקורה שגוברין מארי דקיטרוגא על החביות פטור אל תאמר שסופו ללקות על שהולך ומסיתו ועולה ומסטין ויורד למטה ברשות שניתן לו ונוטל נשמה עז"א פטור בעל הקורה כי עביד רעותא דמארי כמ"ש בזוהר פ' תרומה ז"ש שלזה רשות להלוך ולזה רשות להלוך שהקדוש ברוך הוא נתן ב' דרכים שיוכל לילך באיזה שירצה הן לימין הן לשמאל ועז"א ברזא דמתניתין השופך מים ברה"ר הוא סוד ר"ע שאמר לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שלא יבואו התלמידים וישתו מים רעים. והוזק בהם אחר שזה פגם אחר חייב בנזקו: א"ר ל"ש שטנפו כליו לפי שאחר טינא היתה בלבו וכל ימיו ספרי מינים לא נשרו מחיקו אבל הוא עצמו פטור כמ"ש כי פגעו בן זומא בן עזאי עיין סודו בזוהר פ' נשא המצניע את הקוץ ואת הזכוכית סמאל הוא קוץ מכאיב מט"ט הוא זכוכית וראה פנים לכל צד כי הוא שר הפנים גם ענין כד של רבקה הוא שם של אדני שיש כ"ד צירופים של אדני תהלים עד) א"ל י"שוב ד"ך נ"כלם ר"ת אדנ"י כ"ד צירופים לכן (שם נא) אדני שפתי תפתח וגו' יש בו כ"ד אותיות וכל מקום שגלו ישראל לי"ה שהם ארבע מלכיות (שמות לד) ילך נא אדני בקרבינו א"ת הכ"ד בגימטריא (משלי י) צדי"ק יסו"ד עול"ם וכן היו ישראל במצרים מנין צדיק יסוד עולם שהוא חטא של יוסף הצדיק שמכרוהו וישליכוהו הבורה היא סוד ת"ל שהכל פונים

בו תלפיו' ת"ל בגימ' צדי"ק יסו"ד עול"ם פיו"ת בגי' מלכו"ת הוא סוד מצרים קרי בי' מצר י"ם יסוד מלכות (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה הם תרין אתוון אחרוני' ו"ה ובקליפה (ישעיה יד) הורד שאו גאונך וכן במסורה ויוסף הורד מצרימה הורד שאול גאונך א"ת רזא דמלכות כ"ד רזא דיסוד בשעת הגלות מניח הקדוש ברוך הוא את הכד ברה"ר ובא אחר רזא (משלי כה) וסוד אחר אל תגל ונתקל בה בה' אחרונה ושברה פטור מכל עולמות כי מוץ ותבן פטורי' מן המעשר (תלים צו) ה"וא י"שפוט ת"בל ב"צדק למפרע ר"ת בתי"ה (ישעיה נד) ב'צדק"ה ת'כונן"י ר"ת וס"ת בתי"ה (בראשית כד) תשו"ב א'ת ב'נ'י שמ'ה סוד בתיה שגדלה את משה כי משה מיסוד אבא לכן מלוי אהיה ביודין כזה אלף הי יוד הי בגימטריא קס"א ריבוע הוי"ה ביודין כזה יוד יוד הי יוד הי ויו יוד הי ויו הי בגימ' קפ"ד שניהם יחד בגימטריא מש"ה והיינו מספר א"ל שד"י שהוא בעולם הבריא' (תהלים קיח) אל ד' ויאר לנו בעולם היצירה שניהם יחד א"ל שד"י א"ל יהו"ה בגימטריא ב"ת כוונת ירידתה לרחוץ על היאור לטהר עולם היצירה בכח הבריאה לתקן עולם במלכות שדי בכח השמות שזכרנו שהם קס"א קפ"ד:

ויהי כל יוצאי ירך יעקב שבעים סודו יחוד ברכה קדושה נחל יב"ק (שם כ) י"עננו ב"יום ק"ראנו ג' שמות אדני הויה אהיה ג' בתי דינים כל אחד כלול מן ע' הרי ג"פ ע' בגי' ר"דו שהוא סוד גלות מצרים כי ע' נשארה בשם יעקב הוא בירך סוד (שמות כו) צלע המשכן דמתרגמין ירך והוא בריח התיכון שהוא (שם) מבריח מן הקצה אל הקצה ז"ס ויהי כל יוצאי ירך יעקב שבעים וז"ס חצר המשכן שהיה שבעים אמה ושירים על שבעים אמה ושירים כי (במדבר כד) מה טובו אוהלך יעקב ויוסף היה במצרים כי (בראשית מו) יוסף ישית ידו על עיניך עלי עין (תהלים נז) בך ח"סיה נ"פשי ו"בצל כ"נפיך דודי מוהר"ר יששכר ז"ל דרש על חנו"ך:

ובני ישראל פרו וישרצו וגו' אבל בני לוי לא פרו לפי שוימת יוסף דכתיב לפני זה שזה אירע עבור לוי שנתן עצה להיות ליוסף במצרים כי הוא הגורם וע"ז כוונו רז"ל לומר שבט לוי מועט באוכלסין לפי שארון היה מכלה בהן וקשה והלא קודם שנצטוו על שמירת הארון היו מועטין. אבל ארון של יוסף דאי' (בראשית נ) וישם בארון במצרים זה גרם:

ואלה שמות בני ישראל ולזה הרמז איש וביתו באו על וילך איש מבית לוי שנולדה בין החומות כי הוא הגורם שהביא אותנו בין החומות ולכן הוצרך להיות הוא הגואל משבטו ולכן וילך איש מבית לוי על שם אביו:

ובני ישראל פרו י"א ו' בכרס אחד וי"א י"ב וי"א ס' וי"א ס' רבוא. רזא עלאה עיין בספר יונת אלם פרק י"ז ושם נתבאר יוכבד סוד בינה שהיא אשה א' במצרים העליונה שילדה ס' רבוא בכרס א' סוד משה שהוא דעת כולל כל הדיעות ודורו נקרא דור דעה ומשה שקול כנגד כל ישראל והוא הגואל הראשון שהקיץ השכינה משינת הגלות וסודו (שיר ה) אני ישינה ולבי ער לכן כשהיו הקהל מתנמנם דרש רבינו הקדוש שהיה ניצוצו ענין זה ז"ש וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי בז"ח דרש על גבריאל המלאך שלוקח נשמה מלמעלה. או נוכל לומר לפי שג' עולמות הם מטטרון ביצירה נגד לוי כי (בראשית כד) אל עבדו זקן ביתו שהוא מט"ט אמר אברהם שלא לקחת אשה היא הנשמה כמ"ש בזוהר פ' וישב לכן קראו כאן לוי כי בריאה סוד כהן יצירה לוי ז"ס והנה נערבוכה זה מט"ט:

ותהר האשה רזא יוכבד גלגול חוה כמו שא"הר ק"ל שנה פירש מאשתו עד שהוא הוליד שת הוא גלגול משה גם עמרם פירש מאשתו בת ק"ל שנה והוליד למשה גלגול שת לכן נקראת בת לוי שעתה מחדש נתעברה בה נשמת חוה ובזה חזרה לנערותיה ז"ס ותהר האשה היא (שם ג) האשה אשר נתת עמדי חוה לכן כשנולד משה כי תיקן מ' של מות ותרא אותו כי טוב הוא ורזא דא כי מן המ"ם משיתהו שתיקנה מ' של מפריו והביאה מ' של מות בעולם ועתה נתקנה וכמו שאד"הר ק"ל שנה הוליד רוחין ושדין והיו ניצוצין שלו מלובשין ברע ועתה הוצרכו לירד למצרים ולהיות ק"ל שנה שם לתקן אותם ניצוצות של ק"ל שנה שקלקל אד"הר ומיד כשסיימו אותן ק"ל שנה נולד שת שהוא משה ואותן שטף מים רבים משה מן המים משיתהו שתיקן ענין שת לכן ותרא אותו כי טוב ר"ל אותו ראתה כי טוב הוא קאי על אדם הראשון שנתקן עתה בלידתו ולכן אמר פרעה הב"ה נתחכמ"ה על משה בגימטרי' הק"ל שני"ם וקהלת אמר שג"ם זה הבל על גלגול הבל ר"ת שג"ם ש"ת ג"לגול מ"שה. יעקב אמר (בראשית מז) ימי מגורי מאה ושלשים שנה לתקן שופרי דאדם קדמאה בכל אותן ק"ל שנה מעט ורעי' היו בימי אד"הר ועתה נתקנו נשמות גרים. וילך איש מבית לוי מסיטרא דדינא (שם ד) אז ה"וחל ל"קרוא ב"שם ד' ר"ת הבל שנתגלגל בדורו של אנוש והוא שת וכפר בע"ז וגם הוא גלגול של משה דאית ביה (שמות טו) אז ישיר משה זה כוונת הזוהר בראשי' משת אתייחסו כל דרין בעלמא אז הוחל לקרוא אז בההוא דאתמר ביה כי מן המים משיתיהו אז הוחל למיתי בגלגולא ההוא דאתמר בי' אז ישיר משה וגו' עיין זוהר בראשית הרי שנשמתו מחכמה עלאה נפקא תמן תורה קדומה אלפים שנה לעולם כי עולם הבנין מתחיל מחסד ב' ספירות חסד כי כל ספיר"ה בגימ' שנ"ה הרי חכמה סוד (דברים לג) וירא ראשי"ת לו וכן דרש בראשית בזכות משה נברא עולם:

ותקרא שמו משה כי מן המים משיתיהו ויהי בימים ההם ויגדל וגו' סמיכות הפרשות להדדי. הענין כי ק"ל שנה לפני לידתו היו נולדין מן רע של קרי אדם הראשון ועתה נולד הוא דוגמת שת שנולד לסוף ק"ל דמותו וצלמו של אד"הר (בראשית ד) שת לי אלהים זרע וגו' לכן מיד ויהי בימים וגו' בא משה ונקם נקמתו להרוג אח קין לקיים קרא (שם ט) שופך דם האדם באדם ההוא עצמו דמו ישפך ז"ש ויצא אל אחיו וירא, בסבלותם טעם עבודתם הקשה היה עבור ניצוצות הנידחות שהוצרכו ללבן ולצרף וירא איש מצרי מכה איש עברי ומי היה המצרי ז"ש מאחיו פעם שנית שהמצרי היה אחיו של משה קין אחיו של הבל ויפן כה וכה אם יהיה עליו ניצוץ מה שיבא בקדושה כי כבר נתערבו (שם ב) עץ הדעת טוב ורע וירא כי אין איש שיצא מזה המצרי שיהיה נכנס בקדושה כי סמאל ובת זוגו היו משירייתי' דמצרי ההוא והרגו בשם המפורש מי שמ"ך לאי"ש ס"ת שם ג' של מ"ב ולפי שמשה היה (תהלים יב) מזוקק שבעתים והוא שביעי למטה והרגו בשם של מ"ב ז' שמהן (שם קמט) וחרב פיפיות בי"ד"ם הוא סוד שם של מ"ב שהוא בגי' ג"פ י"ד והוא חרב (שם) לעשות נקמה ב"גוים ר"ת נב"ל בסוד (שמואל ב ג) נבל ימות אבנר שהיה ג"כ מניצוץ הבל וכל ההרוגים נתקעים נ' של בינה בסוד ויפן כ"ה וכ"ה שהוא סוד נ' וירא כי אין איש שיתקן להעלות נשמתו נקמ"ה נוטריקון נ"שמה ק"דושה מ"ן ה"קליפה כי בסוד ההריגה מעלין נשמות קדושות שהם מסטרא דהבל אבל מזה האיש לא ראה שום הצלה רק שזה גרם שברח משה. אל יתרו כי שם ישב ע הבאר להוציא טיפות עשוקות שעשקו קין תאומה יתירה דיליה כמו שעשק יעקב להציל (קהלת ד) דמעת עשוקים ראה ג"כ באר בשדה והוצרך להשקות צאן לבן וגלל את האבן אשר על פי הבאר כן משה ולכהן מדין שבע בנות ז' טיפין דאזדריקו ובאו הרועים ויגרשום וישק משה את הצאן והוצרך משה לשמור צאן יתרו כמו שהוצרך יעקב לשמור צאן לבן וכן הוצרך דוד לשמור צאן נבל להוציא מן בלעם שהיה נחש הקדמוני כמ"ש (בראשית ל) נחשתי ויברכני ה' בגללך שהוצרך דוד להוציא טיפת אביגיל מן נבל שהיא בסוד לאה. ויואל מ"שה ל"שבת א"ת ה"איש ר"ת מלא"ה שניצוץ זה היה ג"כ מלאה ז"ס שאמרה נעמי (רות א) אני מלא"ה הלכתי. ר"ל מן לאה כי נעמי נעם י' ניצוץ לאה (שם) ורות דבקה ב"ה ניצוץ מלכות. ויתן את צפרה בתו למשה מה בא ללמדינו היא היתה התאומה יתירה דאתמר שם (בראשית יד) ואל קין ואל מנחתו לא שע"ה בגימטרי' צפר"ה בגי' למש"ה ז"ש איש מצרי הצילנו שהיה בן מצר שלה וגם דלה דלה לנו שהעלה אותם מן (משלי כג) באר צרה נכריה טיפין דילהון נתקנו לכן הוצרך משה להנהיג צאן יתרו:

ענין מצרי שהרגו משה נרמז בפ' (בראשית ד) שבעתים יקם קין זה משה שהיה לו ז' שמות גם ליתרו ז' בנות וז' שמות והנה משה חטא בזה שהרגו לקין בלא עתו ובשם של מ"ב הרגו כדי להעלות נפשו ואז כשהרג את המצרי פרחה נפשו ממנו ונדבקה ביתרו לכן נתגייר יתרו באותו פרק וכפר בע"ז. לדעתי שהסוד שאמרו בנותיו של יתרו איש מצרי הצילנו ר"ל מאחר שהרג את המצרי בשם המפורש שם של מ"ב העלה נשמת קין. ולפי שגם יתרו נשמת קין למפרע קני והוא תיקון קליפת נגה יונית

ויפן כה וכה וירא כי אין איש. (ישעי' נ) הלך חשכים ואין נגה לו קליפה מלמטה למעלהמתחלה פרודא חשכים בלשון רבים ואח"כ חבורא למעלה ואין נגה לו בלשון יחיד ז"ש ויפן בפירודא הלך אנה ואנה כה וכה וירא כי אין איש שאין נגה לו ובאותו פעם ראה משה שאין בו שום ניצוץ טהרה בעולם ויטמנהו בחול שאין בו שום קדושה בעולם להבדיל בין קודש לחול בין טיפה שנזרע בקדושה לטיפה שלא בקדושה רק חול. ולפי מחז"ל ישראל נקראו חו"ל (תהלים קמז) ח"קיו ו"משפטיו ל"ישראל ראה משה שניצוץ טהור שהיה בו ויפן כה וכה והוציא (ירמיה טו) יקר מזולל וירא והבין כי אין שם איש קדוש גביה כי כבר ויטמנהו בחול (שם נא) והוצאתי את ב"לעו מ"פיו עם שם של מ"ב ועז"א דוד על נבל שהיה גלגול בלעם כי אותו לא רצה משה להרוג בשם רק בחרב עם שם טומאה כדי שלא יקיים מ"ש (במדבר כג) תמות נפשי מות ישרים ואעפ"כ נזדככה נפשו בגוף ישראל שהוא נבל לכן לא אמר בלעם אמות מות ישרים אבל אמר תמות נפשי שניבא על נפשו שנתגלגלה אח"כ בנבל (ויקרא יג) כלו הפך לבן טהור הוא שנבל הכרמלי נזדכך קצת נפשו אבל רוחו וסיטרין דיליה אתמר (דברים כד) ואחריתו עדי אובד שנעשו ממנו שדין ורוחין כמו שלמד אשמדאי לשלמה כמה ענייניים:

רשע למה תכה רעך. ת'כ'ה שמעורר ת' כ"וחות ה"טומאה בגימ' דלת קליפות כי אלו ד' כל אחד כלול ממאה הם סוד וארבע מאות איש עמו. ומשה הרג המצרי בשם תכ"ה שם אחד מע"ב שמות (תהלים לה) כל היום תהלתך (שם קנ) כל הנשמה תהלל והוא פנים של שדי וכל המכוון בו ניצול מאדם רע כל אותו היום. לכן סדרו ליה בסוף פירודא דקדושה (שם ט) ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דורשיך ה' כי ע"ז השם מדבר ולפי שהמצרי היה לבוש בנחש ושיריתי' שהוא ע"ז בעצמה אתמר גבי עיר הנדחת (דברים יג) הכה ת'כ'ה' וגו' ת"חת כ"נפי ה"שכינה שנקראת שדי שזה פנים של זה השם והם כנפים שלה וישראל היו בא"י מנין זה השם שני פעמים דהיינו תת"ן ב"פ תכה והוא סוד הת"ך ששלחה אסתר למרדכי שהוא צדיק (אסתר ב) אומן את הדסה שכל דברי המלכות נחתכין על פיו להמית אדם רע בליעל שהוא המן הצר הצורר את היהודים. והנה בזוהר

חדש מפרש שם ג' של מ"ב על משה (שמות לד) נגד כל עמך אעשה נפלאות שם נרמז ג"כ זה השם וכאן אמר מ"י שמ"ך לאי"ש ס"ת יכ"ש חלק שני של זה השם שנרמז בו. י' חכמה כ' כתר ש' בינה וכן בזה הפסוק ו"יבטחו ב"ך יודע"י ש"מ"ך כ"י ר"ת י'כ'ש והוא סוד מופלא בריך רחמנא שבשני ענינים אלו הרג משה את המצרי שהוא סוד נחש ושירייתיה אדם רע ובברכות מודים שמי שאינו כורע במודים נעשה שדרתו נחש לסוף ע' שנה מסיים הטוב שמך ול"ך נא"ה להודו"ת שבזה הכריעה כורע זקוף:

אנכי אלהי אביך. במדרש בשעה ששמע משה קול סבור שהוא קולו של אביו עמרם או קולו של אד"הר ברזא דגלגולא הכל מודים שמלאך ה' היתה נשמתו של משה למ"ד קולו של עמרם דנח ביה אביו כענין אביי עם רב ייבא בהיפוך אתוון ואח"כ חד בר אית לי' לכליל ולא מעלי שהוא אביו של אביי (שמות כג) כ"י ל"א י"שא ל"פשעכם (ויקרא ו) ומנחת כהן כ'ל'י'ל תהיה ואם הוא קולו של אד"הר אביך קדמאה בגלגול של הבל על אד"הר אתמר:

(תהלים צט) **משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו קוראים אל ד' והוא יענם**. האי קרא ברזא דחכמתא איהו וכי שמואל לבד קרא לד' והיה מטר ותפלתו גרם זה ומשה ואהרן לא גרמו בתפלתם הא בכמה מקומות קרא משה לה' וענה אותו הקב"ה אף בלא עבודה ומכות של מצרים יוכיחו וכמה פעמים צעק אל ה' עד שנתרשלו ידיו בימי קרח (במדבר טז) ויפול על פניו ולא רצה לבקש עוד עליהם ואפשר לומר משה ואהרן בכהניו בזמן שנחלקו על הכהונה בימי קרח נתרשלו ידיהם אבל שמואל בקוראי שמו מעולם לא נתרשלו ידיו להתפלל על ישראל גם על שאול לכן קוראים אל ד' א' של קוראים כתיב ולא קרי לפי שפעם א' נחסר הקריאה אל ד' שנתרשלו ידיהם אבל הוא אף באותו פעם אמר משה (שם) אם בריאה יברא גו' וכן היה א"כ קרא וה' ענה בדרך הפשט ע"ד (קהלת ז) שם טוב משמן טוב ויום המות מיום הולדו עד שארז"ל שבת קול יוצאת בכל יום ויום שבן יולד ונקרא שמו שמואל כל אשה שילדה בן קראה אותו שמואל וכשנולד שמואל אמרה חנה (שמואל א א) יקם ה' את דברו על אותו בת קול נמצא שמשה ואהרן לא ידעו שהם במדרגתם עד שנעשו כהנים אז נודע בכל עולם שמם וטבעם אבל שמואל קודם שבא לזה העולם היו כל העולם יודעים שהוא נאמן נביא לה' משום הבת קול שיוצאת וכו' ז"ש משה ואהרן נתפרסמו שמם בכהניו בשעה שנמשחו בשמן המשחה (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד בשעה שנמשחו בשמן הטוב אבל שמואל בקוראי שמו כשקוראו כל העולם אז נודע לה' טבעו ושמו ז"ש טוב שם משמן טוב ר"ל שם של שמואל נתפרסם קודם לידתו בשמו שיהיה נקרא כן הוא יותר משמן טוב המה

משה ואהרן שנמשחו בשמן כי גם משה כהן היה ששימש בז' ימי המלואים בחלק לבן ויום המות של שמואל היה מיום הולדו כי אמו גרמה לו ויהי (שמואל א א) שם עד עולם ועולם של לוים חמשים שנה ובן שתי שנים היה גמלתו שישב בבית המקדש לכן לא חי רק נ"ב שנים מכאן שאל (קהלת ה) תבהל את פיך וגו' להוציא דבר מלפני אלהים כי כמה וכמה חבילין טהורין בקעין רקיעין ונטלין האי מלא דנפקא מפומיה דבר נש כי אלהיםבשמים בתכלית הגובה בגבהי מרומים ואתה על הארץ תחת השפלות ואלף אלפי אלפים ורבי רבבות חיילות ומשרתים טהורים וטמאים וכמה מקטרגין עומדין זה לעילא מן זה (שם) על כן יהיו דבריך מעטים כי (שם י) כקול הסירים תחת הסיר וגו' כ"ש ויום המות של שמואל היה מיום הולדו כי ביום שנולד דברה אמו מיתתו:

בז"ח (דף פג) מקשה כתיב ושמואל א ג) והנער שמואל משרת היה וכתיב (תהלים צט) ושמואל בקוראי שמו שקול כמשה ואהרן ואיך קרי ליה נער דהא כמה דרגין אינון לא הוי מטי לדרגא זעירא דמשה כ"ש למהוי שקול כתרוויהו הא קרא הוא משה איהו מהימנא נביאה עלאה על כל נביאה ואהרן בכהניו כהנא עלאה דסליק על כל כהנא ע"ד הדרש כמ"ש רבי הם ישמשוני בחיי הם ישמשוני במותי וכו'. והענין כי הצדיקים עומדין כל אחד לאחר מיתתן כפי שירותו שהיה בעולם הזה כן הם עושים בעולם הבא זה השירות ואותן עבודתן בהאי עלמא כמ"ש הוי מתלמידיו של אהרן והלא אהרן כבר מת אלא מי שהוא רודף שלום בזה העולם כן הם עושים בעולם הבא ומתפללין ועושין עבודתם בההוא עלמא ומי שהוא רודף שלום בזה העולם זוכה לישב בצל תלמידיו של אהרן בעו"הב כי כל הרודפים שלום מסתופפים בצלו וכן ארז"ל בפ' הפועלים. ז"ש משה ואהרן בכהניו כמו ששמשו בכהונה בחייהם בכהונת הקב"ה כן הם עד היום בכהונם עומדים וכן שמואל עד היום בההוא עלמא בקוראי שמו ז"ש (דברים יח) וכי יבא הלוי מאחד שעריך על ההוא עלמא אתמר ובא בכל אות נפש ושרת בשם ה'. פרשתא דא ברזא דחכמתא אבל עתה על שמואל אתמר (שם) לבד ממכריו על האבות שהוא תיקון כ"ד משמרות בעלמא תתאה והוא מחלק אותם למעלה. ע"ד הקבלה יש להתעורר חנה אמרה (שמואל א א) וזכרתני ולא תשכח את אמתך שהוא כפל אבל לפי שחנה בקשה מהקב"ה ונתת לאמתך זרע אנשים שיהיו שקול כמשה ואהרן ר"ל שיהיה נשמתו מסיטרא דדכורא וימלא מקום משה ואהרן דהיינו משה היה יניקתו מן תורה אהרן מן יסודה לכן אמר' וזכרת את אמתך שיהיה מסיטרא דזכירה ולא שכחתני שיהיה מסיטרא דשכחה כדאיתא בזוהר ע"פ (איוב כח) קץ שם לחשך כי שכח אותיות חשך ולא זכר שר המשקים כי לא היה חלומו מסיטרא דזכירה רק מסיטרא דשכחה ומי שהוא מסטרא

דנוקבא הוא קצר ימים ועז"א (שם יד) אדם ילוד אשה קצר ימים ר"ל מי שהוא מסיטרא דנוקבא כדוד שהיה נפל לפי שהיה מסיטרא דנוקבא כמ"ש (תהלים קטז) אני עבדך בן אמתך מסיטרא דנוקבא וכן יצחק כדלעיל בפ' חיי ובראשית יח) וכן חבקוק (מלכים ב ד) את חובקת בן לכן מת ולפי שחנה הרבית לדבר ונתת לאמתיך זרע אנשים גרמה אע"פ שהיתה נשמתו אצולה מתרין ירכין קשוט שקול כמשה ואהרן תרין פלגין דגופא לכן תרווייהו בלשון יחיד בכהניו שניהם הם אחד ושמואל בקוראי שמו. ר"ל בשמו שאנו רואין שקראה אותו שמואל בזה אנו רואין שהוא כלול משניהם שהיו ראוי להיות שמו שאול (שמואל א א) כי מה' שאלתי"ו רק נקרא שמואל. (שם נתתיו לה' כל ימי חייו שיהיה ממדרגת משה סוד תורה כמו שיעקב היה בראשית כה) איש תם יושב אוהלים היה מלבר ומשה מלגאו וכן שמואל היה מזה הצד מנשמת משה גם וישב שם על עמוד עבודה שהיה מדריגת אהרן וכן היה שמואל כלול מתרין ירכי קשוט משה בהוד אהרן בנצח ואית דאמרי איפכא ותרווייהו איתנייהו ושמואל תיקן ירך יעקב (שמואל א א) ואלהי ישראל יתן את שלתך חסר א' כי לאריכת יומין שהוא סוד אריך לא זכה שמואל לכן ב"ן שנה היה וזה נרמז שהיה באותו הצד בשוה למשה ואהרן אבל במה שאמרה לאמתיך גרמה שיהיה מנוקבא ולא מדוכרא לכן קוראים א' תלוי כי לא זכה שמואל לא' ז"ש הרוצה ליהנות יהנה כאלישע שמעתי בשם ר' שמואל בן מוהר"פ לפי שהיה מעלמא דדוכרא אבל שמואל מעלמא דנוקבא וכן לא היה רק ב"ן שנה ומן שם ב"ן שהוא בה"א אחרונה של השם. ז"ש ה' אלהי ישראל יתן את שאלתך אשר שאלת מעמו ר"ל שיהיה נשמתו מן אותן תרין למודי ה' נרמז בראשי אתוון א"שר ש"אלת מ"עמו ר"ת אהרן שמואל משה א' הוא סוד דוכרא כמ"ש בזוהר פ' מקץ ע"פ (בראשית מב) כלנו בני איש אחד נחנו בלא א' שהיו בנוקבא אבל כשהיה יוסף עמהם אמרו (שם) שנים עשר אחים אנחנו בא':

ויאמר משה מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל וגו' וזה לך האות. בדרך השכל משלשה צדדים לא היו ראוים ישראל לצאת מצד הפועל מצד הפעולה מצד המתפעל מג' תנועים הן מה שבין מה שממנו מה שאליו כנגד מה שאליו א' מי אנכי שאינו ראוי מעצמו נגד מה שבין א' כי אלך אל פרעה שהוא מלך קשה נגד מה שממנו אמר כי אוציא את בני ישראל שהם מצד עצמם אינם ראוים לפי שהם בעירום ובחוסר כל. וכנגד ג' אלו השיב הקב"ה נגד מה שבין שהרי פרעה מלך קשה כי אהיה עמך אם הוא מלך קשה (משלי כא) פלגי מים לב מלך ביד ד' לכל אשר יחפוץ יטנו. נגד מה שממנו שהוא אינו ראוי לזה אמר אדרבא הוא ראוי לכך וזה לך האות שאתה כבד פה

וכבד לשון וזה נעשה לו כשהיה בן ג' שנה כדאיתא במדרש שלקח כתרו של פרעה מעל ראשו עד שהאיצטגנינום אמרו שזה יקח ראשך מעליך ויהיה המושיע עד שיעצו יחדו להביא קערה עם גחלים וקערה עם דינרים ומשה רצה לבחור בטוב ולמאוס ברע כי לכך נוצר כמ"ש ותרא אותו כי טוב עד שבא גבריאל והושיט ידו לגחלים והוא נכוה בידו ונגע יד לפה ומזה נעשהכבד פה הרי מזה שנעשה עמו מעשה נסים באותו פרק לך אות כי אנכי שלחתיך (שם כ) גם במעלליו יתנכר נער שסופך ליטול כתר מלוכה מן פרעה וע"ז פי' הפסוק (תהלים סח) תנו עז לאלהים על ישראל גאותו ועוזו בשחקים בפר"א כתב שלא היו ישראל במצרים רק פ"ו שנה מנין אלהי"ם והנה באותו פרק שנעשה עם משה נס זה היה בן ג' שנה ובן פ' שנה היה בעמדו לפני פרעה הרי ע"ז שנה היה ליציאת מצרים ז"ש תנו על לבבכם ע"ז שנה לאלהים פ"ו שנה שהיו במצרים קושי' השעבוד מיום שנולדה מרים אז אתה רואה שעל ישראל יהיה גאותו של מרע"ה ולא עוד שהוצרך גבריאל המלאך לירד מן השמים ולעשות עמו נס הרי ועוזו בשחקים ונגד מה שאליו א' שישראל אעפ"י שהם עתה אינם ראוים לנסים הלא בהוציאך את העם הזה תעבדון על ההר הזה תקבלון התורה ונידון עתה על שם העתיד לטובה אבל לרעה אין הקב"ה דן רק (בראשית כא) באשר הוא שם ועפי' המדרש ע"פ ואנכי אהיה עם פיך והורתיך אשר הדבר אם פיך למה נאמר והורתיך ואם נאמר והורתיך וכו' אלא מלמד שהראה הקב"ה למשה גנזי חכמה והראה לו כיתות סופרים וכו' ופי' הפסוק ואנכי אהי' עם פיך על מענה פיו ולשון והורתיך על כל הוראות שעתיד לחדש כלם הלכה למשה מסיני ז"ש אשר תדבר. הנה מאחר שהקב"ה הראה למשה ספרו של אד"הר כמ"ש ע"פ (שם ה) זה ספר תולדות אדם אי' בזוהר שהוא ספרו דא"הר שמסר לו רזיאל המלאך יש בו י"ב תיבות מפסוק (משלי יח) מגדל עז שם ה' עד ה' צדיק ומאותן י"ב שמות ידע מה למעלה ומה למטה (תהלים כד) זה דור דורשיו מבקשי פניך יעקב סלה שהוא סוד עולם הבריאה ששם דיוקנא של יעקב חקוקה תחת כסת הכבוד לכן א' עה וזה לך האות על אותו ספר קאמר ושם הראה לו שכתוב שמשה יקבל התורה מסיני ז"ש בהוציאך את העם הזה תעבדון את אלהים על ההר הזה כך כתוב באותו הספר שאתה תהיה המוציא והמביא את ישראל. גם רמז שמשה תיקן כל י"ב אתוון שבג' עולמות מנין ז"ה ספר תולדות אדם כי אד"הר לא כלל רק ק' אמה שהוא י' אותיות השם בכל עולם ש"ד אותיות ובכל רתיכא כלול ב' כתפות בכל כתף ה' חסדים ה' גבורות כלולים כל א' ת"ק הרי אלף נמצא שם בן ד' כלול י"ה בשמים ו"ה בארץ הרי בכל עולם ב' אלפים אד"הר היה כלול מב' עולמות יצירה עשייה ולא השיג בעולם הבריאה רק החצי וז"ס שאמרה מלכת שבא (מלכים א י)

ולא הוגד לי החצי כי ראתה חכמת אלהים בקרבו שמגיע גם לאלף (שיר ח) יבא בפריו אלף כסף וז"ס (שם) האלף לך שלמה שזכה ג"כ לאותו אלף שלא זכה בהו אד"הר ועל משה אתמר (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי כי אד"הר היה תרומה של עולם מכל מאה דרגין ונטל אח"כ שנים הרי ק' אבל משה זכה לק"ך שנה אותו אלף זכה בהם ז"ש זה לך האות כי כל י"ב אותיות ו' מורה על ו' אלפים. ג"פ אהיה בפרשה בז"ח על ג"פ היום דאתמר גבי שבת שהם לקבל ג' גליות שבכל גלות וגלותא רביעי דאתמשך והוא לקבל משה כי ג' גליות לקבל ג' אבות וגלותא רביעאה לקבל משה, לדעתי ז"ס כי אהיה עמך דייקא כי לקבל גלותא רביעאה לא אתמר שם של אהי"ה ז"ש כי אנכי אהיה עם פיך הראה הקב"ה עם לבת אש ג' בתי מקדשות לב"ת ב"פ ארי"ה (ישעיה כט) הוי אריאל שנשרף באש בית ראשון היה ה' עלאה בית שני ה' תתאה לכן מדת הגובה בית ראשון שלשים אמה בינה כלולה מג' ראשונות כל א' מעשר הרי ל' מגדול הפורח באויר קדמון (משלי יח) מגדל עוז שם ה' מינה מתערין דינין הוי"ה בנקודת אלהים. ובית שני מ' בסוד ד' רגלי מרכבה רגל רביעי זה וזה היה עליה על גביו כפל ה"ה מערת המכפלה וכן שלחן בעוה"ז על ד' כרעי ובעו"הב פתורא אתלת כרעי כי עוה"ב הוא בינה סוד ה' ראשונה עוה"ז ה' אחרונה היא רביעית הה"ין מן מספר רובע ישראל וכן בק"ש של שחרית ג' ברכות ובשל ערבית ד' ברכות וכן אבות שלשה ואמהות ד' וכן תרין שינין של תפילין סוד חש"מל:

וזה לך האות בזוהר פ' ויקרא (ישעיה ז) שאל לך אות מעם ה' העמק שאלה או הגבה למעלה לכל אחד היו נותנים לו אות א' משמו ית' וישם ה' לקין אות הוא רזא דו' שהוסיפו אח"כ ליתרו שהיה חבר קיני נפרד מקין ומשה ברזא דגלגול של הבל הוא ג"כ דו' (שמות לב) וירא העם כי בושש משה שכל דרגי' בשש בשית יומא יהיב אורייתא ובשית שעתין קדמאין דיומא עביד ענינו. (שם יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו שהיה ג"כ משך הו'. דוד אמר (תהלים פו) עשה עמי אות לטובה כי כמו שיש אותות לטובה כן יש אותות לרעה כמו שראה פנחס אות מ' מלא דם וטס על מחנה ישראל וחטפו אליו נעשה מן ר"ח רמ"ח (במדבר כה) ויקח רומח בידו. ובזוהר פ' פקודי סמאל איתי ליה מ' דרגין רתיכין דיליה לכן במ' יום שעמד משה בהר הכניע מ משיריין של סמא"ל וכן מ' שנה במדבר לבטל כל כוחות הדינים מקום (דברים ח) נחש שרף ועקרב ומשה מן המים משיתיהו קרי ביה מן המ"ם שהוא מציל מכל מ' סיטרין בישין מ' מות מ' משחית מ' מלקות. וזה לך האות על מכת בכורות שמתחלת אנכי הורג בנך בכורך וזה שאמר כי אנכי שלחתיך כי הראה לכל האבות מכת בכורות ורבקה כשראתה שעשו רוצה לצאת ראשון אדמוני

א' א"כ למה זה אנכי מה ענין זה לך האות כי אנכי הורג בנך בכורך הלא לא יעקב הבכור רק עשו והאיך יאמר בני בכורי ישראל לכן אנכי הורג בנך בכורך. וזה לך האות משה כלול מס' רבוא אותיות של תורהוהקב"ה משלים מנין ס' רבוא לכן אמר כשש מאות אלף ולא שש מאות (דברים לג) ואתה מרבבות קודש במדרש אות הוא ברבבות שלו קודש שהקדוש ברוך הוא משלים מנין ס' רבוא כמו שהוא משלים מנין ע' נפש כמו שכתוב (בראשית מו) אנכי ארד עמך מצריימה וזה שכתוב כי אנכי שלחתיך אנכי אעלך ג"כ להשלים חשבון המכוון וכמו שה' (תהלים מו) צבאות עמנו להשלים מנין משגב לנו כן ג"כ אלהי ישראל סלה הוא מצרף עמהם כמו שצירף הקב"ה עם השבטים במכירת יוסף במדרש הניח הקב"ה כל העצים והשרה שכינתו על הסנה והניח כל ההרים והשרה שכינתו על הר סיני ותרווייהו נרמזו הכא וזה לך האות על הסנה קאמר שהוא ראיה על ענוה של הקב"ה ג"כ בהוציאך את העם תעבדון על ההר הרי ראייה שנייה מן ההר על ענוה. וזה לך האות על אות יו"ד שהיה תמיד עם משה ובזה כלול משה מן כל ישראל שהיו ס"ר ונרמז בשמו כיצד מ' פעמים ש' הרי י"ב אלף אח"כ ה' פעמים י"ב הרי ס' אלף אח"כ חשוב י' פעמים ס' שהרי זה האות היה תמיד עמו הרי ס' רבוא ונרמז בכאן שבזה האות הוא משולח לזה העולם להיות מעובר מכל ישראל לקבל התורה שכלולה מן ס' רבוא אותיות וז"ש בהוציאך תעבדון את האלהים על ההר גם הוא כלולה מס' רבוא גם סיני כלול מס' רבוא כדברי בעל עשרה מאמרות שהבאתי לקמן בפ' במדבר הרי פ' משה קבל תורה מסיני גם במ"ש בהוציאך את העם תעבדון בנ' יתירה ברזא דנ' אלף שמשה כלול מהם בסוד מלכות כ"ל העולמים שהם נ'. אלף דורות כולם אתכלילו במשה

בפירוש קראקס של מורה נבוכים איתא התם שעל אבנים המסבבין על הר סיני יש בהם צורת סנה אם חוצבים כל אבן לחתיכות על כל חתיכה תמצא צורת אילן סנה. וזה לך האות על מראת סנה בהוציאך את העם הזה וזה לך האות דייקא על מראת הסנ"ה שהוא בגימ' ק"ך שהראה הקב"ה למשה שיהיה שליחותו בזה העולם ק"ך שנה מנין הסנ"ה וכמו ששליחותו שלו לזה העולם ק"ך כן היה ג"פ על ההר כל א' מם יום הרי ג' פעמים מ' ק"ך לקבל ק"ך שנה שהי' חי בזה העולם ז"ש בהוציאך את העם הזה תעבדון את האלהים על ק"ך צירופי אלהים שמשה עלה אל אלהים והיה איש הים לפני מותו והמתיק כל ק"ך בתים רזא עלאה איכא בהאי ענינא ד"פ הסנה הראה לו ד' אנשים שהיו מנין הסנ"ה וכלם מחילי' דמשה קאתו והם סוד משה והלל ור"ע וריב"ז ולפי שמשה והלל תרווייהו כחדא אזלי לכן יצאה בת קול יש כאן א' ראוי שתשרה עליו שכינה כמשה רבינו רק שאין דורו זכאי לכך בסנהדרין דף י"ב לפי שמשה והלל ענוותן סגי

לכן כתב ומשה הי' עניו מאוד כתיב עניו בי' זעירא לימוד על הלל שהוא מחייב את עניים ותרווייהו אתנייהו משה היה עניו מאוד וכמו שהוא הי' עניו מאוד כן הלל היה גם כן שהיה עני ומחייב כל העניים היה גם כן עניו גדול כמו שמשה היה סוד תורה שבכתב כן הלל ה'וא י'היה ל'ך ל'פה סוד תורה שבעל פה ולפי שמשה סוד ו' לכן ו' מאות סדרים משניות היו בימי הלל וכשאמר הקב"ה למשה "היה לך לעזרני רמז על דורו של הלל ומשה היה כליל תפארת בראשו והלל בגוף ור"ע וריב"ז בידים (ישעיה סג) מוליך לימין משה 'ז'ר'ע תפארתו ז"ה ר"ע ולפיכך היה ר"בז מן קטן שבתלמידים של הלל שמונים תלמידים היה לו כי בן שמונים שנה היה משה בעמדו לפני פ"ה ר"ע וירא העם כי בש"ש משה ב"ן שמוני"ם ש"נה. ג"פ סנ"ה בפ' אחד בגימ' מש"ה אמר רז"ל ד' דברים צריכין חיזוק כתוב בכנפי יונה ג"פ חז"ק עולה מש"ה כי בג' ענייניים היה משה בתורה ובתפל' ובמ"ט הרי נחלק שמו על ג"פ חזק אבל חזק ד' שהוא בדרך ארץ לא היה משה כי לא נכנס לארץ והנה כמו שמתחילה הראה הקדוש ברוך הוא במלת הסנה שנותיו של משה יהיו כמנין הסנ"ה שהם ק"ך שנה (שם מו) מגיד מראשית אחרית וכן הראה לאברהם במלת מכפל"ה שיחיה קע"ה שנה כן הראה ליעקב בחותם של תורה (שיר ח) שימני כחותם על לבך שהוא סוד כ"ח ת"ם שמרומז בחותם של תורה שמתחלת בב' וסיימת בל' שה' ספרים ראשיתם ואחריתם עולין קמ"ז מנין שנותיו של יעקב כי ה' ספרים התחלתן בגימ' אה"יה וסופן בגימ' קכ"ו מנין ימים שהיה משה בהר ג"פ מ' עולה ק"כ יום מר"ח סיון עד ששה בסיון סוד הדבר ויטע ד' אלהים ג"ן בעדן גן פרשיות של תורה חותם שלהם שהוא גושפנקא דיליה הוא בסוף בעד"ן שהוא קכ"ו ז"ש הלא הוא על משה אמר היה עמדי מנין (דברים לב) כמו"ס והוא חתום באוצרותי שהוא חותם התורה ומשה שהיה סוד זעיר שהוא התורה שבכתב היה כמוס בהר מנין כמו"ס שהוא קכ"ו ויהיה בדרך במלון שהיה בדרך מנין מלו"ן שהוא נעלם ג"ן מלון הרי סוד בראשית ב) ויטע ה' אלהים גן ובתוך גן נטע בעדן כי נעלם גן הוא בעדן והנה שניהם יחד קכ"ו ואהיה בגימ' קמ"ז (משלי כב) טו"ב עי"ן הוא יבורך שהם קמ"ז מזמורים של תהלים (תהלים כב) יושב תהילות ישראל כן בכאן הראה הקדוש ברוך הוא למשה ג' פעמים סנה נגד שמו משה שלא יתקיים רק ג' פעמים חזק אבל ברביעי שהוא דרך ארץ לא נחם ה' אותו דרך ארץ ארבע פעמים חזק בגימטריא (שמות טו) ה' אי"ש מלחמ"ה שהוא מלואו שם של ע"ב עולה מ"ו כ"ה כלול מעשר עולה ת"ם וליהושע שהוא משרתו הראה הקדוש ב"ה ג"פ (יהושע א) חזק שהוא חשבון של רבו משה משה סוד זעיר שנחלק לג' חלקים ג' שלישים אדירי"ה בגימטריא ב' פעמים חז"ק כי הוא ממונה על נשמות של

נקיבות לרמוז שרחל אינה רק שני שלישי זעיר לפי שיצאה מבין חדווהי מאחוריו. ועוד מלאך א' שמו ססניה נרמז במלת הסנה ב' מלאכים אלו עולים יחד קדוש"ה. כי המקום אשר אתה עומ"ד עליו אדמת קודש הוא הכי הוי לכן ג' פעמים משה ג"פ(שמות לד) קרן בסוף פ' כי תשא קר"ן בגי' חנוך ב"ן י"רד (משלי כט) ח"כם ב"אחור י"שבחנה (שמות לג) וראית את אחורי (ישעי' כו) ח'ב'י כמעט רגע (תהלים קמט) יעלזו חסידי' בכבוד (איוב כ) חי"ל ב"לע וי"קיאנו תהלים צא) כי בי חשק ואפלטהו: בס' שבולי לקט אמר הקדוש ברוך הוא ליהושע (יהושע א) ולא ימוש הספר התורה הזה מפיך ואח"כ אמר רק חזק ואמץ מכאן כשמסיימין התורה אומרים חזק ובאגודה לפי שד' דברים צריכין חיזוק וא' מהם תורה לכן כשמסיימין התורה אומרים חזק ומזה הטעם כשחתן עולה לתורה גם כן אומרים חזק לפי שגם לדרך ארץ צריכין חיזוק במשה אמר של נעליך מעל רגליך וביהושע אמר של נעלך ביחיד לפי שמשה רבינו קיים פריה ורביה לכן אמר על שניהם הא' על נעל ממש והב' על האשה שהיא סוד נעל (שיר ג) מה יפו פעמיך בנעלים (שם ד) גן נעול אחותי כלה ובזה צוה להפריש מן האשה (דברים ה) שובו לכם לאהליכם ואתה פה עמוד עמדי אבל יהושע עדיין לא קיים פריה ורביה לכן לא אמר רק לשון יחיד. או לפי שבגופו של משה הי' מעשה דהוויא שנגעה בו בת פרעה ועתה נתן לו הקב"ה ונתפשט גוף הראשון שהוא נקרא של נעל לכן אמר בלשון רבים על תרין אלין. או לפי שמשה בשעה שנולד היה קולו כנער לא היה בעל מום רק מ"טט ש"ר ה"פנים עמו והוא חנוך לנער וידוע ששני כרובים הם שני שרי הפנים מ' וס' בלוחות מט"ט וסנדלפו"ן מנעל סנדל שני עולמות מט"ט ראש היצירה סנדלפון ראש העשייה ומשה עלה אל אלהים סוד הבינה שהוא עולם הבריאה אימא עילאה מקננא בכורסייא (שמות יט) על כנפי נשרי"ם דייקא בגי' מט"ט וסנדלפו"ן מנין נשרי"ם ז"ש של נעליך מעל רגליך תרין אלין כי המקום אשר אתה עומד עליו דייקא אדמת קודש הוא היא בינה שיניקתה מן חכמה שהוא קודש לכן אמר בלשון רבים נעליך על מנעל וסנדל אבל יהושע שהיה פני סיהרא נגד (שמות לג) יהושע לא ימיש מתוך האהל ונשאר הוא במדריגת יצירה רק שנתעלה על עולם עשייה לכן אמר של נעלך כי נעל אחד נתעלה ממנו ובמדריגה מט"ט נשאר קיים בסוד (שמות יז) ושים באזני יהושע שהוא סוד אחורי אזני הנער (ישעיה ל) ואזניך תשמענה דבר מאחריך וז"ס מט"ט הוא חנוך תופר מנעלים בימי דור המבול ועל כל תפירה אמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ר"ת בגימטריא חנוך מטטרון כי (בראשית כד) רבקה יוצאת וכד על שכמה בשעה שבא עבד אברהם לקראתה וכו' הגמיאני נא מעט מים מכדך ובשעת חורבן אתמר ונשבר כד על המבוע כי (איכה ב)

השליך משמים ארץ תפארת ישראל שהוא חיה ששמה ישראל והוא מט"ט ועז"א בחולין דף מ"ט בענין ברכות כהנים ישמעאל כהנא מסייע כהנא רזא עלאה הוא ישמעאל היה גלגולו של יוסף הצדיק והוא הינוקא שאמר ר' יהושע אליו במסכת גיטין דף נ"ז (ישעיה מב) מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים והשיב הלא זו ה' חטאנו לו על עון יוסף שהוא בכל דור והוא היה דיוקנא של נער חנוך כמו יוסף והוא נער בן זקונים (תהלים לז) נער הייתי וגם זקנתי פ' זה (יבמות טו) שר של עולם אמרו ולכן בשעה שבאה אמו מן הטבילה פגע בה חזיר וסוס סטרא אחרא עד שצוה הקב"ה למט"ט שילך כנגדה לכן היה דיוקנא שלו של מט"ט והוא כ"ג למטה לקבל מט"ט שהוא כהן גדול למעלה ז"ש בפ"ק דברכות (ברכות ו) אמר רבי ישמעאל ראיתי את אכתריאל ה' צבאות שהוא שר של עולם הבריאה כלול מכל שלשה שרי הפנים בגימ' כהן לוי ישראל נגד ג' עולמות בריאה יצירה עשייה נשמה רוח נפש ז"ש ישמעאל כהנא למטה מסייע כהנא דלעילא ובמלת מ'ס'י'ע נרמז מיחס הכהנים דלעילא מט"ט ס'נדל יצירה עשיה כי הם למטה מעוררין הכהנים דלעילא ז"ס קרקפלו של ר' ישמעאל מונח בראש מלכים כי הוא ראש לכל המלאכים דלעילא (משלי כב) חזית איש מהיר במלאכתו זה יוסף (בראשית לט) ויבא יוסף לעשות מלאכתו מזה זכה (משלי כב) לפני מלכים יתייצב למטה וגם לפני מלאכים יתייצב לעילא שהוא סוד שר הפנים אכתריאל איש מהיר בגימטריא משיח בן יוסף ת'י'נ'וק י'ו' נ"ק מ'ש'ד'י א'מ'ו והוא עומד לקבל גוליירין בישין רמוז בראשי אתוון בראש כל חוצות ח'א'מ חמה אף משחית:

או אמר **של נעליך** על כוחות הדין מסיטרא דיצחק דאתמר ביה מנעלים ברגליכם ז"ש (שיר ז) מה יפו פעמיך בנעלים על כוחות הדין (שם) בת נדיב בתו של אברהם אבינו איש חסד ולפי שמשה ביסס כל כוחות הדין כמ"ש (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים לכן אתמר בי' נעליך בלשון רבים אבל יהושע בלשון יחיד שלא היה בכוחו לכבוש כלם.

ב'ל'ב'ת אש ל"בש ב'גדי ת"פארת ארז"ל בפרק הרואה והתפארת זה מתן תורה והראה לו ב' מקדשים לב"ת בגימטריא ב"פ ארי"ה שהיה רבוץ אריה אש ע"ג המזבח גם הראה לו חורבן שני אריאל שנשרפו באש גם הראה לו הנהגת העולם בב' מידות אריה גבורה פני אריה אל הימין חסד גבורה כמשמעה גם הראה לו ב"פ גבורה עלאה ותתאה מד"הד הקשה והרפה שניהם יחד נרמזין במלת א"ש נוטריקון אלהי' שדי שהוא שעבוד של מצרים (בראשית טו) וענו אותם ארבע מאות שנה כי שני ב"ד אלו עולים ת' שנה שהיו ראוים להיות במצרים ואלהים פקוד יפקור שהלך ודלג שיר ב) על ההרים הם האבות והתחיל משנולד יצחק שהוא בע"ד הקש' והסיר ודילג מנין ק"ץ שהוא (בראשי' נ) פקוד

יפקוד ר"ל מנין פקו"ד הפקיד ולא היו בגלות רק מנין אלהי"ם לא נשתעבדו במצרים רק פ"ו שנה מנין אלהי"ם משנולד מרים:

שלח נא ביד תשלח האריז"ל כ' להשלים שם של אדני נא הוא לבוש של ו"ה של שם סימן (תהלים לג) לישרים נאו"ה תהלה ונמצא י"ד הוא לבוש של י"ה וסי' (שמות יז) כי יד על כס יה ר"ל אותיות יד של אדני הם לבוש אל י"ה. עוד כתב האר"יז"ל שם בן ד' הוא כ"ו כשמכין בו שם של אדני דהיינו אותיות נא אל אותיות יד י"ד פ' נ"א הרי תשי"ד. לדעתי הוא דין נ' רבתי באי"ק הוא ז' מאות הרי דין גדול כשתצרף תשי"ד עם כ"ו מספר הו"יה הרי סודו תשל"ח כי בקש משה שיצרף הקב"ה שם בן ד' עם שם של אדני וצירוף זה נא ביד שהוא דין רבתי וצריך להמתיק עם רחמים שהוא שם בן ד' ולפי שיצאו אנשים נצבים ואמרו ירא ד' וישפוט הם היו דתן ואבירם לכן בעדת קרח נפרע להם ומתו במגפה י"ד אלף וז' מאות שהוא סוד דין גדול שהוא מנין שם של אדני נ"א פ' י"ד ז"ס (דברים לג) ישימו קטור"ת באפיך כי קטורת א' יותר מן דין רבתי להמתיק ז"ש משה אל אדני בא"ד כי כמו שמשה צירף שם בן ד' במלוי אלפין מ"ה וש' הוא מלוי אלהים הרי מש"ה ז"ס וירא אליו ד' בלבת אש ר"ל שם של ד' שהוא רחמים נרמז בו עם לבת אש שהוא שם אלהים:

ו"ירא א"ליו "ד' ב"לבת אש. ר"ת איוב. משה כתב ספרו וספר איוב ורומז גבי איוב (איוב א) ואש אלהים נפלה מן השמים והראה לו שעל ידי איוב יגאלו ישראל כמ"ש שמסרו לשטן משל כו' מסר לו תיש:

והרמז **והסנה איננו אוכל** אבל כעין רק (שם ב) את נפשו שמור ואיוב משל היה כמו גבי ישראל שמשועבדים תחת ד' מלכיות ולא יכלו ישראל כדאיתא במדרש. ג' גלגולים מרומזין בפ' (קהלת א) הולך אל דרו' גלגולא קדמאה אברהם חסד (שם) וסובב אל צפון גלגולא תניינא יצחק גלגולא תליתאי יעקב סובב סובב הולך הרוח כלול מתרין (עמוס ב) על ג' פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו ז"ש (קהלת א) על סביבותיו שב הרוח (בראשית טו) ודור רביעי ישובו הנה גם שלשה מיני גלגולים הם או עבור חטא אשר אשם וחטא. או להשלים מצות עשה. או עבור אחרים. (קהלת א) הולך אל דרום עבור מצות עשה מסיטרא דאברהם וסובב עבור (ויקרא ד) אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה אמר לשון סובב קושי הסיבוב לזה העולם הן הן ב' מינים קהלת א) סובב הולך הרוח ועוד עבור אחרים להשלימן ז"ש שם) ועל סביבותיו הולך הרוח רצה לומר עבור אחרים שהם סביביו (תהלים פט) אל נערץ בסוד קדושים רבה (איכה ג) חדשים לבקרים רבה אמונתי (תהלים פט) ונורא הוא על כל סביביו אל לקבל אברהם נערץ לקבל יצחק תמן (ישעי'

כה) זמיר עריצים יענה בסוד עיבור קדושים רבה ואח"כ מסיטר' דיעקב שנקרא נורא אזי הגלגול עבור אחרים ז"ש על כל סביביו תלת גלגולין אלו מבוארין בפסוק (תהלים לד) מי האיש החפץ חיים אוהב לתקן ימים דאתבריאו לראות טוב ושלא יתגלגל עוד (שם) נצור לשונך מרע סור מרע לקבל המגולגלין עבור עבירות שבידם שעשו רע על כל מצות ה' אשר לא תעשינה ז"ש סור מרע ולקבל מצות עשה שלא קיים שהוצרך ג"כ לבא לחזור ולקיים ז"ש (שם) ועשה טוב ולקבל גלגול מצד אחרים ז"ש (שם) בקש שלום ורדפהו שצריך להשלים לאחרים לכן לווה אותו שיבקש עתה שלום ולרדוף אחר רבים להשיב אותם מעון והקדים מצות ל"ת קודם מ"ע אעפ"י שאברהם הוא רמ"ח מצות עשה ויצחק מצות ל"ת שכן בפסוק זה שמ"י עם י"ה שס"ה זכר"י עם ו"ה רמ"ח הקדים גם כן והזכיר מדת יום עם מדה לילה ואח"כ מדת לילה עם מדת יום וכן ניקוד שבא בשם ד' קודם בסוד כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת והיום הולך אחר הלילה (שם א) והיה כעץ שתול על פלגי מים (דברים כ) כי האדם עץ השדה א"שר פ"ריו י"תן ב"עתו ר"ת רמיז על ארבע מלכיות א"דום פ"רס י"ון ב"בל כמ"ש רבינו ז"ל כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ורמיז שגם בזמן הד' מלכיות יהיה לו מנוחה וז"ש והיה כעץ שתול על פלגי מים אלו המלכות (משלי כא) פלגי מים לב מלך.

אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהי' ויאמר כה תאמ' וגו' אהי' שלחני אליכם. ויאמר עוד אלהים וגו' כה תאמר וגו' אלהי אבותיכם אלהי אברהם אלהי יצחק אלהי יעקב וגו'. וקשה למה פעם הפסיק בין אבות העולם ואמר בכל אחר אלהי ושוב בפעם אחד אמר אלהי אברהם יצחק ויעקב ע"פ בב"מ (דף פה) אליהו הוי שכית במתיבתא דרבי יומא חד ריש ירחא הוי נגה לי' ולא אתי א"ל מ"ט נגה לי' למר א"ל אדאוקימנא לאברהם ומשינ' ידיה ומצלי ומגנינא לי' וכן ליצחק וכן ליעקב ולוקמינהו בהדי הדדי סברי תקפי ברחמי ומייתי לי למשיח בלא זמני'. והנה בגלות מצרים כבר באו האבות שלשתן והתפללו ביחד כמ"ש בזוהר ע"פ (שמות יד) מה תצעק אלי שא' הקב"ה למשה כי האבות העליונים העריכו אז מלחמה למעלה ז"ש (שם) ה' ילחם לכם ואתם תחרישון דייקא לפי שאבות העריכו מרכבה העליונה וזה שנאמר (שם) ויסר את אופן מרכבותיו כי כל מרכבות העליונים העריכו לעילא לכן נגד גלות מצרים אמר אחד בכללא חדא ונגד גלות אחרון אמר בהפסק כי כבר אמר אהיה אשר אהיה בגלות זה אהיה בגלות אחרון והקב"ה שאמר למשה הוא יהיה לך לפה על אליהו מדבר שהוא כלל תורה שבע"פ לתרץ כל הספיקות לע"ל. וכשאמר משה להקב"ה שלח נא ביד תשלח כוונתו כתיב"ע פנחס שהוא נדב ואביהוא

נרמז במל"ת נ"א שהוא מוכן לשליחות בכל הזמנים כי אליהו בארבע ר"ל ג' אבות מוקדם והוא רגל רביעי במרכבה ז"ס (בראשית לז) וישלחהו מעמק חברון שכל התפלות עולין דרך מערת המכפיל' שחבר"ן בגי' אליה"ו פינח"ס וירא ה' כי ס"ר לראות שכל כוונתו היה על אליהו פינחס שהוא יהי' גואל האחרון ויהיה ג"כ גואל הראשון כשיודע לרצות את קונו בתפלת "ג' "אבות "הקדושי' נוטריקון (שמו' טו) ג"א"ה ג'א"ה ועמה' ס"וס ורכבו ר"מה בים ז"ש ויסר ע"י אליה"ו פינח"ס בגי' ס"ר והוא סוד אופ"ן א"ליהו פ"ינחס נ"דב ו"אביהוא שנתלבשו נשמות אלו שהם סוד אברהם יצחק יעקב פינח"ס ר"ח אברה"ם רמ"ח כשחטף מ"ם שהיה טאסעל ראשיהן דישראל ואחר כך ו"ת של מו"ת גם כן על ידי ב' שמות נדב ואביהוא ז"ש (תהלים נ) אל אלהים ד' דבר ויקרא ארץ ג' שמות אלו אברהם יצחק יעקב אז (שם) יקרא אל השמים מעל ויבא משיח (שם) אספו לי חסידי ר"ל כשמאספין בפ"א אז יבא משיח כמ"ש בזוהר כד קשת בג' גוונים אז תצפה למשיח זה שנאמר (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב אז והארץ אזכור זה שנאמר וזכרתי להם ברית ראשונים:

למה הרעותה לעם הזה ולמה זה שלחתני. קשה ב"פ למה למה גם מילת זה הוא מיותרת ועוד למה א' הרעותה בה' יתירה ע"פ המדרש ועתה לכה ואשלחך בה' יתירה לומר לך אם אין אתה גואלם וכו' לפי שמשה הוא מן ה' צדיקים שעליהם לקח דוד (שמואל א יז) חמשה חלוקי אבנים שהמית בהם את גליות הפלשתי ואיתא במדרש נגד אברהם יצחק יעקב משה ואהרן שאלו ה' ראוים הם לגלות להם שם המפורש ולא לאחרים כדאיתא בס' סודי רזי וכן איתא במדרש הטעם שנגלה הקדוש ב"ה למשה בסנה לפי שבשאר אילנות יש בהם ב' ג' עלי' אבל בסנה אינו פחות מה' עלין וכן ישראל לא הי' פחותים מה' צדיקים אלו לכן נגלה הקב"ה למשה בסנה. אנכי ה' אלהי אביך שיחד שמו על עמרם בחייו עבור (שיר ד) שני שדייך שהם משה ואהרן שהם היו (שם ח) עופר האילים עפ"ר בא"ת ב"ש זו"ג שהם היו שני עופרים זוג נשמה שלהם בא ממקום אחד משה מיסוד אבא ואהרן מיסוד אמא זה ס' הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן וכן במדרש של אורך ואמתך אורך זה אהרן (דברים לג) תומיך ואוריך לאיש חסידך ואמיתך זה משה (מלאכי ב) תורת אמת היתה בפיהו וכן (תהלים פה) חסד ואמת נפגשו זה משה ואהרן לכן בשבילם (שיר ב) דומה דודי לצבי ז"ש (ישעיה כד) רזי לי רזי לי ב' פעמים כנגד זה שמי וזה זכרי ואחר כך (שם) בוגדים בגדו וגו' וה' בגידות לקבל ה' צדיקים שראוי לגלות להם שם המפורש ולכן א' בה'. אנכי אלהי אביך דייקא לקבל משה ואהרן ואח"כ ג' אבות אלהי אברהם ועז"א משה כנגד ה' יתירה של ועתה לכה ואשלחך אמר משה

הרעותה בה' יתירה. וכנגד מראות הסנה שגילה אליו בסנה לפי שיש לו ה' עלין אמר למה זה שלחתני זה דייקא מרמז על מראות הסנה דאתמר תמן וזה לך האות כי אנכי שלחתיך שהראה הקב"ה באצבע למשה על הסנה שיגלה עליו מתוך הסנה דוקא ולא מתוך אילן אחר ולפי שיש בסנה ה' עלין ומשה הוא מן ה צדיקים שראוים לגלות להם זה שמי וזה זכרי ובמלת לך מבוארין ג' אבו' ומשה ואהרן שהן הן סוד ה' מדות אברהם יצחק יעקב הם מדת חסד גבורה תפארת משה ואהרן הם נצח הוד שבהם מתפשטים נ' שערי בינה כדאיתא בזוהר אמא עד הוד מתפשטא וזה נרמז במלת לך שכל אחת כלולים מעשר ל' מן לך לקבל ג' אבות ך' מן לך לקבל משה ואהרן לכן אמר בהוציאך את העם הזה תעבדון בנ' יתירה שרומז על נ' שערי בינה התורה שניתנה בג' יום גם איתא בפירש קראקש על מורה נבוכי' שאבנים שעל הר סיני יש בהם דמות סנה מצוייר ע"ש וע"ז אמר וזה לך האות שהראה באצבע על סנה שהוא מצוייר באבנים על הר סיני והוא מופת בהוציאך את העם הזה תקבלו התורה על הר הזה שמצוייר שם דמות סנה ומזה הטעם משה קיבל תורה מסיני לפי שבסיני מצוייר שם דמות סנה שיש לו ה' עלין לכן קבלו ה' חומשי תורה בה' קולות וכן הלוחות היו ה' מול ה' ולכן אמר פעם שנית ולמה זה שלחתני על מראות סנה שהראה הקב"ה שהוא אחד מה' שראוים לגלות עליהם בשם המפורש והלא מאז באתי לדבר בשמך הרע לעם הזה ומה יתרון לו בידיעת השם הלא הצל לא הצלת לכן השיב הקב"ה וארא אל האבות שגם להם גילוי לשם המפורש אבל הוא אספקלריא שאינו מאירה אבל ושמי ה' לא נודעתי להם ולמשה גילה שם המפורש: **או** אמר ב' פעמים למה לפי שמתחילה אמר וישב משה אל ה' שהוא שם של הויה ואח"כ אד למה הרעותה לפי שהקב"ה אמר זה שמי על שם של הויה וזה זכרי על שם של אדני ולכן אמר בכאן כנגד זה זכרי למה הרעותה בה' שהוא שם של אדני וכנגד זה שמי אמר למה זה שלחתני ר"ל מתחילת שליחות דבר הקב"ה עמו במדת הרחמים ז"ש ומאז באתי לדבר בשמך רמז על שם של רחמים ועתה נשתנה רחמים לדין והרע לעם הזה לכן אמר הרע בלשון הפעיל על מדת הדין שנשתנה ובמלת מאז נרמזו תרין שמהן אילין המלך המרומם לבדו מא"ז והם ח' אותיות שבשם של הוי"ה אדנ"י עליהם אמר הקב"ה ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם ב' פעמים י"ד שנשתנה יד ימין גם כן למד"הד. וז"ש וידבר אלהים אל משה הם לקבל ה' אותיות של דין ויאמר אליו אני ה' כנגד ה' פרצופים שבד' אתוון של שמא קדישא ולכן אמר ה' לשונות של גאולה שגילה הקב"ה למשה ה' פרצופים וסיים לבסוף ונתתי לכם מורשה על תורה שנחלקה לה' חומשי תורה כל זה הי' תשובה על ה' יתירה של הרעותה:

במדרש על פסוק (קהלת ז) כי העושק יהולל חכם שהיוד של (דברים יז) לא ירבה היתה קורא תגר לפני הקב"ה ששלמה רוצה לבטלה. מקשים העולם למה דוקא אות יוד קורא תגר ולא שאר אותיות שבירבה ובתנחומא בזו הפרשה כתוב שכל משנה תורה היה קורא תגר לפני הקב"ה א"כ קשה למה דוקא יוד בשם גאליק"ו כתבו שכל אות שביוד מורה על הרהור כמו (מלכים א יא) אז יבנה שלמה (דברים ד) אז יבדיל משה משעה שעלה על לבו של שלמה לבטל לכן דוקא אות יוד. ואני אומר ג' טעמים הא' איתא בס' סודי רזי שכל מה שהתחיל ביוד הבטיח הקב"ה בשעת בריאת האותיות אלפים שנה קודם בריאת העולם כשקראה היוד תגר מדוע (בראשית לב) קטנתי מכל החסדים (תהלים מד) שחה לעפר נפשי דבקה לארץ בטני ולא עודשאני כפופה והשיב לה הקב"ה כל מה שנברא ביוד חי וקים לעולם (בראשית א) יהי אור יהי רקיע (איוב א) יהי שם ה' מבורך (תהלים קד) יהי כבוד ה' לעולם ולכן עתה כשבא שלמה ורצה לבטלה באתה יוד שיקיים הקב"ה הבטחה שהבטיח לה והשיב לה הקב"ה שלמה ואלף כמותו יאבדו וקוצה שלך לא תבטל הטעם השני בזוהר פ' בראשית כשבא אות יוד לפני הקב"ה שיברא בה העולם השיב לה הקב"ה דייך שאתה בראש שמי ולא עוד אלא כל רעוון דילך אתעבדו. ומזה הטעם באה אות יוד וקורא תגר שהבטיח לה הקב"ה שיעשה לה רצונה וטעם ג' עיין בפ' נח איך שבדור יוד כשבאה המבול באה היוד לפני הקב"ה מדוע נשתנתי מכל אותיות לפני שהגינו על בני דורם ובדור י' יחרב העולם והשיב הקב"ה שהוא יתן להם זמן ק"ך שנה שהם ו' צרופים של יוד שכל צירוף עולה ך' הרי ו' פעמים ך' מנין ק"ך שנה וז"ש (בראשית ו) וירא ה' כי רבה רעת האדם ר"ל בשם של הוי"ה שחשבונו כ"ו המתין הקב"ה למבול דהיינו ק"ך וז"ש (שם ז) ויסגר ה' בעדו ה' למבול ישב וכן אתמר (שם ו) את האלהים התהלך נח שהוא ק"ך צירופים של אלהים. מזה הטעם (שם) בשג"ם זה מש"ה שהיו ימיו ק"ך שנה לכן אמר למה הרעותה בה' על ה' אותיות של אלהים שיש בהם ק"ך צרופים כמנין הסנ"ה וז"ש למה זה שלחתני שאמר על הסנה שרומז על ק"ך צירופים וע"ז השיב הקב"ה וידבר אלהים אל משה על צרופי ק"ך של אלהים ויאמר אליו אני ה' על שם של הוי"ה שהוא ג"כ עולה ק"ך בסוד (מלכים א ח) ה' הוא האלהים ר"ל כמו ששם של אלהים הוא ק"ך צירופים כן ג"כ שם של הוי"ה שעולה כ"ו הוא ג"כ ק"ך כמו שאמרנו ו' פעמים כ' הוא ק"ך וכן יש ג"כ בשם של ד' י"ב צירופים בסוד זה שמי מנין ז"ה כלולה מעשר הרי י"ב פעמים ק"ך ע"ז אמר ולמה זה שלחתני ז"ה דייקא על י"ב צירופים וכן ג"כ כ"ז מילוא ההוי"ה יש וסוד (תהלים נא) פי י"גיד תהלתיך י"ג ניגלין י"ד נסתרין ובכל א' ד' אותיות הרי ד"פ כ"ז עם י"ב צירופים הרי ק"ך נמצא שהשם של ה' הוא אלהים. ונחזור

לנידון דידן שהבטיח הקב"ה ליוד שבימי שלמה אז נתקן דור המבול כי בכל שנה היה מ' יום של דור המבול שירד הגשם והיה מקלקל את העולם מ' יום בכל שנה עד שבנה ב"ה אז מלכים א ז) ותשלם כל המלאכה שנשלם מלאכת העולם ולכן אמר לירח בול שהוא ירח המבול שאז נתקן העולם ולכן באה היוד בימי שלמה שנקרא כן ע"ש שבימיו נשלם מלאכת העולם בכללו ועתה בא שלמה ורוצה לבטלה מה שהבטיח הקב"ה ליוד בימי דור המבול ונמצא רוצה אדרבה לבטל העולם לכן אמר הקב"ה שלמה ואלף וכו' גם אמר דוקא אות יוד לפי שאח"כ הביא ראיה אות יוד של שרי שנטל הקב"ה מסוף שמה של שרה צדיקת ולבסוף בימי יהושע הוסיפה הקב"ה בראש של צדי"ק והנה ת"ב שנה היתה היוד של שרי פורחת דהיינו מיום שניטלה הקב"ה משרי שהיה אברהם בן צ"ט שנה באותו הפרק עד שנה שנייה של שליחות המרגלים כשיצאו ממצרים הם ת"ב שנה נרמז בצירוף בראשית כדאיתא בתקונים תהלים מה) שמעי בת וראי כמנין ב"ת והוא סוד (משלי כד) בחכמה יבנה בי"ת שהיוד היא סוד בת עין (תהלים יז) שמרני כאישון בית עין והטעם שבאותו פרק נתקנה העיסה של אד"הר שהיתה חלה טהורה ובחטא של חוה פירסה נדה ונטמאה העיסה וכן שרה שהיתה גלגולה של חוה ג"כ פירסה נדה באותו פרק שלא נטהרה העיסה עד שנכנסו ישראל לארץ שע"י יהושע נתקנה טיפה קדמאה של אדם דחב בה לכן הוצרך משה לתקן באותו פרק יוד של שרי ולהוסיף על יהושע לתקן א"פה של אד"הר והנה יש בשנה שמקריבים מנחת עשרונים כנגד איפה של אדם הראשון דהיינו בכל יום מקריבים שני תמידים וחביתי כה"ג (ויקרא ו) מחציתה בבוקר מחציתה בערב הרי ג' עשרונים בכל יום הרי לשנה אלף צ"ה דהיינו ג"פ שס"ה וזה הסוד דאתמ' גבי יוסף (בראשי' לז) הגידה לי איפ"ה הם שהיו מתעסקים באיפה של אד"הר ה"ם רעי"ם בגי' שס"ה והוא ג"כ חשבון יוס"ף הצדי"ק ו'י'ש'ל'ח'ה'ו הכי הוי **מאז באתי לדבר בשמך הרע לעם הזה** כאן רמיז על גלגולא דמשה דאתמר עליה בזוהר פ' בראשית אז הוחל למיתי בגלגולא דאתמר ביה אז ישיר משה משת אתייחסו כל דרי דעלמא הרי במלת אז רמז על גלגולא ש"ת שהתחיל א"ז גלגול כל הנשמות של הצדיקים שהם כלולים מנשמת משה רבינו ומאז באתי מגלגולא קדמאה ל"דבר ב"שמך ה"רע ר"ת למפרע הב"ל רמיז על גלגולא תנינא דיליה ולמה זה שלחתני על גלגול שלישי שלו בזוהר שיר השירים תלת אנפין אינון כשחסד מאיר במלכות אתקריאת אל גבורה אלהים ת"ת יהוה על (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה סוד רחו"ק מקו"ם סוד שד"י קפ"ו (שמות יב) קומו צאו מתרגמין פו"ק ז"ש וארא אל אברהם וגו' באל שדי שחיי האבות היה ת"ק:

בענין תשובת משה **וישב משה אל ה' ויאמר אדני למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתני ומאז באתי וגו' לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת**. בזוהר תרין אינון לפי שראה משה גלגולו הראשון ומשה היה רועה בימי הבל ולפי דברי ר"ש בזוהר שפגם הבל בא"י של אדני בסוד (בראשית ד) אי הבל אחיך וכי לא ידע קב"ה באן אתר אלא שהראה לו קלקולו במחשבה ז"ס (תהלים צד) יודע ה' מחשבות אדם כי המה הבל באותה מחשבה דחב אדם חב בה הבל (שם קמד) אדם להבל דמה במחשבתו לכן בא משה לתקן שם של אדני במ"ש שלח נ"א בי"ד תשלח לתקן אותיות אדני. וכן לפי דברי ר"ש בזוהר א"י מן אהי"ה לכן השיב הקב"ה אהיה אשר אהיה שלחני אליכם לתקן שמו לכן אמר משה שם של אדני למה הרעותה במסורה לית ה'ורומזת ה' על שם של אדני שהיא ה' אחרונה של שם ומאז באתי וגו' לדבר בשמך על זה השם שאמר משה והנה לא שמעת עד כה כה אמר ה' בזאת תדע הכל על מדת מלכות המחצבת רה"ב "לדבר "בשמך "הרע ר"ת למפרע הב"ל ומאי שמרמז על גלגולא קדמאה שמקדם ומאז בא בשם זה ופגם ביה ועתה בא משה לתקן שמא דא כמ"ש לו הקב"ה ועתה לכה בה' יתירה ואשלחך אל פרעה ז"ש וזה לך האות על ה' אחרונה של שם כי אנכי שלחתיך בגלגולא קדמאה בימי הבל ז"ש ולמה זה שלחתני עתה בסיבות זה פעם שנית השיב הקב"ה עת"ה תרא"ה ע"ם ת"יקון ה"בל ת"יקן ר"וח א"דם ה"ראשון כי הוצרך ג"כ לתקן שם של ד' ז"ש מקוצר רוח ומעבודה קשה שהיו ראוים להיות במצרים מנין מקצ"ר שהוא מנין נפ"ש ולא היו רק רו"ח ריי"ד לפי דעת פר"א הגדול שהיו רט"ו שנים במצרים משנולד מנשה ה' שנים קודם שירד יעקב רט"ו שנים ביום רט"ו שנים בלילה הרי ת"ל שישבו במצרים ומשפט מצרים י"ב חודש ששמשו המכות הרי נשארו בגלות ריי"ד שנה מנין רו"ח. ולפי שהשיג משה שמד"הד הרפה אדני בגלות ז"ש וירא כי ס"ר לראות שהוא ד"פ אדני בגי' ס"ר כמ"ש שם ד' פעמים אלהים כי י' רתיכא קדישא בד' וחשב משה שיהיו ד"פ אדני בגלות ויאמר אליו אלהי"ם שלא יהיו בגלות רק מנין אלהי"ם משנולדה מרים קושי השעבוד ז"ש (שיר ב) קול דודי הנה זה בא שהגיע קץ הגאולה שהקב"ה (שם) מדלג על ההרי"ם שהוא חשבון ד"פ אדני. ז"ש משה אדני למה הרעותה והשיב הקב"ה וידבר אלהים שלא יהיו בגלות רק חשבון אלהי"ם פ"ו שנה. גם ד' מלכיות (בראשית טו) אימה חשיכה גדולה נופלת שהם ד' גליות כולם היו ראוין להיות במצרים וכל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם הרי ד"פ אדני וכן ד"פ הסנה בפסוק נגד ד' מלכיות ולכן אמר ד' לשונות של גאולה שהם נגד ד' מלכיות והקב"ה מדלג על ההרים ד' מלכיות שחילק אח"כ ז"ה הגליות לד' גליות ע"ל ההרי"ם בגי' ד"פ מל"ך שהוא ד' מלכיות:

וארא

טעם של שדי שהראה הקב"ה לאבות. בספר סודי רזי ש' של שדי רומזת על יעקב שהיה כדמות כסא הכבוד שלמעלה ולכן נושאי המטה שלו היו בכל רוח ג' שבטים רומזת על שין שיש לו ג' ענפים. ד' של שדי רומזת על יצחק ועליו אתמר (שיר ז) דלת ראשך כארגמן שפשט צווארו לשחיטה שכן ד' הוא ממול ערפו במרום קשר של תפילין והוא מקום שכשר למליקה והאריך שם באותו ד' שרומז על יצחק. אבל שין שבתפילין היא רומזת על יעקב (דברים כח) כי "שם 'ד' "נקרא עליך ר"ת שי"ן ויוד שבקשר של יד שבשדי היא רומזת על אברהם שנתנסה בי' נסיונות ובשבילו נברא עולם בי' מאמרות וי' היא סמוך לתפילין של יד שאין שם אלא בית אחד כי (יחזקאל ל לג) אחד היה אברהם אבל בתפילין של ראש ד' בתים כנגד ד' דגלים של יעקב וי"ב תפירות יש ג' לכל רוח לקבל י"ב שבטים ואתמר גבי אברהם (בראשית יד) הרימותי ידי לאל עליון שאות יוד של תפילין של יד רומזת על אברהם. ולכן לדעתי מתחלה מניחין הפילין של היד והוא לקבל אברהם שהיה ראשון ואח"כ כשמניחין של הראש אוחזין מתחלה בקשר שהוא ד' ואח"כ אות שין שהוא בתפילין של ראש שהיא רומזת על יעקב וכשחולצין חולצין למפרע מתחלת יעקב והיא ש' שבתפילין של ראש ואח"כ דלת נגד יצחק ואח"כ תפילין של יד שיוד שבה רומז על אברהם כי הכתוב אומר מתחלה (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקב שהיא שין של שדי ואח"כ יצחק שהוא ד' של שדי ואח"כ אברהם שהוא יוד של שדי לכן הוצרך להיות הגלוי לאבות בג' אתוון אילין שרומזין על ג' אבות. והנה אברהם אמר (בראשית יד) מחוט ועד שרוך נעל. בפרק כסוי הדם. שזכו בניו לב' מצות ציצית ותפילין והנה יש ת' חוטין בציצית כי שורש המצות הם ח' דברים. כתוב בסודי רזי והביא מדרש ע"פ קטן וגדול שם הוא וקחשיב ח' ענינים מה שיש לרשעים בגיהנם כנגד ח' אברים שבאדם שהוא חוטא בהם הנה האדם חוטא בעינים כמה מצות ל"ת שתלוין בענים וכמה מצות עשה שתלוין בהם כנגדם צוה הקב"ה חוט של תכלת (במדבר טו) לא תתורו וגו' ואחרי עיניכם (שם) ועשיתם את כל מצותי. וכמה מצות עשה ול"ת תלוין באזנים (שמות כג) לא תשא שמע שוא וכיוצא בו (דברים יא) אם שמוע תשמעו וגו' כנגדו חוט ב' של ציצית. וכן אדם חוטא באכילה ויש בהם מצות עשה ול"ת כנגדו חוט ב' וכן אדם חוטא בפיו ובלשונו כנגדו חוט ד'. וכן באפו שמריח ריח של ע"ז לא תעשה וגם יש בה כמה מצות עשה שהנשמה נהנית מן הריח כנגדו חוט ה'. כנגד הידים חוט ו' כנגד הרגלים חוט ז' כנגד ראש הגויה חוט ח' וז"ש (במדבר טו) וזכרתם את כל מצות ד' ובהסתכל בח' חוטין אלו יתרחק בח' חטאין דבהון תלוין כל המצות ד' ז"ש (שם) והייתם קדושים לאלהיכם

לאלהיכם דייקא כי מרכבה של מעלה היא ג"כ נחלקה לח' אתוון קדישין שהם הוי"ה אדנ"י שהוא של א"ז פרגטיטין של משה שהם שתים שהן ארבע תרין שמהן זה שמי הויה וזה זכרי אדני (שמות כה) כרוב אחד מקצה מזה על זה שמי (שם) וכרוב אחד מקצה מזה על זה זכרי ולכן המרכבה של מעלה שאומרים צבא השמים מימין ומשמאל מכל צד ב"פ ח' מימין ח' של חמלה וח' של חנון משמאל ח' של חרון וח' של חבלה הכי איתא בסודי רזי לדעתי בנוסח אהבה רבה בתפלה תקנו ב' חיתי"ן שהם בכסא הכבוד מצד הימין כי אהבה רבה היא לקבל אברהם (בראשית כב) וישכם אברהם בבוקר שאז (תהלים צב) להגיד בבוקר חסדך תקנו שם חמלה גדולה חמלת עלינו ואח"כ אמר כן תחנינו הרי חמלה הרי חנון ב' חיתי"ן שמצד הימין של המרכבה והנה התפלה עולה דרך ח' שערים כי ז' שערים בז' רקיעים ואח"כ הרקיע שעל ראשי, החיות הוא השער השמיני וזה סוד א"ז א' הוא השער האחד ממעל הרקיעים וכן ח' שמיעות בתפלת שלמה במלכים א ח) וח' שמיעות בר"ה וכן התורה נחלקת לח' דרגין טמא וטהור פסול וכשר וכו' לכן ח' תיבות בפ' זאת התורה. וכן יצח"ק שהוא מנהיג השמיטה הזאת יש בו ח' הויו"ת אבל אברה"ם עולה ח"פ א"ל שהוא חסד אבל משה שעלה למדריגה עלאה זכה להיות בהר ק"ך יום שהוא ח"פ שם של י"ה וכן היו חייו ק"ך שנה. וז"ש בכאן ושמי ד' לא נודעתי להם שהוא רומז על שם י"ה שהוא תקועה בשם של אלהים שבהסתלק שם של י"ה מן אלהים נשאר אלם ז"ש וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני ה' כי שם של י"ה הוא הקול והדיבור של אלהים וז"ש בסוף הפרשה ונתתי לכם מורשה שרומז על התורה שניתנה מורשה על ח' דרגין והנה דוגמת זה בקליפה (בראשית ל) אלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום שהם ח' והם שמנה שרצים שבתורה מלאך המות בשמנה וכן המלכיות (איכה א) ישתרגו עלו על צואריי שהם ב' שהן ד' וכנגדן צריכין אנו לשמור המצות והתורה שכל דרגין דלהון שתים שהן ד':

הנה בג' לשונות שבפסוק והוצאתי אתכם והצלתי אתכם וגאלתי כתוב בסודי רזי נעלם קוף ואומר אני שזה הסוד שכתוב בשם. על מה שאמרו כל מעשיך יהיו לשם שמים לפי שק' פעמים שמים כתוב בתורה וקפ' שם בספר תהלים לכן לא אמרינן לשם ד' ולא אמר לשם אלהים רק לשם שמים. וזה כוונת הפסוק (תהלים ח) ד' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אל תקרי מה אלא מאה אשר תנה הודך על השמים ע"ל דייקא שגם שמים הם סוד ק'. ולדעתי רזא עלאה הוא לכן סמכו בתפלה ד' שמך לעולה וחזר ואמר ד' בשמים הכין כסאו סמכו בתפלה בתחלה שמים ואח"כ ד' שמך שהוא על ק' פעמים שם שבספר תהלים כי משה ודוד עומדים זה לקבל זה משה הוא מיסוד תורה שבכתב

ודוד היא מיסוד תורה שבע"פ משה הוצרך לתקן קומה של שמים וז"ש (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ואד"הר שנתעמט על ק' אמה הוצרך למתה לתקן ק' פעמים שמים בתורה אבל דוד הוצרך לתקן שם כמ"ש (ד"ה א יד) ויצא שם לדוד לכן הוצרך להזכיר ק"פ שם בספר תהלים נמצא כמו שמשה בה' חומשי תורה הוצרך לומר (דברים לב) האזינו השמים ואדברה שהוצרך לתקן שמים (שם י) ועתה ישראל מה וגו' אל תקרי מה אלא מאה לכן הוצרך להקם מאה אדני המשכן ויש עוד ה' אדני נחשת בחצר המשכן שכן יש בתורה (דברים לג) שחקים חד וד"פ רקיע בפ' בראשית הרי ה' לקבל ה' אדני נחושת וק' פעמים שמים לקבל ק' אדנים והוא סוד (שם ד) על"ה אלי ההרה עלה דייקא שהוא בגי' ק"ה ה"פ אהי"ה שכן משה אתמר גבי' לכה בה' יתירה שהראה לו הקב"ה שם המפורש שהוא שם של אהי"ה הוא ק"ה ולכן אמר ה' לשונות בפ' זו וסיים לבסוף ונתתי לכם מורשה שהוא סוד חותם של תורה בראשי ה' ספרים שם של אהי"ה כלול דא בדא הרי ה"פ אהי"ה בסוד (משלי ח) ואהי"ה אצלו אמון זכינו לדין שמשה ודוד תקנו שם שמים שכן ג"כ ה' ספרים של אהלים נזכרו ק' פעמים שם זה פי' (תהלים ח) מה אדיר שמך בכל הארץ דייקא כי דוד הוא תיקונו של ארץ כמו שמשה הוא תיקון שמים ז"ש (שם) אשר תנה הודך על השמים משה שהיו לו קרני הוד והוא קבל הלוחו"ת בגימ' תנ"ה שמשה זכה לקרני הוד (במדבר כז) ונתתה מהודך עליו וכן מש"ה במלוי מם שין הי בגימ' הלוחו"ת שהוא ת"נה הודך הוא תיקון השמים שכן זכר ק' פעמים שמים אבל לא מצינו בתורה רק נ"ב פעמים שם ורזא עלאה הוא שכן ג"כ נ"ב פעמים ענן בתורה כי על כל שם ברא הקב"ה ענן מסך מבדיל בין האור ובין החושך והוא סוד (תהלים קג) מלכותו בכ"ל משלה ובראשית כד) וה' ברך את אברהם בכ"ל והוא נגד יוצר אור וראה הקב"ה, שאור גדול מאיר ויזיק לעולם וברא חושך לכן ברא חושך שהוא ענן מסך מבדיל וזה הסוד (שם א) וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל שהוא בגימ' ב"ן שהוא סוד שם של ב"ן שהוצרך הקב"ה לברוא נ"ב עננים על כל שם ענן בפני עצמו כדי שיהיה הבדל בין האור ובין החושך. ולכן אברהם שהוא היה האור הראשון (תהלים קיב) זרח בחושך אור לישרים שהם אבות העולם שתקנו קומו של אד"הר ולכן תחלת דבורו של הקב"ה לאברהם (בראשית יב) לך לך בזוהר חשבון ל"ך ל"ך חשבון מאה מפתחין שמסר הקב"ה לאברהם לתקן קומו של אד"הר שקלקל (שם כד) באלהי השמים ואלהי הארץ. וז"ש (שם יב) אל הארץ אשר אראך שהיה לו לתקן שם וז"ש (שם ואגדלה שמך והיה ברכה שהם לקבל מאה ברכות. וכן ביצחק שנולד לק' שנה של אברהם אתמר (שם כו) ויזרע יצחק בארץ ההיא מאה שערים בארץ דייקא (תהלים ח) מה אדיר שמך בכל הארץ

לתקן מדת ארץ לתקן שם וז"ש (בראשית כו) ויברכהו ד' לקבל מאה ברכות. וכן גבי יעקב אתמר ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה לא אמר למצרים אבל רמיז על שם של מ"ה (תהלים מו) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ בארץ דייקא וז"ש ולמען ספר שמי בכל הארץ וע"ז רמיז בכאן וארא אל אברהם וגו' באל שדי שהיא אספקלריא שאינה מאירה שגילה הקב"ה לאבות העולם שיתקנו שמות שהם בארץ.אבל ושמי ה' שהוא סוד שמים אספקלריא המאירה לא מדעתי להם כי כבר אמר (בראשית יג) קום התהלך בארץ וגו' בארץ דייקא אבל גבי משה אתמר (שמות כ) אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם שמים דייקא שאז (תהלים קמה) הודו על ארץ ושמים מתחילה (חבקוק ג) כסה שמים הודו ולא היתה תהלתו רק מלאה הארץ לכן אמור לבני ישראל אין לכן אלא שבועה והטעם שכן גם כן מלת לכן נרמזו בו גם כן י' דרגין עילאין כל אחד כלולה מעשר הרי מאה ולכן בג' לשונות אלו נעלם ק' כי נתמעט קומתו של אדה"ר בתלת דרגין דיליה שהם ג' עולמות עד שקבלו ישראל את התורה ולקחתי אתכם לי לעם שקבל התורה שהיא היא לקח טוב אז נתקנה קומה של אדם (תהלים סח) שבית שבי לקחת מתנות באדם לקחת דייקא כשקבל לחת האבן אז זכה לק' הפוך מלת לקחת תמצא תמן ק' לחת שכן בא"ת ב"ש כסא הוא לחת לכן חסר כתיב ואז זכה לי"ב צרופים שכן לחת י"ב צרופים ומ"ש אמור לבני ישראל אני ה' שזכה לי"ב צירופי ההוי"ה בסוד ז"ה שמי למה ז"ה שלחתני לי"ב צירופים הוא סוד שבית שבי י"ב פעמים הוי"ה בגימט' שב"י:

וארא אל אברהם וגו' באל שדי ושמי י"י לא נודעתי להם. נעלם של שדי הוא בגי' פר"ו ורב"ו ולכן הוצרך הקב"ה לגלות לאבות בשם של שדי שהוא מורה על גלות מצרים שזה השם גרם לגלות מצרים שהוא בא מן אל שדי שזה השם מורה על פריה ורביה כמ"ש הבה נתחכמה לו פן ירבה נמצא שבמראה גילה לאבות גרם הגלות אבל מה בראשית טו) דאתמר וגם את הגוי אשר יעבדו ד"ן אנכי שהוא רומז על שם של הוי"ה שיש לו ד"ן צרופים לא נודעתי להם. והנה עתה לכן אמור אני י"י. ואמר ד' לשונות של גאולה לקבל ארבע פעמים ד"ן שבג' פסוקים של ויסע ויבא ויט שהם לקבל ג' אבות ויסע לקבל אברהם ויבא לקבל יצחק ויט לקבל יעקב ועז"א ושמי ה' לא נודעתי להם שרומז על שם של ע"ב וע"פ המדרש שאמר שבשם אל שדי תולה הקדוש ברוך הוא החטא לאדם תולה הקדוש ברוך הוא לאברהם חטא שא' (שם) במה אדע ד' תיבות לקבליהון ה' שנים במצרים ונרמז בשם אל שדי תליית החטא כי מצד הדין היה ראוי בן אדם להיות העונש שחטא כנגד הקב"ה בלתי בעל תכלית כמ"ש (איוב יא) אם עד תכלית שדי המצא רק מי שאמר לעולם די הוא אומר לחטא שיהיה העונש בעל תכלית. גם רמז שאבות העולם

חיו ת"ק שנה כמנין נעלם של שדי לכן וארא אל אבות באל שדי שהם (דברים יא) כימי השמים על הארץ מהלך ת"ק שנה והנה כשלא נחשוב מ"ח שנה שלא היכר אברהם את בוראו הרי לא היו רק תכלית שדי רצה לומר ס"ת של שדי כזה שין דלת יוד שהוא ס"ת ד'ת'ן שכך שנים עמד מלכות ב"ד ז"ש וגם אני הקימותי את בריתי אתם לתת להם את ארץ מגוריהם שרמז על מלכות ב"ד שנקראת (דברים יא) ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תמיד תמי"ד דייקא שעליה אמר דוד (תהלים לט) מיד"ת ימי מה היא שהיא בהיפוך אתוון תמיד כמ"ש בספר הכוונת על פ' (במדבר כח) עולת תמי"ד:

הנה יש להתעורר מה שאמר במדרש ד' גזירות גזר פרעה כנגד ארבע לשונות של גאולה והלא ה' לשונות של גאולה הם והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי והבאתי וברשב"ם פ' המוכר פירות אמר קא חשיב והבאתי במקום לקחתי שהוא מד' לשונות של גאולה ובאמת הם ה' נוכל לומר לפי שמשה אמר למה הרעותה בה' כנגד זה אמר הקדוש ב"ה ה' גאולות לפי שעיקר ירידתן למצרים היה לתיקון הנשמה וה' שמות יש לנשמה. גם יש ארבע אותיות השם ה' פרצופים והקב"ה בא לגלות להם שם של הוי"ה הוצרך לומר ה' לשונות כי ה' שמות יש לנשמה ולפי שישראל סופן לקבל ה' חמשי תורה לכן אמר בלשון חמישי והבאתי וגו' ומפרש למה אמר ה' לשונות לז"א ונתתי לכם מורשה שרומז על (דברים לג) תורה צוה לנו משה מורשה שנחלקו על ה' חומשי תורה לכן ה' לשונות כנגדו וכן רוחו של יעקב נברא ביום ה' לכן אמרו ביום ה' (תהלים פא) הרנינו לאלהים עוזינו הריעו לאלהי יעקב לכן אמר (דברים לג) קהל"ת יעק"ב בהיפוך אתוון ה' קלת י' דיברות קע"ב תיבות גם רמז ה' מלכיות בפ' (ישעיה כד) בוגדים בגדו וגו' קחשיב ה' בגידות כמ"ש רש"י לכן ה' פעמים אמר דוד קומה ה' בספר תהלים וכן ה"פ אלהי"ם יש בו ת"ל שנה במצרים ובחשבון ר'דו יש ה' פעמים מ"ב וכן ה' ממי"ן במלוי באלף בית ואלו הם ה' אותיות גימל למד מם סמך וכן יש בפ' (תהלים יז) 'מ'מתקו'מ'מי'ם בימינך וסימן (שמות יד) ובני ישראל יוצאים ביד רמה במילת רמ"ה נרמז בו שהיו ישראל ר' שנה במצרים דהיינו ה' ממי"ן חשבון ר' וע"פי שהיו רד"ו שנה במצרים עשרה שנים שגרם יוסף לעצמו שבטח בשר המשקים ובשבילו היו י' שנים בגלות ד' לשונות של גאולה הכתובים בפ' נגד זה ארבע לשונות של גאולה לעתיד וכה"א והביאותים (ד"ה בד) על האדמה במדרש ד' קראו תגר להקב"ה דוד בני קרת ואסף וירמיה ארבע דברים חסרים בגלות ושמת"י פדת חסר לפי שד' אלו חסרים נגד ד' גלות וכנגד זה היו ארבע בנים לערפה שהוא פני עורף ולא כמו שרות שדבקה בה' (תהלים כז) לחזות בנועם ה' ולא חזרה מנעמי שהיא נעם י' סימן של ארבע בנים אלו (משלי כח) הגו סגי"ם מכסף

ס"ף ג"ליות י"שבי מ"דון. (תהלים קיט) ס'ג'י'ם השבת כל רשעי ארץ שהם בכלל נגה נגד ארבע קליפות מן רות יצא דוד שהוא כלל כל ישראל. ש'מ'ת'י נוטריקין ש"כינה מ"לאכים ת"ורה י"שראל ובשעת גליות חסרים אלו. למחר יהיה האות הזה הוא שנחסר מן תלדת שמים עד תלדת פרץ משם יצא דוד שריוהו בשירים וכשאנו מתפללין על גליותינו (איכה ג) גם כי אזעק ואשוע אזי אין אני מתפלל על עצמי רק על ג' דברים שהם בגלות שסימנם ש'ת'ם ש"כינה ת"ורה מ"לאכים והמבקש על חבירו רחמים והוא צריך לאותו דבר הואנענה תחינה ובשעת חורבן בעו"ה ש'ת'ם תפלתי אע"פ שאין אני עושה למעני רק עבור ג' אלו המרומזין בתיבת ש'ת'ם אפ"ה נסתם תפלתי ולכן שתם בש' ולא בס':

וידבר אלהים אל משה וגו' וארא. בזוהר ואדבר מבע"ל יש ליישב בהתעורר למה אות הראשון שציוה הקב"ה למשה כי ידבר אליכם פרעה תנו לנו אות או מופת אמור אל אהרן והשלך את מטך ויהי לתנין למה דוקא יהיה המופת שיהיה לנחש במדרש מתרץ למה מדמה המלכות לנחש (ובברכות ד) אם המלך שואל בשלומו לא יפסיק אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק (ירמיה מו) קולה כנחש ילך וגו' ע"כ ועוד למה דוקא צוה הקב"ה לעשות עם מטה אהרן ולא עם מטה משה בזוהר נותן שני תרוצים הא' לפי שמטה של משה היה קדישא יתיר דאתגליף בגינתא עלאה בשמא קדישא ולא בעי קב"ה לסאבא ליה באינון חוטרא דחרשיא ולא עוד אלא לכייפא לון לכל אינון דאתיין משמאלא בגין דאהרן אתא מימינא ושמאלא אתכפייא בימינא ולדעתי רזא עלאה איכא הכא לפי שפרעה הוא קין ומן היום שבא נחש וקלקל בעץ הדעת טוב ורע נתערבבו הנצוצות וכל רשעיא וחייביא הם בני דקין ופגימת הנחש היה בידיעה כמ"ש (בראשית ג) כי יודע אלהים ביום אכלכם וגו' ומבואר בכנפי יונה סוד ידיעה ובחירה מרזא דשמא קדישא י"ה פעמים י"ה בגימטריא בחיר"ה ו"ה פעמים ו"ה בגי' א"ל יוד"ע כשחטאו אדם ואשתו אתמר עלייהו (שם) וידעו כי ערומים המה שנתערטלו מן בחירה שהיתה בידם לטובה ובחרו ברע על ידי אשה שדעתה קלה פגמו ברזא דקו הרחמים שהוא עץ הדעת ולא נתקן הידיעה רק אח"כ (שם ד) והאדם ידע את חוה אשתו כשהוליד גלגולא תניינא של משה שהוא שת שהי' בדמותו ובצלמו לכן אמר ו"האדם ידע כי הידיעה תלוי בתרין אתוון בתראין ו"ה של שם ז"ש בשעת עקידה (שם כב) והאלהים ניסה את אברהם שבא אברהם ולקח בידו את האש ואת המאכלת שהם כוחות הדין אז נתמלא קו הרחמים בעולם זה שנאמר (שם) עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ר"ל עתה שכבש איש חסד את מדת הדין נתפתח קו הידיעה שהוא הדעת שער הרחמים כי עד האידנא

ירא אלהים אתה שהיה מתייראֵ לפני מד"ה ועתה נעקד הדין ויעקב כשראה סלם זה סיני (שם כח) והנה מל כי אלהים משה ואהרן והנה י"י נצב עליו על סוד שם של י"י שהוא דרגא דמשה זה שנאמר (שם) אכן יש במקום הזה כשראה דרגא דמשה ואנכי לא ידעתי רצה לומר אף שיעקב גם כן שם של ה' דרגא של ת"ת אינו אלא מלבר ומשה מלגאו דרגא דדעת ז"ש ואנכי לא ידעתי שהוא אינו בסוד הדעת כשבא יוסף ולמדו גבריאל ע' לשון התחילו המלאכים לומר ברוך חונן הדעת במראה הסנה אמרו המלאכים חונן הדעת ויוסף הוא ראשית דעת אחר כך בא משה (שמות יג) ויקח את עצמות יוסף וזכה להיות (במדבר יב) ב'כ"ל' בי'ת'י נאמן בגימט' דע"ת וזה סוד נאמן כפוף נאמן פשוט שבת דף ק"ד מנאמן לנאמן מיוסף למשה ולפי שפרעה כפר בידיעת השם יתברך באמרו מי ה' אשר אשמע בקולו הוצרך הקב"ה לפתוח שערי רחמים קו הד"עת רזא דידיעה מקום התפילין שהראה הקב"ה למשה שהוא מקום שמוחו של תינוק רופס. ז"ש ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך ר"ל מדה כנגד מדה הוא כופר בידיעה הוצרך הקב"ה לפתוח שער הידיעה ז"ש ואני ידעתי הוצרך לפתות אותו שער לפי שלא יתן מלך מצרים להלוך ופוגם בידיעה ע"כ לקח הקב"ה ממנו הבחירה מ"מ הוא פוגם בתרין אתוון בתראין רזא דידיעה אסתלקו ממנו רזא דבחירה ולכן כשהיו ישראל על הים אמרו (שמות טו) עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה שאז ג"כ נתאמתו תרין אתוון אלין ולפי שאצל משה נתאמת קו הדעת ז"ש הפסוק וידע אלהים ומשה היה רועה וקשה למה לא אמר ענין בפ"ע אלא לפי שמשה הוא סוד הדעת לכן אמר וידע אלהים וטעם שפתח הקב"ה שער הידיעה לפי שמשה היה רועה וזכה להוא דרגא ז"ש כי המקום אשר אתה עומד עליו על דרגא ממש אדמ"ת קד"ש הו"א בגימטריא תתס"א שהם כל כוחות הדין י"פ אלהים שהוא חשבון תת"ס וזה אחד יותר כי (שם יט) משה עלה אל האלהים לבסס כל כוחות הדין ובזה המקום הוא נמתק כל כוחות הדין ז"ש המדרש ע"ז הפסוק (תהלים נג יודיע דרכיו למשה לבני ישראל עלילותיו מדת ב"ו שבא בעלילות אבל הקב"ה וארא אל האבות אבו"ת בגימט' ק"ו הרחמי"ם שהוא סוד דעת שלא זכו האבו' אל קו הרחמי' רק משה זכה לג' מדריגות לפי שמשה סוד דעת לכן אמר יודיע דרכיו למשה לכן אמר וארא אל אי"ו באל שדי (במדבר יב) במראה אליו אתוודע אבל ושמי ה' דרגא דלגאו לא נודעתי להם שלא היו בימיהם שער הידיעה פתוח כמו שהות עתה שגילה הקב"ה סוד הדעת בכלל. לכן אמור לבני ישראל עתה אני ד' ואמר ארבע לשונות של גאולה נגד ד' מוחין שהם ארבע פרשיות של תפילין כי שם מקום הדעת רהיטא דמוחין ולפי שהנחש עיקר קלקולו בסוד הדעת קלקל בידיעה ועתה בא פרעה שהוא בנו דקין שבא

מזוהמת הנחש שהטיל זוהמא בחוה וכפר גם כן בידיעה וניער רע של קין נקרא פ"ה ר"ע בהיפוך אתוון צוה הקב"ה לעשות מופת בנחש שיהיה מטה שלו נחש כי מיחזי וניעור חטא של נחש לכפור בידיעה ות"י כתב לפי שקול של נחש הולך מסוף עולם ועד סופו וכן (ירמיה מו) קולה כנחש ילך. בזוהר שזנב שלה הוא למעלה והראש למטה וכן ענין פרעה ולפי שאהרן בא מטוב של קין לכן הוצרך הקב"ה לעשות נס במטה של אהרן לקיים קרא (ישעיה מט) מהרסיך ומחרביך ממך יצאו והא רזא (שמות לב) ויקהל העם על אהרן שהם ערב רב בנוי דקין והשיב למשה (שם) אתה ידעת את העם כי ברע הוא שהם ניתלין ברע של קין והוא מטוב של קין לכן באו אליו וכן במקום זה אמור אל אהרן ולפי שפרעה ראה קלקולהראשון של נחש שבא מצד אשה לכן קרא לאשתו ועשתה כשפים לפניו ז"ש ויקרא גם פרעה במד' אין גם אלא אשה שנאמר (בראשית ג) ותתן גם לאישה ויאכל דרש גם על האשה והביא ראיה מעץ הדעת. וכן בסדום אמר (שם יח) עשו כלה ואם לא אדעה כשיעשו תשובה יפתח להם שער הידיעה. (שיר ב) קו דודי הנה זה בא מדלג על ההרים שחישב הקץ מן אבות העולם או קול דודי הנה זה בא שהגיע זמן הגאולה ות' שנה הוא מדלג על ההרים הן ד' מלכיות שפיזר הקב"ה כשראה שלא יכלו להתמהמה במצרים שלא נשארו שם כי איסור חמץ הוא במשהו כמעט רגע היו שקועין בקליפה לכן העמיק הרחיב על ארבע מלכיות והראה לאברהם (בראשית טו) אימה חשיכ' גדולה הכל הי' ראוי להיו' בד' מלכיות:

וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני ה'. נאמן הוא לשלם שכר גם נאמן ליפרע. לכן אמר ב' פעמים הקמותי את בריתי אתם לתת להם וגו'. וגם אני שמעתי וגו' הענין גם את זה לעומת זה עשה אלהים ר"ל שם של אלהים נחלק לשני פעמים גם ב' פעמים ג"ה בגימטריא אלהי"ם כי שני פעמים גם מצינו הא' (שם) גם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי הוא נאמן ליפרע עונש רשעים ז"ש ארץ מגוריהם אשר גרו בה כי באמת היו אותם השנים גירות (שם יג) אם יוכל למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה הרי גם נאמן לשלם שכר. נגד גם זרעך ימנה אמר גם אני הקמותי את בריתי אתם. נגד גם אה הגוי אשר יעבודו דן אנכי אמר גם אני שמעתי נאקת בני ישראל שעל זה אמר שר של מצרים ויאמר אל עמו ע' עקומה לפי שהוא שר של ע' אומות באותו שעה הבה נתחכמה לו שלא להוסיף על יסורין פן ירבה כי הקב"ה אמר (זכריה יא) אני קצפתי מעט והמה עזרו לרעה על שר. זה השיב הקב"ה למשה על למה הרעותה ומאז באתי וגו' ומזה הטעם שהרע תראה שהגיע זמן הגאול' מחמת שמוסיפין על הרעה. וז"ש פן ירבה על היסורין שנתן להם הקב"ה צבא ליסורין (איוב יד) כל ימי צבאי איחל והוצאתי את צבאות"י על ג' צבאות שהם במדרש

צבא ליסורין וכשנסתלקו היסורין הגיע צבא שלהם לצאת ז"ש על צבאותם על קצבה שלהם שנתן הקב"ה קצבה ז"ש ונוסף גם הוא ר"ל אותו הפסוק גם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי על שונאינו ובזה ונלחם בנו ועלה וגו' על זה קאמר וגם אני שמעתי (משלי כט) חרפת אדם יתן מוקש במה שהרשעים מתייראין מגיע לידם הם היו מתייראין מזה הגם שלא להוסיף על שונאיהם לכן אמר גם אני שמעתי ר"ל אותו הגם שאמרו ונוסף גם הוא על שונאינו שמעתי שנתקיים בהם שהרי נאקת בני ישראל באה אלי אשר מצרים מעבידים אותם יותר מן הראוי ועז"א מקצר רוח ומעבודה קשה מקצר חסר ו' שהי' ראוי להם להיות במצרים מנין מקצ"ר ולא היו רק מנין רו"ח שהוא ריי"ד לפי דעת פרקי ר"א שלא היו רק רט"ו שנה משנולד מנשה ה' שנים קודם רד"ו ואותה שנה שיצאו ממצרים היה משפט מצרים כל י"ב חודש הרי שלא היו בגלות רק מנין רו"ח שהוא נעלם איהים והטעם מעבודה קשה שהי' קשה עליהם לכן קצר הקב"ה זמן הגאולה או שאמר הקב"ה ליעקב אנכי אעלך גם עלה ז"ש גם אני הקמותי לקיים קרא גם עלה פתוח קברותיכם כמו שכתוב (תהלים עח) נגד אבותם עשה פלא ויוציאם ומבואר בפ' ועבדו"ם ועינ"ו אות"ם ס"ת של שם אחרון של ע"ב שהוא חשבון אלהי"ם שהיו ראוים להיות ארב"ע מאו"ת שנ"ה ס"ת ע'ת'ה תראה וכן יעקב אמר ואחר עד ע'ת'ה שהוא ס"ת וכן יוסף אמר (בראשות מד) ואת"ם על"ו לשלו"ם ס"ת בגי' אלהי"ם ז"ש וידבר אלהים:

במדרש וארא שהוא סוד רתיכא דד' רגלין א"ל אלהי"ם הוי"ה (שדי) אדנ"י שהם ד' אתוון דשמא קדישא תרין מינייהו רחמים (תהלים קיח) א"ל הוי"ה ויאר לנו ותרין מינייהו דין והן הן שהראה הקב"ה למשה בלב"ת אש סוד גבורה עלאה גבורה תתאה ב"פ גבורה מנין לב"ת והוא סוד תב"ל שנקרא כן על שם שהוא עומד על דין קשה ודין רפה. נוטריקון א"ש הוא א"להים ש"די והוא סוד גלות מצרים ת' שנה כמנין ב' ב"ד אלו שהסכימו להיות ישראל בגלות. הנה יעקב התפלל אל שדי יתן לכם רחמים ולא נשארו בגלות רק מנין אלהי"ם. ז"ש וידבר אלהים אל משה וארא אל וגו' באל שדי שיתן רחמים על שם זה ולא יהיו בגלות רק קושי השעבוד מנין אלהי"ם. ולפי דברי ר"י החסיד שדרש וארא בגימ' יצח"ק לפי שממנו התחיל הגלות (בראשית כא) כי ביצחק יקרא לך זרע ונרמז במלת ביצחק שלא היו בגלות רק רד"ו ומנין ביצח"ק כמו שיעק"ב כולל א"ל אלהי"ם אדנ"י כן ביצח"ק כולל (תהלים נ) א"ל אלהי"ם הוי"ה א"דני והוא מנהיג בשמיטה זו בסוד (שם קה) ושבועתו לישחק בשין שורקת כי אות ש' בגימ' פ"חד י"צחק והוא בגי' (בראשית א) ר"וח א"להים מרחפת על פני המים והוא משה דאתמר עליו מן המים משיתיהו אבות שהיו מתחלה בג' עולמות אברהם בעשייה תמן שם של אל אדני יצחק ביצירה תמן אל

י"י יעקב בבריאה אל שדי צירוף בי"ת אלהי"ם כשראה יעקב קושרי כתרים אמר (שם כח) מה נור"א המקום הזה הכי הוי אל"ף רנ"ו (שם) אין זה כי אם בי"ת אלהי"ם. אח"כ כשתקנו שלש תפלות זכו שלשתן בבריאה ז"ש וארא אל וגו' באל שדי הוא בריאה אבל ושמי ה' שהוא עולם האצילות תמן לא תשכח רק שמא דהוי"ה. אבל משה זכה לשם ה' לעולם אצילות לכן אמור לבני ישראל:

במדרש מפני מה מדמה מלכות לנחש מה נחש מעוקם וכו'. הענין ע"פ הזוהר במאמר ר"א ע"פ ירמיה מו) קולה כנחש ילך ענין הנהגת השכינה בזה העולם כענין הנחש אעפ"י דמאיך רישיה וזונבא דיליה לעילא אפ"ה הנהגה באה מן הראש שהוא למטה. וזה ענין‌המדרש שמדמה ד' מלכיות לד' נהרות בפרשה בראשית בבל פישון מדי גיחון חדקל יון פרת אדום הענין (משלי כא) פלגי מים לב מלך ביד ה' לכל אשר יחפוץ יטנו האי קרא קשיא הל"ל בקיצור לב מלך ביד ה' מאי ענין פלגי מים. פשטא דקרא כמו. שהמים גוזר הקב"ה כשישראל עושין רש"מ שיבאו על מקום שבני אדם דרים. ואם אינם עושים רש"מ באים על מקום שאין הנאה בהם כי בר"ה גוזר הקב"ה ז"ש תשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה ז"ש פלגי מים שהמים שהקב"ה מסבב אותם לטובה ולרעה כן לב מלך ביד ה' לכל אשר יחפוץ יטנו. או שבא לדמות כמו שפלגי מים הם ד' נהרות אעפ"י שהם יפרדו לד' ראשים מ"מ כולם כאחד מקבלין מן הנהר יוצא מעדן שהוא סוד נהר העליון שהוא כמו מרכ"ז היוצא מן העיגול ועז"א שלמה (קהלת יב) דברי חכמים כדרבונות וכמסמורת נטועים כלם נתנו מרועה אחד שהוא מרמז על מרכ"ז שהוא בגימ' מרכב"ה כי מרכבה כלו תלוי במרכז כמו המסמר שהוא נטוע באמצע הגן וז"ס (בראשית ב) עץ הדעת טוב ורע בתוך הגן ומתרגמינן במצעי"ת גינתא לכן תור"ה בגימ' א"מציע"ת כי הוא כמו מרכ"ז בתוך העיגול ז"ש (קהלת יב) ויתר מ'ה'מ'ה' בני הזהר מר"כז ה"יוצא מ"ן ה"עיגול לכן דרש בזוהר ענין ד' נהרות על ארבעה שנכנסו לפרדס פי שונה הלכות וכו' והן הן ד' דרכי תורה על ד' עולמות (בראשית ב) משם יפרדו והיו לד' ראשים על ד' חלקים אבל כולם נתנו מרועה אחד הכל שב אל מקום אחד אע"פ שאלו מטהרין וכו' אל אחד אמרן שהוא סוד נהר העליון שממנו נטף טלא בכל יומא בזוהר פ' בשלח ז"ש (משלי כא) פלגי מים מי שרואה ד' נהרות ומבין שכולם תלוין בנהר הוא המוציא והמביא אלו ד' נהרות (במדבר כז) על פיו יצאו ועל פיו יבואו כן בזה רואה האדם של"ב מלך ביד ה' לכל אשר יחפוץ יטנו הקב"ה מטה השר של מעלה לכל אשר יחפוץ בזוהר ויאמר אל עמו השר של מעלה נתן כן בלבם ז"ש פלגי מים ר"ל עצה היעוצה להשליך למים ז"ש לב מלך ר"ל מי הוא לב מלך פרעה הוי אומר המלאך שנתן בלבו הוא ביד

ה' הקב"ה עשה עמו מה שחפץ לכל אשר יחפוץ יטנו. (משלי טו) לב כסילים לא כן אחיזתם מן לב של הבל שהם חרטומי פרעה יוחנ"י וממר"א וישלך אי"ש מטה"ו בגי' יוחנ"י וממר"א אחזו בשמא"ל שהוא בגימ' שר של גיהנם ערסיא"ל ויעשו גם הם חרטומי מצרים בלהטיהם כן עליה אתמר (משלי כ) מים עמוקים עצה, בלב איש אחיזתו מן לב של הבל רע בליעל שהוא בלעם שנתן עצה על המים. (שם) ואיש תבונה זה משה דלה דלה לנו האיש ידלנה. (שם יט) רבות מחשבות בלב איש אחיזתו מן ל"ב ועצת ה' הוא תקום משה אחיזתו מן ה' של הבל. ועתה לכה לך מבע"ל לומר אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם כי משה לקח ה' מן אברהם ה' זעירא כמ"ש בתקונים ע"פ (ישעי' סג) בוקע מים לפניהם לעשות לו שם עולם

י"א חלקים נחלקו גלות מצרים. א' ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים ארבע מאות ושלשים שנה והוא משעה שדיבר הקב"ה עם אברהם בברית בין הבתרים. ב' (בראשית טו) ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה וזה משנולד יצחק ג' משנולד יעקב (איוב כב) והי"ה שד"י בצריך שהם ראוים להיות ש"מ שנה בגלות מצרים ובדבר הזה טעה פרעה שחישב כיון שלא הועילה של יעקב שהיו שנותיו נחשבין לגירות א"הר גם כל שנותיו לא יהיו נחשבת כלל לגירות ויהיו ישראל תחת ידו עוד ק"ל שנה וזה שחלם לו חלום לסוף ק"ל שנה שירדו ישראל למצרים והק"ל נשמע בית פרעה שראה באיצטגנינותו וענין ק"ל שנה ולא ידע מה ניחו (ישעיה מז) ויושיעך הוברי שמים וגו' והוא חשב שזה הענין היא על אותן ק"ל שנה שחי יעקב שהיה בגירות לכן שאל ליעקב כמה ימי שני חייך וכי מה היה לו לפרעה לישאל אחר שנותיו אלא שראה באיצטגנינות שכל אותן השנים יהיו ישראל תחת ידו והשיב יעקב טועה אתה ימי שני מגורי שהם גירות מאה ושלשים שנה שנחשבין לגירות. ומה שראה פרעה בחלומו ק"ל הוא על לידת משה רבינו ע"ה שהיתה יוכבד בת ק"ל והולידה מושיען של ישראל ז"ש פרעה הבה נתחכמה לו פ"ן ירבה שרצה להוסיף מנין פ"ן על הגלות והוא לא ידע שזה ק"ל לדעתי הוא ז"ש יוסף (בראשית מז) והאדמה לא ת'ש'ם ר"ל לא יהיו במצרים ת' שנה ולא ש"ם שנה וכן אמר יעקב (שם מב) למה תתראו קרי ביי' ת' תראו רד"ו שמה ונחיה מ'ש'ם ולא נמות שברו לנ"ו שישברו כל הת' שנה ולא יהיה רק מנין לנ"ו שהוא פ"ו. וכן גואל שלהם משה בצירת שמו נודע שהוא בן ד' ושדי כי **מ**' צורתו כ' ו' **ש'ה**' צורתו שד"י ש"ם וז"ש וידבר אלהים אל משה בשם זה נרמז אני ה' ושדי וארא אל אברהם וגו' רק בשם שדי לבד אבל ושמי ה' לא נודעתי להם אבל במשה נרמזו שני שמות אלו כנ"ל ז"ש (איוב כב) ו"היה ש"די בצריך מנין ש"ם בצרך אז יזכו לרכוש גדול ז"ש (שם) וכסף תועפות לך. ד' דעת תיב"ע שהיו

ישראל במצרים רל"ב שנה מנין ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן מיום שפירש יוסף מאביו שהוא כ"ב שנה קודם רד"ו ז"ס שהראה הקב"ה לאברהם בברית בין הבתרים (בראשית טו) ב"תרו ל"קראת ר"ע ר"ת רל"ב הן הן ד' עולמות אבי"ע וכנגדם ד' כוסות כוס של קידוש שם ב"ן ומן שם ב"ן כוס שני בכאן ה"בן שואל מ"ה נשתנה יצירה תמן שם של מ"ה כוס של ברכה שם ס"ג כוס הלל הגדול שם ע"ב (שם) ויבתר אותם בתוך יציאות השבת שתים י"ה בשמים ו"ה בארץ. ה' דעת רז"ל רד"ו שנה מנין י"פ אהי"ה ובזה טעה משה וירא ה' כי סר לראותשחשב משה שיהיו במצרים עוד נ' שנה מנין י' הויות כי על זה השם אמר משה ואמרו ל"י מ"ה שמ"ו מ"ה אומר עליהם זה שמי לעלם. הו' דעת פרקי ר"א הגדול שהיו ישראל במצרים רט"ו שנה מיום שנולד מנשה ה' שנים קודם שירדו יעקב ובניו רט"ו שנה ביום רט"ו שנה בלילה הרי ת"ל שנה נרמז בס"ת (שם) כ"י ג"ר יהי"ה ס"ת רט"ו סוד הר"י בתר בברית בין הבתרים הראה לו ויבתר אותם בתוך שביתר הקב"ה אותן ת"ל שנה על שני חלקים בסוד (שם יד) ויחלק עליהם לילה שרמז להם שחלק לשנים י'ר'ה ליום י'ר'ה ללילה לתקן נפ"ש. עז"א מקצר רוח שהיה להם להיות מנין מקצ"ר שהוא ת"ל ונעשה ממנו רו"ח שהוא רי"ד כי שנת רט"ו היו המכות וסי' (שם א) רו"ח אלהים וכן באלהי נשמה יש בו רי"ד שיתן לנו הקב"ה נשמת חנוך בן ירד שניטלה בחטא של אד"הר (במדבר כד) ו"ירד מיעקב. הז' כמו שאמר רד"ה אלי. הח' משמת יעקב נסתמה עיניהם של ישראל מצרת השיעבוד אני ה' אלהיכם אשר וגו' מנין אנ"י ה' אלהיכ"ם והוא שר המחשבה בסוד (בראשית מח) יברך את הנערים ט"פ ט"פ י"ה והיא השמירה היוצא מפסוק (שמות כג) הנה אנכי שולח מלאך וגו' עד אשר הכנותי ס"ת בגי' זה השם וצריך לכוין בו בשעה שאומרים הפ' לשמירת הדרך. הט' משמת יוסף ד"ן שנה אחר מיתת יעקב אביו בראשית יד) וירדוף עד ד"ן אז נתקיימו וישימו עליו שרי מסים והיו קל"ט שנה בגלות לכן קל"ט פעמים עיני ה' במסורה שהמה (ד"ה ב טז) משוטטות בכל הארץ (ישעי' לה) ונסו יגו"ן ואנח"ה. הי' משמת לוי שהוא צ"ג אחר שירד אבותינו למצרים הלא צב"א לאנוש (תהלים סח) המבשרות צב"א רב (איוב יד) כל ימי צבא"י איחל ב"פ אל היה א"דון יחי"ד מג"ן עליהם (בראשית טו) אנכי מג"ן לך רמז על אלו ג"ק שנים שהיה יוצא מתחת הפטיש שלא נשתעבדו בהם כל זמן שאחד מן השבטים היה קיים (חבקוק ב) וה' בהיכ"ל קדשו מג"ן בעדינו ז"ש וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא שהיה יכול לומר בקיצור וימת כל הדור ההוא אלא שלכל אחד היה גלות בפ"ע כשמת יוסף וישימו עליו שרי מסים כשמתו כל אחיו היה שיעבוד בפה רך דהיינו ל"א שנה מנין (תהלים נב) חסד א"ל נשאר בגלות מצרים סוד אל אלהים בסוד (ירמיה ג) אלו"ף נעורי אתה (ישעיה

כו) חבי כמעט רגע עד יעבור ז"עם (שמות יד) מ"ה ז"את ע"שינו ר"ת זע"ם כי שלחנו את ישראל מעבדינו הלא לא היו תחתינו רק מנין זע"ם. הי"א משנולדה מרים שנקראת כן שאז התחיל קושי השיעבוד בפרך בקושי ובפה רכה מנין אלהי"ם כנרמז בסוף תיבות (בראשית טו) ועבדי"ם וענ"ו אות"ם בגימ' פ"ו אף שיהיו ת' שנה לא יהיו ר"ק מ"ם שנה כמ"ש יוסף לאחיו ג"כ (שם מד) ואת"ם על"ו לשלו"ם וגו' שראה שלא יהיו רק פ"ו שנה. גם נרמז קושי השיעבוד על צירופי מ"י שהם י"ם מאלהים ובהם ר"מ קבין שבמקוה בסוד (עמוס ח) ואחריתה כיום מ"ר ר"ל (משלי יד וטז) יש דרך ישר לפני איש דהיינו אלה מן אלהים הם לחים אבל ואחריתה דרכי מות הם קשים לכן היו ישראל ד"פ ס' רבוא מנין ר"ם כי כאשר יענו אותם ממש שהם בצרופי ר"ם כן ירבה וכן יפרוץ דייקא כן ממש. נחזור בקצרה י"א זמנים של גלות מצרים א' ת"ל שנה מברית בין הבתרים ב' ת' שנה משנולד יצחק ג' ש"מ משנולד יעקב. ד' רל"ב משירד יוסף למצרים. ה' דעת רז"ל רד"ו שנה מירידת השבטים ו' פר"א רט"ו שנים משנולד מנשה והיינו רי"ד כל שנה אחרונה לא קחשיב. הז' כמ"ש יוסף בראשית מה) רדה אלי משירד יעקב עם כל ב"ב. הח' משעת יעקב נסתמו עיניהם של ישראל והוא קצ"ג שנים הט' משמת יוסף והיינו קל"ט שנה הי' משמת לוי והיינו קי"ז שנים. הי"א משנולדה מרים והוא פ"ו שנה. והוא נגד י"א קליפות הידועים סמאל וי' כתרין תתאין שכנגדן למטה היה המן ועשרה בניו וכנגדן י"א סמני הקטורת וכנגדן אמר משה י"א מזמורים וסוד (שם ד) א"י הבל אחיך שהרגו קין בחיבורו לי"א קליפות שהיה בן סמאל שבא על חוה וקליפות אלו כל אחד קשה מחבירו. וע"כ נכנסו בכל אלו הזמנים בעמקי הקליפות יותר ויותר עד שבאו אח"כ כמעט בתוך נ' שערי טומאה ולא יכלו להתמהמה אפי' רגע אחת וזו היתה באחרונה קשה מכולם וכנגדן נ' פעמים בתורה יציאת מצרים כנודע וכדאיתא בפרדס ובשפע טל ובה מיושב מה שמקשים הלא יש י"א פעמים כתובים בתורה יתרים על נ' פעמים וע"ש מה שכתבו בזה ולפי מה שכתבתי מיושב שהקב"ה חשב העיקר מה שהיו באחרונה בתוך עמקי הקליפות וגם י"א הקודמים שנפלו תמיד במעמקי מצולי' הקליפות בכל זמנים אלו בכל אחד יותר משלפניה ע"כ הם י"א היתרים וז"ש במדרש (דברים א) אחד עשר יום מחורב וגו' אחד עשר יום היו מהרהרין ומישבין איך לעשות העגל הן הי"א קליפין המחטיאין את האדם וזהו אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר שנכנסו בדרך הר שעיר והוא אדום ששרו סמאל וי' כתרין תתאין דיליה כי יצאו מן הנ' שערי טומאה במ"ט יום ספירה מפסח עד עצרת יום קבלת התורה אך הי"א יתירים שהם כנגד י"א קליפות עדיין לא הוטהרו וזה גרם להם עשיית העגל שהרהרו יום י"א יום איך לעשות העגל:

בא

במדרש (משלי כז) כובד אבן ונטל החול כעס אויל כבד משניהם. לפי שפרעה כפר בבריאת העולם ועיקר הבריאה עבור התורה ועבור ישראל. בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל תורה שנקראת ראשית ז"שנטל הקב"ה עפר מתחת כסא הכבוד. (במדבר כג) מי מנה עפר יעקב שנטל נשמותיהם מתחת כסא הכבוד גם אותיות התורה ג"כ ס' ריבוא סחרין לכורסיא שהוא עולם הכסא ועם אותן הנשמות נמלך הקב"ה וברא את העולם (ד"ה א ד) המה היוצרים וגו' עם המלך במלאכתו ז"ש שמאותו עפר שתחת כסא הכבוד ברא בו העולם והצרורות הן הן נשמות צדיקים אשר צרורים בצרור החיים הן הן אבות העולם וצדיקים ז"ש כובד אבן על לחה אבן שהם אותיות התורה לח"ת בא"ת ב"ש כס"א ונטל החול ישראל נקראו החול שנטל הקב"ה אותן ג"כ ממקום (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון וכעס אויל כבד משניהם שעל שניהם כפר פרעה על התורה אמר מי י"י אשר אשמע בקולו שיתן תורה (דברים ד) השמע קול אלהים ואת בני ישראל לא אשלח. או לפי ששני מעלות הן לישראל כמ"ש (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת כמה יקר אתה בעיני שקבעתי זיו אקונים שלך בכסא כבוד ולא עוד שלכולם לא נתתי מענין ולך נתתי מענין והוא מעלות ישראל על שהם ממקום קדוש והם מעלות מהות ומעלות כמות ופרעה כפר בשניהם הנה עם בני ישראל רב שיש להם מנין ועצום שנתן להם (תהלים סח) עוז ותעצומות לעם וע"ז אמר הבה נתחכמה לו פן ירבה שני משמעות רב ריבוי הכמות וגם לשון חשיבות (דברים א) ככוכבי השמים לרוב. ז"ש כובד אבן הקב"ה נתן כבוד לישראל וקראם אבן שנשמתם נטולים מתחת כסא הכבוד ונטל החול ר"ל שנטלם ונשאן שנקראו חול לריבוי כחול אשר על שפת הים וכעס אויל כבד משניהם שפרעה הרשע כפר בשני מעלות אלו וחטא בשני אלו שהיה אומר נתחכמה לו פן ירבה והקב"ה אמר כן ירבה וכן יפרוץ האחד על הריבוי ואחד על העילוי. ראוים היה ישראל לירד בשלשלאות של ברזל רק זכות יעקב גרם שבאו בעבותות האהבה ע"י יוסף ז"ש כובד אבן הקב"ה עשה כבוד לישראל אב"ן ע"י אב ובן ירדו לשם והתנשאות משה רועה של ישראל היה ע"י החול שהרג את המצרי ויטמנהו בחול. וכעס אויל כבד משניהם על שהרשיעו על משה ועל ישראל כמ"ש יתרו (שמות יח) ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד וגו' אשר הציל את העם וישמע יתרו אשר עשה למשה ולישראל עמו הרי שעשה שני חלוקות למשה לחוד ולישראל לחוד ז"ש כעס אויל כבד משניהם שבשניהם חטא חט כל אחד מיוחד לעצמו. כובד אבן שם בן ד' כ"ו באותיות ב' רתיכין ופרעה כפר בכל

רתיכין של מלך הכבוד (תהלים כד) יי צבאות הוא מלך הכבוד כי באותיות כבוד נרמזין כל רתיכין כ"ו ב"ד ז"ש כעס אויל כבד משניהם:

ל"מען ש"תי א"ותותי אלה בקרבו רזא עלאה שנפרע הכל בסיבוב שני שלו. בהאי קרא ומבואר בכאן רזא דגלגולא שנפרע הכל בסיבוב שני שלו. והוסיף אח"כ (שמות יד) שלישים על כולו בכאן היה שש מאות רכב ואח"כ הוסיף שלש והיה (שופטים ד) תשע מאות רכב ברזל. ונרמז בראשי אתוון בחושבן סיסר"א בשם שנשתרבבו הקליפות בימיו ד' ועמדו על ד' אח"כ בימי יעל ופרעה נקרא פה רע סוד גדול מסודות התורה שהוציא הקב"ה אח"כ (ירמיה טו) יקר מזולל כפ"י תהיה ר"ל שיצא מז' בעילות שבעל אותו רשע מבעילות שלישית שאמר בלשון נקי (שופטים ה) שכב משא"כ בכל בעילות תאר בלשון מגונה (שם) כרע נפל (משלי טו) ולב כסילים לא כ"ן שהוא נוטריקון כ"רע נ"פל דאתמר עליהו (תהלים א) לא כ"ן הרשעים כי אם כמוץ אשר תדפנו רוח ע"כ לא יקומו רשעים במשפט וחטאים בעדת צדיקים משא"כ בביאה שלישית אתמר ביה שכב שמבני בניו של סיסרא למדו תורה ברבים והוא מיסוד הורה שבע"פ דכולהו אליבא דר"ע דתלמידיהו הוי. ז"ס פרעה פה רע כל יקר ראתה עינו שדרשו רז"ל על פסוק זה שהוא ר"ע (איוב כח) בצורות יאורים בקע וכל יקר ראתה עינו רזא עלאה איכא הכא שמתחלה היה בסוד הטיקלא בתוך אותם יאורים דעליהו אמר פרעה (יחזקאל כט) יאור לי ואני עשיתי והוא עומד על היאור רזא דיאורים מבואר בזוהר בהא פרשתא והנה מתחלה היתה נשמתו וניצוצו בין אינהו יאורים רזא (שם) התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו. ז"ס אמר ר"ע כשהייתי עם הארץ. מי יתן לי ת"ח ואנשכנו כחמור בין אינהו חמורים (שם כג) אשר בשר חמורים בשרם ודעת הקדמונים שאמר יעקב בראשית מט) יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתים שהיה אז (שמות כג) רובץ תחת משאו אח"כ ברוב הימים (בראשית מט) וירא מנוחה כי טוב ויט שכמו לסבול עול תורה (איוב כח) כל י"קר ראתה עינו ז"ס דאתמר גבי פרעה (שמות יד) ולא נשאר עד אחד גם אצל סיסרא ולא נשאר עד אחד שלא היה לו שום ענין רק עבור ר"ע שיצאה נשמתו באחד ואותו ניצוץ הוכרת לברא. (שופטים ד) ודבורה הנביאה שהיתה תאומה יתירה שנהרג עליה הבל שהוצרכה בסיבוב שלישי לשיר השירה ביום ההוא דייקא מה שלא שרתה בשעת יציאת מצרים (שמות יד) ויושע ה ביום ההוא אבל ותשר מרים והיא לא נזכרה בההוא שירה וניצוץ בעלה היה ברק (תהלים יח) ברק ויפיצם לכן נקרא בן אבי נועם כי הוא מרא דמזמור (שם צ) ויהי נועם י"י אלהינו שתיקן ע"ש (משלי ג דרכיה דרכי נועם לכן נקרא (ד"ה א ד) אבי סובו (שם) אבי זנוח (שם) אבי גדור לכן אמרה דבורה (שופטים ד) אפס כי לא יהיה תפאר"תך על

הדרך דרגא דמשה (ישעיה סג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם. גם ר"ע לקיבלה בתורה שבע"פ (איוב כח) בצורות יאורים בקע כל יקר ראתה עינו יותר ממה שראה משרע"ה והנה המלך נהפך למשנה ואח"כ בדור ההוא ואז פרע הקב"ה לדגים שבים שנחל (שופטים ה) קישון גרפם נחל קדומים ואז אמרו דגים (תהלים קיז) ואמת י"י לעולם. וכמו שבתיה בת פרעה היתה התאומה שנייה של הבל שנולדה בתחלה לכן גדלה את משה ורחצה מגלולי בית אביה שהיה מן רע של קין

עפ"י דברי האר"י ז"ל שפרעה לא ידע רק מ"ח צירופים מן אלהים רזא מי ה' אשר אשמע בקולו יעקב גר בארץ ח"ם והיה קושי השיעבוד של מצרים משנולדה מרים מנין י"ם שיש בו מ"ח צירופים מנין ח"ם אותיות. ובג' אותיות הנשארים שהם א"לה למען שיתי אותיות אל"ה בקרבו שהם ש"ס אותיות כמנין ע"מודי הקליפ"ה (שמות טו) אמר אויב ארדוף אשיג אחלק ש"לל הם עמודי הקליפה. לב עבדיו שהם יוחנ"י ממר"א בגימ' שס"ה לקבל יוס"ף הצדי"ק עד מתי יהיה ז"ה לנו למוקש ז"ה דייקא שהוא יוסף עומד לקבל כישוף בעולם (בראשית מד) נחש ינחש איש אשר כמוני:

כי אני הכבדתי את לבו מי הוא לבו של פרעה הוי אומר הוא המלאך שלו כמ"ש בזוהר ע"פ (שמות א) ויאמר אל עמו שר של מעלה נתן כן בלב עמו וכמו שישראל לב שלנו הוא הקב"ה כמ"ש במדרש הקב"ה הוא לבן של ישראל פסוק (ירמיה ד) כי נגע עד לב"ך (תהלים עג) צור לבב"י וחלקי אלהים לעולם כן שרי או"ה לבן של או"ה ז"ש אני הכבדתי את לבו הוא שר של מעלה ואת לב עבדיו חיילין ומשיירין דיליה שהוא סוד רכ"ב מצרים דלעילא. למען שיתי אותותי אלה בקרבו על שר של מעלה ועז"א ויהפך לב"ב פרעה ואת לב עבדיו אל העם שנתהפך שר שלהם שהוא לבבו כי כמו שבכל אחד מישראל תקע מלאך אחד שנתלבשו ס' רבוא מלכים בס' רבות של ישראל כמ"ש (שמות ז) והוצאתי את צבאותי דלעילא את עמי בני ישראל ועלייהו אחמר (שם א) ונוסף גם הוא על שונאינו על אינון רתיכין דלעילא כש"ש מאות אלף לא אמר שש מאות אלא כשש שיצאו שם מאות ישראל עם כל אחד יצא מלאך דיליה ועלייהו קאמר תרין רתיכין מי ומי ההולכים והשיב בנעריו ובזקננו לך על אינון רתיכין (תהלים ח) עוללים ויונקים בסוד (שם לז) נער הייתי גם זקנתי וגו' ואח"כ חלוקה אחרת בבנינו ובבנותנו וגו':

ענין הכבדת הלב היה לפי שהקב"ה אמר בפעם הזה אני שולח את כל מגפותי לכן ויחזק לב פרעה ולא שלח את העם כאשר דבר י"י ר"ל שהקב"ה אמר למשה מאחר שעתה כבר (שם עג) ספו תמו כל המכות לכן אמר הקב"ה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו לעת הזאת שחושב שכבר נשלמו סימנין ובאמת (איוב יב) משגיא לגוים

ויאבדם כי יד הש"ית היתה על סימן של ב'א'ח'ב בכלל ז"ש למען שיתי אותותי אלה בקרבו ר"ל על סימן של ב'א'ח'ב בכלל. (תהלים קה) שלח חושך ויחשיך ולא מרו את דברו רבותינו אמרו על שלא קבלו במרות דברו של הקב"ה עליהם א ד"א א"ל הקב"ה למלאכים המצרים ראוים ללקות בחושך מיד הסכימו כולם ולא המרו וקשה והלא כל המכות באו בשביל שלא קבלו את דברו ומדה כנגד מדה ולמה דוקא בזה המכה נתייעץ עם המלאכים יותר מכל י' מכות וכי תיסק אדעת שלא יסכימו עם הקב"ה (קהלת ח) באשר דבר מלך שלטון קושיא זו אפשר שישוב בעל המדרש במה שאמר אח"כ מהו שלח חשך ויחשיך משל למלך שסרח עבדו וכו'. שלא תאמר מה שהוסיף החשך משלו ולקה ז' בזה מרה את דברי הקב"ה לז"א שלח חשך ויחשיך לא שהוסיף משלו ואין בזה משום מרי על דבריו לז"א שהסכימו המלאכים עמו ר"ל וללקות ג"כ את שלהם וענין המחלוקת הוא ענין מחלוקת ר' יהודא ור' נחמי' מהיכן בא עליהם החשך ר' יהודא אומר מחשך של מעלה ר' נחמיה אומר מחשך של גיהנם שיש ליישב על שני עניינים או שטעם מחלוקת על שני טעמים של חשך אם בשביל ישראל שמתו בתוך ג' ימים של אפילה וישראל קדושים הם הוצרך להביא פורעניות מלמעלה כמבואר בזוהר פ' שמיני ובפ' בלק שכל אדם בדרך שאדם רוצה לילך שם מוליכין אותו ור' נחמי' סובר שהחשך בשביל מצרים ליתן לישראל כסף וזהב ולכן הוצרך מן דלהון ימטי להון לפתוח להם החשך של גיהנם שהוא סיטרא דלהון והנה דעת ראשון של רבותינו על שלא קבלו במרות כי דברו של הקב"ה עליהם קאי על פושעי ישראל וס"ל דעת ר' יהודה שהוא חשך של מעלה ד"א א"ל הקדוש ברוך הוא למלאכים ס"ל כדעת ר' נחמיה שהחשך בא מן גיהנם כי שר של מצרים היה דומה ובאותו שעה זרקו הקב"ה על גיהנם ונעשה שר של גיהנם וממנו בא החשך ולפי זה הדרך אמר שלח חשך ר"ל שלח הקב"ה שר של מצרים ממנוי שלו ונתמנה על חשך והוא החשיך ולא תאמר שהוא נתמנה עליו יסרב בזה ולזה אמר ולא מרו את דברו רק הסכימו עמו מיד. או שמחלקותם מאין באו מכות אם מן עשר ספירות קדושות ז"ש מחשך של מעלה ואם מן עשר כתרין התאין דלהון שכל אחת שלחה למכה אחת כמ"ש בספר האמונות לר' שם טוב למען שיתי אותותי אלה בקרבו מאורות השמים עצמן עשאו זה ז"ש מחשך של גיהנם ותרווייהו איתנהו מלמעלה ומלמטה כמ"ש במדרש פ' וארא שמלמעלן ומלמטן כמ"ש רז"ל (תהלים קכ) חצי גבור שנונים שאמר הקב"ה לבעל לשון הרע אני עליו מלמעלה ושר של גיהנם עליו מלמטה ובפסוק מבוארין תרווייהון הקב"ה אמר למשה נטה ידך על השמים ויהי חשך שהרי שמן השמים בא החשך מלמעלה ואח"כ ויהי חש"ך אפיל"ה בכל ארץ מצרים

שהוא חשך מלמטה כח"ו של הא"ף ועז"א שלח חשך מלמעלה ויחשיך ג"כ מלמטה ולפי דברי המדרש שהוסיף משלו אמר מתחלה חשך לבד ואח"כ ויחשיך עוד אמר חשך אפילה שהוסיף מן שלו או שני מיניחשך האחד ג' ימים ראשונים ואח"כ נא קמו וגו' ז"ש מתחילה חשך לבד ואחר כך ויחשיך. עוד אמר חשך אפילה שהיה חזק יותר ושני טעמים איתנהו בקרא אם מטעם פושעי ישראל אמר (שם קה) ולא מרו את דברו שילכו מן גלות או על המצריים שיתנו להם להשאיל ולא למרות את דברי ישראל שמבקש ממנו לשאול כסף וזהב ז"ש (שם) ויוציאם בכסף וזהב לכן שלח חשך שיתנו להם המצריים כסף וזהב וטעם שני (שם) ואין בשבטיו כושל שלא יהיה עוד מסרבין לצאת מן הגלות ולפי דברי חמי ז"ל שתירץ ב' קושיות כאחד (ברכות ו) בענין דבר נא אין נא אלא בקשה כדי שלא יאמר אותו צדיק ועבדום קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם ואם אברהם לא יהרהר אחר מדותיו איך לא יקיים הקב"ה דברו ועוד הלא יותר טוב שלא יהי' להם פתחון פה ליקח את שלהם כאשר תבעו בימי אלכסנדרוס שיתן להם מה שהסאילום אבותיהם במצרים ויותר טוב לקנות מן ביזת הים שהי' יותר מביזת מצרים. והתירן הקב"ה ידע שסגר עליהם המדבר ועיקר יציאה שלהם על הים וביזת הים הוא עיקר רק ביזת מצרים הוא שלא ידבר אותו צדיק שלא קיים בהם רכוש גדול כי ממצרים יציאה שלהם לכן אמר נא לשון בקשה וז"ש שלח חשך ויחשיך יום א' על הים שהיה ענן אור לישראל וחשך למצריים והטעם שלא מרו את דברו שלא יאמר ועבדום וענו אותם קיים בהם שלא המרו בזה את דברו של הקב"ה שהבטיח להם הקב"ה שיצאו ברכוש גדול ר' יהודה אומר הגיגית זו במה מכסין אותו מיניה וביה כן רשעים מכסין אותם בחושך מדמה רשעים לכלי חרס שאין להם תקנה בשבירתן וזה ענין שמעתתא דיומא הקדרין והזגגין שהיו מהלכין זה אחר זה ונתקל הראשון ונפל השני בראשון ראשון חייב בנזקי השני הענין הגוים נמשלו לכלי חרס וישראל הם הזגגין כי הם יש להם תקנה כמו כלי זכוכית שמתקנין אותם בנפיחה וכן איתא במדרש על פסוק (תהלים ב) ככלי יוצר תנפצם שהמין רצה לדייק שאין תחיית המתים שהרי כלי חרס אין להם תקנה והשיב ככלי יוצר תנפצם שבכלי זכוכית יש תקנה וכן ישראל נדמו לזכוכית שהם דומיא דמרא' שמראין בה כן כל מה שאדם עושה כן עושין למעלה אדם פותח פיו בתפלה כן פותתין לו למעלה וכן מי שעוצם ידו עוצמין לו מלמעל' שהיו מהלכין זה אחר זה כי כבר חלקו יעקב ועשו (בראשית לג) יעבר נא אדוני לפני עבדו ויעקבהו עשו (שם כה) וידו אוחזת בעקב עשו ונתקל הראשון ויצא הראשון אדמוני ומחרף ומגדף בכל יום ונתקל השני בראשון שישראל נפלו תחת ידו ושעבוד מלכיות מעכב ישראל כל טוב בעולם:

יהי כן י"י עמכ' כאשר אשלח אתכ' וגו' לא כן לכו נא הגברים. במדרש שוחר טוב (משלי טו) שפתי חכמים יזרו דעת אלו ישראל שמייחדים שמו יתברך ערב ובוקר (שם) ולב כסילים לא כן אלו המינים שאומרים טומטום הוא העולם ד"א שפתי חכמים יזרו דעת אלו ישראל שעושים זר לארון שנאמר (שמות כה) ועשית זר זהב לארון ולב כסילים לא כן אלו או"ה שנעשים זרים למקום ד"א ולב כסילים לא כן אמר הקב"ה אני בראתי את העולם בכן שנאמר (בראשית א) ויהי כן ואתם אומרים לא כן חייכם (תהלים א) על כן לא יקומו רשעים במשפט בדרך הדרש על ג' עמודים העולם עומד על זה אמר פרעה מי ומי ההולכים ר"ל מי הם המגינים לפניכם כד"א (שם טו) מי יגור באהליך ומי ישכון בהר קדשך לז"א מי ומי והשיב משה בנערינו תרין ובזקנינו חד שהם ג' אבות יצחק ויעקב נקראו נערים ואברהם זקן חד והם ג' עמודים תורה עבודה ג"ח ולכן דרש מתחילה פסוק שפתי חכמים יזרו על תורה זר של ארון שישראל עוסקים בתורה משא"כ או"ה ד"א על עמוד של עבודה שהוא זר של כתר שכותרין ישראל בתפלתם ובקריאת שמע בכל יום שהוא עמוד העבודה יצחק איזה היא עבודה שבלב הוי אומר זו תפלה ד"א השלישי א"ר יודן אמר הקב"ה אני בראתי עולמים ב"כן שהוא חס"ד בגימ' (שם פט) אמרתי עולם חס"ד יבנה שנאמר ויה"י כ"ן שהוא בגי' מיכא"ל שהוא שר החסד ורשעים אומרים לא כן שאינם מאמינים בחסד אל על כן לא יקומו רשעים במשפט. במדרש רשעים תרין חטאים תרין הרי ארבע מלכיות ע"ז אמר פרעה בכאן אתם אומרים כן יהי כ"ן י"י זה הוא עמכם ולבבו לא כ"ן יחשוב וידמה כי לב רשעים ל"א כ"ן או ענין פסוק זה פרעה אמר לא ידעתי את י"י וכפר ביד"ה והקב"ה גילה סוד דעת בימי משה מה שלא (שם קמז) עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום לכן אמר הקב"ה ואני ידעתי ז"ש שפתי חכמים יזרו דעת שהם גילוי סוד דעת אבל לב רשעים לא כן שכפרו בידיעת הש"י כן אמר משה למען תדע כי אין כמוני בדרך הפשט שפתי חכמים יזרו דעת לשון זורה (משלי טז) ועל שפתיו יוסיף לקח ר"ל שיחת חולין שלו הכל תורה דעת אף שלא במתכוין יש בשפתיו תורה אבל לב כסילים לא כן ר"ל אע"פ שמשים על לב דברים אין בהם דעת. או להיפך ע"ד (שם יד) בלב נבון תנוח חכמה ז"ש שפתי חכמים יזרו דעה לשון זיארי בגמרא (ע"ז דף ם) שהוא כובש דברים נאמן רוח מכסה דבר אבל לב כסילים לא כן אינו משמר הדברים רק (משלי יא) הולך רכיל מגלה סוד לפי שבני (שמואל ב כג) בליעל כקוץ מנד כמ"ש בזוהר שמי שאינו מסיטרא דקדושה כשאומרים לו קבלה הוא כקוץ מנד שאינו יכול לסבול עד שיזרוק אותו בחוץ ז"ש שפתי חכמים יזרו דעת על סוד הקבלה ולב כסילים

לא כן ואינו יכול לסבול אותו כלל א"י לב כסילים לא כן שהוא איסתרא בלגינא שאין אורח שלהם להניח איסתרא בכיס רק בלגינא:

ע"ד מת"י יהי"ה ז"ה לנ"ו. בגי' מרכב"ה שלימ"ה היא להם למוקש או עד מתי יהיה זה שהוא שלנו היינו קליפה בעצמה ע"ד מת"י יהי"ה ז"ה בגי' משי"ח ב"ן יוס"ף לפי שכמה פעמים הקדיש שמויתברך בהריגה ומסירת נפש"ו נקרא ז"ה ז"ה לנ"ו למוקש בגי' יונ"ה ב"ן אמת"י. נח"ש הקדמונ"י עם הכולל לנו למוקש למוק"ש בגי' מחל"ת הן הן ב' נשים של סמאל עד מת"י יהי"ה זה לנו למוקש בגי' ת"פ מחנות של סמאל ובת זוגו לילי"ת כי סהדי שיקרא אאוגרייהו זילי שלילי"ת היא חיילותיה הן הן הגורמין להם הכבדת לב שלא שמעו לקול י"י וזה היה להם למוקש ע"ד מת"י יהי"ה ז"ה בגי' ד' מחנות שכינה שהיו ביניהם היו להם למוקש ע"ד מת"י בגימ' בי"ת די"ן ה"גדול. הטרם תדע כי אבד"ה מצרי"ם א'רבע ב'תי ד'ינין ה'יו מצרים עד מת"י יהי"ה ז"ה לנ"ו למוקש רזא דקרבן עולה ויורד (ירמיה ט) י"תהלל ה"מתהלל ה"שכל ו"ידוע אותי שהם רמז על אותיות השם ולפי שישראל רצו להקריב עבודת יתברך כמ"ש לכו עבדו י"י רמזו כאן רזא דקרבן סליק ונחית כמו שאמרו ישראל למשה (שמות יט) כ"י את"ה העדות"ה בנ"ו לאמר שבר"ת רמזו על גלגולא קדמאה דיליה ה"עדותה ב"נו ל"אמר ר"ת הב"ל שהציץ ונפנע לכן עתה ויסתר משה את פניו כי ירא מהביט בגלגול ראשון אל האלהים לכן היו מתייראים עתה להציץ ובס"ת רמזו על רזא דא עולה ויורד ולפי שבפעם ראשון נלקה משה בזה לכן אמרו עתה בגלגולא בתראה ע"ד מת"י יהי"ה ז"ה לנו למוק"ש ס"ת מיטטרו"ן בי' שהוא עב"ד אברה"ם שהיה עומד לקבליהון ומחא בהון י' מחאן (בראשית כד) עשרה גמלים מגמלי אדוניו וכל טוב אדוניו בידיו ליתן לישראל (שם מה) כל טו"ב ארץ מצרים לכם הוא כי כל ניצוצי טהרה שבעולם הלכו עמהם ז"ס וינצלו את מצרים שעשו אותה כמצודה שאין בה דג"ן ד' גלגולי נשמות בסוד (שם טו ודור רביעי ישובו הנה שהוא סוד (עמוס ב) ועל ארבעה לא אשיבנה ובר"ת ותיבין אלו מלאכ"י אלקי"ם כי מיטטרון שכלול מס' רבוא מלאכים היה עמהם למטה כמ"ש בזוהר כשש מאות אלף והוצאתי את צבאותי ממש שהם צבא השמים העליונים את עמי בני ישראל כי כל אחד מישראל היה לבוש אל מלאך אחד מן ס' רבוא מלאכים וכמו שישראל הי' למטה בגלות מצרים כן בכל אחד ואחד מישראל היה מלאך אחד מן ס' רבוא בגלות ז"ס מי ומי ההולכים לפניהם כפל הא' על מלאך דלעילא הב' על מנהיג דלתתא ואוי להם לאו"ה (משלי יח) שפי כסיל מחתה לו בדבריו מוכח מ"י ומ"י הם ההולכים לפניכם למעלה מ"יכאל י"ופיאל ולמטה מ"שה י"הושע תרין כרובים:

דרשה זו דרש בני הינוק השם יגדלו לתורה ולמ"ט שלמה שי' בחצר קאסווא שנת שפ"ג כשהינו שם מפני (שמואל ב כג) אף י"י דבר בנ"ו והוא היה כבן שבע שנים י"ר שיגדל ויחזיק בתורת י"י כל הימים ויבלה שנותיו בנעים ברשות אל רם ונשא מלך מלכי המלכים וברשות התורה הקדושה הנתונה בארלים ומלאכים. וברשות חכמים ונבונים השונים ומשיבים דברים נכוחים אשאלה מענה לשון לדרוש בפ' בא אל פרעה בפסוק מי ומי ההולכים האי קרא אית לשאלין ביה ולאסתכלא ביה בתרין גוונין הקושיא ראשונה עצמה אינה אם תבקשנה אז תמצאנה דלאו רישא סיפא ולאו סיפא רישא מתחלה אמר לכו עבדו את י"י הרי שצווה להם לילך לעבוד את י"י ואח"כ אמר מי ומי ההולכים ואם כוונתו לומר שמשה ואהרן עכ"פ ילכו רק מי ומי ההולכים עמהם הוי ליה למימר מי ילך עמכם אתם תלכו בוודאי לכו עבדו את י"י אתם עכ"פ מי ומי ילך עמכם זאת ועוד אחרת קושיא מבוררת ותו אית לשאלא בי' ולאסתכלא בי' דמתחזי יתירה ה"ל למימר בקיצור בחד בבא ויערבינהו וליתנינהו בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו תרי נלך למה לי ויש לתרץ בהקדים הקדמה אחת מונחת מוסכמת מפורסמת מחכמי האמת להיות שהעולם הם ארבע שסודם אבי"ע לכן יש ארבעה לבושים לתורה שבכל עולם נתלבשה התורה בלבוש אחר עד שירדה לזה העולם בזה הלבוש שאנו רואין התורה וסי' (שיר ד) שלחיך פרד"ס רימונים מן עולם אצילות תמן רזין דאורייתא סוד מן עולם הבריאה רמזים מן עולם היצירה דרשה מן עולם העשייה פשט ומבואר בפסוק (תהלים צג) א"דיר ב"מרום י"י ע"דותיך והתפלה שעולה דרך ארבעה עולמות אלו מלמטה למעלה לכן מתחילין להתפלל (שם פד) א"שרי י"ושבי ב"יתך ע"וד שדרך אלו ארבעה עולמות הולכת התפלה וישראל כשהיו במצרים היו אותיות התורה גם כן בגלות עמהם ז"ס והוצאתי את צבאותי ר"ל צבא אות כל אות ואות בתורה יש לו צבא בפני עצמו א"ת ע"מי ב"ני י"שראל הרי אבי"ע הן הן ד' נהרות שיוצאים להשקות את הג"ן ג"ן פרשיות של תורה ובזה הגן נטע הקב"ה אד"הר לעבדה מצות עשה לשמרה מצות לא תעשה ועל אלו הד' דרכים איתא בגמרא ארבעה נכנסו לפרד"ס אבל מוזהרין אנו שלא נדבר רק בתלת מיניהו כמ"ש ההוא גלילאה דדריש עליה דרב חסדא בריך רחמנא דיהיב לנו אוריין תליתאי ר"ל אע"פ שהתורה נחלקת לד' ראשים אבל ההוא גלילאה רצה לדרוש לפני רבותיו ובמופלא ממך בל תדרוש רק בתלת לבושין אחרנין שהם דרש רמז פשט לכן אמר בההיא דרש בריך רחמנא דיהיב לן רק אוריין תליתאי לדרוש ברבים ז"ש משה לפרעה בנערינו ובזקנינו נלך בנערינו תרין בזקנינו חד שהן הן תלת קיטרין דאוריית' תרין מן ב' עולמות יצירה עשייה שהם שני נערים שעליהם אמר יעקב (שם מח) יברך את הנערים ונתתי נערים

שריהם מט"ט סנדלפו"ן כלל יצירה עשייה בזקנינו חד על שר הבריאה והם ג' קושרי כתרים לרבו מן ג' קיטרין דבר נש נר"נ וכל מה דעביד בר נש מאילין תלת קיטרין עבד וכן כשנתן הקב"ה התורה מבואר בתיקון ל"ח דף פ"ב דמאילין תלת קיטרין יהיב קב"ה תורה (תהלים סב) אחת דבר אלקים מן עולם הבריאה מנשמתא ושתים זו שמעתי שהן הן ב' קיטרין אחרים רוח ונפש והנה לא אמנע מזה הפסוק על ארבעה אופנים:

האופן הראשון ע"ד הפשט תנינן תמן בפר' י"ט (דף טז) פלוגתא דר"א ור"י כתיב (דבריסטז) עצרת תהיה לי"י אלקיך וכתיב (במדבר כט) עצרת תהיה לכם ר"א אומר או כולו לכם או כולו לי"י ור' יהושע אומר חציו לי"י וחציו לכם הנה פרעה אמר לכו עבדו את י"י ר"ל שילכו לבקש את י"י בצאנם ובבקרם ולעבוד עבודה א"כ מי ומי ההולכים ר"ל מי שהם מוכנים לכך ודרכן לילך לעבודה ילכו דהיינו שכוונתו היה וכי אשה בעזרה מנין אין דרך הנשים לילך ולעבוד עבודת קרבנות לכן אמר בלשון הזה שדרכן לילך תמיד הוא ילך משא"כ נשים שאין דרכם לילך ולצאת לעבודה לזה השיב משה ב' חלוקות הן אמת כת אחת ילך כדברך ויתעסק בעבודה ז"ש בנערינו ובזקנינו נלך שהם הולכים לעבוד עבודת י"י ועוד כת אחרת בנינו ובנותינו בבקרינו ובצאנינו נלך ר"ל עוד כת אחרת ילך לאכול ולשתות ולשמוח בבקרם ובצאנם והטעם שיהיה שני חלוקות כי חג י"י לנו ר"ל דין חג שהוא עצרת יש לנו לשם ב' קראין האחד אומר עצרת לי"י כולו והב' אומר עצרת תהי' לכם או כדברי ר' יהושע שחציו לי"י וחציו לכם ז"ש כי דין חג הוא חציו לי"י וחציו לנו וא"כ מוכרחין להיות ב' חלוקות:

גם אמר **בנערינו ובזקנינו נלך** ע"ד מדרש חזית בפסוק הסבי עיניך בשעה שב"ד גוזרין תענית ותינוקות מתענין הקב"ה אומר אין אני יכול לסבול שהם הרהיבוני והמליכוני על הים ואמרו (שמות טו) ימלוך לעולם ועד ובשעה שגוזרין תענית וזקנים מתענין אומר הקב"ה הם הרהיבוני והמליכוני וקבלו מלכותי בסיני ואמרו נעשה ונשמע ז"ש בנערינו ובזקנינו נלך או יאמר שרמז בו על שר הגבורה הנרמז בפרשת הים א"ז ובנ"י גא"ה שהוא שר השמינית שהשלימו ישראל על הים בזכות ח' של מילה פקוד יפקוד כי נ' פעמים יציאת מצרים לקבל אמא שהוא ח' נוטלת הארתה מן אבא והיא כלולה מי' הרי פ' ומן אריך והיא ף' בבת בסוד (תהלים נא) אדני שפתי תפת"ח ז"ש כי ח"ג י"י לנו על סוד ג' ח' והם סוד כ"ד צירופי אדני הנרמזין בפסוק אדני שפתי תפתח דאיתא בהאי קרא כ"ד אתוון כי כמו שטית שטצץ מורה על מט"ט שר הפנים כן חית חפץ כי סוד אי"ק באמא ובכל חגים לא נאמר חג סתם רק חג סוכות ואמר ר' ליב לפי שחג סכות הוא סוד ענני כבוד באמא. או יאמר מ"י ומי ההולכים צירופי אלקים הם ק"ך אותיות כל

אות בונה כ"ד בתים ולפרעה הי' ידועים ב' אותיות והם י"ם וכיון שעבדו עבודה זרה במצרים נשתעבדו תחות י' כתרין דלהון כמ"ש (בראשית מה) ולאביו שלח כזאת עשר אתונות וגו' כל אחד קשור בב' קשרים אשר בה קושרין ואוגדין רוחין בישין לכן היה י' שערים במצרים ועל כל פתח היה צורה א' ולפי שצורת כלב הוא קשה מכולן שם הית' ע"ז של בע"ל צפ"ן בגי' כל"ב ר"ע מקושר במרכב"ה טמא"ה יצאו ישראל חצות לילה, שאן משמורה שניה כלבים צועקים אמצעיתא דאמצעותא והקב"ה עשה נס מתוך נס שלא יחרץ לבני ישראל כלב לשונו ז"ש למען שיתי אותיות אלה בקרבו שמיניה וביה אבא ליזל בי' נרגא ואדרבא בחצי הלילה כשזמן כלבים לצעוק לא יחרץ להם לשון הנה פרעה היה ניכר אצלו מ"ח צירופים מב' אותיות של אלקים והם י"ס שנתגלו אליו לכן אמר מ"י י"י ר"ל אם י"י שאמרת הוא בידוע אצלי אני לא אשלחם בשבילו כי אני קשרתי אותם בקטרון אלו של סיטרא אחרא (יחזקאל כט) יאורי לי ואני עשיתי ז"ש לא ידעתי את י"י רק מ"י דווקא ולכן לא אשלח ויש באלו שני אותיות י"ם מ"ח צירופים ובכל צירוף ה' אותיות ה"פ מ"ח הרי ר"ם אותיות לכן נקרא משה בן עמר"ם ר"ל שהוציא ישראל מן עם שהיה מקשרון ר"ם אותיות לכן התחיל קושי השיעבוד משנולדה מרים ע"ש (שמות א) וימררו את חייהם הענין שאז בעוונותיהם של ישראל נתקשרו י"ם מן אלקים שהם מ"ר אותיות שצירוף שניהם הוא מ"ר י"ם ז"ש (תהלים קה) ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ ח"ם וקראו כן ע"ש שקשר במ"ח צירופים חסלמאת דיליה אינון מ"ה צירופים דוק בתיבת מצרים ותמצא רז זה צ' מורה על צירוף מ"ר י"ם לכן לא יצאו ישראל משם עד שהיו טעונים צ' חמורים כסף וזהב והסוד ויוסף היה במצרים ר"ל בתוך תיבת מצרים הראה שחטא בצדי"ק (משלי י) יסוד עולם שהורד מצרימה לכן נתקשרו באותיות הנשארים תמן ז"ש פרעה מי ומי ההולכים ר"ל אין אפשר לכם לצאת מצרים מ"י ומ"י ההולכים כמו שיש לכם מ"י מן אלהים כן יש לי ג"כ מ"י כנגדו שקשרתי בחמישים קשרים ז"ס (שמות יג) וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים ר"ל אעפ"י שקשרו י' כתרין דלהון כל אחד בה' קשרים שהם חמשים נגד מ"י שלנו אפ"ה הקב"ה תבר תוקפא דלהון ורזא דמלה ושלישים על כולו ר"ל אותיות ג' הנשארים מן אלקים שהם אותיות אל"ה שיש להם ע"ב צירופים הנשארים והוא סוד חס"ד שם של ע"ב גבר על צירופים הנשארים שהם הי' (ישעיה יט) נגוף ורפוא נגוף למצרים ורפוא לישראל ז"ש למען שיתי אותיות א"לה על ג' אתוון הנשארים שהם אל"ה מן אלקים ויש אם למקרא שתי ולא קאמר שימי שמורה ג"כ על שתי אותיות י"ם שהם כבר בקרבו ז"ש למען תספר באזני בנך אשר התעללתי במצרים ר"ל דוק ותשכח בתיבת מצרים ותמצא

רז נגלה שנפתחה מצרים שהיתה סתומה בצ' שהוא יוסף שהיה נקבר שם ויצאו ישראל כל אחד בצ' חמורים טעונים ניצוצי טהרה הן מצד כסף הן מצד זהב ונבקע בפניהם י"ם (שמות טו) וימתקו המים אשר היה מ"ר י"ם בבואם שם ומרים לקתה ת"ף בידה שהיא מהנות לילי"ת אשר עליה אמר פרעה ראו כי רעה (שמות טו) אשה רעה מר ממות ועל אלו ע"ב צרופים הנותרים שהם ש"ס אותיות (שמות טו) אמר אויב ארדוף אחר ישראל אחלק ש"לל שהם סוד ש"ס עמוד"י הקליפ"ה ז"ש כי אני הכבדתי אה לבו ואת לב עבדיו שהם יוחנ"י ממר"א שהם עולים שס"ה ופרעה עולה שנ"ה שניהם יחד עולים ב"פ ש"ס כי פי שנים ברוחם לקשור אותם ש"ס לכן אמר ה' אלפין זה אחר זה א"מרא"ויב א"רדוף א"שיג א"חלק כשאקח ה' אלפין לשמו שהוא נקרא פרע"ה יהיה לו של"ל כי שמו מורה על שנ"ה עם ה' אלפין הרי ש"ס מנין של"ל בזה תמלאמו נפשי אריק חרבי כי נרתק מן חרב היא אדני תמן דינא דמלכותא ה"פ אדני כשמסלקין ה' אלפין נשארו ה' בתי דינין ר"ל ה"פ דין:

ראו כי רעה נגד פניכם. פרעה היה הערף ובלעם עם בניו הוו בסיטרא אחרא בפנים דלהון ז"ש ראו כי רעה נגד פניכם כי עבדי פרעה היו בנוי דבלעם שהיו מגלגול בעור אביו של בלעם שנחלק לתרין פלגין דגופא לתרין בנין כמו שאהרן היו לו נדב ואביהוא ונחלקו לתרין גופין ערטילאין דעלייהו אתמר לכו נא הגברים ועבדו את י"י כי היו בלא נוקבא (תהלים עח) בחוריו אכלה אש לפי שבתולותיו לא הוללו ז"ש ראו כי רעה נגד פניכם (משלי כב) ערום ראה רעה וגו' ונענשו שראה עונשים שימותו או שרמז על סיחו"ן שהוא בגי' קד"ל עוג נקרא הפלי"ט גם הוא בגי' קד"ל כי אלו השנים הם ממול ערפם סיחון נגד פניו של אהרן עוג נגד משה שהיו שניהם ממול ערפם בקליפה ז"ש ראו כי רעה נגד פניכם ר"ל נגד פנים שלכם שהוא האחור העורף שם ראה רעה תרין איליין שנוטלים שניהם בזמן המבול בזכות (בראשית ו) בשג"ם זה מש"ה ולפי שבארבה נאמר וכיסה את עין הארץ וגם עליהם אמר פרעה עתה ועז"א שרי בלק וזקני מואב כשראו שולטניתא דלהון אתבר (במדבר כב) ויגר מואב וגו' מאוד כי רב הוא פרעה היה (יחזקאל כט) תנין הגדול הרובץ בתוך יאוריו אמר הבה נתחכמה לו פן ירבה וראו כאשר יענו אותו כן ירבה ז"ש כי רב הוא גם שם אמר ויקוצו מפני בני ישראל וכן אמר בבלק (במדבר כב) ויקץ מואב מפני בני ישראל ז"ש (שם) עתה ילחכו הקהל הזה מאחר שלא נהקיימו סיחון ועוג ז"ש (שם) הן עם יצא ונתבר שלשליהון ששלח לבלעם כי הוא קשר אותם גם מה שאמר פרעה עליהם ראו כי רעה נגד פניכם על סיחון ועוג וז"ש (שם) וכיסה את עין הארץ ועז"א במזמור קי"ב על משה משמועה רעה לא וירא כי עליו קאמר פרעה ראו כי רעה

שהם נגד פניכם דהיינו ממול ערפם ומניצוץ עוג מלך ה'ב'ש'ן י'צא ש"מעון ב"ן נ"תנא"ל (תהלים כב) אבירי בש"ן כתרוני ומזה היה מתיירא משה שלא יעמוד לו זה זכות עד דמחא לי' משה לקרסוליו כי קטן שבתלמידי הילל הי' ריב"ז שהי' רבו ז"ש צא אתה וכל העם אשר ברגליך על אינון ניצוצין לכמה דרין כשש מאות אלף רגל"י (בראשית לג) לרג"ל הילדים עד אשר אבא אל אדוני שעורה ויקבץ (תהלים פט) אשר חרפו עקבות משיחך ומטו רגלין ברגלין כי עשו הוא הקטן בין הגוים ואז זמן הגאולה (דברים לב) לי נקם ושלם לעת תמוט רגלם (איוב יב) נכון למועדי רגל כי אז מועד מועדים כשיגיע לרג"ל כשהלחץ רגל בלעם אל הקיר אז (שמואל א ב) רגלי חסידיו ישמור ודוד שהוא משיח אמר (תהלים כו) רגלי עמדה במישור אזי במקהלים אברך י"י גם אמר (שם קיט) חשבתי דרכי אזי ואשיבה רגלי אל עדותיך (שבת לא) משה והלל תרווייהו ענוותן הוי לכן בא ההוא גר ללמוד תורה על רג"ל אחד שהוא חיבור הוי"ה אהי"ה ע"ב קס"א גם מקנינו ז"ס ילך עמנו לא תשאר פרס"ה פרס"ת רג"ל. (בער"ח שבט שפ"ו דרשתי פה ק"ק קראקא בב"הכ ישינה):

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה. האי קרא אית לשאלא בי' ולאסתכלא בי' דמתחזי יתירה מתחילה אמר ראש חדשים ואח"כ ראשון הוא לכם ולמה מתחילה ראש ואח"כ ראשון לכם לכם תרי זימני למה לי' ולמה התחלת הפסוק בה' וסיומו בה' ולמה י' תיבות בפסוק זה ול"ח אותיות כמה גוונין אמינא בהאי קרא ועתה בעינא לחדשא מילין על י' אופנים:

האופן הראשון תנינן עיבור השנה בעשרה וקידוש החודש בתלתא יש לומר מזה הכתוב ויאמר ד' אל משה ואל אהרן לאמר לדורות דין של עיבור החודש הזה לכם הוא דהיינו בשלשה כי אין ב"ד שקול ויוסיפו עוד א' ובכאן הקב"ה היה מצרף עמהם משקוף עם שתי המזוזות ואח"כ מפרש מהו הדבר שמסר הקב"ה בידם ז"ש ראש חדשים ר"ל על איזה יום שנקבע החודש בו שיהיו הוא לתחלת המנין של חדשים ז"ש ראש אבל על עיבור השנה שהוא חדש עיבור של שנה שלימה ז"ש ראשון הוא לכם לחדשי השנה ר"ל שיהיה החודש ראשון לשנה עז"א דברו אל כל עדת בני ישראל שצריך לזה עדה שלימה דהיינו עשרה כמ"ש בפ' מי שמתו אין עדה פחות מעשרה למד תוך תוך ועדה מעדה ודורשי רשומות אמרו הטעם שאין עדה שלימה פחותה מעשר שכן עדה שלימה ר"ל כשמשלימין אותה במלוי ע"ין דל"ת ה"א בגי' עש"ר והטעם שעיבור חודש בג' ועיבור שנה בי' לפי שעיבור חודש ללבנה שהיא המקבלת משלשה אבות בסוד כוס של ברכה שהוא בשלשה:

האופן השני ר"ח ניסן הוא ר"ה למלכים ולרגלים ור"ח תשרי לשנים ופליגי ר"א ור"י בניסן נברא עולם ובתשרי נברא עולם ז"ש החודש הזה לכ"ם בהיפוך אתוון מל"ך גם הוא ראש לשני חדשים אחרים שהם סיון ותשרי כי באלו ג' חדשים יש רגלים וסי' לבעבור נס"ת י"י אתכם למען תהיה יראתו על פניכם נס"ת נוטריקון נ"יסן ס"יון ת"שרי. והנה ר"ח ניסן הוא ראש לשני חדשים אחרים אבל חודש תשרי ראשון הוא לכם לחדשי השנה לכל חידושים ושינויים של שנה דהיינו ר"ה לשנים לכל שינויים שמשתנים לאדם הכל קצוב מר"ה וסימן הכל קצוב מר"ה חוץ מת'ש'ר'י' ת'למוד ת'ורה ש'בתות ר"ח י"ט כל מזונותיו קצובין מר"ה חוץ מאלו:

האופן הג' בסוף יבמות ההוא גברא דא"ל לחברי' קטול אספסתא וכו' אתא ההיא אתתא לקמיה דאביי שהתה תלת רגלי פי' רש"י שהיו מתאספים בכל רגע לשמוע הלכות חג בחב ז"ש החודש הזה לכם צריך אדם לחדש חידושין בתורה ומזה הוסיף חדתותי דנשמתא ז"ש החודשהזה לכם לעצמיכם מה שאין כן מה שאדם מאסף בשאר קנינים שהם כלם דבר חו"ץ אבל חידוש התורה היא לכם הז"ה דייקא. כי ביומי ניסן תהלים פד) גם צפור מצאה בית בזוהר פ' בלק שהנשמות יוצאים ביומי דניסן וביומי תשרי ולדעתי גם ביומי סיון וזה גרסת הרי"ף בפ' הגוזל בתרא א' רב לא מזמנין לא ביומי ניסן ולא ביומי סיון ולא ביומי תשרי ואין הטעם כגרסת רש"י רק ניסן ותשרי לחוד שהוא קציר חורש ובציר והטעם שההנהגה בעולם על ג' אבות הקדושים הן הן ג' ראשים שלנו שהקב"ה מנהיג עולמו בשלשה אבות הקדושים כל אחד נקרא ראש היפך בסיטרא אחרא (איוב א) כשדים שמו שלשה ראשים הן הן הג' רגלים שכל אחד רגל של עולם פסח לקבל אברהם שבועות לקבל יצחק מסיטרא דגבורה אתייהבת אורייתא סוכות לקבל (בראשית לג) ויעקב נסע סכותה א"נ יהי אור לקבל אברהם תשרי ויהי אור לקבל יצחק שבועות לקבל יעקב תאומים (שם כט) מלא שבו"ע זאת. ז"ש החודש הזה לכם כי מה שמחדש אדם בג' חדשים הוא לכם לעצמיכם ג' רגלים שצריך אדם לראות (שמות כג) שלש פעמים וגו' בשנה אל פני האדון י"י ז"ש ראשי חדשים ר"ל זה החודש ניסן הוא ראש לשני חדשים לכן שהתה ג' רגלים:

האופן הד' בד' פרקים העולם נידון:

האופן הה' מאמר רז"ל כתיב (בראשית א) ויעש אלקים שני מאורות הגדולים וכתיב (שם) המאור הגדול וגו' צדיקים נקראו על שמך דוד הקטן יעקב הקטן שמואל הקטן ז"ש החודש הזה לכם ר"ל צדיקים כמותם.

האופן הו' י"ב חדשים לקבל י"ב שבטים ראובן מזל טלה ניסן. שמעון שור איר ז"ש ראשי חדשים לעמך נתת זכרון לכולם יהיו ר"ל שאלו י"ב חדשים הם זכרון לכל תולדותם. ז"ש החודש הזה"ה לקבל מחנה אלקים זה שאמר יעקב כאשר ראם שהם כדמות משמשין לפניו במרום ז"ש כם שהוא דמיון שלכם ל"כם ר"אשי ח"דשים ר"ת רח"ל:

האופן הז' ב' הנהגות הם הנהגת הטבע הנהגת השגחה ולפי שהנהגת המערכה היא על חמה ולבנה כי השנה הוא ימי החמה והחודש ימי הלבנה ותרווייהו נתן הקב"ה לישראל ז"ש החודש הזה לכם ר"ל שהקב"ה נתן בידכם ההנהגה מצד החודש ואח"כ הנהגת החמה ז"ש ראשון הוא לכם לחדשי השנה שנה זה לכם לעצמיכם:

האופן הח' אמרו בפ' היה בודקין (סנהדרין מב) והביאה הרי"ף בפ' תפלת השחר אלמלא לא זכו ישראל אלא להקביל פני אביהן שבשמים בכל חודש דים אמר אביי הלכך מעומד הענין אי' בכמה דוכתין בזוהר לקדם מלכא עלאה בעינן למיקם כל תיקונין דשכינתא נקרא עלמא דמיושב וכל תקונא דקב"ה עלמא דמעומד מזה הטעם עומדין את שם ה"אל ה"מלך ה"גדול ה"גבור ו"הנורא ר"ת בגי' כ"ו שהוא שם בן ד' תפילין של יד הפלה דמיושב וסי' (שמות יז) כי יד על כס ר"ל תפלה של יד צריך לברך מיושב לפי שהוא תיקון שכינה לכן צריך לישב על כס אבל תפלה של ראש מעומד וכן כשמגיע לתפלה לאל עליון צריך לעמוד כי מקדם מלכא עלאה בעינן למיקם זה שאמר אלמלא לא זכו ישראל להקביל פני אביהן שבשמים רק בכל חודש שהוא רזא דשכינה שהוא רזא דתפארת כמ"ש בברכת הלבנה עטר תפארת לעמוסי בטן שהוא קב"ה ושכינתא דיו ודרש ר' ישמעאל כתיב הכא זה וכתיב התם (שם טו) זה אלי ואנוהו ז"ש אביי הלכך מעומד מאחר שבקבלת לבנה מקבלין יחוד הפארת ושכינה שהוא סוד חמה ולבנה לכן צריך לעמוד כי כל תיקונא דקב"ה הם מעומד כי לקדם מלכא עלאה בעינן למיקם ז"ש החודש הזה לכם שהוא יחוד שכינה נקראת קידוש חודש ויחוד קב"ה שנקרא ז"ה ז"ש החודש הזה לכם וחזר ומפרש ראש חדשים ואח"כ ראשון הוא לכם לחדשי השנה הרי חמה ולבנה מבוארין בפסוק וכן אנו אומרין יעקב ורחל ברוך י"וצרך ע"שך ק"ונך ב"וראך [ר"ת יעקב] ר"אשי ח"דשים ל"עמך ר"ת רח"ל:

האופן הט' שני חדשים הם בשנה דא לקבל דא בחודש ניסן חל לבער חובת חמץ הגופני ובחודש תשרי חל לבער חמץ נפשי דא לקבל דא ז"ס בפ' בלק שבאלו שני חדשים הנשמות משוטטין בסוד גם צפור מצאה בי"ת. ז"ס החנו"ת פתוחה נוטריקון ח"ודש נ"יסן ו"חודש ת"שרי והוא נרמז בפסוק ותנח התיבה בחודש השביעי דפליני ביה ר"א ור"י אם בתשרי נברא העולם או בניסן ותרווייהו איתנהו. ז"ש החודש הזה לכם לגרמיכם

על חידושי הגוף לטהרו ולקדשו ראשון הוא לכם על חודש תשרי שהוא על סוד נשמה שנקראת בלשון נסתר כי נסתרה הנשמה מעין כל אדם אבל על חידוש הגוף אמר הזה מורה עליו באצבע על הגוף הנגלה:

האופן הי' חודש ניסן הוא ראש למזלות לכן צוה הקבה לשחוט טלה שהוא בכור למזלות והכה כל בכור והחליף ראש למזלות ולקח לישראל (שמות ד) בני בכורי ישראל (תהלים פט) אף אני בכור אתנהו לכן נקרא חודש אביב כי הוא אב לי"ב חדשים שבשנה ז"ש החודש הזה ר"ל מעלת זה החודש שהוא ראש לחדשים שלכן נקרא אביב אותה הגדולה נתתי לכם וכה"א היום הזה אתם יוצאים בחודש אביב ר"ל אותה השררה שיש לחודש הזה שנקרא אביב לפי שהוא א"ב י"ב אותה הממשלה אתם יוצאים בו והוא שלכם וזה גרם קצת לטעות מאחר שראו שנפל מזל של טלה חשבו מעתה יהי' מזל שאחר ניסן שהוא שור יהיה לו ממשלה והוא יהיה ראשון לכן עשו (שם קו) וימירו את כבודם בתבנית שור לכן אמר החודש הזה לכם ראש חדשים אע"פ שהוא נכנע לכם מ"מ הוא ראש לכל חדשים ולא תטעו ע"ז לומר מאחר שזה נפל יהיה החודש שבא אחריו ראשון לזה אמר שאין כן ראשון הוא דייקא. החודש הזה לו ולכם היא הגדולה. (שיר ב) (מ'ד'ל'ג על ההרים מ"לאך ד"מות ל"בנה ג"בריאל כי גבריאל עושה עם לויתן):

או נרמז שכל החודש לא יפלו על פנים כדאית' בטור א"ח ז"ש החודש הזה לכם ר"ל כל החודש יהיה לכם כמו ראשי חדשים ר"ל כמו שבראש חדשים אין אומרים תחנה כן כל חודש זה של ניסן יהיה לכם והטעם כמ"ש הטור לפי שהוא יצא בקדושה ז"ש ראשון הוא לכם ר"ל לחדשי השנה ר"ל מאחר שנטל אותו יום י' עטרות והוא ראשון לחדשי השנה לכן כל החודש הזה לכם יהיה לכם מקודש יותר מכן. או יאמר ע"פ המדרש שבאותה הלילה שיצאו ממצרים היה חשיכה כאורה ועז"א בעצם היום הזה יצאו מארץ מצרים לכל צבאותם ר"ל אותו הלילה שמורה לישראל שיהיה אור לכל ישראל כמו בעצם היום הזה. ז"ש החודש הזה לכם היה לכם כמו שהיה בתחלת הבריאה ראש של כל חדשים שהיו ב' מאורות שווין לבנה וחמה מאורות גדולים:

צוה הקב"ה לאכול את הפסח בחפזון במכילתא חפזון שכינה לתקן חטא של אד"הר על חפזון שלו וז"ש דוד ע"ה ואני (שם קיו) אמרתי בחפזי כל אדם כוזב כי בחיפזון שלו גרם ממצוה שלא לשמה שנבראו ג"כ המזיקין בחפזון כהרף עין וע"כ חמץ במשהו כי (ישעיה נד) ברגע קטן עזבתיך וז"ש (נזיר כג) גדולה עבירה שברא הקב"ה מזיקין לשמה מסיבה אותה מצוה שעשה אד"הר שלא לשמה שהוליד את ערלתו זה קין את פריו זה

הבל לכן לא יוכלו לצאת ממצרים רק בד מילה ולהעביר הערלה לתקן ערלת אד"הר שצוה הקב"ה לאכול בג' מיני הזדמנות ככה תאכלו אותם וגו':

גם ערב רב עלה אתם במכילתא חד אמר ק"ך רבוא היה ערב רב וחד אמר ר"ם רבוא וחד אמר ש"ס רבוא בדרך הפשט כתב דודי מהרי"ש במכילתא דבהא פליגי מ"ד ק"ך רבוא דריש גם ערב שהיה כל כך רב אתם ר"ל מאחר שישראל בעצמם היו ס' רבוא והם היו כ"כ רב כמו הם ז"ש אתם הרי כפל ס' רבוא ק"ך השני דריש גם מרבה עוד כמוהו הרי ר"ם רבוא. ע"ד הקבלה יש ג' מס"ך מבדיל בין ג' עולמות והמסך הוא ק"ך צירופי אלקים נרמז במלת מס"ך ז"ס ומשה עלה אל האלהים עכ"פ הם על ק"ך צירופים רק בהא קמיפלגי מ"ד ק"ך רבוא סובר שהם היו מן הקליפות שבעשייה תמן ק"ך צירופים וחד אמר שהיו מן הקליפות רע שביצירה שהוא ב"פ ק"ך הרי ר"ם כי ק"ך דיצירה ק"ך דעשייה הרי ר"ם ולפי שמשה רזא דעמודא דאמצעותא דמקנן ביצירה לכן הערב רב מחיליה קא אתיין ונקרא עם ר"ם וחד אמר ש"ס שהיו מן החיצונים שמגיעין עד הצוואר וכמו שבא דוד מן עולם הבריאה לתקן צוואר זה בסוד (שיר ד) כמגדל דוד צוארך וקופה של שרצים זו תלויה בצווארו לתקן זה לכן היו ש"ס וכן תיבת נח בפר"א היו בה ש"ס קילין לקבל כל ג' מסכים שבעולם שהם ג' פעמים ק"ך וכן פרעה אמר אחלק של"ל ג"פ ק"ך וכן יוסף בשכ"ם נטה אהלו שם לתקן כל ב"ד של אלקים לכן אין סמך בכל שבטים כיוסף כי הוא ממתיק סמ"ך (תהלים ו) ס"ורו ממ"נו כ"ל פועלי און גם העולם נחלק על ש"ס מעלות כלא ברזא חדא ויצחק חי ק"פ שנה חציו של שלל שהוא ע"ב ס"ג מ"ה ונימול לח' ימים כי עוברין על התינוק ק"פ שעות דהיינו ק"פ פעמים כ"ד מז' ימי השבוע הרי קס"ח ועוד י"ב שעות מיום השמיני דקיימא לן (פסחים ד) זריזין מקדימין למצות מוישכם אברהם אע"פ שכל היום כשר למילה מ"מ זריזין מקדימים הרי ק"פ ככה תאכלו אותו מתניכם חגורים לקבל אברהם שחיזק מתנים כושלות מנעליכם ברגליכם יצחק מקלכם בידכם יעקב:

כי כל אוכל חמץ ונכרתה וגו' מיום הראשון עד יום השביעי. האי קרא אוקמוהו שהו מקרא מסורס אבל ברזא דחכמתא יש בו סוד שדין כרת הוא בגזר דין של שבעים שנה הן הן ז' ימים העליונים כל אחד כלול מי' הרי שבעים פעמים אלקים שדנוהו אד"הר בגירושין ושילוח מן ג"ע ומינייהו שבעים שרים שלמעלה אבל בג' עליונות אין שם מיתה ולא כרת כד"א ונכרתה הנפש מלפני דייקא כי (תהלים יז) מלפני"ך משפטי יצא והם ע' ז"ש (שם עיניך תחזינה משרים אבל ג' מדות ראשונות אתמר בהו א"ין ב"ית א"שר אין שם מת ר"ל כתר שנקרא אי"ן חכמה שנקרא בי"ת של בראשית (משלי כד) בחכמה יבנה

ב"ית (שם ט) חכמות בנתה ביתה אש"ר היא בינה בסוד א"שר הוצאתיך מארץ מצרים כי ח"משים עלו בני ישראל מארץ מצרים לכך נ"פ יציאת מצרים בתורה והלא אין שבח לאדון כשעושה לעבדו מה שהבטיח לו ולמה מתפאר הקב"ה א"ע כ"כ בענין יציאת מצרים כבר שאל שאלה זו ר"א בן ר"ש בתיקונים והשיב שלא התפאר אלא הראה לנו מאיזה מקום היתה יציאתם מאמא עלאה בינה וכן א"שר קדשנו במצותיו לכן (ישעיה כט) א"שר פדה את אברהם ובכ"מ א"שר רומז לבינה א"כ אלו הג' מדות א"ין ב"ית א"שר אין שם מת כי הוא אלקים חיים ומלך עולם כי באלו ז' מלכין אתמר בהו מיתה בד"ה אבל לא בתורה כי ארעא אתבטלית ורזא (תהלים לד) אחת מהנה לא נשברה ר"ל מאלו המלכים (שם כז) אחת שאלתי מאת י"י אות"ה אבקש היא לא נשברה רק אתבטלית:

בשלח

במדרש **וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים**. ראוים היו מצרים ללקות על הים בחמשים מכות כמו במצרים וכו' וכתב בספר ר"א מגרמיזא על פסוק (שם עט) נגד אבותיו מתחיל בנ' וסיים בנ'. (משלי יז) תחת גערה במבין מהכות כסיל מאה. לכן אמר במדרש משל לדג מבאיש זוכר שם ק' מכות שהיו ראוים המצרים ללקות רק אחר שחטאו ואמרו מה זאת והוסיפו ב' שלישים אף כן הוסיף להם ב' שלישים ולקו בר"ן מכות על הים ונ' במצרים הרי לקו ש' מכות לפי שעל כל אחד מישראל היו ש' מצרים לכן נפרע הקב"ה על ש' ילדים שהמית פרעה בכל יום ויום (תהלים ג) שיני רשעים שברת. וכן דומה שר של מצרים נעשה שר של גיהנם ש' פרסה על ש' פרסה ובזה נתקיים (שם קה) ושבועתו לישחק בשין שורקה בזה הראה הקב"ה ליעקב בשעת ירידתו למצרים ויאמר אלהים לישראל תגין על ש' של לישראל שהראה הקב"ה פורענותן של מצרים לפי שזבח לאלהי אביו יצחק. לכן הראה לו תגין על ש' שגלות מצרים לא יהיה רק רד"ו על צ' של יצחק הרי ש' של ישחק. גם הראה לו ש' מכות שילקה לפרעה. וכן גלות אחרון של עשו הכל ש' כדאיתא במגילה גבי גרממיה של אדום ע"ש ז' תגין של ש' רומזין על גלות של עשו שהוא ז' פעמים רד"ו:

ולא נחם אותם אלקים דרך ארץ פלשתים לפי שבכל מקום שהלכו ישראל במדבר בהילוכן ובדריסת רגל שלהם נעשה קדושה לכן הפצירו מאוד לילך דרך ארץ אדום לקדש את ארצו והוא לא רצה להיות בדרך הקדושה ז"ש כי קרוב עדיין לא הגיע עתה שתבא בתוך הקדושה כי כוחות הדינים מעורבים שם שכן פלשתים כלול מי"פ אלהים בגי' מ"כרם במ' רבתי של אי"ק בכסף צדיק יוסף הצדיק לכן לפי שמכרו יוסף למצרים

גרמו כל כוחות הדין (וכשראה משה שהבל בור לקח את עצמות יוסף להוציא הצדיק מארץ הטמאה):

ענין פרשת מרה אחר שירה ולמה נצטוו במרה על שבת ודינים ופרה אדומה. מן המבואר ומן הידוע שבשעה שמכרו השבטים אה יוסף הצדיק נגזר עליהם גלות מדה כנגד מדה הם דחו צדיק מארץ החיים וגרמו שיוסף הורד מצרים ופגמו באות ברית קודש ז"ש ויתנכלו אותו להמיתו על אות ברית קודש לפיכך מכרם הקב"ה (שם קו) ביד גוים וימשלו בהם השונאים וכל הד' גליות באו מעון יוסף כמ"ש (עמום ב) על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנה על מכרם בכסף צדיק גרמו ד' גליות בשעה שיצאו ישראל ממצרים עדיין לא נתקן חטא של יוסף אלא שזכר להם הקב"ה את ברית אי"ו והוציאם משם ביד רמה ומשה כשראה כל ישראל עסוקים בביזת מצרים ואחד מהם לא נתן לב לדעת להוציא צדיק מארץ טמאה משה רבינו שידע פגימתן תיקן עוות זה והוציא ארונו של יוסף ממצרים (משלי י) חכם לב יקח מצות ז"ש וחמשים עלו בני ישראל שהיו מזויינין ומחונכין בכסף כמ"ש (בראשית יד) וירק את חניכיו אבל משה ויקח משה את עצמות יוסף ואז ויסעו מסוכות ולולי שהוציא הצדיק מארץ טמאה לא יוכלו לצאת ולנסוע מסען ולכן כשבאו לים לא יוכלו לצאת עד שראו ארונו של יוסף וינס והיו ב' ארונות הולכים זה לצד זה ואמרו קיים זה מה שכתוב בזה,. אצל מכירה אמרו נסעו מזה ועתה תקנו ז"ה אלי ואנוהו. כשבאו למרה עמדה מד"הד לפני הקב"ה רב"שע האיך אלו יוצאין מן הגלות כתבת בתורתיך כי (ויקרא כו) שבע על חטאתם יש להם לסבול על הברית הקודש הזה שחללוהו ודחוהו לארץ טמאה א"ל הקב"ה מתנה טובה יש בבית גנזי ושבת שמה והוא תכפר עליהם אם ישמרו אותה ע"כ אמרה תורה בדברות ראשונות (שמות כ) כי ששת ימים עשה י"י ובאחרונה אמרה תורה (דברים ה) כי עבד היית וגו' ע"כ צוך י"י אלהיך לעשות את יום השבת אי' בזוהר חדש שבשמירה שבת יתוקן ההוא צדיק ולכן תיקן יוסף שבת במצרים כמ"ש על פסוק (בראשית מג) טבות טבח והכן שע"ש היה והיה ביום הששי והכין על שבת וכן משה שהיה דיוקנא של יוסף אתמר עליה וזה לך האות שהקב"ה העמידו לתקן אות דיליה לכן יחד במצרים את יום השבת כדאיתא במד' שלא יעשו יום א' בשבוע מלאכה ועז"א ישמח משה במתנת חלקו כי כל ישראל נטלו חלקם בביזה והוא חכם לב יקח מצות כי שקולה שבת נגד כל המצות גם כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה ועומד על עמוד א' צדיק שמו וע"כ כשבאו למרה וקטרגו על עון יוסף הצדיק נתן להם הקב"ה שבת לתקן חטא זה ומ"ש דינים סדר (שמות כא) ואלה המשפטים מתחלה כי תקנה עבד עברי הוא ג"כ סוד מכירת יוסף ולפי שזה

גרם להם ג"כ עשיית עגל שזרק משה טס של כסף שהיה כתוב בו עלה שור ואותו טס לקח מיכה וזרק לתוך האש ויצא העגל בזה נמצא שפיר קטרגה מד"הד לפני הקב"ה הלא גם עון עגל הכל יבא עבור עון יוסף ואין להם תיקון לישראל באותו עון לכן הקדים הקב"ה רפואה קודם למכה פרה אדומה כי תבא אמה ותקנח את בנה ויש תיקון לאותו עון גם בענין פרה נרמזין ד' מלכיות כדאיתא בזוהר הרי שהראה להם הקב"ה אם לא יתקנו מעשיהם יבואו לידי גלות אדומה זה בבל וכו' ולכן מיד הזהיר על שבת שאמר הקב"ה עד אנה מאנתם לשמור מצותי שהיא שקולה נגד כל התורה ורמז בכאן כשלא ישמרו השבת סופם לצווח ד' פעמים עד אנה בד' גליות כדאיתא במדרש פ' שלח לך וכן רמז ירמיהו (ירמיה יז) השמרו בנפשותיכם אל תשאו משא ביום השבת והבאתם בשערי ירושלים שישאו משא בין ד'גליות על שלא שמרו את השבת ולפי שהצדיק נכנס בירושלים של מעלה כמ"ש (תהלים קיח) זה השער לי"י צדיקים יבואו בו לכן אמר להם (ירמיה יז) אם לא תשמעו לי וגו' והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלים מדה כנגד מדה ולכן ארז"ל בראשונה ובשניה חרב הבית במוצאי שבת ובמוצאי שביעית ומשמרתו של יהויריב היה רומז על סוד זה שבשביל חילול שבת חזרו ופגמו באות ברית קודש ז"ש מוצאי שבת שיצאו מכלל מדת יסוד שהוא יוסף הצדיק גם מוצאי שביעית שיצאו מכלל מלכות שהיא שמיטה והיא נקראת שמיטה (דברים טו) מקץ שבע שנים תעשה שמיטה ומשמרתו של יה"ו ריב היה שפגמו בסוד יסוד דכלל תלת אתוון יו"ד ה"א וא"ו שהוא סוד ט"ל בסוד (שיר ה) שראשי נמלא ט"ל כי מלוי זה עולה ט"ל לקבליהון ל"ט רצועות של מלקות ול"ט אבות מלאכות כמ"ש (ירמיה ב) עוד אריב אתכם נאם י"י ואת בני בניכם אריב ועל כן נפל בפומייהו אילייא ביום א' שיר של יום ד' (תהלים צד) יגודו על נפש צדיק ודם נקי ירשיעו בכאן נגלה לנו דבר גדול שהראה הקב"ה שחטא חורבן הבית גרם עון מכירת יוסף ומה שהיה זה שיר של רביעי בשבת שבו נתלו המאורות כי (שם צז) אור זרוע לצדיק גם דבור זכור את יום השבת אע"פ שהוא פותח בי' לפי שהוא יום ז' מ"מ הוא דבור רביעי לי' דברות וגלו אז ע' שנה (ויקרא כו) אז תרצה הארץ א"ת שבתותי"ה ולכן (שם) והארץ תעזב מהם ז' תגין על ז' (משלי כד) כי שבע יפול צדיק חטאו בצדיק שהוא שבע לכן שבע על חטאתיכם. איתא בזוהר פ' וישב שבגלות האחרון הזה מחויבין להיות י"פ כ"ב כמו שהיה בגלות מצרים במצרים ראוים היו להיות עבור יוסף ר"ך שנה כי י' אחים מכרוהו והיה מופרש מן אביו כ"ב שנה הרי י"פ כ"ב ר"ך וי' אחים במיתתן שם לקחו י' שנים ולא היה רק רד"ו כמ"ש יעקב לבניו שמעתי שנצנצה בו רוח הקודש שבשביל יוסף הוא רד מצרימה אמר רד"ו שנה וכן אתמר (שמואל א

טו) סורו רד"ו מתוך העמלקי רמז קא רמז שגם אצל עמלק נהיה רד"ו ז"פ רד"ו שבע על חטאתם. וכמו שבמצרים הפרנסה באה מן יוסף (בראשית מז) ויכלכל יוסף וגו' כי הוא נקרא (מלכים א ד) כ"לכ"ל ועתה בא משה ויקח עצמות יוסף ומכוחו אכלו המן וניתן להם השבת בתוך המן כי מן שבת יוצאת הפרנסה לעולם ולכן אין מילה בלא שבת לפי שתיקון מילה ברית קודש הוא שבת:

שם שם לו חוק ומשפט ושם נ"סהו. סוד שם של מ"ה ושם של אדני שיורד לזעיר ונוקבא בזמן שנסתלק זעיר למעלה והרשימו נשאר למטה כי עדיין לא פסקה זוהמת הנחש והוא סוד בהתחלת חכמה על מאמר מ' וס' בלוחות שהוא זעיר ונוקבא שבלוח שהם נצח הוד בנ"ס היו עומדין מחטא אד"הר יהיה הארת העולם מן תרין שמהן אלו וז"ס (בראשית כב) והאלהים נס"ה את אברהם חק ומשפט הוא סוד תרין אילין בזוהר ז"ה א"לי (יחזקאל מא) ז"ה השולחן א"שר לפני י"י מה ענין השלחן על הים הענין ע"פ הקדמות אר"י (חגיגה כו) פתח במזבח וסיים בשלחן כשם שבזמן שב"ה קיים היה המזבח מכפר והוציאו ע"י אכילת כהנים ניצוצות התקועות בבהמה ע"ד כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים ובזה בעלים הניצוצות התקועות בבעל חי מתכפרים וכן עתה ע"י אכילה שאדם אוכל כוונתו להעלות ניצוצות מן האוכל (משלי יג) צדיק אוכל לשובע נפשו ר"ל להעלות נפש התקוע בו וכמו שיוסף הצדיק הוא (תהלים קכו) נושא משך הזרע כל ניצוצות מסוף העולם העלה הוא וזה לקיטת הכסף שליקט יוסף הוא ע"ס ע' ניצוצות שנתפזרו וכן (בראשית מט) פורת יוסף עלי עי"ן על אלו ע' קאמר לכן הוצרך הים לקרוע ע"י יוסף כי כמו שיוסף (איוב כח) בצורות יאורים בקע וכל י"קר ראתה עינו על ע' ניצוצות אלו שהוא הוציא (ירמיה טו) יקר מזולל לכן (תהלים קיד) הים ראה וינס ראה ארונו של יוסף אשר ויישם בארון במצרים יו"ד יתירה שהוא רזא דצדיק י' של ברית שהיה נאמן בבריתו לכן קרע הים בפניהם ואז ראתה שפחה על הים יותר ממה שראה יחזקאל וז"ס ביזת מצרים שלקחו שם וינצלו את מצרים על אינון נשמות של גרים שהעלו אתם וז"ס ביזת הים שהיה יותר מן ביזת מצרים הוא סוד על אינון שהעלו ישראל מנוקבא דתהומה רבה קפאו תהומות בלב ים וברוח אפיך נערמו מיא דאורייתא ז"ס שארז"ל שאז נבקעו כל מעינות שבעולם והיתה הנבואה גם בעוברים שבמעי אמן (תהלים סח) י"י ממקור ישראל לכן נרמז ענין זה כאן ז"ה א"לי שמה שבקריעת ים סוף נבקעו כל אינין קליפין דאינון יאורים שאמר פרעה עליהם ליחזקאל כט) יאורי ואני עשיתני (שם תנין הגדול הרובץ בתוך יאוריו ועתה שבר (תהלים עד) ראשי תנינים על המים (שם צב) מים רבים אדירים משברי ים צעקו כולם ואמרו (שם) אדיר במרום י"ז רמז בכאן כשם שאילו המים העלו

ניצוצות מכל עולם כן מחויב אדם על שולחנו להעלות ניצוצות מן האוכל זה השלחן אשר לפני י"י ג"כ כוונתו להעלות אותם ולהוציא יקר מזולל אחר כך בא משה ולקח ניצוצות יוסף והוא בא במקומו להוציא יקר מזולל וזה לך האות כי אנכי שלחתיך. גם רמז שבקדושה ד' רגלי המרכבה הנרמזין בג' תיבין אלו זה השלחן אשר בו ד' רגלים הם בכל רגל מנין ז"ה בגימ' ז"ה השלח"ן אש"ר בגימטריא מיכא"ל גבריא"ל רפא"ל אוריא"ל ק"וף זה הקב"ה בפ' רבתי הכי הוי כן מרכבות פרעה וחילו נרמז ד' דורות לקבל ד' כוחות הטומאה שסימנם מ"את ה"גוים א"שר ס"ביבותיכם שכן מ"בול א"נוש ה"פלגה ס"דום ארבע דורות אלו פגמו בארבע אותיות השם ונתגלגלו במצרים בגי' מרכבו"ת פרעה וחילו (משלי יג) בטן רשעים תחס"רבשעת קריעת ים סוף (איוב כו) בתבונתו מחץ רהב ונפלו ארבע קליפות מן י"א דלהון ולא נשארו רק שבע מן ז' ספירין סודם כתב האר"י ז"ל כ"א כלול מן י'. אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל ג' קליפות כ"א כלול מי' הרי ל' של שלל ויוד מיוד הרי שין של שלל. ז"ס שלל כשקבלו ישראל התורה אז (תהלים קיט) שלום רב לאוהבי תורתיך וגו' (שם) כמוצא שלל רב שמצאו ישראל אותם השלל שהיה בקליפה והניצוצות שהיו נידחים שם (שם סח) ונות בית תחלק שלל כי נתנו שעיר ופארן אותם וזרח והופיע לישראל. נו"ת בי"ת בגימטריא ג' אבו"ת ד' אמהות נו"ת בגי' ד' אמהו"ת בי"ת ג' אבו"ת הרי זכות אלו ז' (משלי ט) חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה תחל"ק בגי' ש'צ'ם 'ח'נ'כ'ל ראשי אתוון של ז' כוכבי לכת שלל לכן פתח משה השירה בא"ז כי הקב"ה א' רוכב על הז' שהם ז' קליפין דלהון שמהם מתפשטין ז' כוכבי לכת לכן אמר (שם קיט) שש אנכי על אמרתיך התורה כמוצא שלל רב שהוא סוד ניצוץ טהור ע"ד לירושלמי) שבטים מציאה מצאו שהוא על סוד ניצוצות טהורות ואז שלום רב לאוהבי תורתיך שבע ביום הללתיך לקבל ז' אלו ובגלגולא תניינא נפלו עוד ג' ולא נשארו רק ד' וזה ענין השלל (דלא איד לבתי) ז"ס מתני' הנחל והשלולית ודרך הרבים אותו השלל חזרו ונתערטלו עדיים בהר חורב ונשאר אצלם שבי דהיינו ניצוצות שגזלו ועשקו הם כד"א (דברים כא) ושבית שביו לרבות כנענים שבתוכם וז"ס שבי שקיבל משה כשעלה להר גם לקח מתנות שהם נתנו שלהם ושל אחרים ותרין אלו לא נטלו בפעם אחד רק הוסיפו לחטוא אז (במדבר כא) וישב ממנו אותו שבי שאז אל תקרי (שם כ) ויראו רק וייראו כשמת אהרן שהוא מיסוד אמא מתמן ז' עננ כבוד שהקיפו ישראל כשנגע אהרן נגע אותו אור המכוסה בשבע עננ כבוד ונתקיים קרא (ישעיה ה) הסר משוכתו והיה לבער אז שמע הכנעני מלך ערד כי בא ישראל דרך האתרים ולא שב ממנו רק שפחה א'

רזא דיצירה כד"א ריבה א' ורבע כלב כופרי מאחוריה. אבל על שכינתא דבריאה אתמר (ישעיה מב) אני י"י הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן.

במדרש תנחומא למה עמלק דומה לזבוב שהיא להוט אחר המכה וכו' עמד משה לתקן קלקולו ג' פעמים רדף אחר ישראל וסימן (תהלים פ) יכרסמנה חזיר מיער ע' תלויה 'מ'י'ר א'מ"צרים א' י"ס ר' ר"פ ידים (שם עט) מ"הר י"קדמונו ר"חמיך לנו ג"פ בפ' זכור ב"ג ג' עונשים יתענשו ישראל ראו על הים היד הגדולה ויאמינו בי"י וגו' ועתה ויבא עמלק וילחם עם ישראל לפי שרפו ידים ר"ל אותם שני ידים שראו על הים ובני ישראל יוצאים ביד רמה גם וירא ישראל את היד הגדולה ב' ידים אלו רפו ואמרו אם י"י בקרבנו אם לא לכן ויאמר כי יד על כס יה, מדה כנגד מדה לפי שרפו ידים בא עמלק שהוא אוחז ביד כמ"ש יעקב הצילני מיד אחי מיד עשו (שם לא) הצילני מיד אויבי ומרודפי כי המרכבה היא על ע' שרים שהם ה' פעמים י"ד י"ד א' למזרח י"ד שרים למערב י"ד לצפון י"ד שרים לדרום ועל גביהן ג"כ י"ד שרים ה' פעמים י"ד הרי ע' וכן במרכבה טמאה ג"כ ע' תלויה של יכרסמנה חזיר מיער גם (איוב לא) וימנע מרשעים אורם ע' תלויה שעל זה נתלה עינו של אותו רשע בלעם:

וע"פ המדרש שיר השירים ע"פ (שיר א) אל תראוני שאני שחרחורת שהמשיל משל לשפחה כושית פעם אחד כעס המלך עליה על שהיתה ידה שחורה אמרה השפחה למתי יקח המלך אותי לפי שידה מלוכלכת שמעו חברותיה ואמרו שוטה הלא את מלוכלכת בכל הגוף כן א"הע עובדים כל ע"ז שבעולם וישראל לפי שעה עשו ישראל העגל (עמוס ט) הלא כבני כושיים הם אבל לי הם כבני ישראל מה מדמה ענין עגל ליד שחורה לפי שעיקר חטא של אהרן היה (שמות לב) ויקח מידם שלקח מיד יונוס ויומברוס והועיל הכישוף בהם ויאמר כי יד על כס יה.

יתרו

שם האחד גרשם כי אמר גר היתי בארץ נכרי'. לא אמר גר כאן רק גר שם לפי דברי המדרש שהיה מלך בארץ כוש ונעשה שם עמו הרבה ניסים וניצול שם מכשפו של בלעם ויונוס ויומברוס בניו וע"ז אמר וזה לך האות כי אנכי שלחתיך לארץ אחרת כוש שנרמז בנו' ר"ת (תהלים עו) ושם שבר רשפי קשת קליפה שניה של ארבע קליפות מבואריין בפסוק (בראשית י) ובני חם כוש מצרים פוט כנען כמו שאמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ סג"ר עליהם המדבר סג"ר בגימטריא ח"ם ה"וא א"בי כ"נען וד' קליפות אלו באין מקין לכן בראשי תיבות שלהם מ"צרים פ"וט כ"וש כ"נען בגימטריא קי"ן פ"רעה

מ"לך מ"צרים בראשי אתוון גם כן הכי כוי וס"ת משט"ן בגימטריא מ"טה מ"שה שהוא היה מטה הזה תקח בידך לעשות בו את האותות ובן הראשון של משה שהיה השם לאשתו שהיתה בת יתרו שהוא קין כד"א (שופטים ד) חבר הקני נפרד מקין והיא היתה באמנה אתו תאומה יתירה של הבל שעליה ם קין בשד"ה והרג להבל עליה עתה בסיבוב שני דה בחיקו של קין והשיב האבידה לבעליו לכן קראה לבנה הראשון ג"ר שם רזא עלאה שם בסיבוב ראשון נפלין בתרין חולקין ג"ר בגי' קי"ן והב"ל:

ויצילני מחרב פרעה. במדרש שוחר טוב שנהפך החרב מעל צווארו של משה שנעש' צווארו שיש ונהרג קסטיני באותו חרב לקיים קרא (תהלים לז) חרב פתחו רשעים לנו וגו' חרבם תבא בלבם הנדרש על קין והבל שהם עתה ברזא דגלגולא שיתרו היה חבר הקני נפרד מקין ז"ש למשה א"ני ח"ותנך י"תרו שרמז לו בראשי אתוון גם קין השיב על ששמע מתן תורה ובא באומרו להקב"ה (בראשית ד) השומר אח"י אנכי ר"ל שיקיים י' דברים שמתחילין באנכי וכי קבל הבל התורה גם דבור אנכי כנגד לאתרצח ז"ש הקב"ה (שם) קול דמי אחיך צועקים אלי ר"ל שהראה לו הקב"ה שקשה עונשן של רציחה כעונש ע"ז ז"ש קול דמי אחיך שהוא ענין לא תרצח צועקים אלי ר"ל שקול קטרוג של דמי אחיך דמקטרגים צועקים כ"כ כמו אותו עון שמגיע אלי והוא עונש אנכי שהיא ע"ז לכן עשה תשובה ואמר (שם) גדול עוני מנשוא מאחר שהרציחה הוא נוגע לעונש ע"ז אין הפרגוד ננעל בפניהם (ישעיה סה) העם המכעיסים אותי הם על פני תמיד גם על עונש רציחה אמר דמי אחיך צועקים אלי דייקא בלי פרגוד ובלי שליח. רזא דמתניתין (ב"ק כב) הכלב והגדי שקפצו מראש הגג למן היום שבא נחש והטיל זוהמא בחוה שהיה קין משורש נחש (שם טו) יצא צפ"ע זה קין וכמ"ש קין גדול עוני מנשוא מלשון נשואין שנשא הנחש את חוה כמ"ש (בראשית ג) הנחש השיאני מלשון נשואין מאותן נשואין נעשה עונו גדול כמ"ש בזוהר (שם ד) נע ונד תהיה בארץ עון נ"ד שעונו היה שבא נחש על חוה ונעשית ממנו נדה נע מסמאל נד מלילית והוליד אד"הר (ויקרא יט) ערלתו את פריו את הטפל לפריו שהוא הקליפה שנקראת שומר לפריו ועז"א קין כתמיה קיימת השומר אחי אנכי ר"ל אנכי הוא שומר של אחי שהוא אבי כנען והכנעני אז בארץ כדרך הקליפה שהיא קודמת למוח ולפי שמזווג זה של נח"ש תרין גזרין דדינא התקועין בנחש שור חמור נזדווגו יחד ומחציפותא דלהון נפיק כלב לכן כשהולידה חוה מן נחש הבן הראשון נקרא כלב שנפיק מזווג תרין אלין והבל נקרא גדי (בראשית לח) אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן וכה"א אצל יעקב (שם כז) שני גדיי עזים טובים לן ולבנן שקפצו מראש הגג הוא א"הר שנקרא ראש לכל הגאים שבעולם כי אדם מתגאה על ג' גאים שהם מרומזין במלת

(בראשית ד) גדול עוני מנש"א ר"ל עוני כ"כ גדול עד שמרוב העון כמשא כבד יכבדו ממני שהחיות שנושאים את הכסא מזיעין מרוב הכובד שמתישין כח של חיות ז"ש אדם (תהלים לח) כי עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו החיות (ירמיה כג) נ"הר ד"ינור יוצא על ראש רשעים יחול וז"ש מאותה הזיעה עונותי עברו על ראשי שמזיעין מכובד המשא שהם יכבדו החיות מני נרמז בו במלת נש"א נ"שר ש"ור א"ריה ואדם גדול על כלם ועתה גדול עוני השנים אלו כלב וגדי קפצו מראש הגג:

אני חותנך יתרו. במדרש דרש על השכינה שנקראת אני ד' שבאדני מורה על ארבע רגלי השכינה רזא עלאה איכא הכת מבואר בפי' הראב"ד לספר יצירה על (בראשית ג) הנחש השיאני שנסתלקו שני דלתין מרזא דתרין שמהן שד"י אדנ"י שמכח הזוהמא של נחש גרמו סגירות שני דלתות שהם שני שערים העליונים שעליה אמר דוד בגלגול של אדם (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק לי דייקא אותם שערים שננעלו בשעת חטא של אד"הר פתח הוא אח"כ כשנסתלקו שני דלתין נשאר השיאני לכן דרז"ל על יתרו (איוב לא) בחוץ לא ילין גר זה יתרו דלת"י לאורח אפתח זה יתרו שהוריד לו הקב"ה את המן (תהלים עח) ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח רזא דהאי דלי"ת שנפתח לו ונתקן שם של אדני במלוי ז"ש אני חותנך יתרו בא עתה לתקן מדת אני לקיים קרא ודלת"י לאורח אפתח כי יתרו שהיה אורח ופתח דלת גרים הנכנסים תחת כנפי השכינה שנקראים גרי צדק אינון וודאי שפותחים להם שערי צדק ז"ש ויבא יתרו לאכל לחם לפני אלקים שהיא השכינה כי אני הוא סוד השכינה ד' הם ד' רגלי המרכבה ומשה אמר אדנ"י למה הרעות לעבדך הוא ענין ל"א סעודות שאכלו ישראל מן חררה וטעמו בה טעם מצה רזא דמלה שהשלימו שם של אדני כהויתו כי ד' מן אני מורה על מצה פרוסה שהיא לחם עוני על בחינות ד' שבאדני (שופטים ד) חבר הקני נפרד מקין קנ"י נוטריקון ק"ליפות נ"גה י"תרו דאיהי רזא דשרי בחבורא וסיים בפירודא ז"ש נפרד מקין גר הייתי בארץ נכריה ניצוצות טהורות שהיו בכוש שהעלה אותם משה במלכו שם מ' שנה והוא תיקן אותם. יתרו לקבל דכורא רחב לקבל נוקבא ליתרו הוסיפו ו' שהוא כלול דכורא של שש הנה שנא ה' דייקא שאמר יתרו עתה ידעתי כי גדול י"י ורחב גם היא רצתה לעלות באות אמ"ת שנתנו ליתרו עד שהשיבו להם תקות חוט מפני שהיא סוד נוקבא יהושע פני לבנה נרמז שם של אדני תקות הוא סוד אני מן אדני חוט השני מורה על השכינה (משלי לא) כי כל ביתה לבוש שנים:

משפטים

הענין פ' זו של משפטים באה להודיע שגלות מצרים היה עבור יוסף הצדיק. וכן פתח מתחלה כי תקנה עבד עברי. ענין יוסף שהיה בבית אסורין שש ושבע דהיינו י"ב שנים בבית הסוהר ושנה שלימה בבית אדוניו ו' חדשים בבית ו' חדשים בשדה כי אם בגפו יבא בגפו יצא בשביעי יצא ל חפשי בגי' חנו"ך מטטרו"ן חנ"ם ח"נוך נ"ער מ"טטרון אם בגפו יב"א י"ונה ב"ן א"מתי שהוא משיח בן יוסף ר"ת (משלי ח) ב"אורח צ"דקה א"הלך (איוב ז) הלא צב"א לאנוש עלי ארץ ר"ת ב"אורח צ"דקה א"הלך כי שביה בצדקה ב"ן צ"רפת ב"ן א"מיתי (שם) וכימי שכיר ימיו שבכל יום הוא בא או כימי שכיר ימיו שש אלפי הוי עלמא וכן בפסוק באורח צדקה אהלך ב' גאולות זכה באורח צדקה לא זכה (משלי ח) בתוך נתיבות משפט. וכן בפסוק ואלה המשפטים ב' גאולות זכה אשר תשים לפניהם שימה בפיהם שהיא ברשותם לא זכו:

כי תקנה עבד עברי. על יוסף שהוא גואל קרוב שש שנים יעבודו' אלפים ובז' יצא לחפשי כשישראל הם חנם בלא מצות ז"ש (תהלים עה) כי אלקים שופט מדה כנגד מדה זה ישפיל זה יוסף וז"ה ירום על צדקה זה יתנו זה שאמר (שמות כב) אשר יאמר עליו כי הוא זה תיקון שלהם שנים ישלם מחצית השקל דהיינו שיהיה אנשים הכל אחד כי חיבורשלהם ע"י יוסף הצדיק שעשה צדקה ז"ש עירוב פרשיות כתיב כאן כו' וכי כתיב כי הוא זה אמלוה ר"ל עיקר כסף לא מזה הטעם גזילו של גוי אסור (ב"ק קיג) כדרב הונא (דברים ז) ואכלת את כל העמים אשר י"י אלקיך נותן לך בזמן שהם מסורים בידך ולא בזמן שאינם מסורים בידך והטעם בזמן שישראל על אדמתם הם זוכין משלחן גבוה וקא אכלי אפתורא דמלכא וא"הע לא אכלין רק גרמי וא"כ שלנו הוא הכל אבל בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום אזי אין סעודתא דמלכא בשבילנו רק סעודתא דמלכא אתיהיב לכלבי א"כ אסור לגזול אותם אז ועל זה אמר דוד (תהלים כג) תערוך לפני שלחן שיהיה שולחן של גבוה בשבילי וא"הע יחזו ויבושו נגד צוררי ובמדרש תערוך לפני שלחן כשיצאו ישראל ממצרים אמרו א"הע עתידין הם למות במדבר (שם עח) היוכל אל לערוך שולחן במדבר מה עשה הקב"ה הסיבן תחת עננ כבוד ויסב את העם והאכילם מן והיה גבהו יותר מן מי המבול והיו א"הע רואין ז"ש תערוך לפני שלחן דשנת בשמן ראשי זה שליו כוסי רויה זה הבאר קחשיב כאן ג' פרנסים טובים שנתן הקב"ה לישראל בזכות אהרן עננ כבוד ז"ש גם כי אלך בגיא צלמות על מדבר כי אתה עמדי הם עננ כבוד ונחשים ועקרבים היו מחיצות לשמרן ז"ש שבטך ומשענתך המה ינחמוני ואח"כ על המן שבא בזכות משה אמר תערוך לפני שלחן אח"כ כוסי רויה בזכות מרים שהם הג'

גואלים שלהם כמ"ש במדרש על פסוק (איוב ג) לא שלותי מגזירה ראשונה של פרעה וימררו את חייהם והעמיד הקב"ה גואל מרים ולא שקטתי מגזירה שנייה של פרעה אם בן הוא והמיתן אותו העמיד הקב"ה גואל אהרן ע"ש הריון ולא נחתי מגזירה ג' כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו והעמיד הקב"ה גואל משה ע"ש מן המים משיתיהו ויבא רוגז זה עמלק וקשה מה ענין אלו הג' גואלים לכאן הלא היה להם כמה גאולות ממכות של מצרים וניסי הים אבל שבזו הפרשה נתן הקב"ה ג' מתנות טובות עבור ג' גואלים אלו בתחלת הפרשה ויסב י"י שהסיבן ענני הכבוד בזכות אהרן אח"כ הנני ממטיר לכם עבור משה ואח"כ הנני עומד שם על הצור עבור מרים ואפ"ה ויבא אח"כ רוגז של עמלק עד שהוצרך משה ליקח גואל רביעי שהוא יהושע להלחם עם עמלק מזמור (תהלים כג) י"י רועי לא אחסר אין לי חסרון בזה שהקב"ה נותן לי צדקה כי (דניאל ט) לך י"י הצדקה ומקבל אני ממך אבל ולנו כשנותנין זה לזה בשת פנים ז"ש (תהלים סז) אלקים יחננו אז יאר פניו אתנו סלה לא כמו הבושה דאזיל סומקא ואתא חוורא אבל זה יאר פניו ז"ש (שם לד) יראו את י"י קדושיו ואין במראה זו חסרון כלל כמו יראת איש את רעהו ז"ש כי אין מחסור ליראיו ז"ש כפירים רשו ורעבו כי אומרים שמלך אחד לקח ב' אריות אחד היה הלך במקום רחב ואחד היה בבית שלו ואח"כ ראה של זה שהלך ברחבה היה לבו בריא קשה והשני היה לבו רך מאוד שהיה מורא עליו ז"ש כפירים רשו ורעבו כשהם רשים אז רעבים ורך לבם. או אמר (שם כג) י"י רועי אזי לא אחסר כי כל מה שנותן הקב"ה הוא קיים לעולם כמ"ש (שם צב) ואתה מרום שנותן רוממות הוא לעולם (שם קיט) צדקתך צדק לעולם (שם ה) כי אתה תברך צדיק ואותו ברכה משמר אותו שלא יקחו לו (במדבר ו) יברכך י"י וישמרך ז"ש (תהלים ה) כצנה רצון תעטרנו ז"ש (שם סג) אלקים יחננו יאר פניו אתנו סלה ענין המן שהיה בז' שעות ב' אלפים שנה כי המן בא מסיטרא דנשמה בעולם הבריאה וכל העולם כלול ב' אלפים גם הוא מסוד חכמה וסוד אבא דרגיה דמשה שהיא תורה קדומה ב' אלפים שנה לעולם שנחלקו י"ב שעתא דיומא על י"ב פרצופין שבג' עולמות:

וגונב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת. רזא עלאה מבואר בהאי קרא איתא בזוהר פ' בראשית דף מ' עמוד קנ"ט בהאי נקודה אבן שתיה מתמן הושתת עלמא ובהאי חב יוסף (בראשית מט) ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו מאי ויפוזו דאזדריקת י' בין י' אצבען ואתפליג לי' סטרין דאזדריקו מקשת דאיהו ברית ובאן אתר אזדריקו בי' הרוני מלכות א"ל והא שמענא די' בני יעקב הוו א"ל ח"ו אלא בדיוקניהו הוו מאן גרם אבות דהוי דיוקנא דאד"הר דא גרים לון דנעץ צפורניו בקרקע ולא בההיא קומה ודיוקנא דאבות

גרים דלא אזדריקת בה (בראשית לט) וינס החוצה ולא בעבירה לכן (תהלים קיד) הים ראה וינס ואילו לא הוי נפקין ישראל מן ימא ואילו קיבלו עונשיה באילין עשרה הרוגי מלכות דהוו עתידין למיפק מיניה י' שבטים בגין דין הוו י' הרוגים לקבל י' שבטים דהוו עתידין למיפק מיניה הוו וחשבין דאינון י' שבטים ונמצא בידו לפי שהזרע יוצאת מתחת צפורני ידו לכן מות יומת מיתה תניינא וז"ס טובה ציפורנו ראשונים מכריסן של אחרונים סוד מופלא חנני בו הש"י שהזרע שיוצא מן ציפורני ידי ראשונים שלא במקומן היא יותר טוב מן הניצוצות דנפקין מבטן מקום הראוי לצאת ובנימין הצדיק היו לו י' בנים אלו שנחסרו מן יוסף הצדיק י' טפות לא הדרי אצלו ואמר עליו (בראשית מד) איש הנמצא הגביע ביד"ו יהיה לי עבד שהוא י' מאותן ניצוצות לכן (שם) ואתם עלו לשלום אל אביכם בזכותו נקרע הים (תהלים סח) שם בנימין צעיר רד ים בזכותו ולכן אתמר (שם קיד) הים ראה וינס מלפני אלקי יעקב ולפי שדיוקנא של יעקב גרמה שלא יבא לזונה ולכן על הים אתמר וירא ישראל את היד הגדולה ישראל סבא כי הוא הגורם לבקע הים וזה פלפול יעקב ויוסף (בראשית עה) ועתה שני בניך הנולדים לך עד בואי אליך מצרימ' ר"ל שהוכרח יעקב לבא למצרים בדיוקנא וזה גרם שיצאו י' ונשתיירו ב' אלו לי הם לכן הם שלי ולא שלך כמ"ש יוסף (שם) בני הם אשר נתן לי אלקים ב' ז"ה ר"ל ב' שנים מן (שם ה) ז"ה ספר תולדות האדם שהיה ראוי יוסף להוליד שהיה בן זקונים זיו איקונים דומה לאביוכמו שיעקב דיוקנא דאדם כן יוסף או שרמז כאן ענין העגל שנעשה ע"י יונוס וימברוס בנוי דבלעם שכתב רשב"י שעיקר תערומת שמתרעם הכתוב על אהרן שעשה העגל (שמות לב) ויקח מי"דם שלקח מידם ולא ביטל כשפים שלהם והרים אותם מעל הארץ אז צווח רוח הקודש (משלי יא) י"ד ליד לא ינקה רע וארז"ל שאותו ט"ס שזרק משה לים שהיה כתוב עליו עלה שור ומצאו מיכה וזה היה פסל מיכה נמצא שמה שמכרו ליוסף למצרים (בראשית נ) ויישם בארון במצרים זה גרם כישוף של יוחני וממרא ז"ש וגונב איש ומכרו זה גרם אח"כ עון עגל ונמצא בי"דו אח"כ שיד ליד לא ינקה רע לכן מות יומת בכל דור ודור פקודה מן אותו עון (תהלים נה) שלח ידיו בשלומיו חלל בריתו עמלק כינס כל הנחשלים (שמות יז) ויאמר כי יד על כס יה ששלח יד על כס י"ה שהוא סוד ברית כי ישראל היו אז ברפידים רפוי ידים ויעקב התפלל (בראשית לב) הצילני נא מי"ד אחי ששלח ידו בברית קודש ולפי שישראל במכירתם את הצדיק שלחו ידם בשלומיו חלל בריתו לכן מות יומת על הים שראה ארונו של יוסף שהיה נאמן בבריתו אז (שמות יד) וירא ישראל את הי"ד הגדולה וייראו את י"י (ישעיה סג)

בוקע מים מפניהם ובזמן עגל שקלקלו בא הים לשטפם עד שראה את משה וישלך שתי לוחות משתי ידיו לכפר על ויקח מידם של סיטרא אחרא:

כי תצא אש. בזוהר שלע"ל אש יצא על ר"ום ומצאה קוצים בגי' רו"ם ונאכל גדיש דא קליפת ישמעאל מימין חמור דתמן לילית הגר שפחת שרי לכן דרשו רז"ל ב"שי"בה טובה תקבר מלמד שעשה ישמעאל תשובה כי קליפה שלו ישמעאל ב"קליפה ש"ל י"שמעאל ב"צד ה"ימין. או קמה זו קליפת עשו מצד שמאל דאיהו (תהלים קו) שור אוכל עשב עליה קאמר יוסף (בראשית לז) הנה קמה אלומתי לבטל קליפת עשו וגם נצבה לבטל כח נוקבא כי ת' איש שעם עשו יש לו עוד קמה כוחות בסוד צוח"ה כמ"ש האר"י ז"ל בפ"י זמירות שלו צוחין אף עקתין כו' צוח"ה מסיטרא דעשו שכולל ק"ט כוחות מנין דק"ה ה"פ דק"ה הרי תקמ"ה בהמה דקה נקנית במשיכ"ה לקבל קליפת עש"ו עם הכולל בגי' הכי הוי ובהמה גסה לקבל קליפת ישמעאל שהיא יותר קשה כמו שאמרו רז"ל תחת אדום ולא תחת ישמעאל ב"על ש"ור נ"קי בש"ן קליפת עוג נק"י נ"וגה ק"ליפת י"ון. ב"על ש"ור בגי' תר"ח נ"קי ש"מעון ב"ן נ"תנאל שהיה ירא חטא:

מאמר ר"ח ב"ר יוסף עירוב פרשיות כתיב כאן כי הוא זה אמלוה הוא דכתיב כי כוונת הפסוק כי יתן איש זה הקב"ה כסף או כלים שנתן כסף לישראל ונעשו ישראל כלי שלם כמ"ש (משלי כה) הגו סיגים מכסף ויצא לצורף כלי שנצטרף הסיג ונעשו ישראל כל"י שלם תלת דרגין עם תליתאי נוטריקון כ"הנים ל"וים י"שראלים לשמור הקב"ה נתן עבור זה כסף להם שיהי' משמר ישראל כי (קהלת ה) עושר שמור לבעליו הקב"ה נותן עושר לבעליו שיהיה שומר שלו והוא עושה מן הממון לרעתו ז"ש על כל דבר פשע שפשעו עם כסף ועשו שור וחמור ממנו. ראשית בכורי אדמתך תביא בית י"י אלקיך לא תבשל גדי בתיקון י"ד ר"ש פתח בקלא סגיא אמר אליהו וכו' ע"ש רזא אשתמודעא בהאי קרא תוצא הארץ נפש חיה למינה אע"ג דאינון מסיטרא דדינא כולהו אינון דכר ונוקבא ואינון זווגין מאן דנטל למאן דלאו מיניה ההוא בר דאשתרביב מתרווייהו עליו אי' לא תבשל גדי בחלב אמו. ודא איהו מלאתך ודמעתך לא תאחר לא יקדימם אחר בתפלה בכור בניך תתן לי חובה דא דעריב בר נש טפה בנשג"ז גרים דנטל אח"ר בת זוגיה ז"ש ראשית בכורי אדמתך הביא בית י"י אלקיך ר"ל שטפה קדמאה יביא לאשתו כההיא דר' יוסי שקרא לאשתו ביתו ואם לא תעשה כן אזי תבשל גדי בחלב אמו שבן שנולד הוא מערבוביא בשר וחלב ואע"ג ששניהם היתר מ"מ ערבוביא הוא ימין לשמאל סוד (דברים כב) לא תחרוש בשור וחמור יחדיו ולפי שלא שמר אדם קדמאה טפה קדמאה פסולת דיליה ישמעאל בגלגול נפש ויצחק בגלגול רוח פסולת של אדם קדמאה היה עשו נסיונא דלהון

באשא שזיב לון משריפה והרג ולפי שדוד הוא גלגול אד"הר גרים שזווגא דיליה נטל אורי' כבר ראויה היתה בת שבע מו' ימי בראשית לדוד כי דוד הוא אדם בת שבע איהי חוה שהיא נבראת ביום ו' ימי בראשית רק שאכלה פגה ר"ל עץ שהביאה לא"הר גפן היה וזה גרים דנטל לבת זוגו אחר (תהלים קט) ופקודתו יקח אחר ד"מע"ך ד' מ"אות ע"למין כ"סופין לא תאחר לא תגרום לבא לצד שמאל אח"ר שגם לו יש ת' אנשים עמו על כל דבר פשע הוציאו כסף שלהם כמ"ש (הושע ב) וכסף הרביתי לה וזהב עשו לבעל על שור וחמור כי עגל חציו שור וחציו חמור זה גרם על שה פזורה ישראל ועל שארבע הצאן תחת השה שמלכו בנו ד' מלכיות ועל שלמה כל לבושם שלהם נקרעו (שמות לג) ויתנצלו את עדיים מהר חורב שכלי זיין שלהם מהר חורב בזה על כל אבדה שנאבדה מהם כל טובות שלהם והתיקון שלהם אשר יאמר עליו כי הוא ז"ה דהיינו ז"הב של שקלים ה"יה כפרה על זהב של עגל (תהלים עה) כי אלקים שופט ז"ה ישפיל וז"ה ירים:

תרומה

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם האי קרא קשיא דלאו סיפא רישא. בזוהר מתרץ משכ"ן בגי' שמ"ע שהוא סוד שיעור קומה על ה' חלקים נחלק המשכן וכן האדם על ה' חלקים או רמז סוד קדו"ש ת"י שנין מנין קדו"ש ז"ס ועשו לי מקדש ושכן ת"י בתוכם לכן היו ת"י שנים במקדש ואח"כ נחרב או בא לומר (בראשית ח) הרי ארר"טבגימ' ת"י ומתרגמינן טורי דמלטטיא ובכל דבר קדושה מתדבקת הקליפה ז"ש ועשו לי מקדש ושכן ת"י שהוא רזא דארר"ט בתוכם כי הקב"ה צוה לעשות מתחלה המשכן עם ערב רב מאת כל איש שיהיה מוחא וקליפה ביה. משכן רזא דלאה מקדש רזא דרחל ז"ס (עירכין ב) משכן דאקרי מקדש מקדש דאקרי משכן דאמא אוזיפת לברתא או יאמר ע"פ הזוהר בפ' פנחס בהני תלת בעיין שאל ההוא פוליסוף שעדיין לא נבנה המקדש שרצה הקב"ה לבנות בשעה שיצאו ממצרים כי אלו בנה הקב"ה המקדש בעצמו לא נחרב לעולם ז"ש ועשו לי מקדש ר"ל מאחר שהם עושים לי מקדש לכן לא היו בו רק ת"י שנים ז"ש ושכן ת"י בתוכם אבל אלו הוציא אותנו ובנה בעצמו ב"ה לא היה חרב:

במדרש פ' תצוה יבא קדוש ויכפר על קדוש לכן אמר ועשו לי מקדש מאחר שהקב"ה קדוש צוה לישראל לעשות לו מקדש שהם קדושים אבל יש לדרוש שבענין המשכן נשתלמו ד' יסודין קדמאין למן היום שברא אלקים את האדם בד' יסודות עפר ממזבח העליון ממקום כפרתו (במדבר ה) מן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן ויסוד האש מהמלאכים ורוח מן האויר העליון מים מן מים העליונים משבא נחש והטיל בה זוהמא

(ירמיה ב) באות נפשה שאפה רוח וטמאה רוחו וכשלקחה מן הפרי טמאה גופו ונטמאו כל ד' יסודותיו בזה גרמה מיתה לכל ד' יסודות ואות מ' סימן מות משחית מלקות איהי סימנא ד' מיתות ב"ד ומתמן סליק ונחית סליק במ' ונחית בד' אינין ד' רוחין דמתפרשין מגו דכר ונוקבא ממסאבותא ובגינייהו ד' מיתות ב"ד ומתמן סליק למ' מלקות והיינו מ' סימנא דמות ומסאבא דמלאך המות כי ד' פעמים מ' נתחברה עם ו"ת הרי ד' רוחות לכן הוצרך להתגלגל אד"הר באברהם נתקן עפר כמ"ש (בראשית יח) ואנכי עפר ואפר (ישעיה מא) יתן כעפר חרבו גם מים יקח נא מעט מי"ם והשענו תחת העץ של אד"הר ויצחק לתקן יסוד האש העלהו שם לעולה. ולפי שמים העכורים כשירדו מעכירתם נעשו צלולים יורד העכירות למטה ונעשה עפר ונשארו מים צלולים כן (קהלת יב) ישוב העפר אל הארץ כשהיה ויצא מאברהם ישמעאל ולפי שעפר אינו קשה כ"כ רק במעט מים מגבל לכן עשה ישמעאל תשובה סוף ימיו ז"ש (בראשית יח) ויתן אל הנער לעשותו שהוא ישמעאל כי במעט מים נטהרה העיסה ונגבלה חלתו של עולם רק שפירסה, שרה נידה ולא היה עת לטהר לעיסה לגמרי ולפי שיצחק הוא אש יצא ממנו סיג של עשו בקליפה קשה כברזל אש מפעפעו וכן העולם בכללו נטמאו ד' יסודות בד' דורות יסוד הרוח באנוש (איוב לב) אכן רוח הוא באנוש יסוד המים במבול יסוד האש בסדום יסוד העפר בדור הפלגה הבה נלבנה ד' דורות אלו גלגלם הקב"ה למצרים פרעה יסוד העפר שיעבוד אותם בחומר ובלבנים כמ"ש (שמות א) ויצו פרעה לכל עמו שאף על עמו גזר ותלה לבינה בצווארו של פרעה כי הוא יסוד כבד שבכלן (שם ח) והכבד לב פרעה כמ"ש במ"ר משלי כז) כובד אבן ונטל החול וכעס אויל זה פרעה כבד משניהם. כנגד יסוד המים גזר כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו גם היה לוקח בניהם ושורפן לאלקיהם כמ"ש ע"פ ירמיה יא) ויוציאם מארץ מצרים מכור הברזל הרי יסוד האש. גם שיעבדן (שמות ו) ולא שמעו אל משה מקוצר רוח הרי יסוד הרוח. הוציאם משם וקרבן לפני הר סיני (תהלים סח) ההר חמד אלקים לשבתו לטהר יסוד העפר אדמת קודש היא לטהר יסוד המים אמר וכבסו שמלותם לטהר יסוד האש (שמות יט) והר סיני עשן כולו לטהר יסוד הרוח נפשם יצאה בדברם. ישראל במדבר חזרו וטמאו ד' יסודות בעגל יסוד האש במרגלים יסוד הארץ שהוציאו דיבה עליה במסה ובקברות התאוה ובתבערה במים ברוח יתירה דהוי בהון למיכל בישרא. במשכן צוה הקב"ה לכפר על ד' יסודות לטהר יסוד העפר (שם כ) מזבח האדמה תעשה לי לטהר מים כיור לרחצה לטהר אש (ויקרא ו) אש תמיד תוקד ע"ג המזבח לטהר יסוד הרוח (במדבר כח) ריח ניחוח לי"י ז"ש ככל אשר אני מראה או"תך ר"ל ד' יסודות שלך כך הוא תבנית המשכן לכל כליו וכן תעשו המצות

בד' יסודות. ועשו לי מקדש שיהיה כלול מארבעתן ר"ל יעשו לי בעצמן מקדש באבריהם ובד' יסודותם ושכנתי בתוכם דייקא כי ד' יסודות הן הן ד' אתוון קדישין מים י' אש ה' רוח ו' עפר ה' וכשהם עושים תורה ומצות ביראה ובאהבה הרי נשלם שמא קדישא והקב"ה שוכן בתוכם ממש. רז"ל דרשו (במגילה) תוך תוך שאין קדושה פחות מעשרה ז"ש ועשו לי מקדש ולעולם לא ירדה שכינה בפחות מעשרה ז"ש ושכנתי בתוכם כל מקום שיש עשרה שם (תהלים פב) אלקים נצב בעדת אל. ואין עדה פחותה מעשרה (במדבר טז) הבדלו מתוך העדה תוך בני ישראל ז"ש ושכנתי בתוכם:

ענין צמצום שכינה במשכן היה כמו בשעת בריאת שמים וארץ היה אד"הר קודם חטאו צפה מסוף העולם ועד סופו ואח"כ כשחטא נתמעטה השגתו והעמידו על קוף ולא היה יכולת בידו להביט במראה הגדולה שהיא ג"ע שבו היה צפה (איוב כט) בהלו נרו עלי ראשי כן אחר עשיית העגל תהלים פב) אכן כאדם תמותון אירע להם כמו לאד"הר שלא יוכלו להשיג רק מבין שני הכרובים מדבר אליו שהם מ' וס' שבלוחות שהיו עו בנס שהוא סוד מטטרון וסנדלפון הוא סוד מסו"ה של קרן אור פני משה ו"ה הם סוד שני לוחות מ"ס מ"טטרון ס"נדלפון ז"ס ועשו לי מקדש בזמן שב"ה קיים אזי מלביש הקב"ה בגדי קודש שהם בגדי שבת בסוד, (שמות כח) ועשית בגדי קודש וגו' לכבוד ולתפארת אבל בימי הגלות בגדי חול שהסוד מנעל וסנדל ז"ש ושכנתי בתוכם דייקא שמתלבשת השכינה בתרין לבושין אלו בסוד (קהלת י) אי לך ארץ שמלכך נע"ר ועז"א במדרש נשא רמז הקב"ה למלאכי השרת באותו יום הוקם את המשכן משכן של מטטרון שנקרא נער לכפר על ישראל בימי גלותם והנה אחר שחטאו לא יכלו גם כן להביט באור הגדול עד שהוצרך הקב"ה לצמצם שכינתו על ק' אמה בקומת איש לכן בית קדשי הקדשים לא היה רק עשר אמות אורך וי' רוחב שהם ק' אמה ז"ש ועשו לי מקדש כדי שתהא חציצה בינם לבין אור גדול שלא יוכלו להביט במראה כבוד י"י כאש אוכלת ובזה תהיה השכינה מצמצמת בין שני בדי ארון ז"ש ושכנתי בתוכם כי זולת זה אין יכולת בידם שתהיה השכינה שרויה בניהם וכמ"ש (ויקרא כו) ונתתי משכני בתוככם מטעם שלא תגעל נפשי אתכם כי אין אני והוא יכולין לדור עם נחש בכפיפה ז"ש אח"כ ככל אשר אני מראה אותך דייקא שהוא קומת אד"הר שהעמידו על ק' אמה ועתה אי' על משה (תהלים סח) עלית למרו' שבית שבי לקחת מתנו' באדם קדמאה והוא נדמה לו גם כן תבנית המשכן ותבנית כל כליו ועשו לי מקדש סוד ד' אלפין שלא היה הם בגי' (שם לט) 'מ'ד'ת ימי מה היא ליודע סודו שהם ד' מוחין ד' פעמים אל"ף בגי' מק"דש. ושכנ"תי בגי' י"ב פעמים אדנ"י הם י"ב שערי ירושלים שמכוונים למטה נגד (שם קכב) ירושלים

הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו והיא סוד (משלי יב) שפ"ת אמת תכון לעד י"ב פעמים אדנ"י בגי' שפ"ת שהוא כמנין שכנ"תי בתוכם. ושכנתי בתוכם רמז על תוך מ' סתומה שהוא סוד (דברים כב) קן צפור סוד מ' של (ישעיה ט) לסרבה המשרה מ' סתומה. ונרמז בכאן סוד (בראשית לב) ויאמר יעקב כאשר ראם ראה מבע"ל אלא שראה (במדבר כג) מספר רובע ישראל שהם איומה כנדגלות עשוים ד' דגלים לד' רוחות העולם כמו מ' סתומה ויאמר מחנה אלקים ז"ה בגי' י"ב צירופים של אדני מנין שכנ"תי בתוכם עיקר קדושה בעולם באה עבור ישראל שהם התוך של אוכל כמ"ש (ירמיה ב) קודש ישראל לי"י והטעם לפי שהם (שם) ראשית תבואתה ולא כמו אומות העולם שהם קליפה וצריך לשבר הקליפה כדי שישאר אוכל בלי פסולת כמ"ש (בראשית מב) ויבואו בני ישראל בתו"ך הבאים שהם התו"ך וא"הע הם הקליפה לשבור אוכל שיהיה הצדיק אוכל בלי פסולת ז"ש ועשו לי מקדש ר"ל עיקר הקדושה הם עושים לי בעולם והטעם שהם קדושים אשר בארץ המה לז"א ושכנתי בתוכם לפי שהם תו"ך מן אוכל ראשית תבואתה ולא מוץ ותבן שהם פטורין מן המעשר ועשירי יהיה קודש חז"ל מנו י"ג דברים במשכן ובאמת הם ט"ו דברים עם אבני שוהם ואבני מילואים רא"ם תירץ ארגמן ותולעת שני שלשתן צמר הן חד ועניין י"ג דברים לקבל י"ג פעמים גן וג"פ משכן מקדש כי המשכן נדמה לגן בכל דבר ומנין ט"ו לפי שהמשכן הוא נישואין וזווג איש ואשה שם י"ה ביניהם ז"ש יא ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם לא אמר בתוכו רק על זווג איש ואשה קאי שכינה ביניהם כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה שם קדושה ז"ש ועשו לי מקדש ז"ש (שם) אף סוררים שכנו צחיחה (שם) לשכון י"ה אלקים סרו מהר מן הדרך וא' עשו לנו אלקים ועתה ניתוסף גם שם י"ה על שם אלקים (ישעיה כו) כי בי"ה י"י צור עולמים המשכן דמות עולמות. כשהגיע דוד למזמור פ"ד שהוא חושבן חנו"ך תיקן מזמור על המשכן כי (שמות לח) אלה פקידי המשכן משכן דא יתוקם משכנא דנער בההיא יומא שהוא חנוך גם (תהלים כב) אתה קדוש יושב תהלות ישראל סבא יעקב כשהיה בביתו של לבן תיקן תהלים אלא שיעקב תיקן קמ"ז מזמורים לקבל שנותיו (בראשית לא) ויוכח א'מ'ש א'רבעים מ'אה ש'בעה לקבל כ"ח סט"ן הכי הוי אבל דוד שהוא רזא ד"קן צפור תיקן ק"ן מזמורים וחלק לק"ן שכן בו דוד יושב בק"ן צפור ז"ס (שם כט) כי מלאו ימי שהיה אז בן פ"ד מנין חנו"ך ואבואה אליה אז הגיע זמן נישואין כי מתן תורה היא ארוסין ואוהל מועד הוא נישואין ז"ס (במדבר א) במדבר סיני באוהל מועד ומקשה בזוהר אי באוהל מועד מאי במדבר סיני אבל לדידי ניחא במדבר סיני היו אירוסין (דברים לג) תורה צוה לנו משה אל תאמר מורשה אלא מאורסה ז"ש (תהלים פד) מה ידידות משכנותיך במדרש יבא ידיד ויבנה

ידיד בחלקו של ידיד הענין קודם זה היה (שמות יט) משה עלה אל האלקים וקיבל שם מתנות כמ"ש (תהלים סח) עלית למרו' וגו' לקחת מתנו' ועתה אף סוררים סרו מהר מן הדרך ועשו העגל גרמו למשכן י"ה אלקים בארץ והרויחו בזה שהקב"ה ירד על הארץ ז"ש יבא ידיד ר"ל שהקב"ה יבא עליהם על הארץ הענין העולם מיתוקם על תרין ידין בסוד (שמות יז) כי י"ד על כס י"ה י"ד עתים לטובה י"ד לרעה בימי שלמה היה סיהרא באשלמותה ז"ס אורך יריעה האחת עשרים ושמנה אמה סוד כ"ח עתים של לבנה הן הן אותיות של פסוק ראשון של מעשה בראשית וכמו שבמעשה בראשית ז' תיבין כן ז' ימי מילואים למשכן כמו שהמאמרות היו ה' מול ה' כמ"ש (בראשית ב) אלה תולדות ש"ו בה' בראם כן ה' יריעות בחוברת א' וכן ה' יריעות במחברת השנית וכן י' דברות ה' מול ה' נבוב לוח"ות וכן ז' תיבין בפסוק א' של י' דברות ובהן כ"ח אותיות ג"כ שהוא סוד יחו"ד ג"כ בגי' כ"ח ועתה יגדל נא כ"ח אד'ני שהם סוד אדנ"י המשכן את המשכן תעשה עשר עשר יריעות א' לא':

ועשית את המשכן. בר"ת נרמז (שם לז) וימצאהו איש תע"ה ת"רדימה ע"ל ה"אדם שהם מלכיות למשכן על עונותיהם של ישראל מדה אחת לכל היריעות כי באמת כל י' יריעות מורין על מדת מלכות שהיא שכינה כלולה מעשר ולעולם (סוכה ד) לא ירדה פחות מעשרה ז"ש מדה אחת היריעות שהיא כלולה מכולם נרמז במזמור זה סוד כבוד י"י מלא המשכן כשממלאים מם שיקוף נון הרי סוד כיו"ר שהוא סוד רל"ו בגימטריא (שמות לח) א"לה פ"קודי ה"משכן נעלם של משכ"ן וחשבון שלו הוא מנין א"לה פקוד"י שהוא ר"לו דאי' בפרקי היכלות של ר' ישמעאל היודע סוד שיעור יוצר בראשית מובטח לו שהוא בן עוה"ב ואני ועקיבא ערבין בדבר וכמו כשהיו נכנסין למשכן הוצרך להיות בחוץ כיור לרחצה כן כשהנשמה עולה למעלה מרחיצין אותה בנהר דינור גם נעלם משכ"ן הוא ד' פעמים חומ"ה כי ד' חומות מקיפים קודם שנכנסין למשכן העליון הן הן ד' נהרות המקיפים ובס' הפליאה קורא אותן חומות ברקים חומות לפידים חומות שלהבת חומות להוטים וסימן (תהלים לד) ל"כו ב'נים ש'מעו ל'י יראת י"י אלמדכם וכמו שד' חומות של אש מקיפים כן ד' חומות של מים רזא דמלה והמים להם חומ"ה מימינם ומשמאלם ואלו ד' מיני מים לדעתי הראו ליחזקאל כשאיש בא (יחזקאל מז) וקו המידה בידו וימד אלף ויעבירני מ"י אפסים וימד אלף ויעבירני מ"י ברכים וימד אלף ויעבירני מ"י מתנים וימד אלף ויעבירני מ"י נחל אשר לא אוכל לעבור והמים מ"י שתו. ז"ס (תהלים פד) מ"ה י"דידות מ"שכנותיך ר"ת מי"ם וע"ז (חגיגה טז) אמר ר"ע לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור ואלו ד' מיני מים לקבל ד' אתוון קדישין ז"ש מה ידידות משכנותיך ר"ת מים הם

רזא דשמא קדישא ז"ש (תהלים פד) י"י צבאות שכל אות הוא צבא דיליה לעילא וכמו שבקדושה ארבע מיני מים כן לעמת זה איכא שיש טמא מדקאמר ר' עקיבא כשתגיעו לאבני שיש טהור מכלל דאיכא טמא (ישעיה יג) ש"עירים י"רקדו ש"ם (שם כד) ש"איה י"וכת ש"ער הן הן מים אחרונים חובה באתר דחובה אינון שריין ידי אסחא אנא לגבי חד מנא לסיטרא חורנא דלית ביה ממשא ומרומז בראשי אתוון מאן אינון. סימן ממז"ר מ"ים מ"רים מ"ארריים ז"רים ר"עים. מה ידידות משכנותיך שמתחלה נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות בית אלקינו שמשה הוצרך להעלות למעלה ועתה יותר טוב שיבא ידיד למטה שהקב"ה ירד שכינתו לארץ. ז"ש מה ידידות (תהלים לא) מה רב טובך שמתחילה עלה משה בתוך הענן ויכסהו ז"ש (שם) אשר צפנת ליראיך מתחילה קודם שעשו העגל עלה אלי ההרה ועתה (שם) פעלת לחוסים בך המשכן הוא נגד בני אדם ז"ש (שם סח) עלית למרום שבית שבי ואתה לקחת מתנות באדם למטה אצל בני אדם והנה מתחלה לא היה שום תועלת לבני אדם אבל עתה (שם פד) גם צפור מצאה בית:

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ה' תיבין בהאי קרא כי (בראשית ב) תולדות שמים וארץ בה' בראם ושקולה מלאכת המשכן במעשה שמים וארץ ויודע היה בצלאל אותיות שבהם נבראו שמים וארץ ז"ש ככל אשר אני מראה אותך דייקא כמו שהאדם יש לו ה' חושים פנימים ה' חושים גשמיים וכן הגוף נחלק לה' חלקים גם ה' שמות לנשמה כן הוא תבנית המשכן ותבנית כל כליו ה' חלקים ארון יא שולחן מנורה מזבח הזהב מזבח הנחושת הרי ה' כלים וכן תבנית המשכן בעצמו שהיה עשר יריעות נגד י' מאמרות ונגד י' דברות ובכל יריעה ה' בחוברת א' הרי ה' מול ה' לקיים קרא תולדות ש"ו בה' בראם:

במדרש משל לבת מלך יחידה וכו' לפרוש ממנה אי אפשר וכו' עשו לי קיטון א' בכל מקום. ענין משל לבת מלך בא לתרץ שמתחלה מקורה זו הפרשה א' (שמות כד) עלה אלי ההרה ואתנה לך שם תורה ומצות ועתה ירד הקב"ה למטה וכי היו עתה יותר טובים שירדה שכינה למטה לקבוע לה דירה וכמ"ש במדרש חתן קודם שנשא הולך לבית אביה ואח"כ לאחר נישואין אביה הולך אל בית בתו ז"ש (דברים לג) תורה צוה לנו משה מורשה אל תקרי מורשה אלא מאורסה ר"ל שמתחלה שצוה לנו משה ועלה אל אלקים לקבל תורה לא היתה רק אירוסין ולא נשואין לכן הוצרך משה לעלות למרום כי מי חוזר אחר מי בעל אבידה יחזיר אחר אבידתו ולפי שהתורה בת זוג שלנו לכן הוצרך לעלות לרמתה אחריה וז"ש המלאכים (בשבת) מה לילוד אשה בינינו שעלה למרום והשיב הקב"ה לקבל תורה בא שהיא בת זוג שלו לכן הוצרך לחזור אחר אבידתו לעלות למרום אבל אח"כ במשכן נעשו נשואין ז"ש הקב"ה עתה בזו הפרשה ויקחו לי תרומה כתב

בעל הטורים תורה מ' זה היו לקידושין שאמר הרי את מקודשת לי ידים מוכיחים אבל עתה הם נשואין לכן ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם הוצרך אני לשכון למטה בתוכם ז"ש ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ר"ל כמו שעד היום היית אתה למעלה והוצרכתי ליתן לך מתנות כדרך האב נותן לחתן מתנות בשעה שהחתן בא לכלתו אותן מתנות ממש כתבנית הזה לאחר נישואין צריך החתן ליתן מתנות לחמיו כשבא האב לדרוש בשלום בתו כלה שהוא שלימה בבית חמיה ז"ש ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן כמו שאני הראתי לך בהר תבנית המשכן וכליו מקודם לזה שהיית ארוסה כן אתה עתה לאחר נישואין וכן תעשה להראות למלך את יופי בתו ושלום שלה לכן התחיל מיד ועשו לי ארון עצי שיטים מאחר שכל הכבוד הזה הוא על שלום בתו שהיא התורה ובשבילה הרעש הגדול הזה שהמלך וסנקליטין שלא יבואו לכן התחיל בארון תחילה. והנה ענין קיטון שצוה המלך לבנות לבתו להיות אצלה דרשו רז"ל מזה שאמר ושכנתי בתוכם ולא אמר בתוכו אבל קאי על קיטון זה בכל מקום שהם יעשו לי מקדש ד' אמות של הלכה שם אשכון בתוכם כי לפרוש ממנה איני יכול וזה נרמז ג"כ בס' סתומה שבתוכ"ם שהיא מרובעת כי בתוך מרובע של ארבע אמות שם השכינה שורה כמ"ש יעקב (בראשית לב) כאשר ראם סתומה על ארבע אמות של הלכה מחנה אלקים ז"ה (קהלת יב) כי ז"ה כל האדם או יאמר על שני בדי הארון מבין שני הכרובים שהיה על הארון יצא הקול ושם צמצם שכינתו ז"ש ועשו לי מקדש אבלעיקר צמצום שכינה ושכנתי בתוכם על שני כרובים אלו ז"ש בתוכם בתוך שני כרובים אלו ונרמזו אלו שני כרובים בס' סתומה של בתוכם בתוך מ' באי"ק בכ"ר מ' רבתי היא ת"ר בגימטריא מטטרו"ן וסנדלפו"ן שהם מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדין שהכרובים היו עומדין בנס כרוב א' מקצה מזה וכרוב א' מקצה מזה שנ"י כרובי"ם בגימטריא אברה"ם יצח"ק יעק"ב שהן הן ג' גווני המרכבה:

במדרש (שיר ב) דודי לי ואני לו קחשיב ג' דרגין שהקב"ה נדמה לאב ואני לבן הוא לי לרועה ואני לצאן הוא לשומר ואני לכרם ובמ' זה ברבה א' להיפך הקב"ה נדמה מתחילה לרועה ואח"כ לשומר ואח"כ לאב לפי שמקודם שחטאו משה עלה למרום וקא חשיב מלמטה למעלה. והנה ג' תרומות אלו ג' דרגין אינון תרומה תרומתי התרומה כל אחד חשוב מחבירו תרומתי יותר חשוב מן תרומה התרומה בה' ידוע יותר חשוב מן תרומתי ז"ש ועשו לי מקדש בזה ושכנתי בתוכם בתוך ג' דרגין אלו ככל אשר אני מראה אותך ר"ל מתחילה קודם שחטאו היו המדריגות נרמזין במלת 'א"ש'ר דהיינו א"ב ש'ומר ר'ועה והיו מלמעלן למטן כן עתה יהיה המדריגות הפוכן או מתחילה הוצרך הקב"ה להתחיל עמנו

ועתה מחוייבין אנו להתחיל בתשובה עם הקב"ה ז"ש ועשו לי מקדש ר"ל עתה לא יהיה כבראשונה שאנכי (תהלים פא) יי אלקיך המעלך מארץ מצרים הוצרך להתחיל עמהם עתה הרחב פיך שיתחילו הם ואח"כ ואמלאהו ז"ש אח"כ שכנתי בתוכם ככל אשר אני מראה אותך עד היום הזה הוצרכתי אני להראות לך ולהתחיל עמך אבל עתה כן תעשו אתם מחוייבין לעשות ולהתחיל עמי ז"ש ועשו ארון עצי שיטים בתורה צריך להתחיל שהיא המדרכת את אדם בדרך זו ילך (שמות יח) את הדרך אשר ילכו ואת המעשה אשר יעשון כי לא עם הארץ חסיד ופשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה שאינו יודע באיזה דרך ילך: במדרש התורה היתה שלי שנאמר (שם יג) למען תהיה תורת י"י בפיך ונתתיה לכם המשפט היה שלי שנאמר (דברים א) כי המשפט לאלקים הוא נטלתם אותם קחו אותי ג' פרשיות בזו אחר זו פ' יתרו ניתנו עשרת הדברות ואח"כ פרשה משפטים ואח"כ פ' תרומה וסי' (תהלים פה) אמ"ת מארץ תצמח י' דברות התחלתן א'נכי מ'שפטים ת'רומה הן הן ג' עמודים וג' כתרים כתר תורה כתר מלכות (משלי כט) מלך במשפט יעמיד ארץ גם בכאן בפרשה משכן כתר כהונה עבודה ג' זרים ג' כלים כל אחד משונה מחבירו בארון אמות שבורות בשלחן קצת שבורות קצת שלימים במזבח כולם שלימות: חסלת פרשת שמות

ויקרא

ויקרא אל משה על ענין אלף זעירא:

אופן הו' בזוהר פ' בשלח לאחר עשיית העגל נסתלקו המאורות ממשה ולא נשארו אצלו רק אלף זיוין ע"ד רמז משה א' (דברים א) יוסף עליכם ככם אלף פעמים זו היא משלי וע"ז והי' פי' הפסוק ויקר אל משה ומה הוא היקר אלף ר"ל אלף זיוין שנתמעטו מכל האורות ולא נשארו רק אלף זיוין שהוא אלף זעירא:

האופן הז' ידוע מ"ש בספר יצירה שג' אימות הם אמ"ש שהם א"ש מ"ים א"ויר ולשלשתן זכה משה בתחילת הבריאה (שמות ב) מן המי"ם משיתיהו ואחר כך בסנה בלבת אש היא שין של אמש ועלה באוהל מועד שזכה לאלף של אמש שהוא סוד רוח שנתבטל הנבואה באותו יום מן א"ה יהיה פירוש הפסוק ויקר אל משה ומה הוא היקר רמז באות אלף שזכה לנבואה שסוד הרוח נברא באלף וחוזר ומפרש מה ענין אות אלף וידבר ה' אליו שהדיבור של נבואה היה אליו ביחוד ביום שהוקם המשכן ונתמעט מן האומות וכן נרמז באלף זעירא כשתסלק אות א' נשתיירו ויקר ליתן ב' טעמים למה לא נתבטל

הנבואה מבלעם הטעם הא' שבשביל יקר של משה הטעם הב' מאוהל מועד אבל בלעם היתה נבואתו מתחלה קודם הקמת המשכן:

האופן הח' בסנהדרין (ד' ל"ח) אמר ר' יהודה א"ר מאיר מאי דכתיב (תהלים קלט) ולי מה יקרו רעיך אל מלמד שהראה הקב"ה למש"ר דורות של רע שדרשו במדרש על פסוק הן (איוב כח) כל יקר ראתה עינו של ר"ע יותר ממה שראה משרע"ה והטעם שנרמז במילת יקר סוד תפילין (מגילה טז) שנקראים יקר ור"ע זכה לכל יקר דהיינו שם של שדי בכלל אבל משה לא זכה רק לאלף זעירא שהוא סוד אות אחוריים יהיה פי' הפסוק שזכה משה לראות נשמתו של ר"ע וכן אלף זעירא בגימ' ר"ע שהראה לו הקב"ה לסוף י"ח שורות וחלש דעתו עד ששמע כך הלכה למשה מסיני אז נחה דעתו וטעם י"ח שורות חוזר הפסוק ופי' וידבר ה' אליו ביחוד כך הלכה מסיני לסוף י"ח שורות מאוהל מועד דבר זה זכה מי"ח פעמים כאשר צוה ה' את משה בפ' פקודי במלאכת המשכן מן אותו י"ח פעמים זכה לי"ח שורות שנחה דעתו וזכה ליקר בימי ר"ע:

האופן הט' כששכח משה הווים לא זכרן עד שבא אליו נשמתו של ר"ע וטעם הדבר לפי שר"ע מסוד תורה שבע"פ שהם ו' סדרים ר"ע הוא דדרש ווין לכן (נדרים נ) מן שית מילין איעתר ר"ע ז"ס (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי ר"ל אדם אחד זה ר"ע שיצא נשמתו באחד מאלף מצאתי כשמצא את האלף הם ווים לעמודים הוצרך לבא אליו ר"ע שיצא נשמתו בא' ולפ"ז יהיה פי' הפסוק אלף זעירא רומז על אות האלף שחשדו ישראל למשה עד שבא אליו נשמתו של ר"ע ז"ש ויקר אל משה ר"ע (תהלים קלט) ולי מה יקרו רעיך אל שבא באותו פרק אל משה ובזה זכה לאלף שעשה ווים לעמודים וטעם הדבר שהוצרך לבא אליו אז ר"ע לז"א וידבר ה' אליו מאוהל מועד מסוד תורה שבע"פ לאמר שמשם נצטוו ישראל להוראה כולהו אליבא דר"ע דתלמידייהו הוי:

האופן הי' חשדוה ישראל למשה ב' דברים א' על חשבון הווים הב' (שמות לג) והביטו אחרי משה מלמד שחשדוהו באשת איש ועל שניהם הביטו אחר משה ועז"א (קהלת ז) אדם א' מאלף מצאתי האדם א' זה משה מאלף מצאתי שעשה מהם ווים לעמודים מה שחשדתם באשת איש (שם) ואשה בכל אלה לא מצאתי כמ"ש ויקר אל משה מה הוא היקר אלף זעירא דהיינו שמצא את האלף ועל השנית מלמד שחשדוהו באשת איש לזה אמר וידבר ה' מאוהל מועד וכתיב (דברים כג) ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך ואתה זכה אדרבה ליקח את האוהל ז"ש עד בואו האוהלה שאז נתבטלו שניהם:

האופן הי"א (בסנהדרין דף ט) א"הר בלשון ארמי סופר שנאמר (תהלים קלט) לי מ"ה י"קרו ר"עיך א"ל ר"ת למפרע ארמ"י לשון תרגום כדאיתא בפ"ק (דמגילה דף ט) א"ר

נחמן בר יצחק תרגום שכתבו מקרא (אסתר א) וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן יקר זה תרגום הענין ארמי הוא קליפת נגה שגרם בחטאו שנכנסו רובו בטומא' וקודם חטא העגל נטהרו ובהקמת המשכן נתקנו קליפת נגה ונכנסו בקדושה ולכן אלף זעירא כשתסלק אות א' נשתייר ויקר אל משה לקיים קרא מה יקרו רעיך וסיפר בלשון ארמי מה יקרו רעיך אל ר"ת ארמי וכן (בראשית מט) מ"שם ר"ועה א"בן י"שראל ר"ת ארמ"י וכן קליפת נגה היא קליפה א' זעירא נהורא דקיק שממנו היתה יניקת בלעם בזוהר יתרו דאתמר גביה (במדבר כג) ויקר אלהים אל בלעם נמצא במלת ויקרא נרמזין בי' תרין סטרין נבואת משה לשון שמלאכי השרת משתמשין ביה גם נבואות בלעם ויקר עם נהורא דקיק שהיא א' זעירא:

האופן הי"ב בשעת קבלת התורה (משלי כא) עיר גבורים עלה חכם שהיה ברזא דדכורא ובעגל פגמו בדרגא דמשה תש כוחו כנקיבה אח"כ בהקמת המשכן חזר משה לרזא דא' שהיא חדא דכורא והוא סוד (שמות לה) ויבואו האנשים על הנשים סיטרא דרחמי גבר על סיטרא דדינא ופי' הפסוק ויקר אל משה מה היא היקר אות א' שהוא דרגא דיוסף בזוהר מקץ (בראשית מב) שנים עשר אחים אנחנו בא' זה נרמז וידבר ה' אליו מאוהל מועד לאמר א"הל מ"ועד בגימ' יוס"ף וז"ש אדם כי יקריב מכם יוסף נקרא אדם ברבה פ' בשלח:

האופן הי"ג בסודי רזא אות א' היא סוד סוף תוך ראש כזה אות א' היא מן הגרון אחה"ע ל' היא מן מוצא דטלנת באמצע הפה פ' הוא מן בימ"ף שהוא בשפתים תחלת הפה ובאותו היום שהוקם המשכן תיקן משה (תהלים צא) יושב בסתר עליון ס'ת'ר דייקא שהיא ס"וף ת"וך ר"אש וזה פי' הפסוק ויקר אל משה ומה היא היקר אות אלף שזכה משה באותו היום לג' קטרין סוף תוך ראש הנרמזים במלת אלף ז"ש וידבר ה' אליו שכן ג"כ שם של ה' התחלתו בסוף המספר שהיא י' ונרמז ג"כ בו סוף תוך ראם כדאיתא בסודי רזא בארוכה ששם של הויה נרמז בו סוף תוך ראש:

האופן הי"ד ע"פ הזוהר (קהלת יב) ביום שיזועו שומרי הבית והתעוותו אנשי חיל שביום החורבן נתנה י' מרגליתין שהם י' הרוגי מלכות ז"ש ויקר אל משה מה הוא היקר א' זעירא שהיא בגי' ר"ע שיצא נשמתו בא' והטעם שהראה באותו יום נשמתו של ר"ע מאוהל מועד על עסקי אוהל מועד דזמין להתמשכן ובאותו יום נמסרו ר"ע וחביריו וכן צורת א' הוא י' קרי בי' ויקר י' שהראה הקדוש ברוך הוא היקר של י' מרגליתין ז"ש אוה"ל מוע"ד בגי' יוס"ף כדברי ר"ש בבראשית שי' הרוגים לא היו בני יעקב רק י' בנים של יוסף שיצאו מן י' אצבעותיו ז"ס (בראשית מט) ויפוזו זרועי ידיו מידי אבי"ר יעק"ב בהיפוך

אתוון ר"ע משם רועה אבן ישראל וכן אתמר (שמות כא) וגונב איש ומכרו ונמצא בידו דייקא ויפוזו זרועי ידיו ז"ס (יומא יא) טובן צפרנן של ראשונים מכריסן של אחרונים ר"ל אותן ניצוצות שיצא מצפורני של יוסף הם יותר טובים מן אחרונים שיצא בדרך כל הארץ מבטן אמו:

האופן הט"ו איתא בסודי רזי י' כנוין יש להקב"ה (ישעיה נט) וכובע ישועה בראשו הרי ראש עין ה' אף ה' פני ה' יד ה' לב ה' מעי המו ותחת רגליו אוזן ה' פי ה' ובסודי רזא קחשיב שפה ולא קחשיב אף מוצא שפתיו לא אשכח ואני אומר היינו פה והוי ליה לחשוב ג"כ אצבע אלהים ונמצא שיש י"ב כנוין כמו שיש י"ב כנוין לשמים וארץ לדעתי (קהלת ז) זה לעומת זה עשה אלקים אתה הוא אלקינו בשמים ובארץ שיש לאלקינו כנוים שבהם מתלבש הקב"ה כמו שיש לשמים וארץ ושיעור קומה נחלקו לי"ב ז"ה שמי ז"ה דייקא ולפי סודי רזא דקחשיב י' כנוים הם י' לבושין שלבש הקב"ה ולפי"ז יהי' פי' הפסוק ויקר אל משה תרגום של כבוד הוא יקר (שבת קיג) ר' יוחנן קרא למאנא מכבדותא וז"ס כבוד ה' מלא את המשכן כשתמלא אותיות שם בן ד' הם י' וז"נ במילת **א** על אותיות הוי"ה שהם כבוד ה' דמתרגמינן יקרא דה' לבושא דיקר וכן רוחב המשכן היה י' ואותו היקר שהם לבושין וכנוין דקב"ה הראה למשה ככל אשר אני מראה אותך אותך דייקא שמשה היה י' אמין את תבנית המשכן שהיה ג"כ י' אמות וז"נ באלף זעירא שהיא צורות יוד אותו היקר היה ג"כ אל משה וכן וידבר ה' אליו הדיבור היה למעלה מי' ארון ט' וכפורת י' שמעולם לא ירדה שכינה למטה מי' וכן מאוהל מועד שהיה גם כן י' ז"ש מאוהל מועד לאמר:

האופן הט"ז איתא במדרש (משלי כ) יש זהב ורב פנינים שהנשיאים התנדבו למשכן והיתה נפשו של משה עגומה שלא התנדב והשיב לו הקב"ה לגדולה מזאת אתה מתוקן שיהיה אצלך הדיבור וז"ש (שם) וכלי יקר שפתי דעת המד' הזה נדרש גם כן טעם על אלף זעירא נסתלק אות אלף כאלו אינו ויהיה פי' הפסוק ויקר אל משה שנתן הקב"ה למשה כלי יקר יותר מצ"ג כלים שעשו הנשיאים ומהו היקר וידבר ה' אליו שהיה הדיבור אצלו וזה חביב יותר ממה שהתנדבו הנשיאים ומזה הטעם מאוהל מועד לאמר האמירה היה יותר טוב ממה שהתנדבו מאוהל מועד בעצמו וטעם אלף זעירא הוא סוד הדעת של זעיר שנקרא זעיר וזה היה כלי יקר שפתי דעת:

האופן הי"ז ככל אשר אני מראה אות"ך דייקא שמשה בעצמו היה לבוש תבנית המשכן שזכה לסוד הדעת ולכן זכה ללחת העד"ת חסר ו' שהוא בהיפך אתוון דעת וכן ג"כ תבנית המשכן בזה אופן מ"ח קרשים היה במשכן וכל קרש היה י' אמות הרי י"פ מ"ח הרי ת"פ

ומשה שזכה לסוד הדע"ת שהיא חשבון ת"פ חסר א' יהיה פי' הפסוק ויקר אל משה לבושא דיקר נתן הקב"ה למשה שהוא סוד הדעת א' זעירא שמורה שהוא חסר א' וידבר ה' אליו שהוא סוד הדעת אספקלריא המאירה וז"ש מאוהל מועד היה ג"כ זה החשבון רק שמשה היה חסר א' וזהו אלף זעירא אלף זעירא היה לבושא יקר של משה משיעור קומה של משה. וטעם מספר ת"פ שהיה במשכן לפי שבשעת עשיית עגל (משלי ה) רגליה יורדות מות ת"פ מחנות של לילית הוצרכו לתקן בת"פ אמות של משכן ולכן נצטוו לבנות המקדש ת"פ שנה (מלכים א ד) מיציאת מצרים ויביאו המשכן אל משה ודרשו (משלי לא) רבות בנות על מ"ח קרשים שהיה במשכן כמנין חי"ל (שם) ואת עלית על כלנה זה משה וסוד הדעת עלית, דייקא דהכי סליק בחושבנא רק שהוא חסר א' וזה אל"ף זעירא:

האופן י"ט כתבתי לעיל פ' פקודי שממשכן עד מקדש היו שנים כמנין ת"פ חסר א' וכן ג"כ ממקדש ראשון עד מקדש שני ג"כ ת"פ שנה וכן ג"כ משכן העדת בהיפוך אתוון הדעת ז"ש (שמות לח) אלה פקודי המשכן משכן העד"ת ת"פ אשר פוקד על פי משה וכן ג"כ תיבת מעשה בראשית עד ארץ ושמים הם ת"פ כמנין שנים מיציאת מצרים ועד בנין המקדש שאז אתמר (מלכים א ז) ותשלם כל המלאכה לא אמר ותכל כי בשעת המקדש נשלמו מלאכת שמים וארץ ללמדך ששקולה מלאכת המשכן כשמים וארץ לכן אמראלה פקודי אלה תולדות השמים ויקר"א א"ל מש"ה ס"ת אל"ה שקולה מלאכת המשכן כשמים וארץ אבל א' זעירא ר"ל חסר א' שבמעשה שמים וארץ ת"פ תיבות בכאן תע"ט חסר א' לכן א' זעירא:

האופן הכ' הראה הקב"ה למשה עולם הבריאה דתמן א"ל שד"י שהוא בגי' מש"ה באידרא נשא תמן אלף עלמין ז"ס (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי משה היה אחד שזכה לבינה דתמן אלף עלמין אימא עלאה מקננא בכורסיא (שיר ג) בעטרה שעטרה לו אמו ו"יקר א"ל מ"שה ר"ת אמ"ו לכן ויקר אל משה ומה היקר א' שהוא (שם ד) אלף המגן וענין אלף עלמין אלו הם מלוי אל"ף למ"ד שי"ן דל"ת יו"ד בגימ' אל"ף חסר א' לכן א' זעירא רומזת שאלף עלמין דבריאה הם סוד א"ל שד"י שהוא בגימ' מש"ה אבל בשם זה במלוי אלף חסר א' לכן א' זעירא והנה בזה היום תיקן משה (תהלים צא)יוש"ב בסת"ר עליו"ן בסת"ר בגי' אכתריא"ל שהוא שר הבריאה כנגד זה ויקרא אל משה דרגא חדא וידבר ה' אליו כנגד יצירה מאוהל מועד כנגד עשייה דתמן מטרוניתא אבל ה' הוא זעיר דמקנן ביצירה:

האופן כ"א (משלי כט) גאות אדם תשפילנה קאי על אלף (ד"ה א א) אדם שת אנוש שהוא גדולה באתוון רברבין וזה גרם לו הגאוה שאדם (תהלים מט) ביקר בל ילין ולא לן כבודו עמו ותשפילנו אבל (משלי כט) שפל רוח זה משה שהיה (במדבר יב) עניו מאוד מכל אדם לכן א' זעירא שהקטין את עצמו (משלי כט) יתמוך כבוד (שמות מ) וכבוד ה' מלא את המשכן ונשאר משה באותו יקר ולן כבודו עמו ותיקן באותו פרק (תהלים צא) בצל שדי, יתלונן וזכה לעולם הבריאה דתמן כסא הכבוד ז"ש יתמוך כבוד שזכה לכסא הכבוד גם ברמז במלת שפל רוח על אות א' זעירא כי אבא בס' יצירה בא' של אמ"ש בו נברא הרוח שהוא רומז לאויר וז"ש ושפל רות ר"ל א' זעירא שבו נברא הרוח זה גרם לו הכבוד וגבי אד"הר כתיב (בראשית ג) וישמע את קול ה' אלקים מתהלך בגן לרוח היום רו"ח דייקא שרמז לאות א' שבו נברא הרוח דהוה מסתכל בזיהרא דחכמתא עלאה שהיא רזא דא' בסוד (איוב לג) ואלפך חכמה ואח"כ (משלי יו) איש תהפוכות ישלח מדון וזה גרם לו (שם) נרגן מפריד א' ויגרש מכבודו אבל במשה יתמוך כבוד וידבר ה' אליו דייקא מאוהל מועד הכניסו לפני ולפנים ולא כמו אד"הר שמשנה (איוב יד) פניו ותשלחהו מחוץ לג"ע ז"ש אדם כי יקריב:

האופן כ"ב בא לרמוז בכאן (שם ג) יקרה היא מפנינים שהתורה היא יותר חשובה מכה"ג שנכנס לפני ולפנים ז"ש (שם כ) יש זהב ורב. פנינים וכלי יקר שפתי דעת ר"ל הנשיאים הביאו זהב אבל התורה היא רב מכה"ג שנכנס לפני ולפנים (תהלים מה) ממשבצות זהב לבושה נמצא שגם יש זהב קאי על כה"ג אבל התורה היא כלי יקר יותר תשובה שהיא שפתי דעת לזה א' זעירא רומזת על התורה מלשון אאלפך חכמה ופי' ויקר אל משה שנתן הקב"ה למשה מה היא היקר היא אל"ף הלימוד שהוא לומד כתר תורה ז"ש וידבר ה' אליו ואח"כ מפרש מאוהל מועד לאמר האמירה יותר חשובה מאוהל מועד מכהן גדול הנכנס לפני ולפנים מאוהל מועד כי יקרה היא מפנינים:

האופן כ"ג ע"פ הגמרא סוכה (ד"ה) מעולם לא עלה משה למעלה מעשרה ולא ירדה שכינה למטה מי' לכן א' זעירא שהוא צורת י' ושיעור הפסוק ויקר אל משה הנבואה עלה אל אלהים בא' זעירא צורת י' שלא עלה למעלה מי' וכן וידבר ה' אליו מאוהל מועד שלא ירדה שכינה למטה מי' וצורת י' קאי על שנים על משה למעלה ועל שכינה למטה:

האופן כ"ד איתא במדרש עשרה דברים יקרים ברא הקב"ה בעולמו עיין בזו הפרשה לכן א' זעירא שהוא צורת י' מורה ע"ז המדרש ויקר י' שי' דברים יקרים הם בעולם וטעם זה המספר וידבר ה' אליו מאוהל מועד שכן אוהל היה ג"כ חשבון י' עשר אמות אורך הקרש שהם סוד י' ספירות שהם בעולם שהם בסוד עצמיות סוד כלים ומלת יקר הוא בלשון

ארמי התרגום של כבוד שהוא לבוש נמצא י' יקרים הם י' לבושין ולכן אמר אח"כ אדם כי יקריב שכן ג"כ שיעור קומת אדם שמכנה בפסוק י' כנויים להקב"ה שהם י' לבושים:
האופן כ"ה איתא בסודי רזא שסוד חשמ"ל היא בגי' אבנ"י יקר"ה וכן מלבו"ש והנה לזה אמר א' זעירא רמז שזכה משה בכאן לסוד חשמ"ל ויקר אל משה שהוא חשמ"ל וכן א"ל מש"ה עם א' של ויקרא בני' חשמ"ל חסר א' לכן א' זעירא שרומזת בכאן נרמז חשמ"ל שהוא יקר שיש לו שע"ח נהורין רק א' זעירא א' חסר:
האופן כ"ו נרמז בכאן סוד (שיר ה) באתי לגני אחותי כלה כדאיתא בזוהר פנחס על פסוק (תהלים קלב) כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו ולויך מיבעי לי' אלא ששינה הקב"ה לפי שהחתן בא אל הכלה וז"ש ויקר אל משה שעשה הקב"ה כבוד למשה א' זעירא הוא סוד כלה ויקר הוא (שם לו) מה יקר חסדיך הא' זעירא תצרף א"ל מ"שה בגי' (שיר ה) אכל"ו רעי"ם שכתב בזוהר בזה הפ' ע"פ באתי לגני אחותי וגו' והם תרין רעים דלא מתפרשין שהם סוד י"ה שזכה מאוהל מועד שהיה בו ט"ו דברים ובזה זכה לב' אחוון אלו:
האופן כ"ז הראה הקב"ה למשה שכר של צדיקים לעו"הב והוא (משלי ח) להנחיל אוהבי יש לכן אמר על עו"הז (שם כ) יש זהב ורב פנינים אבל על עו"הב (תהלים יט) נחמדים מזהב ומפז רב כלי יקר שהוא השכר של צדיקים יק"ר בגי'ש"י שכל צדיק נוחל ש"י עולמות ומה הוא השכר (שם קטז) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו אותן הש"י עולמות הן הן מן שפתי דעת שלמד בזה העולם ז"ש (משלי ח) ואוצרותיהם אמלא אוצרותיהם דייקא עטרותיהם בראשיהם ר"ל מן אותן החידושים נעשים מהם עטרות כעטרות (שיר ג) שעטרה לו אמו ביום חתונתו היא הלולא רבא דצדיקייא ביום המיתה וזה פי' הפסוק ויקר אל משה שהראה הקב"ה למשה השכר של צדיקים ומה הוא היקר א' זעירא מן אותיות התורה שהם רל"א שערים רל"א אל"פי בי"תן וז"ס ישראל שהוא השכר כל י"ש רא"ל י"ש להם מן רל"א שערים ויעקב אמר (בראשית כח) אכן י"ש רמז על ש"י עולמות י"י במקו"ם הז"ה בגי' רל"א שמן רל"א שערים נעשה לבוש של צדיקים:
האופן כ"ח ידוע שמשה הוא כלול מן אלף דור (קהלת ז) אדם אחד זה משה מאלף מצאתי הוא כלול מאלף דור לכן (תהלים קה) דבר צוה לאלף דר חסר ו' כתיב לא'לף ד'ר בגי' מש"ה ועז"א ויקר אל משה מה הוא היקר א' זעירא רומזת על שהוא כלול מאלף לכן אמר משה (דברים א) יוסף עליכם ככם אלף זו משלי:
האופן כ"ט רמז על בת קול שיצאה ואמרה (שמות לח) ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים עשה ווים הנה עשה הקב"ה למשה שיצא בת קול באותו פרק ואמרה (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא ר"ל שרומז שזה המספר שהוא אלף תשע"ה הוא חשבון כ"ב

אותיות עם ה' כפולות ולכן אמר בכאן א' זעירא שרמז שאותו יקר בא לו מן חשבון א"ב של התורה לפי שהקטין משה את עצמו בחכמתו לכן זכה עם אותיות התורה שיצא בת קול וידבר ה' אליו מאוהל מועד שיצא הקול ואמר בכל ביתי נאמן הוא בכל ב"יתי דייקא שרמז על א"ב (משלי כד) בחכמה יבנה בית:

האופן ל' (שם כה) אל תתהדר לפני מלך שדרשו רז"ל על זה פסוק (שם) ובמקום גדולים אל תעמוד מלך הוא מטטרון שלקחו הקב"ה והמליכו על צבא מעלה ובמקום גדולים הם אדם ונח ואברהם במדרש ויקרא אל משה ואל אדם לא קרא אין גנאי למלך לדבר עם אריסו וידבר אליו ואל נח לא דיבר אין גנאי למלך לדבר עם קדורו ויקרא אל אברהם אין גנאי לדבר עם פונדקו ג' אלו מרומזים בא' זעירא (קהלת ז) אדם א' מאלף מצאתי א' רומזת על אד"הר שהוא א' לנבראים וצורת א' היא י' על נח שהיה בדור י' וגם על אברהם שהיה בדור ך' שהוא יו"ד מלא ונחלק לג' אותיות כמו שכתבתי לעיל י' עד נח ו' עד פלג ד' עד אברהם ולכן א' זעירא כי ג' אלו לא היה כ"כ גנאי אבל גבי משה ויקר אל משה שכבוד גדול נתכבד משה בקריאה ובדיבור זה לכן זעירא שהוצרך הקדוש ברוך הוא להקטין את עצמו (שמות יט) וירד ה' כדברי ההוא ינוקא:

האופן ל"א איתא בפרקי היכלות א"ר ישמעאל סח לי מטטרון שר הפנים משעה שלקחני הקב"ה והמליכני על כל צבא מעלה עשה לי מעיל הכבוד ולבוש גאוה וכתר מלכות על ראשי וקבע בו מ"ט אבני יקר וזוהר כאור גלגל החמה וכו' והנה לדעתי ג' אלו מרומזים במלת מ'ל'ך נוטריקון מ"עיל הכבוד לבוש גאוה כ"תר מלכות כי בשעה שהמליך אותו הקדוש ברוך הוא מלך הכבוד חלק לו כבוד בג' אלו שנרמזין במלת מל"ך ולפי שמשה הוא סוד מטטרון שר הפנים לכן לא זכה רק למ"ט שערי בינה לפי שבכתר מלכות של מטטרון שקבע הקב"ה על ראשו לא קבע הקב"ה רק מ"ט אבני היקר וזה נרמז בזה הפסוק ויקר אל משה שקבע הקב"ה אבני יקר ולכן א' זעירא שהיו חסרים מן נ' שערי בינה אחד רק מ"ט:

האופן ל"ב ע"ז הדרך צורת הא' היא י"ו למעלה י"ו למטה שהם סוד ל"ב נתיבות חכמה שזכה משה לל"ב נתיבות חכמה שבמלכות שהיא א' זעירא אבל קודם חטא העגל (שמות ג) לבת א"ש א' רבתי דהוי קאים בזיהרא דחכמתא עלאה וכן קודם מותו (דברים לג) אשריך ישראל א' רבתי (תהלים קד) תוסף רוחם יגועון אבל בכאן ל"ב נתיבות זעירא ז"ש וידבר ה' אליו מאוהל מועד דייקא שהיא מלכות שהיא חכמה של שלמה ולכן הוצרך לומר דזמין לאתמשכנא בחובייהו דישראל והשכינה תהיה עמנו בגלות וגם א' זעירא שנחלקה לל"ב רומזת לסוד נער שהוא כלול י' פעמים ל"ב בגי' נע"ר בגי' היציר"ה לפי

שהוא שר היצירה ז"ש וידבר ה' מאוהל מועד שמשם נצטוו ישראל להוראה שהם ו' סדרים שכן ו' סדרי"ם גם כן בגי' נע"ר דאיתוקם בהאי שעתא משכנא דהאי נער:

האופן ל"ג במדרש רבה בזו הפרשה שאר נביאים ראו מ"ט אספקלריאות אבל משה ראה באספקלריא אחת ולכן בזה הפסוק ט' תיבין לקבל ט' מראות של יחזקאל לכן א' זעירא שמורה ויקר שהיא הנבואה (שמואל א ג) ודבר ה' היה יקר בימים ההם אל משה בא' זעירא רק במראה אחת א' זעירא שהיא אוהל מועד ומסיים בקרא היא השכינה (שמות כה) ככל אשר אני מראה אותך דייקא (במדבר יב) במראה אליו אתודע:

האופן ל"ד איתא בסודי רזא שהתפלה עולה דרך ג' ענינים מתחילה דרך חשמ"ל ואח"כ בא מט"ט ומכנים אותו דרך הפרגוד וסימנו מפ"ח מט"ט פ"רגוד ח"שמל ושלשתן נקראו תלת דרגין ויקר זה חשמ"ל שהוא בגי' אבנ"י יקר"ה אל משה א זעירא הוא סוד מט"ט ואח"כ וידבר י"י אליו מאוהל מועד הוא סוד הפרגוד:

האופן ל"ה נרמז בזה הפסוק מה שאמרו בגמרא ופסחים ו) משה עומד בפסח ראשון ומזהיר על פסח שני פסח ראשון הוא לקבל אברהם פסח שני לקבל יוסף כי אלו השנים צריכים להיות יחד לפי שאברהם בגימטריא רמ"ח מ"ע ויוס"ף הצדי"ק בגימטריא שס"ה מצות לא תעשה שניהם יחד כי זה כל אדם רמ"ח איברים שס"ה גידין וביום הוקהמשכן שהוא בהיפך אתוון קומה שהוא שיעור קומה אמר ויקר אל משה:

לשבת הגדול

האופן ל"ו הנה גאולת מצרים היה על ידי נוקבא שירה חדשה אבל לע"ל תהיה הגאולה ע"י דכורא גאולה שלימה ע"ז אמר (שמות יב) ליל שמורים הוא לה' ר"ל עתה היתה ע"י ליל שהוא נוקבא אבל לעתיד לבא תהיה הגאולה ע"י דכורא הוא לה' ולפי שהגאולה היתה מן נוקבא לא היה יכולת לבטל השר של מעלה רק ירד שר של מצרים ונעשה שר של גיהנם והוא דומה אבל לע"ל יהיה הגאולה ע"י שם של הוי"ה אז יבוטל שר של גיהנם לגמרי שהוא מלאך המות כמ"ש (ישעיה כה) בלע המות לנצח והטעם שכשיהיה הגאולה לעתיד אז יבולע המות לגמרי לפי שמחה ה' אלהים שהוא שם מלא וכן הוא אומר (שמות יז) מחה אמחה זכר עמלק ר"ל מחה למעלה אמחה לפי שמלחמה לה' בעמלק ר"ל שם ה' שהוא מלא ולכן לא אמר (מיכה ז) כימי צאתך ממצרים אלא מארץ מצרים עיין באופן מ"א ולפי שגאולת מצרים היתה מתחילה גאולה בפסח שהוא כנגד מלכות ואח"כ בשבועות קבלו תורה הרי תחלה נוקבא ואח"כ דכורא מתחילה ה' ואח"כ ו' לכן שלטה עין הרע בלוחות ראשונות לכן לא קשרו הפסח רק בכרעי המטה עיין אופן מ"ג ע"ד יהיה פי' הפסוק ויקרא אל משה באלף זעירא לפי שהיתה הקריאה מסיטרא

דנוקבא לכן וידבר ה' אליו מעסקי הל מועד דזמין לאתמשכנא בחובייהו דישראל וא היה מסיטרא דדכורא לא אתחרב:

האופן ל"ז בפ"ק דברכות (ד' ה) שלשה דברים ביקש משה מהקב"ה ונתן לו ביקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו ביקש שלא תשרה שכינה על א"הע ונתן לו ביקש להודיע דרכיו ונתן לו ושלשתן בזה הפסוק ויקרא אל משה אלף זעירא קרי ביה ויקר ומה הוא היקר כמ"ש (תהלים קלט) ולי מה יקרו רעיך אל שהראה הקב"ה כל הצדיקים ודורו של ר"ע שהיה נתעצב במיתתו צדיק ורע לו שעליו אמר (שמות לג) הודיעני את דרכיך ואח"כ שתשרה שכינה על ישראל וידבר ה' אליו דייקא ולא לא"הע מאוהל מועד על עסקי אוהל מועד דזמין לאתמשכנא וכ"מ שגלו שכינה עמהם הרי שג' דברים אלו רמוזים בזה הפסוק

האופן ל"ח ברעיא מהימנא משפטים בג' דברים נתקשה משה ונרמזים בשם מש"ה מ"נורה ש"קלים ה"חודש והם סוד ג' יחודין שסימנם ית"ד שהכל תלוי בו י"סוד ת"פארת ד"עת מנורה הוא יחוד הדעת שקלים תפארת החודש הוא יחוד יסוד עם מלכות כנגד הדעת אמר ויקר אל משה (משלי כ) כלי יקר שפתי דעה כנגד תפארת וידבר ה' אליו כנגד יסוד אמר מאוהל מועד שהוא דרגיה דיוסף אוה"ל מוע"ד בגי' יוס"ף במלת ויקר נרמז שנתקשה בהם תרגום של קושי הוא יקר אל משה ג' אלו שנרמזים בשם משה לכן אלף זעירא שבג' אלו לא היה לו הבנה בלימודם:

האופן ל"ט בהאי קרא אשלים אתריה דמשה במרכבה כמ"ש בזוהר ויחי ע"פ (בראשית מט) ויקרא יעקב אל בניו דאשלים דוכתיה באותו קריאה וכתב האר"י ז"ל משכן סוד לאה מקדש רחל (במדבר ז) ל"הקים א"ת ה"משכן ר"ת לא"ה (שמות לח) אל"ה פקודי בהיפך אתוון לא"ה (שמות לג) משה יקח את האה"ל (תהלים צ) תפלה ל"משה א"יש האלהים ר"ת לא"ה וזה סוד שלקח יעקב את לאה קודם לרחל שכן המשכן קודם למקדש ובשעה שאמר לבן (בראשית כט) לא יעשה כן במקומינו מיכאל בא באותו פרק לטובותינו כי יעקב רצה ליכנס מיד אל א"י זה שאמר הבה את אשתי זו רחל כדי שיבנה ב"ה מיד בביאת הארץ אשת"י בגי' אר"ץ הקדוש"ה ואבואה אליה קל שבקלים לא אמר כן אבל קרי אל י"ה שכן נקראת ארץ המוריה שמורה על השם י"ה (תהלים קכב) ששם עלו שבטי י"ה עיין לעיל פ' ויצא ל"א כ"ן בגי' מיכא"ל מיכאל גרם לומר כן יעש"ה בגי' שכינ"ה שהיא רחל שמיכאל גרם שיהיה השכינה במקומינו שהוא א"י בית ראשון ת"י שני ת"ך שניהם יחד מנין לת"ת אבל במדבר תהיה הבכירה שהיא לאה לפני הצעירה שהיא רחל במקדש נמצא שרמז כאן ויקר"א א"ל מש"ה ס"ת לא"ה דאשלים דוכתיה

שהמשכן בסוד לאה אלף זעירא קרי ביה ויקר שזה הענין שנבנה המשכן בסוד לאה בא לנו מבלעם שהוא גלגול לבן דאתמר בי' (במדבר כג) ויקר אל בלעם שנתן לאה ליעקב קודם לרחל ועז"א בלעם (שם כד) מה טובו אוהלך יעקב אני הוא הגורם (שם כג) מן ארם ינחני בלק שהוא לבן הארמי שהוא גרם אוהליך יעקב מתחילה היה אוהל במדבר ואח"כ משכנותיך ב' בתי מקדשים שבא"י הוא גרם הטובה ז"ש וידבר ה' אליו מאוהל מועד על עסקי אוהל מועד שגרם בלעם במדבר כנרמז במלת ויקר כמ"ש נמצא שהוא השלים אתריה בסוד (אסתר ו) ויאמר המלך להמן מהר קח את הלבוש וכן המלאך המות מלביש את הצדיק ליתן לו שכר לעולם הבא במלת מסעיה"ם נרמזו ג"כ תרין סטרין א"ה ויקר ונבואת משה ויקרא הם נוטריקון מ"יכאל סמא"ל עש"ו י"עקב ה"מן מ"רדכי (קהלת ז) זה לעומת זה מסיטרא דויקר אשלים דוכתיהו דויקרא:

האופן מ' יש לאלף ה' צורות כנגד זה ה' פעמים אור ביום א' של בראשית כל אחת שיש לה אור יש לה צורה בפני עצמה ובאותן ה' אורות נבראו כל היצורים ז"ס (בראשית ב) אלה תולדות השמים וארץ בה' בראם אלה דייקא (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה ה"פ או"ר הוא סוד אל"ה בגימטריא אל"ף למ"ד ה"א וידוע שאלה מול אלה שגם בקליפה ה' תהו ובהו חשך רוח תהום והם עשו תולדה דתוהו אמר (שמות לב) אלה אלהיך ישראל ת"לדות ה"שמים ו"ארץ ר"ת תה"ו בה' בראם ה' אומיזסי' נג"ע ר"ע בשעת הקמת המשכן הוצרכו לתקן אלה של עגל לא אמר המשכן בה' כי (איכה ה) על אלה בעגל חשכו עינינו והביאו ה' מיני חושך באיוב כנגדן ה' פעמים נגה ביחזקאל ובכאן ויקר"א א"ל מש"ה ס"ת אל"ה אלף זעירא כדי לדרוש על תרין סטרין על סטרא דקדושא ויקרא (תהלים נ) יקרא אל השמים מעל (ישעיה מ)שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה ובסיטרא אחרא בו סלק אלף הוא ויקר בלעם שגרם העגל (ירמיה י) אלהא די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מארעא ומתחות שמיא אלה (איכה א) על אלה אני בוכי' סטרא דקדושה וידבר ה' אליו סטרא אחרא מאוהל מועד דזמין לאתמשכנא:

האופן מ"א באותו יום חזרו כ"ד תכשיטי כלה שכנגדה הביאה הנחש כ"ד זיני דמסאבותא ז"ש ויקר אל משה מה הוא היקר אלף שהיא השכינה סוד אדני שיש לו כ"ד צירופים לקבל כ"ד תכשיטין וכלי יקר שפתי דעת ר"ל מה היה הכלי יקר שנתן הקב"ה למשה חוזר ואומר כ"ד צירופי אדנ"י שהם בגי' ב"פ שפת"י בסוד (תהלים נא) אדני שפתי תפתח שיש באותו פסוק כ"ד אותיות שהם שפתי ב"פ שפת ז"ש (משלי כ) שפתי דעת וחוזר ומפרש מה היא אלף זעירא והיקר שהיה למשה שהלבישו בתכשיטי כלה ז"ש וידבר ה' אליו מאוהל מועד על עסקי אוהל מועד שהוא סוד אדני:

האופן מ"ב בשעת החורבן נסתלק אלף שלא היה לאלף מיחזקאל (יחזקאל א) היה היה דבר ה' לקבל אהי"ה אשר אהיה שהראה הקב"ה למשה בתחלת שליחותו ז"ש ויקר אל משה אותו היקר שהראה למשה מתחילה שהוא אהיה אלף זעירא הראה לו מאוהל מועד שיחרב לעתיד ואז באותו פרק (שיר ח) האלף לך שלמה שנסתלקו לעילא (שם א) שלמה אהיה כעוטיה דייקא על רזא דא קאמר וכשתחזור האלף למקומו אזי (תהלים קמד) אלופינו מסובלים אין פר וגו' ותחזור העטרה ליושנה:

האופן מ"ג זכה משה בז' ימים להשגת ז' רקיעים ורקיע שעל ראשי החיות נקרא הררי אל זה חלק של משה אז פרגטוטין של משה באז ז"ש ויקר אל משה מה הוא היקר אלף זעירא שהוא סוד זעיר חלוק של תפארת בז' ימים לקבל ז' של אז ועתה ביום ח' אלף של אז שהיא רקיע ח' שעל ראשי החיות כעין קרח הנורא שהיא סוד זעיר לכן אלף זעירא:

האופן מ"ד במדרש על פסוק (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת אמר הקב"ה ליעקב כמה אתה יקר בעיני שקבעתי זיו איקונין שלך בכסא כבודי מזה הטעם ט' פעמים עבדי יעקב בקרא כי ט' מראות הכבוד מזה טעם ט' פעמים נראה הקב"ה לאבות ולכן ט' תיבות בכתוב של ויקרא קרי ביה ויקר אל משה שאותו יקר שנתן הקדוש ברוך הוא ליעקב שמושך הקדוש ברוך הוא את דיוקנו הכתוב בכסא ונתן למשה והוא סוד (שמות לג) ומשה יקח את האוהל יק"ח בגימ' כס"א הכבו"ד ששיעור קומתו של כסא הכבוד הוא כמנין כסא הכבוד שהוא קי"ח אלפים רבבות פרסאות לכן א' זעירא שסוד כסא הכבוד הוא (דניאל ז) אלף אלפים ישמשוניה והו"א סו"ד (קהלת ז) אדם אחד זה משה מאלף מצאתי שזכה ליקח (תהלים סח) מתנות באדם באד"ם דייקא על דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה נמצא מעלתו של משה הוא יותר גבוה מיעקב כי דיוקנא של יעקב חקוקה בכסא הכבוד אבל משה על הכסא (איוב כו) מאחז פני כסא פרש שדי זיו עננו עליו דייקא (יחזקאל א) כמראה אדם עליו מלמעלה ז"ש וידבר ה' אליו מאוהל מועד על עסקי אוהל מועד דאתמ' תמן ומשה יקח את האוהל ז"ש אדם כי יקריב שלקח אז מתנות באדם שזכה לדמות כסא שהוא כמראה אדם

האופן מ"ה משה כלול מס' רבוא שהם כנגד ס' רבוא אותיות שבתורה וע"ז יהי' פי' הפסוק ויקר אל משה (תהלים מט) ויקר פדיון נפשם וחדל לעולם שבתחלה אדם ביקר בל ילין אד"הר שהי' כלול מכל ס' רבוא נפשות ואח"כ העמידו על ק' אמה והי' תלוין בו כל הנשמות והנה עתה זכה משה לאותן העטרות והיה כלול מכל ס' רבוא נשמות ז"ש ויקר אל משה ובא' זעירא מורה שהיקר בא לו מן אתוון שבתורה שהם ס' רבוא אלף היא ראש לכל האותיות ובאהל רמוז שהיקר בא לו מן אתוון שבתורה לכן אמר אדם כי

יקריב מכ"ם שבזה זכה לס' רבוא פרצופין שבאדם מתנות באדם אותן השתנות שהיו לו לאד"הר ובצורת א' יש בו צורת יו"ד ובזה באה לרמוז שהכונה של היקר שהיה לו הוא שהיה כלול מס' רבוא שכן משה עלה לחשבון ס' רבוא ובזה האופן מ"פ ש' הוא י"ב אלפים ה"פ י"ב אלפים הרי ס' אלף ומשה כמה הוי י' אמין מטעם שמעולם לא ירדה שכינה פחות מי' ומעולם לא זזה ידה מתוך ידו כשתצרף י' שהיתה עם משה עם ס' אלף הרי ס' רבוא לזה יהיה פי' הפסוק ויקר"א זעירא שהוא צורת יו"ד שהיתה תמיד עם משה ובזה זכה לאותו יקר שהוא ס' רבוא כשתצרף י' שהיתה עם משה עם ס' אלף הרי ס' רבוא ז"ש וידבר ה' אליו מאוהל מועד שכן אוהל מועד היה ג"כ י' אמות אורך המשכן: **האופן** מ"ו איתא בספר סודי רזא נקרא הקב"ה מל"ך שהוא בגי' צ' שאין השכינה שורה פחות מצ' אלפים רבבות מלאכים תני ר' חייא כסא שעשה שלמה היה בו צ' אלף קתדראות והיו יושבין בו ע' סנהדרין כסא א' מימין לגד החוזה משמאל לנתן הנביא ומלפניו כסא אחר שישבה עליו בת שבע אמו והנה נרמז ענין זה (זכריה יד) והיה י"י למלך על כל הארץ שאין הקב"ה נקרא מלך בפחות מהמה שנרמז במלת א'ר'ץ שהיא צ' אלפים רבבות (תהלים ח) ה' אדונינו ווה אדיר שמך בכל הארץ דייקא (חבקוק ג) כסא שמים ובכמה משיירין מכסה הודו לזה אמר (שם) תהלתו מלאה ארץ דהיינו מנין ארץ נוטריקון צ' אלפים רבבות וכן אומרים בנשמת המלך היושב על כסא רם ונשא חוזר ומפרש בכמה שכונתו על הכסא שוכן עד מרום וקדוש שמו קאי על מלך שאמר מתחילה דהיינו כמנין שם מל"ך שהוא צ' כוהוא שוכן עד לא פחות מצ' אלף רבבות ונתן טעם למה דוקא שכינתו בצ' חוזר ואמר (תהלים לג) רננו צדיקים בי"י לפי שהקב"ה צדיק וישר מזה הטעם (שם קיט) צדיק אתה ה' ר"ל השם של ה' הוא שוכן למעלה לא פחות מצ' אלפים רבבות אבל למטה אין אוכלסו פחותה מס' רבוא ז"ש (שם) וישר משפטיך במלת ישר נרמז חשבן ס' רבוא בזה האופן י"פ ש' ג' אלפים ר"פ ג' אלפים הרי ס' רבוא זה סוד שנקראת התורה (שמואל ב א) ספר הישר לפי שאותיות התורה הם ס' רבוא והם רמוזים בב' תיבות ספר הישר ספ"ר נוטריקון ס' ר"בוא פ' רצופים (בראשית ה) זה ספ"ר תולדות אדם שהיה אדם כלול מתחילה מס' רבוא פרצופין ודוד שהיה גלגול אדם אמר (תהלים מ) במגילת ספר כתוב עלי מזה מתפשטין בספר ס' רבוא פשטים נוטריקון ספ"ר יש"ר הוא חשבון ס"ר כי האלהים ברא את האדם מתחילה שהיה כלול מס"ר נשמות נרמז במלת י'ש'ר ז"ש (דברים לב) צדיק וישר הוא צדיק על חשבון צבא של מעלה שסביב הכסא וי"ש"ר על אוכלוסו שהוא אינו פחותה למטה מס"ר וכן אמר רננו צדיקים בי"י לקבל החשבון צ' אלפים רבבות של מעלה בד' דייקא לישרים על חשבון ישר שלמטה

והנה צריך ליתן טעם הלא על כסא שלמטה לא היו יושבין רק ע' סנהדרין והוא אומר (ד"ה א כט) וישב שלמה על כסא ה' שהוא ממש לכסא שלמעלה והלא רחוקה מהם כרחוק מזרח מן המערב אבל רזא עלאה הוא (שמות טו) מכון לשבתך פעלת ה' שאמר משה (מלכים א ח) מכון לשבתך עולמים שאמר שלמה מכוון ענין זה בפסוק (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי והענין כי ע' סנהדרין היו לקבל ע' אלפים כי כל אחד הוא כלול מאלף ואח"כ היו ב' כסאות לגד ונתן והם היו נביאים והנבואה היא בסוד י' נמצא כל אחד מהם היה כלול מי אלפים נמצא שגד החוזה לקבלו היו י' אלפים קתדראות ונתן הנביא גם כן לקבלו היו י' אלפים קתדראות שכל אחד מהם מאחר שהיתה לו הנבואה שהוא בסוד יו"ד י' לשונות של נבואה לכן כל אחד מהם כלול מי' אלפים וע' סנהדרין היו לקבליהון ע' אלפים קתדראות להודיע שכל אחד מהם כלול מאלף (דברים לב) איכה ירדף אחד אלף ונמצא שהיו הקתדראות מכוונים צ' אלפים לקבליהן והם לקבל צ' אלפים רבבות שסביב הכסא למעלה שאין הקב"ה שוכן פחות מהם אבל למעלה הם רבבות אבל למטה (שמות לד) נוצר חסד לאלפים לא היו רק אלפים וזה פי' הפסוק בדניאל (דניאל ז) אלף אלפים ישמשונה ורבוא רבבן קדמוהי יקומון וקשה ליערבינהו וליתנינהו אלף אלפין ורבוא רבבן. אבל האלפים הם למטה שעשו דוגמתן לשמש אצלינו כדמות המשמשין במרום אבל הרבבות הם למעלה ומשה התפלל (במדבר י) שובה ה' שיהיו רבבות אלפי ישראל שגם אלפי ישראל יהיו רבבות וכן (בראשית כד) את הי' לאלפי רבבה שיהיה (יחזקאל טז) רבבה כצמח השדה וא"כ לזאת יהי' פי' הפסוק אדם א' מאלף מצאתי שאמר קהלת על המרכבה של מעלה שהיא דיוקנא של יעקב בכסא הכבוד ראה שזה אמר קהלת כשראה דמות כסא הכבוד של מעלה שישב שלמה למטה מכוון על כסא ה' של מעלה אדם אחד מאלף מצאתי שאדם אחד מסנהדרין כיול מאלף נמצא שהיו מכוונין הקתדראות של מטה שהם האלפים לקבל כסאות שלמעלה שהה רבבות שגד החוזה ונתן הנביא כ"א היה כלול לקבל רבבות של מעלה אבל הכסא שעשה שלמה לבת שבע אמו לא מצא כנגדו כסא מכוון למעלה ז"ש אשה בכל אלה לא מצאתי אלה דייקא (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה אלה ראשי אבות ולפי זה יהיה פי' הפסוק ויקר אל משה שהראה הקב"ה למשה כסא הכבוד שלמעלה דתמן אלף אלפין ישמשוניה וריבוא ריבבן אבל למטה אלף זעירא רומזת שאין למטה רק אלף אבל למעלה רבבות גם נרמז בו שהנבואה הרמוזה במילת יקר הנבואה היא כלול י' אלפים שכן אלף הוא צורת יוד שמזה הטעם היה כל אחד מב' נבואות גד החוזה כלול מי' אלפים וזה נרמז באלף זעירא קרי ביה ויקר ר"ל מי שהוא

נביא שדבר ה' יקר בו הוא כלול מי' אלף כי כלול ושכינה למטה סי' ז"ש (דברים א) יוסף ה' עליכם ככם אלף פעמים:

האופן מ"ז בכ"י שג' שמות הם בג' עולמות בי"ע שהם ג' שמות אל שדי אל הויה אל אדני וכולם כלולים בבריאה לכן מנן אלף אלפין הריסין תרגום של תריס מג"ן שהוא ג"פ א"ל שבג' עולמות בי"ע וחושבן אלף אלפין הוא יוצא מאל שדי כזה אלף למד שין יוד דלת הרי אלף וריבוע שדי כזה שין שין דלית שין דלית יוד היא בגימטריא ד' אלפים חסר א' ומזה הטעם העו"הז ב' אלפים תורה ב' אלפים תוהו לפי שנוצר חסד לאלפים וכן המן שהוא מצד החסד יורד כל יום ויום מזון ב' אלפים שנה שנאמר (שמות טז) דבר יום ביומו ומזון של ב' אלפים הוא ב' ימים של הקב"ה ז"ש למען אנסנו הילך בתורתי כי העו"הז נברא בשם של שדי ושם שדי נתפשט עד ב' אלפים וכן בשעת הקמת המשכן (תהלים צא) בצל שדי יתלונן וכן בצלאל שעשה המשכן היה תבונה משל שדי הנה ג' דרגין בהאי קרא לקבל ג' עולמות 'ב'י'ע נרמזין בר"ת (שם) י"ושב ב"סתר ע"ליון י"צירה ב"ריאה ע"שייה ויקר אל משה שאותו היקר אל משה שהיא א"ל שד"י בגימטריא מס"ה ולכן א' זעירא כי מספר אלף הוא יוצא מ"אל ש"די במילואו שהיא עולה אלף בא' זעירא שא' חסר מאלף ומספר אלפים יוצא משם שדי בריבוע שהוא עולה ב אלפים חסר א' לכן א' זעירא מורה גם כן על שאחד חסר מן ב' אלפים ולפי שישראל בשעת עשיית עגל גרמו פגימת שם אל שדי ואמרו (שמות לב) כי זה משה האיש שהוא כולל חשבון ג' אלפים לכן נהרגו (שם) כשלשת אלפי איש בעגל כשלשת דייקא שחסר מן ג' אלפים שנים ועתה שאחר שהוקם המשכן זכה משה ליקר והראה לו כסא כבודו כמ"ש (שם מ) וכבוד ה'מלא את המשכן א"ת דייקא על מלוי אותיות שם של שדי שהיא סוד משכן שהמשכן הוא נעשה משם של שדי כמ"ש:

האופן מ"ח עיין בכ"י סי' ס' בחלק ראשון שכתב שם ג' שמות שאמרנו שבג' עולמות ב'י'ע' הם הם יוצאים משם של אהי"ה במלוי אלפין שהוא ביצירה דזעיר תמן עיין שם בארוכה ולפי"ז אמר ויקר אל משה שמשה שמקנן בזעיר שגילה לו הקב"ה כשאמר לו מה שמו גילה לו שם של אהי"ה וביצירה תמן מלוי א' בבריאה מלוי יו"ד בעשייה מלוי ההין ולפי שהמשכן נתכווין בצל אל בשם אהי"ה לפי שפגמו ישראל בשעת עג בזה שם לכן מעשה עגל בפ' כי תשא והיא פרשה כ"א בתורה שהוא סוד שם אהיה ז"ש ויקר אל משה שחזר אותו היקר שהיה אצל משה שם של אהי"ה שגילה לו הקב"ה מתחלה אותו היקר חזר אליו מאוהל מועד על עסקי אוהל מועד שנבנה בשם של אהי"ה ואמר ג' דרגין בהאי קרא ויקרא אל משה בריאה וידבר ה' אליו יצירה מאוהל מועד עשייה שג'

שמות ב"יע יוצאות משם של אהי"ה במלוי אלפין תמן מקנן זעיר ביצירה לכן א' זעירא אותו יקר הוא בשם אהי"ה שבמלוי א' שהוא ביצירה דתמן זעיר דרגיה דמשה ז"ש ויקר אל משה:

האופן מ"ט בהקמת המשכן נתקן קומה של אד"הר שהעמידו על ק' אמה לכן ק' אדנים שכנגדן מאה ברכות הוק"ם המשכן בהיפוך אתוון קומ"ה שבאותו פעם נתקנה מאה ברכות (תהלים צ) מ"שה א"יש ה"אלהים ר"ת מא"ה שאותו התפלה למשה אמר בשעת הקמת המשכן (שם פד) מה ידידות משכנותיך אל תקרי מה אלא מא"ה (במדבר כד) מ"ה טובו אוהליך יעקב (איוב לח) על מ"ה אדניה הטבעו על מאה אדנים והנה כתיב מה וקריין מאה ותרווייהו איתנייהו כי כל ברכה היא י' ז"ש בכאן ויקרא אל משה שנתן הקב"ה יקר אל משה מה הוא היקר איתא בזוהר (משלי ל) ומה שם בנו לכן א' זעירא דקריין אלף מאוהל מועד על עסקי אוהל מועד שהוקם על מאה אדנים והוא כלול מאלף גם מלוי שם של מ"ה הוא ביצירה דהמן מקנן זעיר דרגיה דמשה לכן א' זעירא:

האופן נ' בשעת החורבן פרחה א' של אהי"ה למעלה כדאיתא בזוהר חדש על פסוק יחזקאל א) היה היה דבר ה' שהם ב' אלפין של אהי"ה אשר אהיה וכן א' של אדני נשאר דין (תהלים עו) משמים השמעת די"ן ר"ל כשתסלק אות א' שהיא סוד שמים בסוד (שיר ח) האלף לך שלמה אדם אחד שהוא תפארת מאלף מצאתי קרי בי' אלף מצאתי שהוא רזא דדכורא ואז נשאר דין וזה יהיה פי' הפסוק ויקרא אל משה א' זעירא שנסתלקה לעילא מאוהל מועד דזמין לאתמשכן בחובייהו דישראל וזה יהיה פי' הפסוק הא' לעילא מן אהי"ה ומן אדני:

האופן נ"א דוד קודם שחטא היה ממית בכל יום אלף בפעם אחת ואח"כ על שמנה מאות חלל לכן בשמואל אמר (שמואל ב כב) תשמרני לראש גוים ובתהלים אמר (תהלים יח) תשימני לראש גוים כי קודם שחטא היה ממית אלף כמנין תשמרנ"י לראש גוים אבל לאחר שחטא לא הרב רק כמנין תשמנ"י ונחסרה רי"ש ונרמז ושלם אתו בראשו כשיתקן האשם אזי וחמישיתו יוסיף עציו וכן (שיר ח) האלף לך שלמה מתי יכה אלף בשלימות דהיינו שמאתים בכלל האלף (שם) לנוטרים את פריו אבל כשאינו נוטר את פריו נחסר מאתים. ומזה הטעם אברהם נקרא על שם (בראשית יז) אב המון ומה ענין ר' בשמו אלא רומז על אותן המאתים כמו שעשה משותלח הצדיק שמתו בשלח שהוא החרב נקרא (איוב לו) שלח כל האלף בשלימות כן ג"כ אברהם וזהו סוד אלף כסף שנתן פרעה לשרה אשת אברהם לקבל (תהלים צא) יפול מצדך אלף וכן ג"כ משה אדם אחד זה משה מאלף מצאתי שביטל אלף קליפות וכן גבי דוד (שיר ד) כמגדל דוד צווארך (שם) אלף המגן

תלוי עליו ולפי זה פי' הפסוק ויקר אל משה ומהו היקר שהיה אל משה אלף זעירא רומז על אלף יאורים כוחות הטומאה ועליו נאמר באיוב (איוב כח) בצורות יאורים בקע וכל יקר ראתה עינו לכן אמר איכה א) איכ"ה אשא לבדי נוטריקון א"לף י"אורים כ"וחות ה"טומאה ומזה הטעם נשא שלמה אלף נשים:

האופן נ"ב במדרש אמר שכרן של צדיקים נקרא יקר שנאמר (תהלים קטז) יקר בעיני י"י המותה לחסידיו וידוע שכל צדיק וצדיק נוחל ש"י עולמות ונרמז כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב י"ש דייקא וזהו שכרן של צדיקים שנקרא יק"ר בגי' ש"י ולפי שאדם (שם מט) ביקר בל ילין לא לן ישעי' מ) שכרו אתו ופעולתו לפניו ביקר פדיון נפשם הרי שפדיון הנפש הוא יקר והנה בכאן רמוז שהראה הקב"ה למשה שכרן של צדיקים שלעתיד לכן אמר ויקר אל משה שהראה הקב"ה למשה שכרן של צדיקים שאפילו קטן שבישראל זוכה אל הש"י עולמות שהוא יק"ר (משלי יב) והון אדם יק"ר חרוץ וידוע שמכל דבר שמחדש אדם בתורה בורא עולם חדש וזהו שנאמר (חבקוק ג) הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות על כל קוץ וקוץ תלי תילים של הלכות בורא עולם חדש וזה טעם שמצינו בספר סודי רזא שברא הקב"ה קצ"ו עולמות שנאמר (ישעיה נו) כי ביה י"י צור ע"ולמים כמנין עולמי"ם ברא עולמות וטעם זה המספר לפי שהתורה נדרשת מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא בנגלה וכן בנסתר ג"כ ז"ש (שם נח) והשביע בצ"חצ"חות נפשיך ב"פ צ"ח שהם קצ"ו וזה נרמז במלת קו"ץ ומפרש בכאן מהיכן בא לו היקר שהוא השכר לעו"הב ועז"א וידבר ה' אליו מאוהל מועל לאמר ר"ל שהשכר בא אל הצדיקים מן עולמותהחדשות מאוהל מועד ממה שמחדשים הלכות שנתנה באוהל מועד שמשם נצטוו ישראל על ההוראה (שיר ג) אל חדר הורתי זה אוהל מועד מאה"ל מוע"ד בגימ' קצ"ו שהוא קוץ וקוץ תילי תילים של הלכות וזהו אדם כי יקריב שזכה להון אדם יקר חרוץ:

האופן נ"ג איתא בסודי רזא שיש בחללו של עולם תש"ך אלפים מלאכים וטעם הדבר לדעתי (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה והכל כלול מי' יוד פעמים חס"ד הרי תש"ך וכן מהלך עולם כולו הוא קמ"ד אלפים ימים וסי' (איכה ה) חדש ימינו כקד"ם ד' רוחות יש בעולם הרי ד' פעמים קמ"ד ומן הארץ עד לרקיע ג"כ מהלך ת"ק שנה שהוא ג"כ קמ"ד אלפים ימים נמצא ה"פ קמ"ד הוא תש"ך וכשהיו ישראל במצרים אתמר (שמות ז) והוצאתי את צבאותי שהם תש"ך צרופין של צבאות"י כדין תיבה של ששה אותיות לכן חלל המשכן ג"כ תש"ך אלפים אמות שהוא מכוון כנגד עולם בכללו וזה טעם שבעה ימי מילואים שכסה הענן את משה אח"כ אמר ויקר אל משה שזכה משה ליקר כמה

דאתמר (תהלים לו) מה יקר חסדך ואמר א' זעירא שהיא צורת יוד י' למעלה ד' למטה ו' באמצע לרמוז שזכה משה למדת החסד שנקראת יקר בכללות עשר שכן משה כמה הוה עשר ומטה שבידו היה עשר ובזה זכה לתש"ך שהוא סוד ארבע אמות של הלכה ארב"ע אמו"ת בגימ' תש"ך וידבר ה' אליו מאוהל מועד שחלל אוהל מועד היה ג"כ הש"ך מזה הטעם כל ששהא שלשים יום באדם אינו נפל הטעם כי בשלשים יום יש תש"ך שעות ובזה היקף האדם את מידת החסד בכללות יו"ד לכן אינו נפל וזה אמר אדם כי יקריב מכם שגם אדם צריך לזה המספר של תש"ך הוא קרבן לה' לקיים (במדבר יח) ופדויו מבן חודש תפדה אבל פחות מבן חודש אין לו יקר פדיון נפשו:

האופן נ"ד גילה הקב"ה למשה שענין הקרבנות הן על ניצוצות הנשמות טהורות שהם עולים בגלגול מדומם לצומח מצומח לחי שנתגלגל בבהמה מבהמה למדבר שהוא (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה' וכן בקהלת (קהלת ג) אמרתי וגו' על דברת בני אדם לברם האלהים שהקב"ה רוצה לברר הנשמות ובמה מצרפן בהמה המה להם ר"ל שנתגלגל בבהמה ובזה מצורף הנשמה שבתוך בהמה ולפעמים כשמתכוין השוחט בברכת השחיטה כשהנשמה מכוון בעניית אמן על הברכה בזה נתעלית הנשמה שבבהמה כעובדא דהוי בימי אר"י ז"ל שבא לחלום אותו אדם שזרק אבן ראשון על זכריהו וזה סופר מברך ובור יוצא ומזה הטעם נקראת שחיטה מלשון (מלכים אי) זהב שחוט שהוא פירוש משוך וקי"ל (בחולין) התיז את ראם בבת אחת נבילה כל שנפסלה בשחיטה איקרי נבילה לפי שהנשמה בתוך הבהמה עדיין הוא תחת מלאך המות ושחיטתו נבילה ועדיין נבל הוא ונבילה עמו אבל צריך להיות השחיטה בהולכה ובהובאה למשוך במשיכת הנפש בתוכה (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו ע"ד יהיה פי' הפסוק אלף זעירא לקרות ויקר אל משה להוציא (ירמיה טו) יקר מזולל מאוהל מועד על עסקי אוהל מועד שהוצרכו להקריב כל מ' שנה שהיו במדבר זבחי שלמים ונאסרו בשר תאוה מזה הטעם שחיטה חוץ (ויקרא יז) ונכרתה הנפש ההיא שכל הקרבנות שהקריבו היו להוציא יקר מזולל ונתן טעם למה יהיו במדבר הקרבנות דוקא בפתח אוהל מועד לז"א אדם כי יקריב מכם עיקר קרבן הות מכם על הנשמה התקוע בבהמה ואי אפשר לאדם שיהיה קרבן לה' לעלות למעלה עד שמתחלה מן הבהמה ומן הבקר תקריבו אזי באותו הפרק הנשמה שהיתה בתוך הבהמה מיכאל כה"ג מקריב אותו למעלה:

האופן נ"ה ידוע שמשה (שמות יט) עלה אל האלהים שהוא כלול מיוד פעמים (תהלים ח) ותחסרהו מעט מאלהים ז"ש (בחולין) משה מן התורה מנין שהוא בא להמתיק י"פ אלהים (בראשית ו) ב"שגם ה"וא ב"שר בגי' תתנ"ט חסר א' מי"פ אלהי"ם וז"ס תכ"לית

כי משה הוא תכלית הבריאה והוא ראשית ותכלית לכן אמר גבי לידתו (שמות ב) ותשם בסוף ס"ף בפ' רבתי י"פ אלהי"ם שהיא תכלית לכן אמר כאן ויקר אל משה מה הוא היקר שבא להמתיק מדת אלהים שתהיה חסד (תהלים לו) מה יקר חסדיך אלהים משה שנקרא (משלי ל) ומה שם בנו לא ידענו מה היה לו להוציא יקר מזולל להמתיק מדת חסד על שם של אלהים אבל אלף זעירא ותחסרהו תעט מאלהים שנחסר לו אחד מן תת"ס ולא עלו רק התנ"ט מנין בשג"ם הו"א בש"ר:

האופן נ"ו בזוהר חדש איתא בזמן שהיה ביה המקדש קיים היה (שיר ו) דודי ירד לגנו וגו' וללקוט שושנים נ"ט אבל אחר החורבן מלקטין שושנים בכל יום וע"ז יהיה פי' הפסוק (תהלים קיו) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו לרמוז על אינון זעירין שושנים שמתים אלף בכל יום ומתי יהיה זה מאוהל מועד דזמין לאתחרב ז"ש אדם כי יקריב מכם קאי על למעלה כשנחרב הבית אמר הקב"ה למיכאל לא הקריב לי שור שה ע רק נשמות הצדיקים כי נשבע שלא לכנוס בירושלים של מעלה ושיעור הכתוב כשיחרב הבית אזי אדם כי יקריב אבל קודם החורבן מן הבקר ומן הבהמה:

האופן נ"ז איתא בסודי רזא שהנבואה היתה בעולם אל"ף שמ"ה שנים משנולד יעקב עד חגי זכריה מלאכי אח"כ נסתלקה הנבואה וזה נרמז בפסוק ויקר אל משה. הנבואה נקראת יקר כמה שנים תהיה הנבואה אלף זעירא נרמז אלף אל משה הרי אלף שמ"ה וזהו וידבר ה' אליו אותן השנים היו משתמשין בנבואה בזוהר באדרת נשא לא ידעתי דבר לאכרזא מלה דנבואה אבל אח"כ מאוהל מועד לאמר אמירה בלחישה שנסתלק הדיבורשהיא הנבואה ולא נשתמש רק באמירה שהיא בלחישה וברמז וטעם הדבר שהנבואה מתחלת מן יעקב שיעקב הוא כסא הכבוד (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת כמה יקר אתה בעיני שקבעתי זיו איקונין שלך בכסא כבודי והנבואה נקראת יקר:

האופן נ"ח ע"ד מ"ש רז"ל בגמרא במס' שבת (שבת סד) אריב"ל בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע היה לכל אחד ב' כתרים וכשחטאו באו ק"ך רבוא ופרקו ומשה זכה לכולם נמצא שזכה משה לק"ך רבוא כתרים וליכא מילי דלא אתרמיזו באורייתא ולדעתי בזה הפסוק מבואר זה הענין ולכן א' זעירא ויקר אל משה תצרף אותיות ויקר בזה האופן ו"פ יוד הרי ס' ס"פ ק' הרי ו' אלפים ר"פ ו' אלפים הרי ק"ך רבוא ואותו יקר היה למשה שזכה לק"ך רבוא ומהיכן זכה משה לאורו יקר וידבר ה' אליו מאוהל מועד ומשה יקח את האוהל שהיה ק"ך ימים בהר סיני כמנין מוע"ד לכן יקר מאוהל מוע"ד מן מועד דהיינו מן אותו ק"ך יום שהיה על הר סיני כמנין מוע"ד זכה לאוהל ואמר יקר ע"ז (תהלים לו)

מה יקר חסדיך אלהים שישב שם אלהים ק"ך צירופים ובק"ך יום זכה (שם סז) לרכב אלהים רבותים שהם ק"ך רבוא כתרים:

האופן נ"ט איתא בסודי רזא שהנבואה הבאה לנביא הולכת דרך ז' מלאכים ולכן ז' קולות במזמור (שם כט) הבו לה' בני אלים וכן ביחזקאל (יחזקאל א) ואשמע את קול כנפי הכרובים קחשיב ז' דרגין ולפ"ז קאי על למעלה שכסה הענן את משה שבעה ימי המלואים הם לקבל ז' דרגין אלו ואחר כך אמר ויקרא בא' זעירא לרמוז שהנבואה באה לו אחר ז' מלאכים קרי ביה ויקר אל משה שהיא הנבואה לזה רמזו ז' ימי המילואים (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה הם ז' ימי המילואים מטעם (שם) שלחה נערותיה תקרא שהן הן (אסתר ב) שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך:

האופן ס' איתא תמן מה שאמר (שמות לג) לא יראני האדם וחי הוא על הקול שיצא מעל הכפירת אבל הקול שיצא מאוהל מועד ע"ז (במדבר יב) ותמונת ה' יביט והנה דרך ג' מחיצות שמע משה את הקול כמ"ש רז"ל ג' מחיצות היו שם חשך ענן וערפל ולכן קחשיב בהאי קרא ג' דרגין ויקרא אל משה דרגא חדא לקבל חשך (תהלים יח) ישת חשך סתרו וידבר ה' אליו לקבל ענן (שמות יט) הנה אנכי בא אליך בעב הענן מאוהל מועד לקבל ערפל כמ"ש בשלמה (מלכים א ח) ה' אמר לשכון בערפל הערפ"ל בגי' שכינ"ה שהוא אוהל מועד ולכו אמר א' זעירא שעל הקריאה ראשונה כשיצא הקול מעל הכפורת הוצרך להקטין ולהזעיר את עצמו אבל הדיבור שמע משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד מאותו קול לאמר ובמלת מש"ה נוטריקון מ"בין ש"ני ה"כרובים אותו קול היה מתלבש שכן מלת ויקר הוא לבוש יקר ובצורת א' יש צורת יו"ד שרומזת על ארון תשעה וכפורת טפח שמשם יצא הקול מעל הכפורת וגם צורת א' שהוא י' ו' י' רומזת ג"כ ב' יודין על שני כרובים י' למעלה (שמות כה) כרוב א' מקצה מזה וי' למטה כרוב אחד מקצה מזה ו' באמצע הוא הארון שבו היו הלוחות שארכן ו':

האופן ס"א זכה משה לז' מרגלאין בזוהר בר"מ פ' יתרו והענין ט"ו דברים היו במשכן לקבל שם של י"ה שהוא סוד נשואין כי בהר סיני היו אירוסין (דברים לג) מורשה אל תקרי מורשה אלא מאורשה ובשעת משכן היו נשואין לכן שם של י"ה משכן העדות (תהלים קכב) שבטי יה עדות לישראל והנה בשם של י"ה נרמזין ז' שמות דמרגלאין י"ה בא"ת ב"ש מ"ץ תצר זה על זה י"פ מ' הרי ת' ה"פ ץ' הרי ת"ן הרי סוד תכ"לת שמבוארין בכ"י והנה ז' שמות דמרגלאין הם עולים תכלת חסר א' ע"ז אמר ויקר אל משה שהם ז' ענני הכבוד וז' ימי המילואים שהם סוד ז' שמות דמרגלאין שבאים משם של י"ה לכן אמר א' זעירא שז' שמות הם אבני מילואים שהם באים משם של י"ה שצירופו תכלת

חסר א' שהוא סוד לבוש יקר רק שהוא חסר א' ז"ש מאוהל מועד שהיו בו ט"ו דברים שהוא סוד שם של י"ה לכן אדם כי יקריב כך איתא בזוהר דכר בלא נוקבא פלג גופא יתקרי ואוהל מועד נקרא משכן עדות שהוא שם של י"ה עדות לישראל:

האופן ס"ב בהר סיני קבלו ישראל ס' רבוא כתרים באוהל מועד אתמר (שיר ג) בעטרה שעטרה לו אמו ויש הפרש בין כתר לעטרה כתר דכורא עטרה נוקבא והנה בשעת מתן תורה קבל משה תר"ך אותיות של דברות שאז זכה לעלמא דדכורא (משלי כא) עיר גבורים עלה חכם דרגא דדכורא ובשעת אוהל מועד ויקרא בא' זעירא שהיא עטרה שעטרה לו אמו עלמא דנוקבא ז"ש וידבר ה' אליו מאוהל מועד שאז הדיבור היה אליו מאוהל מועד לכן א"ל מ"שה ו"ידבר ר"ת אמ"ו ב"עטרה ש"עטרה ל"ו אמו ר"ת לב"ש ב"יום ש"מחת ל"בו ר"ת לב"ש וזה היה היקר לבש יקר בהר סיני קבלו תורה שבכתב (תהלים צג) ה' עוז התאז"ר בגי' תרי"ג באוהל מועד (משלי ט) א"ף ערכה שלחנה (תהלים צג) אף תיכון תבל שאז קבלו תורה שבע"פ והיה העולם מלא שקול כמעשה שמים וארץ שנעשה רגל השלישי בעולם נמצא טרסקל ז"ש (שם) בל תמוט שכן ס"א מסכתות יש בתורה שבע"פ עליהם אמר (שם עה) כי אקח מועד ביום שהוקם אוהל מועד אני משרים אשפוט אני דייקא שכן אני בא"ת ב"ש תמ"ט וכן מסכתא בא"ת ב"ש בגי' תמ"ט וכן מלוי של משה כזה מ"ם שי"ן ה"ה שהוא חשבון לוחו"ת רק שהיא חסר א' כי משה עלה לחשבון (משלי ט) תן לחכם ויחכם עוד ושם חסר אלף ז"ש ויקר אל משה מן אותו היקר שהיה למשה שהוא סוד לוחות ובכאן בתורה שבע"פ הוא תמ"טלכן חסר אלף וזה אלף זעירא מן אותו היקר שהיה למשה בכאן אלף זעירא לפי שהדיבור הוא מאוהל מועד שהוא סוד מסכתא ולפי שמשה במילואו הוא עולה י"פ אד"ם זה הוא היקר אל משה מה הוא היקר אלף זעירא שהוא צורת יוד ומהיכן בא לו אות יוד מאוהל מועד שהוא יוסף (שמות ג) וזה לך האות נמצא שהוא כלול מיוד פעמי' אדם לכן אמר אדם כי יקריב:

האופן ס"ג בכנפי יונה חלק א' סי' ס"ב יוד פעמים אלהים ונחלקין לב' חלוקות בגדלות יש ד' אלהים ב' מאבא ב' מאמא כי עדיין אין להם דעת אבל בקטנות הם ו' פעמים אלהים ג' מאבא ג' מאמא ובשעת הקמת המשכן (משלי כ) וכלי יקר שפתי דעת וזכה משה להמתיק י' פעמים אלהי"ם וז"ש ויקר אל משה (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים שהמתיק בחסד שם של אלהים ומה הוא, היקר אלף זעירא צורת יוד שבזו הצורה תמצא ב' חלוקות אלו של י' פ' אלהים כיצד ו' בקטנות ד' בגדלות הרי סוד במילואו:

האופן ס"ד קודם שחטאו ישראל קבלו ישראל כת"ר שלם הם תר"ך אותיות של דברות לכן התחלת הדברות באלף שהוא סוד כתר אבל לאחר החטא אע"פ שאמר סלחתי

כדבריך מ"מ לא זכו רק לחצי כתר לכן אמר ויקר אל משה אלף זעירא רומזת שאותו אלף שזכו בהר סיני נתמעט ולא נשאר רק יק"ר שהוא עולה לחשבון חצי כת מזה הטעם נתנו מחצית השקל (שמות ל) כל העובר על הפקודים לפי שהפסידו החצי מן תר"ך נשאר להם יק"ר (משלי כ) יש זהב ורב פנינים ר"ל כשנכנס לפני ולפנים לא היו להם רק י"ש מן כתר וזה הוא (שם) וכלי יקר שפתי דעת שלא נשאר להם רק יק"ר:

האופן ס"ה זכה משה לש"ע נהורין כי משה בהר סיני עש"ן כלו נוטריקון ש"ין ע"ין נ"הורין כן ג"כ באוהל מועד כלי יקר שפתי דעת כל"י יק"ר בגי' שי"ן עי"ן לכן אמר ויקר אל משה שרמז על כלי יקר שהוא סוד שין עין שהם חשבון של י"ח ברכות בז' ימי השבוע כיצד ג"פ י"ט בכל יום הרי נ"ז ו' פעמים נ"ז הרי מנין שמ"ב ועם כ"ח ברכות כד' תפלות של שבת הרי ש"ע אבל כשחושבין מנין ח"י ברכות יש בשבוע ברכות מנין קרבן שהוא א"רך אפ"ים וזכה משה לאותו יקר לפי שזכר י"ח פעמים כאשר צוה ה' באוהל מועד לכן זכה לח"י ברכות ז"ש מאוהל מועד מן אוהל מועד זכה לאותו יקר ובזה זכה לשיעור קומה (שמות מ) הוק"ם המשכן בהיפך אתוון ק"ומה כי קומת אדם הוא תלוי בח"י חוליות שבשדרה ובח"י טרפות שבריאה ומזה הטעם נקרא אדם ח"י ז"ש אדם כי יקריב מכם אדם דייקא שזכה מן אוהל מועד שדבר את השם ח"י פעמים ומשם זכה לח"י ברכות (משלי כח) איש אמונות זה משה ממשכן שיצאה בת קול אמרה (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא משם זכה להיות רבן של ישראל בי"ח ברכות שהם בז' ימים מנין קרב"ן וברכת המינים שתקנו ביבנה מצאו לה סמך שים לאדם חוליא קטנה חוץ מי"ח חוליות גדולות לכן אלף קטנה רומזת על שיעור קומת אדם שהוא ח"י חוליות שמשם זכה משה לאותו יקר שהתפלה במקום קרבן ולכן ברכות הם כמנין קרבן בז' ימי המילואים אבל כשנחשב ברכות המינים שנתקנה כנגד חוליא קטנה נמצא שיש ש"ע ברכות בז' ימי המילואים משם זכה כל יקר שהוא סוד ש"ע:

האופן ס"ו אלף זעירא רומזת שבמלת ויקרא נרמזה סוד ד' חיות המרכבה שהן אריה שור נשר אדם בגי' אלף שי"ז והוא סוד (בראשית טו) דמ"שק אליעז"ר ד'מ ש'ק נוטריקון ד' מ"חנות ש"כינה ק"דושה הוא מנין אליעז"ר אלף הוא אלף נשתייר אח"כ שי"ז מנין א"ברהם א"בינו ע"ולם ה"עליון לכן בכאן ויקרא הוצרך להורות לנו ד' חיות המרכבה שהם חשבון אלף שי"ז כמנין ויקר"א שהוא שי"ז ולמדרש פעם אחרת א' שהיא רומזת על אלף שיהיה החשבון מכוון אלף שי"ז כמנין היקר של מעלה שהם חיות המרכבה:

האופן ס"ז איתא בזוהר קטן בזו הפרשה שהראה הקב"ה למשה ק"ך צירופים של ויקרא ולפי זה יש ליישב מה שכתב סודי רזא בשם פרקי היכלות כשהתענה משה קכ"א

העניות אחר עשיית העגל יצאו מאחורי הפרגוד י"ח מאות מלאכים מליצי יושר על ישראל ומטטרון עמהם ומסרו התפלה לאכתריאל צריך למדרש היכא רמיזי בקרא והנה טעם קכ"א העניות כי יום ראשון שעלה משה לא היה מן המנין נמצא שביום הכיפורים נשלמו קכ"א תעניות ובאותו יום קיבל לוחות אחרונות שהם סוד ו"ה מן השם וה"לוחות וה"מכתב ורזא דא ו"ה פעמים ו"ה כגי' קכ"א לכן בהשלים קכ"א תעניות שהוא חשבון ו"ה מן השם קיבל הלוחות וכשתמלא קכ"א כזה קו"ף כ"ף אל"ף הרי תמצא בסוף ג' ף' שבכל אותיות התורה לא תמצא אות ף' באותיות יותר מאלו והנה אות ף' מורה על מד"הד הקשה כמ"ש אמ"ז מהר"ן ז"ל בברכת המזון שלו שמזה הטעם בכל ברכת המזון ובכל תפלת י"ח אין שום ף' לפי שאין א"ף אנ"ף זע"ף יש"ף נג"ף קצ"ף בתפלתם של ישראל והנה אחר שנשמע תפלתו של משה הקטיגור נעשה סניגור ומאחר שיש בקכ"א ג"ף וכל א' היא ח' מאות באי"ק הרי כ"ד מאות לקבל כ"ד מיני דמסאבותא שהי' לישראל בשעת עשיית העגל לכן (סנהדרין קד) לסוף כ"ד דורות נגבה חוב זה (שמות לב) ביום פקדי פקדתי מן כ' עשה הקב"ה פ' כפולה (שם לח) אלה פקודי המשכן וגו' הרי ג' פקודות והנה במלת ויקרא נרמז ענין זה שיצאו י"ח מאות מלאכים באותו פרק לכן א' זעירא שיש לאלף ה' צורות אחת י' למעלה י' למטה ו' באמצע ב' י' למעלה ד' למטה ו' באמצע ג' י"ו למטה י"ו למעלה דלת ריי"ז ה' צירף. לחלק ה"ו באמצע לב' ווין יוד למעלה א למטהבא' תסתכל באות א' בעצמו ותמצא החשבון כיצד א' של אל"ף במילואו הוא אלף א של אלף היא ח' מאות באי"ק הרי ח"י מאות מלאכים מלמד שבא משה הוא סוד מטטרון (משלי יח) מגדל עוז מגדל הפורח באויר בשם ה' כי צורת ל' היא כ"ו (שם) בו ירוץ צדיק ב"ו ירו"ץ בגי' מטטרו"ן בו דייקא כי אות ל' נרמז עליו נמצא שבתיבת אל"ף מבואר שיצאו אלף ח' מאות מפרש בפסוק וידבר ה' אליו מאוהל מועד בזכות שדיבר כאשר צוה ה' באוהל מועד אותו יקר בא אל משה שנתהפך אף הגדול ר"ל אלף של אף היא אלף ף' של אף היא ח' מאות באי"ק שאמר משה (שמות לב) שוב מחרון אפך ונעשה סנגוריא ז"ש וידבר ה' אליו שכן יקר של משה הוא שם של מ"ה (תהלים לו) מ"ה יקר חסדך אל לכן נקרא משה אדם (כם סח) לקחת מתנות באדם ונעלם שם של מ"ה הוא ח"י דהיינו כשהו' היא חסר א' כדאיתא בסודי רזא לכן אלף זעירא שזכה משה ליקר אל הנעלם של שם של הויה (שמות ג) זה כמי לעלם חסר ו' לפי שהוא חסירה א' וזה זכה מאוהל מועד שזכר שמו ח"י פעמים ז"ש אדם כי יקריב יקר תפארת גדולתו של משה היא (ישעיה מד) תפארת אדם לשבת בית (שמוח לג) ומשה יקח את האוהל במילת יקח יבואר חשבון של אלף ת"ת מליצים ששמעו תפלתו (תהלים ו) ה' תפלתי

יקח בזה האופן י"פ ק' הרי אלף ח"פ ק' הרי ת"ת וגם בצירוף א' של ויקרא תמצא כל הענין מבואר י"א של ויקרא מורה על התעניות שהתענה משה שהם סוד ו"ה מן השם שאמרנו שהתענה ו"ה פעמים ו"ה שהוא י"א פעמים י"א ורמז בו סוד י"א י"א שהוא שם קדוש ונורא י"י אלקינו י"י אחד לפי שפגמו ישראל בעגל בזה עברו על כ"ב אותיות התורה שנחלקת י"א שורשיות י"א שמושית נשתיירו אתוון וק"ר תחשוב ו' פעמים ק"ר הרי י"ת מאות הם הי"ת מליצי יושר של משה נמצא שבמלת ויקרא תמן תשכח כל התעניות שהתענה והמליצי יושר שבאו לקבל תפלתו והנה יש עוד ליתן טעם על אותן י"ח מאות לפי שפגמו ישראל בשם של שד"י ושם של שדי יש לו ו' צרופין כדין תיבה בת ג' אותיות החשוב ו' פעמים צירופי שד"י הרי אלף ח' מאות נשתיירו פ"ד הוא חשבון חנו"ך הרי מרומז אלף ות"ת מלאכים באו וחנו"ך עמהם שהוא מטטרון שחשבונו שד"י לכן בההיא יומא דאיתאוקם משכנא איתוקם משכנא דחנוך עמוהו וז"ש (תהלים צא) בצל שדי יתלונן באותו יום שהוקם המשכן בצל שדי דייקא שהם תהפוכות שם של שדי לכן אל"ף זעירא ויקר אל משה שרמז על שם שדי ג' אותיות מורה על ג' אבות כמבואר בספרין קדמאין אית דאמרי ש' מורה על יצחק ש' שורקת ד' על אברהם שמדתו מדה הד' מלמעלה למטה חסד י' הוא (בראשית כה) יעקב איש תם שנולד מהול באות ברית (שם) ידו אוחזת בעקב עשו יד"ו דייקא שהוא אותיות יו"ד ואית דאמרי איפכ' ש' היא מורה על יעקב שהוא משולש באבות ג' קווין א של ש' הוא (קהלת ד) החוט המשולש ד' הוא צורת ש' שבתפילין שהוא ממול ערפו הוא כנגד יצחק שפשט צווארו על המזבח (שיר ז) ודלת ראשך כארגמן י' לקבל אברהם שנתנסה בי' נסיונות בזה הוא סדר הפסוק (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב שהוא ש' של שד"י (דברים כח) כי שם י"י נקרא עציך אף את בריתי יצחק שהיא ד' של שד"י ואף את בריתי אברהם שהוא י' של שדי ובזה והארץ אזכור שבג' אותיות אלו נבראת הארץ לכן אמר משה (שמות לב) זכור לאברהם וליצחק ולישראל שרצה הקב"ה להחריב את העולם באותו שעה הנברא בשם של שד"י ולכן במשכן אמר בצל שד"י יתלונן ובמלת בצ"ל נרמז שמלאכת המשכן היה למחרת יום הכפורים שהוא תשלום קכ"א תעניות ולמחרת היה קכ"ב מנין בצ"ל ואז הכניע משה (בראשית ו) ק"ץ כ"ל ב"שר:

האופן ס"ח בשעת העגל התעוררו ישראל ד' בתי דינים וזה סוד הפסוק (תהלים קו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו שכן ד"פ אלהים הוא עולה שמ"ד שהם סוד (שם פט) אשר חרפו עקבות משיחך ב"פ עק"ב והנה משה עולה לקבל ד' בתי דינים אלו כן אהרן עולה ד"פ דין ונמצא שאות א' שבשם משה היא מכניע ארבע בתי דינים לזה

נרמז ויקר אל משה ובמה הוציא יקר מזולל בא' שבשם משה שהיא עולה יותר מד"פ אלהים ז"ש ויאמר להשמידם לולי משה בחירו מש"ה דייקא שבאותו א' גרם לבטל הבתי דינים שאמרנו:

האופן ס"ט משה היה תיקונו של אדם שחי תתק"ל שנים שהוא סוד ג"פ יק"ר דאתמר במזמור מ"ט ומשה זכה בהר סיני לב' שלישים שהם תר"ך אותיות שהם ב"פ יקר ועתה באוהל מועד נשלם לו יקר לכן א' זעירא שרומז על השליש הג' שלא זכה בו בהר סיני ועתה נשלם לו (משלי כ) וכלי יקר שפתי דעת ומלת כל"י נרמז על ג' קטרין כ"הן ל"וי י"שראל ברעיא מהימנא פ' צו כהן מסטרא דחכמה לוי מסטרא דתבונה ישראל מסטרא דדעת בג' אלה נבנה המשכן ז"ש וידבר ה' אליו מאוהל מועד שהוא דרגא דיוסף (שם י) צ"דיק י"סוד ע"ולם בגימטריא כ"ל"י ש"ל"ם והנה כל שנותיו של אדם היו כמנין תעני"ת (תהלים קמא) ת"כון ת"פלתי ק"טורת ל"פניך ר"ת תתק"ל (שם קיט) ש"לום ר"ב ל"אוהבי ת"ורתיך ר"ת בגי' תת"קל ולכן בזכות תענית זכה משה להוציא (ירמיה טו) יקר מזולל עם קרבנות שבאוהל מועד שכן סופר מברך ובור יוצא שהוא על סוד הנשמה ש"תקוע בבהמ"ה הוא בגי' תתק"ל חסר א' לכן א' זעירא:

האופן ע' ידוע שבנוהי דבלעם גרמו עשיית העגל כדאיתא בזוהר דאתמר גביה במדבר כג) ויקר אלהים אל בלעם באותיות קר הם מסיטרא דקליפה ומאחר שהקליפה היא כלולה מי' לכן נהרגו בעגל (שמות לב) כשלשת אלפי איש לפי שהוא סיטרא דויקר ר"ל י"פ ק"ר הרי שלשת אלפי איש ולכן בא בכאן לרמוז בא' זעירא כדילקרות גם כן סטרא דויקר של בלעם תמן יקר בחיר"ק שהוא נקודה של מדת הדין (איכה ב) שרקו ויחרקו שן (תהלים קיב) רשע יראה וכעס שיניו יחרק ונקודת חיר"ק הוא יוד אבל עתה נשתנה הנקודה מחיר"ק לקמץ שנקודת קמץ היא ו' י' וקמץ הכהן שהוא סיטרא דחסד לכן אמר ויקר אל משה (שם לו) מה יקר חסדך שזכו לקרבנות על ידי כהנים ז"ש מאוהל מועד לאמר אותו יקר בא לו מאהל מועד שהוא ענין הקרבנות בכתר כהונה שזכה באותו יום:

האופן ע"א אית' במדרש נשא על פסוק (במדבר ז) ויהי ביום כלות משה משל לטרסקל של שתי רגלים לא יכול לעמוד עד שבא רגל שלישי כן העולם היה עומד קודם המשכן על ב' רגלים (שמות טו) נחית בחסדך הם כ"ו דורות עד שעת מתן תורה שהיה דן הקדוש ברוך הוא העולם בחסד (שם) נהלת בעזך עמוד התורה אל נוה קדשיך הוא המשכן עמוד העבודה הוא המשכן ג' העמודים האלו מבוארין בג' דרגין שבקרא מתחלה דרגא דחסד ויקר אל משה מה יקר חסדך שהוא עמוד גמילות חסדים אח"כ וידבר ה' אליו עמוד התורה וידבר אלהים את כל הדברים מאוהל מועד הוא עמוד העבודה לז"א אדם כי

יקריב שהן הן ג' קטרין של אדם שהם נפש רוח נשמה נפש הוא עמוד ג"ח דאתמר גבי אברהם (בראשית יב) ואת הנפש אשר עשו בחרן (משלי יא) גומל נפשו איש חסד רוח וידבר ה' אליו לקבל יצחק שמסיטר' נתנה התורה מפי הגבורה לקבל רוח כי בשעת מתן תורה (שיר ה) נפשי יצאה בדברו ונכנס להם הרוח מאוהל מועד (במדבר כד) מה טובו אהליך יעקב שהוא תיקון לנשמה לכן באותו יום אשתלים דיוקנא דאדם לכן אמר אדם כי יקריב ולכך אל"ף זעיר"א בגימטריא טרסק"ל שעד אותו יום היו עולין בטרסקל וכן מלאכי רחמי"ם וכן חנו"ך מטטרו"ן עם הכולל לכן א' זעירא לפי שהוא חסר א'.

האופן ע"ב הראה הקב"ה למשה סוד שם של ע"ב שהוא נחלק לג' קטרין ג' ווין של ו"יסע ו"יבא ו"יט לכן ג' דרגין בהאי קרא ולכן א' זעירא קרי ביה ויקר (תהלים לו) מה יקר חסדך שהראה הקב"ה מדת החסד למשה שהם ע"ב קיטרין של מעלה וצורתו א' הוא ריו"ו שיש בג' פסוקים אלו ריו"ו אותיות בהם נחה המשכן שעליהם אמרו רז"ל יודע בצלאל לצרף אותיות שבהם נברא שמים וארץ (שם פט) אמרתי עולם חס"ד יבנה ע"ב שעות של ו' ימי השבוע לכן נקרא בצלאל חסד אל כל היום ולפי שבהם מושלמת יצורת האדם כמ"ש בזוהר בראשי' על פסוק (מלכים ב ד) ויזורר הנער עד ז' פעמים שהוא סוד חבקו"ק בגי' ריו"ו ובזה השם החיה אלישע אותו שהם ריו"ו אותיות לכן ז' ימי המילואים אח"כ ויקרא אל משה שאז זכה ליקר חסדך:

האופן ע"ג באותו יום זכה משה לחכמה שהוא סוד י' מן השם (משלי כד) בחכמה יבנה בית (שם ט) חכמות בנתה ביתה לכן חצבה א עמודיה שבעה לז' ימי המילואים אח"כ ויקר אל משה חכמה נקראת יקר שנאמר (קהלת י) יקר מחכמה לכן ע"ה ימים ממחרת יו"הכ עד שנשלם מלאכת המשכן שהיא כ"ה בכסליו כמנין בחכמ"ה יבנה בית אז זכו לכהן ולכן במזמור ע"ה אמר (תהלים עה) הודינו לך אלהים כי אקח מועד שאותו מזמור נאמר על ענין אוהל מועד:

האופן ע"ד ע"פ הזוהר שרמז כאן על עסקי אהל מועד דזמין לאתמשכנא אמר ויקרא בא' זעירא שהיא צורת י' על י' מסעות (ר"ה לא) שנסעה שכינה וי' גליות גלתו סנהדרין וי' דברים אירעו לישראל (תענית כח) ה' בי"ז בתמוז ה' בתשעה באב גם בצורת יוד נרמז פסוק (איכה ג) יהפוך ידו כל היום שגברה הקליפה שהוא י' קטרין תתאין בימי יחזקאל באו ו' אנשים מדרך הצפון ובימי ירמיה באו ארבע מלאכים והציתו אש בד' זויות המקדש בזה נרמז שצורת י' כמו שאמרנו שנחלקה הי' לתרין לו' ולד':

האופן ע"ה מאחר שהראה הקב"ה למשה מאוהל מועד דזמין לאתמשכנא הוצרך להודיע הטעם שלא יהיה משה כהן באותו שעה וזה נרמז בא' זעירא שהוא צורת י' כי (בנזיר

יד) עשרה דברים נאמרו בכוס ובזמן שישראל בארץ כוס מלא ברכת ה' והיא כלולה מי' אבל אנו שאנחנו בגלות אין לנו אלא ארבע הרי שנחלקו הי' דברים לו' ולד' שמאותו טעם לא נכנס משה לארץ ישראל כדי שתהא הי' זעירא שאלו בא משה לא"י היה הי' דברים מלאים כוס מלא ברכת ה' נמצא שלא היה המקדש חרב ולא היה הקב"ה מכלה חמתו בעצים ובאבנים:

האופן ע"ו איתא בסודי רזי שהגיהנם הוא אורך מהלך ריי"ו אלפים שנה עיין לעיל בפסוק (שמות ג) בלבת אש של גיהנם עונש של רשעים שהוא אור תל"ב עולמות כל אחד מהלך ת"ק ונרמז בלב"ת אש וזה נרמז במלת ויקרא א' זעירא ויקר אל משה (תהלים קלט) ולי מה יקרו רעיך שהראה הקב"ה שכרן של צדיקים שכל אחד מן הצדיקים נוטל חלק רשעים לכן א' זעירא שהוא צורת ריי"ו וא' בעצמו מורה על אלף שהוא ריי"ו אלף כי כפי אורך הגיהנם שהוא ריי"ו אלף נוטל הצדיק שכר של רשעים בג"ע כמ"ש (משלי ח) להנחיל אוהבי יש ולא די שנטלו אותן י"ש רק ואוצרותיהם של רשעים שיש להם ג"כ חלקם בג"ע אמלא לצדיקים:

האופן ע"ז יש בצורת א' זעירא י"ו למעלה י"ו למטה הנה נרמז בכאן (שם יב) והון אדם יקר חרוץ נחלק אדם לאחר אכילת עץ הדעת טוב ורע לתרין בנין קין והבל קין מסיטרא דרע הבל מסיטרא דטוב ומהם נתערבו כל הנשמות שבעולם ונתערב טוב ברע ורע בטוב ומזה נחלק' א' לסור בוצינ' דקרדונית' שיורדים ש"ך דינים לזעיר שכן נרמז גם כן בשם קין והבל כי קין הוא החצי ע"ץ שהוא חשבון ק"ס לכן תרגום של ע"ץ הוא ק"ס חושבנא דדין כדין רק מחטא של אדם הראשון סיפר בלשון הארמי וכן ג"כהבל עולה כמנין קין בזה האופן ה"פ ל"ב הרי ק"ם שניהם יחד עולה ש"ך והנה בכאן רמז דאתמר גבי משה (שמות ב) והנה נער בוכה שהוא סוד ש"ך שחשבה בתיה שש"ך גבורות ירדו לעולם אבל אתמר גבי משה (שם) ותרא אותו כי טוב הוא וז"ש ויקר אל משה שכל הנשמות שהם סוד אור יקר שהם הנשמות בכלל נתגלה אל משה בסוד א' זעירא שסוד א' היא נחלקת י"ו למטה י"ו למעלה שהם סוד זעיר שיורדין בו הנשמות בתרין חילוקין אלו דהיינו י"ו למעלה הם נשמות מסיטרא דטוב הם מצד הבל שכן י"פ ו"י עולה ק"ס כמנין הבל שהוא ה"פ ב"ל ואח"כ ו"י למטה תכה זה על זה ו"פ י"ו הרי קין נמצא שרמוזים בכאן כל הנשמות שיוצאים מתרין סטרין:

האופן ע"ח רמז הקב"ה בכאן בצורת א' שהיא צורת י' סוד המקוה שהיא סוד שיעור קומ"ה בהיפך אתוון הוק"ם המשכן אז נשלמה המקוה של מעלה שיש ר"ם קבין במקוה לכן היו ישראל ד' פעמים ס' רבוא שהם ר"ם רבוא לכן נקרא משה בן ע"מ ר"ם וכן אבינו

הראשון נקרא א"ב ר"ס שהוא היה אב שזכו בניו להיות בסוד כסא שהיא מלך יושב על כסא רם שכן במזבח של מעלה יש בכל זוויות ס' רבוא חגורי איפוד ומיכאל כהן גדול עומד עליהם וזה סור ויקר אל משה (תהלים לו) מה יקר חסדך ובצורת א' שהוא י' נרמז חשבון זה בזה האופן י"פ ו' הרי ס' ד"פ ס' הרי ר"ם והם כמנין י' ימים אחרונים שזכה בהם משה ביום הכיפורים בגמר י' מי חשיבה שיש בהם ר"ם שעות ז"ש ויקר י' אותו יקר זכה ביום הכיפורים שהוא סוד י' וכן י' נחלק על ו"ד שהם ו' ימים האמצעים שמתענין בהם אבל ארבע ימים אין מתענין והם ב' ימים של ר"ה ושבת תשובה וערב יום כיפור ויקר זה רמז על הענין התשובה שנחלקו לג' זמנים אלו:

האופן ע"ט בצורת א' זעירא נרמז סוד (שמות מ) וכבוד ה' מלא אח המשכן בסוד בריך יקרא די"י מאתר בית שכינתיה ר"ל מלוי השכינה כזה שי"ן כ"ף יו"ד נו"ן ה"י בגי' את"ר זה סוד מאתר מהו אתר זהו בית שכינתיה ר"ל המילוי והבית של אותיות שכינה הם עולים לחשבון את"ר נמצא שהשכינה רוכבת על ת"ר מחנות (שיר ב) וקול הת"ר נשמע בארצינו בארצינו דייקא שהיא השכינה (משלי כה) כבוד אלהים הסתר דבר ר"ל יש בשם אלהים ק"ך צירופים בכל צירוף יש בו ה' אותיות הרי ת"ר ה"פ ק"ך וזה אלקים צבא אות כל אות יש לו צבא בפני עצמו ה"סת"ר דבר ה"ס היא אדנ"י רוכבת על ת"ר מחנות שהם ת"ר אותיות של אלהים. זה נרמז בא' זעירא שהוא צורת יו"י בזה האופן י"פ ו' הרי ס' י"פ ס' הרי ת"ר וזה א' זעירא כי מלוי השכינה היא עולה את"ר אלף שהיא אלופו של עולם רוכבת על ת"ר אבל בכאן א' זעירא ר"ל חסר א' וחוזר ומפרש איזה הצורה היא חסירה א' מן יקר שהיא השכינה בריך יקרא די"י וחוזר ומפרש וידבר ה' אליו ר"ל אותו הצורה שהוא צורת שם של הוי"ה וחוזר ומפרש מהיכן באו הת"ר מחנות מאוהל מועד (שמות לג) ומשה יקח את האוהל (שם יט) ומשה עלה אל האלהים שיש לו ק"ך צירופים כמנין מוע"ד ובכל צירוף יש ה' אותיות ה"פ ק"ך הרי ת"ר לכן באותו יום אמרו ה' הוא אלהים ר"ל אותו צורת א' שהיא שם של ה' שגילה הקב"ה באותו יום א' זעירא למשה באותו הצורה יש בו גם כן צירופי אותיות אלהים שהוא ת"ר:

האופן פ' כתיב (משלי ח) ה' קנני ראשית דרכו ר"ל מאחר ששם של ה' קנני שכל התורה כולה נארגת על שם של הוי"ה ולפי ששם של הוי"ה עולה כ"ו לכן ניתנה התורה בדור כ"ו ולזה יהיה פי' הפסוק מאחר שה' קנני לכן התורה שמתחלת במלת ראשית וגם משה נקרא ראשית (דברים לג) וירא ראשית לו שניהם היו בדור כ"ו ולפ"ז יהיה פי' הפסוק וי'ק'ר' נוטריקון ה' ק'נני ר'אשית אח"כ א' זעירא צורת י' ו' י' שהם הדורות מאדם עד נח הרי י' קדמאה מנח עד אברהם י' בתראה מאברהם ועד משה ו' אמ"צעית בגי' תור"ה

וחוזר ומפרש מה ענין ג' חלוקות אלו לזה אומר וידבר ה' אליו ר"ל צורה זו נארגת על שם של הוי"ה שהתורה כולה בנויה על זה השם בסוד (ישעיה מד) אני ראשון י' עלאה (שם) ואני אחרון י' תתאה (שם) ומבלעדי אין אלהים ו' אמצעית לכן ניתנה התורה בו' בסיון וכותבים הסופרים ווי העמודים:

האופן פ"א איתא ברעיא מהימנא פ' פנחס שכנפי ד' החיות הם רנ"ו (ירמיה לא) רנ"ו ליעקב שמחה מזה הטעם נבחר אהרן להיות כה"ג לפי שהוא כולל כל כנפי ארבע החיות שכן אהר"ן עולה לחשבון רנ"ו ואיתא בסודי רזי שבשעה שירדה השכינה למטה בשעת הקמת המשכן אמרו מלאכי השרה לפני הקב"ה מפני מה אתה מניח את העליונים שהם מקלסין אותך ברנ"ו כנפים ורוצה לשרות שכינתך בתחתונים השיב הקב"ה יש לי אדם אחד הוא כלול ו' יותר מכל כנפי החיות שכן אהרן מלא בו' שהוא כולל ו' יותר מן רנ"ו זה סוד (שמות לב) וירא העם כי באו שש ויקהלו על אהרן ר"ל שמתחילה היה משה דרגא דו' ובזה בחר הקב"ה במשה שהוא כולל כל כנפי החיות כדאיתא ברעיא מהימנא בפרשה ויצא ש' של משה היא כוללת ג' חיוון אריה שור נשר נשתיירו אתוון מ"ה הוא פני אד"ם הרי משה מצד שהוא כולל בשמו כל ארבע חיות והוא דרגא דו' לכן בחר הקב"ה לשרות שכינתו למטה ז"ש (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים ר"ל ו' יתירה דכלול משה דרגא דו' זה גרם שעלה אל האלהים שהוא רכב אלהים למטה שכולל ארבע כנפי החיות שהם רנ"ו ויש לו סוד ו' באו שש ועתה (שם לב) כי זה משה האיש שלא ידענו מה היה לו לכן ויקהלו על אהרן שהרי גם הוא כלול ו' יותר מכל כנפי החיות וז"ש (שם) עשה לנו אלהים עשה דייקא כי אתה הוא הכולל ו' יותר מן כל כנפי החיותהנה בפסוק הזה רמוזין כל ד' חיות ויקר אל משה (תהלים לו) מה יקר חסדך פני אריה שהוא ימין מצד החסד וידבר ה' אליו פני נשר כי (שמות כ) אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם שמים דייקא (משלי ל) דרך הנשר בשמים מאוהל מועד הוא פני שור שהי' המזבח דמות שור אח"כ אדם כי יקריב הרי אדם לכך א' זעירא כי צורת א' שהיא י"ו למעלה י"ו למטה תכה זה. על זה י"ו פעמים י"ו הרי רנ"ו מזה הטעם נקרא ארון א' הוא צורת י"ו על י"ו נשתיירו אתוון רנ"ו הרי שארון הוא לקבל כסא הכבוד דתמן רנ"ו כנפי החיות:

האופן פ"ג איתא בזוהר פ' פקודי שמן אות א' של אנכי בשעת מתן תורה היתה מתפשטת לד' רוחין דעלמא לכל רוח תשעה ניצוצין לדעתי זה סוד (איוב לז) ירעם אל בקולו נפלאות שנתפרשו ניצוצות לד' רוחות ובכל רוח תשעה ניצוצין ד"פ תשע"ה הרי ל"א מאות והוא סוד (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו במלת מל"א נרמז בנוטריקון ל"א מאות

וזה סוד (שמות מ) וכבוד ה' מל"א את המשכן שנעשה על ידי בצלאל שהם הכוחות של אל זהו סוד (שם לח) ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שרומזת על ניצוצות של א' שנחלקה לד' רוחות בכל רוח שבע מאות וחמשה ושבעים ד"פ תשעה (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי בשעת הר סיני זכה לאותן ניצוצין אבל עתה א' זעירא שלא היה לו בזימנא תניינא אות היקר שהיה לו מתחלה:

האופן פ"ד הראה הקב"ה למשה אלף יומין דחול וגם תרין משיחין הם עולים לחשבון אלף כי משיח בן יוסף הוא ת'י'נ'ו'ק י'ו'נ'ק מ'ש'ד'י' א'מ'ו' בגימטריא תק"סו ומשיח בן דוד לעתיד לבא יהיה מלא בי' שכן בדברי הימים דוד מלא שיהיה משיח כולל כ"ד תכשיטי כלה שהם צורת ב' הה"ין מן השם ד"ו"ד"י שהם סוד דודי כדאיתא בכנפי יונה נמצא שלעתיד יהיה בן דוד מלא בי' תצרף משיח בן דוד שהוא עולה תל"ד עם משיח בן יוסף שהוא עולה תק"סו הרי אלף זה סוד (שיר ח) האלף לך שלמה שרומז על ב' משיחים ואותם הראה הקב"ה למשה ומאוהל מועד דזמין לאתמשכנא לסוף יהיה יקר לישראל וז"ש (תהלים קמד) אלופינו מסובלים שהם על ב' משיחים שסודם אלף שהם סובלים עבור ישראל כמ"ש (ישעיה נג) אכן חליינו הוא נשא כשיזדווגו יחד אזי אין פרץ יבא בפריו אלף כסף:

האופן פ"ה נרמז בא' זעירא כי צורת א' הוא יו"ד י' פעמים ו' הרי ס' של אפרסמון י"פ ד' הרי מ' אפרסמון והוא סוד מ' וסמ"ך שבלוחות מס"וה של משה מ"ם ס"מך נרמזים בו"ה של (שמות לב) וה"לוחות מ"עשה א"להים ה"מה ר"ת מ"אה שהם כמנין מ' וס"מך שעולין מא"ה שהוא סוד שיעור קומה של אדם הראשון:

האופן פ"ו יש בצירוף אלהים מלא בריבועו כזה אל"ף אל"ף למ"ד אלף למ"ד ה"ה אל"ף ל"מד ה"ה יו"ד אל"ף למ"ד ה"ה יו"ד מ"ם הוא עולה לחשבון אלף ואחד והוא סוד (תהלים סח) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן שמרכבה של אלהים הוא בסוד אלפי שהם אלף וא' והיא מרכבה של משה ומשה עלה אל האלהים שבשעת מעמד הר סיני זכה לרכב אלהים (שם) ה' בם סיני בקודם שהוא אלפי אדם אחד מאלף מצאתי הוא משה שזכה לאלף ואחד והוא חשבון (ירמיה ב) קדש ישראל לה' וכן ישראל קדושים והא א' זעירא רומזת שהיקר של משה היה שזכה לאלף כוחות של אלהים שצריך לצרף לאותו חשבון גם כן החשבון זעיר שהוא א' זעירא והוא סוד (שמות לב) כשלשת אלפי איש שמתו שבשעת העגל ניערו ג' גולייריין בישין דמתגרין במלחמה דיניקתן מג' כוחות אלהים שכל אחת מן רכב אלהים היא כלולה מן אלף ואחד לכן אמר כשלשת אלפי איש שרמז על

חשבון זעיר שבכל א' מן רכב אלהים צריך להוסיף א' על חושבן רב שהוא אלף ולכן הוצרך משה לזכור זכות ג' אבות שכל אחד יבטל כוחות אלהים שניערו:

האופן פ"ז איתא בסודי רזא שי' שמות הם שאינם נמחקים ונחלקים לו' ולד' דהיינו הו' הם נכללים בד' ומזה הטעם י' דברות נחלקים לו' ולד' וכן לעתיד י' ניסין יהיו לישראל נחלקים גם כן לו' ולד' ונתנה התורה בו' בסיון בדרך ארבע עולמות שהם ד' לבושים שלה וכן שית סיטרין אתמר האורייתא כדאיתא בתיקונים דכלילא שית סטרין בראשית וכן ב"רא ש"ית ונתפשטו לד' רוחות וזה נרמז בצורת א' זעירא שהיא נחלקת:

האופן פ"ח איתא ברעיא מהימנא פ' כי תצא שבצורת א' נרמזים הגואלים של ישראל בזה האופן (בראשית מט) לא יסור שבט מיהודה זה משיח בן דוד שהוא י' עלאה שבצורת א' מסיטרא דימינא (שם) ומחוקק מבין רגליו זה משיח בן יוסף שהיא צורת י' תתאה שבא' מסיטרא דשמאלא שכן מחוק"ק מבי"ן רגלי"ו ס"ת קנ"ו שהוא בגי' יוס"ף (שם) עד כי יבא שיל"ה זה מש"ה שהוא באמצע ו' של א' נמצא שבצורת א' נרמזים ג' גואלים וכן הוא סוד יונה תרין גדפין של יונה תרין משיחין גופא של יונה משה וזה נרמז (תהלים קמד) אלופינו מסובלים שהגואלים נרמזין בצורת א' לפי שיש בצורת א' י"ו"י:

האופן פ"ט איתא בספר יונת אלם פרק ששי בסוד האלף בסוד ג' אורות שנקראים פנימי וחיצון ומקיף וסימנך (תהלים קכד) נפשינו כצפור נמלטה מפח יוקשים מפ"ח נוטריקון מ"ק"יף פ"נימ"י ח"יצון שכן הנפש ג"כ כלולה בסוד פנימי ומקיף ויש בה נובלת בסוד אור חיצון וזה סוד אצל משה שעלה בענן ונתכסה בענן אלה הם חיצון ומקיף ונתקדש בענן זהו אור פנימי וזה סוד ג"פ (שמות לד) מסוה וג"פ קרן וג"פ משה בפ"אוסוד ג' עליות שעלה משה להר בכל פעם זכה לאור אחד מג' אורות וזה סוד (דברים ו) בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך וכולם נוסדו יחד בצורת האל"ף שהיא ראשונה לאותיות שהיא צורת י'ו'י' ובסוד (איוב כז) י"כין ו"צדיק י"לבש ועז"א הפסוק ויקר אל משה ומהו היקר אלף שהוא צורת י'ו'י' חשבון ההוי"ה שנאמר וידבר ה' אליו ורמז ג' אורות העליונות שזכה משה וכלם נכללים באל"ף יוד למעלה שהיא סוד מקיף והוא"ו שבאל"ף רמז לסוד אור פנימי ויו"ד תחתונה רמז לאור החיצון ולפי שבשעת העגל פגמו ישראל בג' אותיות אלו ונסתלקו מהם לכן נהרגו (שמות לב) כשלשת אלפי איש שרומזים לג' אלפין לג' אורות שנסתלקו מהם ועליהם אמר משה (שם) מחני נ"א מספר"ך אש"ר כתב"ת ס"ת בגי' ג' פעמים או"ר שמשה יקח את האוהל שזכה לכולן ובשעת התיקון אמר (שם ל) כ"י ת"שא א"ת ר"אש ר"ת תרכ"א אתמר תמן ג' תרומות שהם רומזין לג' אורות אלו:

האופן צ' ארז"ל במדרש פ' לך לך נובלת חכמה של מעלה תורה נובלת בינה שכינה מזה הטעם היתה ירידת ישראל למצרים להעלות אילין תרין נובלות וזה טעם ירידת נשמת משה בסוד (שם יח) נבל תבול גם אתה גם העם אשר עמך מלת נבול נדרש לשבח כי משה וס' רבוא דיליה שירדו למצרים להעלות ס' רבוא ניצוצות במלת נב"ל נרמזים נ' שערי בינה ל"ב נתיבות חכמה שנובלת בינה היא השכינה שנקראת נ' לכן אין נ' באשרי בזוהר פ' בהעלותך נ' הפוכה של (במדבר י) ויהי בנסוע הארון ונובלת חכמה היא ההורה מתחלת בב' מזה הטעם כשיצאו ישראל ממצרים בתחלה קבלו התורה שהיא נובלת חכמה אח"כ כלליה ופרטיה נתנו באוהל מועד שם ירדה השכינה כי נובלת בינה היא השכינה ולכן אמר משה בשעת הקמת המשכן (תהלים צ) ויהי נועם ה' אלהינו שהוא סוד בינה יהי רצון שתשרה שכינה במעשי ידינו שנובלת בינה היא שכינה וכמו שמשה שהוא מסוד חכמה לא עלה למעלה רק ברקיע להוריד נובלת חכמה שהיא תורה כן ג"כ לא ירדה נעמי אל ארץ מואב רק להעלות נובלת שכינה שהיא רות ונעמי היא סוד בינה וכן (שם כז) אחת שאלתי מאת ה' וגו' לחזות בנועם ה' שהוא סוד בינה הטעם שרוצה לחזות סוד בינה כדי לבקר בהיכלו להוריד נובלת שכינה שהיא היכל ולכן בכאן א' זעירא שהיא סוד השכינה שבשעת הקמת המשכן שהוא בסוד לאה שהיא בינה היה תכלית הכוונה להוריד נובלת שכינה שהיא א' זעירא ואותו היקר היה אל משה שהוא מיסוד חכמה וכן תורה שבכתב היא נובלת חכמה קבלו בסיני ותורה שבע"פ שהיא נובלת בינה קבלו באוהל מועד ז"ש מאוהל מועד לאמר שם נצטוו להוראה:

בספר מגלה עמוקות אופן ר"נ כתב שם בז"הל צריך אני להקדים הקדמה אחת שכתבתי בספרי הגדול מן אלף אופנים שכתבתי על אלף זעירא של ויקרא. והנה בספר הזה לא מצאתי רק צ' אופנים, ואף מהם נחסר ששה הראשונים. והגאון בעל ספר הדורות כתב ראיתי את האלף אופנים על אלף זעירא של ויקרא מהגאון מהר"ן שפירא. לכן בכדי שיהיה תורת נת"ן שלימה באיזה מקום שישנו שם את האלף ישלחם לידי ואני אביא אותם לבית הדפוס:

שמיני

קרב אל המזבח. מלמד שהיה אהרן בוש א"ל משה למה אתה בוש לכך נבחרת לא אמר למה אתה בוש כי נבחרת אלא לכך נבחרת ע"פ המדרש בזו הפרשה. (תהלים יח) עם חסיד תתחסד (שם) עם עקש תתפתל כשהלך משה בעקמומית אף הקב"ה הלך עמו בעקמומית אימתי הלך בעקמומית בשעה שאמר לו (שמות ג) לכה ואשלחך אל פרעה

א"ל משה להקב"ה (שם ד) לא איש דברים ופרע לו הקב"ה וצרר בכנפיו אימתי פרע לו כל ז' ימי המלואים היה משה משמש בכהונה חשב שהוא יהיה הכהן השיב לו הקב"ה ביום השמיני קרא לאהרן אחיך וא"כ עבור שהיה משה בוש (שם ג) ויסתר את פניו ומיאן ז' פעמים נלקחה ממנו הכהונה וניתנה לאהרן ז"ש משה לאהרן קרב המזבח למה אתה בוש הלא עבור זה שאני היתי מתבייש נלקחה ממני הכהונה ז"ש לכך נבחרת ר"ל עבור זה שאין אתה בוש לכך נבחרת אתה ולא אני כי עבור הבושה נלקחה ממני הכהונה לכן אמר לכך נבחרת. או יאמר עפ"י המדרש ויקח מלמד שעשה בזריזות ועבור הזריזות זכה למדריגה עשירית לרוח הקודש כמ"ש ר"פ ב"י זהירות מביאה לידי זריזות וכו' עד רוח הקודש ז"ש למה אתה בוש כי מן הזריזות אתה זוכה לרוח הקודש ז"ש לכך נבחרת ר"ל עבור זריזות אתה מגיע למדרגת רו"הק (תהלים סה) אשרי תבחר ותקרב אזי ישכון חצרך או יאמר לכך נבחרת עפ"י הקדמת האר"י ז"ל לתקן תרין יחודין כ"ך עלה במחשבה כי לכ"ך נוצרת כף כפופה כף פשוטה תרין יחודין (מלכים א ח) י"י הוא אלהים י"י הוא אלהים ב"פ ויהי ביום השמיני לפי שקרא משה לאהרן כי אלו שימש משה בכהונה לא היה כח בשום קליפה לשלוט על ישראל ולעולם לא היה שליטה לס"א עלייהו דישראל: **קרב אל המזבח**. אמר לשון קרב לרמוז על (ויקרא יט) מאזני' צד"ק שהוא סוד טיקלא קליפת נגה:

היום ה' נ"ראה א"ליכם אהרן לתתא במדרגת מיכאל לעילא וכמו שמיכאל מקרב רחוקים בסוד (ירמיה טו) אם תוציא יקר מזולל מקליפת נגה אשר יש בארקה מזול"ל בגימטריא 'ע'ג'ל'י היא הקליפה הנזכרת המכוונת לאימא דאית בהס"ג ויו"ד אתוון הרי (תהלים קמד) ג"ע בהרים ויעשנו (ישעיה כז) 'ח'י'מ'ה אין לי מי יתנני שמיר שית במלחמה מכוונת נגד אמא נקראת מי כשם שיש מי בקדושה כן אמר פרעה (שמות ה) מי ה' אשר אשמע בקולו ואמרינן במדרש (שמואל א כו) את מי אעלה לך אם מישראל (שמות טו) מי כמוך באלים אם מן אותן שאומרים מי ה' אשר וגו' והוא כקוף בפני ה' ראשונה וכתיב אם תוציא יקר מזולל כפ"י תהיה מלוי פ"י פ"א יו"ד בגימטריא י"ה אלהי"ם (בראשית א) וי"הי כ"ן במספר שוה עם מיכא"ל השר הגדול המקרב רחוקים למרום וכן אהרן עומד במקומו לכן היה המזבח בדמות שור שהוא קדמאה לנזיקין והיה אהרן בוש א"ל משה מזה אתה מתיירא הלא לכך נבחרת להקריב רחוקים ותוציא יקר מזולל:

רבא רמי כתיב (משלי ט) על גפי וכתיב (ישעי' ו) על כסא מתחלה ע"ג ולבסוף על כסא. הכוונה שיש ג' קליפות סביב הקדושה והרביעית היינו נגה פעמים היא קודש פעמים

היא חול לקליפה ונעשו ד' קליפות כדכתיב (יחזקאל א ונגה לו סביב הקדושה והגרים הם מזאת הקליפה שלפעמים היא נוטה לקדושה ולפעמים מתהפכת לטומאה ואונקלוס הגר שהיה מבחינת נגה רצה לתקן אותה ועשה התרגום ועליו שחקה קליפת נגה בשעה שאמר לבן (בראשית לא) יגר סהדותא כמ"ש בכנפי יונה חלק שני סי' נ"ה גם על יתרו שהיה גר נאמר עליו (שופטים ד) וחבר הקני נפרד מרע של קין קינא דמסאבותא והכניס בפנים הקליפה דקה המקבלת מיתוק ונתקדשה על ידו ונרמז במלת קנ"י ק"ליפה נ"גה י"ון לכן התירו לכתוב ס"ת בלשון יוונית בסוד (בראשית ט) יפת אלהים ליפת שהוא יון קריבת למהימנותא (שם) וישכון באהלי שם. ורזא (תהלים קלב) אויבו אלביש בושת על ג' קליפות ו"עליו י"ציץ נ"זרו ר"ת יו"ן וביום ו' כשקורין 'ש'מ'ו'ת ממתיקין התרגום רוצים גם הם לעלות ונכנס שבת ושלהבותא מפיל אותה לנוקבא דתהומא רבא בסוד (שם צב) בפרוח רשעים כמו עשב שהוא נגה (שם) ויציצו כל פועלי און ונהפוך להם לרעתם להשמדם עדי עד ז"ש (שם) יתפרדו כל פועלי און שהם מתחלקין נגה נכנס לקדושה והם לטומאה מזה גלות השכינה בעלות ממנה בקדושה והשכינה מתלבשת בתוכה אז ע"י נגה כביכול אחוזה לקליפה בשכינה אבל למעלה אין נגע ובבחינת אלו הג' קליפות יש ב' דמים קודם שבת וג' ימים אחר שבת ושבת באמצע כמלך בגדוד וכן חמה באמצע ז' ככבי לכת שהם מחזרין אחר הקדושה (שם יב) סביב רשעים יתהלכון והנה ז"ס (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה על ימי בראשית לקבל ג' קליפות ס"ת ט מ"א (שם) טבחה טבח"ה תרין א' לפניו וא' לאחריו (שם) מ"סכה יינה א"ף ערכה שלחנה שלחה נערותיה הוא סוד עולם הבריאה שבשבת עולה למעלה (שם) תקרא ע"ג מרומי קרת מתחלה נגה חופפת מבחוץ סמוך לקדושה ולבסוף על כסא נכללת בקדושה:

על ענין התורה (שם) חכמות בנתה ביתה שהתורה כלולה מכל ז' חכמות הפוך בה דכלא בה חצבה עמודיה שבעה דהיינו כל חכמה מז' חכמות כלולה מז' הרי ז"פ ז' (תהלים יג) אמרות ה' אמרות טהורות מזוקק שבעתים הם מ"ט פנים טהור וכן מ"ט פנים טמא ז"ש ט"בחה טבחה מ"סכה יינה א"ף ערכה שלחנה ר"ת טמ"א גם מ"ט פנים טמא הם בתורה. טבחה טבחה הוא נגד פ' של תורה מסכה יינה הם סודות התורה ממוזג שיכולין לשתות ולהבין העניינים כההוא גלילאה דדריש בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאי שהן הן ג' דרגין של תורה פשט רמז דרש שהן הן ג' עולמות 'ב'י'ע נפש רוח נשמה כנגד ג' דרגין אלו אמר ג' לשונות נגד עולם העשייה תמן (שיר ה) פשטתי את כתנתי (בראשית ג) כתנות עור בע' על ע' פנים בתורה אמר טבחה טבחה נגד יצירה אמ' מסכה יינה נגד בריאה אף ערכה שלחנה דמתמן נשמתין בת מלך עלה אתמר (איוב כח) לא ידע אנוש

ערכה (שם) לא יערכנה זהב ואח"כ נגד סודות התורה אמר שלחה נערותיה תקרא על גפי מרומי קרת שהוא למעלה מעולם הכסא שהוא אצילות ז"ש אח"כ על כסא שהוא למעלה מעולם הכסא. אם על ענין אוהל מועד חכמות בנתה ביתה אף שנבנה המשכן ע"י בצלאל שמילא אותו חכמה וכן (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה מ"מ לא יכולין כל חכמי לב להקימו עד שבא משה שהוא עמוד השביעי לזונות מן אברהם יצחק יעקב לוי קהת עמרם משה וכן הוא השביעי למטה שהיה מתחלה ששה צדיקים והוא הז' עליה אתמר אמרות ה' אמרות טהורות מזוקק שבעתים כי לא נתנה תורה רק לעמוד השביעי וכן כשנברא אדם היה לו להקב"ה דירה בתחתונים עד שבאו ז' דורות והעלו לז' רקיעים אח"כ באו ז' דורות וירדו למטה עד שמשה הוריד לארץ (תהלים לז) וענוים ירשו ארץ:

או יאמר על ענין הפרשה בכלל (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה שהקריבו באותו היום ז' קרבנות שנים לאהרן ועגל לחטאת לפי שחטא בו בידים לבד כמ"ש (שמות לב) ויקח מידם דייקא אבל מחשבתו לטובה היתה ואיל לעולה ואל תקשה מאחר שאהרן חסידא לא חטא בהרהור למה הקריב עולה יש לתרץ ע"ד הזוהר תמימים תמים מבע"ל אבל שאז באותו יום הוצרכו לתקן איל של יצחק כי אותו האיל הוא סוד נשמות נדב ואביהוא בסוד קח נ"א המבואר להאר"י ז"ל נשמות נדב ואביהוא שני קרני האי"ל הן שנתלבשו אח"כ אלי"ה בהיפוך אתוון ואותו האיל נברא בע"ש בין השמשות בתיקון בראשי"ת בר"א תי"ש ואותו יום שקול כיום שנבראו בו שמים וארץ לכן הקריבאהרן איל לעולה ואל בני ישראל תדבר קחו שעיר עזים לחטאת על חטא יוסף שהיה בהם בתחלה ואותו יום ראשון לקרבנות לכן אתמר אדם כי יקריב כי אותו יום נדמה אהרן לאד"הר וכן אהר"ן ר"ת א"דם ה"ראשון ר"אש נ"בראים לכן הוצרך עתה לתקן כל העניינים אבל עגל לעולה כי כבר קבלו עליהם ג' דינים בעדים ובהתראה בהרג כדין עיר הנדחת בע"ז עדים בלא התראה בחנק (שם) ויגוף ה' את העם. בלא עדים ובלא התראה בדק אותן כסוטות והיא שריפה שאנו לומדים מבני אהרן שריפת נשמה וגוף קיים ז"ש ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם לפני ה' וימותו לפני ה' ר"ל שלא נשרפו רק הנשמות שהם לפני ה' ממש (איכה ג) חלקי ה' אמרה נפשי ושור ואיל לשלמים אבל אהרן לא הוצרך להקריב שלמים כי הוא אוהב שלום ורודף שלום הנה הם ז' קרבנות ז"ש ח"צבה ע"מודיה ש"בעה על ז' קרבנות ובר"ח נרמז ח"טאת ע"ולה ש"למים ח"צבה ע"מודיה ש"בעה כי מיום שהיו על הר סיני קבלו שע"ח נהורין מלבו"ש של תורה שהוא חשמ"ל שיש בו שע"ח נהורין לכן קבלו תורה במדב"ר סינ"י בגי' שע"ח בגי' אורפניא"ל ואלמלא היו לו לטווס י"א גוונים יתירים

על שם הצבעים לא הי' תקומה להם כשעשו העגל חטאו נסתלקו שע"ח נהורין ר"ת ש"ור ע"גל ח"מור עתה תיקן ג' אלו בג' טבחה טבחה על ב' טבחות שנהרגו נדב ואביהוא אחר כך פרשת יין ושכר אל תשת שנתייחד אליו הדיבור ז"ש מסכה יינה אח"כ פרשת חיות ובהמות זה תאכלו וזה לא תאכלו ז"ש אף ערכה שלחנה וטעם סמיכות פרשת מאכלות טהורים לכאן כמו שבבריאת העולם היו מקטרגים המלאכים (תהלים ח) מה אנוש והשיב הקב"ה א"כ (שם) צפור שמים ודגי הים למה אתבריאו כן בשעת שירדה שכינה למטה קטרגו ג"כ המלאכים מה אנוש והשיב הקב"ה ג"כ חיות וצפור שמים מה תהא עליהם לכן באו כל החיות והבהמות וסבבו את המשכן להודיע שבשבילם נברא האדם והנה בג' מקומות קטרגו המלאכים סימן (שם פה) א'מ'ת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף ר"ל א"דם מ"שכן ת"ורה בג' מקומות אלו כשהיה לו לצמוח אמת מארץ אז צדק הוא מד"הד משמים נשקף השקפה לרעה שלא רצו המלאכים להסכים גם ה' יתן הטוב והבר גזיזין ז"ש טבחה טבחה ב' טביחות על ב' כיתות שנהרגו ולא נשתייר מהם רק מיכאל וגבריאל כן היה בשעת הבריאה שהושיט הקב"ה אצבע קטנה ושרפן כן ביום השמיני למלואים שנתמלא העולם ונתבסם כיום שנבראו בו שמים וארץ נשרפו ג"כ ב' נשמות טהורות נדב ואביהוא נגד כת מיכאל וגבריאל ואהרן הוא במקום גואל כי בו שם חסד שהוא אל:

וידום אהרן קיבל שכר על השתיקה וזכה להיות במדרגת גואל שנשתנה שמו למעליותא נתנו לו מפתחות רפואה נגע צרעת והביאו אל הכהן (במדבר יב) אל נא רפא נ"א לה רזא דמלה נוטריקון נ"דב א"ביהוא באותו יום שנשרפו נדב ואביהוא זכה אהרן למדרגת אל לכן כשנצטרע מרים ביקש משה שיתן רפואה לה כי כבר ניתן לאהרן וזכה שתהיה הרפואה בידו לכן רפא נא לה לכן התחלת הפרשה ויה"י בגי' א"ל ביום השמיני כי אז (ישעיה טז) הוכן בחסד כסא (תהלים צג) נכון כסאך מאז שהוא יום שמיני א' רוכב על הז' וכמו שבמ"ב הקב"ה שיתף רחמים לדין ה' אלקים כן ביום הזה מסכה יינה שמזוג מד"הר ז"ס ויהי ביום השמיני שהלביש אהרן ד' בגדי לבן הם ד' אותיות הוי"ה ד' בגדי זהב ד' אותיות אדני והיה שם מלא על עולם מלא (ישעי' נח) אז תקרא וה' יענה שהם ח' אתוון אהי"ה הוי"ה וד' הוא אדנ"י הוי"ה ז"ס זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' ז"ש (משלי ט) אף ערכה שלחנה ר"ל מתחלה הודיע משה שיהי' בזה היום דין בעולם ואף ירד במה שאמר כי היום ה' נראה בקמץ שהיא נקיבה אז הודיע משה כי מדה זו יהיה בעולם ז"ש אף ערכה שלחנה ר"ל שערכה ביום הזה שלחן שיהיה אף ואם תקשה מאי ותצא אש מלפני ה' הלא חנון ורחום ה' הל"ל מלפני אלהים. ע"ד הפשט

ראוים היו כל ד' בנים להשמידם ותפלת משה הועילה מחצה ז"ש אלעזר ואתמר בניו הנותרים כי גם הם היו להשמידם ז"ש בסנהדרין כמין ב' חוטין של אש יצאה מבית קדשי הקדשים ונחלקו לארבע שרמזו שהיו שני בנים ומן הדין היו ראוים ד' למות ז"ש ותצא אש מלפני ה' שהוא של רחמים ותאכל אותם לבד שני בני אהרן ומן הדין היו ראוים להיות ד'. ע"ד הדרש שם בן ד' נחלק לב' רתיכין י"ה הוא פנים ו"ה הוא, אחור ומשה עליה אתמר (שמות ג) ותראהו את הילד בוכה ו"ה מן השם כי אתמר ביה (שם לג) וראית את אחורי על ב' אתוון אלו אבל ופני לא יראו כי (משלי טז) באור פני מלך חיים י"ה בשמים השמים שמים לה' שהן (דברים כט) הנסתרות לה' אלהינו במוחא ובלבא וה"נגלות הם לנו ולבנינו הם תורה ומצות ז"ש לעשות הם המצות דברי תורה היא התורה והנה בני אהרן לא נסיבו ולא היה בהון שם של י"ה השורה בין איש לאשתו כשלא זכין אש שרפן והכתוב אמר אדם כי יקריב מכם צריך להיות אדם שלם וכה"א זאת תורת העולה הוא העולה וקרינן היא שצריך להיות דכר ונוקבא כי דכר בלא נוקבא פלג גופא יתקרי וקב"ה (בראשית יד) מלכי צדק מלך שלם איקרי (דברים לב) תמים פעלו (תהלים עו) ויהי בשלם סכו ז"ש ותצא אש מלפני ה' שהוא חלק א' של השם שנקרא פנים והוא שם של י"ה ותאכל אותם. שלחה נערותיה תקרא על נערות בני ישראל נדב ואביהו ולא תאמר שגנאי היא להם אדרבא הם יותר גדולים ז"ש על גפי מרומי קרת ומבואר חטא שלהם טבחה טבחה שכבר קימחא טחינא טחיניתשהיו טבוחים כבר כי היו ראוים לשליחת יד לכן אמר כפל טבחה טבחה שכבר הוכן רק שעתה חזרו ושתויי יין נכנסו ז"ש מסכה יינה אף ערכה שלחנה על הקרבה מתו ז"ש (שמות כד) ויאכלו וישתו שעשו ג' עבירות (איוב לג) פעמים שלש עם גבר והנה כשמסכו יין וערכו שלחן הרי ג' עונות בידם לכן שלחה נערותיה ותקרא אותם. וכמו שבשעת הבריאה גילה מיד ענין ד' מלכיות כמ"ש בראשית א) והארץ היתה תהו זה בבל בהו זה מדי חשך יון על פני תהום אדום כן בכאן מיד טבחה טבחה זה בבל (תהלים מד) נחשבנו אז כצאן לטבחה מסכה יינה זה מדי משתיית יין נסיכם אף ערכה שלחנה נגד יון שנשארו ישראל בב"ה כמ"ש במדרש מגילה על פסוק (שם יח) ישמע מהיכלו קולי שאז היה היכל על מכונו וכן (שיר ה) אחותי רעיתי יונתי תמתי שהם ד' מלכיות נקרא מלך יון יונתי שהקריבו שם יונים ותורים על המזבח ז"ש אף ערכה שלחנה נגד אדום א' שלחה נערותיה תקרא שישראל מגולין בכל אומות על גפי מרומי קרת ד' דרגין נגד ד' גליות לכן אמר על כסא כי אחר אלו הד' יהיה על כסא למעלה ראש לכן גם בכאן אף ערכה שלחנה וסמיך מיד ד' מלכיות בד' חיות טמאות קחשיב לקמן זאת החיה אשר תאכלו לפי שנשמת ישראל

מן חיה קדושה דאתמר בה (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה הוא חיה אשר תחת אלהי ישראל כלילא מז' היכלות חצבה עמודיה שבעה הם שבעה, היכלות הקדושים וכנגד אלו ז' היכלות יש ז' היכלות הטומאה בגיהנם ז"ש טבחה טבחה ז' דינים שדנין האדם בזה העולם כמבואר בזוהר פ' נשא שבע עידנין יחלפו עליה וכן ז' מדורין שבהם דנין האדם ז"ש מסכה יינה שכשם של עונש כן אף ערכה שלחנה בג"ע ז' כיתות שם צדיקים והגדולים שבהם הם ישרים כמ"ש (תהלים קמא) ישבו ישרים את פניך (שם יא) ישר יחזו פנימו (כן בשעת הקמת המשכן האירו ז' קני המנורה ז"ש (שם עה) כי אקח מועד על אוהל מועד (שם) אני משרים אשפוט ר"ל מדריגה הגדולה מן הז' היא משרים שזכה בה דוד באומרו (שם כו) רגלי עמדה במישור דייקא כי (שם לג) לישרים נאוה תהלה ודוד מתפאר (שם קמה) תהלת ה' ידבר פי כי מתחלה היו (שם עה) נמוגים ארץ וכל יושביה אנכי תכנתי באוהל מועד כל ז' עמודים של שבע הנערות הראוים לאסתר מבית המלך נגד ז' ימי השבוע והנה באותו היום נתבסמו ג' רגלים שהעולם עומד עליהם מתחלה היה העולם כטרסקל שאין לו רק שני רגלים כמ"ש במדרש על פסוק (שמות טו) נחית בחסדך:

ג' מיני קרבנות כתב הרמב"ן ג' מיני עבודות זרות סימן ויטו (צפניה ג) לעבדו ש'כ'ם אחד ש"דים כ"וכבים מ"לאכים לקבליהון חטאת שלמים עולה נגד מלאכים עולה שבאה על הרהור הלב מלאכים הם שכולם שלמים שהם עושים (איוב כה) שלום במרומיו בהרכבת יסודות שדים מה חטאים בנפשותם הוא סטן הוא יצ"הר. ז"ש טבחה טבחה אלו הקרבנות עמוד עבודה מסכה יינה עמוד התורה הביאני אל בית היין אף ערכה שלחנה עמוד ג"ח מי שהוא שלם בג' שלימות אלו שלחה נערותיה תקרא (ישעי' מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר על גפי מרומי קרת וזוכה לעילא לכן נאמר על כסא כי נשמתן של ישראל מכסא הכבוד הן חצובין ואל יאמר האומר הלא טוב לנשמה אז מעתה כי היא קרובה להפסד ורחוק לשכר ז"ש (משלי ט) חכמות בנתה ביתה על זה העולם (שם) חצבה עמודיה שבעה הם ז' כיתות של נשמות כשנשמה זוכה לג' עמודים אלו אזי תקרא על גפי מתחלה היתה הנשמה תחת כסא הכבוד וכשהיא זוכה על כסא כמ"ש (שמואל א כה) צרורה בצרור החיים את ד' דייקא שתהיה על כסא:

ואם קאי על העתיד חכמות בנתה ביתה כי שני בתי ישראל נבנו ע"י אדם אבל לע"ל (זכרי' ב) אני ה' אהיה לה לחומת אש סביב (תהלים קכז) אם ד' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו חצבה עמודיה שבעה על ו' אלפי הוי עלמא דמיון מעשה בראשית שביום השביעי שבת כן ביום השביעי לע"ל יום שכולו שבת ומנוחה לחי עולמים. או חצבה

עמודיה שבעה על שבעה רועים טבחה טבחה על לויתן מסכה יינה על יין המשומר בענביו אף ערכה שלחנה סעודה שעתיד לצדיקים בג"ע שלחה נערותיה תקרא הן סוד תרין כרובים תרין משיחין עלייהו אתמר (בראשית מח) יברך את הנערים תקרא על גפי מתחלה על גפי משיח בן יוסף שהוא בעולם היצירה במקום חנוך מט"ט שר העולם ע"ל גפ"י בגימ' קצ"ג בסוד (שמות כג) הנ"ה אנכ"י שול"ח מלא"ך לפני"ך לשמר"ך בדר"ך ולהביא"ך א"ל המקו"ם בס"ת בגימ' שר מחשבה שהוא טוב להרהר בו לשמירת הדרך ונקרא שר על שם ב' כרובים ב' פעמים טף אח"כ י"ה שיניקתו מעלמא דכורסיא דבה מקננא אימא עלאה ויוצא מפסוק (תהלים קיט) טפל"ו עלי שקר זדים (שם) ט'פ'ש כחלב לבם (שם) יה"י לבי תמים בחקיך והסוד מבואר ליודעים אבל בעו"ה בני עלייה המה מועטים ואח"כ אמר על כסא נגד משיח בן דוד שהוא כגוונא דדוד עלאה (ירמיה כב) היושב על כסא דוד (תהלים קכב) כי שמה ישבו כסאות למשפט תרין כגוונא דלתתא (שם) כסאות לבית דוד לכן אתמר על כסא כגוונא דאתמר גבי יוסף (בראשית מא) רק הכסא אגדל ממך אז (ישעיה טז) הוכן בחסד כסא אמן וכן יה"ר:

חכמות בנתה ביתה על המשכן שנבנה בדמות העולם בכללו ז"ש חצבה עמודיה שבעה כמו שבעה ימי בראשית בכלל שנברא בשם של מ"ב שהם ז' שמהן ז' תיבין של בראשית והעולם נחלק לג' חלקים כמ"ש בזוהר שהתורה משמרת האדם בג' חלקי הבריאה בתקונים הביא (משלי ו) בהתהלכךתנחה אותך במדבר בשכבך תשמור בישוב והקיצות במיא. לדעתי הטעם ביונה (יונה א) מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך ז"ש במדרש על בריאת עולם טבחה טבחה (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה לקבל מדבר מקום גדודי חיות מסכה יינה על שם יקוו המים שהוא שליש ים אף ערכה שלחנה (שם) תדשא הארץ דשא נגד ישוב שכל ג' חלקי עולם הם משומרים בתורה ומי שדורש על התורה טבחה עונשין שבתורה נפש עולם עשייה תמן מדורין בישין מתענשין לאדם (תהלים לו) משפטיך תהום רבה מסכה יינה קל וחומר עולם היצירה קל מצד וחומר מצד טוב ורע אף ערכה שלחנה ערכין מבריאה דמתמן נקראת (איוב כח) לא יערכנה זהב (שמואל ב כג) ערוכ"ה בכל ושמורה (איוב כח) לא ידע אנוש ערכה. או על ג' סעודות בשבת חצבה עמודיה שבעה הוא יום הז' ע'נ'ג ע"דן נ"הר ג"ן בלילה טבחה לקבל יצחק מסכה יינה קידוש' רבא לקבל אהבה רבה שהוא אברהם אף ערכה שלחנה לקבל יעקב שהוא נחלה בלי מצרים ובזכות ג' אלו ניצול מג' חכמות י' עילאה י' תתאה של אלף בנתה ביתה כי בית ראשון בה' עילאה ושני בה' תתאה וב' יודין הם ב' משיחין ו' רקיע באמצע הוא משה מחברן ז"ש חצבה עמודיה שבעה הוא משה ז' לאבות על משיח ראשון שיהרג אמר

טבחה טבחה דאתמר גבי יוסף (בראשית מג) וטבוח טבח והכן ועל משיח בן דוד ישקה ויתן כוס של ברכה לברך ויאמר דוד לי נאה לברך כי הוא (משלי כב) טו"ב עי"ן דכתיב גבי' (שמואל א טז) יפה עינים וטוב רואי לכן אמר דוד קמ"ז מזמורים בספר תהלים לפי שהוא טו"ב עי"ן בגי' קמ"ז לזמר בזמרת הזלזלים (הלולים) שהוא כ"ח סט"ן בגימטריא שלו לכן חי יעקב קמ"ז שנים לפי שנתאבק עם סטן בסוד (בראשית לב) ויאב"ק איש עמו בגי' סט"ן והעלה אבק ברגליו עד כ"סא ה"כבוד נגד כת שלו חי יעקב קמ"ז ונחתמה בה התורה כי התורה היא חתומה (שיר ח) כחותם על לבך כ"ח ת"ם לכן ראש וסוף של ה' חומשי תורה בגימטריא קמ"ז ודוד הוא אורח טוב עליה אתמר (ירמיה ט) מי יתנני במדבר מלון אורחים ופירש בתקונים הם ב' משיחין ולפי שדוד הוא בעולם הזה אורח שנתן לו אד"הר משנותיו ע' שנה ואורח מברך לכן אמר לי נאה לברך כי הוא טוב עי"ן רמז על עי"ן שנה שנתן (משלי כב) מלחמו לדל שהיה נפל טוב ממנו הנפל (שם ט) חכמות בנתה ביתה המשכ"ן נחלק לד' א"ב"י"ע מ"טה ש"לחן כ"סא נ"ר מטה היא מזבח אפריון חכמות סור ג' ארונות שעשה בצלאל הם נגד ג' עולמות בי"ע והלוחות עולם אצילות נמצא ארבע עולמות כלולין בארון. (שם) חצבה עמודיה שבעה סוד נר ז' נרות (שם) טבחה טבחה נגד מזבח שמקריבין שם קרבנות (שם) מסכה יינה על הנסכים אף ערכה שלחנה על השלחן שלחה נערותיה תקרא כי השכינה חופפת בין כתיפיו שני בדי ארון על גפי וכתיב כסא כי לח"ת בא"ת ב"ש כס"א חצבה עמודיה שבעה על ז' שמות ז' תיבות של בראשית שהם ז' שמהן מ"ב א"ב"ג י"ת"ץ שיש בהם כ"ח אותיות ובהון יצא הכל מן הכ"ח אל הפועל כמבואר בתקונים ועליה אתמר (תהלים קיא) כ"ח מעשיו הגיד לעמו והם ישראל שנבראו בחכמ"ה כ"ח מ"ה (שם) לתת להם נחלת גוים מעשה ידיו שהם כ"ח פרקים של ב' ידים כי בכל יד יש י"ד פרקים והם כ"ח עתים י"ד לחוב וי"ד לרעה זה שאמר חכמות באלו הכ"ח נקודין בנתה ביתה וכלולין בז' שמהן טבחה טבחה כי אלו ז' שמות ממיתין הרשעים ובהם קללם אלישע מ"ב נערים שבקעו הדובים:

אם קאי על פסח שבשעה שיצאו ישראל ממצרים חצבה עמודיה שבעה שנתנה רפואה לישראל להזהר מן החמץ ולהרחיק מן רזא דחמץ ולהאכיל רזא דמהמנותא ז' יומין לא לאתחזא מכלא אחרא בביתא. טבחה טבחה קרבן פסח ששחטו אלהים של מצרים מסכה יינה ארבע כוסות לקבל ד' קליפות ד' ברכות של הבדלה סימן (תהלים פט) אמרתי עולם חסד י'ב'נ'ה י"ין ב"שמים נ"ר ה"בדלה ועל ד' אצבעין רואין נגד הנר כי יש בכל צפורן ר"ן קליפות ועל ד' אצבעין הם רזא דאלף יומין דחול אף ערכה שלחנה ענין הסיבה בפסח שלחה נערותיה תקרא כי בהאי לילא התכנשו מלאכים כמבואר בזוהר

פ' בא ע"ש ז"ש על גפי ולבסוף על כסא. או חצבה עמודיה שבעה על ז' מקראי קודש בשנה מן התורה הן הן ז' קולות של מזמור (שם כט) הבו לי"י בני אלים. טבחה טבחה אין שמחה אלא בבשר מסכה יינה אין שמחה אלא ביין אף ערכה שלחנה כי (ר"ה יז) בד' פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בינה נקראת עמר לגלגלת גלגלתא דרישא תמן י"ש עלמין לכל צדיק וצדיק מנין עמ"ר ושכינתא תתאה נקרא ספירת עמר דבה מנין ז' שבועות ז' שבתות נשתיירו מ"ב ימים לקבל מ"ב שמהן בהון איתבריאו שמיא וארעא עליה אתמר (ישעיה ו) שש כנפים שש כנפים לא' הן הן ו' אתוון בכל שם ושם. (שם) בשתים יכסה פניו למגין על ישראל בגלותא בשתים יכסה רגליו לחפאה עון עגל ובשתים יעופף על פרקנא דעתיד חצבה עמודיה שבעה ז' עמודי"ם בגי' ג"ן עד"ן שהוא עומד על ז' עמודים נקרא עמוד כי בכל עמוד ועמוד אומרים לו לאדם עמוד ויעידו בך ז"ס ולדעתי ז' מעמדות שעושים בזמן הגמרא למת נגד ז' הבלים שאמר קהלת נגד שבעה ימי בראשית ובכל עמוד דנין האדם על מעשיו ז"ש טבחה טבחה מסכה יינה הם ע' סנהדרין שלה שלחה נערתיה תקרא וגו' בכל עולם דנין שם אף ערכה שלחנה בתנחומא פרשת פקודי בכסליו נשלמה עבודת המשכן וציוה הקב"ה שלא להקימו רק עד אחד בניסן שאז נולד יצחק וטעם הדבר כי יצחק הוא מד"הר ובאותו יום נתבסם בי' עטרות שהיו באותו יום ז"ש (תהלים צב) כי שמחתני י"י בפעלך על עבודת אוהל מועד שהוקם ממילא (שם) במעשהידיך ארנן זה בנין ב"המ הטעם שנברא בב' ידים גם אמר לשון עתיד (שם) מה גדלו מעשיך שרצה הקב"ה שלא להקימו עד א' בניסן מאוד עמקו מחשבותיך כי לצני הדור לא ידעו איש בער לא ידע (עיין בספר מגלה עמוקות אופן ר"ן בסופו שמביא שם את החיבור הזה ונקרא בשם מגלה עמוקות ומביא שם התנחומ' הנ"ל) בפרק ערבי פסחים (בראשית כא) ביום הגמל את יצחק עתיד הקב"ה לעשות סעודה לזרעו של יצחק וקשה למה אמר דוקא לזרע של יצחק הענין כי אתה אבינו יצחק הוא מנהיג השמיטה הזו והוא בעל הבית שיהיה בוצע ודוד אורח מברך ז"ש אף ערכה שלחנה על שהסעודה המתוקנת לע"ל יהיה לזרעו של יצחק שהוא מד"הר שנקרא אף בזה ערכה שלחנה לע"ל שלחה נערתיה תקרא הם הם שיהיו לראש הקרואים לע"ל:

תזריע

אשה כי תזריע וילדה זכר. אשה מזרעת תחלה יולדת זכר ז"ש (תהלים פה) אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף אמת שהוא זכר הוא צומח מן הארץ ר"ל כשארץ מזרעת תחלה ומקדמת וצדק שהיא נקיבה כשהזרע נזרע מן שמים שהוא זכר וכן (משלי ג)

ה' בחכמה יסד ארץ תלה הנקיבה באב כי חכמה נקראת אב כמ"ש אב בחכמה ובינה נקראת כמ"ש (שם ב) כי אם לבינה תקרא ז"ש כונן שמים בתבונה וכן אמרו רז"ל אוירא דא"י מחכים ר"ל השכינה שהיא בת של אברהם מצד חכמה:

במדרש רבה והובא ברש"י אמר ר' שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר בהמה חיה ועוף כך תורתו אחר בהמה חיה ועוף. הזה אמ"ז ז"ל הקשה בספרו אמרי שפר אם בא להורות לנו סדר הבריאה היה לו להקדים מתחלה פרשת אדם כי יהיה בעור בשרו ואח"כ לומר פרשת אשה כי תזריע כי איש נוצר קודם לאשה. ויש לישב ע"ד המדרש (שם יט) נכונו לליצים שפטים משל למטרונה בתוך פלטין של מלך כיון דחמת מגלבן דחלת וכו' וקשה הלא עינינו הרואות שישראל דווים וסחופים ומדוחפין ויסורין באים עליהם. אבל הענין שנסמכו שני פרשיות זה לזה למעלה פרשת יין ושכר מצד היין מרה ובנה גוברת. למעלה פרשת מאכלות אסורות שממנו באים נגעים ממרה שחורה. גם אח"כ פרשת נדה כימי נדת דותה תטמא ממרה אדומה. אח"כ מן ערלה ונגעים באים ממרה ירוקה. לכן כתב ביום השמיני ימול בשר ערלתו לכן מתחלה כותב ענין הנגעים ממה הם באים ואם ע"פ הדין נכונו לליצים שפטים שהמגלבין ראוין לבני שפחות שהם אוכלין נבילות ושקצים גם אינם נזהרים בנדה אבל ישראל נקראים (יחזקאל לד) אדם אתם קרוים אדם כי יהיה בעור בשרו הוא מצד עין שאת מן גאוה. וספחת על חמדת הממון בהרת. על לש"הר לא באים עליהם הנגעים רק עבור עון הגורם. ולא ע"פ הטבע כמו שהם באים מחמת אכילה אצל א"הע אבל לכם לאכול ולשמוח כי לא באים הנגעים עליהם עבור אכילה כמו לא"ה וז"ש והצרוע אשר בו הנגע ר"ל לא כמו א"ה שבא הנגע עבור אביו כי (ירמיה לא) אבות יאכלו בוסר ששכבו בנדה (שם) ושיני בנים תקהינה רק הנגע עבור עון עצמו. כל ימי הנגע בו עבור גסות הרוח ראשו יהיה פרוע. עבור חמדת ממון בגדיו יהיו פרומים. עבור לשון הרע על שפם יעטה. ז"ש נכונו לליצים שפטים ר"ל ע"פ הטבע אין ראוי שיהיה לא"ה נגעים כמ"ש במדרש פרשת וישלח ע"פ (תהלים לט) מכל פשעי הצילני שראוים כל בעלי חטאים להיות מישראל ולא מא"ה והטעם שענין צרעת מוצא רע וישראל מסטרא דטוב אך טוב לישראל אבל א"ה מסטרא הרע ומאחר שנשמה של ישראל טהורה מבצבצת הטומאה וחוזרת ונוערת כל רע שבפנים (נחמיה א) מדוע פניך רעים וגו' אין זה כי אם רע לב וא"כ ע"פ זה לא הי' ראוי שיהיו א"ה בעלי חטאין רק שהם יתלוצצו עלינו לכך התפלל דוד המלך עליהם שגם עליהם יעבור כוס נגעים ז"ש נכונו ללצים שפטים ר"ל מצד מה שא"ה לצים ומתפארים על ישראל לכן נכונו עליהם שפטים אלו של היסורין אף שהוא נגד הטבע. או בפסוק זה נרמזו

ארבע גלגולים לכן והצרו"ע יש בו תרין גירושין אשר בו הנגע מונח רביעי רומז על (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים ושלש (עמוס ב) על ג' פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנה. בגדיו יהיו פרומים בגלגלולא קדמאה וראשו יהיה פרוע תנינא ועל שפם יעטה גלגולא תליתאי וטמא טמא יקרא רביעאה על ארבעה לא אשיבנה ז"ש ר' שמלאי כשם שיצירתו של אדם בגלגול אחר בהמה חיה ועוף כי מתחלה הי' בבהמה אח"כ באדם כמ"ש (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה' ר"ל שבא אדם בגלגול בהמה בזה תושיע ה' פו שבא ללמד כשם שיצירתו של אדם הוא בתלת קטרין מתלת עלמין נפש מן עולם עשיה שהוא נקרא בהמה כמ"ש (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו גם בעולם עשיה תמן שם ב"ן כי אבי"ע הוא סוד ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ובעולם עשי' ב"ן חושבן של בהמ"ה תמן נפש בהמה וביצירה עושה מלאכיו רוחות תמן רוח שנקרא חיה כמ"ש תוצא הארץ נפש חיה זה רוחו של אדם הראשון כמ"ש ויהי האדם לנפש חיה ומתרגמינן לרוח ממללא רו"ח החיות באופנים ועוף סוד נשמה (קהלת י) כי עוף השמי"ם בגי' נשמ"ה (ההלים נ) יקרא אל השמים מעל זה נשמה נמצא שיצירתו של אדם ג' קטרין אלו כן תורתו נתפרשה אחר תלת אילין. בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תלתאי ג' דרכי התורה נגד ג' עולמות אלו אל עם תליתאי שיש להם גם כן ג' קטרין אלו גם נרמזו בפרשה שלפניו ארבע יסודות קדמאין יסוד עפר בהמה חיה יסוד רוח. ועופות יסוד מים. דגים יסוד אם סלמנדרי צב עיין בבחיי ד' אלו נרמזין סוף קהלת שבקשו רז"ל לגנוז עד שמצאו תחלתו וסופוירא שמים כי סוד גלגול הוא בקהלת ופסוק אחרון (קהלת יב) אם טוב א'ם' ר'ע' הוא ד' יסודות אלו א"ש מ"ים ר"וח ע"פר כשם שיצירתו של אדם ע"ש ד' יסודות אלו שהם בהמה חיה וכו' כך תורתו וכו'. או בר"מ פרשה צו מפרש שג' מיני הגעלת כלים הן וסימן (תהלים מ) בשרתי צ"דק ב"קהל ר"ב שהם סוד צב"ר כלול מן צ"דיקים ב"ינונים ר"שעים הנידונין בליבון נגד רשעים. ובהגעלת רותחין נגד בינונים. ובצונן נגד צדיקים גמורים שאין להם דין גיהנם רק טבילה בצונן כי לפי מעשיהם כדרך תשמישן כן הכשרן הרשע שנתחמם ביצר הרע שהוא אש (במדבר לא) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש לא נופח בגיהנם וכן הנידון ברותחין. הנה עמי הארצים נקראו בהמה כמ"ש (בקידושין דף פו) על בנותיהם הוא אומר (דברים כז) ארור שוכב עם כל בהמה. רשעים נקראים חי' שטורפין ודורסין ואוכלים והצדיקי' נקראים עופות ז"ש כשם שיצירתו של אדם אלו שנרמזין ג' קטרין כן תורתו נתפרשה אחר זה. חמ"ץ נוטריקון ח"יונית מ"שכלת צ"ומחת הן הן ג' נפשות שבאדם נפש נשמה רוח.

במדרש אדם כי יהי' בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת. ז"ש הכתוב (איוב כח) לעשות לרוח משקל ומים תכן במדה מפני שהכתות הצאבות כפרו בהשגחת הקב"ה מפני שני דברים כת האחת כפרו ואמרו (תהלים צג) ה' מלך גאות לבש לרוב גובהו ורוממותו אינו משגיח בשפלים ז"ש (שמואל א ב) אל תדברו גבוה גבוה ר"ל מאחר שהקב"ה הוא גבוה לכן הוא עומד בגבהותו ואינו משגיח ז"ש שקר הם אומרים (שם) יצא עתק מפיכם כי אל דעות ה' שיש לו הידיעה והשגחה (שם) ולו נתכנו עלילות וכה"א (תהלים קלח) רם ה' ואפ"ה ושפל יראה ושוב כת אחרת אומרת לרוב שפלות של בני אדם אין משגיח כי אין המלך רואה במבצר שלו מה שעושה עני ומחבא בביתו לכן בא ר' יוחנן (מגילה לא) גילה לנו שבתורה ובנביאים ובכתובים באה התורה לסתור זו הטענה כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותנותו וכו' אע"פ שהוא בתכלית הרוממות ועני ושפל רוח בשפל המדריגה מ"מ הוא המשגיח עליו ז"ש (תהלים קיג) מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ כי נגד גבהותו של הקב"ה שם הוי (שמות טו) אשירה לה' כי גאה גאה (תהלים צג) ה' מלך גאות לבש ונגד השפלים שם של אלקים כי (שם קטו) השמים שמים לה' וכמ"ש (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ ר"ל ארץ נברא באף וימיני טפחה שמים שמים נבראו בשם ה' ז"ש מי כה' אלקינו המגביהי לשבת שהוא יושב בגבהי מרומים ואפ"ה הוא המשגיח על השפלים שהם בתכלית השפלות ז"ש המשפילי לראות ר"ל שבתכלית השפלות הוא משגיח עליהם. הן הן מראות נגעים שנים אבות שגורמים להפסיד דעות בני אדם ובהם טעה אדם שהי' מתחבא בגן כסבור שאין הקב"ה משגיח עליו עד שקראו הקב"ה ואמר לו (בראשית ג) איכה לכן פתח אדם שירושה לו מן אדם קדמאה:

בפרקא דיומא רבי אומר איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה: וקשה מה ענין הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה למה שאמר מתחלה. ע"פ הסוד רבי שהוא רבינו הקדוש ר' יהודה הנשיא נקרא נ"ש'י'א נוטריקון נ"צוצו ש"ל י"עקב א"בינו כמו שקרא רבי על עצמו (שם מז) ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה (ירושלמי) ויחי ר' יהודה בצפורי שבע עשרה שנה ולכן חלה רבי בעיניו ובשיניו לתקן עין שין מן עשו ולפי שיעקב תיקן אתה קדוש לתקן ג"ע מן ג' עבירות של אדם קדמאה לכן נקרא רבינו הקדוש ולא הכניס ידו תחת טיבורו מעולם ז"ש יעקב ליוסף (בראשית מז) שים נא ידך תחת יריכי דייקא תחת יריכי ומעולם לא עשה כן ולפי שבא לתקן עצ (שם ל) מתי אעשה גם אנכי לביתי ועסק בצרכי הגופנית זקף עשר אצבעותיו למעלה שמעולם לא נהנה אפילו באצבע קטנה מזה העולם

וכל עסקיו היו לתכלית עו"הב שהוא עיקר ביתו של אדם ועליו קאמר מתי אעשה גם אנכי גם לרבות שגם אנכי עתה בזה הסיבוב כל מה שאני עושה הכל לביתי לעולם הבא ולפי שהגואל חוורא דבי ר' שמי' לכן ג"ם א"נכי ל"ביתי ר"ת גא"ל. לכן אמר רבי שידע נשמתו שהי' מן שופרי' דאד"הר כמ"ש שופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדם אמר איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם לתקן מעשיו שהוא עושה גם צריך לתקן מעשיו הראשונים בגלגולו הראשון ז"ש כל שהיא תפארת לעושיה לתקן ולפאר מעשיו שעשה ולא די בזה רק צריך לתקן גם כן גלגול ראשון ז"ש ותפארת לו מן האדם ר"ל מה שהיה כבר לעולמים בגלגול הראשון והוקשה לתנא אח"כ וכי אדם יודע באיזה גלגול הי' מתחלה שיתקן גלגול הראשון לכן אמר והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה אולי פשע מתחלה בקלה או בחמורה כמ"ש ר' אליעזר לתלמידיו שוב יום א' לפני מיתתך ושאלו לו וכי אדם יודע מתי ימות והשיב לכן כל ימיו יהיה בתשובה וכן אמר (משלי ד) מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאות חיים מאחר שהאדם בא בגלגול לפעמים עבור מצוה א' שחטא מתחלה לכן מכל מצוה ומצוה נצור לבך כי אינך יודע שמא מצוה קלה או חמורה (שם) תוצאות חיים יצאו חיים שלו ונתגלגל ובא פעם שני' לזה העולם כדי שיתקן זו המצוה וכן אמרו אלו לא באתי לזה העולם רק לשמוע זה די הרי שבשביל פשע א' האדם בא לזה העולם ז"ש כל שהיא תפארת לעושיה מדת יעקב ת"ת זו מתן תורה כמ"ש בפרק הרואה ומאחר שרבי תיקן תורה שבעל פה הוצרך ללבוש חלוק של תפארת כמו משה רבינו ע"ה כליל תפארת בראשו נתת. או יאמר ע"פ דרך כל הדורות נתלו באד"הר זה בראשו וזה ברגליו וכו' כמ"ש ע"פ (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך וגו' ז"ש רבי איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם לתקן עתה מעשיו גמצריך לתקן חטא של אד"הר ז"ש ותפארת לו הוא בא מן אד"הר כי בו היו תלוים כל הדורות ומן אד"הר אתה למד הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שהרי בשביל אכילת הפירות עץ הדעת שהיא מצוה קלה אבד אד"הר כל הדורות לכן התחיל בזו הפרשה אד"ם כי יהיה בעור בשרו שאת והדיעות הנפסדות הם מצד הגובה אמר שאת ומצד שפלותו של אדם כופר בהשגחה ז"ש בהרת שהוא מראה שפל מן העור ומן שני דיעות אלו באין עוד דיעות אחרות לכן אמר ספחת באמצע שאין לו הכרע נספח מן גאוה שהוא שאת ומן שפלות שהוא בהרת. וכן בפסוק על צד הגאוה אמר (איוב כח) לעשות לרוח משקל כי גבה רוח צריך להיות לו משקל בשמתא מאן דלית בי' ומאן דאית בי' ות"ח צריך שיהיה לו א' משמונה שבשמינית שהוא מנין אד"ם חו"ה גי' ס"ד אבל מי שיש לו יותר נקרא גס רוח כי א' משמונה שבשמינית הוא ס"ד ומי שהוא מתגאה יותר

ויש לו א' מן ג"ס שהוא יותר מס"ד נקרא גס רוח וכן מצד השפלות אמר (שם) ומים תכן במדה כי המים הולכים למקום נמוך צריך גם כן להיות במדה שלא להשפיל יותר מדאי: **פתח** אד"ם על גלגול א'דם ד'וד מ'שיח כי יהיה בעור בשרו שאת (ישעיה נג) אכן חליינו הוא נשא. גם דוד במעשה של בת שבע נצטרע ו' חדשים לכן אמר (תהלים כב) ואנכי תולעת ולא איש שהתולעת ברי' שאין לה עצם אינה חיה רק ששה חדשים לבד וכל חיי תולעת אנכי ולא איש שהי' חשוב כמת והי' מצורע. ז"ש זאת תהיה לע"ל המצורע הידוע שהוא משיח ביום טהרתו שני ציפרין הם סוד שני משיחין חיות ממש כי תוצא הארץ נפש חי' זה רוח של משיח שבא מאד"הר. אד"ם כ"י יהי"ה בעו"ר ס"ת רימ"ה מאד מאד הוי שפל רוח בפני כל אדם שתקות אנוש רימה כי צרעת בא עבור גאוה שאת לכן רמז של א' יתגאה שהרי אחריתו רימה לכן בס"ת רימה שיסתכל בסוף אדם למות. נגע צרעת הוא סמאל לילית איהי נגע (שם צא) לא תאונה אליך רעה דא נוקבא ונגע לא יקרב דכורא עלייהו אתמר גבי עשו (בראשית לב) ויקח מן הבא בידו חד אמר נץ הדורס כל העופות והוא טמא ועלייהו אמר דוד (תהלים כג) תערוך לפני שלחן נ"גד צ"ררי הן הן (במדבר כה) צוררים לכם בנכליהם עיין לקמן פרשת בחוקותי:

ואם בהרת לבנה היא. בתקוני' דף קכ"ג ע"ב לילית היא בהרת לבנה אוכמא סומקא ירוקה הה"ד אם בהרת לבנה היא בעור בשרו ועמוק אין מראה מן העור. בהרת שחורה ושפלה איננה מן העור והיא כהה תרין גוונין תנינן אינון ירקרק או אדמדם לית בר נש דלא אשתמודעין בי' ד' גוונין אלא האי גוון דשליט על כולה אחרנין בי' אתקרי ובזה אשתמודע לאתקרי חוור או אוכם או סומק או ירוק ואילין ד' גוונין בישין אינון ארבע קליפין דאגוזא תהו בהו חשך תהום אילין אינון נחש שרף עקרב צמאון נחש גוון חוור בהרת לבנה שרף אדמדם עקרב ירקרק צמאון בהרת שחורה אילין אינון ג' גווני' דאשא דגיהנם דמסתלקי בעיינין באנפין בשערא (וסימן לדבר (תהלים יט) ונקיתי מפשע רב בפנים שערות עינים) ומאן אתר אסתלקו ממרה אוכמא דטחול וממרה סומקא דכבד וממרה ירוקה ממרה וממרה חוורא דריאה אילן אינון ד' גוונין חשוכין למלאכי חבלה וכולהו כלולין בלילית שבתאי אוכם מאדים אדום לבנה כמשמעה ירוק חמה תכלת צדק תרין כרובין דעינא נצח הוד לקבלייהו נגה ככב וכן בסטרא אחרא ז' כוכבי לכת אינון לשבע כפולות ובהון והחיות רצוא ושוב רצוא בדגש דין ושוב ברפא רחמים ורזא (ישעיה ו) ושב ורפא לו. הראשונים אמרו שג' ככבים הם רעים לישראל סימן (בראשית לג) ויבא יעקב של"ם ש"בתאי ל"בנה מ"אדים דאינון ג' גוונין שאברהם איש חסד נטע אשל לקבל אדום שחור לבן לתקן ג' כוכבים רעים אלו. מדלות תבצעני שלא תבא הנשמה לכב"ד

לטחו"ל ולמר"ה הן הן נולייריין בישין מא"ח (תהלים קטז) א"פפוני ח"בלי מ"ות א"ף ח"מה מ"שחית:

ואיש כי ימרט ראשו. בהאי קרא אית בי' רזא עלאה. ענין נגעי בתים בגדים גוף כי צריך האדם ג' תקונין ת"ר חביבין הם ישראל שסבבן הקב"ה במצות וכו' תפילין תיקון גוף ציצית תיקון בגד מזוזה תיקון הבית ובשעת חורבן (איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל תפילין (יחזקאל כד) פארך חבוש עליך (איכה ב) ולא זכר הדום רגליו (שמות כד) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר תכלת דומה לכסא הכבוד שהוא ספיר (איכה ב) בלע ה' וגו' את כל נאות יעקב מזוזה שיש שם של שדי בחוץ שהוא נוי שלהם כמ"ש רש"י ונויהם לבר על תפילין פי' רש"י שם של שדי עיין פרק הבונה:

דרוש על פסח

דרוש זה דרשתי פסח שפ"ג שחל בשבת בב"הכ ישינה פה ק"ק קראקא:

תנינן בפרקא דיומא אפילו עני שבישראל לא יפחות ד' כוסות פירש"י נגד ד' לשונות של גאולה וקשה אעיקרא דדינא פרכא למה נאמרו ד' לשונות של גאולה מוזגין כוס שני כאן הבן שואל מה נשתנה וקשה למה הבן שואל רק על הלילה הזה הלא (משלי ט) חצבה עמודי' שבעה (שמות יג) שבעת ימים תאכל מצות ולא יראה חמץ ושאור ולמה שואל רק על הלילה הזה אף שבלילה זו קבעוה חובה מ"מ רואה שמכינים עצמם על ז' ימים לאכול מצה גם למה לא שואל הבן על הד' כוסות הלא (משלי ט) טבחה טבחה קרבן פסת (שם) מסכה יינה אף ערכה שולחנה על שני תבשילין א' לפסח ואחד לחגיגה לכן אמר ב"פ טבחה טבחה שלחה נערותי' תקרא ע"פ הזוהרשבההיא ליליא מתכנשין כל פמליא דלעילא כד בר נש משתעי במפקם ממצראי ע"ש פ' בא. ולדעתי מתורצת הקושיא ששואלין ואפילו כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו יודעים התורה מצוה לספר ביציאת מצרים והקשה אח"כ לתנא וכי מה יצטרכו לספר מאחר שהכל יודעין וחכמים ונבונים והלא מי שעושה דבר שאינו צריך נקרא הדיוט לזה השיב תירוץ הזוהר אע"ג דחשיב בר נש בלבי' לא עביד מידי עד דאפיק בפומי' דההוא קלא בקע רקיעין ומחבר טינרין ומלאכים מקבלין דין מן דין ואומרים דא מלה דפלוני וקב"ה משתבח בי' בההוא בר נש ואמר לי' (ישעיה מט) עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר ז"ש שכל המספר ביציאת מצרים בפיו בקע רקיעין והרי זה משובח מפמליא דלעילא ז"ש (משלי ט) שלחה נערותי' הן הן (אסתר ב) שבעה נערות הראויות לה לאסתר המלכה שלבשה מלכו"ת הן ז' היכלות שהם על גפי גם על כסא בסוד עולם הבריאה ז"ש שכל המספר ביציאת מצרים הרי ז"ה משובח נוטריקון ז' היכלות בסוד (בראשית כח) ויצא יעקב מבאר שבע ויפגע ואין פגיעה

אלא תפלה ואמר (שם) אין ז"ה כי אם בית אלהים שהולכת התפלה דרך ז' היכלות וז"ה שער השמים כי דרך ז' שערים הן הן ז' קולות של (תהלים כט) הבו לה' בני אלים הן הן ז' שמהן א'ב'ג י'ת'ץ דרך שם הולכת התפלה וכן אין אוכלין מצה רק אחר ז' ברכאן מזה הטעם (ירושלמי) האוכל מצה בע"פ כאלו בא על ארוסתו בבית חמיו כי גם שם צריכה הכלה ז' ברכאן לפי שהכלה עומדת לקבל שכינה שנקראת בת שבע כלולה מז' ברכאן ולכן סוד נשים ז' מסכתות כלולה מז' קני מנורה. וא"כ קשיא למה אין הבן שואל רק על ד' קשיות אלו והלא הרשע בעצמו שואל מה העבדה הזאת לכם. ואיתא בטא"ח העב"דה חסר ו' אמרתי הטעם לרמוז ששואל לכל השינויים שרואה הגעלת כלים ע"שיית מצה ב"יעור חמץ ד' כוסות ה"סבה ואיתא באבודרהם י"ב קושיות יש ואמר (שמות יג) בעבור ז"ה עשה ה' לי י"ב שאלות יש בזו הלילה ולמה אינו שואל הבן רק ד'. ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן תורה לעמו ישראל ועניַן התורה נחלקת לארבע חלקים הן הן ד' לבושי התורה ארבע נכנסו לפרדס פשט ראי' דרוש סוד הן הן ארבעה בנים שכנגדן דברה תורה ונחלקת לד' רביעי' והוא סוד נהר היוצא מן עדן גן שהן ג"ן פרשיות שבתורה ונחלק לד ראשים שהן ד' דרכים אלו אחד חכם הלומד סודות של תורה ואחר רשע הלומד ראיות ומופתים שהוא ע"ד השכל וא' תם שהוא רוצה לדרוש התורה וז"ש (תהלים יט) תורת ה' ת"מימה מ"שיבת נ"פש ע"דות ה' נאמנה ר"ת תמנ"ע והוא ע"ד מ"ש בסנהדרין ע"פ (במדבר טו) והנפש אשר תעשה ביד רמה שהי' מנשה יושב ודורש באגדות של דופי לא הי' לו למשה לכתוב (בראשית לו) ואחות לוטן תמנע ז"ש תורת ה' תמימה ר"ל מי שיודע בתמימות (תהלים קיט) תמימי דרך ההולכים בתורת ה' אשרי נוצרי עדותיו בכל לב ידרשוהו שדורשין התורה משיבת נפש על נפש אשר תעשה ביד רמה ודורש באגדות של דופי זכינו לדין שהתם הוא הלומד דרושים של תורה ושאינו יודע לשאול הוא בן שלומד שטחיי ופשט של תורה ז"ש את פתח לו שפותח בדברים פשוטים ללמוד עמו כנגד ד' בנים אלו דברה תורה שניתנה (שמות לב) ח"רת על הלוחות ר"ל לוח שטחיי ופשטיי של תורה עוד יש לה ג' לבושים שנרמזין במלת חר"ת ח"כם ר"שע ת"ם כי תוכיותיה ע"ד ג' גוונין להשיב לחכם רזי תורה ולרשע ע"ד השכל ומופת חותך ולתם דרוש של תורה. גם אני באתי לדרוש על ב' אופנים אלו הד' בנים. ע"פ הפשט אלו הג' דברים שאמר ר"ג שלא יצא ידי חובתו בפסח פסח מצה מרור ואחר כך אמר בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים הם תירוץ על ד' שאלות הבן פסח על שאלת הלילה הזה כולו צלי מצה מרור כמשמעו ועל שאלת הסבה שהלילה הזה כולנו מסובים השיב בכל דור ודור חייב לראות כאלו הוא יצא ממצרים וכן חכם שואל על שאלת פסח בזמן הזה

ז"ש (דברים ו) מה העדות נגד פסח והחוקים נגד מצה בלי טעם כן מצה ארז"ל (גיטין כב) ג' עורות הן מצה חיפה דיפתרא דלא קמיח דלא מליח נקרא מצה והמשפטים נגד מרור(ירמיה יב) אך משפטים וגו' ז"ש אתכם הלא בגלות אין לנו פסח ולמה לנו להזכיר פסח ועדות והשיב אף אתה אמור לו כהלכות הפסח אף שאין לנו בזמן הזה פסח מ"מ כהלכות הפסח ר"ל מצות תאכל במקום קדוש ר"ל שבזמן הזה יש למצה ג"כ דינים כמו בקרבן פסח ז"ש כשם שאין מפטירין אחר פסח אפיקומן כן אין מפטירין אחר מצה אפיקומן הרי שיש גם בזמן הזה זכר לפסח. רשע שואל על מצה ז"ש (שמות יב) מה העבודה הזאת לכם שאתם אוכלים לחם עוני עבדים אוכלים אותה שיהיו שביעים זמן רב וקשה לעיכול. תם שואל על המרור לפי שאינו מרגיש על חילוק שבין לחם ללחם רק כשאוכל מרור והוא צועק למרירתו (שם יג) מה זאת והתשובה (שם) כי בחוזק יד שבקושי הי' להם שיצאנו ממצרים. ע"פ הדרש ד' כתות שהיו על הים הן הן ד"פ ס' רבוא שהיו ישראל כדדרשנא עלייהו (במדרש) בנערינו ובזקנינו נלך. ד' כוסות נגד ד' לשונות והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי גם כי ד' לשונות אלו נאמר על גאולת ישראל מצינו ד' גאולות היו שם ב' לפמליא של מעלה ב' לפמליא של מטה. אחד גאולת השכינה שהיתה עמהם בגלות כנודע מהזוהר (שמות א) איש וביתו באו והשנית למלאכים כמ"ש (שם יב) יצאו כל צבאות ה' זהו לפמליא של מעלה. ג' גאולת ישראל החיים שיצאו ס' רבוא (שם) רגלי הגברים וטף ונשים. ד' המתים שיצאו משם שלקח משה עצמות יוסף עמו וכן כל השבטים לקחו עצמות אביהם השבטיםעמהם וע"ז שייך ד' לשונות והוצאתי על יציאת המלאכים כמ"ש יצאו כל צבאות ה' שלא הי' גבייהו רק יציאה לחוד. והצלתי על גאולת ישראל שייך הצלה שאילולי גאלם היו אבודין שם ח"ו וגאלתי גאולת שכינה, כמ"ש (שמואל ב ג) אשר פדית לך ממצרים גוי ואלהיו ולקחתי שייך על עצמות המתים דאתמר גבייהו לשון לקיחה (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו וכן השבטים וכל זה מרומז בפסוק ואלה שמות וכן חשב שם יעקב והשבטים גופייהו שמתו שם וזהו השלים שנות הגלות ואח"כ גאולה היתה להם בלקיחה ממצרים:

ע"ד השכל הן הן ד' בנים כנגד ד' שהיו באותו עצה חכם זה יתרו רשע זה בלעם תם זה איוב שאינו יודע לשאול הוא פרעה תנין הגדול שאמר (שם ה) לא ידעתי את ה' עיין בפרשת שמות הללויה בעו"הז כל העולם משתמשין בחצי השם ולע"ל בכל השם גם צדיקים בעו"הז משתמשין בכל השם כמ"ש (תהלים לג) רננו צדיקים בה' ז"ש הללויה על (שם קנ) כל הנשמה תהלל יה אבל (שם קיג) הללו עבדי ה' שהם הצדיקים. הללו שם ה' בכל השם ולע"ל (שם) יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם שאז (שם) ממזרח

שמש עד מבואו מהולל שם ה' שכולם ידעו את ה' מקטנים עד גדולים או קודם שיצאו ממצרים (שמות טו) עזי וזמרת יה אבל אח"כ הללו עבדי ה' ולא עבדי פרעה אז הללו שם ה' שיהיה שם מלא על עולם מלא ולא יהיה חסרון במקום יתברך רק יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם ואין זה רק מצד המקבל כמ"ש (חולין דף נז) דאמר קיסר בעינא למחזי אלהיכו שאתם אומרים שהוא תמיד לא משתנה הלא רואים אנחנו שינוים בעולם מדין לרחמים אוקמוה ביומא דתקופת תמוז הראה לו שבענין השמש כן ענין הנהגת הקב"ה כמ"ש (דברים ד) וידעת היום שהוא השמש וידעת (שם) כי ה' הוא האלהים שהשמש מאירה תמיד רק שאין אנו רואין אותה כי ביום היא אצלינו ובלילה תחת אופק הארץ ז"ש (תהלים קיג) ממזרח שמש עד מבואו שכבוד השמש במקומו עומד רק שאין אנו רואין מצד התנועה הגלגלות כן (שם) מהולל שם ה' שהקב"ה ברחמיו תמיד רק לפעמים מסתיר פניו ממנו וכשהוא רחוק ממנו אזי מסתיר פניו ממנו ומי ישורנו. והנה (שם) רם על כל גוים ה שאין השגחתו בהם כלל ואף שראינו בשעת מ"ת שחזר הקב"ה על כל אומה הלא תירץ בזוהר פ' בלק שמעולם לא נגלה הקב"ה על שום אומה ולא על שום נביא מא"הע רק לישראל אלא למלאכים של כל אומה ואומה ברקיע נגלה כמ"ש (דברים לג) וזרח משעיר למו על סמאל משמאל ועל רהב מימין ולהם נגלה למעלה ברקיע ז"ש על השמים כבודו כי (חבקוק ג) אלוה מתמן יבא הופיע מהר פארן ושאל אח"כ הא מעולם לא דבר הקב"ה עם שום אומה ותירץ (שם) כסה שמים הודו ר"ל שעם מלאכים ברקיע דבר אבל בישראל (שם) תהלתו מלאה הארץ שמסוף העולם ראו כל אפסי ארץ שדבר הקב"ה עמנו (איוב לז) וירעם אל בקולו נפלאות ז"ש (תהלים קיג) מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ או שבא לומר כי הפליסופים מרוב רוממותו של הקב"ה כופרים בהשגחה ז"ש (שם) רם על כל גוים ה' ומכח זה אומרים עזב ה' את הארץ וזה שקר שאם בשביל זה כופרים בהשגחה לפי שרם ה' ושפל לא יראה הלא לפי זה גם השמים בעצמם שפילים נגדו ולפי"ז מיושב למה אמר (שם קיג) המגביהי לשבת ביוד יתירה גם משפילי ביוד יתירה אלא הענין שהקב"ה כל כך גבוה בתכלית הגבהות עד ששפילים נגדו שמים וארץ יחדיו ז"ש מי כה' אלהינו שגדולתו כ"כ שמשפילי לראות בש"וא אבל ענין שמקים מעפר דל וגו' לפי שיש עוד כת אחרת שמאמיני השגחה כללית אבל לא פרטית וע"ז אמר (תהלים צד) אל נקמות ה' נגד כת עזב ה' את הארץ אל נקמות על המאמיני עסק השגחה פרטית נגד הראשון (שם) עד מתי רשעים ה' וגו' עמך ידכאו כי עזב ה' לגמרי את הארץ נגד כת שניה עד מתי רשעים

(שם) אלמנה וגר יהרוגו ויתומים ירצחו כי אינם מאמיני פרטית. ז"ש (שם קיג) מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון שגם בהשגחה פרטית צריך להאמין:

בד' דברים נמשלו ישראל בקציר בבציר בבשמים וביולדה נגד ד' גליות. מצרים זמן קציר שזו היא תחלת גאולתם בבל שעשו (עזרא ג) חג סוכות סוד בציר. מדי לבשמים ו' חדשים בשמן המור גלות אחרון ליולדה. וכן ג' תפלות ג' אבות תקנו נגד גליות אברהם תיקן בקר להגיד אמת ויציב יצחק בבל יעקב גאולה אחרונה (תהלים קיד) בצאת ישראל ממצרים לא אמר אל מוציאם ממצרים ואם על ישראל סבא קאמר כמ"ש (שמות א) שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב דלתתא או על דרך בד' דברים נגאלו שלא שינו שמם בצאת ישראל ממצרים ישראל ירדו ישראל עלו גדורים בערוה בית יעקב לא שינו לשונם מעם לועז. וכמו שבגאולה ראשונה ע"י יהודה ויוסף נגאלו כן לע"ל (תהלים קיד) ישראל ממשלותיו כשיגיע שולטן היתה יהודה לקדשו שע"י יהודה נגאלו גם ע"י יוסף (שם) הים ראה (במדרש) ארונו של יוסף וינס הטעם שהוצרך הים לנוס עבור יוסף הלא התנה בו' ימי בראשית (שמות יד) וישב הים לפנות בקר לאיתנו לתנאו ואמר לאיתנו ע"ד דאתמר ביה (בראשית מט) ותשב באיתן קשתו עבור יוסף וישב הים כי לכאורה עדיין לא הגיע זמן כמו שטען שר של מצרים עוז"א לפני הקב"ה ת' שנה צריכים להשתעבד ולא היו רק רד"ו עד שהשיב הקב"ה בעצמו כדאיתא במדרש ויושע וכמו שבני אפרים טעו בקץ שלשים שנה לפני יציאתם כן חשב ג"כ הים שהוא שר של ים רח"ב שמו עד שמחזקהקב"ה אותו וחשב שעדיין לא הגיע זמן אבל כשראה שר של ים ארונו של יוסף אז ראה שכבר הגיע גאולתן כי זה מן הדברים שמעכבין גאולתן של ישראל:

על הים היה הקב"ה כגבור וכבחור ועל הר סיני כזקן יושב בישיבה זקנה ביום דין ובחרות ביום קרב וכדי שלא יטעו לכן לבש הקב"ה חלוק של תפאר' על הים כמ"ש (ברכות ח) והת"ת זה מתן תורה כליל תפארת בראשו נתת בעמדו לפניך על הר סיני ז"ש (תהלים צג) ה' מלך גאות לבש לבש שבאותו הפעם על הים (שמות טו) כי גאה גאה עז התאז"ר בגי' תרי"ג לבוש של תורה ז"ש (שם) ה' איש מלחמה ה' שמו (תהלים קיד) מה לך הים כי תנוס שעל הים הי' מורא עבור מלחמות ועל הר סיני לא הי' מורא ועליהם רק (שם) ההרים תרקדו כאלים בשמחה. וע"ז השיב על הים הי' כגבור מלפני אדון חולי ארץ שהיא השכינה תמן דינא אבל על הר סיני מלפני אלוה יעקב שהוא מדת תפארת. ההופכי מן דרך נחש עלי צור מהפכין ועושים אגם מים:

פסח מצה מרור לקבל ב' אבות כ"א התחלתו ביוד אברהם הוא סוד יוד שנתנסה ביוד נסיונות יצחק התחלתו יוד יעקב יוד הרי ג' יודין לקבל ג' עשרונים ג' מצות כ"א כלולה

מעשרון עליה אתמר באברהם (בראשית יח) מהרי ג' סאים קמ"ח בגי' פס"ח אלו הג' סאים נחלקים על ד' דגלים שהם ד"פ דג"ל בגימטריא פס"ח כי אלו הג' מצות כהן לוי ישראל שמסמנין עליהם ג"כ לקבל ג' אבות אברהם סטרא דחסד כהן יצחק דין יעקב רחמים (שם) וימהר אברהם לתקן ה' של שם דאיהי מצה שלימה מסיטרא דה' מצה פרוסה כד אסתלק ירך דילה שהיא ו' לכן אומרים בפסח הלל גמור לקבל מצה שלימה ושאינו גמור לקבל פרוסה מרור ע"ש ו' דאתפרש מן ה' ולא גרים לן וימררו את חייהם איהי מרור איהי מרה (רות א) קראן לי מרה כי המר שדי לי יוד מן שדי רשימו דברית דיהיב משה בערב רב בג"ד נחית משה מן דרגא עיין תיקון י"ג דף כ"ז:

ז"**ש** ר"ג כל מי שלא אמר ג' דברים הללו בפסח דייקא לא יצא י"ח על חובה דאדם קדמאה קאמר ג' טיפין אלו שקלקל אד"הר (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים ושלש עם גבר לתקן קין ותאומתו ב' הרי פעמים וב' האומות של הבל הרי שלש ואדם הראשון ב' טיפין דיליה לא אצלחו קין והבל רק אחר כך הוליד שת בדמותו ובצלמו טפה תליתאי אצלח כן בגלגול שלו ב"פ לא אצלח אברהם טיפה (בראשית יז) אב המון נפיק מיני' פסולת ישמעאל יצח"ק בגי' ב"פ טיפ"ה נפיק מיניה עשו אבל יעק"ב עם סל"ם בגי' ג"פ טיפ"ה אצלח שהיה איש תם בלי פסולת. פסח לקבל אברהם שהיה מקחו מבעשור שנתנסה ביוד נסיונין ולכן בקרא שבת הגדול ע"ש (יהושע יד) אדם גדול בענקים. מצה לקבל יצחק שנאמר בבשירת לידתו ועשי עגות מרור ע"ש יעקב שהיה לו כמה צרות ונתקיים אצלו וימררו את חייהם:

ד' בנים לקבל ד' גליות חכם לקבל גלות בבל (יחזקאל כח) החכם אתה מדניאל. רשע לקבל המן. תם על גלות יון שכתבו על קרן שור תם אין לכם חלק באלקי ישראל ועל גלות האחרון שראה יעקב עליתו ולא ראה ירידתו היה מתירא ותלמידי ר"מ ראש ישיבה מוועגרווא כשנסע לאוסטרלוץ דרש ג' בנים על ג' שאלות בגמרא מחלקים קליות ואגוזים לקטנים כדי שישאלו שאלת חכם. ששאלת רשע על הקערה בלא זמנה שאלת תם על ב' טיבולין. או חכם שואל שהתורה אינה מגינה עלינו בגלות על אריכות והתירוץ אפיקו מאן שלא יהיה עוד גלות אחר זה. רשע שואל על מצות שאינה מגינה עלינו ז"ש (שמות יב) מה העבודה הזאת לכם. תם שואל על קץ הזוהר (שם יג) מה ז"את ושאינו יודע לשאול על גלות אחרון את פתח לו (שיר ה) פתחי לי אחותי וגו':

(פסחים סז) **פסח** נשחט בג' כתות כי א"הר פגם בג' מ"ה לכן אמר ג"פ מ"ה הוא אומר מ"ה העדות רשע מ"ה הוא אומר מ"ה העבודה הזאת תם מ"ה הוא אומר מ"ה זאת וכן לשון רז"ל פסח שאנו אוכלין על שום מ"ה זאת וכן לשון רז"ל פסח שאנו אוכלין על שום

מ"ה מצה זו שאנו אוכלין על שום מ"ה מרור זה על שום מ"ה הרי ג"פ מ"ה לפי שפגם בנר"נ בכל א' בשם של מ"ה כולם בחכמ"ה עשית כ"ח מ"ה ובכל כח יש יוד אותיות כי ג"פ מ"ה עולה קה"ל הריג' עולמות כ"א כלול מיוד לקבל ג' יודין ג' מצות ג' אבות כדלעיל וכן מצ"ה ג"פ מ"ה ג"פ אד"ם דבריאה דיצירה דעשיה בשלשתן חב אדם ולכן מצ"ה מ"ם צד"י ה"א אותיות שניות למפרע אד"ם דחב ביה אדם (איוב יד) משנה פניו ותשלחהו ומצה פרוסה בפגימתו הוצרך לעשותה שמירה ושלימה ז"ש בתחלת ההגדה הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא במצרים היתה מצה פרוסה הא עניא ודלה שנשבר רגל ההוא שהוא ירך יעקב שנשמט ואח"כ אמר מה נשתנה הלילה הזה שפגמו בשם של מ"ה אד"ם שהיה תיקונו באברהם אמר (בראשית טו) מ"ה תתן לי ואנכי הולך ערירי גם יצחק אמר על יעקב (שם כז) בא אחיך במ"רמ"ה ויקח ברכתיך כי החליף עולם העומד שהוא עולם הבא (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ולחלקו נפל עו"הב ואתה רוצה ליקח עו"הז שהוא חלקו של עשו הברכות גשמיות בעו"הז וכן יעקב אמר (בראשית כח) מ"ה נורא המקום הזה לתקן שמא דא ודוד תיקונו של אדם אמר (תהלים לט) מ"ה קויתי ה' תוחלתי לך היא (שם) ומדת ימי מה היא ועל משיח גלגולא תליתאי אתמר עלי' (שם כא) ה' בעזך ישמח מלך ובישועתך מ"ה יגל מאד וכה"א (תהלים סו) מ"ה נורא מעשיך על. אילין מ"ה יומין שיהי' גואל האחרון לגואל ראשוןכדאיתא במדרש רבה במדבר:

פס"ח נחלק לד' פעמים דג"ל ובכל דגל יש בו ג' כתות הרי סוד רתיכא עלא העומד' (מלכים אז) על שנים עשר בקר והים עליהם אל אותו הבקר רץ אברהם לתקנו וראה ג' אנשים נצבים בכל פתח ופתח כי בית של אברהם אבינו מפולש הי' מד' רוחות ובכל רוח ג' אנשים והוא רזא עלאה ישראל יצאו ממצרים לתקן אות ברית (שמות יב) והי' הדם לכם לאות ז"ש (דברים ו) ואותנו הוציא משם על אות ברית קודש כי באו למצרים לתקן ערות הארץ ולאו למגנא אמר יוסף מרגלים אתם ניבא וידע מה ניבא שמרגלים חזרו וניערו לקלקל העיסה כמ"ש (שם א) בשנאת ה' אות"נו (במדבר יג) וישיבו א"ותם וכה"א (שם) וישלח אות"ם משה אותם דייקא שרצה לתקן עולם במלכות שדי שלא יפגמו באות ברית שהוא בסו' שם של שדי דאתמר גבי משה (שמות ג) וזה לך הא"ות כי אנכי שלחתיך לתקן אות זה לכן (שם יג) ויקח משה את עצמות יוסף שלא יכלו לצאת משם עד שלקחו ארונו של יוסף עמהם בסוד (שם לז) ויתנכלו או"תו להמיתו ויתרו אמר (שם) וא"יו למה ז"ה כי הוא השלים למדת יוסף עזבתן את האיש. בזוהר חדש פרשת כי תשא דף פ"ו ד' גאולות. קידוש על היין לקבל דוד. הגדה לקבל

יעקב ברכת המזון לקבל יצחק. הלל הגדול לקבל אברהם. מתתא לעילא סליק כגוונא דא. מצה לקבל יצחק. סוכות לקבל אברהם. שבועות לקבל יעקב. ר"ה לקבל יצחק.

(שיר ג) **מי** זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן מקוטרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל. האי קרא קשיא להיות הקדמה אחת מונחת שאין לעשות דמיון רק משני דברים שהם תחת סוג אחד כמו שאמרו הקדמונים ע"פ (קהלת ג) ומותר האדם מן הבהמה אין א"א לומר יתרון לאדם על הבהמה לפי שאינם תחת סוג א' ז"ש ומותר האדם שיאמר האומר שיש מותר לאדם מן הבהמה אין דבר זה אינו לפי שהבהמה הכל הבל והאדם יש לו מעשים טובים שאינו הבל וא"כ איך בא לדמות ישראל אל עשן ואל מיני קטורת שהם תחת צומח ודומם והאדם הוא חי מדבר. על ד' דברים נגאלו עבור לשון הרע ז"ש מן המדבר. בזוהר ע"י עשן נודע שתפלתן מקובלת כשהי' הולך העשן שוה בשוה ז"ש כתמרות עשן. או רומז על ד' דברים שיש בתורה. הא' מן ענוה ז"ש מן המדבר כמ"ש ממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות. הב' (משלי יג) הון מהבל ימעט זה כתמרות עשן צבחר וצבחר ושלא לבחור (שם כט) רועה זונות, יאבד הון של תורה שמועה זו נאה וזו אינה נאה ז"ש מור ולבונה שנתמררו ידיו. ד' בזמן שהיו ישראל במקדש היו רואין שתפלתן מרוצה מעשן המערכה כמ"ש בזוהר חדש חד מן הני ג' דברים שסימנם עק"ב ע"שן המערכה ק"רבנות שהי' בא ארי רבוץ ע"ג מזבח ב"רכת כהנים ועתה (שם יח) מות וחיים ביד לשון (שם י) שפתי צדיק ידעון רצון אם שגורה תפלתו בפיו ז"ש מי זאת עולה מן המדבר שמן דיבור יודעין אם תפלה עולה כמו שהיה מורה תמרות עשן בזמן שב"המ קיים:

דרשה זו דרשתי יום אחרון של פסח שפ"ג שנשרפו בתים רבים פה ק"ק קראקא לילה ראשונה של ח"המ יותר מג"ן בתים של אבנים. ברשות אל דגול מרבבה. המציל נפשותינו מן השעות הרעות מחמש גוליירין בישין מים חרב רעב דבר אש להבה: וברשות התורה הקדושה מתחת כסא הכבוד היא חצובה. וברשות חכמים ונבונים השונים בהויות אביי ורבא עד היסוד בה. וברשות העדה הנאמנה האהובה החשובה. הדור אתם ראו בתים רבים לשמה ולחורבה. (מלאכי ג) כי הנה היום בא בוער כתנור וגו' ולהט אותם היו' הבא. שובי שובי (ירמי' לא) הבת השובבה (איכה ג) נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה. על מה ועל מה הפרעניות בא. אשאלה מענה לדרוש בענינא דיומא. סדרא תנינא בשיר השירים אשר לשלמה. בפסוק (שיר ב) קול דודי הנה זה גו' (שם ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה גו' (שם) מה נעשה לאחותינו ביום שידובר בה:

במדרש חזית ר' יהודה ור' נחמיה ר' יהודה אומר בשעה שבא משה לישראל ואמר להם בחודש הזה אתם נגאלין א"ל אדונינו משה היאך אנו נגאלין הלא ת' שנה נשתעבדו ישראל ולא עבדו רק רד"ו שנה. הקדמה אחת מונחת בעקידה שער מ"ז מאריך בששה דברים שצריך לכל בן דעת להכשיר ולהכין עצמו א' מז' צידים אבל האחרונים באו והעמידו על שלש והם ג' הכנות וסימן (ישעי' כו) חבי כמעט רגע עד יעבור זע"ם. בזוהר שיר השירים ש' מאתוון רברבין דבההוא יומא אתערותא דאבהן. ז"ש קול דודי הנה זה בא הוא שירתא דשיר השירים מדלג על ההרים הם האבות הם המעוררים שיר זה ועיקר התעוררות של יעקב שלימא דאבהן שהוא משולם באבות חבל נחלתו לכן ש' מתלת רישין לקיבלי' ז"ש (שיר ב) הנה זה עומד אחר כתלינו על יעקב שהעמיד י"ב שבטים שאמר (בראשית כח) אין ז"ה כי אם בית אלקים (שם לב) ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלקים ז"ה והטעם שהוא עיקר לפי שהוא (שיר ב) משגיח מן החלונות חלו נא פנ"י א"ל (בראשית לב) ויקרא יעקב שם המקום פניאל (במדרש) דומה דודי לצבי מה צבי זה מדלג מהר להר מבקעה לבקעה מסוכה לסוכה מאילן לאילן מגדר לגדר כן הקב"ה מדלג ממצרים לים מים לסיני מסיני לאוהל מועד אפשר שהכוונה לפי שנחלקו עמודי עולם מתי נאמר שיר השירים כדאיתא במדרש חזית וכולהו איתנייהו שנאמרה בליל ט"ו ביציאת מצרים ואחר כך על הים ואחר כך על הר סיני גם בשעת הקמת המשכן באוהל מועד ובמקדש קו"ל דוד"י בגי' יוד פעמים ה' וה' פעמים יוד הרי ק' ו פעמים ה' ה' פעמים ו' הרי ס' סוד (שמות טז) ויורהו ה'ע"ץ כי שם בן ד' הוא בחשבון משולב ע"ץ כנ"ל וכן הוא קו"ל דוד"י ז"ס מדלג מסוכה לסוכה מא"ילן לאיל"ן כי דומה דודי לצבי כי בזה הצירוף מדלג על ההרים טורי דנחשא טורי דמלטטיא משם יניקת אילן סר"ק כלול ס"מך ר"בוא ק"ליפות שהוא יתוש שבים שיש לה ס' רבוא קליפות והוא קליפת סמאל ע"ץ בגי' ק"ס שהוא תרגום של עץ בחושבן חד על אותו עץ נתלה המן עם יוד בניו שהם יוד קטרין תתאין דיליה קי"ו גם כן הכי הוי דעביד קינא דמסאבותא איל"ן סר"ק בגי' ישמעא"ל הרי באילן סרק מבוארין תרין סטרין כחדא. (שיר ב) קו"ל דוד"י הנ"ה בגי' ר"ך שהיו ישראל ראוין להיות בגלות ר"ך שנה כדאיתא בזוהר חדש פרשת וישב לפי שעשרה אחים מכרו ליוסף הצדיק ועל כ"א יגיע כ"ב שנה שהיה פרוש מאביו והרי כ"ב פעמים י' ר"ך רק מיתת יוד שבטים גרמה לקרב קץ גאולה יוד שנים ולא היו שם רק רד"ו שנה וז"ס שרמז להם יעקב (בראשית מב) שמעתי כי יש שבר במצרים ר"ל שנשברו קצת שנים רד"ו שמה ר"ל בירידה שלכם שאתם תהיו שם בזה יהי' שבר וסבר ולא תחשבו שכשתצא נשמה שלכם בארץ אחרת שתטמא ח"ו לזה אמר (שם) ונחיה שם ולא נמות

בעולם הבא כי עצמות של יוד שבטים עלו עמהם כמ"ש (שם מו) אנכי אעלך עליו גם עלה על יוד שבטים כלם שעלו ג"כ עצמותיהם עמהם וז"ס שקראו לפני יוסף (שם מא) אבר"ך ר"ל הוא אב לגלות מצרים שבשבילו היו ר"ך שנים במצרים ויעבידו בהם בפה ר"ך ולפי תרגום יב"ע שהגלות התחיל משירד יוסף למצרים עוד כ"ב שנה על רד"ו הרי רל"ב סוד יה"י או"ר ד' מילואי השם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הסכימו להיות ישראל בגלות (בראשית כד) ב"אר ל"חי ר"ואי שיצא יצחק משם שקבל על עצמו הגלות כדי שלא ירדו לגיהנם לדעתי ז"ש קו"ל דוד"י הנ"ה ז"ה ארבע תיבות אלו חשבון רל"ב ובזה השיבו ישראל למשה היאך אנו נגאלין הלא צריכין להיות ת' שנה בגלות והשיב משה הואיל והקב"ה חפץ בגאולתכם אינו מביט בחשבוניכם רק מדלג על ההרים וקשה וכי מה תשובה היא זו אבל התירוץ הקדוש ברוך הוא מדלג על ההרים ר"ל מתחיל מנין השנים מן האבות שהם ההרים כמ"ש ברוך המקום שחשב את הקץ לעשות כמ"ש לאברהם אבינו בברית בין הבתרים ר"ל ק"ץ שנים דילג ועשה פירוש לדבריו כמ"ז לאברהם אבינו בברית בין הבתרים כי גר יהיה זרעך שפתח ביחיד וסיים ברבים אבל הכוונה שגרות יהיה ביצחק שהוא זרעך כי ביצחק יקרא לך זרע לא היו באמת בגנות רק מנין ביצח"ק שהוא רד"ו ה"פ של שם מ"ב שהוא סוד יד חזקה ה' אצבעות ביד ונמצא שהקדוש ב"ה מדלג על ההרים ומתחיל הגלות מן האבות וכן (שמות יב) ומושב בני ישראל ת"ל שנה מתחיל מברית בין הבתרים וכמו שהקב"ה מדלג ת' שנה ומתחיל הגלות מן אבות עולם כן הנה זה עומד אחר כתלינו שהוא יוסף שנקרא זה ובשבילו (שם יג) בעבור זה עשה ה' לי שבשבילו היו עבדים למצרים לכן התחיל הגלות מן יוסף קו"ל דוד"י הנ"ה ז"ה ב"א בגימטריא צדקיא"ל שהוא מלאכו של אברהם הולך צדקות שבשבילו זכו לגאול בזכות צדקה שעשה זה יעיר זה:

או יש לדרוש מדלג על ההרים בסוד (שם ג) וירא ה' כי סר לראות שחשב משה שיהיו ישראל עוד נ' שנה בגלות ס"ר י"פ הוי"ה כי בשביל זה ירדו כמ"ש הקב"ה (שם ו) ושמי ה' לא נודעתי להם י"פ הוי"ה הוא ס"ר והקב"ה השיב אהיה אשר אהיה שהוא י"פ אהי"ה שהוא בגי' רד"ו ועז"א על אותן הנ' שנה שיהפך השנים ויהי' ממנו ימים (שם ג) בהוציאך את העם הזה תעבדון בנ' יתירה שאותן נ' ימים המתינו עד שקבלו התורה ביום החמשים בשבועות ז"ש (שם יג) וחמשים עלו בני ישראל שהיו ראוים להיות עוד חמשים שנה במצרים להשלים י"פ הוי"ה ועז"א (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים על נ' ימים אלו אראנו נ' פלאות ז"ש (תהלים צ) שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה שישמח אותנו מן אותן שנים ראוים לראות רעה ועשה הקב"ה מהם ימים נגד נ' שנים שהיו ראוים

להיות במצרים והיפך הקב"ה אותן השנים והמתין בשמחת נתינת התורה נ' ימים ועשה מן שנים ימים כן יעשה לע"ל כימי צאתך וגו' וכן (שם) יראה אל עבדיך פעלך לע"ל. ז"ש (שיר ג) מדלג על הה"רים בגי' י"פ הוי"ה ס"ר שהקב"ה דילג על חשבון שהיו ראוים להיות עוד נ' שנה בגלות מנין הה"רים. גם יסוד מוסד מחכמי האמת שכל ד' מלכיות היו ראוים להיות במצרים לכן אמר ארבע מאות שנה (בראשית טו) גר יהיה זרעך לקבל ארבע קליפות כ"א כלול ממאה והקליפין הם ד' הרי ארבע מאות שנה ז"ש לאברהם (שם) והנה אימה זה בבל חשיכה מדי גדולה יון נופלת אדום כולם היי ראוים להיות במצרים עליו על אברהם ואם הי' כן עדיין אנו ובנינו היינו משועבדים שם ברוך המקום שדלג את הקץ וחלקן לד' גליות כמ"ש לאברהם אבינו בברית בין הבתרים שהראה לו ד' גליות ואח"כ הראה לו כי גר יהיה זרעך ארבע מאות שנה שהוא גלות מצרים וקשה למה הראה לו שלא כסדרן מתחילה היה לו להראות גלות מצרים ואח"כ שיעבוד ד' מלכיות א מה חשיכה בשלמא למ"ד למפרע אימה אדום חשיכה יון גדולה מדי נופלת בבל נוכל לומר שמלמטה למעלה הראו לו ה' גבורות מסטרא דה' אתוון מנצפ"ך אבל למ"ד אימה זה בבל וכו' קשה אבל הענין שהראה לו הקב"ה ד' מלכיות כלם יהיו במצרים לכן הראו לו מתחילה ד' קליפות אח"כ הראה לו מצרים כי ראוים היו כל ד' מלכיות להיות שם אח"כ תיקן לד' גליות ז"ש קול דודי מדלג על ההרים אין הרים אלא מלכיות כי חילק גלות זה על ארבע גליות ע"ל הה"רים בגי' ד"פ מל"ך שהם ד' מלכיות. או יאמר קול דודי הנה זה בא בחוש אנו רואין שהקב"ה עשה ושלח (איכה א) אש בעצמותי כמ"ש עמוס (עמוס ז) ויראני ה והנה ה' עומד לריב באש שהי' רוצה להביא אש על ישראל והתפלל עמוס (שם) ה' אלקים חדל נא וגו' יעקב כי קטן והטעמשאנו יודעין שמה' היתה זאת לפי שבחוש אנו רואין שהוא מדלג על ההרים על הצדיקים הנה זה עומד אחר כהלינו מאחר שאנו רואים בתים של עץ שהיו אצל הבתים שהתחילה בם השריפה לא נשרפו ודלגה השריפה על בתים של אבנים לרחוב אחרת בזה אנו רואים הנה זה עומד אחר כתלינו אבל אלו הי' נותן רשות למשחית אנדרלמוסיא ירדה והורגת טובים ורעים ואינו מבחין בין צדיק לרשע. או יאמר שב' גאולות הן אם תמה זכות אבות אזי מביא גואל בני בניהם למען שמו וכמ"ש (תהלים צד) אם אמרתי מטה רגלי שהן האבות רגלי המרכבה כסא של ג' רגלים אזי חסדך ה' יסעדני שעושה הקב"ה למענו וכה"א (ישעיה נד) כי ההרים ימושו האבות אזי חסדי מאתך לא תמוש חסד ז"ש קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים ר"ל כשתמה זכות אבות והוא מדלג על ההרים כשיש זכות של אבות ואמהות וכשאין בהם זכות הנה זה עומד אחר כתלינו שהקב"ה בעצמו מציץ ומשגיח גם קו"ל

בגי' אלי"הו חנ"וך ב' מליצי יושר שלנו בגלות ז"ש קול דודי הנה זה אליהו הנביא נקרא (מלאכי ג) הנה אנכי שולח לכם את אליהו ומשיח בן יוסף שהוא דיוקנא חנוך לנער נקרא ז"ה (בראשית לז) נסעו מז"ה קול דודי הם שנים אלו אליהו חנוך שהוא אליהו ומשיח הנ"ה ז"ה בא מדלג על ההרים (ישעיה לב) מה נאוו על ההרים רגלי מבשר שלום אמן. ובמדרש שלאחר זה נתבאר שכ"ג נכנס בזכות אבות ג' ואמהות ד' ז"ש קול דודי הנה בא עבור אבות מדלג על ההרים עבור אמהות מקפץ על הגבעות הן הן ז' שערים עליונים ג' ברכות של ק"ש בשחר ד' בערב סוד בערב היא באה ובבוקר היא שבה ב' יחודין דשחרית וערבית והן הן ז' היכלות שעולה התפלה דרך ז' שערים גם בשקול דודי בא הקדושה אזי מדלג על ההרים דא דכורא שהקליפות בורחים לנוקבא דתהומא רבא וכן מקפץ על הגבעות דא נוקבא לילי"ת רוכבת על ת"פ מחנות חשבון דילה מנין גבעו"ת הוא תפ"א היא וחיילותיה לכן היו מנין (ישעיה א)מלא"תי בתי כנסיות בירושלים כי אר"ץ כנע"ן לדעתי רזא עילאה הוא שמתחלה הרגיעה לילית מצאה שם מנוח והיו בתים שלהם בנוים ע"ש תפ"א מחנות של לילית וחיילותי' מכין אר"ץ כנע"ן ואח"כ העמידו ב"כנ וב"מד מנין זה ז"ש מקפץ על הגבעות הנה זה עומד אחר כתלינו ב"כנ ומדרשות שהעמידו על זה היסוד והגר שפחת שרי אומרת (בראשיה טז) מפני שרי גברתי אנכי בורחת וזהו הסוד לדעתי (ישעיה א) מלאת"י משפט צדק ילין בה ועתה מרצחים היינו שבתחלה היו ב"כנ וב"מד כמנין מלאת"י מצד הקדושה ובעת רעתם חזרה לשלוש תפ"א מחנות כמנין וע"תה מרצחים גם תשועת ה' כהרף עין ז"ש קול דודי הנה זה בא אזי מדלג על כל הרים וגבעות כי כאשר דבר מלך שלטון מי יאמר לו מה תעשה ז"ש הואיל והקב"ה חפץ בגאולתכם אינו מביט וכו' כי מי יעכב על ידו אבל אלו היה מלאך אזי צריך ליקח רשות מגבוה על גבוה והקב"ה שגבוה על גבוהים אין מי שיעכב לו לכן (תהלים קלה) כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ. או קול דודי הנה זה בא אזי מדלג על היסורין שלכם כמ"ש (שמות ג) כי ידעתי את מכאוביו שראה הקדוש ברוך הוא הלחץ שלחצו אותם ברד"ו שנה כ"כ שהיה להם לסבול בד' מאות שנה והרים הם יסורין כדאיתא במדרש והקב"ה בידו לידע ולא לשום מלאך. או שהקב"ה שינה במצרים הסדר כי דרך אומה ליפול שר שלה מתחלה ואח"כ להפיל אומה שלמטה ובמצרים להיפך ז"ש (שמות יב) ועברתי בארץ מצרים שהעביר על מדתו שהכתי כל בכור בארץ מצרים ואחר כך (שם) בכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ה' ז"ש קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים שפסח על בתי מצרים שמתחלה היה לו להכות ההרים שהם שרים של מעלה (עמוס ט) הך הכפתור וירעשו הספים והוא לא עשה כן הנה זה, עומד אחר כתלינו. או שהקדוש ב"ה

ממתין (תהלים כב) יושב תהלות ישראל ומניח עליונים וכל צבאם ושומע תפלת ישראל למטה ז"ש קול דודי הנה זה בא שהקב"ה בעצמו שומע אותו מדלג על ההרים והגבעות שלמעלה הן הן (דניאל ז) אלף אלפים שמשמשין אותו ועומד אחר כתלינו שהם כותלי ב"המ שלנו מציץ מן החרכים שלנו או ע"ד אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה שאין לו להקב"ה רק ד' אמות ז"ש קול דודי הנה זה בא שהיא התורה אזי הקב"ה מדלג על ההרים וגבעות הנה זה עומד אחר כתלינו בית המדרש שלנו. ע"ד המדרש (תהלים יח) וירכב על כרוב ויעף לפי מ"ש למעלה שד' מלכיות וגלות מצרים היו נגד ה' גבורות דהיינו אותיות מנצפ"ך כזה נ"ל מבואר כוונת הגמרא (מגילה ב) מנצפ"ך צופים אמרום דהיינו ע"ד מ"ש הגמרא דנדרים (נדרים כב) אלו לא חטאו ישראל לא הי' להם אלא התורה וספר יהושע לבד ולא שאר דברי הנביאים כלל משום שכולם התנבאו דברי הוכחות ועל גלות ופורענות ישראל וע"כ מבואר שז"ש מנצפ"ך צופים אמרום משום שהם רומזים על הגליות וד' מלכיות ועל כן הנביאים אמרו זה הסוד מנצפ"ך שהוא רומז על הגלות וד' מלכיות וזה הי' אחר יהושע שחטאו ישראל כבר בע"ז ונגזר עליהם הגליות וע"כ כתיב בשמואל מן הרמתים צופים וכתבו התוספות דאותן צופים אמרו תיבות מנצפ"ך והיינו משום שאחר יהושע היו הנביאים ראשונים אחר חטאם של ישראל שנגזר הגלות וע"כ (מגילה ב) אז אמרו הצופים והגמרא מקשה והא כתיב אלה המצות שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה ומשני שכחום וחזרום ויסדום וגם אמרו מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין והענין כמ"ש רבי ז"ל:

מצורע

במדרש ואת תהיה תורת המצורע. הה"ד (משלי ו) שש הנה שנא ה' רזא דהא קרא שריפת חמץ בין שש לשבע לפי שסמאל הוא רזא דו' בקליפה וליליתרזא לקבל ה' א"חרונהש"ל ה"שם (ר"ת האש"ה) שבעה מלאכות האשה חייבת לבעלה (בכורות) כי הנחש שהיא ליליתעיבורה לשבע שנין הן הן ז' שמהן דיצ"הר ז' מדורין לגיהנם. (ישעיה מב) ה' זו חטאנו לו על שגרמו לבא לילית עם ז' רתיכין דילה וסמאל עם ו' גולייריןבישין (יחזקאל ט) ששה אנשים באים מדרך הצפון ועציהם קרא יעקב הברכות (איוב ה) בשש צרות יצילך ובעגל שעשו בין שש לשבע (שמות לב) וירא העם כי בא שש על ו' דרגין של סמאל בש"ש בגי' ז"פ אלהי"ם כי השיבו עליהם ז' אלקים בשעה שאמרו (שם) עשה לנו אלקים אשר ילכו לפנינו ומשם המשיכו עליהם טומאת צרעת כי פרוע העם והוא רזא דנגע צרעת כי יהיה באדם דכר ונוקבא:

אחרי מות

דרשה זו דרשתי שנת לשמ"חה אחר השריפה אשר נשרפו בתים בקראקא ברשות אלקי האלקים אדון כל הנשמות. המציל נפשותינו מן השעות הרעות. (תהלים צד) אל נקמות ה' אל נקמות: וברשות התורה הקדושה כלולה מכל החכמות. וברשות חכמים ונבונים השונים בנסתרות ובנעלמות. וברשות כל איש ישראל ראשי אלפי ישראל המה הגדולים אשר מעולם הם אנשי שמות. (שם מו) לכו חזו מפעלות אלקים אשר שם בארץ שמות. מפני אלה תאבל הארץ מן שבועות וחרמות (שם מד) הלא אלקים יחקר זאת כי הוא יודע תעלומות. (שם סח) נורא אלקים ממקדשיך אל ישראל הוא נותן לעם עוז ותעצומות. (שם קלב) לא אתן שנת לעיני ולעפעפי תנומו'. עד אמצ' מקום לה' לאמר קושיות עצומו'. בפ' אחרי מות:

תנינן בגיטין פרק הנזקין אמר ר' לוי שמנה פרשיות נאמרו בו ביום שהוקם המשכן פרשת כהנים פרשת לוים פרשת טמאים ופרשת שילוח טמאים פרשת אחרי מות פרשת נרות פרשת שתויי יין ופרשת פרה אדומה. הטעם שהי' שמנה פרשיות לפי שהיה יום שמיני למילואים שנתמלא ונתבסם העולם על עומדו ועל תיקונו והיה אז שם מלא על עולם מלא ונתלבש הכ"ג בשמנה בגדים הן הן ארבע בגדי לבן נגד ד' אותיות הויה וד' בגדי אדום נגד ד' אותיות אדני שהם חיות קטנות עם גדולות ז"ס מלואים ומאחר שהיה העולם מלא ונתמלא בכל רחמים בעולם איך יצאת זאת מלפניו יתברך לעורר מדת הדין ולשלוט בהם הלא אמר (שמות כב) אשר ירשיעון אלקים על אשר אמרו (שם לב) עשה לנו אלקים ועוד למה אמר אחרי מות שהוא מופלג הלא באותו יום הי' אחר מבעי לי' כי באותו יום מיד נאמרה פרשה זו ועוד בקרבתם לפני ה' הלא חנון ורחום ה' לפני אלקים מבעי ליה שהוא דין קשה כי אותו היום (משלי ט) חכמות בנתה ביתה של משכן (שם) חצבה עמודיה שבעה ז' ימי מלואים (שם) טבחה טבחה ב' טביחות נדב ואביהוא (שם) מסכה יינה שתויי יין היו אף ערכה שולחנה כי אותו היום היה יום א"ף כי היום ה' נראה אליכם בקמץ על מד"הד שירד לעולם ועוד קושיית הזוהר פסוק ראשון מתחזי יתיר דבר אל אהרן אחיך מכאן שירותא דפרשתא ר' אליעזר תירץ בזוהר. ובמדרש הנגלה הי' ר"א בן עזריא אומר משלו משל למה"ד לחולה שנכנס לרופא כו' במדרש בזאת יבא אהרן אל הקודש מפני מה אין הכהן משתמש בבגדי זהב משום גאוה שנאמר (משלי כה) אל תתהדר לפני מלך בפר זה אברהם שנ' (בראשי' יח) ואל הבקר רץ אברהם איל לעולה זה יצחק (שם כב) והנה איל אחר נאחז בסבך. עז בזכות יעקב (שם לז) קח לי משם שני גדיי עזים טובים לך טובים לבניך טובים לך שע"י תקבל הברכות וטובים לבניך

שעליהם מתכפר להם בי"הכ הה"ד כי ביום הזה יכפר אין לי אלא אבות אמהות מנין ת"ל בד בבד יהיה עכ"ל וקשה מי בקש זאת מידו שיהיה עמו זכות אבות ואמהות שעשה ממנו קושיא אין לי אלא אבות אמהות מנין ולפי הדרש יש לפי שבעל המאמר יודע סוד פסוק חכמות בנתה ביתה הנדרש על יום הקמת המשכן שאמר שם חצבה עמודי' שבעה דהיינו שבשביל ז' עמודים שהעולם עומד עליהם הוקם המשכן על כן היו ז' ימי מלואים וסוד ז' עמודים הם ג' אבות שין של תלת ראשין של תפילין ד' אמהות שהם שין של ד' ראשין לכן הקריבו באותו יום ז' קרבנות כמו שביציאת מצרים הי' (שיר ב) קול דודי בא בזכות אבות (שם) מדלג על ההרים בזכות אמהות מקפץ על הגבעות. וכן הוא אומר (שמות יב) שה לבית אבות אלו אבות שה לבית בזכות אמהות כן בשעת הקמת המשכן הנה זה עומד כזה וכזה אחר כתלינו שהוא המשכן משגיח מן החלונות אבות מציץ מן החרכים אמהות הם סוד ז' צינורות שעליהם הושתת העולם ז' עמודים ממש או נאמר שבזה היום הי' כיום שנבראו בו שמים וארץ ונתקן חטא אד"הר וחוה וכמו שתיקונו של אד"הר ע"י ג' אבות נר"נ כן תיקון חוה הי' ע"י ד' אמהות לכן הוצרכו כ"ג להיות זכר ונקיבה וכפר בעדו ובעד ביתו כי שניהם צריכים כפרה לכן סבר ר"י מכינים עוד אשה לכ"ג קודם יוה"כ זהו שנאמר בזאת יבא אהרן אל הקודש ר כשהיה אהרן רוצה לבא אל בית המקדש הוצרך להכין לו אשה שנקראת זאת (בראשית ב) לזאת יקרא אשה וזה הטעם שמתו בניו של אהרן לפי שנא' אדם כי יקריב מכם ר"ל צריך להיות זכר ונקיבה שנקראו אדם זאת תורת העולה היא העולה וקרינן הוא כי צריכין להיות זכר ונקיבה והם לא נשאו אשה ופגמו בחצי הראשון של שם שהוא י"ה נקרא לפני ה' לכן יצא אש מלפני ה' ותאכל אותם לכן בא המשל מ הרופא שהזהירו אל יבא בכל עת גו' ולא ימות גו' בזאת יבא שלא ימות כדרך שמתו נדב ואביהוא שלא שת לבם גם לזאת ובזו זרזו יותר מן הראשון שאמר בזאת לכן הקשה בעל המדרש ג' קרבנות אלו מורים ג' אבות אבל אמהות מנין שעל אמהות מורה זה הענין לכן הביא פסוק בד בבד יהיה ר"ל שצריך להיותתיקון כתונת בד של אד"הר שאיתא במדרש בגדי כ"ג נתלבש אד"הר לכן ב"פ וילבישם במסורה (שם ג) כתנות עור וילבישם ובזו הפרשה בגדי קודש ולבשם והנה בזה היום הוצרך כ"ג ליקח ג' תיקונין של ג' אבות כי בעון עגל נתקלקו ג' קטרין נר"נ לכן הוצרך משה להעיר באומרו (שמות לב) זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך כי קלקולם הי' ע"ז ג"ע ש"ד כמ"ש (שם) ויקומו לצחק ועתה בזה היום הוצרך לתקן שלשתן נגד תיקון נפש אברהם ע"ז נגד תיקון רוח יצחק ש"ד נגד תיקון נשמה יעקב ג"ע הן הן ג' עמודים שהעולם נכון עליהם:

בפרקא דיומא על שלשה דברים העולם עומד תורה ועבודה וג"ח יעקב יצחק אברהם כמ"ש (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקב וגו' ובמצרים אמר (שמות ב) ויזכור אלקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב הרי ג' אבות ג' אתין מרבין ג' אמהות ו' של ואת מרבה תרין רח"ל ולא"ה חושבנייהו פ"ר לתקן פר דינים שהמשיך אד"הר במשכו ה' אתוון של מנצפ"ך בעולם כי מתחלה היו כ"ב אתוון בעולם וכשחטא אד"הר בחטה שהפריד ה' ירדו ה' אותיות ונסתמו האותיות בה' אתוון של מנצפ"ך שנסתמו הצינורות ונשאר חט. גם מצה שלימה נפרדה ה' ונשאר מ"ץ ותבן פטורים מן המעשר אשר רצה עשו ליתן מעשר מן תבן כי מעולם לא ירדה שכינה למטה מן עשר (ויקרא כז) העשירי הוא קידש לה' ואז ירדו פר דינים משם ירד הרו"ח טומא"ה בעולם בגי' פ"ר לכן הוצרך אדם הראשון להביא פר קרן א' הי' במצחו לתקן המשכן שיהיה אחד וכשיצאו ישראל ממצרים הוצרכו לאופן אחד בארץ שהוא סנדלפו"ן לתקן פר ז"ש (שמות יג) בעבו"ר זה עשה ה' לי בעבו"ר בגי' פ"ר ז"ס (במדבר כט) שלשה עשרונים לפר ר"ל ג' מצות לוקחין בפסח לתקן פר דינים וסוד ג' עשרונים ג' אבו"ת העול"ם בגי' פ"ר פ"ר בגימ' ישרי"ם וכ"א הוא יוד עשרון כי אברהם התחלתו באלף ראש של אלף הוא יוד יצחק התחלתו ביוד יעקב ביוד אברהם עשירי לדורות יצחק קבל אות ברית של יוד גם יעקב נתן מעשר מכל לכן חשיב במדרש יוד דברים על פסוק בזאת יבא אהרן שיוד ענינים היו עמו וחשיב ג' אבות בג' קרבנות בפר החטאת אשר לו דייקא כי הוא הוריד ה' מלאכי חבלה בעשיית העגל לקבל ה' אתוון של מנצפ"ך ולכן הקטירו בקטורת צרי צפורן חלבנה לבונה משקל ע' ע' מנה ד"פ ע' עולה פ"ר כי (דברים לג) ישימו קטורה באפך לשכך פ"ר דינים שהם בעולם ז"ש אין לי אלא אבות אמהות מנין ת"ל בד בבד יהיה שנאמר גבי קטורת שהוצרכו לשכך פר דינים פר מנה ואמהות הם משככין פר דינים שכן רח"ל ולא"ה חשבונם פ"ר ז"ש בפר זה אברהם כו' אין לי אלא אבות אמהות מנין ת"ל בד בבד יהיה שצריך להיות מדה במדה ומשקל במשקל בענין הקטורת פ"ר מנה הוא לתיקון פ"ר דינים ועיקר פר דינים נשתככו באמהות או בד זהו תיקון על אד"הר שהיה בד (בראשית ג) הן האדם הי' כאחד ממנו הרי שצריך ג"כ זכות אמהות כדלעיל. או ד"פ בד נאמר בפסוק לקבל ארבע אמהות כמ"ש במדרש כל אשה שהיא צנועה זוכה לבנים כ"ג שנאמר (תהלים מה) כל כבודה בת מלך שיושבת פנימה זוכה למשבצות זהב לבושה מעשה בקמחית כו' ז"ש ת"ל בד בבד יהיה כשיושבת אשה לבדה בצניעות זוכה לבנים שמתלבשין בבד להיות כ"ג ד' בגדים לקבל ד' עולמות שסודם (ישעיה נ) ובפשעכם שולחה א'מ'כ'ם א"בנט מ"צנפת כ"תונת מ"כנסים שבגלות ד' לבושים אלו הם נסתמין א"ל י"בא ב"כל ע"ת ר"ת

אבי"ע בארבע תיבין של (תהלים פד) א"שרי י"ושבי ב"יתך ע"וד כי יכול האדם לתקן בתפלתו ולהעלות העולמות עד שמקום עשי' בא לבריאה ובריאה במקום יצירה יצירה במקום אצילות ז"ס (שם כט) ה' י"ברך א"ת ע"מו ב"שלום שיצירה יגיע למקום אצילות והיא יצירה ובריאה יהיה עשיה (בראשית יג) אל מקום אשר היה שם אהלו בתחלה קודם שחטא אד"הר (שם) בין בי"ת א"ל ובין הע"י שהוא סוד ארבע עולמות אלו שהן לקבל ד' אותיות השם י"ה בשמים ו"ה בארץ ר"ת ב"ית א"ל בריאה אצילות ע"י נוטריקון עשי' יצירה ז"ש א"שרי י"ושבי ב"יתך ע"וד יהי' מה שהי' מקדם שיעלו העולמות וכן יהללוך סלה לע"ל. ז"ש בד בבד יהיה אלו ב' רתיכין שהם ד' יהי' כמו שהי' בתחלה והענק ז' היכלות הם לקבל ג' אבות ארבע אמהות ויעלו ז' בשבעה מוצקות ז"ש בד בבד יהיה שיהיה כמו שהיה (איוב מא) אחד באחד יגשו. או יאמר בד בבד יהיה ע"ד מ"ש בסנהדרין (דף נ"ב) תניא אבא יוסי בן דוסתאי אמר כמין שני חוטין יצאו מבית קדשי הקדשים ונחלקו לארבע שסודם כדלקמן:

ע"ד הפשט ד' בנים היו לו לאהרן ראוין לישרף ז"ש ותצא אש מ"לפני ה'. ז"ש אחרי מות שני בני אהרן הלא הי' ראוי שימותו ד' לז"ה בקרבתם לפני ה' חנון ורחום ה' שלא מתו רק אלו השנים. ז"ש אחרי מופלג כי משה רבינו ע"ה ידע מרחוק מיתת נדב ואביהו משעה שבקש בעגל (שמות לב) זכור לאברהם ליצחק וליעקב איתא במדרש (פ' תשא) לפי שהיה צריך לזכור זכות עשרה וקחשיב אני ואהרן ופנחס אלעזר ואיתמר יהושע וכלב הרי ז' נחסרו עוד ב' לז"א זכור לאברהם וגו'. ע"ד הדרש כ"א הי' בידו חטא זולת חטא זה מכל חטא נברא קטיגור (מלאכי ג) בוער כתנור אש (ישעיה י) והיה אור ישראל לאש וקדושיו ללהבה כמו שמכל מצוה נברא מלאך א' כן מכל עבירה ז"ש אחרי מופלג שכבר נגזרה מיתה על בני אהרן. ז"ש (תהלים סח) נורא אלקים ממקדשיך. ז"ש כמין ב' חוטין יצאו ונחלקו לארבע להורות נתן בלבינו שלכל א' היו לו ב' חטאים ע"ד הרמז הקב"ה מאריך אפו וגבה דילי' ז"ש אחרי מות מופלג שהאריך להם אף אעפ"י שהם ב' גדולי הדור בני אהרן וגבה דילי' ר"ל חלק של הקב"ה שהיא הנשמה אבל הגוף חלק של ב' שותפין אב ואם לכן אמר בגמרא יוותרון בני מעוהי מדה כנגד מדהכי חלק של הקב"ה היא הנשמה אשר נפח בא"פו הוא מאריך להם אף ונוטל חלקו. ז"ש בקרבתם לפני ה' דרש לשון קרב ובטן ובני מעים שיוותרו בני מעייהו לפי שבלבם הרהרו לשון בקרב וכליות ז"ש לפני ה' שהיא הנשמה. על פי הקבלה כמין ב' חוטין על ב' נשמות של נדב ואביהוא שנחלקו אח"כ לד' נשמות נרמזים בר"ת אחרי מו"ת שנ"י בגימטריא נדב ואביהוא אליהו פנחס נחלקו לד' ז"ס סמיכות הפרשיות ולאיש אשר ישכב עם טמאה

(נראה שר"ל שאז כשהרג פנחס את זמרי ששכב עם הטמאה זכה לנשמת נדב ואביהוא) או אחרי מופלג משעת עקידה של יצחק (בראשית כב) קח נ"א. לכן שני חוטין נחלקו לד' הן הן ב' קרני האיל או שני חוטין כי נדב ואביהוא היו לקבל מיכאל גבריאל אהרן לקבל רפאל ז"ש משל לרופא שנכנס לחולה כי עתה בזה היום היה אהרן במדרגת רפאל ונתנה לו הרפואה. וידוע כי ד' מלאכים במרכבה והם שנים ז"ש ב"ד בב"ד יהיה כמו שבקדושה יציאות השבת הקדושה שנים מיכאל וגבריאל שהם ארבע כן בקליפות ד' אינון והם שנים רק אף וחמה (משלי יז) וא"ח לצרה יולד ב"ד בהן שהן ד' כן בב"ד הקדושה ב' שהן ד' אין מתחילין בב"ד. או שרמזו החוטים שתים שהם ארבע על סוד יציאת השבת שהם סוד הנשמות שיוצאים מלמעלה כדאיתא בזוהר יומא דשבתא יומא דנשמתין בג"ד ישראל אמרי נשמת כל חי שתים כי הנשמות יוצאין זוגות זוגות מלמעלה והנה סוד שם בן ד' הוא תרין נוקבין ותרין דכורין אבא ואימא י"ה ברא וברתא ו"ה בג"ד קי"ל כב"ה (יבמות ד' ס) שמי שיש לו זכר ונקבה בן ובת קיים מצות פ"ו וכל מי שאין לו זכר ונקבה ממעט הדמות בדמותו ובצלמו ברא את האדם שהוא סוד ד' אתוון אלו והיכל העליון שהנשמו' יוצאין משם הוא היכל קודש הקדשים וחטא של נדב ואביהוא הי' שלא נשאו נשים ז"ש כמין ב' חוטים יצאו מבית קדשי הקדשים ונחלקו לארבע שהיה להם ליקח לכ"א בת זוג. או ב' חוטין על סוד ב' אותיות י"ה שפגמו בין איש לאשה שם יה נשתייר אש ואש ושרפן ומחצי השם נחלק לד' אותיות כי יוד הא בגי' כ"ו כמ"ש (תהלים קיח) מן המיצר קראתי יה ענני במרחב יה שהוא שלם ז"ש ב' חוטין מקדשי קדשים הם אתוון יה ונחלקו לד' או כמין ב' חוטין לרמוז שבשביל עון עגל מתו כמ"ש למשה (שמות לב) לך רד מגלותא לגלותא עד גלותא רביעאה הן הן ארבע מרכבות שראה זכרי' (זכרי' ו) יוצאת מבין שני ההרים וההרים הרי נחושת טורי דנחשא לכן הראה הקב"ה שבשביל זה מתו נדב ואביהו לכפר על הדורות שיהיו ישראל בין מראות נגעים שתים שהן ארבע שהן בשם ב' מלכיות בבל ואדום (שיר ב) קול דודי הנה זה ב"א ב"בל אדום שכל אחד מחריב בית (תהלים קלז) על נהרות בבל (שם) זכור ה' לבני אדום (ישעיה ח) והי' למקדש ולאבן נגף ולצור מכשול לשני בתי ישראל ונחלקו לד' (דברים לג) כי אש קדחה ב'א'פ'י ב"בל א"דום פ"רס יו"ן ז"ש (שיר ב) מדלג על ההרים הן הן ד' מלכיות (שם) הנה זה עומד אחר כתלינו על ב' בתי מקדשות לכן נחלקו החוטין שנים לד' ויצאו החוטין שנים מבית קדשי הקדשים לרמוז על ב' בתי מקדשות שנחרבו אח"כ נחלקו לד' כי ידיעות הטומאה ב' שהם ד':

או ב' ונחלקו לד' שכל מלכות הוא כפול שהם ח' מלכיות ב' שהם ד' דהיינו כל אחד כלול משנים וכן היו הבגדים של כה"ג שנים שהן ארבע דהיינו ב' שמות הקדושים כל אחד כלול מד' אותיות שהם סוד (תהלים קד) חיות קטנות עם גדולות דלעיל ונרמז שחטא של נדב ואביהוא שהיה על שהיו מחוסרי בגדים לכן מתו ע"כ צוה לאהרן שלא ימות וזרזו יותר מן הראשון ואמר בזאת יבא אהרן אל הקודש על ד' בגדי זהב נרמזין במלת בזא"ת שהוא סוד אדנ"י תמן דינא דמלכותא דינא ז"ס בקרבתם לפני ה' שנקרבו בד' אותיות אדנ"י שהוא סוד היכל מזוז"ה השער שהוא לפני ה' סוד ד' בגדי לבן:

או אמר **דבר אל אהרן אחיך**. וכי עד השתא אין אנו יודעין שהוא אחיו של משה ברזא דגלגולא משה סוד הבל שמת על שהציץ בשכינה כמ"ש (שמות ג) כי ירא מהביט שהיה ירא מאותו הבטה כמ"ש (שם יט) כ"י את"ה העדות"ה בנ"ו לאמר שסודו סוד קרבן עולה ויורד ס"ת (ירמיה ט) י"תהלל ה"מתהלל ה"שכל וידוע אחרי זאת תורת העולה קרבן עולה ויורד הי"א העולה הו"א העולה למקרא ולמסורת כי אם בזאת יתהלל לכן אמר לאהרן אל יבא בכל עת כי הוא אחיך בגלגולא קדמאה שהיה אהרן מן טוב של קין ומשה מן טוב של הבל ולפי שנדב ואביהוא נולדו מן טוב של קין לכן (שמות לב) ויקהלו על אהרן כי בר מזלייהו הוו ז"ש אהרן למשה (שם) אתה ידעת את העם כי ברע הוא דייקא דהם מן רע של קין לכן (שם) ויקח מיד"ם נענשו אלו השתים לקבל שתים של רע של הבל שהיה בלעם מן בל של הבל מן רע שלו זה נגד זה ז"ס (שם כב) שנים ישלם לרעהו קרי בי' לר"ע ה"וי לפי שהם רע של הבל יונוס וימברוס בנוי דבלעם חיובא ז"ש עתה לאהרן שיזכור (דברים לב) ימות עולם שהוא אחיך ועתה נענשת אז באותו השעה ומזה היה מתיירא משה שאמר להקב"ה (שבת נה) מתייירא אני שמא ישרפוני בהבל פיהם ר"ל שאני הייתי בגלגול ראשון הב"ל וזה היה חטא של נדב ואביהוא בקרבתם לפני ה' שהציצו בשכינה לכן אמר בזאת יבא אהרן אל הקודש דרך ג' עולמות בפר לקבל אברהם שהוא סוד נפ"ש עולם עשייה ואיל לעולה זה יצחק סוד רוח ביצירה ועז לקבל יעקב סוד בריאה נשמה:

או אמר **אהרן אחיך**. במדרש א"ר לוי בכאן מבשרו שבית א' יעמוד ת"י שנה מנין בזא"ת מי הכריחו לרש"י להבית לפשט זה לפי שהוקשה לוג"כ קושיית אחרי שהוא מופלג מכאן שרמז לו רמז על הפלגת בית ראשון ומה שהראה לו בית ראשון לפי שחטא נדב ואביהוא הוא עגל ואמר (סנהדרין קכ) בחלק לסוף כ"ד דורות נגבה חוב זה כמ"ש (יחזקאל ט) קרבו פקודות העיר ב' פקודות פקודות העגל לכן הראה לו עתה הנה זכות מיתת ש"ני ב"ני א"הרן גרמה שהקב"ה האריך אפו (איוב א) ותפול שב"א ותקחם ר"ת

ש"ני ב"ני א"הרן דמתרגמינן לילית חייבתא כי שם הרגיעה לילית בשעת חרבן ומצאה מנות ואז (איכה א) שחקה על משבתיה ונקמה נקמת שרה אמנו שאמרה (בראשית כא) גרש את האמה הזאת ואת בנה (שם כג) ותמת ש"רה ב"קרית א"רבע לכן הראה לאהרן בזא"ת חשבון ת"י שנה שאז נגבה חוב הנשאר ועד אותו זמן לא יגבה הקב"ה חובו ונתן טעם לדבר למה כ"ד דורות לזה השיב בפר בן בקר זה אברהם איל זה יצחק שני שעירים זה יעקב כי כ"ד שערים אינון לעילא לקבליהון היו כ"ד שערים בירושלים של מטה שהוא מכוון נגד ירושלים לעילא (קהלת ז) גם את ז"ה לעומת ז"ה סוד כ"ד צירופי אדנ"י ולפי שאבות העולם הם שערים העליונים לכו כ"ד רננות אמר שלמה (במלכים א ח) שרצה להעמיד דלתות ההיכל עד שזכר (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם שהם ראשים העליונים והנשאו פתחי עולם שהפתחים הם כ"ד שהיו בעזרה לקבל זה תקנו כ"ד תיבות בברכת ולירושלים עירך ודוד אמר זה בתהלים כשבא למזמור כ"ד ורזא (ישעי' נד) ושמתי כ"ד כ"ד שמשותיך לכן נזכרו אבות העולם בתורה כ"ד פעמים כסדרן סוד אור ישר שהוא כ"ד וכ"ד פעמים למפרע על סוד אור החוזר ז"ש בזאת יבא אהרן א"ל הקודש שהיא סוד כ"ד תכשיטי כלה כ"ד צירופי אדנ"י (תהלים עד) א"ל י"שוב ד"ך נכלם ר"ת אדנ"י ונרמז על סוד (שם צג) נשאו נהרות י"י ישאו נהרות ד"ך י"ם שסוד ים העליון הוא כ"ד לכן כ"ד פעמים כפרה איתמר ביו"הכ בתורה אמור ואחרי מות ופנחס וכן כ"ד עריות בפרשה וכן כ"ד תועבות בהפטרה (יחזקאל מי"ו עד מ"ד) כ"ד פעמים הו"י בישעי' כ"ד פעמים אשרי בתהלים זה לעומת זה

בזאת יבא אהרן. סוד ג' ג' קולות השופר כי ג' פעמים קו"ל בגי' זא"ת וג' קולות אלו הם סוד (שיר ב) קול דודי הנה זה בא וחזר ומפרש מאן אינון קלין (שם) מדלג על ההרים שהם אבות הקד"ש בגי' אבו"ת ואם היא מלא בו' קודש הוא ג"כ חשבון ת"י כמו בזאת חושבניה דדין כדין ז"ש בפר זה אברהם קלא תקיעותא ואיל קול של שברים יצחק ועז קול של יעקב תרועת מלך בו לכן היו תוקעין שש תקיעות במקדש תלת גו תלת גם בתפלה צריך להמליך באבהן תחלה לסדר שבחו של מקום תחלה אבות גרורות קדושות השם וארז"ל (ברכות ב) לעולם ישהה אדם שני פתחים ואח"כ יתפלל והקשה ב' פתחים ס"ד אלא אימא כשיעור ב' פתחים וקשה למה לא אמר בקיצור כשיעור אלא תרווייהו איתניהו ב' פתחים הם חסד דין אברהם ויצחק הקשה ב' פתחים ס"ד הלא (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה כי (שם מו) י"י צבאות עמנו משגב לנו אלקי יעקב סלה אימא בשיעור שהוא יעקב כלול משתיהן והוא עמודא דאמצעיתא כלול משתיהן יושב אוהלים ז"ש בזאת יבא אהרן אל הקודש סוד קדישים כי אבות לקבל אברהם גבורות לקבל יצחק

קדושות לקבל יעקב ואין התפלה נשמעת עד שבא לחצר הפנימית נוכח בית מלכות ז"ס ג' ימים שהלביש' אסתר ועומדת לכן דרז"ל ג' אבות בזה הפסוק כי דרך אלו ג' האבות התפלה הולכת לכן תנינן (יומא כח) שאמרו ברקאי לזכור זכות ישיני חברון לכן אומרים פסוק (תהלים ה) ואני ברוב חסדך לקבל אברהם (שם) היכל קדשיך זה יצחק ביראתך זה יעקב (בראשית כח) מה נורא המקום הזה:

או יאמר **בזאת יבא אהרן אל הקודש** ע"ד אין עומדין להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה (משלי כח) מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה לפי שאין להקב"ה בעולמו רק ד' אמות של הלכה. וכשלומדין למטה בזאת ה' אחרונה של השם יבא אהרן אל הקודש היא י' של שם שהוא חכמה עלאה מן חכמה תתאה לעילאה ז"ס (שם ט) חכמות בנתה ביתה תרין יב"א נוטריקון י"ב א"ותיות שהם סוד שם של י"ב חלת ברכאן (במדבר ו) י"ברכך י"אר י"שא ג' שמות שבברכת כהנים והם סוד ג' אבות יברכך מסיטרא דאברהם פר יאר מסיטרא דיצחק איל ישא מסיטרא דיעקב עז משם זכו ישראל לברכת כהנים י'ב'א י"צירה ב"ריאה א"צילות כל אחד כלול מד' אתוון סוד יצירה מד' כנפות הארץ ד' כנפים של טלית מתלבש ביצירה ד' אותיות של אדנ"י בריאה שם של אהי"ה ד' אתוון לקבליהון ד' פרשיות של תפילין של יד (שמות יז) כי יד על כ"ס עולם דמיושב הרי ניתקן עולם בריאה בתפילין של יד אימא עלאה מקננא בכורסייא תפילין של ראש ד' בתים לקבל אצילות לקדם מלכא עלאה בעינן למיקם נמצא נתקנו עלמין בעובדא בזה היום נתקן אדם כתנות עור שלו שהם רזא דתפילין ד' בתים של עור ד' בתים של יד לקבל ד' בגדי זהב ד' בתים של ראש לקבל ד' בגדי לבן לכן במסורה ב"פ וילבישם (בראשית ג) כתנות עור וילבישם ואצל בגדי כהונה ולבשם כי לבש הקב"ה לא"הר בגדי כהונה כי אחר החטא של אד"הר נתן לו כפרה בח' בגדים א' ח'ר'י נוטריקון א"דם ח"וה ר"אש י"צירים ז"ש במדרש עז לקבל יעקב (שם כז) שני גדיי עזים טובים לך שתקבל הברכות על ידיהם וטובים לבניך על שיתכפרו ביו"הכ כמ"ש (ויקרא טז) כי ביום הזה יכפר וקשה מה ענין הברכות של יעקב לכפרת יו"הכ ולדידי ניחא כי עשו לקח בגדי חמודות מנמרוד שהם בגדים של אד"הר שהיו בגדי כהונה כי עשו היה הבכור והואמשתמש בבגדי כהונה לכן אמר במדרש כשלבש עשו אותו לבוש היו כל חיות ועופות מתקבצין אליו והיו נכנעין לפניו. הענין כי בגדים אלו הם לבושים אל מרכבה עלאה ותתאה ואז היה הוא בצלמו ובדמותו לקבל ב' רתיכין עלאה ותתאה ואותו בגד הוא של כ"ג וירש ג"כ עשו שהיה ג"כ בכור לכהונה לכן כשבא עשו אל השדה לצוד ציד לקח אותו לבוש עמו כשאמר ליעקב (בראשית כה) הלעיטני נא מן האדום האדום הזה שהיה רוצה להתלבש רק בבגדי זהב

לבד ולא בבגדי לבן כי יתאדם יתאוה לדם אמר לו יעקב (שם) מכרה לי בכורתך כי בזה הבגד נתלה הבכורה ודינא קאמר לי' יעקב לעשו אם רוצה אתה להתלבש בסיטרא דדינא קשיא מן האדו"ם האדו"ם מסיטרא דסמאל כמין גמל שרכב על הנחש לכן אמר הלעיטני (בשבת) מלעיטין את הגמל א"כ צריך אתה לפשוט מעליך בגדי לבן שהם בגדים של כה"ג שבהם נתלה העבודה ואותו לבוש לבש יעקב בשעה שבא אל יצחק אביו ליתן לו הברכות כי כן הדר לו לכן צווח עשו ככרוביא (בראשית כז) את בכורתי לקח מכח מה שלקח את בכורתי ונעשה בהם כה"ג להשתמש הוא בבגדי לבן (שם) עתה לקח את ברכתי כי מזה באו לו כל הברכות של אד"הר כדאיתא בזוהר י' ברכאן אלו של (שם) ויתן לך לקבל י' קללות והנה שפיר קאמר במדרש טובים לך שקבלת הברכות על ידם ומכח אלו הברכות נעשה כה"ג בלבושים של אד"הר טובים לבניך שנתכפר על ידם כי בכל יו"הכ נתלבש כה"ג בח' בגדים אלו ומכפר על ישראל בהם ז"ס סמיכות הפרשיות כי יצוד ציד חיה ועוף וכסוי הדם בזה הפרש' כי באלו הבגדי' צדים כל בהמות וחיו' בעולם שהוא לבוש של אד"הר ולכן ביום שהוקם המשכן נתאספו ג"כ כל חיות ועופות סביב המשכן כאשר ביארתי בפ' שמיני ז"ס סמיכת פרשת זאת החיה אשר תאכלו בהמות חיות ועופות להקמת פ' המשכן בפ' ויהי ביום השמיני (תהלים קד) כי שם צפרים יקננו כשנתלבש כה"ג ח' בגדים ביום השמיני למילואים שהיה עולם מלא על שם מלא הן הן ב' שמהן אלו ד' בגדי זהב אדני ד' בגדי לבן הוי"ה גם כסוי הדם בא מכסוי הדם של הבל שכיסו חיות ועופות ז"ס דבר אל אהרן אחיך קדמאה בגלגולא (בראשית ד) קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה. או סמיכות הפרשיות שחוטי חוץ רזא דגלגולא אל אי' בס' התמונה גלגולא קדמאה מסיטרא דאברהם זה לדעתי סוד בזאת יבא א'ה'ר'ן אל הקודש על סוד אד"הר ר"אש נ"בראים נקרא אהר"ן על סוד ד' חיות הקודש שיש להם רנ"ו כנפים כמנין א"הרן ורזא דאדם הוא תלת גלגולים (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים מסיטרא דאברהם ויצחק ושניהם מסיטרא דיעקב (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה ז"ס בפר בן בקר בגלגולא קדמאה דאברהם ואיל מסיטרא דיצחק רוח ועז מסיטרא דיעקב (משלי יז) מצרף לכסף דא אברהם כור לזהב דא יצחק ובוחן לבות י"י דא יעקב כ"ג כשלבש ד' בגדי לבן דא אברהם מצרף לכסף בגדי זהב דא יצחק אבל כשקישר ב' שמהן יחד משולבות אשה אל אחותה לחבר הלולאות ולקשור (שמות כה) כרוב אחד מקצה מזה אדני כרוב א' מקצה מזה הוי"ה ובמחברת השנית כשחוזר ש"ץ לתפלה בחזרה אומר אמן ומחבר (שם כו) והיה המשכן אחד. ז"ס פר' שחוטי חוץ כששוחטין בהמה חוץ לעזרה אזי הנשמה שמגולגלת בתוך בהמה ג"כ כשיוצאת מן הבהמה אין

מניחין אותה למעלה במקום קדוש רק באה מחוץ בסוד (ויקרא ו) זאת תורת העולה היא העולה קרינן וכתיב הוא העולה ותרווייהו איתניהו כשרות הבהמה היורדת מטה אז רוח העולה הוא למעלה כי מיכאל כה"ג מקריב אותו אז למעלה לפני הקב"ה על מוקדה למטה על המזבח למעלה,. לכן פתח פר' שחוטי חוץ ג"כ בתלת גלגולין אלו שור מסיטרא דגלגולא קדמאה מאברהם בפ"ר בגי' מחנ"ה מו"ל מחנ"ה ב"ן בק"ר בגי' ב"פ ג"ן עד"ן כי המשכן היה דמות גן עדן בארץ שאז נכנס לגן העליון בפ"ר ב"ן בק"ר בגי' י"ב פעמים אבן שנחלקו על י"ב אבנים כל אבן בגי' ג"ן הרי י"ב גנים לי"ב שבטי יה כל אחד יש לו מדור לפי כבודו (במדבר ב) איש על דגלו באותות לבית אבותם כל אחד מכיר דגל שלו:

דבר אל אהרן אחיך. כאן רמיז ליה על (בראשית ד) קול דמי אחיך צועקים דאתמר גבי קין דהוא היה מן טוב של קין ומשה מן טוב של הבל לכן צריך לתקן עתה ונשמע קולו בבואו אל הקודש (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים שבת אחים שניהם כאן טובים (שם קכה) הטיבה י"י לטובי"ם ולישרים בלבותם שנתן חושן על לב אהרן. ג' בתי מקדשים הם על ג' אבות בית ראשון בפר בן בקר זה אברהם שקרא הר בית שני יצחק איל לעולה קראו שדה בית ג' יעקב קרא בית לקבליה ע"ז ז"ש בזאת יבא אהרן אל הקודש כי בכל ג' בתי מקדשות הוא עזרא עלה מבבל גלגולו של אהרן נתוספו לו על שמו ראשון כ"ב אותיות כי מתחלה כלל כל כנפי החיות רנ"ו אח"כ הוסיפו לו כ"ב ונקרא עזר"א ע"כ אמרו בגמרא (סנהדרין כא) ראוי היה עזרא שתנתן התורה ע"י כמשה ואע"פ שלא ניתנה התורה ע"י נשתנה הכתב על ידו לכן אמר רזא דא בזו הפרשה דבר אל אהרן אחיך דייקא שכמו שע"י ניתנה התורה כן ראוי הוא שע"י יתן הקב"ה התורה ז"ש בזאת יבא אהרן אל הקדש שגם הוא ראוי לקבל התורה שנקראת זאת ורמז כאן ג' גלגולים בג' בתי מקדשות כשם שהקריב אהרן מילואים כן יקריבו לע"ל מילואים בימי כהן צדק א' מד' חדשים שראה זכריה הנביא ע"ד השכל ג' אלו הם ג' עיקרים תורה נגד הורה מן השמים עבודה נגד מציאות השם ג"ח נגד שכר והשגחה נגד זה תקנו לומר בבוקר פ' עקידה נגד עבודה פ' המן נגדהשגחה שכר לצדיקים עשרת הדברות נגד תורה הנה פ' המן לקבל אברהם כמ"ש במדרש הנני ממטיר לכם לחם בזכות אברהם שאמר (בראשית כב) הנני לכן כפל בבוקר בזכות בוקר של אברהם נת"ן לח"ם ס"ת מ"ן (תהלים קיח) כי לעולם חסדו בזכות חסד של אברהם פ' עקידה לקבל יצחק פ' עשרת הדברות לקבל יעקב (שם קמז) מגיד דבריו ליעקב י' דברות עק"ב תיבות אמר בזא"ת בזאת יבא אהרן לאעברא תלת קליפין (בתיקונים תיקון י"ח דף צ"ה) תלת גוונין דאית בהו בקשת אינון ג' גוונין דג' קליפין

דאגוזא עלייהו אתמר אין דורשין בעריות בג' בגין דא אסור לאסתכל בג' גוונין דקשת דא רזא דערלה ג' קליפין דצריך לאעברא מאות ברית קודש ומיד (בראשית ט) ראיתיה לזכור ברית עולם ועל אילין תלת קליפין אתמר (שמות ג) של נעליך מעל רגליך ובזמנא דהוה משה מתלבש בהון אתמר (שם) אל תקרב הלום מיד דאתפשיט מינייהו אתקרב תמן דא רזא דקרבנא דהוה נחית אשא לאדלקא אילין תלת קליפין הדא הוא דכתיב זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה תלת גוונין דאשא דהוה נחתין בתלת צלותין לאוקדא אלו ג' קליפין לכן אמר בקרבתם לפני י"י כי באלו הקרבנות סלוקי' בה' ו' בה' כדאתמר התם ז"ש דבר אל אהרן אחיך כי גם משה לא יכול לקרב אל המקום אשר הוא עומד שם אדמת קודש רק בהתפשט תלת קליפין ממנו לכן אמר גם לאהרן יגיד שלא יבא בכל עת אל הקודש רק בזאת וראיתיה לזכור ברית עולם ג' קרבנות אלו לקביל ג' קליפין אלו לאעברא אותן ולכן בזו הפרשה פרשתא דעריות שאין דורשין בהו בשלשה גם בזאת יבא אהרן באורייתא דלא אתיהבית רק אחר העברת ג' קליפין אלו לכן אמר (שמות יט) היו נכונים לשלשת ימים ז"ס (שבת נה) אוריין תליתאי אל עם תליתאי על יד תליתאי להעביר ג' קליפות אלו וביום תליתאי ותלת גוונין נהורין בכהנים לווים ישראלים דעלייהו אתמר (שיר ז) מה יפו פעמיך בנעלים איהי נעילת חגים ומועדים שלש רגלים תחוג לי בשנה בזא"ת בגי' אליה"ו משי"ח יב"א י"ונה ב"ן א"מיתי שהוא בן יוסף וכן קוד"ש הכי הוי הקד"ש חסר ו' בגי' אבו"ת זכות אבות בכנס עמו וחוזר ומפרש ג' אבות כסדרן בזא"ת בגימ' ת"י נימין יש בכל קוצא וקוצא (שמות כה) ועשו לי מקדש ושכן ת"י בתוכם טעם שבית ראשון עומד ת"י כמנין קוד"ש שעולה ת"י:

ד"פ בד רזא עלאה בזוהר פ' פקודי ד"פ שש כי בגדי דכ"ג רזא דשש אתוון בסוד (ישעי' סא) בגדי ישע הנרמז בה' פסוקים של בראשית ד' ווין בראשי ד' פסוקים עיין בסוד צמצום:

בד בבד יהי'. ב"ד בא"ת ב"ש ש"ק כי מן הקליפה כשמוצאין ניצוץ טהור נעשה מן אורו ניצוץ מוחין בסוד י"ה י"ה (זכריה יד) ביום ההוא יהי"ה י"י אחד ר"ל כשיהיה י"י אחד אז נעשה מן שק קליפין בד ומוחין נקראו י"ה י"ה ז"ש בד בבד אז נעשה ממנו י"ה י"ה ז"ס שלשים צדיקים שבאין בכל דור מן גוים להתגייר בין ישראל כד"א בחולין פ' גיד הנשה (דף צ"ב) ז"ש (בראשית יח) ואברהם היו יהי"ה לגוי גדול שאין לך דור פחות משלשים צדיקים כאברהם ר"ל אברהם קדמאה לגיורין וכל נשמות של גרים באים ממנו. באידרא נשא ת"י קוצין מנין קדו"ש ז"ש ועשו לי מקדש ושכן ת"י בתוכם לכן הי' ת"י שנה בבית

ראשון בסוד אלף בית אלף בינה ז"ש בזא"ת יבא אהרן שהוא ת"י אל הקודש עלאה אינון ת"י קיצין דתמן והסוד כמוס לאו כל מוחא ומוחא סביל דא:

קדושים

קדושים תהיו במדרש רבה קדושים יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתי גדול מקדושתכם ואנו למדין מפרשתו של פרעה הרשע ע"ש קדושים היו מיבעי ליה ת' יתירה בא לרמוז על ד"פ קדוש שאומרים ישראל בכל יום ג' בבוקר ואחד במנחה לקבל ד' דגלים ובכל דגל ג' שבטים כן בכל פעם ג"פ קדוש ז"ש (תהלים מו) ה' צבאות אימתי נקרא צבאות מלא כל הארן כבודו כי ה' צבאות עמנו ר"ל בשביל ישראל נקרא צבאות ז"ש ונקדשתי בתוך בני ישראל שהקדושה היא כנגד י"ב שבטי ישראל ועז"א קדושים תהיו בת' שהקדושה תבא להם לישראל כי קדוש אני ר"ל בשביל קדוש אני ה' אלהיכם שאתם אומרים בכל יום לכן א' פרשה זו בקהל אל כל עדת בני ישראל שהם (שיר ו) איומה כנדגלות (תהלים כב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל כשם שישראל הוא מחלק לד' פעמים קה"ל וקהל כלול מג' פעמים אד"ם ז"ש (שם סח) במקהלות ברכו אלהים וחוזר ומפרש ה' ממקור ישראל ר"ל בשם של ישראל תמן ד"פ קהל וא' שבתיבת ישראל הנוספת על מספר רובע ישראל היא שם של הוי"ה שהוא צורת א' גם אמר (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל על סוד תפילין ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בזוהר חיי שרה בתוכם מ' סתומה תפילין מרובעת הלכה למשה מסיני ויש ד' בתים לקבל ד' דגלים י"ב תפירות י"ב שבטים לכל רוח ג' תפירות ג' שבטים לכל דגל ש' מימין ש' של ג' ראשים לקבל ג' אבות ז"ס גפן הם תפילין (בראשית מ) ג' ש' ריגים (חולין צב) על ג' אבות והיא כפורחת ד' אמהות והבשילו אשכלותיה י"ב שבטים ויש בתפילין ת"ג תיבות כמנין אבות כי שם של שדי מורה על ג' אבות ש' על יעקב ר' יצחק יו"ד אברהם כשתצרף ת"ג תיבות בד' בתים בז' ראשים של שינין י"ב תפירות הרי הם כ"ג לקבל ד' יסודות וז' כוכבי לכח וי"ב מזלות וכן כ"ג סנהדרי קטנה (שיר ד) כחוט השני שפתותיך כמנין חוט (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך שבזה זכו ישראל מחוט של חסד של אברהם לילה לאו זמותפילין כי חוט של חסד הוא ביום ז"ש (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו במ' סתומה על תפילין מרובעת שזמנם ביום (שם) ובלילה שירה עמי שאין צריך לחלוץ הלכה ואין מורין כן אבל ביום כתיב יצוה שם מצוה להניח וכשתצרף כ"ג עם ת"ג הרי תו"ך ז"ש (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל תו"ך דייקא ז"ש ושכנתי בתוכ"ם קאי על תפילין שהם סוד תו"ך (דברים לג) והם תכ"ו לרגליך גם בד' פרשיות זוכין לארבע מאות עלמין

דכסיפין לכן אמר תהיו בת' יתירה ובהם מכניעין ת' בתי דינין דחציפין והעולם עומד על סנפיר א' של לויתן שהוא סוד ת' וכן ג"כ קומה של אד"הר שהעמידו על ק' אמה כי יש באמה אחת של הקב"ה ד' עולמות נמצא בק' אמה של הקב"ה יש ת' עלמין דכסיפין וז"ס כ"ף קטנה של (בראשית כג) לספוד לשרה ולבכותה שבכה אברהם על קומת אד"הר שהיא כ"ף (תהלים קלט) ותשת עלי כפכה ולכן קנה אברהם באותו פרק מן עפרן שהוא רע עין (בראשית כג) בארבע מאות שקל כסף שהוא ת' עלמין דכסיפין וכן קדושים תהי' בת' שיתקנו קומת אדם הראשון קדושים ב"פ קדו"ש בגי' כ"ף בפ' רבתי של אי"ק שצריך להיות קדוש בגוף וקדוש בנפש:

לא תקיפו פאת ראשיכם. איתא בסודי רזא כל שיש לו בלוריות וכל שמגלח זקנו ולובש בגדי גוים אסור לקרותו לס"ת שנאמר (תהלים נ) ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי וגו' ועם מנאפים חלקך אעפ"י שאינו נואף. ר' לוי אמר פ' זו י' דברות כלולים בה וצריך ליתן טעם ששמעו ישראל הדברים שתים שהן ארבע לוחות ראשונות ושניות בפירוש וב"פ בדרך רמז בכאן ובפ' קריאת שמע וזה כוונות מ"ד שהדברות היו כתובים ארבעים רמז על ד' מקומות אלו במדרש מפרש מה שנאמרו דברות בלשון רבים הוא לשבח ולגנאי עיין שם והנה הוצרך הקב"ה לתקן ולשנות ענין י' דברות מתחלה בדברות ראשונות (שמות יט) כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים (שם) ותגיד לבני ישראל אלו האנשים כמ"ם (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה מתחלה לנשים שנקראים זאת והם שמעו הדברות קודם ששמעו אותן ישראל מטעם אי' במדרש לפי שבהר סיני פסק חטא חוה וחוה חטאה מתחלה באכילת עץ הדעת והביאה מיתה לעולם אח"כ (משלי טו) מרפא לשון עץ חיים בשעת מ"ת הוצרך הקב"ה לבא מתחלה לתקן חטא חוה והנה בעגל חטאו האנשים ולא הנשים לכן בכאן כשחזר ופירש הדברות אמר דברו אל כל בני ישראל דיבור קשה כנגד האנשים תחלה ואמרת אליהם אמירה רכה לנשים אח"כ לפי שמתחלה אמרו שאמרו האומות לכבוד עצמו הוא דורש לכן בכאן פתח איש אמו ואביו תיראו לפי שאמר שם (שמות כ) זכור את יום השבת לקדשו אמר בכאן את שבתותי תשמרו שם אמר לא תנאף לזכר בכאן אמר הנואף והנואפת שם אמר לא תרצח ליחיד אבל שניהם שהמיתו איש אחד הא' שהם פטורין שזה היה טעותן (סנהדרין פד) בהריגת חור הרגו אותו רבים וחשבו שההלכה כרבנן דר' יהודה בן בתירה לכן אמר בכאן לא תעמוד על דם רעיך להודיע הדין שאף י' שהרגו לאיש אחר מאחר שהי' לכל אחד ידיעה שהרגו אותו ז"ש לא תעמוד על דם רעיך מי שהוא עומד שם ומקרב מיתתו. שם אמר לא תשא את שם ה' אלהיך ובכאן בא להוסיף לא תשבעו וחללת שבשביל יחיד שמחלל בשבועה

חייבים רבים. אמר איש אמו ואביו תיראו אצל יראה הקדים אם לאב בסוד עבדו את ה' מאן אתר מיראה (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה' לפי שהשכינה נקראת יראה לכן מקדים אם קודם לאב אבל גבי כיבוד שהוא סוד אהבה הקדים אב לאם שכן אב הוא אהבה הוא בסוד החסד גם רמז במלת תיראו שהוא לשון רבים ואמר שכתובים ג"כ בלשון רבים ובדברות אמר זכור את יום השבת שהוא לשון יחיד הוא בסוד (בקדושין) עבד עברי עובד את הבן ואין צריך לעבוד את הבת אבל עבד כנעני שהוא בסוד העשייה דתמן מטרנות' מקננא צריך לעבוד בן ובת וכן בכל מקום כשמזכירין השכינה צריך ג"כ להודיע שרשות בעלה עליה והיא סוד תפלת ערבית רשות. לכן בכאן שהוא מזכיר האם תחלה שהיא השכינה אמר תיראו חוזר ומפרש את שבתותי מדת יום ומדת לילה תשמרו שמור לנוקבא:

ג' קדושות לקבל ג' עלמין בזוהר פ' שלח לך ר"מ תלמידי ר"י מוועגרווא דרש בזו הפר' מסורה של ג' גבורתך (דברים ג) אשר מי אל יעשה כמעשיך וכגבורתך (ישעיה סג) איה קנאתך וגבורתך (תהלים קמה) דור לדור ישבח מעשיך וגבורתך יגידו אין בין מים תחתונים לעליונים רק כמלא נימא לבד מים עליונים זה סוד ש' תלת ראשין וכן למטה תלת עלמין הן ש' תלת ראשין ז"ש ר"ע לתלמידיו (חגיגה טז) כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים סוד שיש הוא שין מזה הצד בעליונים ש' של זה הצד בתחתונים ומלא נימא באמצע סוד י' כדאיתא בזוהר חדש סוד ידוד בשערי שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה הוא סוד ו' ומ"ש ר"ע אל תאמרו מים מים כי הכל א' דא לקבל דא ובזה חטאו אהרן ומרים שא' (במדבר יב) גם בנו דבר י"י ולא הרגישו שהקב"ה נסתר מזה העולם והוא נגלה עמנו בכל שעה לכן באה הקדושה עליהם פתאום להודיע שההשגחה תמיד עמנו. ז"ש בגמרא (חולין פט) בשכר שאמר אברהם (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך נעל זכו בניו לשתי מצות תפילין ותכלת מקשה בגמרא בשלמא תפילין ניחא (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם י"י נקרא עציך אר"א אלו תפילין שבראש אלא ציצית מ"ט תכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע לכסא הכבוד הענין כי אברהם חבר העולמות יחד באמרו (בראשית יד) קונה שמים וארץ. לכן זכו בניו לתפילין סוד ב' שינין לברר על אלו העולמות העליונים ותחתונים ובתים באמצע על סוד הרקיע המפריש בין מים התחתונים לעליונים ד' בתים לקבל ד' רוחות אלא ציצית מ"ט מה שכר היה זה על שחבר עליונים ותחתונים והשיב שגם תכלת דומה לים הרי מים תחתונים וים לרקיע הרי מסך מבדיל ביניהם מטטרון כמ"ש בתיקונים שהוא רקיע על ראש חיות (שם א) ויהי מבדיל בין מים למים אחר כך כסא הכבוד הרי מים העליונים ובין אלו

המים לתחתונים אינו רק רקיע וא"כ שפיר נראה בציצית שהקב"ה קשר ב' עולמות ביחד (תהלים צג) מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום י"י וכמו שלשם ד' בתים רתיכין קדישין כן בציצית ארבע כנפות והם סוד ג' עולמות ציצית עולם היצירה תפילין של יד בריאה תפילין של ראש אצילות ז"ש בזאת יבא אהרן אל הקודש ג' קדושות אלו לקבל תפילין אמר קדושים תהי' ב' קדושות ועוד קדושה שלישית לקבל ציצית סוד קדושה מה' מוצאות הפה היא באה ק' מגי"כק ד' מדטלנת זו מן בומף ש' מן זשסרץ ה' מן אח"עה ז"ש בלשון חסידים תתרומם ובקרב קדושים תתקדש ר"ל כמו שבקרב יש ריאה המנפחת על הלב ה' אונות יש לריאה כן לשון הוא קולמס הלב הוא מתרומם בה' מוצאות זה לעומת זה לקבליהון אמר דוד ה' (שם קד) ברכי נפשי ויש מחלוקת בגמרא הני ה' ברכי נפשי לקבל מי אחד אומר לקבל ה' עולמות שדר בו דוד ואמר שירה וחד אמר נגד ה' דברים שהנשמה דומה להקב"ה

תלמידי ר' מאיר כן דרש ה"פ אני י"י אלקיכם בזו הפרשה ה' עולמות לקבל ה' שמות נפש רוח נשמה חיה יחידה שהם ה' פרצופים נפש מה' אחרונה של שם רוח מו' של שם נשמה ה' ראשונה של שם חיה מי' יחידה מקוצו של יוד שהוא סוד אריך אבא אימא זעיר נוקבא נפש ממלכות רוח מת"ת נשמה מבינה חיה (קהלת ז) מחכמה תחיה את בעליה יחידה מאריך אד"הר קודם חטאו זכה ליחידה (בראשית ג) הן האדם היה כאחד בעדן גן אלהים זוכה ליחידה כל ימי החול זוכה אדם לנפש בי"ט זוכה לרוח בשבת לנשמה ביום הכפורים נשמה לנשמה י' בחודש שבת שבתון בשבת יומא דנשמתא נמצא יו"הכ שבת שבתון לקדו"ש י"י מכובד זוכה לקודש שהיא החכמה וביום המיתה זוכה ליחידה וכנגדן שר דוד שירה במעי אמו נגד נפש ז"ש ברכי נפשי את י"י וכל קרבי דייקא כשהיה בקרב וכה"א (משלי יג) צדיק אוכל לשובע נפשו ובטן רשעים תחסר והנפש כשבא לאויר העולם וראה כוכבים ומזלות (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (שם לב) עד יערה עלינו רו"ח ממרום דייקא יונק משדי אמו א' שירה על שנתן דדים במקום בינה (איוב לב) ונשמת שדי תבינם מלשון שדיים יונקים משם זכה לנשמה וכה"א (ישעי' כח) את מי יורה דעה וגו' גמולי מחלב ר"ל מי הוא סוד הנשמה דאתיא מבינה (שם נג) זרוע י"י על מי נגלתה משם זוכה לרעה וגמולי מחלב ראה במפלתן של רשעים ואמר שירה על שזכה לחכמה נשמה לנשמה כי לא אמר שירה עד שאמר ק"ג מזמורים שהם סוד (משלי ח) להנחיל אוהבי י"ש שנחלק על ג' מחנות כל מחנ"ה בגימטריא ק"ג במדרש ההיא רביא בזוהר פ' תרומה על פסוק (שם ו) כי נר מצוה ותורה או"ר כלול מב' קווין חסד ורחמים כל אחד כלול מק"ג ג"פ ק"ג רק שחסד ורחמים א' גוברים יותר מב"פ ק"ג

הרי ר"ז משם מפלתן של רשעים כמ"ש (דברים כה) פן יוסף להכותו על אלה מכה רב"ה שיש מנין רב"ה לאווין בתורה שלוקין עליהם וסי' ילקו זר"ים כמ"ש הרמב"ם (ישעיה י) והיה א"ור ישראל של מצות לא"ש שבועה כתנור האש וכה"א (מלאכי ג) כי הנה היום בא בע"ר כתנור שיש ג"כ מצות שנוהגים בכל מקום כמנין (שיר ה) אני ישנה בגלות ולבי ע"ר כמ"ש בעל ספר החינוך הנה מפלתן של רשעים חיה שנופלת ברקיע (ישעיה כד) יפקוד י"י על צבא המרום וזורק חיה שלהם היא הכח שלהם ואמר שירה כמ"ש (ויקרא יא) זאת החיה אשר תאכלו על חיה קדישא של ישראל נפש חיה למינה ד' חיות הם ד' מלכיות וראה יום המיתה ליחידה כי אז (משלי לא) צופיה הליכות ביתה (שם) עוז והדר לבושה הוא לבוש של אדם הראשון קודם שחטא (תהלים סח) א"לקים מ"ושיב י"חידים ב"יתה על הסוד הנשמות שבונה אותם הקב"ה בגוף שנקרא בית סוד גלגול הוא סוד גלות מצרים שהיה כור הברזל ונרמזו ד' גלגולים בד' אתוון קדמאין שהן הן ד' גליות לישראל כן ג"כ ד' גלגולים לנשמה א"דום מ"די י"ון ב"בל. המהלך בדרך יחידי ר"ל שהולך מדרגא לדרגא עד שישוב למדריגת יחידה ומפנה לבו לבטלה הרי זה מתחייב בנפשו שגם על חלק הנפש לא עביד מידי ומתחייב בי' ובפסוק זה מבואר קושית הזוהר (בתיקוני' תיקון מ') א"ר חזקיה אי תימא דבר עלמא יקימון ואתערון מעפרא אינון גופין דאתנטעו בנשמתא חדא מה תהא מינייהו א"ר יוסי אינון גופין דלא זכין ולא אצלחו הרי אינון כלא הוו כמה דהוו עץ יבש בהאי עלמא ה"נ בההיא זימנא וגופא בתראה יקום ההיא דאתנטע ואצלח ונטע שרשוי כדקא יאות על ההוא גופא בתראה אתמר (שם א) והיה כעץ שתול על פלגי מים דעביד איבין ונטע שרשין ואצלח כדקא יאות. הנה בזה הפסוק מרומזין תלת זימנין אשר פריו יתן בעתו גלגולא קדמאה (שם) ועליהו לא יבול תנינא וכל אשר יעשה יצליח תליתאה ועל ההוא גופא קדמאה כתיב (ירמיה יז) והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב דא תחיית המתים ואתנהיר ההיא נהורא דחוה בקדמיתא ואתגניז לצדיקים (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב מדין נתגבר טוב בעלמא ואתעבר רע מעלמא כדין אינון גופין ליהוי כלא הוו דזמין קב"ה לארקא על אינון גופין רוחין אי זכו בהו יקומין לא זכו ידו קטמא תחות רגליא דצדיקיא ונרמזין ארבע גלגולין בד' תיבין (תהלים א) א"שר פ"ריו י"תן ב"עתו ר"ת ד' גליות א"דום פ"רסמ"די י"ון ב"בל (בראשית טו) ודור רביעי ישובו הנה ז"ש אלקים מושיב יחידים ביתה הרבה בני אדם לא להוי מנהון רק בית אחד כי גופין ראשונים יתעברו כלא היו וקצת גופין יוציא (ירמיה טו) יקר מזולל ונותן בהם רוחם להולכי' בה ז"ש (תהלים סח) מוציא אסירים קצת גופות בכושרות אם זכו ואם לא זכו (שם) אף סוררים שכנו צחיחה על צחיח סלע יבואו לנתחיה. או על

סוד שהקב"ה עושה כנפים לצדיקים כי בנשמה אחד יש בה כמה ניצוצות ז"ס איפה של אד"הר זה תלוי ברגלו זה הלוי בידו כן כמה וכמה צדיקים שתולין בגוף בנשמה א' ז"ס יחידים הרבה בני אדם תולין בבית א' ז"ש (ישעי' מ) לכלם בשם יקרא שכלן נקראו בשם ונתלין על שורש א' וכה"א (תהלים קיח) ברוך הבא בשם י"י בלשון יחיד על נשמה א' ותולין בה כמה ניצוצות שיש בהם ממש ז"ש (שם) ברכנוכם בלשון רבים וכה"א (שיר ו) דודי ירד לגנו בלשון יחיד וכו' או עפ"י הקדמה אמיתות שהמלאכים נתלבשו בישראל בשעה שהיו במצרים והיו בגלות עמהם כמ"ש (שמות ז) והוצאתי את צבאותי את עמי בני ישראל צבאותי דייקא ובשעה ששעבדו אותם גם המלאכים הרגישו בצער ז"ש (תהלים סח) אלקים מושיב יחידים אלו המלאכים כמ"ש בתיקונים (בראשית ג) הן האדם הי' כאחד אלו המלאכים אחד קדוש ביתה ואותם המלאכים מוציא אסירים בכושרות שאז יצאו גם כן המלאכים מן הגלות גם בשעת יציאת נשמה מן הגוף הוא בבכי ושירות כי התחתונים בוכים והעליונים משוררים על הצדיק ועל הרשע למפרע (משלי יא) באבוד רשעים רינה והנשמות של מתים הנקברים אצלו בוכים ארץ רעשה שאול מתחת רגזה ענין ירידת נשמה לזה העולם לתקן גוף של מעלה לכן אין ב"ד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף ז"ש אלקים מושיב יחידים בזה העולם כדי לגאול כל הנשמות ההולכים ערטילאין ז"ש מוציא אסירים בכושרות גם להיפך יציאת נשמות מן העולם כדמיון יציאת מצרים להעלות ניצוצות הנידחות בסוד (בראשית מב) וירא יעקב כי יש שבר מאנין תבירין במצרים (שם) רדו שמה להעלותם וכן היה שגם ערב רב עלה עמהם כן הצדיק (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל ניצוצות עמו ז"ש אלקים מושיב יחידים ביתה שהוא בית אלקים דלעילא אז מוציא אסירים בכושרות נקרא יחידים ליחידי סגולה כמו כה"ג שבמות כה"ג הולך ההורג נפש בשגגה לעירו כי אז מעלה כל מארי דדינא עמו כל הנשמות הן בשכינה שנקראת תיבת נח כלולה תחתים שנים שלישים נפש רוח נשמה ז"ש מושיב יחידים ביתה דייקא על מלכות:

דברו אל כל עדת בני ישראל קדושים תהי' כתב אמ"ו ז"ל בפ' ברכת המזון שלו ט"ו תיבות בזה הפסוק ע"ש בפירושו שהביא כמה וכמה ענינים מן ט"ו לפי דעתי שבא לגדור ערוה שם תמצא קדוש' שם י"ה הוא בין איש ואשה ולפי שהמשכן היה זווג לכן י"ה דברים יש שם עם בני שוהם וכן (ישעיה כו) ביה י"י צור עולמים וכן קרבנות. סוד שלש שנים ערלים ובשנה הרביעית קודש הילולים לי"י ידוע שג' קליפות הם. (יחזקאל א) ענן גדול ורוח סערה ואש מתלקחת הם לעולם בטומאתן והטיקלא שהיא קליפת נגה פעמים נכללת כולה בקדושה ופעמים כולה בטומאה פעמים חציה או רובה או מיעוטה בע"ש

מן שש ומחצה או ט' וחצי זמן מנחה קטנה צריך להכין קליפת נגה להעלותה בקדושה בקריאת שמו"ת להוציא יקר מזולל שהם י"ס אשר באימא זול"ל בגימטריא ע"ג שהיא אימא י' אתוון דיליה עם שם של ס"ג שהוא באימא לקבל זה חנ"ה ופנינה ח' על בינה ח' לספירות נ' שערים מתפשטין מינה ה' עד הוד מתפשטא ה' עילאה של שם ופנינה לקבל קליפת נגה שהיא לקבל אימא עיין לקמן פרשת בהעלותך ובמדה זו בחוץ נאחד עוג ובתוספת ו' נקרא ה"פליט בגימטריא קד"ל לקבל ערפו של משה ולא שלט משה בו רק בסיוע אבהן מן חסדים של אבא ששמש את אברהם וכן סיחו"ן בגי' קד"ל לקבל ערפו של אהרן ושניהם ניצולו במבול בזכותו של משה והנה קליפה זו נקראת זוללה זוללה מן ה' והיא זוללה כפועל כטעם (משלי ל) אכלה ומחתה פיה (שם) ושפחה כי תירש ועל קליפה זו נאמר בזוהר נחש דפרח באוירא שרי בחבורא וסיים בפירודא הנחש הזה הוא הטיקלא קליפת נגה כי כשהיא רוצה לעלות שאר הקליפות מתחברות עמה ובזמן שג' קליפות מבקשין להדביק בטיקלא להיכלל גם הם בקדושה נפקא שלהוביתא מעולם היצירה בסוד ס' פולסי דנורא והן נופלות לנוקבא דתהומא רבה כדכתיב שברת ראשי תנינים על המים וברחיצת במים חמים בע"ש היא עזר להביא שלהוביתא דאשא לרחוץ קליפת נגה מן הקליפות הקשות אז יאמר (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון (שם) אם רחץ י"י את צואת וגו' אל תקרי אם אלא אם לכן בשנה רביעית קודש הילולים לי"י כי נכנסת בקדושה וכן אתמר עליה (תהלים קלז) אשרי שיאחז ונפץ את עולליך אל הסלע ניצוצות טהורות שבו יבואו לקדושה:

לא תקיפו פאת ראשיכם. י' היא הראש פאת הראש היא פרצוף ארוך קוצו של י' שאין לנו השגה בו ואין לו הקפה כלל לא תגנובו פוגם בה' כן משלם הגנב תשלומי כפל לפי שתשלומי כפל ה' אחרונה ה' כפולה סוד מערת המכפילה לא תכחשו בו' של שם (ירמיה ה) כחשו בי"י ויאמרו לא הוא וכחש בעמיתו עם שאתו בתורה ובמצות והיא ו' של שם שממנו התורה והמצות לא תשקרו בה' של שם ל"א תשבע"ו בשמ"י לשקר"ר בי' של שם ס"ת א'ו'י'ר על קוצו של י' שהיא סוד אויר קדמון ז"ש וחללת שם אלקיך אני י"י כי שם של י"י אע"פ שהוא ד' אותיות נחלק לה' פרצופין ז"ס תשלומי ד' וה' מי שנשתרש בחטא גם יש בסוד זה לא תשבעו בשמי לשקר פוגם בשכינה שעיקרה מן אויר עליון החכמה העליונה בסוד אבא יסד ברתא (משלי ג) י"י בחכמה יסד ארץ זה סוד אוירא דא"י מחכים שכינה נקראת חכמה:

איש אמו ואביו תיראו. דא גופא ואת שבתותי תשמורו דא נשמתא אני י"י כי ג' שותפין אב ואם על הגוף הקב"ה נותן נשמה לעם עליה. אל תפנו אל אלילים בהרהורא בישא של

זכר עושה פסל ובהרהורא דנקיבה עושה מסכה ז"ש אלקי מסכה לא תעשו לכם פסל ומסכה דכר ונוקבא. מאן דנפק מרשות הרבים לרשות היחיד או להיפך כאלו עריב שמא דקב"ה בע"ז ז"ס סמיכות שבתותי השמרו שלא להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים שהוא י"ו אמה על י"ו אמה סוד חרב של מלאך המות י"ו פיות ז"ש אל תפנו אל האלילים שהם רשות הרבים אלקי מסכה לא תעשו לכם שלא יהיה האדם בעצמו ע"ז אל זר בלבו של אדם. למה נסמכה פרשת עריות לפרשת קדושים ללמדך שכ"מ שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה. הקושיא מפורסמת שאין שואלין ענין סמיכות הפרשיות רק כשהוא שלא כסדר וכאן מה הי' חסר שמקשה למה נסמכה הלא אין מוקדם ומאוחר בתורה אבל הוקשה לבעל המדרש מה ענין קדושה אצל ערוה ומי שאינו משמר עריות קדוש הוא דלא מקרי רשע נמי לא מקרי הלא הוא רשע גמור והתירוץ כ"מ שאתה מוצא גדר ערוה לא אמר כ"מ שאתה מוצא ערוה גופא רק גדר ערוה שהם השניות והיא נלמד ממקרא שלפני זה כדברי רב אשי ביבמות רמז לשניות מן התורה (ויקרא יח) ושמרתם את משמרתי עשו משמרת למשמרת ז"ש ושמרתם את משמרתי לבלתי שלא יפגע בערוה גופא. נמצא אחר העיון תמצא במקום זה שהאתמר קדושה שם במקום שגדר ערוה ר"ל שניות לעריות ז"ש פר' זו נאמרה בהקהל לפי שרוב גופי תורה תלוין בה שלא יעמוד נגדו ערוה שהיא השנייה והיא משל של רב אשי ביבמות פ"ק אז יפגעו בערוה גופא ז"ש רוב גופי תורה תלוין בה:

מ"פני ש"יבה ת"קום והדרת פני זקן ויראת מאלהיך. רזא עלאה מבואר בהאי קרא דרש האר"י ז"ל ר"ת תש"ם אורות יש בפנים דאריך שהוא סוד (ישעיה יא) ש"ע ש"ע יונק על חור פתן מבואר בכנפי יונה הסוד הקנאה ע"ש והדרת פני קן זעיר ויראת מאלקיך כנגד המלכות שלם מקום היראה פשוטו של מקרא. וע"ד הרמז ר"ת שמות (משלי יד) יש דרך ישר לפני איש וס"ת מיתה ואחריתה דרכי מות ויש לדרוש אל תקרי שמות אלא שמות ותרווייהו קשוט:

ובזוהר דרש מפני שיבה ר"ל קודם שיבואו ימי הזקנה תקום שיעשה תשובה בימי בחרותו ועל זה פי' הקרא והדרת פני זקן ע"ד מ"ש (בסוכה כג) אשרי ילדותינו שלא ביישו זקנותינו כשפרקו נאה אז הוא מהדר פני זקנים וע"ז פרקא דיומא שינה של שחרית ימי נערות ויין של צהרים ומי בחרות ושיחת הילדים ימי עמידה וישיבת ע"ה ימי זקנה שאינו יכול עוד ללמוד ויושב כל היום בשוק. (בירושלמי) אר"ע זה כלל גדול בתורה ואהבת לרעיך כמוך (נדרים פט) בן עזאי אומר זה ספר תולדות האדם זה כלל גדול מזה לפי שראה ר"ע (במדרש בראשית כד) מחצבו ומחצב תלמידיו כ"ד אלף לקבל כ"ד פ'

שיטים דאתמר במלאכת המשכן שנענשו כ"ד אלפים משבט שמעון בשיטים על כ"ד אלפים גרים שקבלו עליהם אות ברית והרג אותם שמעון בשכם והם נטו שכם (צפניה ג) לעבדו לאל אחד ולכן לא נהגו כבוד זה לזה כיון שראה מחצבים על כן אר"ע זה כלל גדול בתורה ואהבת לרעיך כמוך שינהגו כבוד זה לזה ונענשו פעם שלישית בין פסח לעצרת. ולפי שר"ע הוא כלל של תורה שבעל פה לכן כששכח משה רבינו ע"ה ווים לעמודים לא יכול לזכור עד שבאה אליו נשמתו של ר"ע בסוד היודע פסוק (שמות לח) ואת האלף לכן אר"ע כלל של תורה על רגל א' כי ע"י נתייסדה תורה שבעל פה. וכמו שספר יצירה נתייסד ע"י אברהם אבינו ואחריו בא ר"ע וסידר אותו על מתכונתו כי אברהם דא איש חסד תורה שבכתב שהרי לא יכול משה לקבל תורה שבכתב עד שנתן לו הקב"ה קלסתר פנים של אברהם (משלי לא) תורת חסד על לשונו כן לא יוכל משה לייסד ווים לעמודים עד שבאה אליו נשמתו של ר' עקיבא והוא מסוה משה בגי' ר"ע סוד תורה שבעל פה והוא בגי' חנו"ך מטטרו"ן עם הכולל והיא בגי' מלאכ"י רחמי"ם כי נתהפך המטה לפי זכות הדור מטה כלפי זכות לפעמים המטה לנחש כלפי חובה עיין לקמן פ' בלק ופ' פנחס ז"ש (תהלים צד) אם אמרתי מט"ה רגל"י על כל התורה שעומדת על רגל א' לא אמר ואהבת את רעיך אלא לרעיך ע"ד יהי ממון חבירך חביב עליך כשלך ר"ל מה שיש לרעיך דהיינו ממון שלו יהיו אהוב בעיניך כשלך כמו שהדברו' פותחין אנכי ומסיימין לרעיך כי בשנים אלו תלוי הדבר (שמות כ) אנכי י"י אלקיך זה בין אדם למקום וכל אשר לרעיך בינו לחבירו לכן פסוק זה כלל גדול בתורה כי כבר ידוע שבי' דברות נכללין כל התורה שיש בי' דברות כת"ר תיבות נגד הרי"ג מצות מן התורה וז' מדרבנן ובשנים אלו נכללין בין אדם לחבירו ובין אדם למקום:

לא תעשו עול במשפט לא תשא פני דל וגו'. האי קרא אית לשאלי' בי' וכי במשפט גרידא לא תעשו עולוהלא תועבת י"י כל עושה עול גם (איוב יא) אל תשכן באהליך עולה כי הקדוש ב"ה (דברים לב) אל אמונה ואין עול כל מיני עולה בעולם אין לפניו ולמה אמר דוקא במשפט לא יעשו עול בשלמא באידך קרא שאמר לא תעשו עול במשפט במדה במשקל במשורה לא קשיא מידי ברזא דחכמתא על ארבעה אתוון קדישין וא' שלא יפגום בכל אות ואות משמא קדישא לקבל י' אמר משפט לקבל ה' עלאה אמר מדה דמתמן ז"פ ז' ז' שבועות תסבור לך מנין מד"ה לקבל ו' קו המשקל לקבל ה' אחרונ' א' במשורה וכן בן זומא א' ד' אותיות השם איזהו חכם לקבל י' איזה גבור לקבל ה' (איוב כו) ורעם גבורותיו מ"י יתבונן מתמן מהערין דינין כמ"ש בתפלה בברכת לאל ברוך פועל גרורות לקבל בינה עושה חדשותלקבל חסד (איכה ג) חדשים לבקרים שבענו בבוקר

חסדיך בעל מלחמות לקבל גבורה זורע צדקות לקבל ת"ת מצמיח ישועות לקבל נצח כי ישועה מחסד קא אתיא (תהלים צח) הושיעה לו ימינו וכן ה"א (שם יז) מושיע חוסים ממתקוממים בימינך בורא רפואות לקבל הוד דמתמן קא אתיא רפוא' (מלאכי ג) מרפא בכנפיה דאתמר גבי יעקב (בראשית לב) ויזרח לו השמש שהיה צריך לרפואה שהיה צולע על ירכו שהוא ירך יעקב (שמות טו) נורא תהלות לקבל יסוד כי הוא אחיד בשמיא וארעא וכמו שה' עילאה נקראת תהלה כמ"ש (דברים י) הוא תהלתך והוא אלקך כן ה' תתאה נקראת תהלה לדוד ויסוד הוא נורא מסטרא דת"ת (בראשית כח) מה נורא המקום הזה גוף ובריתי חשבינן חד לכן הוא נורא תהלות והוא רקיע קרח הנורא (איוב לח) מבטן מ"י יצא הק"רח אדון הנפלאות הוא אדון כל הארץ מלכות לכן בזוהר גריס מקודם כי הוא לבדו על אין סוף ברוך הוא וב"ש המלך הגדול המרומם לבדו מ"אז מרום וקדוש לקבל כתר חכמה ואח"כ פועל גבורות על בינה הרי י' ספירן כסדרן. זכינו לדין כי תנא בן זומא אמר איזה גבור לקבל ה' ראשונה בינה איזהו עשיר לקבל ו' כי העשיר עליה אתמר (שמות ל) העשיר לא ירבה וגו' ממחצית השקל כדאיתא בר"מ איזהו מכובד לקבל ה' אחרונה (תהלים כד) כי הוא מלך הכבוד (שם קמט) יעלזו חסידים בכ"בוד שהשכינה למעלה על ראשיהם ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה וישראל בשעת עגל (שם קו) וימירו את כבודם דייקא הן הן ארבע אותיות השם שאמר הנביא (ירמיה ט) אל יתהלל חכם בחכמתו דייקא שלא יפגום בי' וגבור בה' ועשיר בו' (שם) כי אם בז"את יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי רצה לומר א"א לעלות הרמתה לג' מעלות עליונים דרך ז"א כמ"ש באהרן כי אם בז"את יבא אהרן אל הקודש מן ה' אחרונה עד קודש י' חכמה וכן במקרא הזה קחשיב ארבע אותיות השם אך בפסוק ראשון קשה. ע"ד הפשט בא להודיענו ע"ד עובדא דמארי בר איסק פ' המפקיד דא"ל רב חסדא הכי דייניגא לך ולכל אלמי חברך הרי שצריך הדיין לדון דין אמת לאמיתו וכתבו התוספ' לאפוקי דין מרומה וקשה קושיית הב"י בתבת אמת לחוד הוי סגי אבל בא להודיע שצריך לדקדק בכל דין בפני עצמו ד"מ בכלל ד"מ זה כלל גדול בדין המע"ה וכשיבא לפניך מארי בר איסק ואתה תפסוק כדין המע"ה הרי עשית משפט אבל המשפט הזה עול הוא כי (ד"ה ב יט) ועמכם בדבר משפט ר"ל על כלל המשפטים אין לדיין אלא מה שעיניו רואות ע"ז נאמר לא תעשו עול במשפט ממש שהרי זה המשפט כתוב (תהלים קמט) הדר הוא לכל חסידיו ולא לאלם ובעל דין קשה ועז"א ר"י לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה וכו' ז"ש לא תשא לענין זה פני נדיב רק לעיין בכל דין ודין שלא לעשות עול עם דין הכתוב רק בצדק תשפוט עמיתך ר"ל עם שאתה שם בדין ועמכם בדבר משפט של כל דין

ודין תשפוט עמיתך וכה"א ושפטתם צדק. ז"ש בגמרא לא חרבה ירושלים רק שהעמידו דבריהם על דין תורה ע"ד הגמרא פ' הגוזל בתרא כך דינינו כך דיניהם שלפעמים ידין הדיין מצד סברא ז"ש דבריהם ואחר כך כשלא היה להם דין מסברא העמידו על דין תורה ואמרו כך דינינו כך דיניהם יש להקשות למה מייסר הנביא לירבעם (מלכים א יד) ואותי השלכת אחרי גוך ודרז"ל לאחר שנתגאה זה קבל עליו מ"ש הלא קים ליה בדרבה מיניה חטא והחטיא בע"ז אבל יש ליישב ענין זה עפ"י הזוהר פ' פקודי ע"פ לא תאכלו על הדם לא תנחשו מה ענין זה לזה אלא מי שאוכל קודם שיתפלל גורם לסיטרא אחרא להגביר הנחש וזה עשה ירבעם גסות הרוח שלו טורדתו מן העולם כי זה גורם:

אמור

אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים בספרי כ"מ שאמר וכו' דבר ואמרת ב' לשונות יש לתרץ בפעם ראשון קשה אח"כ תשים לפניהם כשלחן ערוך שייך אמירה רבה או פעם ראשון כללים אחר כך פרטים אבל ב' פעמים אמירה למה במדרש ר' הנחום בן חנילאי פתח (תהלים יב) אמרות י"י אמרות טהורות אמרות י"י אמרות בו' מלך שנכנס למדינה והיו בני המדינה מקלסין אותו וערב להם קליסין אמר למחר אני בונה נמוסיות ענין המשל ע"ד מ"ש ר' תנחום (בילקוט אמור) שני פרשיות הכתיב לנו משה בתורה וניתנו ע"י של לוי פרשת פרה ופרשת אמור כי נתכרכמו פניו של אהרן כששמע זו הפרשה ולא נתקן עד ששמע פרשת פרה שהיא טהרת של מת והנה מלך ממ"ה נכנס לזה העולם והיו בני המדינה הם הלווים מקלסין אותו והם משוררים ברקיע נגד עולם הגלגלים כשעשו ישראל את העגל הם (דברים לג) שמרו אמרתיך שהוא דיבור אנכי ולא יהיה לך שהם אמרות של הקב"ה בעצמו כי אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו אבל ח' דברות ממשה שמעו וז"ש אמרות י"י ר"ל מאחר ששמרו אמרות י"י בעצמו לכן זכו ג"כ לשני אמרות ר"ל נגד שני אמירות אלו שקיימו נתן להם הקב"ה ב' אמירות אחרות והם טהורות גרמו הטהרה והקשה לקרא איך נתלה בזה הטהרה חזר ומפרש מזוקק שבעתים היא פ' פרה שניתנה בז' ז' כהנים ז' כיבוסים וכו' ומי הם חוזר ומפרש כסף צרוף הם הם הלוים דאתמר בהם (מלאכי ג) וישב מצרף ומטהר כסף וטיהר את בני לוי לכן אמר ב' אמירות אמור להם זו הפרשה וזו הפרשה גרמה אח"כ לאמירה אחרת שהיא פרשת פרה נפש לא יטמא:

וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב קדוש יהי' לך כי קדוש אני י"י מקדשכם. תלת קדושות הללו למה ע"ד הפשט יש בפסוק זה סוף שם של ע"ב שהוא שם מו"ם

קדשי"ם יהי"ו לאלקיה"ם ס"ת מו"ם שצריך לכוין בו יוצר מ"שרתים ו"אשר מ"שרתיו בר"ת היוצא מפסוק (תהלים קטז) שובי נפשי למנוחיכי והוא בגי' אלק"ים ז"ש קדושים יהיו לאלקיהם ולא יחללו את שם קדשי כי המחסר ו' של וא"שר מחריב עולמות והמשכיל ידום:

ע"ד הדרש (גיטין נט) תנא דבי ר' ישמעאל לפתוח ראשון וכו תלת הון בקרא לפתוח ראשון לבצוע על לחם כמ"ש (בראשית יד) ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין ר"ל הוא עשה המוציא לחם גם על היין בירך הוא תחלה לפי שהוא כהן לאל עליון כי את לחם אלקיך הוא מקריב ע"כ ראוי לבצוע על לחם תחלה ליטול מנה מתחלה ז"ש קדוש יהיה לך ר"ל מה שיהיה מגיע לך תן לו אני י"י מקדשכם זה לברך תחלה על ס"ת כמו שארז"ל (ברכות נג) והתקדשתם אלו מים ראשונים והייתם קדושים מים אחרונים אני י"י זו ברכה אף בכאן אני י"י על ברכה אתמר:

ע"ד השכל הקדמה אחת מונחת כל הפעולות נחלקין לג' מה שבין מה שממנו מה שאליו הם מן המקיף אל המקיף סביב המקיף. ועז"א תמיה אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח מצד המתפעל א"ל וקדשתו אתה מחוייב לקדש אותו מצד הפעולה. מה שבין את לחם אלהיך הוא מקריב מזה הצד מחוייב אתה לקדשו. ומה שאליו מצד המתפעל קדוש יהיה לך. מצד הפועל בעצמו כי אל פועל ישועות הוא כי קדוש אני י"י מקדשכם כלם בכלל הקדושה. או ג' שלימות עצמו וקדשתו שיהיה קדוש מחמת עצמו אותה הקדושה הוא מצד עצמו כי את לחם אלקיך הוא מקריב בזה גורם לעצמו הקדושה שלימות בין אדם לחבירו ז"ש קדוש היה לך ר"ל מה שבינך ובינו גם בזה יהיה קדוש כי קדוש אני י"י מקדשכם שלימות אדם למקום אני י"י דברים שנוגעים בינו לבינם מקדשם:

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא. האי קרא אית לשאלין דלאו רישא סיפא רישא פתח ברבים ואמרת אליהם וסיים ביחיד לנפש לא יטמא. ברשות אל ראשון ואחרון וברשות התורה הקדושה (דברים לג) מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע. וברשות חכמים ונבונים בפ' אמור אל הכהנים בני אהרן (אבות פ"ה) יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים. פרט ד' דברים בעבודת הבורא יתברך ויש לתמוה ג"כ למה נקבו בלשון רצון אביך שבשמים ה"ל רצון הקב"ה מאי שייך אביך שבשמים וגם מה שייכות ליהודא בן תימא לזה המאמר והענין שיהודא בן תימ"א הוא בן יעקב וע"כ נקרא תימ"א אותיות אמתי והד' דברים הם נגד אותיות שם הוי"ה שהם י' יראה ה' אהבה ו' תורה ה' מצוה כמבואר בזוהר ויהודה בן יעקב זכה לכל השם נרמז בשמו כדאיתא בגמרא (סוטה יב) יוסף קידש שם שמים בסתר

נתוסף לו אות א' (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו יהודה קידש שם שמים בפרהסיא ניתוסף ונקרא כל השם בשמו רק הד' משום סוד מדתו שהוא בן רביעי או הוא במדת דוד מלכות רגל רביעי במרכבה ונרמז כל אותיות השם בשמו ועפ"ז מבואר שלו נאה ולו יאה לומר מאמר זה יהודה בן תימא רומז על ד' דברים אלו ת'י'מ'א נוטריקון ת"ורה י"ראה מ"צוה א"הבה הם ד' אותיות השם הנרמז בשמו וכלם מצינו גבי יעקב וע"כ פרט ד' דברים אלו בעבודת הבורא יתברך ואמר עז כנמר נגד התורה כמ"ש (ביצה כז) לא ניתנה תורה לישראל אלא מפני שהן עזין כי התורה מתשת כוחו של אדם ולא הבישן למד ואמר קל כנשר נגד האהבה (דברים לב) כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף רחמני על בניו כן יהיה באהבת הבורא יתברך מצד טבעו ורץ כצבי נגד מצוה כמ"ש (ברכות ו) לעולם ירוץ אדם לדבר מצוה שנאמר אחרי י"י ילכו וגבור כארי נגד יראה שכן ארי"ה אותיות ירא"ה גם גבור"ה גי' ארי"ה וירא"ה ואמר לעשות רצון אביך שבשמים ר"ל נגד אבינו הראשון הוא יעקב שהיה יהודה בנו ונקרא אבינו שבשמים כידוע שהוא. מדת ת"ת (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים ומצינו בו ד' מדות אלו כמבואר בפ' ויצא יעקב (בראשיה כח) מה נורא המקום הזה על היראה וכתיב (שם לב) ויירא יעקב מאוד מפני הקב"ה ותורה (שם כה) איש תם יושב אוהלים של שם ועבר אהבה: בסוד (שם כט) ויאהב יעקב את רחל וכן (מלאכי ג) אהבתי אתכם וגו' ואוהב את יעקב ואת עשו שנאתי וכן מצוה עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי וכל אלו ד' נמצאים אצלו וכן צוה את בניו ואת ביתו אחריו כדאיתא במדרש פ' ויחי וע"כ אמר לעשות רצון אביך שבשמים הוא מדת יעקב שהיה חפץ באלו הד' דברים וע"ז אמרו יעקב אמיתי היה נרמזים בו אלו ד' דברים הנזכרים כאן בנוטריקון אהבה מצוה תורה יראה:

קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו את שם קדשי כי את אשי י"י לחם אלהיהם הם מקריבים והיו קודש. ע"ד הפשט (צפניה ב) התקוששו וקשו קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים ז"ש כל אדם שיש בו יראת שמים ר"ל שהוא בעצמו יש לו יראת שמים יכול להוכיח. אחרים ודבריו נשמעים לאחרים ז"ש (קהלת יב) סוף דבר מי שרוצה לעשות שהכל נשמע שיהיו דבריו נשמעים לאחרים את אלקים ירא אתה כי זה יכול אח"כ להוכיח לכל אדם ועז"א (תהלים צב) להגיד כי ישר י"י צורי מי שרוצה להגיד דרך ישר צריך לראות שלא יהיה עולתה בו אותה עולה שהוא מוכיח לאחרים שלא יהיה בו ז"ש קדושים יהיו לאלקיהם ע"ש שבפרשה שלפניה צוה הקב"ה על קדושת כלישראל ובזה הפרשה צוה על קדושת כהנים והלא בכלל מאתים מנה גם כהנים בכלל ישראל המה אלא שהזוהר מתרץ כפל אמור ואמרת שמתחלה צוה הקב"ה לכל ישראל קדושים תהיו

ואל מי מקדושים תפנה ומי יזהיר אותך על הקדושה ז"ש אמור אל הכהנים שהם בני אהרן שממנו נמשכת הקדושה לכן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא הכהן ז"ש קדושים יהיו לאלקיהם אם רוצים הכהנים שיהיו כל ישראל קדושים צריכין הם בעצמם להיות קדושים ולא יחללו הם בעצמן שם קדשי ע"ד הדרש במס' יומא (יומא לו) בית גרמו ובית אבטינס שלא רצו ללמוד על מעשה לחם הפנים זוכרין אותם לשבח לפי שהשיבו שלא יעשה כן לע"ז כשיחרב הבית אבל בן קמצר זוכרין אותו לגנאי שלא רצה ללמוד על כתיבת שם של ד' בד' אצבעות כולם נתנו טעם והוא לא יכול ליתן טעם קראו עליו (משלי י) ושם רשעים ירקב שלא יסקי בשמייהו מפני שהוא לא רצה ללמוד לכן ירקב שמו על בית גרמו אמר קדושים יהיו לאלקיהם וע"ב קמצר אמר ולא יחללו את ש"ם קדשי כי סוד גדול לכתוב שם בן ד' בפעם א' ונתן טעם למה הראשונים לשבח כי את אשי אלקיהם הם מקריבים והיו מתייראים שלא לעשות כן בפני ע"ז ע"כ והיו קודש בהווייתן יהיו כי בקשו חכמים לדחפן ולא עלתה בידם לאחר כמה דורות חזרו וישבו על מעמדם כמקדם מאז ז"ש בן עזאי עליהם בשמך יקראוך במקומך יושיבוך משלך יתנו לך ע"ב קמצר איתמר שם רשעים ירקב אבל אתם (שם) זכר צדיק לברכה בשמ"ך יקראוך קוראין בשמם ולא ירקב שמך כמו כת האחרת. או ע"ד הזוהר ע"פ לא תשימו קרחה למת כי טעם הקרחה שמצטער על מיתת המת אבל אתם בנים אתם לי"י אלקיכם ועיקר הקדושה היא לאחר המיתה ולמה תצטער ז"ש לא יקרחו קרחה בראשם אע"פ שמת ראש של ישראל אל תצטער כי קדושים יהיו לאלקיהם ועיקר בעו"הב שם יושבין הצדיקים ועטרותיהם בראשיהם כל מה שאדם עושה בעו"הז. והנה הכהן כשם שהוא מקריב בזה העולם כן הכהנים מקריבים אשי ישראל ותפלתם בעו"הב ז"ש כי את אישי י"י הם מקריבים שם והיו קודש ר"ל בהווייתן יהיו ועיקר הקדושה היא שם:

לא יקרחה. בה' בזוהר על ה' אחרונה של השם ע"פ הגמרא ה' אצבעות ה' קריחות חייב על כל אחת ואחת או לפי שקדושה נתלה בה' מוצאות מכל מוצא אות א' ק' מן גיכ"ק ד' מן ד"טלנית ו' מן בו"מף ש' מן זשסר"ץ ה' מן אחה"ע ה' מוצאות כנגד זה אמר דוד ה' (תהלים קד) ברכי נפשי כנגד ה' עולמות שדר בו ולפי שבנ"י אהר"ן הם כלל ה' שמות לנשמה נ"פש נ"שמה י"חידה ח"יה ר"וח (שם פד) לבי ובשרי ירננו אל אל חי בגי' בנ"י אהר"ן לכן אמר לנפש לא יטמא מן הנפש באה הטומאה אל הרוח מן הרוח אל הנשמה ומן הנשמה אל חיה ומן חיה אל יחידה ז"ש לא יקרחה ר"ל שיגרום הפגם והקריחה אל ה' פרצופין בכל ז"ש בראשם שהוא סוד קוצו של יו"ד פרצוף ארין ז"ש קדשים יהיו לאלקיהם ולא יחללו את שם קדשי ר"ל כשיפגמו בזה יחללו ד' אתוון דשמא קדישא

שהוא נחלק על ה' פרצופין ז"ש תשלומי ד' וה' כי ד' אותיות השם וה' פרצופין יש בו מי שגנב משלם כפל (ישעיה מ) כי לקחה מיד י"י כפלים בכל חטאותיה פוגם בה' אבל מי שטבח ומכר נשתרש בחטא ופגם בכל ד' אותיות השם כשטובח ומוכר שור פוגם עד קוצו של י' משלם ה' ובשה בי' עצמה משלם רק ארבעה:

אפתחה פי בשבחות וברננים להודות ולהלל. (דניאל ז) מילין לצד עלאה למלל (תהלים ה) מלכי ואלהי כי אליך אתפלל. לדרוש בפרשת לחם הפנים ובפרש' המקלל ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני י"י תמיד מאת בני ישראל ברית עולם ואכלוהו אהרן ובניו וגו' ויצא איש וגו' סמיכות אלו פרשיות אמינא בהו כמה גוונין סגיאין ע"כ בעינא לחדשא מילין כי בכל יום מחויב האדם לחדש חדשים לבקרים כי נשמתא סלקא לעילא כל יומא אבל (במדבר כח) עולת שבת בשבתו היא על עולת התמיד בשבתו דייקא מה שמחדש באותו יום מיד סלקין אינון מילין ומתעטרין בכמה עיטרין ז"ש ביום השבת אז מיד באותו יום השבת יערכנו המלאכים הממונים לפני י"י הן הן (קהלת י) עוף השמים המוליכין את הקול ובעל הכנפים מאת בני ישראל הממונים ע"ז ומאן אינון חזר ואמר ואכלוהו אהרן ובניו כי אהרן הוא כהן בסוד מט"ט בעולם היצירה ובניו הן נדב ואביהוא דאשתזיבו נשמתהון בפנחס דאיהו אליהו (דברים יט) ע"פ שנים עדים אלו יקום דב"ר ודא רזא עוף השמים איהו אליהו שעלה בסערה השמימה ובעל כנפים מארי דגדפין דאיהו אהרן דקאים לקבל כהנא דלעילא כלל כל כנפי החיות דאינון רנ"ו לחושבן אהר"ן ואיהו יגיד דבר ומן מתיבתא דאליהו היא יום השבת חולק ויגיד למתיבתא אחרא דמט"ט ושם יגיד דבר ז"ס בנערינו תרין בזקנינו חד נלך הן בצלותין הן באורייתא ז"ס (ויקרא ו) צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה שהן הן ממונים בסוד (דברים כו) ולקח הכהן הטנא מידך בזוהר הכהן דא מט"ט ט'נ'א ט"עמים נ"קדות א"ותיות והניחו לפני י"י אלקיך סוד מערכת לחם הפנים על שתי המערכת על סוד התורה בכתב על ווי העמודים ובע"פ על ו' סדרים ו' חלקים טמא טהור אסור מותר חייב פטור ג' (שיר ה) ממולאים בתרשיש תרי שיש להם סוד י"ב אבנים הם (שמות כח) ששה משמותם על האבן האחת וששה משמותם על אבן השנית ז"ס ברא שית בתיקונים את השמים דא קול ואת הארץ דא דבור ושמת על המערכת לבנ"ה זכה התורה ל"ב נתיבות נ' שערים ה' חומשי קרה במסורה ג"פ לבנה זכה סמים ולבנה זכה ותפלתי זכה עיין לעיל פ' ויקהלאהאי קרא ענין נפלא והיתה לאהרן ולבניו שתוספת נשמה של ישראל יש לאהרן כל השנה כי ת"ח נקראין ק שבתות וי"ט:

בזוהר ויצא א"ר יהודה נפק מכללא דחולקא דישראל נפק מכללא דכלא נפק מכללא דמהימנותא. כוונת המאמר ע"פ המדרש הנגלה הביאו רש"י ויצא ר' לוי אמר מעולמו יצא ר' ברכיה אמר מפרשה שלמעלה יצא רוך המלך לאכול פת חמה אפשר פת צוננת לא פחות מעשר ולא יתר מאחד עשר במתניתא תנא מבית דינו של משה יצא חייב. ע"ד השכל כוונת אלו הג' הקדמה להרב המורה שהתנועות הם שנים אם מעצמו אם מזולתו הנה יש להתעורר על דברי שמקלל ומקושש היה בפרק אחד כמ"ש ויניחוהו אותו ולא מקושש כי ידעו שהמקושש במיתה רק לא ידעו באיזה מיתה וכאן לא ידעו כלל ואיך אפשר שיצא מפרשה של מעלה שהיה הצווי ביום שהוקם המשכן כמ"ש ר' לוי בגיטין פרק הניזקין ח' פרשיות נאמרו בו ביום פ' כהנים ופ' טמאים ופ' רוח ופ' פרה וכו' נמצא שפרשה שלפניה נרות ולחם הפנים נאמרו בחודש הראשון בשנה השנית ומקושש היה בשבת ראשון שיצאו ממצרים וכן על מתניתא שיצא מבית דינו של משה שיצא שנטע אהלו למטה דן והשיב לו (במדבר ב) איש על דגלו באותות לבית אבותם ולא לבית אמותם והרי פרשת דגלים בחדש השני היה. ותו אית לשאלא בי' ולאסתכלא ביה בתוך בני ישראל פרש"י שנתגייר הלא ראה (שמות ב) כה וכה וירא כי אין איש שסופו להתגייר וגם הלא הדין פשוט בן בתך הבא מן הגוי קרוי בנך והלכה גוי ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר בין בפנוי' בין באשת איש הרמב"ן תירץ שנתגייר כמו שאר ישראל שבאו במילה וטבילה והרצאת דמים כי בג' אלו נכנסו ישראל בברית סי' מה שאמר הקב"ה (שם ד) את המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האותות במטה נרמזו ג' אלו לכרות ג' קליפות שבשביל ג' אלו אין דורשין בעריות בג' ולמצרים ירדו (בראשית מב) לראות את ערות הארץ ממש ולזה נתכווין יוסף (שם) ויאסור אותו לעיניהם (שם) ויאמר אליהם יוסף ביום השלישי כי צריכין הם למרק ולזכך זוהמת את ערות הארץ שנחלקת על שלישים על כולו ל למגנא אמר משה לפרעה (שמות ח) דרך שלשת ימים נלך במדבר הן הן גולייריו בישין ובמדבר ל מקום (דברים ח) נחש שרף ועקרב ובשעה שעמדו על הר סיני משם ירדה שנאה לא"ה אמר משה (שמות יט) היו נכונים לשלשת ימים וקא דריש ההוא גלילאה (שבת סד) בריך רחמנא דיהיב לון אא עול ג' קליפות דאגוזא לכן הוצרכו ישראל להכניס דרך ג' אלו ולפי דברי הרמב"ן פירוש תוב בעצמו הקושיא ויצא בן אשה הישראלית נפק מכללא דחולקא דישראל ונעשה גוי והטעם שיצא לתרבות רעה לפי שבא מזוהמא דזרעא כמ"ש ר' יהודא בזוהר מכאן אולפינא מאן דאתי מזוהמא דזרע לסוף גליא קמיה כולא מאן גרים לי' זוהמא דחולקא בישא דאית ביה ז"ש הטעם שיצא לפי שהוא בן איש זוהמא דזרעא ואותו זוהמא דזרעא

גרמי' ליה שיצא עתה טינא שבלבו לחוץ ועד עתה הי' בתוך בני ישראל ר"ל שהיה בסתר ולא היה ידעו כי הוא מין עתה יצא המינות לחוץ מה שהיה עד הנה בתוך בני ישראל או שהוא מתרץ תירוץ הרמב"ן למה נקרא בן איש מצרי הלא בן בתך הבא מן הגוי נקרא ישראל ותירץ שגירותיו היה כמו שאר ישראל באותו דור שהיו צריכין להתגייר במילה וטבילה והרצאה גם הוא היה גר בתוך שאר בני ישראל ועתה יצא לחוץ מכללא דישראל גם בא לתרץ והוא בן איש מצרי ר"ל על אותו מצרי שאמר משה (שמות ב) ויפן כה וכה וירא כי אין איש שסופו להתגייר אבל זה הוא בן איש מצרי. וא"ת והלא צפה משה כי אין איש שסופו להתגייר אבל זה לבד נולד מעיבורו של אותו רשע כשהכה את המצרי וכבר היה בעולם וממנו ואילך לא יהיה שום איש שסופו להתגייר ז"ש בתוך בני ישראל זה האיש כבר נולד והיה באותו פרק בתוך בני ישראל ומ"ש שם וירא כי אין איש ממנו ולהלאה קאמר או יאמר והוא בן איש מצרי וחוזר ומפרש מי הוא האיש המצרי לז"א בתוך בני ישראל ר"ל אותו מצרי שהכה משה שארז"ל (שם) ויך את המצרי ויטמנהו בחול אלו ישראל שנמשלו לחול מה חול זה כשזורקין כלי חרס בתוכו הוא שותק כן ישראל נדמין לחול שאינם מגלים שום דבר וא"כ אותו מצרי שטמן משה בחול ר"ל בין בני ישראל האיש היה בן אותו המצרי שטמן משה בתוך בני ישראל או ירצה לפי שיש להקשות מאי היה משה מסופק אם היה חייב מיתה הוה למילף מק"ו (שם כא) ומקלל אביו ואמו מות יומת וכבר בדרושים הקודמים אמרתי על זה הרבה דרכים והפשיטו שאין עונשין מן הדין ז"ש ויניחוהו במשמר לפרוש ע"פ י"י ר"ל יודע היה משה שמקלל במיתה מק"ו דאב ואם רק שאין עונשין מן הדין לכן הניחו לפרוש שמפרש לו הקב"ה בפירוש ולא מכללא אבל עתה בעינא לחדשא מילין שיש עוד להתעורר מאחר שלא היה יודע משה את המקלל במיתה כמו מקושש א"כ ה"ל התראת ספק ולא שמיה התראה בשלמא למ"ד מותרה לדבר חמור מותרה לדבר קל ניחא אבל למ"ד לא הוה מותרה מאי איכא למימר ואפשר ליישב האי ספיקא שהכתוב מתרץ מאי היה הספק ויצא בן אשה הישראלית והיו מסופקין בזה האיש אם לדונו כעכו"ם דקי"ל בן נח אזהרתו זו היא מיתתו וא"צ התראה ז"ש בן איש מצרי וא"כ יש לדונו כגוי שאין צריך התראה או לדונו כישראל לפי שהוא בתוך בני ישראל כי אין חוששין לזרע האב גם ק"ל בן בתך הבא מעכו"ם קרוי בנך וע"ז הדין בעצמו היו מסופקין כי עדיין לא נפסק דין (דברים ז) כי יסיר את בנך מאחרי בפ' ואתחנן וזה בעצמו היו צריכין לבא א' משה לכן סמך שם אמו כי משה ראהויפן כה וכה וירא כי אין איש הן מצד אב עכו"ם גם מצד אם אינו ראה משה משני צדדין שאין בו ניצוץ טוב וירא כי אין איש כלל לכן אמר שה אמו.

ז"ש ויניחהו אותו במשמר אותו במשמר ולא מקושש כי אותו דבר לא הי' מסופקין כאן אם הוא מצרי או בתוך בני ישראל וע"ז היה דנין עד שפסק הקב"ה הוצא את המקלל מחוץ למחנה כי הוא אינו בכלל ישראל רק נפק מחולקא דישראל וא"כ אף שלא התרו בו רגמו אותו כי בן נח א"צ התראה אבל ואל בני ישראל תדבר לאמר בני ישראל דייקא ולא כמו זה שהוא גוי גמור איש כי יקלל אלהיו בלא התראה ונשא חטאו אבל בלא התראה אין שייך מיתה אבל ונוקב שם י"י דהיינו בהתראה מות יומת ולכן מפרש עתה דין מכה בהמה ישלמנה. וקשה מה ענין זה לכאן אבל לפי שכאן חילוק דין עכו"ם לדין ישראל כי בדין עכו"ם א"צ התראה ואצל ישראל צריכין התרא' ועוד יש חילוק בין יהודי לארמאה גבי בן נח נהרג על פחות משוה פרוטה ולא ניתן להשבון כמ"ש פרק החולץ (דף מז) שמודיעין לגר עון לקט שכחה ופאה וכו' וא"כ מי שמזיק את בן נח ומכה בהמה מות יומת אבל אל בני ישראל תדבר לאמר שכמשפט הגוים אשר סביבותיהם לא תעשו כשמכה בהמה ישלמנה. וכן מי שנותן מום לעמיתו בן נח הורג אותו ונותן עין תחת עין ממש. אבל גבי ישראל אינו נותן רק ממון ז"ש ואיש כי יעשה מום בעמיתו וכאשר עשה כן יעשה בו כן הוא דין גוים אבל אני אינו פוסק כן כי צריך להיות שבר תחת שבר שוה בשוה אם הזיק לו עין לא יהיה רק עין או שן לא יהיה רק שן וזה דבר א"א כי באלו כשתרצה לסמות עין חבירו ימות לגמרי מן אותה הכאה לכן לא תעשה כן רק על ממון כאשר יתן איש מום בעמיתו ר"ל כמה ממון היה אדם רוצה ליטול להיות מצטער לסמות את עינו כן ינתן בו ממון לא עין ממש ולא שן ממש. ובזה מיושב היטב מתחילה שאמר יעשה ועתה אמר יתן גם ע"ז נאמר אל בני ישראל דייקא גם על גניבת ממון נהרג ז"ש כגר כאזרח ר"ל הוצא את המקלל מחוץ למחנה שהוא אינו בכלל מחנות ישראל אע"פ שהוא גר ניצוצי מן מצרי הוא אבל מכאן ואילך גם ואזרח דין א' להם גר ממש אזרח הוא ישראל גמור אבל ע"ז הגר פסק הדין שהוא מחוץ למחנה של ישראל לכן אמר בדין זה וסמכו כל השומעים את ידיהם על ראשו ר"ל שחטא שלו מן אד"הר מן ו' מצות שנצטוה אדם הראשון (בראשית ב) ויצו י"י זה ברכת השם ז"ש לו דמך בראשו ר"ל חייב אתה מיתה מן רא"ש עפרות תבל אד"הר שנצטווה על שש מצות ואזהרתו זו היא מיתתו. או להפסק הי' שלא להמית כי טעם כל המומתין יש להם כפרה וזה עונשו גדול כדין ערום זוממין (מכות ו) רבי אומר הרגו אינן נהרגין לא הרגו נהרגין שיהיה להם כפרה וכן מעביר מזרעו למולך ולא כל זרעו כי (סנהדרין סד) השורף כל בניו לית לי' כפרה בסקילה ז"ש ויניחהו במשמר לפרוש עפ"י י"י שהספק היה אע"פ שמקלל אביו במיתה אבל ענין זה הוא על פיו ששלח פיו למלך של עולם לא יומת בעו"הז רק עונשו תמיד

בעולם הבא לז"א הוצא את המקלל וסמכו השומעים וכל ישראל ישמעו ויראו ולא יזידון עוד לכן סמכו השומעים ידיהם להודיע שבשביל השומעים צריך לענוש בזה העולם ואל בני ישראל תדבר איש כי יקלל אלהי' בלב ונשא חטאו כי (קדושין לט) מחשבה של ע"ז הקב"ה תופס את ישראל בלבם אעפ"י ששאר מחשבות אין הקב"ה מעניש בישראל אבל בדין זה אל בני ישראל תדבר ישראל דייקא כי יקלל אלקיו אעפ"י שהוא בלב ונשא חטאו אבל ונוקב שם י"י בפירוש מות בעולם הזה יומת בעה"ב:

ברזא דגלגולא כד"א ויצא קין מלפני י"י מה כתיב למעלה חק עולם ויצא בן אשה הישראלית שיצא מעולמו כמו קין שיצא גם כן מעולמו וכה"א גבי משה (שמות ב) ויצא אל אחיו שיצא לנקום נקמת (בראשית ט) דם האדם באדם דמו ישפך ואותו המצרי היה אחיו של משה מתחילה כי משה היה רועה בימי הבל ז"ש וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו תיבת מאחיו קאי על משה שהיה המצרי אחיו ז"ש ויפן כה וכה ארז"ל (ילקוט שמות) ראה מה שעשה לו בבית מה שעשה לו בשדה רזא דמלה ראה גלגול של מצרי שהוא היה קין וכבר פירשו רז"ל (מד"ר פ' כב) על מה נחלקו קין והבל על מקום המקדש קין אמר כיון שכל הארץ שלי הוא גם מקום המקדש הוא שלי והבל אמר מקום שמקריבין שם הקרבנות הוא והצאן הוא שלי ז"ש ראה על מה שעשה לו בבית הוא על סוד בי"ת המ"קדש וחד אמר שעל תאומה יתירה נחלקו ז"ש מה שעשה לו בשדה כמ"ש (בראשית ד) ויהי בהיותם בשדה (דברים כב) כי בשדה מצאה ז"ש ויפן כה וכה וירא כי אין איש ר"ל חוה כשראתה שיצא קין מזוהמת נחש היתה מצטער' על שראתה קנא דמסאבותא שהיתה נביאה וראתה גלגולא עד חבר הקני שהיה (שופטים ד) נפרד מקין ועביד קין במדברא לאורייתא ואמרה עליו קניתי איש את י"י על יתרו קאמר כמ"ש (שמות ב) ויואל לשבת את האי"ש על יתרו זאת היתה נחמה שלה ועתה ראה משה כי אין איש אין זה אותו ניצוץ הטהור אשר רמזה עליו חוה (בראשית ד) קניתי איש ולפי שיצא קין מלפני י"י ופגם בשמא גלופא ועתה (ישעיה יד) משרש נחש שהוא קין יצא צפע הוא מצרי דאי' בי' בר"מ שנתלבש בסמאל ונחש וכל הכוחות הטומאות לכן הרגו משל בשם המפורש דפגם איהו ביה ויטמנהו בחול דעביד בי' כסוי הדם דמשם זכו חיות ועופות שכיסו דמו של הבל גם כן ודתן התרעם על משה מי שמך לאיש שאתה הרגת ודנת בעצמך שאין זה איש שעליו רמ חוה קניתי איש גם בכאן ויצא משרש נחש יצא צפע בן אשה הישראלית שבא מזוהמת הנחש ההוא מצרי ז"ש והוא בן איש מצרי ומפרשה שלמעל' יצא דאתרמיז ביה שמא גליפא ז"ש יערכנו לפני י"י ממש לכן היו ב" מערכות וכל מערכה ו' גם שם של ד' יש לו י"בצירופים ועולים ויורדים בסוד (בראשית כח)

מלאכי אלקים עולים ויורדים בו והנה י"י נצב עליו וכן לחם הפנים וא' בן המצרי דרך המלך לאכול פת חמה ועתה פת צוננות לא פחות מט' ולא יותר מי"א רזא דמהימנותא בספר יצירה עשר ספירות בלי מה עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר והוא יצא מכללא דמהימנותא וינצו במחנה כתיב במסורה וינצו שניהם כי אלו השנים כבר נצו וכבר נעו במחנה בשביל מקום מקדש וברזא דמתניתין קין הוא כלל של כל האומות והבל כלל של כל ישראל לכן כשחלקו אלו השנים יחד איש מצרי מסטרא דטוב איש ישראלית מסטרא דרע ויקוב בן האשה את השם ויקלל לכן הביאו אותו אל משה שהי' מסטרא דהבל וחשוב חשבון ראשי אותיות מן ויקוב עד אל משה הרי ל"ז מנין ל"ז אלקים שבמ"ב מנין ה"בל לכן הביאו אותו אל משה לנקו"ם נקמת עצמו הקב"ה א' הוצא את המקלל ומשה לא עשה כן רק ויוציאו ישראל אבל כלא רזא חדא משה כללא דישראל וגבי משה אתמר (שמות ב) ותרא אותו כי טוב הוא דייקא שהיה מן טוב של הבל (תהלים פה) גם י"י יתן הטוב (שם עג) אך טוב לישראל כי מאילנא דעץ הדעת טוב ורע נחלק האילן לשני מחנות כמ"ש ביעקב (בראשית לב) ויקרא שם המקום ההוא מחנים מסיטרא דימינא טוב מסיטרא דשמאלא רע ז"ס גבי יתרו (שמות יח) וישתחוו וגו' איש לר"ע ה"ו כי ראה משה שיתרו היה מן רע שבקין ובא למתק ולאחזו בטוב לכן א' (שם) ויחד יתרו על כל הטוב"ה שישראל אחזו בטוב ויחד שם שמים באמרו (שם) כי גדול י"י מכל אלהים כי בדבר אשר זדו והרשיעו בשמא גליפא באותו דבר בעצמו שלח דבר ויתירהו ז"ש בזוהר נפק מכללא דכלא מכללא דמהימנותא מכללא חולקא דישראל. ואפשר שג' אלו בזוהר הן ג' דיעות שבמדרש רבה ותנחומא שהביאו רש"י שבמתניתא תנא שיצא מבית דינו של של משה חייב ז"ש נפק מכללא דחולקא דישראל כי משה הוא כלל של כל ששים רבוא של ישראל שמבית דינו יצא חייב נמצא שמכללא דכל ישראל יצא ז"ש בתוך בני ישראל שהיה בכלל ישראל ועתה נפק. אח"כ אמר מעולמו יצא ז"ש בזוהר נפק מכללא דכולא של כל העולם אח"כ א' מפרשה שלמעלה יצא דעת ר' ברכיה שאמר מפרשה שלמעלה יצא כי סוד לחם הפנים הוא רזא דמהימנותא ועתה יצא מרזא דס' יצירה דאית בי' י' ולא ט' י' ולא י"א והוא פגם באמרו פת צוננת ט' וי"א כההיא דתנינן וא"כ דעת הזוהר בג' לשונות ג' הנאים שבמדרש או אמר ג' יציאות לקבל ג' קטרין דיליה נ'ר'נ' נפק מכללא דחולקא ישראל לקבל נפש (קהלת יב) כי זה כל האדם (בראשית ב) ויהי האדם לנפש חיה של כל אחד יש חלק בנפש נפק מכללא דכולא לקבל רוח לרוח ממללא (לאיוב לב) רוח הוא באנוש (שם יב) רוח כל בשר איש נפק מכללא דמהימנותא דא רזא לנשמתא בה תליא כל מהימנותא עילאה ותתאה לכן צוה הקב"ה הוצא את המקלל מחוץ למחנה

דרז"ל חוץ משלש מחנות לקבל ג'. או מ"ד מעולמו יצא פגם בג' קיטרין תתאין ר' ברכיה א' מפרשה שלמעלה ג' קיטרין אמצעין מבית דינו של משה ג' קיטרין עילאין תלת גוי תלת כולהו אתנייהו מעולמו לקבל ה' אחרונה מפרשה שלמעלה ו' של שם שהוא לחם הפנים ו' מול ו' ב' מערכות מבית דינו של משה הוא ב"ד דלעילא ה' ראשונה של שם ז"ש במדרש כבר נאמר למשה בסיני מהו דינו הוצא את המקלל וקשה והיכן הגיד למשה הוצא המקלל ע"פ הזוהר שהמקלל היה מלובש בנחש וסמאל וכל סטרין בישין והוא בא משורש נחש ובשעת הר סיני פסקה זוהמת נחש מן העולם ולפי שהמצרי היה קין וזה גם כן היה בסיבוב שלישי שלו לכן אמר הוצא אותו מחוץ לג' מחנות לקבל ג' גלגולים שלו. במדרש (קהלת י) גם במדעך מלך אל תקלל זה משה ובחדרי משכבך אל הקלל עשיר זה משה שהעשיר מן פסולת של לוחות כי עוף וגו' רזא דהאי קרא אד"הר פגם בד' אתוון קדישין במחשבה מעשה קול דיבור כדאי' בתיקונים על פסוק (בראשית ג) וישמעו את קול י"י אלקים י"ה דתמן מחשבה מצרפה למעשה ולדעתי ד' אלה הוצרך אח"כ להתגלגל בג' אבות הקדושים באברהם ניתקן במחשבה דאיהו י' לכן נתנסה בי' נסיונות וישראל כשפגמו בי' עלייהו איתמר (במדבר יד) וינסו אותי זה עש"ר פעמים והתרעם עליהם משה באמרו (דברים לב) צור ילדך תשי בי' קטנה ושם פ' שצח אמר (במדבר יד) ועתה יגדל נא בי' רבתי להגדיל כת אדני דאיהי מחשבה חכמה כ"ח מ"ה וביצחק נתנסה במעשה ביעקב בקלא הקול קול יעקב ביעקב ניתקן הקול דא סלם דא צלותא דבר נש ובמשה ניתקן הדיבור כד"א (שמות ו) הן אני ערל שפתים וכמ"ש משה (שם ד) לא איש דברים אנכי לתקן הדיבור לכן ניתנה התורה ע"י וידבר את כל הדברים ובפסוק זה נרמזו ארבעה אלו גם במדעך מלך אל תקלל סוד המחשבה בי' של שם ובחדרי משכבך סוד מעשה אל תקלל עשיר דא ה' של שם מתמן זהב יאתה (יומא נב) הרוצה להעשיר יצפין נקרא חדרי משכבך על סוד הנשמה שבאה מבינה (איוב לב) נשמת שדי תבינם על הנשמה איתמר (מיכה ז) משוכבת חיקך שמור פתחי פיך (משלי כב) אם אין לך לשלם למה יקח משכבך על הנשמה אתמר (שיר ג) על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי כי הנשמה הולכת בכל יום לעילא (קהלת י) כי עוף השמים יוליך את הקו"ל דא ו' של שם קלא סליק בשית ונחית בשית שית עזקאין (שם) ובעל כנפים יגיד ד"בר דא ה' אחרונה עלה אתמר (ישעיה ט) דב"ר שלח ה' ביעקב ונפל בישראל כי בכל מקום שישראל גלו (חבקוק ג') לפניו ילך דב"ר שלח דב"ר ויתירהו בסוד שהכל נהיה בדבר"ו ממש לקיים קרא (בראשי' לז) ואביו שמר את הדב"ר אתר דא בעי שימור שלא לטמא את מקדש י"י השוכן אתם בתוך טומאתם:

חטא המקלל לפי דברי הזוהר דפגם בה' היה חטאו חטא של אנשי סדום כתיב הכא הוצאאת המקלל וכתיב בסדום (בראשית יט) ויוציאוהו ויניחוהו מחוץ לעיר ויקוב את השם (מלכים ב יב) ויקוב חור בדלתו כי ה' יש בה ד' ויש בה י' ובו פגם בסוד (שמות יז) כי י"ד על כס יה שפגם בי' של ה' נשאר י"ד או דפרחה קוצא של ה' וז"ס חטא אנשי סדום שאמרו (בראשית יט) האחד בא לגור על סוד ד' של אחד (שם ויגשו לשבור הדל"ת הוא סוד הד' ז"ש (שם) וילאו למצוא הפתח כשקוראין אחד בפתח תחת הא' ועל אותו ההר הזהיר הקב"ה במעמד הר סיני באומרו (שמות יט) השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו על קוצו של ד' (שם לב) ל"ך ר"ד שלא יחליפו ר' של אל אחר רבתי בד' העד בעם שלא יהרסו לעלות בקוצו שלו ונפל ממנו רב ושם הזהיר הקב"ה (שם יט) סקל יסקל או ירה יירה ומשם למדו רז"ל שג' דברים צריך לסקילה סי' (ישעיה לד) כי רותה בשמים חרבי הנה על אדום ת'ר'ד שנידון ב"הליה ר"גימה דחיפה ז"ש בעל המדרש (קהלת י) ובעל כנפים יגיד דבר עד שהיה משה בהר סיני משם נצטווה הוצא את המקלל כי באמת מהר סיני נלמד חוד זה שתהיה הסקילה בדחייה וברגימה ז"ש סמך לזה וידבר י"י אל משה בהר סיני לאמר בפרשה שלאחריו כי משם נצטווה להוראה זו שמי שנוקב את השם ונוגע בקוצו של ד' שיהיה נידון בנפילה ובדחייה ורגימה ז"ס וסמכו השומעים ידיהם על ראשו ר"ל לא תקיפו פאת ראשכם על קוצו של י' קאמר של שדי ר"ל שנגע בראש של קוצו של ד' דאיתמר ביה (שיר ז) ודל"ת ראש"ך כארגמן ולפי שפגם ברתיכא קדישא הנרמז בארגמ"ן לכן אמר הוצא את המקלל מחוץ למחנה שהוא חוץ לג' מחנות. ולפי דרך ראשון שפגם בי' של ה' ונשאר יד ז"ש וסמכו השומעים ידיה"ם לרמוז שפגם בי"ד (תהלים נה) שלח ידו בשלומיו חלל בריתו דלעילא בפרשת לחם הפנים דאתמר בי' מאת בני ישראל ברי"ת עולם דא י' וכמו שמקלל פגם בסוד לחם הפנים שהיה ו' מול ו' ויצא מן קו שש כי יש ה' שניה המצויירת דו' בסוד (שיר ה) דוד"י שלח ידו מן החור שהוא יקוב חור בדלתו לכן הביאו לפני משה רזא דו' (שמות לב) וירא העם כי באו ש"ש משה דרגי' דו' של שש לכן הביאו אליו וכן מקושש יצא מקו שש כי שבת היא נקודה אמצעית ושש ימים סובבים אותו וכמו שהוא חילל שבת ופגם בו' כן המקלל יצא מפר' שבת דלעילא וכלא קשוט ושבעים פנים לתורה ולזה רמזו רז"ל שהיה באותו פרק ר"ל שגם הוא חטא באותו פרק ופגם כמו מקושש אע"פ שהיה בזמן אחר ודבר זה מפרקי המרכבה נלמד:

או איש ולא הוזכר מי הוא כי בי"ג מכילין דאורייתא כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא כי הקב"ה (תהלים

כט) יברך את עמו בשלום (שם פה) האל י"י כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו ואל ישובו לכסלה וזה האיש יצא מכלל ישראל שהיה בעל מריבה וקטטה וכה"א אמור אל הכהנים שיהיו בני אהרן שהיה רודף שלום ואוהב שלום ואוהב הבריות אבל זה יצא מן הכלל והיה בן שלומית בת דברי פטפטניות ושחצניות למטה דן כהאי דאמר (פסחים ו) דונו דינא בדקו אחריו ומצאו שמשבט דן קאתי והוא בן אשה הישראלית שעשה מעשה אמו גם בן איש מצרי ועשה מעשה אביו משני צדדין יצא הוא מן הכלל והוא היה בכלל בתוך בני ישראל ועתה יצא לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא שמחלוקת זה הוא תמיד וינצו במחנה וינצו שניהם ב' במסורה על תרין סטרין אלו שאלו התרין סטרין נצים נצבים תמיד איש הישראלי בן אשה הישראלית ולפי דברי ר' ברכיה מפרשה של מעלה יצא אמרתי בחבורא קדמאה שלעיל מיניה אמר ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני י"י כפל למה לי (שבת) שהמלאך טוב אומר י"ר שביום השבת אחר יערכנו לפני י"י תמיד כאשר הוא עשה היום. בכאן נרמז ענין ב' מלאכים שמלוין את האדם בע"ש מבית הכנסת לביתו אם מצא שלחן ערוך כמבואר בלחם הפנים שהיה בצפון ומנורה בדרום כמבואר בפ' הנירות לפני זה אז מלאך טוב אמר י"ר שתהיה לשבת אחרת כן ז"ש (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת אזי מלאך טוב אומר י"ר לעשו' את השבת כהלכתו לדורותם קרי בי' לדירתם שיהי' דירה נאה בחרוזים אומרי' שני מלאכים אלו הם לפי חשבון ז' כוכבי לכת סדר הימים ח'ל'ם כ'צ'נ'ש ובראשי הלילות הסדר כצנ"ש חל"ם נמצא שבתאי מושל בשעה ראשונה בכניסת שבת מלאך טוב הוא ככב צדק ומלאך רע מאדים ואז כוחו של צדקיאל מלאך טוב תהלים קיט) סמ"ר מפחדיך בשרי ס"מאל מ"לאך ר"ע מזה הטעם דנין בשני ובחמישי שאז מושל כוכב צדק בשני בראש הלילה ובחמישי בראש היום ז"ש (ויקרא יט) בצד"ק תשפוט עמיתך ר"ל בשני ובחמישי שב"ד קבועין לעילא אלו ב' מלאכים. ויצא מפרשה שלמעלה בכל ער"ב שב"ת בגימ' תתקע"ד דורות שצריך לתקן אותם באין תרין סטרין אלו בן אשה הישראלית שהוא המצרי כי (משלי ה) רגליה יורדת מות כי הוא סניף מעולם העשייה דתמן שם ב"ן שמושלת שם האשה הישראלי"ת היא השכינה ה' אחרונה ש"ל ה"שם נוטריקון ה'א'ש'ה היא (בראשית כד) האש"ה אשר הוכיח ה' לבן אדני. לכן הביאו אל משה שהוא איש האלקים בעלה דמטרוניתא ז"ס אחר ויביאו אותו אל משה א' ושם אמו שלומית בת דברי לכן היתה פגימתו בה' אחרונה כמבואר בזוהר לכן בתורה ג' פעמים ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה מ"ע ל"ת אח"כ פגמו אנשי סדום ויניחהו חוץ לעיר ובכאן עשה מעשה סדום ויניחהו במשמר לכן אמרו במדרש שהיה מצרי זה ממונה

על ק"י בני אדם רמז קא רמזו חושבן סדו"ם והסוד עמוק חושבן ב' שמהן מ"ה אדני הוי"ה במלוי אלפין יו"ד ה"א וא"ו ה"א בגי' מ"ה תרוייהו כחדא סדום (דברים יג) יצאו אנשים בני בליעלמסוד חכמים ונבונים (בראשית מט) בסודם אל הבא נפשי. לכן אמר במדרש ויצא מעולמו יצא כד"א (שמואל א יז) ויצא איש הבינים גבי הפלישתי שהיה ג"כ נחש וכל משרייתיה קם עליה וחירף וגידף (שם) מערכות אלקים חיים כן ג"כ זה האיש יצא מפרשה שלמעלה וחירף מערכת אלקים חיים שתי המערכת מערכה מול מערכה מחנה מול מחנה ז"ש וינצו במחנה נצו וגם נעו וקב"ה פסק הדין הוצא המקלל מחוץ למחנה לנוקבא דתהומא רבה ודנו בסקילה כדין עזא ועזאל שהיו נפילים בארץ וסמכו כל השומעים את ידיהם על ראשו כדין ויקרא טז) ונשא השעיר עליו את כל עונותם עונות תם וכן דין מכשף בסקילה שבא מכח אותן שנזרקו גביה שתי קומות מן עולם היצירה שהיו בין מלאכים קדושים לנוקבא דתהומא רבה גבוה שתי קומות וכן דין ד' מלכיות ב"בל מ"די י"ון א"דום בגימ' סקי"לה ב"אוהל מ"ועד י"ערוך א"ותו אהרן ובניו ר"ת ד' מלכיות אלו כי הן הן ד' מחיצות המקטריגין עבודת אוהל מועד כמ"ש מאת בני ישראל ברי"ת עולם ישראל שמשמרין ברי"ת אינם מתייראין מן ד' מחיצות ד' פעמים מחיצה בגי' ברי"ת וזה האיש מצרי (תהלים נה) שלח ידו בשלומי"ו דהיה בן שלומית חלל ברית"ו וגרם ליתן כח לאלו ד' מחיצות שהן הן ד' מלכיות אלו לכן דנוהו בסקילה שילך למקומן למדורין בישין דלהון:

ומאי דאתמר ביה למטה דן לדעתי רזא עלאה הוא הכא איתרמיז חובה דקין שאמר לו הקב"ה אי הבל אחיך וכי לא הוי ידע וי לי' לבני נשא דלא מסתכלין ברזין דאורייתא דאסתלק א' מן אהיה אימא י' מן ידוד ברא וסלקי לגבי אבא חכמה הרי שג' אתוון אתפרידו ונשארה ה' יחידאה ונשתייר ד' מן אדני דביה אתמר (בראשית טו) גם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ולדעתי רזא דא בכאן שהודיע הכתוב שזה האיש גרם פירוד אתוון א"י ונשתיירו דן ז"ש למטה ד"ן (שם ד הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה הכא רמיז גלגולא דיליה (קהלת ח) ובכן ראיתי רשעים קבורים הן גרשת אותי דא גלגולא קדמאה והייתי ב' גלגולין נ"ע ונ"ד אסתר הכא רמיז (דברים לב) אסתירה פני מהם (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים ושלש עם גבר ישראל נקראין גב"ר מסטרא דתלת אבהן דמיניהו תלת גלגולין אברהם גומלי חסדים פני אריה גוון חוור ביישנים מסטרא דיצחק למען (שמות כ) תהיה יראתו על פניכם זו הבושה דתמן גוון סומק (ישעי' א) ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו פני שור מסטרא דיעקב רחמנים גוון ירוק פני נשר ז"ש גדול עוני מנשא ממה שנשא נחש חוה והטיל בה זוהמא כמ"ש (בראשית ג) הנחש השיאני מלשון

נישואין וכן רמז קין שעון זה נתגלגל מאותן נישואין שנשא נחש או מנש"א נוטריקון תלת חיוון נ"שר ש"ור א"ריה הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה על גלגולא קדמאה ומפניך אסתר על הריגת מצרי שטמן אותו משה בחול והייתי נ"ע ונ"ד ע"ון ד"ן זה בן איש מצרי שהיה למטה ד"ן והיה כל מוצאי יהרגני על גלגולא רביעאה קרח ומשיריתיה בני קרח שלא מתו ואזלין בגלגולא בכל דור ודור לקיים קרא ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו כי כל הגוים הן בנוי דקין קדמאה קינא דמסאבותא ונידון זה האיש בד' מיתות ב"ד מתחלה בקין נתלה ברפיון מצרי נחנק בשם המפורש שנכנס בו ולא יראו כבלע את הקודש ומתו שנכנס השם בגרונו ונחנק בן מצרי נסקל וקרח נשרף. (תהלים לז) חרב פתחו רשעים זה קין ודרכו קשתם להפיל עני ואביון הלא קין הרג להבל בקנה או באבן פלוגתא שם במדרש ולדעתי תרווייהו איתנייהו מצרי הרג משה בקנה שבידו מטה אלקים שבידו שהיה בו שם המפורש כתוב כמ"ש (שמות ב) הלהרגני אתה אומר גער חית קנה גבריאל נעץ קנה בים העליון ואסקא ארעא שרטון וכן מצרי וירגמו אותו אבן לא אמר אבנים רק לרמוז על אותו אבן שהרג הוא את הבל ואותו אבן נגף היה לשני בתי ישראל למכשול ותרווייהו איתנייהו כי קין ובניו גרמו לשני חורבנין הא' מרומז באב"ן שהם ג' דורות נ"בוכד נצר ב"לשצר א"ויל מרודך (תהלים קיח) אב"ן מאסו הבונים שהיא התורה לחוה אבן לכן בא במקומה נגף והיתה לראש פנה (איכה א) היו צריה לראש שהוא נבוכד נצר (דניאל ב) אנת הוא רישא די דהבא ובית שני נחרב ע"י קנה שהוא אדום שכל חיותם מן הקנ"ה ר"צוץ לקבל ישראל חושבנא דדין כדין (מלכים ב יח) בטחת על משענ"ת בגי' י"פ אלקי"ם על משענ"ת בגי' תתק"ס קנה רצוץ בגי' ישראל סוד (ירמיה יד) מקוה ישראל שהן תתק"ס לוגין במקוה שבהן מטהרין ישראל וכן סוד תתק"ס שעות מן הפסח עד עצרת שבהון טבלו ישראל בתתק"ס לוגין של מקוה ע"ד ממחרת השבת ובר"ם קבין למקוה שכן בנ' יום יש שעות מנין תתק"ס ומנין ר"ם ז"ש עד ממחרת השבת תספרו חמשים יום וקשה הלא שבעה שבועות תספר לך אבל זה קאי על ספירת יומי ושבוע כדאמר אביי מצוה למימני יומא ומצוה למימני שבוע ובכאן רמז על מספר השערים העליונים שכל א' כלול מעולם מלא והן הן י"ב אלף עלמין דכסיפין שהנשמה יורדת לזה העולם סוד (שיר ח) האלף לך שלמה ומאתים לנוטרים את פריו ובאותו תתק"ס שעות למד משה תורה שבע"פ במ' יום שהם תתק"ס שעות בכל שעה למד לוג מן תתק"ס חיילות המבוארין בסוד מתניתין בגי' תתק"ס וע"ז המספר רמז תספרו חמשים יום ז"ס (שמות יג) וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים על סוד הנשמה העליונה שנקראת מצרים ובני ישראל הם אותיותיה של תורה ונשמותיה' שיצאו ממקור א' מלמעלה יחדיו

יהיו תמים והאומים למעלה ובתוך אותן חמשים יום שיש בהן י"ב אלף עולמות סוד אבי"ע למפרע ע"למות י"ב א"לף יצאה הנשמה לזה העולם לכן נקראת נשמה נ"שמה מ"שהדקאים במטה שבידו שהוא מטטרון והרג את המצרי שהוא נחש וכל משירייתו במה הרגו בנ' אתוון של שמע בסוד (שם ב) ויפן כ"ה אתוון דיחודא בשחרית וכ"ה אתוון דיחודא בערבית ויך את המצרי ויטמנהו בחו"ל הם יומין דחול שמושלים בו ויטמנה"ו בחו"ל כד"א אצל בלעם (במדבר כב) ויך את האתון במקל חושבנא דדין כדין במק"ל בגי' ויטמנה"ו בחו"ל ומפורש בזוהר במק"ל בדינא תקיפא שכן בגי' ב"פ אלהים וכה"א אצל הנחש (בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עק"ב וכן מחלוקת יעקב עם עשו (שם כה) וידו אוחזת בעק"ב עשו:

ואיש כי יתן מום בעמיתו וגו' כאשר יתן מום באדם כן ינתן בו. באותו אבר ממש שחטא הקב"ה נותן בו מום ד"מ מי שחטא ביד הקב"ה מכה ידו חטא ברגל הקב"ה שובר רגלו לרשום אותו באותו אבר כדי שרבי' יראו שחטא בו ז"ש (אבות פ"ד) וכל המחלל שם שמים בסתר נפרעין ממנו שיהיה בגלוי ויראו רבים שחטא באותו אבר ופגם כאשר יתן מום באדם על סוד הגלגול (בראשית ט) שופך דם האדם באותו אדם ממש דמו ישפך על דאטפת אטפוך או על ענין לא תקום ולא תטור ואהבת לרעך כמוך שכל אחד מישראל קשור זה בזה וכלם איש אחד ז"ש כאשר יתן מום באדם כן ינתן בו ממש כי היא כאלו מכה י"ד ליד או על הנשמה כאשר עשה מום בעם שאתו בתורה ובמצות כן ינתן בו בזה העולם או להיפך כאשר יתן מום בזה העולם כן ינתן בו בדיוקנא דיליה לעילא דפגים בנשמתא דיליה לעילא כי שבר מה שהוא פוגם למטה פוגם תחת שבר דלעילא ומזה הטעם כתב עין תחת עין היא על ממון בלא עין ממש אבל רזא דא היא על עין דלעילא דע מה למעלה ממך וכו' אתה לידע ענין כי עין דלעילא תחת עין דלתתא הזכיר עין ושן שבהן עבד יוצא ש"ע נהורין:

בהר

יובל יש בו רמז לתבל כולו כמו שאיפה של אד"הר יש בו תב"ל בצים כשהיה אד"הר מסוף העולם ועד סופו מלא תב"ל קומתו לכן יש בחלתו כמנין תב"ל בצים כי איפה יש בו ג' סאין סי' (דניאל ד) גוד"ו אילנא (דברים כ) כי האדם עץ השדה ג' סאין ו' קבין ד' לוגין ו' בצים הרי תב"ל בצים וכן מתיבת יוב"ל י"ב פעמים ל"ו הרי תב"ל וכן היה מזבח הזהב שהיה מקשר עליו כל עולמות לכן הקטירו בו קטורת לשון קשרי המרכבה היה ג"כ אמה ארכו ואמה רחבו ואמתים קומתו הרי כל אמה ו' טפחים אמה על אמה הוא

ל"ו טפחים שני אמות קומה הוא י"ב טפחים הרי י"ב פעמים ל"ו מנין תבל. (שמות ג) וירא אליו י"י בלב"ת אש שהיא סוד גבור"ה ארי"ה תרין סטרין נרמז ג"כ במספר יוב"ל (ירמיה יז) ועל יובל ישלח שרשיו (רמב"ם פ"ח מהלכות כלי מקדש הלכה י"ט) וכן אבנט של כה"ג היה ל"ב אמה ומצנפת היה י"ו אמה הרי יוב"ל וי"ו בני אדם קורין בכל שבוע בתורה וכל אחד מברך ברכה מלפניה ולאחריה:

מה ענין שמיטה אצל הר סיני וקשה למה בהאי מצוה עשה בנין אב על כל המצוה אף שבכל י"ג מדות כל דבר שהיה בכלל וכו' צריך ליתן טעם למה לקח מצות שמיטה מכלל כל המצות ללמוד עליה על ארבעה אופנים. פנים מפנים שונות ע"ד הפשט ענין שמיטה וענין קבלת התורה על הר סיני דא לדא נקשן וטעם אחד להם כשם שלא יוכלו ישראל לקבל התורה עד שהוצרכו לעלות מן מ"ט שערי טומאה ורזא דא (בראשית כו) ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא מאה שערים חמשים מול חמשים חמשים שערים בקדושה טהור וחמשים שערים בטומאה. והנה במצרים היו ישראל שקועין במ"ט קליפין ואלו היו עוד רגע ביניהם היו נכנסין בשער נ' ולא יוכלו לעלות משם כי היו נכנסין בכור הברזל נ' של נחש הקדמוני ז"ש (שמות יב) ולא יכלו להתמהמה לכן הוצרכו אח"כ לטהר ולזכך בנ' יום מפסח עד עצרת להוציא אותם מן שערי טומאה ולבא בשערי טהרה שט"ן נוטריקון ש"ערי ט"ומאה נ"ון ז"ש (שם ג) בהוציאך את העם הזה תעבדון את אלקים על ההר הזה בנ' רבתי שהוא נ' של נחש כי אז פסקה זוהמת הנחש בעמדם על הר סיני לכן הוצרכו לספור כאשה נדה שסופרו ימי נקיים שבעה ימים להוציא מן ז' היכלי הטומאה ובכאן שהוצרכו ז"פ ז' להוציא מן מ"ט שערי קליפה שסודו מוא"ב ודוד בא ממואב לזכך (תהלים יב) אמרות י"י אמרות טהורות מזוקק שבעתים ולקח בת זוגו בת שבע ולכן היתה הספירה מ"ט יום כי בעו"ה אין לנו השגות יותר רק במ"ט שערים העליונים ולכן מיושב ג"כ קושיות הרא"ש בפסחים מדוע אין אנו סופרים רק מ"ט יום הלא כתיב עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשי' יום אבל הענין בעו"הז שבעה שבועות תספר לך בלשון יחיד דייקא כי אחד מאלף יודע סוד מ"ט יום שהן הן שבע שבועות אבל לע"ל שהוא ממחרת השבת בזמן הגאולה ששער הפנימי (יחזקאל מו) יהיה סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח לע"ל על אותו שער נ' א' (איוב כח) נתיב לא ידעו עיט ולכן אמר בלשון רבים (ירמיה לא)כי כלם ידעו אותי למקטנם עד גדולם וכן בענין השמיטה ויובל ז"ש במשוך היובל המה יעלו בהר ר"ל כמו שמשך היובל הוא ו' שנים ואח"כ שמיטה ז' שמיטות ואח"כ יובל הגדול כן מש"ך אותו זמן ג"כ יעלו בהר סיני שמנו תחלה יומי ושבועי כדאמר אביי (מנחות דף סו) מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבוע (שם

דף ס"ה ע"ב בתד"ה וספרתם) כן ראש ב"ד מנה כל שנה ושנה בתחלה היובל ובתשלום ז' שנים בירך שנה ז' שמיטה א' ביובל אחר כך אמר שנה זו ח' שנים שהם שמיטה א' ושנה א' ביובל לכן אמר וספרת לך בלשון יחיד ובספירה של כל השנים א' וספרתם לכם לפי שספירת העומר מצוה על כל אחד מישראל לכן נמסרהבלשון רבים על כל יחיד ויחיד אבל מצות ספירות שמיטין ויובלין על ראש ב"ד מוטל לכן אמר בלשון יחיד. ובזה מתורץ פסוק וספרת לך שבע שבתות שנים מצוה למימני שבוע ואח"כ והיו לך ימי שבתות שנים תשע וארבעים שנה מצוה למימני שנים ואמר ימי להודיע ג"כ הדין בהר סיני שגם שם מצוה למימני יומי ושבוע גם נתן טעם למה לא יספור רק שבע שבתות שנים שבע פעמים הלא כתיב תספרו חמשים יום לז"א שאינו יכול לעשות כן כי טעם הספירה בדבר שיש בנו הויה בו והבנה ובעו"הז אין בנו הבנה והויה בחמשים שערים רק במ"ט ז"ש והי' לך שהם שלך בהווייתן רק שבע שבתות שנים שהם תשע וארבעים שנה ולא יותר. וברזא דחכמתא לפי שאין בנו השגה יותר רק בז' ספירות הבנין מן חסד כל אחד כלולה מז' כי שלשה הראשונות של כל א' וא' הם נעלמים ולע"ל יחדש הקב"ה רוח בינ"ה וישיגו בשער נ' שהוא כינור של דוד בשבעה נימין לימות המשיח בעשרה (תהלים קיט) גל עיני ואביטה נ"פלאות מתורתך לכן אמר ענין השמיטה בהר סיני כי טעם א' לשניהם. בדרך הדרש מדרש ר"א בן הקפר (שיר ה) שוקיו עמודי שש בילקוט מה כתיב למעלה ושבתה הארץ שבת לי"י ואח"כ וספרת לך אמר הקב"ה אם לא שמרתם שמיטין ויובלות סוף שתמכור עצמיכם מטלטלין וכו' וקשה וכי מאחר שלא שמרו שמיטין קרקע וגרמו חובין שמכר קרקע א"כ מאי לא חזר בו שסופו מוכר עצמו הלא כבר אין לו שום שדה שיוכל לקיים מצות שמיטת קרקע וכאן בשמיטת קרקע מדבר לא בשמיטת כספים. אבל הענין איתא במדרש בשעת כניסה ישראל לארץ אמרה תורה לפני הקב"ה זה רץ לכרמו וזה רץ לשדהו ותורה מאי תהא עליה והשיב הקב"ה. הרי נתתי שבת שילמדו בתורה וכן הוא ענין שמיטה שנתן הקב"ה שנה תמימה שיהיו ישראל בטילין כל השנה ממלאכה ויעסקו בתורה הנה ענין ביטול שמיטה הוא ביטול תורה זה כוונת התנא גלות בא לעולם על ע"ז ועל ג"ע ועל ש"ד ועל שמיטת הארץ והוא ע"ד ששנינו (נדרים פא) שויתר הקב"ה על ע"ז ועל ג"ע ועל ש"ד ועל מיאוסה של תורה לא ויתר לכן התחיל הקב"ה פרשת שמיטה ויובלות בהר סיני כי עבור התורה שניתנה בהר סיני הוצרך הקב"ה ליתן לנו זו המצוה כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ונמצא זה ירוץ לכרמו וזה לשדהו והר סיני שהוא התורה מה תהא עליה לכן זאת עשו וחיו שש שנים תזרע שדך ולא תתעסק במצות עשה של תורה שש שנים תזמור כרמיך ולא תתעסק בפיקודין ולא תעשה כי

תרוץ לכרמך ולשדך ואספת את תבואתה כי גם כרם נקרא תבואה כמ"ש תבואות הכרם ותתעסק בהבאת יין ותבואה לבית ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ הטעם שיהיה כל השנה כולה כדין שבת בראשית לי"י שהיא לשם י"י זה כוונת רש"י שבת לי"י לשם י"י כשם שנאמר בשבת בראשית השבת יהיה כל השנה כלו לשם י"י שנתעסקו בתורה שהוא כולה שמותיו של הקב"ה ז"ש לשם י"י שיתעסקו בתורה ושנה זו הוא כדוגמא של שבת בראשית שאמר שבת להקב"ה רבש"ע לכל נתת בן זוג ולי לא נתת בן זוג והשיב הקב"ה בני יהיו בן זוגך שכל ימי החול מתעסקין בדברי הגוף כמ"ש (שמות לה) ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי תהיה לכם דייקא לעצמיכם לתקן הנשמה שהוא קודש וא"כ שנה זו שלימה הוא בעצמה בענין תאמר בשבת בראשית שתתעסק בהורה שדך לא תזרע ותתעסק בפיקודין דעשה כרמיך לא תזמור ותתעסק בפיקודין דלא תעשה את ספיח קצירך לא תקצור ותתעסק בנגלה של תורה שנדמת ללחם סתם את ענבי נזירך לא תבצור ותתעסק בנסתר של תורה שנדמת ענבים (שיר ב) הביאני אל בית היי"ן סו"ד נכנס יי"ן יצא סו"ד או אמר ד' לשונות אלו לקביל ד' לקבל האמ"תי ממי שאמרו ד' חלקי התורה שהאב מחויב ללמוד לבנו כדאמר (בקדושין פ"ק דף ל) משנת כל המצוה עד היכן חייב אדם ללמד בנו תורה כזבולון בן דן ומבואר בתיבת האמ"ת שלא תהא (ישעי' נט) האמ"ת נעדרת ה"לכות א"גדות מ"שנה ת"ורה או על ד' לבושים של תורה שסימנם פרד"ס פ"שט ר"מז ד"רוש ס"וד הנה ד' דברים אלו לא תעשה שנה שלימה ושבת שבתון יהיה לארץ לכן והיתה שבת הארץ לכם לאכלה שיתעסקו בתורה (משלי ט) לכו לחמו בלחמי או יאמר ע"ד ששת ימים תעשה מלאכה מעצמה כשתשמרו את השבת כההיא עובדא דחסיד (שבת ק) שנעשה לו נס ועלה צלף וממנה פרנסת ביתו ז"ש שש שנים תזרע ותזמור ותזכה לאסוף את תבואתה הכל מטעם שתשמור את שנה השביעית והוא ע"פ מדרש ר"א בן הקפר אם לא שמרתם שמיטין ויובלות סוף שתשמור מטלטלין ובית ושדה ז"ש והיתה שבת הארץ לכם לאכלה ר"ל זכות שיהיה שבת לארץ שמיטה זה יתן לכם לאכול לשבעה כל הששׁ שנים ז"ש רש"י שבת לי"י לשם י"י ר"ל מאחר שאתה שובת יום זה לשם י"י כדרך שאמרו בשב' בראשי' שאותו זכות יעלה לרצון ליתן לכם לאכלה כל שש שנים הנותרים לך לעבדך וגו' ז"ש ר"א בן הקפר אם לא שמרת שמיטה ויובלות שבזכות זה (משלי י) ברכה י"י היא תעשיר אזי חוזר ומפרש כל סדר הפרשיות שסופו להיות עני כי ידיעת ההפכים אחד יכולה היא שבת שבזכותה תרחם להיות עושה כן ההיפך וא"כ חזר בו קאי על שמירת השבת של יובל ושמיטה גם על שמיטת שבת בראשית וע"ז קאמר לא חזר בו אחר שמכר כל שדותיו ואינו מקיים שבת

בראשית כדרך שסיים הפרשה את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו דהיינו שלא יחלל קדושת שבת קודש הרי שלא בשמיטה לבד דברה התורה רק שבת לי"י לשם י"י כדרך האמור בשבת בראשית וזה אפשר ג"כ ענין הר סיני אצל שמיטה כי ענין השמיטה הוא בענין שבת בראשית וכבר ארז"לשבתורה ובנביאים ובכתובים מצינו ששקול שבת נגד כל התורה וא"כ מאחר שבא התורה ללמדינו דין שמיטה ויובל שהם שבת לי"י כשם שנאמר במעשה בראשית הוצרך להודיענו הר סיני ששם נאמרו כל המצות לומר לך ששקולה שבת נגד כל תרי"ג מצות וז' מדרבנן אותיות שנאמרו בעשרת הדברות שהם תר"ך אותיות תזמו"ר כרמי"ך ואספ"ת ס"ת תר"ך שהוא כלל תר"ך מצות של תורה ש"ש שני"ם תזר"ע ס"ת שמ"ע שהוא ק"ש לומר לך שבאלו שש שנים תוכל לקיים תורה ותפלה הוא סוד לבת א"ש אשר הראה הקדוש ברוך הוא למשה בתוך הסנה כשישראל בגלות אינם יכולים לקיים תורה, ותפלה א"ש א"נכי ש"מע כלל תורה ותפלה זה רמז זכות בזו הפרשה שמזה הטעם שאינם יכולין לקיים תורה ותפלה לכן תעשו שמיטין ויובלות. ע"פ דרכי הראשון שענין השמיטה על ביטול תורה א"כ שפיר קאמר ר"א בן הקפר לא חזר בו אף שמכר שדות כי ענין השמיטה הוא ביטול תורה והמבטל התורה מעושר סופו לבטלה מעוני וחוזר ומפרש סדר הפרשיות שהם כלן באו עבור ביטול תורה וע"ז פסוק וספרת לך ר"ל כל מה שאדם סופר בשש שנים אין לו מאומה מאותו המנין (ישעיה לג) איה סופר איה שוקל (תהלים לט) יצבור ולא ידע מי אוספם אבל שנת שמיטה עוסק בתורה (ישעיה נח) כבוד י"י יאספך וספרת ל"ך דייקא ולא לאחרים וכמ"ש והיתה לכם שבת הארץ לכם דייקא לעצמיכם לאכלה ולא לעזוב לאחרים חילם והי"ו לך שנעשה הוי"ה וקיום כהוייתן יהי לע"ל וכל יום קונה הויה חדשה כמ"ש ביעקב (בראשית מז) ויקרבו ימי ישראל שהימים קנו הויה ויהיו ימי חיי שנה יומין דבר נש אתבריאו: ע"ד השכל ענין השמיטה ויובל ידוע שהקב"ה מנהיג עולמו במ"הד ובמדת החסד (תהלים לג) בדב"ר י"י שמים נעשו ב"מדת ד"ין ב"מדת ר"חמים לכן מתנהג העולם בעשירים ובעניים עני מסיטרא דדינא עשיר מסיטרא דחסד וכל מה שאדם עושה למטה מתעורר ג"כ למעלה שמדת החסד משפעת למד"הד(שם קיז) וגבר עלינו חסדו ז"ש כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים והנה רצה הקב"ה שהעושר לא ישכח את העני כמ"ש (קהלת ז) ביום טובה היה בטוב וביום רעה שהוא העני ראה שגם לו תתן משלך כי גם את זה לעומת זה עשה אלהים ברא עניים ברא עשירים ז"ש וידבר י"י אל משה בהר סיני כשרצה הקב"ה להודיע דין שמיטה התחיל בענין הר סיני שמשם ניתנה התורה לאוכלי המן ולא היו מתעסקין בצרכי אכילה והיה יד כלם שוה בה עניים ועשירים

שנפל לכל אחד עומר לגלגולת לכן צוה הקב"ה מצות ספירת עומר מפסח ועד עצרת שיזכור כל אחד מישראל שלא יוכלו ישראל לקבל התורה רק אוכלי המן שנפל לכל א' עומר לגלגולת לכן אמר כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם שש שנים תזרע שדך ותזמור כרמך ולא תתן לעניים כלום רק תאסף את תבואתה ותעשה אוצר לתבואה ולא תתן לעניים כלום לכן אני מצוה אותך ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שיהיה שבת לי"י לשם י"י שכלם עשירים ועניים יהיו עיניהם תלויות לאביהן שבשמים שהוא יתן להם פרנסתם שש שנים. לא תזרע וגו' והיתה שבת הארץ לכם לאכלה דייקא שיהיו יד עניים ועשירים כלם שוה. לך ולעבדך וגו' כמ"ש במשפטים (שמות כג) ואכלו אביוני עמך והוא ע"ד משרז"ל (באבות) אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו וכי באותו שנה רואה העושר צער של עני שאין לו לא זריעה ולא קצירה כל השנה כולה ז"ש וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וגו' שגם העושר יבא למדה זו ז"ש וצויתי את ברכתי לכם ועשת התבואה לשלש שנים ר"ל שכל הברכה שבא באסמיך הוא עבור התבואה שעשת לשלש השנים דהיינו כל שנה שלישית לשמיטה שהוא שנת המעשר עני באותו זכות תאכל ותאסף שנתת לכל שש שנים מן השמיטה עבור מעשר לעני. והנה ע"ז אמר ר"א בן הקפר אם לא שמרתם שמיטות ויובלות שהוא על ענין הצדקה שיאכלו אביוני עמך סוף שתעני ותמכור מטלטלין ואחר כך קרקעות אם לא יחזור לרחם על עני וסוף למכור ביתו ועצמו אם לא ירחם על העני ז"ש וכי ימוך אחיך הטעם שנעשה עני ומך הוא עמך לפי שלא גמל חסד עמך כשהיית אתה עני כי המדרש דורש (משלי כב) עשיר ורש נפגשו עושה כלם י"י שהקב"ה הופך מנהגן שיעשה עני עשיר ועשיר עני וא"כ עתה מדבר הכתוב בזה שנתעשר וחבירו נעשה עני ומטה ידו הטעם שלא גמל חסד עמך כשהיית אתה עני לכן אתה לא תעשה כאשר עשה הוא והחזקת בו וחי עמך לעת הזאת ולא תאמר הלא די לי שאתן לו מעותי בריבית מה שלא עשה הוא עמי לז"א לא תקח מאתו וגו' כשם שעשה הוא ויראת מאלקיך שיהפך עוד הגלגול בעולם. את כספך לא תתן לו בנשך ר"ל כשתקח ממנו נשך אזי כספך מה שהוא עתה שלך תתן לו כי יחזרו הנכסים ממך אליו וילך המעות לטמיון. ולפ"ז זכות השמיטה שיהיה עשיר ז"ש והיתה שבת הארץ לכם לאכלה ר"ל שנת השמיטה נותנת לכם לאכלה על כל ו' שנים ויהיה פי' הפסוק ו' שנים תבצור ותזרע כרמיך ואספת בזכות שנה שביעית שיהי' שבת לי"ו ויהיה לעניים לאכול אותו זכות יהיה לכם לאכלה כל שאר השנים:

נקראת השמיטה שבת לי"י רזא עלאה הוא כמו שבשבת עלתה השכינה למעלה עושה אותה פרצוף ומעלה אותו מבריאה מקום שירדה מפני הקטרוג שנאמר לה לכי ומעטי

את עצמך כן הוא סוד שמיטה אבל ההפרש שיש בין שמיטה לשבת הוא ההפרש שבין יעקב למשה כי משה זכה לבינה בסוד ס' ויעקב זכה בסוד מ' של אפריון אפרסמון כי מ' כד רביעא על בנין וז"ש מלוי יוד שרומז בחכמה נשאר ו' ד'. ו"פ י' ס'. ד' פ"י מ'. ו"פ י' כשהבינה בחבור דחכמה היא בסודז' הקרובה לי' הרי ס' וכשהיא רביעא על בנין היא בסוד מ' ז"ש מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדין עיין בכנפי יונה חלק ג' סי' ה' וזה סוד כל המצות שאנו עושין הכל הוא לעבור השכינה מנקודה לעשות פרצוף ז"ס (בראשית ב) לעבדה ולשמרה במ"ע ולשמור כל מ"ע ול"ת התלוין בארץ כי היא אז למעלה מן תרין כרובים דאינון שד"ך בגימטריא מיטטרו"ן כרמ"ך בגי' סנדלפו"ן וגם אינון מ' וס' שבלוחות. ע"ד הקבלה סוד שמיטה עמוק הוא למן היום שברא אלקים האדם על הארץ הוה קאים ומסתכל בזיהרא דחכמתא עילאה והוה ידע שמא מפרש גליפא דאית לי' י"ב צירופים דבהון י"ב שעות ביום ובכל שעה מ"ה אלקים הוא שם של מ"ה וזה סוד ת"תרף י"ב פעמי' מ"ה ביום וכן בלילה הרי ת"תרף ובכל שעה צירוף אחד וכן ככל י"ב חדשים צירוף א' לחודש ז"ס (תהלים מט) אדם ביק"ר בל ילין שלא לן כבודו עמו שהיה מבין ומבחין בצירופי י"ב הויות בגי' ביק"ר והיה העולם הולך ומתמוטט עד שבדור המבול חזרו י"ב הויות אורות שלהם לנרתיקן ז"ס (תהלים כט) י"י למבול ישב"ב חשבון י"ב צירופים הוא שי"ב ולא ירדו למטה עד מתן תורה ז"ש (שם) י"י עוז לעמו יתן אז משה עלה (שם סח) עלית למרום שבית שב"י לקחת מתנות באדם של אד"הר וקבל לח"ת בגימטריא י"ב צירופי"ם (שמות לב) מז"ה ומז"ה הם כתובים על י"ב צירופי הוי"ה וי"ב צירופי אהיה (שם ג) ז"ה שמי וז"ה זכרי גם את ז"ה לעומת ז"ה ותקן (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם שנברא בי"ג גבולי אלכסון יעקב במראה הסולם אמר (שם כח) אין ז"ה כי אם בית אלקים על י"ב צירופי אהי"ה וז"ה שער השמים על י"ב צירופי ההוי"ה אכן יש י"י במקום הזה ויקח מאבני המקום י"ב וישם מראשותיו ונעשו כל י"ב אבנים אבן א' (שם מט) משם רועה אבן ישראל ש"ם בגי' כ"ח שי"ב וכה"א וילן ש"ם והנה כמו שבשעת מעמד הר סיני זכו ישראל לי"ב צירופים כן בענין שמיטה זכו להשגת עיונות שהוא סוד שם של י"י והנה בשש שנים יש בכל שנה נ"ב שבתות שבהן אינו שובת השדה והכרם במלאכה כי יש בכל שנה ב' סיטרין קיץ וחורף בכל א' יש כ"ו שבתות (במדבר ט) על פי י"י יחנו ועל פי י"י יסעו דהיינו מנין שם י"י שעל פיו יצאו גם בחורף מנין שם י"י שעל פיו יבואו כמו שיש ב' זמנים אלו ימים בכל אחד מנין יעק"ב קפ"ב ימים בקיץ קפ"ב ימים בחורף וזה סוד גדול ימים כענין יעק"ב ושבתות כמנין י"י ויעקב הלך לדרכו ויפגעו ב"ו ממש ב' מלאכים כי ב"פ מלא"ך בכל רבע שנה כי בכל תקופה

ממונה מלאך א' ונקרא מלא"ך על שהוא כלול מתרין שמהן אדנ"י הוי"ה שבכל תקופה מושל מלאך א' בשמו ית' שהוא כלול מתרין שמהן אלו והנה יש בשנה ד' תקופות ד' מלאכים הממונה על השנה וכן השט"ן עולה ד"פ מלא"ך כי גם הוא כלול מרתיכא דילי' ז"ש עשו (בראשית לז) הכי קרא שמו יעק"ב ויעקבני זה פעמי"ם ר"ל כל ב"פ יעק"ב הוא עומד לקבל השט"ן שהוא ב"פ יעקב בגימטריא וכן יעק"ב עומד לקבל סמא"ל אדו"ם ז"ש ויעקבני ז"ה ר"ל שם של יעקב פעמיים דהיינו למעלה ולמטה הוא עומד לקבליה. והנה שמיט"ה בגי' ד"פ מלא"ך ד"פ אדנ"י הוי"ה ז"ש ושבתה הארץ שבת לי"י לשם י"י כי יש בהן ימים מנין שם י"י הויה ואדני כלול מרתיכא שלימתא ד"פ ז"ש (שם כח) ויצ"א יעק"ב מבא"ר שב"ע סוד שמיט"ה שנת שבע ס"ת ארב"ע שראה ארבע מלאכי' הממונים על אותו השנה והנה מלאכי אלקים עולים תרין יורדים תרין הרי ארבע בו על שמא דיעקב שגם שמו של יעקב עומד ע"ז ז"ש (שם) והנה י"י נצב עליו אכן י"ש י"י במקום י"ובל ש"מיטה והוא שם של י"י ואנכי לא ידעתי על עצמו קאמר שהוא יכלול גם כן מרכבה זו והנה ו' שנים כל שנה נ"ב שבתות הרי בו' שנים מנין שי"ב ימים ורזא ה"חדש הזה לכם שי"ב הוא סוד י"ב הויות מנין ז"ה והנה יעקב כלל ז' הויות בסוד ויצא יעקב מבאר שב"ע ז"פ הוי"ה בגי' יעק"ב ויחלום והנה ס"לם כלול ה' הויות מנין ק"ל הרי ק"ל קפ"ב הרי שי"ב ז"ש (שם) אין ז"ה כי אם בית אלקים שמיט"ה יוב"ל בגי' בי"ת כמ"ש לפניו (שם) אכן י"ש י"י במקום הזה י"ובל ש"מיטה ז' הויות ה' הויות שניהם יחד שי"ב לכן צוה הקב"ה שבשנה השביעית ושבתה הארץ שבת לשם י"י שיהיה השדה שובת אלו שי"ב ימים שהם לשם י"י י"ב הויות שגדלה וצמחה כל ו' שנים תזרע כרמך ותבצור כרמך ותעשה מלאכה ובשנה השביעית שבת שבתון לשם י"י בשביל אלו שבי' ימים חושבן שם י' ואחר כך בז' שמיטות גובלין ספיחין הרי ז"פ נ"ב שי"ב ימים של חול נ"ב שבתות בהם שנה שלימה עושים וכל הגדול שביתות הארץ גם מן הספיחין שהיו גדילים באלו הז' שנים ז"ש את ספיח קציריך לא תקצור ואת ענבי נזירך לא תבצור וספרת לך שבע שבתות שנים ר"ל אחר שעשית שמיטה עבור ז' שבתות שנים דהיינו השבתות שהם בתוך ז' שנים אלו שהם ז' שנים וצריך אתה להשיב ז' פעמים השבתות שהיו בתוך אותן ז' שנים והיו לך ימי ר"ל שצריך אתה לעשות שמיטה בכל ז' שנים לחשוב הימים של שבתות השנים שהיו בתוך תשע וארבעים שנה שהוא ז' השמטות שבתוך היובל לכן והעברתם שופר תרועה וקדשתם את שנת החמשים כל זה עבור ימים של השבתות שהיו בתוך מ"ט שנה כי שנת היובל לא צריך לתשלומין כלל נ"ב ימים כי אין גדילין בי רק ספיחי ספיחין אבל בשמיטה גדילין ספיחין לכן הוצרך אח"כ לברר וללבן אותן

ניצוצות שהם גדילין בתוך שני השמיטה אבל כל ז' שנים היו צריכין שנה שלימה כי דיו לשבת להפקיע את עצמן שהרי הוכרחו אח"כ לתשלומין:

לכן פתח פרשה זו בהר סיני כמו שבהר סיני עלה משה וקבל ושבה שב"י שהם סוד י"ב צירופי הויה כן בכאן ציוה הקב"ה לעשות שבת לשם י"י וללמוד סוד שי"ב אורות ז"ש שכינה במער"ב חשבון י"ב הויות וכשחטאו ישראל אתמר בהו וישב ממנו שב"י שבי כולהו איתניהו בי' וכן פי' בכנפייונה מ"ש כשעלה השחר ברקא"י על זה הסוד אמרו לעורר אורות י"ב ההויות שהוא בחשבון זה עם הכולל ז"ש שש שנים תזרע שדך לקבל ו' צירופים ו' שנים תזמור כרמך לקבל ו' צירופים ולא תתעסק בהשש מלאכי אלקים שעולים ולא בו' שיורדים שהם ו' מול ו' ולכן ש"ש שני"ם הזר"ע ס"ת שמ"ע ו' תיבין ביחודא קדמאה שמע ישראל ו' תיבין ביחודא תניינא שהוא ברוך שם כבוד לכן בשביל זה בשנה השביעית יהיה שבת לי"י ותתעסקו בי"ב צירופי הויות אלו שדך לא תזרע ותתעסק בו' נגלים כרמך לא תזמור ותתעסק בו' שמות נעלמים כי כן כתב הפרדס ו' שמות ההויה הם נגלים ו' שמות האחרים הם נסתרים הנגלים נדמו לשדה שהיא פתוחה על שדה הארץ יושב והנסתרים נדמו לכרם שהם ענבים המשומרים משמש ימי בראשית בסוד בר"א שי"ת אלקים את השמים ואת הארץ כי בו' צרופים נסתרים נבראו העליונים ובו' צירופים אחרים נגלים נבראו תחתונים בראשי"ת תמן שי"ב שהן כלל י"ב אורות וז"ס סמיכות פרשה זו למעלה בסוד לחם הפנים (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני י"י ר"ל שם של י"י יש בו י"ב צירופים בסוד ז"ה שתים המערכות שיש בכל צד לקבל זה פתח ר"א בן הקפר בפרשה שוקיו עמודי שש כי הפרשה התחלתה על סוד שם י"י ו' שנים תזרע (שיר ה) ממולאי' בתרשי"ש תרי שש ו' שנים תזמור (שם) מיוסדים על אדני פז סיום הפרשה הוא א"ני הוי"ה בגי' פ"ז. ז"ש וספרת לך כי כל החשבונו' שאדם חשב הם אינם כלום אבל (מלאכי ג) ליראי י"י ולחושבי שמו זה שאדם סופר לו לאדם עצמו כי כן כתוב בזוהר (קהלת ט) כי אין מעשה וחשבון ודעת בשאול מי שיודע חשבון של שם י"י כי חש"בון בגי' ש"ם הוי"ה (תהלים קיח) ברוך הבא בש"ם י"י הוא חשבון האמיתי ז"ש וספרת ל"ך זה המספר וחושבן היא לך לבדך ואין לזרים אתך. עפ"י הסוד ענין הר סיני לשמיטה כשעמדו ישראל על הר סיני זכו לנשמתא קדישא דאתא מבינה ה' ראשונה של שם "ה"ר ס'י'נ'י נוטריקון ה' ראשונה סו"ד י'ציאת נ"שמות י'שראל לדעתי ז"ס (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרי"ם שהם ב' כרובים ברקיע מטטרו"ן וסנדלפו"ן ב' שרים הממונים על ב' עולמות יצירה ועשייה והן הן מ"ס שבלוחות שהיו עומדין בנס בגי' יב"ק שהוא סוד אדנ"י הוי"ה אהי"ה נפ"ש רו"ח נשמ"ה ועתה זכו

לכורסיא ז"ש על כנפי נשרים הן הן (שם יד) שש מאות רכב בחור שלקח שר של אדום לקבל אלו שחשבונם גם כן ח"ר (שיר ב) קול הת"ר נשמע בארצנו נשרי"ם נוטריקון נ"שמות ש"שים ר"בוא י"צאו מ"שם קרי בי' נ' שערים כי ביום נ' זכו לקבל נ' שערים בסוד (שמות יג) וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים לכן היו אז כל נשמות מסוף העולם אשר ישנו ואשר איננו והנה מצינו בתיקונים שעמא קדישא מקבלין תוס' נשמה יתירה בשבת ות"ח כל ימי השבוע הם כמו שאר העם בשבת עיין לעיל פ' ויקהל רזא דא לכן נקראו ת"ח בר"מ שבתות ויום טוב זה לדעתי מאמר ר' ינאי בגמרא פרק האשה רבה שבכל מעלי שבתא ע"ש בדף צ' ה"ר סי"ני ה' ר"אשונה סו"פרים י"שראל נ' י"ום כי אי" בתיקוני' בינה נקראת עמר לגלגולת תמן גולגלת' דרישׁ' תמן י"ש עלמין כמ"ש יעקב על באר שבע דלעילא (בראשית כח) אכן יש י"י במקום הזה כי (איוב כח) והחכמה מאין תמצא שנברא העולם יש מאין ואי' זה מקום בינה נמצא תמן י"ש עלמין (תהלים נ) ושם דרך אראנו ביש"ע אלקים נוטריקון י"ש ע"למות ושכינתא תתאה נקראת ספירת עומר דבה סופרים שבע"ה שבעה עד שמגיעים לה' ראשונה שהוא נון יום ממש ז"ש וספרת לך בלשון יחיד ליחידי סגולה העומדים בסוד י' שזוכין בכל שמיטה לדרגא חדא וז' היכלין אינון ז' וז' מוצקת לכ"א כלולה מז' ובכל שמיטה ושמיטה זוכה לדרגא חדא ובכל שמיטה ושמיטה לנשמה יתירה ז' שבתות שנים והיו לך לאינון דילפין רזא דאורייתא ימי ז' שבתות שנים ר"ל מה שאחרים זוכין לחשוב ימי השבתות אתה זוכה בימי החול שהם תשע וארבעים שנה כי אתה זוכה בחול מה שאחרים זוכין בק"דש. ז"ס ה"ר סינ"י ה' ר אשונה ס"וד י"ציאת. נ"שמות י"שראל ו' שנים תזרע שדך על זריעת הגוף הנמשל לשדה (משלי כד) על שדה איש עצל עברתי זה הגוף (שם) ועל כרם חסר לב זה הנשמה (שם) והנה עלה כולו קמשונים כסו פניו חרולים. שש שנים תזמור כרמך על הנשמה ואספת את תבואתה שהיא תבואת ה' אחרונה כמ"ש (ישעיה ו) זרע קודש מצבתה אבל בשנה הז' שנת הנשמה יתירה. את ספיח קצירך סוד הספיחין הם סוד הנשמות הישינות בזמן שהיה ב"המ קיים היו נשמות חדשות ואחר החורבן הם אינם רק ספיחין מכ"ע הם לא שמרו השמיטה ולא אכלו רק חדש לכן אינן זוכין לנשמה ישינה ואין להם נשמה חדשה ז"ש בשמיטה את ספיח קצירך לא תקצור כי הכל יהיה חדשה א"ת ס"פיח ק"צירך ר"ת קס"א בסוד (תהלים קלט) אם אס"ק שמים הנרמז בברכה ראשונה קונה הכל על שם קס"א באימא וס"ת חת"ך חיים לכל חי שהוא ב"פ רו"ח כי שני רוחות יש לאדם וז"ש בזוהר חדש פ' בהר פתח ר"א (משלי ח) להנחיל אהבי י"ש ע"ש ברזא דחכמתא ידוע שבששת ימי החול הקב"ה מנהיג עולמו במט"ט וסנדלפון תרי נערים (ישעיה ג) ונתתי

נערים שריהם לכן תעלולים ימשלו בם כי ההנהגה על ידיהם והם נקראים בגדי חול עלייהו אתמר (שמות ב) ויטמנהו בחו"ל שמושל בו המצרי שהיה נחש ומשיריתו והרגו משה במטה שבידו שהיה מטטרון הן הן מ' ס' שבלוחות והנה בשבת ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו אבל בימי החול על ידי עולם היצירה ובשבת בריאה וכן בענין השמיטה לכן אמר בהר סיני כידוע שאז נתעלו העולמות וזכו ישראל להיות על כנפי נשרים וזכו לבריאה דאימא עילאה מקננא בכורסיא ז"ס ה"ר סינ"י ה' ראשונה ס"וד י"ציאת נ"שמות י"שראל ז"ש ו' שנים תזרע שדך ומסיטראדמטטרון שנקרא השד"ה חושבן מטטרו"ן ש"דך בגי' מיטטרו"ן בי' כי בהסתלק הסלע מן מטטרו"ן נשתייר יבישה כדאי' בתיקונים והנה כל ו' שנים אף שבימי שבתות ויום טוב ע"בד אברה"ם שהוא בגימטריא מיטטרו"ן (בראשית כד) כל טוב אדוניו בידו דהיינו אות י' (שם) ויקח עשרה גמלים מגמלי אדוניו עכ"פ אינו עולה יותר ז"ש שד"ך לא תזרע בשש שנים והוא סוד רוח והן הן סוד ו' ברכאין אמצעים ו' ברכאין אחרנין דצלותא אמצעיות דצלותא כעבד המבקש פרס מרבו שש שנים תזמור כרמ"ך בגי' סנדלפו"ן שהוא סוד נפש אבל בשנ' השביעי' שב' שבתון לי"י וזוכה לשני מעלות אחרות והם סוד נשמה ונשמה לנשמה עד בא היובל הגדול שהוא סוד יום הכיפורים שאז זוכה לקוצו של יוד פרצוף אריך סוד יחידה לכן אז בשנת היובל הזאת ישובו איש אל משפחתו ואל אחוזתו ברזא דגלגולא או אמר ענין הפרשה על ענין הבטחון שלא ישכח אדם את האל ית' ז"ש כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני נותן באמת אני הוא הנותן לכן ושבתה הארץ שבת שתהיו יודעין כי י"י הוא הנותן לכם כח וממני הכל כי ו' שניה תזרע שדך דתהיה חשוב שהוא שלך ועל ענין הבטחון הזהיר בפרשת כי ימוך אחיך:

וישבתם לבטח בארצכם. בזוהר שיר השירים אותיות חט צא היו בשבטים עד שבא עכן ומעל בחרם חטא ישראל אע"פ שגם בעגל אמר משה (שמות לב) אנא חטא העם הזה על ערב רב קאמר אבל ישראל לא כתיב אח"כ בימי שלמה נתהפכו אתוון וישבו ב'טח אח"כ טח מראות עיניהם ענין תרין אתוון:

כי תמכרו ממכר לעמיתך. זש"ה (עמוס ז) ראיתי את י"י נצב על חומת אנך על שורא דאוניתא מ"ש במראה זו יותר מה אתה רואה עמוס יותר מבשני מראות ראשונות הראשונה שראה (שם) יוצר גובי. ושנייה שראה (שם) י"י קרא לריב באש לא שאל אותו מה אתה רואה ועוד למה במראה ראשונה א' סלח נא מי יקום יעקב ובמראה שניה אמר חדל נא. ועוד במראה ראשונה אמר י"י אלקים (מיל"ה ר"ת מ"ה י"תרון ל"בעל ה"לשון ע"ד ברית הלשון וברית המעור חד הוא) ד"פ אנ"ך לקבל ד' ב"ד דלעילא א' כלול מע'

הרי פ"ר דינין (תהלים לב) אל תהיו כסוס כפ"רד פ"ר דינים או שהקדוש ב"ה נצב על חומת אנך כי על מה אבדה הארץ על עזבם את תורתי אנ"ך א"ורייתא נ"ביאים כ"תובים כי כל ד' גליות עבור א'נ'ך שהיא ג' חלקי התורה וכן אמרה אסתר (אסתר ד) ובכן אבא אל המלך אשר לא כדת של תורה שבשביל זה כאשר אבדתי בבית ראשון אבדתי בבית שני. ד"פ אנ"ך רמז על ד' גליות כלם נענשו על אנ"ך שבטלו ז"ש (עמוס ז) לא אוסיף עוד עבור לו כי מצינו שויתר הקב"ה ג"פ ועל מיאוסה של תורה לא ויתר ונשמו במות ישחק ד"פ ישחק במסורה ארבע גליות (שם) מ"ה א"תה ר"ואה ע"מוס ר"ת ארבע יסודות הן הן ד' גליות מ"ים א"ש ר"וח ע"פר על כל נעלם אם טוב א"ם ר"ע ובכאן רמז ד' גלגולים שהן הן מד' יסודין אלו ד' אתוון קדישין אתברירו בימי גליות וכה"א (תהלים קמז) מעודד ענוים י"י שהם ארבע אותיות קדושות מ"שפיל ר"שעים ע"די א"רץ. כי תמכרו על ענין התורה כד"א (שמות כא) וכי ימכור איש את בתו לאמה לא תונו איש את עמיתו על הנשמה קאמר על פי הגמרא ג' אין הפרגוד ננעל בפניהם אונאה גזל עבודה זרה סימן (שיר ו) אל גנת אג"ז ירדתי (ויקרא כו) א"ף ג"ם ז"את ז"ש ויראת מאלקיך כי שוה חטא של אונאה לע"ז לכן נאמר בו ויראת מאלקיך. ולא תונו אי"ש א"ת עמית"ו וירא"ת ס"ת שתו"ת כאן נרמז שתות של אונאה כי י"ב אלף עולמות הן (שיר ח) ומאתים לנוטרים את פריו:

בחוקתי

אם בחקתי. לקבל תורה מדלא קאמר בחקים רק בחקותי דרז"ל במדרש חקים שחקקתי בהם שמים וארץ כי התורה היא חק וגבול ומדי שחקק וחצב בה כל העינים כמ"ש (בראשית א) נעשה אדם ב' צלמינו [בצל"ם אלהי"ם] בגי' רמ"ח כמו שרמ"ח איברים פנימים אורות העליונות בכל מצוה ומצוה אור בפני עצמו וכן נחלק העולם על רמ"ח חלקים ואת מצותי תשמרו שס"ה מצות ל"ת אזי ועשיתם אתם דייקא (קהלת יב) כי זה כל האדם רמ"ח איברים ושס"ה גידין ונתתי גשמיכם על נשמת האדם קאמר בעתם שישלימו גופם (איוב ה) כעלות גדיש בעתו במדרש חזית ע"פ (שיר ו) דודי ירד לגנו מביא ג' משלים מה בין מיתת נערים לזקנים ר' יהודה אמר משל לנר בזמן שהוא כבה מאיליו יפה לנר יפה לפתילה עז"א ונתתי גשמיכם בעתם שימותו בזמנם ר"א אמר משל לתאנה בזמן שהיא נלקטת בעונתה יפה לה יפה לבעלה עז"א ונתנה הארץ יבולה שלא ירקב רק בזמנו יביא הכל רשב"נ א' משל לפרדס וכו' בזמן שבנו של מלך עושה רצונו בזמן שהוא רואה נטיעה יפה עוקרה ונטעה בפרדס זה ז"ש ועץ השדה יתן פריו ר"ל

אף על אילן סרק שאינו עושה פירות נוטעה בגנו ועושה פירות ועץ השדה יתן פריו. אבל בהיפך בקללה ושברתי גאו"ן עזכם על מיתת הגאונים וימותו בלא זמנם רע לנר רע לפתילה ז"ש ותם לריק כחכם כנגד התאנה בלא זמנה ירקב א' וארציכם לא תתן יבולה וכנגד משל ג' אמר ועץ הארץ לא יתן פריו ר"ל אף עץ עושה פירות לא יתן פריו דהיינו שאף נטיעה טובה שהיה בפרדס עצמו עוקר הקב"ה מן ישראל כמו שבברכה א' עץ השדה שהקב"ה מביא ניצץ טהור מן שדה של אחרים ונוטעה בתוך ישראל ועתה להיפך שאף אותו ניצוץ טהור שהיה בין ישראל נוטלה ועוקרה. ג' עמודים קחשיב תורה אם בחקותי תלכו עבודה זו תפלה מצותי תשמרו (ישעיה מח) לוא הקשבת למצותיתשמרו (בראשית לז) ואביו שמר את הדבר (ישעי' כו) שומר אמונים ועשיתם אותם צדקה (רות ב) שם האיש אשר עשיתי עמו ו"נתנה ה"ארץ י"בולה ו"עץ השדה ר"ת הוי"ה שהוא צירוף אברהם יצחק ויעקב משה כי אברהם תמן ה' יצחק תמן י' כי עיקר שמי צחק עשה לי אלהים רק שנתוספה לו י' לבסס כח דינו כמו שנתוספה לאברהם ה' זעירא של בהבראם יעקב ו' משה ה' והוא סוד עץ ה' היא ענפי האילן שנעשו בתמונת ה' י' פירות אילן כי כל פירות בדמות י' גופא דאילנא ו' שורש שבארץ ה' ואי"ן מחרי"ד והשבת"י חי"ה ס"ת נידו"ה (איכה א) חטא חטאה ירושלים ע"כ לנידה היתה שקצונו בטומאת הניד"ה. והשי"ג בגי' מיטטרו"ן בי' די"ש בגי' מט"ט שניהם יחד בגי' אברה"ם יצח"ק יעק"ב שנ"י כרובי"ם:

ואכלתם ישן נושן וישן מפני חדש תוציאו. על ג' גלגולין. אם בחקותי על חק שמיטה מדבר כי קודם חורבן הבית היה נח"ל נובע אח"כ נהפך והיו באות נ"שמות ח"דשות ל"עולם אבל לאחר חורבן נתייבש אין לנו רק ס"פיחים מפני שרבו הגבורות ונתקיים קרא כי ביצחק יקרא לך ז"רע שכן עולה שוה במספר וזה מדה כנגד מדה הם לא שמרו השמיטה ואכלו חדש ע"כ נגזר עליהם לאכול ספיחים לכן נקרא יצחק (ישעיה סג) כי אתה אבינו והכוונה ממה שנזרע בשעת המקדש ע"י נקיבה עליונה הנה עתה נתהפכת עליונה למטה לזכר ז"ס והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלקים כי למעלה אינה נקראת מלכות אלקים רק בש"וא וד' שלה למטה והיא נשמה לבריאה יצירה עשייה ולזו הד' צריך להאריך באחד שתעלה הד' למקומה הראשון אימא אוזיפת לברתא הו' נכנס בד' ונעשית ה' משם נקראת שם אלקים ז"ש והייתי לכם לאלקים ז"ס ונתתי שלום בארץ שיסוד אמא יורד למטה ונעשה בחינת זכר ואז ושכבתם ואין מחריד כי זה סוד זווג לילה השכיבנו לשלום כמו שהאריך האר"י ז"ל הן הן סוד תשלומי ד' וה' מפני שנשתרש בחטא (איכה א) גלתה יהודה מעוני ומרוב עבודה כמ"ש קול בוכים שהם ב' בחינות

שלה ד' היא בחינת עוני ה' הוא בחינת רוב עבודה ובסוד יהודה נרמזו שניהם ואולך אתכם קוממיות שלע"ל כמו שקומת אד"הר יחזיר לאיתנה כן קומת ירושלים כמ"ש (ישעיה נד) הרחיבי מקום אהלך כי עתה נקראת ארץ צבי ולע"ל יתארכו ובזה יתורץ קושיא א' (תהלים צ) שמחנו כימות עניתנו הלא אנו בגלות כפלים כי עתה שאנו בשנת שפ"ג לאלף הששי הלא אין לנו רק תרי"ז שנה לסוף אלף הששי וא"כ איך יתקיים בנו שמחינו כימות עניתנו אלא שלע"ל יתארך העולם והגלגל ויום א' יהיה כמו שנה ז"ש כימות עניתנו שנות ראינו רעה כי משנה שלימה יהיה לעתיד יום אחד וזה מבואר בפ' בהר כי ימכור בית מושב זו המקדש אוה למושב לו עד מלאת שנה תמימה ימים תהיה גאולתו כי בגאולה אחרונה יהי' מן שנה תמימה יום א' או ב' גאולת ימים תהיה גאולתו אם זכו הרי אחישנה לא זכו ואם לא יגאל וקם הבית אשר לו חומה לצמיתות חד חרוב: **וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור**. האי קרא ברזא דחכמתא דמהימנותא הוא ורזא דמרכבתא שלימתא ט"ו תיבין דהיינו קחשיב ג' אבות ובין כל אחד ואחד ג' תיבות לפניו וג' תיבות לאחריו כי כן ג' שערים העליונים נחלקין לתלת גו תלת ג' שערים לפניהם ג' שערים לאחריהם והמלך בגדוד באמצע וכן חמה הוא באמצע ג' כוכבים לפניה למעלה ג' כוכבים לאחריה למטה וכן שבת ג' ימים חד בשבא תרי בשבא תלת בשבא לבתר שבתא רביעי בשבא חמישי בשבא ו' בשבא מקמי שבתא וכן בס"א (זכריה ג') ויאמר י"י אל השטן יגער י"י בך השטן ויגער י"י בך הבוחר בירושלים שבין כל שמא גליפא קדישא ג' תיבין ט"ו תיבין ס"א אתוון חותמא דגושפנקא ב"פ מחנה (בראשית לב) ויקרא שם המקום ההוא מחנים כי מחנה מול מחנה היא להם ד' דגלים ד"פ דג"ל בגימטריא מחני"ם תרי גושפנקי דהאי קרא ב"פ מחנה הכי הוי פתח בו' וסיים בד' שהוא חושבן מחני"ם ר"ל ב"פ מחנה וכל אחד כלולה משניהם כי ידוע שד' דגלים כל אחד היה כלול מג' ג' שבטים ולכן מזכיר האבות אחורנית כי ידוע שהקב"ה מנהיג עולמו בג' מדות של אברהם יצחק יעקב בסוד (תהלים נ) אל אלקים י"י דבר ויקרא ארץ והנה יעקב דמות דיוקנו חקוקה בכסא הכבוד שהוא עולם הבריאה ואח"כ יצחק שאפרו של יצחק צבור במקום המזבח דלעילא מקום דמשמש שם ההוא נער שומר השער אברהם תיקן נפש (בראשי' יב) אשר עשו בחרן ויצחק רוח ויעקב נשמה ולכן כשהקב"ה זוכר אזי זוכר אותם מלמעלה למטה בסוד (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק כלה זרע אמת ואיך נהפכת לי סורי הגפן נכריה הפסיק מתמיה הלא מדת אברהם חסד ויצחק דין ויעקב רחמים ובמידות עליונות אברהם יותר גבוה מיצחק ויצחק יותר גבוה מיעקב ואיך נהפכת שאברהם לא תיקן רק נפש מסיטרא דעשיה ויצחק תיקן

רוח ויעקב נשמה והתירוץ שזה בא מצד שאברהם היה קרוב לתרח שהיה עובד ע"ז וכן יצחק אבל יעקב החוט המשולש ז"ש סורי הגפן נכריה כי (הושע י) גפן בוקק גרם זה מצד הזוהמא שהיה בהם ז"ש וזכרתי ר"ל כשאני בא לזכור זכות אבות אז אני זוכר מקודם זכות יעקב ואח"כ יצחק ואח"כ אברהם אבל משה אמר (שמות לב) זכור לאברהם וגו' ואזלא הא כי הא שדרשתי (חגי ב) לי הכסף ולי הזהב אמר י"י צבאות ר"ל כשהקב"ה מזכיר זוכר מקדם מדת הכסף שהוא חסד אח"כ מדת הזהב כי כן מלמעלה למטה אבל כשאנו מדברים (שיר א) תורי זה"ב נעשה לך ואח"כ עם נקודת הכסף וכה"א (תהלים קיט) טוב לי תורת פיך מאלפי זהב תחילה אח"כ כסף וזה במדות העליונות אבל עתה הוא מסדר ג' עולמותבי"ע זוכר יעקב מתחילה ואף שבמדות מתחילה חסד אל ואח"כ יצחק אלקים ואחר כך יעקב י"י כמ"ש יעקב אכן יש י"י במקום הזה כי הקב"ה כשהוא מזכיר מזכיר מתחילה יעקב שחקוק במרכב' ואח"כ האחרים אבל משה כשבא לבקש מלמטה למעלה הוצרך מתחלה להזכיר מה שהוא סמוך לו לעלות הרמתה מדרגא אל דרגא ז"ש וזכרתי ר"ל כשאני זוכר אזי אני מתחיל מלמטה למעלה כמ"ש בשיר השירים הקב"ה מקלס בניו מן (שיר ז) מה יפו פעמיך בנעלים וישראל מן ראשו כתם פז ז"ש והארץ אזכור הקבה מזכיר מן ארץ

במדרש למה נאמרה באברהם וביעקב זכירה וביצחק לא נאמרה זכירה ר' ברכיה ורבנן ד' ברכיה א' לפי שהי' בן יסורין ורבנן א' לפי שאפרו של יצחק צבורה ולמה נאמרה באברהם וביצחק אף וביעקב לא נאמר אף שהיתה מיטתו שלימה אברהם יצא ממנו ישמעאל ובני קטורה יצחק יצא ממנו עשו וכל אלופיו יעקב היו בניו צדיקים (בראשית מב) כלנו בני איש אחד נחנו עכ"ל וקשה ואיך אפשר לו להתחיל ביעקב ואף מתחילת דבריו ואם שאלתו שיתחיל מאברהם ונמצא מוכרח לומר ביעקב אף הלא קודם זה תירץ קושיא זו באומרו למה מנה האבות אחורנית כדאי הוא יעקב וכו' וא"כ הלא כבר תירץ קושיא זו ועתה מה היה חסר שמקשה עוד פעם אחרת ואפשר לומר למה שתירץ שיצחק אפרו רואה צבור הלא לפי זה יצחק יותר טוב מן יעקב שעולתו (תהלים כ) ידשנה סלה וא"כ מהראוי להתחיל כו תחלה כי הוא מתעטר לראש אבהן וכן בבריאת עולם פתח בשם אלקים דביה איברי עלמא וכן בפסוק (שם פט) צדק ומשפט מכון כסאך מתחיל בצדק שהוא מדת יצחק אבינו ובזה מתרץ שמטתו של יעקב היתה שלימה. או יאמר שהל"ל וזכרתי אף את בריתי יעקב הלא אפרו של יצחק הוא תמיד לנגד עיניו ית' וכמו שזוכר ורואה את הדשן למעלה אז גם כן זוכר חסדי אבות שאר הבריות שהיה לו עם כל א' וא' ומה שלא אמר בריתי עם יעקב כי על המידות העליונות קאמר שהם ממש

ברית המדה העליונה נקראת יעקב וכן גם כן אף את ברית של מדת יצחק של מעלה ולפי המדרש פירוש הכתוב וזכרתי את בריתי יעקב שהקב"ה נותן טעם לדברי עצמו למה הוא מזכיר מתחילה יעקב ולפי שאף את בריתי יצחק ביצחק לא ההחלתי תחילה אף על פי שאפרו צבור ע"ג המזבח א"כ זכותו יותר גדול מן יעקב והיה ראוי להתחיל בו אבל לפי שיש בו אף עשו ואלופיו לכן לא התחלתי בו ולמה לא התחלתי באברהם הלא הוא הראשון לז"א אף את בריתי אברהם אזכור ומה שאמר גבי אברהם זכירה לבסוף לפי שאברהם ויצחק זכרון א' עולה לכאן ולכאן:

ע"ד הדרש תמן תנינן בפירקין על ג' דברים העולם עומד ע"ד השכל תנינן בפירקין גלות בא לעולם על ע"ז על ש"ד על ג"ע ועל שמיטת הארץ מצינו (נדרים פג) שויתר קב"ה על ג' עבירות אלו ועל מיאוסה של תורה לא ויתר הנה פשוטו של מקרא הוא ע"ד המשנה וזכרתי את בריתי אברהם לתקן ע"ז ואף את בריתי יצחק לתקן ש"ד ועל עון ג"ע זוכר אני זכות יעקב כי אלו הג' אבות תקנו ג' עונות אלו והארץ אזכור זה שמיטת הארץ הפסוק מזכיר ד' דברים אלו שבשביל ד' דברים אלו הארץ תעזב מהם ולפי המדרש שהקב"ה מוחל ג' אלו רק שעל הארץ שהוא עון השמיט' והוא עון ביטול תורה כמ"ש לעיל בפ' בהר סיני שזה ענין שמיטה אל הר סיני להודיע שעבור התורה שניתנה בהר סיני שלא יהיה זה רץ לכרמו וזה רץ לשדהו ניתנה לכן ניתנה השמיטה לישראל ושבתה הארץ שבת לי"י לשם ד' שילמדו בתור' כדרך שאמר בשבת בראשית שניהנו שבתות לישראל ללמוד בהם תורה ז"ש וזכרתי ג' עונות שעברו עליהם שהם ג"ע ש"ד ע"ז יש להם כנגדן ג' אבות וממוותר אני להם אבל והארץ על שמיטת הארץ שהם מואסין בתורה לא מוותר להם כלל וזו והארץ תעזב אותם כי כל המבטל תורה מעושר סופו לבטלה מעוני:

ועפ"י המדרש בפ' בהר על פסוק (עמוס ז) ראיתי את י"י והנה נצב על חמת אנך סאה מלאה עונות יש בה ע"ז ג"ע ש"ד וגזל קשה מכולם לפיכך עמד משה ומזהיר אל תונו ענין גלות בא לעולם על ג' ראשי עבירות ועל כולם זוכר חסדי אבות וממוותר אבל על שמיטת הארץ שניתנה עבור גזל עניים שיהיה שבת הארץ לכם לאכלה ואכלו אביוני עמך קשה גזל עניים כמ"ש (תהלים יב) משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר י"י ז"ש (עמוס ז) לא אוסיף עוד עבור לו כי ג"פ אנך שאמר מתחילה נגד ג' ראשי עבירות אלו כי אנ"ך הוא משקל בלשון ערבי ועל רביעי א' לא אוסיף עוד עבור לו שהוא הגזל כע"ש (עמוס ב) על שלשה פשעי שהן הן ע"ז ג"ע ש"ד יוותר אבל ועל ארבעה לא אשיבנו וע"פ הסוד בכ"ד מקומות קחשיב האבות באנך כסדרן ובכ"ד מקומות קחשיב למפרע שמורה על דין ז"ש (ישעיה נד) ושמתי כד כד שמשותיך הן הן שערים העליונים שהיו

כ"ד בירושלים שלמטה נגד ירושלים דלעילא לכן אמר שלמה כ"ד רננות במזמור ח' כשרצה לכנוס בג' שערים תחתונים הארון לכן בברכת ולירושלים כ"ד תיבות הקב"ה זוכר בזו הפ' השערים למפרע שמורים על הדין כמ"ש ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם שמורים על הא"ף הגדול שיהיו ישראל בגלות לא מאסתים בבבל תמן י' של שם עמהם ולא געלתים במדי תמן ה' של שם עמהם לכלותם ביון דתמן ו' של שם להפר בריתי אתם תמן ה' של שם כי אני י"י אלקיהם כי בכל מקום שגלו המן אות א' משמו יתברך לכן נתבדרו בד' רוחות השמים לד' גליות וד' אותיות שמו יתברך מגינות עליהם ז"ש וזכרתי להם ברית ראשונים הוא על ברית בין הבתרים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים כי מן הדין כל הד' גליות היו ראוים ישראל להיות במצרים כמ"ש שם (בראשית טו) והנה אימה חשיכה גדולהנופלת שהן הן ארבע מלכיות כלם היו ראוי להיות עליו דהיינו על אברהם שבשבילו ירדו למצרים לתקן צוואר אנדרטה ופרעה שהוא הער"ף כי אברהם היה בצוואר הקומה ומרגליות טובה היתה תלויה בצווארו לתקן הן הן ארבע מאות שנה לקבל ארבע גליות על כל א' מאה שנה וזה שהראה לו (שם) כי גר יהיה זרעך וגו' ז"ש וזכרתי להם ברית ראשונים ברית בין הבתרים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים כי היו ראוין להיות עוד שם ואני הוצאתי אותם משם להיות להם לאלהים ר"ל שיקבלו עוד גלות אחרת ואלהים עשה שיראו מלפניו ואפשר שזה הפסוק תירוץ על שמנה אבות אחורנית (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים וגו' וכל הגאולות תהי' כמו גאולת מצרי' והנה בשעת יציאת מצרים מצינו בזוהר פ' בשלח ע"פ ויוציאך בפניו זה יעקב כמ"ש (בראשית לב) ויקרא שם המקום ההוא פניאל ב"כוחו זה יצחק בכ"ח אתוון דמ"ב בשם אלקים הגדול זה אברהם והנה כמו שבשעת יציאת מצרים (תהלים עח) נגד אבותם עשה פלא כן לעתיד ז"ש הטעם שאני מונה האבות אחורנית ומתחיל מיעקב לפי שאני זוכר להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים שגם אז באו האבות אחורנית (שמות יד) וירא ישראל סבא את היד הגדולה מתחילה אח"כ בא אברהם ויצחק ויש ליתן טעם למה יעקב בא מתחילה ואח"כ אברהם ויצחק ואיתא בזוהר שענין יציאת נשמה מן הגוף כענין יציאת מצרים כמ"ש שבשעת יציאת מצרים היו המים להם חומה מימין ומשמאל שעמדו המיימינים והמשמאילים שלא לבקוע הים לפני ישראל לכן חיילות וחיילות עומדים מחנה מול מחנה בשעת פטירתו של אדם והנה אי' בזוהר פר' וירא שהקב"ה או' לאברהם וליצחק למיהך ולקבל אולפן דצדיקייא והם אינם רוצים לילך עד שהקב"ה אמר ליעקב כמ"ש (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה וכשרואין אברהם ויצחק שיעקב הלך לדרכו אז באין גם הם לקבל אולפן לכן א' כאן בענין יציאת ישראל

מן הגליות כענין יציאת נשמה מגלגול לגלגול וכמו שהנשמה מגולגלת עד דור רביעי ישובו הנה כי (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים ושלש עם גבר (שמות לד) פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים כן (עמוס ב) על שלשה פשעי ישראל ג' גליות ועל ארבעה לא אשיבנו עוד בגלות יסתיר פניו ומי ישיבנו (איוב לד) ועל גוי ועל אדם יחד ירצה שדין א' לגוי שהם כלל ישראל וכן אדם יחידי דין שניהם שוה כמו שהנשמ' מגולגלת עד ד' פעמים לתקן ד' אותיות השם כמ"ש (הושע יד) שובה ישראל עד י"י לתקן שם י"י כן כל ישראל מתגלגלים ויתהלכו מגוי אל גוי לתקן שם י"י ז"ש וזכרתי את בריתי יעקב מתחילה אח"כ כשראה יצחק שהוא אזיל לקבל אולפן אז גם יצחק הולך עמו ז"ש ואף את בריתי יצחק ואז אף את בריתי אברהם והארץ אזכור כדמתרגמין (יחזקאל לו) מארצו יצאו מדאורייתא יצאו וכן בכאן והארץ אזכור ר"ל שזוכר התורה אשר למדו בזה העולם ועל זה נותן רש"י מביא ב' קושיות של מדרש למה מנה אבות טעם וזכרתי להם ברית ראשונים כי ענין זה הגלות כמו גלות הראשון אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים דמיון יציאת נשמה מן הגוף כענין יציאת מצרים שהיו ב' מחנות מחנה מול מחנה להיות להם לאלקיה משמאל אני י"י מימין ורש"י פי' ברית ראשונים על שבטים לא מצינו ברית שכרת הקב"ה עם שבטים זולת הברית שכרת עם אבות. אבל הענין ע"פ הזוהר פ' שמות ואלה שמות בני ישראל סבא הבאים מצרימה שבאו נשמות י"ב שבטים גם כן אז בגלות כשהתחיל קושי השיעבוד ואח"כ כשיצאו ממצרים יצאו הם עמהם ז"ס (שמות יג) וחמשים עלו בני ישראל על נ' אותיות של שם בני ישראל שהם י"ב שבטים כי בנימין מלא בי' כתיב להשלים נ' אותיות של שבטים. ז"ש (שם ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל על בני ישראל סבא ואזכור את בריתי וחשבון ראשי שמותם (דברים טז) למען ת"זכר את יום צאתך מארץ מצרים על תרכ"ז אותיות של שבטים שסודם פ"ועל א"מת וכמ"ש בפ' שמות שבשעת גלות מצרים ירדו השבטים לכור הגלות כן בשעת חורבן אמר (איכה א) ג"ת דר"ך י"י על אינון י"ב רתיכין של שבטים שהן הן מנין ג"ת ד"רך כי אז (שם ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל חיה א' ששמה ישראל שהמלאכים מקלסין בכל יום ברוך י"י אלקי ישראל מן העולם ועד העולם כמ"ש במדרש משל למלך שבני מדינה היו עושים לו עטרה ואח"כ הקניטוהו כלן א' כלום אתם מקניטין אותי אלא בשביל עטרה הא לכון טרון באנפם כך אמר כלום אתם מקניטין אותי אלא בשביל אקונין של יעקב החקוקה בכ"הכ טרון באנפן. ז"ש השליך משמים ארץ וז"ש (ישעי' מד) כי גאל י"י את יעקב אז בישראל יתפאר על אותו החיה החקוקה למעלה בכסא כבוד ז"ש וזכרתי את בריתי יעקוב התחיל בו' הטעם לפי שהארץ אזכור

ר"ל על שהשליך משמים ארץ אותו הצורה לזה זכור אותו תמיד ויעל' זכרונו לפני י"י יותר מן אחרים ואף גם זאת הצורה יגן עליהם בעת היותם בארץ אויביהם ובכל ד' גליות אני י"י אלקיהם יגן עליהם כמ"ש (תהלים מו) י"י צבאות עמנו שהם צבאות שלמעלה עמנו בגלות זה גרם משגב לנו אלהי יעקב על הצורה ההוא אתמר וכמו שצורתו של יעקב גורמת הגאולה וזכרתי להם גם כן ברית ראשונים הוא ברית של שבטים מרומז במלת וזכר"תי על מניינם בי"ו תרין אתוון דשמא קדישא ו"י חד זעיר חד אריך בסוד (רות א) ותלכנה שתיהם שתי ההי"ן נשאר (בראשית ג) ו"י גרש את האדם שגרם להיות ו"י לאילפא דאזלא בלא קברניטא וכמו שהוצאתי אותם מארץ מצרים שהוצאתי (שמות ז) את צבאותי את עמי בני ישראל ממש כן בגלות האחרון. או ברית ראשונ"ים בגי' מש"ה ואהר"ן שתקנו אד"ם הראשו"ן. אחורנית ואח"כ למה נאמרה זכירה אבל הקושיא השלישית שבמדרש ולמה באברהם ויצחק אמר אף וביעקב לא נאמר אף לא מביא רש"י בפירושו והדיקעמו שלא מביא כי אי אפשר לומר גבי יעקב אף מאחר שהוא ראשון אלא וודאי קושייתו שיתחיל באברהם וא"כ יאמר גבי יעקב אף הלא תירץ המדרש מתחילה על שמנה האבות אחורנית והוצרך להתחיל ביעקב לכן השמיט רש"י קושיא זו מן פירושו ואני כבר תירצתי לעיל הקושיא של אף מחוברת אחר תירוץ ר' ברכיה ורבנן שיצחק אפרו צבור ע"ג מזבח א"כ מעלת יצחק יותר מן יעקב והיה לו להתחיל ביצחק. ועוד יש להקשות במדרש זה מנ"ל שכדאי כל אחד וא' שיתלה כל העולם בנינו ועוד מאי הקשה ולמה מונה האבות אחורנית הלא זו הקושיא תירץ המדרש מתחילה במה שפתח בפסוק (ישעי' מג) כה אמר י"י בוראך יעקב ויצרך ישראל א' הקב"ה עולמי עולמי מי בראך מי יוצרך יעקב בראך יעקב יצרך וכו' שמים וארץ נבראו בשביל יעקב (תהלים עח) ויקם עדות ביעקב וגו' כל העולם נברא בזכות יעקב כי יוצר הכל הוא אף אברהם לא ניצל מכבשן אש אלא בשביל יעקב אף אברהם נברא בשביל יעקב וא"כ פי' הפסוק כן הוא וזכרתי את בריתי יעקב והטעם שהתחלתי ביעקב תירץ שאף את בריתי יצחק ואברהם הכל אני זוכר בזכות של יעקב ואף הארץ בעצמה אזכור בזכות יעקב כי יוצר הכל הוא שבשבילו הכל וא"כ תירוץ המדרש בעצמו מה שהתחיל ביעקב תחילה ומאי קא מקשה למה נאמרו האבות אחורנית ואפשר שהקושיא א"כ למה מנה אחורנית ג' אבות הלא יוצר הכל הוא (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו א"כ ה"ל למימר כי כל בשמים ובארץ הכל בשביל יעקב גם לא הביא ראיה על יצחק רק על אברהם ולמה מנה הג' אבות אחורנית כי הראיה לא היתה רק (שם כט) כה אמר י"י אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לזה השיב שאם אינו כדאי יעקב אזי מעשה יצחק ואם אין ביצחק אזי

באברהם ומפני שזכר ברית אצל כל אחד ואחד הלא יכול היה לכלול כל שלשתן בבריה א' כמ"ש (שמות ב) ויזכור אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב שא' ברית א' לכלם גם כאן הל"ל כן לכן א' כדאי הוא כל א' ואח' שבגינו יתלה העולם ר"ל לפי שסיים לבסוף והארץ אזכור הכוונה שכדאי כל ברית של כל א' וא' שהארץ יתלה בגינו ואזכור כל העולם בגין כל ברית וברית שזכר ולא תאמר שתמה זכות אבות לז"א אף גם זאת זה הזכות יהיה בכל ארבע גליות בהיותם בארץ אויביהם אף שזכות אבות תמה ברית אבות לא תמה ולזה השיב כל ד' גליות ואח"כ אמר וזכרתי להם ברית ראשונים על אלו הג' אבות האף שזכות כל א' תמה מ"מ ברית אבות במקומה עומדת:

אז תרצה וגו' ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם. וכבר תמה זכות אבות מ"מ לא מאסתים וגו' להפר בריתי אתם אני י"י ר"ל אף (ישעיה נד) כי ההרים שהם האבות ימושו והגבעות שהם האמהות תמוטינה מ"מ חסדי מאתך לא תמוש כי (תהלים צד) אם אמרתי מטה רגלי שזכות אבות שהם ג' רגלים שלמעלה תמה (שם) חסדך י"י יסעדני כי אף אם אינו זוכר חסדי אבות מ"מ מביא גואל לבני בניהם למען שמו ז"ש אני י"י אלקיהם. במדרש ולמה מזכיר זכות אבות ומזכיר זכות הארץ עמהם וקשה איך מקושר קושי' למה שפי' מתחילה שהפסוק מתרץ מה שזכר יעקב מתחילה לפי שיש אף אצל יצחק ואע"פי שיש ליצחק מעלה שאפרו צבור ע"ג המזבח גם לתירוץ הראשון שהיה בעל יסורין ונמצא בחייו היה עולה תמימה ויש לו יותר מעלה בזה מיעקב גם אברהם שיש לו מעלה שהוא ראש למאמינים יש לו גם כן אף א"כ קשה למה מזכיר זכות אבות וזוכר ארץ עמהם כי לפי פי' הראשון כוונת הארץ שגם בזכות יעקב נברא הארץ כי יוצר הכל הוא וגם למה שתירץ שמנה אבות אחורנית להודיע שכדאי זכות של כל א' שבגינו יתלה הארץ א"כ לזה הפי' קשה למה מזכיר הארץ עמהם ותירוץ של זה הפי' הוא חושב מרכבה עליונה ג' אבות והשכינה עמהם שהיא המגדלת ועל פיה ישק ונותנת טרף לביתה ז"ש ואף גם זא"ת על השכינה שהיא עמהם בגלות. אמר יעקוב מלא בו' בזוהר לפי שיעקב כללא דאילנא. במדרש לפי שאליהו נתן משכון אות ו' והטעם שנתן ה"פ ו' כי הקללות מתחילין בו' ומסיימין בה' של שם אותיות אלו ממושכנין בגלות (משלי ג) בכל דרכך דעה"ו שהם עמנו בגלות וכה"א ונתתי משכני בתוככם שהם סוד המשכון שנתן הקב"ה והתהלכתי בתוככם דייקא. או נתן ו' להשלים ו' של (בראשית ב) תולדות השמים והארץ שנחסרו ו' דברים ואינם מושלמין עד שיבא תולדות פרץ לכן כל תולדות במקרא חסר בר מן תרין אלו ולפי שיעקב דיוקנא דאדם קדמאה ועוה"ז נברא בה"בראם ונחסרו ו' דברים לכן ה' פעמים ו' להשלמת העולם הזה להתקינו כבראשונה

ולכן (ישעיה נט) ובא לציון גואל מלא בו' כשם שהגלות וילכו לפני רודף מלא בו' כי באו (יחזקאל ט) ששה אנשים מדרך הצפון או ו' מלא למלאות ו' ברכאין של ברכת כהנים שלשה פסוקים ובכל פסוק ב' ברכות לכן אמור להם מלא בו' על ו' ברכאן אלו ואליהו הוא פינחס שניתן לו ברית שלום ו' קטיעה בזה העולם ולעתיד לבא יתמלאו הצינורות ויהיה (שמות יז) כי יד על כס יה מלא בו' כו"ס (דברים לג) מלא ברכת י"י ים ודרום ירשה לכן נתן כה"ג דלעילא אליהו ו' שנו ליעקב גם מרמז על ששה שעורים של בועז שיהיו ו' מעלות למשיח לע"ל כמ"ש במדרש על פ' וקרבנו דאתמר גבי נחשון ויצאו משבט יהודה ו' אנשים שכל א' ו' מעלות גם בבית שני שנחסרו ה' דברים ואותן הו' דברים שנחסרו ביום ראשון יתמלאו לכן ה"פ ו'. או בא לרמוז על ענין גדול (דברים ד) למן היום אשר ברא אלקים אדם על הארץ וחב בו"י של שם בן ד' כמ"ש (בראשית ג) וי"גרש את האדם ר"ל שגרם אד"הר בחטאו שנסתלקו ב' ההין ונשאר ו"י בעולם וזה סוד כל פסוק בתורה חד זעיר וחד אריך בר מן כ"ב פסוקים הענין כ"ב צינורות הם בעולם ז"ס ברכות המתחילים מן א' עד ת'שהם כ"ב צינורות ונברא העולם בג' א"ב אתוון רברבין אתוון זעירים אתוון בינונים הן הן לדעתי ג' אבות עליונים גבי כל א' כתיב א"ת וזכרת"י א"ת בריתי יעקב וא"ת וא"ת והוא סוד גלגל החוזר בעולם כי גלג"ל בחשבון ג"פ כ"ב שהם ג' אלפא ביתא שבהם נברא העולם בריך רחמנא דיהיב א"וריין ת"ליתאי נוטריקון א"ת וע"ז נאמר והארץ אזכור כי באלו הג' נברא הארץ מיום שאכל אדם הראשון עץ הדעת טוב ורע גרם ו"י לכל העולמות והנה קין מסטרא דקינא מסאבותא מסיטרא דרע הבל מטוב (בראשית ד) וישׁ"ע י"י אל הבל ואל מנחתו כי ה"בל הוא מעשר מש"ע נהורין דלעילא הניתלין בו' ובי' של שם שהוא אבא וברא לכן אמר במדרש קין הרג להבל באב"ן נקרא אבן ע"ש אב ובן שהם ב' אותיות אלו ו' י' (שם) ויצא קין מלפני י"י כי גרם לפגום וישם י"י לקין אות בזוהר אות ו' משמו נתן הקב"ה לרמוז על יתרו כי הוא (שופטים ד) וחבר הקני נפרד מקין ולדעתי ו"י שם י"י לקין אות שהוא גרם ג"כ ו"י לכל עולמות ונח שמצא חן מתחלה שתיקן כלי מחרישה אח"כ (בראשית ו) ו"י נחם י"י אשר עשה את האדם כי גרם נח ביינו ט"ז פ' ו' והביא ו"י לעולם עד שבאה רבקה דיוקנא של חוה (שם ג) אם כל חי היא היתה אם יעקב ועשו (שם כה) ויתרוצצו הבנים הראשונים הידועים מסטרא דטוב ורע קין והבל כשבאה על פתח ע"ז בא עשו ויעקב על פתח ב"כנ וב"מד מסטרא דטוב ועשו היה עיקר שמו אשר קראו אותו עש"ו ונגמר נמצא שהיה לו ב' אותיות של השם ויעקב ראה שיש לעשו סיטרא דקדושה ב' אותיות קדושות (שם לב) ו"י אב"ק איש עמו שהי' מעלה אבק עד כסא הכבוד ונחלקו על אלו י"ו אותיות קדושות

ר"ת ו"י או"תיות ב' קדושות ויעקב היה ראוי לקרות בשם עקב רק (שם כה) ואחרי כן יצא אחיו ויד"ו אוחזת בעקב עשו קרי ביי ויו"ד שהיא בעקב ובסוף של עשו סוד עו"הב שעשו הוא עקב לסולייתא עשה יעקב ראש ועטרה לראשו לכן (שם) ויקרא שמו יעקב. וז"ס הבכורה שלקח יעקב עו"הב נברא בה' ואצל עשו אתמר (שם) ויאכל וישת ויקם וילך ויבז ה"פ ו"י לכן א' שני גוים בי' וקרי בו' כי הי' לקח יעקב מעקבו של עשו:

איתא בס' הפליאה שלע"ל יבא מלאך שנקרא גדיאל קרא בחיל וכן אמר (דניאל ד) גודו אילנא וקצצו ענפוהי שזה נאמר על ו' של עשו שיש לו עוד אות אחת משמו ית' ולע"ל יקצצו ממנו (שם) ברם עקר שרשוהי בארעא שבקו אז נשאר מן עש"ו (ישעיה נ) ע"ש יאכלם ואז יהיה (שם י) כמסוס נוסס לדעתי אליהו הוא מתושבי גד רמז יעקב עליו (בראשית מט) ג"ד גדוד יגודנו והוא גדי"אל יגוד עקב של עשו היא הו' שבסוף שמו ולכן נטל אליהו ו' משמו שהוא בסוף ונתן ליעקב משכון שהוא ינוד העקב לע"ל ויאמר לע"ל גודו אילנא ונמצא שע"ז א' עשו לאביו (שם כז) ויעקבני זה פעמים כי שני פעמים לקח את חלקי את בכורתי לקח על אות י' שהוא כפלים מן ה' שהוא עו"הז ועו"הב בי' ועתה לקח את ברכתי הן הן ו' ברכות של ברכת כהנים אמור להם מלא בו' כי בג' פסוקים ו' ברכות ז"ש ויעקבני זה פעמים (שם) וישטום עשו וגו' על אלו הב' אותיות קדושות ועל אלו הב' אותיות (שם לב) ו"ישלח יעקב מלאכים וגו' (שם) ו"י אבק איש עמו עד שהודה לו על הברכות והוא צולע על ירכו שעד היום יש לעשו הו' שהוא ירך (שם) ותקע כף ירך יעקב בזוהר בכל אתר דאי' כף היא י' וסי' כף אחת הוא עשרה זהב כי הי' הוא בשמו של יעקב אבל הירך בעצמו שהוא הו' עדיין רפויה בידינו והוא צולע עליו ועשו א' ליעקב (שם לג) יש לי רב אחי על ו' של שם קאמר שהוא ארוך לקבל י' שהוא זעיר עשו נקרא גדול ע"ש זה האות ויעקב נקרא קטן ע"ש שאחז בי' שהוא הקטן שהוא עו"הב והשיב יעקב (שם) יעבר נא אדוני לפני עבדו עד אשר א"ב"א א"ל א"דנ"י ש"עיר"ה ס"ת אלי"ה כי כבר נתן לי אליהו משמו ו' למשכון שיבא ויקרא בחיל גודו אילנא וגו' אכי"ר. או על סוד ירך זה שהוא ו' של ה' שבשעת הגלות ו' של ה' שניה של שם נסתלקה ונשארה ד' ועל זה הירך צולע יעקב דאי' בי' (שם כז) הו"ה גביר לאחיך וכשנלקחה הירך נשתייר הו"ד (איכה א) נתנני שממה כל היום דו"ה שהודי (דניאל י) נהפך עלי למשחית ונעשה מן הו"ד דו"ה וכן קרני הו"ד של משה משם יניקת כל הנביאים כמ"ש (במדבר כז) ונתת מהודך עליו והמלאכים קראו תגר (תהלים ח) תנה הודך על השמים לכן נטל אליהו ו' של שמו ונתן משכון ליעקב ה"פ שלע"ל (איוב מא) אחד באחד יגשו ומקבילות יהיו הל"ול א"ות באות (תהלים מו) י"י צבא"אות עמנו (שמות ח) ושמתי פדת בין עמי חסר

כתיב כי אות ו' הוא חסר והשכינה דלה וענייה ולע"ל (ישעי' נד) הרחיבי מקום אהלך (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמה שתהיה סיהרא במילואה ומן ד' כשתבא אות ו' בתוכה נעשה ה' (שמות ח) למחר יהיה ה"אות הזה (תהלים פו) עשה עמי או"ת לטובה (שמות לא) בני ובין ישראל או"ת הוא לעולם שיהיה ה' מלאה כבראשונה:

בתיקונים אליעזר ביני לא תצפה לרגלי דמשיחא עד דתתחזי קשת בג' גוונים כה"א וראיתיה לזכור ברית עולם ז"ש וזכרתי את בריתי יעקב ירוק ואף את בריתי יצחק סמוק ואף את בריתי אברהם חוור אז והארץ אזכור לקיים קרא וראיתיה לזכור ברית עולם וכמ"ש דוד (תהלים ג) ואתה י"י מג"ן בעדי אז זמן הגאולה (שם) כבודי ומרים ראשי ואלו ג' גוונין הן סוד מיכאל ג"בריאל נ"וריאל לבן אדום ירוק והוצרך להתחיל מלמטה למעלה (משלי טו) בית גאים י'ס'ח י"י רוק ס"ומק חוור א"ף ג"ם ז"את ר"ת אג"ז בהיותם בארץ אויביהם אז (ישעיה נ) אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם דמתלבש בג' גוונין אחרים שהם טחולמרה כבד והן משחית אף חמה שכינה הוא כדמות נשמה לכל ישראל וישראל הם גוף אחד כשם כשרוצה הקב"ה לייסר את האדם הנשמה סובלת צרת היסורים כן השכינה סובלת צער ישראל ז"ש ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגו' לכלותם שהיא השכינה שלא תסבול עול השיעבוד

וכשלו איש באחיו. בעון אחיו כי כל ישראל ערבים זה בזה מדלא קאמר איש באיש אבל באחיו מורה שבשביל זה הוא נכשל לפי שהוא אחיו ושותפין שכל מה שהם עושים מתפוסת הבית הם עושים ומשלמין מביתם גם נמשלו ישראל לאג"ז כשנוגעים בא' מהם של גל אגוזים מתנענעים כלם ומרגישות כל א' בצער חבירו ז"ש וכשלו איש באחיו בצער אחיו. גם אפשר לומר שלא די שיש לנו צרות מן גוים רק א' מזיק לחבירו. ועפ"י תיקונים דף ק"ו תיקון ט"ז יעקב בגין דלא הוה ביה פסולת אי' זרעו בגלותא (דברים לג) וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב ואתמר במפקא דפורקנא (שם לב) י"י בדד ינחנו ואין עמו אל נכר לא תערבון בהו ערבוביא הגיורים בג"ד אין מקבלין גרים לע"ל דעלייהו דזרע יעקב כתיב (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע מה גפן לא הרכבה ממנו אחרא כן זרעי' הוה נטרין אות ברית ולא מקבלין הרכבה ממין אחרא דפסולת דאברהם גרם לישמעאל ופסולת דיצחק גרם לעשו דאשתעבידו לבנוהי בסוף בגלותא וא"כ הפסוק מתחיל וזכרתי לע"ל את בריתי יעקוב בו' כי (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שור"ק ר"ל מן ג' אבות אבל כל הזרע אמת שהוא יעקב וישכון בטח בדד עין יעקב לכן הוסיף ו' שהוא סוד יעקב (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן ואיך נהפכת שערבבת עצמך סורי הגפן נכריה לקחו

נשים נכריות הלא הגפן לא מקבל הרכבה אחרא לכן התחיל ביעקב כי פסולת של יצחק גרם אף ופסולת של אברהם גרם אף שיהיו בניו משתעבדין לסוף:

ואף גם זא"ת. על סוד הברית זאת בריתי אשר תשמרו גורם שבארץ אויביהם לא מאסתים וזכרתי להם ברית ראשונים כשיצאו ממצרים היה ג"כ גפן ממצרים תסיע ובא יעקב כמ"ש (שמות יד) וירא ישראל סב"א את היד הגדולה או ו' של בריתי רומזת על סוד שיעור קומה של אד"הר שנתמעט מו' אלפי' שנה ג' עולמות ב'י'ע כל העולם כלול מב' אלפים ולא זכה רק להיות תלה של עולם והפקדתי עליכם בהלה אל תקרי בהלה אלא בחלה עבור עון חלה נעשה מה' ח' שהוא סוד רזא דסיטרא אחרא משהו בין חמץ למצה ולא זכה אד"הר רק להיות ה' אלפים מעשר ממנו תרי למאה ולע"ל יזכו עוד לו' שלימין שהוא איפה שעורים שנתן בועז לרות שש שעורים על סוד שיעור קומה איפה מלאה שלקט אי"פה וגם ו' שעורים שנתן לה (רות ב) ותהי משכרתך שלימה רצה לומר להיות איפה שלימה כמו שהיתה לאה ו' מעלות של ו' בנים שיצאו ממנה לכן אות זה נרמז ליעקב ויבא יעקב שלם בו' אלפים לכן (בראשית לג) א"שר א"בא א"ל א"דוני ר"ת ד' אלפין כי אז התחלה ב' אלפים של משיח. ובספר ע"מ מאמר אם כל חי סי' כ"א אמר וזכרתי את בריתי יעקב לרבות השכינה לע"ל ואף את בריתי יצחק ב' רבוים למעט שכינה בבית שני אל מסתתר כי חסר ה' ואף את בריתי אברהם ב' רבוים על שכינה בית ראשון כי על אפי וחמתי היתה העיר הזאת על תמיד שקרב בד' שעות ע"ש:

אם בחקותי תלכו. במסכת ע"ז דף ה' אין אם אלא לשון תחנונים וכה"א (תהלים פא) לו עמי שומע לי אעפ"י שאין להקב"ה תועלת ונזק בזה כמ"ש (איוב לה) אם צדקת מה תתן לו מ"מ חפץ הקב"ה בנו שנהיה צדיקים וכן (שמות כב) אם כסף חלוה את עמי הקב"ה מבקש שילוו לעני אבל ע"פ הקבלה שכינה בתחתונים צורך גבוה (תהלים ס) באלקים נעשה חיל לכן מבקש הקב"ה שהלכו בחקיו כדי ליתן גשמיכם בעתם והיא ע"ש מ"ש במדרש ילקוט ע"פ (שם כה) זכר לי אתה למען טובך י"י שהקב"ה רוצה להשפיע טובה לעולם וכביכול כאשה שיש לה חלב ורצה לינק הילד:

ואכלתם לחמיכם לשובע וישבתם לבטח בארצכם. ע"פ הזוהר בשעת רעב שוד וכפן נכנסין לבטן אדם וגורמין שלא ישבעו ז"ש ואכלתם לחמיכם במשקל ואפ"ה לא תשבעו בדרך הפשט פ"ד (קהלת יא) שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו לפי מ"ש מה"רי טיטצאק כשהיה מסתפק האדם בלחם צר ומים לחץ לעולם לא היה מחוסר מזונות ז"ש שלח הרגל עצמך שיהי' מאכלך לחם על פני המים אזי (שם) ברוב הימים תמצאנו ויהיה לך מזון דבר יום ביומו כי (תהלים קל"ו) נותן להם לכל בשר כל"ח עד

(איוב ה) תבוא בכל"ח אלי קבר כי האלקים ברא את האדם ישר שיהיה לכל גוויה די מחסורה ומה שרוב העולם צועקים ורעבים וצמאים והמה בקשו חשבונות רבים שהם רוצים שיהי' לכל אחד עושר רב וחשבון גדול בפנקסו ואינו מסתפק במה שנתן לו הקב"ה ז"ש (תהלים לז) נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב גם זרעו והטעם שהם אינם מבקשים רק לחם כמ"ש יעקב (בראשית כח) ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש ולא יותר ז"ש (תהלים כג) י"י רועי לא אחסר ר"ל שלא יתן לי הקב"ה רק שלא אחסר ולא מותרות כי כשיהיה לי מותרות בנאות דשא ירביצני ועל מי מנוחות ינהלני אז נפשי ישובב ר"ל מלשון (ירמיה לא) הבת השובבה כי (דברים לב) שמנת עבית כשית וינבל צור ישועתו וכן (שם) וישמן ישורון ויבעט לכן לא יהיה לי מותרות רק י"י יתן לי פרנסה שלא אחסר ובזה ינחני במעגלי צדק למען שמו או יאמר מזמור זה אמר דוד כשראה הקב"ה נתן לו שלוה בעו"הז שבההוא עובדא דר' שמעון ברבה ור' חנינא בתענית שלא שבקו אחתיה ליטולכלום מפתורא דההוא עלמא דאחזו ליה בחלמא כל הצדיקים יושבים בפתורא דתלת כרעא ואיהו חסר חד וענין שלחן של עו"הב תלת רגלים הוא סוד ב' רגלים שעולם עומד עליהם כי ג' עמודים הם תורה עבודה ג"ח הן הן (בראשית יח) שלשה אנשים נצבים עליו שפתחו רבנן בקרא בשעת פטירתו של אדם באלוני ממרא בתוקפי דדינא שהוא חום היום כמו שהארכתי ע"פ (שם) וימהר אברהם דא נשמתא האהל"ה ה"יכל א"הבה ה"יכל ל"בנת ה"ספיר דסלקי בהו נשמתא (שם) ל"ושי ו"עשי ע"גת וצדיק ע"ל ש"לחן י"בא ע"בודה ג"ת ת"ורה לוש"י ועש"י בגי' מיכא"ל גבריא"ל שכינ"ה כי שכינה למעלה על ראשו כמ"ש וירא אליו י"י ושני מלאכים מוליכין אותו כמ"ש בזוהר חדש ע"פ לך לך מארצך שאלו השנים הולכין עמו א' מימין וא' משמאל ז"ש (תהלים צא) כי מלאכיו דייקא ר"ל אותן מלאכים של הקב"ה שסובבין כסא כבודו (שם) יצוה לך לשמרך בכל דרכיך בשעה שהוא הולך דרך כל הארץ ז"ש (שם כ) י"י רועי לא אחסר בעו"הב מן תלת כרעין מאן אינון תלת כרעי לז"א (שם) בנאות דש"א ירביצני ר"ל ד"ין ש"לום א"מת הן הן ג' דברים שהעולם קיים עליהם על מי מנוחות הוא עץ החיים מהלך ת"ק תחותי' מתפלגין כל מימי בראשית אזי נפשי ישובב תשוב אל אלקים אשר נתנה ינחני במעגלי צדק דהיינו מ"יכאל ע"ם ג"בריאל ל"פניו י"לך צדק היא השכינה לפניו יהלך כשישים לדרך לעוה"ב פעמיו ג"ם כי אלך תרין מלאכין ג"בריאל מ"יכאל כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע מלאך רע כי אתה עמדי גם השכינה עמו ז"ש תערוך לפני שלחן שלחן מלא ולא חסר בההוא עלמא (שם קיב) רשע יראה וכעס שניו יחרוק כי סביב לצדיקים רשעים יתהלכון ז"ש נגד צוררי ולאידך פירושה ברבה פ' אמור סביב לרשעים

צדיקים יהלכון שהצדיקים הולכים דרך רשעים בגיהנם ודוד ידע שהוא ילך דרך שאול ז"ש נפשי ישובב ידעתי שרוח תשוב אל אלקים רק שבקש שינחנו במעגלי צדק דרך ג"ע למעלה למען שמו ר"ל השכינה שהולכת עמו כי גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי בגי"א נוטריקון (משלי טו) ב"ית ג"אים י"סח א' כי הצדיק הולך ומעלה ניצוצות טמאות ומכניס אותם בקדושה ז"ש ת"ערוך ל"פני ש"לחן כי שלחנו של אד מכפר כמו ת"מידין שני"ם ל"יום כי תש"ל תמידין מקריבין לשנה ב"פ שס"ה אחד בבוקר וא' בערב ר"ת ת"ערוך ל"פני ש"לחן להמתיק נח"ש עקר"ב שהיא ג"כ בגימטריא תש"ל ז"ש נגד צוררי לקבל תרין צורים שהם (במדבר כה) צוררים לכם בנכליהם במחשבה רעה והן הן סמאל ובת זוגו בגי' (אסתר ג) צור"ר היהודי"ם נחש וסמאל עם הכולל והיא סוד (ויקרא יג) נג"ע צרע"ת כי תהיה באדם איהו נגע ואיתתיה צרעת דאינון לא תאונה אליך רעה דא לילית ונגע דא דכורא לקבל (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך נ"גד צ"וררי ר"ת נ"ץ ויקח מן הבא בידו חד א' נץ ז"ש דשנת בשמן ראשי ויש לי טוב עולם הזה אפ"ה כוסי רויה בעולם הבא שלא יחסר משלחני כלום ובזה שב לבאר מ"ט בקש שלא יהיו לו מותרות כי אם טוב וחסד יהיה לו לרוב אזי ירדפוני כל ימי חיי ר"ל מי שהולך בענייני עולם הזה אזי כל ימי חייו הולכין לאיבוד כמ"ש (שם נה) אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם שהולכין ימיהם לאיבוד וז"ש ירדפוני כל ימי חיי שהימים רדופין והולכין להבל אבל ושבתי בבית י"י כשאני עוסק בתורה ויושב בבית י"י אז לאורך ימים ר"ל כל יום ויום נעשה לבוש לשבת בבית י"י לעו"הב כי (משלי י) יראת י"י תוסיף ימים בכל יום נעשה ממנו לבוש אבל (שם) שנות רשעים תקצרנה והולכין לאיבוד:

(שייך לפרשה בה"ר ס"יני ב"אות ה"ראשונה ס"ומך י"י נ"פילת י"שראל ס"נדלפון י"קריב נ"פשות י"שראל)

חסלת (פרשת) ויקרא

במדבר

תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן ואתכם יהיו איש איש וגו' ראש לבית אבותיו הוא. בהאי קרא איתרמיז סוד הדגלים כעין דוגמא דרתיכא עילאה בסוד (שמות יז) כי יד על כס י"ה איתא במדרש הנעלם רות בעובדא דהאי רביא דדליג מאיגרא לארעא למשמע איש"ר מברך באינון י' דברים של סעודה רביעאה להגביה ידיו בגין דאצבען אינון דיוקנא דלעילא אצבען אינון חמש ד' אצבען מחוברין כחדא אית בהון ג' פרקין ברזא דרתיכא עילאה דהיא רתיכא קדישא אצבעין אינון ד' ואינון תריסר פרקין ועל דא

שם דארבע אתוון תריסר אתוון איהו ודא שם המפורש באותיותיו אינון י"ב פרקין כל פרק ופרק אית איקרי אצבע יתירה אית איקרי גודל איהו חד מינייהו ואית בה ב' פרקין אינון תרין פרקין תרין אתוון טמירין תרין דרגין עילאין טמירין שבחא דכולהו אינון ומפתחא דכולהו לעילא לגבי האי טמירא דלא אתגלייא לאלין פרקין כלהו זקיפין לגבי האי טמירא לבתר דאתקדשו בגין דכולהו מתברכין מיניה והשתא כיון דאתקדיש צריך לזקפא לון לעילא לאתערא אינון פרקין עילאין קדישין דאטמירו עכ"ל. לכן יש בשם של אדנ"י ד' אותיות אלו ארבע אצבעות ובכל אות שם מפורש באותיותיו ר"ל לפרש כל אות א"לף ד"לת נ"ון יו"ד הרי י"ב אותיות וכן היו משה ואהרן דמות י' אתוון טמירין דמיון אגודל שביד ב' פרקין וי"ב נשיאים על ד' דגלים בכל דגל ג' שבטים הרי ארבע אצבעות אחרות כמ"ש תפקדו אותם לצבאותם ר"ל כמו שהם צבא אות למעלה דהיינו אתה ואהרן הם דמיון גודל ואתכם יהיו איש איש ראש לבית אבותיו ואלה וגו' דהיינו י"ב נשיאים דמיון מרכבה של מעלה ז"ש במספר שמות דלעילא ז"ש במדרש רבה פ' עקב משל לאוהבו של מלך שהפקיד פקדון ובא בנו ואמר לו המלך שאין אני נותן לו פקדונו עד שיבא שני אסטרטיגנין ושנים עשר אלבוטין וישראל הם פקדון (שמות ג) פקד פקדתי אתכם. ז"ש איש על דגלו באותות לבית אבותם ר"ל בסוד אותיות של מעלה כן הם למטה לבית אבותם כי גם ישראל נחלקו על ד' חלקים וכל דגל ג' (במדבר כג) הן ע"ם לבדד ישכון ר"ל סימן שלהם בפרקי אצבען הוא בדד כשזוקפין ב' ידים יחד הרי ב' גודלין ואח"כ ארבע אצבען דימין וד' בשמאל וכן ישראל י"ב שבטים הם ג' בכל דגל וב' אבות עליהם שהם יעקב יוסף כי על שמם יקראו ישראל (תהלים עז) גאלת בזרוע עמך בני יעקב ויוסף סלה ר"ל שיש בזרוע ה' אצבעות ובהם י"ד פרקין כי נקראת יד ע"ש י"ד פרקין והנה הקב"ה מנהיג עמו בזרוע והקשה לו אח"כ הלא י"ב שבטים הם ובזרוע י"ד פרקין לז"א בני יעקב יוסף סלה שהם לקבל תרין אתוון טמירין על י"ב אתוון דשמא מפורש. והנה אפשר שרמז כאן שיהיו משה ואהרן במקום יעקב ויוסף ז"ש תפקדו אותם כדמיון צבאות שלמעלה אתה ואהרן שהם במקום ב' אבות שלנו ז"ש ואתם תהיו איש איש ב' זימנין שהם ראש לבית אבותיו וא"כ חושב י"ב נשיאים ואלה וגו' ואח"כ כל ס' רבוא (שמות יג) בחוזק י"ד הוציא י"י ממצרים (יחזקאל ה) וישלח תבנית יד גם שם בן ד' אותיות יש לו י"ב צירופים לכל אות ואות ג' צירופים וכן בשנה ארבע תקופות בכל תקופה ג' חדשים כי בכל תקופה אות א' של אדני אלף נגד תקופת ניסן ג' חדשים ניסן אייר סיון לכן בחודש השלישי קבלו ישראל ההורה לתשלום ג' אותיות אלף (איוב לג) ואאלפ"ך חכמה ונתקעו ג' אותיות אלו בתוך אלף שצריך האדם להיות שלם באחדות

ל"ב פ"ה ולא יהיה אחד בפה ואחד בלב כי צורת א' היא יו"ד הוא כ"ו חשבון שם בן ד' שיהיה האדם כדמיון שהוא תוכו כברו יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה שהוא כפול מבית ומחוץ שוה לכן נקרא שם בן ארבע אותיות ר"ל שמילואו עולה ב"ן כנסתרו כך נגלו ז"ש (דברים כט) הנסתרות לי"י והנגלות לנו ולבנינ"ו וגו' לעשות לרמוז על שם ב"ן שהיא שוה בנסתר ובנגלה גם הורה שבכתב היא סוד ל"ב התחלתה בב' וסיומה בל' ל"ב נתיבות חכמה ותורה שבע"פ נקראת על פה ממש וכן גושפנקא דיליה מתחלת בברכות פ' מאימתי באות מ' מסיימת בשלום במ' הרי ב"פ מ' (שיר ו) ששים המה מלכות הם ס' מסכתות ס' אותיות של ברכת כהנים (שם) ושמונים פלגשים הוא חותם הורה שבעל פ"ה מ"ם והסוד (שמות ב) כי מן המ"ם משיתיהו כי משה שהוא סוד תורה שבכתב היה בן פ' שנה בעמדו לפני פרעה לכלול תורה שבע"פ לתורה שבכתב ותיקן אות ברית בסוד ברא שית י' דפרח מיניה בגלגול' תניינ' ש"ת (ישעיה כ) חשופי ש"ת כדאיתא בזוהר השתא בא בי' אמין דיליה ובמטה שהיה י' אמות ושוור י' אמין וקבל י' דברות לתקן ההוא י' טפה קדמאה דחב בי' אדם לכן (שם סג) בוקע מים דאוריית' לפניהם:

ואתכם יהיו אי"ש אי"ש בכאן רמז מ"ש בזוהר שמנה כאן חיילותיה של שכינה וחיילות אורייתא חזרנו על כל המקרא ולא מצאנו שמנה כאן חיילות תורה וחיילות שכינה רק חיילות ישראל אבל רזא עילאה הוא תלת דרגין דלא מהפשטין אינון רזא דבראשית וכולהו דרגין ס' רבוא בראשי"ת ב"ששים ר"בוא א"ותיות ש"כינה י"שראל ת"ורה במדבר סיני הם חיילות להתורה באוהל מועד הם חיילות השכינה שאו א"ת ראש כל עדה בני ישראל במספר שמות דלעילא ורומז א"ת חיילות התורה כ"ב אותיו' התורה הן הן נוטריקון של רא"ש (תהלים סח) ר"כב א"לקים ש"שים. ר"בוא א"ותיות ש"מות (שם)ר"בותים א"לפי ש"נאן וכן בב' צינורות בעולם מתפשטין על ס' רבוא וכן ירדה השכינה עם כ"ב אלף מלאכים נגד כ"ב אותיות התורה ומאחר שאותיו' התורה מתפשטין על ס' מילואים זולת מנצפ"ך לכן במספר שמות במסורה ס' מילואים בתורה כי ס' אותיות מלוי א"ב מתפשטין על ס' רבוא אותיו' של תורה וכן ישראל ולווים היו כ"ב אלף וכל ישראל ס' רבוא אלף ז"ס (חבקוק ג) כי תרכ"ב על סוסיך ת"ר כ"ב סוס של הקדוש ברוך הוא הוא אדנ"י בריבוע א' א"ד אד"נ אדנ"י סוד קכ"ו חותם של תורה סוף ה' חומשים ז"ש ואתכם יהיו אי"ש איש ב"פ אי"ש בגימטריא בכת"ר:

במדבר סיני באוהל מועד. אי במדבר סיני מאי באוהל מועד הא אוקימנא מלה דא בכמה אתר אבל עתה באתי לתרץ אומרו שאו את ראש בני ישראל וגו' לגולגלותם ראשי מבע"ל וכי כל ישראל אין להם רק ראש אחד במדרש (תהלים מה) תחת אבותיך יהיו

בניך והנה כל יצורי עולמים נכללים באלף דור וידוע שדור המדבר עלייהו אתמר (שם קה) דבר צוה לאל"ף ד"ר חסר ו' כתיב בגי' מש"ה כי משה הוא כולל כל הששים רבוא ויש באותיות שמו רמז לפי דברי בעל ע"מ דף כ"ה כי משה תמיד י' של שכינה עמו הא כיצד מ' פעמים ש' הרי י"ב אלף ה' פעמים י"ב הרי ס' אלף וכלם עשר פעמים הרי ס' רבוא וכן אותיות סיני ס' פעמים י' הרי ת"ר נ' פעמים ת"ר הרי ל"אלף יוד פ' ל' אלף הרי ל' רבוא ויש אמנם סיני למעלה סיני למטה ונרמז באותיות סיני נסתרו כנגלו וכן שמו יתברך תוכו כברו וכן כוס של ברכה שהוא ת"ח צריך להיות הדחה ושטיפה מבית ומחוץ תצפנו הרי סוד משה קבל תורה שהוא כלל ס' רבוא מסיני שגם סיני הוא (שם סח) ההר חמד אלקים לשבתו שאין אוכלסא פתוחה מס' רבוא ובו ראוי לבת חמדה גנוזה שהיא גם כן כלולה מס' רבוא והנה כל אחד מישראל בדור המדבר היה שקול כאלף ועלייה אתמר דבר צוה לאלף דור וז"ס במספר שמות דאיתא במסורה ס' מילואים הם ס' גבורים דקיימו אפוטרופסין בהדי מיכאל עלייהו דישראל ודברי התוס' (יבמות ק) פרק ב"ש אלו ס' הם רבוא אך שהם מפרשים על ס' רבוא דלתתא ואנו מפרשים אותם על ס' רבוא דלעילא ותרווייהו כחדא (שמות יב) כשש מאות אלף דלעילא יצאו לתתא כמ"ש תפקדו אותם לתתא לצבאותם (תהלים סח) מלכי צבאות ידודון ידודון שכן כל אות יש לו צבא רב ורזא (דברים לג) ואתה מרבבות קודש על כל אות ואות ומאחר שכל א' היה שקול כאלף דור אתמר עלייהו דמשה (קהלת ז) אדם א' מאלף מצאתי זה משה ששקול כנגד כלם (שם) ואשה בכל אלה לא מצאתי שלא מצא בת זוגו מישראל רק ממדין והם לגלגלותם ששים אלף רבוא אז תפסוק זוהמא מכל היצור ומשה א' (דברים א) יוסף י"י עליכם ככם אלף פעמים זה על מספר ס' רבוא שכל א' שקול כאלף ואח"כ א' על פרוטרוט (שם) ויברך אתכם כאשר דבר לכם שיהיו הם בלא מנין וכן ביקש משה עליהם (דברים לג) ויהי מתיו מספר ר"ל שיהיו הישראל המספר בעצמן שלא יוכלו למנות אותם וז"ש (הושע ב) והיה מספר בני ישראל וגו' אשר לא ימד ולא יספר. וכמו שמשה היה כלל אוכלסא שלימא (עירובין נד) כן ג"כ אהרן שהיה שונה ג"כ אחריו סדר משנה כשנסתלק משה כי שני אחים היו שקולים בזו לכן א' תפקוד אותם לצבאותם שכל אחד מהם הוא כנגד כל צבא מרום אתה כלל כלם גם אהרן וכן ישי אבי דוד היה נכנס באוכלסא ויצא באוכלסא ונקטינן האין אוכלסא פחותה מס' רבוא ז"ש ואתכם יהיו איש איש כל אחד מישראל ראש לבית אבותיו הוא בכלל וזה ממעלות המצות שכל מצוה ומצוה כלולה מתרי"ג מצות וכן כל א' מישראל כלול מעולם מלא ועז"א (סנהדרין לז) כל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא שהוא ס' רבוא פרצופים עיין

בס' ע"מ דף כ"ה ענין הדגלים על שמות הקדושים מספר דגל יהודה קפ"ו אלף סוד מקום רבוע י"י ורמז (בראשית כח) אכן יש י"י ב"מקום הזה ר"ל שם של י"י י' פעמים י' הרי ק' של מקום ה"פ ה' כ"ה עוד ה"פ ה" הרי כ"ה נ' ו' פ"ו הרי ל"ו הרי מקו"ם וזה ידע יעקב כשראה רזא דסלם סוד ד' דגלים לכן (שם) ויצ"א יעק"ב מבא"ר שב"ע ס"ת ארבע שראה ד' דגלים דלעילא דמות ד' דגלים דלתתא (שם) והנה מלאכי אלקים עולים תרין ויורדין תרין והנה שם של י"י נצב עליו כי איש על דגלו באותות לבית אבותם כפי אשר הראה ליעקב אבינו במראה הסלם כן נסעו הדגלים ב' דגלים עולים תרין ואח"כ ונסע הארון ואח"כ ב' דגלים האחרונים נגד שני מחנות הנותרים רפאל ואוריאל ז"ש יעקב (שם) מה נורא המקום הזה אין ז"ה על סוד י"ב דגלים דלתתא שהם י"ב שבטים דשכינתא כמ"ש בזוהר ע"פ (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה ז"ש (בראשית כח) כי אם בית אלקים באותיות לבי"ת א"בותם (שם) ו"זה שער השמים שגם י"ב אלו לקבל י"ב דלעילא במ"ר בפ' זו נראה דיוקנא של יעקב בכסא הכבוד והמלאכים עולים ויורדים בו בההיא דיוקנא ז"ש במדרש (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך אמר הקב"ה ליעקב כמה יקר נתתי לך שקבעתי זיו איקונים שלך בכסא הכבוד ולא עוד שלא"ה לא נתתי מנין ולך נתתי מנין מה ענין זה המדרש לכאן אבל יש לדורשו על ד' אופנים:

האופן הראשון עפ"י המדרש רבה בזו הפרשה שהתחיל בפסוק (תהלים לו) צדקתך כהררי אל לדעתי יש לדרוש זה הפסוק ע"ד מ"ש (בשבת) פרק ר"ע (שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר שכפה עליהם ההר כגיגית אם תקבלו התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם הענין צדקתך שאתה עושה עמנו כשיקבלו התורה יהיו ישראל כהררי אל גבוה על כל גבוהים לכן נטל הקב"ה הר להורות נתן בלבינו כשיהיו מוכנים לקבל התורה אח"כ יהיו כהררי אל (תהלים ל) י"י ברצונך העמדת להררי עוז. ואם לאו שלא יקבלו התורה שם תהא קבורתכם ר"ל שלא יהיו חיים כלל אף חיי שעה בזה העולם ז"ש (שם לו) משפטיך תהום רבה כשלא יקבלו התורה אזי יחזור העולם לתוהו ובוהו ונמצא שפי תהום בולעו. ז"ש בזו הפרשה במדבר סיני באוהל מועד אי במדבר סיני מאי באוהל מועד אלא לרמוז אעפ"י שניתנה התורה במדבר סיני לא נענשו עליה ישראל עד שבאו לאוהל מועד כמ"ש ברבה פ' ויקרא ע"פ מאוהל מועד לאמר משם נצטוו ישראל להוראה שאו את ראש כל עדת בני ישראל למה לא אמר פקוד בני ישראל כמ"ש גבי לווים אלא שאמר לשון שאו לרמוז על זה הענין דמשתמע אתרי אפי שאו לשון רוממות ונשיאות ראש אם יקבלו התורה אזי הם למעלה בנשיאות ראש ואם לאו אזי שם תהא קבורתם מלשון (בראשית מ) ישא פרעה את ראשך שלא יהיה להם חיי שעה כלל כהדין דאמר

לקסונטר ארים רישיה דפלן ז"ש (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת שאמר הקב"ה ליעקב כי כמו שבמתן תורה לקח הקב"ה דיוקנו של יעקב ונתן התורה כמ"ש (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב שהדברות הם י' עק"ב תיבות נרמז בשמו של יעק"ב כן דיוקנו של משכן ג"כ יעק"ב י"ריעות ע"מודים ק"רשי ב"ריחים כמ"ש (במדבר כד) מה טובו אהליך יעק"ב וזה גרמה למשה ששכח הווים עד שיצאת בת קול (שמות לח) ואת האלף וגו' כי לא ידע שיעקוב מלא בה' מקומות בו' גם צורת ו' היא נרמזת בשמו של יעקב ז"ש במדבר סיני באוהל מועד כמו שבמדבר סיני יקר אתה בעיני שקבעתי זיו איקונים שלך בכסא כבודי כי יעקב כלול מכל פרצופים בעולם שהם ס' רבוא וכמ"ש (דברים לג) תורה צוה לנו משה שגם הוא כלול מס' רבוא פרצופים ז"ש (שם) מורשה קהלת יעקב לכן ס' רבוא מישראל קבלו ס' רבוא אותיות התורה וכן בזו הפרשה מונה חיילותיהם של ישראל שהם חיילות התורה ממש שהוא דיוקנא של יעקב כי יעקב הוא סוד תפארת ישראל שדרז"ל (בברכות פ' הרואה דף ס') ע"פ (ד"ה א כט) לך י"י הגדולה והגבורה והתפארת זה מתן התורה שהוא יעקב מדת תפארת ז"ש ולא עוד שלך נתתי מנין על ס' רבוא (שיר ו) ששים המה מלכות אבל א"הע אין להם מנין (שם) ועלמות אין מספר:

האופן השני שני עטרות קבלו ישראל בסיני מס' רבוא מלאכים א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע ענין ב' עטרות אלו ע"ד שדרז"ל (עירובין נד) חירות ממלכיות חירות ממלאך המות כמ"ש בפסוק (תהלים פב) אמרתי אלקים אתם חירות ממלאך המות (שם) ובני עליון כלכם חירות ממלכיות רק תחת הקב"ה שהוא עליון על כל לא תחת יד שרים שלמעלה אח"כ חטאו ובא מלאך המות (שם) אכן כאדם תמותון ובאו תחת יד שרים שלמעלה, ז"ש (שם) וכאחד השרים תפולו. ז"ש שאו את ראש כל עדת בני ישראל שיהיה להם נשיאות ראש על כל השרים דלעילא משא"כ מתחלה היו תחת קוסטירון שמעביר ראש כל עולם ועתה יצאו מזה הקוסטיר למעלה על ראש השרים דלעילא בכלל ז"ש כמה יקר אתה בעיני שכל א"הע תחת שרים דלעילא וישראל למעלה מן עולם היצירה בעולם הבריאה שם מקום כסא הכבוד ז"ש קבעתי זיו איקונים שלך בכסא כבודי והם בני עליון כלם חירות ממלכיות גם חירות ממ"ה ולא עוד שלכל א"הע לא נתתי מנין שהם תחת יד קוסטינר שהורג וממית למי שירצה אבל לישראל נתתי מנין ע"ד שדרז"ל (תהלים קמז) מונה מספר לכוכבים הם ישראל נמשלו לכוכבים שמונה ביציאתם כמ"ש הזוהר על ענין עפרון שהוא שר של שוכני עפר מחויב ליתן חשבון עבור כל א' מישראל:

האופן השלישי שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם קדמאה (שם מט) ואד"ם ביקר בל ילין לא לן כבודו עמו אבל יעקב אתמר גבי' (בראשית לב) והוא ל"ן בלילה ההוא (שם

כת) ויפגע במקום שפגע יקר ביקר וילן שם וזכה לרתיכא קדישא לעילא עד שנחלקה מרכבתו ד' דגלים כענין דגלים דלעילא ובכל דגל ג' שבטים וכן י"ב מרגליתין בסלם נחלקין לד' ובכל דגל דלעילא ג' משרתים ז"ש מאשר יקר"ת על ההוא יקר שלא לן כבודו של אד"הר עמו לא כן אתה רק בעיני נכבדת היה לו כבוד ויקר ז"ש ולא עוד שלכל א"ה לא נתתי מנין שהם מושגחין בהשגחה כוללות ולא בהשגחה פרטיות אבל ישראל הם מושגחין בהשגחה פרטית ופרטי פרטית עד שנפש א' מישראל שקול כנגד עולם מלא ז"ש שאו את ראם לא אמר ראשי רק ראש א' מישראל נחשב ככל עדת בני ישראל ז"ש שלכל א"ה לא נתתי מנין כי לא מנה אצלינו בפרט רק כלל אבל ישראל אחת לאחת נמצא חשבון ונתתי לכל א' מנין שהוא חשוב כס' רבוא ז"ש מספר כל זכר מישראל הוא חשוב ככולו לגולגלותם בכלל גולגלת הת"ר אלף:

האופן הד' צדקתך צדקה עשה הקב"ה עמנו ששיתף עמנו שם א"ל כמ"ש (יהושע ז) מה תעשה לשמך הגדול במדרש משל לא' שיש לו מפתח קטן קשרו בשלשלת גדול כדי שלא יאבד המפתח כן ישראל הם המפתח (שמות כח) פיתוחי חותם קודש שהם פותחין כל הצינורות והשפע בעולם וקשר בשמם שם של אל ז"ש (תהלים לו) צדקתך כהררי א"ל שלולי זה לא היו יכולין לעמוד לפני משפטיך שהם תהום רבה ז"ש יקר אתה בעיני שקבעתי זיו איקונים שלך שהוא שם אל בכסא כבודי כי ג' עולמות הן (שם נ) אל אלקים י"י עולם הבריא' תמן אל יצירה תמן אלקים עשייה תמן שם י"י כי שם מקום מדורין בישין ואי לאו שם י"י דמבסלכל סיטרא דדינא לא יכול עלמא למיקם בהו לכן כשראה יעקב סלם דא סנדלפון מוצב ארצה שהוא אופן אחד בארץ אמר (בראשית כח) מה נורא המקום הזה אח"כ אמר (שם) אכן יש י"י במקום הזה כי שם של י"י הוא באותו העולם להמתיק הדין והקב"ה קרא ליעקב אל כשארז"ל ע"פ (שם לג) ויקרא לו אל אלקי ישראל לכן בד' דגלים בכל דגל יש נשיא א' שמסיים בשם אל כמ"ש הבחיי ז"ש צדקתך כהררי א"ל שבכל דגל יש שם אל כי לולי זה לא יכלו לעמוד מפני משפטיך שהוא תהום רבה ז"ש יקר אתה בעיני שקבעתי זיו איקונים שלך שהוא דיוקנו של יעקב בעולם הבריאה ועל אותו המלאך א' יעקב (שם מח) המלאך הגואל אותי מכל רע דתמן עולם שכולו טוב והנה נחלק מחנות הלוים על ג"רשון ק"הת מ"ררי ר"ת קמ"ג לקבל ג' מחנות אלו שהם א"ל אלהי"ם הוי"ה בגי' קמ"ג ויש בשלשה עולמות אלו ג' שרי פנים שראה יעקב מלמטה למעלה בסוד סולם מ"וצב א"רצה ס"מא דמילתא השתיקא היינו דאמרי אינשי מלה בסלע משתיקא בתרין כי על עולם העשיה דתמן סנדלפון תמן פשט דאורייתא בסוד (שיר ה) פשטתי את כתנתי (בראשית ג) כתנות עור

בע' תמן יש רשות לדבר במה שהורשית התבונן ועל ב' העולמות האחרים השתיקה יפה ז"ש ושתיקא בתרין מלה בסל"ע ס"נדלפו"ן ל"עולם ע"שיה תמן ה' אחרונה של שם. (אבות פ"א) לא המדרש הוא העיקר על עולם היצירה תמן דרש של תורה אלא המעשה שהוא סוד ב' העולמות הנשארים א"ב אחד לכלנו עולם א"צילות ב"ריאה תמן שם של י"ה המן מעשה מרכבה לקבל בריאה מעשה בראשית לקבל אצילות ואית דאמרי איפכא מעשה בראשית לקבל בריאה מרכבה לקבל אצילות דהכי תנינן (חגיגה טז) אין דורשין במעשה בראשית בשנים ולא במרכבה ביחיד וסי' אב"ג ר"ל א' שהוא מן מרכבה א' הקב"ה שהוא א' אין דורשין בא' מעשה בראשית מתחיל בב' של בראשית אין דורשין בב' וגילוי עריות מתחיל בג' אין דורשין בג'. הנה מלאך הבריאה נקרא אכתריאל וכל משירתיה דתמן מסיימין בשם אל אבל בעולם היצירה תמן מטטרון עליה אתמר (איוב לח) ברן יחד כוכבי בוקר שמסיימין כלם בשם רו"ן ונקראים ישראל על שם ישר (דברים לג) א"ל ישורו"ן ע"ש ישר רון שהוא ביצירה שם יעקב בעשיה תלת שמהן אילו לקבל תלת עלמין שלשתן מתחילין בי' (בראשית כח) כל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך על סוד י' שהם תלח עישורין ז"ש (ישעי' מח) לא מרא"ש בסתר דברתי עמכם מרא"ש בגי' ישרא"ל בסת"ר בגי' אכתריא"ל דברתי עמכם כי מתמן באו אותיות התורה שהיא חצובה תחת כ"הכ ז"ש (שם מג) מאש"ר יקרת בעיני נכבדת כמה יקר נתתי לך שקבעתי זיו איקונים שלך בכסא הכבוד בתיבת מאשר יקרת הראה לנו היקר שקבע הקב"ה זיו איקוני' של (שם מט) ישראל אשר בך אתפאר שזה הוא זיו איקונים שלו שבשעת הזעם אתמר עלה (איכה ב) השליך משמים ארץ תפאר"ת ישראל גם אמר זיו איקונים לפי שמספר ישראל כלול מכל י' ספירות קדושות כי התחלת עשר ספירות קדושות אין לנו עסק בנסתרות עס"ק נוטריקון ע"שר ס"פירות ק"דושות ז"ס מאש"ר יקרת במלת מאש"ר נרמז סוד זה שהוא כלול מראשיהם ז"ס הפסוק שאמר אד"הר במזמור (תהלים קלט) בנתה לרעי מרחוק כשראה דיוקן תליתאי דיעקב שהיה שופריה (שם) ולי מה יקרו רעיך אל תנא והדר מפרש מהו היקר שנתן הקב"ה לו ז"ש (שם) מה עצמו ראשיה"ם על דמות ראשיה"ם (יחזקאל א) דמות כמראה אדם עליו מלמעלה ז"ס (במדבר כג) כי מרא"ש צורים אראנו שאמר הרשע כשראה מעלת שם ישרא"ל וכשחקקן וחצבן אצל רא"ש ה' לכן אמר (בראשית ל) אשובה ארעה צאנך אשמר שמן מ' של אשמ"ר נחקקו שני אבנים שסודם ל"י ז"ס ל"י מה יקרו רעך אל כשחקקן מן מ' ועשה שני אבנים מן מ' ל' גדול מן כל אותיות י' קטן מכל אותיות אז נחקק שם א"ל בישראל ז"ס ל"י מה יקרו רעך א"ל אספרם מחול ירבון ח"ול (תהלים קמז) ח"קיו ו"משפטיו ל"ישראל:

ענין סמיכת פרשה תמורה לפ' לוים כי הלוי הוא (ויקרא כז) כל אשר יעבור תחת השבט העשירי יהיה קודש והיה הוא ותמורתו יהי' קודש שגם בכאן יש להם קדושה מרחם ולמוד אותו שבט שמונין אותו מרחם תמור"ה בגי' ש"ר העול"ם. אלה המצות שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה כי אותו הדור כלל כל העולם דבר צוה לאל"ף ד"ר חסר ו' בגי' מש"ה שכל הדורות נכללים במשה ז"ש תורה צוה לנו משה באותו דור מורשה קהלת יעקב מאחר שירש כל הפטרות נכללין בו ז"ש אשר צוה משה אל בני ישראל באותו דור במדבר סיני ס"וד נ"שמות י"ציאות י"שראל ז"ש במדבר סינ"י באוהל מועד להיות במדבר סיני היו כל (דברים כט) אשר ישנו פה וכל אשר איננו פה כן ג"כ באוהל מועד היו ג"כ כל החיילות דאורייתא וכל חיילות דשכינתא וכן כל חיילות של ישראל תפקדו אותם לצבאותם של כל דור ודור עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. ד' מלכיות נגד ד' יסודות אש מים רוח עפר. אש גלות בבל שהשליכו באש לח'מ' וע'. מים מד"י עולה מי"ם במ"ק וזהו (אסתר ד) ויעבור מרדכי שעבר ערקומי דמיא בפ"ק דמגילה (מגילה טו) ואמר במד"ר שאמרו הפרסיים למחר אני חונקך הוא מיתת מים. רוח הוא יון כדאיתא במדרש מעשה שהביאו הרוח בה' יומין. עפר הוא אדום (דניאל ד) ותשכל כל ארעא (תהלי' מד) כי שחה לעפר נפשינו וגו' קומה עזרתה לנו במדרש ש"ט מזמור מ"ד אי מטיית מלכותא דאמתלא לעפרא צפה לישועה (שיר ו) מי זאת הנשקפה כמו שחר שכינה בעשייה נקראת שחר (תהלים קלט) אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים זה שכינתא דעשייה (שיר ו) יפה כלבנה ביצירה דתיקן שם חמה ולבנה אבל בבריאה שמש וירח ובעשייה חרס סהר גם שם יושבין הסנהדרין כחצי גורן ע"א סנהדרי גדולה וכ"גסנהדרי קטנה וראש על כלם הרי מנין יפ"ה גם ציור הלבנה כחצי גורן עז"א בדוד (שמואל א טז) והוא אדמוני עם יפ"ה עינים שדן עם סנהדרין שנרמזין בהו (שיר א) הנך יפ"ה רעיתי הנך יפ"ה עיניך יונים על סנהדרין קאמר שהם עיני העדה כי יניקתם מן עייניין דשם בן ד' שהם ג"כ הכי הוי. ברה כחמה בריאה (שם ו)אחת היא לאמה ברה היא ליולדתה (שם) איומה כנדגלות אצילות כנגד אלו ד' פעמי' (שם ז) שובי שובי השולמית שובי שובי ונחז"ה בך (ישעיה לג) חזה ציון קרית מועדינו וע"ז כענין בי"ע במדבר סיני הם חיילות של תורה באוהל מועד הם חיילות שכינה:

נשא

דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וגו'. בחבורא קדמאה אמינא בההיא פרשתא כמה גוונין השתא בעינא לחדשא מילין מ"ט זרקא על ריש פסוק

והוא נמסר במסורה רזא עלאה הוא כמבואר בזוהר פ' בלק ההוא ינוקא בעובדא דר' יוסי אבינו מת במדבר לפי שהזרקא כרוך כחיויא לפי שהנחש גרם שילוח טמאים הפרשה שלפניה שהוא ג"ן תיבות שהיה אדם וחוה בג"ן ונגרשו ממנו ע"י חוויא נחש שהיה כרוך על עקבו וזה גרים שתפוח עקבו של אדם הראשון נחש שכרוך על עקבו גורם שמכהה גלגל חמה כההיא (יומא כב) אלמלא קול המונה של רומי נשמע קול גלגל חמה שהוא שר של רומי שנקרא חשך מחשיך אנפי דברייתא וזה גרים ד' גליות (ויקרא יא) הולך על גחון שהוא נחש (שם) הולך על ארבע שהם ד' גליות לפי שסבבה המות מד' רוחות בסוד מאורו"ת אור מות (ירמיה ט) כי עלה מות בחלונינו מד' רוחות בא הרוח לכן מונח רביעי על איש או אשה שהזרקא שהוא כרוך כחוויא גרם שמונחין עד (בראשית טו) ודור הרביעי ישובו הנה לכן נידון אדם קדמאה בגירושין ובשילוח וכן ישראל במצרים (שמות יא) כשלחו גרש יגרש נידונו בגרושין ובשילוחין וכן בשאר גליות ז"ש כי יעשו מכל חטאת האדם שהוא האדם קדמאה דייקא וכאן נרמז לנו על כל איש ואשה מחטאת אדם שכל א' וא' נידון בד' גליות גירושין ושילוח ד' גלגולים והם מונח רביעי עד דור הרביעי ישובו הנה והטעם שהגליות לכל ישראל הם ד' כמ"ש דבר אל בני ישראל שהוא קאי על כלל ישראל שהם מגורשין ד' גליות מבוארין בפ' שלפניה פר' שילוח טמאים כמ"ש במדרש רבנן פתרו פרשה שילוח על ד' גליות עיין שם. וכן איש אשה על כל יחיד שעושין מכל חטאת אדם וטעם ד' גלגולים לפי שמעלה מעל בי"י ד' אתוון דשמא קדישא לכן הנשמה מגולגלת ד' פעמים גם ישראל מתבדרין לד' רוחות השמים לתקן ד' אותיות השם ז"ש בזוהר (הושע ו) והמה כאדם עברו ברית אדם עבר על פקודא חדא דאורייתא גרים לי' לגרמי' מינה וגרים לכל עלמא פגים לעילא פגים לתתא וכו' כל מאן דעבר על פקודי דאורייתא פנים לעילא פגים לתתא פגים לגרמיה פגים לכל עלמא לאינון מפרישי ימא וכו' אמר ד' לשונות אלו לפי שהשלימות נחלק לשנים בין אדם למקום ובין אדם לחבירו ואותו החלק שבין אדם לחבירו נחלק לשנים בין אדם לעצמו ובין אדם לחבירו הרי שלשה שלימות וסימנם שב"ע (בראשית כו) ויעל משם באר שב"ע ש"מים ב"ריות ע"צמו ז"ש מתחלה פגים לעילא על בין אדם למקום פגים לתתא על בריות ואח"כ מחלק אותו חלק עוד לשנים פגים לגרמיה ופגים לכל העולם לכן ג' עבירות ראשים ע"ז ג"ע ש"ד יהרג ואל יעבור שסימנם ש"בע ע"ז הוא לשמים ש"ד לבריות ג"ע לעצמו כי (משלי ו) משחית נפשו הוא יעשנה אמרו הרופאים צ"ט מתו בתאוות המשגל וא' מת כדרך כל הארץ. ולכן בי' דברות (תהלים סב) אחת דבר אלקים שהוא אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו בדבור א' מה שא"א לבשר ודם לצייר וכנגד זה היו בלוחות שניות שבין

אדם לחבירו כנגד אנכי לא תרצח כנגד לא יהיה לך לא תנאף הרי שתים זו שמעתי כי לוח ראשון בין אדם למקום והשני בין אדם לחבירו והנה ג' אלו לקבל ע"ז ש"ד ג"ע ששמעו מהקב"ה בעצמו לכן בג' אלו יהרג ואל יעבור. ג' אלו בפרשה מכל חטאות האדם. בינו לבין חבירו למעול מעל בי"י. בין אדם למקום ואשמה הנפש בין אדם לעצמו והתוודה חטאתו אשר עשה ובמסורה ב"פ (ויקרא כו) והתוודו את עוונם ואת עון אבותם שהוידוי צריך להיות בשנים לתקן את חטאתו וחטאת אבותיו הראשונים שהוא בין אדם לחבירו שלשתן בהאי קרא. אבל מרמז בהאי קרא ענין עירוב עץ הדעת טוב ורע שנתקלקלו הצינורות שנכנסו ניצוצות טהורות בתוך רע וניצוצות טמאות בתוך טוב ומזה נתבאר סוד גרים וסוד טיפין דאזריקו (בראשית ד) שבעתים יוקם קין שניתנה רשות לסמ"אל בב"ד של מעלה לעשות ז' שידוכים בסטרא דקדושה ושכל זה בא מאילני דעץ טוב ורע שמזה באים ג"כ לפעמים משומרים שניצוץ רע שהיה מעורב בטוב עד שהולך למקומו הראשון וכן להיפך שניצוץ הטוב הוא בתוך הרע עד בא אל מקורו הראשון. ז"ש איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם שהכל בא מחטא אד"הר למעול מעל בי"י שהוא יוצא מן הכלל ופוקד הכל הוא מצד שאשמה הנפש ההיא הוא נפש של אד"הר ופרשה זו נישנית בשביל דבר שנתחדש בה בדין גר שעל סוד הגרים והניצוצין הטהרה בא וכשהוא מתגייר נקרא גר צדק ולא נכנס רק תחת כנפי השכינה ולא יתיר ז"ש ואשמה ה"נפש ההוא (במדבר יא) נפשי"נו יבשה אין כל שהיא הנקראת נפש דוד ולכן כשבא בתיקון אמר והביא את אשמו בראשו שאשם שט תלוי (משלי ח) בראש עפרות תבל שהואאד"הר וחמישיתו יוסף עליו על סוד ה' אחרונ' של השם (איוב ג) ושם ינוחו יגיעי כח כי עד שם יגיע מרכבתם:

ואם אין לאיש גואל. בהאי קרא איתי רזא בההוא סבא שהצדיקים מתלבשים בלבוש. או על ענין (משלי ג) אל תריב עם אדם חנם אם לא גמלך רעה או על ענין ד' גליות שישלמו אה"ע לישראל קרן וחומש כדין הנהנה מן הקדש כי (ירמיה ב) קודש ישראל לי"י ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו ז"ש והביא את אשמו בראשו הביאו מנחה לי"י וגם חמישיתו יוסף עליו הנה בעו"הז המעט מכם (דברים ז) כי אתם ה' מעט מע' משפחות כמ"ש רש"י בפ' פנחס (משלי יא) ה"ן צדיק בארץ ישולם כי דורו של משה אינם רק ה"ן רבוא ה' חסירים אבל לע"ל (ישעיה נב) כי ע"ין בע"ין יראו שיהיו ע' מישראל כשם שא"ה ג"כ ע' גו"ג ומגו"ג בגימ' ע' (בראשית מט) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין שיהיו כל ע' רבוא מישראל ז"ש וחמישיתו יוס"ף עליו כי משיח בן יוסף יהיה עלי עי"ן ז"ש ונתן לאשר אשם לו (ישעיה נג) אם תשים אש"ם נפשו שהוא מנח"ם ב"ן עמיא"ל בגי' הכי הוי ואם אין

לאיש גואל הוא כי לא יהיה מיד גואלם חזק כי יהרג משיח בן יוסף אזי האשם המושב לי"י לכהן שיעשה הקב"ה למען שמו והוא על דרך (רות ג) אם יגאלך טוב (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב יגאל ואם לא יגאלך וגאלתיך אנכי שהוא אנכי דיציאת מצרים:

בזוהר אדם קדמאה חב בה' של שם (בראשית ג) ויאמר לו איכה (איכה א) איך ה' ישבה בדד ופגם בחט"ה בחט ה' (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בה' בראם תוצא הארץ נפש חיה על ה' אחרונה אתמר כי ד' קטרין הן נר"נ נשמה לנשמה ד' אתוון של שם ז"ש מכל חטאת האדם למעול מעל בי"י שהוא על ה' אחרונה של שם והתוודה את חטאתו ונקראת תשוב"ה תשוב ה' לאתרהא שהיא בכל מקום עמנו בגלות והביא את אשמו פגם אשר פגם בה בראשו על השכינה אשר למעלה מראשו כמ"ש בזוהר דברי ינוקא (קהלת ב) החכם עיניו בראשו וכי הכסיל אין עיניו בראשו אבל על שמן שעל ראשו קאמר היא השכינה שהיא למעלה מראשו ז"ש וחמישיתו יוסף עליו על ה' של שם לקיים תשובה מעלייתא ואם אין לאיש גואל שאין בו כח להחזיר עטרה ליושנה שיהיו הצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם האשם המושב לי"י לכהן כי ביה תליא מילתא להעלות ניצוצות טהורות במיתתו כהאי דערי מקלט שיושב שם גואל הדם עד מות כה"ג כי אז במיתתו ניצוצות נידחי' מעלין עמו והוא משלים והנחה למדינות עשה לכהן הוא מטטרון כמ"ש בזוהר ע"פ ולקח הכהן הטנא מידך כי הוא בעל כנפים יגיד דבר. מלבד איל הכיפורים אלי"ה כי הוא האי"ל אשר לקח אברהם תחת יצחק בנו שמד"הד מתוחה הוא מליץ עלינו אשר יכפר בו עליו כי הוא כפרתן שלישראל בכל דור והנה כמו (תהלים לט) בתוכחות על עון יסרת איש שמסיים בהוכחות והתוודו את עונם ואת עון אבותם במעלם וזכרתי את בריתי יעקוב שאז זוכר הקדוש ברוך הוא אות חמישי של אליה"ו שהוא ו' שנתן ליעקב כי אלמלא ההיא משכונא דיהיב ליה לא מיתוקם עלמא ואף גם זא"ת על אות ו' קאמר בהיותם בארץ אויביהם וכן בכאן אמר והתוודה את חטאתו והביא את אשמו בראשו וחמישיתו הוא אות ה' יוסף עליו על ידי משיח בן יוסף יהיה או כשישראל בגלות אזי י' של יעקב פרחה ונשאר עקב ויעקב צולע על ירכו כי זה סוד הוא (בראשית ג) ישופך על ישראל שהם נוצחין כשיש לנו י' בראש (שם) ואתה תשופנו עקב שהיא (תהלים מט) עון עקבי יסובני אבל בשיחו של יעקב אוחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב (שם קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש ז"ש יעקב (בראשית כח) וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך על אות י' קאמר והאב"ן הזאת על אות י' קאמר שמתי מצבה ושבתי בשלו"ם אל בית אבי ז"ש והביא את אשמו בראשו אשם שלו על ראש של שם למעול מעל בי"י נשאר (יחזקאל ז) הוה על הוה ואותו אות נקצץ מן ה' כי אותו צלע פרח מן

ה' ונשאר ד' ולע"ל (בראשית לג) ויבא יעקב שלם ובאותו צלע חטא אד"הר ז"ש מכל חטאת האדם והביא את אשמו בראשו והה' תהיה שלימה סוכת שלימתו:

או על ענין ג' ברכות של ברכת כהנים שבעולם הזה לא נתקיימו כלל רק לע"ל אמור להם מלא בו' כשיבואו תולדות מלא בו' ע"כ וקרבנו ו' יתירה גבי נחשון כי שמושל משיח קודם שנברא העולם בראשית שית דרגין שמעוטה בהם משיח וירם קרן משיחו וכבר נודע שברכת כהנים הם נחלקין לג' פסוקים בא' י"ה בב' י"י בג' יהי הן הן ג' חיילות בג' פסוקים וכל פסוק בתוס' ה' אותיות על פסוק השני והשלישי על השני כי תולדות שמים וארץ בה' בראם אברהם ניתוספה לו ה' וה' זעירא שלו היא בגלותא רביעאה עד דאתי ה' של משה (ישעיה סג) לעשות לה שם עולם להשלים שמו ואי' בתיקונים שהקב"ה נתן ה' משכון לאברהם למפרק את בניו ז"ש והביא את אשמו בראשו על ההוא טיפה קדמאה דחב ביה אדם במחשבה שהיא י' ונתקן באברהם דור עשיראה בי' נסיונות (בראשית יד) ויתן לו מעשר מכל ר"ל ה' כי מן ך' יבא מעשר ב' מן ל' יבא מעשר ג' לכן נקרא אברהם קדמאה לגיורין בן ב"ג ב"ג ב"ן ג"ר בן גיורית שהוא בן ה"א ה"א תרווייהו כחדא אזלין כמ"ש תוס' הוא בן ב"ג ב"ג הוא בן ה"א ה"א ופרשה זו משום כבוד גרים נשנית כדאיתא במדרש ע"פ (שמואל א ב) כי מכבדי אכבד מה כבוד עשה הקב"ה לגרים ששנה פרשה זו אחר פרש' שילוח טמאים ז"ש והביא את אשמו בראשו לפי שהם חטאו בה' לכן ה' אלפים לא יהיה תיקון בעולם ובעונותינו שחטאו יצאו מה שיצאו (בראשית כט) עוד היום גדול לא עת האסף המקנה וחמישיתו יוסף עציו שאנחנו בגלות יותר מאלף החמישי גם (משלי טז) ונרגן מפריד אלוף קוצא שלא' ז"ש והביא את אשמו בראשו על קוצא של א' שהוא פרצוף ה' כי (ויקרא יט) לא תקיפו פאת ראשכם על קוצו של י' איתמר בשם של ד' שהוא מורה על כהר שאין לשום אדם השגה בה זה שאמר לא תקיפו שאין הקפה בשכל לפאת ראשכם שהיא קוצו שלי' של שם בן ד' הנשמה הוא ש"רש ע"נף הכל בגימט' אל"ף (שיר ח) האלף לך שלמה שניהם יחד בגימטריא ש"רש ע"נף ענף הוא חלק רביעי מן השרש לכן שרש הנשמה מתגלגלת ד' פעמים לזה העולם (דניאל ד) ברם עקר שרשוהי בארעא שבוקו זה שאמר (שיר ח) ומאתים לנוטרים את פריו שהם סוד ע"נף בגי' הכי הוי. ז"ש וחמישיתו יוסף עליו שהחומש בא לזה העולם מן אותם אלף דהיינו ענף א' בגי' ר' לכן כל צדיק נוחל ומאתים לנוטרים את פריו או כשיביא אשמו בראשו לע"ל נתוספה י' של ירושלים שהוא ראש של שם בן ד' גם ראש של יעקב ישראל חסירה בה' מקומות ז"ש וחמישיתו יוסף עליו על ה' פעמים י' שנחסרו או על (יומא כא) ה' דברים שהיו חסירים בבית שני (חגי א) אכבד בלא ה' כדאי'

ביומא או לפי ספר התמונה שמתחילה היה שם בן ד' בא' לבסוף רק קושי השמיטה גרם שבאה ה' לבסוף אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם כי (קהלת יא) מקום שיפול העץ שם יהוא ולע"ל יהיה כבראשונה והביא את אשמו בראשו על חטא שראש דבר של אלף בית פרח לעילא ונסתלק עבור קושי השמיטה מכל חטאת האדם קדמאה למעול מעל בי"י שהוצרכה להתגלגל ה' במקום א' ז"ש ואשמה הנפש ההיא קרי בי' ההי"א שהוצרכה להתגלגל ז"ש וחמישיתו יוסף עליו שזה הוא האשם וודאי על ראש אלף שנסתלק ונתוסף באתרהא הה' שהוא חמישיתו או שנתקן אד"הר לקמן בפ' נשיאים כדפי' רש"י קערת כסף נגד אד"הר שתי תתק"ל מזרק אחד כסף [שקל] נגד נח שחי תתק"ן שנה פר נגד אברהם איל נגד יצחק כבש נגד יעקב שעיר נגד יוסף הנה ד' תיקונים נעשו לו לאד"הר על ידי נח אברהם יצחק יעקב יוסף הוא הה' לתיקונה ז"ש והביא את אשמו בראשו שצריכין לתקן תיקון (משלי ח) ורא"ש עפרות תבל הוא אד"הר לכן רא"ש בגימטריא פרצו"ף אד"ם וחמישיתו ר"ל פרצוף חמישי יוסף עליו ר"ל יוסף הצדיק תיקן פרצוף חמישי כי ארבעה היו מקודם שבא יוסף והוא היה החמישי לכן נתוספה ה' ליוסף (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו וכן (בראשית מז) ה"א לכם זרע כי מתחילה (שם ב) לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו בהיפוך אתוון (ישעיה ו) זר"ע קודש מצבת ה' לכן בא יוסף הצדיק (שם ג) אמרו צדיק כי טוב להיות לו עז"ר בהיפוך אתוון זר"ע הא לכם זר"ע. ובזוהר חדש פ' לך לך שנותנין לצדיק על עולם הבא אות א' משמו ומעטרין אותו בו ז"ס שנתנו לאברהם ה' שהיא הנשמה אות א' משמו ז"ש וחמישיתו יוסף עליו שנותנין לצדיק בעולם הבא עטרה לראש אות ה':

או אמרו המקובלים ה' שמות לנשמה כל ימי החול יש לאדם נפש בי"ט רוח בשבת נשמה בי"הכ חיה יום המיתה זוכה ליחידה והן הן ד' אותיות השם ה' נפש ו' רוח ה' נשמה י' נשמה לנשמה קוצא של י' יחידה כי יעשו מכל חטאת האדם שמעל בשם בן ד' לגמרי ואשמה הנפש ההיא קרי בי' ה' שפגם בכל ד' אותיות אף בה' אחרונה והביא את אשמו לתקן כל הה' פרצופין אשמו שהוא בראש מן י' של שם עד ה' אחרונה ז"ש וחמשיתו יוסף עליו שיתקן כל השם כתקנו. או על סוד יחידה שהיא פרצוף חמישי וכדברי ר"א שנשארו לאד"הר אחר מיעוטו רק ה' אלפים שנה מכל מאה הרי ק' אמה ועשרים חסירים לו ולע"ל וחמשיתו יוסף עליו שגם אלף הששי יבא לו וכל אלו ז' אורות הם מן נפש ז"ש ואשמה הנפ"ש ההיא שכל אלו האורות הם מסיטרא דנפש ורוח מלפני יעטוף. ובמדרש מצינו ה' מלאכי חבלה נזדווגו לו לאדם נגד ה' חומשי תורה הא' מכה אותו הב' מונה כל הכאה כשם שבב"ד של מטה א' מכה וא' קורא בקורת תהיה הג'

מוציא אור מגופו הד' מביא עשבים מרים מהרים אם גזל אומרים לו דקדק בשיניך מה שגזלת הה' מכה אביו ואמו שלא הדריכו בניהם לדרך ישרה ז"ש כי יעשו מכל חטאת האדם ואשמה הנפש ההי"א קרי בי' שבאים ה' מלאכים על קברו איש או אשה השוה הכתוב לכל עונשין שבתורה כי ה' מלאכים נגד והתוודו את עונם אלו ה' מלאכי חבלה במסורה ב"פ והתוודו את עונם ואת עון אבותם כי גם עון אביהם מתוודין ומתחילה מכין את האדם עצמו ז"ש והביא את אשמו בראשו ועל זה ממונים ד' מלאכים וחמישיתו יוסף עליו ר"ל המלאך החמישי בא הוספה להוכיח על האב שהביאו לעו"הז ונתן ההכאות לאשר אשם לו מי שגרם והביא בו רשע לזה העולם וגרם להביא אשם וחטא לעולם. ואם אין לאיש גואל. ומאחר שהשוה הכתוב איש לאשה בענין לעתיד שהם שווים לכל עונשין שבתורה דהיינו בענין התורה שהיא נחלקת לארבע חלקים וספר החמישי הוא ספר משנה תורה כן יש לאדם לענוש אותו ד' מלאכים והחמישי הוא יוסף עליו נגד משנה תורה:

ובגמרא (יומא עח) מדה טובה מרובה ממדת פורעניות א' מת"ק ז"ש וחמישיתו יוסף עליו שמדה טובה יוסף עליו כמה חמשיות. או עפ"י הזוהר בראשית שה' מלאכים יעידו על אדם (איוב לג) פעמים שלש עם גבר ר"ל אלו ואלו כי לדברי ר"ש ב' מלאכים לדברי ר"פ ג' ותרוויהו איתניהו ועז"א (דברים יז) עפ"י שנים ועפ"י ג' עדים תרווייהו כחדא יומת המת ז"ש והביא את אשמו בראשו שהחטא ממות לא יפטור ר"ל חטא בעצמו בא ואומר לפני הקב"ה אנא מפלניא אנא כמ"ש בזוהר פ' פנחס ע"פ (איוב לד) פועל אדם ישלם לו שהפעולה בעצמו נשלמה לאדם ז"ש וחמישיתו יוסף עליו ה' עדים יש לאדם על העבירה יוסף עליו כשזכה אדם אזי קושרין לו כתר לעו"הב כי ה' עדים יש לו לאדם ה"פ עדי"ם בגי' תר"ך ניצוצי אור וכשלא זכה אזיכר"ת ז"ש ואשמה הנפש ההיא. או סוד חמישיתו יוסף עליו על ה' גבורות מנצפ"ך שלע"ל תהי' ההנהגה ע"י הגבורות ותכלית התיקון שאנו עושין בגליות להעלות ה' גבורות שיהיו נמתקין ולע"ל הם עיקר שאין חיצונים שולטין לע"ל תהיה ההנהגה על ידם ז"ש צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם לא אמר כתריהם כי כתר הוא זכר והעטרה בנקיבה ולע"ל שתהיה ההנהגה בגבורות אמר עטרותיהם זה שאמרו רז"ל זכור רחמיך וחסדיך ויצחק להיכן הלך להציל בניו משיעבוד מלכיות כי שאלו ב' מדות חסד ורחמים אברהם ויעקב הם נזכרים ויצחק הלך להציל (ישעיה סג) כי אתה אבינו כי לע"ל ביצחק יקרא לך זרע כי אתה אבינו ועתה אין הדין שליטותו רק לע"ל כשהחיצונים (תהלים עג) ספו תמו מן בלהות ר"ל שיונקים מן ב"ל של הב"ל כמו בלק ובלעם שהיה לכל א' לו יניקה ז"ש והביא את אשמו

בראשו כשיתקנו מעשיהם אז ה' גבורות יהיו ממותקין (ישעיה מב) י"י כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה (שם א) ציון במשפט תפדה וכה"א (משלי כט) מלך במשפט יעמיד ארץ שלע"ל המשפט יהיה ראש ההנהגה:

או אמר על סוד ד' של מלכות שיורדת להיות נשמה בג' עולמות בי"ע וכל תפלתינו שתעלה ד' למעלה למקומה הראשון שהוא שער החיצון וכדי להבין על בירור אודיע ה' אחרונה שכשם שהיא למעלה בעולם אצילות ה' בבחינת נקיבה וכשיורדת למטה כעין ד' והיא נשמה לג' עולמות בי"ע אז אימא אוזיפת לברתא מנהא מינה ויורדת ו' שהיא יסוד אימא ונעשה ה' ונקראת אז שם אלקים אבל למעלה לא נקראת אלקים וכשאנו מתפללין בלילה ה שכיבנו א"לקינו ל"שלום על זווג לא"ה למפרע מלמטה למעלה שהו' שלה שנשאר למעלה ירד לד' של מטה (תהלים מז) מלך אלקים על גוים (שם קג) ומלכותו בכל משלה (שם מז) אלקים ישב על כסא קדשו שהוא סוד בריאה שנקראת אז אלקים והכסא בלילה נעשה מטה ורחל מלכות שבמלכות שהיא בעשייה למטה מן המטה ומסרה סימניה לאחותה (בראשית כט) ויהי בבקר והנה היא לאה שאנו מתפללין ומבקשין והעמידנו מלכנו לחיים ולשלום שתעלה הה' למעלה למקומה הראשון והוא אז בחינת יוסף כי בנימין הוא בחינת נוקבא וז"ס כשנסתלק יוסף למצרים שהיא הגרון שמש בנימין ערסו והוליד י' בנים שהיה יוסף ראוי להולידם רק שנאבדו ממנו שיצאו בלא נקיבה כשהוציא י' טיפין והי' נשמות הרוגי מלכות שיצאו מהיסוד עליון בלתי נקיבה בדרך קרי וקבלו חיצונים ועלו בעלייה ראשונה בסוד דל"ת והוא יסוד של בנימין ד' היורדת למטה וכשנסתלקו ע"י ההריגה עלו ביסוד של יוסף וז"ס (חגיגה מז) ר"ע שנכנס בשלום של בנימין ויצא מן העולם בשלום של יוסף נקרא בן יוס"ף ממש עקיבא בא' שאו הזווג בא' (קהלת ז) אדם א' מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי ר"ל הטעם הריגת קדושת ר"ע לפי שבכל אלה הניצוצות שיצא א' והנה האריך ר"ע בדלי"ת כי הוצרך לעלות ד' מן ג' עולמות למחצבה הראשון ז"ס והביא את אשמו לתקן אלף שהוא בראש כל אותיות ואז הה' יעלה מעלה מעלה וחמישיתו שהיא הה' יוסף עליו שיהיה בחינת יוסף:

רש"י פי' נשנית פ' גזל הגר בשביל שני דברים שנתחדש בה. וקשה הלא לא נעלם מעיני רש"י מה שדרז"ל סוף הגוזל קמא כמה וכמה דינים מזו הפרשה מה שלא היינו לומדים מגזל הדיוט שבפ' ויקרא ולדעתי אין מלה בזו הפר' שלא ילמוד ממנה דין מחודש מה שלא נשמע ממנו בפ' ויקרא דבר אל בני ישראל דייקא כי גזל הגוי בזמן שהם מסורים בידם מותר כמ"ש (דברים ז) ואכלת את כל העמים בזמן שהם מסורין בידך מותר ובזמן

שאין מסורין אסור והטעם ע"פ זוהר פ' תרומה ע"פ ועשית שלחן טהור שהשפע עבור ישראל וא"הע הם כלבים אוכלים גרמין ע"ש איש או אשה השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה כי יעשו במדרש לא אמר עשו אלא יעשו כל המחשב למעול ולגזול מעלה עליו הכתוב כאלו עשה אע"פ שיש מחשבה שאין הקב"ה מצרף למעשה לענין מעילה נדמה גזל לע"ז שהן מג' שאין הפרגוד ננעל בפניהם סימן א' ג' ז' א"ונאה ג"זל ע"ז כתיב בע"ז (ישעיה סה) העם המכעיסים אותי על פני תמיד ובגזל נאמר (ירמיה י) ושוד ושבי בהם על פני תמיד ז"ש (משלי כח) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע ובאמת שחבר הוא לירבעם שהשחית ישראל לע"ז הרי שדומה גזל לע"ז ז"ש מכל חטאת אדם אע"פ שעבר אדם עבירה בין אדם לחבירו כאלו מועל בין אדם למקום ז"ש ומעלה מעל בי"י גם בא להשמיענו שעל כל עבירה ועבירה קלה וחמורה פוגם בשם בן ד' ז"ש מכל למעול מעל בי"י:

ואשמה הנפש ההיא והתוודו. ללמד לנו שתיכף לחטא אותו יום יהיה וידוי דבר יום ביומו אינון איקרון מארי חושבנא (קהלת ט) כי אין מעשה וחשבון וגו' בשאול (במדבר כא) ע"כ יאמרו המושלים ביצרם בואו חשבון כי בזה מתקן ש"ם הוי"ה בגימטריא חשבו"ן ז"ש למעל מעל בי"ין מאחר שהוא מועל בשם י"י לכן ואשמה הנפש ההיא מיד והתוודו באותו פרק יתקן עם חשבון ש"ם י"י במתקלא חדא. במדרש ר' נתן אומר זה בנין אב לכל המתים שיתוודו שנאמר ואשמה הנפש ההוא והתוודו ע"פ דרכי ניחא שבכאן מדבר במית' שלא מת האדם מן העולם עד שבא אד"הר אליו כמ"ש בזוהר פ' נח ע"פ (ישעיה לה) לא אביט עוד אדם עם יושבי חדל כי (משלי י) לא ירעיב י"י את נפש צדיק זה נפשו של אד"הר שהצדיקים חושבין שמתים עבור אד"הר ובא אד"הר ומחשב עם האדם שעל כל פנים עשה הוא ארבעה עבירות ז"ש למעול מעל בי"י רזא ד' אתוון קדישין ובכל פעם פגם אות א' ובאמת ואשמה הנפש ההיא כתיב ההוא וקרינן ההיא תרווייהו כחדא איש או אשה השווה הכתוב איש לאשה שעל כל נשמות קאי אדם כלל נפשות נשמות של זכרים חוה כלל נפשות נשמות של נקיבותוהתוודו את עונם ורואה למראה עיניו קודם פטירתו שהוא גרם לעצמו העון והביא את אשמו בראשו ר"ל שהוא חשב שאשם שלו הוא (שם ח) וראש עפרות תבל שהוא אד"הר שהיה מסוף עולם עד סופו וכל הנשמות היו תלוין בו רא"ש בגי' פרצו"ף אד"ם שהוא כלל כל עולם תב"ל הוא סוד איפה של אד"הר שיש בה בצים מנין הב"ל אבל באמת אינו כן כי ד' עבירות עשה על כל פנים האדם בעצמו וחמישיתו חטא חמישי יכול להוסיף על אד"הר. תנינן (בב"ק) הגוזל חבירו ונשבע לו צריך לילך אחריו עד וכו' וליתן לו קרן וחומש ואשם וצריך להקדים

הכסף וכו'. ואם הקדים האשם ונתן ליהורב והכסף לידעיה לא יצא כמ"ש רז"ל מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו סוף ם רק גוזל קמא וטעם שצריך ג' אלו סי' (יהושע כד) ואק"ח את אביכם מעבר הנהר א"שם ק"רן ח"ומש וכשקודש (ירמיה ב) ישראל לי"י ראשית תבואת"ה רמז בו קרן ובה' יתירה חומש (שם) כל אוכליו יאשמו שצריך ג"כ אשם ולפי שהחוטא פוגם בגוף פוגם בשמא קדישא נגד הגוף צריך לשלם קרן נגד נשמה שיש לה ה' שמות ה' ברכי נפשי כנגד הנשמה בה' עולמות צריך ליתן חומש נגד השם צריך אשם ז"ש איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם ופגם לגרמיה למעול מעל בי"י פגם בשמא קדישא ואשמה הנפש ההיא פגם בנשמתא לכן צריך תיקונין והתוודו את עונם והביא את אשמו זה קין לתקן תחלה תיקון גוף וחמישיתו יוסף עליו נגד נשמה ואח"כ יתקן השם ונתן לאשר אשם לו ר"ל להקב"ה כי יקריב קרבן לי"י בלתי לי"י לבדו ולא לשם אחר יעלה הקרבן. במדרש אין לי אלא בארץ ישראל צריך וידוי בגלות מנין ת"ל (ויקרא כו) והתוודו את עונם ואת עון אבותם במעלם אשר מעלו בי וקשה וכי זו היא מצות חובת הארץ שיעלה על הדעת שבגלות לא יהיה וידוי אבל לפי שיעלה על הדעת שהחטא פוגם בשם וצריך קרבן א"כ אין תיקון רק בזמן שקרבן בא"י. מי שגוזל חבירו נפשו מתגלגלת ה' פעמים בסוד (איוב לג) פעמים שלש עם גבר תרווייהו כחדא (משלי א) כן אורחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח נפשו של גזלן ז"ש והביא את אשמו בראשו שצריך לחזור ולהתגלגל לזה העולם פעמים ושלש שהוא ה' פעמים ז"ש וחמישיתו יוסף עליו והוא סוד תשלומי ארבעה וחמשה לפעמים (עמוס ב) ועל ארבעה לא אשיבנה (בראשית טו) ודור רביעי ישובו הנה (שמואל ב יב) ואת הכבשה ישלם ארבעתים פעמים שלשה וארבע ביחד כמ"ש שבעתים יקם קין שנתגלגל ז' פעמים ואדם עצמו ניתקן בהאי פרשתא ה"פ ז"ש מכל חטאת האדם שהביאו הנשיאים קער"ת כס"ף לקבל שנותיו של אד"הר תתק"ל כמ"ש רש"י בשם ר' משה דרשן מזרק אחד [כסף שקל] בגי' תתק"ן זה נח שחי תתק"ן ותיקן אותו פר א' נגד אברהם איל יצחק כבש יעקב שעיר נגד יוסף נמצא יוסף ה' לכן נתוספה ליוסף ה' ז"ש וחמישיתו יוסף שהוא החמישי והוצרכו כולם לתקן ואשמה הנפש ההיא הוא נפשו של אד"הר והביא א"ת על סוד כ"ב אותיות התורה מא' עד ת' וחמישיתו יוסף עליו זה חטא אדם הראשון שגרם ה' אותיות מנצפ"ך כשחטא בה' חושים:

פסוקים בברכת כהנים רזין עלאין ארווחנא בי' ולפי הדרש תלת ברכאן אלו כוללים כל הג' סוגים של אדם קיום הגוף קיום הנפש קיום המין סימן מה שנאמר לאברהם (בראשית טו) אנכי 'מ'ג'ן לך שנתברך בתלת ברכאן אלו כוללים כל השלימות בממון

בגוף בנפש (שם יב) ואעשך לגוי גדול קיום המין ואברכך בממון ואגדלה שמך על הנפש כי עיקר שם גל הנשמה אתמר כמ"ש בזוהר בפסוק (רות ד) ותקראנה לו השכנות שם. ואלו ג' ברכות סוף פרק היה קורא כי הוו מפטרי רבנן מבי רב אמי ורב אסי הוו אמרו עולמך תראה בחייך אחריתך לחיי עולם הבא ותקותך לדור דורים עולמך תראה בחייך פי' רש"י תמצא צרכי הגוף וכן א' מי שהוא מוצלח בעושר עולמו אכל בחייו ואחריתך לחיי עולם הבא כמשמעו על הנפש ולדור דורים תקותו על קיום המין וכן בפסוק (ישעיה נג) יראה זרע יאריך ימים וחפץ י"י בידו יצליח (שם) הנה ישכיל עבדי ירום יותר מאברהם שנתברך בג' אלו לקבל ואעשך לגוי גדול יראה זרע לקבל קיום הגוף יאריך ימים לקבל קיום הנשמה חפץ י"י בידו יצליח. וכן במזמור (תהלים קיב) אשרי איש ירא את י"י נתברך בתלת אילין קיום המין (שם) גבור בארץ יהיה זרעו קיום הגוף (שם) הון ועושר בביתו קיום הנפש צדקתו עומדת לעד. וכן במזמור (שם קכח) אשרי כל ירא י"י (שם) אשריך בעו"הז וטוב לך בעו"הב (שם) אשתך כגפן פוריה קיום המין ז"ש יברכך י"י בממון וישמרך שלא יהיה לו היזק בממון ע"ד (שם ה) כי אתה תברך צדיק כצנה רצון תעטרנו שלא יפסיד לו העושר כי יש (קהלת ה) עושר שמור לבעליו לרעתו והקב"ה יציל אותו מזה ז"ש אלקים יחננו בעושר יאר פניו אתנו סלה שלא יהיה העושר לרע לו. יאר י"י פניו בתורה קיום הנפש ישא י"י פניו אליך קיים המין וישם לך שלום (תהלים קכח) וראה בנים לבניך שלום על ישראל על דייני ישראל דלא אתי לאנצויי הרי ג' אלו סדורים והם כוללים כל חמדת האדם בזה העולם. ג' פסוקים בברכת כהנים לקבל ג' בחינות בזווג זו"ן הא' מו' קצוות הבחינה. הב' שהיא עולה עד המוחין. הנ' נגד כתר ולאלה הג' זווגים יש שמות מחולפין כתר שלה בכתר שלו אז אהי"ה הוי"ה וכשהוא במוחין הם הויה אלהים ומו' קצוות הם הויה אדני ז"ס ושמו את שמי על בנ"י אהי"ה הוי"ה מ"ז הוי"ה אלהי"ם יב"ק הוי"ה אדנ"י צ"א שלשתן יחד [י"ש כלולין מי] מנין שמ"י כי בג' ברכות אלו זוכין לג' זווגים אלו והזווג היותר מעולה הוא סוד נר רמ"ה איברים דילה ותרין דרועין דיליה הרי נ"ר והוא סוד נרשבת ונר חנוכה רק שיש הפרש ביניהם נר שבת הוא שהוא עולה למעלה עד הכתר שלו ממש אבל בנר חנוכה הוא שיורדין כל האורות אליה למטה במקומה (אח"כ תעלה בנר שבת למעלה וסוד חנוכה שיונקות מלכות) לכן נר חנוכה קודם צריך שידליק ויעשו לה הכנה וירדו בה האורות למטה במקומה ואח"כ תעלה בנר שבת למעלה יסוד חנוכה שיונקות מלכות מאימה עלאה חנ"ה שם ס"ג באימא כ"ו (שמואל א א) אלקנ"ה עולה מקו"ם סוד חכמת זעיר שהיא מאבא אהב את חנה שהיא בינה ואין יכול להזדווג עמה כי י"י שהוא זעיר וכן כ"ו דחנוכה סגר רחמה

שהיא נעלמת בתוכו אבל כשהיא מסתלקת ומזדווגת עמו למעלה ז"ש (שם) ועלה האיש ההוא מעירו. ויש הבדל אחר בין חנוכה לשאר הימים כי בהם נאמר איהו בנצח ואיהי בהוד ומהוד לא אתנבי אדם מעולם ולא יצאה ממנו הארה ז"ש (דניאל י) והודי נהפך עלי למשחית אלא שיעקב מקבל הארת נצח והוד וע"ז הנצח נותן חלק הוד המגיע לה מההוד אבל באלו ח' ימים היא לוקחת מההוד עצמו בלי אמצעי ז"ש (תענית ה) שמואל שקול כמשה ואהרן כללו שניהם נצח הוד והוא תיקון (שמואל א טו) נצח ישראל לא ישקר ועתה בא ניצוץ ממנו אל מתתיה ונרמז חנוכת המזבח ראשי בי"ת א"בתם חסר ו' בגי' מתתי"ה בזה נרמז מתתיה חסר ו' מת"ת י"ה כמ"ש חנה (שם א) כי מי"י שאלתיהו וז"ס (שבת כב) פלוגתא דב"ש וב"ה לב"ש פוחתין בכל יום שסובר שההארה מלמעלה למטה ב"ה סוברים מלמטה למעלה ומעלין בקודש ולא מורידין כי עיקר כוונתינו שירדו האורות למטה כדי שיעלו כלם למעלה ז"ש בהעלותך את הנרות מאחר שאנו מכוונים לעלות הרמתה לכן צריך מתחלה לירד האורות שיעלו אח"כ למעלה ז"ס א"ל מו"ל פנ"י המנור"ה שהיא בהנהגה למטה מקבלת עד שיאירו למעלה שבעת הנרות ס"ת היל"ל דקי"ל כהלל לעלות בקודש ואין מורידין:

נשיאות כפים לא קאמר ידים אבל רמז לסוד כך עלה במחשבה (בראשית כ) בתם לבבי מתקן יחוד. תתאה (שם) ובנקיון כפי עלאה רז"ל למדו מפסוק (תהלים סג) כן אברכך בחיי בשמך אשא כפי על ק"ש ותפלה והנה בק"ש מיחד ומוסר נפשו למיתה ז"ש בחיי ואח"כ אמר ח"י ברכאן ונופל על פניו ומוסר עצמו למיתה ז"ש בשמך אש"א כפי שנופל על ידיו ואומר מזמור (שם כה) אליך י"י נפשי א"שא ורזא דא (ישעיה סב) וצניף מלוכה בכף אלקיך כי יחוד ו"ה הוא בכף כפופה ולכן באשרי אין נ' כפופה ואומר (תהלים קמה) סומך י"י לכל הנופלים וזוקף לכל הכפו"פים שהוא סוד נ' כפופה וכ' כפופה שהוא על השכינה כי (שם קמו) י"י זוקף כפו"פים הנה ראש עושה כף (שם עא) מכף מעול וחומץ וישם לך שלו"ם ושמו א"ת כאן רמז סוד (משלי ה) רגליה יורדת מו"ת א"ת שמ"י ע"ל בנ"י ישרא"ל אז בברכה זו נהפכו פניה של אשת זנונים לירקון ונרמזה בזה הפסוק לילי"ת למפרע ובשעת חרבן (איכה א) שחקו על משבתיה שם הרגיע' ליליית מצאה מנוח כי אז הלכו בלא כ"ח אתוון של ברכת כהנים (שם) לפני רודף מלא נגד אמור מלא בו' שהם ו' ברכות של ברכת כהנים לכן מקונן (ישעיה א) ובפרשכם כפיכם אעלים עיני מכם כי נרמז שהקליפה באה (משלי ל) שממית בידים תתפש והוא בעו"ה בהיכל המלך (ישעי' א) איכה היתה לזונה קריה נאמנה שאשת זונה עמדה במקום קדושה:

ויהי ביום כלות משה שכלו מזיקין מן העולם ועד אותו יום היה מלאך המות למטה עתה החזירו משה וסלקו כמ"ש בזוהר פרשת פקודי (שמות מ) ויקם את אדניו שבכל א' כשרצה להקימו הוכרח להאבק עם סמאל ואותו יום היה חודש ניסן שבו בפרק נולד יצחק בעל דין של עולם:

ויהי ביום כלות במדרש א"ר בר' סימון ביום שהוקם המשכן נכנס משה בו והיה שומע קול הדר קול נאה קול משובח א' (תהלים פה) אשמעה מה ידבר האל י"י שעד שלא הוקם המשכן היה תחרות בין הקב"ה ובין ישראל מפני העגל א"ל הקב"ה שלום וכו' אריב"ל מה לנו לספר תילים הפרשה אינה חסרה שלום ע"ד השכל כשהוקם המשכן לא היה באה ההשפעה לא מצד צורות הטבעיות בעולם השפל ולא מצד הגלגלים ולא מצד עולם המלאכים שהן הן ג' קולות אלו רק הקב"ה בעצמו השפיע בהם ז"ש האל מדבר שלום בעצמו אל עמו. ע"ד הקבלה קודם חטא העגל היה נשמתם מעולם הבריאה עולם הכסא אח"כ ירדו תרין ירידות ז"ש (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים שהם ב' כרובין מטטרון וסנדלפון שהם מ' וס' שבלוחות עולם היצירה ועולם עשיה ועתה שהוקם המשכן נתבסמו העולמות נשמע קולות אלו ג' לקבל ג' קטרין נפש רוח נשמה לקבל דא היו ג' פרנסים לישראל באותו פרק סי' (ישעיה מא) ראשון לציון הנה ה'נ'ם מש"ה אהר"ן מרי"ם וכן נרמזין ג' קולות אלו במלת הנ"ם ה"דר נ"אה מ"שובח לקבל נפש קול הדר מרים לקבל רוח קול נאה אהרן לקבל נשמה קול משובח משה ג' קולות אלו סוד ג' קווים אל אלהים י"י ג' גוונין דקשת והן הן ג' ברכות של ברכת כהנים לקבל ג' אבות שמתציירין בג' גוונין וז"ס (ויקרא טז) בזא"ת יבא אהרן אל הקודש זא"ת בגימ' ג' פעמים קו"ל וארז"ל שג' אבות נכנסו עמו פר זה אברהם וכו' ואי' גבי אהרן (שמות כח) ונשמע קולו בבואו אל הקודש על ג' קולות אלו הם ג' קולות השופר. ובזוהר רות ב' קולות של לילה (ישעיה סו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול י"י משלם גמול לאויביו הם ג' קולות של סטרא אחרא ג' משמורות של לילה לקבל ג' משמורות של יום ובשעת הקמת המשכן נשמע ג' קולות אלו שנתהפכו להדר נאה משובח אף היו אז ישראל נחלקין לג' קטרין כהנים לווים ישראלים(משלי כה) הגו סיגים מכסף ויצא לצורף כ'ל'י שלם כדאי' במדרש בזו הפרשה כהנים מדריגת עולם הבריאה לוי עולם יצירה ישראל עשיה לכן מלא"ך הבריאה ישפיע למטטרון שהוא ש"ר היציר"ה בגי' ב"פ קדו"ש ז"ש (ויקרא יט) קדושים תהיו ר"ל ב"פ קדוש שמקבלין מן בריאה ויצירה ז"ש (תהלים פה) אשמעה מה ידבר האל וגו' אך קרו"ב ליראיו ישעו בגי' מטטר"ן כי אותו יום איתוקם משכן דההוא נער עמיה לכן אכתריא"ל בגי' כה"ן לו"י ישרא"ל כי אז אמר משה (שם צא) יושב בסתר

עליון על אכתריאל שכלול מן ג' עולמות יחד. כ"הן ל"וי י"שראל סוד נפש רוח נשמה בצל שדי הם תרין כרובין שתחתיו אליה"ו הנבי"א בגי' (שם) צ"ל. שד"י בגי' מטטרו"ן שהם ב' עולמות שתחת יצירה עשיה כי אליהו בארבע ר"ל בעולם העשיה מקום שרף סנדלפון שהוא אופן א' בארץ:

ויהי ביום כלות משה. באותו יום כלו מזיקין מן העולם וזה עשה משה כמ"ש בזוהר פרשת פקודי (שמות מ) ויתן את בריחיו ויקם את אדניו שעל כל ענין היתה לו ניצוח מן סמאל שלא רצה להניחו להקים המשכן וג' גולייריין בישין ברחו מן העולם לכן שמע משה באותו פעם ג' קולות אלו:

בהעלותך

וידבר י"י אל משה לאמר. עשיית המנורה ברזא דחכמתא עלאה כי מקרא מלא דבר הכתוב (איוב יא) ויגיד לך תעלומות חכמה כי כפליים לתושיה ר"ל מה שבא בתורה ד"פ בלי ספק יש בהן סודות כי כפל הוא שנים כפלים הם ב' פעמים כפל הרי ד' רזא דרתיכא קדישא ד' פעמים נאמרה בתורה המנורה יש בה סודות נוראים:

דבר אל אהרן בהעלותך את הנרות וגו'. פרשתא דא ארבע פסוקין אית בה. האי קרא אית לשאלין ביה תרין דיבורין ותרין אמירות הללו למה וידבר לאמר דבר ואמרה וכן בד' מקומות מצינו שצוה הקב"ה על המנורה. הא' בפרשת תרומה ועשית מנורת זהב וגו' ועשית את נרותיה שבעה והעלה את נרותיה והאיר על עבר פניה. הב' בפ' תצוה. הג' פר' אמור. הד' כאן. במדרש בזו הפרשה פתח בהרבה מקומות צוה הקב"ה על הנרות ודילג פ' תרומה ולא קחשיב רק ג' פעמים ואפשר שפעם הראשון לא קחשיב כי צריך לגופיה לצוות את עשיית המנורה רק על ג' המיותרין קא פריך גם אית לשאלא ד"פ מנורה אית בפרשתא דא תרין מלאים תרין חסירים. ואפשר שזה כוונת המדרש שד"פ ראה אותה וז"ל המדרש ע"פ וזה מעשה המנורה מלמד שראה אותה ד"פ ראה אותה בכלל כל הכלים ושכח וראה אותה מיכאל עומד וממשיך בה וראה אותה נעשית וראה אותה עשויה. הוקשה למדרש ד"פ הוזכרה עשייתה בתורה והנה מה שראה אותה בכלל כל הכלים הוא בפרשה תרומה כי שם א' ככל אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו הרי שראה אותה בכלל שאר כלים ואח"כ ראה אותה מיכאל ממשיך מ"ש פר' תצוה כי שם א' ואתה הקרב את אהרן אחיך לכהנו לי שהוא מיותר אבל רמז קא רמיז שבאותו פרק העמד אהרן למטה מקום מיכאל כהן למעלה ז"ש (שמות כח) ואתה הקרב את אחיך לדבר זה מה שהוקרב כהן שלי שלמעלה כן יהיה הוא בתוך

בני ישראל למטה. ובפרשה אמור ראה אותה נעשית כי שם אמר ולקחת ואפית מערכה מול מערכה ומוכנת ליגמר שכבר מנורה בדרום ערוכה וכנגדו שלחן בצפון ובזו הפרשה ראה אותה כבר עשויה כמ"ש כן עשה את המנורה ואפשר שלזה מכוון ד"פ דבור ואמירה ובחבורא קדמאה הארכתי שהיא לקבל ד' עלמין שסודם אבי"ע לכן ב' מלאים הם ב' עולמות א"ב אחד לכולנו דתמן י"ה וב' חסירים לקבל תרין עלמין אחרנין דתמן ו"ה כי סוד המנורה הוא רזא דשמא גליפא וגוף ציור של מנורה רשים בה שמא גליפא עלאה כי ראש מנורה על נר האמצעי שאליה פונים כל הו' קנים ג' מצד זה וג' מצד זה הוא י' של שם גופה של מנורה ו' של שם ג' קנים של ימין מורין על ה' ראשונה של שם כי הה' הוא ג' תנים קו העליון הוא ו' א' ושני צידי הה' ב' ווין הרי ג' ווין וכן מצד שמאל ג' קנים הרי ה' שניה של שם נמצא לפי זה צורת שם בן ד' בגי' ב"ם כי ז' ווין יש בשם בן ד' סוד שמא דמ"ב ועוד י' הרי סוד יב"ם הוא שמא גליפא וכו רזא דחליצ"ה חל"ץ י"ה:

בהעלותך את הנרות. בעלותך מבע"ל לפי פי' שני של רש"י שמעלה היתה שעליה הכהן מטיב ומדליק. יש לדרוש שרמז בה' יתירה ע"ד שאמר במדרש רבה (יחזקאל מא) חלונות לא כתיב רק החלונות לומר שהיו צרים מבחוץ ורחבים מבפנים ופי' הבחיי שהוא צורת ה' רחבה מבפנים למטה פתח גדול וקצרה למעלה שהיה בחוץ וא"כ לפ"ז ה' יתירה של בהעלותך רומזת ג"כ על אותן החלונות של מקדש שהי' בה' כדמות ארי"ה רחב למטה וקצר למעלה לכן נקרא ב"ה אריאל אריאל ולכן במזמור (תהלים סז) למנצח בנגינות מזמור שיר שהיתה מצויירת כמין מנורה יש בה אותיות מנין ארי"ה ולכן אמר כפל בזו הפרשה דבר אל אהרן בזה הדור ואמרת אליו ברמז כי דבור לאכרזא ולארמא קלא עתה לפי הזמן ואמר לדורות שהוא בסוד כמ"ש (שמות יז) ושים באזני יהושע לכן אמר לשון בהעלותך רומז על מעלה שהיתה בשעת ב"המ אבל עתה לא היה צריך למעלה כי גבהו של אדם בינוני ח"י טפחים מנין וז"ה שהיתה המנורה. ג"כ ח"י טפחים כקושיית אמ"ז ז"ל לכן אמר ויעש כן אהרן דייקא הוא עשה כן שהמנורה היתה של ז' קנים אבל בימי שלמה היתה כלולה מעשר דהיינו ז"פ י' ועקר ע' אומין אבל בימי משה לא עקר רק ז' אומין אבל בימי שלמה שהיתה סיהראבאשלמותא ועשה שלום בין חירם מלך צור (משלי ל) דרך נחש עלי צור והורידו ז' מדורין של גיהנם כל ע' אומין אתברו משולשיהון וא"כ באות ה' מורה על ענין חלונות שהיו שקופין ואטומים גם רמז בה' עלותך את הנרות על ב' ההין שהם ב' מקדשות ביה ראשון היא ה' עלאה וסי' אלף בי"ת אלף בינה שדרשו (שבת) הני דרדקי בבי מדרשא שאפי' בימי יהושע בן נון לא אתמר כוותייהו ר"ל אלף בית בית ראשון הוא בינה מסטרא דמשה שנמסרו לו מסיני נ' שערי בינה ז"ש הרגני נא

הרו"ג וגו' ואל אראה ברעת"י לא אמר ברעתם כאן רמז קא רמיז בית ראשון ע"מד ת"י כי זה רעתו כי בה' ראשונה עמד בית ראשון ומשה ידע שעל כרחו ימות במדבר שאם לא ימות במדבר אזי ישראל יאבדו ועתה כלה חמתו בעצים ז"ש הרגני נא לפי שעל כרחו אני הרוג במדבר לכן יהיה עתה. ז"ש המקנא אתה לי שהיו אומרים משה מת ויהושע מכניס ולפי שמת משה לכן חרב בית ראשון שהיה מכוחו של משה. זה היתה ענין מתאוננים כי ידוע שג' פרנסים לישראל במדבר בלתי אל המ"ן סי' מש"ה מרי"ם אהר"ן ס"ת המ"ן מן משה דרגיה מן סוד דעת שהוא סוד דעת בכ"ל בית"י בגי' דע"ת שהוא סוד ט"ל וברדת ט"ל אהרן ענן שהוא מדת חסד פרים מסטרא דנוקבא מים והנה דרגיה דמשה היה למעלה וז"ס לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן כי תורה מחכמה סתימאה קא אתיא ומשם היה המן בא לעולם (תהלים עח) לחם אבי רום. ז"ש מי יאכילנו בשר כי ידעו הם שדרגיה של משה היא גבוה דכורא ובשר הוא דרגיה דנוקבא ז"ש משה מאין לי בשר כי הם פגמו במדת משה שדרגיה למעלה סוד אי"ן ז"ש משה אם ככה אתה עושה לי סטרא דנוקבא תש כוחו כנקיבה ליתן להם בשר האנכי הריתי על סוד אנכי דיציאת מצרים תמיה קיימת בה' של בהעלותך רומז על ב' בתים תרין בתים אית בליבא תרין ההין (רות א) ותלכנה שתי ההין. ב' בתי דינים קשה ורפה ב' ה' (ויקרא יט) בצדק תשפוט עמיתך ביום ב' תחלת ליל ב' מזל צדק ותחלת יום ה' ג"כ מזל צדק ואהרן ביסם ב' בתי דינים ואם על סוד התורה שלנו שכלולה מז' חכמות סוד בראשית המן בת שבע חכמות כי ז' פעמים חכמ"ה בגי' אשר"י לכן פתח דוד ספר תילים באשר"י כי הוא לקח בת שב"ע והנה התורה היא ה' חומשי תורה וספר ויהי בנסוע ג"כ ספר בפני עצמו הרי ב' ה' לאלו ב' מערכת נחלקה על ה' ז' ספרים ועל ג' של ספר במדבר שנחלק לג' הרי ב' ה' במדרש רבה ז"ש (תהלים לד) יראו את י"י קדושיו וגו' ע"ש (ישעי' ס) והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה זרחך הנה ניצוצות טהורות מובלעים בתוך ד' גליות לכן ד' ירידות ירדו שברי כלים הן הטיפים והניצוצות המובלעים וכשישראל עושין רש"מ הן מוציאין (ירמיה טו) יקר מזולל היא קליפת נגה שנקראת כן לקבל ע"ג שם ס"ג עם י' אתוון והלכו גוים עבור ניצוץ אור שלך וע"ז ממונים ד' מלאכים של מרכבה ז"ש ומלאכים לנגה זרחך וז"ש (איוב כב ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך נג"ה אור שהאור יוצא מתוך נגה. במדרש (תהלים יח) כי אתה תאיר נרי נרי בידך ונרך בידי. ג' קני המנורה רומזים על ג' חלקי התורה בזוהר בהאי פרשתא לבוש גוף נפש כלם מאירים נגד חלק ד' של תורה שהוא סוד וכן ג' קנים השמאלים נגד ג' חלקי הנפש רוח ונשמה נגד נר האמצעי נשמה לנשמה

וכן הארת התורה יאירו חלקי הנשמה זה שכתוב אם אתה משמר את נרי שהיא התורה אני משמר את נרך היינו חלק הנשמה שבך:

בהעלותך את הנרות הטבת חמש נרות קודם להטבת שתי נרות. יש להקדים הקדמה סוד (שמואל א א) פנינה וחנה כי חנ"ה היא בקדושה לקבל אימא עלאה בה שם של ס"ג פנינה הוא קליפת נגה שהיא לקבל אימא בקדושה מתמן ירמיה טו) אם תוציא יקר מזול"ל בגי' ע"ג שם ס"ג עם י' אותיות (שם) כפי תהיה הוא עושה כמו הקב"ה שהוא שותף להקב"ה או כמ"ש האר"י ז"ל פ"י פ"א יו"ד בגימטריא מיכא"ל מקרב רחוקים וכן אם יוציא האדם יקר מזולל יהיה גם כן במדריגת מיכאל לכן כשלבש יעקב בגדי עשו החמודות הם הניצוצות הטהורו' אשר היא עושק וגזל מן ישראל בסוד (משלי ל) אכלה ומחתה פיה נכנס יעקב ולקח במרמה ניצוצות הנידחות ולוקח הברכה אשר היה לו ליצחק את עשו לוקח הוא ולכן נכנס אז מיכאל עמו כי זה דרכו של מיכאל להוציא יקר מזולל שהוא עשו זולל וסובא ז"ש אתה דבר אל אהרן שהוא במדריגת מיכאל בהעלותך את הנרות שהם ז' ניצוצין ז"ס (שמואל א ב) עד עקרה ילדה שבעה רבת בנים אמללה שהיה לפנינה עשרה בנים בסוד י' כתרין וכשנולד לחנה אחד נסתלקו מפנינה שתים רק שתים אחרונים היתה פנינה כורעה לחנה ומתפללה בעדה ונקרא על שמה של חנה לכן פתחה הנבואה מנחום (נחום א) חזון נ"חום ה"אלקושי ר"ת חנ"ה ופתח ספרו (שם) א"ל קנ"א ונוקם רומז על אלקנ"ה ורזא דמלה מצורעין נשתיירו בסוף מחנה לצורך קיום העולם ז"ס (ב"ב) פנינה ושטן לשם שמים נתכוונו. כי קליפת נגה נכנסה לפעמים בקדושה בסוד העלאת שבת. אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות להוציא יקר מזולל מכל ז' ספירין בתראין. ז"ס שבעה ימי בראשית כי שבת באמצע ג' ימים חול לבתר שבתא ג' ימי חול מקמא שבתא רזא דמלה ג' קליפות הן סביב הקדושה והרביעי נגה פעמים הוא קודש ופעמים הוא חול בעוונותיהם של ישראל ולוקחים א"הע שפע של מעלה ע"י נגה שלהם וכשעושין רש"מ מתמתקת ונכללת כולה בקדושה (תהלים צב) ויתפרדו כל פועלי און וכמ"ש אברהם ללוט (בראשית יג) הפרד נ"א מעלי שהיה לוט דמות קליפת נגה כשהיה עם אברהם היה נכלל הקדושה אח"כ נתפרד ממנווהרשעים מחזירין אחר הקדושה לכן שבת הוא באמצע וכן ז' ככבי לכת חמה באמצע ג' ככבים לעילא ג' לתתא ואהרן נתכוון שכל א' מן כל ז' ככבי לכת אל מול נר האמצעי שהוא סוד קדושת שבת.

וזה מעשה המנורה מקשה. קישוי של משה היה על כ"ב אותיות התור' המרומזין בכ"ב גביעים שהיה במנור' לקבל כ"ב חלקים שיש בעול' כי נחלקו האותיות לג' מערכות ז' כפולות י"ב פשוטות ג' אמות וכן ז' ככבי לכת י"ב מזלות ג' יסודות אש מים רוח הרי כ"ב

וכן באדם ראש לב כבד ז' נקבים י"ב מנהיגם הרי כ"ב באדם כ"ב בשנה כ"ב בנפש והן הן כ"ב צינורות שיורדים לעולם כמבואר בפרדס שער צינור וסי' ב"ך יברך ישראל וז"ש הקב"ה למשה דבר אל אהרן לגדולה מזו אתה מתוקן בהעלותך את הנרות שהוא מדליק המנורה העליונה הן הן ז' קני המנורה שממנה מאירין ומזהירין ז' ספירות העליונות לז' היכלין דכסיפין בעולם הבריאה ומשם לז' רואי פני המלך היושבים ראשונה במלכו"ת שבשעת מ"ת היה מתייירא משה באומרו שמא ישרפוני בהבל פיהם כי ז' הבלים הם בס' קהלת שכל עולם עומד עליו שרפ"ה ש"בעה ר"ואי פ"ני ה"מלך ובעשיה בגימטריא סנדלפו"ן פ"ר במלוי פ"ה רי"ש הרי בהיפך אתוון שרפ"ה ז"ס פרים הנשרפים כי בתיבת פר תמצא שרפה גם שם שבעה רואי פני המלך (דניאל ז) נהר די נו"ר נגד ונפק מן קדמוהי אהר"ן כולל כל כנפי החיות רנ"ו עד שבאים האורות לזה העולם עם ז' ככבי לכת. לכן היו כ"ב גביעים במנורה שהוא בית קבול לכל כ"ב חלקים שבעולם הן הן שרטוטין כ"ב שבמזוזה כי כל צינור הוא שרטוט ולכן אין השכינה שורה פחות מכ"ב אלף מישראל וכן לווים היו כ"ב אלף סוד כל הצינורות שבעולם ונחלקין לג' תנופות כמ"ש רש"י נגד בני גרשון אמר תנופה לפני י"י נגד בני קהת אמר תנופה לי"י ממש ננד בני מררי אמר תנופה סתם כי ר"ת דלהון ק"הת מ"ררי ג"רשון הוא קמ"ג בגימטריא א"ל אלהי"ם הוי"ה ג' עולמות בי"ע סודם לקבליהון ג' אמירות מיותרות בפסוק וג' מנורות ובזה גרם אהרן הארה לכל עולמות שקושר מרכבה עליונה בעליונה ותחתונה בתחתונה בסוד (זכריה ד) שבעה ושבעה מוצקות מוצקים ומותאמים (איוב מא) א' בא' יגשו ועז"א ויטש כן אהרן מגיד שבחו של אהרן שידע לחבר מרכבה במרכבה כי הגיע ע"ת דו"דים שהוא חיבור מרכ"בה ב"פ מרכב"ה עולה ע"ת דודי"ם כי אז כ"ד של רבקה מלא על שכמה כ"ף דל"ת הכי הוי ז"ש שהם קיימין עולם ועד כי גם בכל צדיק (משלי י) וצדיק יסוד עולם ומחבר המשכן להיות אחד וזה היתה כוונת ר' ברונא חסיד פעם א' סמך גאולה לתפלה ולא פסק חוכא מפומיה כלא יומא וקשה וכי לא סמך רק יום א' גאולה לתפלה. אבל הכוונה שהתפלה עולה דרך ז' היכלות כשאומר המלך המרומם לבדו כוונתו בהיכל לבנת הספיר כשאומר אל ברוך גדול דעה בהיכל עצה השמים שם או"ר פני"אל חשמ"ל שע"ח נהורין (שם ט) ח"צבה ע"מודיה ש"בעה לאל ברוך היכל נגה אור חדש על ציון היכל זכות אהבה רבה היכל אהבה אמת ויציב היכל קודש הקדשים וכשיגיע לגאל ישראל אזי מחבר האוהל להיות א' וצריך כוונה גדולה לאו כל מוחא ומוחא סביל דא ואותו צדיק מתכוונן פעם א'. והעלה על עבר פניה אל מול פני המנורה העליונה לכן שמח שמחה של מצוה ז"ש ויעש כן אהרן שגם גדול הוא של אהרן שכל העולם כדאי

הוא לו. וא"ת מאי רבותיה דמנורה שמכוון בה לז"א וזה מעשה המנורה כמ"ש (בראשית כח) אין זה כי אם בית אלקים וז"ה שער השמים שהם ח"י טורי דאפרסמא דסלקא צלותא דבר נש ח"י מילי' ח"י ברכאן ז"ס (רות ג) ויהי בחצי הלילה דאי' גבי בועז שהוא צדיקא דעלמא שאז הקב"ה איתער חורבן ב"ה ז"ש ויחרד האיש זה הקב"ה איש מלחמה וילפת ילפתו ארחות דרכו וטעם החרדה (ירמיה כח) י"י ממעון קדשו שאוג ישאג על נוהו וז"ש (רות ג) והנה אשה שוכבת מרגלותיו היא בגימטריא שכי"נ' שהיא עמנו בגלות ויאמר האיש זה הקב"ה עורי בני שתתעוררו בתשובה שנקראת מ"י ז"ש מי את בתי הלא ראוי לך לעורר בתשובה שנקראת מ"י (איכה ב) מ"י ירפא לך ותאמר רות אנכי רות אמתך ופרשת כנפך על אמתך כי גואל את"ה ז"ש רות נכנסתי תחת כנפי השכינה כי אד"ני הוא א"לף ד"לת נ"ון י"וד בגימטריא תרע"א דמלכ"א שערי צדק קא הנגלה של א"דני ה"ס מפניו כל בשר נשאר תר"ו בני' רו"ת הם כנפי שם של אדני שהיא השכינה אשר רות דבקה ב"ה קרי בי' בה' אחרונה של שם כי היא האשה אשר הוכיח י"י לבן אדני ה' אחרו"נה ש"ל שם אבל יצחק היה בן ה"א ה"א תרין ההין וז"ש הקב"ה ציני הלילה בגלות והיה בבוקר אם יגאלך טוב סומך גאולה להפלה יגאל כמ"ש חזקיה (ישעיה לח) הטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה ח"י י"י ח"י ברכאן דצלותא ז"ס זרקא ס'ג'ל ר"ל מי שזורק במחשבתו וכורך בכריכה ס"מך ג"אולה ל"תפלה מונח רביעי אף שאנו מונחין בגלות רביעי הזה מהפך פשטא שיהפך הקב"ה ויפשוט העקימות של נחש שכרוך על עקבו זקף קטן ר"ל כי קטן יעקב ויזקוף הקב"ה (ישעיה ס) הקטן בגלות יהיה לאלף ויהיה זקף גדול והנה המנורה היא לעולם להעריך אותו דרך ז' שערים העליונים לעורר כ"ב צינורות שבעולם שהם לקבל כ"ב חלקים שבעולם שנה נפש וכן הברכות שלך לעולם כי כשם שיש כ"ב צינורות כן יש ס' צינורות בסוד ס' דבוקים שבק"ש שהם לקבל ס' צינורות שבעולם. ז"ס (בראשית כב) הנ"ה א"יל בגימטריא מי"כאל אחר נאחז בסבך סוד 'ס'ב'ך הם צינורות ס"ב"ך וכן אותיות התורה כ"ב אותיות ובמילואן הם ס' שניהם בזווג עולין סב"ך כי מיכאל למעלה אוחז בס' דבוקים של ק"ש ובכ"ב גביעים של מנורה ואח"כ בקטורת בקרני"ו בגימטריא שס"ח מנין של קטורת:

תנופת הלוים בענין עקידה שעקד אברהם ליצחקובאותו פרק נתבסמו כפל פ"ר דינים כמו שכתוב (שם) ק"ח נ"א א"ת בגימטריא (יחזקאל ט) ק"סת הסופר שהוא גבריאל כפל פ"ר וכן למטה היה גבריאל לבוש כמין פסיקיא בשעה שהראה הקב"ה המנורה למשה ואעפ"י שבמדרש אמר מיכאל היה ממשיך בה תרוייהו איתנהו כי אעפ"י שז' רואים פני המלך וסימן (בראשית לז) וישב יעקב בא"רץ מ"גורי אביו שזכה לישב בבאר שבע

כדלעיל ז' כתות היושבים ראשונה במלכות (שם לב) ויקרא יעקב שם המקו' ההוא פניאל (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה דיוקנא דיליה סביב הכסא או"ריאל ר"פאל צ"רקיאל מ"יכאל ג"בריאל ר"זיאל י"ופיאל. ז"ס ארץ כנען דלעילא במרכבה עליונה ועיקר מן ז' הם שנים מיכאל גבריאל הן הן שני מלאכים שהולכין עם האדם א' מימין וא' משמאל כמ"ש בזוהר (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך ב' מלאכיו דלעילא א"ל מ"ול פ"ני המנר"ה חסר ו' בגימטריא גבריא"ל א"ש לכן הקריב פ"ר והעבירו תער וכלם הניף אהרן איש חסד לרבות חסד בעולם שתהיה (שם קיח) ימין י"י רוממה ג' תנופות היו לקבל ג' עולמות "ב"י"ע שהם סוד ג"רשון ק"הת מ"ררי אל אלקים י"י כי כל מה שעושין למטה עושין למעלה לכן אמר ויסעו בני ישראל ממדבר סיני למסעיהם ויקשה למסעיהם מיותר גם כי עד השתא לא ידענו שנסעו ממדבר סיני אבל קאי אמקרא שלפני זה בחודש השני נעלה הענן מעל משכן העדות וכי מה היה ענין זה הענן לז"א ויסעו בני ישראל ממדבר סיני מיום שקבלו מהר סיני שאז בא הקב"ה (שמות יט) בעב הענן בעבור ישמע העם ואז התאוו ישראל שיהי' גם להם דמות דגלים ויהיה מרכבתן גם כן מסודרת עפ"י סידור מרכבה דלעילא וכן היה מאז נסיעת בני ישראל למסעיהם דלעילא דייקא שהם מלאכים שלמעלה כי כמו שיש למעלה ד' מלאכים מד' רוחות ובכל רוח יש לכל אחד ב' ממונין תחתיו כמבואר בזוהר בזו הפ' ע"ש באריכות דגלא קדמאה משריא מזיינא אריה מיכאל רשום בפרישו דכלא פירשא לימינא מזרח שירותא בשמשא אזיל במטלנוי בנהירו תרין ממנין תחות ידיה דא יופיאל צדקיאל חד לאורייתא חד למיהך בשוקא וכו' הנה בזה אנו רואין שגם ישראל למטה היו ע"ז הדרך כי למטה היה ארי' יהודה שמלאכו מיכאל ועל צבאו זבולון וישששכר בני זבולון היה למיהך בשוקא (דברים לג) שמח זבולון בצאתך לכן מלאכו צדקיאל כי זה המלאך ממונה על הפרנסה (תהלים פה) צדק לפניו יהלך ויאמרו היודעים רזא דמרכבתא המהלך ביום ג' שעה ג' על היום יאמר ג"פ צדקיאל ויצליח כי הוא ממונה על הפרנסה (דברים לג) כי שם יזבחו זבחי צד"ק וישששכר לאורייתא יופיאל הוא שר התורה ממונה על קב"לה (שם ח) מוצ"א פי י"י בגימטריא יופיא"ל (בראשית מא) ועל פיך י"ש"ק כל עמי י"ופיאל ש"ר ק"בלה וכן אמר בכל א' ויסע כל דגל בני יהודה לצבאותם דגל מחנה ראובן לצבאותם בני דן לצבאותם בני אפרים לצבאותם ע"ד שאמר בפ' במדבר תפקדו אותם למטה כדמות צבאותם דלעילא וכן בכאן וזה שאמר לבסוף אלה מסעי בני ישראל לצבאותם ויסעו ר"ל כל מסע ומסע שישראל נוסעים הכל היה ע"פ צבאות שלמעלה כן גם כן יסעו למטה ולכן סמך לזה פ' חובב בן רעואל שאמר לו משה הנה נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר י"י אותו אתן לכם הראה משה בחוש הנה

רואה אתה בעיניך שאנחנו נוסעים אל המקום העליון מרכבה קדושה שהרי י"י דבר טוב על ישראל כי אנחנו מסיטרא דטוב אך טוב לישראל אבל א"הע מסיטרא דרע והראה לו בחוש מדריגת ישראל שהם במדריגת ת"ת והגרים הם גירי צדק תחת כנפי השכינה ג' מדות ת"ת נ"צח ה"וד י"סוד ז"ש ויסעו מהר י"י דרך ג' ימים משה כשראה שישראל היו למטה בדמות מרכבה דלעילא כמו שהיו המלאכים ס' רבוא שהוא סוד שיעור קומה דלעילא שס' רבוא שברים היה בכלי א' שנשברו ומהן נתהוו ס' רבוא אותיות בתורה ס' רבוא נשמות לישראל לכן פתח קומ"ה י"י על סוד שיעור קומה דלעילא ואח"כ ראה רכב אלהים רבותיים כ"ב אלף שהם סוד כ"ב אלף לוים מנין כ"ב אותיות שבתורה א' ובנוחה שובה י"י רבבות אלפי ישראל. עתה חזרו העם והיו כמתאוננים ר"ע שלא רצו להדבק מסטרא דטוב אשר דבר י"י על ישראל כדלעיל רק וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו שנתאוו למשפחות אדום וישמעאל איש לפתח אהלו דלעילא כי הנשמות עשיות לעילא דרגין דרגין י"ב נשיאים לאומותם כמבואר בפסוק (איוב לח) הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תראה שהראה הקב"ה לאיוב י"ב שערים לישראל וי"ב בנוקבא דתהומא רבה של ישמעאל גם את ז"ה לעומת ז"ה עשה אלקים והוא על פני כל אחיו נפ"ל כי הוא מסיטרא דנפילים אשר נראו בארץ כמ"ש איוב לחביריו (שם יב) לא נופל אנכי מכם ואתמר גבי חבירו בלעם (במדבר כד) נפל וגלוי עינים ועלייהו אתמר זכרנו את הדג"ה בסוד דג דגה יאור יאורה חובל חבלה חשך חשכה אופל אפילה ומבוארין בפ' חיי שרה י"ב דרגין דלהון בתלת פסוקי (בראשית כה) נביות וקדר ואדבאל ומבשם הרי ד' משמע דומה משא הרי ג' חדד ותימא יטור נפיש וקדמה הרי ה' סוד דג"ה ועל סטרא דשמאלא עשו א' מי יאכילני בשר על (שם ו) קץ כל בשר מעור עד בשר. (שם כה) ויבז עשו את הבכורה שסמך על רתיכין דיליה שהוא מערכת נרמזת במלת ויב"ז י"ב מזלות ז' ככבי לכת אבל יעקב יצא מבאר שבע הן הן ז' כפולות וי"ב פשוטות הן הן מלאכי אלקים עולים בו' ויורדים בו' שהם י"ב פשוטות ובס' בפני עצמו מבוארת ב' רתיכין אלו בפסוק ויהי בנסוע הארון י"ב תיבות לקבל י"ב פשוטות ופסוק שני ובנחה ז' תיבין לקבל ז' כפולות וכן סוד המרכבה וכן התורה התחילה בפסוק ראשון ז' תיבין הן ז' שמהן אב"ג ית"ץ וכו' ומסיים ולכל היד החזקה י"ב תיבין לקבל שם של י"ב והוא סוד (שם ה) ז"ה ספר תולדותאדם שיש בפסוק (משלי יח) מגדול עוז שם י"י י"ב שמהן כמבואר בזוהר נמצא גושפנקא קדישא דאורייתא פסוק ראשון ואחרון י"ב וז' ולכן כשהקריבו הנשיאים בי"ב יום ובסמו העולם מי"ב נשיאים של ישמעאל כמבואר בזוהר על פסוק נשיא א' ליום אלמלא הקריבו נשיאים קרבנות י"ב יום לא יכול עלמא למיקם קדם י"ב נשיאים

של ישמעאל היתה נפשו של אהרן עגומה עליו שמא נדחה ח"ו שבטו והשיב הקב"ה דבר אל אהרן לגדולה מזו אתה מתוקן כי נרות שלך קיימים לעולם גם ברכות שלך ברכת כהנים שנתן לבניו הם קיימים לעולם רצוני בזה שהשיב הקב"ה שאתה מקיים העולם בתרין סטרין מעשו וישמעאל עם גרות שלו שהם ז' מציל ישראל מן ז' ראשים של עשו כדאיתא בקדושין ר' אחאי בר יעקב דאידמי לי' שטן ע"ש ז"ס שיעקב השתחוה לעשו שבעה פעמים לפי שראה עליו ז' מדורין של גיהנם וז' שמות של יצה"ר (משלי כד) כי שבע יפול צדיק בזה שנפל ז' פעמים וקם אח"כ (בראשית ג) והוא ישופך ראש ובכל כריעה שכרע יעקב לפני עשו אחיו נפל חד רישא לכן כשבא יעקב אל יוסף שהוא שטנו של עשו ארז"ל מלמד שקרא ק"ש כי (עובדיה א) בית עשו נעשה אז לקש עם ק"ש כי אז נראה אלקים אל ישראל במראות הלילה על גלות עשו ז' תגין על ש' של ישראל שהראה אותו בז' תגין על ז' ראשים של נחש דאיהו כרוך בהו וההגין על ש' דוקא לפי שאות זה הוא של עשו לכן אמרו במגילה (דף ו) שהוא מעמיד ש' מלכים וכו' הכל בשין וכן בגיהנם שהוא ממונה עליו כל חדריו מדתן ש' פרסאות כמבואר במדרש כונן (תהלים קכד) ברוך י"י שלא נתננו טר"ף לשיניה"ם (שם קיב) רשע יראה וכעס שיני"ו יחרוק חרק עליו שר של גיהנם שינימו שיני"ו בגימטריא עש"ו לקבל זה (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם י"י נקרא עליך (ברכות ו) א"ר אליעזר אלו תפילין שבראש ב' שינין של ז' ראשים לקבל א"ל ז"ר שהוא בלבו של אדם ז' ראשים לכן בא אהרן לקבל סמ"אל וס"טן בגימטריא הכי הוי ומאיר ז' נרות להשקיט קליפת עשו במנורה שלו לכן כל אותיות יש בפ' מנורה חוץ מן ס' לפי שהיא אות של סמאל התחלתו בס' וכן סטן לכן ס' ראשון בתורה בשעה שנולדה חוה (בראשית ב) ויסגור בשר תחתינה כי נולדה סטנה עמה גם בכל השבטים אין אנו מוצאין ס' רק ביוסף כי הוא סטנו של עשו ותפוס בשמו שניתוסף לו אות ה' לתשלום שם יה"ו (משלי כג) ללחום את מ"ושל בגימטריא עש"ו שהוא שונא ש"לום לכן אמר הקב"ה שאתה מתוקן לגדולה מזאת בנרות ישקיט קליפת סמאל ועשו ובברכות שלו שיוצא מן ג' שמות הקדושים יברכך י"י יאר י"י ישא י"י י"ב והוא שם של י"ב שהיו מבליען כ"ג בנעימת אחיו הכהנים הרי בברכת כהנים ממתיק קליפת ישמעאל י"ב נשיאים עם שם של י"ב כמ"ש (תהלים קמט) רוממות אל היא מדת כהן חסד אל בגרונם וחרב פיפיות בידם גם על ברכת כהנים קאמר (שיר ג) הנה מטהו שלשלמה ששים גבורים מכניע ג"כ ס' של סטן וסמאל אף על פי שהקריבו י"ב נשיאים גם כן אילם ס' עתודים ס' פרים ס' כל ס' אלו לקבל ס' וכו' ועמודין דיליה להחזיק הקדושה ולכן היתה נפשו עגומה עד שהשיב לו הקב"ה שהוא יקיים העולם

בפרשה שלפניה גם בפ' שלאחריה. וכמו שאהרן איתמר בי' בזאת יבא אהרן שזכות אבות נכנס עמו וזכות אמהות שהם ז' נגד זה אמר בהעלותך את הנרות שהוא בז' אלו מעורר ז' קני המנורה שהם ז' עמודים שהעולם עומד עליהם ג' אבות וד' אמהות ע"ל פ' אחרי מות. גם הוצרך הכהן להזכיר שם של מ"ב שהוא ז' שמהן ז' הבלים דעלמא קאים עלייהו ז"ש אל מול פני המנורה דלעילא ז' שמהן אלו יאירו שבע' הנרות. גם על ז' מעמדות שהיו עושין למת נגד ז' הבלים של ימי בראשית ז' עמודי"ם בגימטריא ג"ן עד"ן כי בכל עמוד ועמוד אומרים לו לאדם עמוד ויעידו בך על מעשיך שעשית בעולם הזה. בהעלותך על סדר העלאת נשמה שבע זימנין ועידנין דיחלפו עלוהי. גם בזוהר פ' נשא על קו דינים דאיתדן האדם. ובזוהר פ' פקודי ז' היכלות בקדוש' לצדיקים וי"ב ירחין קדישין ובקליפה ז' מדורין היכלין דגיהנם לקבל ז' שמות של יצר הרע ואית ליה י"ב ירחין מסאבין בגיהנם ע"ש:

סוד נ' הפוכה על סוד קליפת נגה בסוד מאמר זוהר פ' תרומה ע"פ עורות תחשים כשמקבלין הקליפות מן נ' אזי נקראין הרי נחשת שיש להם נ' ובהסתלק נ' של שכינה מהם אזי נשארות תח"ש ז"ס (בראשית כב) את תחש ואת מעכה לכן בד' מלכיות זהב בבל מדי כסף נחשת יון שהיא קליפת נגה וכן מבואר בפ' ויקהל ע"פ (ויקרא יט) לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו שלכן נקראת הקליפה מעונן עיקר שמה עון רק נטיל יסודא דקשוט עמיה היא הקליפה של נגה שמורידין ג' קליפות הנשארים אור של נגה בקליפה וע"ז נאמר שהשכינה בגלות כי על מלכות של אצילות אתמר בה (ישעיה מב) אני י"י הוא שמי וגו' כמ"ש פ' כי תצא ומאחר שכל נשמות של גרים באים מן קליפת נגה ואונקלוס יוכיח שבא לתקן נגה ארמית ועשה תרגום וכן רשב"י שעשה הזוהר בתרגום לתקן קליפת נגה לכן קודם פ' ויהי בנסוע הארון מזכיר בו ענין יתרו שהיה ראש לכומרים תיקן קליפת נגה (שופטים ד) חבר הק'נ'י' נפרד מקין ק"ליפה נ"גה י"תרו וז"ס שהלך לגייר אל ארצו לקבל ניצוצות הנידחות בקליפה ולהעלותם בקדושה ז"ש משה אל נ"א העזוב אותנו נ"גה א"רמית על כן ידעת ח"נותינו ב"מדבר ו"היית כאן נרמז להם סוד גדול (איוב כ) ח"יל ב"לע ו"יקיאנו סוד וקבצנו יח"ד מארב"ע כנפו"ת הארץ שצריך לכוין בו בברכת תקע בשופר גדול ז"ס (בראשית לו) ואחות לוטן תמנע הם סוד כפל הגבורות שדחה יעקב שסודם קס"ת מנין ת"מנע ועז"א (משלי יט) גם בלא דעת נפש לא טוב ו"אץ ב"רגלים ח"וטא שנרמז מי הוא החוטא שממית האדם‌להיות אץ ס"ת בגימטריא סמא"ל ובר"ת שם זה למפרע חב"ו כי החוטא מהפך זה השם לכן יתפלל אדם בכל יום בכניסתו לבית הכנסת (תהלים ה) ו"אני ב"רוב ח"סדך אבא ביתך שיתפלל אדם

על ניצוצות הנידחות שיעלו למעלה כי זה חלקנו ב"לשון ח"סידיו ו"עבדיו שכתב האר"י אלו הם חסידים. וזה ענין רחב הזונה שרצתה גם כן להבריח הקליפה ורצתה (יהושע ב) אות אמת לתקן אות ברית קודש והשיבו לה שהיא מסיטרא דנוקבא ותקות חוט השני קשרה בחלונה לרמוז שאין לקשר אצלה רק פני לבנה ולא פני חמה כמו שהיה יתרו בא בימי משה (שם) ת"קות ח"וט ש"ני ר"ת תח"ש ז"ס קליפת נגה שתיקנה גם כן בבואה להתגייר גם תקו"ת בגימטריא מיכא"ל ג"בריאל ר"פאל א"וריאל ד' רגלי המרכבה חו"ט השנ"י בגימטריא צד"ק צד"ק להבריח סטר"א דמסאב"א ז"ה עש"ו שלח"ן לחשי"ם לכן לקח אח"כ יהושע בן נון לרחב הזונה לכן נכנעו בו הקליפות אז ל"א מלכים ובשעה שאמר יהושע (שם י) שמש בגבעון על סמא"ל בגימטריא גבעו"ן הוא היה אז דומם כאבן ושנים אנשים מרגלים היו אז חרש וירח היא בעומקא דתהומא רבה ע"ס (ישעיה כד) וחפרה הלבנה ובושה החמה וכשעשה תרח תשובה נהפכה נון של חרן כי כל זמן שרשעים בעוצם חרון אף בעולם דהיינו כל כוחות הדין של יצח"ק אינון שחשבונו ר"ח נכנסת נ' של קדושה בתוך הקליפה ונתפשטה שם נעשה ממנה נון פשוטה ז"ס נ' ארוכה של (במדבר כז) ויקרב משה את משפטן לפני י"י שמת בחטא של נחש כדדריש ההוא ינוקא בזוהר על אבינו מת במדבר הנקוד בטעם זרקא לעילא ע"ש פ' בלק וז"ס (בראשית לו) אחות לוטן תמנע לו"ט שהיה א"דם רע בליעל והיו בו ניצוצות טהרה ולקח אור נגה (שם יג) ויאהל עד סדום ונטה קו לסטרא אחרא ז"ס (איכה ב) חשב י"י להשחית חומת בת ציון נטה קו ר"ל בזה שנטה קו המישור לתוך הקליפות בזה השחית חומת בת ציון כי נחש אחיזתה בן' רבתי של (עגלתן) [עקלתון] כמבואר בלימוד אצילות וזה ענין אות מטה משה שנהפך לנחש ממטה שהראה הקב"ה ענין ישראל להעלות (ירמיה טו) יקר מזולל ומשה שהיה מיסוד אבא (שמות ב) מן המים משיתיהו מימי חכמה העליונה העלה אותה מכל וכל ז"ש (שם ג) בהוציאך את העם הזה תעבדון בנ' פשוטה שאז פסקה זוהמת הנחש ביום נ' ואז נתנו מן אור שלהם כמ"ש ע"פ (דברים לג) וזרח משעיר למו ר"ל שלא די שמה שחטפו הן מן ניצוצות טהרה סוד שבי שלהם שלקחו ישראל רק נתנו להם גם כן מתנות שלהם שהם אור קדושה שביניהם ז"ס (תהלים סח) עלית למרום שבית שבי היא הניצוץ שלקחו הם וחטפו מן הקדושה גם לא די שלקחת גם כן מתנות באדם מה שהיה באדם רע בליעל גם כן לקחת ממנו ומיד כשחטאו בעגל לקחו הם את שלהם כי באו ק"ך רבוא של מלאכי חבלה מק"ך צירופי אלקים ולקחו את שלהם כי נתנו המתנה על תנאי (בראשית כז) והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך כי עד הצוואר מגיע אוסיפו לחטוא (במדבר כא) וישב ממנו שבי על סוד קליפת נגה

שבי כולהו איתניהו בי' כי הוא רזא דק דטיקלא (קהלת ד) דמעת העשוקים כשמת אהרן שהיה ראש לבנין והיה מקיף מז' מקיפין של אמא כי משה באבא ואהרן באמא. ז"ש ששבו שפחה אחת היא סוד הטיקלא כי סוד אמה העבריה היא בעולם הבריאה עבד עברי ביצירה ועבד כנעני בעשייה תמן סנדלפון עושק ולוקח הניצוצות הנידחות ז"ס כנען בידו מאזני מרמה לעשוק אהב ר"ל כנען הוא סוחר (יחזקאל א) אופן א' בארץ בידו מאזני מרמה שלוקח ועושק הניצוצות שיורדים לשם לתוך הקליפה. ה' גאולות תלויין בה' אותיות מנצפ"ך אברהם כ"ך יצחק מ"ם יעקב נ"ן משה פ"ף משה צ"ץ:

נסמך מיד אחר העלאת הנרות בכ"ב גביעים של מנורה קח את הלוים שהניף אהרן איש חסד כ"ב אלף לוים שהם מסיטרא דדינא שהיא דוגמא ל"עקידת י"צחק ב"ן א"ברהם שהוא בהיפך ראשי אתוון של אבי"ע מלמטה למעלה כי באותו פרק העיקר צדק למאדים בעשייה וביצירה מיכאל לגבריאל ובבריאה אריה לשור ובאצילות חסד לגבורה לכן אתוון בזו הפרשה של מנורה מנין בצד"ק כי אז נפתחו שערי צדק ז"ש במדרש (ישעיה מב) י"י חפץ למען צדקו יגדיל תורה שמזה הטעם כתבו פרשה זו בתורה יתירה וצדק העקיד למאדים ומשם כל ד' עולמות נתבססו לכן ד' פסוקים בפרשה כנגד עולמות קאמר ד' פעמים מנורה ב' מילואים ו' וב' חסירים ו' כי ב' עלמין מסטרא די"ה מלאו מו' תיבין דיחודא קדמאה עלאה ומו' תיבין דיחודא תניינא ברוך שם כבוד דתמן מלא כל טו"ב אבל ב' עולמות אחרים שהם יצירה עשייה ו' ה' של שם תמן חסר ו' לכן גושפנקא דהאי פרשתא פתח בו' ומסיים בה' שהם לקבל תרין אתוון בתראין זש"ה (תהלים לד) יראו את י"י קדושיו כהן נקרא קדוש כמ"ש בזוהר פ' קרח (שם) כי אין מחסור ליראיו זה המנורה ויעש כן אהרן מגיד שבחו של אהרן שלא שינה ומסתכל היה באספקלריא מאירה שהיא ו' ז"ש הקב"ה לאהרן לגדולה מזו אתה מתוקן מה שלא זכו ישראל להסתכל לסוד ו' שהיא אספקלריא מאירה ולכן גושפנקא דהאי פרשתא תרין מראות דנהרא ודלא נהרא פתח בו' ומסיים בה' שהוא סוד מסו"ה של משה דאתמר מקודם פרשה זו ובבא משה אל אוהל מועד וישמע את הקול מדבר אליו לא קאמר מתדבר רק מדבר (שמות יט) משה ידבר והאלקים יעננו בקול אספקלריא דנהרא נרות שלך קיימין לעולם כי סוד ו' הוא עמוד שהעולם נכון וקיים עליהם ז"ש (תהלים לד) ודורשי י"י לא יחסרו כל טוב על מנורה מליאה ולא חסירה (שם) כי אין מחסור ליראיו אבל לרשעים יש מחסור כדאשכחן ב"עפר"ן רע עין (משלי כב) טוב עין הוא יבורך בו' מלא אמור להם בו' מלא עפרון חסר ו' (שם)כח) כי חסר יבואנו אבל אברהם איש חסד א' (בראשית כג) בכסף מלא יתננה לך וכן הברכות נתתי לך לעולם כי הברכות ג"כ אמור להם מלא בו' ו' ברכות

הן בברכת כהנים נמצינו למידין ב' כוונות על זה המדרש שאמר הקב"ה לאהרן שהיא מתוקן לגדולה מזאת בסמיכות פרשה שלפניה הברכות לכהנים וכן בנרות של זו הפרשה הניחן ג"כ לכהנים ומרומז במלת ויעש כ"ן אהרן שהוא מיותר הל"ל ויעש אהרן כאשר צוה וגו' אבל הכוונה שני אלו כ"הנים נ"רות מתחיל הפרשה כ"ה תברכו (חבקוק ג) רום ידיהו נשא כדאמר בבהיר למי נושאין כפים וכו' שהוא סוד כתר עליון והנרות התחלתן בנ' שהיא בינה כי היא מנורה עליונה שממנה כל שבעה נרות מאירין לכל עולמות והם ב' אתוון כ' נ' כתר בינה וענין הגדולה בב' ענינים אלו או שהם סוד כל צינורות שבעולם ס' של ברכת כהנים וז' של מנורה ובהן מקיימין העולמות או שהם י"ב שערים העליונים ו' ביחודא עלאה ו' ביחודא תתאה שכן ברכת כהנים מלא בו' ומנורה מלא בו' כאשר ראה יעקב סלם (בראשית יח) מלאכי אלקים עולים בו' ויורדים בו' וכן י"ב מזלות ששה עולים ששה יורדים לכן היתה נשמתו של אהרן עגומה שראה י"ב שבטים הקריבו קרבנם והם לקבל י"ב מזלות שהעולם עומד עליהם גם הם הקריבו קרבנם אלים ס' כבשים ס' עתודים ס' ובסמו (שיר ג) ס' גבורים מגבורי ישראל לכן הראה הקב"ה לו שהוא הוא המעמיד י"ב מזלות וז' כוכבי לכת שעליהם העולם הועמד בברכת כהנים ו' מלא בנרות ו' מלא גם כשנעמיק יותר נמצינו בברכת כהנים י"ג יודין וט' ווין הרי כ"ב גם ו' ההין שסודם כ"ח פרקין של ב' ידים כ"ח עובדא דבראשית בפסוק א' ז' תיבין כ"ח אתוון הנה העמיד הכהן מעשה בראשית בב' פרשיין אלו בכ"ח אותיות של השם בברכת כהנים ובז' נרות כנגד ז' תיבות של פסוק ראשון ונמצא ב' פרשיות אלו עיקר קיומן של עולם כי עולם עומד על כ"ח מעשיו של הקב"ה ועל ז' שמהן שם של מ"ב היוצא מפסוק ראשון ז"ש לגדולה מזו אתה מתוקן שהם קיימין לעולם על זה עומד העולם. או לפי שי"ב נשיאים העמידו י"ב נשיאים של ישמעאל כמ"ש בזוהר נשיא א' ליום אינון יומין עלאין דאי לאו שהקריבו י"ב נשיאים י"ב קרבנות לא הוי יכיל עלמא למיקם קדם י"ב נשיאים של ישמעאל הרי שהם המתיקו קליפת ישמעאל חמור אבל קליפת שור מסטרא דעשו היתה עומדת במקומה והיתה נפשו של אהרן עגומה עליו שלא יאמרו אין קטיגור נעשה סניגור כי הוא המחזיק פני שור בעשיית עגל השיב הקב"ה לגדולה מזו אתה מתוקן שאתה מבריח ב' סטרין מסטרא דישמעאל י"ב אתוון בג' שמות בברכת כהנים ומסיטרא דעשו ז' ראשין דתנינא בז' נרות. וע"ז היתה כוונת מתאוננים זכרנו את הדגה על קליפת ישמעאל מסטרא דמצרים זכרנו את הדג"ה אשר ביאור איהו יאור ובת זוגיה יאורה איהו דג איהי דגה ומסיטרא דעשו מי יאכילנו בשר (בראשית ו) קץ כל בשר.

קישוי המנורה היה על סוד כ"ב אותיות התורה שהיו מתחלה מקושרים ומקושים דא לדא קודם שחטא אד"הר לא היו רק כ"ב אותיות התורה חט"ה מלאה אח"כ כשחטא ונרגן מפריד גרם חט ונפרדה ה' מן חטה והלך אחר ה' חושיו גרם לה' אותיות שניתוספו בא"ב והם מנצפ"ך שהפרידו וחלקו האותיות להיות מגולין כל תיבה בפני עצמה ומזה גרם פ"ר דינים כמנין מנצפ"ך שבאו לעולם והנה מתחלה (שם ב) וייצר י"י אלקים את האדם היה צורות האותיות מן א' עד ת' סודו א"ת האדם מן א"מונה עד ת"מונה א"והל מועד ת"ורה א"ורים ת"ומים בראשית ברא אלקים את השמים ר"ל שמים נברא בא"ת גם הארץ נבראת בא"ת כללא דכ"ב אתוון אח"כ כשחטא אדם נאמר (שם) אלה תולדות השמים והארץ בה' בראם אינון ה' אותיות מנצפ"ך בזה גרים רו"ח הטומא"ה בגי' פ"ר ורזא דא (שם ה) זה ספר תולדות אדם מתחלה היתה התורה עגולה כעין ס' היו הסודות נעלמין בה אח"כ ניתוספו פ"ר דינים נעשית ז"ה ס"פר תולדות אדם בזווגא חדא ס' עם פ"ר שהם אותיות מנצפ"ך בגי' פ"ר לכן הקריב אד"הר פ"ר כמ"ש (תהלים סט) ותיטב לה' משו פר שהיתה לו קרן אחת במצחו ואח"כ נחלקה הס' לב' נונין הפוכות של ספר ויהי בנסוע הארון שכתב האר"י בספרא דצניעות' מי שמכווין באות ס' זו שנחלקה לב' נונין בשעה שאמר פרשה ויהי בנסוע אינו ניזק מן לסטים ז"ש משה ובנחה יאמר שובה י"י רבבות אלפי ישראל ולא קאמר שוב י"י כמ"ש (שמות לב) שוב מחרון אפיך אבל קאמר ה' יתירה שבקש משה שישובו כ"ב צינורות שהם כ"ב אלפים לכל אחד יגיע אלף (דברים לב) איכה ירדוף אחד אלף לרעה וכן לטובה כל אות כלול מאלף (קהלת ז) אדם אתר מאלף מצאתי ובקש משה להעביר ה' אותיות מנצפ"ך שהם פ"ר דינים שמיניהו רו"ח הטו"מאה מן הארץ ולכן הקריב כה"ג קטורת צרי צפורן חלבנה לבונה כל א' שבעים מנה ד"פ שבעים הרי פ"ר והכוונה שוב ה' אותיות וישובו הצינורות למקורן הראשון שיהיה רבבות אלפי ישראל כבראשונה כ"ב צינורות

וזה מעשה המנורה. רזין דכ"ב אתוון מקשה תעשה אותו שכ"ב אותיות מקושים עד ירכה עד שבאו ה' אותיות מנצפ"ך שהם בירכתים ובסוף אותיות אז נחלקו האותיות למערכות וז"ס ירך יעקב שהוא צולע על ירכו כי אותו הירך גורם לפ"ר דינים שיורדים לעולם עד פר"חה פ"ר דינים באו מה' אותיות מנצפ"ך וח' צורות יש באותן ה אותיות כמבואר בתמונה מנצפ"ך ח' צרות מ' כ"ו צ' י"נ פ' י"ך כי צורות מ' הוא כ"ו וציור צדיק י"נ וצורת פ' כ"י וציור נ' וכ' אין להם צורה חלוקה והם פ' מן ז' אותיות שסודם דו"י ז'כ'ר'ן שאין להם חלוקה וז"ס אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות על ז אותיות מן כ"ב שאין להם צורה מופרדת בסוד (זכריה ג) על אבן אחת שבעה עינים ר"ל (שם

ד) שבעה אלה עיני י"י המה משוטטים בכל הארץ ז' אותיות התורה שבכל אות ואות מהם אינו רק אב"ן אחת ולא יותר ס"ה חשבון אותיות מנצפ"ך בצורתו עולה מקו"ם ורזא דא (בראשית כח) ויצא יעקב מבאר שבע על ז' אותיות שאין להם חלוקה דו"י זכר"ן. ו'י'צ'א' ו"ירא י"עקב צ"ורות א"ותיות שבע מיניהו אין להם חלוקה (שם) וילך חרנה על ה' גבורות דנפקין מן מנצפ"ך (שם) ויפגע במקו"ם סוד ה' מנצפ"ך שחשבונו מקו"ם (שם) ויקח מאבני המקום הם אותיות התורה (שם) וישם מרא"ש ותי"ו מאל"ף עד תי"ו (שם) וישכב במקום ההוא קרי בי' ויש כ"ב במקום ההוא שראה כ"ב אותיו' ועל ה' גבורו' אמר (שם) מה נורא המקו"ם הזה וזה גורם עליות סטרא דמסאבא עז"א ועזא"ל בעולם שדינים גוברים בעולם שכן צורת ה' אותיות מנצפ"ך בגי' הכי הוי ומתחלה היו כל צורות אותיות מ"א מנין (ישעי' כו) י"ה הוי"ה שבהון צור עולמים שהיא צורת י"ה עולמים שנבראים בכ"ב אותיות התורה ואח"כ באו עוד ח' צורות מן ה' אותיות מנצפ"ך הרי כל צורות ז"ך אותיות מ"ט אותיות ז"ס (שמות כז) ואתה תצוה ויקחו אליך שמן זית ז"ך שהיו מעלין שפע ברכה עס ז"ך אתוון וז"ס בהעלותך א' בה' עלותך את הנרות שגם ה' אותיות מנצפ"ך יעלו ויצליחו שיהיה בין הכל שבעה ושבעה מוצקות שהם מ"ט ז' פעמים ז' כל אחד מז' כלולה מז' הרי מ"ט צורות של כל אותיות ז"ס לדעתי מקשה היה מתחלה עד שבאו ה' אותיות שהם מנצפ"ך ז"ש עד ירכה שהם סימן מנצפ"ך בא בירכתים של אותיות עד פ"רח'ה' פ"ר חשבון מנצפ"ך ח' צורות יש בהן ה' אותיות אז נשהנו וז"ש הקב"ה אל אהרן בה' עלותך א"ת הם כלילא דאתוון מא' עד ת' ובאותן ה' גבורות מעלה אהרן העדות לכן הנר"ת חסר ו' בגי' תו"קף ה"דין ולכן מיד פ"רשת לוים מסטרא דדינא הקריבו פ"ר לבסס פ"ר דינים. ובמדרש קח את הלוים הלכה כמה נימין היה במקדש כנור של דוד ז' ע"ש (תהלים קיט) שבע ביום הללתיך ולימות המשיח ח' על השמינית ולע"ל עשר שנאמר (שם קמד) בנבל עשור אזמרה לך. רזא עלאה איכא הכא בסוד צורת אותיות הן הן ג' אבות הקדושים אברהם יש בו י' צורות באותיותיו דהיינו א' צורת י' ו' י' והב' הוא ב' ווין והר' וה' י"ד ומם ב"ו הרי י' צורות ויצחק ח' צורות ויעקב שבע כמ"ש ויצא יעקב מבאר שבע סי' שלשת"ן (שמות כח) ולא יז"ח חשן מעל האפוד כל צורות שלשתן כ"ה אתוון דיחודא והנה נגד זה בעו"הז (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה (שם כ) ישגבך שם אלהי יעקב (משלי כד) כי שבע יפול צדיק ולימות המשיח אז בא יצחק (ישעיה סג) כי אתה אבינו הם ח' צורות ולע"ל י' צורות:

בהעלותך **וידבר י"י אל משה ויעשו בני ישראל את הפסח**. ישראל בעצמם קרבו עצמם לעשות הפסח אע"פ שלא צוה אותם הקב"ה בזמנו כי מאחר שבצאתם ממצרים פסקה

הזוהמ' בשעה שעמדו על הר סיני וכשחטאו בעגל חזרה ובז' ימי מילואים נתמלאה דיוסקם של פגימה והיה ראוי להיות אותו יום כיום שנבראו בו שמים וארץ כי אותו יום נטלו י' עטרות והיה יום ראשון לר"ח ניסן ואחריו היה פסח ג"כ ביום א' והיו מסופקין אם יש להם לעשות פסח ז' ימים לתקן רזא דמצה ולזרוק סטרא אחרא דחמץ מאחר שחזרו וניערו עליהם והנה אף שעשו מעצמן העצה עניהם הפסוק כאלו צוה אותם י"י ז"ש כאשר צוה אותם י"י אע"פ שלא היו מצוון מעלה עליהם כאלו צוה ולכן אותם אנשים שהיו טמאים לנפש אדם נתרחקו לגמרי כי היו מתייראים הא פשיטא שאין להם לעשות הפסח ז"ש למה נגרע אף שאנחנו לא היו זריזין למצוה כמו האחרים זה היה כפי שהכוונה שלם היתה: (חסר)

ובפסיקתא ויהי בנסוע הארון. מסומן מלמעלה ומלמטה נ' הפיכה שהם דומים לכ"ף ולרי"ש פירוש אך רק מיעוט מה בא למעט למד שאין זה מקומה ע"כ בפסיקתא:

מרים אמרה **הרק אך במשה דבר י"י ב' מיעוטין שכן אמרה מרים הרק אך במשה דבר י"י שאין השכינה שורה על שאר נביאים רק ע"י צינור של משה חזר ומיעט אך במשה דבר י"י מיעוט ה"מ בימי משה שהיה פניאל חמה אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות הלא גם בנו דבר י"י במצרים טרם זרחה אור שמשו של משה עד שהראה הקב"ה להם שאין נבואה שלימה רק ע"י מידתו של משה וישראל פגמו במידתו של משה והפכו הסימניות א"ך ר"ק. לכן אמר הקב"ה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל מן הרוח אשר עליו שהוא הצינור שממנו ישקו כל העדרים עיין מאמר אם כל חי:**

ויהי בנסוע הארון. חסר ו' על אהרן ויאמר משה כי כשיבא משיח משה ואהרן עמהם קומה י"י שהקב"ה בעצמו יקום לבנים מן עפר כמ"ש בזוהר פ' ויקרא (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלי' שיבוא מנח' בן עמיאל וינגח בקרניו (דברים לג) קרני ראם (איכה ד) ר"וח א"פינו מ"שיח י"י (דברים לג) והם רבבות אפרים והם אלפי מנשה ז"ש רבבות אלפי ישראל נ' הפוכה קרן הפוך (תהלים קמח) וירם קרן לעמו (שמואל א ב) קרן משיחו. וידוע שכל העולמות נבנו ברל"א שערים שהם כ"ב א"ב שבס"י והאותיות מתחלקות לג' חלקים י"ב פשוטות ז' כפולות ג' אמות שהם חסד דין ורחמים ואותיות מנצפך הם דינים קשים ומהם ן' יותר קשה מכולם ממנה נתהווה הנחש בצורחה והנחש דין קשה מכולם ואותיות מנצפ"ך הם התפשטות של ה' גבורות ושרשם נקרא בזוהר בוצינאדקרדוניתא. סוד נו"ן הוא יסוד אבא ויסוד אימא נ' ארוכה ביסוד אבא ונ' כפופה ביסוד אמא ו' מורה באמצע על יסוד ולפי זה נשמת משה שהיה מיסוד אבא נ' פשוטה ז"ס (שמות ג) וזה לך האות וגו' תעבדון בנ' ארוכה וכן (במדבר כז) ויקרב משה את

משפטן בנ' ארוכה ונשמת אהרן שהיתה מיסוד אמא נ' כפופה ומן ב' נונין אלו היתה נשמת של רב המנונא סבא ובנו כלומר משרשיהן למעלה מאבא ואמא נחצבו נשמת רב המנונא בסוד נ' ארוכה שהיא באבא ובנו בסוד נ' קצרה וע"כ נקרא בזוהר נונא רבה ונונא הוא דג והדג הוא בסוד יסוד והוא שהדג לעולם הוא מתנועע בתוך הים כן היסוד לעולם מתנועע להשפיע בתוך מלכות ושורש נשמתו של רב המנונא סבא היתה יהוידע ובנו היה בניהו יהו הוא השם זעיר ידע הוא יסוד שבכל ספירה מלשון (בראשית ד) והאדם ידע את חוה אשתו שהיא יסוד אבא ובניהו הוא ביסוד זעיר כ"ן יהו הוא יסוד זעיר של אמא המן שם ב"ן לכן לקרא ג"כ ב"ן יה"ו ב"ן שהוא ב' שמות של הויה במלוי ההין עולה ב"ן כל אחד מהם שהם ביסוד בינה שהיא בינה ולכן מת בקצרות שנים כשנתגלגל בן יהוידע בינוקא שהיה בנו של רב המנונא סבא ומת מפני שהשלים נשמתו באותו זמן. ובגלגול ראשון ג"כ מת בקצרות שנים בימי שלמה כשהיה בניהו מפני סיגופים שעשה זש"ה (שמואל ב כג) והוא הכה את הארי בתוך הבור ביום השלג ר"ל שהטביל עצמו ביום השלג נגד יצ"הר שהיה מדיחו עד שהכה אותו והוא נגד יצ"הר וז"ס תפוח דארח בהו קב"ה כשהם מעלמא דנוקבא ארח בהו הקב"ה ונכלל נשמתם בשכינתא והנה יצחק היה מעלמא דנוקבא כמ"ש (בראשית יח) שוב אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן וע"ז נעקד כמעט שיצאת נשמתו עד שאח"כ אמר הקב"ה (שם יז) וגם נתתי ממנה לך בן ותלה אותו בו לכן היה אח"כ וגם שמואל ניתן לחנה (שמואל א א) ונתת לאמתך זרע אנשים וכה"א (שם) ויהי לתקופות הימים ותלד חנה בן וכתיב (שם) אל הנער הזה התפללתי ויתן י"י לי דייקא את שאלתי ולכך כמעט שלא נהרג ולולי שאמרה חנה בי אדוני תלוי העון אל הנער הזה התפללתי ועלי מחל לה:

ותאכל האש בקצה המחנה. במסכת שבת (דף קו) מת אחד מבני החבורה ידאגו כל החבורה אמרי דמית גדול אמרי דמית קטן (משלי יב) דאגה בלב איש ישחנה פליגי בה ר' אמי ור' אסי חד אמר ישחנה מדעתו וחד אמר ישיחנה לאחרים וקשה הא בגמרא פרק חלק הקורא בספרים חיצונים אין לו חלק לעו"הב ומקשה בגמרא מ"ט אלימא משום. דכתיב לא תיעול דויא בלבך דגברין גוברין קטיל הא שלמה נמי אמרה דאגה בלב איש ואי לאו דקאמר קרא הכי הוי אסור למקרי בספר בן סירא משום הכי א"כ קשה איך אמר לנו שלמה דבר שאינו צריך אבל בא שלמה להודיע לנו דין זה על מת א' מן החבורה ידאגו כל החבורה ז"ש דאגה בלב איש ותרווייהו איתנהו ישיחנה מדעתו במה שישחנה לאחרים בזה הוא מסיח דעתו מן הדאגה לכן כתיב בשין ולא בסמך שאם היה הפי' על מסיח מדעתו הל"ל בסמך אלא תרווייהו איתנהו ובמה שפורט מעשה

של המת אתמר במדרש שמכניסין אותו למעל"ה בזה לעולם הנשמות ונמצא כשיהיה לו מנוחה אזי גם לבני החבורה יש להם מנוחה ז"ש (ישעיה נז) יבא שלום אזי ינוחו בלשון רבים על משכבותם שגם כל בני חבורה שלו יש להם מנוחה הן בני חבורה שבזה העולם הן בני שבעו"הב לכלם יש להם מנוחה ז"ש אח"כ בלשון יחיד (שם) הולך נכוחו שהנשמה הולכת ישרה דרך נכוחה נמצא בס' הקדמונים כשרואין נשמות של צדיקים בני חבורתו שהאדם בזה העולם רוצה לחטוא ולא יהיה לו מקומו המיוחד לעו"הב כי לכל אחד יש לו מקום מיוחד לעו"הב אצל מי יהיה סועד ומצטערין עליו ז"ש (שם) דרכיו ראיתי וארפאהו ואנחהו ואשלם ניחומים לו ולאביליו מאן אינון אבל הם בני גילו וחבורתו שיודעים מקום מנוחת הצדיק מצטערים עליו ועתה שחוזר ועושה תשובה משלמין ניחומים גם כן לאביליו ולפי שכל אחד מן הקצוות. אלו יש פנים לכאן ולכאן נשמת גדול אזי יאמר נא ישראל אם בארזים נפלה שלהבת וכו' בקטן אזי מן הקללה מתחילין מן הקטן וכדי שלא יאמר כל א' להקל לכן אמר אמרי לה גדול ר"ל הן כשמת גדול הן כשמת קטן לעולם מורא זו יעלה על ראש בני החבורה לחומרא ויעשה תשובה ז"ש ותבער האש בקצה המחנה חד אמר בקצינים שבמחנה שהם הגדולים והאספסוף הם על זקנים אספה לי שבעים איש מזקני ישראל או מן המוקצה שבמחנה וע"ד מ"ש במדרש פ' ויגש כד דמך וכו' שבטים מציאה מצאו (בראשית מב) ויצאו לבם אנו שאבדנו את ר' סימון עאכ"ו. הענין ע"פ הקבלה ענין כסף משנה על סוד ניצוצות נשמות שלקטו אבותינו במצרים יהיה בענין מציאת הכסף שלהם מצאו ניצוץ טהור ואפ"ה יצא לבם ויחרדו אנו שאבדנו את ר' סימון עאכ"ו (איוב כח) כי יש לכסף מוצא (דברים ח) על כל מוצא פי י"י (משלי ד) כי חיים הם למוצאיהם מסיטרא דעץ החיים אבל בדרך הדרש ע"ד מברכין על הטובה מעין על הרעה והנה שבטים שמצאו מציאה ויש להם לשמוח באשר הוא שם ואפ"ה תרדו על העתיד אולי משגה הוא אנו שאבדנו את ר' סימון שהוא עתה לפי הנראה רעה גדולה עאכ"ו שיש לנו לפחד ולחרוד אולי הוא מטעם שמפני רעה העתידה לבא על כל צרה שלא תבא שיש לנו לדאוג שמפני הפורעניות מת ר' סימון ולא להקל עליו ולומר שמיתתו תהא כפרה לומר (שמות יט) ונפל ממנו רב טול רב שאז כי חמת מלך מלאכי מות (משלי טז) ואיש חכם יכפרנה על כל הדור ויש לנו לפחוד מפני הדין:

והאספסוף אשר בקרבו. שנתאוו לע' זקניסנגד ע' שרים כדי שכל שבט מישראל יהיה לו מן שבטו נביאים והתאוו להשגת אלקים כמ"ש ר"מק הביאו בקול בוכים שמרוב השגתם נשרפו כמו זבוב שפורח סביב האור עד שנשרף באור כן הם היו מתאוים שלא

יהיה משה לבדו מקבל שפע האלקי כי כל העדה כלם קדושים ז"ש וישמע משה את העם בוכה למשפחתיו על עסקי משפחה שיהיה לכל משפחה ושבט שראוי לנבואה ולכן בקשו בשר שהוא מדריגה דתחות משה כי מן בא מן השמים דרגיה דמשה ז"ש מאין לי בשר פגים דרגיה דיליה ז"ש משה למה הרעות לעבדך למה לא מצאתי ב"פ למה למה לי אלא הא' על הצדיקים שבדור שנקראים עבדים להקב"ה ז"ש למה הרעות לעבדך עבדי י"י שעומדים בבית י"י וראוים לנבוא' על מה לא יבא גם להם נבואה ולמה לא מצאתי חן על עצמו:

האנכי הריתי אם אנכי ילדתיהו. וכי בשבילו באה השפע טובה מן לעולם הלא אדרבא כל הטוב בא עבור הדור דעה ז"ש אם אנכי ילדתיהו וגידלו למעלה ראש הלא אדרבא שש מאות אלף אשר אנכי זכיתי לגדולה הוא מטעם אשר אנכי זכיתי לישב בקרבו כי הדור ראוי לכך שהרי בימי ה"לל שאמר הקב"ה למשה הי"ה ל"ך ל"עזרני היה ראוי ג"כ לשרות השכינה עליו רק שאין הדור ראוי לכך הרי שהדור עכב לו הנבואה וא"כ דורו של משה גרם לו להיות הנבואה שהרי בשעת עגל א' הקב"ה לך רד מגדולתך כלום נתתי וכו' ז"ש הקב"ה אספה לי לפי שנתאוו על האספסוף שיהיה להם ע' שרים למטה ז"ש לי כמו שהם לי בשמים כן יהיו למטה. ועל דבר זה ותדבר אהרן ומרים במשה על מה שאמר מאין לי בשר דפגים דרגיה דיליה כי מאסו במדריגת משה שהוריד להם מן לכן אמרו הם הלא ג' פרנסים היו לישראל באותו דור לקבל 'נ'ר'נ מ"ן בא"ר ענ"ן ס"ת נ"פש ר"וח נ"שמה ז"ש הלא גם בנו דבר י"י שגם הם גרמו תיקון נפש רוח לכן התפלל משה אל נ"א ר"פא נ"א ר"ת נ"פש ר"וח נ"שמה כי בזה גרמה לחטוא ובזה תיקן משה נ"הר עד"ן ג"ן ר"ת 'ע'נ'ג ג' דרגין בנבואות תורה נביאים כתובים נשמה רוח נפש משה נבואתו בסוד נשמה שהיא התורה כי ס' רבוא נשמות יש וס' רבוא אותיות וכל אות הוא נשמה לכל א' מס' רבוא לכן היה משה שקול כס' רבוא כמ"ש האנכי הריתי תמיה קיימת שש מאות אלף איש אשר אנכי בקרבו דייקא ויהושע היה מתנבא מצד הרוח בסוד (במדבר כז) ונתת מהודך דאתנבא מדרגא חמישאה מהודו של משה שהוא רוח והנה אותן השבעים איש אצלתי מן הרוח אשר עליך מצד הרוח ואלו אלדד ומידד המה בכתובים מסטרא דנפש והיתה נבואתן מסטרא דנוקבא לכן וירץ משרת משה והשיב משה מי יתן והי' כל עם י"י נביאים כי יתן י"י את רוחו עליהם מסטרא דרוח ולכן בקש משה איש אשר רוח בו ולא נשמה כי אוי לאותה בושה וכו'. אין למעלה מענג ולא למטה מנגע ולפי שסוד מנה"ר ע"דן ג"ן הוא סוף 'נ'ר'נ והם סוף ג' פרנסים מ"ן בא"ר ענ"ן לכן נלקת בנג"ע להיפך מענ"ג:

והמה בכתובים. שהרי מתנבאים על מלחמת גוג ומגוג וניתנה נבואה שלהם לכתוב לדורות שהם מן אותן מ"ח ניצוצות שנוטפין בג"ע בכל יום כמבואר בזוהר והם סוד מ"ח קרשים של משכן שהוא דוגמת גן ד' ז"ס מתנבאים במ"חנ"ה הם היו מן מ"ח נ"יצוצות ה"גן ר"ת מחנ"ה או שלפי שע' זקנים מצד נ"צח ה"וד והם מן מ"ח הרי סוד מ"חנ"ה הם מתוך מ"ח וע' זקנים היו מהנבאים מצד נ"ה שבזכר על יד משה בעלמא דדכורא ואלדד ומידד נשארו במחנה בעלמא דנוקבא מצד ח"ג זרועות שבה וז"ס ותנח עליהם הרוח שהוא הרוח הקודש שהיא המלכות והמה בכתובים שנתנבאו מצד זרועות הכלה שהם כתובים ולזה איתא בתיקונים כי הכתובין רומזין לזרועות והכוונה לזרועות הכלה שהם נגד נ"ה שבזכר כי מצד הנקיבה הם כתובים רוח הקודש מלכות ומצד הזכר נביאים נ"ה שוקין דנבואה בעולם הזכר. וע"ז הדרך באמוראים ותנאים (מיכה ו) והאיתנים מוסדי ארץ 'נ'ה'י שבזכר מוסדי ארץ כי נמשכין מהם ח'ג'ת זרועותיהם שבה והם אמוראים ובזוהר יהושע אתנבא מהודו של משה שהוא דרגא חמישאה. מי יתן עם י"י יהיו נביאים כי יתן י"י בעצמו רוח עליהם לא מעלמא דנוקבא. אם ככה את עושה לי מעלמא דנוקבא. ויהי העם כמתאוננים רע על משה שהיה דרגא דטוב (משלי כ) גם במעלליו יתנכר נער ותרא אותו כי טוב הוא א' הרגני נא הרוג ואל אראה ברעתי ובזה נתקנאו מרים ואהרן שגם הם מסטרא דטוב באומרו לשום כל המשא עלי וכי כל דרגין תלויין בי' הלא גם בנו דבר י"י לכן נלקת במצורע מוציא רע:

תלמידי ר' מאיר כ"ץ ר"י מאוסטרליץ כתב לי משם שדרש בפ' בהעלותך על פסוק: **הבשר עודנו בין שניהם**. על ענין לשון הרע שהלשון הוא הבשר שבין שניהם ע"כ טרם יכרת (תהלים יב) יכרת י"י כל שפתי חלקות אף י"י חרה בם שהוא עין הרע וזה ענין נ' הפוכה שמקומה במרגלים שפגמו בלש"הר ונעשה ו"י כי נ' הפוכה הוא ו' וי' אצלה ולכן נאמרו יפה אחר שברחו מבית הספר כי (משלי טו) מרפא לשון עץ חיים ע"כ הבדיל בין פר' שרפו ידיהם מד"ת לבין מתאוננים עכ"ל שכתב לי שדרש שם ובאמת שסוד ו"י הוא בשינים כי נחלקים השינים לשני חלקים לכן נקר שינים על שם שני מערכות כי לכל יהודי יש י"ו למעלה וי"ו למטה משא"כ לעכו"ם או פחות או יתר ע"ז אמרתי (תהלים קמז) ל"א עשה כן לכל גוי ל"א כי (שם) משפטים ב"ל ידעום אבל ישראל הלומדים הורה מראש עד סוף מתחלת בב' ומסיימת בל' (שם) מגיד דבריו ליעקב יש להם סוד אלו ל"ב נתיבות ז"ש (שם ג) שיני רשעים שברת אל תקרי שברת אלא שרבבת תרווייהו איתנהו בעכו"ם או שברת יהיו פחות א' או שרבבת יותר א' והם נחלקו על ב' מערכות י"ו למעלה וכן י"ו למטה בלחי התחתון י"ו שינים. וכן נקרא לבעל שם לב איברים פנימים

י"ו עד הלב ומן הלב ומלמטה ג"כ י"ו איברים והיא סוד אלף שנחלקה על י"ו למעלה י"ו למטה לכן אמר לא מצתי חן בעינך חסר א' כי משה היה הלב על סוד שקבל אח"כ ה' חומשי תורה שהתחלתה בב' ומסיימת בל' ז"ש למה הרעות לעבדך בגלגולא קדמאה ולמה לא מצתי עתה חן בעיניך לתקן אלף שהפריד נרג"ן בל"ב נתיבות חכמה ל"ב אלקים של מעשה בראשית הרגני נא עתה הרוג כמו שהרג אותו בקין בסיבוב ראשון שלו. ובר"מ ובתיקונים איתא אינון שמבליעין תיבות בתפלה עלייהו איתמר הבשר עודנו בין שיניהם טול קיסם מבין שיניך ע"ל פ' קדושים כי היכי דלימטי לי' שיבא מכשורא י' הוא שיבי ו' היא כשורי ויהי העם כמתאוננים שגרמו (בראשית ג) ו"י גרש את האדם מי יאכילנו בשר שרצו לאכול בשר מסטרא דקדושה שהרי במצרים אכלו דגים ויש יותר ניצוצות טהורות בדג שהרי דגים באסיפה ת"ח מיתתן באסיפה ז"ס עינא פקיחא לאכול דג בסעודה ג' של שבת. ומשה אמר הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם על אינון ניצוצין טהורות שהם תקועין בבשר כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים ומה שמעלין בשחיטה ובברכה אינם ראוין לזה קאמר אם את כל דגי הים יאסף להם שהוא דים באסיפה בעלמא ואין, שם שחיטה ק"ו שאינם ראוין לזה שימצאו מציאה סוד ניצוצות טהורות ז"ס שאמר (ירושלמי) שבטים מציאה מצאו ויצא לבם כי סוד כסף שלקט יוסף על סוד (ברכות פ"ב) ניצוצות טהורות שהיו תקועין במצרים שבשביל זה ירד יוסף למצרים ללקט אותם אנו שאבדנו את ר' סימון חבירינו שהיה ניצוץ טהור (איוב כח) כי יש לכסף מוצא אבל (שם) והחכמה מאין תמצא זה שאמר את כל דגי הים יאסף להם ומצא להם להמציא להם ניצוצות טהורות והם היו מסטרא דרע ולא מסטרא דטוב. לכן אמר והאספסוף אשר בקרבו דייקא סוד ניצוצות המובלעים לכן אמר הקב"ה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל הם סוד ע' ניצוצות ע' שרים של מעלה שנבלעו ואצלתי מן הרוח אשר עליך כי משה היה בסוד אדם קדמאה שהיה כלול מכל ס' רבוא פרצופים וכל הנשמות מסוף העולם עד סופו היה תלוין עליו ז"ש אם כ'כ'ה את עושה לי כ"לל כ"ל ה"פרצופים. קומה י"י סוד שיעור קומה נ' הפוכה נשמה שהפכו:

על אודות הכושית אשר לקח. רזא דמלה בזוהר מתרץ מ"ט יעקב גופו ועצמותיו העלו לארץ ישראל ויוסף עצמותיו ולא גופו ומשה לא גופו ולא עצמותיו האר"י ז"ל מתרץ לפי שיוסף יצאה ממנו שכבת זרע (בראשית מט) ויפוזו זרועי ידיו לכן לא נקבר גופו בא"י אך לפי נגמר המעשה נקברו עצמותיו אמנם משה אע"פ שלא יצא ממנו טפה עכ"ז לקח אותה אשה כושית בדברי הימים של משה לכן לא נקברו לא גופו ולא עצמותיו בא"י הוא (משלי לא) אשה יראת י"י ויעקב שלא לקח תמנע פלגש נקברו עצמותיו וגופו וזה

ענין נבואת אלדד ומידד מתנבאים מ"שה ת"הא נשמתו ב"גן [אלקים] ו"יהושע מ"כניס ולא היו יודעים הטעם שלא יכנס לא"י כי עדיין לא ידעו גזירת סלע והנה היה העם חושבין כטעם כמ"ש בזוהר ע"פ היש בה עץ אם אין אם יש בא"י עץ חיים אם אין שאין בא"י עץ החיים אינה כדאי שיהיה משה בא"י כי משה וס' רבוא דיליה מעלמא דאתי אינון ואינן צריכים לא"י כדעת ר"ע (סנהדרין) דור המדבר אין להם חלק לעו"הב שאינם צריכין לה ולפי שדבר בלשון דלא משתמע אמר עליה שבקיה לחסידותי' ועל סברא זו נתקנאו מרים ואהרן באומרם כי בלי ספק טעם מניעת משה רבינו לא"י הוא עבור אשה הכושית אשר לקח ועשה עמה מעשה אישות לכן אין ראוי שיקבר בא"י ואם היה הטעם עבור שנבואת משה שהוא פני המה והלא גם בנו דבר י"י גם אנחנו מזה השורש של נשמת משה כי ג' אלו ממקור אחד הם ואם משה מיסוד אבא אהרן מיסוד אמא וכן מרים ממלכות לכן נקרא אהרן אחיו של משה כי תרין אינון ראשי אמנ"ה א"הרן מ"שה נ"צח ה"וד ולמה לא יכנס כמונו כי עדיין לא נגזירה גזירה על אהרן ומרים שלא יכנסו לארץ והשיב הקב"ה שאין בזו טענה כלל כי אם של הזוהר כי טענת גם בנו דבר י"י אינה טענה כי יש חילוק גדול בין גדר נבואת משה לנבואתם אך שמרים היתה אחות אהרן בנבואה אבל לא אחות משה ולכך עונשה של מרים נג"ע לפי שחשדה למשה על שנענש בנגעי בני אדם שהוציא טיפין דיליה בגופא נוכראה כי באמת חרב נעץ בינו לבינה ולא נכשל בזה מזה למדו אף אהרן נצטרע שחטא בזה

במדרש מי ראה נגע מרים (זבחים) אם משה ראה הא זר הוא ואין זר רואה את הנגעים אם אהרן הוא קרוב ואין קרוב רואה את הנגעים כו' מקשים למה לא אמר בקיצור גם גבי משה דקרוב הוא כו' ומתרצין מפי הרב הגדול למוהרר נפתלי הירש מלובלין דכיון דכוונת המדרש להורות ולפרש שאין זר רואה את הנגעים ובתחילה קאמר שיעלה על דעתך שחכם גדול בדורו רואה את הנגעים וקאמר א"ת משה ראה ואמר שאינו כן לפי שאין זר רואה את הנגעים בפיר"שי אפי' חכם גדול כו' לפי שהוא גזירת הכתוב דדווקא כהן ואם היה אומר גם גבי משה לפי שהוא קרוב אכתי הוה צריך למימר דלמא ת"ח אחר גדול כבודו היה רואה כגון יהושע או איזה נשיא והיה צריך לומר אין זר רואה את הנגעי' וא"כ עכ"פ היה צ"ל שאין זר רואה את הנגעים ואין כאן קיצור וניחא להורות גבי משה שהוא הגדול שבישראל שאין זר רואה ואח"כ לומר שאין קרוב רואה גבי אהרן ודו"ק. ול"נ ליישב דאיתא בגמרא סוף זבחים מפלפל אי משה כהן הוה או לא ונ"מ לדינא ע"ש קאמר בגמרא מיתיבי מי ראה נגע מרים כו' קתני מיתת משה זר הואכו' ובזה מיושב דכוונת המדרש להורות האמת דאלו א' גבי משה קרוב הוא אתי למטעי דה"א דמשה

כהן הוא והאמת אינו כן ובא להורות דזר הוא וע"כ ניחא לו לומר האמה להורות דמשה אינו כהן וק"ל ועוד נראה ליישב משום דהא דאמרת אין קרוב רואה את הנגעים נלמד מדכתיב (דברים כא) על פיהם יהיה כל ריב וכל נגע (סנהדרין לד) מקיש נגעים לריבים וריבים לנגעים מה נגעים ביום כו' ומה ריבים שלא בקרובים אף נגעים כו' והיינו משום דקי"ל שהוא גזירת הכתוב דנגעים דווקא ע"י כהן ולא זר ילפינן האי הקישא אבל כל זמן של היה לנו לימוד בפירוש דזר אינו רואה את הנגעים ה"א דלמא הקישא דנגעים לריבים אתי להכי דמה ריבים כל ישראל כשרים לאו דווקא כהן אע"ג דכתיב על פיהם יהיה כל ריב כל ישראל כשרים כדכתיב בפ' זקנים ה"נ גבי נגעים לאו דווקא כהן אלא אפי' זרים וא"כ לא היה לו ללמוד דשלא בקרובים דדלמא להכי אתי וא"כ לא היה יכול לומר דקרוב היה דהיה קשה מנ"ל דאין קרוב רואה אבל אחר שאמר בתחילה זר הוא כו' להורות הדין שאין זר רואה א"נ ע"כ נלמד שאין קרוב רואה:

שלח

וישל"ח אות"ם מ"שה. ס"ת חמש"ה על פי י"י ר"ל שענין זה השלימוה היה להודיע שמשה הוא סוד פני חמה ואינו כדאי שיכנס בה משה רבינו וז"ש על פי י"י כמו שהשיב הקב"ה למרים ולאהרן שזה כוונה שלא יבא משה לא"י למעלתו לא לגריעתו ז"ש שלח לך שזה היה עבור משה לידע אם יש בה עץ החיים אם אין. אשר שלח משה ל"תור א"ת ה"ארץ ר"ת לא"ה כי רצה לשלחם להודיע שהוא מסוד עלמא דאתי והם הוציאו דבה ויעלו ויבואו עד ר"חוב ל"בא ח"מת ר"ת רח"ל כי משה רצה לשולחם בסוד עולם הרחמים שהיא לאה (תהלים צו) כי בא לשפוט "את "הארץ וכן (עובדי' א) לשפוט "את "הר עשו וכן (תהלים צ) תפלה למשה "איש "האלהים כשבקש שיהיה נועם י"י עלינו ז"ש ויבואו עד רחוב שהיו מעולם הבא סוד רחובות הנהר ודחו משם לבא חמת מלך מלאכי מות (משלי ה) רגליה יורדות מות ויעלו ויבואו עד רחב בכאן יש לגלות סוד מופלא יהושע לקח רחב ויצאו ממנה אח"כ ח' כהנים. רח"ב נתגלגלה בחבר הקני ואח"כ נתגלגלה בחנה ז"ס (שמואל א ב) רחב פי על אויבי ז"ס (שם א) כי אשה קשת רוח אנכי כי היא היתה זונה מצד חת הקשה והטומאה ועלי הוא גלגול יעל אשת חבר הקני שרצתה לעלות במדירגת איש ובזה היא מבורכת משאר נשים שלא זכו לה ז"ש (שופטי' ה) מנשים באוהל תברך ששמשה במקום כהן באהל שילה בסוד גלגול יעל בעלי הכהן ואתוון דילהון מורין ע"ז ועל זה והנה רחב נמשכה מסוד קין וכן אח"כ (שם ד) וחבר הקני נפרד מקין וז"ש (יהושע ב) ונתתם לי אות אמת (בראשית ד) וישם י"י

לקין אות ואות זה הוא הו' שניתן ליתרו שהיה נקרא יתר והענין כי הגרים הם במלכות והיא שאלה לעלות מן בני ישראל לאות ו' שהוא ת"ת והם השיבו הנה אנחנו עתה בימי יהושע שהוא פני לבנה בן נו"ן ומשה שכליל ת"ת בראשו כבר מת (קהלת א) מה יתרון לאדם שהוא יהושע בכל עמלו שהכל הוא תחת השמש פני לבנה אמנם את תקות חוט השני הזה שהוא כולה רצון של הנקיבה דכתיב (שיר ד) כחוט השני שפתותיך אמנם היא היתה רוצה רצון העליון של הזכר ששם משה גנוז שהוא נקרא בזוהר פי י"י ז"ש וישל"ח אות"ם מש"ה ס"ת חמ"ה על פי י"י כי אותו דור היה משה מושך רצון העליון מן פי ה' דלעילא ז"ס (במדבר לג) ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ע"פי י"י יסעו ויחנו וחוט זה הוא של אברה' אבינו אשר על ידו מתעוררים נפשות גרים כנודע ואז היא אע"פ שלא יכלה לעלות אל פ"תח אות אמת מ"מ לא קשרה תקות חוט השני שהוא יסוד מלכות ולא חוט לבדו שהוא יסוד לבדו בסוד אותו החוט של א"א דמתער לגרים קדמאה לגיורין רק סוד השני הם שני יריכים נ"ה לכן נתגלגלה בחנה וילדה שמואל שנתנבא בנצח והוד לכן שקול שמואל כאהרן ומשה שהם תרין ירכין כחדא אהרן בנצח ומשה בהוד א"ד איפכא ותרווייהו קשוט:

שלח לךָ אנשים. על תרין אנשים דאתמר בספרא דצניעותא שהכניעו אז ב' אחים שהגיד והמשיך חם אבי כנען בסוד (בראשית ט) ויג"ד לשני אחיו בחוץ ז"ש ויתורו את ארץ כנען ולהלן הוא אומר ויחפרו מלשון חרפה שראה אה ערות אביו והמשיך תרין אחין מבחוץ להגביר הקליפה מצד שמאל עד שבאו ב' אחים ויקח שם ויפת תרין שהם חד וכן עשה יהושע שלח תרין שהם חד (יהושע ב) שני אנשי' ותצפנו ואותם מרגלים מלבר נכנעו (שם) ולא קמה עוד רוח באים והן ב' כוחו' (קהל' ט) לכלב חי הוא טוב מן האריה המת ולקחו שם ויפת את השמלה ותקנו סוד אחוריים להיות פנים מאירים וכן אתמר בכלב וימלא אחרי שתיקן אחוריים ברות אחרת שהיה בו כשהלך על קבר אברהם בסוד ויבוא עד חברון שיצא אז ונכנס לכלל (בראשית ט) ברוך י"י אלקי שם כי מתחילה ארור כנען לא אמר יהיה כנען שא"כ לעולם לא יבא כנעני בבית י"י ובאמת (הושע יב) כנען שיש בידו מאזני מרמה לא בא אבל היא ארץ (ישעי' כג) אשר סוחריה שרים כנעניה נכבדי ארץ (יחזקאל לב) שמה ישבו שריה ולא כל שריה וכן יהודה שנשא בת הכנעני לתקנה (בראשית לח) ויהי ער בכור יהוד' ר"ע והוא סוד (במדבר כא) ואשד הנחלים אשר נטה לשבת ע"ר שיתוקן לע"ל בימי משיח ז"ש ונשען לגבול מואב כשיבא משיח מן אדום אז יהיה לו משען ומשענה ונתהפך רע לטוב וכן (ברכות) טבי עבדו של ר"ג אינו כשאר בני אדם כשר היה לכן אמר ועבדי כלב עקב זכות של (בראשית כד) עקב

אשר שמע אברהם בקולי אותו רוח אחרת חדש בקרבו לתקנאז לכן אמר נח (שם ט) ברוך י"י אלקי שם ואז בבנין ב"המ בימי שלמה ויהי כנען עבד למו שבימי שלמה לא נשאר רק ילד חי לתיקון המציאות ולא נשאר רק להיות עבד למו (משלי יב) טוב נקלה ועבד לו והיא לקבל שכר וראיתם את הארץ מה היא י' דרגין חשיב לקבל ארבע עולמות השמנה היא אם רז"ה ר"גיון ז"הרין ה"גיון תמן (בראשי' מט) מאשר שמנ' לחמו אמא עילאה מקננא המן החזק הוא. הבמחנים. העם היושב עליה דייקא כי תמן הקליפות:

במדבר הזה יתמו ושם ימותו. ומשה וס' רבוא דיליה אסתלקו לעילא מעלמא דלעילא אינון וכל אלה שמתו היה מן ערב רב כמ"ש יהיו המתים הידועים שבחייהם קרוים מתים ז"ש כמדבר הזה יתמו ר"ל שלימות שלהם היו במדבר ואסתליקו לאתר עילאה ושם אותן שבא"י ימותו אבל על אלו לא שלטה מיתה כלל ושלטנותא דסטרא אחרא לא הוי עלייהו כלל ז"ש ופגריכם על ההוא גופא שיש בכח שלהם לתקן הכל כשיכלו במדבר הזה ומתעכל גוף שלהם כדאשכחן בזוהר שכן הם עושים בכל יום כמ"ש במדרש שבכל ליל ט' באב הלכו וקברו להם קברים ולמחר הוציאו כרוז שיפרשו חיים מן המתים כי מתעכל גוף שלהם במקום נחש להסיר זוהמא מעליהם ור"ע שאמר (סנהדרין ק) אין להם עולם הבא ר"ל שאין צריכין לעולם הבא כי ראו על הים ואמרו (שמות טו) זה אלי ואנוהו ולפי שדברי ר"ע בלשון דמשתמע אתרי אפי לכן אמר שבקיה ר"ע לחסידותי' (תהלים ג) אספו לי חסידי:

סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדך. ע"ד הפשט (שם קח) כי גדול מעל השמים חסדך שחסד אל הוא מלמעלה מן מערכת השמים. והנה המצריים יאמרו ברעה הוציאם ככב מאדים להרוג אותם והקב"ה חסדו מלאה הארץ למעלה לשנות הטבע וכן אמרו תוספת של הקב"ה מרובה על העיקר זה שאמר כגודל חסדך חסד שלך שהוא התוספת הוא גדול מאוד יותר מן העיקר וראיה הבל ותוסף שהיה עמו תאומה יתירה וכן בנימין הוסיף י' בנים וכן חזקיה וכן איוב אבל לפי דברי הזוהר שנשמתם מגודל חסד שהיא למעלה מחסד אברהם (שם כא) ובחסד עליון בל ימוט על שמים הם אבא ואמא מעל הוא חסד אריך (שמואל א ב) רגלי חסידו ישמר חסר י':

וידבר י"י אל משה לאמר דבר אל בני ישראל וגו' בבואכ' אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לי"י ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה. (במד"ר) א"ר יוחק למה נסמכה פ' חלה לפ' ע"ז לומר לך שכל המקיים מצות חלה כאלו ביטל ע"ז ר"א (משלי ו) בעד אשה זונה עד ככר לחם מי גרם שנכשל על שאכל ככר שאינו מעושרת המדרש הזה צריך ביאור מה ענין קיום מצות חלה לביטול

נם לא נתן טעם לסמיכות פר' תלה לפר' שלפניה שהיא פרשת נסכים בשלמא פרשה נסכים סמיכה למרגלים כמאמרם ז"ל לפי שחטאו באשכול לכן סמך מיד הכפרה בניסוך היין אשכול הכופר אבל על חלה לא הגידו שום טעם ואם כדברי ר' יוחנן היה להקדים פ' כי תשגו שהיא פר' ע"ז ואח"כ לכתוב פרשת חלה לומר לך שכל המקיים חלה מבטל ע"ז ובמדרש בשם ר' תנחומא דורש (קהלת ט) לך אכול בשמחה לחמך ושתה בטוב יינך כי כבר רצה אלקים את מעשיך על ענין סמיכות פר' נסכים ופרשה חלה להדדי מזה הטעם אין הסעודה נקראת אלא על הלחם ואין המשתה נקרא אלא על היין כי פת פוטר כל מיני אוכלין ויין פוטר כל מיני משקין אך צריך טעם מה ענין רצוי שמרצה הקב"ה לישראל ואפשר ע"פ הגמרא (ברכות לה) ר' לוי רמי (תהלים כד) לי"י הארץ ומלואה וכתיב (שם קטו) והארץ נתן לבני אדם כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה ז"ש לך אכול בשמחה לחמך שהוא שלך גם שתה בטוב יינך שנקרא יין שלך מתי הוא נקרא שלך כשכבר רצה אלקים את מעשיך כי בלשון כאשר דהיינו שנתן (איוב לא) חלק אלקי ממעל דהיינו שבירך ברכה לפניה או ענין זה הפסוק לפ' נסכים ע"ד בחיי שנסמכה פר' נסכים למרגלים לנחם את בנים המתאבלים לחזק לבם שיכנסו לארץ ויקריבו שם קרבנות לכן פתח ר' תנחומא פר' נסכים עם זה הפסוק שנרמז בו אב"ל א"כול ב"שמחה ל"חמך דאתמר עלייהו ויתאבלו העם מאוד לכן סמך להם מיד אלו שני הפרשיות לקיים קרא זה אכול בשמחה לחמך ושתה בטוב יינך כי כבר רצה שמחל להם הקב"ה את עוונם ולא נתחייבו ישראל בחלה רק בבואם אל א"י מיד כדאמרינן בקדושין (דף מ) גדולה תורה שקדמה לחלה מ' שנה לכן נקראת חלה תרומ"ה להודיע ענין זה תורה מ' שקדמה התורה מ' שנה לחלה וכמו שהמתין הקב"ה מ' יום ואח"כ נתן סוד תורה שבע"פ ע"י משה רבינו כן המתין הקב"ה מ' שנה ונתן מצות חלה על ידי יהושע שאז אכלו מלחם הארץ אבל בימי משה אכלו לחם מן השמים (תהלים עח) לחם אבירים לחמה של תורה שהיא נבלע בכל איברים (שמואל ב כג) ערוכה בכל ושמורה אבל בימי יהושע (יהושע ה) וישבות המן ויאכלו מעבור הארץ נמצא שפיר יש סמיכות לפ' מרגלים כשם ששליחות המרגלים היה עפ"י י"י ממדבר פארן דהיינו שהקב"ה שצפה העתידות שילכו ויוציאו דבה על הארץ במספר ארבעים יום שקפץ להם הדרך שילכו במ' יום כדי ליתן להם יום לשנה וז"ש (תהלים צ) שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה שיעשה לנו הקב"ה יום לשנה וישמח אותנו בהם כמו שעשה לנו במרגלים מיום עשה שנה וראינו רעה בהם כן ישמח אותנו ז"ש לך אכול בשמחה לחמך כי כבר רצה אלקים

את מעשיך ר"ל כשם שבמד"הד רצה הקב"ה לעשות שיהי' יום לשנה יום לשנה ק"ו במדה טובה שהוא מרובה ז"ש ושתה בטו"ב ינך:

וישלח אותם משה. לתקן העיסה ז"ש ממדבר פארן שהוא סוד עולם הכסאשכן מלוי כף סמך אלף בגי' פאר"ן שהיא סוד אש"ל של אברהם כי עד שם מגיע (משלי כ) נ"ר אלקים נשמת אדם שכן נעלם של כ"סא בגי' נ"ר (שמואל א ג) ונ"ר אלקים טרם יכבה היה אד"הר מסוף העולם ועד סופו שידע כל סודות הבריאה בכלל הפרצופים. ז"ש ע"ל פ"י י"י שרצה משה לעבור מיד לא"י ולקיים מצות חלה שהוא סוד רי"ו חומשין כמנין ע"ל פ"י י"י לכן שלח י"ב מרגלים לתקן י"ב פרצופים לכן אמר אליהם עלו ז"ה בגנב על תיקון (בראשית ה) ז"ה ספר תולדות אדם בזוהר מסר להם המטה כמ"ש (שמות ד) המטה הזה תקח בידך. וישלח אות"ם משה על סוד אות ברית קודש כד"א גבי יוסף (בראשית לז) ויתנכלו או"תו להמיתו שהיה להם לתקן והם גרמו וניערו חטא של הוצאות דבה ומי שמספר לש"הר אינו משמר ברית וסימן (דברים כג) ונשמרת מכל דבר רע מי שמוציא דבה מוציא רע שהיא מוציא זרע לבטלה וסימן (תהלים לד) נצור לשונך מר"ע כי מן לש"הר שפוגם ברית הלשון פוגם ברית המעור ובזה פגמו ברית וגרמו לעורר חטא יוסף הצדיק לכן זכר גבי מנשה למטה יוסף שהוא עשה מעשה אביו להוציא דבה וז"ש וישיבו אות"ם דבר שגרמו על אות שלהם לפגום. ויוסף ניבא וידע שמרגלים יחזרו ויפגמו אותו לז"א להם (בראשית מב) מרגלים אתם שחוזר וניער עון 'א'י'ב'ה בשנאת חנם במרגלים וערות הארץ באתם לראות דייקא לתקן אות ברית קודש והם בלשון הרע גרמו להוציא זרע לבטלה ובראו רע (שם) ויאמר א"ליהם י"וסף ב"יום ה"שלישי גם שם הראה להם שגרמה נחש להטיל כ"ד זינא דמסאבות':

תניא (נידה מז) אלו נאמר כי תבואו אל הארץ הייתי אומר משנכנסו המרגלים ב' או שלשה יהיו חייבין ת"ל בבואכם בביאת כולכם אמרתי לך ולא בביאת מקצתם רי"א משונה ביאה זו מכל ביאות שבתורה שבכ"מ א' כי תבואו וכאן א' בבואכם לומר שנתחייבו ישראל מיד בחלה משנכנסו לארץ צריך ליתן טעם למה זכה דין חלה משאר דינים שנתחייבו לאחר ז' שכבשו וז' שחלקו וכאן מיד גם למה דוקא חייבין בחלה בביאת כלכם גם למה חיוב חלה משעת גלגול העיסה יתנו ראשית עריסותיכם שלכם חייבת ושל גוי פטורה נתנה לישראל במתנה עד שלא גלגלה חייבת משגלגלה פטורה גם למה דוקא כדי עיסת מדבר כמ"ש ראשית עריסותכם כדי עיסת מדבר וכמה עיסת מדבר העומר עשירית האיפה מכאן אמרו שבעה רביעים קמח חייבים בחלה שהם ז' מדבריות ז' חייבת בחלה שהם שש של ירושלמית ה' של ציפורי סימן וז"ה לך האות כי אנכי

שלחתיך שהי' משה תיקונו של אד"הר לתקן עיסת המדבר (בראשית כח) וז"ה שער השמים כי בחטא אד"הר פנה זיוה פנה הודה הדרה והוא תיקון מלמטה למעלה תפארת ספירה ה' גבורה ספירה ו' גדולה ספירה ז' בתחלה בימי משה היה מדת חסד מתפשטת בעולם היה עיסת מדבר ז' בימי יהושע בירושלים היה הדין מתגבר ו' (ירמיה לב) כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת ואח"כ (יומא כא) מפני ה' דברים שנחסר בבית שני שלא סמכו טבריא וציפורי גאולה לתפלה (חגי א) ואכבד בלא ה' כי נחסרה י' של ירושלים ה"פ טבור י"ה והוא קן צפור בית המקדש ד"רור קן לה גם למה אמר באכלכם מלחם הארץ בגמרא הלא שלא הפריש מן העיסה לא יפריש ת"ל באכלכם מלחם הארץ ולמה אמר מתחלה תרימו תרומה לי"י ואח"כ תרימו תרומה. בספרי תרימו תרומה לי"י תרומה גדולה ואח"כ על החלה אמר תרימו תרומה קשה למה לא אמר גבי חלה לי"י הלא חלה א"י טבל כמו תרומה גדולה ואפשר לומר שמתחלה קודם ברכה הוא לי"י ואח"כ כשנתן חלה הוא עריסותיכ' אמר סתם תרימו תרומה ואפשר שמרומזין ג' ארצות לחלה בפסוק גבי א"י אמר באכלכם מלחם הארץ רק תרומה א' והוא לי"י שהוא תרומה דאורייתא ועל השניה מכזיב ועד אמנה א' תרימו תרומה ב' תרומות א' לאור וא' לכהן כן תרומת גרן שהיא תרומה גדולה אין לה שיעור חטה אחת פוטרת כל הכרי כן תרימו אותה שהיא לכהן שהיא ג"כ אין לה שיעור מן התורה לשאר ארצות תתנו לי"י תרומה לדורותיכם שהיא תרומה בזמן הזה. ראשית עריסותיכם אף עיסת שותפין חייבת בחלה ורבים טועים ועושין עיסה א' גדולה וחולקין אח"כ לשנים כדי לעשות ברכה אמה ובתה כל אחד בפני עצמה וזה טעות גדול כי חיוב החלה משעת גלגול העיסה וזה בשעת גלגול העיסה היתה כוונתה להיות א' ואם לא עשאם ע"מ לחלקם לא מהני החלוקה אח"כ ז"ש ראשית עריסותיכם שנים שעשו העיסה לא יתנו רק חלה א' ולא שנים. או בא להודיע הדין שהב"י פוסק כש"ע להיות נוסח הברכה להפריש תרומה ור"מ בהג"ה א' להפריש חלה כדברי הרמב"ם אבל ברוקח פוסק נוסח הברכה חלה תרומה בסמ"ג איתא חלה שם עוגה היא לכן צריך ג"כ לומר תרומה לז"א הפסוק ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה ר"ל שמתחלה אמר באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לי"י ר"ל לשם י"י שיברכו עליה וכיצד תהיה נוסח הברכה לז"א חלה מתחלה יאמר חלה ואח"כ תרומה יוסיף ג"כ בנוסח הברכה או א' חלה מתחלה להודיע שיעור חלה כמנין חל"ה שהיא ג"ם בצים ז"ש ראשית עריסותיכם כשהוא כדין עיסתכם עיסת מדבר שהוא כמנין חל"ה ג"ם בצים תרימו תרומה אבל פחות מזה השיעור לא ויש תגין על ה' של חלה שצריך להוסיף עוד ה' חומש ביצה וכן ח"לה נוטריקון ח"ומש ל'זה ה"שיעור גם ה' מינים חייבים

בחלה ז"ש והי' באכלכם מלחם הארץ מה שנקרא לחם והם ה' דברים גם ה' רביעים קמח חייבים בחלה אחר שהוסיפו על המדות גם ה' דברים נקראו תרומה גם רומז על סוד ה' שחטא בה אד"הר שהיא חלה טהורה כדאיתאבתיקונים חל ה' גם בא להודיע טעות העולם שחושבין הנשים שמחוייבים ליקח קמח מן השוק בכל שבוע ולעשותה חלה ת"ל ראשית עריסותיכם כשיש להם יתנו חלה. חלה בטילה בק' וא' ז"ש תרימו כשאתה רוצה להרים מן התערובין צריך להיות תרומה ר"ל תר"י ממאה כשחולקין על ק"ב חלקים אזי עולה החלה בק"א ומ"ש בטל בששים לגבי ערלה ותרומה וחלה אומר עולה לפי שצריך ליקח חלק א' מפני גזל הכהנים וליתן להם חלקם לכן אומר עולה אבל בשאר אסורים בטל וטעם עליית ק"א לפי שכהן הוא איש חסד לקבל מיכאל משיריין דיליה מאה וא' בחשבון מיכא"ל לכן אינו דומה לומד פרקו מאה לשונה מאה ואחד. ויש בפרשה קטנה זו מ"ג תיבות מנין בצים של ח"לה לכן ה' של חלה מתוייג שיהי' תיבה בפני עצמה לתשלום מ"ג כי מ"ב תיבות אינון עם ה' הרי מ"ג ומורה ג"כ על חומש של ביצה מן חלה או כמו לסוף ק"ל שנה שהיו ל"ח שנה נזופין לא נטהרה עיסה רק אח"כ בבואכם שהוא מן אותו פרק שנשתלחו המרגלים שנה שניה ל"ח שנים נטהרה העיסה לכן הוסיף משה ליהושע יוד של שרי שעליה היה מוטל לטהר העיסה:

ר"ג אומר ג' ארצות לחלה מא"י עד כזיב חלה א' מכזיב עד הנהר ועד אמנה ב' חלות א' לאור וא' לכהן של אור יש לה שיעור ושל כהן אין לה שיעור מן הנהר ועד אמנה ולפני ב' חלות של אור אין להם שיעור של כהן יש לה שיעור. ירושלמי של אור יש לה שיעור שהיא מד"ת אבל של כהן מדבריהם רזא דהאי מתניתין ג' ארצות אלו לקבל ג' עולמות שסודם 'ב'י'ע שמשם נחצבה נשמתו של אד"הר שהי' חלתו של עולם ולפי שבעולם הבריאה עולם שכולו טוב ואין שם רע לכן נגד זה אית למטה ארץ החיים אין שם רק חלה א' והיא הארץ שהחזיקו בה עולי בבל ונאכלת לכהנים לפי שאין שם רק חסד וכן עולם הבריאה במדריגת כהן מכזיב ועד הנהר ועד אמנה שמשם יהיו קיבוץ גליות וישירו שירה כמ"ש (שיר ד) תשורי מראש אמנה היא לקבל עולם היצירה אמנ"ה בגי' א"ל אד"ני שהוא לקבל יצירה כי אל שדי בבריאה אל י"י בעשיה אל אדני ביצירה כלול מטוב ומרע והוא סוד עץ הדעת טוב ורע וישאהו במוט בשנים לכן א' ב' סימנים. עד הנהר ועד אמנה ב' חלות א' לאור מסטרא דאש שלהבותא דדינא וא' לכהן איש חסד של אור יש לה שיעור א' ממ"ח שהחזיקו בה עולי מצרים ולא עולי בבל כי בעולם היצירה (בראשית יד) ויסע מלאך האלהים לפני מחנה ישראל היה מטטרון נכ"חו קרי בי' חנו"ך וטעם א' ממ"ח משם יניקת (מגילה יג) מ"ח נביאים שנתנבאו לישראל והוא

כלול מכ"ד כ"ד יחודא בשכ"מ כ"ד אתוון בבקר כ"ד אתוון בערב ולקבל זה מ"ח ניצוצות נוטפין ב"גן. בזוהר פ' חיי שרה שמהם נעשו מ"ח קרשים במשכן שכל קר"ש קשר עולם העליון עם עולם התחתון כי הוא אמצעי בין ב' קושרי קשרים מן הנהר ומאמנה ולפנים לקבל עשייה ב' חלות לאור אין לה שיעור ונשרפת:

במדרש (בראשית ב) ויצר י"י אלקים את האדם וגו' זש"ה (משלי כט) מלך במשפט יעמיד ארץ זה הקב"ה ברא העולם בדין שנא' בראשי' ברא אלהים (שם) ואיש תרומות יהרסנה זה אד"הר שהי' גמר חלתו של עולם ונקראת חלה תרומה שנאמר ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה וקשה אעיקרא דדינא פירכא למה נקראת חלה תרומה בקרא אבל הענין ע"פ הקדמה אחת מהאר"י ז"ל סוד שית אלפי הוה עלמא ב' אלפים תוהו ב' אלפים תורה ב' אלפים משיח הן נגד ג' עולמות בי"ע כי בכל העולם יש ה' חסדים ה' גבורות סוד (שמות כח) שתי כתיפות חוברות כל כת"ף כלול מת"ק לכן נקרא כתף שהוא כלול ה' חסדים וכ"א כלול ממאה הרי ת"ק מנין כת"ף בימין הוא כלול מה' חסדים בשמאל הוא כלול מה' גבורות הרי אל"ף ויש בכל עולם אבא ואמא זעיר ונוקבא שהוא סוד י"ה סוד אלף ו"ה ג"כ אלף כל אות כלול מת"ק עץ החיים מהלך ת"ק שנה הרי בכל עולם יש ב' אלפים שנה והנה אד"הר קודם שחטא היה מסוף העולם עד סופו דהיינו כלול מכל ג' עולמות אלו עד חצי עולם הבריאה ועד בכלל כלול מו' אלפים שנה הוה קאים ומסתכל בזיהרא דחכמתא עלאה וכשחטא נתמעט ונעשה חלתו של עולם שנקראת תרומה על שם תרי ממאה לכן העמידו על ק' אמה כי יש בו' אלפים שנה ס' פעמים מאה מכל מאה קח חרי הרי ק"ך ומן הדין היה ראוי להיות אד"הר ארוך ק"ך אמה רק שלא הגיע אח"כ לב' אותיות י"ה אבא ואמא רק לזעיר ונוקבא של בריאה א"כ לא נשתייר רק מעשר של ה' אלפים שנה (קהלת ז) אדם א' מאלף מצאתי זה משה שזכה אח"כ לאותן אלף אורות זכה להיות ק"ך יום על הר סיני לטהר חלתו של עולם מכל וכל ואפשר לפרש קרא על אד"הר אדם אחד כשהי' הוא אחד קודם שבאתה הוה זכה ג"כ לאלף אלו לכן א' של (ד"ה א א) אדם שת אנוש רבתי כי זכה לאלף רבתי סוד אלף אורות עליונים ואשה בכל כשבאתה חוה גרמה לחטוא שאדם (תהלי' מט) ביקר בל ילין לא לן כבודו עמו הן (איוב כח) כל יקר ראתה עינו ז"ש ואשה בכל אלה לא מצאתי אח"כ בא משה וזכה לאותן אלף זיוון והגיע עד אמא בעולם הבריאה ז"ש משה מעלמא דאתי וכשזכה לאבא זכה ג"כ לאמא ז"ש והיה ימיו מאה ועשרים שנה ז"ש לו הקב"ה מתחלה לבת א"ש אל"ף רבתי (איוב לג) ואאלפך חכמה הס"נה בני' ק"ך שזכה אז לטהר עיסה מכל וכל לקיים קרא (תהלים סח) שבית שבי לקחת מתנות באדם של

אד"הר שהי' לו מתחלה אותן אורות מסוף העולם ועד סופו יעקב שהי' שופריה מעין אד"הר כשראה סלם מסוף העולם ועד סופו סו"ד נ"שמות ה"קדושות (בראשית כח) ס"לם מ"וצב א"רצה ג' שרי פנים נרמזין בראשי אתוון סמ"א דמלתא השתיקא ס"נדלפון מ"טט א"כתריאל (יבמות קב) אם יבא אליהו ויאמר חולצין במנעלשומעין לו אין חולצין בסנדל אין שומעין שכבר נהגו העם בסנדל ולאידך לישנא חולצין במנעל שומעין לו בין למר ובין למר מנעל סנדל הם סוד מט"ט וסנדלפון א' נעל וא' סנדל וסוד חליצה לחלוץ מן עולם העשיה דתמן הרע יותר מן הטוב אבל סוד מנעל הוא סוד עולם היצירה ושם רע וטוב שניהם שוים ואינו מעורב רק כל אחד בעצמו ואין אנו עוסקין בו רק בעולם שקרוב לנו סוד עשייה זכינו לדין שאלו הב' הכרובים הם סוד ב' עולמות אלו ז"ש יעקב (בראשית כח) וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך על סוד חלה שהיא עשירית האיפה לכן אמר (שם) אכן יש י"י במקום הזה כי עמ"ר יגיע לגולגולת סוד י"ש בגי' הכי הוי כל ישראל י"ש להם ח"ל"ה ר"ל ח"לק ל"עולם ה"בא ותיקון איפה של אד"הר שהוא מסוף העולם ועד סופו לכן יש באיפה ת"בל בצים שהוא סוד כל העולם כולו (שמואל א ב) לי"י מצוקי ארץ וישת עליהם ת"בל ועז"א יעקב כל אשר תתן לי דהיינו שהוא סוד סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה סוף העולם ועד סופו עשר אעשרנו לך שהוא שיעור ג"ם בצים מעשר תב"ל וכן משה (שמות ב) וירא מלאך ד' אליו בלב"ת אש שהראה לו תבל ומלואה וכל האורות נתלין עליו זכינו לדין משה לקח את האוהל וזכה לזיהרא עלאה של אד"הר וזכה לאלף זיוון כמבואר בזוהר בשלח ולכן ולמה לא מצתי חן בעיניך חסר א' וכן בזו הפרשה איל א' לחטת חסר א' כי אד"הר בחטאו גרם (משלי טז) ונרגן מפריד אלוף ולא זכה רק לה' אלפים שנה זה כוונת וחמשיתו יוסף עליו שעל ה' אלפים אלו כשיביא אשמו בראשו יזכה לאור באור אבא ואמא שהוא סוד י"י אלקים ז"ש וייצר ב' יצירות לטב ולביש (בראשית ב) ויהי האדם ל"נפש ח"יה ר"ת חל"ה למפרע (שם) ויפ"ח באפי"ו נשמ"ת חיי"ם ס"ת חות"ם (איוב לח) תתהפך כחומר חות"ם בזה זכה משה לו' כי באו שש על שית אלפין דבראשית ברא שית ו' אלפים מבוארים בקרא קמא ב' אלפים תוהו סוד עולם העשיה עולם הקליפות ה' אחרונה ז"ס (בראשית ב) ת"ולדות ה"שמים ו"הארץ בה' בראם ר"ת תה"ו עולם היצירה אות ו' של שם ב' אלפים תורה ב' אלפים אחרונים ימות המשיח עולם הבריאה סוד הגאולות כלם מאמא עלאה סוד החירות ה' ראשונה שר של שם נקראת לא"ה שמשם משיח בן דוד בא ומשיח בן יוסף בעולם היצירה ואליהו בעולם העשיה הרי ב' ו' אלפים הם ימות העולם ומציאות הוא להמשיך אלו הנשמות מאלו ג' מדריגות כל א' לפי מדריגתו שהם ו' אלפים דרגין והנה

קודם שחטא אד"הר היה כולל כל הג' עולמות והיה כלול מכלל הנשמות שבהם אך אח"כ שנתמעט והעמידו על ק' אמה אז היה חלתו של עולם כי לא נשאר בו רק חלה והיא תרומה כדלעיל תרי ממאה וסוד המיעוט שמתחלה היה כל הנשמות כלולות בו אח"כ נידון בנשירות איברים שנפלו האורות לתוך הקליפות ופרחו ממנו באותו שעה שחטא ואלו הנשמות צריכין אנו להעלות ע"י תפלתינו בקר צהרים ערב בסוד נשמה רוח נפש בסוד מג"ן מ"יכאל גבריאל נ"וריאל ומבואר בזוהר ר"מ בפרשתא דא שהיא סוד שיעור חלה מג"ן ר"ל ג"ם בצים עוד ה' שהוא חומש והוא נ' של מג"ן והנה לא היה אד"הר ראוי להשתמש באותן אורות ונתמעטו ממנו ומפני פגם נתאחזו החיצונים באותן הנשמות ונפלו בקליפות ונשארו בו מובחר של נשמות בהרימכם את חלבו ממנו ונשארו בו סוד כתרים כי כל עולם כלול מי' ספירות וכל א' כלולה מי' הרי ד' פרצופים ביצי' ד' פרצופים בעשיה ובבריא' ב' פרצופים הרי י' פרצופים מאלו הי' פרצופים לקח י' כתרים וכל כתר כלול מי' הרי ק' כתרים מאלו הב' פרצופים כי מב' פרצופים אבא ואמא לא לקח כי לא לקח אותם רק מרע"ה ואלו הי' כתרים נקראו חלתו של עולם ואלו נשארו הק' כתרים בא"הר ז"ש בזוהר אד"הר נטל ממין זיהרא עלאה ולא נשאר בו רק בחינת הנפש לבד ז"ש (במדבר ה) ואשמה הנפ"ש ההיא שהיא בחי' ה' ז"ס (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה שלמדו רז"ל שהמעיטו על כ"ף אמה מנין ק' ונרמז בכף שהיה ראוי להיות ק"ך להחזיק ו' אלפים של עולם רק שלא זכה לאלו הכ' רק משה רבינו בנתינת התורה זכה לכ"תר אותיות יו"ד דברות עשרה עשרה הכף לכן אמר במדרש (משלי כט) ואיש תרומות יהרסנה אד"הר שהיה חלתו של עולם ולכן נקראת חלה תרומה לפי שהיה תרי ממאה וז"ס שאמר ראשית עריסותיכם על אד"הר שהי' חלתו של עולם הוא הראשון כעריסה בעולם הוא חלה תרימו תרומה שהוא נעשה באיבריו תרי ממאה מתחלה אמר בבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה שאז זכו לזיהרא דחכמתא באכלכם את לחם שמדבר על לחמה של תורה ומאן שזכה זכה לנשמתא קדישא תרימו תרומה לי"י כמו שהתרומה הוא תרי ממאה לי"י כי חמשים שערי בינה העליונים נמסרו למשה מסיני נתן הקב"ה לנו מ"ט חלקים ולעצמו נטל רק שער החמשים הרי לא לקח הקב"ה לעצמו רק ב' וכן בענין התפלה ובק"ש מ"ט אתוון דיחודא בקר מ"ט אתוון ערב וכן בג"ח אמר יעקב (בראשית כח) עשר אעשרנו לך תרין עישורין מעשר ראשון שני וכן נותנין לכהן עין בינוני א' מנ' ומה שנותן עין יפה א' ממ' ועין רעה א' מס' כי מצינו שהקפידה תורה על חומש וחמשיתו יוסיף עליו וכן הנהנה מן ההקדש מוסיף חומש ומכח זה מוסיף כח יפה ומגרע כח רעה חומש וכן המבזבז אל

יבזבז יותר מן החומש לכן תג על אות ה' של חלה והנה שפיר נסמכה פרשה זו למרגלים כי המרגלים חטאו חטא של אד"הר כמ"ש והימים ימי בכורי ענבים חטא (דברים לב) ענבימו ענבי ראש אשכלת מרורות למו הוא אד"הר שחוה סחטה ענבים והביאה לו לכן ס' של ויהס כלב גדולה כי ס' של ס"מ סטן היה ביניהם וגרמה להם כל זה ז"ש ויב"א ע"ד חברו"ן בגי' ש"טן בא ובלבל אותם. וז"ש והמתה אותם כאיש א' על אד"הר קאמרשחטאו חטא של אד"הר ועתה יגדל נא עתה כאשר עשה לאד"הר שאמר (בראשית ב) ביום אכלך ממנו מות תמות ועשה מיום א' אלף שנה כן עתה י"י ארך אפים והשיב הקב"ה סלחתי כדבריך להאריך ג"כ אך שא"א להאריך על מ' אלפים שנה ואולם חי אני לעולם ר"ל אני חי וקיים לעד אבל כל העולם אינו רק ו' אלפים שנה לכן אמר יום לשנה יום לשנה:

ערסתכם חסר ו"י כתיב כי ב' אותיות אלו גרם אדם הראשון (שם ג) ו"י גרש י"י אלקים את האדם גרם (רות א) ותלכנה שתי ההין ב' חורבנין בית ראשון ה' עלאה א"לף בינה בית שני ה' שנייה ולכן בכאן תיקון שם בן ד' ראשית ערסתכם חלה דא י' של שם חל"ה תרימ"ו תרומ"ה ג' אותיות מן השם ז"ש תר מו תרומה לי"י לתשלום שם י"י ז"ש אח"כ מראשית ערסותיכם שהיא הי' של חלה כמבואר בתיקונים שחלה היא סוד י' תתנו לי"י תרומה רוממות לשם י"י לדורותיכם שיהי' מתוקן הכל ולפי דרכי הראשון שאד"הר אחר חטאו נעשה חלה מג' עולמות בי"ע דהיינו חל"ה תרימ"ו תרומ"ה שנעשה תרי ממאה מג' עולמות שהם ג' אותיות השם לכן יעקב כשנתברך בי' ברכות ותיקן י' קללות של אד"הר כמבואר בזוהר תולדות אמר לו יצחק באותו פרק (בראשית כז) הו"ה גביר לאחיך שהוא יהיה שיעור קומה בתיקון ג' אותיות אלו שהן הן אורך של אד"הר לכן אמרה רבקה אז (שם) קצתי בחיי ק' קטנה בכ"ף איש ז"ש ראשית עריסותיכם הוא אד"הר (משלי ח) וראש עפרות תב"ל שהיה איפה שלימה מג' סאין שאברהם אמר עליה (בראשית יח) מהרי שלש סאים קמח סלת לתקן איפה של אד"הר שהי' כלול נר"נ מג' עולמות (שם) לושי ועשי עגות ליקח חלה מן העיסה ולתקן חוב המחשבה דחב בי' אדם אבל באותו הפרק נטמאה העיסה ולא ניתקנה בסוד שהסיב אברהם (שם) הנה באה"ל ר"ל ל"ח שנה אחר זה באה רבקה וניתקנה העיסה (שם) ואל הבק"ר רץ אברהם הלא זקן ואינו לפי כבודו היה אבל בהיפוך אתוון רבק"ה זה נרמז בכאן חל"ה תגין על ה' לומר כאלו אינו כתובה בו ורומז על ל"ח שנה אלו גם היו ישראל נזופין במדבר ל"ח שנה שלא נתייחד עליהן הדיבור אפשר שרמז בבואכם ר"ל כשתבואו אל א"י אז ראשית עריסותיכם שיהי' מכאן עוד ל"ח שנה חל ה' מתוייגת לומר כאלו אינה כי אחר ל"ח שנה חל עליהם ה' שחטא בו אד"הר כמבואר בתיקונים (תיקון י"ט) וז"ל חטה אלנא איהו דאכיל אדם

קדמאה ואיהו לא אפיק מיניה מצה שמורה ועביד לי' עיסה ולא אפיק מתמן חלה ובג"ד לא ח"ל בו ה' ושריא בי' ח' מלשון (עובדי' א) וחתו גבורך תימן לכן אמר ח"לה ת"רימו נוטריקון ח"ת ז"ש רבקה קצתי בחיי מפני בנות ח"ת לתקן איפה כמ"ש יצחק (בראשית כז) מ"י א"פוא ה"צד ציד ר"ת מא"ה לתקן מאה שערים אשר זרע יצחק בארץ ההיא לתקן איפ"ה אד"הר שהעמידו על ק' אמה ז"ש יצחק (שם) ולכה איפוא מה אעשה בני על איפה של אד"הר והשיב עשו (שם) ברכני ג"ם אני לתקן שיעור ח"לה שלו שהיא ג"ם בצים כי (קהלת א) ג"ם את זה לעומת זה ויעקב אמר כשנולד לו יוסף (בראשית ל) שלחני כי הגיע עת טהרת העיסה לקבל עשו הרשע (שם) מתי אעשה ג"ם אנכי לביתי ורבקה אמרה למה אשכל גם שניכם ביום א' כי כמו שעיסת ישראל חייבת בחלה כן לעמת זה עיסת כלבים פטורה מן החלה בזמן שהרועים אוכלים ממנה חייבת אין הרועים אוכלים ממנה פטורה:

ולפי דברי הרמב"ן שמפרש על פי הירושלמי אף עיסה נקייה כסולת כשעשו אותה לשם כלבים פטורה שלא כדברי הי"א בעל התרומה שבזמן שהיא ראויה לאכילה אף שנעשית לכלבים חייבת לדעתי דקדוק הפסוק והיה באכלכ"ם דייקא שצריך לאכול דוקא מן העיסה אז תרימו אבל כשאינה עשייה לאכילת רועים פטורה א"ש"ל עיסת כלבים שהיא העיסה טמאה לקבל עיסה טהורה במרכבה כי זה לעומת זה וכבר ידעת כשהלך עשו לצד ציד להביא הביא כלב ועשה מטעמים לאביו ממנו שהוא כוחו וכן כשחטאו ישראל על המזבח דמות כלב שנקרא בלאד"ן ויעקב כששלח מנחה לעשו אמר והנה ג"ם הוא אחרינו אז היה (משלי כו) מחזיק באזני כ"לב באמרו כה תאמרון לאדני והיא באמת בל אד"ן וקראו אדון גם יוסף הצדיק שהיה שטנו של עשו אמר (בראשית לז) הגידה נא לי נא איפ"ה הם רועים על זו העיסה איפה של אד"הר (שם) ויתנכלו אותו להמיתו שיסו בו את הכלבים (שם) הנה קמ"ה אלמתי בגימטריא עיס"ה ובמכירתו גרמו וישבו לאכל לחם עוני:

גמרינן שחלה דוקא מחמשה מינים כתיב הכא לחם וכתיב התם גבי מצה לחם עוני מה התם ה' מינים דוקא שאתאן לידי חימוץ פרט לדוחן ואורז כו' כן גם כן גבי חלה דוקא מאלו המינים הבאים לידי חימוץ חייבין בחלה אבל מה שאינו בא לידי חימוץ אינו חייב בחלה וקשה מה ענין חלה אל חימוץ אבל ע"פ תיקוני זוהר ניחא א"הר לא אפיק מצה שמורה ועביד עיסה ולא אפיק מיניה חלה ובג"ד לא חל ביה ה' ושריא ביה ח' שהוא סוד חמץ לכן מוכרחין ליקח חלה דוקא מה' מינים שבאים לידי חימוץ לכן חלת האור נשרפת כדין חמץ שאין ביעורו אלא שריפה ואנחנו בזמן הזה אין עושין רק חלה א' לאור

כי מקוין אנו לישועת אלקינו שתהיה עיסת טמאים נשרפת ועושים לה מדורה בפני עצמה (ישעי' לג) והיו עמים משרפות סיד אבל הרא"ש ס"ל שגם בזמן הזה לוקחים ב' חלות וכן משמע במדרש חזית על פסוק (שיר א) שמוני נוטרה את הכרמים א"ר חייא בשם ר' יוחנן מי גרם לי לעשות בח"ל שני ימים טובים של גליות על שלא שמרתי יום א' בא"י (שם) כרמי שלי לא נטרתי מי גרם לי לעשות ב' חלות בח"ל ע"י שמוני נוטרה את הכרמים על שלא שמרתיחלה א' בא"י כסבורה הייתי שאקבל שכר על שניהם ואני לא אקבל שכר רק על אחת לדעתי מדרש זה מבואר בפ' זו כי מנ"ל שדברו ישראל כן אבל מבואר הוא בפ' שהוא כפל ומיותר. והיה באכלכם מלחם הארץ שהיא חלת א"י תרימו תרומה לי"י לשם י"י כי הוא דאורייתא ואין שם רק אחת ואח"כ אמר ראשית עריסותיכם ר"ל כשתבואו לח"ל שאז היא חלה שלכם כמ"ש (ישעיה א) חדשיכם ומועדיכם לא אמר חדש שבת רק חדשיכם שלכם שאתם בודים מעצמיכם וכן כאן אמר מעריסותיכם שאתם לוקחין חלה ועוד תרי תרומה כי ב' חלות הן בח"ל א' נקראת חלה הב' נקראת תרומה כי חלת האור שורפין וחלת כהן נאכלת בטומאה נקראת זו שנאכלת חולין נגד חלת האור שהיא תרומה וזו חלה לשון חולין ומפרש אח"כ שאין אתה מקבל שכר רק על אחת ז"ש כתרומת גרן שהיא תרומה גדולה כן תרימו אותה מה תרומה גדולה רק אחת וכן חלה שאין אתה מקבל שכר רק על אחת וחזר ומפרש לכן מראשית עריסותיכם תתנו לי"י תרומה שתקיימו מצות חלה בא"י ליקח מן ראשית עריסותיכם לשם י"י שאז תזכו ליתן כן לדורותיכם ולא תגרמו חטאיכם לצאת מן א"י:

במדרש ע"פ (ירמיה ב) הדור אתם ראו דבר ד' המדבר הייתי לישראל אם ארץ מאפליה אמר להם ירמיה לישראל למה אין אתם עוסקים בתורה השיבו לו במה נתפרנס הוציא להם צנצנת המן שהניח הקב"ה למשמרת הדורות הבאים וז"ש ראו דבר ד' המדבר הייתי לישראל איך שהקב"ה נתן להם פרנסתם בריוח כשהיו במדבר ועושקים בתורה כמ"ש התנא אם אין קמח אין תורה השיב הקדוש ברוך הוא להיפך אם אין תורה אין קמח ז"ש והיה באכלכם מלחם הארץ ר"ל שיתעסקו בתורה שאין תורה כתורת א"י אז יהיה לכם מזון הגוף ויהיה לכם עיסה ותרימו תרומה לי"י כי בזכות חלה בא ברכה אל המכונס ז"ש ראשית עריסותיכם חלה יגרום אח"כ שתהיה לכם עיסה ותרימו עוד תרומה כתרומת גרן כן תרימו אותה ר"ל כמו שבתרומה איתמ' בי' (דברים יד) עשר תעשר עשר בשביל שתתעש' וכה"א (במדבר ה) איש את קדשיו מי שנותן מעשרותיו לו יהיה ממון הרבה וכמו ששם אצל תרומת גרן זכה לעשירות כן במקום הזה בזכות חלה מראשית עריסותיכם שתתן לי"י תרומה תזכה שיהיה ברכה בביתיך ז"ש לדרתיכם חסר

קרי בי' לדרתכם כמ"ש בזוהר ע"פ לעשות את השבת לדרתם קרי בי' לדירתם ע"ש וע"פי המדרש שכתבתי הפסוק מתרץ למה צוה הקב"ה ליקח חלה ראשית עריסתכם שהוא כדי עיסת מדבר למה דווקא ח"לה מנין חלה שהיא ראשית עריסותיכם לז"א הטעם שצוה הקב"ה מראשית עריסותיכם שהיא במדבר תתנו לי"י תרומה לדורותיכם ר"ל מן צנצנת המן שהוא שיעור עומר לגלגלת תתנו רוממת לי"י להתפלל כל אדם על מזונו בכל דור ודור להיות לו בטחון שיתפרנס אותו הקב"ה כמו שעשה לדור המדבר במדבר ולכן צוה הקב"ה ליתן חלה מזה השיעור עיסת מדבר כדי לזכור בכל יום אותו עומר צנצנת המן והוא טעם נכון בדרך רמז בפרשתא דא אשתמודעין רזין עילאין בעין פטירת האדם בבואכם אל הארץ היא ארץ החיים אשר אני מביא אתכם כי אין אדם נפטר מן העולם עד שזוכה ורואה פני השכינה כי לא יראה האדם בעוד שהוא חי אבל רואה ביום מותו והיה ובאכלכם כי למחר לקבל שכרו ושם לקבל שכר באכלכם מלח"ם האר"ץ תרימ"ו תרומ"ה ס"ת מצוה היא התורה והמצוה שעשה בזה העולם באין המלאכים ומביאין האדם לפני ב"ד של מעלה ולפני הקב"ה ז"ש תרימו תרומה לי"י ג' תרומות בג' פסוקין הן הן ג' כתות שבאין עם האדם בשעת פטירתו של אדם אין אדם נפטר מן העולם עד שרואה איהר ז"ש ראשית עריסותיכם שהוא ראשון אדם חלה של עולם עין בזוהר פ' וירא שיעקב בא וכו' (ירמיה ב) רא"שיה ישׂ"ראל "לי"י קו"דש ת"בואתה והוא מקבל אולפן ז"ש תרימו תרומה והנה תחילת דינו של אדם נידון על התורה ז"ש באכלכם מלחם הארץ שהיא התורה זה הוא ראשית מדון ז"ש ראשית עריסותיכם שדנין האדם ומגבלין כעיסה כי מרכיבין שם חיגר על סומא גוף על נשמה ועושים האדם בעריסה ודנין שם על חילול השם ז"ש מראשית עריסותיכם תתנו לי"י תרומה שהיה לכם ליתן רוממות לאל גם חלה מרומז שלא לחלל השם. א' ג' תרומות על ג' עמודים על עמוד התורה א' באכלכם מלחם הארץ היא התורה ובה תרימו תרומה לי"י לשם י"י כי תורה כולה שמותיו של הקב"ה. נגד עבודה היא התפלה א' ראשית עריסותיכם כמ"ש ולקחו מחשוב ד' תפלות הן כולם ערב ובוקר וצהרים חצות לילה חלה דא צלותא מלשון (שמוה לב) ויחל משה. נגד ג"ח א' מראשית עריסותיכ' תתנו לי"י תרומה כי צריך ליתן מן מובחר (משלי כב) כי נתן מלחמו לד"ל ר"ל מאותו לחם שהוא בעצמו אוכל וכה"א (ישעיה נח) פרוס לרעב לחמך שאתה אוכל וכל א' תרומה תרי ממאה הורה נ' שערים טמא נ' טהור והקב"ה לוקח תרי ונתן לנו מ"ט חלקים וכן ביחוד שמע וברוך בקר וערב מ"ט מ"ט:

ע"ד האמת לתרץ מה שאמר אחר הגזירה של מרגלים בבאכם הלא כל הדור ההוא לא נכנסו לארץ כי נגזרה עליהם גזירה ולמה משונה ביאה זו לחייב מיד ולמה משונה ביאה

זו שתהיה בביאת כולכם ולמה חיוב חלה משעת גלגול רזא דגלגולא הוא כי ידוע שמשה וס' רבוא דיליה מעלמא דאתי אינון ופני משה פני חמה כמ"ש וישל"ח אות"ם מש"ה ס"ת חמ"ה שהם היו במדריגה חמה ודורו של משה זכו לאכול לחם מן השמים שהוא מאות ו' של השם אבל מיד בימי יהושע שהיה פני לבנה לכן עיר ראשונה שכבשו ישראל נקראת יריחו ברזא דחכמתא והיה ז' חומות סביבה רזא דז' קליפין שכבשה יהושע ותיקן עלינ"ו לשב"ח בגימטריא א"בג י"תץ ז' שמהן בז' יומין בז' שופרות בז' כהנים לקבל ז' שערים דלעילא (יהושע ו) וירחו סוגרת ומסוגרת וגו' א"ין י"וצאו"אין ב"א ר"ת איו"ב שכבר סר צלם מעליהם ולא היה להם ע"ץ להגין עליהם שהיה צדיק ויוצא ובא לפניהם ועל פי הסוד וירחו היא השכינה סוגרת ומסוגרת והנה יהושע היה פני לבנה וזכה בה אבל הזקנים שבדור אמרו אוי לאותה בושה כמ"ש (קהלת א) מה יתרון לאדם על יהושע אי' (שם) בכל עמלו שיעמול תחת השמש. אף שהרג ל"א מלכים מאחר שהוא עומל תחת השמש שהיא הלבנה ואין אורו ממנו לדעתי סוד זה שבמדבר היתה איפה ג' סאין י"ח קבין ובימי יהושע משנכנסו לא"י נעשה מו' קבין ה' קבין הגדילו המידות לגריעותא שנעשה מו' ה' כי מקודם בימי משה דרגא דו' כי בשש באו ש"ש וקבל תורה בששה בסיון לקבל דרגיה אבל בימי יהושע אכלו (יהושע ה) מעבור הארץ שהוא ה' אחרונה של השם לכן נעשה מו' קבין של מדה ה' ועתה (קהלת א) דור הולך זה ס' רבוא (שם) ודור בא ס' רבוא דור הולך זה משה ודור בא זה משה כי בכל דור ודור (שם) וזרח השמש זה משה (שם) ובא השמש זה משה (שם) אל מקומו שואף זורח הוא שם כי משה מאיר לכל הדורות כמ"ש (שם) מ"ה ש"היה הו"א ש"יהיה (דברים יד) כי ע"ם קדו"ש עת"ה ס"ת מש"ה כי משה הוא כולל כל הפרצופים (תהלים קמד) אשרי העם שככ"ה בגימטריא מש"ה ככ"ה נוטריקון כ"לל כ"ל ה"דורות אם ככ"ה את עושה לי וכמו שמתחלה היה אה"ר חלה של עולם רק אח"כ נתמעט על ק' אמה ולא זכה רק לשני עולמות וחצי שהם ד' פרצופים על עשייה וד' פרצופים של יצירה וב' פרצופים של ו"ה מן עולם הכסא אבל מתחלה (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה למינה שזכה גם כן לחכמה שהוא י"ה סוד חיה אח"כ נקראת חיה שלא זכה לשמינית שהוא אמא עילאה דמקננא בכורסיי' רק לב' פרצופי' שלה שהם ו"ה אבל ב' פרצופים של י"ה שהם אבא ואמא לזה לא זכה (שם ה) ז"ה ספר תולדות אדם זה כלול מי"ב פרצופים של ג' עולמות בכל עולם ד' אתוון של שם שהם ד' פרצופים לדעתי סוד זה מבואר בפסוק (שם ב) ויהי ה"אדם ל"נפש ח"יה ר"ת חל"ה שאדם הראשון נעשה חלה של עולם ונתהפך (איוב לח) כחומר חותם (בראשית ב) ויפ"ח באפי"ו נשמ"ת חיי"ם ס"ת חות"ם ומי תיקן העיסה ס"ת משה כי משה שהוא

בשג"ם היו ימיו מאה ועשרים שנה ותיקן כל הי"ב פרצופים (שמות ג) וז"ה לך האות שגם ב' פרצופים שהיו חסירים לאד"הר נתמלאו למשה מש"ה ב"ן עמר"ם בגימטריא שם מלא על עולם מלא דהיינו שם במילואו כזה ש"ין מ"ם עולים במילואו כזה עי"ן וי"ו למ"ד מ"ם שו' עם הכולל הרי השמ"ז כמנין מ"שה ב"ן ע"מרם שהיה אז ש"ם מלא על ע"ולם מלא (שם ב) ותרא אותו כי טוב הוא ר"ל עולם הבריאה נקרא עולם שכולו טוב כמ"ש אחוז בכסא והחזר להם תשובה שזכה שפרש שדי זיו שכינתו עליו וזכה לכל שיעור קומה של א"הר וי"הי האד"ם בגימטריא כס"א שזכה לעולם הכסא וי"הי הוא מעשר של עמ"ר לגלגלת מספר נפשותיכם כי לכל צדיק י"ש עולמות ומבואר בתיבת (משלי ח) ל"הנחיל תמן חל"ה נשארו אתוון לי"ן היש בית אביך מקום ל"לין מספר צ' כי כל צ' וצדיק הוא חלה של עולם ונוחל י"ש עולמות שהוא המעשר מן י"ש הוא א"ל כמ"ש יעקב (בראשית כח) אכן י"ש י"י במקום הזה ויקרא שם המקום ההוא בית א"ל שהוא מעשר מן י"ש וכן נקראים ישראל י"ש עולמות אל שהוא מעשר מן י"ש ד' כסאות אחסין ליה תמן בסוד (שיר ח) מאתיים לנוטרים את פריו כמ"ש בזוהר ע"פ באלוני ממר"א כסא ר' מזה הטעם לא פחות עלמין מנ"א צדיקים כמ"ש במדרש נשא ע"פ (שופטים יג) ויהי איש אחד מצרעה ממשפח' הדני ושמו מנוח מנין ויה"י אע"פ שארז"ל ל' צדיקים תרווייהו איתנהו כי על צדיק אחד עולם עומד שהוא כלל כל השלשים מן השלשים הכי נכבד אם כן כולם כאחד ל"א וגם בסטרא אחרא לקבל עמר זה מעשר ל"א שהיו בירושלים לקבל מרכבה קדושה שהיא ג"כ ל"א זה מבואר במלת ויה"י האדם לנפש חיה כתרומת גורן סוד עליית ארבע עולמות שמתקן האדם בכל יום ע"י ד' מעשים מתקן עשייה דהיינו מפנה ומניח ציצית ותפילין של יד ושל ראש הרי תיקן ארבע עולמות מן עשיה ובתפלה ע"י דיבור מעלה יצירה לבריאה וכשמכוון רעותא דלבא מעלה בריאה ובמחשבה אצילות ובד' עולמות אלו נעשה מלכות בנקודה אמצעית כלבנה שהיא כחצי גורן עגולה כמ"ש כתרומת גור"ן כן תרימו אותה והנה דור המדבר שהיו בימי משה בכלל אותו דור שהלך אותו דור אח"כ בא בימי יהושע כמ"ש בס' הבהיר דור שכבר בא א' דבר אל בני ישראל בבואכם ממש שהם בעצמם חזרו ובאו כי ס' רבוא נשמות בעולם והם הפרצופים של כל הדורות וכמ"ש אצל יהושע (יהושע ה) ואת בניהם הקים תחתם דייקא (תהלים מה) תחת אבותיך יהיו בניך (יהושע ה) וישבו החתם במחנה עד חיותם ר"ל שחיות שלהם חזרו ובאו וכמ"ש ויהושע וכלב חיו ממש מן האנשים ההם ע"כ (שם) ויקרא יהושע שם המקום ההוא ג"לגל כי שם נתברר ונתלבן סוד זה רזא דגלגולא ולכן מיד כשבאו אל א"י שהוא נגד ארץ החיים דלעילא נתחייבו מיד בחלה לטהר עיסה ולכן חיוב חלה אינו חל

רק משעת גלגול כי סוד זה הוא רזא דגלגולא בסוד עמר לגלגלת שמורה ע"ס הגלגול ג' תרומות אלו מורים על ג' גלגולים (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר ר"ל ג' גלגולים הם מג' אבות גומלי חסדים גלגול ראשון מן אברהם חסד גלגול ב' מן יצחק ביישנים (שמות כ) למען תהי' יראתו על פניכם זו הבושה מסטרא דיצחק דאזל סומקא ואתי חוורי רחמנים גלגול ג' מיעקב הן הן ג' תרומות לקבל ג' קיטרין נפש רות נשמה. ותיקנו של א"הר בג' אבות אלו אברהם תיקן נפש יצחק רוח יעקב נשמה או לקבל ג' תפלות כמ"ש הבהיר ע"פ (שם כה) ויקחו לי תרומה א' הקב"ה הרימו אותי בתפלתכם ג' מלאכים ממונים על ג' תפלות בר"מ פקודא דא להפריש חלה לכהוחל"ה הכי חושבנה מ"ג בצים וחד חומש ואית חד מן חמשים דאיהו נ' וסי' מג"ן דאיהו מ"יכאל ג"בריאל נ"וריאל חל"ה שכינתא באתר דאילין מלאכין תמן אבהן ובאחר דאבהן תמן שכינתא תמן ובה ויח"ל בה צלינא הה"ד (שם לב) ויחל משה י"י אלקים אתה החילות ובה חל"ה זכות אבות ובה תמה זכות אבות לרשעים לדעתי ראשי"ת עריסותיכ"ם חל"ה ס"ת תמ"ה הרי בכאן מבוארין תרוויהו חלה זכות אבות תמה זכות אבות ג' תרומות אלו ג' זכיות מג' אבות גם ג' תפלות שתקנו אבות העולם שחרית מקבל מלאך מיכאל מנחה מקבל מלאך גבריאל ערבית מקבל מלאך נוריאל כמ"ש יעקב (בראשית כח) מה נורא המקום הזה ג' מלאכים אלו בצירוף יחד מיכא"ל גבריא"ל נוריא"ל בגימטריא אברה"ם יצח"ק ויעק"ב והוא חשבון כ"בש א' בבוקר כ"בש ב' בין הערבים ב"פ כבש בגי' תרמ"ד כי תפלות נגד תמידין תקנו שהיו שנים ליום לכן נחלקו רז"ל על תפלת ערבית אם היא רשות גם נקראת חלה תרומה לרמוז על מה שארז"ל גדולה תורה שקדמה מ' שנה לחלה וצריך ליתן טעם למה באמת קדמה מ' והענין שארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת וכן יצירת הגוף מ' יום כי בתוך מ' יום ליצירה יכולין לשנות מנקבה לזכר וכן מ' יום הוצרך משה להיות בהר לקבל תורה שבע"פ וכמו שלא יכול משה לקבל תורה שבע"פ פחות מ' יום שהוא סוד יצירת הולד כן מ' שנה קדמה תורה קודם לחלה שהוא סוד עיסה תיקון א' גופו של אדם קדמאה ז"ש ראשית עריסותיכם על קטן המוטל בעריסה היא בא כדמיון חלה מה חלה ניתנה מ' שנה אחר התור' שהיא הנשמה והעיסה הוא הגוף ז"ש תרימו תרומ"ה בהיפך אתוון תור"ה מ' כמו שתורה קדמה מ' לכן מ' אותיות פסוק ראשית עריסותיכם וי' תיבות וכן בפסוק אחרון מראשית עריסותיכם פסוק זה מתחיל במ' ומסיים במ' סוד (שמות ב) מן ה"מים משיתיהו י' היא סוד חלה טפה כמבואר בתיקונים ובלא מים אין יכולין לגבל העיסה כי העושה עיסתו קמח אינו חייב בחלה עד שיתן לתוכו מים ולכן ארז"ל שצריך להיות א' מן ז' משקין לחייב בחלה שיהי' נקרא

משקה י"ד שח"ט ד"ם. ר"אשית ע"ריסותיכם ח"לה ת"רימו ר"ת בגימטריא ערבו"ת כי שם באותו רקיע ז' נחלקין נשמת זכר לנשמת נקבה תרומה משם המורם מכם כיוצא בכם והכל לפי סנהדרין של מעלה כ"תרומת ג"רן ר"ת כ"ג סנהדרי קטנה שהיו יושבים חצי גורן עגולה כ"ן בגי' שבעים סנהדרין כי כשיבא אדם אל ארץ החיים דלעילא דנין אותו סנהדרין קטנה וגדולה (תהלים קכב) כי שמה ישבו כסאות למשפט דמיון ירושלים דלמטה (שם) הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו וס"ת (שם מב) תהום אל ת'הום קרא לקול צינוריך ראשית עריסה באים ה' מלאכי חבלה א' מכה הב' מונה הג' קורא הד' מביא עשבים הה' מכה אביו ואמו ובהיפוך אתוון המות כתרומת גרן הוא ג' גולייריין בישין המתגרין במלחמה אף חמה משחית עם סמא"ל סט"ן בגימטריא ר"ן הרי גר"ן האטד של המצרי' וכפי תרומת המסטיני' והמקטריגים כן תרימו אתם כפי התגברותו עם כתות סמאל סטן שכבש את יצרו כפי כחו זה מרימין הנשמה באותו עולם גם בבואכם אז מיד בדריסת הרגל שלהם קדשו הארץ ארז"ל יכול בכניסת ב' או ג' מרגלים ת"ל בבואכם כולכם ולא בביאת מקצתם כי מתחלה היו ס' רבוא כלבים שם עיסת כלבים פטורה מן החלה בזמן שאין הרועים אוכלים אותה אע"פי שהיא נקייה אבל אח"כ כשנכנסו ס' רבוא פרצופים למטה קדושים נשמות טהורות ובדריסתם קדשו הארץ גם באכילתם העלו ניצוצות טהורות הבלועים בתוך עמקי הקליפות ז"ש באכלכם מלחם הארץ אז תרימו ניצוצות טהורות לי"י לתוך הקדושה ולפי שצדיק (משלי יג) אוכל לשובע נפשו שאוכל ותיקן הנפש האוכל לכך (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת י"י שראשית עריסה יקח מיד חלה:

מה שנתנו חז"ל שיעור לחלה בעל הבית אחד מכ"ד ואשה נותנת א' ממ"ח ע"ד הפשט לפי שהתורה נחלקת לכ"ד ספרים וניקנית בארבעים ושמנה מעלות הנה לימוד התור' היא לאיש (דברים יא) ולמדתם את בניכם כתיב ולא בנותיכם והמלמד בתו תורה מלמדה תפלות לכן א"הר שחטא וקלקל עיסתו גרם שנסתמו ממנו מעייני התורה שהם כ"ד לכן א' מכ"ד יקח חלה לטהר ולזכך לבו להבין אמרי בינה אבל האשה שגרמה שנלקחו מן האדם מעלת התור' שעל ידה זוכה כמ"ש (איוב ו) האם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני לכן נתן הקב"ה לה לתקן קלקולה א' ממ"ח לקנות אותם המעלות שגרמה היא להזיקו בחטא שלה. ע"ד הדרש לפי שהיא גרמה ב' מיתות לה ולבעל' והבעל לא גרם רק להמית את עצמו במה ששמע לעצתה ולכן טומאת אשה ז' ימים לזכר כי עץ שאכל א"הר בת שבע נקרא נגד כל יום טומאה א' הרי שבעת ימים תהיה תחת אמו הראשונה שגרמה ז' מדורין בישין לעולם וביום השמיני ימול ערלתו ואצל נקיב' וטמאה שבועיים כנדת' הרי

הטומאה כפולה ולפי שתיקון חלה הוא לתקן כ"ד שלנו כ"ד מיני קשיטין הלכו ממנה לכן אל האיש תיקונו כ"ד ואשה פי שניים ברוחה מ"ח כ"ד שלו וכ"ד שלה. או על סוד (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני שנברא א"הר בי"ב צירופי ההויה פנים ובי"ב אחור הרי כ"ד צירופים וכן כ"ד צירופי אדני שקשטה בכ"ד תכשיטים אח"כ בא נחש והטיל זוהמא בחוה וגרם כ"ד זיני דמסאבות' כמ"ש בזוהר פ' אחרי מות מנין (בראשית ג) ואי"בה אשית בינך ובין האשה מנין ואיב"ה. והנה בפר' שלפניה חזרו וניערו חטא של א"הר וגרמו בכייה לדורות לכן ו"פגריכם א"תם י"פלו ב"מדבר ה"זה ר"ת ואיב"ה שהוא כ"ד זיני דמסאבותא כי י' מרגלים פגמו בי' של שם שהוא ראשיה עריסותיכם חלה היא עשירית האיפה ומשה שראה שפגמו ויכרתו משם זמורה שפגמו במד' העשירית שהיא ארץ דלעילא ואפיקו שום ביש עליה התפלל על יהושע י"ה יושיעך מעצת מרגלים והוסיף לו י' לקבל י' מחשבה שפגמוי' מרגלים לכן אמר משה על י' מרגלים אלו בתוכחתו (דברים לב) כי דור תהפוכות המה שהם מרגלים שהיו באותו שעה כשרים ונתהפכו לרעה לכן אמר (שם) צור ילדך תש"י בי' קטנה שהתישו כביכול כח של מעלה ומשה א' ועתה יגדל י' רבתי שיוסיפו בכח של מעל' לכן י' לשונות בברכת קדושין לקבל י' נטיעות אלו שפגמו בהם י' מרגלים ז"ש הקב"ה וינסו אותי זה עשר פעמים על מנת י' אלו לכן לא אמר בפר' זו למטה יוסף למט' אפרים רק זכר יוסף למט' מנשה הראשונים תירצו לפי שמנשה תפס מידתו של יוסף להוציא דבה אבל יהושע לא תפס מעשה אבותיו בידו אבל לפי רזא דא כי יהושע היה במקום לוי כמרכבה כי ידוע שהי' (במדבר ב) איש על דגלו באותות לבית אבותם כי יעקב צוה לשאת מטתו כדמות מרכבה למעלה ולוי לא נשא ונכנס במקומו אפרים ויוסף לא נשא לפי שהיה מלך ונכנס במקומו מנשה ז"ש הכתוב (בראשית מח) אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי ל"י הוא מיותר מורה שאפרים לקבל לוי ומנשה לקבל יוסף לכן אמר למטה יוסף למטה מנשה כי הוא נכנס תחת אביו באותו פרק להיות בדגלים ולבאי הארץ שהיו גם כן בדמות מרכבה לכנס לארץ החיים למטה ונמצא שראה משה שיהושע נכנס תחת לוי שהוא היה המעשר של בניו של יעקב כאשר לקחו מיכאל הביאו לפני הקב"ה לכן הוסיף משה י' על יהושע כי הוא לעת עתה מעשר עשירי והי' קודש ויתקן י' שפגמו י' מרגלים לכן סמך עתה מיד ב' פרשיות למרגלים הם חטאו באשכול של ענבי' וכרתו משם (דברים לב) אשכלות מררות למו לכן יבא הבן ויכפר על האב וצוה הקב"ה יין לנסך לכפר עליו ואח"כ חטאו במה שאמרו ארץ אוכלת יושביה וכלב ויהושע א' כי לחמנו הם לכן צוה לתקן מלחם הארץ ליתן חלה שהוא עשירית האיפ' מדה עשירית של עשר נטיעות ז"ש ר' יוחנן למה

נסמכה פ' ע"ז לפ' חלה לומר לך שכל מי שמקיים חלה מבטל ע"ז הוא הדבר אשר דברתי שתיקון חלה הוא תיקון חטא של א"הר שקיצץ בנטיעות והוא חטא ע"ז לכן בפ' של ע"ז ושעיר עזים לחטת חסר א' כי (משלי טז) נרגן מפריד אלוף גם הוא מלשון חטה כי עץ שאכל אה"ר חטה הי' ולפי שהטומא' באשה פי שנים ברוחה כמו שיש כ"ד מיני טומא' לאיש לכך א' מכ"ד ובאשה כפולה לכך א' ממ"ח. גם ע"מלך הוא (ישעיה מ) מ"ר מדלי ובת זוגו הוא לילי"ת כפל מר (שם לח) הנה לשלום מ"ר לי מ"ר הרי שהנוקבא היא כפל זכר לכן גם תיקון העיסה אצל הנקיבה כפל זה מכ"ד וזאת ממ"ח ותיקון עיסה על ידי אשה נלמד מאברהם שא' לשרה (בראשית יח) מהרי שלש סאים איפה של א"הר שהיא היתה דיוקנא של חוה לושי ועשי עגות כי אד"הר לא אפיק מינה חלה צוה לחוה להוציא חלה מן העיסה ולטהרה:

ג' מצות נצטוו הנשים סי' (משלי לא) שקר ה"ח"ן והבל היופי אשה יראה י"י היא תתהלל קשה מלת היא מיותרת אבל על מלת ה'ח'ן קאי שהיא ה"דלקה ח"לה נ"דה בהגהות מיימוני מביא חנ"ה נקראת כן ע"ש שהיתה שלימה בכל ג' מצותיה ח"לה נ"דה ה"דלקה לפי שקלקלה בג' קיטרין של אדם כי (ויקרא יז) הדם היא הנפש לפיכך תלקה בחדרי בטנה כי (משלי יג) צדיק אוכל לשובע נפשו ובטן רשעים מחסרין הנפש היא קלקלה ברוח וגרמה שתצא (תהלים קמו) רוחו ישוב לאדמתו וגרמה לקלקל עיסתו שהוצבר עפרו כמ"ש במדרש משל לאשה שמקשקשת עיסתה במים ומגבהת ונוטלת חלתה מבינתים שרה גלגול חוה תקנה שלש אלו דהיינו נר דלוק ברכה מצויה בעיסה ענן קשור על פתחה לתקן פתחי נדה שקלקלה בז' הקפות של נחש (בכורות) עיבורה לז' שנים (שבת ל) היא כבה נרו של עולם (משלי כ) נר אלקים נשמת אדם לכן צריכה להדליק נר בשבת כי אז נר של נשמות דולק נשמה יתירה. סוד מג"ן בר"מ על חלה אתמר רזא דמלה סנהדרין היו יושבין כחצי גורן עגולה קטנה כ"ג סנהדרי גדולה ע' נרמזה כ"תרומות ג"רן כ"ג כ"ן הרימו הרי ע' שניהם יחד עולים מנין מג"ן (חבקוק ב) י"י בהיכ"ל ז"ש ג"ץ היוצא מתחת פטי"ש שהוא בגי' חנו"ך מטטרו"ן עם הכולל שכולל מלאכ"י ר"חמים ובקליפה ג"כ שעטנז ג"ץ ר"אשית ע"ריסותיכם ת"רימו ח"לה ר"ת בגי' קליפ"ת נג"ה שהוא ראשית ששיריה ניכרין שמחוייבין ישראל להרימה מתוך הקליפות שממנו השפיע לחיצונים רק תרומה לי"י שתבא בתוך הקדושה כתרומת גרן כן תרימו אותה הוא גרן האטד גלגול ערבו"ת שם זווג הנשמה ונפרד משם דכר ונוקבא ר"ת ראשיה ע"ריסותכם ת"רימו ח"לה בגי' ערבו"ת אח"כ באו ג' נשים ותקנו כל א' חנה תקנ' נדה (שמואל א א) ופניה לא היו לה עוד פנים שלמט'. צרפית תקנה חלה. שונמי' תקנה נר ושמן ושלשתן ילדו מסטרא

דנוקבא שסודם ש"יח ש"מואל י"ונה ח"בקוק גם יצחק היה מסטרא דנוקבא כעת חיה ולשרה בן לכן מבעתותא דשכינתא פרחה רוחה חוה ילדה הבל ולא היה בדמותו של אדם הראשון לכן נהרג גם שמואל (שם) ויביאו את הנער אל עלי שכמעט שהרגו וכן יונה וכן שונמית (מלכים ב ד) את חובקת בן:

במדרש תנחומא דרש על שנקרא ארץ כנע"ן חשבונו ק"ץ זכות אברהם שהוליד את יצחק לק' שנה ושרה לצ' שנה ע"ש לפי שאז באותו פרק היה מוטל לטהר כל הארצות שא"י עיסה לכל ארצות ועיסת א"י חייבת בחלה לתקן קלקול אד"הר שאמר (בראשית ג) ארורה האדמה בעבורך ואד"הר ממקום כפרתו נברא ז"ש ויתורו את ארץ כנען ואלו לא חטאו היה אז מיד מתוקן חטא של אד"הר ז"ש (דברים לב) ענבימו ענבי ראש והם הביאו אשכלות מררות למו ויכרתו משם זמורה ועבדו פרודא ובאתר שהי' להם להפריש חלה ולמיטר מצה עבדו מצה פרוסה וישאוהו במוט בשנים שהי' להם ליקח תרומה תרי ממאה ז"ש במוט בשנים ב"פ מ"ט לכן אמר וישח"טם במדבר ח' ט' שימו כיגרמו שנעשה מה' ח' כמבואר בתיקונים שזה החטא בא לאד"הר עבור שלא הוציא חלה לא חל ביה ה' ועביד ח' תמן מותא וכשראה משה קלקול י' שהיא הטפה סוד חלה מן י' מרגלים הוסיף י' ליהושע שהוא י' של שרי שנחלקה על ב' ההין (בראשית מז) הא לכם זרע והוסיפה בראש צדיק כי עליו מוטל לטהר העיסה לכן אמר בבואכם ותגין על ה' של חלה להודיע ל"ח שנה ישהו בתיקון זה וכל אותן ל"ח שנה היו נזופין גם יהושע מבניו של יוסף שעליו היה מוטל לתקן העיסה עליו נאמר ג"כ משיח בן יוסף (שמואל ב יב) גם י"י העביר חטאתך לא תמות בהאי ג"ם אתכפר דוד והאי איהו שיעורא דחלה מ"ג בצים ועוד חומש ביצה רמיז וחמישיתו יוסף עליו בזוהר פ' ויצא ובשעה שמכרו אותו שיסו בו הכלבים (בראשית לז) ויתנכלו אותו על אות ברית קודש שהוא סוד טפה טמאו העיסה (שם) וישבו לאכל לחם במכירתו ולא אפיקו מיניה חלה ז"ש יוסף (שם מ) כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה לתקן העיסה כי תועבת מצרים לאכול לחם עם העברים ולכן ירדו למצרים לשבור בר כמבואר בפסוק (תהלים ב) נשקו בר ע"ש בר"מ כי משה שהוא תיקן העיסה לגמרי שהי' ק"ך שנה ועמד ק"ך יום על ההר נקרא לעילא בר למטה רב של כל ישראל ואל אותו נער כוון אברהם לתקן רך וטוב שהוא עולם שכולו טוב ויתן אל הנע"ר לעשותו שהי' לו לתקן העיסה לכן אמר של"ש סאי"ם בגי' משי"ח ב"ן אפרי"ם שהוא סוד איפה שלימה וצדק ולפי שאיפה הוא ע"ב לוגין (תהלים פט) כי אמרתי עולם חס"ד יבנה ר"ל אד"הר שהי' איפה שלימה שהוא עולם מלא על שם מלא כי מילוי שם יוד הי ויו הי ביודין הוא ע"ב בגי' חס"ד ז"ש (שם) חסדי י"י עולם אשירה ר"ל

שם של י"י במילוי תמן תמצא עולם מלא שהוא חס"ד לכן נברא העולם בו' ימי השבוע תולדות השמים מלא בו' כי בו' ימים יש ע"ב שעות ובהן נברא העולם בחסד כי עולם מלא נברא בשם מלא שהוא בחכמה ונחלק על ג' פעמים כ"ד לכן היו ישראל נחלקין על ג' משמורת כ"ד כהונה כ"ד לוויה כ"ד מעמדות ולפי שהנוקבא יוצאת מבין חדוהי דז"א לכן מזוזה בב' שלישי הדלת וכן הלב מונח בתחלת שליש העליון של אדם ומבין ב' שלישי זעיר יוצאת נוקביה לכן האיש לוקח חלה א' מצד שהוא חלק העליון שנחלק לכ"ד שהוא כד א' אבל האשה נותנת חלה א' ממ"ח חלקים שהם ב' כדין אחרים כי ג' כדין הם על ג' קיטרין על ג' עלמין ורזא (ישעי' נד) ושמתי כ"ד כ"ד שמשותיך וכן בציצית ב' שלישים ענף ושליש גדיל ז"ש וראיתם אותו כשתראו סוד זה לא תתורו אחרי לבבכם כי גם לבו של אדם הוא בתחלת שליש העליון ומצינו למידין שכל ג' מצות (תהלים לד) חונה מלאך י"י סביב ליריאיו הם כלם רומזין על סוד זה מזוזה תחלת שליש העליון גם תפילין נגד הלב שהיא בתחלת שליש גם ציצית שהוא מופרד מלשון (יחזקאל ח) ויקחני בציצת ראשי על שם (שיר ב) מציץ מן החרכי' הוא ג"כ ב' שלישי' ענף ושליש גדיל אם נאמר שמרמז על סוד ג' עולמות בי"ע סוד ד' ציצית הם ד' פעמים ב"ן שבד' יסודותכי ל"ט כריכות ח' חוטין סוד ב"ן ד"פ ב"ן הוא יצח"ק וכנ"ף כנגד שם קנ"א הרי קנ"א ב"ן בגי' בא"ר הרי ד' בארות דחפר יצחק אליבא דר' יהודה (בראשית כו) וישב יצחק בגרר הם סוד תפילין שיש בהן תיבות ומנין גר"ר שישב כל היום בטלית ותפילין בזכות ג' מצות אלו יצאו ממצרים: (חסר)

ענין זו הפרשה על העתיד בימי משיח בבואכם בביאת כולכם שכל ישראל ישובו איש לאהלו שא"י תהיה הארץ מוציא גלוסקאות וכלי מילת כדאמרינן סוף כתובות ז"ש והיה באכלכם נטל הקב"ה שיחתם של אבות ועשה מפתח של גאולה לקיים (יואל ד) והי' ביום ההוא יטפו ההרים עסיס אין והי' אלא שמחה ישמח יְ"יְ אז במעשיו שיסלקו הקליפות מן העולם ג' אלו: קש תבן מוץ (שמות כב) ואנשי קודש תהיין לי (ירמיה ב) קודש ישראל לי"י ראשית תבואתה ויהיה אז גלוסקא מן הארץ כאשר היתה מתחלה קודם חטא אד"הר כי אחר החטא אתמר עלי' (בראשית ג) ארורה האדמה בעבורך מלשון (יהושע ה) ויאכלו מעבור הארץ כשם שהוא המשיך קליפה על עצמו כן המשיך קציפה על חטה שנבראת בשבילו עץ שאכל אד"הר חטה היתה ואף לאחר שהצמיחה דן אותו באמרו (בראשית ג) בזיעת אפיך תאכל לחם עבור (שם) קוץ ודרדר שהצמיח על עצמו ונתמעטו המאורות כי מתחלה (דברים לג) וממגד תבואות שמש ונתמעטו אח"כ על חד מן שמ"ג חלקים (הושע י) ויבא כגש"ם לנו לע"ל אז קליפת חטים שממנה הסובין תתבשל היטב והקמח

מבפנים יהיה מקובץ לא נפרד ויהיה הכל יחד כאשר בתחלה שהיתה גלוסקא בארץ ראש שבולת ושיעור כל גלוסקא עשירית האיפה ז"ש (תהלים עב) יהי פיסת בר בארץ בראש ההרים ר"ל שיהיה שיעור ראשית עריסותיכם תרימו חלה ז"ש והיה באכלכם אז מלחם הארץ ממש זה שאומרים הברכה המוציא לחם מן הארץ וקשה למה לא א' חטה מן הארץ ועוד הלא במוציא כ"ע לא פליגי דאפיק משמע שהיא לשעבר הוציא לחם מן הארץ ולמה אין אנו אומרים אליבא דכ"ע מוציא לחם מן הארץ ואמרי בגמרא (ברכות לח) משתבחין לי' רבנן לר' זירא דאדם גדול ובקי בברכות א"ל לכשיבא לידכם הביאוהו לידי פתח וא' מוציא אמר זה הוא שאומרים עליו שהוא אדם גדול אלמלא א המוציא אשמעינן הלכתא כרבנן ותוס' פירשו אע"ג שבמוציא כ"ע לא פליגי דאפיק משמע בירושלמי מפרש שלא לערב אותיות ע"ש אבל לדעתי שאומר לשון דמשתמע להבא ולשעבר כי כמו שמקודם חטא אד"הר הוציאה ארץ גלוסקאות כן תהיה לע"ל שיוציא לחם ממש מן הארץ לכן א' אז באכלכם את לחם הארץ ממש אז תרימו תרומה לי"י ונקרא עומר על שם עומר שהוא לבדו גמר מלאכתו וראוי לאכילה כמו הפת שנקרא ע"ש אפייהוהפטרה. וזה סוד יעקב שראה סולם וראה קומת אד"הר שהי' אורו מסוף עולם עד סופו והוא שופריה דאדם אמר (בראשית כח) והי' ד' לי לאלקי' ונתן לי לחם לאכול שאכילתו יהי' כבתחלה לחם לאכול ובגד ללבוש שתוציא כלי מלת מיד ללבוש בלי מלאכות כמו שהי' קודם חטא אדם הראשון ז"ש וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך ר"ל העומר הוא שיעור חלה שהוא עשירית האיפה והאיפה עשירית כור הרי שהקב"ה יצר מתחלה למען שמו הגדול שמורה שכל גלוסקא הוא שיעור חלה וזה סוד גדול וכן יהי לע"ל ז"ש תרימו תרומה לי"י לשם י"י כי יש בחלה מ"ג בצים וחומש ביצה שהוא רי"ו חומ"ש בצים בגי' משי"ח והסוד (תהלים כג) כוסי רוי"ה ה' רי"ו הסר ט' חומשין שהוא שיעור חלה מן האיש א' מכ"ד נשאר ברה מצות י"י ב"רה מאירת עינים ז"ש מראשית עריסותיכם שתהיה על השדה מן ראש הרים שיהי' פסת בר בארץ תרימו חלה ז"ש בראשית בזכות חלה בזכות מעשרות נברא העולם כשנותנת האשה שיעור ולכן תגין על ה' של חלה לעורר ה' פעמים חלה היא שם י"י דאי' בפסוק הקודם ואפשר לתרץ כפל הפסוק א' על העבר קודם חטאו של אד"הר והב' לע"ל כשיחזור כבראשונה ז"ש ראשית עריסותיכם היה על השדה כשיעור חלה ומזה אנו לומדין דין תרומה שיהי' א' מעשרה כתרומת גורן שהיא מעשר כן תרימו אותה שיהי' עשירית האיפה והאיפה עשירית הכור ואח"כ אמר על ע"ל כן מראשית עריסותיכם תתנו ג"כ לי"י לע"ל לדורותיכם כשיבא אי"ה זמן לחדש (שם קג) כנשר נעוריכי והנה מרגלים היה להם לתקן העיסה שהוא סוד

אות ברית קודש מה שקלקלו ביוסף הצדיק באמרו ויתנכלו וגרמו ופגריכם א"תם י"פלו ב"מדבר ה"זה ובזה גרמו איב"ה אחרת בחורבן ומשה כשראה שאין כח בידם לתקן אות הוסיף ליהושע אות זה מה שנלקח מן שרה אמנו ועשה עטרה לראשו והנה כלב מדבית יהודה קא אתי ויהושע מזרע יוסף קא אתי על ידי שניהם נכנסו לא"י וכן לע"ל אנו מקווים משני שבטים אלו יבנה בית ישראל והם ב' כרובים ברקיע אשר עליהם התפלל יעקב (בראשית מח) המלאך הגו"אל או"תי על אותו ברית קודש שיו מכל רע יברך את הנערים שהם בן דוד בן יוסף ולדעתי רזא עלאה גילה כאן סוד אידרא של רשב"י דלית לך מילי דלא איתרמיזה משה באוריית' קב"ה כל מילין סתימין דאיהו עביד אעיל לון באורייתא קדישא. הנה רשב"י פתח אידרא עד אימת ניתבקבק יומא דחד סמכא שראה שהעולם מתמוטט ואפי' בסוד האחור לא היה יושב אלא בקיומא דחד סמכא על ההוד כי (איכה א) נתנני שוממה כל היום דו"ה ר"ל כל היום שאנו בגלות אז הודי נהפך ומולם עומד על רגל אחד והוא דו"ה וכן באלף חמישאה הגלות שהוא נגד ספירת הוד ולכן תיקן רשב"י הכנה במלכות שתהי' אורה מקבל מג' ווי"ם שהוא סוד רי"ו וכן אידרא בגימ' רי"ו ושם של ע"ב כולו עגול וכן אידרא הוא תרגום של גורן ז"ש כתרומת גרן כן תרימו אותה שירים השכינה להיות לה הכנה גורן שהוא עגול כתרגומו אידרא שהוא סוד רי"ו וכן תרימו אותה:

ד' **כנפות** לקבל ד' רגלי המרכבה שהם דמיון (ישעי' יא) ונער קטן נוהג בם הוא מטטרון והם העומדים לקבץ נדחי ישראל מד' כנפות הארץ כי הם שומרים ישראל מן ד' רוחות העולם ומקבצין מכל כנף ניצוצות טהורות שיורדין לשם מן ישראל ז"ס (שם כד) מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק הם הנידחות (שם) בוגדים בגדו ובגד בוגדים. גם נרמז בפסוק זה שהטלית בד' תיקונין שמתקן האדם בכל יום לקבל ד' עולמות בעובדא ובמילולא יפנה ויטול ידיו לקבל עשיה טלית נגד יצירה כי זעיר עד חציו היא מכוסה לעילא נער ישראל עם לאה וכן הוא ביצירה תמן מקנן מטטרון חציו הוא טוב לפי שהוא מכוסה שם ותפלה של יד הוא תפלה דמיושב (שמות יז) כי י"ד על כ"ס ר"ל תפלה של יד צריך להניח מיושב נגד עולם הכסא בריאה ותפלה של ראש נגד אצילות לקדם מלכא עלאה בעינן למיקם על כן תפלה של ראש כל תיקוניו בעמידה הן להניח הן לחלוץ כמ"ש בש"ע וכן בדיבור ד' אלו קרבנות לקבל עולם העשיה עד ברוך שאמר אח"כ זמירות ביצירה עד יוצר אור ואח"כ עד גאל ישראל בישיבה נגד בריאה ואח"כ מקדם מלכא עלאה בעינן למיקם עמידה ז"ש מכנף הארץ שהוא טלית זמירות שמענו כי הטלית לזמירות מורין על ענין יצירה. כנפות לשחר לקבל עשיה (שיר ו) הנשקפה כמו שחר

לכן ציצית שקולה כנגד כל המצות שאמר וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' כתב רש"י שהוא שקול ממש בשקל שוה ציצי"ת עולה ת"ר ח' חוטין ה' קשרים הרי תרי"ג וכן (תהלים קמז) נדח"י ישרא"ל בגימ' תרי"ג וקרח חלק על כל תרי"ג מצות בטלית שכולו תכלת לכן אמר משה הבדיל אלה"י ישרא"ל אתכם הנועדים על י"י כי ג' תיבין אלו י"י אלק"י ישרא"ל בגי' תרי"ג וכשתקח צ"ט כריכות ז' ח' י"א י"ג הרי מרכב"ה שלימ"ה אברה"ם יצח"ק יעק"ב דו"ד סוד ברית בין בתרי"ם הכי הוי:

סמיכות פרשת ציצית למקוששש יש בו סוד גדול כי כמו שציצית היא בסוד וראיתם אותו על אות ברית קודש אתמר לכן מקוששש יצא מ"קו ש"ש לכן ציצי"ת עולה ת"ר בכללות עשר ועשר למאה וכן נחלקין לב' חוטין כל חוט שזור לשנים שהוא כנגד זכור ושמור טוב ורע מ"ע מצות ל"ת וכן שבת היא זכור ושמור לכן נאמר בשבת לדרותם וכן בפ' ציצית רבי נהוראי בזוהר רות וכן בפסוק (משלי ל) ש"ממית ב"ידים ת"תפש ר"ת שב"ת ונרמז (שם יד) ואולת בידיה תהרסנו אשתו של קרח שנתנה עצה לחלוק על (שמות לה) חכמת לב בידיה טוו ועולם היצירה טלית נקרא יד ז"ש (שבת כה) אמרו עליו על ר' יהודה בר' אילעי שהיה רוחץ פניו ידיו ורגליו פניו תיקון בריאה ידיו תיקון יצירה רגליו תיקון עשייה ולא עשה את רגליו. ואיקשיא לך הלא ידיו של אדם הם למעלה מן הטבור ואדם למטה נגד זעיר והלא ידים הם למעלה. והתירוץ כשמתפשט האדם ידיו למטה לכן בפסוק (יחזקאל ח) וישלח תבנית יד יצרה דמות י"ד כי ע' שרים נחלקין על ה' ידות (שם) ויקחני בציצת ראשי למדו חז"ל אין ציצית אלא ענף לפי שטלית הוא סוד עולם יצירה דמתכסה תמן מטטרון עד חציו הוא טוב ומחציו ולמטה מתאחזין בו רע לקח מקח רע לעצמו לאפוקי טוב ומשה שהי' טוב התחיל במזמור (תהלים צב) שיר ליום השבת על קרח (שם) טו"ב להודו"ת לי"י ולזמר לפי שקרח לא רצה לזמר שהיה לוי ולכן אמר משה בקר ויודע י"י (שם) להגיד בבקר חסדך (בראשית א) וירא אלקים א"ת האו"ר בגי' תרי"ג ששקולה ציצית כנגד תרי"ג כי טוב זה ענין שאול שפגם בימין עליון בשעה שהמית את כהני נוב ימין עליון רק לפי שהיה זהיר במצות ציצית הגין בעדו כי ד' ציצית הן לקבל ד' מלאכים רגמ"ן נע"ר קט"ן נוה"ג ב"ם שהוא מטטרון שר היצירה רזא דטלית לכן הטלית עד רובו של אדם מכסה כן זעיר דמקנן ביצירה מכוסה מחציו ולמעלה מן אמא לכן נקרא מטטרון עץ הדעת טוב ורע מחציו ולמעלה טוב מחציו ולמטה רע:

דוד כשכרת (שמואל א כד) כנף של שאול בזה גרם לשבר ימין העליון כי נשתברה המרכב"ה (עמוס ט) הך הכפתור לכן אמר לו שמעי בן גרא בן איש הימיני בתיבת ג'ר'א נחסרה הימין גבריאל ר"פאל א"וריאל והוא נתקנא על מיכאל שהוא מימין ז"ש בן איש

הימיני ובזה חטא דוד שקרבו ימי הזקנה (מלכים א א) ולא יחם לו לפי שלא חמל על בגדים גם נרמזו ג' שנתנו לו חיים י"רד ח"נוך מ"תושלח נרמז ס"ת (תהלים טז) תודיענ"י אור"ח חיי"ם. (שם קלט) גלמי ראו עיניך שהיה ראוי להיות גולם (שם) ימים יוצרו ול"א אח"ד בה"ם ר"ל לא מן א' באו שני דוד רק הרבה חלקים יש בו וס"ת אד"ם לא מן אד"הר לבד:

בפ' ויאמר יש בו ס"ט תיבין נגד ג' שורות של סנהדרין גדולה כ"ג לכל שורה דאינון נה"י של זעיר כי פרשה ראשונה רמז לראש פרשה שניה לחג"ת שלישית לנה"י זעיר ויש נשיא ואב"ד ושכינה על גביהם הרי ע"ב לכן חוזר ש"ץ י"י אלקיכם אמת להשלום ע"ב י"י לתשלום מדת נשיא אלקיכם מדת אב"ד אמ"ת שכינה עלאה דאיהו כ"א פעמים אהי"ה בגי' אמ"ת בסוד (שמות ג) אהיה אשר אהי"ה ציצית עולה ת"ר אותיות שם אלהים ק"ך צירופים ויש בשם אלקים ג"כ שם של ב"ן כמ"ש (איוב א) ויבואו בני האלקים כיצד ה' אותיות אלקים י"ג מילוי ל"ד מילוי המילוי הרי ב"ן וסוד בני אלהים פ' ב"ד הרי ב"ן ובזוהר ד' ציצית לקבל תם ותכלת לקבל ים כי יש פרוכת מפסיק בין אצילות לבריאה כשרוצים להסתכל בקדש בגוון תכלת מחאן באנפוה ומעכבין שלא להסתכל בהן. ציצית בגימ' ת"ר גבריאל הכריז למים שאחריהם שיזהרו בישראל שיפשלו ציצית לאחוריו ז"ש (שיר ב) הנצנים נראו בארץ זכות ציצית (שם) וקול הת"ר נשמע בארצינו זכות ציצית שהוא ת"ר ז"ש (שמות יד) ובני ישראל יוצאים ביד רמ"ה (יחזקאל ח) וישלח תבנית יד ויקחני בציצת ראשי רמ"ה רי"ש מ"ם ה"ה בגי' ציצי"ת ז"ש (ישעיה כד) מכנף הארץ זמירות שמענו שזכו לשירה על הים עבור הכנף ד' פעמים כנ"ף הרי ת"ר לכן (שמות יד) ויקח שש מאות רכב בחור נגד מחנות שכינה והיה לכם לציצי"ת בגי' ד' קליפו"ת כי ד' ציצית מגינים מפני ד' קליפות שהם ד' רוחות הטומאה (תהלים לד) חונה מלאך י"י סביב ליראיו ויחלצם ובכנפי יונה לציצי"ת עם ח' חוטין בגי' אברה"ם יצח"ק יעק"ב בזכותן ניתן לנו מצוה זו וכן תיבות בכל י"ח ברכות מנין תרל"ח זולת פסוק יהיו לרצון ואם תמנה עם יהיו לרצון כפי הדין מיד שיסיים תפלת י"ח אז יאמר יהיו לרצון אז הם בגי' תרמ"ח ת'ר'מ'ח טפחים במקוה תרח"ם ציון. מילוי שכינה שין כף יוד נון הי הרי א' רוכבת על ת"ר והוא סוד מט"ט וסנד"ל עולין ת"ר (מנחות מא) תניא ר"מ אומר קשה עונשו של לבן יותר מענשו של תכלת משל למלך שנתן לשני עבדיו לא' חותם של טיט ולא' חותם של זהב כתבו התוס' לפי שהציצית הם חותם לאות ולעדות שאנחנו עבדיו זה כוונת ב"פ אני י"י אלהיכם. בילקוט עבד שמכרו רבו ע"מ לחזור בו שמא יצא לחירות והשיב הקב"ה (יחזקאל כ) אם לא וגו' ובחימ' שפוכה אמלוך עליכם לפי שענין ציצית

הוא חותם של מלך לעבדו וסוד ד' חוטין ב' של לבן וב' של תכלת לקבל ד' עולמות אצילות בריאה היא שנים של לבן יצירה עשיה שנים של תכלת תמן דינא (מנחות לח) תכלת אינו מעכב של לבן לבן אינו מעכב תכלת וארבעתן מצוה א' כי שם בן ד' תרין רתיכין י"ה בשמים ו"ה בארץ ד' חוטין של תכלת לקבל אדני ד' של לבן לקבל שם של ד' ולבן הוא עיקר כי שם זה ראשון ואחרון לכן מתחיל בלבן וסיים בלבן ציצית הם סוד שני עבדים בגימטריא מטטרו"ן וסנדלפו"ן הם כנפים שמקבלין כל הניצוצות א' חותם של טיט כלול מי' גמלים ט"ט מן מטטרו"ן וא' חותם של זהב סטרא דדינא פ"ר דינים של סנדלפון:

בפסיקתא וישלח אותם משה. זה היה בעשרים ותשעה בסיון. בחיבורא קדמאה הארכתי בזה המאמר ע"ש. אבל עתה לתרץ זה מה בא ללמדינו שהיה באותו יום יש לתרץ קושיא קדומה מאחר שהקב"ה צפה שיחטאו ולכן שלחם ממדבר פארן כדי שילכו במ' יום כל אורך כמין ג"ם ליתן לכל יום שנה והלא שליחות המרגלים היה שנה שנייה א"כ לא היו רק ל"ט שנה במדבר אחר שליחות המרגלים וחסר שנה שלימה ואיך יקוים יום לשנה כמספר הימים אשר תרחם אבל הענין שהתחיל פורענות שלהם למנות מעון עגל ידוע ששלימותו של אדם בין אדם למקום ובין אדם לחבירו והנה ידוע שכל הניצוצות ומעשים טובים שעושיםישראל הכל ע"י אור של נג"ה ז"ש (משלי ד) ואורח צדיקים כאור נגה שדרך אור נגה בוקעים רקיעים ז"ס (שמואל ב כב) מנגה נגדו בערו גחלי אש ע"פ מאמר בפ' ויקהל יש בערב שבת שקליפת נגה רוצה לכלול בקדושה עולה למעלה וב' קליפות אחרות רוצים לעלות ג"כ בסוד (תהלים צב) בפרוח רשעים כמו עשב ר"ל קליפת נגה נקראת עשב ויציצו כל פועלי און אז בא שלהבותא דאשא מתחת כסא הכבוד ז"ש (שם) להשמדם עדי עד ויתפרדו כל פועלי און שרצים לנוקבא דתהומא רבה ז"ש מנגה נגדו אז רוצים גם שאר הקליפות לעלות בערו גחלי אש דשלהובותא תחות כורסייא בער בהם אז (שמואל ב כב) ירעם מן שמים י"י על קליפת נגה אתמר לשון רעמים (קהלת ג) והאלקים עשה שיראו מלפניו וכן פנינה לקבל נגה בעבור הרעימה שהוא מלשון ירעם (תהלים יח) ועליון יתן קולו (שם) ישלח חיציו ויפיצם ברק ויהומם (שם) ישלח ממרום יקחני על ניצוצות טהורות שעלו מן הים (שם) ימשני ממים רבים יצילני מאויבי עז. הנה נקראת נג"ה שיש בה נ"ח כוחות החצי עברו במעשה עגל שעברו על כ"ט יום ז"ש במדרש ע"פ (דברים א) אחד עשר יום בחורב היו שלימים אח"כ הלכו דרך הר שעיר כ"ט ימים הרהרו על עגל וכ"ט ניצוצות קדושות הלכו כתוך הקליפה אח"כ עם מעשה מרגלים שהי' בכ"ט בסיון נמצא כ"ט ניצוצות של נגה הלכו בתוך שאר הקליפות גרמו ישראל

בעונותיהם שכל נ"ח ניצוצות של נג"ה (בראשית ג) וישמעו קול י"י אלקים מתהלך בתוך הג"ן שהוא סוד נג"ה בהיפך אתוון שגרמו אדם וחוה באכילת ע"הד שקול ה' מתהלך בתוך הג"ן כי ד' קליפות שסודם תהו בהו חשך רוח רוח נגד נגה ז"ש לרוח היום ונרמז במלת הג"ן נמצא בשנים אלו עג"ל ומרגלי"ם בגי' ב"פ גבור"ה סוד (שמות ב) לב"ת אש שהראה הקב"ה במראה סנה שני עבירות שיעשו ישראל נרמז במלת לב"ת אש שגרמו עגל ומרגלים לעורר גבורה עלאה וגבורה תתאה שב' ב"ד הסכימו עליהם על דין שהוא סוד אש ז"ס (שם יב) וי"י נתן את ח"ן העם על סוד ח"ן ניצוצות של נג"ה והוא רוח ח"ץ הן הן כ"ט פורעניות שקבל סמאל ואם באנו לדרוש על סוד פר' ציצית שיש בה ס"ד תיבין על סוד נוגה בו' שהוא חשבון אד"ם וחו"ה שמחווייבים להעלות ניצוצות נשמות מד' כנפות הארץ לקבל ד' ציצית כי מלאכים שסודם ארגמ"ן שהם בגי' (ישעיה מא) אר"ח ברגליו כמ"ש האר"י אלף ר"ח (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה ולכן תכלת מעכב בגוונ' שלא יסתכלו החיצונים בקדושה כמ"ש ר' אילעי בזוהר ע"פ (דברים יח) תמים תהיה עם י"י אלקיך וכן דור המדבר במדבר הזה יתמ"ו דייקא שנעשו תמים במדבר ז"ש (תהלים יח) האל תמים דרכו אמרת ד' על סוד מלבוש מלשון (איכה ב) בצע אמרתו מבזע פורפירא סלה נ"א נ"גה א"רמית לעו"ן הע"ם הז"ה כמ"ש האר"י ז"ל רפ"ח ניצוצות: **כאן** זכר ט' תיקונין מלכי ואל"הי ובעגל זכר י"ג תיקוני אריך לפי ששם חטאו בזעיר שהוא שם של י"י וכאן חטאו בשם של אד"ני שהיא ארץ החיים דלעילא ז"ס ויה"ס כלב על סוד שם של אדני שהוא סוד (חבקוק ב) ה"ס מפניו כל הארץ שהוצרך כלב לעשות לעורר אריך וזעיר שהוא ו' י' ז"ס ויה"ס אזון תחן אריי"ך זעי"ר ונוקביה ולפי שחטאו בתרעא דמלכא כי מילוי אדנ"י אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד בגי' תרע"א דמלכא וכן פגימא דלהון נרשם סוד תרע"א ויכרתו משם זמורה ת"אנה ר"מון ע"נבים א"שכול רזא דרתיכא שלימתא ולפי שחטאו בתרעא דמלכא שהוא סוד אד"ני לכן הוצרך משה לבקש ועתה יגדל נא כח אדני ר"ל כי כח אדני כשמגדלין אותו דהיינו מילוי אותיות הוא סוד תרע"א דמלכא בזה יכפר כי אין מדת הקב"ה כמדת ב"ו שמכה באיזמל ומרפא ברטייה. אבל הקב"ה (דברים לב) מחצתי ואני ארפא (ירמיה ל) וממכותיך ארפאך הקלקול היה עם שם של אדני לכן בקש כח אדני שימחול ויסלח להם ויאמר י"י סלחתי כדבריך ר"ל על עון אדני שחטאו כבר סלחתי להם בעגל כמ"ש בזוהר פ' בשלח שחטא שלהם הים על השכינה כנזכר שם (תהלים קו) וימירו את כבודם דייקא היא השכינה לכן הוצרך משה לאחוז בחבל כמ"ש שם רשב"י אמא אסתלקת מהתם לפי שחטאו בה לכן השיב לו הקב"ה כבר סלחתי להם על עון פגימת שם של אדני. ואולם חי אני וימלא כבודי את

כל הארץ אם יראו האנשים האלה כי הם פגמו בתרע"א דמלכא שערי צדק לכן נסתמה לפניהם תרע"א דמלכא דלא ליעול המן וימלא כבודי דייקא כי גם בעגל וימירו כבודם תיקון סופרים הוא כמ"ש בתנחומא שה"ל למימר כבודי ז"ש לכן הוצרכו לילך מ' שנה שיהיה קטן בישראל בן ס' לכן ס' גדולה של ויהס כלב ס' צינורין (שיר ג) מגבורי ישראל (משלי

יח) **אח** נפשע מקרית עז. על פ' ציצית כי עז לאלהים שיש בו ק"ך צירופים שבהן, ת"ר אותיות מנין ציצית לכן על הים הציל גבריאל והכריז למים שאחריהם שיזהרו בבני ישראל שיהיו מטילין ציצית לאחוריהם כי אז על הים ויסע מלאך אלקים שיש בו ת"ר צירופים לכן (שמות יד) ויקח שש מאות רכב מלאך סמאל לקח ג"כ ת"ר עמו כי (קהלת ז) גם את זה לעומת זה עשה אלקים בסוד (שמות יד) נ"כחו תחנו על הים מערכה מול מערכה ובזכות ציצית זכו לשירה כמ"ש (ישעי' כד) מכנף הארץ שהוא ציצית זמירות שמענו לכן פתח משה (שמות טו) א"ז ישיר הן הן חוטין של תכלת א' רוכב על ז' לדברי הרמב"ם חוט א' של תכלת צריך להקיף. על של לבן ולכן במזמור שיר ליום השבת שאמר משה על מפלתו של, קרח שלקח מקח רע לעצמו התחיל משה (תהלים צב) ט"וב ל הודות לי"י בר"ת נרמזו ט"ל כריכות של ציצית וכשתצרף ח' חוטין עם ה' קשרים הרי שם של ב"ן שהיא נרמז בפסוק (שמות טו) נ"הלת ב"עזך א"ל נ"והק"דשך ציצית שנקרא ע"ז שפשע בו קרח נרמז בכריכות ל"ט ובח' חוטין וה' קשרים שם ב"ן כנ"ף הוא סוד שם אהי"ה במילוי ההין שהוא בעולם עשיי"ה גימטרי' ר"ת א"ל נ"וה ק"דשך שם קנ"א כי ב' שמהן אלו הוי"ה אהי"ה הם ח' חוטין כנגד ח' אותיות שתים של לבן הוי"ה שתים של תכלת אהי"ה ז"ש טוב להודות לי"י על שם בן הוי"ה ולזמר לשמך עליון על סוד אהי"ה משה אמר בקר ויודע (תהלים צב) להגיד בבקר חסדך י' קשרים נגדי הויות כמ"ש רקנטי ז"ש (שם) עלי עשור ועלי נ'ב'ל סוד נ' שערי בינה ל"ב נתיבות חכמה (שם) עלי הגיון סוד הגיון בספר הבריאה בכנור שהוא כ"ו נ"ר. ת"ם מן לדור"תם נוטריקון ת"פארת מ"לכות נר מצוה עיטופא דמצוה לכן לקח קרח ר"ן איש ותכלת בא מן ים כנרת ברזא חדא (שם) כי שמחתני י"י בפעליך שברא בריאה ופצתה האדמה את פיה ולפי שחטאו במעשה ובמחשבה כי טינא היתה בלבם אף שהעולם היו חושבין ויקהלו העם אל משה אבל משה הבין כוונתם ז"ש שמעו נא בני לוי שאין אתם מבינים כוונת קרח שהוא מראה לכם פנים איך שהוא לטובתכם קא מכווין המעט מכם דבר זה הוא קטן מה שהוא מרעיש אתכם ובקש כהונה לכן אתה וכל עדתך הנועדים על י"י ממש ז"ש בקר ויודע י"י את אשר לו כי עמו אתם מריבין ז"ש לכן היה מן הבלועים נגד מעשה

שלו ומן השרופים ששרפה הנשמה לבד החטאים האלה בנפשותם ז"ש (שם) מה גדלו מעשיך י"י נגד המעשה שברא פה לגיהנם (שם) מאד עמקו מחשבותיך נגד המחשבה או שהרחיבה השאול פיה והעמיקה (איוב יא) עמוקה משאול מה תדע ז"ש מה גדלו מעשיך י"י שפגמו בשם של מ"ה ביצירה ואהרן מ"ה הוא שרצו להשפיל אהרן מן בריאה ליצירה תמן שם של מ"ה גם רמז על סוד גלגול עדת קרח כדמתרגמינן ואתפליג שהיה מן דור הפלגה שליש מגדל נשרף בסדום הכו בסנוורים ז"ש העיני אנשים תנקר שליש נבלע בקרח ז"ש בתנחומא אין ויקח אלא פליגה (שם טו) מה יקחך לבך מגדל עד לב השמים (שם) ומה ירזמון עיניך סדום בסנורים ז"ש ויתפרדו כל פועלי א"ון מן דור הפלגה הם באים אר"ז בגי' יצח"ק ד' ציציות ד' פעמים ב"ן הרי יצח"ק. בלבנון ל"ב נון שער בינה וכסיל לא יבין לכן התחיל משה מיד לאחר פגימה פ' ציצית (תהלים צג) י"י מלך גאות לבש זה המזמור נאמר על הים לכן פתח בי' ומסיים במ' שם אמר (שמות טו) כי גאה גאה ז"ש גאות לבש לבש י"י עז התאזר לבש טלית של תפארת התאז"ר בגימ' תרי"ג כמו ציצית שהוא שקולה כתרי"ג (ישעיה מב) י"י כגבור יצא וגו' על אויביו י'תג'ב'ר בתרי"ג זה לבושו של הקב"ה אף הכון תבל ב"ל הם ל"ב נתיבות נכון כסאך מ"אז הם ח' חוטין והיא שירת הים שהתכלת דומה לים כתב האר"י ז"ל נ"הרות ק"ולם י"שאו ר"ת קי"ן עדותיך נאמנו מאוד ד' ציציות הם ד' עדות לד' רוחות כמ"ש בזוהר נ"אוה ק"ודש י"י ר"ת קי"ן כי קרח נשמת קין היה בו:

(תהלי' פא) **עדות** ביהוסף שמו הציצי' הגינו עליו שניצול מאשתו של פוטיפ' לכן נתנו לו ה' לפי שהמקיים ציצית זהיר בה' לכן פתח (שם) הרנינו לאלקים עזינו שהציצית נקראים עז (חבקוק ג) לאור חציך יהלכו לנגה ברק חניתך רז"ל דרשו (נדרים לט) על ענין ירח שלא רצו שמש וירח להאיר אם תעשה דין בבן עמרם נצא אם לאו לא נצא גרם תוקף הדינים שקליפה נגה נכנסת בטומאה ובענין צדקה גורמים שקליפת נוגה הולכת בקדושה ז"ש (ישעי' סא) שוש אשיש בי"י (שם) כי כארץ תוציא צמחה וכגנ"ה זרועיה תצמי"ח ז"ש (שם סב) למען ציון לא אחשה וגו' עד יצא כנג"ה צדקה כי צדקה שלהם יוצאת דרך אור נגה ומכח צדקה גורמין לעשות שלום בפמליא של מעלה ולמט' וכן ה"א (שם נ) מי בכם ירא י"י וגו'. אשר הלך חשיכים ואין נגה לו כי טיקל"א בזוהר הוא ק"ן בחושבן נוטריקון קליפת נ"גה כשעובדין דבני ישראל זכאין לטב איהו וכד סגיאין חייבין לביש איהו. בזוהר פ' תצוה כל אותיות של (תהלים קמה) אשרי בו' חוץ מן ק"ר והלא בפסוק (שם) רצון יריאיו יעשה ואת בו' כתיב כתב האר"י שכוונתם על קרוב י"י לכל קוראיו ק"ר ביחד שהם אותיות שקר כי ש' היא יסודא דקשוט וק"ר מן קליפה אינון

הרי שקר"ח על שם ק"ר נמשל ושם ח הוא אות של חטא שלא היה בשבטים אבל ט' היא מסטרא טוב ח' מן חובה:

והיה לכם לציצת. חסר י' הן הן צרופי אלהים יו"ד פ' ה"י הרי ש' יו"ד פ' ה"ה הרי ר' יו"ד פ' ה"א הרי ק"ך שלשתן יחד עולים תר"ך מנין לציצ"ת ציצית עולה ת"ר ח' חוטין ה' קשרים עולין תרי"ג גם ל"ט כריכות בכל כנף בגימטריא מרכב"ה שלי"מ"ה שהם אברה"ם יצח"ק יעק"ב דו"ד כי ארבע כנפות הם ד' חיות המרכבה וכל חיה כלולה מארבעתן הרי אינון כריכות ל"ט ד"פ ל"ט לכל כנף הרי בגימטריא יוס"ף:

קרח

ויקח קרח אבל לקח מקח רע לעצמו (קהלת ז) כי העש"ק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה: עופרת של קי"ן לקח קרח שהיה ממדריגה מעולה ביותר ראש הלוים (ויקרא יג) כי ימרט ראשו קר"ח הוא טהור הוא רק לקח לעצמו חלק הקליפה של קין כדי לחלוק על משה ז"ש לקח מקח רע מן רע של קין וכן מן אותם ג' בארות שחפר יצחק באר האמצעי שהוא לקבל עולם יצירה שהוא לקבל לוים נקרא שמו עשק ע"ש גם לקח ק' של קין שהוא אות של סטרא אחרא קר"ח ב"ן יצ"הר בגימטריא הט"ן רש"ע כי שני עשירים היו א' מישראל וא' מן א"הע ושניהם ארז"ל (במד"ר ע"ז בפ' לך) היה לו אלמנה אחד היה לה רחל וכו' לדעתי מן ארבע כחות שאינם רואים פני השכינה שסודם חשמ"ל בקליפה (תהלים צז) כחציר מהרה י"מלו כמ"ש האריז"ל ימל חציר תמן וז"שוירדו חיים שאולה שתרין רצועין בישין ח"מור ש"ור התעוררו כת לציים פוגמין בא' של אדני ובי' של שם בן ד' ורזא דא גילה הקב"ה לקין שהוא גלגולא של קרח מצד הרוח שם בסוד (בראשית ד) שבעתים יק"ם קין י"תרו ק"רח מ"צרי יתרו מצד נשמה חבר הקני נפרד מקין קרח מצד רוח וכן קר"ח בגימטריא צ"ד רו"ח מתחלה עמד צ"ד חו"ר והי' במקום חור משמאל קר"ח הוא וטהור הוא אחר כך נתהפך ונעש' צד רו"ח לב"ו ר"ע ונפתה באשה (משלי יד) ואולת בידיה תהרסנו ז"ש ויקח קרח לקח מקח רע צד רע רע לעצמו ז"ש הקב"ה לקין א"י הבל אחיך וכי לא ידע ק"ו אבל גילה לו שמשה שהוא גלגולו של הבל יתקן אתוון אלו א"י דהיינו א' מן אדני וי' מהוי"ה מה שפגם קרח בליצנותא דילי' כי הלץ פוגם בא"י וקרח שהיה לץ כדאוקמינא נמצא מחוייב הבל אחיו לתקן קלקולו ובזה גרם קרח ק"ך בתי דינים של אלקים מנין ל"ץ דמשה עלה למרום אל אלקים ז"ש (תהלים ת) ותחסרהו מעט מאלקים שכל ק"ך בתי דינים המתיק חוץ מן א' חושבן מע"ט הוא קי"ט ז"ש להם המעט מכם אם יש יכולת אצליכם להמתיק קי"ט בתי דינים שבקשתם גם כהונה ודתן

ואבירם (עשו ליצירה) מזה המעט כי העליתנו אם כדבריך שהמתקת כל ב"ד למה לא הכנסתנו לא"י העיני האנשים ההם תנקר לומר דברים הפך החוש הלא עינים הרואות שמידת הדין עדיין מתוחה לקבליהון גם רמז על אינון תרין מאללי ארעא שעלייהו אמר שלח לך אנשים עדיין לא הגיע קירמה ליפול לפי שבימי עזרא (יומא עט) ניקרו עינו של יצר הרע לזה אמר אם יש כח בידך לנקר עיני אותן אנשים ב' יצר הרע א' לקבל זנות לקבל זה נתנו ציצית הב' ע"ז ואלו הב' לקח קרח:

ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי. בפסיקתא ואני ברצון הנה בשמחה דר' ישמעאל א"ל תלמידיו רבינו לפי שהו' אומר (בראשי' ו) ואני הנני מביא את המבול מה שמחה היתה שם א' שמחה יש לפני הקב"ה כשיאבד מכעיסיו מן העולם שנאמר (משלי יא) בטוב צדיקים תעלוץ קרי' ובאבוד רשעים רינה. ר' נתן אמר ואני מוסיף על עבודתם הנה בשמחה וכה"א (שמות ד) וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו נתתי לך את משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל נתתים זה כלל המתנות לפי שערער קרח על המתנות כהונה בא הכתוב ללמד לקיים לאהרן ולבניו את המתנות שלא שכל מי שירצה יבא ויערער ואני כותב ואני חותם ואני מעלה בערכיא לפיכך נסמכה פ' מתנות כהונה לפ' קרח עכ"ל בפסיקתא בספרי משל למ"הד למלך שנתן לבן בית מתנה ולא כתב ולא חתם ולא העלה בערכאות בא א' וערער עליה אמר המלך כל מי שירצה יבא ויערער כאן אני כותב כאן אני חותם אני אעלה בערכיא וכו' ומביא שם בספרי ד' פסוקים על שמחת הקב"ה בטוב צדיקים וגו' באבוד רשעים רינה ואומר (תהלים ג) שני רשעים שברת לי"י הישועה ואומר (שם י) י"י מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו ואתמר (שם קר) יתמו חטאים וגו'. ברכי נפשי משל הדיוט לטובתו נשברה רגל פרתי וכו' וקשה מה ענין כ"ד מתנות אלו להחזיק לטובתו של אהרן ערער קרח על הכהונה לאהרן בין לגמרא דילן שנחלקין כ"ד מתנות על ג' חלקים סי' שלהם הרימותי יד"י שמתנות כהונה נחלקת לג' קיטרין י' במקדש ד' בירושלים י' בגבולין ובמדרש חולק על ב' חלקים י"ב במקדש י"ב בגבולין סי' ז"ה יהיה לך מקדש הקדשים וז"ה יהיה לך וגו' בגבולין גם את ז"ה לעומת ז"ה למה דוקא המתנות הם כ"ד גם שמירת המקדש על כ"ד שמירות ג' שמירות על הכהנים וכ"א על לוים בג' מקומות שומרים הכהנים במקדש בית אבטינס ובית הניצוץ ובית המוקד וקשה ולמה פר' זו נחלקה על ז' חלקים כדאיתא בפסיקתא פסוק ראשון בקדשי קדשים שני בקדשים קלים השלישי בקדשי גבול הד' בבכורים הה' בחרמים הו' בפטר רחם הז' בבכורות בדרך הדרש ע"ד מ"ש רז"ל ע"פ בוקר ויודע י"י את אשר לו א"ל משה גבולות חלק הקב"ה בעולמו יכולין אתם לערב יום ללילה הוא שאמר ויהי ערב

ויהי בקר ויבדל אלקים בין האור ובין החשך בשביל תשמישו של עולם כשם שהבדיל הקב"ה בשביל תשמישו בין האור ובין חשך כן הבדיל ישראל מן א"הע כך הבדיל אהרן ויבדל אהרן להקדישו קודש קדשים כשם אם יכולין אתם לערב אותה הבדלה שהבדיל בין האור ובין חשך יכולין לבטל את זו לכך נאמר בקר ע"כ. בספרים ראשונים שחברתי פרשתי כמה פירושים על ענין הבדלה זו שחלק הקב"ה גבולות למחלוקותו של קרח ועתה לפי זו הכוונה שדרש רבא במסכת נדרים (דף לח) (חבקוק ג) שמש ירח עמד זבולה מאי בעי בזבול והלא ברקיע הם קבועים שנאמר ויתן אותם אלקים ברקיע השמים אלא שעלו לזבול אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא אם לאו לא נצא וכו' הענין שג' עולמות הם כמ"ש (תהלים קג) ברכו י"י מלאכו זה עולם המלאכים (שם) גבורי כח ברכו י"י כל צבאיו עולם הגלגלים (שם) ברכו י"י כל מעשיו עולם השפל הזה שהוא תכלית כל הבריאה והוא האדם ז"ש בכל מקומות ממשלתו שכן האדם הוא עולם קטן כלול מכל ג' עולמות אלו והוא (בראשית כח) סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה עולם הגלגלים (שם) והנה מלאכי אלקים עולם המלאכים וכנגד זה ג' קיטרין בישראל כהנים לוים ישראלים כהן מדריגת מלאך לוי מדריגת גלגלים על השיר כי (יומא כא) אלמלא קול המוני של רומי נשמע קול גלגל חמה שהשמים (תהלים יט) מספרים כבוד אל:

ובזוהר פ' ויקהל כד פתחו ישראל (תהלים קה) הודו לי"י קראו בשמו שמשא בנעימותא פתח וגו' ז"ש (שם עב) יראוך עם שמש שגם השמש בנעימותא מזמרת הודו לי"י קראו בשמו כי באותו פסוק מבוארין י' ספירות הודו לי"י כתרא עלאה קראו בשמו חכמה הודיעו בעמים עלילותיו בינה שירו לו חסד זמרו שמו שיחו בכל נפלאותיו ת"ת התהללובשם קדשו ישמח לב מבקשי י"י נצח הוד דרשו י"י ועזו יסוד מלכות. זכינו לדין שג' עולמות אלו מקושרין זה בזה ועתה שבא קרח ורצה לבטל הנהגת העולם שרצה להיות כהן והוא רצה לעשות מן עולם הגלגלים ששם שמש ירח ורצה לכנוס בגבול שאינו שלו ליכנס בעולם המלאכים לכן הלכה שמש וירח שהם כלל הגלגלים אל עולם המלאכים שהוא זבול מקום ששם מיכאל עומד ומקריב הקרבנות בכל יום אשי ישראל ותפלתם כשם שהוא רוצה לבטל הנהגה שלמטה כן תבטל עולם שלמעלה ז"ש בקר ויודע כי לא רצה השמש להאיר על הארץ שהלכו למעלה בעולם המלאכים למקום שמיכאל כהן גדול עומד למעלה שגם קרח שהוא במדריגת גלגלים רוצה לילך למעלה למדריגת כהן שהוא אהרן ז"ש משה לכן אתה וכל עדתך הנועדים על י"י ממש כי המדריגות הם ד' נפש רוח נשמה נשמה לנשמה סוד אי"ק אם אין ק אין י' ואם אין י' אין א' וכן הדין מן מאה שערים של ישראל נותן י' מעשר ללוי שהוא במדריגת רוח ורוח נותן א' לנשמה

שהלוי נותן מעשר מן המעשר לכהן והוא רוצה לבטל הנהגה זו לכן נועדים על י"י ממש לכן מביא בזה המדרש ד' פסוקים על רשעים כי הם רוצים לפגום בד' אותיות השם שהם נגד ד' עולמות אבי"ע וז"ש הנועדים על י"י ממש ולפי שד' אותיות השם הם ארבע יסודות לכן נלקה קרח בד' יסודות דהיינו הארץ פצתה פיה ובלעו יסוד העפר וירדו חיים שאולה פי תהום בלעו ונבקעו תהומות התחתונו' יסוד המים ונשרף באש של גיהנם יסוד האש שני מיני גיהנם הם (שם סו) באנו באש ובמים כי יש גיהנם של שלג ואח"כ (ישעיה יט) רוח עועים שנהרגו במניפה עיפוש הרוח ולפי שקרח רצה לשנות סדר הבריאה שנבראו י"ב שעות ביום י"ב שעות בלילה לכן נתן לו הקב"ה כ"ד מתנות (קהלת ז) ז"ה לעומת ז"ה י"ב במקדש י"ב בגבולין ז"ש כשם שנתן הקב"ה גבולות דהיינו יום הוא מדת חסד (תהלים מב) יומם יצוה י"י חסדו חסד אל כל היום ובלילה מד"הד כן הבדיל הקב"ה בין ישראל לעמים כי ישראל מסטרא דטוב (משלי יא) בטו"ב צדיקים תעלוץ קרי"ה ורשעים רע (תהלים עג) אך טוב לישראל (ישעיה ב) אמרו צדיק כי טוב אוי לרשע רע שאוחז ברע כן הבדיל הקב"ה בטוב עצמו בין חסד לדין שלוים הם דין כהנים חסד ולפי שקרח רצה לשנות מעשה בראשית שביום א' נבר' א"ני שהוא כהן (דברים לג) תומך ואוריך לאיש חסידך וביום שני נברא דין לא כתיב כי טוב כי נברא בו דין של גיהנם לוים מסיטרא דדינא ורצה הוא לשנות הבריאה לכן אסתכל משה במעשה בראשית לכן משה שהיה יום שלישי מכריע בינתים והוריד קרח לנוקבא דגיהנם כך כתוב בזוהר זה שאמר הקב"ה למשה הבדלו מתוך העדה שהם רוצים לבטל ד' הבדלות שאנו עושים כמ"ש לקבל ארבע קליפות ורואים על ארבע אצבעות והם רוצים לבטל הבדלות אלו לכן אמר במדרש ואני הנה לשון שמחה כי שמחה להקב"ה לאחר שעשה דין ברשעים ומתוקנים כל הד' עולמות לכן מיד אחר פר' קרת שהיה העולם במילואו צוה הקב"ה בלשון שמחה ואני ברצון הנה בשמחה כשם שבריאת עולם היתה ברצון וישמח י"י במעשיו גם כן עתה בא ליתן הנהגה זו ולהודיע דיני תרומה גדולה ומעשר מעשר מן המעשר שהן תלת קיטרין בי"ע ונחלקו המתנות לכ"ד לתקן עולם על כ"ד שמזדווג כלה שלמעלה כ"ד רתיכין זה לעומת זה הן שבטי יה י"ב ולקבל זה י"ב נשיאים לאמתם זה היא הבדלה שהבדיל הקב"ה בין ישראל לעמים שהיא ממש הבדלה שבין קודש לחול ז"ש קרח כי כל העדה כלם קדושים כי מצינו במדרש חביבין הם ישראל שהקב"ה מכנם בכהנים שנאמר (ישעיה סא) ואתם כהני י"י וחביבין הם הכהנים שהקב"ה מכנם במלאכים שנאמר (מלאכי ב) כי מלאך י"י צבאות הוא ועז"א רב לכם אם השררה והכהונה שלכם הלא כל העדה כלם קדושים וראוים להיות כהני י"י כמ"ש ואתם כהני י"י א"כ מדוע

תתנשאו ומשה ביאר ג' קיטרין שהבדיל הקב"ה שבט לוי מן ישראל כי לוי מעשר של יעקב שלקח מיכאל את לוי למעלה והקדישו לשמים כמ"ש יעקב (בראשית כח) וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו ל"ך ו"ישא י"עקב את רגליו ר"ת לו"י וילך ארצה בני קדם ולא קאמר מאן אבל על סמאל קאמר שהלך אז לדרכו אל עזא ועזאל כשזה קם זה נופל מאחר שיעקב ישא רגליו כי מיכאל שר שלו קם לכן ע"שר א"עשרנו ל"ך ר"ת בגימטריא מיכא"ל ק"א לכן תרומה בטלה בק"א כי זה חלקו של מיכאל ומשיריין דיליה אינו דומה לומד פרקו מאה למאה וא' וכשזה קם זה נופל ר"ל שהלך למקום נפל וגלוי ענים שהוא עז"ה וע"זאל שניהם בגי' מקו"ם דעלייהו אמר יעקב (שם כח) מה נורא המקום הזה אין זה כי אם סטרא דדינא בית אלהים ז"ש המעט מכם מע"ט בגי' זה"ו מיכא"ל גם בגי' סט"ן גם את זה לעומת זה ואלו זכה קרח ורצה להסכים עם תנופה שצוה הקב"ה לאהרן שהוא איש חסד להניף כ"ב אלף לוים ביום אחד היו הצינורות שהם כ"ב כמו שראה יעקב ויקח מאבני המקום הם (זכריה ט) אבני נזר מתנוססות מראשותיו קרי ביה מראש א' עד תי"ו (בראשית כח) וישכב במקו' ההוא קרי ביה ויש כ"ב במקום ההוא אז היו כל הצינורות מתמלאין לחסד אל ובית אלקים הי' נקרא בית אל (שם) ואולם לוז שם העיר לראשונה והיה אז קרח קרח טהור הוא בסוד (ויקרא יג) ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא אהרן היה קדוש והוא היה טהור שהן ב' סטרין קדוש בימין טהור משמאל לכן צוה להעביר תער על ראש היה הוא אז במדריגת גבריאל שהוא מסטרא דשמאל במרכבה לעילא ואהרן הוא במדריגת מיכאל ולפי שלוי הוא מעשר של יעקב לכן נתן לו הקב"ה מעשר מן ישראל ז"ש (בראשית כח) וכל אשר תתן לי עשר הוא מעשר שנתן ללוי ואח"כ לוי נותן מעשר לכהן ז"ש (שם) אעשרנו פעם שנית כי גם אותו מעשר שאתן עוד אעשרנו ל"ך נוטריקון ל"וים כ"הנים וז"ש משה בקרויודע י"י את אשר לו לפי שבבוקר ממונה מיכאל (תהלים צ) שבענו בבקר חסדך ואת הקדוש ואהרן הוא הקדוש במדריגת מיכאל וגבריאל בשלהוביתא דילי' איתוקד קרח וכל עדתו לפי שפגם ביה כי הוא ממונה על שמירת הלוים לעילא ז"ש ואני נתתי לך את משמרת תרומתי הן הן ג' משמורת של כהנים לקבל ג' תרומת כל תרומ"ה הוא סוד ש"ר העו"לם כלול מי' פעמים אדני שהוא היכ"ל לכן (תמיד פ"א) בג' מקומות שומרין הכהנים במקדש לקבל ג' עולמות בי"ע וסימן ג' מקומות אלו אמ"ן א"בטינס מ"וקד נ"יצוץ לקבל ג' עולמות אלו כי ג' עולמות אלו הם סוד כה"ן לו"י ישרא"ל בני' אכתריא"ל כשזוכין ישראל אזי כל הג' עולמות כלולים חד ז"ש הקב"ה לאהרן ואני נתתי לך את משמרת כל הג' תרומות שהם ג' תפלות כל תרומ' נרמזת על שר הפנים שקושר כתרים לרבו ולכן נאמרה פרשת

אליעז' עבד אברהם ג' פעמים בתורה לקבל ג' פעמים השמירה ע"ש רזא עלאה ז"ש לכל ק"דשי ב"ני י"שראל ר"ת יב"ק שהוא סוד י"חוד ב"רכה ק"דושה גם יש בו סוד ג' שמהן אדנ"י הוי"ה אהי"ה וכמו שנחלקו הכהנים על ג' מקומות כן נחלקו הלוים על כ"א מקומות סוד אהי"ה ועבד הלוי הוא רזא דאמא עלאה והשמירה על כ"ד וכן מתנות על כ"ד וכן כ"ד משמורת של כהנים וכ"ד של לוים וכ"ד של ישראל (תענית כה) י"ב משמורות אנשי מעמד ביריחו וי"ב בירושלים (קהלת ז) גם את זה לעומת זה הגיע זמן המשמר חצי המשמר עלה לירושלים וחצי משמר היה ביריחו והיו מספיקין להם מים ומזון לאחיהן ונתנו ליונדב בן רכב חלק בראש וכו' טעם זו החלוקה ג"כ נגד מרכבה עליונה זה לעומת זה:

בפסיקתא הביא מעשה של רבה בר בר חנה א' לי ערבי א' בא וארא בלועי קרח הראה אלי שלש גומות ועשן יוצא מהם נטל שלש גיאצי וטובלן במים וכרכן בראש הרומח והורידו לשם הניחו מעט ויצא חרך א"ל שמע מה הן אומרים ושמעתי שאומרים משה אמת ותורתו אמת והן באדין א"ל אותו ערבי כל ל' יום מהפכן גיהנם כבשר ע"ש ענין ג' גומות אלו שפגמו בג' עולמות ונידונו בג' דינים סי' ב'ש'ם ב"ליעה ש"ריפה מ"גיפה וז"ש הן גועגו אבדנו כולנו אבדנו ותרגום מננא קטל חרבא מננא קטל מותא מננא נבלע בארעא:

וכבר כתבו הקדמונים מה בקשו עוד להתלונן שהוצרך הקב"ה להפריח מטה אהרן לבית לוי ואם כדברי הרמב"ן הרי כבר היו מאמינים בכהונת אהרן שכבר יצא אש מלפני י"י ותאכל לקרבנותיו אבל היו ישראל חפיצים שיהיו הבכורות משרתי המשכן שיהיה לכל שבטים חלק עבודה למשמרת המשכן וז"ש אתם המתם את עם י"י שהם הבכורים שראוים לעבודת המשכן וגרמתם בלוקחם הקטורת כי זה קרבן של כהנים והם ראוים להיות עבודת הלוים לא שיקטרו הקטורת שהיא עבודה הכהנים לכן פדת מטה אהרן לבית לוי וכ"כ בחיי והוסיף והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח והשכתי מעלי תלונות בני ישראל בליעת קרח שהקב"ה פסל בכורים קרח בכור היה שריפה לקטרת עורר על הכהונה שאהרן לבר נשאר הקדוש ועל תלונה שעשו שלא רצו בחליפת לוים לבכורים באה המגיפה וקשה לדבריו מה הוצרך עוד פריחת מטה אהרן ואמ"ז ז"ל בספר אמרי שפר הביא על מה שפירש רש"י לאות ולזכרון שבחרתי באהרן הכהן ולא ילונו עוד על הכהונה והקשה הוא ז"ל מאיזה טעם הורה מופת פריחת מטה אהרן על כהונתם והלא מטה אהרן לא בעבורו היה רק עבור שבטו שנאמר ואת שם אהרן וא"כ עוד יש פתחון פה אלו נכתב שם אחר היה ג"כ פרח כי כל העדה של שבט כלם קדושים כמו

שאמר קרח ותירץ הוא ז"ל בשם מהרי"א שני תירוצים הביא שם שיש לפרש ואת שם אהרן הכתוב על מטה לוי דהיינו תכתוב שם אהרן על מטה לוי מצד א' ושבט לוי מצד אחר והנה פרח מטה אהרן באותו צד שהיה כתוב אהרן. ולדעתי ז"ש רז"ל שהיו שקדים מתוקים מצד ימין ושקדים מרים מצד שמאל שהראה הקב"ה שהעולם נחלק על ב' חלקים אהרן היא איש חסד גורם ימין י"י שהוא רוממה ומתמן מיתוק הדיני' ומצד השני שקדים מרים מסיטרא דדינים קא אתו ולכן הם הפוכים במידתן (חולין כד) כשר בכהנים פסול בלוים ולכן גבי כהנים מלת עולם הוא היא וגבי לוי א' ועבד הלוי הוא כמ"ש הבחיי שהם כלולים זה בזה וכמו שאברהם הוליד את יצחק דין הרו מים וילדו אש כן בכאן הוא להיפך אהרן אחיך הלוי נעשה כהן ז"ש במדרש ואני הנה ברצון ובשמחה כמ"ש (שמות ד) הלא אהרן אחיך הלוי וגו' וראך ושמח בלבו כאן הורה באצבע שהקב"ה הוציא את הכהונה שהיא חסד מן לויה שהיא דין לכן מביא ראיה מזה הפסוק כי שם מבואר ענין זה וזה רצה הקב"ה להראות בענין המחלוקת זה של קרח כל מחלוקת שהיא שלא לשם שמים שהיא כלולה מאש ומים ועוד תירץ כשנקדים למה הוצרכו כל המופתים להורות על כהונתו של אהרן הא' מופת רקועי פחים ציפוי למזבח ויהיו לאות לבני ישראל פירש"י לאות לזכרון שיאמרו אלו היו מאותן שנחלקו על הכהונה ונשרפו והשני מטה אהרן שכתוב שם למשמרת לאות לבני מרי ופירש"י לזכרון שבחרתי באהרן אלא מופת המטה הורה על שבטו של לוי והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ומופת רקועי פחים להורות על כהונתו של אהרן יותר מבשאר אנשים שבשבט לוי כמ"ש זכרון לבני ישראל ולמען אשר לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן וגו' עכ"ל דברי פי חכם חן. ולדעתי המעיין בפ' עיניו תחזינה מישרים שפירש ראשון אמת היא שהרי אמר בפסוק ראשון דבר אל בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב מאת כל נשיאהם לבית אבתם שנים עשר מטות איש את שמו תכתוב על משהו הל"ל בקיצור קח מאתם מטה מאת כל נשיאיהם אבל הענין בני ישראל דייקא שהם שנים עשר שבטים ז"ש מטה משה לבית אב וכי עם כלאחד ואחד משבטו ידבר שיתן מטהו לז"א מאת כל נשיאיהם אבל לא שיכתוב שם הנשיא על המטה רק על כל אחד לבית אבותם שהם בני ישראל סבא ממש בני יעקב איש את שמו החקוק למעלה במרכבה תכתוב על מטהו וא"כ מבואר מזה הכתוב שי"ב מטות היו ועל כל אחד היה כתוב שמו לבית אב שלו ונמצא שעל מטה ראובן היה כתוב ראובן ועל מטה שמעון שמעון ועל מטה לוי היה כתוב בו לוי ואח"כ חוזר ומבאר הכתוב ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי ר"ל אעפ"י שכבר כתבו כל נשיא לביה אב שלו שמו וגם לוי כתב על מטהו לוי זה בא להורות

שבחר הקב"ה במטה לוי ולא בכל י"ב מטות אבל מי יאמר לנו בזה האות שאהרן הוא הנבחר לכן צוה הקב"ה לכתוב ג"כ מצד ימין שם אהרן על מטה לוי כדי שלא תקשה הלא מטה לוי נחלקה לשתי משפחות למשפחות כהונה ולמשפחו' לויה לז"א כי מטה אחד לראש בית אבות' ובמסור' אבות' מלא בו' להודיע לנו הטעם כי בי"ת אבו"תם בגי' תתס"א כי י"פ אלקים בגי' תת"ס ואהרן בא לבסם כל כוחות הדין מטה משה שהיה כלול ששים רבוא קטר"ת סמי"ם בגי' תת"נט הוא חסר א' מן תת"ס (תהלים ח) ותחסרהו מעט מאלקים ז"ש משה לקרח המעט מכם אם יש כח בכם לבסם כוחות הדין כאשר עשה אהרן ומשה. והנחתם באוהל מועד והיה האיש אשר אבחר בו מט"הו י"פרח בגי' משי"ח כי נחמיה בן חושיאל מנחם בן עמיאל בגי' תת"סא מנין בי"ת אבות"ם כי בימיו יתבסמו כל כוחות הדין והנה פרח מטה אהרן לאותו צד שהיה כתוב בו אהרן אותו צד פרח ויצא פרח רמז לפרחי כהונה ויצץ ציץ אהרן אהרן ויגמול שקדים על לוים שוקדים על דלתות ההיכל יום יום לכן היו שקדים מרים מצד שמאל עד נ' יום היו אוכלים אותם לפי שעד נ' שנים הלוים עובדים עבודתם. גם ג' בתים מרומזים ויצא פרח בית ראשון ויצץ ציץ בית שני ויגמול שקדים בית שלישי במהרה ב"ב. ויש בענין מטה אהרן שהיה מונח בצד העדות למשמרת. צנצנת המן היה ג"כ מונח למשמרת לדעתי רזא עלאה הוא מבואר בו י"ב שבטים העליונים שהם מסודרין איש על דגלו באותות לבית אבותם למעלה כי י"ב שערים הם למעלה בסוד (שם קכב) ששם עלו שבטים שבטי י"ה לעילא ז"ש לראובן משפחת הראובני כי כל המשפחה יושבים למעלה תחת ענף א' כל משפחות ראובן תחת דגל ראובן זהו סוד שנים עשר מטות שהיו מסודרין למטה במשכן נגד משכן העליון שגם שם מסודרין מטה מטה כשם למטה מטה כן למעלה. ונעלם מטה מ"ם ט"ט ה"ה מטה כי המקובלים כותבין ט' ט' שנייה סוד תוך של מט"טרון ט"ט ונשארו אותיות רמ"ון (חגיגה טז) ר"מ רמון מצא תוכו אוכל שהוא סוד ט"ט שהוא טוב אבל קליפה מסטרא דרע זרק כי ר"מ היה ניצוצו של מטט"רון בדורו וכשם שסוד יש עמר לגלגלת שיש לכל צדיק י"ש עולמות כל ישראל להם חל"ה כי שיעור עומר היא חל"ה כן מט"ה אהר"ן בגימטרי' י"ש ז"ש ומטה אהרן בתוך מטותם ר"ל לכל מטה ומטה שהם כלל כל ישראל יש להם חלק לעולם דהיינו שיעור מטה אהרן שהוא י"ש כן יש לכל מטה ומטה בפני עצמו כי י"ש לכל צדיק מדור לפי כבודו והיה אצל העדות צנצנת המן מצד א' עמ"ר שמרמז על י"ש עולמות וכן מט"ה אהר"ן מצד שני הרי ב' פעמים יש כי כל א' יש לו תר"ך ניצוצי בהיות' חלקו וחלק חבירו כמ"ש (משלי ח) להנחיל אהבי י"ש ולא די בזה רק (שם) ואוצרותיהם אמלא דהיינו אוצרות רשעים שהיו ראוי ג"כ ליטול י"ש עולמות

אותו החלק נוטל הצדיק וזה נרמז בתיבת בראשית תמן י"ש נשארו אותיות ברא"ת בגי' בנ"י ישרא"ל הרי נרמז סוד שכר עוה"ב שהוא י"ש בני ישראל בתיבת בראשית מטה אהרן סוד מטטרון בתיקונים מטה כלפי חסד לצדיקים מטה כלפי חובה לרשעים מטה נהפך לנחש ונחש למטה והנה מונח מטה זה למשמרת אם ישראל זכאין:

והנה פרח מטה אהרן לבית לוי. סוד פר"ח הוא סוד רפ"ח ניצוצות כי ששה מלכין קדמאין דמיתו נתבטלו בז' לא אתמר ביה מיתה בתורה רק בד"ה כל מדה הוא ע"ב ויש בכל ע"ב ג' כדי"ן ר"ל ג' פעמים כ"ד וכל כלי ע"ב הוא שליש מן האורות כי האור הוא על חד תרין וע"פ מ"ת הוא רפ"ח ועלו אלו אורות למעלה בשבירת הכלים בסוד (בראשית א) ורוח אלקים מרחפת ר'פ'ח מ"ת כמבואר בכנפי יונה משה כשהוציא ישראל ממצרים העלה ר"ב ניצוצות כי מתחלה היה מוטל על יוסף הצדיק שירד למצרים לשבור בר ז"ש (בראשית מה) רב עוד יוסף בני חי ועליה אמר פרעה (שמות א) הן עם בני ישראל ר"ב ועצום ממנו שיעלו ר"ב ניצוצות (שם) הבה נתחכמה ל"ו פן ירבה מילוי למ"ד ו"ו על פ"ו ניצוצות הנשארות שעלה משה אל האלקים לתקן אלו פ"ו ניצוצות (שם) ונוסף גם הוא (שם יב) וגם ערב רב עלו אתם (קהלת ז) גם את זה לעומת זה ב"פ ג"ם בגימטריא אלהי"ם אח"כ בא משה (שמות יג) ויקח את עצמות יוסף להעלות הנשארות ועל זה היה מחלוקתו של קרח רב לכם אתם חושבין שאתם העליתם הניצוצות שאינו כן כי כל העדה כ"לם ק"דושים ר"ת ק"ך אלקים השיב המעט מכם אם יש כח בכם לבסם ולהמתיק קי"ט מנין מע"ט כמ"ש אצל משה (תהלים ח) ותחסרהו מעט מאלקים רב לכם בני לוי ר"ל הלא אין כח בכם להעלות קי"ט צירופי אלקים שהוא מע"ט וא"כ איך יעלה על דעתיכם שאתם יש כח בידכם להעלות ר"ב ניצוצות לכן במזמור מ"ח שהוא על סוד ב' כדין אמר (שם מח) קרית מלך ר"ב על רב ניצוצות אלקים בארמנותיה נודע למשג"ב בגי' מש"ה שהוא היה אי"ש אלקים וביסם והמתיק כל הניצוצות והנה פר"ח מטה אהרן פרח במילואו פ"א רי"ש ח"ת בגי' מטטרו"ן ש"ר הפני"ם שהוא סוד מ"טה א"הרן ל"בית ל"וי ר"ת בגי' מיכא"ל ולפי שקרח היה קין עליה אתמר (משלי יח) שאת פני רשע לא טוב (בראשית ד) הלא אסתטיב שאת ונרמז בס"ת פר"ח פ"א רי"ש ח"ת שא"ת כי קרח גלגול שלו קין (איכה ב) שרקו ויחרקו חרק עליו שר של גיהנם שני"ו כי (פסחים קיט) ג' מאות אקלידי היו אוצרותיו ז"ש (משלי יא) בוטח בעשרו הוא יפול על קרח וכעלה צדיקים יפרחו על סוד רפ"ח (תהלים צג) צדי"ק כתמ"ר יפר"ח ס"ת קר"ח:

והנ"ה פר"ח מט"ה אהר"ן. בגי' באכתריא"ל שהוא שר הבריאה הראה הקב"ה במטה זה שאהרן הוא במדריגת עולם הבריאה תמן אכתריאל וקרח רצה לבטל הנהנה זו והוא

רצה להיות כהן במדריגת בריאה ורצה לעמוד במקום אהרן ז"ש משה אם בריא"ה יברא י"י ר"ל מאחר שקרח רוצה להיות מקום בריאה לכן יברא י"י וז"ש ואהרן מ"ה הוא כי הלינו עליו מאחר שקרח רוצה שהוא יהיה כהן והיה אהרן במקומו בעולם היצירה וידוע שד' עולמות יש בכל עולם שם ידוע ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן נמצא בעולם יצירה תמן שם של מ"ה ז"ש ואהרן מ"ה הוא כי תלונו עליו ו' יתירה כי רצה שיהיה הוא ביצירה המן ו' של שם ומילוי מ"ה אתה רוצה שיהי' אהרן בעולם היצירה דתמן שם של מ"ה ולפי שבעולם היציר"ה תמן ש"ך דינים חשבון נע"ר לכן (דברים לג) ישימו קטור"ה באפיך לשכך ש"ך דינים גם בציצית יש סוד ב"פ ש"ך מנין קטור"ה לכן אמר משה קחו איש מחתתו וצוה להקטיר קטורת לפי שפגמו בעולם היצירה ז"ש משה לכן אתה וכל עדתך הנועדים על י"י ממש כי שמא דא מתחלק לד' עולמות בכל עולם אות א' אצילות י' תמן שם ע"ב בריאה ה' תמן שם ס"ג יצירה ו' תמן שם מ"ה עשיה שם ב"ן (שמות ל) ק"טרת ס"מים ר"ת בגי' ג' עולמות אלו ס"ג מ"ה ב"ן דאינון בי"ע (שם) ק"ח ל"ך סמי"ם בגימ' קר"ח משם ראה משה ליתן קטרת לקר"ח מעשה רק"ח שהם פגמו באלו ג' עולמות לכן אמר משל שגנב כלי מבית המרחץ סוד כלי שלם הם ג' עולמות אלו לכן אמר בזוהר ויקח נסיב מנא ביש לגרמיה שפגם בג' קטרין אלו (שמואל א יב) כ"י ל"א י"טוש י"י את עמו שהם ג' קיטרין אלו ג' עולמות ונלקו בג' מיתות וסימן בש"ם י"י כי אמילם לפי שהם היו אנשי השם שידעו בשמות לכן אמר אל תפן אל מנחתם ש"א יעשו בשמות הקדושים פעולות נוראות לכן (תהלים קיח) בשם י"י כי אמילם לפי שפגמו בג' עולמות שהם סוד ד' מיתות ב"ד ואתמר בכנפי יונה שד' מיתות הם על ד' אותיות ומי שהוא חייב סקילה פונם בעולם אצילות תמן י' של שם לכן זורקין בו אבן סוד סקילה ואם פגם בבריאה תמן ה' של שם וחייב שריפה ואם פגם ביצירה תמן ו' של שם וחייב הרג ואם פגם בעשיה תמן ה' של שם וחייב חנק וד' מיתות אלו נידון קרח כמ"ש הרגום הן גועגו אבדנו כולנו אבדנו מננא קטל חרבא מננא קטל מותנא מננא בלעת ארעא בליעה תמן סקילה שריפה ממש מגפה היא חנק שנכנס רוח עועים בתוכם ונחנקו גם יצא הקצף לפני י"י חרבו שנופה נטויה על ירושלים הרי יש במיתתם שריפה מגפה חנק והרג (ג"פ ציצית נגד ג' עולמות שבכל עולם יש שם אלקים שיש לו ק"ך צירופים שבהם ת"ר אותיות מנין ציצי"ת שהוא בגי' ת"ר והם כדור ים מלא מס"ך בגי' ק"ך לכן סיום בציצית להיות לכם לאלקים) ויקח קרת נטל ביש לגרמיה והמשיך ק"ך בתי דינים ז"ש (תהלים עה) הודינו לך אלקים וגו' כי אקח מוע"ד בגי' ק"ך אני מישרי"ם בגימ' ציצי"ת (שם צב) צ"די"ק כ"תמ"ר י"פר"ח ר"ת בגי' ק"ך וס"ת קר"ח שהיה ל"ץ והמשיך ק"ך בתי דינין עליו ולפי דרוש הראשון לכן

אתה וכל עדתך הנועדים על י"י כי ד"פ ע"ב הוא רפ"ח וסוד מחלקותו על רפ"ח ניצוצות לכן (ד"ה א כה) הי' רפ"ח לווים על השיר ואונקלוס תרגום מננא קטל חרבא על לו גועגו ופי' קצת שהוא עון מרגלים וקשה מה ענין מרגלים למחלקותו של קרח אבל לפי דברי האר"י ז"ל ניחא שפי' סלח נא לעו"ן הע"ם הז"ה בגי' רפ"ח גם שם התפלל משה על פגם רפ"ח ניצוצות וא"כ שפיר קאי על מחלקותו של קרח כדלעיל:

והנה פר"ח מטה אהרן. סוד חסד לביה לוי סוד גבורה שניהם יחד חסד גבורה ע"ב רי"ו היא סוד רפ"ח שהוא סוד מזל עליון דיקנא דעתיקא ג"פ הויה במילוי יודי"ן ג"פ ע"ב הוא רי"ו ויעב"ר ע"ב רי"ו (בראשית א) ורות אלקים מרחפת רחף העליון עיין בכוונת האריז"ל בענין ק"ש של לילה וז"ס אל מלא רחמים שמגרעין י' של רחמים שהיא נחה במבטא נמצא ויעבר הוא סוד רח"מים אל מלך יושב על כסא רחמים (ישעיה מט) כי מרחמם ינהגם ועל מבועי מ"ים ינהלם כי דיקנא עלאה נקרא אל ובו תליין קוצין אל עליון כמ"ש האריז"ל ע"פ (תהלים קמט) רוממות אל בגרונם:

נתן הקב"ה לכהנים כ"ד מתנות ע"ד הפשט ע"פ גמרא פ' הזרוע ולחיים א"ר שמואל א"ר יונתן מנין שאין נותנין מתנות אלא לכהן חבר שנאמר (ד"ה ב לא) ויאמר לעם ליושבי ירושלים לתת מנת הכהנים והלוים למען יחזקו בתורת י"י המחזיק בתורת י"י יש לו מנה ולפי שקרח חלק על תורת י"י כי זה מחלקותו כמ"ש על מזמור (תהלים עג) אך טוב לישראל ישראל חשבו שכוונתם לשם שמים וכוונתו בשביל בכור ישראל כמ"ש ויקהלו על משה ועל אהרן ר"ל הרואה סובר שהם היו חולקים על משה ואהרן ז"ש אך למראה עיני הרואים הראה עצמו שהוא טוב לישראל ובשביל טובתן קא מכוון אבל (שם) אלקים לברי לבב (שם מד) יודע תעלומות לב שעינא היתה בלבו וגו' ז"ש (שם עג) שתו בשמים פיהם באמת פיהם היה לחרף לשמים אף שלשונם שדברו היה מהלך בארץ כי הרואה סובר שעם בני אדם היה מחלקותם ז"ש (שם יב) יכרת י"י כל שפתי חלקות שהיו פיהם ולבם אינם שוה ז"ש וישמע משה שהיה מכוון כוונתם לחרף על כל התורה ז"ש בוקר ויודע י"י את אשר לו ר"ל שאתם מכוונים לתרום כנגדו כמ"ש משה אתה וכל עדתך הנועדים על י"ילחרף תורתו וז"ש אח"כ בוידוי שלהם משה אמת ותורתו אמת שדברו במשה ובתורתו ולפי שהתורה נחלקה על כ"ד ספרים לכן להחזיק תורת י"י נתן להם הקב"ה לקבל זה מנה כ"ד מתנות כדי להחזיק בתורת י"י ע"ד הרמז לפי שקרח אלו הסכים בתנופה היה גורם להשלים רוח צפון מן העולם דמתמן כל לילין ושדים כמ"ש בזוהר בהאי פרשתא ע"פ ועבד הלוי הוא שאותו צד הפתוח לצפון במשמרתם שהם שומרים ארון העדות היו מגינים בעד כל המזיקין בעולם ז"ש (במדבר ז) ויהי ביום

כלות משה אותו יום כלו מזיקין ושדים מן העולם שהבריאה היתה פגומה כי בע"ש בין השמשות נבראו שידים ורוחין בלי גופין ובאותו השמירה היו גורמין לעמוד כתריס בפניהם רק שגרם קורח שירד לתוך קליפין שידין ולילין בנוי דקין דמתמן נפרד רוחין בישין וידוע שכ"ד זיני דמסאבותא גרם נחש להטיל בחוה גם זו האשה רעה (משלי יד) ואולת בידיה תהרסנו ר"ל מהרסת העולם שנברא בבי"ת ז"ש (שם) חכמות נשים בנתה ביתה על אשתו של און בן פלת אבל אשתו של קרח הרסה בית של בראשית שהוא נגד ג' רוחות מסוגרין ואלו לא חטאה האשה רעה זו היה רות רביעית ג"כ נסתם לכן מ' של (ישעיה ט) לסרבה המשרה סתומה באמצע התיבה שאין זו עתה רק לע"ל כשיעבור רוח הטומאה מן הארץ יהיה העולם סגור מכל רוחין ושידין וכמו שבבריאת עולם (משלי ט) חכמות בנתה ביתה של עולם (שם) חצבה עמודיה שבעה כן במשכן נבנה בכ"ח מ"ה ובז' עמודים ז"ש ואהרן מ"ה הוא שידע כ"ח מ"ה וכמו שביום הבריאה גרמה חוה כ"ד זיני דמסאבותא כן אשתו של קרח גרמה באותו פרק שירדו ח"יים ש"אולה ר"ת ח"ש של נח"ש שהם חמור שור שצותה התורה לא תחרוש בשור וחמור לכן נתן הקב"ה כ"ד מתנות נגד כ"ד זיני דמסאבותא:

נחלקה הפרשה לז' חלקים. גם לפי שהכהן פותח שערים העליונים (תהלים טז) שובע שמחות א"ת שובע אלא שבע סוד העלאת ז' נרות העליונות לכן נחלקה מתנות שלו על ז"פ על ז' שערים העליונים שהוא פותח שער"י צד"ק שהם בגי' ב"ת שב"ע וזה סוד אשתו של אהרן אלישב"ע כמבואר בזוהר השינוי שנקראת אצלו אלישבע על סוד (שם נב) חסד אל כל היום ואצל דוד בת שבע סוד תהלים שפתח באשרי תמן בית מן בראשית ונשתיירו אשר"י (בראשית ל) כי אשרו"ני בנות אשר"י בגי' ז"פ חכמ"ה וכן אשתו של יוסף אסנ"ת בגי' ז' פעמים חכמ"ה ולפי שהכהן קושר ז' היכלות העליונות ויש בירושלים שלמעלה כ"ד שערים בסוד (ישעיה נד) ושמתי כ"ד כ"ד שמשותיך לכן בברכת ולירושלים כ"ד תיבות וכשבא דוד למזמור כ"ד א' (שם כו) פתחו שערים וגו' לכן ניתנו לכהן כ"ד מתנות ונחלקו לז' פסוקים ז"ש ואני הנה בשמחה שב"ע שמחות את פניך עבדו את י"י בשמחה בנהירו ובחדוה (מכלי כז) שמן וקטרת ישמח ל"ב שהוא מעשר מן שך דינים בסוד (דברים לג) ישימו קטו"רה באפך לבסמן ולהמתיקן. הנה עבור אותו דאתמר ביה (שמות ד) הנה אהרן אחיך הלוי שהי' ראוי להיות לו ושינה טבעו ושמח בגדולה ויצא לשנות את טעמו כדי להחזיק שלום בעולם ז"ש הוי מתלמידיו של אהרן אמר והוי מלשון הויה חדשה לשנות ולצאת מן הטבע לעשות כמו שעשה אהרן שהיה אוהב שלום ורודף שלום לכן עתה ג"כ אחר הערעור נתן הקב"ה ג"כ בשמחה מתנות כהונה וז"ש בזוהר קרח פליג

על שלו"ם מחלקותו של קרח היה שלא לשה שמים כי נקרא שמים על שם אש ומים דכלול זה בזה עושה שלום במרומיו וקרח לא רצה לאכללא דינא ברחמי ורחמי בדינא (תהלים לג) ב"דב"ר י"י שמים נעשו ב"מדת ד"ין ב"מדת ר"חמים שמים מאלו ב' נברא והוא לא היתה כוונתו לשם שמים לכן נלקה בגיהנם שנחלק על ב' מינים אש ומים וע"ז אמר (שם סו) הרכבת אנוש לראשינו שנתן הקב"ה ברירה לאברהם או לקבל גליות או לקבל גיהנם ז"ש באנו באש ובמים והקב"ה הוציאנו אז לרויה שהיה (שם יז) חלקם בחיים וגרם דין בעולם (איוב לו) חנפי לב ישימו אף כי (תהלים לה) חנפי לעגי מעוג גרמו אף לכן התחיל דברי פיהם אף ולא נפקו עד דנפלו בידו. גם בההוא יומא זכה כהן לתתא להיות נגד אפוטרופא רבה נהורא ימינא דלעילא שהיא מיכאל (שיר ג) ששים גבורים סביב הן ס' אותיות של ברכת כהנים ז"ש ואני הנ"ה נתתי לך את משמרת תרומתי דלעילא הן ס' רבוא דלעילא מנין הנ"ה ולפי דברי הזוהר (תהלים סח) גער חית קנה יתבור רגל קוף מן קנה ואשתאר הנ"ה לכן כל הגאולות הם (מלאכי ג) הנ"ה אנכי שולח לכם את אליהו וגו' וכן קרח תפס באות ק' של קרח ובעו"הז נבלע עם כל היקום אשר ברגליהם לע"ל (דברים לב) לעת תמוט רגלם שישבור רגל של הנחש וישאר (זכריה ט) הנ"ה מלכך יבא לך (ישעי' סב) הנ"ה ישעך בא הנ"ה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא וגו' לכן אמר משה במזמור שאמר שם מפלתו של קרח (תהלים צב) בפרוח רשעים כמו עשב (משלי יא) בוטח בעשרו הוא יפול זה קרח וכעלה צדיקי' יפרחו זה מטה אהרן שפרח לבית לוי (שם יד) בית רשעים ישמד זהו קרח וביתו (שם) ואוהל ישרים יפריח זה מטה לוי גם על בלעם בן בעור אמר שם (תהלים צב) איש בע"ר לא ידע על בע"ר שנחסר ממנו יודע דעת עליון לכן חסר ו' וכן קרח פגם בו' של שם ואהרן מה הוא כי תלונו עליו כתיב בו' וכן קרואי עדה בפנחס וכאן קראי מועד חסר לכן נענשו שבכל ר"ח מהדר כבשר בקלחת (שם עה) כי אקח מועד אני מישרים אשפוט שאמרו בני קרח אותו מזמור שבזה העולם לא רצה להורות בשם של אלקים שהוא בפרשה שלפניה בפ' ציצית להיות לכם לאלקים אבל בני קרח לא מתו עשו תשובה והודינו לך אלקים כי לווים הם בסוד אלקים לכן גם שם הודינו (שם) כי אקח מועד בכל ר"ח כד מהדר דינא שם אנימישרים אשפוט והנה בזה המזמור אמר שם (שם לב) כי הנה אויביך י"י כי הנה אויביך אמר לשון הנה שיחתך רגל ק' של קרח שאחז באות של סטרא אחרא ז"ש (שם) צדי"ק כתמ"ר יפר"ח שלע"ל לסוף הימים יעלה ויפריח ג"כ קרח שם נרמז בית רשעים ישמד לגמרי ז"ש (שם) להשמדם עדי עד ומאחר שהוא בא משבט ישרים ז"ש ואהל ישרים יפריח ובזכות אבותיו יעלה מן שאול כמ"ש חנה (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל ז"ש בחצרות

אלקינו לע"ל יפריחו להגיד כי ישר י"י לכן אהל ישרים יפריח וכן באותו מזמור שאמרו (תהלים עה) נמוגים ארץ וכל יושביה כי כל ישראל נסו לקולם כי אמרו פן תבלענו הארץ (שם) אנכי תכנתי עמודיה הם (סנהדרין קיא) עמודים שעמדו ונתבצר מקום בגיהנם לבני קרח בוטח בעשרו הוא יפול ז"ש (תהלים עה) כי לא ממוצא וממערב כי אותו עושר של קרח לא היה כמשפט ומצא אוצרות של יוסף (שם) כי אלקים שופט זה ישפיל שנפל לנוקבא דתהומא רבה ולע"ל זה בעצמו ירים כי כוס ביד י"י מלא מסך לפי שקרח חלק על ציצית (יחזקאל ח) וישלח תבנית י"ד ויקחני בציצת ראשי כי י"ד אצבעות צריך להאריך כל ציצית ג' טפחים הם י"ב אצבעות זולת הקשרים שהם ג"כ אצבע אחד כמ"ש הכל בו אורך ציצית י"ג אצבעות ועוד צריך להרחיק מן הכנף מלא קשר גודל כמ"ש הב"י הרי דין פשוט שצריך להאריך י"ד אצבעות לכן אמר כשהראו לו ציצית הראו לו תבנית י"ד כי כוס ביד י"י מאחר שפגם ביד גם כוס מלא הוא סוד רל"ו כ"ף ו"ו סמ"ך שהוא סוד שיעור קומה הוא סוד ציצית מלא מס"ך הוא בגי' ק"ך צירופי של אלקים אך שמריה ימצו ישתו והאידנא דנפקי גירי הם דינים הכל מעדת קרח ואני אגיד לעולם אם הם לא רצו להסכים על פ' ציצית שמסיימת י"י אלקיכם ואנו אומרים בבקר ובערב י"י אלקיכם אמת ז"ש משה במזמור שיר ליום השבת חטא שלו טוב להודות לי"י ולזמר פרשה שמע והיה אם שמוע הכתוב במזוזה ופר' ויאמר הכתובה בציצית כי בשניהם חטא וחלק על טלית של תכלת ועל בית של מזוזה ז"ש (תהלים צב) להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות ודרשו רז"ל (ברכות יב) כל מי שלא אומר אמת ויציב שחרית ואמת ואמונה ערבית לא יצא י"ת לכן מוכרחין הם לומר שם משה ותורתו אמת ולפי ששקר אין לו רגלים לכן כל היקום אשר ברגליהם ז"ש (תהלים עה) ואני אגיד לעולם (ישעי' סב) יומם ולילה תמיד לא יחשו קרח לא רצה להיות לוי לזמר ואזמרה לאלקי יעקב אבל לע"ל תרוממנה קרנות צדיק כמ"ש ותרם לראם קרני לפי שמצות ציצית נוטפת על הקרן (תהלים עה) וכל קרני רשעים אגדע אז (שם צב) צדי"ק כתמ"ר יפר"ח גם קר"ח:

מה שהרהרו ישראל אתם המיתם את עם ה' והלא כבר יצאו בלועים ושרופים וקרח היה משניהם לפי שרצה להיות מלך ולהיות למעלה ראש היה מן הבלועים עד תהום למטה ולפי שרצה להיות כ"ג כי היה בכור לכן היה מן השרופים ע"ד הדרש אמרתי שקרח לא טיפש היה ומטועני הארון היה התרעם על משה ואהרן שכל התלאות והרפתקאות דעדו עלייהו דישראל בא מהם והנה התרעם על שגרמו להם עגל כי משה גרם בלקחו ערב רב ז"ש הקב"ה (שמות לב) כי שחת עמך ולא עמי ואהרן ג"כ העיקר (שם) ויגוף י"י את העם על אשר עשו את העגל אשר עשה אהרן ז"ש ר"ב לכם אתם הגורמים ערב ר"ב כי

כל הצרות הצרורות הבאי' עלינו הכל בא מכם. כי כל העדה כלם קדושים הם מסטרא דקדושה והם תו"ך כמ"ש (ויקרא כב) ונקדשתי בתו"ך בני ישראל וכמ"ש גבי בני יעקב עשרה שהם סוד הקדושה (בראשית מב) ויבאו בתוך הבאים לשבר אוכל כי (ירמיה ב) קודש ישראל לי"י ראשית תבואתה ובנוי דערב רב הם הקליפה אשר סביב המוח ומשה סבר שתהיה הקליפה ג"כ מתוקנת לכנוס בתוך הקדושה לכן לקח עמו כי לע"ל כשיעבור רוח הטומאה מן הארץ יהי' כן וזה היתה כוונת שלמה שלקח אלף נשים להכניע אלף כוחות הטומאה וגם כל השרים וגו' ז"ש ובת"וכם י"י שישראל הם התו"ך כי ישראל הם כליו של הקב"ה והקב"ה כביכול מעצמותו נתן בהם ז"ש (ברכות נח) ברכה לחכמי ישראל ברוך שחלק מחכמתו ליריאיו ולא"ה ברוך שנתן מחכמתו כי (איכה ג) חלקי י"י אמרה נפשי ונשמת ישראל וחכמתן הוא (איוב לא) חלק אלוה ממעל לא עשה כן לכל גוי לז"א קרח ומדוע תתנשאו הלא אתם גרמתם לנו הצרות בענין עגל שלקחת ערב רב וכל המאורעות מתאוננים וקברות התאוה הכל בא מהם גם דתן ואבירם אמרו למשה והוסיפו כי שתים רעות שהיה לישראל שזה גרם תרין ביזעי דהיינו לב' חורבנין חורבן א' על ע"ז ג"ע ש"ד הוא עון עגל שאז (יחזקאל ט) קרבו פקודות העיר (סנהדרין) לסוף כ"ד דורות נגבה חוב זה ובית שני עבור מרגלים בכייה של חנם גרמה בית שני שעבור שנאת חנם נחרב בית שני ז"ש המעט כי העליתנו מארץ מצרים ר"ל העלייה אשר העליתנו מארץ מצרים היתה מכם שגרמת להמיתנו במדבר כי אלו לא לקחת ערב רב אשר עלה אתם ז"ש כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים הרי תלה העלייה במשה לא די שבזה אתה הוא הגורם שחטאנו בעגל. אף גם זאת גרמת לנו שלא נבא לארץ ישראל אתה הוא הגורם שלא תתן לנו נחלת שדה וכרם כי למה הסכמת בשליחת מרגלים ז"ש וייטב הדבר בעיניו ולא בעיני המקום וכן שלח לך לדעתך אני אינה מצוה אותך ולמה הסכמת לשלוח מרגלים וכי לא היה להם למרגלים להגיד מה שראו בעיניהם העיני האנשים ההם תנקר ר"ל אותן אנשים מרגלים שהלכו לעשות שליחותן וחזקה עשה שליח שליחותו וכי לא היה להם להגיד מה שראו בעיניהם כי כל מה שהגידו אמת היה שלא נוכל לעלות לשם בדרך הזה ועל ענין עגל השיב משה לקרח שמעו נא בני לוי אתמר במדרש אפשר אדם מדבר ליוסף ואמרלשמעון שמע אמר המדרש שמשה השיב להם שהם במכירתן של יוסף גרמו העגל לא הם ז"ש שמע"ו נא רמז על שמעון בני לוי רמז ללוי כי אמרו איש אל אחיו (בראשית לז) לכו ונהרגהו וגו' אותו החטא גרם שירד יוסף למצרים והוצרך משה להעלות אותם ע"י טס של כסף שהיה כתוב עליו עלה שור ואותו טס זרק מיכה לאש ויצא העגל הזה והם הגורמין ולא הוא ולדתן ולאבירם כשראה משה לזות שפתים

התפלל לפני הקב"ה שהוא לא חטא בשתים רעות אלו על שלקח ערב רב (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם אמר לפני הקב"ה לא חמור אחד מהם נשאתי אף שלא מחיתי ערב רב לילך עמנו וכי נשאתי אותם על כנפי נשרים (במדבר יא) כאשר ישא האומן את היונק כאשר הוא עושה לס' רבוא של נשמות קדושות ועל דבר מרגלים ולא הרעותי את אחד מהן אף וייטב הדבר בעיניו בענין שליחות המרגלים מ"מ לא לרעה עשיתי רק לטובה נתכוונתי ז"ש אתם המיתם את ע"ם י"י ר"ת ע"גל מ"רגלים הלא בשתים אלו אתם גורמין לפי שמשה אמר בקר ויודע י"י את אשר לו ז"ש שכוונתם לחרף להקב"ה בעצמו ובתורתו ולכן לקח משה ס"ת בחיקו בזא"ת תדעון:

אלו הב' שאלות ששאל קרח ציצית ומזוזה הא אוקמינא שמפרשה שלמעלה יצא שכתובין תרווייהו בפ' בזוהר רות לדרתם חסר כתיב שהוא המזוזה ע"ש וע"ד הדרש חלק על משה במה שאמר בית מלא ספרים שכלם ראוים לקבל התורה כלה ועל אהרן שלבש בגדי בד תכלת הלבישן כלם תכלת שכלם ראוין לאותו איצטלא גם שני מיני יצר הרע יש יצרא דע"ז ויצרא דזנות ולקבל זה אלו שני מצות אחרי לבבכם זה מינות כתובים ב' פרשיות של מזוזה עשה ולא תעשה ואחרי עיניכם זה זנות פר' שלישית של ק"ש ציצית ונמצא בקריאת שמע שאדם קורא בכל יום מנצח שני מיני יצ"הר שיש בעולם ז"ש רבינו ז"ל לעולם יתגבר אדם יצר טוב על יצר הרע על משכבכם בק"ש ז"ש ויקח אין ויקח אלא פליגא ר"ל שצריך האדם לחלוק ולהרגיז כד"א (איוב טו) מה יקחך לבך זה יצ"הר של ע"ז (יחזקאל יד) למען תפוש את בני ישראל בלבם (איוב טו) ומה ירזמון עיניך יצר הרע של זנות (שופטים יד) כי היא ישרה בעיני. או אמר מה יקחך כי קרח פגם בעולם היצירה תמן שם של מ"ה ז"ש ואהרן מ"ה הוא וכן במזמור (תהלים צב) מ"ה גדלו מעשיך י"י המן ל"ב חוטין של טלית שמתעטף מטטרון או רמז שעדה קרח שהיו מן גלגול דור הפלגה כדמתרגמינן ואתפליג קרח ז"ש ויקומו לפני משה שהיו בדורות שלפניהם ז"ש אנש"י ש"ם מדור הפלגה (בראשי' יא) ונעשה לנו שם והיו ג"כ אנשי סדום כמ"ש (שם יט) ואנשי העיר אנשי סדום ר"ל אנשי סדום היו ממש אנשי עיר שבנו עיר ומגדל וראשו בשמים החטאים האלה בנפשותם וכמ"ש במזמור (תהלים צב) יתפרדו כל פועלי און כי ר"ן איש היו מדור הפלגה תמן פרידה ז"ש במדרש אין ויקח אלא פליגא מן דור הפלגה לכך ארז"ל פ' חלק מגדל שליש נשרף בסדום שליש נבלע בקרח שליש נעשו ממנו קיפין לילין שדין ובני קרח לא מתו משיריין דיליה ובהבדלה על היין מבטלין כחן כמ"ש הבדלו מתוך העדה כשעושין הבדלה ושופכין על הארץ מן היין נותנין כח לבטל כח בני קרח בנוקבא דתהומא רבא ז"ס (שם) הנה אויביך י"י יאבדו ויאבדו מתוך הקהל

יתפרדו כל פועלי און כמ"ש (משלי יח) לתאוה יבקש נפרד זה קרח שבא מן דור הפלגה נתאוה לעושר שאינו שלו לכן (שם) בכל תושיה יתגלע קלונו רום עינים ורחב לב עינו הטעתו על שראה שלשלת גדול ז"ש מה יקחך לבך על שאתה רואה שלשלת ומה ירזמון עיניך עינו הטעתו ז"ש מה יקחך לבך נגד דור הפלגה שבנו עיר עד לב השמים ומה ירזמון עיניך על סדום שהכו בסנוורים אשר עליהם אמרו דתן ואבירם העיני האנשים ההם תנקר על גלגול סדום ובקטורת היה מלח סדומית שמסמא את עינים ומשה צוה ליקח קטורה עז"א וכי עתה סם המות אתה נותן לתוך קטורת לסמות את עינים (ברכות מד) המתפלל צריך ליתן עיניו למטה ולבו למעלה לכן צוה משה בפ' שלפניה וראיתם אותו על הקב"ה שיתן לבו למעלה ולא תתרו אחרי לבבכם כשהוא נותן לבו למעלה ואחרי עיניכם שיתן עיניו למטה ועל שניהם אמרו אם ליתן עיניו למטה העיני אנשים ההם תנקר לעצום עיניו ושלא להסתכל בתוך ארבע אמות של תפלה ואם ליתן לבו למעלה ז"ש לא נעלה ז"ש מה יקחך לבך ומה ירזמון עיניך וישמע משה ויפול על פניו נתן לבו למעלה ופניו למטה ויאמר בזוהר ע"פ אל אלקי הרוחת חסר ו' מסר גרמיה לאילנא דמותא כי מזמור (תהלים כה) אליך י"י נפשי אשא יש בו ארבע פעמים בן כמ"ש האר"י ז"ל שהוא סוד ארבע ציצית כי כל כנף מורה על שם ב"ן ל"ט כריכות ח' חוטין ה' קשרים ולזה אנו מכוונין בשעת נפילת אפים במזמור א"ליך י"י נ"פשי א"שא א"להי (שם) מ"י ז"ה האיש (שם) נ"פשו ב"טוב תלין ד' פעמים ב"ן הם ארבע יסודות ז"ס (יומא) תכלת עמר"א הוא ר"ל סוד תכלת מורה על ד' יסודות נרמזין במלת ע'מ'ר'א ע"פר מ"ים ר"וח א"ש וצריך ליקח כל ארבע כנפי הציצית וליפול עליהם כי ד' כנפים הם גימט' ארבע יסודות ואותו מזמור אמר משה (שם) אל יעלצו אויבי לי על קרח ועל עדתו (שם) גם כל קויך לא יבושו יבושו הבוגדים ריקם קשר בוגדים שעליהם אתמר (ישעיה כד) בוגדים בגדו ומה היה הבגידה (שם) בגד בוגדים בגדו על שלקח בגד של תכלת טוב וישר י"י על בני קרח שעשו השובה ע"כ יורה חטאים בדרך וקרח לקח מקח רע מן אילנא דמותא שהוא עץ הדעת טוב ורע אבל משה אמר נפשו בטוב תלין כחסדך זכר לי עתה למען טוב"ך י"י שהוא רזא דטוב עתה דייקא ולא בגלגול כל ארחות י"י חסד ואמת שחלקו על אהרן חסד ועל משה אמת. למען שמך י"י וסלחת לעוניכי רב הוא ברב ס"לחת בגימטריא ג' עולמות א"ל שד"י א"ל י"י א"ל אדנ"י שהוא סוד בית אלקים ברב חטא שאמר רב לכם בני לוי ברב בשרוהו רב לך ז"ש כי רב הוא (משלי כו) פן תשוה לו גם אתה ופגם קרח בגאוה שלו ועבד הלוי הוא כמ"ש בזוהר ז"ש כי רב הוא ארבע עולמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן בגי' כ"י ר"ב הוא י"ה פ' י"ה עולה רכ"ה ר"ת כ"י ר"ב הוא והוא בגימטריא קליפ"ה שגבי סיטרא אחרא שהיא

קליפה מ"זל מאזני"ם הכי הוי (תהלים כה) ראה עניי ועמלי ש"א נ"א ל"כל ח"טאתי כאן רמז על סוד קטורת בראשי אתוון נרמזו ד' סמים הכתובים בל' בהדי' (שם כג) תערוך לפני ש'ל'ח'ן נגד צוררי ש"חלת ל"בונה ח"לבנה נ"טף ראה אויבי כי רבו ושנאת חמס שנאוני על קרח ועדתו ולפי שקרח שהיה לו ש' גמלי טעונין (פסחים קיט) אקלידי מן אוצרות שלו שהוא סוד ק"ן ק"ן כי סוד כנ"ף הוא ק"ן שחלק פ' ציצית ז"ש אל תסתכל בק"ן ק"ן שהוא מטטרון רזא דקן ציפור יצירה תמן שם של מ"ה ז"ש אלא במה שיש בו שלא יטעו במטטרון כמו שעשה אחר (חגיגה טז) שאמר ב' רשויות הם וקרח פגם בו ז"ש אח"כ הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין אה האדם מן העולם. תשתר"ר מלה זו כתב אמ"ז מספר אלף ת"ק שהוא מספר כ"ב אותיות (תהלים נא) הן אמ"ת חפצת בטוחות אלף של אמת הוא אלף הרי אלף תצ"ה עם ה' אותיות מנצפך הם אלף ת"ק הוא מספר שם של ד' בזה הצירוף י"פ ה' הרי נ' ו"פ נ' הרי ש' ה"פ ש' הרי אלף ת"ק והוא סוד (בראשית יד) ומלכי צדק מ"לך של"ם באותיות גדולות מנצפך גם קטורת הכל ביחד היה משקלו אלף ת"ק וכן היו המלאכים המקטריגים שלא ליתן התורה לישראל בזוהר פ' תרומה אתתקפת שכינתא ותברה לגזיזין דלהון בפסוק (תהלים ח) י"י אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים לדעתי נרמז במלת אש"ר אלף ש"ר שהוא ת"ק כי אלו הממונים רצו שלא לירד התורה לישראל ולהיפך שלמה ביומא שיר השירים אמר אש"ר שתיקן אינון ואוכלסיהם ובפ' של מעלה אמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אש"ר אתם זונים אחריהם אש"ר הוצאתי אתכם מארץ מצרים ציצי"ת הוא ת"ר שנחלקו על תרין כרובים מטטרו"ן סנדלפו"ן בגימט' ת"ר הן הן (שיר ב) הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע ומי הם הנצנים ז"ש (שם) וקול הת"ר נשמע בארצנו קול בגימטריא אליה"ו חנו"ך ת"ר בגמטריא מט"ט וסנד"ל כי תרין אלו היו בזה העולם ונטלן הקב"ה וזכה חנוך לממטרון ואליהו לסנדלפון ז"ס (תהלים א) אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים זה עדת קרח (שם) והיה כעץ שתו"ל בגימ' א"ליהו ח"נוך מט"ט וסנדלפון (שם כה) זכור רחמך י"י נגד אליהו וחסדך נגד מטטרון כי אליהו רחם ויקח רמח בידו וחנוך חנון ז"ש (שם) כי מעולם המה תרווייהו היו בזה העולם והם סוד ש"ך דינים פ"ר דינים שניהם יחד ת"ר אותיות של אלקים ד' כנפות בגימטריא ב"פ פ"ר גבריאל (יחזקאל ט) ק'ס'ת הסופר איתוקד בשלהבותא דיליה (ולעיל כתבתי ב"פ ש"ך יש בציצית ל"ב חוטין כפולין הרי פ"ר פעמים הרי עלי עשור תר"ם סוד (חבקוק ג) ש"מש וירח עמד זבולה):

בזוהר ויקח קרח מאי ויקח נטל מנא בישא לגרמיה ת"ח לית עלמא קאים אלא על שלום כד ברא קב"ה עלמא לא יכול לאתקיימא עד דאתי שלום דאיהו שבת שלמא דעלמא

עלאה ותתאה צלפחד חלל שבת הזוהר רצה לדרוש סמיכות פר' קרח לפ' צלפחד ומקושש אבל לדעתי רזא עלאה הוא שענין מחלוקת קרח כענין העלאת קליפת נגה בהעלאת שבת בסוד (תהלים צב) בפרוח רשעים כמו עשב שכשרואין ג' קליפות שהם רוח ענן אש שקליפת נגה מוכנת לעלות בסוד שנים מקרא וא' תרגום שהיא קליפת נגה רוצים גם הם לעלות וזה לרע להם (שם) להשמדם עדי עד ז"ש (שם ז) ועדת לאומים תסובבך ועליה למרום שובה שמסבבין עדת לאומים הם ד' קליפות (שם צב) ואתה מרום לעולם י"י ועליה למרום שובה (שם ז) שפטני י"י כצדקי דהיינו שיכריעו מאזני צדק ולא מאזני מרמה ואימתי מכריע כף צדק וכתומי עלי כשאני בתמימות עם הקב"ה (שם) יגמר נ"א ר"ע רשעים הן הן ארבע קליפות נ"גה א"ש ר"וח ע"נן (שם) והכונן צדיק ובוחן לבות וכליות אלקים צדיק שכל ניצוצות טהורות מעלה לעילא לעילא והנה אתיא שלהוביתא דאשא מתחות כורסייא ומפיל אותם לנוקבא דתהומא רבא וכן היה ענין קרח שהיה כדמות קליפת נגה שהיא לפעמים בקדושה כולה וכן קרח (ויקרא יג) ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא כי גילוח רישיה היה קרח טהור ורצה לעלות ולהיות במקום מיכאל שהוא אהרן שמקרב רחוקים ומוציא (ירמיה טו) יקר מזולל ז"ש רב לכם שפע טובה כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם י"י שישראל הם תוך ולא קליפה ומדוע תתנשאו לדבר עתק עליהם שהם צריכין להוציא מהם ניצוצות טהורות כי כלם קדושים ולא כמו שאתם אומרים ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם ולפי שהתעורר קר"ח ק"ליפות ר"ביעית ח"יצונה שהוא סוד טיקלא וכדי שלא יכריע מאזני מרמה בעולם אמר משה בקר ויודע י"י את אשר לו בק"ר בגימטריא מאזנ"י צ"דק וכי אז שולט כתרא דאברהם בעולם כי יש ב' מאזנים בעולם ביום מדת חסד שהוא מאזני צדק ובלילה מאזני מרמה שולטין בעולם שולטניתא דדינא סיטרא דרע ז"ש ריש לקיש ויקח קרח לקח מקח רע לעצמו שולטניתא דרע ולפי שהתעורר י"א קליפין לכן צוה משה להקטיר קטורת בי"א סממנים של, קטורת מבריחים י"א קליפות לכן יצא שלהוביתא דאשא ואיתוקד קרח ור"ן איש דיליה (איוב לח) בר"ן יחד ככבי בק"ר שהוא סוד מאזני צדק ויריעו כל בני אלקים שהיו ג"כ כאן רנ"ב כם דתן ואבירם ז"ש שמעו נ"א בני לוי שרמז משה על שלקח קרח מקח ר"ע לעצמו שפגע בתרין קליפין ר"וח ע"נן ואיהו אומרתרין אחרנין נ"גה א"ש מע"ט מכ"ם בגימט' מיכא"ל כה"ן גדו"ל וכי אתם רוצים לעלות למקום מיכאל כהן גדול כאהרן שהוא מוציא יקר מזולל אף אתה כן לכן אתה וכל עדתך הנועדים על י"י ולכן (חבקוק ג) שמש וירח עמד זבולה ולא רצו לצאת והלא ברקיע הם קבועים מאי בעי בזבול אלא לפי שרצה קרח להיות במקום מיכאל כהן גדול שהוא עומד ומשמש למעלה

בזבול וכשם שמיכאל לעילא מקריב אישי ישראל ותפלתם כן כ"ג לתתא מקרב רחוקים למרום לכן הוצרך משה להתפלל אל תפן אל מנחתם שיש להם חלק בתמידי צבור נא אל תקבל חלקם מה ענין תמידין לכאן אבל הענין צריך אני להקדים עתה שמעתתא דיומא שאנו עוסקין עתה שנת שפ"ד פה ק"ק קראקא בסוף פרש' מרובה אין מגדלים חזירים וכו':

ת"ר כשצרו בית חשמונאי זה ע"ז היה הורקנוס מבחוץ ואריסתובליס מבפנים כן הגירסא במסכת (סוטה דף מ"ט) (במנחות דף ס"ד) אבל הגירסא האמיתית הוא נוסחא דידן בשמעתין (ב"ק) הורקנוס היה בפנים ואריסתובליס בחוץ שכן כתוב בספרים חיצונים שהורקנוס גבר באחיו פירש"י שני אחים היו ומריבין על דבר המלוכה ובכל יום היו משלשלים להם בקופה דינרים והיו מעלין להם תמידין והיה שם זקן אחד שהיה מכיר בחכמה יוונית אמר להם כל זמן שעוסקין בעבודה אין נמסרין בידכם למחר שלשלו דינרים בקופה והעלו להם חזיר וכשהגיע לחצי החומ' נזדעזעה א"י ת' פרסה על ת' פרסה באותו שעה גזרו ארור האיש אשר יגדל הזירים וארור מי שילמד בנו חכמה יוונית יש להתעורר קושיות עצומות מה ענין שבאו רז"ל להודיענו שזה היה בזמן חשמונאי ושהיה שם ב' אחים הא' הורקנוס והשני ארסיתובליס שמם ל"ל ומה ענין זקן זה שלעז להם בחכמה יוונית ואם מעשה שהיה כך היה למה עשה י"י לנו כן שקלקול זה היה דוקא ע"י חכמ' יוונית ולמה דוקא שלשלו להם חזיר ואיך היה הענין זה שבנעץ ציפורן החזיר נזדעזעה ת' פרסה על ת' פרסה היאומן כי יסופר שיהא קול של זה החזיר הולך ת' פרסה על ת' פרסה ולמה דוקא כשהגיע החזיר לחצי החומה נזדעזעה ולא פחות ולא יותר גם מה שגזרו על שני ענינים אלו יחד ארור שיגדל חזירים וארור שילמד בנו חכמה יוונית וגם מ"ש רשב"ג (איכה ג) עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי שאלף ילדים היו לו לבית אבא ת"ק מהם למדו תורה ת"ק מהם חכמה יונית הענין ברזא דחכמתא הן אמת חכמים הגידו שבימי חשמונאי נמתקו הקליפות המסתבבים מצד הוד של מלכות בסוד (דניאל י) והודי נהפך עלי למשחית וע"ז אנו מתפללין מלך עוזר ומושיע ומגן שכתב בהתחלת החכמה פ' ס"א ומושיע הם חסדים שבאין להוד שלו צריך ישועה יותר מכל שבו מסתבבים הקליפות ולא היה להם תקנה רק ע"י בני חשמונאי ועל דיבוק אלו הקליפות שמסתבבים ומתקרבים ברגלים אז נכתב (שיר ג) מצאוני השומרים הסובבים בעיר הכוני פצעוני נשאו את רדידי מעלי שהוא התכלת שיש על רגליה והוא התכלת שהיו פורסין על המשכן והוא השבעה מרגלאן בזוהר פ' יתרו שהם נקראים שומרי החומות כי השכינה נקראת חומה (שם ח) אני חומה והקליפות נקראין שומרי החומות שהם שומרים באיזה

מקום יכנסו וידבקו עמה עכ"ל התחלות חכמה סי' ס"א. לדעתי נרמז בזה הפסוק כשאין ישראל עושין רצונו של מקום אזי השומרים הסובבים בעיר לוקחין וחוטפין קליפת נגה שהוא נכללת כולה בטומאה וזה נרמז בראשי אתוון (שם ג) א"ת ר"דידי מ"עלי ר"ת אר"ם נגה נקרא מלך ארמית ז"ס שארז"ל (סנהדרין) א"הר בלשון ארמית סיפר שנא' (תהלים קלט) ולי מ"ה י"קרו ר"עיך א"ל ר"ת ארמ"י וכן ר"ע שהי' בן גרים שנשמתו מקליפת נגה ונרמז (בראשית מט) מידי אבי"ר יעק"ב אותיות רב"י עקיב"א (שם) מ"שם ר"ועה א"בן י"שראל ר"ת ארמ"י כי אד"ה הכניס תרגום בקדושה ז"ש ולי מה יקרו רעיך שרומז על סוד (ירמיה טו) תוציא יקר מזולל וכן על ר' עקיבא נאמר (איוב כח) בצורת יאורים בקע וכל יקר ראתה עינו שדרז"ל על ר' עקיבא שראה יותר ממשה רבינו נרמז במלת יקר שהוציא יקר מזולל ע"י שהיה בן גרים מן טפה אמצעית של ז' טיפין דאזדרקו בסוד ולכהן מדין שבע בנות אינון ז' טיפין דאזדרקו לכן אתמר בי' (שופטי' ה) שכב וז"ס (תהלים קטז) יקר בעיני י"י המותה לחסידיו ר"ל חסידי' במיתתן מעלין ומוציאין יקר מזולל ועלייהו איתמר (שם לו) מה יקר חסדך אלקים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון ירויון מדשן ביתך (שם מט) אדם ביקר בל ילין לא לן כבודו עמו עד שבא יעקב שופריה דאדם קדמאה ותיקן קלקול קין (משלי יב) לא יחרוך רמיה צידו הוא עשו שהלך לצוד ציד לא יחיה ולא יאריך כי בא יעקב (שם) והון אדם יקר חרוץ ומוציא יקר מזולל ובמה מוציא הוא יקר לזה אמר (שם) באורח צדקה חיים אזי גובר מאזני צדק ודרך נתיבה אל מות כי (שם ה) רגליה יורדות מות ולפי שהניצוצות יבואו ע"י משיח בן אפרים לכן נקרא (ירמיה לא) הבן יקיר לי אפרים ז"ס א' זעירא של ויקרא שרומז על משה רבינו שהמטה אשר היה בידו היה מתהפך לנחש עבור כשנוטין ישראל כלפי חובה דייקא אתר דחובה שריא אז מתהפך לנחש וכשישראל זכאין מטה כלפי חסד וזה לך האות על סוד המטה (שמות ג) בהוציאך את העם הזה תעבדון בן' ארוכה שהיא סוספיתא דרישא מן אותיות מנצפ"ך שם נתלה ממש ובעשיית המשכן כשפרסו תכלת על גבי המשכן אז זכה משה לאותו יקר ז"ס ויקרא אל משה בא' זעירא ולפי שביד משה היה המטה הזה ובזה נתקנא קרח בשעה שצוה הקב"ה על סוד תכלת בפ' שלפניה לכן הלביש הוא ר"ן איש טליתות שכולו תכלת כי כל העדה כלם קדושים וז"ס וישמע משה ויפול על פניו שחשדוהו על אשת איש רזא דמלה (משלי ו) ואשת איש נפש יקר"ה תצוד ועל אותה אש"ת אי"ש שהיא סוד נפש יקרהתצוד שאמר הקב"ה קח לך אשת זנונים וגו' חשדוהו ואמר רב לכם שאתם רוצים להעלות ר"ב ניצוצות בסוד ערב ר"ב אשר עלה אתם מן רפ"ח ניצוצות שלא העלה משה רק ר"ב ונשארו מנין אלהי"ם (שמות יט) ומשה עלה אל אלקים למתק ג"כ אלו

פ"ו ניצוצות מנין אלקים ז"ש לו קרח רב לכם אתם לבדכם רוצים לירש כל הקדושה כי כל העדה קדושים ובתוכם י"י ויש להם יכולת להוציא מן קליפה לעשות או"ך ומדוע תתנשאו בזה נפל משה על פניו בסוד והוא (בראשית כה) על פני כל אחיו נפל וצוה ליקח קטורת כי סמוך לזה שאמר (משלי ו) ואשת איש נפש יקרה תצוד א' במשלי (שם) היחתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה לכן צוה ליקח מחתות לז"א שם לא יבוזו לגנב כי יגנוב כי מדרז"ל על אלו ר"ן איש משל לא' שגנב כלי מבית המרחץ כי ענין הגניבה היה למלא נפשו כי ירעב לכן חסה התורה ולא פרסמה אותם לפי שלא יבוזו לגנב אע"פ שהוא גונב מאחר שהוא עושה למלא נפשו כי ירעב ונמצא ישלם שבעתים כי נזרקה בקרח זוהמת נחש הקדמוני רוח של קין כדאיתא בי' (בראשית ד) שבעתים יקם קין (משלי ו) את כל הון ביתו יתן כי כל עשרו של קרח הלך לנוקבא דתהומא רבא עבור זה (שם) נ"גע ו"קלון י"מצא בהיפוך אתוון יו"ן (שם) וחרפתו לא תמחה הוא רצה להפך קליפת יון ונהפכה לו עד שחרפתו לא תמחה (שם) כי קנאה חמת גבר (שיר ח) קשה כשאול קנאה (משלי ו) ולא יחמול ביום נקם בשעה שאמר משה אם בריאה יברא ולפי זה נבא אל ביאור המאמר שלנו ידוע שירושלים של מעלה מכוון כנגד ירושלים של מטה (תהלים קכב) כעיר שחברה לה יחדיו וכל העניינים שהם למטה הם הן כדמות שהם למעלה ומאחר שקליפת נגה נתמתקה בימי חשמונאי על ידי כהנים שאז היו בימי יון מלכות הרשעה וכשם שלמטה היה הורקנוס בפנים כן למעלה יש שני צדדין מלאכים קדושים בפנים מן המרכבה וסיטרא אחרא בחוץ וכן הראה הקב"ה לאברהם (בראשית טו) ויוצא אותו החוצה שהיה לו זרע בחוץ (שם) ויאמר כה יהיה זרעך שישראל שמיחדין יחוד שמע ישראל עם כ"ה אתוון גורמין לעשות מן חוץ תוך ומן ש"ק נעשה ב"ד בב"ד יהיה שהם סוד תרין מוחין דאבא ואמא בראש זעיר (זכריה יד) ביום ההוא י"ה י"ה י"י אחד ז"ש כה יהיה זרעך שאף מן חוצה ביחודא עלאה נעשה יהו"ה או יאמר שרמז לו שבכל דור יבואו שלשים ניצוצות מן גוים לתוך קדושה ז"ש (בראשית יח) ואברהם היו יהיה לגוי גדול ז"ש ויוצא אותו החוצה שהראה לו שמן חוץ כה יהיה זרעך שלשתם יהיו בתוך הקדושה והנה למעלה בקדושה נרמז במלה הרקנו"ס ה"א ר"אשונה קידושה נ"ער ס"נדלפון ובסטרא אחרא שעומדת וחופפת מבחוץ כמו שהי' אריסתובליס למטה בחוץ כי היה צדיק וכמו שהיו מריבין למטה כן הי' מחלוקת זה לעילא ברקיע שהי' מיכאל עומד בפנים וסמאל בחוץ והנה ידוע שסוד תמידים שמקריבים בכל יום מעלין ומוציאין (ירמיה טו) יקר מזולל כשם שלמטה מקריבין כך למעלה אישי ישראל ותפלתם היה שם זקן מלך זקן וכסיל שיפתה בני אדם ונרמז זק"ן ז"ה ק"ליפת נ"גה וזה סוד ואל הבקר

רץ שהיה רץ לקראת (ויקרא יט) מאזנ"י צד"ק בגי' בק"ר שראה (בראשית יח) שלשה אנשים נצבים עליו הן ג' קליפות כשרואין שקליפה נגה עולה למעלה לכן עשה שלש לשונו' בחרדל להמתיק ג' אלו ויתן אל הנער לעשותו שעליהם מוטל להמתיק תיקונין אלו וז"ס (שם כד) ואברהם ז"קן בא בימים זה קליפת נגה שהעלה אותה בימים העליונים דאשתמודעין לעילא (שם) ויאמר אל עבדו זקן ביתו שהוא עבד אברהם מטטרון לעז להם בחכמה יוונית הוא סוד קליפת נגה יוונית ולכן לא התירו ס"ת לכתוב רק בלשון יוונית לפי שהוא קרובה למהימנותא אותו זקן לעז להם בלשון יוונית שמזו הקליפה טיקלא מכרעת לזכות ולחובה ונתן להם עצה להגביר הקליפה ולכן נתן להם עצה להעלות על חומת ירושלים למטה חזיר וכמו ששלשלו למטה על חומת ירושלים חזיר כן שלשלו למעלה כח של קליפ"ה בגימטריא חזי"ר שהיא קליפת עשו (תהלים פ) יכרסמנה חזי"ר מיער ומאחר שעל (ישעיה סב) חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים מאן אינון שומרים מיכאל וגבריאל ונותן רשות למטה לעלות חזיר כן ניתן רשות בירושלים דלעילא ניתן רשות לשומרי החומות לכנוס לפנים וכשהגיע לחצי החומ' אז נכללה קליפת יוונית נוג"ה בגימטריא החומ"ה חציה בטומא' וקי"ל (חולין לב) מחצה על מחצה כרוב כשגמר רחמנא למשה לא תפרוץ רובה והיה אז פרוץ כעומד חומות ירושלים יפרצו שנכנסו טמאים להיכל לכן נזדעזעה א"י ת' פרסה כי כמו שיש לחזיר זה ת' איש בסוד (עובדי' א) ביה עשו לק"ש (בראשית לב) ארבע מאות איש עמו אינון ארבע מאות ב"ד דחציפו (ע"ז) ע"ז של אברהם אבינו ת' פרקים הוי וע"ז מצרים ת' פרסה על ת' פרסה (בראשית טו) ועבדום וענו אותם ד' פאות שנה לכן כשגבר החזיר נזדעזעה הקדושה דאינון ת' עלמין דכסופין (שם כג) ארבע מאות שקל כסף הפך עפרו"ן ר"ע עין שהי' (משלי כח) נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו חסר ו' שהוא אלנא דחיי באותה שעה גזרו על אילין תרין על חזירים ועל חכמת יונית להרחיק מן הכיעור ומן הדומה לו שסודם נ"א נ"גה היא קליפה יונית (יחזקאל א) א"ש מתלקחת היא קליפה אדום שסודם נ"א ז"ש יעקב (בראשית לב) הצילני נ"א מיד אחי מיד עשו גם אברהם אמר (שם יג) הפרד נא מעלי כי נגה היא קרוב' אל אש מתלקחת לכן אלו השתים הם חצי החומה ושנים הנשארים הם סוד ר"ע ר"וח ע"ק חצי חומה הנשארת ז"ש המלך לאסתר (אסתר ז) מה שאלתך וגו' עד חצי המלכות ותעש (שם) איש צר ואויב המן הרע הזה הם שנים הנשארים וסוד אלף ילדים הוא סוד (שיר ח) האלף לך שלמה וגו' יביא בפריו אלף כסף (שם) אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף ולכן אמרו המגדל כלבים כמגדל חזירים כי לפעמיםנקרא זה הקליפה כלב ולפעמים חזיר ה"ק מהם לדברי תורה ת"ק לחכמה יוונית שנחלקו קליפת

נגה וגברו העבירות שהיתה נכללה חצי' בקדושה כי אלף כוחות הם אלף יומין דחול כשזוכין ישראל (תהלים צא) יפול מצדך אלף ונכנסין כל הכוחות בקדושה וכשאין זוכין אזי כשהגיע לחצי החומה נזדעזע שמצאוני (שיר ג) השומרים הסובבים בעיר הכוני פצעוני נשאו א"ת ר"דידי מ"עלי ממש ז"ש אברהם ללוט שהיה בקליפת נגה הפרד נא מעלי (משלי יח) לתאוה יבקש נפרד זה לוט דשרי בחבורא וסיים בפירודא (שם) בכל תושיה יתגלע בבתי כנסיות שאומרים שנים מקרא ואחד תרגום וממתקין אותה וכוללין אות' לקדוש'. ולדעתי זה נרמז מה שדרשו רבינו ז"ל על פסוק (חבקוק ג) שמש ירח עמד זבולה על קרח מהראוי לפרש כן אבל הענין (שם) לאור חציך יהלכון לנגה צדק שהוא סוד נגה שהוא בר"ק בגימטריא מאנז"י צד"ק (שם) בזע"ם הצעד ארץ בגימטריא סט"ן (שם) באף תדוש גוים שהתחיל אף מאינון ד' שפתחו באף וסימנם ק"נ"א"ה (שם) יצאת לישע עמך מהמן אצטריך ישועה כמו שכתבתי עוזר ומושיע (שם) לישע את משיחך זה אהרן שהיה משוח בשמן המשחה (שם) מחצת ראש מבית רשע זה קרח שלקח מקח ר"ע לעצמו ר"ל ע"ר (בראשית לח) ויהי ע"ר בכור יהודה רע בעיני י"י שעשה מן עק"ב רא"ש ר"ע ר"אש ע"קב שהכניס עקב של קדושה בתוך ראש הקליפה בסוד (שם ג) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב וכנבלע קרח נבלע כל היקום אשר ברגליהם ר"ל על אינון ניצוצי טהרה שהיה בעקב (תהלים קי) מחץ ראש על ארץ רבה ובסוד (שם עד) שברת ראשי תנינים עבור (משלי ט) מים גנובים אשר ימתקו שרצו לעשוק הטיפין הקדושים ז"ש (חבקוק ג) ערות יסוד עד צואר סלה נקבת ראש פרזיו רזא עלאה הוא בסוד ראשי תנינים דאית להון נקב בסוד בית חורין והיה קרח מן הבלועים ומן השרופים בתרין אלו נלקה הוא רצה לבלע את הקודש נבלע ויצא שלהבותא דאשא ושרפה אותו ואת ר"ן איש וצוה הקב"ה לעשות ציפוי למזבח מן המחתות לזכרון לבני ישראל על סוד פרוכת וכיסוי ארון דפליגי בהו רבנן אם הכיסוי על כל הארון או על החצי הוא ג"כ על סוד קליפת נגה שלפעמים הוא כולה מכוסה ולפעמים חציו ולפי מעשים שלנו וז"ס (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת שאמר משה על קרח בפרוח רשעים על אילין קליפין שעולין לעילא ואח"כ יורדין לנוקבא וכן היה קרח וכשהגיעו בני קרח למזמור ע"ג שהוא סוד (ירמיה טו) תוציא יקר מזולל כמ"ש בכנפי יונה שהוא קליפת נגה נגד שם של ס"ג בקדושה וי' אתוון הרי ע"ג אז התחילו לספר עון קרח (תהלים עג) אך טוב לישראל כי קרח לקח מקח רע לעצמו (משלי כא) נפש רשע זה קרח (שם) אותה דע (תהלים עג) אלקים לברי לבב הם משה ואהרן שהעלו ר"ב ניצוצות בסוד ר"ב לכם ועוד אלקים שהוא פ"ו סוד רפ"ח ניצוצות ז"ש אלקי"ם לברי לבב שענינם היה למתק עוד אלקי"ם לב"רי לבב (שם)

ואני כמע"ט נטיו רגלי על משה אתמר (שם ח) ותחסרהו מע"ט מאלקים שנותיו קי"ט וחסירים מנין מע"ט ז"ש משה להם המעט מכם לפ"ז אלקים קאי על ק"ך צירופים של אלקים (שם) שלום רשעים אראה קרח בא לחלוק על שלום כמ"ש בזוהר (שם) כי קנאתי בהוללים ז"ש (שם עה) אמרתי להוללים אל תהולו שהיו שוטרים כל הלילה והטעם שעושר שלהם בא שלא במשפט (שם עג) בעמל אנוש אינימו כי עשרו של ישראל היה בא בעמל ויגיעה אכל עושר זה בא להם בלא עמל ויגיעה (שם) ועם אדם לא ינוגעו לכן ענקתמו גאוה לפי שלא היה שום טורח ועמל ובא להם העושר גם עושר זה היה גזל אינו שלהם ז"ש יעטף שית חמס למו ימיקו וידברו ברע לקח מקח רע לעצמו גם ימיקו שטינא היתה בלבם אף שדברו במשה כמש"ל כי היה (שם) עשק ממרום ידברו שתו בשמים פיהם ע'ש'ק נוטריקון ע'ופרת ש"ל ק"ין זה גרמה לו שידברו ברע ע"ש בזוהר שנטל קרח מנא ביש לגרמיה. ענין עושרו של קרח בא לו מן (שמות יא) דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב ויתן י"י את חן העם אותו העושר לא היה רק לישראל חלף עבודתם כמ"ש בפ' חלק (סנהדרין צה) בעובדא דגביהה בן פסיסא שבאו בני מצרים ותבעו לישראל שישלמו להם כל מה שלקחו וינצלו את מצרים והשיב להם שישלמו להם מה שעשו מלאכה ת"ל שנה במצרים וא"כ מאחר ששבט לוי לא היה להם שום עול מלכות כי היו מקבלין עליהם עול תורה וכל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות וא"כ לא היה לשבט לוי לא ביזת הים ולא ביזת מצרים וראיה שלא נתנו לנדבת המשכן לא קערת כסף ולא מזרק כסף כי כלי כסף וכלי זהב לא היה להם וקרח שהיה קנאי הלך מבית לבית ונתקנא על כסף וזהב מכל א' מישראל (תהלים קה) ויוציאם בכסף ובזהב ואין בשבטיו כושל מאי כושל כי לא היה חטא באותו ממון שלקחו לפי שהיה חלף עבודתם והקב"ה שהוא בוחן לבות וראה שקרח קנאי גדול ובדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו (סנהדרין קה) חוצפא אפי' כלפי שמיא מהניא נתן לו הקב"ה אוצר של יוסף מ"ג מטמוניות שהטמין יוסף הא' נגלה לאנטונינוס שעשה טובה עם כלל ישראל להעמיד תורה שבע"פ על תילה בימי רבי ואוצר שני נגלה לקרח ולא הי' ראוי להיות שלו רק (קהלת ה) עושר שמור לבעליו לרעתו וקרח שהי' חכם גדול וראה שעושר שלו מסטרא דרע ועושרו של משה שנתעשר מן הלוחות (שמות לד) פסל לך ואהרן נתגדל מן אחיו נתקנא הוא על עושר שלהם כענין קין שנתקנא בהבל על שקרבנו נתקבל והיה מסטרא דטוב ואיהו מסטרא דפשתים לכן הלביש הוא ר"ן איש טליתות שכולם תכלת כי תכלת עמרא היא והיה מחלוקת זה מעון קין והבל שהיו עוסקים בפר' ציצית כשהרגו וכן בכאן מפרשה שלמעלה יצא ונתגרש עתה ברוחו של

קין (קהלת ד) קנאת איש מרעהו. גם זה היה חטא של הבלשהרגו קין על קרח נאמר (משלי כא) פעל אוצרות בלשון שקר הבל נדף מבקשי מות אוצר שלהם היה בלשון שקר ונתקנא חטאים ז"ש הבל נדף מבקשי מות לכן במזמור אמר (תהלים קו) ויתאוו תאוה במדבר וינסו אל בישימון ויתן את שאלתם וישלח רזון בנפשם ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש י"י תפתח ארץ ותבלע דתן ותכס על עדת אבירם ותבער אש בעדתם להבה תלהט רשעים אע"פ שפשוטו של מקרא שקאי על קברות התאוה שם קברו המתאוים אבל אפשר שקאי ג"כ על ענין תאוה זו שהיה מבקש ונפרד זה קרח שנתאוה להון ויתן את שאלתם שהיה להם עושר אבל אח"כ (שם) וישלח רזון בנפשם מחתות האנשים האלה בנפשותם והנה לא די להם על עושר שלהם שהיה רק ויקנאו למשה במחנה שגם בעשרו של משה נתקנאו שהיה מסטרא דקדושה ז"ש ולאהרן קדוש י"י שהיה עושר מצד קדושה ועז"א קרח רב לכם העושר בשלמא כל ישראל שיש להם עושר זה חלף עבודה שעבדו במצרים ז"ש כי כל העדה וגו' שהוא נאמן לשלם שכר על השיעבוד אבל ומדוע תתנשאו על קהל י"י שיהיה לכם עושר רב ז"ש בזוהר נטיל מנא כישא לגרמיה שהוא נתאוה לממון שאינו שלו כי לע"ל מוכן זה העושר (ישעי' כג) ליושבים לפני ה' יהיה סחרה והוא נתאוה לדבר שאינו שלו לכן הלך עושר ההוא לאיבוד ולא נהנה ממנו שום אדם בעולם ז"ש (משלי יא) בוטח בעשרו הוא יפול שנפל העושר ההוא לנוקבא דתהומא רבא ולמי מוכן העושר ההוא (שם) וכעלה צדיקים יפריחו שלע"ל כשצדיק (תהלים צב) כתמר יפרח ויבא צמח צדק אז אותו עושר יבא לעולם ומקודם היה העושר מסטרא דרע יתוקן ויבא לקדושה ז"ש (משלי כא) אוצר נחמד ושמן בנוה חכם ר"ל משה ואהרן שהיו משוחים בשמן היה להם אוצר נחמד אבל (שם) וכסיל אדם יבלענו הוא קרח שנבלע עם עשרו ואוצרו וכל אותן הפסוקים על קרה מדברים (שם) רום עינים ורחב לב על פרשה שלמעלה ציצית ומזוזה ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (שם) נ"ר רשעים חטאת שהיה לו ר"ן איש (שם) נפש רשע אותה רע שלקח מקח רע לעצמו (שם) לא יוחן בעיניו רעהו שעינו צרה על עשרו של משה (שם) בעונש ל"ץ זה קרח שהתעורר ק"ך צירופים של אלקים (שם) יחכם פתי לאות לבני מרי לזכרון לבני ישראל (שם) ובהשכיל לחכם יקח דעת שנתן לו לאהרן כ"ד מתנות:

וכי קרח טפש היה מה ראה לחלוק אלא שעינו הטעתו ראה שלשלת של שמואל הנביא שיצא ממנו ועז"א העיני האנשים ההם תנקר על שמואל אתמר שאמר שם (שמואל א א) זרע אנשים שיהיה חשוב כמשה ואהרן ז"ש (משלי כא) משכיל צדיק לבית רשע לפי שראה שצדיק יצא ממנו מבית רשע שהוא קרח לכן הכריע הוא לחלוק עם משה ז"ש

(שם) מסלף רשעים לרע דבר א' גרם להם לחלוק עם משה (שם) שמחה לצדיק משה (שם) עשות משפט ומחתה לפועלי און שאמרו לא נעלה (שם יח) פי כסיל מחתה לו שנעשה מה' ח' ונמנע מהם פתח של ה' ונעשה ח' ז"ש (שם כא) נר רשעים ח"טאת לפתח של ה' חטאת רובץ עז"א (שם) אדם תעה מדרך השכל בקהל רפאים שהוא גיהנם ינוח ועז"א (שם) טוב שבת בארץ מדבר מאשת מדנים וכעס הוא קרח שבא לחלוק על תאומה יתירה שלקחה שהיתה ציפורה אשת משה ועליו נתקנא הוא בה ז"ס וישמע משה ויפול על פניו שחשדוהו באשת איש על שלקח תאומה יתירה שלו לכן דרשו רז"ל (שם יח) אח נפשע מקרית עז על קרח שהיה אחיו של משה ומה היה מחלקותו (שם) ומדינים כבריח ארמון על המדינית נחלק על שלקח ציפורה שהיא תאומתו שנולדה עם הבל וקין אמר שהיא שלו והרג קין הבל אחיו על זה ויתרו חבר הקני נפרד מקין ותיקן אותו הקלקולה ועתה חזר וקלקל קרח אותו החטא וחשדו באשת איש עז"א שהקנאה על אשת נחמד הוה (שם כא) בנוה חכם כסיל אדם יבלענו מאיזה מקום בא עשרו של משה לז"א (שם) עיר גבורים עלה וגו' חכם זה משה (שם) ויורד עז מבטחה ומשם נתעשר משה מן פסולת של לוחות וחטא של קרח לשון הרע (שם) שומר פיו לשונו שומר מצרות נפשו אבל קרח (שם) זד יהיר ל"ץ שמו ק"ך בתי דינים (שם) עשה בעברת זדון כי (שם יא) טוב יבקש רצון זה משה (שם) ודורש רעה תבואנו כי קרח לקח מקח רע לעצמו גם דורש על אשה רעה שהיה (שם יד) ואולת בידיה תהרסנו אבל משה עליה איתמר (תהלים עג) א"ך טו"ב לישראל (משלי יא) בוטח בעשרו זה קרח (שם) הוא יפול ומוכן זה העושר לצדיקים לע"ל ז"ש (שם) וכעלה צדיקים יפרחו לע"ל גם על ד"תן א"בירם שנחלקו עתה בימי קרח על ענין כהונה כן היו (תהלי' עה) א"נשי ד"מים ומרמה שהכריעו מאזני מרמה לרעה שהיו אח"כ בימי דוד ד"ואג א"חיתופל שנרמזו בראשי אתוון נחלקו ג"כ בימי דוד על משמרות כהונה כ"ד ולוויה כ"ד וי"ב שבטים במעמדם הם חשבון הנ"ה נתתי לכם את משמרת תרומותי עלייהו אומר ודורש רעה תבואנו ועל דואג ואחיתופל נאמ' (שם נב) מה תתהלל ברעה הגבור (שם נ) ולרשע אמר אלקי' מה לך לספר חקי דוד המלך תיקן קין בק"ן מזמורי' של תהילי' שסיים בי' הילולים לבסוף וקרח שנטל מנא בישא לגרמיה דורש רעה תבואנו ראה שלשלת של כ"ד משמורות כהונה יוצאים ממנו ועינו הטעתו ז"ש דתן ואבירם נחלקו על אותן המשמורות ז"ש העיני האנשים תנקר אחז קרח באותיות ק"ר שהם תרין אתוון דקליפה ז"ס שארז"ל (פסחי' קיט) תלת מאה אקלידי דקליפה הוי מפתחן של קרת שאחז באותן תרין אתוון לכן אמר משה בקר ויודע י"י את אשר לו שקירב אות ב'. אל אתוון קר כמבואר בזוהר שמות ב' באה בין אתוון ש"ת

נעשה שב"ת וכן ב' בין אותיות ק"ר ונעשה בתיה"ם קבריה"ם (תהלים מט) קרב"ם בתימו לעולם ז"שהכתוב שם (משלי סימן י"א) בוטח בעשרו הוא יפול (שם) עוכר ביתו ינחל רוח על אות ב' שנתהפכה מן בקר ויודע י"י את אשר לו קרי ביה ויודע י"י או"ת אשר לו כי ש' הוא יסודא דקשוט שצירף קרח לסטרא אחרא (שם כא) פועל אוצרות בלשון שק"ר ועל אשתו של און נאמר (שם יד) חכמות נשים בנתה בית"ה אבל על אשתו של קרח (שם) ואולת בידיה תהרסנו ועל משה נאמר (שם כא) משכיל צדיק לבי"ת רשע שמשה צירף אות בי"ת לאותיות ק"ר ואמר בקר ויודע י"י א"ות אשר לו שהוא ב' ברכת התחלת התורה היא בה אסתכל משה במעשה בראשית דאתמר בזוהר אהרן יום א' קרח יום ב' ונברא בדינא היה משה יום ג' מכריע משפט ומזה נעשה בתיהם קבריהם ונעשה מן קר קבר ונתחלק בקר לקבר ז"ש וברכה לראש משביר על משה שהיה (משלי יא) שוחר טוב מבקש רצון מי"י במה שאמר בקר ויודע י"י כי אז סטרא דחסד בעולם (תהלים צב) בבקר חסדיך אבל על קרת אתמר (משלי יא) מונע ב"ר יקבהו לא"ם כי עיקר חלוקתו על ר"ב ניצוצות של רפ"ח שהעלה משה עם ערב ר"ב אשר עלו אתם ואיהו מונע ב"ר ז"ש במזמור (תהלים עג) אך טוב לישראל אלקים לבר"י לב"ב וקין והבל דאינון עתה קרח ומשה מחלוקתם הראשון דין אמר חלו"ץ סוד קל"ד ודין א' פר"ח באוירא על אינון רפ"ח ניצוצין נחלקו גם עתה באו לחלוקה זו ז"ש (משלי יא) הוא יפול וכעלה צדיקים יפרחו על סוד רפ"ח גם נרמז בזה הפסוק בוטח בעשרו ב"ו ט"ח עיין בזוהר שיר השירים שאלו ב' אותיות לא היו בתוך שבטים לפי שהם אותיות חטא והנה קרח לקח אות ח' שהוא חובה אבל אות ט' שהוא אות טוב לא לקח עמו ושיתף הוא לשמו תלת אתוון דסטרא אחרא ונקרא קר"ח בסוד וט"ח את הבית שבימי עכן נתקיים (יהושע ז) חט"א ישראל ואח"כ בימי שלמה ישבו בט"ח כשבנה שלמה בית המקדש (איוב לח) מי שת בטוחו"ת חכמה רזא עלאה אבל על משה נאמר (משלי כא) עיר גבורים עלה חכם ויורד עז מבטחה (דברים לג וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב אבל על משה נאמר (משלי כא) שמחה לצדיק עשות משפט (ירמיה כא) דינו לבקר משפט ועל קרח שחטף מן אותיות ט"ח אות ח' שהיא חובה תשאר ט' אמר (משלי כא) ומחת"ה לפעלי און שלקח אות ח' לעצמו ז"ש רז"ל שלקח מקח רע לעצמו ר"ל מן ב' אתוון אלו שהם ט"ח לא לקח אות ט' שהוא טוב כמו שעשה משה שהיה (שם יא) שוחר טוב אבל הוא (שם) דורש רעה לקח אות ח' שהוא מקח רע לעצמו ולפי זה ויקח קאי על אילין תלת אתוון שהוא לקח אותיות קר"ח והוא היה בן יצהר (שם) אוצר נחמד ושמ"ן בנוה חכם אבל (שם) וכסיל אדם יבלענו כי קרח פגם לכל משפחתו והנה פתח קרח בשבת כי גרם שאות שין יקרב אליו ק"ר ושקר

אין לו רגלים לכן שי"ן אקלידי דיליה גרמו שנבלע כל היקום אשר ברגליהם (תהלים לז) חר"ק עליו שר של גיהנם שיניו (שם קיב) רשע יראה וכעס שיני"ו יחרוק ובזה (שם) תאות רשעים תאבד וזה להיפוך שביום שבת קודש העלה ש' של שק"ר שהוא יסודא דקשוט מסתלקת לק"ר ומתעלית אל בת עין תלת גווני דעינא ונעשה שבת ז"ס (ישעיה נח) אם תשיב מ"שבת ר"גליך ע"שות ר"ת מ'ר'ע שנסתלק הש' מר"ע אבל קרח לקח מקח רע לעצמו כי הכניס בתוך אותיות ק"ח שהיא בגי' גיהנם אות ר' שהוא רע ז"ש ויקח קרח ר"ל ו"י לרשע מן ק"ח שהוא גיהנ"ם בחשבון לקח מקח רע לעצמו דהיינו שהכניס אות ר' בין אותיות ק"ח הרי נעשה ממנו קר"ח ובזה חרק עליו שר של גיהנם שנימו לכן נאמר על משה (משלי יא) שח"ר טוב יבקש רצון כי (ויקרא יג) איש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא מסטרא דליואי והיה עושה מר' שלו רצון ישפיע שפע רצון אבל קרח עשה מן ר' שלו ר"ע ז"ש ודורש רעה תבואנו לכן נסמכה פר' קרח למקושש ולפ' ציצית כמו שנרמז בפסוק משלי ל) ש"ממית ב"ידים ת"תפש על אשתו של קרח שנתנה לו עצה על סוד ציצית לפגום בו גם סוד שבת נרמז שם אבל אשתו של און הצילתו ע"י שישבה על פתח השער וחפיפת שער זה סוד (יחזקאל ח) ויקחני בציצת ראשי הוא סוד שערות ראש היא תקנה חטא בשערת ראשה גם חלק קרח על שהעבירו תער על ראשו והיא בזה ענין בעצמה תקנה אותו הענין ק"ר ק"ר:

חקת

רזא דפרה אדומה הוא סוד קליפת נגה (הושע ד) כפרה סוררה לישראל נגה שאנו מחוייבין להביאה בתוך הקדושה ולהוציא' מן הקליפות. והנה היא מכפרת טמאים דהיינו כשישראל עושין רצונו של מקום אזי הם מטהרים הטמאים דהיינו שישראל ח"ו אין עושים רש"מ אזי לוקח קליפת נגה הניצוצות טהורות שבישראל ומטמאה אותם ומניח אותם בתוך הטמאים ז"ס (איוב יד) מי יתן טהור מטמא ז"ס עשה לך שרף על קליפת נגה ושים אותו על נס וא' ר' ליב ב' שמות שצריך לכוין בברכת ולמשומדים נקוד צבאות וכולו קמצין שהוא גי' מ"ה ס"ה בתרין שמהן אילין ממתקין אותם ז"ס נוסח הברכה וכל אויבי עמך מהרה יכרתו מלכות זדון מהרה תעקר ותשבר ותמגר לקבל ג' קליפין אבל על קליפת נגה שהיא קרובה למהמנותא אמר ותכניע שהיא באה אל קדושה ז"ש שובר אויבים על ג' קליפות ומכניע זדים על קליפות נגה ז"ש במדרש ד"פ עשה לך שתי חצוצרות כסף אינון נצח הוד (יהושע ה) עשה לך חרבות צורים יסוד (בראשי' ו)

עשה לך תיבת עצי גופר מלכות אבל עשה לך שרף שגם הוא תעלה בקדושה עשה לך נחש נחושת ברזא דנחש:

המן הסלע הזה נוציא לכם מים. בזוהר חדש פ' כי תשא דף פ"ד תמה משה כיון דאתינלא אזלין באורח מישור ולא יתבסמון אתרא וישראל יונקין מאתר דאיקרי סלע שנאמר (דברים לב) ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור שמן זה אברהם כשישראל עושין רש"מ מהפכין ומוציאין שמן מחלמיש צור שהוא יצחק כמ"ש (שם) הצור עושה פעולות אברהם נקרא תמים א' הקב"ה עשה לך שרף שהי' צופה הקב"ה שיטעו ישראל אחריה לכן צוה לעשות משלו עשה לך משלך כי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו וא"ת וא"כ למה הצריך חזקיה לכתת את נחש הנחושת מאחר שהיתה אינה שלהם כבר תירצו בגמרא משום שראה שיטעו ישראל אחריה לכן כתת אותה ולפי דרך הראשון שנגד המים צוה הקב"ה לעשות שרף שהם פגמו במים והכתוב או' (ישעיה מ) מי מדד בשעלו מים ובפי' לספר יצירה שיש סוד שם קדוש עש"ל נוטריקון ע"ושה ש"מים ל"בדו הוא סוד שע"ל מרומז בר"ת ע"שה ל"ך ש"רף שרמז הקב"ה שגם בזה חטאו על המים ולא היתה חזרה בלב שלם במה שחזרו וא' נפשנו קצה בלחם ולא הזכירו מים כמו שבאו הם ואמרו אל משה ויסר מעלינו את הנחש ולא הזכירי שרף ומשה שראה שהקב"ה שלח נחשים וגם שרפים התפלל סתם בעד העם שיכפר הקב"ה היודע תעלומות לב בעד העם מה שחטאו ואז הראה הקב"ה שהם חטאו גם בשעלי מים ומשה עשה שתיהם נחש נחושת במדרש פסיקתא הוא נחש הוא שרף ומביא ראיה מפסוק (שם יד) משורש נחש יצא צפע ופריו שרף יעופף וק' הלא בפסוק מוכח איפכא שהפרי של נחש הוא שרף והוא בעצמו אינו שרף ואפשר שהמדרש דרש מקודם לזה שהיה במדבר נחשים שהיו שורפים. עוף הפורח הרי שהוא דורש הכל על נחש שהיו נחשים שפריו היה בעצמו ששרף כל עוף יעופף באויר וישראל אמרו נפשנו קצה בלחם הקלקל הראו את עצמן כאלו לא התרעמו רק על המן אבל טינא היתה בלבם שהיו מתרעמין על עריות ז"ש ויסעו מהר ההר לסבוב ארץ אדום שבאו לקבל אדום ויש לך ארץ שמגדלת וכו' ז"ש וישבו בשיטים מעין שמגדל זנות גם כאן כשבאו לאדום ותקצר נפש העם בדרך וזו פרישת ד"רך ארץ כההיא דתנינן וישמע משה את העם בכה למשפחותיו על עסקי עריות וגם שם תפלו במן ומן תערומת המן באו על העריות והטעם והמן כזרע גד שהגיד זרע מי הוא אם בן ז' לאחרון או בן ט' לראשון או מי שזנתה אשתו ועוד טעם א' שלא יצאו לפנות וא"א להם ליחד עם נשים משני אילין הטעמים היה תערומתן על זנות וזה הרמז בפסוק נ"פשינו ק"צה ב"לחם ה"קלוקל ר"ת נקב"ה וידב"ר הע"ם באלקי"ם ובמש"ה ס"ת

מרמ"ה כי במרמה היו דבריהם והקב"ה שצופה ויודע מחשבתן שלח על תערומתן על הלחם כפשוטו נחשים כי יבא נחש שכל מטעמים בעולם נרמזין לו לעפר ליפרע מן אלו שטועמין כל מטעמים בעולם בלחם אשר הם אוכלים ועל שהתחממו באש של גיהנם שהוא היצ"הר של עבירה בוער כתנור אש לכן שלח עליהם שרפים ז"ש הרמב"ן בשער הגמול שאש של גיהנם הוא החימום שמתחממין רשעים באש של עבירה ז"ש והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה כי תאוה שלהם היא אש של גיהנם לכן קרא שם המקום ההוא תבעירה ע"ש הארכתי בזה פ' בהעלותך ספר שני תורת נתן:

בענין פטירת (אהרן) משה וכל ימיו אתמר עליה (תהלים ח) ותחסרהו מעט מאלקים בגי' י"פ אלקים מעט שהיה כלול מן ששי"ם רבוא שהוא בגי' תתנ"ט א' חסר מן זה המספר אבל בשעת מותו נקרא איש האלהים דייקא (דברים ד) עלה ראש הפסגה ז"ש אש"ר בשד"ה מ"ואב בגי' תתס"א (בראשית ל) אס"ף אלהים את חרפתי ועז"א אז ישיר ישראל שיעלה הבאר ויבסם כחות הדין באר חפרוה שרים שהם האבות שגרו בארץ פלשתים ימים רבים שהם כ"ו שנים מנין שם בן ד' לבסם כל כחות הדין חושבן פלשתים ז"ש במחוקק במשענותם כי סוד משענ"ת הוא גימ' הכי הוי בחושבן י"פ אלהי"ם והם חקקו בה עד שהעלו ובסמו כל כוחות הדין לעלות ראש הפסגה עד שיבוא נחמי"ה ב"ן חושיא"ל מנח"ם ב"ן עמיא"ל שהוא עלה ראש הפסגה שהיא תתס"א חשבון אש"ר בשד"ה מוא"ב. על כן יאמר בספר מלחמות י"י על סוד המלחמה שתהיה לע"ל (שמות יד) י"י ילחם לכם (ישעיה ב) ונשגב י"י לבדו ביום ההוא ושם של אלקים לא יהיה באותו זמן כי א"ס"ף אלקים את חרפתי (שם נה) וחרפת עמו יסיר ויסר מעלינו את הנח"ש את והב בסופה עם תרין אתוון אילין (שמות יב) מן הדם אשר בסף הוא סוד כוחות הדינים שיבואו זה מן השם ויבסמו וימתיקו המים ז"ס וה"ב ר"ל ו"ה ב' רתיכין מן שמא עלאה קדישא ויהיה מן סוף סופ"ה (נחום א) י"י בסופה ובשערה דרכו ואז יתקנו כל כחות האדם נר"נ ז"ס ואת הנחלים ארנ"ן שהוא א"דם ר"וח נ"פש נ"שמה כלל אדם על ג' קיטרין תליא ואז כשיראו מלחמות י"י שיהרג משיח בן יוסף נקראת מלחמת י"י בעמלק (זכרי' יד) ויצא י"י ונלחם בגוים את וה"ב בסופה שעתיד עשו להחזיר כל המתנות שלקח מישראל גם הוא קבל על עצמו לקבל כל הצרעת כמ"ש שני מצורעים היו וכו' וכמ"ש במדרש שאמר אדום פן בחרב אצא לקראתך אמר הקב"ה (ישעי' לד) כי רותה בשמים חרבי הנה על אדום תרד בשביל זה קאי אפרשה שלמעלה שתקצר נפש העם בדרך לסבב את ארץ אדום ולא רצו לעבור אותם בארצם על כן. בשביל זה יאמר בספר מלחמות י"י נשבע הקב"ה מלחמה לי"י בעמלק שכל המתנות שנתנו להם וכן כל הנחלים שנחלו

הם לעצמם מן ארנונות ומסים שנתנו להם ישראל בסוף מחוייבין להחזיר להם (שם) ונהפכו נחליה לזפת ועפרה לגפרית (שם) וטבח גדול בארץ אדום ואשד הנחלים אשר נטה לשבת ער שהוא בן יהודה שנקרא. בן על שם רע שרצה דוד לתקנו בבת שבע שהיא בת זוגו משמת ימי בראשית ולאהמתין ואכל פגה ומת אותו הילד ראשון ז"ש דוד (תהלים נא) לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי שרציתי לתקן ער ונמצא רע ונשען לגבול מואב שלא יהיה תיקון זה עד שיבא בן דוד שהוא בא מגבול מואב ומשם יזכה לבאר"ה לתקן כל כוחות של דינים שהם מנין יצח"ק ר"ח מים יסתלק ר"ח וישאר מים היא הבאר אשר אמר י"י למשה אס"ף את העם ואתנה להם מים הוא הדבר אשר דבר י"י למשה שיבסם כל כוחות הדין לקיים קרא אס"ף אלקים את חרפתי שאמרה אמנו רחל על כוחות הדין כדלעיל ואתנה להם מים שיהיו ממותקין לגמרי. או לע"ל יעלה ישראל מעלה מעלה עלה ב"אר בגי' ב"ן עמיא"ל שעתיד לעלות ויבקשו עליו (מיכה ה) ז' רועים וח' נסיכים לכן חשב ז' דרגין לקבל ז' רועים שהם יבקשו רחמים בעדו בא"ר ב"ן עמיא"ל חפרוה שרים ז' רועים כרוה נדיבי עם ה' נסיכים במחקק הוא משה שיבא עמהם או מח"קק הוא משיח ב"ן יו"סף (בראשית מט) ומחקק מבין רגליו ויצאו ישראל ממדבר העמים ויזכו למתנות רבות וממתנה שיתן להם הקב"ה ויקראו על שמו של הקב"ה ז"ש נחליאל ואז יעלו (ישעיה יד) על במותי עב ויזכו לע' מכילין דאורייתא ולמשיח אשר בשדה מואב שבא ממואב ויבנה בי"ת המקד"ש שהוא ג"כ חשבון תתס"א וכולל כל הבתי דינין ז"ש ונשקפה על פני הישימון לבנות בית המקדש שהוא עתה (דברים לב) ובתוהו יליל ישימון ואז (תהלים עג) ספ"ו תמו מן בלהות סמא"ל ובת זוגו בגימ' פני הישימון ע"ל פ"ני בגי' עמל"ק שהוא מלמטה וסר צלם מלמעלה וישקף י"י וירא עליהם לרעה כי שניהם הם אוחזין בנחש שהיא התעוררת לשון הרע שכן לשון הרע מתחלק על סמא"ל ובת זוגו בגי' לשו"ן הר"ע ולכן צוה משה לעשות את הנחש ולתלות אותה באויר שיסתכלו ישראל למעלה ויביטו בענין הנחש שהתחילה לשון הרע בעולם והיא שעמדה לאבותינו ולנו מסך מבדיל ביניהם לבין אלקינו (ובשעה שקבלו התורה נתן להם מתנה ואח"כ נחליאל):

ויסעו מהר ההר דרך ים סוף לסבוב את ארץ אדום ותקצר נפש העם בדרך וידבר העם באלקים ובמשה. אתמר בזוהר הא אתקמו חבריא דבטילו לאולפא תלמודא דאיקרי הר ההר אמאי איקרי הר ההר דמתמן נפק הוראה לעלמא דכתיב (שמות כד) אשר כתבתי להורתם והא איהו תורה שבע"פ אבל ת"ח רזא דחכמתא אית הכא האי אתרא דאיקרי הר ההר אורחא הוא לימא דסוף סופין דדרגין מדברא קדמיהון במדברא לדעתי זה

כוונת המדרש רבה ויסעו מהר ההר זש"ה (נחמיה ט) ורוחך הטובה נתת להשכילם אלא שאותם שיצאו ממצרים שנגזרה עליהם מיתה לא היו רואים במדבר נחת רוח ולא רוח טובה וכה"א ובניהם יהיו רועים במדבר וגו' אר"ע כשהיו מגלים התגרים סל של פירות היו מתים וכו' הענין שתערומתן היה על התורה שבע"פ וערב רב לא היו יכולין להבין תורה שבע"פ ז"ש ורוחך הטובה נתת להשכילם ש"מ שענין תערומתן היה על ההשכלה על (תהלים עח) לחם אבירים כי הם לא אכלו את המן רק תמצות של מן ירד אח"כ להם שנעשה מינו ומשם אוכלים הם ולכן פתחו בשנים לחם ומים (מיום בחי' נפשנו קצה כי המן נס לחם במים לכן אמרו ק"ל ק"ל ב' דברים קלים) רש"י פי' שחזרו אחר מיתת אהרן אחורנית ז' מסעות ובפ' מסעי כתב רש"י ח' מסעות אמ"ז ז"ל תירץ ענין ז' מסעות אלו כי אהרן הוא מדת החסד וכל זמן שאהרן היה בעולם היה מדליק המנורה בז' נרותיה הן הן ז' מדות מחסד שהוא נקרא הר ההר עד מלכות שנקרא דרך ים סוף סופא דדרגין וחזרו לאחוריהם כי (קהלת ז) גם את זה לעמת ז"ה עשה אלקי' ז' ה"יכלות בקדושה כן ז' היכלות בארץ אדום שהוא סטרא דחיויא דאית לה ז' רישין וז' מדריגות ולכן מצינו בזוהר כשמת אהרן אשכח מנרתא דהוי מדליק בה כל יומא כי ז' נרות היו דולקין כל ימיו ובאסתלקא דיליה איסתלקו ז' ענני שהיו עלייהו דישראל ואם נאמר ח' מסעות תן חלק לז' גם לח' א"כ ה"ר ההר הוא סוד בינה כי (מיכה ו) שמעו הרי"ם את ריב י"י אינון אבהן לפי זה נקראת בינה הר ההר שהוא הר על כל הרים דתחותא כי יעקב ינק כל ימיו מאמא עלאה (תהלים קלג) כשמן הטוב שפע הוריד מן חכמה לבינה איקרי שמן הטוב יורד על הראש ומזקן אהרן יורד על פי מדותיו שהם ז' מדות דתחותיה עד ים סוף סופא דדרגין אהרן מת על פי י"י חזרו ח' דרגין אחורנית כי (ברכות ד) ח' שרצים אינון מלאך המות בשמונה ורבק' אומרת (בראשית כג) קצתי בחיי מפני בנות ח"ת ואינון שמונה מלכים שמלכו (שם לח) בארץ אדום ז"ש לסבוב ארץ אדום ונחתו בקליפה אתר דחויא בישא שריא לכן שלח עלייהו נחשים ולכן אח"כ כשחזרו בתיובתא העלו השכינה בז' מדריגותיה. גם הבאר היה מעלה איברים ועצמות של אמוריים ז' מילין היה מן הר זה להר זה וזה הבאר אשר חפר אברהם עם אבימלך עם ז' כבשות כשיעלה המים יהיה שלו עלו אז המים נגד אברהם א"שר ב"שדה מ"ואב ר"אש ה"פסגה ר"ת אברה"ם בזוהר פרשתא דא באתר אחרא אסתליק עם אינון מי מריבה דמשה ואהרן עכ"ל הזוהר. לדעתי כוונה הזוהר שעיקר תערומתן היה על סוד תורה שבכתב ותורה שבע"פ ז"ש וידבר העם באלקים הורה שבע"פ ובמשה תורה שבכתב אין לחם על תורה שבע"פ ואין מים על תורה שבכתב והוא דרך זוהר חדש וע"ז כוונתו ג"כ שזה היה היא מי מריבה שאילו

לא הכה משה בסלע על ס' מסכתות כמ"ש בתיקונים (דף נ"ו תיקון כ"א) בגין ויך משה את הסלע במטהו פעמיים דא גרים דלא נפיק מינה אלא טיפין טיפין זעיר שם זעיר שם וכמה מחלוקת על איליו טיפין ומאן גרים דאתמר בהון (ברכות לא) כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה ובג"ד שמעו נא המורים ובג"ד ויך משה את הסלע פעמיים דאם לא דמחא בה לא הוי סרחין־ישראל ותנאים ואמוראים באורייתא דבע"פ דאיהו סלע דאתמר ביה ודברתם אל הסלע ונתן מימיו בלא טרח ומתקיים (ישעיה ב) ולא ילמדו עוד וגו' והוי נפיק מיא בלא קושיא ובלא מחלוקת ופסק בגין דשכינתא דאתמר בה (ירמי' כג) הלוא כה דברי כאש נאם י"י הוי בפומיהון דישראל דאיהי אורייתא דבע"פ דאיהי על ס' מסכתות דשכינתא הוי נח על טינרא. דבכל אתר דבעי קב"ה למעבר גם שכינתא אקדמת על ההוא אתר וכיון דשכינתא הוי תמן לא הוי ליה למחאה בסלע דקלנא הוי לשכינתא דלא הוי יכיל למיהב מיא ודא איהו דאמר לא קדשתם אותי יען לא האמנתם בי להקדישני בג"ד איסתליק י' מן מיטטרון ואשתאר מטטרון יבשה כי מטה משה הי' מטטרון וא"כ גם תערומת פ' זו היה על תורה שבע"פ לחם הקלקל שמתחילה היה לחם קל רק עתה נתקלקל במיעיהם מאחר שבהכאת הסלע גרמו טיפין טיפין זעיר שם לצאת אתמר כי סלע המחלוקת גרים המה מי מריבה שהם מחלוקת של כל ישראל. הקושיות בזו הפרשה קדמוני הקדמונים וידבר העם באלקים ובמשה לא מצינו בכל החטאים לשון הזה אין לחם ואין מים הלא ארבעים שנה לא חסרו דבר ולחם ירד להם מן השמים גם מים היה להם והוי ליה למימר אין לחם ומים כמ"ש במסורה שזה חד מן הפסוקים דאתמר ביה אין אין ב' פעמים ולמה שנוז בהם נחשים שרפים פתח בעם וישלח י"י בעם וינשכו העם וימת עם רב מישראל מתחלה אמר באלקים ולבסוף אמר דברנו בי"י ובך גם למה אמר וָבך בקמץ תחת הו'. ולא בשבא גם אמרו ויסר מעלינו הנחש ולא הנחשים כמ"ש מתחלה במדרש הנחשים השרופים שהיו כלם שרופים ועתה עבור עונותיהם של ישראל נעשו חיים והחיות שלהם בא מן הנחש העליון ואותו נחש העיר פרעה (יחזקאל כט) התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו והוא נרמז במלת קטיגור שהוא קורא הגר היפך סניגור שונא תג"ר והוא קורא תג"ר ת"נין ג"דול ר"ובץ שהיו הגרים מראים ס"ל ס"מאל ל"ילית סלי חורי של פירות מיד מתים כי נרמז סוד סטרא אחרא:

הקב"ה אמר למשה **עשה לך שרף** ומשה עשה נחש נחושת ע"ד הפשט ישראל השוו עבד לקונו ודברו בלחם שבא להם מן השמים ובמים שבא להם מן הארץ והוא שלא כדרך העולם שהמים בא מלמעלה (דברים יא) למטר השמים תשתה מים והארץ מוציאה לחם כמ"ש (יהושע ה) ויאכלו מעבור הארץ לכן כשבאו סמוך לא"י שראו אילו השני מדריגות

בארץ שהם הפך סדר העולם לכן באו הוציאו דבה שמעו שלא יבואו לא"י כמ"ש במדרש ע"פ נפשינו קצה בלחם הקלוקל שלא היה יכול לטעום אותו הדור מפירות הארץ כלום א"ר עקיבא כשהיה מגלים להם הסל הבא מן פירות הארץ היו מתים שנאמר אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה אה הארץ הטובה וגו' הם שרננו וידבר העם הם השיבום למה העליתנו ממצרים למות במדבר שלא זכינו לשום טובה בעולם אין להם ע"פ הטבע מלמטה רק מלמעלה ואין מים מלמעלה ע"פ הטבע רק מלמטה ואילו שיצאו ממצרים לא היו יכולין לרנן על המים כי גם כן במצרים ג"כ לא היה להם מטר מלמעלה לזה חזרו ורננו על הלחם לבד נפשנו קצה בלחם הקלקל שזה עיקר תערומתן ולא הזכירו המים ולפי שדברו על הלחם ועל מים לכן על לחם שלח (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו ונגד המים שלח בהם שרפי' שאין מים לכבות האש תשרף וינשכו את העם הם שיצאו ממצרים שלא רננו רק בלחם לבד כי גם שם מים למטה וימת עם רב הם ערב רב שעלו אתם שהיו משאר אומות שיש להם מטר מלמעלה עליהם אמר רָב בקמץ ויבא העם אל משה הם אותן שקלקלו בלחם חטאנו כי דברנו בי"י ובך הם אילו שדברו בלחם לבד וידוע שהמן בא משם י"י ולא משם של אלקים והם באו לתקן חטא של לחם שדברו נפשנו קצה לכן אמרו התפלל אל י"י ויסר מעלינו הנחש שהוא בא עבור לחם כמ"ש רש"י יבא נחש שכל המינין נטעמו לו טעם א' ויפרע מן אותם שדברו במן שהיה בו כל טעמים בעולם והם הראו שלא היה בו שום טעם וחטאו באלקים שממנו המים מלמטה גבורות גשמים ויתפלל משה בעד העם סתם לא קאמר בעד מה כי לא היה יודע אם חזרו מאותו חטא שקלקלו במים הקב"ה צוה לעשות שרף לכפר ג"כ על קלקול המים כי הקב"ה צפה והביט שלא חזרו מתערומתן הראשון שגם על המים היה תערומתן לכן אמר שרף לכן עשה משה נחש נחושת דהיינו כדברי הרמב"ן נחש לקבל נחש נחושת לקבל שרף כענין נחושת קליל שעל שניהם היו צריכין כפרה ע"ד הדרש נגד אלקים נחש נגד משה שרף הקב"ה חס על כבוד הצדיק יותר כדברי צרור המור וח"י לכן שלח נגד משה שר"ף כי משה כלל כל ש"שים ר"בוא פ"רצופים ז"ש (ויקרא י) דרש דרש משה והנה הוא נמשל לשרף נחש חיוא דרבנן דלית ליה אסותא כל דבריהם כגחלי אש כי (תהלים קכ) חצי גבור שנונים עם גחלי רתמי' (שם) הצילה נפשי משפת שקר נגד לשון הרע של אדם באדם (שם) מה יתן לך ומה יוסיף לך נגד לשון הרע על הקב"ה ע"ד השכל חטאו בשני הנהגות שהקב"ה מנהיג עולמו באלקים הנהגת הטבע ובמשה הנהגת השגחה לכן אמר וידבר באלקים אלקי"ם בגימטריא הטב"ע ובמשה היא הנהגת ההשגחה שהיה בימי משה (שמות לד) נגד כל עמך אעשה נפלאות. והנה הי' מרננים

נגד אלקים הנהגת הטבע על שליש של עולם שהוא מדבר ז"ש למה העליתנו ממצרים למות במדבר מקום ציה ועיף בלי מים אין לחם ואין מים לא אמרו אין לנו לחם כי היה להם לחם כל צרכם רק על מקו' ועל הנהגת השגחה של משה שכל מעשיו מעשה נבזים אמרו נפשנו קצה בלחם הקלוקל על ההשגחה ועל שני ההנהגות אלו דברו לכן שלח להם נגד הטבעי נחש כי מטבע ישוך הנחש רק שהקב"ה הפך הטבע שלא יזיקו אותם עתה שהם מבקשיטבע וישלח את הנחש. ונגד השגחיות (דברים ד) י"י אלקיך אש אכלה (שם) ודבריו שמעת מתוך האש לכן היו שרפים וינשכו את העם על אותן שדברו נגד הטבע ונגד השגחה שהיה בישראל אמר וימת עם רב מישראל ישראל דייקא שהיא השגחה וכשבאו אל משה לא הגידו רק שדברנו בי"י ובך ויסר את הנחש שהיא טבע ר"ל מאחר שאנו חטאנו בך שהוא א"ב פגמנו בשם שאתה מתאחז בו' ההשגחה שהוא שם של י"י כי כל הנביאי' מתנבאים באספקלריא שאינה מאירה ומשה אמר (שם לב) כי שם י"י אקרא (שמות ו) ושמי י"י לא נודעתי וגו' ז"ש עשה לך בדור שלך הוא הכל בהשגחה ושים אותו על נם שכל ימי משה הכל בנס היו עומדין בהשגחה שהוא שלו ולא בטבע לכן אמר משה והביט שאין הבטה אלא מלמעלה למטה שהקב"ה הוציאו החוצה וצא מאיצטגנינות שלך ישראל הם בהשגחה

וידבר העם באלקים טעמא זקיף בזרקא לפי שחטאו חטא נחש הקדמוני כדדריש האי ינוקא בזוהר פ' בלק על אבינו מת במדבר שזרקא על אבינו כי צלפחד מת מן המדברים באלקים ובמשה ז"ש מן המדבר עציה אתמר וימת עם רב מישראל והוא צלפחד דהוה רב לבני יוסף ומגו דלא הוי ידעי אורחא דאורייתא לא הוי נשיא ואיהו לא נטיר פומיה ומיליה לקבליה דמשה אבינו האי טעמא משוך לעילא וכריך זנביה בפום זה לכן ו"ישלח י"י ב"עם א"ת ה"נחשים ר"ת ואיב"ה שגרמו כ"ד זיני דמסאבותא ובאתערותא דלהון גרמו ההוא נחש דלעילא לאתערא כמבואר בזוהר פ' פקודי בהיכלא קדמאה אית ממנא חד דאתקרי דומה ויש שם ד' פתחים בפתח ד' יש שם רוח דאתברי בפגימא דסיהרא דאתקרי אסכרה מתמן מתפשטין אף וחימה תחות אילין תרין רוחין אית רוחא חדא דאתמניא על לישנא בישא איתער סכסוכא. לדעתי עליה אי' (איכה ג) סכותה בענן לך מעבור תפלה (ע"ז יא) ס"ך קירי פלסתר ת"ח כד האי אתערותא דלישנא בישא לתתא כדין האי נחש עייל ע"ש כשהוא מתעורר אזי כל חיווין בישין מתעוררין ז"ס כשהתעוררו ישראל לשון הרע למטה אז וישלח י"י את הנחשים לא קאמר וישלח בשוא רק בפתח תחת השין כי איעקרו מפרזליהון באותו שעה שהתעוררו למטה נפתחו כל זממא דבפומיהון וניתן להם רשות לכן נקד בפתח ז"ש הנחשים השרפים פי' רש"י השורפים את האדם בארם

שבפיהם ר"ל אותו אדם לשון הרע שהוא בפיהם למטה גרם לשרוף אותם שנעשו אלו הנחשים שרפים (קהלת י) אם ישוך הנחש בלוא לחש אם לא היו מדברים לשון הרע לא היה הנחש נושך ת"ח אע"ג דזמנא קביעא איהו לכל חיווין לאפשטא משכא דילהון לא מתפשט אלא בזמנא דמיתערי בלישנא בישא מתתא ז"ס לדעתי משרז"ל וראה כל הנשוך אותו וחי שארז"ל (ילקוט חקת) אפי' נשוך כלב וחיה מה ענינא לכאן גם למה אמרו ויסר מעלינו את הנחש ולא קאמרי הנחשי' אבל נ"ל ע"פ הזוהר שם ת"ח כד חיווין דלתתא מתפשטין מההוא משכא כדין כל חד וחד יהיב קליה ואיתער לכמה חיווין דקיימי בהאי אתר דאיקרי בור דתמן נחשין קיימין וכולהו דלטורין לאתערי להאי חיוויא רבא למהוי דלטורא על עלמא וכלא בגין האי אתער' דלישנא בישא כד קיימא אתערותא דיליה לתתא עכ"ל וא"כ כשהתחילו ישראל למטה בלשון הרע גרמו שהתעורר נחש העליונה וכל חיות רעות ניתן להם למטה רשות להזיק ולישוך וכשראו ישראל שהנחש בא מן נחש הבריח שהתעוררו באו לבקש שיסר מעליהם דייקא מלמעלה לא אמרו ממנו רק מעלינו כי סלקו בקשקשוי מרישא ועד רגלוי וכד קשקשוי סלקי ומתערי כדין כל גופא איתער וכל גרדיני בישין מתערין לכן א' הקב"ה עשה לך שרף והיה כל הנשוך ראה אותו אפי' כלב כי כלם הולכים אחר הנחש ומשה עשה נחש נחושת תן לחכם ויחכם עוד שלא צוה הקב"ה אותו לעשות נחשת אבל אמר משה לשון נופל על לשון הם חטאו בנפשינו קצה בלחם הקלקל (דברים ח) לא על הלחם לבדו יחיה האדם רק על כל מוצא פי י"י ר"ל נוטריקון מן ל'ח'ם ל"שון ח"כמים מ"רפא גם תערומתן היה על אולפן אורייתא תורה שבע"פ:

במדרש על פ' אדום פתח בפסוק (תהלים קכ) אני שלום וכי אדבר כבר הארכתי בספרי על שליחות אדום ועתה גם פ' זו מדברת בזה הענין. (שם) הצילה נפשי משפת שקר שדברו ישראל שקר באומרם אין לחם ואין מים וזה שקר מוחלט שהרי ארבעים שנה במדבר ולא חסרת דבר שהיה להם מן ומים ואם כוונתם שיש להם לחם דבר יום ביומו ואין להם מותרות (קהלת ה) ומה כשרון לבעליו כי אם ראות עיניו ז"ש שם בלתי אל המן עינינו שאין אנו רואין רק מן אע"פ שהוא מתחלף לכמה טעמים א"כ לא היה להם לומר לשון דמשתמע אתרי אפי ז"ש מלשון רמיה או ע"ד שאמרתי לעיל שדברו על המן וכוונת לבם על עריות עז"א י"י הצילה נפשי משפת שקר שדברו סרה על המן שהוא לחם קלקל ונבלע באיברים ולבסוף יתפח מיעיהם הלא זה שקר מוחלט כי לטובתם עשה הקב"ה כדאי' בגמרא שלא יצטרכו לילך ו' פרסאות חוץ למחנה ויהיו דומין למלאכי השרת במרום ועל מה שדברו סרה על עריות לז"א לשון רמיה נגד עריות א' מה יתן לך ע"ד

(משלי לא) אל תתן לנשים חילך ועל מה שתפלו במן שהיה בו תקמ"ו טעמים ומה יוסף לך לשון רמיה ר"ל מה היה לו להיות עוד יותר טעם וגס או על מה שדברו נגד אלקים א' מה יתן לך ונגד משה מה יוסף לך כד"א (דברים א) יוסף י"י עליכם וגו' שמסר נפשו עליהם ובירך אותם ועוד מתלוננין עליו מה עשה הקב"ה נגד מה שדברו בו שלח נחשים (תהלים קכ) חצי גבור שנונים ונגד מה שדברו במשה שלח שרפים ז"ש עם גחלי רתמים או נגד מה שדיברו על המן חצי גבור שנונים שלח נחשים כי אין בהם הנאה במה שדברו ובחנם דברו כך ארי דורס ואוכל יש לו הנאה זאב טורף ואוכל יש לו הנאה אבל נחש אין יתרון לו בנשיכת זו שהוא נושךכן ישראל לא היה להם הנאה ובחנם דברו שהרי היה כל מטעמים במן וא"כ יבא נחש הנושך בלא הנאה וישוך למי שיש להם הנאה ואומרים שאין להם הנאה ונגד מה שדברו בעריות להתחמם בעבירה אמר (שם) עם גחלי רתמים (איוב ל) ושורש רתמים לחמם וכשראה דוד גם יעקב כשהיה בבית לבן והתבונן על גלותא בתראה שהיא ג"כ עבור חטא זה ז"ש שפ' זו רומזת על סוף יומין שילכו ישראל מהר אל הר עד ים סוף לסבב גלות אדום ג"כ עבור חטא לשון הרע המרקד בינינו עז"א (תהלים קכ) אויה לי כי גרתי משך עם לבן גרתי בגליות גם שכנתי עם אהלי קדר בשאר גליות אבל (שם) רבת שכנה לה נפשי ותקצר נפש העם בדרך כי ראה אריכות גלותינו בזה הגליות עם שונא שלו"ם בגי' עש"ו כי הוא שונא כי בהיכל ג' ששם היכל דומה ולקבל טמא דיצה"ר שנקרא שונא כמ"ש לעיל והכל בא עבור לשון הרע ז"ש (שם) עם שו"נא שלום והנה ע"פ הזוהר שפרשתא דא באתר אחרא אסתליק עם אינון מי מריבה דמשה ואהרן כמו ששם היה המחלוקת של תורה שבע"פ כי אלו זכו ישראל היה משה שונה להם פרק א' או הלכה אחת והיה מתקיים בהם ודברתם אל הסלע ונתן מימיו מיד בלא טורח ובלא קושי' ובלא פסק כי סוד סלע הוא על ס' מסכתות שהוא תורה שבע"פ כי השכינה היתה שם והיא סוד תורה שבע"פ ונקראת סל"ע היתה השכינה בפומייהו דישראל מיד ועתה בגין ויך משה את הסלע פעמים גרמו טיפין טיפין מחלוקת בישראל וימת עם רב בישראל מן אינון נחשים חיווא דרבנן טרקיה דלית בהו אסותא (משלי ז) כי רבים חללים הפילה לכן נקוד עם רב בקמץ ונפל ממנו רב המה מי מריבה רב רבי רבן רבא כדאיתא בתיקונים שמעו נא המורים הלכה שהם חייבי מיתה ולפי שהשכינה סוד תורה שבע"פ לכן נ"פשינו ק"צה ב"לחם ה"קלקל ר"ת נקב"ה נפשינו יבשה אין כל ז"ש אני שלום וכי דבר המה למלחמה ר"ל פסוק המה מי מריבה גרמה מלחמה של תורה ולכן מיד אחר פ' נחשים שהיה על סוד תורה שבכתב ושבע"פ דהוי פגמו בו' של שם ובה' של שם ומשה שתיקן בנחש נחושת אמר וישימהו על הנס הוי ליה למימר וישם

על הנס אלא ע"ד (משלי ג) בכל דרכך דעהו דע ו"ה מן השם שהה' אחרונ' היא תורה שבעל פה והו' היא תורה שבכתב ז"ש אצל משה (שמות ב) ותראהו ותרא מבע"ל מלמד שראתה עמו שכינה והנה פגימתן היה כו' ובה' סוד תורה שבכתב ושבעל פה לכן אמר וישימהו ה"ו יתירה:

תרין מצורעין שהיו מהלכין בסוף מחנות ישראל אינון תרין מאללי ארעא כשחטאו ישראל בלשון הרע התעוררו שניהם ז"ש וישעו מהר ההר דרך ים סוף שהם סוף כל דרגין לסבוב אה ארץ אדום הרי האחד שנקרא את ו"ידבר ה"עם ב"אלקים ר"ת וה"ב הרי ילד השני אשר עליו היתה הרינה כמ"ש (מלכים א כב) ו"יעבור ה"רינה ב"מחנה וכה"א ו"ירב ה"עם ב"משה:

ע"כ יאמר בספר מלחמות י"י האי קרא כמה גוונין סגיאין אמינא בי' מבואר בי' סוד צדיק ורע לו בזוהר ויחי עוג מלך הבשן הוא מט"ט ובפרקי ר"א עוג אליעזר עבד אברהם ורזא עלאה איהו נשאר מיתר רפאים גם הם יחשבו כענקים סוד מט"ט וחנוך שהם יחשבו ג"כ כמלאכים בבריאה בהיכלות ומט"ט נקרא טוב ורע (יחזקאל א) ממראה מתניו ולמעלה טוב ולמטה רע כי עמודא דאמצעיתא מקנן תמן שגם הוא למעלה ישראל ולאה ולמטה יעקב ורחל ובמקום שהוא מבוי תמן (תהלים ה) לא יגורך רע ז"ס (דברים ג) ערשו ערש ברזל הלא היא ברבת בני עמון תשע אמות ארכו ורחבו ד' סוד אחד (משלי כז) טוב שכן קרוב שהוא יסוד (שם) מאח רחוק ת"ת כלול ט' ספירין רוצה אשה בקב של תפלות היא סוד קוץ של ד' שהיא על יסוד מט' קבין הם סוד א"ח ופרישות שאח רחוק ז"ס ט' אמות ורחבו ד' על ד' של אחד בגמרא פ' הרואה שני מצורעים היו את וה"ב בסופה והיו מהלכין בסוף מחנה ישראל אינון הרי גרדיני טהירין עיין זהר בשלח הא אוקימנא דאינון מאללי ארעא בכל יומא ויומא ועליהם אתמר ונתן אהרן על שני השעירים וגו' א' מת לגמרי כי סלקו אותו לעילא לי"י והיא קליפת ישמעאל אבל הילד החי נשאר להנהגת העולם בימי שלמה והוא קליפת אדום קי"א צואה בלי מקום ק"ליפת י"שמעאל א"דום עלה לע"זאזל י"ד סמא"ל (בראשית כה) ורבקה אוהבת את יעקב ונותנת עצה בההוא יומא או ע"פ דרך הגמר' שדרשו בקידושין (דף ל) על שני ת"ח את וה"ב בסופה אף על פי ששונאין זה לזה אין זזין משם עד שנעשו אוהבים זה לזה ענין הבאר (ברכות נד) שהיה מעלה איברים של אמורים והארון שהיה הולך לפניהם כדברי הגמ' והמדרש ע"ש קאי ענין זה על פר' של נחשים שהיו ישראל מתרעמין על תורה שבכתב ועל תורה שבע"פ ולפי שעיקר תערומתן היה על תורה שבע"פ כי על תורה שבכתב ענו כל העם יחדיו נעשה ונשמע רק אח"כ כשבא להגיד להם דברים קשים כגידין אז הוצרך להתיצב אותם תחת ההר כגיגית

אם לא תקבלו שם תהא וכפה הר וכו' כי בשביל תורה שבע"פ שנקראת ה"ר הה"ר משם יוצאת הוראה לעולם התיצבו בתחתית הה"ר לכן שלח הקב"ה נגד תורה שבכתב נחשים ונגד תורה שבע"פ שרפים שהם הביבין יותר מדברי תורה שחייבין עליהם מיתה אבל אם לא הניח תפילין ולא קרא ק"ש אינו עובר רק עשה ואם יש לו ה' בתים בתפילין או קרא ק"ש כדברי ב"ש חייב מיתה ועז"א (משלי ד) מכל משמר נצר לבך ר"ל שישמע משמרת חכמים יותר מן ד"ת (שם) כי ממנו תוצאות חיים ר"ל שחייב מיתה לגמרי ז"ש (תהלים קכ) י"י הצילה נפשי על שתקצר נפש העם בדרך (שם) מ"שפת ש"קר מ"לשון ר"מיה ר"ת משמ"רכי הוא רמז לתורה שבע"פ שהוא משמר וסייג לתורה שבכתב ולכן כשעשה הקב"ה ניסים לישראל הארון היה מכלה בגוים שהשוה ההרים שהיה הר א' כמין שיני סלעים שיני רשעים שיבר הקב"ה עם ארון העדות שהוא סוד עדות תורה שבעל פה ותורה שבעל פה הוא בסוד ארץ והכתוב אומר (איוב כ) יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו וכן בכאן שהארון הוא תורה שבע"פ היה מכה אותם והבאר שהוא סוד תורה שבכתב היה מעלה איברים ומגלה לישראל עונם כי גילוי של האמוריים היה ע"פ הבאר ז"ש על כן יאמר בספר מלחמות י"י ר"ל שאלו המלחמות הכל באו מן ספר י"י כי ארץ מתקוממה לו שארון עדות הכה אותם שהיא הארץ שמתקוממה להם אבל שמים הוא הבאר משם בארה כי שמים יגלו עונם ואית דאמרו איפכא שבארון מונחין הלוחות היא תורה שבכתב ובארה של מרים מסתלק' לעיל' היא תורה שבע"פ שבגינה לא היה מים לעדה שהוצרך משה למחות על סלע שהיא תורה שבע"פ לא נתייבש הבאר אבל א' נסתלק לעילא כההיא דרשב"י פ' ויחי שראה בחלום שאסתלק רשב"ז וספרא דאגדתא עמיה וכן כשנסתלק אליהו נסתלקו ס' רבוא נביאים עמו כי כל זמן שהיה הוא היה האור מתפשט בעולם וא"כ תורה שבע"פ הוא הבאר ואע"פ שבזוהר אתמר אין מים תורה שבכתב הלא כבר בספרי הארכתי שכל דברי חכמים קיימים כי הבאר שהוא בית קיבול למים הוא נוקבא מים תורה שבכתב ובאר היא תורה שבע"פ והנה לפי זה צ"ע הוא להיפוך ארון המית הגוים תורה שבכתב והסוף והגמר הוא ע"פ תורה שבע"פ שהוא הבאר כן תורה שבע"פ אינה רק פירש וגמר תורה שבכתב לכן כשחטאו שלח הקב"ה את הנחשים השרפים לא קאמר נחשים והשרפים כי דא בלא דא לא אזלא שניהם יחדיו יהיו תמים נחשים ושבע"פ נגד תורה שבכתב השרפים וישראל סברו שהקב"ה מקפיד יותר על תורה שבכתב (במדבר טו) כי דבר י"י בזה אפילו אות אחת מן התורה לכן אמר ויסר מעלינו את הנחש על סוד תורה שבכתב וא"כ כשיסר זה ממנו כ"ש תורה שבע"פ והקב"ה השיב עשה לך שרף ר"ל אותו חלק שנתתי לך שהוא תורה שבע"פ על

זה החלק אני מקפיד יותר מן תורה שבכתב לכן עשה משה נחש נחושת נגד כתב ובע"פ שניהם כא' והביט בהן וחי א' הבטה שהוא יותר מן הראיה ישראל שהיו ראוים לבא לא"י שראו אסתלקותא של ענני כבוד בפטירת אהרן ואסתלקותא הבאר בפטירת מרים שבאו ישראל בדרך האתרים כדאיתא בזוהר דאחליש ימינא אחליש גופא ומי שאין לו ימין הוא אינו עומד על קיומו רק נוטה ממקום למקום דלית ליה סמיכו דריש בזוהר אתרים בלשון תרגום מקום ובימי משה היו במדריגת זכר ועתה ירדו למדריגת נקיבה לכן אמרו נ"פשינו ק"צה ב"לחם ה"קלקל ר"ת נקב"ה תש כוחו כנקבה וכן משה אמר (שם יא) ואם ככה את עושה לי תש כוחו כנקבה ומשה היה במדריגת זכר:

במדרש שלשה שמות אלו כנגד ג' בתי דינים שבירושלים שהיו מפרשים תורה לישראל ממתנה נחליאל אלו סנהדרין שבהר הבית ומנחליאל במות אלו סנהדרין שבעזרה בצד המזבח ומבמות הגיא אשר בשדה מואב אלו סנהדרין שבלשכת הגזית בתחום שבאת בשדה מואב (רות ב) נערה מואביה היא השבה עם נעמי משדה מואב ונשקפה על פני הישימון ששם תורה יצאה לכל ישראל עכ"ל ידוע שירושלים שלמטה מכוונת כנגד בתי דינים דלעילא הם סוד ג' עולמות כההוא דתנינן (כתובו' קה) שני דייני גזירות היו בירושלים א"דמון ח"נן שהם סוד שני כרובים א"ליהו ח"נוך א"ופן ח"יה ותנא דברייתא קא חשיב שלשה וסי' (שמות לג) וחנותי את אשר אח"ן א"דמון ח"נן נ"חום הן הן תלת קיטרין ג' שרי פנים שבכל עולם יש א' סמ"א דמלתא נוטריקון ס"נדלפון מ"טט א"כתריאל הוא סוד ג' ארונות שעשה בצלאל וסודם ארו"ן כי הם עולים לחשבון אל"ף רנ"ו ואותו ארון הלך לפניהם והרג את האמוריים סנהדרין שבצד הר הבית לקבל עולם העשיה וסנהדרין שבצד המזבח לקבל יצירה תמן מזבח דלעילא מטטרון שהיא עזרה וסנהדרין של לשכת הגזית עולם הבריאה שהיא סמוך למקדש העליון ומשם יוצאה תורה כי תורה מכסא הכבוד קא אתיא לכל ישראל דייקא כי כשם שס' רבוא אותיות לתורה כן ס' רבוא נשמות לישראל לכל א' מישראל מחוקק במשענותם יש לו חק וגבול בתורה משם יפוצו מעיינות התורה חוצה וז"ס היא הבאר אשר אמר י"י למשה אסף את העם כי משה אסף כל המחנות ז"ש (דברים לג) בהתאסף ראשי עם יחד שהם ס' רבוא וכן מספר ראשי י"ב שבטים הוא ס' רבוא כדאיתא במדרש ילקוט ע"פ (שמות ל) כי תשא את ראש בני ישראל כי ראשי תיבות של בני ישראל סבא הם לפקודיהם ר"ל חשבון של כל ס' רבוא ז"ש במחקק במשענותם ר"ל משה שהוא (דברים לג) חלקת מחוקק ספון ויתא ראש"י עם כי (שמות לג) ומשה יקח את האוהל של כל משענת ומשענת שלהם בסוד והנה פרח מטה אהרן בתוך מטותם של כל מטות ומטות של בני ישראל יניקה שלהם מן

מטה אהרן שהוא ג"כ מטה משה אשר לקח משה מלפני י"י לדבר אל הסלע (ובהסתלק י' מן סלע אסתלק נביעו) ואשד הנחלי"ם בגי' ג' שמות של ג' עולמות א"ל אלהי"ם י"י ואש"ד הנחלי"ם בגימטריא מ"לך משי"ח ואשד ה"נחלים א"שר נ"טה ל"שבת ע"ר ר"ת בגי' יוס"ף כי הוא (משלי יח) נחל נובע מקור חכמה ומן הנחל הזה (תהלים קי) בדרך ישת' מ"נחל ב"דרך י"שתה ר"ת מ"שיח ב"ן י"וסף (שם) על כן ירים ראש שהוא ראש הפסגה ד"פ יב"ק במזמור (שם כ) יענך י"י ביום צרה ואש"ד הנחלי"ם בגי' קס"א קמ"ג קנ"א עם הכולל סוד חו"תם משה הוי י' אמין ומטה שבידו י' אמין ושוור י' אמין הם סוד ג' עולמות כי משה שעמד בזה עולם העשייה ומטה שבידו הוא מטטרון י' כי י' של מיטטרון הוי סלתי נביעו דיליה ברזא (בראשיתב) ויקח אחת מצלעותיו שהיא הי' מן סלע כדאי' בתיקונים (שם) ויסגור בשר תחתינה ר"ל מש"ה נקרא בשג"ם הוא בשר כי הקב"ה מסר השכינה למשה והיא כלה דיליה ושוור י' אמין בעולם הבריאה כי כל אחד כלול מי' דרגין ועוג מלך הבשן רצה לעקור טורא בר תלתא פרסי כשם שראה מחנה ישראל תלתא פרסי שעוג מלך הבשן כליל ו' פעמי' אלהי"ם (קהלת ז) גם את זה לעומת זה עשה אלקים כי עו"ג מל"ך הבש"ן עולה אלקי"ם מילוי עולה ש' רבוע עולה ר' ושם בן ד' והנה קליפת ס"יחון מ"לך א"מורי מפסקת בינינו לבין ג' עולמות אלו שסודם ג"כ סמ"א סנדלפון מ"טטרון א"כתריאל הוא סוד (בראשית כה) ס"ולם מ"צב א"רצה שראה יעקב ג' שרי פנים שמקבלין ג' תפלות של ישראל בכל יום. לבטל ס"מאל מ"לאך א"דום ולפי שעוג מלך הבשן איהו מן הערודים דעולם היצירה שלא הסכימו לברוא עולה רק מט"ט סוד נער (שם לז) ויבא יוסף את דבתם רע"ה הן הן הכתות שלא רצו לברוא העולם אל אביהם שבשמים שהסכים עם הקב"ה ז"ש רק עוג נשאר מן הרפאים שלא רצו להסכים על בריאת העולם והקב"ה השאיר את עוג כי כלם נשרפו עוג הוא ממול ערפו של משה וסיחון ממול ערפו של אהרן שהיה גדול ממנו כמו שאהרן גדול ממשה ושניהם ניצולו עבור משה בימי מבול עוג נקרא הפלי"ט בגי' קד"ל סיחו"ן ג"כ בגימ' קד"ל יניקתם מן א"ף חמ"ה בגי' הכי הוי נם היו ממול ערפו של משה ואהרן לכן נקרא משה חר"ס (איוב ט) האומר לחר"ס ולא יזרח ב"פ קד"ל על אותה השמש נאמר (ישעיה כד) ובושה החמה ועל משה נאמר (שם ל) והיה אור הלבנה בגי' נוריאל החיות רצוא כאור החמה (משלי ד) ואורח צדיקים כאו"ר נוג"ה בחושבן חד כי נוריאל מקבל ניצוצות יעקב כשראה זה אמר (בראשית כח) מה נורא המקום הזה על סוד נשמתין דסלקין ונחתין ולא שביק לעלמין והיא רזא דסלם (שם) מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ומלאכי אלקים אינון נשמות דסלקין ונחתין תרין מצורעין את וה"ב בסופה (ישעיה ד) ו"היה ה"נשאר ב"ציון

והנותר בירושלים וגו' כל הכתוב לחיים בירושלים (שם) אם רחץ י"י את צואת בנות ציון ואת דמי ירושלים ידיח מקרבה ברוח משפט וברוח בער במלת את נרמז מצורע השני שנתמתק (מלכים א כב) ו"יעבור ה"רינה ב"מחנה צא"ת בגי' בבל אדום פרס יון:

וממתנה היא השכינה ויאבד את לב מתנה זה משה שנתן למשה מתנה נח"ל נ"שמות דשות ל"עולם ולא ספיחי"ם מפני קושי השמיטה בגי' יצח"ק (שמות לד) נ"וצר ח"סד ל"אלפים (תהלים לג) נ"פשינו ח"כתה לי"י (שם קי) מ"נחל ב"דרך י"שתה ר"ת מ"שיח ב"ן י' י"וסף אז (משלי יח) נחל נובע מקור חכמה (ישעיה יא) ומלאה הארץ דעה כמים מצוי שם גואל מלא גימל ואו אלף למד בגימ' ארץ. דרך הא'ת'ר'י'ם א'לף ת"ר ר"בוא י"צ מ"שם שהם סוד פ"ר כלול ה' פעמים מבואר באידרא על אלף ת"ר עלמין באר חפרוה שרים על אבות העולם כרוה נדיבי העם כי יודע אברהם אפי' עירוב תבשילין אף כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל ידע אברה"ם במחק"ק עתה בא משה ונתן לכל א' וא' חלקו בתורה מאיבריו של אדם או רמז על רמ"ח מצות שבתורה מחקק שהיא חקוקה בלב כל א' וא' מאיבריו של אדם או רמז שע"י מטה משה שנתחלקו החלקים בתורה שבע"פ טפין טפין ז"ש במחקק שהיא משה גרם שלכל א' יש לו (מלכים ב יח) משענת הקנה הרצוץ שאין לנו הלכה פסוקה בכל התורה והנה הקב"ה אמר למשה קח את המטה הוא מט"ה מש"ה שהיה בידו סוד חנו"ך מטטרו"ן הכי הוי ואלו לא הכה משה בסלע היה נתקיים ודברתם אל הסלע שהיה שונה עליו פרק א' ונתן מימיו שלכל א' מישראל היה הלכה פסוקה לכן סוד תורה שבע"פ הוא ר"בי ע"קיבא בגי' מט"ה מש"ה והיא חשבון מלאכ"י רחמי"ם שהיו רחמים גמורים בעולם וכשחטאו ישראל והתרעמו על לחם הקלקל תורה שבע"פ נתהפך המטה לנחש וצוה הקב"ה לעשות נחש והביט אל הנחש וחי כי לא הנחש ממית רק החטא ושים אותו על נס נס בתוך נס זרק משה לאויר והוא עומד באמצע בא להודיע לנו שמי גורם לנו עיכוב גלות ארץ אדום שאנחנו בהר ההר הולכים מבקעה אל הר ומהר לגבעה (איכה ג) סכותה בענן היא סכסוכא העומד מסך מבדיל בינינו לבין אלקים והוא מחיצה של (דברים לג) ברזל ונחושת מנעליך שאון תפלתינו עולה לכן אמר ר"ע שהיא מארי דתלמודא בתורה שבע"פ ותקצר נפש העם בדרך שלא יוכלו אותו הדור לטעום מפירות הארץ כלום הענין שהם מאסו ברורה שבע"פ ז"ש בזוהר ויסעו מהר ההר על דבטילו תלמודא והוא אוירא דא"י שהיה מחכים ולפי שגם צלפחד הוה ידע אורחא דאורייתא עליה אמר ההיא ינוקא וימת עם רב מישראל שלא יכלו לטעום פירות א"י ישראל היו באותו דור מאמא עלאה דמקננא בכורסיא ז"ס בא"ר בגימטרי' ג' עולמות אפ"ן מלא"ך כס"א שהן מלמטה למעלה עשייה יצירה בריאה

דאינון נפש רוח נשמה ואותו דור נסתלקו לאתר עלאה עם משה כד אתכניש למייא ס' רבוא כוכביא מתכנשין עמיה ז"ש לכן לא הביאו את הקהל הזה דייקא אבל לע"ל (שם) ויתא ראשי עם. והנה היו ישראל אז פני לבנה לכן התחילו לשיר ולעלות הרמתה אז ישיר ישראל על"י בא"ר ענ"ו ל"ה בגימ' דע"ת שתהיה אור לבנה ותקבל פני חמה שהוא משה בכ"ל בית"י דע"ת וינהירו מזיהרא דיליה ויעלו העולמות שהן ג' לתקן קומת אד"הר שהיה מסוף עולם עד סופו והאי באר כבר חפרוה שרים שלמעלה הם ב' קושרי כתרים מטטרון סנדלפון אח"כ כרוה למטה נדיבי העם הן אבות העולם בתלת גלגולים דילהון כי ג' אבות הם אברהם בעשיה (בראשית יב) ואת הנפש אשר עשו בחרן לתקן עולם עשיוה תמן סנדלפון (יחזקאל א)אופן א' בארץ (שם לג) אחד היה אברהם ויירש את הארץ יצחק תיקן רוח עולם היצירה המן עב"ד אברה"ם בגימ' מיטטרו"ן שלקח העבד להביא את רבקה בת זוגו של יצחק (בראשית כד) עשרה גמלים מגמלי אדוניו שהיא י' של מטטרון דמתקריא סלע כמבואר בתיקונים שלא תהיה הסלע יבשה כד אסתליק י' של מטטרון אישתאר הסלע יבישה יעקב דיוקניה חקוקה תחת כסא הכבוד לתקן נשמה אח"כ בא משה שהוא מחוקק (דברים לגן) כי שם חלקת מחוקק ספון נטיל ס' רבוא גלגליא וסחרן לכורסיא וכלול כולהון ז"ש במשענותם ז"ש (שם) ויתא ראשי עם ר"ל הוא כלול כל הנשמות מסוף העולם ועד סופו לקח מתנות באדם שכל נשמות שהיו כלולין באד"הר כולם נכללין בו וז"ס וית"א בגי' אד"ם דו"ד משי"ח שהוא כלול כל הנשמות מרא"ש שהוא אדם דוד הוא תוך שכן בי"ת דו"ד יניקתם ש"ם אלהי"ם בגימטרי' תו"ך משיח הוא סוף ז"ש ויתא ראשי עם. והנה מזה הפסוק אנו לומדין עליית העולמות מן עולם העשיה ממדבר אל עולם היצירה דתמן ישמח משה במתנת חלקו שהוא מטה שבידו שהיה מטטרון דאתהפך המטה לנחש עבור עונותיהם של ישראל ומטה כלפי חסד ורב חסד למתק פ"ר דינים שהביאה חוה לעולם ז"ס חפרוה תמן פ"ר אשתיירו אתוון חוה כי הוא גרמה להוריד פ"ר דינים וממתנה עולם יצירה לבריאה נחליאל דתמן נחלי אל חסד אל בסוד (תהלים נ) אל אלהים י"י ג' עולמות ומנחליאל אל עולם האצילות במות קהלת ה) גבוה מעל גבוה שומר ומבמות הגיא תמן י"ג מכילין דרחמים או כנגד עשייה אמר חפרוה תמן חוה ומקנן ביה סנדלפון שהוא פ"ר בצירוף חוה עולה חפרוה כרו"ה נגד עולם יצירה דאיהו בין ד' רשויות לשבת כי ד' רשויות הן הן ד' עולמות רשות היחיד עולם אצילות מקום פטור בריאה כי מתמן נשמתא (משלי יב) לא יאונה לצדיק כל און ומעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ מתמן חירות בא אמא עלאה מקננא ביה ומשקבלו ישראל הלוחות שהיו אותיות חצובות מתחת כסא הכבוד היו חירות ממ"ה

ומיסורין וממלכיות וכרמלית כ"ר ולא לח לח ולא קר כלול שתיהם עץ הדעת טוב ורע ומתמן אקרי יוסף אבר"ך שהוא סוד עולם יצירה נער במקום מטטרו"ן (בראשית מא) רק ה"כסא אגדל ממך שהיא עולם הכסא במחוקק חקוקה תחת כסא הכבוד במשענותם שי"ב שבטים הם למעלה י"ב שערים בכל שער ושער יש שבט בפני עצמו וכל נשמות משפחות משפחות הם עשוים והולך אדם אל בית עולמו המיוחד לו ולמשפחתו ז"ס (שמות טו שתים עשרה עינת מים ושבעים תמרים שהראה הקב"ה לישראל בשעת יציאתם ממצרים ובאתר דאסתליק האי מבועא דאיהו י' מן מטטרון שכינתא מן סלע תמן שריא מרה באתרהא היה ויבואו מרתה ורזא דמלה (שם א) וימררו את חייהם בעבודה תשה דא קושיא בחומר דא קל וחופר ובלבנים מליבון הלכה והכי הוי ישראל עד דאחזי להו עץ דא עץ החיים (שם טו) וימתקו המים ז"ס שנקרא סלע זה בימים ההם צור כי (משלי ל) דרך נחש עלי צור והוצרך להכות בו קודם שנתן מימיו אבל עתה דקיימו אדעת רבן אי לאו דמחו ביה הוי מתקיים ודברתם אל הסלע שנה עליו פרק אחד ונתן מימיו בלי טורח. והנה כל נשיא היה חוקק במטה שלו איש לבית אב כפי סוד יניקתן במרכבה עליונה כל אחד למשפחתו כי למעלה הם ג"כ סדורין כן וזה היתה ג"כ תלונתם וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו על עסקי משפחות משפחות הם חונים איש על דגלו באותות לבית אבותם כמו שחקוקה צורתו של יעקב למעלה ולכן לא נזכר משה בשירה זו כי יעקב הדור ההוא הבא מדור הולך שהי' פני חמה ועתה פני לבנה משה אתכנש כדי להאיר לדור ההיא ז"ש בזוהר בפרשה זו (קהלת א) אל מקומו שואף זורח הוא שם ומבמות הגיא שכלם יונקים ממקום שקבר משה וישב בי"ג מכילין כדמתרגמינן אשר בשדה מואב שזכה בהאי עלמא על מ"ט נתיבות מנין מוא"ב אבל אחר מותו ז"ש ומבמות זכה אל ראש הפסגה שהוא שער החמשים ראש לכל ראשים אש"ר בשד"ה מוא"ב בגי' י' פעמים אלהי"ם וחד יותר שהוא כל ימיו עלה אל אלקי"ם להמתיק י' כוחות שלהם י' פעמים אלהי"ם בגי' תת"ס בסוד (משלי כ) גם במעלליו יתנכר מיד שבא לעולם ותשם בס"ף ו' של מחוקק [להמתיק] הדינים בפ' רבתי של אי"ק הכי הוי תת"ס שבא להמתיק כל כוחות הדין שהוא סוד (איוב כח) ולכל תכלי"ת הוא חוקר וכן סוף אי לאו ו' דביני וביני לא יכיל עלמא לאתקיימא באינון דינין והנה משה מיד כשהתחיל הקב"ה לדבר עמו (שמות ג) של נעליך על גופא דחיוויא דנגע ביה בת פרעה ואצטרע מתמן (שם) כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמ"ת קד"ש הו"א בגי' תתס"א:

הם באו אל משה באומרם שלא חטאו רק בתערומתן על לחם לבד (תהלים לב) ואין ברוח' רמיה ויסר מעלינו את הנח"ש כי לא חטאו יותר ומשה שידע דקב"ה לא עבד

דינא בלא דינא ויתפלל משה בעד העם סתם מה שחטאו רחמנא לבא בעי הקב"ה השיב עשה לך שרף שחטאו בלב ג"כ ומשה עשה שניהם נחש נחושת לכפר על שניהם או להיפך על שדברו לשון הרע בסתר שלח נחש ועל הגלוי שרף לכן כשבאו והתוודו חטאנו ויסר מעלינו את הנחש כי דברנו בסתר ועל הגלוי לא היו צריכין להתוודות כי ראה משה שהקב"ה השיב עשה לך שרף שגם על מה שלא התוודו וחללו השם בפרהסיא אפ"ה אכפר להם וכ"ש על הסתר ומשה עשה שניהם. או ישראל דברו לשון הרע ואתמר בגמרא (עירובין ט) אמר הקב"ה כל שמספר לשון הרע אני עליו מלמעלה ושר של גיהנם מלמטה ז"ש (תהלים קכ) חיצי גבור שנונים הקב"ה למעלה עם גחלי רתמים שר של גיהנם מלמטה לכן שלח עליהם נחשים שרפים נחשים מלמטה כד"א (עמוס ט) ואם־יסתרו מנגד עיני בקרקע הים משם אצוה את הנחש ונשכם ומלמעלה שרף יעופף במסורה ב' (שיר ב) ופריו מתוק לחכי (ישעיה יד) ופריו שרף יעופף במדרש מן היה לו תקמ"ו טעמים ז"ס ופריו מתו"ק לחכי שהיה לו תקמ"ו טעמים והם התרעמו ואמרו נפשינו קצה לכן ופריו שרף יעופף ששלח הקב"ה עליהם השרפים ותקצר נפש העם ד' פעמים במסורה לפי שלשון הרע לישנא דקטיל תליתאה ר"ל הוא שקול נגד ג' עבירות חמורות ע"ז ג"ע ושפיכות דמים ומצינו רבנן דרשו בפ' ויצא ע"פ (בראשית כח) ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך שהוא משמש על ע"ז ג"ע ש"ד ולשון הרע ע"ז (עמוס ח) חי אלהיך דן וחי דרך באר שבע ג"ע (משלי ל) כן דרך אשה מנאפת ש"ד (שם א) בני אל תלך בדרך אתם לשון הרע (תהלים לז) ודרכו קשתם אצל ע"ז כתיב (שופטים י) ותקצר נפשו בעמל ישראל אצל גילוי עריות אתמר בשמשון (שם טז) ותקצר נפשו למות אצל ש"ד (זכרי' יא) ותקצר נפשי בהם ופה אצל לשון הרע כתיב ותקצר נפש העם בדר"ך א' בדרך לכלול כל הדרכים שאמרנו ששקולה זו מכל ג' עבירות ע"ז ג"ע ש"ר ויסר מעלינו את הנח"ש במסורה כל חיויא קמצא כי הקב"ה קמץ אותה וסגר פיה כד"א (קהלתי) אם ישוך הנחש בלוא לחש שלחשו עליה מלמעלה שתלך ותעשה דין בפלוני כי (תהלים קמח) רוח סערה הוא השט"ן (שם) עושה דברו של הקב"ה שהוא גוזר מלמעלה לכן בכאן וישלח בעם בפתח שנפתחו מוסרותימו וז"ש (שם ב) למה רגשו גוים (שם) על י"י ועל משיחו מה יאמרו שהנה הקב"ה אסר בזקים פיהם של מחבלים דלעילא שאין רשות בידם לחבל לכן יאמרו ננתקה ממנו מאותה הנחש העליון' מוסרותימו שהוא קשורה בשלשלאות ואין רשות להזיק בני אדם (שם) ונשליכה ממנו עבותימו מה שישראל קשורין בענף (ויקרא כג) ע"ץ ע"בות משולשין בג' אבות אברה"ם יצח"ק יעק"ב בגימ' ע"ץ עבו"ת (תהלים ב) יושב בשמים זה הקב"ה ומשיחו ישתק כי משיח יתיב בשמים נגד

פתח של רומי לתתא כדאיתא בחלק (שם) י"י ילעג למו אז ידבר אלימו באפו ובחרונו כדאיתא בזוכר שם באותו היכל מן לשון הרע מתעורר אף וחימה ויסעו מהר ההר פ' זו רומזת לעתיד כי הנה ד' גליות נמשלו כל א' להר והן ארבעה מרכבות שראה זכרי' (זכרי' ו) יוצאת מבין ההרים וההרים הרי נחושת שהן ד' מלכיות סוסים אדומים בבל סוסים שחורים מדי לבנים יון סוסים ברודים אדום כי שני הרים הם ונחלקין לד' כי (איכה א) ישתרגו עלו על צוארי ויעקב שראה (תהלים קכה) ירושלים הרים סביב לה שהם ד' מחנות הטומאה א' (בראשית כח) מ"ה נור"א המקו"ם הזה בגי' ד' מלכיות ד' כוחות הטומאה כי ד' כוחות הטומאה הם מנהיגים ארבע מלכיות וכל ד' מלכיות יניקתם מן (יחזקאל כט) תנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו שכן תני"ן בגי' ד' כוחו"ת הטומא"ה וכן ד' מלכיו"ת וז"ס ויחלום כשיצא יעקב מבאר שבע וראה ז' דרגין בההוא תנין בז' רישין ראה שהיא ס"לם בגימטריא ק"ל קל מן שמיא נפל על סמא"ל אתמר הוא מוצב ארצה שהוא יצר הרע יורד ומסטין ועולה ומקטרג ז"ש נוטל רשות ונוטל נשמה (בראשית כח) וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים הם סיטרא דדינא קשיא עולים ויורדים בו הכל תלוי בי' (שיר ד) אלף הענן תלוי עליו שעל פיו יצאו ועל פיו יבואו לדין והכל ברשות עביד אם ישוך הנחש אינו עושה כלום רק והנה י"י נצב עליו שמצווהו לכן צווח יעקב (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים הם טורי דמלטטא וטורי דנחשא ואז יאמר נא ישראל (שם) מאין יבא עזרי שהם לנו הרבה אורבים במרום הדר א' (שם) עזרי מעם י"י וגו' אל ינום שומריך (קהלה ה) כי גבוה מעל גבוה שומר והנה ישראל הולכים בגליות (תהלים קה) מגוי אל גוי וממלכה אל עם אחר והנה בזו הפרשה רומז כשנסעו ישראל מהר ההר וילכו ויסעו במדבר העמים מהר אל הר דרך ים סוף עד שיבואו בסוף דרגין שנימנית בשמינית למלכי אדום לכן חזרו לאחוריהם ח' מסעות כדברי רש"י בפ' מסעי לסבב את ארץ אדום ותקצר נפש העם בדרך ד' פעמים ותקצר במסורה נגד ד' גליות אבל גלות הזה של אדום הוא על עון לשון הרע וידבר העם באלקים ובמשה למה העליתנו מארץ מצרים הלא טוב היה לנו לשבת במצרים ז"ש וישבו שם ימים רבים שהיו ראוים להיות כל ד' גליות שאנו יושבין בד' מלכיות שנים רבים היה לנו ראוי לשבת במצרים למות במדבר על גליות אלו ונפשינו קצה בלחם רע עין שהוא ק"לקל חסר (איוב כד) קל הוא על פני המים כי בכל גליות אנו יושבין תחת ק"ל משיריין דיליה ומיד כשמתעוררין ישראל לשון הרע מתעוררין כל הנחשים וישראל ראו שהכל תלוי באותו תנין גדול רובץ בתוך יאוריו לכן בקשו ויסר מעלינו את הנחש במסורה ג"פ ויכר (שמות ח) ויסר הערב מפרעה ומכל עבדיו ויסר את הנחש (שם יד) ויסר את אופן מרכבותיו פרעה היה התנין ועליו היו תלוין

כל הערבוביא ז"ש ויסר את הערוב ויסר את אפן מרכבותיו אופני מרכבותיו מבעי למימר או אופן מרכבתו אבל בזה האופן תלויין כל המרכבות או שבקשו על ערב רב שהיו אתם וגרמה להם ערבוביא בישא ז"ש ויסר את הערב שהם ערב רב אז ויסר את הנחש כי לא נחש ביעקב לכן אמר הנחש בלשון יחיד כי בזה הנחש תלוין כל המרכבות א"פן בגי' סמא"ל כל המרכבות בנוין עליו לכן עשה משה נחש נחושת כי ההרים הרי נחושת והביט אל הנחש וחי כי גלות מכפרת עון והפסוק אומר (ישעיה ה) לכן גלה עמי מבלי דעת ר"ל שאינם רוצים לידע שהם בגלות ואין מקבלים עול גלות עליהם אבל והביט אל לשון הרע שדיבר וזרקו אותו לנוקבא דתהומא רבא וכשיביט האדם באלו ענינים אזי וחי ואם קאי אקליפת נגה שצריכין ישראל להעלותה מן הקליפות וניצוצות הנידחות כלם יעלו לקדושה ודרך נגה (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה כשישראל מביטין למעלה ומעלים ניצוצות מן קליפותוהיה כל הנשוך מן (קהלת ד) דמעת העשוקים וחי. חטאנו כי דברנו בי"י ובך שגם שמא דא דאית בך כי משה כלול תרווייהו שם של אלקים מלא הוא שי"ן שורקת של ספר יצירה נשארו אתוון מ"ה של משה שהיא מילוי הוי"ה באלפין. ובתחלה אמר וידבר העם באלקים ובמשה חשבו שהקב"ה לאמר (שמות ז) ראה נתתיך אלקים לפרעה כי שם אלקים הוא כלול ביה ד' פעמים אלהי"ם בגימטריא משה וכל כוחות הדין באו ממנו:

בלק

וירא בלק את כל אשר עשה ישראל סבא לאמורי עם עשו כששלח לו לעשו עם לבן גרתי שהוא היה בלעם בגלגול שלא הוסיפו לו רק ס' של סטן על מספר שמו הראשון ועיקר תיקונו של יעקב לתקן השכינה שיהיה שורה על ישראל ז"ש לו ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה האי קרא ברזא דחכמתא יעקב אמר (בראשית לב) עם לבן גרתי ואחר עד עתה ר"ל שתיקן (תהלים קיט) עת לעשות לי"י השכינה נקראת עת ולבתר דקבילת דכורא אתקריאת עתה בה' בסוד נער נערה ליל לילה מבואר בזוהר פ' בא ז"ש בלק עתה לכה נא ארה לי את העם הזה ובזוהר מפרש ועתה לכה נא ארה לי על מלת כה שצוה ישראל סבא לעשו כה תאמרון לאדוני לעשו שהי' אצלינו חופפת על ראשינו תמיד או על סוד אדני ז"ש לעשו (בראשית לג) יעבור נ"א אדני לפני עבדו כי (שמות לד) ילך אדני בקרבנו וכשישראל בגלות נפרד שם של אדני בסוד (שם ד) שלח נ"א בי"ד תשלח ז"ש האר"י ז"ל שיבואו אותיות נ"א ויתחברו עם אותיות י"ד ז"ש יעקב (בראשית לה) הצילני נ"א מי"ד אחי כי י"ד עשו גורמת כי י"ד על כ"ס י"ה שאין השם שלם ז"ש

בלק לכה נ"א ארה לי בזוהר אולי אוכל נכה (שם מד) ידבר נ"א עבדך דבר שהוא הוא המתקן אותיות נ"א עם אותיות י"ד שאמר יוסף לפני זה (שם) האיש אשר נמצא הגביע בידו על סוד י"ד של שם אדני והשיב יהודה אני הוא המנגן בי"ד כי דוד סוד (שמות יז) יד על כס י"ה לכן היה בדוד י"ד מן אברהם ז"ש כי עצום הוא ממנו ר"ל מצותיו ותוקפיה של יד הוא בא ממנו כי דוד בא מן בלק מן עגלון ארה לי מלת לי מורה זיווג הקב"ה עם ישראל (תהלים קך) אל י"י בצרתה ל"י קראתי שיזכיר הקב"ה קידושין של שם עשה למען קדושתך אות למ"ד הוא (משלי יח) מגדל עז שם י"י מגדל הפורח באויר תמונת כ"ו שהוא שם י"י והוא אוה גדולה מכל כ"ב אותיות מורה על הקב"ה י' קטן מכל אותיות (דברים ז) כי אתם המעט הרי שבמלת ל"י מורה זיווג הקב"ה עם ישראל (תהלים כב) ואתה קדוש י"ושב תהלות ישראל ל"כה ארה לי על סוד (בראשית לג) כי יש ל"י כל (שם לב) ויהי ל"י שור וחמור עם תיבת לי נכנעו כל תרין סטרין לפני ישראל כי בזה (שמות יט) והייתם לי סגלה מכל העמים ר"ל קידושין צריכין ידים מוכיחות הרי את מקודשת לי והקב"ה קידש ישראל בתיבת לי (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים במדרש כל מקום שיאמר לי קיים לעולם ז"ש (שמות כה) ויקחו לי תרומה ר"ל בתיבת לי נעשים ישראל קודש לי"י בשעת עגל אמר הקב"ה (שם לב) ועתה הניחה לי שיבטל הקידושין שלהם ומזה למד משה לשבר הלוחות ובטל הקידושין שלהם לולי זה לא היה תקוה לישראל כי היו נידונין כאשת איש ועתה נידונו כפנויה דוד המלך אמר (תהלים כב) כל רואי ילעיגו לי על אינון קידושין (הושע ב) וארשתיך לי באמונה ז"ש בלק לכה ארה לי את העם הזה שמאחר שעם העם הזה יש קידושין עם הקב"ה אולי אוכל לנכות ולבטל הקידושין שלהם לכן נתן בלעם עצה בענין זנות לבטל זיווג הקב"ה עם ישראל ולילך אחר הזנות ולפי דברי הזוהר ע"פ כי ידעתו את אשר תברך מבורך על השכינה הנקראת את (שם לד) אברכה את י"י בכל עת ע"ש ז"ש לכה נא ארה לי את העם הזה ר"ל מדת את היא עם ישראל אולי אוכל נכה וע"פ הזוהר פר' בשלח קודם פ' המן ע"ש ת"ח לא בעי קב"ה למיהב אורייתא לישראל עד דקריבו בהדיה ובמה קריבו בהדיה בגלוי רשימא דא א"ר יהודה לא קריבו ישראל לטורא דסיני עד דאעלו בחולקא דצדיק וזכו ביה מנ"ל (שמות יט) ביום הזה באו מדבר סיני ביום הזה דייקא ז"ש (ישעיה כה) ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה וכשמכרו ישראל ליוסף הצדיק אתמר (בראשית לז) נסעו מז"ה אח"כ בא משה (שמות יג) ויקח את עצמות יוסף וזה לך האות על ברית קודש שבזה זכו לתורה אח"כ כמ"ש (שם ג) בהוציאך וגו' תעבדון על ההר הזה כשחטאו בעגל נעשו כל ישראל ערלים אמרו (שם לב) כי זה משה האיש (הושע ו) והמה כאדם עברו ברית

וכשיצאו ממצרים (שמות יב) והיה הדם לכם לאות אמרו (שם טו) זה אלי ואנוהו ז"ש בלק ארה לי את העם הז"ה דעאלו בברית קדושה שנקרא זה לכן בירך אותם כי מראש צורים על אברהם קדמאה לברית מי מנה עפר יעקב על הערלה שטומנין בעפר ובזה הן עם לבדד ישכון שיש להם חותם המלך לכן נתן בלעם עצה לפגום בברית קודש אמר בלק לכה ארה אר"ה מלשון כמלא אורה וסלו שהיה מלקט עשבין למעבד ביה חרשין והשיב בלעם מה אקוב לא קבה אל שהקב"ה מבטל הכשפים וכ"ת הלא (סנהדרין כ) נקראין כשפים שמכחישין פמליא של מעלה לז"א כי מראש צורים אראנו ר"ל דנפיש זכותייהו הן מצד זכות אבות מראש צורים הן בצד עצמם הן עם לבדד ישכון וכתירצו שם בגמרא על ר' חנינא דנפיש זכותיה שאני וע"ז במסורה ג"פ תחיה (שמות כג) מכשפה לא תחיה והטעם שלא תחיה כל נשמה לפני הכישוף אין כל בריה יכולה לעמוד אבל (קהלת ז) והחכמה תחיה בעליה זכות התורה עומד לפני הכישוף בלק אמר הנה עם יצא ממצרים כשיצאו משם היו באחדות לכן אמר יצא בלשון יחיד אבל עתה והנה כיסה אתעין הארץ שהם (בלשון) רבים בלק שהיה שונא את ישראל וידע שעבר (זכרי' י) בים צרה ופסל מיכה היה עמהם ריבוי אמר הנה עם יצא ממצרים שמיד נעשו ריבוי כשיצאו משם לא אמר והנה מיד רק כשעבר בים צרה עמהם ז"ש (במדבר לא) הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם ר"ל אומה מיוחדת אל אחד בראם ומאמינים באחדות כשעוברים בברית נעשו בלשון רבים פרעה אמר (שמות א) הן עם בני ישראל רב אע"פ שהם רבים הן יחידים ז"ש (שם) הבה נתחכמה לו פן ירבה שלא יהיו ישראל מיוחדין ולא יאמינו באל אחד ובלעם שהיה באותו עצה שלח אחריו בלק ויגר מואב מפני העם כי רב הוא ר"ל אע"פ שהם רב אינם רק איש א' ז"ש הו"א וע"ז השיב בלעם לכה ארה לי יעקב נגד התחלה חומרית ולכה זועמ' ישראל התחלה צוריית נגד התחלה חומרית א' מראש צורים אראנו שהם מיוחדים (ישעי' נא) צור חוצבתם וגו' אל אברהם אביכם וגו' כי אחד קראתיו ומגבעות אשורנו שרה הוא גדרה עצמה מן הערוה וגדרו כל הנשים אחריה אחת היתה ופרסם הכתוב ועל התחלת צירית אמר הן עם כמו שאותיות הן הם מיוחדין בא"ט ב"ח כן הם אחד ז"ש (מלאכי ב) הן אל אחד בראנו על צורה (שם) אב א' לכולנו חומר (שם) מדוע נבגד איש באחיו בגמרא (מעיל' יז) ענין ר' ראובן בן אצטרבילי שגזרו ג' גזירו' שבת מילה נידה שהם דבקות השם נצחיות אחדות מצד שבת דבקות א' הן עם לבדד ישכון בשבת ועל מילה א' מי מנה עפר יעקב ועל נידה שסופרת ז' ימי נקיים ז"ש ומספר רובע ישראל אע"פ שיש להם מספר שמספרין ז' ימי נקיים אפ"ה הם מתרבין לפי שיעקב כל ענינו בבית לבן כשהיה בן צ"א א"ל הקב"ה (בראשית, לא) צ"א מן בית לבן

לרמוז על סוד יחוד שם אדני הויה סוד אמ"ן לכן כשנולד יוסף אז כשהיה יעקב בן צ"א לימד ליוסף (שם לז) ב"ן זקוני"ם הו"א לו ס"ת אמ"ן (כי קטן בא לעו"הב משעה שיענה אמן) מלמטה למעלה כשראה בלק מה שעשה ישראל סבא לאמורי שנולד יוסף שהוא סוד אמן (ישעי' כו) צדיק שומר אמונים ובזה נולד שטנו של עשו ועז"א (בראשית לב) הצילני נ"א מ"יד א"חי ר"ת אמ"ן (אשרי ולמה רגשו חד הוא ולכן מזמור אשרי האיש הוא מזמור קי"ב):

מזמור קי"א על משה שהוא סוד מסוה אלף איק כלול מג' עולמות בסוד נר"ן משה רבינו כלול מכל תרי"ג מצות (תהלים קיב) אשרי איש (במדבר יב) והאיש משה עניו (תהלים קיב) ירא את י"י כלול מן מצות לא העשה שהם מצד היראה ג"כ מן רמ"ח מצות עשה ז"ש (שם במצותיו חפץ מאוד (שם) גבור בארץ יהיה זרעו לע"ל בארץ ישראל (ד"ה א כג) ובני רחביה רבו למעלה (תהלים קיב) דור ישרים יבורך שהוא (דברים לג) ויתא ראשי עם דור המדבר ובניו נקראו בני מושיעים כמ"ש ת"י ע"פ (שמות לד) נגד כל עמך אעשה נפלאות (תהלים קיב) הון ועושר שנתעשר מן פסל לך על סוד השפע שיורד בכל עולמות מן משה ז"ש (שם) וצדקתו עומדת לעד הנהיג ישראל במדבר (שם) זרח בחושך אור לישרים כי כל מקום שהלכו קנו קדושה והוציאו ניצוצות (שמות י) ולכל ישראל היה אור באותו מקום שישבו ז"ש (שם) במושבותם (תהלים קיב) משמועה רעה שאמר פרעה (שמות י) ראו כי רעה נגד פניכם כי נכון לבו בטוח בי"י לילך אחריו (ירמיה ב) במדבר בארץ לא זרועה גם כששמע יהושע את העם ברעה הוא לא שמע והטעם כמבואר בזוהר דרגיה דמשה דעגלא אבל אנפוי דיהושע סיהרא לכן ראה ברעה ז"ש נכון לבו בטוח בי"י:

וירא בלק את כל אשר עשה ישראל סבא לאמורי הוא עשו כשביקש עשו שיהיו שותפין יחד (בראשית לג) נסעה ונלכה לנגדך והסיב לו יעקב (שם לב) עם לבן גרתי (שם) והכבשים הפריד יעקב שלא יתערבו החיצונים בקדושה וכל עניינו שם שלא (שם) שתם על צאן לבן כי הקשורים דמקשרי קישרא דמהמנותא הם ליעקב והעטופים הם ללבן וכן בקש על הדורות (שם לב) וריוח תשימו בין עדר לעדר בין זרע שנזרע בקדושה לזרע שנזרע שלא בקדושה ז"ש (שם לג) יעבר נא אדוני לפני עבדו בפני עצמו ואני אתנהלה לאטי מרכבה בפני עצמו (שם לב) ויקרא שם המקום ההוא מחנים שלא להתערב זה בזה כל אחד מחנה בפני עצמה ומבואר בכנפי יונה כשישראל הם זוכים אז יבאו ויאירו בהם ש"ע נהורין ומלבוש של חש"מל מכסה עניהם שאין רשות לחיצונים ליגע בהם ולכן נקרא ח"ש בזמן הארת הקדושה ועתים כשחשו יש שליטה בחיצונים אז נקרא מ"ל

(תהלים לז) כחציר מהרה ימ"לו. והנה בשעת תפילת י"ח שהמשכנו הארת הקדושה ואז כדי שלא ישלטו החיצונים באותה ההארה אז אנו מסיימין המברך את עמו ישראל בשלו"ם שהוא אותיות מלבו"ש דהיינו חש"מל שקרא יעקב (בראשית לב) שם המקום פני"אל שהוא סוד אור פניאל והנה בשבת כסוי הזה הוא כעין סוכה עלייהו דישראל לכן מתפללין ופרוס עלינו סכת שלומך מזה היה מתיירא בלק ויגר מואב מפני העם כ"י ר"ב הוא בגי' ע"ב ס'. מ"ה ב"ן בהארת אלו ד' שמות בד' עולמו' בסוד (תהלי' כט) י"י יבר"ך שהוא ג"כ בגימטריא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן (שם) י"ברך א"ת ע"מו ב"שלום ר"ת א'ב'י'ע שבכל א' מד' עולמות יש זה הכיסוי ובשעה שקבלו תורה במדבר סיני זכו לאותו מלבוש ז"ש (שם) י"י עוז לעמו יתן כשנתן הקב"ה התורה לישראל אז זכו לשע"ח נהורין ושל עולם עשיה הוא עב יותר מכלם כי שם עיקר אחיזת החיצונים ז"ש מואב עתה ילחכו הקהל הזה את כל ס ביבותינו כ"לחוך ה"שור ר"ת סכ"ה שהקב"ה פורס סכת שלומו עלייהו דישראל ז"ש הן עם יצא ממצרים שהקב"ה נתן מסך מבדיל ביניהם לבינינו וכיסה את עין הארץ וחבקוק ג) כסה שמים הודו עי"ן האר"ץ בגימטריא תו"ך שהם תו"ך ואיהו חוץ לכן הביאו אל קרית חוצות והנה כשראה בלק באיצטגנונא קצת העדה שעתה וישב ממנו שבי נוטל זיהרא עלאה מנהוואין עתה עת רצון לישראל לית ח"ש להו רק הם בחלק מ"ל לכן אמר והוא יושב עתה בחלק מ"ל מן חשמ"ל לכן עתה לכה נא בבקשה לא תדחה השעה שהיא עומדת ולפי שבלעם בא מן רע של הבל בסוד ה"נה ב"רך ל"קחתי שגרם ש"ע נהורין כמה דאת אמר (בראשית ד) וישע י"י אל הבל ואל מנחתו ובקליפה לקבל זה (ישעיה נ) ע"ש יאכלם (שבת קנז) מי שיש בו (משלי יד) ר"קב ע"צמות ק"נאה וכמ"ש כנפי יונה על סוד תולע שאוכל בשר המת שבקליפ' הוא פני שו"ר קדמא' לניזיקין ובקדושה עול"ת תמיד שהוא שם אבגית"ץ בגימטריא תולע ושקוצי"ת בגי' תולע"ת שני שנ' ונתן הכהן סוד נעוץ סופה בתחלתה כי חשבון ונת"ן הוא שם ראשון תולעת הוא שם אחרון והוא רזא דמ"ב על כן אמר בלק ילחכו סביבותינו כלחוך השו"ר שהוא השו"ר שמרחיקין ממנו בניסן ותשרי לכן הקריבו מ"ב קרבנות לקבל שם של מ"ב ועל בלעם שנתקנא בהו אתמר (משלי י) שם רשעים ירקב כי נעשו ממנו נחשים ועקרבים וירא ישראל שוכן לשבטיו וראה שהקב"ה חופה עליהם רוח אלקים ואתמר עלייהו (שבת) ועצמותיהם יגרם בעצמות של רב אחא שלא היה בהם קנאה וכן היה להם לדור המדבר שלא שלטה בהם רימה בפרקי דר"א ועל בלעם נאמר שת"ם העי"ן שגרם ב"פ ש"ע ש"ע מסיטרא אחרא כמ"ש יוסף (בראשית מז) והאדמה לא תש"ם ובשעת חורבן (איכה ג) גם כי אזעק ואשוע שת"ם תפלתי שנכנסין שת"ם קליפות במקום (ישעי' יא) שעש"ע

יונק על חור פ"תן היא הקליפה עליה דבלעם אתמר (שם ו) השמ"ן ל"ב הע"ם היפך באתוון הנשמ"ה בלע"ם הזה שנתלבשה בהם נשמתו של בלעם הרשע כי כל מי שיש לו ג' דברים הללו הוא מתלמידיו של בלעם הרשע סימנם ויתיצב מלאך י"י לשט"ן לו שכל מי שיש לו ג' מידות אלו נפש שפילה עין טובה רוח נמוכה הוא מתלמידיו של א"א ולפי שלא היו לו ג' סימנים אלו לכן היה לו לשטן (שם) ועיניו השע על ש"ע של סיטרא אחרא נענש שנעשה שת"ם העין (שם) ואזניו הכבד שגם בלעם פגם באודני' הוה ותרווייהו בההוא רשע שפגם בכולהו:

ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל על ערב רב שהם אינם עומדין בתפקידו של הקב"ה כלחו"ך השור כמו שהטעו ישראל בענין עשיית העגל מזה היה מתייר מואב ועוד אחרת היו מתייראי' שראו מה שעשו ישראל לאמורי שעמון ומואב טהרו בסיחון לכן היו מתייראים מואב ואמרו לפניו מאחר שבלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא ובלק הוא ממדין ולא מעמון ומואב מש"ה הם נחשבים לעם אחד והטעם שלקחו בלק למלך לפי שמואב הוא משמאל ובלק הוא מימין שהיו ב' סטרין ביחד ובאו לכלול ימינא בשמאלא תרין סטרין בסטר' אחרא לפי שמואב הוא פני שמאל מאביהן לוט שהלך לשמאל תמן פני שור לכן אמרו עתה ילחכו כלחוך השור לכן לקחו בלק שהוא מימין מסיטרא דחמור ונעשה מלך למואב בעת ההוא לכן שלח בלק אחר בלעם כי ח בלעם הוא לבן מסיטרא דחמור ימין הלך למלוך בארץ אדום שמאל לשתף ב' סטרין יחד לכן אמר נעשה שותפות ביחד ולפי זה (תהלים קכ) אויה לי כי גרתי משך על בלק ומואב (שם) שכנתי עם אהלי קדר על בלעם ואפשר ע"ד (שם) אני שלום מי שרוצה לדבר שלום רק כשהוא פותח בשלום לפני בעל ריבו הוא חושב והוא רואה שהוא נכנע לפניו ואז מתחיל הוא במלחמה וכן מואב הוא לעולם שונאים זה את זה רק שעתה עבור ישראל משל לשני כלבים וכו' עשו שלום ועכ"פ הראה מואב את עצמו שהוא אינו ירא בפני ישראל להודיע למדין שהם חזקים ואין להם שום מורא בפניהם רק עתה ילחכו הקהל סביבותינו אם אין אנו מתיראים בפניהם כלל רק על סביבותינו ולפי שראה בלק את כל אשר עשה יעקב לעשו שכל עניינו היה על אתחברותא דסטרא אחרא לכן לקח סיר וחפר בנוקב' דתהומא רבא והוצרך אח"כ דוד להעלות (סוכה נג) ט"ו מעלות עם ט"ו שיר המעלות וזה סוד שראה יעקב גם כן אתחברותא בה בשעה שהיה בבית לבן וחיבר ט"ו שיר המעלות לבטל עינא בישא דא בתחלת חיבורו ט"ו מזמורים על ט"ו מעלות כל א' כלול מאה רמז רשע זה (תהלים קכ) ב"צרתה ל"י ק"ראתי ר"ת בל"ק גם (שם) ה"צילה נ"פשי מ"שפת ר"ת ה"מן שנתכווין להוריד פ"ר דינים וכן הם נתחברו לזה או

לפי שבלק היה מבני בניו של יתרו שהוא (שופטים ד) חבר הקני נפרד מקין ובלק נשאר בקנא דמסאבותא רע של קין ובלעם הוא מן רע של הבל כמ"ש לקמן ה"נה ב"רך ל"קחתי אתחברו תרין אילין בעיטא חדא וע"פ הזוהר שדרש על שמות של רשעים הללו שאמר בלק עמלק נלחם עם ישראל לפי שראה שמו עם לקה והנה שמי בא לקה ושמו של בלעם בל עם לית עמא ולית רעיא שמא דילן גרים והקב"ה חשב ובלבל שמם לקח בל מן בלק בל מן בלעם ונעשו בלבל עמק בלבל עומקא דמחשבה דלהון דלא ישלטון בעלמא כוונת העמק הזה שבלבל אותם היינו מ"ש ר' שמעון אלעזר יאות אמרת אבל ההוא רשע אמר דור הפלגה אשתדלו ולא יכולו דחסר מיניהו פומא דלישניהון איתבלבל וכו' הרי שכוונתו שאותו עמק של בקעת שנער בלבל אותם דעבדו שותפא בפומא ובעובדא ועז"א בלק ועתה לכה נא ארה לי ר"ל שיש לי קסם בעובדא ולית אנא חסר רק הדיבור אולי אוכל אני בעצמי ספק אם יועילו מעשי אבל עתה כשתבא נוכל בוודאי ולכן אמר בלעם להקב"ה בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי קבה כי באמת בקש בלק מכל עם מילולא שהוא קבה מלשון (ויקרא כד) ונוקב שם י"י בדיבור והקב"ה השיב לבלעם לא תלך עמהם להיות לכם שותפות בתרין סטרין דהיינו שאתה קבה ובלק ארה לכן לא תלך עמהם שיהיה ב' סטרין ביחד לא תאור את העם ובלק חשב שלכך לא בא בלעם לפי שהוא תלה עובדין בידיה ולא ביד בלעם ובאמת גם במעשה היה לו לכן אמר וכל אשר תדבר אעשה כי גם המעשה יהיה נקרא על שמי ולכה קבה. או ענין עמק שבלבל אותמשראו שישראל חטאו בג' ענינים סימנם עמ"ק ע"גל מרגלים ק"רח ז"ש בלק הן עם יצא ממצרים ועשו עגל מה אלו ע"ז אף אלו ע"ז ועל מרגלים אמר וכיסה את עין הארץ שגידפו וחירפו באומרם כי חזק הוא ממנו כביכול אפי' בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם (זכרי' ד) עיני י"י המה משוטטים בכל הארץ והם כיסו וכפרו בעיק' בהקב"ה שהוא עין הארץ ועל קרח שעד היום (דברים ח) לא נפקו שמש וירח עד דמחו בהו גירא שהם ענין הדינים שיורדים לעולם מן מעשה קרח ז"ש והוא יושב ממולי שראה במשקופא דחכמתא קרח יושב בגיהנם שמה מואב ושריה (יחזקאל לב) שמה אדום ומלכיה גם הוא יושב שם ממול היכלא ואותו עמק בלבל אותם שבא לקלל את ישראל ז"ש בלק ועתה לכה נא אין ועתה אלא תשובה כמ"ש רבינו ז"ל ע"פ (בראשית ג) ועתה פן ישלח ידו שאד"הר עשה תשובה כמ"ש (דברים י) ועתה ישראל מה ה' שואל מעמך והטעם שמלת ועתה מורה תשובה כמ"ש ר"א לתלמידיו (שבת קנג) שוב יום א' לפני מיתתך שנמצא כל ימיו בתשובה לכן נקרא ועתה ברגע א' יש קונה עולמו בתשובה ולפי שהיה בלק מתיירא שמא יעשו ישראל תשובה לכן אמר ועתה ר"ל שיכולים לעשות

תשובה ע"כ לכה נא אין וא אלא עתה עכשיו מיד תבא ולא תדחה כי השתא קיימא שעתא ואפשר שה"ק הן עם יצא ממצרים וא"ת מי הוא זה שמלא לבו לקלל בניו של מלך (הושע יא) אנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותי לז"א שהרי הקב"ה מסכים לזה שהרי עד הנה היו יושבים תחת עננ כבוד ז"ש וכסה את עין הארץ תחת עננ כבוד ועתה יושב ממולי שנסתלקו עננ כבוד הרי שהקב"ה רוצה בקללתן ועז"א וירא בלק את כל אשר עשה ישראל לאמורי שהוא עשו הוא עמלק כמ"ש (במדב' כא) וישמע הכנעני מלך ערד (ר"ה ג) שהיה עמלק שינה כסות ולשון ובא עליהם ואז נסתלקו העננים בשעת מיתתו של אהרן (במדבר כא) וישב ממני שבי אותו אור שהיה להם מכל שרי מעלה נסתלק בשעת עשיית העגל ונשאר עוד קצת אור אצלם והוא שבי שלהם (תהלים סח) שבית שבי לקחת מתנות באדם ואותו שבי נטל עמלק ואפ"ה אח"ז (במדבר כא) ויקרא שם המקום ההוא חרמ"ה בטעם (שמות יז) מחה אמחה' את זכר עמלק בגי' ר"ב החוב"ל שהו' גר"ן האטד סמא"ל מסט"ן עם תלת גולייריו דיליה שהיו במדבר (דברים ח) נ"חש ש"רף ע"קרב (עמוס א) ע"ברתו ש"מרה נ"צח שעשו הבאיק בזה עם יעקב ע"כ שלח אחר בלעם שכל עניינו לבטל קין הבל כמו שבלעם היה מן בל של הבל כן היה בלק רק שהיה לו ג"כ ק" של קין רק שנשתיירו ג' אתוון י"ן ה' שהוא סוד אדנ"י י"ן מן אדני בדכורא ה' בנוקבא בלעם עשה ענייני על שני חדשים (קהלת ז) גם א"ת זה לעומת זה עשה אלקים א"ת הגוים יש להם ב' חדשים ת"מוז א"ב ז"ש (אסתר ג) הרצים יצאו דחופים וגו' והעיר שושן נבוכה וישראל יש להם ב' חדשים א"לול ת"שרי הרצים יצאו דחופים (שם ה) והעיר שושן צהלה ושמחה לכן שלח הקדוש ברוך הוא מלאך והעמידו בג' מקומות שהרתה לו שכבר הקב"ה מאריך אפו וגבה דיליה ונגד ג' עבירות אלו יהיה ג' גליוה פעם ראשון עמד המלאך בדרך ותעמוד בשדה כי (מיכה ג) ציון שדה תחרש ופעם ב' על גלות שני גדר מזה וגדר מזה (שם) וירושלים עיין תהיה ופעם ג' על אריכות זה הגלות ויעמוד במקום צר שאין לנטות ימין ושמאל שישראל מכל צד אין להם מנוחה לא מימין ולא משמאל לכן אמר בבלעם וילך שפ"י שראה בלעם (עמוס ב) ש"לשה פ"שעי י"שראל והם עתה ש"מיטת פ"חד י"צחק לכן הביא מ"ב קרבנות ש"לשה פ' עמים י"ד שהם ג' ידות (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור חזקה גדולה רמה ג' פעמים י"ד בגי' מ"ב מסטרא דגבור"ה בגימטריא ארי"ה שרצה לנכות והקב"ה (שם קטז) שומר פ"תאים י"י ועשה מזה ג' גליות שהם (ירמי' נ) ש"ה פ"זורה י"שראל שחלק העונש על ג' חלקים ש"מר פ"תחי י"שראל ש"די פ"תח י"מין ש"לשה פ"תחי י"שראל הן הן ג' צורות של ה' ו'ו'ו די דו בגימטריא מ"ב ונתהפך הענין ש"לשה פ"עמים י"ברך (ישעיה מ) שא"ו מרום עיניכם ש"ערים א"רבעים

ו"שנים ומזה הטעם העמיד בלק לבלעם על ג' מקומות ובכל פעם שבירך הוא מעין אותו עין שרצה לקלל אותם הפעם הראשון אמר מן ארם ינחני בלק לכה ארה לי יעקב הם הערב רב שעשו עגל ולכה זועמה ישראל על כלל ישראל מה אק"ב להוריד עליהם ק"ג דינים מסטרא דדינא עבור עגל שעשו בשעת מנחה ברזא חדא לא קבה אל כי א"ל הוא מעשר מן י"ש שהוא נחלק לג' פעמים ק"ג א' נוצר חסד הב' מצד הדין הג' מצד רחמים כדדריש ההוא רביא בפ' תרומה ע"פ (משלי ו) ותורה אור ע"ש והנה אף בשעה שהיו ראוין לקללם בשעה שעשו עגל לא קבה א"ל רק אמר למשה (שמות לב) הניחה לי וכי תופס היה בו אלא נתן לו מקום להתפלל בעדם והנה שם אל ושם י"י הם עומדים לפני שם של אלקים כי בטל יחיד במיעוטו ומה אזעום אף בשעה שהיו ראוים לא זעם י"י רק אמר (בראשית מט) ארור אפם:

הנה כסה א"ת עי"ן הארץ על תרין סטרין עש"ו ישמעא"ל בגימטריא הכי הוי כי ראה בלק מה שעשה ישראל סבא לאמורי שלקח שכ"ם אחד מיד אמורי בחרבו שהוא ק"ש ובקשתו הפלה ובזה עושה אדם נחת רוח ליוצרו בתרין יחודין בק"ש מוסר עצמו על קדושת שמו ובתפלה מוסר עצמו למיתה ולכן כל זמן שלא היה יוסף אצל יעקב לא נפל על פניו וכשבא יעקב אל יוסף אמר (בראשית מו) אמותה הפעם עתה יכול אני לפול על פני ולמסור למיתה בנפילת אפים כי אין נופלין אלא במקום ס"ת כמ"ש (שמואל ב כג) נפלה נ"א נ"פילת א"פים (שם) ביד י"י אין י"ד אלא מקום י"י ס"ת ויוסף הוא סוד ס"ת שבארון בסוד (בראשית נ) ויישם בארון במצרים ולכן אז כשבא יוסף ליעקב קרא אז ק"ש ואחר כך התפלל ויפל על פניו ג"כ הרי נתקיימו שניהם ביוסאחד כמאמר הקב"ה לאד"הר (שם ב) ביום אכלך ממנו אז מוכרח אתה להעלות ניצוצות הנידחות ממאנין תבירין שראה יעקב שיש שבר במצרים סוד מאנין תבירין מות תמות תרין בקש"תי סוד קש"ת ק"ש ת"פלה ובזה הם עושי' (תהלים קמט) נקמה בגוים ומקשרים כל נכבדי האומות בחבלי ברזל ואוסרים שרים שלמעלה בזיקים ואותו שכם אחד נתן יעקב ליוסף יתר מעל אחיו שהוא שטנו של עשו ז"ש (בראשית מח) אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי דהיינו חרב שלו פיפיו' להמשיך אל (תלי' קמט) רוממות א"ל בגרונם תרין פיות דהיינו ק"ש ותפלה או חר"ב מורה על יחוד ק"ש שמוסר עצמו למות בידם על נפילת אפים שהוא ביד שמאל נפלה נא ביד י"י ודבר זה ראה בלק אשר עשה ישראל לאמורי ויגר מאוד מפני העם כי ר"ב הוא שראה ארונו של יוסף הולך לפניהם לפני ארון שכינה ז"ש עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור ויעקב בירך את יוסף (בראשית מט) בן פרת עלי עי"ן (שם מו) ויוסף ישית ידו על עיניך ז"ש וכיסה את עי"ן הארץ שהם

ב' סטרין אלו עשו ישמעאל שהם כלל ע' אומות וכיסה את עי"ן הארץ על ע' של כתנות אור שעשה אד"הר מאלפין עיינין ור' חייא (מגילה כד) קורא לעיינין אלפין ועשה מע' א' כמו אברהם שאמר (בראשית יח) אנכי עפר ואפר שעשה מע' א' ז"ש כי מראש צורים אראנו שבימיו כשהיה בן מ"ח והכיר כל מ"ח צורות נפלגה הארץ לע' שרים והוא נפל לחלקו של הקב"ה (יחזקאל לג) אחד היה אברהם ז"ש כי מראש צורים זה אברהם אראנו ממנו באה החלוקה גם כשבא אברהם וגדר ערוה כל ישראל גדרו בשבילו גם שרה גדרו כל הנשים ממנה כמ"ש ע"פ (שיר ד) גן נעול זכרים (שם) גן נעול נקיבות מי מנה עפר יעקב על שהכריתו ערלה ומתישין כח הזנות והוא נתן להם עצה על זנות עז"א תמות נפשי מות ישרים (תהלים קיב) זרח בחושך אור לישרים שהוא על (בראשית ג) כתנות עור של אד"הר שעשויה אור באלף עז"א תמות נפשי מות ישרים על מיתות של אבות העולם אברהם מסר עצמו לאש ויצחק לחרב ויעקב עם מלאך לכן בא מלאך כנגדו וחרבו שלופה בידו שאתה רוצה לעקור אומה המוסרת עצמו למיתה על קדושת השם:

בילקוט ע"פ (מיכה ו) מה הלאתיך דריש ענין ק"ש אין הקדוש ברוך הוא מבקש וכו' ע"ש וקשה מה ענין זה לענין בלעם אבל לדידי ניחא שרצה לבטל ק"ש ותפלה לכן הראה לו בג' מקומות נגד ג' תפלות שחרית הראה לו אברהם מנחה יצחק ערבית יעקב. ודם חללים ישתה כי אוחז (תהלי' קמט) חרב פיפיות בידו ומכה מכה של חלל לפי שבחללים של ק"ש יש ס' חללים (שם סח) בפרש שד"י מלכים בה ש"שים ד"בוקים י"פריד שהוא נותן ריוח בין הדבקים שעושה חלל וכבר בארנו שרשע בקש לעקור מהם קריאת שמע כ"ה אתוון וכנגד זה ארז"ל (סנהדרין קה) שכלם נהפכו לקללה חוץ מן א' שרצה לעקור ב"כנ מישראל מה טובו אהליך יעקב שהוא סוד תרין זיווגים אלו ק"ש י"ה תפלה ו"ה ללמד בני יהודה קש"ת שזה כתובה על ספר הישר כמ"ש תמות נפשי מות ישרים אמר בלעם מה אקוב לא קבה אל שכבר מידת אברהם הוא אל גם אברהם גרם לברר ולזכך כל הגרים שמסוף העולם עד ביאת המשיח כי אברהם גייר אנשים ושרה נשים כמ"ש (בראשית יב) הנפש אשר עשו בחרן לא על גרים שבזמן ההוא מדבר רק על כל באי עולם כי (שם יז) אב המון גוים הוא וכן היא לא נקראת בלשון יחיד שר"י רק (שם) שרה שמה כי הוא (איכה א) שרתי במדינות על כל הגוים קאמר (בראשית כא) גרש האמה הזאת שגרמה שכיתת וביטל הקליפה מן העולם והוא את"ן של בלעם שנרמזין בתיבת את"ן שבא מן אברהם ת"רח נ"חור וכבר בישר הקב"ה את אברהם (שם טו) ואתה תבא אל אבותיך בשלום על גלגול איוב ונרמז במלת תב"א והקב"ה רמז לשטן כשבא לקטרג על איוב (איוב א) ויבא גם השטן בתוכם ויאמר י"י אל השטן מאין תב"א

ת"רח ב"גלגול א"יוב והשיב השטן משוט בארץ ומתהלך בה שהלך כל הארץ ולא מצא כאברהם שכתוב גבי' (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים אז השיב הקב"ה (איוב א) השמת לבך אל עבדי איוב ועל ישמעאל השיב (בראשי' טו) תקבר בשיבה טובה שיעשה ישמעאל תשובה אבל למרק עונו בא באתונו של בלעם לפי שבא על חמותו ועל זכרים לכן תלחץ רג"ל בלעם אל הקיר מי שבא על הזכור יתענה רג"ל תעניות לפי שפגם בב' ריעים דלעילא שהם ע"ב קס"א וז"ש כי מראש צורים אראנו שהוא אברהם שגייר כל הגרים ומגבעות אמהות מי מנה עפר יעקב הברכה אשר בירך הקב"ה ליעקב (בראשית כח) והיה זרעך כעפר הארץ שיברך כל הענפים ויעשו פרי למעלה כדין צמיחה שחוזר לעלות כגנה זרועיה תצמיח כן מידתו של יעקב (תהלים פה) אמ"ת מארץ תצמח וצדק הם גירי צדק משמים נשקף ומספר רובע ישראל שהקב"ה מספר רביעותיהן שלא תלך לבטלה כל זרע שנזרע בקדושה שהקב"ה מקבץ (שם קמז) נדחי ישראל הם ניצוצות הנידחות ולסוף ימים מצרף הקב"ה מחשבה למעשה ונברא מאותו זרע (ישעי' ו) זרע קודש מצבתה ולפי שאברהם ושרה הם בנין אב לכל ת"ח בזיווגן שזרעם נכון לפניהם לכן פתח באברהם ושרה ואח"כ על מספר רובע של כל ישראל ולפי שרשע זה נלקה ברגל בחטא זה ע"כ בקש על עצמו ותהי אחריתי כמוהו:

במדרש אולי אוכל נכה בו שלא בקש בלק רק לנכות א' מחלק כ"ד מישראל ו"ק מאין למד המדרש כן ונראה שהקשה לו קושיות ה' יתירה ועתה לכה לך מבע"ל בלא ה' אלא שנתכוין לנכות כ"ה מנין כ"ה אלף שהוא א' מכ"ד חלקים מס' רבוא של ישראל וטעם שרצה לנכות מנין כה לפי שהוציא הקב"ה לאברהם החוצה צא מאצטגנונא שלך והגביהו למעלה מן המערכה שאין המערכה שולטת עליהם וזה ראה בלק מזה שעשה לאמורי שהעמיד החמהשהוא מלך של עולם הגלגלים כמלך בגדוד בין הכוכבים המסבבין מזה הצד ש'צ'ם מזה הצד נכ"ל חמה באמצע ויגר מואב מאוד כי רב הוא על השמש קאי שהנה נצחו את המאור הגדול שהוא רב על כל משפטי כוכבים ז"ש לו וכיסה את עי"ן הארץ על העמדת השמש שנברא להאיר על הארץ ומשנה הטבע וכל זה בא להם מצד ברכת (בראשית טו) כה יהיה זרעך ועתה לכ"ה נא ארה לי לעקור האי כ"ה מאתרה ברכת כה יהיה זרעך ואם לא אוכל לעקור כלו אולי אוכל נכה בו פורתא ובלעם השיב כי מראש צורים אראנו על אברהם שדורך על במות המערכה ויש להם מערכה בפני עצמה הן עם לבדד ישכון (קהלת ז) גם את זה לעומת זה כמו שי"ב מזלות הן כן י"ב שבטים (דברים לב) יצב גבולות עמים למספר בני ישראל מי מנה וגו' ומספר רובע על דגלים דלעילא לקבל ד' תקופות השנה שבכל הקופה יש ג' חדשים כן בכל דגל ג'

שבטים ד' פעמים קה"ל נחלק ישרא"ל. או נאמר שם באברהם (בראשית טו) ויוצא אותו החוצה שהוציא אותו מן חוצות לכן הביאו קרית חוצות כי ישראל הם תוך והם חוץ בלק ובלעם תרווייהו מן ב"ל של הב"ל (תהלים עג) ספו תמו מן בלהו"ת הות (שם י) ומרמה תחת לשונו וע"ז (ישעיה מו) כרע בל קרס נבו בא משה ונקבר בהר נבו (דברים נד) לא ידע איש רע בליעל את קבורתו שם כי הוא פוער פיו (ישעיה ה) לבלי חק וכשראה קברו של משה שנקבר בהר נבו הוא קורס וכרע נפל לנוקבא דתהומא רבא:

ותלחץ רגל בלעם. לפי ששקר אין לו רגלים גם רצה לגרום ולעקור כ"ה מישראל (עמוס א) ועברתו שמרה נצח לבטל (שמות יט) והר סיני עש"ן כולו שהיו מאירים בישראל ש"ע נ"הורין והלך להביא לו ג' גולייריו בישין בזה גורם שהודי (דניאל י) נהפך עלי למשחית ונעשה דוה וקיים עלמא אחד סמכא שהוא הוד ובזה היה אביקת מלא"ך אדו"ם שהוא סמא"ל עם י"א קיטרין דיליה דכליל להו בלע"ם והיה יעקב צולע אחד כרעא לכן מדה במדה לא בטלה ותלחץ רגל בלעם אל הקיר שעתה נעשה הוא צולע על אותו ירך כי נתלבש בלעם בשר של אדום שהוא עולה עמו דהיינו סמא"ל עם י"א קיטרין וכן מל"אך אדו"ם וזה סוד לדעתי ויחר אף אלקים כי הולך הוא ויתיצב מלאך לשטן לו ר"ל שהקב"ה חרה אפו כי הולך הוא על מלאך סמא"ל אתמר בכל מקום גבי אברהם (בראשית יח) והוא יושב פתח האוהל וכה"א (שם) ולשרה בן שהיה מסטרא דנוקבא והוצרך אח"כ לעקידה שיהיה בנו של אברהם ולפי שאז שולט גדי בבית בסוד (שמות כג) לא תבשל גדי בחלב אמו לכן גרם ההיא ישיבה שימשל גדי בקליפה ולכן רומז במדרש ישראל שחטאו גדי מן העדר על ההוא עניינא אי' לכן בא בצק לבטל עקדה לעת עתה וכן גבי עשו אי' וגם הוא זה סמאל שהוצרך לדבר טוב על ישראל ז"ש ויתיצב מלאך י"י כי זה המלאך י"י לו לשטן והוא רוכב שרצה הרשע הזה שיהיה הוא לשטן:

ויך את האתון במקל. בזוהר בדינא תקיפא (קהלת ז) כי העוש"ק יהול"ל חכ"ם ס"ת מק"ל (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן או שרצה לקלל את יעקב שהיה מתפאר את עצמו במקלי עברתי את היר"דן משם יורד דין על ישראל ויעקב נטל מקלו שהיא התורה ע"ד מ"ש במדרש רבה פ' קדושים ע"פ (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה משל למלך שאמר לבנו צא לפרקמטי' אמר לי' אבא מתיירא אני בדרך מהליסטים ובים מפני אפורטון מה עשה אביו נטל מקל וחקקו ונתן בו קמיע ונתנה לבנו ואמר לו יהיה המקל הזה בידך ואי אתה מתיירא משום בריה כך אמר הקב"ה לישראל עסקו בהורה ואין אתם מתיראים משום אומה (הושעד) עמי בעצו ישאל על התורה (שם) ומקלו יגיד לו ענין הנמשל (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב כי באותו מקל עבר הירדן ועתה ויך

בלעם את האתון ספ"ר ב"פ מק"ל כי סייף וספר ירדו כרוכין מן השמים לו יש חרב בידי במקל התעורר עליהם אחוריים של שם מ"ה יו"ד יו"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א וא"ו יו"ד ה"א וא"ו ה"א בגי' ק"ל ושם של מ"ב לכן הקריב מ"ב קרבנות (או ה' גבורות הם ה' הויות בניקוד אלקים) ז"ש (מיכה ו) עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב על שם של מ"ה שהוא בזעיר נגד יעקב ז"ש לכה ארה לי יעקב מ"ה אקוב ר"ל שם מ"ה לא קבה א"ל כי הארת אריך נתפשט בזעיר שהוא ג' יודין משם של ס"ג וא' בגי' א"ל הם משפיעין ביעקב שהיא זעיר ומה אזעום לא זעם י"י כי שם של י"י הוא רחמים גמורים לא מניח דין להתעורר באחוריים ונותן טעם לזה א' ה"ן ע"ם כלבי"א יקום כשעונים אמ"ן אז הארת א"ל בעולם ועל מי שעושה עצמו אלם אתמר (תהלים פג) מל"א פניה"ם קלו"ן כי בלעם יניקתו מן נופל וגלוי עינים שהם סוד עז"א עזא"ל בני' קלו"ן כי כמו ששם של י"י בהכאה עולה קו"ף כדא' ר' עקיבא קוף זה הקב"ה כן בלעם זה קוף בפני אדם אות של סטרא אחרא דאחז בהו בלק עם ב"ל של הב"ל ק' של ק"ין ז"ש ויקר אלקים אל בלעם שקירב אותיו' ק"ר ושקר אין לו רגלי' לכן ותלחץ רגל בלעם אל הקי"ר (שם קיב) שיניו יחרוק על יסודא דקשוט ז"ש (שם סח) נ"ורא א"לקי' מ"קדשיך ר"ת א"מן כשעונין ישראל אמן אזי (שם) אל ישראל הוא נותן עוז ותעצומות לעם כי אל במילוי הפני"ם וסי' א"ל מלא רחמים. מאן י"י לתתי להלוך עמכם לא אמר לא אבה י"י לתתי רמז שרצה בלק לסלק הארת פנים של אל שבא בעניית אמן יחוד ב' שמהן. וז"ש וירא בלק אשר עשה לאמורי שמיחוד שני שמהן זכו זה (במדבר כא) כי אש יצא מחשבו"ן בגי' ש"ם הוי"ה (שם) להבה מקרית סיחו"ן בגי' קל"ד שם של אדנ"י ולפי שבלעם כבר אסף אותו מ' שעיקר שמו בלע בן בעור לכן אמר בלק ועתה לכה נ"א לסלק תרין אתוון איליין ג"כ שהם נ"א מן אמ"ן מא"ן י"י לרמוז שאין הקב"ה רוצה שאמלא אות אמן ז"שבברכות (דף י) ובע"ז (דף ד) מ"ט לא רכבת אסוסיא א"ל ברטיבא שדאי ליה וכו' הענין כי תרין סטרין (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם ופנחס נקרא ע"ש שפנה חמורים סוסים תרווייהו כחד וז"ס מכס שנתנו מהם מכס לי"י לכן שאלו מדין מ"ט לקחת לך קליפת חמור ולא לקחת קליפת סוס והשיב ברטיבא שדאי ליה ר"ל סו"ס הוא סוד עו"ן בחשבון שהוא סוד סמאל שנקרא סוס ז"ש ברטיבא שדאי ליה שהם רוחותיו של סמאל רטיב"א בגי' מלא"ך סמא"ל כמ"ש (שיר א) לסוסתי ברכבי פרעה דאוזיף סמאל (שמות יד) שש מאות רכב בחור שהיו מן אדום ואח"כ כל רכב מצרים רכ"ב הכי הוי ואח"כ הוצרך הוא לרכוב על החמור עד שבא לקיבליה פנחס מתנגדו של בלעם שהיה לו חן של יוסף ויקח רומח בידו ונהפך החמו"ר (תהלים עח) והוא רחו"ם יכפר עון שעומד ג"כ

לקבל עון בנו בעור בלעם הוליד אביו בעור והיה בנו ונחלק לשנים יוחני וממרא ב' פלגי דגופא לקיבליה הלביש פנחס מתנגדו של בלעם תרין נשמתן של נדב ואביהוא שהיו ג"כ תרין פלגי דגופא וידקור אה שניהם אינון נופל שהוא עזא וגלוי עינים שהוא עזאל על תרין אילין א' נ"אם ש"ומע א"מרי א"ל נרמז בראשי אתוון נ"שר ש"ור א"ריה א"דם וכבר חבש אברהם חמורו (בראשית כב) ויקח א"ת ש"ני נ"עריו א"תו נ"אם ש"ומע א"מרי א"ל הוא עזאל שנחתם בשם אל ויודע דעת עליון שהוא עזא הנקשר בשלשלת ויודע דעת מי שהוא עליון ממנו ומן חטא עגל ויקח מידם נעשו תרין פלגי דגופא נדב ואביהו ושם מתו (שמות לב) כשלשת אלפי איש הם תרין רוחין אילין שהלך בלעם לאתר דהוו תמן ואתלבש בהו ז"ס ושני נעריו עמו והם ג"כ סוד א"ת וה"ב תרין מצורעין דהוי מהלכין בסוף מחנה ישראל שהם סוד שנים אנשים מרגלים בלק ידע שכל ענינו של בלעם שהיו שני נעריו עמו כדאיתא בזוהר שלקח רוחות של שני בניו שהם יו"חני ממ"רא שנפלו בעגל עלייהו אתמר כשלשת אלפי איש (שם ז) וישלכו א"יש מט"הו בגי' יוח"ני וממ"רא שאחזו ברגל גאוה ועשו רגל עגל והם בקליפה תהו"מא בתיקונים חומי"אל תאו"מיאל ז"ס ותלחץ רגל בלעם אל הקיר ולפי שכל הכשפים עומד לקבליהון יוס"ף הצדי"ק בגי' שס"ה לכן אמרו עבדי פרעה שהם יונס וימברוס (שם י) עד מתי יהיה זה לנו למוקש ז"ה דייקא שהוא יוסף הצדיק לנו דייקא כי יוסף ביטל כל השס"ה ז"ש כלחוך השור על יוסף הצדיק לקבל י"וחני ו"ממרא ג"כ בגי' שס"ה ז"ס ארה לי את העם הז"ה דייקא אולי אוכל נכה בו חדא ידא תקיפא כי עיקר חטא העגל היה על שלקח אהרן מידם (משלי יא) י"ד לי"ד לא ינקה רע לפי שהם בנוי דקי"ן אחיו מן ב"ל של ה"בל שהיא רע שלו ומשה מן ה' של הבל ז"ש ועתה לכה נא ארה לי בה' לך מבע"ל אבל רמז על נשמתו שהוא מן ה' של הבל ובמד"ר (שמות ג) ועתה לכה ואשלחך אל פרעה בה' יתירה אם אין אתה גואלם וכו':

בלעם אמר **ה"נה בירך ל"קחתי** רמז על ניצוצו מן הב"ל (ישעי' מו) כרע בל קרס נבו (משלי טו) שפתי חכמים יזרו דעת ול"ב כסילים לא כן דע"ת זה משה בגי' בכ"ל בית"י נאמן והוא יודע דעת עליון יניקת ער"ב ר"ב שמחזא"י עזא"ל ולפי דרך שכתבתי שרצה בלק להעביר שפע רצון היורד מג' רגלים ז"ש ועתה לכה ארה לי בה' על סוד מועדים שיניקתם מן סוד א"לה מ"ועדי י"י ר"ת אמ"י (שיר א) בני אמי נחרו בי לכן השיב המלאך זה שלש רגלים שאתה רוצה לעקור בה אומה שחוגגת שלש רגלים בשנה כי (שמות טז) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך ז"ש (מיכה ו) עמי זכר נא מה יעץ בלק ר"ל שעצתו היתה על סוד ראיה של זכורך כן עמ"י זכו"ר נ"א מ"ה ס"ת ירא"ה שלמדו רז"ל בג"ש ז"ש

בלעם מה אקב לא קבה אל בו נרמזין ג' פרקים אלו חג אסיף זה סוכות חג קציר זה פסח חודש אביב וחג ביכורים שבאלו הזמנים שהם רואים פני האדון י"י צבאות לא קבה אל: **הענין** האתון שמיד מת אחר דיבורו כמ"ש רז"ל על ואותה החיתי וכן דג של יונה שנברא במעשה בראשית תנאי התנה הקב"ה משמת ימי בראשית לבלוע את יונה ומיד כשעשה מצוה זו שנברא בשבילו מת הדג כמ"ש מן הדגה שבזה ניכר שלא נברא רק לזה דהרי מיד כשעשה שליחותו חזר והלך לו וכן האדם (קהלת ה) מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל וזה סוד בועז עם רות שמיד למחרתו מת בתוך חופתם (מלאכי ג) ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עוב"ד אלקים מיד שנברא נסתלק בועז שהוא סוד אלקים כי בועז בא בסיבות זה לתקן ולהביא אותו זרע שמזריע בסוד (בראשית לח) ולא יסף עוד לדעתה כדלעיל שאותן הטיפין לא אבדו לבטלה וכן הנהו טיפין שבעל לאשת חבר הקיני חלילה שהלכה לאיבוד והקב"ה מעיד עליה (שופטים ד) ותכסהו בשמיכה ר"ל שמי כה מעיד עליה לדעתי סוד גדול מסודות התורה שמאלו הז' בעילות שבעל אותו רשע כדדריש ר"י משום רשב"י ביבמות פרק מצות חליצה (דף קג) בעד החלון נשקפה שכוונה שלא יאבד סיסרא שלשלת יוחסין שהיו גנוז בתוכו טיפין קדישין שש הנה תועבות י"י לא נזכרה בשירה לשבח רק השלישית (שם) שכב שהוא דרך כבוד כדאשכחן גבי אם הבנים (בראשית ל) וישכב עמה בלילה הוא וכה"א בכאן שכב למר כדאית ליה כדאיתא במדרש. (ר"ע לית ליה זכות אבות). ע"פ (שם) כי שכר שכרתיך שכר השתא שכרתיך לבתר זמנא ולפי דברי הרקנטי וציוני שהביאו ענין (שם מט) יששכר חמור גרם ואפרש: **במדרש** רות ר' יודא דהוי קמיה ר' סימאי בן עזרי' שאמר לו (תהלים כה) סוד י"י ליריאיו עשרה. סבי קטולי מלכות א"ל פנחס יהוא אליהו א"ל ר"ע לית לי' זכות אבות אמר (ד"ה א יב) ומבני יששכר יודעי בינה לעיתים וגו' הנה אפשר שחלקו בזה המחלוקת אם נתעלה מענין זה של פנחס כדברי האר"י ז"ל וכשם שאליהו הוא יסוד תורה שבע"פ בסוד (שמות ד) הוא יהיה לך לפה לכך נתעלה אח"כ במחשבה ר"ע והיה מיסוד תורה שבע"פ דכולהו תלמידייהו הוו וכולהו אליבא דר"ע ולכן דברים ששמע משה רבינו עליו השלום כללים נגלו לר"ע שהוא מחצב תורה שבע"פ והעמידו הקב"ה בדור החורבן להגין על התורה ועל העולים שלא תשתכח ור' עזרי' השיב (תהלים קה) א"ל ת"געו ב"משיחי זה דעת שלישית שהיה משיח בן יוסף בדורו ו"בנביאי ר"ת אבו"ת אע"פ שאין לו זכות אבות מצד אב מ"מ אמת ויציב מ"ש רז"ל שמבני בניו של סיסרא למדו תורה ברבים הוא ר"ע (שופטים ה) ותיבב השכינה על איחור הצירוף (שם) מדוע בושש רכבו לבא שהטעינה אותו רשע צירוף מרובה ברוב זוהמא שהטיל בה תחלה וסוף חכמות שרותיה תעננה

הם סוד (תהלים סח) עלמות תופפות (שופטים ה) אף היא תשיב אמריה לה הלא ימצאו יחלקו שלל כתב בעל ע"מ להפשיט בגדים צואים בצירוף אחר צירוף רחם חד רחמתים תרי הא תלת לראש (איוב ג) גבר אשר דרכו נסתרה ויסך אלוה בעדו על אלה נאמר (שופטים ה) כן יאבדו כל אויבך י"י ועל ר"ע וחביריו אתמר (שם) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו בא מן מעשה פנחס שלקח רמ"ח בידו שדקר את שניהם רחם ירחמהו עושהו והוא (ירמיה לא) ילד שעשועים אשר המו מעי עליו (שם) הבן יקיר לי על משיח בן אפרים (שם) א"ם י"לד ש"עשועים הוא ר"ת אי"ש אשר עליו אמר ליעל (שופטים ד) היש פה איש ואמרת אין עמנו אל כתב ברמז לזה מחליפין הה' בא' ואני אומר שכן עולה י"ש פ"ה כמנין (בראשית מט) אבי"ר יעק"ב שהוא בהיפוך אתוון רב"י עקיבא בא' (תהלים צז) או"ר זרו"ע לצדי"ק ולישר"י ל"ב שמח"ה מבואר הוא בה' שהוא בגימ' מ"טה מ"שה (ירמיה כג) פטי"ש יפוצץ סלע ונדמה בדברי חכמים לטרסק"ל שהוא חשבון מלאכ"י רחמי"ם אשר עליהם ממונה מטטרו"ן חנו"ך עם הכולל כולא ברזא חדא ולפי שהוא מיסוד תורה שבע"פ כתוב בה' וסוף ימיו עלה בפלא העליון מהארתו בה' וזכה לאלף (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי שזכה לאלף כי יחודא עלאה הוא באלף עיין פרשת וישלח על סוד כך עלה על יחוד זה (ויספק בלק כפיו ופנחס זכה לזה שנעשה כהן בסוד נשיאות כפי"ם) (שם) ואשה בכל אלה לא מצאתי שזכה להשתדל עושר מן ההוא סטרא ולא מצא מן ישראל בידה שאבד והוצרך להחזיר מריש הגזול לבעליו הדרן לשמעתין שג' היו מזוהמין וג' מזה הצד והזיכוך באמצע ועז"א דבורה וגו': במדרש ג' הם שלא שלטו בשלוותן שש שעות אדם ישראל סיסרא אדם א' (בראשית ב) ויהיו שניהם ערומים ולא יתבוששו שלא היה שש שעות בשלוותו גם ישראל שחזרו לזוהמת הנחש בעגל הפרידו בין שש לשבע וגרמו פרודא גם סיסרא (שופטים ה) מדוע באו שש רכבו שהשכינה על (משלי ו) שש אלו אשר שנא י"י צעקה והשלישית באה באש וצרפו ובחנו ז"ס (שופטים ה) ידה ליתד תשלחנה יד שמאל לצרף ולזכך (משלי לא) ידיה שלחה בכישור זו יעל שלא הרגתו בכלי זיין משום לא תלבש אבל ידה ליתד שהכל תלוי בו אשר עליו תלוי (שיר ד) כל שלטי הגבורים אלף המגן תלוי מפיו כמ"ש אדם א' מאלף מצאתי ובויקרא רבה ג' לא שלט. בהם יצ"הר הקב"ה חתם שמו עליהם יוסף פלטי יעל יוסף (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו פלטי שהוסיף לו הקב"ה וקרא פלטיאל אל מעיד עליו שלא שלט בו יצ"הר ולכן פנחס כשקנא ב' קנאות א' בשיטים ואחד בהר הכרמל הוסיפו לו ב' שמהן א"ל יהו"ה נביא כי (שם קיח) אל י"י ויאר לנו ומעיד עליו על שני הזמנים אלו האף שנוכל לומר כדכתיבנא בחבורא קדמאה על שקנא בע"ז (דברים לב) הם קנאוני

בלא א"ל נתנו לו שם א"ל ועל שקינא בזנות הוסיפו לו שם י"ה אבל לפי זה המדרש תרווייהו איתנהו על מעשה שיטים כמו שהוסיפו לו לפלטי אל וליוסף יה"ו והוא קשר בתרין שמהן אלו וכך יעל (ויקרא רבה פ"ג) שמיכה ארשב"ל חזרנו על כל המקומות ולא מצאנו שיהיה דבר נקרא שמיכה אבל אמר הקב"ה שמי מעיד עליה שלא נגע בה אותו רשע וריש לקיש תלמיד ר"י הוה והרי ר"י מעיד על בוצינא קדישא שבעל אותו רשע ז' בעילות אבל הקב"ה מעיד על צדקתה של (שופטים ה) מנשים באוהל תברך שגדולה עבירה לשמה מאחר שהוא באה ממצוה שלא לשמה מאחר שאבינו הראשון חטא בשש שעות שבעל בעילת מצוה ביום ובשעת תגבורת הדין גרם בפחזיתו בריאת המזיקין כהרף עין בין השמשות ולא המתין שש שעות כד"א (בראשית ב) ולא יתבוששו זה גרם (שם ג) והנחש היה ערום שהוליד את ערלתו זה קין את פריו אח"כ הבל ועץ הדעת טוב ורע החליף רע בטוב וטוב ברע וז"ס תרין סטרין אילין עמ"ל ואו"ן בגימ' קי"ן והב"ל וזה גרם גלות מצרים ופרעה שהם מרע של קין שהוליד תאומתו של הבל ויהי לו לאם למשה והנשמה באה לקין בעצמו שהוא (שופטים ד) וחבר הקיני נפרד מקין אשר עליו אמרה חוה (בראשית ד) קניתי איש את י"י שראתה זיכוכו וליבונו אז (שמות ב) ויתן את ציפור"ה בתו למשה כן הדר לו להחזיר אבידה לבעליו פרעה ורכבו חזרו וניערו בחילו עם שליש מלבד תוספת אשר נתן הקב"ה לשר שלום מתנה בסוד (שם יד) ושלישים על כלו שזה היה בימי סיסר"א ברזא דחכמתא בסוד לדעתי (שם י) ל"מען ש"יתי אותותי אלה בקרבו ממש בר"ת אש"ל שהוא סיסר"א ואז הוצרך אח"כ להיות סיבוב זה ע"י הצדיקת ההוא שהיא מבני בניה של, אשת חבר הקיני ואותו הזיכוך הוצרך להיות על יסוד תורה שבע"פ שיצאת ממנו כמו שהוצרך להיות פנחס ג"כ יסוד תורה שבע"פ מבנות פוטיאל שפיטם אבי אמו עגלים לע"ז ז"ס שאמרה דבורה (שופטים ה) מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקת י"י ומה הוא הצדקה (שם) צדקת פרזונו בישראל על שפיזר את ישראל מבין א"הע כי ניצוצות טהורות של ישראל נתפזרו בין אבני חצוץ הן הן טיפה משלש טיפות שסימנ' (שיר ה) דודי חמ"ק עבר נפשי יצאה בדברו ח"צץ מ"ר ק"בעת (איכה ג) ויגרס בחצץ שיני על ש' של תפילין על (דברים כח) שם י"י נקרא עליך אלו תפילין שבראש שיסרקו במסריקות של ברזל כשבאו במקום תפילין והנה רזא עלאה איכא הכא שג' הרים אלו הר סיני למטה ליתן בו תורה הר תבור לעשות בו ניסים של סיסרא להשיר דבורה שהיא נעשית עתה אם בישראל ומרומזת במלת שמיכ"ה שהוא סוד (בראשית ד) ואל קין ואל מנחתו לא ש"עה בגי' צפ"רה למ"שה רזא חדא שהוא חשבון חד ולפי שמרים הנביאה לקחה התוף בידה לא שרתה היא ביום

ההיא ועתה ותשר דבורה ועליה אמרה רחל (בראשית ל) נפתולי אלקים נפתלתי עם אחותי ג"ם י"כולתי זיווג ד"בורה וב"רק והר הכרמל בא אליהו ג"כ שהוא יסוד תורה שבע"פ ולפי דרז"ל שרמז הקב"ה ש'מי עליה מעיד כ"ה רזא על שיצאת נשמתו של ר' עקיבא בא' ויחוד כ"ה אתוון דיחודא וז"ס ותכסהו בזה היחוד שלזה נגע בה להוציא (ירמיה טו) יקר מזולל כפ"י תהיה ר"ל מאחר שבא לייסד תורה שבע"פ וכבר דרז"ל (תהלים קלט) ולי מה יקרו רעיך אל על ר' עקיבא שדברים שלא נגלו למשה מסיני נגלו לר' עקיבא והוציאו חז"ל זה מלשון יקר שהוא נדרש (במגילה טז) ע"ז (אסתר ח) שמחה וששון ויקר זה תפילין וכשהגיע למקום תפילין זעק זעקה גדולה כי שם מקום לתקן קלקול הבל ורות שתפס המדינית לפני משה וכל ישראל. וכשם שלא מצא משה זיווגו (קהלת ז) אשה בכל אלה לא מצאתי על משה שהוא (שם) אדם אחד מאלף ולא מצא זיווגו רק ממדין כן (נדרים) לא מצא הוא זיווגו רק בין החוחים אחר שנתגיירה גם לפי זה אמרה דבורה (שופטים ה) רוכבי אתונות צחורות יושבי על מדין קרי ביה על מדין בת יתרו מי היתר לך וע"ז היתה התשועה ע"י יעל (שם) מג"ן אם יראה ורומח בארבעים אלף יהי רעוא לפני רעוא דרעוון שיהיו אמרי לרצון:

מלאך י"י אשר עמד **בדרך לשטן לו** וא' כי ירט הדרך לנגדי וארז"ל במדרש יר"ט ב"את ב"ש מ"גן והענין שיש מרז"ל שאומרים שזה המלאך היה מלאכו של אברהם מיכאל וי"א יצחק שהוא גבריאל וי"א נוריאל יעקב ושלשתן איתנהו ביה כי פנחס נתלבש בג' גוונין אלו ומרומזין בתיבת פנחס פ"ן יח"ס י"רק ח"וור ס"ומק ובר"מ מפרש פ"ני ח"ס שהן תרין אורזילי בא' חט"ף מ' של מות ובשני חטף ו' של מות והם תרין גוונין חוור ירק קאים בדינא ונתלבש ביצחק הרי ג' גוונין אלו מרומזין בר"ת א"ם י"ראה ו"רומח אי"ו א"ברהם י"צחק ו"יעקב. ויקח רמח בידו ועשה נקמת השם ע"י רמ"ח תיבין של ק"ש וחטף מ' שהיתה עלייהו דישראל מלאה דם טאס (שם) מים שאל חלב נתנה ואמר היש פה איש בסוד והנה איש מבני ישראל בא לכן באו אז מ' אלף מישראל לבטל מ' של מות כאשר עמדה בימי פנחס עלייהו ונרמז ג"כ ביחוד של אש"ל זה אברהם אבינו נטע אש"ל וחבר ספר יצירה בסוד (בראשית יב) הנפש אשר עשו בחרן כההיא דרבינא ורב אושעיא (סנהדרין סה) בכל ערב שבת עסקו בספר יצירה ואיברי עגלא תלתא (משלי לא) ותורת חסד על לשונה ואח"כ בא ר' עקיבא וסדר את משנת ספר יצירה סוד תורה שבע"פ לכן אמר ואתבריר בא"של זה בימי סיסרא וכן (מלאכי ג) הנה א"נכי ש"ולח ל"כם ג"כ ראשי אתוון נרמז א"של זה שנטע אברהם קדמאה לגיורין וכל יומא דהוה בחרן היה מברר ניצוצות טהורות של גרים עד ביאת המשיח ועל זה אשל נטע מבאר שבע

(משלי כד) שבע יפול צדיק וקם (הושע ו) ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו ולפי דברי הקדמונים (ד"ה א יב) ומבני ישששכר יודעי בינ"ה לעתים בסוד אל"ף בינה כי זכה לאותו יחוד וע"כ אמרו (ביומא דף כז) לא מצינו צורבא מרבנן דאורי אלא מלוי או מיששכר כי אלו השנים המה מיסוד תורה שבע"פ פינחס הוא אליהו (שמות ד) הוא יהי' לך לפה שהי' משבט לוי או ר"ע שהיה משבט יששכר: וכן אמרינן בעירובין (דף קב) אר' יוחנן כל אשה שתובעת את בעלה לדבר מצוה יוצאים בנים ממנה כיששכר והנה לאה יצאת לקראת יעקב (בראשית ל) וישכב עמה בלילה הוא וכן בכאן ועל הצדקת אשר נשתבחת יותר מאמהות שלנו יצאת לקראתו (שופטי' ד) סורה אדוני סורה אלי אל תירא ויסר אליה ג"פ לשון סורה על הניצוץ שידעה הצדקת להוציא (ירמי' טו) יקר מזולל וז"ס (שופטים ה) ותכסהו בשמיכ"ה שידע' שיצא ממנה מי שמיחד כ"ה שערים עליונים ז"ס (שם) ויפול כל מחנה סיסרא לפי חרב לא נשאר עד אח"ד ר"ל שלא נשאר סיסרא באותו הבריחה עד שהוציא אח"ד שיצאת נשמתו באחד ז"ס (שם) וירד סיסרא מעל המרכבה וינס ברגליו שאותו הניסה שברח היתה הכוונה שבין (שם) רגליה כרע נפל לכן אמר עוד פעם אחרת (שם ד) וסיסרא נס ברגליו אל אהל יעל חלילה להאמין שיהיה אות א' שפת יתר בדברי נביאים ק"ו תיבה שלימה אבל רזא דא אתי לאשמעינן (שם) ויאמר אליה השקיני מעט מים כי צמתי חסר א' כתיב כי בשביל אותו חסרון א"לף שהשלים (קהלת ז) אדם א' מאלף בסוף ימיו (שופטים ד) ותפתח את נאד החלב בכאן האלף יתירה כי השלים חקו בא' ותשקהו ותכסהו בזה ועז"א (שם) ה"יש פ"ה בגי' רב"י ע"קיבא בא' י"ש פ"ה וה' היא שימושית גם רמז יש פה שהוא סוד תורה שבע"פ כמ"ש גבי פנחס שהוא אליהו הוא יהיה לך לפ"ה (שם) היש פ"ה איש לדברי האר"י ז"ל והנה איש מבני ישראל ותרוויהו איתנהו כי ק"ל אלו ואלו דא"ח כי נוכל לומר שהיה כלול מכולהו כמו שפנחס הוא אליהו ומדיינין עליו (בראשית רבה פ' עא)מאיז' שבט הוא קצתן אומרים משבט גד וקצתן אומרי' משבט בנימין וקצתן אומרים שהוא פנחס כהן משבט לוי והוא בעצמו א' רבותי לכו ובקשו בד"ה ותמצאו שאני מבני בניה של רחל מבנימין וכולהו אמת וקשוט שיש לכל אלו השבטים חלק בו וכן אני אומר על הקרח הזה שאמר עליו בן עזאי כל חכמי וכו' ומפרש בס' ע"מ שלכבוד גדול (בכורות נז) כיון את חמיו כי נשא את בתו כדאמר (בכתובות דף סג) בבת כלבא שבוע כעובדא דאמא כן עובדא דברתא וכמ"ש התוס' ע"ש סוף מאמר חיקור דין ועל אותו ראש שכתב הרב שם על (תהלים קי) מחץ ראש שראש של עשו מונח בעיטפוי דיצחק בתוך הקדושה אע"פ שחושים בן דן מחה בקולפא וכן גבי סיסרא נאמר (שופטים ה) מחצה ראשו. ולולי דמסתפינא אמינא

שהיה הולך מדחי אל דחי כידוע מי שאינו משמר בריתו מחצר חקלא מן דומם אל צומח מן צומח אל חי בלתי מדבר ולכן רמזו חז"ל בתיבת (משלי ל) זרזיר מתנים אף שחשבו אותם בעילות כמנין זרזי"ר לכן בא בחבורה מן זרזר שלא לחנם הלך אצל עורב אלא מפני שהוא מינו ומן העוף הזה הלך לבהמה (שם) או תיש ומלך אלקום עמו שהיה בעזרו עד שהעמידו ממיץ החלב ז"ס שכתוב מיד פסוק (שם) כי מיץ חלב יוציא חמאה כי מים שאל חלב נתנה ומן אותו חלב יצא לנו חמאה והוציא יקר מזולל שהתחלת החיצונים הוא אף כאשר מצינו שהיא הקופץ בראש דברי הנחש ז"ס (שם) ומיץ אף יוציא דם וכן המן פתח באף וכן מבני בניו של המן היה שמעיה אבטליון. רב שמואל בר שילא מסנחרב ומבני בניו של נירון קיסר הוא ר' מאיר מ'יץ א"פים י"וציא רי"ב אל תכניסו תלמידי ר' מאיר לכאן כי קנטרנין הם בהלכה ולית לך מילה דלא איתרמיז באורייתא וע"ז אמר פני זה (שם) שממית בידים תתפש והיא בהיכלי המלך שגם הקליפה תתפש בידיה מצירוף לצירוף עד שהיא באה ב"כ בהיכל המלך והכלל שבאותו הדור חזרו (שם כד) ועלה כלו קמשונים כושן רשעתיים עושה שתי רשעיות בימי יעקב ובימי משה שהוא בלעם הוא לבן גם מבלק היה עגלון מלך מואב גם סיסרא היה אז חרשת הגוים להיו' ערב על אוכלסין הראשוני' להנה סוד (שופטים ה) ידה ליתד תשלחנה בגימ' זרז"ר לתקן אותו זרז"ר רע ירוע כי ערב זר על מקבל גרים רעה אחר רעה תבא עד שיצרוף ויזוקק גם לערבא שנעשה נחל קישון ערב קבלן ז"ש נחל קדומים ולתוקעי עצמו בדבר הלכה שפלפול גדול היה בא מהלכה שנשכחה מכל ישראל אף ממשה עד שקם בעד הרומח שפסקו קריינא דאגרתא ליהוי פרוונקא וזכה להיות פרוונקא כל ימי עולם ז"ש (תהלים קו) ויעמוד פנחס ויפלל הוא פסק הדין לעצמו ותקע עצמו לדבר הלכה אבל (משלי יא) רע ירוע רעה אחר רעה הוצרכו לזכך לצרף (תהלים לד) רבות רעות צדיק עד שבא על עומד (שם) ומכולם יצילנו י"י אבל (שם) תמותת רשע רעה א' והכל עושה הקב"ה (שם) פודה י"י את נפש עבדיו והוא נפשו של ר"ע גם עליו נחלקו מי הוא כן על יונה בן אמיתי שהוא משיח בן יוסף "ב'ס'א'ר (ובמדרש פ' ויחי) הדין א' יונה מן זבולון (בראשית מט) וירכתו על צידון הדין א' משל אשר והדין א' שהוא בן הצרפית וגויה היתה ובפרקי ר"א הגדול ותוספת בפ' המקבל שהוא משיח בן יוסף וכולהו קשוט והכי נמי דכוותה:

הדרן לנידון דידן שבספר אמר (תהלים לו) מה יקר חסדך אלקים על ר"ע כי הוא הוציא (ירמי' טו) יקר מזולל בגימטרי' סוד תורה שבע"פ (משלי ל) ואם זמות יד לפ"ה שבזה עשתה בית יד לתורה שבע"פ (שופטים ה) ידה ל"יתד תשלחנה מנין ה"אבות כ"ד ספרי"ם (תהלים לו) מקו"ר חיי"ם כולא חד לכן מיד אחר הפסוק (שם) מה יקר חסדך הנדרש

על ר"ע (שם קלט) מה יקרו רעיך אמר (שם לו) משוך חסדך ליודעך עמך מקור חיים באורך נראה אור (שם צז) אור זרוע לצדיק (שם לו) אל תבואני רג"ל גאוה ותלחץ האתון רג"ל בלעם אל הקיר רוכבי אתונות על אשר לחצו לישראל בחזקה בחרופין ובגידופין לכן נלקה מן השמים שלחמו הכוכבים רזא עלאה כי כל משנה אליבא דר"ע כי הוא בגי' משנ"ה:

ב"א ל"עקור ע"טרת מ"טטרון שמתפלותיהן של ישראל עושה עטרות והוא רצה לבטל מאה ברכות מה שתיקן דוד שיצא מבלק שהיא רות המואביה בתו של עגלון זה שאמר בלק ארה לי דייקא שיקלל את עצמו כי עצום הוא ממני ר"ל עצמותי של ישראל שהוא מלך דוד בא ממנו לפי שדוד נקרא ארי' לכן אמר אר"ה ל"י בהיפוך אותיות לארי"ה דחמא לארי' תקיפא דנפיק מיניה ורצה לנכות לידא חדא שכן דוד (שמואל א טז) מוגן בידו אמר בגמ' (שם ב כג) נאם הגבר הוקם על תיקן דוד מאה ברכות כמנין ע"ל וזה נרמז בשם בלעם תמן ע"ל נשתיירו אתוון מ"ב נוטריקון מ"אה ב"רכות ע"לה לבטל מ"אה ב"רכות ע"לה ל"הקריב מ"ב לזה אמר ואדע מ"ה יוסיף ה' דבר עמי מכאן הודה כסיל בפיו שישראל יתברכו מה טובו אוהלך יעקב על בתי כנסיות שנרמז במלת (דברים י) מ"ה אל תקרי מה אלא מאה וכן אמר מה אקב לא קבה אל ובמלת אקב נרמז ג' ענינים שהן (איוב לו) אל כביר לא ימאס ר"ל שצריך להתפלל ברבים ואז שם של אל מתפשט בעולם בסוד (תהלים פג) אלהים נצב בעדת אל עדה שלמה נקראת עדה עשרה. והנה א'ק'ב' הוא א"מן יהא שמיה רבא ק"דושה ב"רכו אלו השלשה צריך לומר בעדת אל שהיא חושבן עשרה ועליו נאמר לא תקב אל הן אל כביר לא ימאס הן עם לבד"ד ישכון שהוא מנין בד"ד שהם עשרה מדריגות נוטריקון ב"א ל בטל ע"שרה מ"דריגות גם אמר בלק לכה נא בה' על ע' שרים של מטטרו"ן שהם נחלקין לה' ידות שכן ה' פעמים י"ד עולה ע' ממנו היה מתיירא מואב שאמר כי רב הוא על מטטרון שהוא כלול מכל ע' שרים כמו שמשה הוא למטה במדריגת מ"טטרון ש"ר ה"פנים שכן נוטריקון מ'ש'ה כדאיתא ברעיא מהימנא בפ' פנחס שלא היה אדם מעולם שהיה כלולמכל מדריגות כמו משה דאיתרשם בשמא וכמו שמטטרו"ן הוא (קהלת ז) אדם אחד מאלף שכן מטטרון שר הפנים גי' אלף חסר א' ועליו אמר (איוב לג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד מן אלף שהוא מטטרו"ן בגימטרי' ש"ר צבאו"ת כן ג"כ בסיטרא אחרא היתה יניקת בלעם מר"ב חוב"ל ש"ל עש"ו לכן שלח אחר בלעם והוא באומות העולם לקבל משה וכן היתה ענייני ענין עם שכב"ת זר"ע שהוא ג"כ בגימטריא אלף חסר אחד שהיה ענייני עם אלף יאורים חסר א' כמבואר בפ' וארא ולכן אמר בלק לכה נא ארה לי מלשון יאורים גבי משה אתמר

(איוב כח) בצורת יאורים בקע וכל יקר ראתה עינו ובמלת צורת נרמז בו כל כוחות של בלעם שכן מילוי בלע"ם בגימטריא צור"ת ועליו קאמר ואתן צורת של יאורים שהם אלף חסר חד הרי בק"ע והכניע אותם משה. בבלעם כתיב ויקר והוא חסר א' אבל במשה וכל יקר ראתה עינו אבל בבלעם כתיב שתום העין:

והנה מזמור שיר המעלות שאמר יעקב כשראה ענין אתחברותא של בלק ובלעם שהוא כענין שותפת כל סמא"ל וסיעתו ברקיע בעיטא חדא על ישראל וכמו שעשו כל עניניו שעשה עם יעקב הוא באתחברותא של סמאל ברקיע וכמו שאמר יעקב אותו מזמור כשקיבל את הברכות מיצחק אביו שאז בא סמאל עם עשו ויעקב בא עם מיכאל שר הגדול שהוא שר של ישראל ע"ז אמר וירא בלק אה כל אשר עשה ישראל סבא הוא יעקב לאמורי הוא עשו כשלקח יעקב הברכות אז נכנס מיכאל עמו על זה אמר ויגר מואב מאו"ד על שם (בראשית כז) ויחרד יצחק חרדה גדולה מאוד כי רב הוא על השר הגדול מיכאל שהוא רב על כל מלאכי ולכן שלח אחר בלעם שהוא יודע דעת עליון שהוא רב החובל רבן של מחבלי כרמים על כן אמר לכה נא ארה לי על מיכאל שהוא פני ארי' מן הימין ולפי שגבריאל הוא מהשמאל פני שור היה מתיירא מן גבריאל שנעשה לו לאויב בשעה שאמר אוי לך מואב שיצא שלהבותא דאשא מן גבריאל שהוא פני שור לכן אמר עליו ילחכו את סביבותינו כלחוך השור ר"ל כמו שהחריב גבריאל בשלהבותא דיליה את מואב כן ילחוך את כולם ועליו קאמר והוא יושב ממולי והו"א יוש"ב גימטרי' מלא"ך גבריא"ל עם הכולל ואם חסר ו' היא בגי' חכ"ם הרזי"ם ובוא"ו של והוא גימטרי' מיטטרו"ן בי' ממולי מלא בגימ' בן ירד והנה על גבריאל אמר והוא אותו מלאך שהוא יושב ממולי להכריתני ואמר אוי לך מואב שיצתה אש שהוא גבריאל ועתה ו' מוסיף שאני מתיירא שע"י מלאך גבריאל יקח את שלו מתחת ידו ולכן אר"ה ל"י בגימטריא גבריא"ל (משלי יח) פי כסיל מחתה לו שכן מלאך ה' שעמד לשטן לו היה גבריאל ויש"ם דב"ר בפי"ו ס"ת רמ"ו עולה גבריא"ל ויש אומרים שהיה מיכאל כנרמז במלת אר"ה ל"י שהוא פני ארי' וממנו היה מתיירא בצק ויגר מואב ויג"ר בגימ' מיכא"ל כה"ן גדו"ל וכן כי ירט הדרך נגדי יר"ט בגי' מיכא"ל כה"ג ובדרך הפשט אמר ט המלאך שהוא רוצה לעקור אומה שחוגגת ג' רגלים ונמצא בזה (איכה א) דרכי ציון יהי' אבילות והדרכים מבקשים תפקידם ומתרעמין על זה שרצה לקלקל הדרכים לכן ירט הדרך לנגדי ואיכא מ"ד שזה המלאך היה מלאכו של יעקב שהוא נוריאל והוא נרמז במלת נ"א אר"ה ל"י שהוא בגימטרי' נוריא"ל ושלשתן אמת שזה המלאך היה כלול מג' נשמות של אברהם יצחק ויעקב ונרמז במלת יר"ט כמ"ש במדרש רבה ותנחומא יר"ט בא"ת ב"ש מג"ן שהוא

מורה על ג' מלאכים שהם מג' אבות מיכאל הוא מלאך של אברהם גבריאל מלאך של יצחק נוריאל של יעקב והראה המלאך בג' מקומות סימני אבות הראה לו מתחילה לקבל אברהם ותלך בשדה לקבל אברהם אח"כ יצחק במשעל הכרמים ואח"כ יעקב הוא מקום צר שהוא הממוצע בין שני אוהלים ונחלתו בלי מצרים ואין לנטות לימין או לשמאל מה שאין כן אברהם נוטה לימין ויצחק לשמאל אבל יעקב קו האמצעי עולה למעלה למעלה ועליו קאמר בלעם כי מראש צורים אראנו שהוא ראה המלאך שהיה כלול מג' אבות שנקראים צורים ולפי שבלעם הלך עם תרין בנין דיליה שהם יונס ויומברוס כדמתרגום יונתן בן עזיאל ע"פ ושני נעריו עמו שהם תרין בנין דיליה והוא מבואר בזו הפ' שבלעם היה יודע היכן הרוחות של בניו שמתו ונהרגו אחר עשיית עגל ועליהם קאמר (שמות לב) כשלשת אלפי איש והקשה בזוהר והלא כמה חושבנין רברבין הוה ידע אבל על יונס ויומברס קאמר שהיו חשובין כג' אלפי איש ועליהם אתמר בשעת יציאת מצרים (שם יד) ושלישים על כולו שהן תלת דרגין לקבל ג' דרגין של קדושה שהם ויסע ויבא ויט ג' רתיכין של אבות שהם לקבל מג"ן מ"יכאל ג"בריאל נ"וריאל ובקליפה משחית א"ף ח"מה מ"ים א"חרונים ח"ובה לכן לקח בלעם שני נעריו עמו שיהי ג"כ תלת דרגין ולכן מתורץ גבי אברהם אמר (בראשית כב) שני נעריו אתו בא' ובבלעם אמר ושני נעריו עמו בע' וסי' כשמו כן הוא ר"ל בלעם כותבין אותו בע' אתמר גבי עמו בע' אברהם כותבין בא' אתמר גבי אתו בא' והסוד לפי שאברהם עשה מע' של (שם ג) כתנות עור א' אבל בלעם (משלי טז) ונרגן מפריד אלוף והגביר כח ע' קליפות והנה אברהם הוא בקדושה נרמזו אצלו ד' חיות הקודש א"ת ש"ני נ"עריו א"תו תסתכל בראשי אתוון תמצא א"דם ש"ור נ"שר ארי' אבל בבלעם ש"ני נ"עריו ע"מו ר"ת ע"שן ש"רף ע"קרב נ"חש (עמוס א) ע"ברתו ש"מרה נ"צח והוא סוד (משלי ל) תחת שלש רגזה ארץ ע"בד ש"פחה נ"בל ר"ל (שם) תחת עבד כי ימלוך (שם) ושפחה כי תירש גבירתה (שם) ונבל כי ישבע לחם ושלשתם נרמזין בבלעם שנתלבש בעבד שהוא סמא"ל שכן בלע"ם בגימ' סמא"ל עם י"א קיטרין שלו שהם המן עם י' בניו גם נתלבש בבת זוגו שהיא אשת זנונים ועליה רמז בלק באומרו ועתה בו' הנוסף לקבל חיילותיה של לילי"ת שהיא רוכבת על ת"פ מחנות מנין וע"תה לכה נא ארה לי עלמדת כה שהיא גבירתה ורצה שתבא השפחה ותירש גבירתה ומתחילה אמר כלחוך השור על סמאל שהוא קדמאה לד' אבות נזיקין כדאי' בזוהר בזו הפ' על פסוק(זכריה ג) יגער ה' בך השטן וגו' תרין געורות אלו חד לדומה וחד לשר של גיהנם שהוא מתלבש בצורת שור עיין שם ותחת נבל הוא בלעם שהוא גלגולא של נבל כי ישבע לחם שדרשו עליו (משלי כג) אל תלחם את לחם רע עין שהוא בלעם איש רע

בלי"ל בגי' בלע"ם שהיה שתום העין ונמצא שג' שרגזה עליהם ארץ שלשתן מרומזין בר"ת ש"ני נ"עריו ע"מו שבזה נתלבש בג' דרגין של נחש שרף עקרב ולכן עמד מלאך י"י כנגדו שהוא היה נשמתא של פנחס שנתלבש ג"כ בקשת שהם ג' גוונין שהם לקבליה זה לעומת זה כי כמו שנתלבש הוא בתרין רוחין של בניו חד מימין וחד משמאל והוא באמצע לכן נקרא (שם כח) אי"ש ר"ע עי"ן שהוא בלעם שנרמזין לסוף תיבות ש"רף ע"קרב נ"חש ובמלת אי"ש יש בו נוטריקון א"מצע י"מין ש"מאל עליו קאמר גבי יוסף (שם כ) מים עמוקים עצה בלב אי"ש מים הוא מורה על מים אחרונים חובה שהיתה שם יניקתו של בלעם ועליהם אמר בלק הנה מ"נעך י"י מכבוד ר"ת מי"ם אבל הוא סבר שבלעם הוא מים ראשונים שהם מצוה מסיטרא דקדושה אבל עתה ראה בלק שהוא מן מים אחרונים חובת אינון ובאתר דחובא אינון שריין ואין מכבדין במים אחרונים על זה אמר בלק אמרתי שאתה וכל הענין שלך הוא בקדושה ומים ראשונים מכבדין בהם ואמרתי כבד אכבדך אבל עתה רואה אני שגם אתה מסטרא אחרא מן מים אחרונים ובזה מנעך י"י מכבוד שאין מכבדין באותו מים וכמו שאמר ר' עקיבא (חגיגה טז) כשהגיעו לאבני שיש טהור מכלל דאיכא טמא נוטריקון (ישעיה כד) ש"איה י"וכת ש"ער (שם יג) ש'עירים י'רקדו ש'ם עמוקים על שם עמק הלב של בלעם ובלב איש זה בלעם שהיתה יניקתו מן בל של הבל ועליו קאמר (משלי כח) נבהל להון איש רע עין זה בלעם שהלך למדין ליקח שכר עצתו שעל ידו נהרגו כ"ד אלף (שם) ולא ידע כי חסר יבואנו כמ"ש בפ' חלק גמלא בעי קרנא אודנא דהוה ליה גזיזא מיניה זה שאמר ולא ידע כי חסר יבואנו שנחסר מן העולם והכתוב רמז שמכח זה זכה פנחס ונעשה כהן כי לא נתכהן פנחס אלא עד שהרג לזמרי נמצא שמן עצת בלעם (ר"ל שהכתוב הוא חסד בד' שהוא מדת כהן):

הנה בבית ראשון סילק בו חטא העגל בבית שני סילק חטא מרגלים והוא כמ"ש לא איש אל כ"ב הוא על דרך שאמר משה כשהתפלל על מרגלים (במדבר יד) והמתה אותם כאיש אחד ר"ל כמו שאר שאר בשר ודם שצריך לעשות מיד נקמה משני טעמים האחד שמא ימות הב' שמא למחר לא יהיה לו יכולת לעשות נקמה אבל אתה ה' ארך אפים תאריך אפך בהם והשיב הקב"ה (שם) סלחתי כדבריך כי ב' טעמים אלו לא שייכים אצלו כמו בבשר ודם כמ"ש (ירמיה י) וי"י אלהים אמת הוא אלקים חיים ומלך עולם אמר שני שמות אלו כנגד שני ענינים אלו וה"פ אלהים הקדוש ברוך הוא שנקראה' זה אלהים הבטחתו הוא אמת כי בשר ודם מתיירא שמא ימות לכן נקרא על שם של ה' שהוא מורה שהוא היה הוה ויהיה לז"א אלהים חיים שהוא חי לעד כנגד שם של אלהים שב"ו מתיירא שמא למחר לא יהי' לו ממשלה או שיהיה במקום שלא יהיה לו

שם ממשלה לזה אמר הקב"ה אינו כן שהוא מלך עולם על כל העולם וזה מורה ע"ש של אלהים שהוא בעל יכולת לעשות גם בכאן כנגד ב' דברים אלו השיב בלעם שכבר סילק הקב"ה עון המרגלים לחורבן בית שני ואמר לא איש אל שאין צריך הקב"ה לעשות כמו איש ב"ו שהוא מכזב וכמו בן אדם שהוא מתחרט כי בן אדם שצריך להתחרט משני טעמים האחד שמא ימות למחר על זה אמר ההוא אמר ולא יעשה ר"ל ההוא בשר ודם אומר דבר ולא יכול לעשות לפי שימות ואינו מקיים גם בדיבור מלשון (בראשית מב) דבר אדוני הארץ אתנו קשות שיש לו יכולת היום ומחר בא ואין לו יכולת ז"ש ולא יקימנו שאינו יכול לקיים מחמת חסרון ממשלתו אבל הקב"ה אינו כן ולכן סילק הקב"ה והאריך עון מרגלים על חורבן בית שני ולא הביט און ביעקב עתה רק לאחר זמן ולא ראה עמל בישראל בעת הזאת שרצה בלק לקללם עבור חטא שלהם ואינו כן וראייה לדבר שאין להם חטא שהרי ה' אלהיו עמו וכמו שאמרו בפרק במה אשה (שבת נו) כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה דכתיב (שמואל א יח) וה' עמו אפשר שדוד חטא וה' עמו וחטא בא על ידו והנה בירך אותם ג' פעמים שכן ג' פעמים ברכ"ה בגימטרי' תרוע"ה ז"ש ותרועת מלך בו וכן קללה שרצה בלעם לקללם בג' אותיות ברגע כמימריה שכתב התוספות (ברכות ו) שרצה לומר כל"ם והקב"ה היפך הקללה לברכה ונעשה מל"ך בג' פעמים בירך אותם שהוא בגי' תרועה ז"ש ותרועת מלך בו ובפעם ג' אמר כנגד חטא קרח שהוא יושב בגיהנם כנגד זה אמר מה טובו אוהליך יעקב וקחשיב ששה מדריגות כנגד שש מעלות לכסא והם ששה היסודות שית דרגין לנשמתן לגן עדן סוד ששה היכלות בסוד בראשי"ת ב"רא ש"ית דרגין דנשמה ולכן יעקוב מלא בו' על ו' דרגין אילין:

מי מנה עפר יעקב. שבדקן בעגל כסוטות (שמות לב) וישק את בני ישראל וכן אפר פרה כפרה על עגל תבא אמו ותקנח בנה ומספר רובע ישראל דגלים (ב"ק צ) מאן דאמר רחמנא וותרן יוותרין בני מעוהי לז"א כי הקב"ה שומר העון לכ"ד דורות הן עם לבדד ישכון שהוא על חורבן (איכה א) איכה ישבה בדד. וכנגד מרגלים שא' הקב"ה (במדבר יד) ואולם חי אני וימלא כבודי את כל הארץ שהוא ע"ד שאמר משה והמתה אותם כאיש א' וכי איש אתה שמוכרח למות כי מתירא שמא למחר לא יוכל לנקום כי מחר בא ואיננו גם אין בו יכולת לנקום עז"א אלקים חיים ומלך עולם לז"א לא איש אל שמוכרח האיש לכזב כי לא יוכל למלאותמשאלות לבו גם לא אדם הוא ויתנחם כי ההוא אמר ר"ל איש ואדם אומר ולא יעשה כי מחר בא ואיננו ודבר יום זה דבר עמהם קשות והיא מושל ומחר בא ולא יקימנה אין יכולת ושלטון בידו לקיים מאמרו אבל י"י אלקים אמת. ונגד בני קרח אמר מה טובו אוהליך יעקב אף שקרח יושב בשער גיהנם אבל מה טובו

אוהליך יעקב שהם יושבים כנחלים עלי מים כן הם יושבים במעין גנים באר מים חיים וגו' וחושב ו' מיני גן שיש לצדיקים בעולם הבא:

וע"ז הדרך מאמר בזוהר פר' בחוקותי (מיכה ו) עמי זכר נא מה יעץ. ג' מקומות של אבות הראה לו המלאך יר"ט ב"את ב"ש מג"ן בתפלת שחרית יבא ארי' שהוא מיכאל ומקבל צלותהון של ישראל במנחה במשעול הכרמים גדר מזה ומזה גבריאל מקבל ויבא שור ז"ס (תהלים קד) יצא אדם לפעל"ו בגימ' אר"יה לעבודת"ו בגי' ז"ה שו"ר עדי ערב פעם ג' נוריאל בערבות פני נשר וכשלא זוכין ישראל אזי סימן חנ"ך לנער במקום שור חמור במקום נשר נ"ץ במקום ארי' כ"לב ג' מקומות שנראה המלאך לאתון הראה לבלעם מעלת ישראל שהם ג' דרגין מג' עולמות בריאה יצירה עשיה בפ"א הראה לו נפש מעשיה ותט השדה תמן הקליפות יש להם אחיזה מתרין צדדין הא' שהם מרובין הב' שהם מעורבין בפעם שני הראה לו רוח שהוא כלול מן יצירה שם הקליפות מחצה על מחצה פעם הג' הראה לו נשמת מקום בריאה תמן עולם שכולו טוב מקום צר שאין דרך לנטות ימין ושמאל שאין להם אחיזה כלל:

וירא בלק את כל אשר עשה ישראל לאמורי. שהעמיד משה חמה והוא בהשגחה אלקי זה חמא במשקופי דחכמתא ויגר מואב מפני העם שרואין שאין הכשפים עושין לישראל כלום כי רב הוא כמה רב גובריה כמ"ש ר חנינא (סנהדרין סו) נפיש זכותיה או א' שראה בלק מעלתו של משה שהוא רב של כל ישראל מכח ר"ב דלעילא שהוא מטט"רון רבו של כל מלאכים דלעילא ז"ש מואב אל מדין עתה ילחכו את כל סביבותינו שהוא סטרא דילהון כלחוך השור שהוא יוסף בכור שור שנקרא ג"כ ר"ב כמו שאמר יעקב (בראשית מה) רב עוד יוסף בני חי כי יוסף רוכב במרכבת המשנה (שם מא) רק הכסא אגדל ממך הוא עולם הכסא ולכן כשאמר יעקב לעשו (שם לג) חננ"י אלקים על סוד, חנו"ך והשיב עשו (שם) יש לי ר"ב אחי שגם לי יש רב החובל כי תרין אילין דא לקבל דא מט"ט בקדושה סמאל בקליפה ז"ש וירא בלק בן צפור אותו הויכוח שעשה ישראל סבא לאמורי שכל עצמו שעבד בבית לבן להביא יוסף לעולם שהוא שטנו של עשו לכן (שם ל) כאשר ילדה רחל את יוסף א' שלחני נא כי עתה נולד שטנו שכן יוסף הוא נער למטה לקבל נער דלעילא והנה עיקר דירתו בבית לבן להביא ב' כרובים שהוא יוסף ובנימין יוסף לקבל מטטרון בנימין לקבל סנדלפון זה מנעל וזה סנדל מ"ס שבלוחות גם פרעה ראה את משה וא' (שמות א) הן עם בני ישראל ר"ב ועצום ממנו שיש להם רב שהוא יוסף השביר ב"ר ועתה יבא משה שלקח (שם יג) עצמות יוסף שהוא עצום ממנו (שם א) ויאמר אל עמו בזוהר שר שלהם או בלעם לכן ע' של עמו עקומה כי בלעם הוא שתום העין והוא נתן

עצה (בראשית לו) ושם עירו דין הבה נתחכמה לו על מושיען של ישראל שהוא משה פן ירבה שיבואו שני כרובים אלו משה ויוסף ונוסף גם הוא על שונאינו שיבא הוא ויוסף ועלה מן הארץ שגם ארונו של יוסף עלה מן היאור שמשה העלה עצמותיו מן המים כשראה בלק מה שעשה ישראל סבא לאמורי בענין רב שלהם לכן ויגר מואב כי ר"ב הוא שיש לישראל ר"ב הוא מש"ה כדמות מ"טטרון ש"ר ה"פנים לעילא לכן עתה ילחכו את סביבותינו כלחוך השו"ר הוא יוסף ושלח אחר בלעם כי הוא ר"ב החובל יודע דעת עליון מ נהגי ארבין שהוא במספר (ארבעים) כי גם הוא הולך ושני נעריו עמו הם תרין כרובין דיליה בקליפה לקבל תרין נערים של ישראל ז"ש בלק כי עצום הוא ממנו והוא המתחיל בקלקלה ז"ש הן עם יצא ממצרים אותו עם שקשרת בשלשלהון:

מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל. א' שיהיו הישראל בעצמן המספר והם מגידים המספר וכן ביקש משה (דברים לג) ויהי מתיו מספר ר"ל יהיו הם בעצמן המספר מה מספר אין לו סוף כן ישראל לא יהיה להם קץ לכן היו כל ישראל למעלה מס' רבוא ז"ש רובע ישראל שנחלקו על ארבע דגלים הם בעצמם דומין למספר ומי מנה אותם כשם שאין מנין למספר כן אין מנין להם וכה"א (הושע ב) והיה מספר בני ישראל כחול וגו' מי מנה עפר יעקב על סוד אפרו של יצחק שצבור ע"ג המזבח ז"ש מה אקב מסטרא דיצחק שם של אלקים לא קבה א"ל חסד של אברהם כי מרא"ש צוריי"ם הוא אברהם שגבר מד"הד ועקד את יצחק על הר המוריה וראה מעלתן של ישראל שהם חשבונם ומנינם כמנין ראשי תיבות של י' ספירות כח"ב גג"ת נהי"ם מנין מרא"ש ז"ס כי מראש ר"ל מנין מראש אראנו לישראל:

בזוהר פ' משפטים יוסף ובנימין תרין נערים הם שהם תרין כרובין לקבל מט"ט וסנד"ל לקבל תרין נערים של בלעם כי מן יוסף בא משיח בן יוסף ומן בנימין אליהו שהוא פנחס שבאו ג"כ אליו תרין נשמתין ערטילאין של נדב ואביהוא ז"א ועתה לכה נ"א ארה לי על נ"דב א ביהוא לכן הלך בלעם ולקח שני נעריו עמו שהם יונוס ויומברוס לקבל ב' בנין של אהרן שהרי הם נענשו על מה שלקח אהרן מידם כמ"ש בזוהר לכן אמר שהביאו זקני מדין קסמים בידם והוא היה המלאך י"י שעמד לשטן אית דאמרי אברהם ואית דאמרי יצחק ואית דאמרי יעקב ושלשתן היו כי יר"ט הדרך לנגדי בא"ת ב"ש מג"ן מ"יכאל ג"בריאל נ"וריאל וכן בלעם ושנינעריו עמו היו לו ג' קליפות ש"רף נ"חש ע"קרב ר"ת של ש"ני נ"עריו ע"מו וכן פנחס נתלבש בג' גוונין אילין. או שראה בלק מה שעשה ישראל לאמורי שהוא עשו שהשיב לו (בראשית לב) עם לבן גרתי ואחר עד עת"ה נרמזין ג' גליות במלת עת"ה ילחכו סביבותינו כלחוך השור שהוא משיח בן יוסף והוא רוצה

לעקור הגאולה אחרונה כי ראה שדרך כוכב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב ז"ש ועתה לכה נא אר"ה לי ארי' תקיפא נפיק מינאי ורצה לנכות חדא ידא על סוד משיח כי עצום הוא על משיח ממני פרידה טובה יוצאת ממני ובלעם נתעלה אז יותר מן יעקב ואמר אראנו ולא עתה ר"ל הן אני שהתפאר עצמי אנכי אקרה כה שהוא סוד שמ"ע ע"ול מ"לכות ש"מים. גם עמ"ק בלבל ע"ול מ"לכותא ק"דישא שרצה להעביר האי עול מישראל לכן רצה לנכות חדא ידא דוד (שמואל ב כג) הוקם על:

ארז"ל בקשו חכמים לקבוע פ' בלעם בק"ש רק מפני טורח ציבור לא קבעו הענין וירא בלק את כל אשר עשה ישראל סבא לאמורי שהוא עשו שאינו יכול לנצח ק"ש איש אשר עמו רק ב"קק ק"ריאת ש"מע לכן שלח יעקב לעשו (בראשית לב) כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב ב"פ כה על (שמות ב ויפן כ"ה וכ"ה כ"ה אתוון דיחודא שחרית כ"ה ערבית ולכן מלאך שמעש"אל שהוא עורך מלחמה נגדו וז"ש (בראשית לב) ויאב"ק אי"ש עמו ס"ת ק"ש ולא יכול לו עד עלות השחר ק"ש של שחר לכן כשבא יוסף שהוא שטנו של עשו ליעקב ארז"ל שהיה יעקב קורא ק"ש שבזה מבטל הוא סטרא דעשו לכן השתחווה ז' פעמים כההוא עובדא דרב אחא בר יעקב תנינא דז' רישין שבכל פעם שקרא ק"ש נתר רישא חד לכן ארז"ל (דברים ט) שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן שבזכות שמע ישראל הם עוברים את הירדן וכשראה בלק מעלת כ"ה אתוון דיחודא לכן אמר ועתה לכ"ה נא ארה לי שמקשה בזוהר לך הל"ל אלא לכ"ה שכל ענינו למיעקר האי כ"ה שהם כ"ה שערים העליונים לכן א' בלעם ב"פ התיצב כ"ה על עולתיך ואנכי אקרה כ"ה ב"פ לקבל שחרית וערבית ולפי שעיקר היחוד בפרשה ראשונה שהם מ"ב תיבין לכן הקריב בלעם מ"ב קרבנות ולדעתי ז"ס שארז"ל מאימתי קורין ק"ש של שחרית משיכיר בין חמור לערוד בין זאב לכלב בין תכלת לכרתי הענין להכיר בין קליפת בלעם שהוא מימין חמור ובין עוג מלך הבשן שנקרא ערוד בין הערודים בזוהר גם בין בלעם בעמלק שנקרא מלך ערד כי ענין בלעם ועמלק הוא כענין משה ויעקב עמלק כנגד יעקב מלבר בלעם נגד משה מלגו וסי' (תהלים קד) השם עבי"ם רכובו שבקדושה הוא י"ם י"עקב מ"שה ובקליפה ע"ב ע"מלק ב"לעם ע"ב הענן ונבוכדנצר א' (ישעיה יד) אעלה על במתי ע"ב בקליפה אדמה לעליון כי יודע דעת עליון (שם ס) כעב תעופנה ע"ב קטנה ככף האיש זה חילוק בין חמור לערוד מלגאו ולחוץ בין זאב לכלב ישראל נמשלו לזאב (בראשית מט) בנימין זאב יטרף ובלעם לכלב כדלעיל וכן בין תכלת שדומה לכסא הכבוד לכרתי הם א"הע שנכרתים מן הקדושה ולכן כשבא פנחס לקבל סטרא אחרא וידקור את שניהם הם שני נעריו של בלעם שהיתה יניקתו מהם והן הן (שם ט) שני

אחים שבחוץ שהגיד והמשיך אותם חם אבי כנען כשראה ערות אביו מאותם שני נערים (יהושע ב) מרגלים חר"ש שהוא סוד ח"מור ש"ור שכן התחלת חמור פותח בח' ומסיים בר' וכן שור פותח בש' ומסיים בר' הרי חר"ש מורה על ב' סטרין אלו רק נשארו אתוון מ"ו ו' הרי מנין כל"ב שדולג מבין שני קליפות אלו (תהלים סח) אמר י"י מבשן אשיב אשיב ממצולות י"ם כי בקדושה לקבל זה י"עקב מ"שה ז"ש וידקור את שניהם ברמ"ח שבידו בסוד רמ"ח של ק"ש ולכן בפסוק (שם קו) ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה ה' תיבין ובכל תיבה ה' אותיות לקבל כ"ה אתוון דיחודא שהם כ"ה שערים העליונים ויש בו סוד גדול לדעתי בשור ויספוק בלק את כפיו לפי שרצו אלו הרשעים לבטל מישראל את סוד ק"ש ותפלה וכמ"ש הן עם כלביא יקום הפלת שחרית שאז זמן קימה וכארי יתנשא במנחה שאז צריך להיות זהיר יותר גבור כארי לבטל מלאכתם ולעשות מלאכת שמים (שם קב) תפלה לעני כי יעטוף שמאחר עסקיו וכה"א (שם קמא) היכון תפלתי קטורת לפניך משאת כפי שמבטל ממלאכתו ולעשות מלאכת שמים תפלה לעני כי יעטוף מנחת ערב לא ישכב עד יאכל טרף תפלת ערבית ודם חללים ישתה ק"ש שעל המטה שאוחז (תהלים קמט) חרב פיפיות בידו להרוג על חלליהם כמו שהרגו בלעם בן בעור שנתהוו ממנו מזיקים כמבואר בספרא דאשמדאי והוא מדה כנגד מדה ביקש לבטל מהם ק"ש שאוחזים ישראל חרב פיפיות ושותים דם חללים ח"לל חר"ב לכן הרגו אותם בחרב על חלליהם ומתוך דברי הרשע אנו רואים שהיה בדעתו לבטל מישראל אלו הד' עניינים כנגד זה בירך ד' ברכות שיגיע לישראל מאלו הד' עניינים כשאמר מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך שהוא על שם ב"כנ כנגד תפלת שחרית כנחלים נטיו שאז בקר אור (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים כי אידלי יומא (בראשית מד) בוקר אור והאנשים שלחו המה וחמוריהם איוב לח) ויריעו כל בני אלקים בתפלת המנחה כגנות עלי נהר בתפלת ערבית כאהלים נטע י"י בק"ש שעל המטה כארזים עלי מים. והנה במסירת אדם בשעת ק"ש למיתה עושה יחוד לעילא בסוד כ"ף פשוטה וכ"ף כפופה וז"ס (מנחות כט) כ"ך עלה במחשבה כדדריש האר"י ז"ל לכן כשראה בלק שלא נתקיימה מחשבתו ויספוק את כפיו (תהלים ט) בפועל כפיו נוקש רשע (שם כד) מי יעלה בהר י"י על מסירת נפשו למיתה (שם) ומי יקום במקום קדשו על מסירת קידוש השם לעילא אם הוא מתקן ב' כפות (שם קכח) יגיע כפיך כי תאכל:

כתבו האחרונים סי' של בדיקה בריאה כשהוא נקב ך' פשוטה אזי הוא כשירה כ' כפופה טריפה והענין כי ך' פשוטה הוא במקום החיים ה' עילאה בינה לכן היתה הבהמה חיה וכשירה אבל כשהיא כף כפופה הוא עלמא דמותא (משלי ה) רגליה יורדת מות לכן

טריפה ז"ש יגיע כף ך' כי תאכל אז אתה אוכל בסוד (שיר ה) אכלו רעים שהא זיווג עליון אז (תהלים קכח) אשריך וטוב לך בעו"הב מה ראה מואב ליטול עצה ממדין שהיו מכשפים גדולים יותר ממדין שהרי הם נתאחזו בשמאל ומדין מימין כמ"ש בזוהר שבלק בן ציפור חמא במשקופא דחכמתא יותר מכלם ראה מנהיגם של אלו במדין נתגדל כי חמא בלק תוקפיה דמשה כי רב הוא על משה וישראל נוצחין שלא כמנהג העולם שעשה ישראל לאמורי שהעמידו החמה וראה שמשה פני חמה ז"ש כי רב הוא משה הוא (בראשית א) המאור הגדול ולפי (ר"ה כא) שבישראל לא קם אבל בא"הע קם כי כמו שמשה כלל כל ישראל כן היה בלעם כלל כל שבעים אומות זה שתום העין על ע' אומות ולפי שיוסף הוא (בראשית מט) בן פורת עלי עין ז"ש עתה ילחכו כל סביבותינו כלחוך השור הוא יוסף שהוא פורת עלי עין לכן שלח אחר בלעם שתום העין שגם הוא כלל של ע' ניצוצות טמאות כמו שיוסף היה במצרים ז"ש (שמות א) ויאמר אל עמו ע' עקומה ולקט כסף הם סוד ניצוצות טהורות שעלו עמו מנין ר"ב מן רפ"ח ניצוצין ז"ש (שם יב) גם ערב ר"ב עלה אתם ז"ש ויגר מואב מפני העם כי ר"ב הוא שהעלו ר"ב ניצוצות עמהם ונשאר מנין אלהי"ם (שם יט) ומשה עלה אל אלהי"ם לתקן עוד פ"ו ניצוצות הן עם יצא ממצרים ערב ר"ב על ר"ב ניצוצות שהעלו אתם. ויג"ר בגימט' מיכא"ל כה"ן גדו"ל שהוא המקרב רחוקים ומוציא (ירמיה טו) יקר מזולל וכסה את עי"ן האר"ץ בגי' ש"ם אלקי"ם שלא יעלו יותר כי מנין אלהי"ם היה להם עוד לעלות או רמז קא רמיז שמנצחין במדבר שלא כדרך העולם כי על ג' חלקים נחלק העולם על ג' שמות (תהלים נ) אל אלקים י"י במדבר שם של אלהים מושל והם. עשו ממדבר ישוב וכיסה ע"ין ה"ארץ שהוא ש"ם א"לקים ולפי שראה הוא בי"ת דו"ד שגם הוא בגימטרי' עי"ן האר"ץ לכן רצה לנכות חדא ידא תקיפא מן בית דוד שלא יבא לעולם. גם על בית המקדש שהיה דמות אריה והיה בגבול מואב רות המואביה (רות ב) השבה עם נעמי משדה מואב כמ"ש בפ' שלפניה אשר בשדה מואב ע"ש ז"ש כי עצום הוא ממנו מה. אקוב עם שם של אלקים לא קבה א"ל כי ישראל אין כוחם אלא בפיהם (תהלים קמט) רוממות אל שעשו ממדבר ישוב (שם) בגרונם שממשיכין חסד אל בחרב פיפיות תרין פיות תורה ותפלה גם בידם בג"ח לכן עמד המלאך בג' מקומות והראה לו שאתה רוצה לעקור אומה שעומדת על ג' רגלים שהעולם עומד עליהם ת' ע' ג"ח:

או אמר **מה אקוב** מה יעשה הקב"ה לשמו הגדול שקשר מפתח קטן בשלשלת גדול שהוא שם אל שהוא בסוף ישראל רצה ב"לק ב"ן צ"יפור להוריד פ"ר פ"ר דינים שהכניע אותם אברהם בשעת עקידה (בראשית כב) ק"ח נ"א א"ת בגימטריא כפל פ"ר פ"ר

שבאותו שעה נעקדו כל ד' עולמות באצילות מדת החסד עקדה גבורה בבריאה פני אריה את פני השור ביצירה מיכאל את גבריאל בעשייה את מאדים לכן שלח בלק עתה ילחכו את כל סביבותינו שהם על סטרין דלהון שכבר יהיה עקוד פני שו"ר ז"ש כלחוך השור. ועתה לכ"ה לך מבע"ל שרצה לעקור זכות עקידה נלכה עד כ"ה (שם) ונשתחוה ונשובה אליכם מיכאל שיהיה הוא גובר לכן אמר ועתה לכה נא אר"ה ל"י בגימטריא גבריא"ל שהוא משמאל ורצה לנכות חדא ארי"ה תקיפא שלא ינצח את השור שהוא משמאל כאשר עשה אברהם ז"ש הנה עם יצא ממצרים וכיסה את עי"ן האר"ץ בגי' ש"ם אלהי"ם שמבטל זה השם ומאחר שרצה לבטל עקידה שהשכים אברהם בבוקר ולקח שני נעריו אתו לכן השכים הרשע הזה עם שני נעריו והמלאך השיבו רשע כבר קדמך אברהם בשעת עקידה וזה המלאך היה מלאך של עקידה ואית מאן דאמר מיכאל כי יר"ט בגימטרי' מיכא"ל כה"ן גדו"ל והרשע השיב חטאתי שבזה היה רשע ערום כי נודע כשאומרים חטאתי אין רשות למלאך לעשות דבר ז"ש דוד (שמואל ב יב) חטאתי לה' והשיבו (שם) גם י"י העביר חטאתך לא תמות וזה המלאך היה חסד רק לשטן לו היה כי אוי להם לרשעים שמהפכין וכו' והרשע השיב ועתה אם רע בעיניך אשוב' ודרז"ל שכן דרכך הוא אומר דבר והמלאך מחזיר בעקדה עשה ג"כ כך הקב"ה אמר קח נא והמלאך השיב אל תשלח ידך לדידי ניחא שזה היה הכל ענין עקידה ואית מאן דיימא מלאך עקידה היה אוריאל והכא ג"כ בא זה המלאך לפי שרצה לנכות חדא ידא דארי' ור' עמנואל פירש שמלאך היה הקטיגור בעצמו שנעשה סניגור וזה שאמר אח"ר הדברים שהוא אל אחר והוא היה בעצמו שנעשה מליץ יושר ז"ש (בראשית כב) עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה שהודה ולא בוש ע"ז וע"פ דרכו גם בכאן לא אבה י"י לשמוע אל בלעם וישם דב"ר בפיו קבע מסמ"ר בפיו מ"לאך ס"מאל מ"לאך ר"ע (דברים כג) ויהפוך י"י לך את הקללה שמלאך אכזרי נעשה מלאך רחמן ונעשה עתה ברכה וז"ס (חבקוק ג) לפניו ילך דב"ר עליה אתמר (ישעיה נח) ודבר דבר כל מה שאדם מדבר למטה מביא דב"ר שהוא הממונ' דב"ר י"י בזה כי מרא"ש בגי' פלג"ש אליפ"ז שהיא תמנ"ע כפל דינים פ"ר פ"ר ובלק שלח לבלעם אל נא תמנ"ע מהלוך אלי (דברים כה) א"ם ב"ן הכו"ת הרש"ע (תהלים יט) תורת י"י תמימה מ"שיבת נ"פש ע"דות גם בגי' לילי"ת שהיא נוקבא קליפת ישמעאל (כמ"ש א"ה בזמירות בסוד (בראשי' ו) ר"ק ר"ע כל היו"ם):

לא הביט און ביעקב. שאין בי"ב שבטים אותיות ח"ט מן כ"ב אתוון ובספר יצירה בפי' ראב"ד מבואר שאילו ב' אותיות הם שני חושים המליך ח' קשר לו כתר וצר בו סרטן בעולם ורגל שמאל בנפשותמוז בשנה כל אלו נאצל מאות ח' (שמות א) כי חיות הנה

ובריה זו גדילה במים ויש מים טובים ורעים של שמחה דמעתה מאירה עינים ושל בכיה מכהה עינים ז"ש (יחזקאל ח) נשים יושבות מבכות את התמוז ולו רגל שמאל בנפש שהולך באחרונה לכן לחץ רגל בלעם אל הקיר כשהיה עולה על ההוא משעול שכתב בס' קול בוכים ע"פ (איכה א) כל רודפיה השיגוה בין המצרים ורבקה שאוהבת את יעקב אומרת (בראשית כז) קצתי בחיי מפני בנות ח"ת שהוא ח"ודש ת"מוז כי (משלי כא) ומחתה לפועלי און ובי"ז שבו עשו העגל המליך אות ט' וקשר לו כתר וצר בו אריה בעולם ואב בשנה וכוליא ימין בנפש (ועיין בס"י בפ"ה) ולכן נשרף ב"ה כי הוא גבורה ובו נתבטלת עצת נצח ישראל שהוא כוליא ימין אילו ב' חדשים הם ב' אותיות ח"ט לכן כשהביט בלעם שאין אותן ב' אותיות בישראל בזה לא ראה עמל בישראל כי י"י אלקיו עמו ואותן ב' חדשים לקח עשו לעצמו בחילוק החדשים כי ניסן מסטרא דאברהם ת' אייר יצחק ו' יעקב סיון ז' וכן היה ראוי עשו ליקח חודש אלול רק שישראל זכו ליטול אותו חודש עמו ותרועת מלך בו שאותו החודש תוקעין ומבלבלין אותו ובה כוליא שמאל תאוה מתגברת בהן כי מזלו בתולה לכן חטא בו דוד בבת שבע באלול היה מעשה דבת שבע ד"פ קורין ק"ש ביום ועל אלו הד' פעמים אמר בלעם הן עם כלביא יקום זה ק"ש של ר' יהודה הנשיא קודם פ' תמיד שהוא סמוך לזריחה וכארי יתנשא זה ק"ש בברכותיה שאז יבא אריה דלעילא בשעה שמסיימין אהבה רבה בסוד בוחר ב"עמו י"שראל ב"אהבה בוח"ר בגימטרי' רי"ו ארי"ה ר"ת בי"ב בא"ת ב"ש (איוב כח) (ב"צורת י"אורים ב"קע) שמ"ש (שופטים ה) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו והוא סוד גדול ז"ש כארי יתנשא ק"ש של ערבית לא ישכב עד כי יאכל טרף וק"ש שעל המטה ודם חללים ישתה עיין בחיבורא קדמאה פר' נשא ספר תורת נתן:

ר"שע י"ראה ו"כעס. ר"ת רי"ו של סטרא אחרא בסוד (שמות יד) ויקח שש מאות רכב כשלוקחין ו' שהוא שש מן אות רכ"ב שהוא בגימטרי' מלא"ך סמא"ל כשלוקחין ו' ממנו נשאר בחו"ר שהוא רי"ו דסטרא אחרא שרשע הזה בלעם ראה (ירמיה ד) אריה מסבכו ר"ל סב"ך אותיות שניות עג"ל וישת אל המדבר פניו כדמתרגם ת"א ורצה בלק לנכות חדא ידא דארי' מסיטרא דקדושה גם יראה אותיות ארי"ה שרשע בלק ראה אריה ועל אותו אריה כעס אבל (תהלים קיב) רשע יראה וכע"ס שיניו יחרוק על יוס"ף ששלח לו בלק ילחכו סביבותינו כלחוך השור שהוא יוסף שהיה עומד נגד כל הניחוש ז"ש כי נחש וגו' ועליו אמר וירא ישראל וגו' על שבט יוסף שרצה ליתן עין הרע וזכותו של יוסף הגין שתהיה על ישראל רוח אלקים לכן בא פנחס שיש לו חן יוסף (שם קו) ויעמוד פנחס ויפל"ל בגימטריא יוס"ף שהוא בגימ' קנא"ה ובזה נתלבש מטתו שלום ה' פעמים א"ל

ז"ש מה אקב לא קבה אל ו' פעמים הוי"ה יוס"ף ועשו יש לו ו' לבסוף בא יוסף שטנו של עשו ולוקח ממנו עקב הקדושה שלו מן רזא דשמא קדישא שהוא ו' והעגל נעשית ע"י עלה שור באו שש וכשלוקחין שש מן עשו שהוא סוד ו' נשאר (ישעיה נ) ע"ש יאכלם ונתקנא הרשע על ש"ע נהורין יראה על ע"ין שיניו על שן כי עבד יוצא בשן ועין ועז"א טול קיסם מבין שיניך קורה מבין ע"יניך על ש"ע נהורין שראה ונתקנא עלייהו דישראל (תהלים קיב) סמוך לבו שהוא נתאבק עם סמך של סמאל במלחמת עמלק (שם) עד אשר יראה בצריו לכן אמר ליהושע שיחלוש כח של עמלק למטה והוא קשר קישרא לעיל נגד ס"ם בעצמו ז"ש (שם) עד אשר יראה בצריו לכן כששלח למלחמת מדין פנחס כשא"ל הקב"ה אחר תאסף אל עמך שתלה מיתתו בנקמה זו משמועה רעה לא ייירא רק נכון לבו בטוח בי"י אזי ג"כ שלח לפנחס לנקום נקמת מדיינים והוא נקמת בני ישראל אבל משה נשאר בביתו לתת נקמת י"י במדין שר של מדין (שם) פיזר נתן לאביונים כמ"ש (דברים לג) צדקת י"י עשה גם גרם גליות שפיזרן בין א"הע קרנו על. (שמות לד) קרן אור פנים שלו. במדרש רשע יראה וכעס זש"ה (ישעיה נז) והרשעים כים נגרש את מוצא ישראל נמשלה לחול שנאמר (הושע ב) והיה מספר בני ישראל כחול ונמשלו א"הע לים שנאמר (ישעיה יז) הוי המון עמים רבים כהמות ימים והם מתיעצים על ישראל והקב"ה מתיש כחם וגבורתם אמר ישעי' והרשעים כים נגרש הגל הראשון וכו' היה לו לשני ללמוד מן הראשון כן פרעה בא ונתגרה על ישראל והפילו הקב"ה וניער פרעה וחילו בים לא הי' לו לעמלק ללמוד מפרעה וכו' לא היה לו לסיחון ללמוד מעמלק אלא ויצא סיחון וכן ויצא עוג כן בלק לא היה לו ללמוד מסיחון ועוג אלא שבא להתגרות עם ישראל ושלא אחר בלעם לקלל את ישראל א"ר סימון הה"ד (שם נד) כל כלי יוצר עליך לא יצלח כיון לא הצליח בלעם התחיל בלק מחרק עליו שיניו (תהלים קיב) רשע יראה וכעס זה בלק (שם) תאות רשעים תאבד זה בלק ובלעם שהיתה תאוותם לקלל ישראל זש"ה (משלי כו) מחזיק באזני כלב עובר מתעבר על ריב לא לו משל למה הדבר דומה לזאב שחטף גדי מן הצאן בא כלב של קדרים ומריב עמו ומנבח כנגדו א"ל זאב הלא לא משלכם נטלתי רק מעדרו של רועה נטלתי אתה מה לך הוי מחזיק באזני כלב המזמור הזה כלו על משה מדבר גם עיין לעיל פ' ויחי ע"ש ג' אבות ועל יוסף הצדיק על ש"ע נהורין שעבד יוצא בשן ועין נתקנא הרשע אמר עליה רשע יראה וכעס על ע' שיניו יחרוק על ש' מנין שנ"י ותרווייהו נאבדו ממנו תאוות רשעים תאבד לכן שלח לו הן עם יצא עבד לא יכול לברוח ממצרים ועבד יוצא בשן ועין:

בזוהר חדש בתרין הוי ידע בלישנא ובעינא ולדעתי הם ב' לשונות ארה על ראיית עין הרע קבה על קב בדיבור בלק אמר לכה נאוא"ת והלא יכול לקלל במקומו שם לז"א אר"ה לי אני מבקש שתכניס עין הרע בהיפך אתוון רא"ה כי (משלי ג) מארת י"י בבית רשע על ראייה אתמר ובלעם ידע כי טוב בעיני י"י לברך אמר קבה לקלל בפה והקב"ה אמר שמע אם כדבריך שאתה אומר לי כיזוב שבלק שלח קבה אמר לא תלך עמהם לא היה לשלוח שתלך עמהם הלא היית יכול לקלל במקומך אלא ודאי אמר לך ארה לא תאור ובלק ראה שאין רוצה הקב"ה בארה שלח לו קבה ועצת רשע יראה וכעס שהוא על עין הרע שלו ושיניו יחרוק על לשון שלו ותרווייהו נסתלקו ממנו ז"ש תאות רשעי' תאבד והנה בזה הפסוק קשה דלאו רישיה סיפיה כי מתחיל ביחיד רשע יראה וכעס ואח"כ מסיים האות רשעים תאבד דרש זה הפסוק על בלק ובלעם ואפשר לומר כי רשע יראה על בלעם כי מצינו במדרש הצדיקים אומרים מעט ועושים הרבה אברהם (בראשית יח) יקח נא מעט מים מהרי שלש סאים קמח והרשעים אומרים הרבה ועושים מעט כי אמר בלק כבד אכבדך ואח"כ ויקח בלק בקר וצאן התחיל בלעם חורק שיניו זה הוא דעתו רחבה עכשיו שולח לי זה למחר אני נותן מארה בנכסיו כמ"ש ומחץ פאתי מואב והאביד שריד עדי אובד ע"ז יהיה פי' הפסוק רשע יראה זה בלעם וכעס שיניו יחרוק שלא נתן לו הרבה לאכול מכח זה קללו מנכסיו שהיה דעתו רחבה ותאוות רשעים תאבד או על בלעם שהיה רוצה לקלל בראיה שלו ז"ש רשע ירא"ה שדוקא בראייתו רצה לקלל אותם וליתן בהם עין הרע במקום שחטאו ישראל ז"ש וכעס כמ"ש וישת אל המדבר פניו שרצה להכניס בהם חטא עגל אח"כ שיניו יחרוק כי קבע הקדוש ברוך הוא מסגור בתוך פיו ושוב אל בלק והוכרח לילך ובזה תאות רשעים תאבד שנתאוו לקלל ישראל או בא לתרץ למה היפך הקב"ה את בלעם שיברך ישראל הלא יותר טוב היה שיקלל בלעם והקב"ה יהפוך לברכה גם הלא לא היה יכולת לבלעם רק לכוין עת זעם והקב"ה לא כעס באותן הימים א"כ ממילא בטלה קללת בלעם והתירוץ הקב"ה צפה שישראל יחטאו בשיטים ויהיו אומרים שקללתו של בלעם גרמה זאת לכן היפך ז"ש שיניו יחרוק הרשע הטעם לפי שגלוי וידוע לפני הקב"ה שתאות רשעים תאבד ותגרום תאוה שלהם שהחטיאו אותם איבוד לישראל לכן הוצרך הקב"ה עתה שיהיה שיניו חרוקים ולברך אותם או שבא לומר על הקרבנות שלו שהפך הקב"ה ומסר לכלבא כמ"ש בזוהר ע"פ ויקר אלקים אל בלעם כי טוב ארוחת ירק של ישראל מבית מלא זבחי ריב. ולפי המדרש הראשון אמר רשע יראה וכעס שהוא רואה מתאות הרשעים הראשונים שהיא האבד ואפ"ה לא משגיח בו וכעס לכן שיניו יחרוק ג"כ או רשע הוא בלק יראה כמ"ש וירא

בלק וכעס כמ"ש במדרש (תהלים סט) תחשכנה עיניהם מראות כיהוא בראייתו גורם כעס משא"כ צדיקים יראו וישמחו שהיה לו ללמוד לבלק מן עוג שיני רשעים יכרתז"ש שניו יחרוק וגם מן עמלק תאות רשעים האבד אחריתו עדי אובד או שעל ראייתו נסתמה עיניו ומספר רובע ישראל ז"ש יראה ובאותו ראייה וכעס שיניו יחרוק שנעשה שתום העין כי (שם צב) איש בער לא ידע ותאות רשעים תאבד גם על עמלק.

וירא בלק את כל אשר עשה ישראל סבא לאמורי זה עשו כשבא לקראתו ונפל על צווארו וישקהו נעשו שיניו קהות ומפרש בזוהר פ' וישלח שעל בית המקדש שהוא צוואר נפל ושיניו יחרוק היה לו לבלק ללמוד דומה בלעם לכל"ב כי תלת גלגולין שלו הם כל"ב תנא הוא ל"בן הארמי הוא ב"לעם בן בעור הוא כ"ושן רשעתיים עשה שתי רשעות וכו' ואעפ"י שבגמ' אמר הוא בעור הוא לבן רצונו על בלעם שהרי קאמר הוא בעור שבא על בעירו ובלעם הוא שבא על אתונו גם במה שאמר בנו בעור רזא הוא שנתגלגל הוא באביו כמו שהי' אביי בגלגול אביו ע"ל פ' שמות גם יש בו אותיות ייבא בזוהר ההוא סבא ונחלק אח"כ לשנים שני בניו ומה שקרא אותו כלב קדרים לפי שבלעם בא מסטרא דימינא כי תרין סטרין אינון מדין שנתגדל שם בלעם הוא מסטרא דחמור אשר חבש אברהם ז"ש המלאך רשע כבר קדמך אברהם (בראשית כב) וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו ובלק בא שהיה מלך למואב בעת ההוא שבא מסטרא דלוט וכבר אמר אברהם ללוט (שם יג) הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה שאברהם לעולם (שם יב) הלוך ונסוע הנגבה ולוט לעולם מסטרא דשמאלא וא"כ בלעם מסטרא דקדרים שהם מסיטרא דחמור נוער ז"ש רועי לבן (שם כט) מ'ח'ר'ן אנחנו מ"שמורה ר"שונה ח"מור נ"וער לכן כל עניינו באתון שהוא נוקבא דחמור וחלת דרגין אינון שם כ"לבי א"יתני ח"מרי ומסטר' דשמאלא שור שהיה משמר זקני מואב עלי' אמר עתה ילחכו את כל סביבותינו כלחוך השו"ר כי הם כח שור לבד ז"ש וירא בלק אשר עשה ישראל סבא לאמורי שהוא עשו ששלח לו עשו שהלך בשבילו אל ישמעאל לזווג תרין סטרין על יעקב כי עשו הוא קדמאה לנזיקין שור מועד וישמעאל הוא חמור וזווג ב' סטרין אלו זה לזה ויעקב השיב שאינו מתירא מפני תרין רצועין אלו (שם לב) ויהי לי שור וחמור שכבר הכניע ב' סטרין אלו ותבר יתהון (ישעי' לב) אשריכם זורעי על כל מים ר"ל זורעי לכם לצדקה ועוסקים בב"ח על כל מים הוא התורה אזי משלחין רגל שור וחמור תרין רצועין של מלקות והוא ראה שאין כת בידו לבד להכניע ישראל שעוסקים בתרין אילין לכן שלח אחר בלעם שהוא חמור כדי לשתף שור וחמור יחדיו מה שהקב"ה צווה בשביל זה שלא לזווג ב' אילו יחד שהם כלאים ז"ש ועתה לכה נא אלי כי אולי

אוכל הוא ספק כשאני לבד קליפת שור יכול להזיק או לא אבל כשנעשה שותפות ביחד נוכל בלי ספק ולכן יעקב כשהיה בבית לבו כדברי רז"ל סידר שיר המעלות כי ראה שזו המלחמה יהיה לו לבניו עם בלק ובלעם אתחברו והנה על זה המזמור (תהלים קכ) אל י"י ב"צרתה ל"י ק"ראתי ויענני ר"תבל"ק כי אתמר בזוהר אתחברותא דבלק ובלעם הוא ממש אתחברותא דסמאל וסיעתו כמ"ש על אלו ועל אלו פסוק (שם יא) כי הנה הרשעים ידרכון ק"שת ל"ירות ב"מו בל"ק אופל לישר"י ל"ב כי ישראל הם ישרי לב ורשעים אלו (שם יב) שוא ידברו איש את רעהו שפת חלקות כי דיבור שלהם היה על שדור הפלגה לא יוכלו כלום כדאיתא בזוהר שאמר בלק דור הפלגה עבדו עובדא ולא יכולו כי פומא תסר מיניהו דלישנא אתבלבל אבל אנת הוא פומך שנן ועובדא מתתקן לכן שלח קסמים בידם שהראה דעובד' מתתקן קמן שיש לנו קסם רק אתה צריך להבין מלולא כי ידעתי את אשר תאור יואר הוא מילא דילך לגבי עובדא דילי ויהיה נחש וקסם ביחד אז נכה בו ז"ש שפת חלקות שהוא דור הפלגה שנחלק שפתם (שם) ב"לב ו"לב ידברו כי ב"ל מבלק וב"ל מבלעם הרי בלב ולב ידברו על י"י ועל ישראל (שם) אשר אמרו ללשונינו נגביר שיש כח ותוקף בלשון שמי אדון לנו ז"ש (שם קכ) י"י הציצה נפשי משפת שקר של בלעם שאמר שקרים בשם י"י שמעולם לא היה ענינו רק מסטרא אחרא כמ"ש ר"ש בזוהר תלת סימנין אינון סימן מאן דלא ידע כלום שבוחי ע"ש ואע"פ שמה שאמר שומע אמרי אל הוא קשוט דההוא דרגא דילי' קאמר כו' מ"מ כל לשונו היה רמיה שמרמה בני אדם שחשבו שעל דרגין קדישין קאמר (שם) מה יתן לך על פעם ראשון שהשיב מאן י"י לתתי להלוך עמכם שנפש גבוה שלו היה לשלוח לו שרים רבים ונכבדים יותר (שם) ומה יוסף לך על פעם שני שאמר מה יוסף דבר י"י אלי והכל היה לשון רמיה (שם) חיצי גבור שנונים (משלי כז) מברך רעהו בקול גדול וגו' קללה תחשב לו או יאמר על ענין המושלים שלשים ממונים דלעילא שהכריזו ברקיע לבטל מלכא דאמוראה ואומר אוי לך מואב כי אש יצאה וגו' להבה וגו' ואותו שלהוביתא בא מן גבריאל הממונה על אש ולכן אית מנהון שא' שמלאך י"י היה גבריאל. ויש"ם דב"ר בפי"ו ס"ת בגי' גבריא"ל וכן בלק אמר אר"ה ל"י בגי' גבריא"ל לכן אמר מה יועיל לך לשון הרע לקלל הלא כבר חיצי גבור הוא גבריאל שנונים עם גחלי רתמים על אש ולהבה שיצאה מסיחון ומחשבון (תהלים קכ) אויה לי כי גרתי מש"ך עם לבן גרתי כי הוא בלעם שנעשה מלך אדום ושמו היה בלע בן בעור שעשה שותפות שהוא היה מסטרא דימינא קליפת חמור ישמעאל את"ן חסר ו' בגימטריא ישמעא"ל שהיה מגולגל באתונו לפי ששכב משכב זכור והלך אל אדום שהם משמאל ושם עירו דין הבה נתחכמה שהי' באותו עצה ונמצא שבא שני משמורות יחדיו

שור וחמור ומינייהו בא כ"לב שכן אותיות אמצעים מן תרין רצועין אלו בגימטרי' כל"ב ר"ל ו' מן שור מ"ו מן חמור הרי בגימטריא כל"ב ז"ס (שם קד) תשת חש"ך ויהי לילה בו ר"ל במלת תשת חש"ך (שם) תרמוש כל חיתו יער שלשתן מרוזין בו ח"מור ש"ור כ"לב הן הן ג' משמורת של לילה לכן מ"שפת שק"ר מלשו"ן רמי"ה ר"ת משמ"ר (נחמיה ד) והיה לנו הלילה משמ"ר לכן אמר אויה: לי כי גרתי מש"ך שרשע זה הוא מ"שמורה ש"נייה כ"לבים ונקרא כלב קדרים שכנתי עם אהלי קדר כי תרווייהו איתנהו ביה לכן מתחלה היה שמו בלע ועתה נעשה שתום הע"ין שנסתמה עין שלו שהיתה בסוף שמו ובאה אליו מ' סתומה ונקרא בלעם כי יודע דעת עליון שהוא רב החובל הממונה על ל"ט רצועין והוא מ' של מ"ות מ' של מ"שחית מ' של מ"לקות דחטיף איהו פנחס מעל ראשי ישראל ממש כמ"ש בזוהר אז היה כלול סמ"אל עם י"א קיטרין דיליה וכן מל"אך אדו"ם בגי' בלע"ם איש רע בליע"ל הרי סוד מלא"ך אדו"ם הוא סמא"ל וי"א דרגין כלול בלע"ם ולפי (משלי יט) א"ץ ברגליים חוט"א ס"ת בגי' סמא"ל (ישעיה נה) הוי כל צמ"א לכו למים לכן ותלחץ רג"ל בלעם אל הקיר ע"ם נחל"י רתמי"ם ס"ת מי"ם ובלק אמר לבלעם הנה מנעך י"י מכבוד ר"ת מי"ם שאין מכבדין בידים מזוהמים כי הוא מסטרא דחובה מים אחרונים חובה אינון ובאתר דחובה אינון שריין (תהלים קכ) רבת שכנה לה נפשי עם שונ"א נוטריקון ש"נים ו"ארבעים נ"הרי א"ש שהתעורר הרשע הזה במ"ב קרבנות שהקריב שרמז בו קמ"ב חושבן של בלע"ם ק"רבנות מ"ב ק"בע מ"סמר ב"פיו ועל עצמו אמר ותהי אחריתי כמוהו שראה שיש לו יניקה סוף תיבות של אבו"ת העול"ם בגימטרי' ישרי"ם כי אברה"ם יצח"ק יעק"ב ס"ת קמ"ב עליה אמר יהושע כשראה עגל שגרם יומס ויומברס בנוי דבלעם ק"ול מ"לחמה ב"מחנה שהוא ר"ת קמ"ב שהוא בלעם כי מכוחו בא העגל ואותו כח נטל עתה בלעם שהלך לקלל ישראל כדאיתא בזוהר שני נעריו עמו אלו הכשפים והכוחות של בנוי לקח עמו רבת שכנה לה נפשי עם שונא שלום (ניטין נז) כי אתיא לבלעם בנגידא השיב מילייהו נפישין לא תדרוש שלומם וטובתם לכן קראו שונא שלום אני שלום וכי אדבר על ענין פתיחת שלום שהקדימו ישראל אף לסיחון שהיה א' מז' עממין ז"ש אף במקום שיש לי לדבר קשות דהיינו על ז' עממין אפ"ה אני פתחתי בשלום ואיך יעלה על דעתם שאלך עמהם למלחמה או שישראל הראו עצמן עטופים ז"ש אני באמת שלום לי עמהם וכי אדבר עם מואב קשות המה חושבין שאני מוכן למלחמה ועז"א וירא בלק מה שעשה ישראל לאמורי שהוא א' מן ז' עממין אפ"ה הקדימו עמהם לשלום ק"ו שלא יתחילו עמהם למלחמה רק ויגר מואב מפני העם הם

הערב רב ז"ש כי רב הוא על ערב רב אבל מפני ישראל לא היה לו שום מורא רק ויקוצו מפני בני ישראל:

סוד בועל ארמית קנאין פוגעין בו לפי שהניצוצות הנידחות הם מארבע כנפות הארץ כל ד' מלאכים שבאין מיסוד אימא שהם סוד (ישעיה מא) אר"ח ברגליו לא יבא ארח שהם עומדים מד' רוחות ומשמרים ישראל מכל צד והם בסוד [מילוי] שם אהי"ה עולה קנ"א א"ל קנ"א בגימ' ר"ת ק"נאין פוגעין ב"ו מה שנתן הקב"ה לפנחס ברית שלום על שקנא את קנאתו. בכנפי יונה יתבאר בארוכה סוד קנאה שמצד הקנאה מעורר ש"ע נהורין דלעילא כשם שיש ש"ע נהורין בקדושה כן יש בקליפה (שם נ) ע"ש יאכלם (שבת קנב) רב אחאי בר יאשיה לא היו עצמותיו מרקיבין לפי שלא היה לו קנאה במילי דעלמא שהיה הקנאה הנמשכת מן החיצונים עליה אתמר (משלי יד) ר"קב ע"צמות ק"נאה שאין לה רפואה. לדעתי סוד זה מבואר בראשי אתוון שהוא נעקר מן הקדושה רק"ע בגי' ש"ע נהורין שבא אל תוך ע"ש מן עשו מי שיש לו קנאה עצמותיו מרקיבין עש יאכלם אבל מי שאין בו קנאה הוא חי וקים ולפי שפנחס קנא קנאת י"י צבאות גרם שמלבוש הוא סוד חשמ"ל או"ר פניא"ל כיסה על ישראל ועליו חופף כל היום בין כתיפיו שכ"ן רזא דמלה הוא גורם שהמלבוש מקיף את ישראל שלא ישלטו חיצונים וז"ס (ישעי' יא) וש"עש"ע יונק על חור פתן כשיש ש"ע ש"ע על ישראל שהוא יונק משדי אמו אז מסך מבדיל על חו"ר פת"ן הם נפש הקליפות בסוד מוסיף גורע ולכן אחר תפלה אנו מתפללין בשלו"ם בגי' חשמ"ל כי בזמן הארת הקדושה הוא ח"ש ואם ח"ו יש שליטה לחיצונים אז הוא מ"ל ובלק אמר לבלעם והוא יושב ממ"לי כי ראה באיצטגנינו שהוא עתה מ"ל לכן ביקש ועתה נכה נא בבקשה ממך שיהיה מיד מאחר שאני רואה שהכיסוי הזה שכסה את עי"ן האר"ץ בגי' תו"ך ובלק הביא בלעם קרית חוצות שהוא בחוץ והם בפנים עתה יראה שעמוד ענן פלטם והוא עתה יושב ממ"לי חלק מ"ל מן חשמ"ל ופנחס שזכה והשיב התימה מעל בני ישראל ועשה מהם תו"ך בקנאו את קנאתי בתוכם זכה למלבו"ש וזכה לשלום

בזוהר מקשה והוקע אותם לד' נגד השמש וכי מה בא ללמדינו שהיה ביום אלא לתקן ברית שנקרא שמש ע"ש ולדעתי שענין בלק שראה מה שעשה ישראל לאמורי על (ע"ז כח) שהעמיד הקב"ה חמה במלחמת סיחון וידוע שהחמה הוא באמצע ז' כוכבים והודיע הקב"ה שישראל הם מערכה בפני עצמו ומערכת השמים נכנע אליהם לכן ויגר מואב כי רב הוא שהם יותר גבוהים מן אותה המערכה כי ישראל הם תו"ך ז"ש עתה ילחכו הקהל הזה את כל סביבותינו מתרין סיטרין שהם התו"ך ואנחנו החוץ כלחוך השור שאוכל סביבו ומניח באמצעו כן הם יבואו עתה לא"י (יחזקאל ה) זאת ירושלים בתוך

הגוים שמתיה וסביבותיה ארצות ולפי שישראל נמשלו ללב שהוא באמצע הגוף ובלק רצה להעביר את תוך של ישראל כמ"ש לעיל וכיסה את עין הארץ על העמדת השמש ורצה למחות אותם אל הקצה ז"ש וירא משם קצה העם שיהיו ישראל נעקרים מן התוך לבא קרית חוצות שיהיו חוצה לכן הראה לו המלאך שמעלת ישראל להיות באמצע ובזה שחטאו בפעור שהוא סופ' דדרגין באינדרטא הוא מקום צואה (ישעיה ל) צא האמר לו (דברים כג) ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך לכן הוקע אותם נגד השמש דייקא שחטאו בזה שהיו באמצע המרכבה. ז"ש פנחס בן אלעזר בקנאו את קנאתי בתוכם דייקא שגרם שיבואו ישראל לתוך כדמעיקרא. לכן נענש בלק שהוא צור שיהיה נמנה שלישי למלכי מדין ומתחלה היה ראשון כי זה היה חטאו שרצה לדחות ישראל מן תוך לדחותם חוץ דחו אותו מן הראש אל התוך:

פנחס

נתן הקב"ה לפנחס החיים והשלום כדאמר (מלאכי ב) בריתי היתה אתו החיים והשלום הוא סוד השכיבנו אלקינו לשלום והעמידנו מלכינו לחיים שהם ב' יחודין ובלילה רחל מוסרת סימניה תחת המטה בסוד ד' דנחית לג' עולמות בי"ע וה"ו יורדת דאימא אוזיפת לברתא מנהא ואז נקראת מלכות אלקים בסוד (תהלים מז) מלך אלקים על גוים (שם קג) ומלכותו בכל משלה (שם מז) אלקים ישב על כסא קדשו שהוא עולם הכסא (בראשית כט) ויהי בבוקר והנה היא לאה זיווג עלאה ופנחס זכה במצוה זו שמסר עצמו על קדושת השם ויקח רמ"ח בידו ושם נפשו בכפ"ו ר"ל שבזה שמוסר עצמו למיתה מוסיף כח ג"כ עלאה כפופה ופשוטה בסוד כ"ך עלה במחשבה דאתמר גבי ר"ע שכתבתי לעיל וגם בפ' וישלח. ז"ס (שמואל א כח) ואשים נפשי בכפי לכן זכה לתרין סיטרין אלו חיים לקבל יחוד עליון ושלום לקבל יחוד תחתון שהוא שמע וברוך וז"ס מ' שחטף פנחס דהות טאס מלאה דם על משירייהון דישראל זכות תרין יחודין אלו גם לפי שא"הר נידון בנשירות איברים הוא סוד כ"ך עלה במחשבה ב"פ ך' הרי מ' שהיו איבריו נושרים ממנו וסוד הענין כי כל הנשמות הכלולות בו שהיו איברים שלו הנה פרחו ממנו באותה שעה שחטא וחזרו לעלות ממנו ונתנו לתוך הקליפות ואלו הנשמות אנו צריכין להעלות בכל יום ויום ע"י תפלתינו ולא היה אד"ה ראוי להשתמש באותן אורות ונתמעטו ממנו ומפני הפגם נתאחזו החיצונים באותן הנשמות עד שנפלו בקליפות ומטו רגלין ברגלין ועליה אתמר (בראשית כט) וישא יעקב את רגליו ותיקן אז שהלך השטן לדרכו ארצה בני קדם ובלעם שהלך לשם לגבי עזא ועזאל לחץ האתון רגלו אל הקיר ולפי שמשה זכה ונטל כל

האורות כל הי' כתרים שהיו לו לאד"ה לכלם זכה משה ועתה זכה פנחס ליטול כל כתרים אלו ונתוספה י' לפינחס ומשה בעצמו בא ואמר לו הנני נותן לו את בריתי שלום ולכן י' קטיעא כי אותה י' שהיתה קטיעה עד הנה מחטאו של אד"הר עתה נשלמה בפנחס ז"ש ויקח רמ"ח ב"ידו ר"ל שלקח כל הכתרים פרצוף שלם מן רמ"ח איברים שנשרו כל איבריו של אד"הר ועתה משתלם רמ"ח בכלל שהוא קומתו של אד"הר כולל בידו קרי בי' ביו"ד בברית דיליה וכמו שכל ס' רבוא היו כלולים במשה וכד אתכנש שמשא אתכנשו שיתין רבוא כוכביא עימיה שהסכל הדור המדבר כן בימי אליהו היתה הנבואה מתפשטת מס' רבוא נביאים וכד איסתלק אליהו נסתלקו עמו כל ס' רבוא נביאים ז"ש בגמרא מנ"ל שבעל מום פסול בעבודה בריתי שלום והא שלום כתיב א"ר נחמן דשלום היא ו' קטיעא רומזת על סוד י' פרצופין אלו שניתקנו ע"י לכן התחיל במדרש ילקוט ע"פ ויהי אחרי המגיפה זש"ה (תהלים צד) אם אמרתי מטה רגלי חסדך י"י יסעדני כי במה שחטאו ישראל בזנות גרמו על דמטו קליפין רגלין ברגלין (משלי ה) רגליה יורדות מות שגרמו שאותיות מות ירדו למטה ז"ס מטה רגלי מטו קליפין רגלין ברגלין עד שנתן הקב"ה חסד לפנחס כהונת עולם ובזה זכה להוריד אות מ' ואיתעביד מן ר"ח פינח"ס רמ"ח גם ו' של מות הוריד ונעשה רומח ז"ש (דברים לג) אף חובב עמים כל קדושיו בידך שבשביל שמסרו על קדושת השם בידו (תהלים יז) ממתים ידך בזה הם תכו לרגליך (שם לו) אל תבואני רגל גאוה ויד רשעים אל תנדני כי שם נפלו פועלי און דחו ולא יכלו קום אבל גבי האי אתמר (משלי ל) ומלך אלקום עמו (שם כד) כי שבע יפול צדיק וקם וכן בלעם איקרי קמיאל (דברים לג) ל"א ק"ם וגו' בישראל כמשה אבל בא"הע קם וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב כד"א (תהלים קי) מחץ ראש על ארץ רבה לקיים קרא רבה אמונתיך ואחרי שנמחץ אותו ראש כמו שנמחץ ראשו ע"י חושים בן דן ומונח בעוטפיה דיצחק אז (שם) מנחל בדרך ישתה אז (יואל ד) ומעין מבית י"י יצא והקש' את נחל השיטים שסופו להתרפאות על כן ירים ראש כזכות אבותיו הקדושים שהם בצדקתם יוציאו (ירמיה טו) יקר מזולל ויהיה להם מקום זה ובלעם שראה זה אמר כי מ"ראש צ"ורים א"ראנו ר"ת מצ"א או מוצא עם תיבת ו"מגבעות שתרווייהו מ"צא בגימ' סמא"ל מוצא היא נוקבא חייבתא בישא שגם אותו הראש יהיה מתוקן לע"ל ז"ש לא קבה א"ל שהרי שם אל יש לו בקדושה ולע"ל (משלי ל) ומיץ אף יוציא דם שישחטו אותו וישאר מלאך ולע"ל (ישעיה כה) בלע המות לנצח וישאר מלאך ועז"א או מי יחיה משומו א"ל שרמז על זה שיעשה א"ל והרשע עצמו ביקש עלזה שתהיה אחריתו כמוהו על מלאך אדום הזה שסופו להחזיר והוא (תהלים פ) חזיר מיער שע' תלויה נשאר אתוון מ"יר

(שמואל א כד) מרשעים י"צא ר"שע (תהלים עט) מ"הר י"קדמונו ר"חמיך שהרשע יצא וישאר טוב כטעם (שם קד) יתמו חטאים מלשון במדבר הזה יתמו שרשומות שלהם יהיה במדבר וכן זה הרשעים עוד אינם לא יהיו עוד רשעים:

ברבה **פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן**. אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו לכן אמור וגו' גדול השלום פשוטו של מדרש הוקשה לו קושית הזוהר הל"ל בקיצור הנני נותן לו לכן אמור הוא מיותר ר"פ בן יאיר השיב שהקב"ה צוה למשה שיאמר הוא בפיו לכל ישראל הנני נותן לו את בריתי שלום כי עד היום היה משה משמר ברית כי ירש משה מקום יוסף כמ"ש (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף ויוסף היה לו סוד ברית כמ"ש (בראשית נ) ויישם בארון בי' יתירה אח"כ (שמות ג) וזה לך האות שנתן הקב"ה אות זה למשה וגמירי (תענית כה) משמיא מיהב יהיב מישקל לא שקיל כמ"ש בלעם לבלק לקוב אויבי קראתיך והנה ברכת ברך והשיב לו בלעם שא"א להחזיר הברכה שהמשכתי מלמעלה ז"ש הנה ברך לקחתי וצנור שפע שבע רצון ירד על ישראל וגמירי משמיא מיהב יהיב משקל לא שקל ז"ש וברך ולא אשיבנה ירצה מאחר שהוא ברכה וברכה לא יכול להשיב כי משקל לא שקיל אבל גבי רעה מצינו שחזרה ריקם ז"ש ההוא אמר ולא יעשה ר"ל אמירה רכה לטובה בתמי' איך לא יעשה אבל לדיבור שהוא קשה יכול להיות ולא יקימנה כי הקב"ה חוזר לרעה ולא לטובה וא"כ מאחר שהקב"ה נתן למשה הברית לא לקח ממנו רק שהוא עצמו החזיר לו לפנחס אבל המדרש מתרץ בענין אחר שהקב"ה אמר מעלת פנחס בן אלעזר שהוא עשה מעשה אבותיו מעשה אהרן הכהן מה אהרן משיב חימה אף הוא כן משיב חימה ז"ש השיב את חמתי מה אהרן קנא וכן הוא בקנאו את קנאתי לכן מאחר שהיא מתלמידיו של אהרן אמר הקב"ה למשה לכן אמור בדין הוא שיקח שכרו ומפרש מה שכרו אתו ליתן לו שלום שכן התנא אמר הוי מתלמידיו של אהרן רודף שלום מדה כנגד מדה שיתנו לו ג"כ שלום ומאחר שעשה כאהרן ע"כ והיתה לו ולזרעו אחריו כהנת עולם. או כוונת המדרש מ"ש בזוהר דקאים בדינא ויפלל לכן נתנו לו שכרו שיהיה כהן להגביר על הדין ז"ש מדרש אמר הקב"ה בדין הוא ר"ל מאחר שנתלבש פנחס במד"הד של יצחק לכן יטול שכרו שיהיה כהן ויגביר הדין. או ע"פ הזוהר ששכרו הוא שהוא בן אהרן בנשמות נ"א ז"ש בדין שיטול שכרו שכר שלו מפורש למעלה במה שאמר שהוא בן אהרן הכהן ממש או אמר בדין הוא שיטול שכרו אע"פ שהקב"ה סייע לו (משלי ל) ומלך אלקום עמו וא"כ מן הדין הוא שאין לו לשלם שכר מאחר שהקב"ה סייע לו אפ"ה אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו משלם ז"ש שלום בו' קטיעא אע"פ שלא כליתי את בני ישראל מ"מ המצוה נקראת על שמו ז"ש התנא (אבות)

וכל העוסקים עם הצבור יהיו עוסקים לשם שמים ואע"פ שאז הקב"ה פושה בשבילם רק שזכות אבותם מסייעתם וא"כ טובתי בל עליך רק לקדושים אשר בארץ המה לז"א ואפ"ה מעלה אני עליכם כאילו אתם עשיתם זה הענין (ברכות י) וכל התולה בזכות אחרים תולין לו בזכות עצמו וכן בכאן פנחס ניסים שעשיתי לו עבור שהוא בן אהרן הכהן וזכות אבותיו מסייעתו אפ"ה אמור לו ולזרעו אחריו הנני נותן לו והוא ענין (ב"ק צב) מ"ש רבא לרבה בר מרי חמרא דמריה טיבותא לשקייה ומביא ראיה מהא שהקדוש ברוך הוא אמר וסמכת את ידך עליו ואח"כ אמר ויסמוך משה כפי' רש"י שם סכל ישראל סברו שמשה סמך ידוווהוא נותנה והוא אינו רק מפי הקב"ה וכה"א (תהלים קו) ויעמוד פנחס ויפלל עושה פלילות עם קונו ר"ל שהקב"ה סייעו לזה ואפ"ה (שם) ותחשב לו לצדקה כאלו הוא עשה בעצמו זה הענין אבל רש"י בפי' החומש פירשו שם בענין אחר חמריה דמאריה וטיבותא לשקיי' על מה שמשה ברך בשתי ידים והוסיף משנו:

פנחס בן אלעזר. שהיו השבטים מבזים אותו ראיתם בן פוטי הרג נשיא בישראל התחיל הכתוב מייחסו מקשה אמ"ז ז"ל והלא גם הם ידעו שהוא בן בן אהרן אשר האב הוא מיוחס רק שביזוהו מצד אבי אמו וא"כ מה הועיל יחוסו שהכתוב מייחסו אחר אהרן הכהן הלא עכ"פ הוא שפר מיתקן מאב ומאם לא טהר והשיב הוא ז"ל דרך הזורר (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי אבד זה פנחס (שם) ואיפה ישרים זה נדב ואביהוא דאישתזיבו בההיא שעתא וכו' שב' נשמות של נדב ואביהוא באו לפנחס באותו פרק שנשמה שלו פרחה ונמצא שאינו בן אלעזר רק בן אהרן הכהן והוא מצד אם מאלישבע בת עמינדב אחות נחשון ולכן אמר לא נתכהן פנחס עד שהרג לזמרי שאז הרוויח ב' נשמות של כהנים שהם נ"א וק' לפי זה פנחס בן אהרן הכהן מבע"ל שהרי הוא בריה חדשה ולעת הזאה אינו בן אלעזר אבל הענין שהוצרך פנחס להתלבש בג' גוונין בסוד קש"ת שיש לו ג' מראות כדאיתא בזוהר וא"כ נשמה שלו הראשונה הוצרך להיותה בסים לקבל ב' נשמות שבאו אליו ואותה נשמה ראשונה כענין לבוש וגוף לאלו ב' נשמות שבאו אליו והוצרך פינחס להיות כלול מג' נשמות לעמוד לקבל בלעם הרשע שהלך ושני נעריו עמו הן יונוס ויומברוס והוא היה כלול מג' גולייריין בישין דמתגרין במלחמה נרמזין בראשי אתוון ש"ני נ"עריו ע"מו ש"רף נ"חש ע"קרב וכן הוצרך פנחס להתלבש ויעמוד פנחס ויפלל קאים בדינא שהוא יצח"ק חושבן פינח"ס כי נדב מצד ימין אביהוא מצד שמאל והן הן אברהם ויעקב הרי שהיה כלול מג' אבות והוא הוא המלאך י"י שהיה נצב בדרך לשטן לו שהראה לו סימני אבות יר"ט הדרך לנגדי נרמזין בא"ת ב"ש מג"ן הלת מלאכים שהם נשמה לאבות העולם אברהם מ"יכאל יצחק ג"בריאל יעקב נ"וריאל כי חושבנא

דדין כדין אברה"ם יצח"ק ויעק"ב בגי' מיכא"ל גבריא"ל נוריא"ל וז"ס ויקח רמח בידו שמתחלה היה עומד פינחס ר"ח ולקח עמו יצחק אח"כ חטף מ' של חמה דטאם על משירייתיהו דישראל בסוד מעל בני ישראל הרי רמ"ח סוד אברהם ואח"כ חטף ו' של מות כדאית' ברעיא מהימנא הרי נטל כוחו של יעקב שהוא בכל מקום ו' כידוע הרי רומ"ח ואז כשהיה לו כל הג' גוונים של קש"ת שהוא סוד אל"י א"דום ל"בן י"רק וידקור את שניהם שהם סמאל ובת זוגו הרי השלים הו' מן השם הרי השלים שמו אליה"ו וא"כ הוצרך לומר פינחס שהוא בן אלעזר שנעשה נשמה הראשונה גוף אליו לקבל ב' נשמות שהוא עתה ב"ן א"הרן ה"כהן ובס"ת ה' תיבין רמז שהוא כלול מארבעתן נ"פש ר"וח נ"שמה נ"שמת נ"שמה כי אליהו בארבע ר"ל כל ארבע היו נכללין בו יחד בזוהר קם בדינא ועביד דינא קר בדינא שהבועל ארמית קנאין פוגעין בו ודאין דינא וידקור את שניהם ז"ש ויעמוד פנחס ודן דינא יפלל שפסק הדין קנאין פוגעין בו ועביד דינא שלא כליתי את בני ישראל בחמתי ומאחר שהוא אחיד בדינא זכה להתלבש בימינא לכן ניתנה לו כהונה שהיא מדת חסד ז"ש (תהלים קו) ותחשב לו לצדקה שנעשה מדת חסד שהוא אוהב צדקה ז"ס חימ"ה (שם לג) ח"סד י"י מ"לאה ה"ארץ כי הוא משיב חימה וזכה לפתוח מדת חסד קנאת"י בגי' ס"מאל ו"בת זו"גו (דברים כט) כי אז יעשן אף ה' וקנאהו והם שבט אפו ורצועה בישא לאלקאה ופנחס דקר את שניהם ברומח והנה רזא עלאה לדעתי כמו שעתה זכה פינחס שהוא אליהו דעליה אתמר (שמות ד) הוא יהיה לך לפה כי הוא סוד תורה שבע"פ כל הספיקות מונח עד שיבא אליהו ת'י'ק'ו וזכה במסירת נפשו למיתה שלקח רמ"ח בידו ושם נפשו בכפו גרם יחודא לעילא כדין מי שמוסר נפשו למיתה ונכנס בשלום עלאה שהוא יוסף ז"ס (תהלים קו) ויעמוד פנחס ויפל"ל בגי' יוס"ף לכן ניתן לו ברית שלום בו' קטיעה שהוא גבר שלים בתרין שלומין (ישעיה נז) שלום שלום לרחוק ולקרוב כן אח"כ בסיבוב שני כל ימיו היה ר"ע מצטער על זה ועלה במחשבה כל ימיו שאם יבא לידו ויקיים לתקן שלום עלאה ותתאה וכן הוה (חגיגה טו) שנכנס בשלום ויצא בשלום משלום של בנימין נכנס לשלום של יוסף נקרא עקיבא בן יוסף שגם הוא היה כלל תורה שבע"פ כי כולהו אליבא דר"מ והנה כ"ד אלף תלמידיו אלו הם כ"ד אלף שהרג שמעון בשכם על שמלו עצמן ונכנסו בברית עתה ונעשו גרים גרורים ונשאר שלום משבט שמעון ואותן הנשמות נאבדו עתה עם נשיא שמעון ז"ס נשיא בית אב לשמעוני רמז על שמעון שממנו יצא זה ושם גדר ערוה ועתה פרץ אח"כ כשראו אלו כ"ד אלף מחצבן לא חילקו כבוד זה לזה לפי שראו יסודן הראשון ומתו פעם שלישי בין פסח לעצרת ואותן מוצעת שהציעה לו כזבי בת צור באיסור אח"כ

הציעה לו בהיתר ועל זה (נדרים) שחק ורק ובכה ר"ע כשבא אשתו של אנטריפס הרשע אצלו כי זכר מעשיו הראשונים ובכה בדרך תשובה שכן יאות לתקן והמה בוכים פתח אוהל מועד ועל שתפם בבלוריתא הסריקו בשרו במסריקת של ברזל (תהלים צב) מה גדלו מעשיך י"י מאד עמקו מחשבותיך (שמואל ב יד) לבלתי ידח ממנו נדח זה שהשיב הקב"ה למלאכים זו תורה וזו שכרה והשיב כך עלה במחשבה ראוי הוא לזה העונש לפי שהוא סוד מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח וז"ש ושם האיש המוכה את המדינית מה בא ללמדינו את המדינית ואחרים פי' להיות עמה ולשכוב אצלה בעוה"ב ומלפפתו וקשורה בו ככלב אבל לדידי ניחא שרומז על המצעות שהציעה לו אח"כ בהיתרוכשם שאליהו הנביא ק"ך אלקים הוצרך לתקן לכן חי ר' עקיבא ק"ך שנים ואע"פ שקדמונים פירשוהו שהיה ישששכר חמור גרם וקצתם פירשו שהיה יוסף ובתיקונים ובזוהר אמר שהן הן י' ניצוצין שיצאו מיוסף שהיו בלא נוקבא לכן הי' מהרוגי מלכות שלטו בהם חיצונים לדעתי ז"ש (בראשית מט) ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו מידי אבי"ר י"עקב אותיות רב"י עקיב"א. ר"ל על שם ויפוזו זרועי ידיו ומאילו י' ניצוצין בא ר"עק ועל זה קראוהו על שם יוסף כי מן יוסף בא ענין זה וז"ס (שמות כא) ונמצא ביד"ו מות יומת ר"ל על שם ויפוזו זרועי ידיו מות יומת במיתה תנינית ובתגר זה לקח פנחס חן יוסף ויקח רומח בידו וחטף אינון ניצוצות טהורות לכן מצינו במדרש משלי שר"ע כשמת בבית האסורין קברו אליהו הנביא שהוא פנחס ע"ש על זה הסוד אמר בפרשה זו ובני קרח לא מתו בני שמעון רמז לבני שמעון לא מתו רק חזרו לזה העולם. וע"ז הסוד אמר בקנאו את קנאתי דאיתא בזוהר רות בעובדא דר' פרחי' קבר אותו והעלה אותו ת"ח למערתא ע"ש והראו לו חד חלון בי' קיימין שית משקופין לאעלאה לאינון דלעין ק"ש ברעותא ובכוונה דליבא ועז"א (תהלים סח) תכין בטובתך לעני אלקי"ם על זה שעונה ק"ש בעונתה קנ"א בגימטרי' ענא"ל מלאך שממונה על זה ע"ש באורך:

וידבר י"י אל משה וגו' שאו את ראש וגו' בני ישראל. האי קרא אית לשאליה ביה מה ענין זה לזה. רש"י מביא ב' פירושים משל לזאבים שנכנסו לעדר וכו'. אם קושיית רש"י מה ענין המנין אחר המגיפה. ובזה תירץ לידע הנותרות שני תשובות בדבר הא' הלא ממנין כ"ד אלף שחסר יכול לידע הנותרות כמה הם. גם דבר אחר שהביא רש"י לא תירוץ על זו הקושיא כלום כי מה ענין המנין הזה בכאן הל"ל אחר פרשת עלה אל הר העברים ואחר פ' יפקוד י"י אלקי הרוחות כי שם מקומו ליקח חשבון מישראל גם קושיות אמ"ז ז"ל הלא לפי זה הלשון לידע הנותרות למה לא מנה אותם אחר מגיפת קרח גם אחר קברות התאוה ותירוץ של אמ"ז אינו מספיק כלל לזה עיין בספרו פ' כי תש שאינו מונה

אותם רק קודם מרגלים שהיה להם לבא מיד לא"י רק אח"כ חטאו גם עתה מנה אותם שיש להם לבא מיד לא"י הלא בקברות התאוה אמר שם משה ליתרו (במדברי) נוסעים אנחנו אל המקום וגו' שהיה להם ליסע מיד ולא נמנו באותו פרק גם למה הפסיק באמצע הפסוק ועשה פריגמא ממנו חד מן כ"ה פסוקים אבל צריכין אנו למארי ס"ת בזוהר אמר ר"א שפיר קאמרת אבל לפי שפנחס הוא אליהו ובשביל יקריה דיליה כתיבא פרשתא דיליה באוריתא בעינא לחדשא מילין א"כ לדעתי ראויה היתה להיות התחלת הפ' מן ויהי אחרי המגיפה ולסיים פ' בלק ולהתחיל מן ויאמר י"י אל משה ואל אלעזר הכהן לאמר סדרא בפני עצמה רק בשביל כבודו של פנחס התחיל הקב"ה פר' להיות נקראת על שמו פינחס והוא כענין פ' נשא את ראש בני גרשון שרצה הקב"ה לעשות כבוד לבני גרשון שהם בכורים והתחיל פר' מהם כמו כן במקום הזה וענין פריגמא שהרבה ענינים היה בענין המגיפה הזו שהיתה לטובתן של ישראל כדי שכל ערב רב שהיו בישראל (תהלים עג) ספו תמו מן בלהות כדברי רשב"י שכל אותן כ"ד אלף שמתו היו משבט שמעון מאינון ערב רב שנתגיירו ונתדבקו בשמעון ז"ש ויהיו המתים שכבר מתו כמה פעמים במתאוננים במרגלים בעגל כמ"ש שם ואע"פ שר"א השיב על זה אבא שפיר הוא אבל חזינא עליה פלוגתא וכו' הלא רשב"י תירץ שם כל הקושיות שמישראל לא מת שום א' מהם והנה לא היה יכולת לבא לא"י שהוא תוך של כל העולם עד שמתו כל אינון קליפות קוצים בכרם ונשארו מצורף ומזוקק לכן התחיל פר' זו פנחס בן אלעזר השיב את חמתי בקנאו את קנאתי בכדי שיהיו ישראל תוך והקליפ"ה נפלה מהם ז"ש ויהי אחר המגיפה שנגף י"י את ערב רב אשר עלה אתם והכתוב אומר (שם לז) וקוי י"י המה ירשו ארץ כשזרע מרעים יכרתו וכה"א (שם עג) קרני רשעים אגדע אז (שם) תרוממנה קרנות צדיק לכן עתה מחדש התחיל שאו את ראש בני ישראל ליתן להם נשיאות ראש ואמר שאו חד מן י"ב פסוקים ד"פ (ישעיה מ) ש"או מ"רום ע"יניכם על סוד שמ"ע שרצו בלק ובלעם מלעבור על ק"ש ולעקור כ"ה מאתריה אינון כ"ה שערים עליונים ופנחס לקח רמ"ח בידו על רמ"ח תיבין בק"ש (תהלי' לז) שכן ארץ ורעה אמונה ירצה שאין תקומה לישראל לשכון בארץ רק לקיים אמת ואמונה ערבית ואמת ויציב שחרית ובהם תליא אמונה (ברכות) וכל מי שלא אמר וכו' לא יצא ידי חובתו וכמ"ש (דברים ט) שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן שבזכות אמונה שמע ישראל זכו לעבור הירדן ואלו כ"ה שערים פתח פנחס בפסוק (תהלים קו) ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה ה' תיבות בקרא ובכל תיבה ה' אותיות כי ע"כ (ברכות כב) צריכה כוונת הלב כדברי ר"מ וכמ"ש

בר"מ שפנחס קנא ב' קנאות שד"י לעילא שד"י לתתא סוד שד"י ש"שים ד"בוקים י"פריד כמ"ש (תהלים סח) בפרש שד"י מלכים בה גם כן רמז על ק"ש:

בפסיקתא מפני מה פסוק זה מופרד פינח"ס הוא בגימריא ר"ח אחז באות מ' שהוא מ' של מטטרו"ן שהוא בעולם יצירה ופנחס בעולם עשייה (יחזקאל א) אופן אחד בארץ אליהו בארבע ר"ל בעולם רביעי שהוא עשייה ועם זה נעשה רמ"ח (קהלת י) כי עוף השמים הוא אליהו (שם) ובעל כנפים מארי דגדפין הוא מטטרו"ן בספר מעיין חכמה אמר עוף השמים זה אליהו ובעל כנפים זה רזיאל שכל הדברים ששומע אליהו מוגיע לזה העולם ז"ס ויקח רמ"ח בידו ר"ל כל סודות התורה שהם מן מלאך רזיא"ל הוא מביא לזה העולם בידו ומאחר שלו ניתנה הכהונה ועליה אתמר (מגילה י)קריבין אע"פ שאין מקדש שידוע כשמקריבין קרבנות אזי אוריא"ל מביא ע"ג מזבח ובלק רצה לנכות חדא ידא מזה האריה ומלאך י"י בדרך היה או"ריאל (גם הרוח שהיה על פי האתון ק"ם אריא"ל שאיה שמורה על וקם שבט מישראל ומחץ וגו') והנה זכה עתה פנחס להיות כהן ולהיות במדריגת אוריא"ל וז"ס ויקח רמ"ח שהוא סוד אוריא"ל בידו ואית מנהון דאמרי שפנחס קם ביצחק כי יצחק חטא במה שהיה אוהב לעשו וקטרגו עליו המקטריגים על זה ולא נתיישב זה ענין להיות כפרה עד שנתקנא עתה פנחס קנאת י"י צבאות להרוג את זמרי שאז היה אוהב את שונאו ועתה (תהלים קלט) הלא משנאיך י"י אשנא ובתקוממך אתקוטט ובזה גורם שיהיה מליץ יושר עלייהו דישראל כל ימיו והוא מקנא לברית לכן זכה אז פנחס להתלבש ביצחק שהוא דין ואברהם ויעקב באו אח"כ אליו שהם ב' אורזילין לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלו"ם לקבל עש"ו שהוא שונא שלום שכן עש"ו בחושבנא שלו"ם מתנגד לי"י חס"ד ורחמי"ם בגימטרי' שלו"ם שהם ב' נשמות של נדב ואביהוא (אברהם ויעקב שתרווייהו עולים נפ"ש) ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה ה' תיבין ובכל תיבה ה' אתוון כי נתייחדו בתפלתו חמשה פרצופי הנפש כלולין זה בזה הנה ה' ברכי נפשי שאמר דוד כנגד זה עיין לעיל פ' קדושים ותפלת פנחס לא היתה צריכה סיוע לשום שלום כי נתעלית לחיה יחיד' לכן אמר ויפלל לא קאמ' יתפלל ז"ש (סנהדרין פה) מלמד שעשה פלילות עם קונו ממש שלא נגעו בה מלאכים רק נתיחדה תפלתו למקום עליון ונורא (תהלים כא) ובחסד עליון בל ימוט לכן זכה בזה שהוסיף הקב"ה על ישראל ב' אתוון (שם קכב) שבטי י"ה עדות לישראל כי בזכות זה נקרא גם כן על שם שני שמות א"ל יה"ו בסוף יומין גם אמר ויפלל פועל יוצא כי הוא קושר כתרים לרבו מתפלתן של ישראל ולכן אמר עתיד במקום עבר ולא קאמר ועמד פנחס ופלל שהיה משמע עבר לבד ובאמת שתרווייהו איתנהו שגם לעתיד יעמוד ויפלל

מליץ יושר על ישראל ונרמז בשמו ו' שמות המבוארים בציוני שיש לאופן אחד בארץ שהוא סנדלפון שזכה אליהו בארבע ר"ל בעולם העשייה שהוא עולם רביעי תמן שם ב"ן בגי' אליה"ו והוא המלאך בכל מוצאי שבת לכתוב זכיותיהם של ישראל ובשם פ"י נח"ס נרמזים נוריאל ח"ביביאל סנדלפון כי הוא המחבר שלשתן (תהלים לז) פי צדיק יהגה חכמה שנעשה תורה שבע"פ (שיר ד) אלף המג"ן תלוי עליו ג' גוונין אילו בנוי לתלפיות שהם ו':

ומה שכתב משה שלום בו' קטיעא כתב האר"י ז"ל ע"פ דברי ר"פ בן יאיר ע"ש בזוהר שהקב"ה אמר למשה אמור אתה לכל ישראל ותן לו משלך שעד הנה היה הברית שלך כמ"ש וזה לך האות דייקא וכן לקח את עצמות יוסף בתחלה היה השלום שלו (בראשית נ) ויישם בארון במצרים שהוא היה הארון הקודש וכן (סוטה יג) הלכו שני ארונות זה אצל זה שהיו א"הע תמיהין עליו (שיר ג) מי זאת עולה מן המדבר והשיבם קיים זה מה שכתוב בזה לכן הקטין משה את עצמו וכתב י' במקום ו' גם בתיבת (במדבר יב) ענו מאוד מכל אדם הקטין משה עצמו וכתב ו' קטיעא שהוא עני ולקח הקב"ה אילין ב' חצאי ווין והוסיף על כלו"ת משה שראוי להיות חסר כ"לת משה שהם דומין אז ישראל ככלה שנכנסה לחופה ומשה זכה ונתעלה כלה כלילה כלילת יופי ובא ו' להשלים אספקלריא המאירה זה שמצינו בר"מ ו' של כ"לת משה שלא במקומה היא עומדת והענין כמו שאמרנו וכששכח מרע"ה הווים לעמודים לא זכר אותם משה עד שבא אליו ניצוצו של ר"ע אז נגלו לו (שמות לח) ואת האלף ושבע מאות שקרא בת קול עשה ווים לעמודים ומרומז שם יוסף הוא סוד קנא"ה ג"פ בן ופנחס מיסוד ושם הקנאה פינחס בגי' ר"ח ד' פעמים ב"ן ז"ש (סנהדרין פב) קנאין פוגעין בו קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא יש בזה סוד אגר"ת הוא סוד ד' פעמים קנ"א כי כנ"ף בגימטרי' ק"ן עם הכולל הוא קנ"א כי בשם קנ"א שהוא אהי"ה בההין שם נחלק ד' מלאכים סוד ארבע כנפות הארץ שמקבצין (תהלים קמז) נדחי ישראל והם סוד פינחס ד' פעמים ב"ן ז"ש בן אהרן הכהן כמו שאהרן הוא כולל ד' פעמים די"ן ד' כנפי החיות רנ"ו ומאחר שהוא קריינא דאגרתא. והיה הוא הגואל ליהוי פרוונקא:

והמה בוכים פתח אהל מועד. והתעוררו בבכייתם ש"ע דמעין התעוררו ש"ע נהורין בקנאה שקנא פנחס בכיס חסר ו' כי זכה פנחס להיות בעולם העשייה (יחזקאל א) אופן אחד בארץ במקום סנדלפון שם (שם ג) ב"רוך כ"בוד י"י ממקומו וז"ס (שופטים ב) ויעל מלאך י"י מן הגלגל אל הבכיס ארז"ל זה פנחס שמצד גלגולו של נדב ואביהוא זכה להיות מלאך י"י ממש והגיע אל מקום בכי"ס שהאופנים ברעש גדול מתנשאים לעומת שרפים

לומר ב"רוך כ"בוד י"י ממקומו שהוא בגי' תקי"ח לקבל א"שה ז"רה שקנא הוא בברית לתקן קליפת נגה שרצה נדב ואביהוא לקרב אותה בקדושה וזה היה חטאם בסמיכות פ' (ויקרא טו) ולאיש אשר ישכב עם טמאה (שם טז) אחרי מות בני אהרן בקרבתם לפני י"י כי לא היה כח בידם כי אלו נטלו עצה ממשה שחתם הקב"ה שמו של י"ה על ישראל להיפך הראובני לפי שישראל מקלסין להקב"ה מן (שיר ה) ראשו כתם פז עד (שם) שוקיו עמודי שש מלמטה למעלה למשוך השכינה למטה והקב"ה מקלס בני ישראל מן (שם ז) מה יפו פעמיך בנעלים מלמטה למעלה עד (שם) ראשך עליך ככרמל לפי שהקב"ה רוצה לקרב ישראל ולעלות אותם למעלה לכן פ' מתחלה ה' אחרונה מהשם עד י' דלעילא קליפת נגה ארמית הוא תקנה ז"ש תחת אשר קנ"א ר"ל שהביא ק"ליפת נ"גה א"רמית לאלקיו והכניעהלקדושה לכן ויכפר על בני ישראל:

(איוב ד) **זכר** נ"א מי הוא נקי אבד בכאן נרמז סוד נ"דב א"ביהוא שטעו בענין קליפת נגה נ"ק"י נ"גה ק"ליפת י"ון כי בשם יניקת יון דאינון קריבין למהימנותא כי אלו נטלו עצה ממשה והיה יכולת בידו להוציא מיסוד אבא לבטל ג' קליפות אחרות לגמרי ולכלול זו בקדושה ז"ש משה לישראל (דברים לב) גוי אובד עצות המה שלא היו נוטלין עצה ממשה לכן אבדה עצה שלהם כי נדב ואביהוא מתרין פלגי דגופא קא אתו נצח והוד מזה הטעם אלו היה משה כהן לא היה שום רעה בעולם כי (תענית ה) משה שמש ז' ימי מילואים בחלוק לבן ז"ש (ויקרא ט) ויהי ביום השמיני ר"ל וי היה אותו יום שקרא משה לאהרן שאלו היה משה כהן לא היה שום גלות בעולם אבל עתה שהכהונה ע"י אהרן שהות מיסוד אימא אהרן הוא מן כל ד' מלאכים במרכבה כי אהר"ן בגי' תתקנ"ו מנין יוצר משרתים ואשר מ"שרתיו בגי' רפא"ל גבריא"ל מיכא"ל נוריא"ל:

והיתה לו ולזרעו וגו' כהנת עולם תחת וגו'. בת"י"ב"ע והמה בוכים דהוו בכיין וקורין את שמע הוא הדבר אשר דברתי שראו שנתקיימה עניינו של בלק שאמר לבלעם ועתה לכה ארה לי אמר לכה בה' יתירה לרמוז על שרצה לנכות כ"ה אתוון דיחודא (ברכות כב) דקי"ל כר"מ שי"י אי"א עד כאן צריכה כוונת הלב דברי ר"מ וזו היא ק"ש של ר' יהודה הנשיא אינון כ"ה אתוון דיחודא וז"ש ויקח רמ"ח בידו היא סוד רמ"ח תיבין של ק"ש כי נחלקה שיעור קומה של ק"ש על ה' חלקים ועז"א בלק לכה ארה לי את העם כי מתחילה מב' תיבין פ' ראשונה צריך לכוון שיהיה ראשו מרכבה לשכינה ואח"כ עד ושמתם ע"ב תיבין שיהיו זרועותיו מרכבה לשכינה אח"כ מן ושמתם נ' תיבין שיהיה גופו מרכבה ואח"כ פ' ציצית ס"ט תיבין שרגליו מרכבה לשכינה הרי סוד שיעור קומה רל"ו אח"כ ו' חיבין דיחודא עלאה ו' תיבין דיחודא תתאה הרי רמ"ח ז"ס בידו כי על ה'

חלקים נחלקה ענין זה לכן בפסוק (תהלים קו) ויעמד פינחס ויפלל כ"ה אותיות נגד כ"ה אותיות של ק"ש שיחוד פנחס שם שמים או שרצה לנכות ה' פרצופין שישראל אחוזין בהם ז"ש כ"י ר"ב הוא בגי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהם ד' אותיות השם שהם נחלקין לה' פרצופין ומהם נתפשט נפש רות נשמה חיה יחידה לכן ה' תיבין ובכל תיבה ה' אותיות שנתייחדו ה' פרצופין כלם בסוד (ישעיה ד) כי על כל כבוד חפ"ה ח"משה פ"רצופי ה"נפש ויקת רמ"ח הם סוד איברי הנשמה שהם ב' פעמים רמ"ח ונחלקין על י"ד שהוא נחלקת על ה' אצבעות של יד והנה על משה אתמר (שמות ג) ועתה לכה בה' יתירה ואשלחך אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם ועתה אמר הקב"ה למשה לכן אמור אתה להם שהוא ירית אחרוי והנה אותה מדריגה של ה' שהיתה אצל משה כי זכה משה ליחידה בשעה שעמד על הר סיני גם פנחס זכה עתה לזו המרכבה ז"ש ויעמוד פנחס ויפלל קאים בדינא וזכה להוסיף מן צדק לעשות צדקה בה' ז"ש (תהלים קו) ותחשב לו לצדקה לדור ודור גם נקרא (ישעיה כו) צדיק שומר אמונים בי' קטיעא של בריתי שלום לרמוז שנעשה שלום בי' מן צדק עביד צדיק וכשמזדווגין צדיק וצדק (תהלים לג) אוהב צדקה ומשפט בזה דקאים בדינא ועביד דינא והשיב ח"י'מ'ה (שם) ח"סד י"י מ"לאה ה"ארץ בלעם שהיה בגלגול ג' כושן רשעתיים דעביד שהי רשעיות א' בימי יעקב וא' בימי משה כשם שכאן רצה לנכות חדא ידא תקיפא ס"א ב' ידים שהם ב' כוחות ימין ושמאל כ"ח אתוון של אמ"ן יה"א שמיה רבא מברך ולכן שלח לו כ"ח דרגין דקוסמין כן בימי סיסרא התחילה הנביאה (שופטים ה) בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו י"י שלמדו רז"ל (שבת קיט) כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כוחו קורעין לו גזר דין של ע' שנה מרעה לטובה ודרש מהאי קרא בשעת עגל (שמות לב) וישמע יהושע את קול העם ברע"ה התחיל משה לסדר תפלתו ולהוסיף כח בגבורה של מעלה וכן במרגלים (במדבר יד) ועתה יגדל נא כח י"י לכן אתמר (שמות לב) וירא משה את העם כי פרוע הוא על סוד בפרוע פרעות בישראל לכן אמר (שם) נ"א מ"ספרך א"שר כתבת סוד אמ"ן מלמטה למעלה ז"ש מה אקב לא קבה א"ל שהוא סוד של אמ"ן מתחיל א"ל מ"לך נ"אמן ובלק שאמר ועתה לכ"ה נא ארה לי רמז על ב' אותיות אלו של אמ"ן שהם נ"א כי מ' של אמן כבר היתה אצלו שבלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא מאחר שהוא נעשה עתה מלך בקליפה למואב דתמן מ"ט קליפות ממנין מוא"ב הרי שהיה חושב שיש לאל ידו למשול על א' ולבטל השפע טובה שבאה מאות מ' ולפי שמשה היה מדריגתו מ' בסוד (שם ב) כי מן המים משיתיהו (שם כה) מ"בין ש"ני ה"כרובים בין מ' פתוחה למ' סתומה שהיא הי' שבנתים רזא דחכמה עלאה:

תמות נפשי מות ישרי"ם. י"הא ש"מיה ר"בא מ"ברך ה"ן ע"ם כלבי"א מלמטה למעלה אמן סוד אמן יהא שמיה רבא ר"ל ג' מילואי י"ה יו"ד ה"י יוד ה"א יו"ד ה"ה שסודם ג' מילואים יה"א הוא אמן כי מילוי יה בי' בא' ובה' בגי' אמן שהוא יה"א בג' מילואים של שם י"ה רבא שהוא מילוי שם י"ה ובלק רצה לגרום לסלק זיווג הקב"ה עם ישראל שהוא סוד י"ה מישראל שסודו אמן ז"ש לכה נ"א מן אמ"ן ארה לי והרשע בלעם נתן לו עצה מצד אחר לסלק שם י"ה מישראל בענין זנות של שיטים והקב"ה אחרי המגיפה שהוא סוד פגם י"ה חתם שמו יתברך על ישראל החנוכי הפלואי (תהלים קכב) שבטי יה עדות לישראל והוא סוד מחציו תתמלא תיבתו ר"ל חצי השם שהיא י"ה תתמלא גם שם של אדנ"י כשכותבין ג' מילואי חצי השם אזי ב' שמהן משולבים כחדא הוי"ה ואדני שהוא סוד צ"א צ"א ולמד מה שבקש לבן הארמי לעשות ר"ל שכל עניינו לעקור יחוד של תרין שמהן שהוא סוד צ"א ופנחס בא בתרין נשמות ערטילאין שהיה אצלו וקישר אותיות נ"א עסנד"ב ואביהו"א (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי אבד זה פנחס ואיפה ישרים נכחדו עם נדב ואביהוא זכה לייחד שם יה"א שמי"ה רב"ה מברך גם עמהם זכה למתק פ"ר פ"ר דינים שהיה רוצה בלק להביא על ישראל ז"ש (מיכה ו) עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב אמר לשון עצה שנרמז בה כפל דינים מספר בל"ק ב"ן צפו"ר (תהלים עד) ראשי תנינ"ם על המים לכן זכה שאבות העולם היו שלשתן אצלו (שם לג) עצ"ת י"י לעולם תעמוד בגימט' (יחזקאל ט) קס"ת הסופר שהוא סוד פ"ר פ"ר שהם כפל פ"ר גבורות מנצפ"ך לכן ה' תיבין בזה הפסוק וכל תיבה ה' אותיות כי מספר ה' אותיות של גבורה מנצפך היא פ"ר וכל אות כלול מה' גבורות והוא ה' פעמים פ"ר כי (תהלים כב) סבבוני פרי"ם רבים אבירי בשן על עוג מלך הבשן (שם) כתרונ"י כי היא בקליפה נגד ערפו של משה בסוד כחם דילי' (ירמי' טו) יקר מזולל ז"ש פנחס בן וגו' השיב את חמתי מעל בני ישראל את הוא מיותר ולית לך מלה חדא או אות אחד בתורה שיהיה ח"ו מיותר אבל רומז על ה' בתי דינים אילו ה' גבורות מנצפ"ך שכל אחד מהם כלול מחושבן בגימ' אלף ת' והן הן אלף ת' עלמין המבוארין באידרא אשר עליהם אמר בלק ארה לי א"ת העם הזה והוא המתיק וביסם כל אותיות בקנאו את קנאתי בתוכם מפרש בזוהר שהוא בתוך מ' מאחר שחטף אות מ' ונחית בשמא גליפא ואות מ' של מנצפ"ך הוא היותר קשה מכלם הואיל וכל התחלות קשות ובלעם חטף התחלת אות מנצפ"ך ועשה מן מ' פתוחה מ' סתומה סתום הע"ין בשמו ואיתוקם קרא (תהלים צא) רק בעיניך תביט ושלומת רשעים תראה ועז"א לכה נא ארה לי בה' על ה' אותיות מנצפ"ך:

בדרך הפשט אמר בפ' היה קורא (ברכות טז) א"ר אלעזר (תהלים סג) כן אברכך בחיי זה ק"ש ובשמך אשא כפי זה תפלה כמו חלב ודשן כאלו הקריב קרבן ופנחס גר לתקן קרבנות בכוונת ק"ש ותפלה ויקח רמ"ח תיבין דק"ש ז"ש אברכה מנין אברכ"ה הוא רמ"ח תיבין. ויש אם למקרא בה'. בחיי שהיא חיותו של אדם רמ"ח לכן זכה להקריב קרבן (שם ושפתי רננות בעוה"ז ובעו"הב נתן הקב"ה לפנחס ברית כהונת עולם כי הוא המקרב רחוקים לקדושה כמו שמיכאל מקריב נשמותיהן של ישראל ז"ש ויכפר על בני ישראל ראויה כפרה זו להיות לדורות כי הוא המקריב קרבנות אע"פ שאין מקדש קיים גם עבור שבלק רצה להעביר ברכת כהנים כמ"ש ועתה לכה נא ארה לי על ברכת (במדבר ו) כה תברכו שהיא כלולה מג' ברכות הן הן ג' גווני הקשת שנתלבש בהן פנחס (שיר ד) א"לף המגן תלוי עליו ג' אבות הקדושים עם ג' שמות דהיינו סודם יחזקאל א) אפ"ן אחד בארץ שהוא סוד א"ביהוא פ"נחס נ"דב כי תרין אורזילין הוא אצלו לכן ניתנה לו עתה הכהונה שזכה לאותן ג' ברכאן ז"ש (זבחים) לא נתכהן פנחס עד שהרג לזמרי ואז נתלבש בג' ברכות אלו וזכה לג' ברכת כהנים כל המברך מתברך ונקרא אליהו (קהלת י) בעל כנפים (ישעיה כד) מכנף הארץ זמירות שמענו כי יש בכל כנף שם של קנ"א שהוא בגימטריא כנ"ף עם הכולל אליהו בארבע הוא סוד מספר רובע ישראל על ד' רגלי המרכבה כי אליהו הוא ב"ן וכנף קנ"א הרי סוד בא"ר שאליהו מתמן הוי והוא סוד ד' בארות שחפר יצחק שהוא פנחס הוא אליהו ועל זה רמז מספר רובע ישראל על ד' כנפות של ציצית שיש לכל אחד מישראל כ"ח מאות עבדים כמ"ש (בשבת לב זכרי' ח) והחזיקו עשרה אנשים בכנף איש מכל לשונות הגוים הרי ב' אלפים ת"ת ז' מאו' לכל כנף הן הן כ"ח דרגין דקוסמין בפסוק וישלח בלק מלאכים כי רב הוא על כל אחד מישראל קאמר שיש לו ר"ב משמשמין ועז"א ההוא רשע מי מנה עפר יעקב הקליפות שמבטלין ישראל בערלה הטמונה בעפר ומי יוכל למנות מספר רובע ישראל הם המלאכים שיש לכל אחד מישראל בד' כנפות של ציצית ועתה שיבא אליהו בארבעה כנפים ונקרא (קהלת י) בעל כנפים יגיד דבר ובכל מוצאי שבת לוקח זמירות מישראל ז"ש מכנף הארץ זמירות שמענו לכן זכה לכ"ח אתוון של ברכת כהנים של הוי"ה והית' לו ברית כהונת עולם ועליה אתמ' (סנהדרין סח) קריינא דאגר"ת סוד ד' פעמים קנ"א ז"ס קנ"א את קנאתי תחת אשר קנ"א לאלהי"ו בהיפך אתוון אליהו כי הוא המקבץ (תהלים קמז) נדחי ישראל מארבע כנפות הארץ והי' צלפחד מסיטרא דטוב דקין שהיה מחולק על מקום ב"ה וא"י וחמד לא"י וכן בנותיו זכו לא"י שחבבו את א"י וכן (שופטים ד) וחבר הקיני נפרד מקין

וניתן לבניו דושנה של יריחו ת"ק אמה נגד ב"ה שחמדו קי"ן ואין הקב"ה מקפח שכר כל בריה ואח"כ זכו בניו וישבו בלשכת הגזית:

ונתתם את נחלתו לשארו. דרז"ל (ב"ב קיא) מוסיפין וגורעין ודורשין ונתתם את נחלת שארו לו יש בפסוק זה סוד מיעוט הירח מחצי ת"ת התחתון של אריך יצאו זעיר ונוקבא מנצח ניתקן זעיר ומהוד נוקבא וז"ס (חולין דף ס) אי אפשר לפני מלכים שישתמשו בכתר אחד כי נ"ה ומקצת ת"ת אריך היה כתר לשניהם וקטרגה הירח וירדה עד מלכות אריך שהוא עטרה בראש יסוד וזעיר ירש את מקומה ולקח כל נה"י דאריך והנה במיעוט הזה היא הדרשה ודרשינן ונתתם את נחלת שארו לו מאחר שהוא ירש מקומה וכשהיא עולה עמו והוא בעולת בעל בסוד תג"א דס"ת (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה יתקיים הכתוב כפשוטו אלמא מוסיפין הוא עילוי רב לשכינה ופשטיה דקרא וגורעין ודורשין לסוד מיעוט הירח שהיא נפילה ועתיד לבנות עיין פרק ט"ד מיונת אלם. ולפי שמשה הי' גלגול הבל סל עצמו מדינן וצלפחד בן חפ"ר בן (תהלים לז) ח"רב פ"תחו ר"שעים הנדרש על קין שהיה מסטרא דקין וז"ש לא ה"יה ל"ו ב"נים ר"ת הב"ל כאלו אמר לא הבל וז"ס שאמרו לא הי' לו בנים כי אם בנות שלא נשאר מזרעו של קין אפי' בן א' שהכל נאבד ונימחבמבול כי אם בנות שנשארה אשתו של נח היא נעמה אחות תובל קין מזרעו של קין והיא היתה צדקת וכן בנות צלפחד הי' מסטרא' וז"ש אבינו מת במדבר אות אבינו בטעם זרקא כמ"ש המקובלים מורה על נחש שבא מסיטרא דיליה והוא לא היה בעדת קרח גם כי הם היו מסטרא דקין כנודע לא היה הוא בתוכם כי לא החזיק בחטא זה המחלוקת הגדולה רק בחטאו מת כדברי רבינו ז"ל או שהיה מקושש וכוונתו לשם שמים כדאיתא בתרגום יונתן ותיקן ביה חטא קין שכפר בחידוש העולם וגם ליתן ע"י זה פ' ציצית אות במדבר טו) וראיתם אותו ששקולה כנגד כל תרי"ג מצות ותיקן במה שחלק קין על פ' ציצית משא"כ קרח ועדתו שעמדו ברשעם ובמרדם וע"כ נאבדו מן העולם ולא בקשו חלק בארץ כמ"ש לא נעלה אבל בנותיו זכו לירש הארץ וז"ס המסורה ג' פעמים וראיתם (שמות א) וראיתן על האבנים אם בן הוא והמיתן אותו ואם בת היא וחיה וראיתם אותו בציצית (במדבר יג) וראיתם את הארץ גם כי הראשון אומר בלשון נקיבה וראיתן מ"מ נפרש ע"פ ענין זה מבואר מאוד ודוק:

ואם כדברי האומר מן המעפילים היה חטא רק בזה וקיבל עונשו ע"י האמורי היושב בהר ועמלק וכנען ג' אלו עמל"ק אמור"י כנע"ן ס"ת קי"ן וכאן קיבל ענשו בחרב (שם יד) ויכום ויכתום עד חרמ"ה ר"ת ח"רב ר"שעים מ"ת ה"בל נדרש הפסוק חרב פתחו רשעים על קין וז"ש (תהלים לז) לטבו"ח ישר"י דר"ך ס"ת עילה ל"ת כמנין הב"ל עם הכולל

וכבר קיבל ענשו וז"ש כי בחטאו מת וקי"ל (כתובות לג) דאין מת ומשלם (סנהדרין מז) והרוגי כ"ד נכסיהן ליורשים משא"כ בעדת קרת שנאבדו הם וטפם וכל רכושם וגו':

הנני נותן לו את בריתי שלום. אליהו בארבע יש בהיכל עצם השמים (בזוהר פ' פקודי) ארבע מלאכים ממונים על חיה יחידה מזרח ודרום ב'ג'א'י סימן שלהם עולין ארבעתן שלו"ם [מ' רבתי] רב שהוא תתקל"ו מחצ"ב נשמו"ת מי"ג מכילן דרחמי סוד י"ג פעמים ע"ב סוד (בראשית מד) גבי"ע בידו (שם) ואתם עלו לשלו"ם אל אביכם ואלי"הו בא לבשר ולהשמיע שלום ד' מלאכים אלו נקראו אבנים ממונים. אליהו בארבע. ד' מלאכים של צפון ושל מערב הם ממונים לקבל טיפי דמים מקטן הנימול ומקריבים לפני הקב"ה ואז ה' יתברך מתמלא רחמים על ישראל והנה זה ע"י אליהו מלאך הברית שמביאין ד' מלאכים אלו לפני הקב"ה אלו ד' מלאכים שבהיכל עצם השמים נקראים יתדות המשכן עולים תתקי"ג ממונים על הברית מנין בראשי"ת שהם ברוח צפון ומערב ושם סוד חלוקא דרבנן (ישעי' מח) לא מראש בסת"ר דברתי בגימטרי' היכ"ל עצ"ם השמי"ם שהוא סוד ה' (תהלים לב) אתה סת"ר לי מצר תצרני שמצילין שם בחלוקא דרבנן כל מקטריגים (שם צב) צדיק כתמ"ר יפרח כי צדקיאל ממונה על (משלי יח) מגדל עו"ז ש"ם הוי"ה בו ירוץ ונשגב ס"ת בגי' אליה"ו הכסא (תהלים פט) וכסאו כשמ"ש נגדי בגימטרי' היכ"ל עצ"ם השמי"ם סוד כשמ"ש (ישעי' ס) ולא יבא עוד שמש"ך:

בגמרא (יומא עה) ברכת כ"ג כיצד חזן הכנסת נוטל ס"ת ונותן לראש הכנסת וראש הכנסת נותן לסגן וסגן לכ"ג וכ"ג עומד ומקבל וקורא אחרי ואך בעשור ש"מ חולקין לתלמיד במקום רב אמר אביי משום כבוד של כ"ג ברזא דשמא קדישא חז"ן הכנסת בגימטרי' אדנ"י ה' אחרונה של שם נותנה לראש הכנסת ו' של שם וראש הכנסת נותן לסגן ה' של שם וסגן לכ"ג י' של שם לכן קורא בי"כ בעצמו בתורה בפ' אחרי ואך בעשור שהוא רזא די' ובעשור של חומש הפקודים קורא על פה שהיא סוד ה' אחרונה של השם סוד השבע"פ ולכן כתובה פר' זו בפ' פנחס בסוד (שמות ד) הו"א יהי"ה ל"ך לפ"ה על סוד תשבע"פ כי כל הספיקות מונח עד שיבא אליהו ומברך עליה ח' ברכות סוד ה' ראשונה של שם בינה (תהלים ו) למנצח בנגינות על השמינית כי היא מלמטה למעלה שמינית או יאמר גולל את התורה ומניחו ב'ח'י'ק'ו שהוא רבוע אדנ"י א' א"ד אד"נ אדנ"י בגי' קכ"ו שהם מנין שהיה משה ברקיע ג"פ מ' הרי ק"ך ו' ימים מר"ח עד שבועות הרי קכ"ו סוד בעד"ן ג"ן פרשיות חתומין מנין בעד"ן לכן במזמור (שם יט) השמים מספרים קכ"ו תיבות ובג' הפסוקים תורת ה' וגו' קכ"ו אותיות והוא סוד חותם התורה סוף ה' חומשים מ' של מצרים מ' של מסעיהם ו' של יריחו י' של סיני ל' של ישראל הרי נרמז ממול"י

שבלק שלח לבלעם שבזה כיסה עין הארץ במה שישב ברקיע קכ"ו ימים (דברים לב) והוא כ"מוס עמדי שקאי על משה שנרמז בתחלת ה' פסוקים של האזינו בגי' משה עם ה' של הלי"י שנתרחקה כדברי סופרי סוריא אבל כדברי סופרי נהרדעא גם ל' הורחקה כי (משלי יח) מגדל עוז שם ה' מגדול הפורח באויר הוא על שנותיו של משה עד הצוואר של אימא מגיע כמו שהיה אדם הראשון קודם שחטא היה מסוף עולם עד סופו לתשלום ששת אלפים שנה כמ"ש האר"י ז"ל שהוא קומת אד"הר ז"ס משה הוי י' אמין ושוור י' אמין ובו' הוא סוד ג' עולמות כל אחד כלול מי' ז"ש (דברים יב) הלא הוא על משה קאי כמו"ס עמדי כמו"ס היה עמדי ברקיע שהוא חשבון קכ"ו ימים חתום באוצרותי ר"ל כחותם של תורה ג"כ מנין כמו"ס כי (ישעיה לג) יראת ה' היא אוצרו ירא"ת בגי' תור"ה הרי שהתורה אוצר של הקב"ה גם נרמז כמ"ס חסר ו' ג' שרי הפנים המקבלין כל צלותין דישראל כ"תריאל מ"טטרון ס"נדלפון וא"ת שר הבריאה אכתריאל באלף כבר כתב הרקנטי על פסוק (שם נו) שם עולם אתן לו אשר ל"א י"כרת בהיפוך אתוון כתריא"ל בלא אלף ז"ס (שמות מ) מס"ך פתח למשכן ולכן כמה מצות הם בסמ"ך תורה ס' רבוא אותיות (כי במלת סמ"ך נרמזין מלמטה למעלה ג' שרי העולם מג' עולמות (בי"ע כנ"ל) (חולין ד) תרומה בס' פאה בס' בכורים בס' כלא רזא חדאומשה היה כלול מכולם ז"ש בפ' וילך אנשים ונשים וטף שהוא סוד טנ"א מלמטה למעלה תלת דרגין אינון ט"ף נ"שים א"נשים ומשה התחיל מלמעלה למטה מתחלה אנשים דרגא דנשמ' מבריאה נשים דרגא דיציר' מרוח טף דרגא דנפש מעשיה ואע"פ שבפ' נצבים מנה י' דרגין לקבל דרגין דלעילא כד"א בזוהר פרשת יתרו כולהו דרגין אתתקן כגוונא דלעילא ה' מימינא וה' משמאלא (דברים כט) שבטיכם וגו' הא ה' דרגין לימינא ה' דרגין לשמאלא מאן אינון טפכם נשיכם גירך חוטב שואב הרי שסידר טף קודם ובכאן סידר נשים קודם לטף:

מטות מסעי

בפסיקתא (משלי כא) טוב שבת בארץ מדבר מאשת מדנים וכעס. טוב היה להם לישראל להיות חונים במדבר ויושבים בצילו של הקב"ה ממה שהיו יושבים בארץ מצרים ומדווין אותם ומכעיסין ומשעבדין תחת יד פרעה ללבון הלבנים שהרי היתה ארץ מצרים מעולה מכל הארצות (בראשית יג) כגן י"י כארץ מצרים ואעפ"כ לא הוזכרו שמות הערים שהיו יושבין בהם ישראל כי אם גושן פיתום רעמסס אבל במדבר שכתוב בה (ירמיה ב) ארץ ערבה ושוחה ארץ ציה וצלמות ואתמר (דברים ח) המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב ואתמר (הושע יג) אני ידעתיך במדבר בארץ תלאובות אפ"ה הוזכרו

שמות מסעי בני ישראל ומחנותם מרעמסס עד בית הישימות עד מעברות הירדן ללמדך שחביבין היו מסעות וחניות במדבר מישיבתן בארץ פתרוס. הקושי העצום בזה המדרש מי לא ידע בכל אלה שחביבין היו ישראל במדבר (שיר ג) מי זאת עולה מן המדבר שכל עילויה של ישראל מן המדבר תורה ומשכן ומן ובאר והלא ארץ מצרים מלאה גילולים עד שהוצרך משה לצאת חוץ לעיר להתפלל כמ"ש (שמות ט) כצאתי את העיר אפרוש את כפי וא"כ מה בא להודיענו בזה גם במה שאמר שלא זכר במצרים רק ג' מקומות למה דוקא אלו ג' ובמדבר זכר ד' תוארים ציה וצלמות ערבה ושוחה וכן נחש שרף עקרב צמאון ולמה זכר חנייתם במדבר מרעמסס עד בית הישימון עד מעברות הירדן הל"ל בקיצור מרעמסס עד מעברות הירדן ואם בעי להזכיר המסע הל"ל עד אבל השיטים שהוא אחרון ולמה הביא מתחלה פסוק של ירמיה ואח"כ פסוק של תורה ועוד פסוק שלישי. והענין שענין ישיבה במצרים היתה כעין יציאת נשמה מן הגוף כמבואר בזוהר חדש ז"ש כגן י"י כן היתה ארץ מצרים וכמו שישבו ישראל במצרים ללבון לבינים ולחץ אותם לזכך חומרים לקבל אח"כ התורה הקדושה ולכן ישבו בגש"ן ג"לגולים ש"ל נ"שמות נ"שמות ש"ל ג"רים כמ"ש (בראשית מז) לגור בארץ באנו לקבל ניצוצות טהורות ולזכך אותם וכענין ישיבת ישראל במצרים שנתן הקב"ה ברירה לאברהם או לקבל גלות מצרים כדי לילך אח"כ לג"ע כן היה מדבר העמים לישראל שלא יוכלו לבא לארץ החיים היא א"י דוקא דרך מ"ב מסעות שהוא מ"ב שערים העליונים וזה סוד שם של מ"ב שבוקעת מ"ב נהרי אש לילך הרמתה למעלה בכל לילה ולילה ובמדבר שם מקום ד' קליפות לכן הוצרכו ישראל לילך דרך שם ולהכניע ד' סיטרין ד' גולייריין בישין שיש בעולם וכמו שבמצרים הראה הקב"ה לאברהם מלכיות ושלישים על כולם עגלה משולש ששם מושב ד' כוחות הטומאה שוחה וערבה ציה וצלמות ואח"כ הביא הפ' על ד' גליות מרומזין נחש שרף עקרב וצמאון ואח"כ הביא הפסוק מאין באו להן ד' גליות אלו ז"ש אני ידעתיך במדבר בארץ ת"ל אבות ר"ל ת"ל שבנו אבות העולם שגרמו אבות העולם שבחרו להם גליות ולא גיהנם כי מ"ר גליו"ת טובה תלוי בצווארו של אברהם אבינו ואח"כ יצחק בא מבאר שבע גם יעקב (שם לב) ואחר עד עתה. והנה הלכו ישראל במדבר מ"ב מסעות שנרמזין בו כל ימי עולם עד ביאת הגואל ובפרשה זו נרמזין א"לה מ"סעי ב"ני י"שראל ד' גליות וחושב אותם מלמטה למעלה א"דום מ"די ב"בל י"ון כסדר שראה אותם יחזקאל אבל אצל יעקב הם כתובין מלמטלה למטה (שם) וי"פגעו ב"ו מ"לאכי א"לקים וכן (שם לז) י"עק"ב ב"אר"ץ מ"גור"י א"בי"ו בראשי אתוון ד' מלכיות ובס"ת בגימ' גיהנ"ם מבוארת שם הברירה שנתן הקב"ה לאבות העולם וכן (תהלים סח) א"לקים מ"ושיב י"חידים

ב"יתה לכן חלק מ"ב מסעות לשני חלקים כי מתחלה מנה ל"ג מסעות עד מיתת אהרן אח"כ מנה שמונה מסעות שהן הן כל ימי עולם של ד' דורות הם מאברהם עד חורבן הבית ז"ש הרקנטי ע"פ (ויקרא יב) ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה שהם ל"ג דורות ע"ש והארכתי בחיבורי קדמאה ואח"כ זוכר מיתת אהרן בחודש אב ששקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלקינו והיה בחודש זה שנחרב הבית ואח"כ חושב שמונה מסעות נגד שמונה ימים בזה החודש היה אח"כ ביום ט' נחרב הבית בסוף שמונה מסעות א' ויחנו על הירדן ששם ירד דין מבית הישימות שנחרב הבית עד אבל השיטים שנעשו ישראל אבילים עד היום הזה ומה שנחרב הבית דוקא ביום ט' צריכין אנו למארי ספר יצירה שצר הקב"ה באות ח' חודש תמוז ובאות ט' אב וכשבאו אלו שני אותיות יחד ח"ט גרם חט ונרמז בפסוק זה שהתחיל בעל המדרש מקודם זה אמר (משלי כא) רום עינים ורחב לב ונר רשעים חטאת המקרא הזה מדבר על בלעם שהיה בו ב' מידות הללו וניצוץ שלו שראה ורצה לשלוט בישראל היה הכל חטא"ת נרמז במלה זו תרין אתוון אלו ראה ק"ט א"ב ת"מוז ב' אותיות אלו שמושלים באלו שני חדשים וכן אמר נבוכד נצר לעמו המתינו להם לחדשים כי שם תוכלו להם ז"ש (הושע ה) עתה יאכלם חודש א"ה חלקיהם וכה"א (איכה א) קרא ע"לי מ"ועד ל"שבור ב"חורי ר"ת בלע"ם כי כבר חלקו ישראלועשו החדשים הו"ז לישראל חט"י לעשו רק (תהלים ט) האויב תמו חרבות לנצח בזוהר פרשת יתרו שלקח יעקב מן עשו חודש אלול ז"ש לא הביט און כיעקב על אותיות ח"ט שאינו בנמצא בכל שבטים לפי שלא הביט בהם און שאין בהם ח"ט (משלי כא) כופר לצדיק רשע ותחת ישרים בוגד כמ"ש במדרש ע"פ (תהלים נח) ישמח צדיק זה משה (שם) כי חזה נקם בבלעם ומי הרגו פנחס שהיו מלובש בנשמות של נדב ואביהוא שהיו ישרים שעלייהו אמר בלעם תמות נפשי מות ישרים בלשון רבים וסיום ביחיד ותהי אחריתי כמוהו שראה שע"י פנחס שהיה מלובש בשני נשמות אלו ז"ש ותחת ישרים בוגד שבגידתו באה מן אוהל ישרים כמ"ש בזוהר (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי אבד זה פנחס (שם) ואיפה ישרים נכחדו זה נדב ואביהוא דאישתזיבו בההוא שעתא ע"י פנחס ומה שאמר הקב"ה למשה מיד אחר נקמה אחר האסף אל עמיך זה לטובת כל ישראל (משלי כא) טוב שבת בארץ מדבר מאשת מדנים וכעס לפי שאין תקומה לישראל מפני אשת מדינים שהיא הקליפה היותר חזקה שלא הכניע משה בחייו לכן הוצרך להיות קבור שם כשיעשו עבירות וכעס אז יגון משה בעדם ז"ש (שם) אוצר נחמד ושמן בנוה חכם שישפיע שמן טוב (שם) וכסיל אדם יבלענו זה על הקליפה ההיא שממנה היתה יניקת בלעם לבלעות בגרונו השפע ההוא ופוער פיו לבלי חק אבל אוצר נחמד ושמן

בנוה חכם זה משה שהוא גורם לשמן הטוב לירד הטוב לזה העולם ובזה ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחץ אמר פעמיו מידה כנגד מידה הרשע הזה גרם ג' להזכיר ג' עבירות הנרמזין בהפטורת שמעו שמוכיח אותנו בהם הנביא שהם פ"עור ע"גל מ"רגלים לכן אמר (תהלים נח) פ"עמיו ירחץ בדם רשע שהוא גרם לנו (קהלת ד) החוט המשולש שחטאו בפעור הן הנה היו בדבר בלעם: או יאמר טוב שבת בארץ מדבר שהוצרך משה ליקבר בארץ מדבר והיכן משה קבור בגיא מול בית פעור דהיינו מקום שנעשה עבירה עם המדינית שהנה איש בא לעיני משה ולעיני כל ישראל וכעס שעשה עבירה שמפני זה נענש משה ז"ש במדרש ע"פ והמה בוכים שנתרשלו ידיו של משה לכן נענש (דברים לד) ולא ידע איש את קבורתו והנה (משלי כא) שמחה לצדיק משה (שם) עשות משפט שדנו לרשע הזה בסנהדרין כמ"ש במדרש (שם) ומחת"ה לפועלי און שכל רעתו היה עם ח"ת שהוא מחתה לפועלי און ובהם היו (יחזקאל ח) נשים יושבות מבכות את התמוז (תהלים לא) תוציאני מרש"ת זו טמנו לי שהזכיר להם בלעם עון ענל וישת אל המדבר פניו כדמתרגמינן ורבקה שהיתה אוהבת יעקב אמרה (בראשית כז) קצת"י בחיי מפני בנות ח"ת רמזה על ק"ץ ת"י שנה שחרב הבית והתחלת הקלקול היה שהובקעה העיר בתמוז בי"ז בו שהוא ח"ת וק' קטנה רמזה על בית המקדש שהי' גבהו ק' אמין זה רמז בכאן שחשב ח' משעות על אילו ח' כוחות שיש לשמונה שרצים שבתורה מלאך המות בשמונה אח"כ בא אות ט' הרי נשלם ח"ט של ישראל למשול בם גוים עד בית הישימות שנחרב הבית עד אבל השיטים ואח"כ מזכיר ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשיכים בעיניכם זה ירמיה שבא מבני בניה של רחב הזונה שהיה מוכיח את ישראל גם רמז על שאול שהניח אגג ובא המן הרשע שהיה לשיכים בעינינו ולצנינים שהי' מתלוצץ על ישראל במועדם ז"ש (איכ' א) שחקו על משבתיה שכל השנה מפקין בשיה"י ופיה"י ז"ש (משלי כא) טוב לשבת על פינת גג מאשת מדנים ובית חב"ר שהוא ירמיה שבא מבני בניה של רחב שטמנה המרגלים על הגג והיא זכתה לח' כהנים שיצאו ממנה מאשת מדנים ובית חבר היא יעל אשת חבר גם רמוז רמז נפלא (ב"ב ח) ששכר של רב שמואל בר שילא שהיה מלמד תינוקת ובא מבני בניו של המן שבא מן אגג שכרו יותר גדול מן רבי עקיבא שבא מבני בניו של סיסרא ששכב אצל יעל אשת חבר הקיני כי שכר של מלמדי תינוקות היא (דניאל יב) ככוכבים לעולם ועד ורבנן עצמם (שופטים ה) ואהביו כצאת השמש בגבורתו שהרי אצל החמה אומר (ישעיה כד) וחפרה הלבנה ובושה החמה ואע"פ שהתוס' מפרשים שם שחמה שלעתיד לבא (שם ל) יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ורבנן הם יותר טובים מן מלמדי תינוקת נוכל ג"כ

לומר להפך. (משלי כא) פועל אוצרו' בלשון שקר הבל נדף מבקשי מות בלעם שהיה לשון שקר והוריד אותיות מות שחטף פנחס אות מ' ואות ו' ולא נשאר שם רק אות ת' ולכן ותלחץ רגל בלעם אל הקיר שהם אותיות ק"ר מן שק"ר ויקר אלהים אל בלעם (תהלים קיב) רשע יראה וכעס שיניו יחרוק כי אות ש' היא יסודא דקשוט א' והבל נדף שלקח מן ב"ל של הבל ה"נה ב"רך ל"קחתי ר"ת ה"בל או פל ה"מן ה"בל נ"דף מ"בקשי מות שבקש להרוג ולאבד והיה פועל אוצרות רב בלשון שקר שלו למלך שרצ' לקנות (משלי כא) הפכפך דרז"ל על אחשורוש (שם) דרך איש זר וזך ישר פעלו על קרח כמאמר כי שנים עשירים הם היו א' מישראל וא' מאומות (שם) נפש רשע אותה רע אבל הקב"ה שצופה ומביט ומוציא (ירמיה טו) יקר מזולל (משלי כא) בענוש לץ יחכם פתי אחר שקיבל ענשו הראוי יחכם אח"כ פתי ויבא ניצוץ ממנו (שם) משכיל צדיק לבית רשע שלעולם בא לבית רשע צדיק משכי"ל וע"ז לדעתי שאמר (שם ל) שלשה המה נפלאו ממני וארבעה לא ידעתים דרך הנשר בשמים שהוא סנחרב בשמים שבאו ממנו שמעיה ואבטליון שלמדו תורה ברבים וזכה שעלה לשמים דרך נחש שהוא המן שף עמא כנחש כדאמרינן בפסוק (עמוס ה) כאשר ינוס איש מפני הארי זה נ"נ (שם) ופגעו הדוב זה מדי (שם) וסמך ידו אל הקיר ונשכו נחש זה המן שהיה נשמתו מן נחש כדאמרינן (חולין קלט) המן מן התורה מנין שנשמתו באה מסיטרא דנחש שנאמר (בראשית ג) המן העץ דאי' גבי נחש שהוא נתלבש בי' כתרין תתאין שהם י' בנים של המן(משלי ל) דרך נחש שהוא המן נחש בעצמו (שם) עלי צור שזכה שיבא אל הקדושה (דברים לב) הצור המים פעלו רב שמואל בר שילה (משלי ל) דרך אניה בלב ים טיטוס שבא ממנו אונקלס הגר ותיקן טיקל"א כי (קהלת ג) עת לקרוע התורה בגלות (שם יב) ותשבר כד של יפואל על המבוע (שם ג) עת לתפור זה אונקלוס הגר תפר התורה ועשה תרגום כי התרגום לתורה כמו השיליא לולד שמונח התינוק בתוך השיליא והיא מחפה אותו כן התרגום לתורה וז"ס (שיר א) שחורה אני ונאוה שהתורה לובשת שק בגלות ונאוה שהתרגום מייפה אותה לפרש דברים סתומים ז"ש (שם) כאהלי קדר אונקלוס בא מן קדר ועשה פרש ומסך ואוהל לתורה ומלבן הדברים שיהיו כיריעות שלמה עיין לעיל פר' ויצא ז"ש דרך אניה טיטוס שלקח (גיטין נז) כלי המקדש והלך על הים וחירף וגידף להקב"ה וזכה לבא עד תבונת לב ים שהיא התורה ים החכמה והוא עמד על סודה ופנימותיה (משלי ל) דרך גבר הוא סיסרא כד"א (שופטים ה) רחם רחמתים לראש גבר בעלמה על יעל אשת חבר שנקראת כן ע"ש שהעלימה הדברים (שם ד) ותכסהו בשמיכה שעשתה על סוד הניצוץ הטהור להעלות נשמת ר"ע לעולם כדלעיל פר' בלק ולזה יצאתי לקראתו ולא קא

מיתהניא מעבירה לפי (נזיר כג) שטובתן של רשעים ר"ל אותו הניצוץ הטוב אשר היא תקועה ביד רשעים היא הגורמת אח"כ (תהלים לד) רבות רעות צדיק ז"ש רעה היא אצל צדיקים כי מזה הענין שהיה ניצוץ זה אצל רשע זה הגורם לצדיקים שהוא סוד צדיק ורע לו מאחר שיש לו אחיזה ברע שהוא הרשע צדיק בן רשע בסיבוב הראשון וז"ש בגמרא החולץ (יבמות מז) מפני מה גרים מעונים וכה"א (משלי יא) רע ירוע כי ערב זר רעה אחר רעה תבא למקבלי גרים מן דא כשמקבלין הגר אז יבואו על הגר רעה אחר רעה כי ערב זר ונלוו על בית יעקב אזי ונספחו שבאים נגעים ויסורין עליו וזה היתי מיתת ר"ע שאמר כך עלה במחשב' לפני שאותן היסורין באו לו לפי שיעל (שופטים ה) ידה ליתד תשלחנה ומחצה ראשו ואח"כ במסרוקת ברזל וז"ש אין בידינו לא מיסורי הצדיקים שהם באים מן זרע שלהם ושרשם שהיה הטוב מושרש ברע ז"ש (ירמיה ב) קודש ישראל לד' ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו רעה תבא עליהם ר"ל מאחר שישראל הם קודש וא"הע באים ואוכלים אותם ומקבצים הניצוץ הטהור ההוא והם חוטאין בהם ז"ש כל אוכליו דייקא יאשמו הגוים אח"כ הקב"ה מטהר אותם (שם) ורעה תבא על אותן הניצוצות כשיבואו ויחזרו לישראל בקדושה וכה"א (תהלים לד) רבות רעות צדיק וגו' (שם) פודה י"י את נפש עבדיו בשביל זה מביא הרבה יסורין עליו כדי לפדות את נפש עבדיו גם נקראת יעל עלמה שהלכה בזריזות כעלמה כמ"ש גבי מרים והנה על אילו הד' היה מפליא ומתמיה שלמה על (משלי ל) שממית בידים תתפ"ש והיא בהיכלי המלך שזכה לבא לקדושה ועל זה אמר ג"כ (שם) שלשה המה מיטיבי צעד וגו' (שם) מיץ חלב שעשתה יעל יוציא חמאה שזכתה שיצא ממנה ר"ע ומיץ אף המן שהתחיל באף יוציא דם או (גיטין נז) טיטוס שדקר חרב בפרוכת ע"ז ויצא דם מבית קדשי הקדשים משלי ל) ו"מיץ "אפים "יוציא "ריב ר' מאיר שיצא מנירון קיסר מיץ אפים אמר אפים ע"ד שאמרו רז"ל בעירובין (דף יג) שלא ירדו חביריו לסוף דעת ר' מאיר שהיה יודע לישא ב' פנים לתורה פנים טהור פנים טמא ומכח שני פנים יוצא הדבר לאמתו יוצא ריב ולכן היו קנטרין בהלכה עז"א (משלי כא) משכיל צדיק לבית רשע שאחר קדוש צדיק בא מניצוץ של רשע מסלף רשעים לרע ועז"א (שם) טוב "שבת "בארץ "מדבר "מאשת מדנים וכעס שהוכרח משה לשבת בארץ מדבר כי הוא גלגולו של הבל שחלק עם קין ולקח לעצמו ישוב והוא לקח מדבר וכה"א (במדבר י) אתה ידעת חנותינו במדבר שהוצרכו ישראל לילך אל המדבר ונרמזין ד' אבות וזיקין "שור "בור "מבעה "מבעיר שכן מש"ה עולה לקביל ארבעה פעמים אלקי"ם עם הכולל ובפרשה שלפנינו שבמ"ה עיר קטנה לקביל ירושלים עיר הקודש "שור "בור "מבעה "הבער אבל כאן מדבר בבלעם שחטף אות מ' שהיה נקרא

שמו בלע וכן בפסוק (תהלי' קלה) ב"רקים "למטר "עשה מ"וצא ר"ת בלע"ם (שם) "רוח "מאוצרותיו ר"ת ר"ם שהוא עולה עמל"ק שאילו שנים דא מלגאו דא מלבר כעין משה עולה ויעקב בקדושה וכל עניינם שהיה במצרים מהם היה (שם) "שהכה "בכורי "מצרים "מאדם עד בהמה בראשי אתוון נרמז ד' נזיקין אילו ג"כ "שור "בור "מבעה "מבעיר במ' ולפי שמשה היה מן טוב של הבל הוצרך לשבת בארץ מדבר והוצרך ליקח אשת מדנים בת יתרו שהיתה תאומתו הראשונה שנהרג עליה ע"י קין אחיו ז"ש וכעס שעשה עבירה על ידה קין והרג הבל אחיו על ידה או (משלי כא) טוב לשבת על פנת גג על שמשון שאמר לבסוף (שופטים טז) תמות נפשי עם פלשתים ועשה עבירה לשמה שלקח בת נוי וראיה שעבירה לשמה היא טוב מאשה מדנים ובית חבר כי ממנה אנו לומדין (נדרים לח) גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה:

מ"ב מסעות נסעו ישראל עד שבאו לא"י בסוד מ"ב שערים העליונים ברזא דפתחים עליונים הן הן ג' ההין כמ"ש האר"י ז"ל על אזמר בשבחין למיעל גוי פתחין ג' צורות בה' א' ג' ווין ב"ו ד"ו ג"ג ד' הן הן ג' בחינות ע"ש שלשתן יחד עולות מ"ב (ישעיה נה) דרשו י"י בה' מצאו הם סוד אבא אודה י"י ז"ס ב"ם ואלה מסעיהם למוצאיהם חושבן מ"ב (חבקוק ג) אלו"ה מתימן יבא לכן צריך לומר שם של מ"ב בכל לילה (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא ב"ם אודה יה (שם כה) שאו שערים ראשיכם וגו' ויבוא מלך הכבוד מי הוא זה מלך הכבוד י"י צ"ב"א"ו"ת הוא מלך הכבוד צ"ירוף ב"ן א"רבעים ו"שתים ת"יבות עליהם רמז בלק ועתה לכם ארה לי שרצה לעקל פתחי שערי צדק שהם מ"ב ז"שאבא ב"ם אודה י"ה ופנחס שהיה לו חן יוסף שניתוסף לו ה' (שם פא) עדות ביהוסף שמו זכה לקשר ה' אלו והרג ה' מלכי מדין והרשע בלעם שהיה פרח ה' אוירים אלו ג' צורות של ה' ד"י סוד חכמה ד"ו סוד בינה וו"ו סוד דעת הם סוד ג' מוחי זעיר והוא אות דגל:

ויקרא לה נב"ח. "נוגה "ברק "חניתך "נחמיה "בן "חכלי' "נחמיה "בן "חושיאל כדרך שהקריבו מילואים (מנחות מג) בימי נחמיה ובימי עזרא כן יקריבו מילואים לע"ל בימי משיח בן יוסף שהוא נחמיה בן חושיאל (תהלים לח) חושה לעזרתי י"י תשועתי נרמז בו גואל (ישעי' ח) למהר שלל חש בז למתק קליפת נגה שנקרא' (ויקרא יט) מאזנ"י צד"ק בגימ' בר"ק שבמ"ה (יחזקאל ט) ש"שה ב"אים מ"דרך ה"צפון "שור "בור "מבעה "הבער (דברים ד) "בעבר "הירדן "מזרחה "שמש ובקדושה (שיר ו) לערוגת 'ה'ב'ש'ם:

עיין בזוהר פ' ויקרא עמוד ל' בענין הקול כו' (בראשית ד) קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה כי הקול הולך מסוף עולם עד סופו אותו הקול נשאר על האדמה במערות

ונקיקים רק צועק למעלה שלא נעשו לו נקמה כענין (גיטין נז) דם זכריה כו' וז"ש (איוב לז) ירעם ה' בקולו נפלאות וגו' (שם) ואורו על כנפות הארץ כי הקול נשאר בכנף הארץ:
חסלת (פרשת) במדבר

דברים

הספד של רבי אלעזר הזקן אחיו של ר"מ איסרלש שמת יום ד' ר"ה אב שפ"ג:
אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל וגו' אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר. (משלי ל) שלשה המה נפלאו ממנו ג' פרשיות בתורה שמתחילין באלה אלה תולדות נח אלה פקודי המשכן אלה מסעי בני ישראל (שם) וארבעה לא ידעתים למה פר' זו מתחלת אלה הלא כ"מ שנאמר אלה פוסל הראשונים וכאן מאי פסל הלא התורה נעוץ סופה בתחלתה ותחלתה בסופה ומשנה תורה מוסיף על מצות הראשונים למה אמר אלה ובציוני מפרש צ"ו ימים מנין אל"ה התחיל משה להוכיח את ישראל כי ז' באדר מת משה וזה היה בארבעים שנה באחד לחודש העשירי שהוא שבט הרי ל"ו ימים קודם מותו התחיל משה להוכיח את ישראל אעיקרא דדינא פירכא למה דוקא ל"ו ימים בפ"ק דר"ה (דף יח) (זכרי' ח) כה אמר י"י צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה (יהושע כד) ואלעזר בן אהרן מת ויקברו אותו בגבעת פנחס בנו אשר נתן לו בהר אפרים. וקשה למה לא אמר וימת אלעזר כמ"ש לפני זה (שם) וימת יהושע בן נון וגו' בתמנת סרח אשר בהר אפרים מצפון להר געש בגמרא פרק האורג (שבת קה) כל המתעצל בהספדו של אדם כשר ראוי לקוברו בחייו שנאמר אשר וגו' מצפון להר געש חזרנו על כל המקומות ולא מצינו הר שנקרא געש מלמד שבקש הקב"ה להרעיש עולם על שלא הספידו כראוי את יהושע שהיה כל אחד רץ לכרמו ולגפנו וא"כ עבור זה העונש מת אלעזר בן אהרן שהוא היה ראש לאותו דור ועליו היה מוטל דבר זה לכן אמר ואלעזר בן אהרן מת ר"ל מאותו ענין של מיתת יהושע שהיה ההר געש לכן אלעזר בן אהרן מת או נוכל לומר ע"ד הזוהר פ' חקת פ"פ (במדבר כא) כי בא ישראל דרך האתרים שמיד שמת אהרן היה הולך משה כגופא בלא דרועא כמאן דתבר ימינא דיליה כי בכל דור יש שלשה בני אדם שהם במקום אבות הן הן המרכבה כמו שהיה מ"שה א"הרן ח"ור בנה של מרים שמהם היו ג' מתנות לישראל הם היו עומדין לקבל מ"שחית א"ף ח"מה וכמו שהשיב אליהו לרבי (ב"מ פח) דאיכא בהאי עלמא ר' חייא ובניו כי חזקיה במקום ג"בריאל יהודה במקו' מ"יכאל ור' חייא במקום נ"וריאל כי בכל דור יש מג"ן גוונין אלו ובאותו דור היו יהושע אלעזר פנחס והנה מיד

כשמת יהושע אזי גם דרועא ימינא איתבר אלעזר בן אהרן מת מן אותה מיתה שמת יהושע וגם קברו אותו בגבעת פנחס בנו כאילו גם פנחס בנו הרגיש באותו מיתה שהוא נשאר לבדו מן ג' עמודים. ויש להקשות מדוע במקום זה קרא תמנת סרח שפירשו על שם שהעמיד חמה והעמידו צורת חמה על קברו לידע שזה האיש העמיד חמה ושלשה שמות יש לה שמ"ש חר"ס חמ"ה ס"ת שס"ה ימים של שנה וקשה הל"ל חרס כמ"ש בשופטים תמנת חרס ולא סרח והמפרשים פירשו שהיא כמו כשב כבש שלמה שמלה אבל נ"ל לפי שידוע כל ס' רבוא צינורות שיש בעולם כמנין אותיות התורה שהם ס' רבוא וכל אות יש לו חלון בפני עצמו וכשמת ירדו ס' רבוא מלאכים לקבל נשמתו כי יהושע הוא נער בסוד מטטרון שר הפנים שהוא כלול מס' רבוא מלאכים כמבואר בתיקונים ז"ס (שם) וימת יהושע בן נון בתמנת סר"ח קרי ביה בתמונת ס' ר'בוא הוילונות כי עליה אתמר (שיר ב) מ'ש'ג'י'ח מן החלונות מ"טטרון ש"ר ג"דול י"פתח ח"לונות והוא אזיל לקבל אולפן דצדיקא כמ"ש (תהלים קמט) יעלזו חסידים בכבוד דא מטטרון וכשרז"ל כנתינתה כן נטילתה כמו שניתנה תורה עלהר סיני שיצאו ס' רבוא מלאכים וקשרו ס' רבוא כתרים כן בשעת נטילת צדיק בא מטטרון עם ס' רבוא מלאכים שלו שהם צינורות של ס' רבוא חצונות או לפי שבשעת מיתה בא רבו משה לקבל אולפן שלו כמ"ש רבא פרק הגוזל כד שכיבנא נפיק ר' אושעיא לקמיה כד תריצנא מתניתא כוותיה וא"כ בלי ספק כשמת יהושע שבא רבו משה לקבל אותו משה הוא פני חמה ואמר תמנת סרח (במדבר יב) ותמונת י"י יביט שהוא אספקלריא המאירה והיפוך סר"ח לרמוז על ס' רבוא ח"לונות שכלולים במשה רבו שהוא כלל כל ס' רבוא ז"ס הר געש ר"ל כמו שבשעת מתן תורה (שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר אם תקבלו מוטב אם לאו שם תהא קבורתכם אותה הר געש עתה שלא הספידו כראוי וראוי לקוברו ג"כ בחייו מי שלא מספיד כמו שלא רצה לקבל תורה מסיני או בא להורות (ר"ה יח) ששקולה מיתת הצדיקים כחורבן ב"ה שנקרא הר שכן קראו אברהם ובית שני של יצחק שקראו שדה ובית ג' של יעקב בית כמ"ש יעקב (בראשית כח) אין זה כי אם בית אלקים ז"ש הר געש כמו שקשה חורבן בית ראשון ה"ר לפי שנוטריקון "ה' ר"אשונה כי אלף בית אלוף בינה ויהושע בן נון מיתתו היה כמו הר שנחרב ב"ה על שעברו שם ג'ע'ש ג"ילוי עריות ע"ז ש"פיכות דמים על ג' אילו נחרב הבית תמנת סרח יש בו סוד (תהלים כב) הצילה מחרב נפשי וגו' ארי"ה שאמר דוד על סוד רי"ו שיש בכלל כנגדו רי"ו מיד כל"ב שהוא נגד שם ב"ן בקדושה כמ"ש האר"י ז"ל שניהם יחד רי"ו ב"ן בגימטריא סר"ח שהצדיק עומד נגד גוליירין אלו

והם סוד חר"ס הנשבר כי (איוב ט) האומר לחר"ס ולא יזרח (שמות טו) ס"וס ו"רוכבו ר"מה ב"ים:

(ירמיה לו) **וירמיהו** לקח מגילה אחרת ויתנה אל ברוך בן נריהו הסופר ויכתוב עליה מפי ירמיהו את כל דברי הספר אשר שרף יהויקים מלך יהודה באש ועוד נוסף עליהם דברים רבים כהמה בפסיקתא נמצאת אומר ג' בנים המה אחד תבע כבוד אב ולא כבוד הבן אחד תבע כבוד הבן ולא כבוד האב ירמיה תבע כבוד האב וכבוד הבן (איכה ג) נחנו פשענו ומרינו אתה לא סלחת לפיכך נכפלה נבואתו ועוד נוסף עליהם דברים רבים כהמה אליהו תבע כבוד האב ולא כבוד הבן שנאמ' (מלכים א יט) קנא קנאתי לי"י אלהי צבאות כי עזבו בריתך מה כתיב (שם) ויאמר י"י אליו לך שוב לדרכך מדברה דמשק וגו' ואת אלישע בן שפט וגו' תמשח לנביא תחתיך שאין ת"ל תחתיך אלא שאי אפשי בנבואתך יונה תבע כבוד הבן ולא כבוד האב מה נאמר בו (יונה ג) ויהי דבר י"י אל יונה בן אמיתי שנית לאמר ולא שלישית דבר עמו (משלי ל) שלשה המה נפלאו ממנו וארבעה לא ידעתים למה לא אמר ארבעה ולמה לא קא חשב בן בארי שאמרו בגמ' (פסחים דף פז) (משלי ל) אל תלשן עבד אל אדוניו. גם במדרש חזית על פסוק (שיר א) בני א'מ'י נחרו בי קא חשב ג' הם שנטלו את שלהם מתחת יד ישראל מ"שה י"שעיה א"ליהו ולכך הביא ג' אלו כי סימנם בני אמ"י נחרו בי שנענשו עבור ישראל אל תלשן עבד אל אדוניו כמ"ש (שם) אל תראוני שאני שחרחורת בשחרוריתי וא"כ למה לא קחשיב רק אליהו הלא גם משה וישעי' שתבעו ג"כ כבוד האב ולא כבוד הבן בדרך הפשט אילו הג' קא חשיב אליהו נדחה לגמרי בשביל שלא תבע כבוד הבן ויונה לא נדחה לגמרי רק ששני פעמים דיבר עמו ולא שלישית אבל ירמיה שתבע כבוד שניהם לכן נוסף לו דברים רבים כהמה ר"ל כהמה אבל יכול לפרש שנוסף עליהם קאי אתרי נביאים שכבר עברו שהמה עברו ונענשו על זה אבל ירמיה יש לו תוספת עליהם שזכה לאחר הקטרוג שתבע כבוד הבן וכבוד האב הגיד עוד ב' קינות דהיינו איכה יועם וזכור י"י כהמה אילו הב' נבואות שניבא יונה רק שנית ולא שלישית ובזו אמרנו המדרש הזה שהקב"ה מקפיד על כבוד הבריות יותר ממה שמקפיד על כבוד עצמו שהרי אליהו כשתבע כבוד אב ולא כבוד הבן נדחה לגמרי שוב לדרכך דמשק אבל יונה שתבע כבוד הבן ולא כבוד האב לא נדחה לגמרי רק שני פעמים דיבר עמו המקום (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר ר"ל מאחר שהם שלימים בינם לבין חביריהם עם גבר לכן הקב"ה מדבר עמהם ב' פעמים ומה שאמר שלש והלא שנית דברה עמו ולא שלישית כבר תירץ שם בגמרא (יבמות צא) על עסקי ננוה לא דיבר עמו רק שני פעמים אבל באמת עוד פעם שלישית

דבר עמו כמ"ש התוס' שם לכן אמר פעמים שלש וכל זה עבור שהוא תבע כבוד הבן ז"ש עם גבר אבל התובע כבוד האב וכבוד הבן נוסף לו דברים רבים כהמה וע"ד הרמז קא חשב ג' אלו שהן הן שבמדרש (ילקוט איכה) אמר כשבאו אברהם יצחק ויעקב משה להיכל כשראו אותו חרב התחיל אברהם ממרט בזקנו ואמר פסוק (ירמיה ח) מי יתן ראשי מים וגו' יצחק א' (חבקוק ג) שמעתי ותרגז בטני יעקב א' (איכה ד) קלים היו משה א' מי יתן לי כל א' אמר פסוק לפי מידתו אברהם בעל גמילות חסדים שבזכות זה היתה מרים מפרנסת הדור במדבר באר של מרים לכן ר"ת מ"י י"תן ר"אשי מ"ים ר"ת מרי"ם שבזכותה היו ישראל יונקים מבאר מים חיי' ומדת אברהם נמשלה למים לכן אמר הוא זה הפסוק יצחק אמר נגד מידת עבודה שהיה אהרן עומד ומקריב בעבודה במדבר והיו ז' עננים מחפים על ראשיהון של ישראל ועתה בחורבן (שם א) שמעו כי נאנחה אני ר' יהושע פתר קרייא באהרן בשעה שמת אהרן ענני הכבוד הסתלקו (במדבר כא) וישמע הכנעני מלך ערד ז"ש שמעתי ותרגז בטני נגד מידת רוגז ויעקב עמוד התורה שהיה משה נותן מן לישראל מ' יום מן השמים לחם אבירים של מלאכי השרת לכן אמר עתה קלים היו רודפינו מנשרי שמים שמתחילה הי' נושא אותם על כנפי נשרים אמר רב עוקבא בליל ט' באב נכנס אברהם אבינו לבית קדשי הקדשים תפסוהקב"ה בידו ואמר מה לידידי בביתי א"ל רבש"ע בני היכן הם אמר לי' חטאו והגליתים וקשה מי הגיד לבעל המדרש שהיה אברהם נכנס אז כי מהיכן נרמז אברהם בפסוק זה גם הלא במדרש מביא שהקב"ה צוה לירמיה לילך על קברי אבות והביא אברהם יצחק ויעקב גם משה הטעם שנצטרכו אלו הארבע' כי הם בעלי ארבע גליות אלו כי ד' גליות איתבדרו ישראל על ד' אותיות השם גלות בבל לקבל י' של שם שהוא אברהם שנתנסה בעשרה נסיונות גלות מדי לקבל יצחק ה' של שם גלות יון ו' של שם גלות אדום ה' אחרונה לקבל משה לכן הביא אלו ד' במדרש שכל אחד אמר פסוק לקבל מדתו כמ"ש לעיל ולפי שהם מגינים על ד' גליות אלו כמ"ש (שמות לד) פוקד עון אבות על בנים שהם ג' אבות על שלישים על ג' גליות ועל ג' אלו מצינו הקב"ה ויתר על ע"ז ג"ע ש"ד לקבל אברהם יצחק יעקב אבל גלות רביעי (עמוס ב) ועל ארבע' לא אשיבנו כי גלות זה עבור עזיבת התורה כמ"ש בזוהר חדש (דברים לג) משה מורשה מלשון (שמואל א ב) י"י מוריש שהוא מוריש ומשפיל את ישראל לפי שאינם לומדין וא"כ מי הגיד לבעל המדרש במקום זה שאברהם היה אז ונראה שנרמז בפסוק מקודם זה אמר א"לי ב"עת ר"עתם מ"ה ר"ת אבר"ם ה' של אברהם נסתלקה שהיה נקרא אברהם על שם (בראשי' יז) אב ה"מון ג"וים נ"תתיך אב הג"ן. ועתה (איכה א) שרתי במדינות היתה למס לכן אמר אבר"ם והיה הקב"ה מטייל

עמו ע"ד (ויקרא כו) ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם והתהלכתי בתוככם ופי' רש"י טייל בג"ע ר"ל שהראה בג"ע כי נתן הקדוש ב"ה הבירה לאברהם (קהלת ז) גם את זה לעומת זה או שעבוד מלכיות או גיהנם ובחר בגליות כדי לטייל עם בניו בג"ע ז"ש ונתתי משכני ע"ש למשכן בשביל עונותיהם של ישראל כדי והתהלכתי לטייל עמהם בג"ע או הראה הקב"ה לאברהם בט' באב שבשעת הגלות כל מקום שגלו שכינה עמהם ז"ש ארוכות וקצרות פעמים בא בארוכה כגלות שלנו שהוא ארוך ופעמים בקצרה ע' שנה של בבל וכל מקום שהם הולכים הן בגלות ארוך הן בגלות קצר הקב"ה מטייל עמהם ושכינה עמהם ז"ש הקב"ה לאברהם מה לידידי לדאוג על גלותם הלא אני בביתי כי לעולם לא זזה שכינה מכותל מערבי כמ"ש (שיר ב) הנה זה עומד אחר כתלינו (ויקרא כו) והשימותי את מקדשיכם דרז"ל אע"פ ששמם בקדושתו עומד ז"ש (תהלים יא) י"י בשמים כסאו אפ"ה (שם) י"י בהיכל קדשו וכה"א (שם ג) ויעננ מהר קדשו סלה ז"ש מה לידידי הלא ביתי הוא ולזה אמר בני היכן הם:

איתא בכנפי יונה קודם התפשטות ה' חסדים נקרא אברם אחר התפשטות ה' חסדים נקרא אברהם וא"כ בשעת חורבן הבית נסתלקו ה' חסדים לעילא וז"ס ירמ"יה סוד חכמ' הא' סוד כתף חמש עשרה קלעים לכתף שנסתלקה שכינה בבית שני בין כתפיו שהוא סוד י"ה שהם תרין מוחין והוא סוד יהי"ה בא"ת ב"ש צמצ"ם שכינתו בין שני בדי ארון וז"ש בין כתפיו שכן שהם (שיר ג) ששי' גבורים סביב לה מגבורי ישראל ע"ש והנה עתה שנסתלקו ה' חסדים אמר "אלי "בעת "רעתם "מה נסתלקה ה' כי אברהם הוא חסד. או אמר שהקב"ה השיב לו הלא לא עשיתי לך מאומה (איכה ד) כילה י"י את חמתו וגו' ויצת אש בציון שפך חמתו בעצים ובאבנים ז"ש (שם ג) חסדי י"י כי לא תמנו קשה תמו מבע"ל ונראה שאין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחלה ז"ש חסדי ד' כי לא תמנו שלא התחיל בנו (שם) כי לא כלו רחמיו ר"ל אין בעל הרחמים פוגע בנפשות וכה"א (שם א) טומאתה בשוליה שהטומאה בבגדים מתחלת (שם) לא זכרה אחריתה שלא חזר בו אזי אח"כ (שם) ותרד פלאים וכה"א (שם ה) נפלה עטרת ראשינו על ב"ה שחרב לא חזר בו אזי (שם) אוי נא לנו כי חטאנו אח"כ פוגע גם בנפשות מה לידידי הלא לך לא עשיתי כלום רק כיליתי חמתי בביתי והשיב אברהם פגעת גם בנפשות ז"ש בני היכן הם בעצמם ג"כ אינם כאן השיב הקב"ה בניך חטאו והגליתים לפי שלא חזרו בהם. מה לידידי הלא יסודי ציון וירושלים אתגניזו ומעולם לא שלטה בהם יד א"הע (מלכים א ט) והבית הזה יהיה עליון ממש שהוגבה למעלה ומעולם לא נגע בה יד (איכה ד) ולא חלו בה ידים (שם א) ממרום שלח אש וראיה מן חומת ירושלים שבכל יום נתבלעה כמ"ש (שם ב)

חשב י"י להשחית חומת בת ציון נטה קו שבכל יום קו נטה על ירושלים וכמ"ש לרחל (ירמיה לא) ויש תקוה לאחריתך שהוא (יהושע ב) תקות חוט השני ז"ש מה לידידי הלא לא עשו כלום בהיכל רק שגבה לעילא ובית המקדש שלחטה הוא עומד למעלה בביתו וע"ז אמר יעקב כשראה ב"המק חרב (בראשית כח) מה נורא המקום הזה (תהלי' סח) נורא אלקים ממקדשיך אח"כ א' אין זה כלום כילה חמתו בעצים ובאבנים כי אם בית אלהים לא עשה לנו כלום רק בבית של אבנים ואח"כ אמר שגם בבי' אלקים לא עשה כלום שלא נגע בה יד גוים רק שנסתלק למעלה ז"ש וזה שער השמים (ירמיה ז) היכל י"י היכל י"י היכל י"י ג"פ ארץ ארץ ארץ (שם ב) שמעו דבר י"י לזה השיב אברהם הלא בני היכן הם. או יאמר מה לידידי מה עשיתי לך הלא גלות זה גור' הטיול בבית ג"ע שלמעל' כמ"ש יעקב וז"ה ר"ל ח"י גלו' שפזר הקב"ה את ישראל בין א"הע (שופטים ה) צדקת פרזונו עשה גורמ' שיבואו לג"ע שהוא שער השמים ז"ש מה לידידי להתרעם על זה החורבן שזה גורם שיזכו לשבת יחד בבית בג"ע. או בית ג' נקרא בית כי יעקב קראו בית ונחרבו שנים הראשונים הר שדה אמר מה עשיתי לידידי בביתי שהוא נקרא בית אל בית אלקי יעקב (בראשית ל) מתי אעשה גם אנכי לביתי אמר יעקב נגד בית ג' אנאל ביתי. או ע"ד הזוהר ר"פ פנחס בההוא סבא בעיין דבעי מר' אלעזר בית ראשון ובית שני אשכחן ג' לא אשכחן והשיבשעדיין לא נבנית הבית שרצה הקב"ה לבנות בעצמו ב"ה ז"ש מה לידידי הלא בבית שאני בעצמי אבנה אותו שלא נתקיימה ולא היה ולא נברא עוד ותחלת מחשבתו היה על ביתי שעדיין לא ראה שום אדם: (תהלים לא) נשכחתי כמת מל"ב "מה "לידידי "בביתי שקולה מיתת צדיקים כחורבן (שמות יז) "מלחמה "ליי' "בעמלק שהראה הקב"ה לאברהם סוף הגאולה שנשבע בימינו לעשות נקמה בעמלק בביתי משי"ח ב"ן דוי"ד בי' שהוא מנין דל"ת (זכריה יא) פתח לבנון דל"תיך. או ע"ד המדרש (איכה א) כי רחק ממני מנחם בעובדא דההוא ערבי שאמר ליהודאי שרי תורך ושרי פדנך שנחרב ב"ה ואח"כ אמר ע"ש כי נולד משיח ז"ש (ישעיה י) והלבנון באדיר יפול וכתיב (שם יא) ויצא חוטר מגזע ישי ואית לן קראי סגיאין (תהלים ל) כי רגע באפו חיים ברצונו שבאותה רגע שהקב"ה כועס מיד חיים ברצונו וכה"א (דברים לב) מחצתי מיד ואני ארפא וכה"א (מיכה ז) כי נפלתי מיד קמתי תיכף לנפילה קימה וביום מר עצמו יהיה ששון ושמחה ליהודים לקיים קרא (תהלים כ) יענך י"י ביום צרה:

הנה צווח הנביא (ישעי' א) ידע שור קונהו שהשור ידע שנחרב הבית ונולד גואל של ישראל א"כ שיודע השור עת זעם ועת רצון מי"י גם הערבי (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם יודע (ישעי' א) אבוס בעליו ואיך בעו"ה שהגוי יודע (שם) וישראל לא

ידע. אבל התירוץ (שם) עמי לא התבונן לפי שלא רצה עמי להתבונן דרכי י"י (הושע יד) מי חכם ויבן אלה והתבוננו דרכי י"י ז"ש מה לידידי הלא כבר גליתי ענין זה בהתחלת התורה בראשית בזוהר ב' בתים בר"אשית בי"ת רא"ש (בראשית ד) והארץ היתה תוהו (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו והנה הקב"ה (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית ז"ש כבר גיליתי זה בבי"ת של בראשית ומאחר שהקב"ה (הושע ז) כרפאי לישראל ונגלה עון אפרים שמקדים רפואה למכה בליל ט' באב שהוא קודם לחורבן הבית כי המקדש נשרף ביום י' כמ"ש ר' יוחנן (תענית כט) אלו הייתי באותו דור הוי קבעינה בעשירי שבו נשרף ההיכל והקב"ה קודם שנשרף ב"ה עסק בגאולת ישראל והיה מטייל עם אברהם ארוכות וקצרות שהן הן ב' גאולות כמ"ש (ישעי' ס) הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני י"י בעתה אחישנה שקשה איפכא מבע"ל זכו אחישנה לא זכו בעתה ריז"ל אשכנזי מפרש שצריך להוציא כל הנשמות שבגוף וא"כ איך יכול להיות אחישנה אבל התירוץ שכל נשמות יבואו יחד שהקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום שכל הנשמות יהיו ביחד וא"כ יהיה בעתה ואחישנה זה שהיה מטייל עמו ארוכות וקצרות שהראה לו ב' גאולות שיהי' קצרות אף ארוכות ואני מפרש על קצרות כי אין בן דוד בא עד שיבואו כל הצרות ויסורין שגזר הקב"ה (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות שהקב"ה שלח הרבה צרות תכופות וסמוכות כמ"ש (שמות ג) כי ידעתי את מכאוביו וכן לע"ל הקטן יהיה לאלף שיהיה קטן יעקב ואלף צרות יגיעו לו וא"כ הוא בעתה ואחישנה לכן אמרו רז"ל (סנהדרין צח) אם ראית דור שצרות רבות באים עליו חכה לו שנאמר (ישעיה כט) כי יבא כנהר צר אז רוח י"י נססה בו ובא לציון גואל וגו':

ב"פ או"ר עולה ית"ד בהסתלק ב' אלפין נשאר בי"ת מה לידידי ב' בית שנסתלקו תרין א' ונשאר בי"ת וכן שני מצורעי' שהלכו בסוף מחנ' ישראל שסודם א"ת וה"ב בגי' (דברים כג) ית"ד תהיה לך על אזניך והיה בשבתך חוץ וחפרת בה שהם רצועין בישין לאלקאה וכדרז"ל בחלק משיח יתיב על פתחא של רומי ז"ש (תהלים ב) יתיצבו מלכי ארץ וגו' על י"י ועל משיחו וגו' יושב בשמים ר"ל משיח שיושב נגד פתח של רומי ישח"ק (מתעשר ריש לאבהן ד"פ ישחק במסורה) ש' שורקת לקבל ד' גליות (ישעיה סג) כי אתה אבינו יצחק הוא הגואל ז"ש הקב"ה לאברהם מה לידידי הלא מה עליך לך הלא משיח הוא למעלה בבית"י בגימטרי' מ'שיח ב"ן ד"וד מאחר שהוא (תהלים צא) יושב בסתר עליון א"כ אין לך להצטער על גלות או יאמר ע"ד הגמרא במנחות (דף נג) א"ר יצחק שהקב"ה מצא לאברהם בבית המקדש וברבתי מסיק רב עוקבא שהיה אברהם בבית קדשי קדשים. הענין כי כמו שנחלק העולם בריאה יצירה עשייה כן נחלק האדם

לג' חלקים (במדבר כג) ותרועת מ"לך בו מ"וח תמן משכן נשמה ל"ב תמן משכן רוח כ"בד תמן משכן הנפש וכן הבית המקדש נחלק לג' חלקים אלו בית קדשי קדשים לקבל אברה"ם אב"ינו שהוא בגימטריא עול"ם העליו"ן יצחק לקבל היציר"ה תמן נע"ר יעקב לקבל עשייה וא"כ כמו שהב"המק נחלק לג' אלו כן האדם כן ישראל בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאי ז"ש מה לידידי מה שעשיתי לידידי וחלקתי אותן לג' חלקים כן ב"המק בביתי שגם הב"ה נחלק לג' חלקים נגד ג' עולמות ז"ש אברהם בני היכן הם הלא (משלי כה) הגו סיגים מכסף ויצא לצורף כל"י שהם ג' קיטרין כ"הנים ל"וים י"שראלים ז"ש בני היכן הם הלא אין בגלות היכר על ג' חלקים אלו והוא ע"ד ע"פ (ירמיה יג) דמוע תדמע וגו' כי נשבה עדר י"י עד שלא גלו היו עדרי כהונה לבד עדרי לויה לבד עדרי ישראל לבד אחר כך נעשו עדר א' שנאמר כי נשבה עדר י"י נשבו אין כתיב כאן רק נשבה ועז"א יעקב (בראשית לב) וריוח תשימו בין עדר ובין עדר שיהיו ניכרין כל עדר עדר לבדו ולא יהיו בגולה ז"ש אברהם בני היכן הם ונתערבו העדרים:

ג' נקראו על שמו של הקב"ה צדיקים ובית המקדש ומשיח שם של הוי"ה עולה מ"ה ז"ש מ"ה לידידי ר"ל שם של מ"ה הוא לידידי בביתי שגם ב"ה נקרא מ"ה בבית"י גימטרי' מ'ש'ב'ד (תהלים כא) ובישועתך מ"ה יגיל מאוד מ"ה ימים יתכסה גואל הב' כמו גואל הא' (שם סו)מ"ה נורא מעשיך התרעם על כ"ה שערים העליונים כ"ה אתוון דיחודא מ"ה לידיד"י בבית"י ס"ת הי"י (בראשית כד) אחותינו את הי"י לאלפירבבה (ישעיה כז) ה"באים י"שרש י"עקב ז"ש תפסו הקב"ה לאברהם בידו מדקארי לו ידידי שהוא רומז על ב' ידות יד ימין יד שמאל. ידיד על שם שתי ידים י"ד עתים לטובה י"ד עתים לרעה (איכה א) וילכו בלא כח כ"ח פרקים (שם ג) יהפוך ידו כל היום בבית"י בב' של בראשית נרמזו אלו ב' ידים כי כ"ח אתוון באותו פסוק שהראה הי"י. כ"ח דורות של לבנה כי (שמות יב) החודש הזה לכם נרמז לנו והקב"ה (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית מן ב' של בראשית עד ב' של ובהו בו נרמזו ג' ידות שהם סוד של מ"ב נחלק לג' פעמים י"ד הוא סוד מ"ב מסעות (תהלים פד) עוברי בעמק הבכא כשאמר הקב"ה לירמיה בני היכן אתם כהנים היכן אתם אהבי היכן אתם ר"ת בכ"א והם נגד ברית יעקב היא התורה אמר בני היכן הם (שם ב) אספרה אל חוק י"י אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך נגד ברית יצחק כנגדו עמוד עבודה אמר כהני היכן הם נגד ג"ח ברית אברהם אמר אהבי היכן הם זרע אברהם אהבי מסיטרא דחסד נקרא אהבה. על ג' אלו היו ג' פרנסים במדבר (הושע ב) זנתה אמ"ם הובישה הורתם א"הרן מ"שה מ"רים ז"ש (מיכה ו) ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים עמ' זכר נא מרים ג"ח אהרן עבוד' משה תורה וכן מפרשת י'ב'ע ע"ש וכן בשעת חורבן

היו ג' נביאים כי' (בראשית לג) ויח"ץ את הילדים י"רמיה בשוקים צ"פניה הוכיח בבית המקדש "ולדה לנשים ג"כ שלשה אלו וכן בכל דור ודור צריך שלשה מעמידי המרכבה נגד זה תלתא שבתא דפורענותא לקבל ג' אלו סי' דש"ח וכה"א ארץ ארץ ארץ (ירמיה ב) שמעו דבר י"י (שם ז) היכל י"י היכל י"י היכל י"י המה ג' פעמים כי תלתא זימנא הוה חזקה (איוב לג) פעמים שלש עם גבר לקבל זה ג' פעמים איכה גם ג' יודין יתירין לקבל ג' נביאים ישעיה ירמיהו יחזקאל גם רמז על ב' שנים ששוקד על הרעה לטובתם ז"ש מה לידידי נהגתי עמו במדה"ר שהוא שם של מ"ה מה ששקדתי על הרעה ב' שני' נרמז במלת בבית"י על ב' שנים אלו כמ"ש (דניאל ט) וישקוד י"י על הרעה הוי"ה במילואו עולה מ"ה זכור י"ה מ"ה היה לנו כמ"ש האר"י ז"ל:

ג' יודין בפסוק ראשון לקבל ג' שבתות דפורעניות לקבל ג' נביאים שהם ג' שושבינים דמטרוניתא שפתחו איכה ועל זה אמר ירמיה ג' דמעות בפסוק (ירמיה יג) דמוע תדמע ותרד עיני דמעה כי נשבה עדר י"י ורזא דמלתא הוא דש"ח (דברים ח) כי כאשר ייסר איש את בנו כן י"י אלהיך מיסרך שמתחלה אומר לו דברי מוסר שישמע לדבריו ואם לא ציית אזי אומר אח"כ שמע בני הלא כבר הוכחתיך ואינך תשמע לקולי אנכי מייסרך ומחשיב לו המכות והיסורין שרוצה לשלוח עליו ואם בנו אינו שומע לו אזי מכה אותו וכן ג' שבתות אלו מתחילה פותח דברי ירמיה קא חשיב ואזיל דברי תוכחה ששומע לאביו ובשבת שאחריו (ירמיה ב) שמעו דבר י"י ביה יעקב הלא כבר הוכחתיך ואביא עליך יסורין ובשבת שלישי חזון (ישעיה א) על מה תכו עוד הלא נלקו מכף רגל ועד ראש ז"ש נגד שבת ראשון דמוע ונגד שבת שני תדמע ונגד שבה. שלישי תרד עיני דמעה כי כבר נשבה עדר י"י. ע"ד הדרש (חגיגה ה) שלשה דברים הקב"ה בוכה בכל יום על מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק ועל מי שאי אפשר לעסוק ועוסק ועל פרנס המתגאה על הציבור מנ"ל לרז"ל לומר ג' דברים אלו ואפשר שבפסוק שלפני זה אמר (ירמיה יג) ואם לא תשמעו במסתרים תבכה נפשי מפני גוה שהוא מלשון גאוה כפשוטו על מי שנתגאה על ציבור. גם מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק דרש מפני גוה על שמשליך תת הקב"ה אחרי גיוו ולא לומד בתורה ועל מי שאי אפשר לו לעסוק בתורה ז"ש (שם) ותרד עיני דמעה כי נשבה עדר י"י וישראל עוסקים בתורה ומוסרים נפשם על קדושת הש"ית כענין ר' עקיבא ודורו וכיון שישראל גלו ממקומן אין לך ביטול גדול מזה ג' דמעות הן ע"ד (שבת קנא) ג' דמעות רעות של עשן ושל בכי ושל בית הכסא שעל זה אמר המקונן (איכה ב) כלו בדמעות עיני על אלו שתי דמעות של בכיה ושל עשן ועל שלא (ישעיה נא) מיהר צועה להפתח שהוא קשה כמות כמו שדרשו חז"ל ע"פ מוצאי

חיים ז"ש (איכה ב) חמרמרו מעי ואלו הדמעות כלו לישראל הנה ירמיה בכה וגם עשן של ב"ה שנשרף כשרז"ל:

(ירמיה כ) **פתיתני** י"י ואפת. שאמר הקב"ה כל זמן שירמיה הי בירושלים לא היו יכולין השונאים לשלוט בירושלים ובית המקדש וטעם הדבר לפי שירמיה הוא היה גלגולו של שלמה המלך והוא בנה אה בית המקדש ואי' בזוהר פ' וילך שאין הקב"ה לוקח מן האדם בעצמו. עוד ג' דמעות נגד ג' גליות שהיו בבית ראשון וג' גליות בבית שני ג' דמעות נגד שולחן של תלתא כרעי בעו"הב והוא ענין ג' עמודים שהעולם עומד עליהם ג' דמעות על ג' נביאים שהעמיד הקב"ה לישראל נפש רוח נשמה בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאי אל עם תליתאי שלש תפילות והי"ה א"ם ל"א תשמעו ס"ת מא"ה (דברים י) מה י"י אלהיך שואל מעמך אל תקרי מה אלא מאה ז"ש מה לידידי שהקב"ה מבקש מן ידיד שלו מ"ה לקיים מאה ברכות לכן היה גובה המקדש מאה ז"ש בביתי בגובה של ב"ה כמ"ש (ההלים פד) מ"ה ידידות משכנותיך ה' צבאות שהקב"ה מבקש במשכן שלו מ"ה לכך (שם) נכספה וגו' וגם צפור מצאה בית ודרור קן לה ק' רבתי שמורה על ק' ברכות אלו ויעקב אמר (בראשית כח) מ"ה נורא (איכה ג) מ"ה יתאונן אדם חי (יהושע כד) מצפון להר גע"ש שאז התעררה קליפת געש כלה שהוא נגד מידת חסד אברהם לכן גבי חורבן אתמר (יחזקאל יא) אהה י"י אלהים כלה אתה עושה (איכ' א) ג"ם הי"א נאנח"ה ותש"ב אחו"ר ס"ת אברה"ם שהיה בר מא"ה כשנולד לו יצחק בעל הדין ותיקן מאהברכות ז"ש אלי בעת רעתם מה ג' דמעות אלו על ג' שרי פנים שעושין עטרות מן תפלותיהם של ישראל הן הן שלש ארונות שעשה בצלאל ס"מ"א דמלתא משתוקא ר"ת "סנדלפון מטטרון אכתריא"ל (בראשית כח) "סולם "מוצב "ארצה (ישעי' מה) אכן אתה אל מסתתר שהקב"ה מסתתר עצמו באלו ג' עולמות בריאה יצירה עשייה ובמלת מסתת"ר נרמזו ג' עלמין אלו מ"טטרון סנדלפון מ"ס של מסתתר נשארו תת"ר הוא סוד אלף (הושע יג) כדבר אפרים רת"ת שכן אלף עולמות יוצאים מן עולם הבריאה שהוא סוד אל שדי במילואה אלף למד שין דלית יוד שהוא (איוב לג) מלאך מליץ אחד מני אלף כי הוא בגימטריא אלף חסר חד הרי במלת מסתחר נרמזו ג' שרי פנים אשר בתוכם הקב"ה מסתתר ומנהיג עולמו בשעת חורבן (יחזקאל כא) כה אמר י"י הסיר המצנפת והרים העטרה כי (איכה ה) נ"פלה ע"טרת ר"אשינו בסוד נע"ר (קהלת י) אי לך ארץ שמלכך נער ז"ש (ירמיה יג) במסתרים תבכה נפשי על ב' עולמות אלו שהוא סוד מסתרים ועל זה אמר ג' דמעות אלו הן הן בתי בראי של הקב"ה שבוכה בהם אבל (ד"ה א טז) עוז וחדוה במקומו שהוא עולם אצילות בשעת חורבן הבית אף בבתי גוואי שנאמר (ישעיה

כב) ויקרא י"י אלקים לפי הגירסא בילקוט ויקרא קאי אבתי גוואי שהוא בגימטריא עול"ם העליו"ן אברה"ם אבינ"ו ועל מה זה קא מתמה הקב"ה מה לידידי בביתי מה אתה עושה בביתי שהוא בית קדשי הקדשים כדאיתא במדרש רבה למר עוקבא שהוא בתי גוואי הלא במקום זה אין עצבות לפני המקום ממש וכבר אמר הקב"ה למטטרו"ן שאם לא הניח לי לבכות אלך למקום שאין לך רשות לילך שנאמר במסתרים תבכה נפשי ואברהם אבינו הלך לפני ולפנים כי גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת ומחיצתן לפנים ממחיצת המלאכים ואברהם הלך למעלה לבית קדשי הקדשים שהוא עולם הבריאה לפנים מן עולם היצירה תמן מטטרו"ן שלא היה יכולת למטטרון לילך לשם וזה שהיה מתמה הקב"ה הלא בבתי גוואי אין לפני עצבות ולמה אתה הולך לעת הזאת להתאבל בבתי גוואי והשיב אברהם תירוץ של גמרא (חגיגה ה) שאני חורבן ב"ה שאפי' מלאכי השלום בעולם העליון הכל (ישעיה לג) שלום מר יבכיון ז"ש בני היכן הם לכן בא ועשה מספד בביתו ממש לפני הקב"ה בעצמו:

וענין ג' דמעות אלו על שלשה אבות שכנגדן אמר ג' איכה ג' דמעות ירדו בשעת עקידת יצחק ושחתו הסכין ז"ש (איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל שהוא עפרו של יצחק שהוא צבורה למעלה תחת כסא הכבוד (בראשית כב) ויקרא אברהם שם המקום ההוא ירא"ה שהוא בהפך אתוון ארי"ה ועתה (ישעיה לג) אראלם צעקו חוצה בזוהר מלאך ירחמיאל וס' רבוא מלאכים תחותיה שמקבלין דמעות על ת"ח שמת ובוכין עם אותן אבילי ציון וירושלים ז"ש הן אראלם צעקו חוצה על שני בתי מקדשות (שם כט) הוי אריאל אריאל ואח"כ ומלאכי השלו' שה ג' כתות של מלאכי שרת שאומרים (שם נז) יבוא שלום וגו' הולך נכוחו ינוחו על משכבותם ז"ש מלאכי שלום מר יבכיון הרי שבזה שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלהינו ועז"א ג' דמעות (ירמיה יג) דמוע על מקדש ראשון תדמע על מקדש שני ותרד עיני דמעה על מיתת צדיקים מזה העולם ז"ש (שם) כי נשבה עדר י"י (כתובות) אראלים ומציקים אחזו בארון הקודש נצחו אראלים את המציקים קרא אותן בשם אראלים ולא בי' שמות שנקראו מלאכים אלא לפי שאותן אבילי ציון וירושלים שנקראים אראלים על שם הוי אריאל אריאל הם בוכים על מיתת הצדיקים ושקולה מיתתן וכו' (תהלים נו) שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך שהדמעות הן מספר תורת אלקים (שם סט) ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו לכן כל זמן שהמקדש קיים היה מקדש משכון עבור עונותיהם ואח"כ (איכ' ה) נפלה עטרת ראשינו אזי (שם) אוי נא לנו (בראשית כט) ג' עדרי צאן שהיו רובצים הן הן ג' רגלים שהיו שואבין משם רוח הקודש ז"ש אברהם (ירמיה ח) מי יתן ראשי מים על (ישעיה יב) ושאבתם

מי"ם בששון (תהלים פד) מ"ה י"דידות מ"שכנותיך ר"ת מי"ם ועתה באו מים מרים ומים זדונים לכן ג' דמעות נגד (דברים טז) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך בהיפוך אתוון ארי"ה ועתה הן אראלם צעקו חוצה ז"ש כי נשבה עדר י"י ג' עדרי צאן או על ג' ענייני (איכה ג) שת"ם תפלתי ג' ענייני בגלות ש'כינה ת'ורה מ'לאכים או על ג' עבירות עד מדרך כף רגל או על ג' מע"ן מ"לכיאל ע"טריאל נ"טריאל (תהלים צ) י"י מעון אתה היית לנו ועתה בא עמו"ן במקומן (איכה, א) אשר צוית לא יבואו בקהל לך ג' דמעות נגד ג' גולייריו בישין שבאו מסיטרא אחרא מ"ים אחרונים חובה מ"שחית א"ף ח"ימה במקום מג"ן מ"יכאל שארית ג"בריאל מנחה נ"וריאל ערבית שאנו אומרים (תהלים עח) והוא רחום יכפר עון ולא ישחית משחית והרבה להשיב אפו דא אף כל חמתו דא חימה או על ג' גולייריו דלהון תומיאל עוגיאל הרסיאל או סתריאל (איכה א) וילכו בלא כח לפני רודף מלא כן הגאולה בגואל מלא בו' (ישעיה נט) ובא לציון גואל מלא בו' האי קרא קשיא הל"ל יבא לציון גואל כמ"ש (שם) יבא כנהר צר כן הל"ל בלשון עבר או ויבא בו' העיטוף ולא בו' ההיפוך אבל הענין הוא ויהי הוא צער והיה הוא שמחה כי הצער לעולם רוצה האדם שלא יהיה אבל בשמחה רוצה תמיד שכבר היה וכן גבי צר א' יבא אבל גבי גאולה אמר ובא הלואי שכבר בא גם כבר נולד גואל קודם שנחרב הבית ז"ש כי יבא כנהר צר כבר ובא לציון גואל כי כבר הגואל נולד קודם שנחרב הבית גם (מיכה ז) כימי צאתך ממצרים כמו שבא גואל הראשון כן גואל האחרון ופשטי' דקרא ע"ד (ישעיה א) ציון במשפט עפ"י הדין שלם ישלם המבעיר ז"ש ובא לציון גואל אבל ולשבי פשעביעקב אזי צריך לזה חסדי ה' ז"ש נאום י"י שלם שכר גם רמז שיעקב הוא מארי דפורקנא וכבר נתן אליהו משכון ו' של יעקוב ז"ש ולשבי פשע ביעקב ו' יתירה בגואל על ו' של יעקב וכמו שאין פורעניות שאין מרגיש בו יעקב כן ג"כ גאולה מרגיש בה יעקב. גם עבור תשובה נגאלין שאז נקראין בשם יעקב כי בשעת חורבן (איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל אבל (ישעי' מד) כי גאל י"י יעקב אז ובישראל יתפאר שלא יקראו עוד יעקב ואלו הבטחות ע"י ז"ש (שם נט) רוחי אשר עליך גם עבור (שם) ודברי אשר שמתי בפיך:

ואתחנן

הטוב בגי' טד"הד שהוא פנים של י"י (שם כו) לבד ב"ך נזכיר שמך (בראשית מח) ב"ך יברך ישראל והוא בגימטריא י"א"יא ומשה התחיל לילך מלמטה למעלה אדנ"י ואח"כ י"י בניקוד אלקים הוא סוד יחוד ק"ש הוי"ה אהי"ה הוי"ה אדנ"י שסודו יאי"א דאתמר

גבי רחל (בראשית כט) יפת מראה ואונקלס תרגם יאי"א בחזוא שם קדוש אתקרית ארבע ויוצא מן י"י אלקינו י"י אחד עיין בספר פלח הרימון שער ה' דף מ"ב פ' י"א:

השיב הקב"ה רב לך עיבור שלך היה עד היום רב אין צורך עוד אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה שהוא סוד הגלגול ובדרך הנגלה אהרן לא התפלל על ביאת א"י כדי שלא יחשדוהו שעושה עבור כ"ד מתנות שנתן לו הקב"ה כי הכהן הגדול גדלוהו משל אחיו והעשירוהו כעובדא פנחס המסת"ת אבל משה רבינו שהוא כולל הרי"ג מצות שכן מש"ה רבינ"ו עולה תרי"ג וכן י"י אלה"י ישרא"ל בגי' תרי"ג לבוש של שכינ"ה שי"ן כ"ף יו"ד נו"ן ה"י עם י"ג אותיות רומזת על תרי"ג (תהלים צג) י"י מלך גאות לבש לבש י"י עוז התאז"ר בגימטרי' תרי"ג ז"ש מפני מה נתאוה תאוה הוא בלב כמ"ש בזוהר בזו הפרשה לא תחמוד ולא תתאוה חמדה שייך על מחשבה ואח"כ בא למעשה אבל תאוה הרהור בלא מעשה ובענין כניסת ארץ ישראל אתמר גבי יעקב בירושלמי ובכתובות (דף קיא) גמרא דילן דברים בגו כי הם דברים התלויין במחשבה לכן אמר מפני מה נתאווה משה רבינו לכנוס לארץ ישראל סוד תאוה וסוד מחשבה הכל אחד והוא סוד גלגול סוד חושב מחשבות (שמואל ב יד) לבלתי ידח ממנו נדח. ולפי דאתמר גבי א"י קאמר (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת שהוא על תיקון הגוף ותיקון הנפש נגד תיקון הגוף אמר לאכול מפריה היה צריך להעלות ניצוצות התקועות בפירות ולתיקון הנפש אמר לשבוע מטובה והלא כבר קיבץ ניצוצות הנידחות במקום אשר דרכו כף רגלם במדבר קדשו אותם (משלי יג) צדיק אוכל להוציא ניצוצות ממנו לשובע נופשו התקוע בו כמ"ש התקועות לבלתי ידח ממנו נדח הכהנים אוכלים ובעלים התקועים באוכל מתכפרי' ולפי שארץ ישראל נחלק לג' חלקים אמר ג' חלוקות הארץ הטובה נגד כלל אומר ההר הטוב זה ירושלים והלבנון זה בית המקדש גם הנפשות נחלקו לג' נפש רוח נשמה או שאמר משה על ג' חלוקות שנחלקו כ"ד מתנות כהונה שסי' יד"י י' בגבולין ד' בירושלים י' במקדש כמ"ש בפ' הגוזל בתרא ב"ק ועז"א אברהם (בראשית יד) הרימותי ידי אל אל עליון אע"פ שנעשה כהן לאל עליון לא נטל לעצמו כלום רק כל כ"ד מתנות הנרמזין במילת יד"י כלם הקדיש לגבוה ז"ש מש"ה רבינ"ו שהוא כולל תרי"ג מצות הרבה מצות נצטוו ישראל ויתקיימו ע"י רמז על כ"ד מתנות אלו כי ירושלים עומדת על כ"ד שערים העליונים לכן כ"ד תיבות בברכת ולירושלים ודוד אמר במזמור (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם השיב לו הקב"ה רב לך כלום אתה מבקש רק שכר מצות מעלה אני עליך כאלו עשיתם ז"ש רב לך (שם לא) רב טובך אשר צפנת (ישעי' נג) לכן אחלק לו ברבים בזוהר פ' כי תצא מפרש פסוק (שם) והוא מחולל מפשעינו על משה רבינו שהוא נעשה חולין

בשבילנו (שם) ובחבורתו דאתחברותא דיליה שנתחבר עם מתי מדבר (שם) נרפ"א לנו בהיפוך אתוון פא"ר בשליחות המרגלים אמר גם בי התאנף י"י בגללכם שהוצרך ג"כ להתגלגל בגלגול מחילות לע"ל (איוב כ) כגללו לנצח ג"ם ב"י ר"ת (שמואל א כו) ג"רשוני מ"הסתפח ב"נחלת י"י או עבור חטא פעור שהתריזו לע"ז בגללם מלשון גלל אדם וגלל בהמה (ויקרא יט) אל ת"פנו אל אלילים והם עבדו עבודת פעור ומאחר שמקודם לזה אמר שעל משה מדבר מפרש עתה פסוק (ישעיה נג) תחת אשר הערה למות נפשו שאמר (שמות לב) מחני נ"א בשעת עגל ז"ש משה אעברה נ"א שיבא זכות שמסר נפשו למיתה ויבא לארץ ישראל ליטול שכר מצות התלויים בא"י ואיזה מצות ביקש אותן הנחלקין לג' חלוקות על יו"ד שבגבולין אומר הארץ הטובה ד' בירושלים אמר ההר הטוב הזה י' שבב"המק אמר והלבנון ז"ש (ישעיה נג) ואת עצומים יחלק שלל עצומי"ם בגימטריא אהר"ן ר"ל אותן הכ"ד מתנות שניתנו לאהר"ן יהיו לך שכר עליהם כאילו עשיהם ועז"א רב לך ר"ל אותן המתנות שהיו ראוים להיות לאהרן שהוא רב ובכור יהיו לך:

או שבקש משה אתה החילות להראות שהוא שימש (תענית) ז' ימי מילואים בחלוק לבן גם עתה אעברה נא שיהיה מעובר ויהיה כהן השיב לו הקב"ה רב לך כבר אחיך הגדול נטל כהונה ולו יאתה ולא לך ועל מה שדרש ר' שימלאי יכול כאחרונים ת"ל כראשונים אברהם יצחק ויעקב יש לרמוז לפי שמשה התחיל בג' אבות באומרו אתה החילות להראות את גדלך זה אברהם ואת ידך זה יצחק אשר מי אל זה יעקב הן הן ג' שערים של מעלה בי' דברות שניות אתמר בהו ד' ווין ולא הגנוב ולא תנאף ולא תחמוד ולא תתאוה לרמוז על כ"ד ספרים כי ד"פ ו' בגימטרי' כ"ד ומה שרמזן כאן (נדרים מח)שאלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות ולא היו רק לוחות ראשונות לא היה לישראל רק ה' חומשי תורה וספר יהושע בלבד א"כ כשהי' לוחות שניות נתהוו דברות שניות ונרמז בהם ד' ו' שהם מספר עשרים וארבע ספרים ורזא עלאה איכא הכא נרמז כ"ד אתוון של תחל' ד' ראשי פרקים של בראשית גם הזוהר רמזו בפ' פקודי גבי בגדי כהונה דף ק"ד ויעשו את הכתונת שש ואת המצנפת שש ואת פארי המגבעות שש ואת מכנסי בד שש וגו' כולא איהו בשית ואיהו ראש ההרים יעיד ליה וכלא איהו ברזא ושש ושית אינון בכל סטרין דינהיר לה דהא ברזא דשית נהיר לה שהם ג"כ סוד (ישעיה סא) בגדי ישע ועז"א לו הקב"ה רב לך שכר כאילו ג' אבות אשר אמרת:

או יאמר לפי שמשה עלה אל אלקים עמו לקבל ד' פעמים אלהי"ם כמו שאהרן עומד לקבל ד' פעמים דין ז"ש (שם נג) ואת עצומי"ם בגימ' ד' פעמים ד"ין כי הוצרך משה לקבור שכ ד' קליפות שבח"ל ז"ש (שם) לכן אחלק לו ברבי"ם דורשי רשומות דרשו

ר"ום ב"בל י"ון מ"די נרמז במלת ר"ב ל"ך בגימטריא ד' ר"אשי א"בות נ"זיקין אלו (דניאל יב) ואלה לחרפות ולדרא"ן דרא"ן נוטריקון ד' ר"אשי א"בות נ"זיקין וכן ב"ערר ה"ירדן מ"זרחה ש"מש ר"ת ב'מ'ש'ה שאם ש"ור ב"ור מ"בעה ה"בער כלם נכנעו בו ולפי ששני גליות החריבו שני בתים כמ"ש במזמור (תהלים קלז) על נהרות בבל זכור י"י לבני אדום דהיינו אלו השנים רום החריב בית שני ובבל בית ראשון ז"ש רב לך כי הוצרך משה להיות קבור בח"ל שאילו בא לא"י והיה לו חלק במקדש לא שלט אומה ולשון במעשה ידיו כמ"ש ע"פ (שם לג) לישרים נאוה תהלה שבנוה צדיקים לא שלטה רומה ולשון ואולי בא משה לארץ ישראל אזי כשחטאו אזי יהיה העונש עליהם ולא על בית המקדש ז"ש (שם עט) מזמור לאסף אלקים באו גוים בנחלתיך שכילה חמתו בעצים עז"א רב לך יש לך לחרוב ב"ה לכן אל תוסף דבר אני עוד עבור שלא יאבדו ישראל והנה ב' חטאים עשו ישראל שהחריבו ב' מקדשות ועל שניהם בא משה והתפלל (במדבר יד) סלח נא לעו העם הזה אמר רב לך רמז לו שהוא לקח ער"ב ר"ב עמו והם גרמו את העגל ועל מרגלים אמר ל"ך כד"א (שם יג) שלך לך אנשים והקב"ה לא שלח רק ל"ך איני מצוה אותך באופן שבתיבת ר"ב ל"ך רמז לו שבשניהם חטא וזה היה לשון הרע של דתן ואבירם כמ"ש שם בפ' קרח ע"פ דרש של ר' שמלאי אמר נגד העגל (ישעיה נג) תחת אשר הערה למות נפשו ונגד מרגלים (שם) ואת פושעים נמנה שהוצרך למנות עם מתי מדבר ז"ש בפ' דברים אחר שליחות מרגלים גם בי התאנף י"י וכה"א במזמור (תהלים עו) אשתוללו אבירי לב אלו משה ואהרן שנתרשלו ידיהם בשעת שליחות מרגלים גרם שנמו שנתם ר"ל שנקבר במדבר ואפשר שד' טעמים מבוארים בפסוק זה שהוצרך משה להיות קבור במדבר הא' עבור עגל לפי שהוציא שם רע על בתולות ישראל שהקב"ה אמר (שמו' לב) לך רד כי שחת עמך ר"ל ערב רב והוא אמר (שם) למה י"י יחרה אפך בעמך על ישראל בעצמם וע"י שהוציא שס רע עליהם הוצרך להיות אצלם לקיים קרא (דברים כב) ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו ז"ש הטעם הראשון שמת שם תחת אשר הערה נפשו למות בשעת עגל גם טעם שני (שם לג) ויתא ראשי עם ז"ש והוא את פושעים נמנה הטעם השלישי הוא ח"טא ר"בים נש"א ר"ת ח'ר'ן שנקבר נגד חרון אף שנקבר מול בית פעור שפוער פיו לבלע את ישראל כיון שרואה קברו של משה חוזר לאחוריו (שם לד) ולא ידע איש רע בליעל את קבורתו וגם נרמז רבי"ם (תהלים לא) כי שמעתי דבת רבי"ם מגור מסביב הטעם הרביעי ולפושעים יפגיע שהוא הוצרך להיות קבור שם להתפלל על כל הדורות גם זה אחד מן הטעמים כמ"ש הקב"ה למשה (במדבר לא) נקום נקמת בני ישראל ר"ל אותה הנקמה שהיה לו למד"הד ליקח מן בני ישראל כי (דברים

כה) תחסם שור בדישו וכבר היה החימה על ראשיהון של ישראל וז"ס אות מ' שחטף פנחס ברמ"ח שבידו אותו הכופר (ישעיה מג) נתתי כפרך מצרים כוש וסבא תחתיך ז"ש נקום נקמת בני ישראל אותה הנקמה תקח מאת המדינים וא"ח יותר רוצה המקטרג בבהמה הנפסלת בשחיטה ע"י ישראל מכמה המיתות מאליהם וכן רוצה מא' מישראל מכמה גוים לז"א אחר תאסף אל עמיך שמשה הוא כפרתו של ישראל ובזה נח רוגזו של מקטרג ז"ש (שם נג) והוא חטא רבים נשא ולפושעים יפגיע ז"ש רב לך ע"ד (שמות יט) ונפל ממנו רב טול רב שבהם ובזה הס קטיגור ח"טא רבי"ם נ"שא ר"ת בגי' ג' פעמים אלהי"ם שע"כ רצה משה לכנוס לא"י לבסס כל בתי דינים וע"כ נקרא יר"וש"לים תמן ג' ב"ד דהיינו שם של אלהים כפשוטו עולה פ"ו וריבוע אלהים עולה ר' כזה א' א"ל אל"ה [אלה"י] אלהי"ם הרי ר' עליה אתמר (שיר ח) ומאתים לנוטרים את פריו ומילוי אלהים כזה א"לף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם בגימטרי' ש' ונרמז בפסוק (ויקרא כו) והייתי לכם לאלהים וגו' ואשבור מוטות עולכם ואולך אתכם קוממיות דפליגי ביה (סנהדרין) חד אמר שתי קומות של א"הר שהם מאה ב' פעמים מאה הרי מאתים וחד אמר ג' קומות הרי שלש מאות ותרווייהו איתניהו וכן (שמות יט) ומשה עלה אל אלקים להנחותם במדבר מקום נחש שרף עקרב וצמאון אמר על משה (משלי יח) תחנונים ידבר ר"ש זה משה לפי שאלו ב"ד היו שם ועשיר זה יהושע שהיה לו זכות ירושל"ם בגימ' (שם) ועשי"ר יענה עזות והם קולות שופ"ר:

עוד חשב שחטא שלו על שסירב בתחילת השליחות ז"ש אתה החילות להראות את עבדך ואמרתי (שמות ד) שלח נא ביד תשלח ז"ש אעברה נ"א שיעבור לו אותו החטא מה שאמר שלח נא והשיב לו הקב"ה בזה לא חטאת כלום על מה שאמרת שם שלח נא כי נגד זה אמר יותר נא לטובה (שם לג) הראיני נא את כבודך מחני נא מספרך (במדבר יד) סלח נא לעון העם הזה ועתה יגדל נא אותו חטא בתחילתשליחותו לא היה רק כשאמר (שמות ה) אדני למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתני דבר גדול דיבר באותו שעה שהתרעם על ביאתו לזה הסיבוב בגלגול למה זה ר"ל בפעם זה שלחתני כמ"ש רבקה (בראשית כה) א"כ למה זה אנכי וכן ירמיה (ירמי' כ) למה ז"ה מרחם יצאתי לראות עמל ויגון ז"ש חטא של שלח נא כבר נמחל כי רב לך שדברת כנגד זה אבל רמז לו שחטא שלו היה בזה במה שאמר למה זה שלחתני אז השיב לו הקב"ה (שמות ו) עתה תראה ולא מלחמת ל"א מלכים כי בהדי כבשי דרחמנא למה להתרעם על הבריאה ז"ש כאן אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה במלת הז"ה רמז לו חטא שלו הי' למה זה שלחתני גם כאן רמז על חטא ראשון בימי הב"ל שהציץ ונפגע ז"ש ב"עת ה"היא ל"אמר ר"ת הב"ל

י"י אלקים אתה החילות להראות אז ובזה חטא (שם ג) כי ירא מהביט אל האלקים ר"ל שהיה מתייירא לגשת מאותה הבטה שהביט כבר בימי הבל (לכן אמר עתה רב"ע וכי בשביל סירוב שלא רציתי לילך אתה דן אותי ז' ימים אלו לקבל ז' ימים הראשונים הלא לשם שמי' נתכוונתי שלא רציתי לילך).

א"תה ה"חילות ל"הראות א"ת. ר"ת בגימטריא הב"ל ואז נכוה בלה"ב הל"ב יודע אם לעקל ומאחר שנענש אז בהבטה ירא עתה לגשת השיב לו הקב"ה. אדרבה על אותה ההסתר בזכות כי ירא זכה ויראו מגשת אליו לכן בזה שחשב שזה הוא חטא שלך ואדרבא השכר שלך עתה לאין ערך עלה ראש הפסגה וכל השערים לא ננעלו מפניך כי לא חטאת בזה וראה בכל ד' רוחות וכדברי (ברכות ז) שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן בשכר שלש זכה לשלש לכן חלק התפלה לג' חלקים הארץ הטובה ה' אחרונה ההר הטוב ו' של שם לבנו"ן ל"ב נתיבות חכמה ן' שערי בינה י"ה מן שם בן ד' וכלל תרווייהו כחד' שאמר משה אם חטאתי במה שאמרתי (במדב' כ) שמעו נא המורים הלא אתה החילות ואמרת לאות לבני מרי ואם שחטאתי שמעו נ"א הרי ב' פעמים חטא באות נא שלח נא ביד תשלח גם שמעו נא המורים לקבל זה ב' פעמים נא לטובה אעברה נ' שיעבור נ"א כנגד נ"א והשיב הקב"ה חטא של שמעו נא המורים שקרא אותם מורים עיין ברמב"ן ע"פ המן הסלע הזה נוציא לכם מים. במדרש פ' צו שאותן ז' ימים שבקש הקב"ה שילך משה בשליחותו כמ"ש (שמות ד) גם מתמול גם משלשום גם מאז דברך וגו' פרע הקב"ה למשה בשעת מותו אותן ז' ימים באדר וחד אמר שפרע לו בז' ימי מילואים שחשב משה שיהיה כהן ויהי ביום השמיני שקרא משה לאהרן שאהרן יהיה כהן ולא הוא נרמז בכאן שמשה כשראה כל ז' ימים של אדר שהגיעה מיתתו אזי פשפש במעשיו על מה חרה אף י"י ז' ימים אלו ז"ש ואתחנן אלי"י בעת ההיא (תהלים לב) על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא זו מיתה שפשפש על ז' ימים אלו וחשב שהחטא הוא על שסירב לילך כשליחותו של מקום ז"ש אדני אלקים שהקב"ה רחום בדין והנה זה חטא שסירב על שאתה החילות להראות בהתחלת שליחות שלא רציתי לילך בשליחות ובקש אותה על מה שאמר שלח נ"א ביד תשלח ועתה בקש העבר נא את חטאתי אשר אמרתי נ"א שלח נ"א אעברה נ"א שיעבור אותו העון ומתחלה לא רצה לילך בשליחות ועתה רצה לתקן אותו העוות וארא את הארץ הטובה שרצוני לילך ולעשות שליחותך והשיב לו הקב"ה אותו חטא שסירב ז' ימים בשליחותו כבר נפרע במה שהיה מוכן להיות כהן ופירש רש"י על פסוק (שמות ד) הלא אהרן אחיך הלוי ראוי היה להיות לוי רק שעתה על ידך זכה לחשן משפט ושמח לבו הואיל וראך ושמח בלבו ז"ש רב לך ר"ל ע"פ הדין ראוי

היה שאתה תהיה רב של כל ישראל והשררה והרבנות והכהונה והבכורה והעבודה ראויה להיות שלך (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו וכבר נפרע זה הענין:

אמר משה **אעברה נ"א**. לפי שבקש כל ז' ימי השבוע של חודש אדר ויש בשבוע א' נ"א שעות שיש מנוחה ליורדי גיהנם בגיהנם דהיינו בכל יום ג' תפלות המבוארות בתפילת משה את גדלך זה שחרית אברהם ואת ידך החזקה זה מנחה יצחק אשר מי אל זה ערבית יעקב הן הן שלש ראשונות תקנו נגד ג' אבות כל תפלה יש מנוחה שעתא ופלגא כמבואר הן הן תלת שרביטין בסוד (אסתר ה) ויושט המלך את שרבי"ט הזהב לאסתר המלכה היא השכינ' ש"רביט ה"זהב בגימט' תק"מ דהיינו חצי שעה ג"פ שרבי"ט הזה"ב הרי שעתא ופלגא מנין י"ה יד"וד צבאות הנה ו' ימים בכל יום ד' שעות וחצי הרי בו' ימים כ"ז שעות אח"כ כל יום שבת כ"ד שעות הרי נ"א ועז"א (בראשית יט) אמלטה נ"א שמה דאי' גבי שר של גיהנם ז"ש משה אעברא נ"א לדעתי נרמז בפסוק (תהלים קיט) שלום רב לאוהב"י תורת"ך בגי' תתר"ף ואי"ן למ"ו מכשו"ל בגי' תקל"ט הרי רגע א' כשנשלם שעתא ופלגא יש להם מנוחה ועז"א בזוהר שדנו להאי גברא בההוא עלמא שבייש את חבירו ושמח על שרא' שלא ידע ההוא תלמוד כלום ודנין אותו מ' יום בגיהנם בכל יום ויום שעתא ופלגא וק' הלא מ' יום ניחא על בזיון התורה הניתנה במ' יום אבל שעתא ופלגא אמאי ולדידי ניחא לפי שעבר על פסוק זה שלום רב לאוהב"י תורת"ך בגימטריא תתר"ף ואי"ן למ"ו מכשו"ל תקל"ט לכן אותם (איוב ז) רגעים תבחננו בההוא עלמא לאשלמא דינא ז"ש משה אעברה נ"א מאחר שכבר שלמו כל ז' ימים שלא היה אופן ברקיע שלא הניח משה עליו ראשו כל ז' ימים אלו וחשב (משלי כד) כי שבע יפול צדיק וקם שיש בשבע ימים נ"א שעות של עת רצון ואתחנן אל י"י בע"ת ההיא היא עת רצון מן ו' עתים בעת תפלת צבור בעת רצון ענותיך והשיב רב לך שלום רב (תהלים קיט) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב (ישעיה נג) ואת עצומים יחלק שלל כנ"ל שלשה מלאכים נזדווגו למשה כמבואר ברבה פ' וזאת הברכה סי' (שיר ז) שררך אגן הסהר אל יחסר המזגמ"יכאל מימין ג"בריאל משמאל ז"נגיאל הסופר באמצע סודו מז"ג ומבוארין במזמור ל"ט כשהגיע משה לל"ט רצועין לאלקאה שהיה בלעם יודע דעת עליון רב החובל עליהם כמבואר בזוהר פ' בלק שהם ל"ט והוא עליהם (דברים כה) במספר ארבעים יכנו אמר שם אמרתי אשמרה דרכי כי מספר שלשתן הוא (משלי טז) חמ"ת מלך מלאכי מות מיכאל בגי' ק"א זנגיאל בגי' ק"א הרי חשבון שניהם בגי' ר"ב ומנין גבריא"ל בגימטריא רמ"ו לכן כשנשא שלמה בת פרעה נעץ גבריאל קנה א' בים ונבנית

עליו כרך רו"ם כי חושבנה דדין כדין וגבריאל עם ו' אותיות בגי' רנ"ב ר"אה נ"א ב'ענינו שהש"י בחננו כנקיבה שיש לה רנ"ב איברים ר"ב ל"ך בגי' (איוב לח) בר"ן יחד כוכבי בוקר הוא מנחת מחנה גבריאל שלקח קרח ר"ן איש עם דתן ואבירם הרי רנ"ב (תהלים לט) אשמרה דרכי ב"פ דר"ך בגי' ג' אלו (שם) ח"ם לב"י (קהלת ד) חו"ט מ"שולש ל"א ב"מהרה י"נתק (תהלי' לט) בקרב"י בגי' מטטרו"ן בהגיגי כי עיקר ענין אתמר במחשבה לכן א' נתאוה משה לפי שהשיב לו הקב"ה רב לך יש לך רב זה אדם הראשון שבשבילו ז"ש (שם) א"שמרה ד"רכי מ"חטא ר"ת אד"ם בלשוני לפי שאמר (שמות ד) כבד פה וכבד לשון ז"ש (שם ו) הן אני ערל שפתים וכה"א (דברים לא) הן קרבו ימיך למות או ע"ד ז"ש רב לך הרב שלך יש אם למקרא ויש אם למסורה לפי ספרים שלנו ונשב בגיא בא' לבסוף לפי שמשה עמד לקביל אלהי"ם אחרי"ם בגי' מש"ה ולא היה לו זכות של ארץ ישראל להתפלל על יצר ע"ז כמו שעשה עזרא בבית שני עז"א ונשב בגיא שכל ענינו לבקש להחריב בתי ע"ז מן העולם כמ"ש רז"ל (משלי טו) ב"ית ג"אים י"סח אדני ואם כדברי הזוהר ונשב בג"י בי"ג מכילין דרחמי לפי שמחלוקת קדום (ר"ה ל וי"ז) באיזה מקום מתחילין י"ג מדות רבני ספרד מתחילין י"י י"י אל וגו' ורבני צרפת מתחילין שם השנית ומביאין ראיה על פסיק שיש בין שם ראשון לשני והזוהר באידרא מתחיל אל רחום וחנון י"ג תיקוני אריך ועז"א כי (תהלים ל) אליך י"י אקרא על שם הראשון כדברי רבני צרפת שהוא אינו רק קריאה בעלמא (שם) ואל י"י ר"ל להשם השני אתחנן שם מתחיל תחנה לפי דברי ר"ת שהי"ג מדות מתחילין משם הראשון ומביא ראיה מן מנהגן של ישראל תורה היא כשאומרי' (שמות לד) ויעבור י"י על פניו ויקרא מתחילין הצבור (שם) י"י י"י אל רחום וחנון ואם לא היו מתחילין הי"ג מדות רק מן השם השני היה לו לש"ץ לומר ויעבור י"י על פניו ויקרא י"י והקהל היה להם להתחיל השם השני י"י אל וגו' אלא הוא שם מקום התחלת המידות לפי זה פירוש הפסוק אליך י"י ר"ל כי ר"ת מפרש פי' שני שמות שני מידות הא' קודם שיחטא השני לאחר שיחטא ז"ש אליך י"י ר"ל לשם הראשון דהיינו שהוא קודם שחטא אקרא ואל י"י לאחר שיחטא אתחנן צריך לבקש בלשון מתנת חנם ז"ש כאן משה ואתחנן אל י"י ר"ל לשם השני שהוא בלשון חנם בעת ההיא מאחר שהיה לאחר החטא הוצרכתי לבקש אל י"י השני לאמר לדורות אדני קודם שיחטא אז מתפלל בד ינא דמלכותא כמ"ש דוד קודם שחטא (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך ולאחר שחטא הויה בנקודת אלקים שהוא רחמים. (בגי"א י"ב גבולי אלכסון הם ביצירה קבל יעקב אמר (בראשית כח) אין זה כי אם בית אלהים י"ב תחומין בעולם עשייה תמן מקננא מטרוניתא ובעולם בריאה י"ב שבטים ובאצילות י"ב צירופי הוי"ה)

ולפי דברי הזוהר שמתחילין י"ג מכילין מן אל רחום וחנון (משלי ד) א'ר'ח צדיקים כאור נגה נוטריקון תלת מכילין קדמאין א"ל ר"חום חינון ז"ש אתה החילות להראות את עבדך שהראה לו י"ג מכילין את גדלך ואת ידך זו מידת טובך שהקב"ה אמר (שמות לג) אני אעביר כל טובי על פניך ז"ש אעברה נ"א ר"ל שיעבור עתה השאלה אשר ביקש ממני (שם) הראני נ"א את כבודך ז"ש אעברה עתה נ"א שאלת הראני נ"א והשיב לו הקב"ה רב לך וזכה לזה עלה ראש הפסגה ז"ש אשר מי א"ל בשמים ובארץ מלת א"ל הוא התחלת י"ג מדות וחשב משה כשיגיע למדריגה זו ידיעת א"ל אזי יזכה להעביר גילולים מן הארץ (ישעיה ב) והאלילים כליל יחלוף להרוג ל"א מלכים שהם בקליפה ל"א לקבל הקדושה א"ל כמ"ש (דברים לב) כי דור תהפוכות המה בנים ל"א אמן בם הם קנאוני בלא א"ל ר"ל שמהפכין מן א"ל עושים ל"א ז"ש משה אשר מי א"ל בשמים ובארץ אעברה נא עתה אעבור בא"י ל"א מלכים כי כל אלה מלכים שלשים ואחד קליפות אינון וביום ו' אחר ו' שעות על היום מתחילין להעביר אותם בשעה שמתחלת קליפת נגה לעלות הרמתה לאחר חצות בסוד לא"ל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו (תהלים צב) בפרוח רשעים כמו עשב ז"ס ואורח צדיקים כאור נג"ה שמתחלת קליפה נגה לעלות עד שעה אחת במוצאי שבת וע"ז אני דרשתי פסוק כמין חומר שאמר דוד (שם נז) אקרא לאלקים עליון שמסתלק דין מן העולם לא"ל גומר עלי ר"ל עם דוד המלך נגמר שם א"ל כי סעודה קטנה של מוצאי שבת הוא סעוד' דוד והוא שעה ל"א ו' שעות בערב שבת עד הלילה כ"ד שעות של שבת הרי ל' ושעה אחרונה של סעודה קטנה הרי א"ל לא"ל גומר עלי נמצא מי שאוכל סעודה זו גורם להעביר כל אלה מלכים שלשים ואחד והנה חשב משה כשיגיע למדריגת א"ל אזי יזכה להריגת ל"א מלכים בארץ והשיב לו הקב"ה רב לך שאין זה שלך וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו כי זה חלקו (קהלת א) מכל עמלו אשר יעמול תחת השמש כי משה פני חמה והוא פני לבנה ואין ענין י"ג מכילין אלו כשתשיג השגת י"ג מכילין לא מעלה ולא מוריד לכיבוש ל"א מלכים ז"ש רב לך יש לך הרבה להשיג בענין י"ג מכילין אלו אבל אין ענין השגה זו להכנעת ל"א מלכים אל תוסף דבר אלי עוד במלת א"ל נרמז של"א מלכים אינון ניתלין בהשגה זו ורב לך השגה על זהעלה ראש הפסגה וראה והשיג אבל לא תעבור את הירדן הזה רק צו את יהושע וגו' ועז"א ונשב בג"י בי"ג מכילין כפי דברי הזוהר שזכה לראש הפסגה מן י"ג אלו תלת קיטרין אר"ח צדיקים גם הראה לו השגת שתי שמות לכן אמר י"מ"ה ו"צפונ"ה הרי שם בן ד' א' ת"ימנ"ה ו"מזרח"ה הרי שם בן ד' שני הרי כל השגות לפי כל הדיעות כמנין י"ג מכילין ושמה לא תעבור ועז"א ונשב בגי"א. או שהראה לנו סדר

התפלה ז"ש לאמר לדורות ענין התפלה לסדר שבחו של מקום ג' ראשונות ואח"כ צריך לומר י"ג מדות אחר שמונה עשרה ז"ש ונשב בג"י כדברי הזוהר פ' פקודי שצריך לומר י"ג מדות אחר התפלה גם נפילת אפים (א' ואתחנן שהוא רמז (תהלים כז) אם תחנ"ה עלי מחנה לא ייירא לבי כי אם תקום עלי מלחמה תחינה בזאת אני בוטח לכן התחיל משה ואתחנן אל י"י):

אתה החילות. כפל לשון ע"ד הפשט שמשה לא היה ראוי בההחלתו למדריגה זו בשעה שבא לעולם רק בעצמו עשה למען חסדו ז"ש אתה מעצמך החילות עמי מיד כשבאתי לעולם הייתי במדריגת עבד נאמן ז"ש (שמות ב) והנה נער בוכה קולו כנער וקשה מאי אתי ללמדנו איך היה קולו של משה אבל הענין (משלי ד) במעלליו יתנכר נער שהיה חנוך לנער אח"כ עלה למעלה למעלה אל האלקים במדריגת בריאה איש האלקים כמ"ש (שמות ג) של עלך על תרין כרובים נעלים שעלה למעלה מתרין אילין ז"ש מיד כשבא לזה העולם עשית מעצמך והחילות עמי להראות את עצמך הוא מטטרון וזה עשית עבור גדלך וידך החזקה ולא די שהגיע עד הלום רק ג"כ הגיע אח"כ לבינה ז"ש אשר מי אל בשמים ובארץ וא"כ מאחר שזכיתי לג' עולמות אלו אעברה נא לעולם אצילות שהוא ה"י והקב"ה השיב דב לך מי אל בשמים ובארץ עיין לעיל פ' כי תשא משה היה אחד מן ג' יעקב נכנס גופו לארץ ישראל יוסף נכנסו עצמותיו ולא גופו ומשה לא גופו ולא עצמותיו לז"א אש"ר מ"י א"ל רמז על יוסף ויעקב בזוהר פ' פקודי גבי יונה אי' באשר גבי יוסף אתמר (בראשית לט) באשר את אשתו מי אל נגד יעקב שא' לעשיו (שם לב) ול"מי אל"ה לפניך ורצה משה עתה להיות כא' מהן אמר שני לשונות אלו מ"י א"ל:

במסכת סוטה (דף יד) וכי לאכול מפריה היה צריך משה רבינו להתפלל לכנוס לא"י ליישב ענין זה ע"ד הגמרא סוף עירכין למ"ד קדושה דאשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לע"ל למד זה מעזרא (עזרא ג) ויעשו בני הגולה השבים מן השבי סוכות וישבו בסוכות כי לא עשו בני ישראל מימות יושע בן נון ותהי שמחה גדולה מאוד אפשר בימי דוד לא עשו סוכות עד שבא עזרא אלא מקיש ביאתם בימי עזרא לביאתם בימי יהושע מה ביאתם בימי יהושע עשו שמיטין ויובלות וקדשו חומה אף בימי עזרא קדשו וכו' ואידך דבעי רחמי על יצה"ר דע"ז ובטליה ואגין זכותא עליה והיינו דקא קפיד קרא עליה דיהושע דבכל דוכתא כתיב יהושע והכא יושע בשלמא משה לא בעי רחמי דלא הוה ליה זכותא דא"י אבל יהושע דה"ל זכותא דא"י אמאי לא ליבעי רחמי עכ"ל הגמרא וא"כ לדעתי זה היה ענין משה שהתפלל לכנוס לא"י כדי להכניע יצה"ר ולהתפלל וע"ז ביקש י"י אלקים אתה החילות להראות שכבר חלש הוא והתיש כח סמאל ועתה אעברה נא ר"ל אעביר

יצר הרע דע"ז מן העולם לכן א' אשר מי א"ל בשמים ובארץ שכל כוונתו היה להודיע שהקב"ה בשמים ממעל ובארץ מתחת אין עוד לכן ביקש וראה את הארץ הטובה כי שם מקום מקדש וזכות א"י והלבנו"ן להלבין עונותיהם של ישראל והקב"ה השיב רב לך אל תוסף דבר אלי עוד ז"ש לסוף בשמים ובארץ אין עוד כי אותו ענין לא יכל הוא לעשות וצו את יהושע שיהיה לו זכות א"י לכן הקפיד על יהושע שלא ביקש זה וקשה למה לא הקפיד על כל הדורות צדיקים ונביאים ששמואל שהיה שקול כמשה גם אליהו ואלישע ודומיהם אבל לדידי ניחא כי הקב"ה רמז למשה שיצוה את יהושע על יצרא דע"ז וכמו שאמר פרשת וילך שאמר למשה שיצוה על ענין ע"ז (דברים לא) הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וזנה לכן לקח משה עדות (שם לב) האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ כי בדבר זה רצה להעמידם לבטל מנהון יצר הרע של ע"ז ולהעיד בהם שמים וארץ שהקב"ה אין עוד וכן עשה יהושע סוף ימיו שדבר עמהם (יהושע כד) כה אמר י"י אלקי אבותיכם וגו' רק שהקפדה היה שהיה לו להעבירו מן העולם לגמרי. ומה שאמר אפשר בא דוד ולא עשה סוכות ולא אמר שאר צדיקי עולם כי הוא מארי דעובדא דאתמר עליה תהלים עו) ויהי בשלום סכה וכה"א (שם כז) כי יצפנני בסכה וגו' וכה"א (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דוד הנופלת לכן דרשו רז"ל (סנהדרין מד) (משלי יח) תחנונים ידבר רש זה משה. ועשיר יענה עזות זה יהושע וקשה למה קרא למשה רש והלא מהפסולת נתעשר מאד גם שהכתיב על עצמו והאיש משה עניו מאוד מכל אדם אבל לפי מקומו במדבר שלא היה לו זכות א"י נקרא רש. ונשב בגיא (שם טו) בית גאים יסח י"י שמזה הטעם רצה ליכנוס לא"י לבטל כל בתי ע"ז שדרז"ל הרואה אותן בישובן צריך לברך:

ו"**אתחנן א"ל י"י ב"עת ה"היא** ר"ת (בראשית ג) ואיב"ה אשית כ"ד זיני דמסאבותא שהתעוררו עליהם בשעת מכירת יוסף. (שם) וי"אמר א"ליהם י"וסף ב"יום ה"שלישי ועז"א יוסף אל אחיו (שם) מרגלים אתם שהם גרמו ג"כ (שם) לראות את ערות הארץ שהנחש גרמה להוריד כ"ד זיני דמסאבותא דאתמר גבי מרגלים (במדבר יד) ו"פגריכם א"תם י"פלו ב"מדבר ה"זה וזה היתה גרם גלות מצרים (שמות יג) היום א"תם י"וצאים ב"חודש ה"אביב הוא האיב"ה הידוע שגרמה ג"כ (במדבר יט) ו"כל א"שר י"גע ב"ו ה"טמא יטמא דאתמר גבי פרה אדומה (שם כא) ו"ישלח י"י ב"עם א"ת ה"נחשים גבי חורבן‌הבית אתמר (איכה א) א"יכה י"שבה ב"דד ה"עיר ר"בתי ע"ם ה"יתה כדדריש ר' לויטס בזוהר איכה ו"י בשעת בנין בית המקדש (מלאכים א ז) ו"יבן א"ת ב"ית י"ער ה"לבנון גם בתחלת משיחת דוד אתמר ביה (שמואל א טז) עד מתי אתה מתאבל וגו'

מלא קרנך שמן ולך אשלחך א"ל י"שי ב"ית ה"לחמי (תהלים יח) (למשיחו לדוד ולזרעו) (שם קכו) א"ז י"אמרו ב"גוים ה"גדיל י"י לעשות (איוב ט) חלפו עם אניות אב"ה חסר י' (במדבר יא) ו האספסוף א"שר ב"קרבו ה"תאוו תאוה:

(סוטה יד) **דרש** ר' שמלאי מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנוס לא"י וכי לאכול מפריה היה צריך או לשבוע מטובה הלא מרגלים בעצמן העידו על כל המעלות של א"י והביאו משם פירות והראו לכל שפירותיה טובים עבור זה לא היה צריך משה ליכנס לשם. יש להתעורר בדברי ר' שמלאי מה ראה על ככה לדרוש פסוק (ישעיה נג) תחת אשר הערה למות נפשו פרשת (שם נב) הנה ישכיל עבדי על מרע"ה גם בתורה בפ' שלנו לא מצינו רמז ורמיזה שמשה התפלל על מצות של א"י גם תשובת הקב"ה כלום אתה מבקש שכר מעלה אני עליך כאילו עשיתם היכן נרמזה אבל הענין יש ליישב עוד אם הטעם של מצות הוא עיקר מצוה בא"י וב"ה נמסרו לכהנים למה לא התפלל אהרן על כניסת א"י ברזא דגלגולא אתי שפיר שראה אהרן בנבואה שלו שיכנס לא"י כמו שרמז שמואל (שמואל א יא) לכו ונלכה הגלג"ל ונחדש שם המלוכה שם רמז שמואל סוד גלגול שלו בא' (שם יב) הנני ענו בי וגו' את שור מי לקחתי לקיים נביאת חנה (שם א) ונתת' לאמתך זרע אנשים שיעור שני כהנים נחלק ניצוץ שלו הוא (עירכין לא) עזרא עלה מקיש ביאה שנייה לביאה ראשונה וגם הוא כהן צדק לע"ל בין ארבעה חדשים לקיים קרא (שמות ד) הלא אהרן אחיך הלוי שנעשה לוי והקריב קרבן בהוראת שעה (שמואל א ב) ומעיל קטן תעשה לו אמו ואי"ש ע"ל מקומ"ו יב"א בשלו"ם ס"ת שמוא"ל ותשובתו הרמתה כי שם ביתו שהיה אוהב שלום (במדבר כ) ויבכו אותו כל בית ישראל ועל זה טעה קרח שחלק על אהרן שראה שאהרן יוצא ממנו והוא כהן עינו הטעיתו ועז"א (שם טז) העיני האנשים ההם תנקר שראה לקיים מאמר חנה ונתת לאמתך זרע אנשים ולכן ניתוספו לו על שמו אח"כ מנין אותיות כ"ב כמו שדרז"ל ראוי היה עזרא שתנתן התורה על ידו כמשה ואף על פי כן נשתנה הכתב על ידו מתחילה הי' שם אהרן אח"כ הוסיף לו כ"ב ונקרא עזר"א מתחילה היה כלל כל כנפי החיות רנ"ו ואח"כ כלל כרובים רע"ח רזא דמלה כ"ב אותיות של כתב נשתנו על ידו לכן הוסיפו על שמו. משה שראה עיבורו של אהרן בבית שני התפלל אעברה נא שיהיה הוא מעיבור גם כן.

(בכאן צ"ל ד"ה השיב הקב"ה רב לך בדף עט ע"א)

אמר המביא לבית הדפוס הנה המחבר קיצר כאן ומי שרוצה לעמוד על הדברים באר היטיב ועיין בספר מגלה עמוקות ברנ"ב אופנים ושמה ימצא כל דבר ודבר מפורש באר היטיב:

עקב

(שמואל ב כא) **ויהי** רעב בימי דוד שלש שני' שנה אחר שנה ויבקש דוד וגו' ויאמר ה' אל שאול ואל בית הדמים שנה ראשונה אמר להם שמא ע"ז יש בכם שנאמר (דברים יא) ועצר השמים גו' עד אמר דוד אין הדבר תלוי אלא בי ויבקש דוד את ה' ואמר גו' יש להקדים (מדרש רבה בראשית) עשרה רעבון באו לעולם א' בימי אד"הר שנאמר (בראשית ג) ארורה האדמה בעבורך וגו' עד וא' לעתיד שנאמר (עמוס ח) לא רעב ללחם וקשה התחלתו באו לעולם בלשון עבר עדיין לא באו גם אומרו שאותו של בימי דוד היה ראוי לבא בימי שאול אלא לפי שהי' שאול (ילקוט יא) דומה לגרופות של שקמה הביא הש"ית בימי דוד לפי פשוטה של ענין כל הדורות היו תלוין ועומדין באיפה של אד"הר ומיד שחטא הוא נשרו כל איברי נשמות ממנו ולפי שחטא אד"הר שחב בטיפה קדמאה דאיהי יוד כמבואר בכמה דוכתין על כן נגזרו מיד להיות י' מיני רעבון בעולם (משלי כח) ועל פת לחם יפשע גבר אינון טיפין דזרע ולפיכך נלקה בי' קללות כל אחד מהם אדם וחוה ונחש וא"כ שפיר קאמר באו כי כבר באו כי הוא הגורם רק שחלק הש"ית לכל דור ודור ולפי שלמך הוא מקום של קין דבי' חב היה רעב בימי למך כי עליו אמר (בראשית ד) כי איש הרגתי לפצעי דייק שהיה אז תובל קין בעולם לפצעי דייק: אברהם יצחק יעקב תיקונין של אד"הר נפש רוח נשמה ע"ז ג"ע ש"ד ואחד בימי שפוט השופטים על ענין גזל ושל דוד שהיה ראוי לבא בימי שאול כי התשובה היה על שאול ואל בית הדמים רק עבור שדוד היה תיקונו של אד"הר בגלגול נתגלגל הרעב בימיו ולפי שתלת תיקונין דתלת אבהן ע"ז ש"ד ג"ע לכן בדק דוד ג' שנים שנה אחר שנה מופלג כמ"ש בזוהר פ' חיי שרה (שם כג) ואחרי כן קבר אברהם את שרה והרי כמה דרישות וחקירות שחקר דוד שנה אחר שנה ובכל שנה היה חוקר דוד ענין א' לתקן נפש רוח נשמה לכן שנה ראשונה תיקן ע"ז שנה שנייה ג"ע שנה ג' ש"ד פוסקי צדקה ברבים גם היה ענייני הרעב אינם שווים בזה ראה דוד לחקור בכל שנה אחר עבירה אחרת בפר"א הגדול איתא בהדיא שחזר אחר ג' עבירות אלו ע"ז ג"ע ש"ד. ולפי שמצינו במ"ר פ' וישלח (משלי כ) מוקש אדם ילע קודש ואחר נדרים לבקר שמבקרין פנקסו של אדם ויעקב תיקן שלשתן ואחר כך קלקל בנדר כאלו קלקל בשלשתן לכן במזמור שהוא על הגשמים אמר דוד תחילה (תהלים סה) אלהים בציון ולך ישולם נדר שצריך לשלם ואח"כ שומע תפלה ובא להתפלל על הגשמים וכן בפסוק (שם כב) כי לא בזה ולא שיקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו ובשועו אליו שומע רומז למ"ש (בתענית לה) שמואל הקטן גזר תענית ואתא מטרא קודם הנץ החמה סברו שבחו של ציבור הוא אמר אמשול לכם משל למה הדבר

דומה כו' עוד גזר תענית ואתא מטרא אחר הנץ החמה א"ל אמשול לכם משל כו' עוד אמר משיב הרוח ואתא זיקא מוריד הגשם ואתא מטרא וז"ש כי לא בזה נגד משל ראשון לא הסתיר פניו ממנו עד שיתמוקקים משל השני ובשועו אליו שומע מתי יהיה זה מאתך תהלתי בקהל רב ונשמעת התפלה כשנדרי אשלם נגד יראיו אבל ממי שפוסקין צדקה כרבים ואינן מקיימין גשמים נעצרין ז"ש דוד (תהלים קטז) אני אמרתי בחפזי שחטא אדם בגלגולו בחיפזון טיפה שבא על אשתו ביום בשעת תגבורת הדין (שם) כל האדם כוזב זה נרמז בריאת מזיקין בין השמשות כי ממצוה שלא לשמה באה עבירה לשמה ועתה בא דוד לתקן זה אמר (שם) מה אשיב לה' שם של מ"ה דפגם ביה אדם והם תלת מ"ה כמ"ש האר"י ז"ל ז"ש (שם) כל תגמ'לה'י עלי אני מחויב לתקן זה לכן יקח הוא (פסחים קיח) לע"ל כוס של ברכה בידו תהלים קטז) ובשם ה' אקרא שיתוקן שם ה' במה שפגם בתחילה לכן מ"ה אשי"ב בגי' משי"ח שהוא גלגול שלישי שלו ואז נדרי לה' אשלם כי נדר מקיים כל תלת קיטרין אבל מתחלה נתנו לאברהם שיתקן נפש ולא תיקן יפה שיצא ממנו ישמעאל וליצחק רות ויצא ממנו שופך דמים וליעקב ג"ע נשא ב' אחיות לכן משה תיקן נשמה כמו יעקב דא מלגאו ודא מלבר יהושע (במדבר כז) איש אשר רוח בו במקום יצחק דוד נפש כמו אברהם. בגמרא מקשי מכדי דוד ושלמה מקמי יונה הוי מ"ט לא אמר כו' ומתרץ לפי שחותם מרחם על הארץ לכן הוצרך לחתום עמהם תנא (ברכות ד) סומכוס אומר ברוך משפיל רמים הא דלא מקשי הלא אליהו בתר דוד ושלמה הוי מ"ט לא אמר דוד ושלמה קודם אליהו י"ל לפי שאליהו בארבע ר"ל בד' שמות שלו הוא פנחס דקינא ב' קנאות א' בשיטים וא' בהר הכרמל לכן אין קושיא למה מזכיר אליהו קודם דוד ושלמה וא"ת היה ליה להזכירו קודם שמואל ויהושע עכ"פ אין כתיב בהדיא שהוא פנחס אך על סומכוס יש להתעורר שסיים משפיל רמים א"כ הדרי קושיא לדוכתיה מ"ט לא מזכיר דוד ושלמה קודם יונה אבל צריכין אנו לבעלי התוס' (בבא מציעא דף קיד) פרק המקבל שמפרשו יונה בן אמיתי הוא בן צרפית והוא משיח בן יוסף וא"כ שפיר קא מדייק תנא שמתחילה יבא אליהו (מלאכי ג) לפני בא יום ה' הגדול והנורא ואח"כ יקדים משיח בן יוסף ויבא קודם למשיח בן דוד ושלמה ואח"כ יבא בן דוד וירחם הש"ית על הארץ ומשום סומכוס אמר שאז ישפיל רמים שיקוים (יואל ד) והורדתים אל עמק יהושפט (ישעיה לד) זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום ז"ש (תהלים קל) ממעמקים קראתיך ה' על הריגה שיהרגו אותו בעמק יהושפט ואמר ב' גאולות (שם) ה' שמעה בקולי היום אם בקולו תשמעו ועל בעתה אמר (שם) תהיינה אזניך קשובות לקול תחנוני שבא בחנם בלא מצות (שם) אם עונות תשמר יה אזי ה' מי יעמוד וזה בעתה

אבל (שם) כי עמך הסליחה למען תורא שיהי' הגאולה (שם) נפשי לה' משומרים לבוקר וב' מיני בוקר (שם) קויתי ה' קותה נפשי ולדברו הוחלתי ר"ל לגאולה שלבי לפומי לא גלי' אני מקווה שידבר דברו (שם) יחל ישראל אל ה' שיעשה למען שמו ויהיה כסא שלם וז"ש אם עונות תשמור י"ה א"כ יהיה ח"ו הכסא והשם לעולם חסר ה' מ"י יעמוד שיהיה שם שלם קוויתיה ר"ל שיהיה שם של ה' מלא ואז יהיה עם ה' בשלימות תמיד בעולם ועמו פדות ר"ל שהפדות כביכול לו לעצמו (שם) והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו אבל (ישעיה נג) חליינו הוא נשא לדברו הוחלתי כמ"ש בסוכה (תהלים כא) חיים שאל ממך נתת לו שאמר הש"י לבן דוד מה אתה מבקש כו' ע"ש (ישעיה נד) ושמתי כדכד שמשותיך לע"ל תהיה ההבאה מן כ"ד פעמים כ"ד הן הן כ"ד צירופי אדני (תהלים עד) א"ל י"שוב ד"ך נ"כלם כ"ד פעמים כ"ד הרי תקע"ו והוא סוד עשו"ר (יואל ד) ונקית"י דמים לא נקיתי וה' שוכן בציון:

ג' פעמים מ' שהיה משה בהר ראשונים היו ברצון ואחרונים ג"כ ברצון ואמצעים בכעס נגד ג' אבות הקדושים אברהם ויעקב חסד ורחמים ויצחק באמצע הוא בכעס לכן היו האמצעים בצער ז"ש ואנכי עמדתי בהר כימים ראשונים הן הן הימים ראשונים ימים העליונים הן הן האבות וז"ס שלשה ימי הקבלה נגד שלשה אבות וניתנה התורה ביום השלישי שהוא יעקב (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב (שמות יט) כה תאמר לבית יעקב ז"ש (תהלים צט) משפט וצדקה ביעקב אתה עשית כי ג' פעמים שעלה משה להר הם לקבל ג' אבות נמצא ביום הכיפורים שירד ואמר (במדבר יד) סלחתי כדבריך הם לקבל יעקב נמצא שמשפט הצדקה ביעקב אתה עשית או ג' פעמים מ' נגד ג' עולמות בי"ע שהם נגד נפש רוח נשמה (שמות ב) ותקרא שמו משה כי מן המים משיתיהו (שם) ותצפנהו שלשה ירחים סימן שלעתיד יהיה צפון ברקיע ג' פעמים גם על שנותיו שנחלקו ג"כ על מ' מ' מ' במצרים מ' בכוש מ' במדבר (דברים לב) כי לא דבר רק הוא מ'כ'ם נוטריקון מ"צרים כ"וש מ"דבר שכל זה הוצרך להיות מ' להכניע סיטרא אחרא באותן מ' שנה כדאיתא בזוהר פ' פקודי וג' קליפות אינון וכל אחד מן מ' הכניע אותם לכן אמר משה במזמור (תהלים צ) תפלה למשה למנות ימינו כן הודע וגו' שמחינו כימות עניתנו שנות ראינו רעה ר"ל שבקש על מ' יום האמצעים שהיו בכעס כנגד אותן שנים שלו שהיה בכוש מ' שנה וראה שם רעה שהיה לוחם עמו בלעם בכשפיו (במדבר יב) על אדות הכושית אשר לקח אשר עליו אמר פרעה (שמות י) ראו כי רעה נגדפניכם בלעם ובניו שהיו לוחמים עמו בכוש ואח"כ במצרים הן הן עבדי פרעה אשר הכביד הקב"ה לבו ולב עבדיו יונס ויומברס יוחני וממר' אשר עשו העגל אח"כ גם בלעם אחר הריגתן

לקח (במדבר כב) ש"ני נ"עריו ע"מו הן הן נשמות שלהם שידע מקום הריגתן ושיתף עמו עד שהיה כלול מג' קיטרין נחש ש"רף ע"קרב נגד ג' גולייריו אלו המנגדין עמד ג' פעמים מ' בהר. גם רמז שהיה רב טוב צפון לכל ישראל ותצפנהו שלשה ירחים על ג' גליות של ישראל אשר עליהם אמר (שמות ח) דרך שלשת ימים נלך במדבר כפי מ"ש (הושע ו) יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו (במדבר י) ויסעו מהר י"י דרך ג' ימים זה היה רמז על ארון י"י שהיה נוסע לפניהם דרך שלשה ימים כי ג"פ עלה להר אחר ארון אלקים שהם הלוחות והנה ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו כי בפעם שלישי נאמר סלחתי כדבריך והנה כמו שבמ' שנים השלישיים של משה עלה משה אל אלקים (שמות יט) ויקרא אליו י"י מן ההר כן באלו ימים האחרונים בר"ח אלול אמר הקב"ה למשה גם כן (שם כד) עלה אלי ההרה וכמו שקבל בתחלת שנת ארבעים התורה (שם יט) קול השופר הולך וחזק מאוד כן ג"כ בר"ח אלול העבירו שופר במחנה משה עלה להר (שם) משה ידבר והאלקים יעננו בקול שלא יטעו עוד אחר אלקים אחרים והקב"ה נתעלה באותו שופר כמ"ש והאלקים יעננו בקול של משה ר"ל מאחר שידעו שמשה עלה להר בזה לא טעו והאמינו בי"י וזה רמז ותצפנהו שלשה ירחים מיד אחר צאתם ממצרים המתין שלשה חדשים וקבלו התורה ונתמלא כל העולם אור כמו ששם נתמלא הבית אורה וכן ביו"הכ (ישעיה כד) על כן באורי"ם כבדו י"י (תהלים כז) י"י אורי וישעי ובזוהר ותצפנהו שלשה ירחים אלו תמוז אב טבת ימים רעים משה גרם שנסתלק חודש אלול לטב ולא יהיה לחולקיה של עשו רק ג' חדשים ולא ד' ז"ש ותצפנהו שלשה דייקא ולא יותר ותרא אותו כי טו"ב וכמו שבמ' שנה אחרונים של משה (שמות יט) ומשה עלה אל האלקים שהמתיק שם של אלקי"ם ויקרא אליו י"י והיפך לרחמים כן ר"ח אלול עלה ונסתלק אלקים ובא י"י בקול שופר ז"ש בר"ח אמר הקב"ה למשה עבור משה שהמתיק הדין א"ל הקב"ה (כם כד) עלה אלי ההרה וזולת זה לא היה ראוי להיות ימי רצון ומאחר שענין משה רומז על כל גליות ישראל וכמו שבפעם השלישי שעלה מ' יום האחרונים נתעלה עילוי גדול כן ביום השלישי בבנין בית השלישי יקימנו ונחיה לפניו והוא ע"ד הזוהר פ' ויקרא במשל המטרונא שדחפוה מפלטין של מלך ובאה המטרונא בעצמה אל המלך עד שדחפוהו לגמרי ולא תבא עוד אל המלך עד שהמלך בעצמו יבא עם רתיכין דיליה אחריה לכן אמר (עמוס ה) נפלה לא תוסיף עוד קום בתולת ישראל ר"ל שהוא יקים אותה זכריה ט) הנה מלכך יבא לך שהקב"ה יבא אליה כמ"ש (תהלים קב) אתה תקום תרחם ציון (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סוכת דוד (תהלים קמה) סומך י"י לכל הנופלי' סמכה דוד ברוח הקודש (ישעיה ס) קומי אורי כי בא אורך בר"ח

אלול שהוא פעם ג' שעלה משה להר שהוא נגד ביום השלישי דאתמר ביה יקימנו יקום אותה (שם נב) התנערי מעפר קומי שבי קומי בתולת ישראל ולא תוסיף היא מעצמה לקום יקימנו הוא לכן ונחיה לפניו לעולם ולא תוסיף עוד לנפול קומי בתולת ישראל קרי אותה כאן בתולת לפי שזה החודש אלול מזל בתולה וכמו שאמר הקב"ה למשה בפעם השלישי שהוא ר"ח אלול עלה אלי ההרה כן לע"ל לבתולת ישראל יאמר קומי עלה אלי ההרה וכמו שמשה הוא הגואל הראשון כשם שנתכסה גואל ראשון ואח"כ נתגלה כן גואל האחרון כדאיתא במדרש מ"ה ימים יתכסה משית ואח"כ חוזר ויתגלה (תהלים לא) מ"ה רב טובך אשר צפנת ליריאך לכן תמצא בניסן מפסח עד ר"ח סיון שפסקה זוהמתן של ישראל היו מ"ה יום כי ביום הזה באו מדבר סיני בר"ח סיון וכמ"ש (הושע ג) ואכרה לי בחמשה עשר כסף שהוא ט"ו בניסן (שם) וחומר שעורים ל' (שם) ולתך שעורים ט"ו הרי מ"ה יום ואתמר גבי משיח (תהלים כא) י"י בעזך ישמח מלך ובישועתך מ"ה יגל מאוד. בר"ח אלול שאז מזל בתולה אמר הקב"ה למשה שהוא סימן לכל ישראל לע"ל עלה אלי ההרה כמ"ש (ירמיה לא) הציבי לך ציונים וגו' שובי בתולת ישראל שהקב"ה יאמר עלה והתנערי מעפר כשם שאמר למשה עלה אלי ההרה לקבל לוחות אחרונות כן לע"ל יתן הקב"ה ברית חדשה לישראל (חגי ב) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון וכשם שהעבירו שופר במחנ' כן (ישעיה כז) ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וגו' ולא יטעו עוד אחר ע"ז (שם ב) ונשגב י"י לבדו ביום ההוא והאלילים כליל יחלוף כמ"ש עלה אלקים שנסתלק מד"הד מן העולם רק י"י בקול שופר.

עלה משה להר ביום ה' כי (שבת) פסח שיצאו ממצרים בה' בשבת היה וירד ביו"הכ לסוף מ' יום שהוא ביום ב' מכאן נתנו שני וחמישי לימי דין כי ב"ד דלעילא קבועין בשני ובחמישי הענין שנקבעו שני ימים למעלה למשפט לפי שבאלו הב' ימים משתמש מזל צדק ביום ב' מתחיל צדק בלילה וביום ה' בבוקר סי' ש"צס חנכ"ל ראשי הימים כ'צ'נ'ש ח"לם ראשי לילות ז"ש צדק צדק בב' ובה' כי מתחלה אמר (דברים טז) שופטים ושוטרים תתן לך למטה כדרך שי"י אלקיך נותן לך למעלה שיש למעלה י"ב מזלות נגד שבטיך שהם י"ב שבטים כשם שהנהגת העולם ע"י י"ב מזלות שהם קבועין על ז' כוכבי לכת הנה (תהלים נח) יש אלקים שופטים בארץ תרין ב"ד ביום השני גבורה עילאה יצחק וביום ה' הוד (איכה א) כל היום דוה יומו של משה לכן נקבעו ב' ימים לדין והיה יום ה' ר"ח אלול כי פתחה של תשובה הוא ה' (ישעיה נה) דרשו י"י בה' מצאו משלי ל) לעלוקה שתי בנות ה"ב ה"ב סימן (תהלים פא) כי חק לישראל היא ב' ימים אלו שני וחמישי חק"ב טנ"ע קר"ע שט"ן ביום ה' שם חק"ב טנ"ע ביום ב' קר"ע שט"נוטריקון

ח"ק והוא משפט. ועלה א'ל'י ההרה ג' גווינין אדו"ם ל"בן י"רוק (ר"ה יז) אמר ר' יצחק למה תוקעין בשל אי"ל שנרמז בו אדום מתחילה והוא דין ואנן לאתחבקא בדינא לא בעינא והתירוץ זכור עקידת יצחק שנעקד הדין ונכנע באיל כפוף ולפי שבר"ה אתעטר יצחק לריש אבהן לכן התחיל בו תחילה:

ועלה אלי ההרה. ג"פ עלה משה להר נגד ג' קיטרין שאמר ר"א (שמות רבה פ' נב) לא זז מחבבה עד שקראה בת הן סוד ג' אחרונות לא זז מחבבה עד שקראה אחותי והוא רזא דאלה אלה ראשי האבות ג'ג'ת באותו פרק אמרו (שמות לה) אלה אלקיך ישראל אבל פעם שלישית הוא חב"ד נרמז במלת א'ל'י א' כתר ל' בינה י' חכמה לא זז מחבבה עד שקראה אמי והוא סוד יו"הכ שהוא עלייה לג' ראשונות לכן ארז"ל בר"ח אמר הקב"ה למשה עלה אלי ההרה אל"י דייקא שהוא סוד ראש הפסגה אל תוסף דבר אלי עוד (שם טו) זה א"לי ואנוהו ג' ראשונות (שם) אלקי אבי ג' אמצעיות (שם) י"י איש מלחמה ג' תחתונות:

אלו"ל שיהי' לישראל א"רון ל"וחות ו"שברי ל"וחות (מיכה ז) א"מת ל"יעקב ו"חסד ל"אברהם שני כסאות למשפט א' ל"ו ו"א' ל"דוד ונאבד זה החודש מן עשו א"וי ל"רשע ו"אוי ל"שכנו ויהיה האדם א"הוב ל"מטה ו"נחמד ל"מעלה לעשות תשובה (שיר ו) א"ני ל"דודי ו"דודי ל"י ולפיכך ברשעים שסתם הקב"ה את לבן מלעשות תשובה כמ"ש (שמות י) כי אני הכבדתי א"ת ל"בו ו"את ל"ב עבדיו (איוב יב) משגיא לגוים ויאבדם (תהלים קמז) לא עשה כן לכל גוי אבל בישראל כתיב (דברים ל) ומל י"י אלקיך א"ת ל"בבך ו"את ל"בב זרעך (ישעיה נט) ובא לציון גו'א'ל ו'ל'שבי:

ועתה ישראל מה יי אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה. האי קרא רזין עילאין סתימאין אית ביה גושפנקא דשמא קדישא דאית בי' שרי בו' ומסיים בך' רזא דשמא גליפא וכן בתיבין כ"ו תיבין מנינא דשמא מפורש וכשתכה כ"ו פ' כ"ו הרי סוד (תהלים לד) רבות רעו"ת צדיק ומכלם יצילנו י"י רזא עילאה איכא הכא איתא בס' הפליאה שמות מפורשים הוא סוד תרע"ו לכן אחר י"ח ברכות שיש בשמונה עשרה כ"ו אזכרות אומרים רחום וחנון ר"חם ע"לי ו"קבל ת"חנוני אם כבנים רחם כאב על בנים אם כעבדים חנון קבל תחנוני ובר"ת נרמז רבות רעות צדיק ומכלם שם של י"י שעולה מנינו כ"ו פ' כ"ו מנין רעו"ת ובזה הפסוק ארז"ל נרמזו בק' אותיות ק' ברכות שהם סוד ק' בריכות עליונות הן הן ק' מפתחין דנטרין לנשמה כשהיא נכנסת בגוף כמבואר בזוהר פ' לך לך מנין ל"ך ל"ך וכן במדרש ילקוט בתחלת הפרשה משל של ישראל וא"ה ע"פ לא יאחר לשונאו אינו נותן שכר לשונאו ממה שלאחריו אלא ממה שלפניו לה"ד אדם שיש לו משא קלה לינתן

פושט ידו ונוטל אבל אם היה משא של ק' ליטרא מהו עושה טוען על כתיפו לאחוריו כך א"ה מתן שכרן בעו"הז משא קל מלפניו אבל משא של צדיקיא משא גדול מלאחריו על הכתף אמר דוד (תהלים סח) ברוך י"י יום יום יעמס לנו הצדיקים מתן שכרם לאחריהם (שם צד) ואחריו כל ישרי לב ואפשר שנרמז ענין זה בפסוק (במדבר ז) עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו ר"ל מי שהוא עושה עבודתו בקדושה ובטהרה לא על מנת לקבל פרס אזי אותה הקדושה והשכר עליהם בכתף ישאו דהיינו שנושא השכר על הכתף שהוא לאחריו ואינו מבקש מיד שיהיה לפניו ז"ש יעקב (בראשית לג) יעבר נא אדני לפני עבדו (שם צב) וישלח יעקב מלאכים לפניו שכן שכר של עשו ובניו הוא לפניו אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני ז"ש ועתה ישראל מה י"י אלהיך שואל מעמך דייקא כי מן ישראל אינו מבקש עתה שהוא בעו"הז רק (תהלים לא) מ"ה רב טובך אשר צפנת ליראיך ז"ש כי אם ליראה אותו והנה משא של מאה ליטרין הנרמז במלת מ"ה אל תקרי מ"ה אלא מאה שהוא שכר של צדיקים לעו"הב כמבואר בפסוק ברוך י"י יום יום ר"ל כמנין ברכות שאדם מברך בכל יום ויום אותו מנין יעמס לנו הקב"ה שכר משא ק' ליטרין והוא ישועתינו סלה והנה כמו שמסרו לנשמה ק' מפתחין דברכאן בשעת ביאתן לעולם כן (ישעיה מ וסב) שכרו אתו ופעולתו לפניו בשעת יציאתו מן העולם ז"ס בפסוק (דברים כח) ברוך אתה בבואך ר"ל בביאתו לעו"הז מוסרין לו ק' מפתחין כן (שם) ברוך אתה בצאתך וביציאתו מן העולם מוסרין לו גם כן אלו ק' מפתחין לכן במלת שואל מעמך מלא בו' נרמזו ק' אותיות הם ק' שערים שזרע יצחק בארץ ההוא לכן נתן יצחק לעשו ק' עיירות עד מגדיאל שהוא רום רזא דא שואל מ"לאך ג"בריאל בגי' שוא"ל מלא בו' (שבת נו) שנעץ קנה א' בים בשעה שנשא שלמה בת פרעה ונבנה עליה כרך גדול של ר"ום ע'ק'ב נוטריקון ע"י"ק ק"נה ב"ים ע"בור ק' ב"רכות נכנסה הקליפה בהיכל המלך (משלי ל) שממית בידים תתפש ונכנס בעקב של קודש בסוד (איכה א) טומאתה בשוליה ז"ש והיה עקב לכן תשמעון את המשפטים האלו ונחרב הבית עק"ב שנה קודם תשלום האלף הד' שואל נוטריקון (תהלים לד) גדלו ל"ה א"תי ו"נרוממה ש"מו שלע"ל יקח מטטרון ס"ת בחיקו ויתחיל בזה הפסוק כי הוא שליח צבור דלעילא (והיה עקב תשמעון שזה שיחתן של אבות שנוטל הקב"ה ועשה מהם מפתח של גאולה לע"ל) כדאיתא במדרש בפ' ויצא ושם זה על חיה ושמה נשר (תהלים קג) תתחדש כנשר נעורייכי לקיים קרא (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים וסמיך ליה (שם) כה האמר לבית יעקב כי יעקב הוא פני נשר בי"ת יעק"ב בגימטריא מטטרו"ן סנדלפו"ן בזוהר פר' (שמות ב) וילך איש מבית לוי דא גבריאל שממונה על הנשמה מלעילא (שם) ויקח את בת לוי הוא

הנשמה לכן נרמז במלת שוא"ל מלא"ך גבריא"ל שהוא הולך עם ק' מפתחין דברכאן ז"ש ועתה ישראל מיד בבואו לזה העולם מה י"י אלקיך שואל מעמך רק מאה ברכותשמסר בידך ונתן מלאך גבריאל עמך לכן העמידו לא"הר על ק' אמה ש"כרו א"תו ו"פעולתו ל"פניו ר"ת שוא"ל: במדרש (דניאל ד) בגזירת עירין פתגמא כשם שאדם שואל למטה כן שואל למעלה:

ועתה ישראל שם של ישראל עולה א' תק"ם ר"ל א' שעה שלימה תק"מ חצי שעה כי שעתא ופלגא זמן תפלה כמבואר בזוהר פ' נח שהוא זמן של כל תפלה שינוחו יורדי גיהנם בגיהנם שהקב"ה מבקש ממך יראה באותן עיתים מ"ה ברכות מן התורה וכל הברכות כולם מדרבנן על ז' שסימנם נ"ע ב"ש"מ"ח"ה [ר"ת של ז' מצות דרבנן] רק ברכת המזון מן התורה ואנו מברכין ט"ו פעמים בשבוע ג' ברכות מ התורה הרי חושבן מ"ה בשבוע אל תקרי מ"ה אלא מאה ברכות ישרא"ל עולה י"ב פעמים מ"ה שהוא שם של מילוי אלפין ביצי' תמן שם של ישראל כמ"ש (ישעי' מג) בוראך יעקב ויוצרך ישראל ישראל ביצירה עמודא דאמצעיתא מקנן ביצירה י"ב פ' מ"ה הרי סוד י"ב גבולי ההוי"ה יחד עולים תק"מ והא' מחברן יחד ז"ס ישראל ז"ש ועתה ישראל במלת ישראל מ"ה י"י אלקיך לדעת חכמה וחשבון בזוהר כ"ח מ"ה חשבונות של מ"ה בכ"ך מותרין אף בשבת רזא דמלה סוד מ"ה בתרין יחודין שנרמזין במלת בכ"ך סוד כ"ך עלה במחשבה ח"שב מ"ה מרכב"ה ר"כב מ"ה ע"ש מ"ה י"י אלקיך שואל מעמך לידע (תהלים קד) כלם בחכמה עשית כ"ח מ"ה ישראל נקראו אד"ם שהם אחיזתן בשם של י"י אתם הדבקים בי"י לא כעשו שם של א"ל כמ"ש בישמעאל שם של אל (מיכה ד) כי כל העמים ילכו איש בשם אלקיו ואנחנו נלך בשם י"י דברים לב) כי חלק י"י עמו וכה"א (שם) י"י בדד ינחנו דייקא (תהלים מו) י"י צבאות עמנו ישראל נושע בי"י ז"ש אתם קרויים אדם מ"ה לפי ששם של מ"ה עולה יוד הא, ואו הא אדם לכן נקראים (יחזקאל לד) אדם אתם:

ראה

במדרש (משלי כח) נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו ר' לוי פתח קרא בזה שאינו מוציא מעשרותיו כראוי והיתה לו שדה עושה אלף מידות והיה מוציא ממנה מאה מידות למעשר ממנה היה ניזון כל ימיו וממנה מתפרנס כל ביתו בשעת מיתה קרא לבנו ואמר ליה בני תן דעתך בשד' זו כך וכך כורים הית' עושה וכך וכך הייתי מוציא למעשר ממנה והייתי מוציא כל מזונותי והייתי מתפרנס כל ימי בשנה ראשונה עשה אלף מידות הוציא ק' מידות למעשר בשנייה הכניס בה עין הרע והיה פוחת עשרה והיא

פחתה מאה פחת לה עשרה והיא פחתה מאה עד שעמדה על מעשרותיה ק' מידות שמעו קרוביו לבשו לבינים ונתעטפו לבינים ונכנסו אצלו א"ל מה באתם לשמוח על אותו איש שנדוהו א"ל ס"ו לא באנו אלא לשמוח עמך לשעבר היית בעל הבית והקב"ה כהן עכשיו נעשית כהן והקב"ה בעל הבית המקרא הזה דרשתי בו כמה אופנים ועתה לפי זו כוונה של ר' לוי לדרוש קרי וכתיב כי כתיב בפסוק חסד בד' וקרי בריש וכן בטור ח"מ סימן ז' הביא שם ז' מידות לדיינים צריך ג"כ לגרוס שם חסר יבואנו וכן במדרש חיי שרה גבי עפרן שהיה רע עין ונתן לו אברהם ת' כסף מנין ר"ע עי"ן ולא ידע כי חסר יבואנו שנחסר לו אות ו' משמו שהיה עפרון מלא ונעשה חסר ו' שיהיה מנין שלו ר"ע עי"ן והטעה שנחסר לו ו' שהוא אילנא דחיי והוא ממונה על שוכני עפר שנעשה ר"ע עי"ן עם ת' בתי דינין דחציפין שהם ת' איש של עשו:

האופן הראשון ע"פ המדרש הנ"ל נבהל להון אותו איש שצוה לו אביו שיפרוש מעשרותיו כראוי והוא פיחת עשרה ולא ידע כי חסר יבואנו ר"ל אותן י' שפיחת והיה רע עין הם מביאין מארה וחסר כבודו שלו וגם הכתיב חסד יבואנו שהוא לסוף נעשה כהן שנקרא איש חסד ז"ש ולא ידע כי חסד יבואנו שיהיה הולך וחסר עד שנעשה כהן ויהיה איש חסד כמו שהשיבו הקרובים לאותו הבן. ועל זה פי' הפסוק עשר תעשר כפל הפסוק בא להודיענו שיתן מעשר ואם לאו תעשר את כל תבואת זרעך ר"ל שלא יהיה לך רק המעשר ואתה תהיה כהן ובכל עשר תעשר יהיה פוחת ויוצא מן השדה שנה בשנה כמעשה של אותו בן שבכל שנה ושנה יצא מן השדה עשר כורין עד שכל תבואות זרעו לא היה רק מאה שהוא עשר פעמים עשר ז"ש עשר תעשר את כל תבואת זרעך ר"ל שכל תבואות שלך לא יהיה רק י' פעמים עשר ז"ש עשר תעשר כפל על י' פעמים עשר שהוא מאה או להיפך עשר אזי תעשר את כל תבואת זרעך ר"ל שאם יתן שנה עשר אזי יהיה לשנה הבאה מן אלו עשר י' פעמים עשר ויהיה הכל מעשר תבואת זרעך:

האופן השני ע"פ הגמרא (כתובות סו) מלח ממון חסר ואמרי לה חסד זהו הקרי והכתיב בפסוק כי חסר יבואנו ז"ש כפל עשר תעשר וכההוא ינוקא (בתענית) שא"ל ר"י להההוא ינוקא פסוק לי פסוקיך א"ל עשר תעשר א"ל ליפרוש לי מר א"ל עשר בשביל שתתעשר והכתיב (דברים ו) לא תנסו את י"י א"ל ר' הושעי' חוץ מזו (מלאכי ג) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר. הקדמונים הליצו פסוק (בראשי' יג) אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה שאברהם איש חסד אוחז תמיד במעשה הצדקה (תהלים. מח) צדק מלאה ימינך כי מעשר שהוא נותן **שׂ**' בשמאל עשר אזי זוכה להיות לו **שׁ**' בימין שהוא רמז לעשירות שהשין בימין ז"ש אברהם ללוט שהוא מסיטרא דנחש ארור מן אינון

מלטטיא הפרד נא מעלי אם יתן לי הקב"ה עושר שיהיה אצלי עושר אזי ואשמאילה (בראשית יד) ויתן לו מעשר מכל כי לעולם ירדה שכינה למטה מעשר (שם יב) ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה שהיה לו עושר והש' היתה אצלו בימין (תהלים קיח) י"י רוממה ולא גבר עליו לוט לשמוע לו רק ואשמאילה שנתן מעש' ואם אשמאיל' כתות.. אאשתתן מעשר כדת וכדין אזי בלי ספק ואימינה מזה יגרום לי להיות עושר יותר מזה עד שי"י (בראשית כד) בירך את אברהם בכל ז"ש ר' יוחנן עשר בשביל שתתעשר והוא הקרי והכתיב עשר ר"ל מלח ממון חסר שתתן ותחסר בענין מעשר בזה יהיה מלח ממון חסד בד' בשביל שתתעשר שתזכה להיות חוט של חסד עליך ותהיה איש חסד כי העני הוא מסיטרא דדינא והעושר הוא מסטרא דחסד ז"ש ולא ידע כי חסר יבואנו לידי חסד כי כמו שהעני משפיע למטה כן מד"הר משפעת למעלה ובשעה שהעושר שהוא מדת החסד נותן לעני שהוא מד"הד אז גם למעלה מדת החסד משפעת למד"הד ז"ש ונתן לך רחמים ורחמך כדאיתא בגמרא (יבמות סג) המלוה לעני בשעת דחקו עליו הכתוב אומר (ישעיה נח) אז תקרא וי"י יענה ר"ל כשם שהעשיר נותן לעני כן למעלה מד"הד מקבלת ממדת הרחמים ז"ש וי"י יענה שהוא וב"ד עונים אותו. דורשי רשומו' אומרים (במדב' כח) מ"ל"ב"ד עולת התמיד מ"לוה ל"עני ב"שעת ד"חקו מכפרת כקרבן תמיד לכן ע"שר ת"עשר ר"ת ע"ולת ת"מיד וזה דעת ריב"ז בהשותפין מה חטאת מכפרת אף צדקה תרומה מעשר מכפרת עליהם:

האופן הג' במדרש משל לב"ה שהיה מלוה לכל בני עיר חיטים טובות והיו נותנים לו חיטים טובות היה אחד מהן ערב תבן ועפר והוליך לו ראה בהם בע"ה שהיו רעות א"ל הנח אותה לעצמן ואל תערבב עם התבואה ובאם שיבא ללות ממני מהם אני נותן לו כך א"ל משה לישראל אם הפרשתם מעשר מעין רעה עפר הוא נותן לכם שנ' (דברים כח) יתן י"י את מטר ארצך אבק ועפר ואם הפרשת כראוי (שם) יפתח י"י לך את אוצרו הטוב וע"ז אמר (משלי כח) נבהל להון איש רע עין שנותן בשעת הגורן לבעל הבית חיטים מעורבים בתבן ואבן ובזה גורם (שם) ולא ידע כי חסר יבואנו שדבר זה גורם אותו חסד שעושה בע"ה עמו שמלוה לו בשעת הזריעה יהיה לו חסר ממנו כי כפי זרע שהוא זורע כן יוצא מן השדה בשעת הגורן ז"ש עשר כי כפי המעשר שאתה נותן לבעל הבית בשעת הגורן תעשר אה כל תבואת זרעך שאם תקבל בשעת הזרע היוצא השדה שנה שנה:

האופן הד' במדרש (ילקוט פ' ראה) א"ר יצחק בנ' מקומות מצינו לא תבשל גדי א' לענינו (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך וסמיך ליה לא תבשל הנה אנכי שולח מלאך הב' לענין תורה (שם לד) לא תבשל גדי כתב לך את הדברים עד דסנדלא דרוס כובא וא' למעשר לא

תאכל כל נבילה וסמך ליה עשר תעשר אמר הקב"ה אל תגרמו לו לבשל גדיים עד שהם במעי אמותיה' אם אין אתם מוציאי' מעשרותיכ' כראוי רוח קדים אני שולח ומשדפתן כד"א (ישעי' לז) ושדמה לפני קמה ופעמים אלו רמזו רזא דתיקונים שלא יערב בר נש טיפה קדמאה (שמות כב) מלאתך ודמעך לא תאחר שיגרום לבוא בגוי אחר ראשית בכורי תביא בית י"י טיפה קדמאה ובזה גורם ערבוביא גדי בחלב ובזוהר דיוקנא דההוא גברא לא אישתזיב דניאל שלא טימא בפת בגי (דניאל ו) שלח מלאכי וסגר פום אריותא ז"ש הנה אנכי שולח מלאך סמיך לא תבשל גם לענין התורה ע"ד המדרש שבקשו מלאכי השרת לקטרג למשה עד שאמר להם הלא זה שאכלתם אצלו בשר בחלב ז"ש מלא תבשל גדי כתב לך כל הדברים וזולת זה לא היה מקבל התורה ובכאן לענין מעשר כי מי שלא נותן מעשרותיו כאילו אכל נבילה במדרש משל לגנבים שאחד גנב זהב ואחד גנב עורות תפסום אותו שגנב זהב עם אותו שגנב עורות והלא אני עורות גנבתי השיב לו הכל הולך לטמיון כך מי שאוכל בלא מעשרות כאלו אוכל נבילות:

האופן הה' במדרש ע"פ (תהלים לז) בטח בי"י ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה ר' חגי מסרס קרא בטח בי"י ועשה טוב עשה טוב ובטח בי"י משל לאגרונימום שיצא לשער את המדות וראה אותו א' והיה מטמין מלפניו א"ל מה לך מטמין עשה מדותיך ביושר ואל תתירא הה"ד עשה טוב ובטח בי"י ושכן ארץ עשה שכונה של ארץ הוי זורע הוי נוטע ורעה אמונה אמונתך של אבות שנאמר (שם קא) עיני בנאמני ארץ נקראו אבות העולם נאמני ארץ כשדרז"ל ע"פ (ישעיה כד) והארץ חנפה תחת ישביה מראה לך קמה ולא מראה לך גורן (שם) כי חלפו תורות שבכתב לבע"פ (שם) עברו חק של מעשרות (שם) הפרו ברית עולם ברית אבות כי כל ג' אבות שלנו היו נאמני ארץ ז"ש (משלי א) שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך אמר רב הונא אבות עולם קיימו תרומות ומעשרות. אברהם (בראשית יד) הרימותי ידי. יצחק (שם כו) ויזרע יצחק והלא אין ברכה במדוד ומנוי ולמה מודדין אלא למעשר. יעקב (שם כח) וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. הוא שדוד אמר (תהלים מ) ותורתך בתוך מעי והלא התורה בלב כמ"ש (ירמיה לא) נתתי תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנו אלא אמר שלא בא לתוך מעי דבר שלא עשרתי אותו ז"ש עשר תעשר ואכלת לפני י"י אלקיך ר"ל שיהיה אכילה שלך לפני י"י לפני אבות העולם וכן ג' אלו ד"גן ת"ירוש י"צהר ר"ת בגי' האבו"ת לקביל ג' אלו דגן לקביל אברהם (בראשית יז) אב ה"מון ג"וים נ"תתיך ר"ת ה"גן נתוספה לו ה' נגד ה' מינים של דגן ס"א ח'ש'ך' ש' ש' שמברכין עליו המוציא יצחק תירוש מסטר' יין גבורה יצהר מיעקב שסך האבן בשמן בפכים קטנים אשר שכח ונתאבק על הפכים קטנים עם

שר של עשו כי קיבל יעקב על עצמו (שם כח) והאבן הזאת שמתי מציבה (שם) וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך לכן כששכח יעקב פכים קטנים לקיים נדרו אשר נדר בעת צרתו בא סמאל לעכב שלא יקוים עשר תעשר את כל תבואת זרעך שהוא יעקב (ירמי' ב) ראשית תבואתה (ישעיה ו) זרע קודש זרע אמה ואם לא תקיים בא עשו איש שדה ז"ש היוצא השדה שהוא עשו איש שדה. ענין המשל לאגרונימוס שיצא לשער את המידות ע"ד מ"ש רז"ל (משלי יא) מאזנימרמה תועבת י"י וגו' בא זדון שבזמן שישראל חוטאין במשקולת ובמידות אזי בא זדון (שם) ויבא קלון המלכות מתגרות ז"ש עשר תעשר וגו' וצוה הקב"ה ליתן מעשרות ואם לאו היוצא השדה עשו איש שדה וקטנים מתים כשאינו מפריש מעשר כי (שבת לב) בעון נדרים בנים מתים וז"ש תבואת זרעך ואם לאו היוצא השדה ה"ל להיוצא השדה:

עשר תעשר. מן יעקב למדו רז"ל (כתובות סו) המבזבז אל יבזבז יותר מן חומש תרין עישורין והוא בפסוק (שיר ח) האלף לך שלמה מן אלף עולמות זוכה הצדיק ר' ז"ש מאתים כי ענף מנין ר' מן שרש שהוא ד' ענפים ד' פעמים ר' בגי' שר"ש ז"ש עשר תעשר את כל תבואות זרעך שהוא חד זריעה (הושע י) זרעו לכם לצדקה כדי שיזכו לר' כי צדק"ה בגי' ר' חסר א' ומי שיש לו ר' זוז אינו מקבל צדקה עשר תעשר מי שנותן מעשר זוכה ליתן מעשר ע"ד (משלי כא) רודף צדקה וחסד חיים ימצא הוא ע"ד (שם כח) נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו ר"ל שהמעות הולכין ומתמעטין אבל (שם יא) יש מפזר ונוסף עוד מי שנותן צדקה זוכה שיהיה לו מעות ליתן צדקה או ע"ד (ירמיה יז) עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו שלא יזכה להאריך ימים (משלי כח) ולא ידע כי חסר יבואנו ר"ל שימות בחצי ימיו ז"ש עשר אזי תזכה להיות וליתן מעשר ואם לא תתן אז היוצא השדה ר"ל שילך מזה העולם וימות או שיזדמן לו הקב"ה בני אדם מהוגנים ליתן צדקה ואם לאו היוצא השדה בא עשו מן השדה ולוקח הממון כעובדא דבני אחתיה דריב"ז (ב"ב ט) שנה שנה ר"ל בראש השנה קוצצין לאדם לחסר כך וכך אט הוא זוכה נותן (ישעיה נח) לרעב לחמך ואם לא (שם) עניים מרודים תביא בית לכן א' כפל ב' עישורין שעכ"פ צריך ליתן מעשר א"כ מוטב שתתן את כל תבואת זרעך (שם ו) זרע קודש מצבתה ואם לא היוצא השדה וזה דבר קצוב משנה לשנה לכן ראה את דרכך וחכם ואכלת לפני י"י אלקיך יותר טוב לך שתהא אכילה לפנ י"י ז"ש ולא ידע כי חסר יבואנו שעכ"פ צריך לחסר מזה המעות וא"כ יותר טוב לעשות בממון חסד לעניים:

או ע"ד אין אדם נפטר מעו"הז וחצי תאותו בידו יש לו מנה מבקש מאתים ז"ש נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו כי מי שיש לו ק' מבקש ר' קצתם אומרים עו"הז

ועו"הב (תהלים יט) צדקו יחדיו האדם אינו עושה כלום עבור עו"הב רק עבור עו"הז נמצא שאין אדם נפטר מזה העולם שיהיה חצי עולם בידו ז"ש עשר תעשר מי שיש לו עשר מבקש עוד עשר כן הם בתאות גופניות כן יהיה כשירגיל האדם עצמו ליתן צדקה כשיתן פעם אחד יבקש ליתן עוד פעם שנית והוא ע"ד מ"ש נתן תתן לו ואל ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך י"י אלקיך שיתן זהב א' בשלשים פעמים ולא בפעם אחד ז"ש נתן תתן הרבה פעמים והטעם שיהיה הטבע שלו ליתן צדקה ובזה ההרגל נעשה לו שינוי טבע ז"ש ואל ירע לבבך בתתך לו ר"ל שהלב שלו יהיה מוכן ליתן צדקה וכה"א (שם קיב) פזר נתן לאביונים ר"ל שיפזר בפעמים הרבה הנתינה שיתן שבזה (שם) צדקתו עומדת לעד שיהיה מוכן ליתן הרבה (שופטי' ה) צדקת פרזונו בישראל ומשולש בכתובים גם שנוי בנביאים (ישעיה נח) הלא פרוס לרעב לחמך ר"ל פרוסה לזה ופרוסה לזה והטעם שיהיה לך טבע (שם) ומבשרך לא תתעלם ר"ל מטבע שלך ז"ש עשר שבזה תהיה אצלך טבע לעשר אח"כ את כל תבואת זרעך דייקא לא מן הגזל מגייפא בחיזרן ומתחלק לבישא כו'. או בא לומר מי שנותן פרוטה לעני בעו"הז הקב"ה זורעה בג"ע כמ"ש בספר חסידים שנאמר (שם סא) כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח כן י"י מצמיח צדקה בארץ ז"ש (תהלים לז) שכן ארץ ורעה אמונה ז"ש (ילקוט ק"ג) ר' חגי מסרס עשה טוב ובטח בי"י ר"ל שהקב"ה ג"כ עושה עמך וזורע צדקה באותו עולם שכון בארץ ר"ל כשישכון בארץ בעו"הב אז ורעה:

עשר תעשר. תרין עישורין אחד לכהן ואחד ללוי ללוי שהוא מד"הד נותנין מעשר לכהן תעשר ר"ל אחד ממאה שהוא י' פעמים עשר ז"ש ואכלת לפני י"י אלקיך שהם ב' סטרין אחד לדין ואחד לצדקה כי תרין תבואות הם ז"ש את כ"ל תבואת כ"הן ל"וי שצריך ליתן תרין עישורין אחד לכהן וא' ללוי או שהתפלה ק' ברכות שהוא עשר פעמים עשר התורה ק' שערים גם כן י' פעמים עשר א"הר איפה שלימה היה ואח"כ העמידו על ק' אמה שהוא י' פעמים עשר ז"ש את כל תבואת זרעך אדם קדמאה שממנו באו כל הילודים ז"ש כל תבואות זרעך. שכר של עו"הב ק' ליטרין לצדיק עיין בפ' עקב יעקב אמר (בראשית כח) וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך שהוא סוד א"מת (מיכה ז) תתן אמת ליעקב זרע אמת הוא ליקח מעשר ממנו אזי הוא א"דם ויעקב בא לתקן חטא ג"ע לכן היה בן פ"ד כשאמר (בראשית כט) הבה את אשתי כי מלאו ימי פ"ד ד' פ' אהי"ה אהי"ה פעמים אהי"ה בגי' אמ"ת:

שופטים

כשמנה מספר הזהב אשר היה בימי שלמה (מלכים א י) שש מאות וששים ושש ככרות לרמוז על לאו דלא תסור שעבר שלמה לא ירבה כסף וזהב ולא יסור והתורה העידה שלא הועילה חכמתו רק תסו"ר לבבו לכן היה זה המספר:

תמים תהיה עם י"י אלקיך תמי"ם בגימט' ד' יסודות בד' עולמות כל יסוד יש בו שם ב"ן כנגד ד' בנים דברה תורה ד"פ ב"ן בגימ' יצח"ק והוא סוד ד' ציצית שמחויב האדם בכל עת לקיים מצוה זו כי ט"ל כריכות ה' קשרים ח' חוטין הרי ב"ן בכל כנף שם קנ"א הרי ב"ן קנ"א בגימטרי' בא"ר ד' בארות שחפר יצחק כר"י (בראשית כו) וישב יצחק בגר"ר (במד"ר) שישב כל היום בתפיליןשיש בהם גר"ר תיבין שהם ת"ג ועליהס אמר (איכה א) ג"ת דרך על קצוצי תפילין) וד' בארות הן לקבל ד' ציצית הרי שקיים (בראשית יד) אם מ"חוט ועד שרוך נ"על שאמר אברהם שזכו בניו לציצית ותפילין ועל זה אמר הקב"ה (שם יז) התהלך לפני והיה תמים ואלו ד' פעמים ב"ן נרמזין במזמור (תהלים כה) א"ליך י"י נ"פשי א"שא א"להי מ"י ז"ה ה"איש נ'פשו ב'טו"ב תלי"ן הרי ד' פעמים ב"ן (שמות טו) עם זו גאלת נ"הלת ב"עזך א"ל נ"וה ק"דשיך שהוא ב"ן קנ"א (בראשית כט) מן הבאר ההוא ישקו העדרים:

תתן לך. היו ישראל בא"י ת"תן שנים מנין ז' מרגלאן של שבת דחושבן דילהון תכל"ת. גם ה' ענני כבוד שהיו מקיפין אותם ה' פעמים ענ"ן בגימטריא הכי הוי ואלו ה' ענים הוא סוד זכו"ר ושמו"ר זכו"ר הוא ע"ב קס"א שמו"ר והוא ש' מילוי אלהי"ם ר' רבוע אלקים מ"ו הוא מילוי ע"ב תשע"ט בגי' זכו"ר ושמו"ר (משלי יב) שפ"ת אמת תכון לעד:

שופטים ושוטרים תת"ן לך בכל שעריך. ענין נ' ימי הדין עד גמר החתימה ל' של אלול ך' של תשרי עד הושענא רבא הן הן סוד נ' שערים העליונים ז"ש כ"ל שעריך כי גם שערים העליונים הם נ' שערי בינה שהם מקום תשובה כי תשובה בבינה ולכן שערי ירושלים אמרינן בפ' חלק (ובב"ב עה) פ' הספינה א"ר יוחנן עתיד הקדוש ב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שלשים על שלשים וחוקק בהם עשרה אמות ברום עשרים אמות לגלג עליו אותו תלמיד ופעם אחד הפליג ספינתו בים וראה מלאכים שהיו חוצבין אבנים טובות וכו' ורזא דמלה חצר המשכן היה נ' והמשכן היה ל' ואח"כ ך' וזה סוד שאמר (שמות י) בנערינו ובזקננו נ"ל"ך:

או **תתן לך**. גם כן לא פחות עלמא מתלתין צדיקים (בראשית יח) ואברהם היו יהי"ה ובזוהר חדש א' צריך להיות עשרים צדיקים שאמר לו המלאך שאין שם עשרים באותו דור וכן דרכי התשובה ל' יום ואח"כ ך' יום וכל אחד נחלק לי' ז"ש בכל שעריך ר"ל

שערים שלך גם כן בירושלים דלעילא הם גם כן בזה השיעור גובהן ל' אבל אינו חקוק בהם רק י' בגובה עשרים ז"ש בכל שעריך אשר י"י אלקיך נותן לך לשבטיך שרש כל אותן שערים אשר לע"ל הקב"ה נותן לך לשבטיך ונרמז במלת ל"ך שהם שיעור ל' וך' (חולין נז) ר"ש בן חלפתא שהיה עסקן בדברים וראה ענין הנמלה לתרץ קושיית התוס' על ההוא תלמיד שלא האמין לר"י בענין שערי ירושלים בפרק הספינה ובחלק ותירוצים שרצה לברר הלא שלמה ברוח הקודש אמרה ויש ליישב לפי שאמר הכתוב (משלי ו) לך אל נמלה הרי שציוה לילך אליה ולראות דרכיה ואז חיכם ובעיניו יראה שאין לה קצין שוטר ומושל לכן הלך הוא וראה שכן צותה תורה לילך ולראות בדרכיה (חולין סג) ור' יוחנן כשראה נמלה אמר (תהלים לו) צדקתך כהררי אל. שלך אמר (שם) משפטיך תהום רבה ללשון השני שפירש רש"י שמזונותם בלא טורח והוא ע"ד שאמר סוף (קידושין דף פא) מה אלו מתפרנסין שלא בצער וכו' אלא שהרעותי את מעשי ז"ש לך אל נמלה ע"ש בענין רשב"י (ילקוט קלד) שמצא בבור של נמלים ש' כורין והלא בשעה שיצא מן המערה (בשבת פ' במה מדליקין דף לד) כשראה בעולם שהיו חורשין בשדה העניש אותם מיד ואמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה ואיך עלה אל לבם לספר מעשה שמצאו בבור של נמלה ש' כורין אבל ענין נמלה הוא קליפת עשו שמנו חז"ל בפ' קמא דמגילה (דף ז) שיש ענינו ומנינו על ש' כרכים עליו נאמר (תהלים קיב) רשע יראה וכעס יחרק שיני"ו בגימטרי' עש"ו לכן (פסחים יח) ש' גמלים טועני אקלידי דאוצרות של קרח ג"כ ש' בגימטריא רו"ת אלקי"ם יצחק שיניקת עשו ממנו ב"ן אברה"ם והוא סוד (בראשית ו) שלש מאות אמה אורך התיבה שהיא בנויה על עולם בכללו על שם של אלקי"ם מילוי אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם בגימטרי' ש' ולכן חדרים של גיהנם על ש' פרסה. במדרש כונן וחורק ש' שורקת של יצחק בספר תהלים ועל אותה נמלה רמז רשב"י שילך עצל וילמוד ממעשה נמלה שכנסה ש' כורין לענוש לעושי רשעה כרשעתו ולקבל זה (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם י"י נקרא עליך זה ש' של תפילין. בעסק ר"ש בן חלפתא בפ' אלו טריפות שהיה רוצה לידע ולברר שאין השגחה פרטיות לכל נמלה בפני עצמה רק במלכה וכן הגוים שנמשלו לנמלה עליהם אומר (תהלים לג) משמים הביט י"י וגו' בדרך כלל על בני אדם אבל (שם) ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ הם ישראל במה שברא כל ארץ בשבילם עליהם השגחה פרטיות לך אל נמלה עצל נמשלו ישראל לנמלה (ישעיה מא) אל תיראי תולעת יעקב שאין בהם כח אלא בפיהם (זכריה יג) והיה בכל הארץ נאום ד' פי שנים בה יכרתו יגועו כי אברהם ויעקב שניהם יאמרו ימחו על קדושת שמך אבל (שם) והשלישי' יות' בה זה יצחק (ישעיה סג) כי אתה אבינו וכן ג' בתי' של

נמלה באמצעי משמרת שלה אבל לא בעליון זה אברהם מפני הדלף וטורד לא בסבי טעמא ולא בהחהון זה יעקב מפני הטינא לא בדרדקי עצה או יאמר ע"ד מ"ש בפרק כל כתבי כל המענג השבה זוכה לנחלה בלא מצרים לא כאברהם ולא כיצחק ז"ש והיה בכל הארץ נאום י"י פי שנים הן אברהם ויצחק בה יכרתו נחל' שלהם שיש לה גבול ונכר' הנחלה אבל והשלישית זה יעקב יותר בה שלא יכרת רק אין לה גבול או ע"ד הזוהר פ' וירא שאברהם ויצחק אין רוצין לקבל אולפן דנשמתא דצדיקיא עד שילך יעקב (תהלים כד) מבקשי פניך והשלישית יותר זה יעקב (משלי ו) לך אל נמלה עצל וגו' אשר אין לה לא קצין ולא שומר ולא מושל ג' לשונות נגד ג' בתים שיש לנמלה עשו נדמה לנמלה שיש לו ג' גולייריין סי מא"ח רחוק ואינו עושה כלום רק באמצעי שהוא אף שהוא העיקר על כן ד' פתרו באף והוצרך משה לבקש (תהלים ז) קומה י"י באפך אבל חימה משה הרגו ז"ש פי שניסבה יכרתו יגועו והשלישית יותר בה:

או פי שנים בה יכרתו אלו ג' החדשים של עשו תמוז ואב והשלישית יותר בה אלול נשאר לישראל וג' בתים יש לנמלה ג' חדשים אלו אבל אמצעי הוא העיקר כן מתוך ג' חדשים לקח האמצעי שהוא חודש אב (הושע ה) עתה יאכלם חודש את חלקיהם (איכה א) קרא עלי מועד לשבור בחורי ורמז ג' בתים אלו פי שנים בה יכרתו שאינה משמרת לא בעליון מפני הדלף ולא בתחתון מפני הטינא רק והשלישי' יותר בה היא האמצעי' והוא רמז על התשובה שתהיה בבחרותו (תהלים קיב) אשרי איש שיתגבר על יצרו כשהוא איש לא בימי זקנותו מפני הדלף שנמס כוחו וליחתו ולא בימי ינקותו מפני הטינא חומר שלו רק האמצעי וכה"א קרא עלי מועד לעשות תשובה ולשבור בחורי לשבר כח היצ"הר בימי בחרותו וכן במידות פי שנים בה יכרתו הן הן הקצוות קצה ראשון וקצה אחרון שלא לילך בקצוות רק קנין אמצעי הוא שלם והשלישית יותר בה כמ"ש (משלי יד וטז) יש דרך ישר לפני איש לילך באמצעי אבל (שם) ואחריתה דרכי מות ר"ל שני קצוות הם שניהם דרכי מות לכן פתח ביחיד דרך וסיים ברבים בשנים דרכי כי שניהם כאחד לא טובים רק פי שנים בה יכרתו. גם רמז על ג' עולמות שהקליפה בהן בעולם העשייה פסולת מרובה על האוכל גם ביצירה מחצה על מחצה כרוב אבל בבריאה מיעוטה ז"ש פי שנים בה יכרתו על ב' עולמות אבל והשלישית יותר בה שאין כח הקליפה שם והנה מדור הקליפה כמין חתיכה מרובעת נגד עולם היצירה עיין בכנפי יונה זה ענין הנמלה שכל מה שיש לה מנחת באמצע כן ג"כ מרכבת אסימון ואשמדאי ונעמן כלם נגד עולם היצירה או על ג' פעמים שעלה משה להר שבפעם השלישי נתרצה הקב"ה וא"ל (במדבר יד) סלחתי כדבריך כן בב' גאולות ראשונות פי שנים בה יכרתו והשלישית יותר בה

והטעם שנ' שמות הם מנהיגי ג' עולמות (תהלים נ) אל אלקים הוי"ה והנה בפעם ב' היו בכעס כי שם של אלקים היא דין וברי"ח אמר הקב"ה למשה (שמות כד) עלה אלי דוקא אל שם ההוי"ה לכן אמר (תהלים מז) עלה אלקים בתרועה שם של אלהים ובא שם של הוי"ה:

במצוה לא תסיג גבול רעך אשר גבלו ראשונים. יש בו סוד ידוע (ישעי' כו) כי ביה י"י צור עולמים י"ה היא בריאה סוכת שלם של י"י ביצירה והוא סוד איל של אברהם אבינו שנברא בע"ש בין השמשות עיין בכנפי יונה (חלק ב' סי' קל"ה) והנה כוונת הפסוק ע"פ הסוד על הזהרת תוספת שבת שאז אימא פורסת סוכת שלום על זעיר גבול (משלי כז) רעך וריע אביך אל תעזוב לעשות חל"ל במקום חיי"ם (שמות לא) מחלליה מות יומת ז"ש לא תסיג גבול שהיא סוד י"ה י"י אשר גבלו ראשונים המה היושבים ראשונה במלכות כי אימא עילאה מקננא בבריאה תמן י"ה עמודא דאמצעיתא מקנן ביצירה תמן י"י מטרנותא מקננא באופן שהוא עשייה ז"ש לא תסיג גבול רעיך אשר גבלו ראשונים בנחלתך הוא מלכות נקראת אדני שלשתן יחד י"ה הוי"ה אדנ"י הוא ק"ו המד"ה כמו שק"ו המד"ה בגימטריא ס"ג מ"ה ב"ן שהם ג' עולמות בי"ע כן ג' שמות אלו מן ג' עולמות אלו עולים ק"ו גבו"ל רע"ך בגימטריא אש"ל שהוא הגבול אשר גבלו ראשונים עולם הכס"א שכן כ"ף סמ"ך אל"ף עולה אש"ל בקרקע של א"י הכתוב מדבר מן העפר אשר בקרקע המשכן י"פ אהי"ה י"פ הוי"ה בגי' קרק"ע היא סוד (בראשית א) יה"י א"ור ו"יהי או"ר תרין סטרין כהדא (ישעיה נד) ימין ושמאל תפרוצי:

ואשר יבא וגו' ביער לחטוב עצי'. ר"ל להוכיח על עצים דקים בסתר ולא תשא עליו חטא רק ביער ונדחה ידו בגרזן בגוזרא דדינא הטעם שהוא מונע להוכיח רעהו מן העץ לפי שאומרים לו טול קורה לכן אמר ונשל ע"ץ בלשון יחיד מכח זה לא הוכיחו ונשל הברזל מן העץ ומצא רעהו ומת בעונו אבל לא יעשה כן והוא ינום אל אחת הערים וחי ר"ל (קהלת ז) אחת לאחת למצא חשבון כי (משלי כד) ראמות לאויל חכמות:

כי תצא

ו"**היה א"ם ב"ן ה"כות הרשע**. ר"ת ואב"ה ואף שהוא חסר י' שכן פירש הזוהר (איוב ט) חלפו עם אניות אבה בלא י' וכן גבי לבן (בראשי' לא) ו"ידבק א"ותו ב"הר ה"גלעד (במדבר יא) ו"האספסוף א"שר ב"קרבו ה"תאוו כלם חסירים י' וכבר כתבו הקדמונים רמז מכאן המ"ן הכות הוא עת קץ לע"ל שיקבל סמאל זה המן על עצמו כל המכות כמ"ש (איכה א) הבאת יום קראת ויהיו כמוני הוא ובת זוגו תמנ"ע שנרמזה בסוף א"ם ב"ן

הכו"ת הרש"ע היא תמנ"ע שנעשית פילגש לאליפז שיצא ממנו עמלק והמן גם ליל"ת חסר י' בגי' ע"ת רעה הנה כאן נרמז המ"ן עם עת רעה שלו (קהלת ח) עת אשר שלט האדם באדם לרע לו ובזמן ע"ח שהוא אלף ת"ע לע"ח ערב יהיה אור ר"ל כשיבא עת רצון אז יבינו מה שכתוב בהתחלת התורה י"הי א"ור ו"יהי א"ור כי שם נרמזה סוד גאולה אחרונה. תמנע כפל גבורות בסוד (מלכים ב ה) הלא טוב אבנה ופ"ר פ"ר כי סבבוני פרים רבים:

ויתד תהיה לך על אזניך. בפ"ק דכתובות (דף ה) דרז"ל על האצבעות שעשוין כיתידות שלא לשמוע דבר נבלה נהיה בשבתך חוץ כאן נרמז סוד אריכות גלותינו עבור (משלי יט) ו"אץ ב"רגלים ח"וטא סוד ניצוצות הנידחות וקבצינ"ו י"חד מאר"בע כ"נפות הארץ שהוא סוד אותיות אמצעות חב"ו (איוב ך) ח"יל ב"לע וי"קיאנו שאנו מכוונין בכל פעם כשנכנס לבה"כ בפסוק ראשון (תהלים ה) ו"אני ב"רוב ח"סדך שזה גרם למשה ח"ן ב"עיני ו"אדעך גם משה אמר ליתרו (במדבר י) אתה ידעת ח"נותינו ב"מדברו"היית לנו לעינים ובחורבן אמר (איכה א) עיני עיני יורדה מים (תהלים קיט) פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו קאי על עינים שיהיו מתוקנים לכן הוצרך א"הר לתקן ק"ל שנה (במדבר כא) נ"פשנו ק"צה ב"לחם ה"ק"ל ק"ל הם ב' עינין כל אחד בגי' ק"ל ר"ת נק"בה ואם קאי על תורה יתד שהכל תלוי בו שהכל תלוי בשמע כמ"ש (ישעיה נה) שמעו ותחי נפשיכם ועתה בשבתך חוץ ושבת על תשובה ובזה וכסית העונות שהם צואת בנות ציון ומתחלה צריך ללמוד בתורה ואח"כ תשובה ז"ש וקרבנו מלכנו לעבודתך כי זולת זה לא עם הארץ חסיד ואי' בזוהר פר' בראשית ע"פ (שם נא) ובצל ידי כסיתיך מאן דמחדש חידושין דאורייתא מעטרין ליה בי"ע עיטרין ובונה רקיע חדשה מן רזין וארץ חדשה מן פשטי דאורייתא ומאן דלא ידע אורחי דאורייתא דלגו מנוקבא דתהומא רבא דכר ונוקבא (שם ה) מושכי העון בחבלי השוא דא דכורא (סם) וכעבות העגלה חטאה דא נוקבא העו"ן בגי' סמא"ל ז"ש ולא יראה בך ערות דבר שלא ישנה מאורחי דאורייתא כי י"י אלקיך מתהלך בקרב מחניך ושב מאחריך לכן סמך מיד לא תסגיר עבד אל אדוניו:

לא תביא אתנן זונה. על נוקבא ומחיר כלב על דכורא בית י"י אלקיך כי תועבת י"י גם שניהם לרבות שינוייהם מאן דמשני אורחי דאורייתא. (איוב א) ויבא גם השטן בתוכם שהוא גם גימא ושננתם לבניך שיהיה ד"ת מחודדים בפיך אם ישאל לך אדם אל תגמגם ותאמר מיד ויתד תהיה לך י"תד בגימטריא א"ת וה"ב תרין מצורעין דאזלין בסוף ז"ש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך תועבת י"י גם שניהם אלין תרין מאללי ארעא י"י א"לקיך מ"תהלך ב"קרב ר"ת י"ון א"דום מ"די ב"בל שהם ד' מלכיות:

כי תבוא

השקיפה ממעון קדשיך. מטטרו"ן עב"ד נאמ"ן השקיפה לרעה הטעם לפי שבפרדס שער האותיות נחלק א"ב על ד' חלקים עד ו' רחמים גמורים ואותיות השקיפה הן מחלק אחרון שהם דין גמור לכן (תהלים פה) צדק משמים נשקף ולפי שהדין הוא מן שם אלקים שהוא במילוי ש' ובריבוע עולה ר' הרי ת"ק לכן השקיפ"ה בגימטריא ת"ק והוא מהלך מן הארץ לרקיע מדה טובה מרובה ממדת פורעניות ת"ק פעמים וכן חיו אבות העולם ת"ק שנים הקב"ה ברכן מא' עד ת' וקללן בח' מו' עד מ':

הענין בדרך הדרש לפי שהקב"ה חלק בין עונשים לקבלת שכר מתן שכר בב"ת ועונש בבעל תכלית ואדם חושב כמו השכר כן להיפך העונש גדול לא כחטאינו תעשה לנו והקב"ה אומר (ישעיה מ) כי לקחה מיד י"י כפליים בכל חטאתיה והנה משה שברכם בח' וקללם בכ"ב והקב"ה עשה להיפך ברכם בכ"ב וקללם בח' (על זה הדרך לא בא משה להסגיר עבד אל אדוניו ולהלשין עליהם להוסיף עליהם הקללות) וכן תשרי חודש זה מן סוף אותיות שהם דין גמור דוד אמר (תהלים לא) הוציאנו מרשת זו טמנו לי אבל ניסן הוא חודש אביב מן התחלת א"ב שהם רחמים גמורים (בראשי מן אביב תמן תשרי):

ברוך בכלל ובפרט ארור בכלל ארור בפרט ללמוד ללמד לשמור לעשות הרי ארבע וד' פעמים ארבע ט"ז וכן בסיני וכן בערבות מואב שנאמר אלה דברי הברית נמצא מ"ח כריתות על כל מצוה ומצוה ר"ש מוציא הר עיבל ומכניס אהל מועד שבמדבר כתבו התוס' בירושלמי מסיים וכן היה ר"ש אומר אין לך כל דבר ודבר שלא כרת עליו ת'ק'ע'ו בריתות י"ב בברוך בכלל וכן בפרט וכן בארור י"ב בכלל י"ב בפרט הרי מ"ח ללמוד ללמד לשמור לעשות הרי קצ"ב בריתות וכן בהר סיני וכן בערבות מואב הרי תקע"ו בריתות ונרמז (תהלים פא) תקע"ו בחודש שופר חדשו מעשיכם שפרו מעשיכם לקיים תקע"ו בריתות שנכרתו עליהם ח' פעמים ע"ב ב"פ רפ"ח ניצוצין עוש"ר שמור לבעליו שצריך האדם לזכור תמיד על תקע"ו בריתות שכרת הקב"ה עם כל אחד ואחד מישראל לשלם לאיש כדי רשע"ו והוא בגימ' מלקו"ת ז"ס (יחזקאל מה) וששיתם את האיפה ר"ל ו' פעמים איפ"ה הוא ג' פעמים קצ"ב שקבלו ישראל כל אחד על עצמו קצ"ב בהר סיני קצ"ב באוהל מועד קצ"ב בערבות מואב והוא סוד בצ"ק שבסדקי ערבה שקבלו בערבות מואב ונעשו ערבים להדדי לכן כשמלקין מלקו"ת צריך ג' בני אדם והוא ג' קצבים שראה משה ברקיע הא' קצב שחתך בשרו של ר' עקיבא במסר"ק נוטריקון "מ' "סאה "ר"מ "קבין (דברים כט) מה חרי הא"ף הגדול הזה ר"ל אל"ף פ"א במילואו בגי' קצ"ב ולכן מלקין מלקות משולשים הא' לפניו שהיה לו לאדם לזכור ברית הר סיני שהוא לפניו

תמיד וב' לאחריו אוהל מועד וערבות מואב נגד ג' קושרי כתרים לעילא א' לפניו בעולם הבריאה ושתים לאחריו יצירה עשייה (שיר א) בני אמי נחרו בי אמ"י נוטריקון א"חאב מ"נשה י"רבעם אלו ג' מלכים שהרשיעו ביותר והסיתו לעע"ז כמ"ש (בסנהדרין קג) פרק חלק שאין להם חלק לעו"הב:

אבנים שלימות. אבן עזרא נתן טעם גנאי למזבח שיהיה מקצתן קודש וקצתן חול ז"ש (משלי יא) מאזני מרמה תועבת י"י מי ששוקל תורה וראיה שאין לשקול כולם שווים (שם) ואבן שלימה רצונו מי שרואה דין של מזבח שצוה הקב"ה שיהיה דווקא שלימה. באותו יום נסעו ישראל ס' מיל שקבלו התורה שהוא ס' רבוא אותיות בכל מיל אלפים אמה הרי שהלכו ק"ך אלף אמה באמה בת ששה טפחים הרי תש"ך אל"ף טפחים י' פ' הס"ד שאין לו להקב"ה בעולמו רק ארבע אמות של הלכה היא ג"כ סוד תש"ך והם תש"ך צירופין צ"באות אמה באמה בת ה' טפחים הם סוד ב' כרובין מטטרוןוסנדלפון (שיר ב) וקול ה"תור נ"שמע ב"ארצנו ת"ר אותיות אלקים צבא א"ות בכל אות ואות יש בו צבא בפני עצמו ובאות סמך נרמזו ג' עולמות בי"ע ג' קושרי כתרים מלמטה למעלה ס'נדלפון מ"טטרון כ"תריאל ג' תיקוני חטא עון ופשע נפש החוטאת הרי שחטא חוטא בנפש ועון ברוח כמ"ש (תהלים לב) לא יחשוב י"י לו עון ואין ברוחו רמיה נשמה בי"ה פגם פשע נתן ג' לשונות כ"פרה מ"חילה ס"ליחה נוטריקון סמ"ך מלמטה למעלה כי בג' אלו מכניעין ס"טן אות סמך של (קהלת יב) סוף דבר הכל נשמע ס' גדולה לבטל ס"מאל כ"ח מאדים עשו לקח מכ"ס ממצרים. משה שתי ק"ך שנה סי' (דברים לב) הלא הוא כמ"ס ך' במצרים ס' בכוש ובמדין מ' במדבר סי' ג' עולמות כנ"ל סודם א"הרן אל"ף רנ"ו קרבנות של כל השנה כמ"ש בסדר עבודה סימנם א"הרן:

במס' סוטה נמצאת אומר ששלשה מיני אבנים הקימו שנים עשר בירדן וכנגדן בגלגל וכנגדן בהר עיבל וק' הקמת אבנים אלו ג' פעמים ל"ל הלא בהקמת אותן אבנים בגלגל היה די לתשובת יהושע שאמר לבני ישראל (יהושע ד) כי ישאלון בניכם מחר את אבותם לאמר מה האבנים האלה והודעתם את בניכם לאמר ביבשה עברו ישראל את הירדן הזה ולמה הקימו האבנים האלה בשלשה מקומות אלו בדרך הדרש ענין שלשה מיני אבנים אלו רצה הקב"ה לזכות את העולם לידע קישור ג' עולמות כמו שהראה ליעקב (בראשית כח) סולם מוצב ארצה עולם השפל (שם) וראשו מגיע השמימה עולם הגלגלים (שם) ומלאכי אלקים עולים עולם המלאכים ונרמזין בפסוק ראשון של ההורה בראשית ברא אלקים עולם המלאכים שנקראו אלקים ואח"כ את השמים עולם הגלגלים ואת הארץ עולם השפל ומאחר שכל אחד מג' עולמות אלו נחלק לי"ב כמו שהראה הקב"ה ליעקב

(שם) ויקח מאבני המקום שהיו י"ב אבנים ואח"כ אמר (שם) אין זה כי אם ביה אלקים שנעשו י"ב אבנים אלו אבן אחת והוא סוד [ז"ה] וזה שאמר ג' אבנים היו ג"כ אמת כי על ג' חלקי העולם דיבר כאן וע"כ צוה הקב"ה בהקמת אבנים אלו בג' מקומות אלו הראשונים הקים בירדן במקום שעמדו רגלי כהנים נגד עולם המלאכים (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת וגו' כי מלאך י"י צבאות הוא והם הם מים העליונים ועל כן העמידו אותם במים שנים עשר אבנים כי כבר גזר הקב"ה הים לי"ב גזרים שעבר בתוכו י"ב שבטים (תהלים קכב) שבטי י"ה נגד מחנה שכינה העליונים (בראשית כת) והנה י"י נצב עליו שם של י"י יש לו י"ב צירופים האבנים השנים העמידם בגלגל נגד י"ב מזלות בעולם הגלגלים ומ"ש יהושע הטעם לאמר ביבשה עברו ישראל את הירדן וגו' על לקיחת האבנים מתוך הירדן ולא ממקום אחר אבל הקמת אבנים בעצמן להורות על עולם האמצעי והאבנים השלישית שהיו בהר עיבל הוא נגד עולם השפל שהוא נחלק על ברכה וקללה מורה הויה והפסד מצד מיניו הוא קיים ומצד אישיו הוא נפסד נגד זה היו שני הרים גריזים ועיבל גם הם חומר וצורה הן הן שני הרים שראה זכריה (זכריה ו) ארבעה מרכבות יוצאות מבין שני ההרים הן הן ד' יסודות שיצאו מן חומר וצורה כמ"ש הרב המורה וע"פ הקבלה הן הן שלשה עולמות בי"ע מתמן נחלק האדם על נפש רוח נשמה שנים עשר בירדן הוא נגד נפש שבא מן עשייה נקרא ירדן משם יורד דין לעולם כי הרע שם יותר מן הטוב ואח"כ הלכו לגלגל הוא נגד עולם היצירה תמן גלג"ל חוזר בעולם גי"מל ל"מד גי"מל ל"מד בגימ' מטטרו"ן ובהר עיב"ל כלול מג' עולמות ע"שייה י"צירה ב"ריאה ל"מגדל הפורח באויר תנא דידן דאמר נמצאת אומר שלשה מיני אבנים הם פליג אתנא ירושלמי א"ר חנינא פשוט לך ד' מיני אבנים שאבני המזבח שיהיו אבני מלון כי אבני מזבח נגנזו מיד לפי שהיו תשמישי קדושה ואבני המלון הוקבעו לדורות ואבני משה נכנסו עמהם לא"י וא"א לומר שנבנה עליהם מזבח לכן דעת הירושלמי שעם אבני המזבח היו ד' מיני אבנים ותנא דידן דעתו שאבני מלון הם אבני מזבח ולכן אמר תנא דידן ג' מיני אבנים להוציא דעת ירושלמי שא' שהיו ד' ומחלקותן כאן במחלוקת שם של ההוי"ה שהוא ג' אותיות עיקרו וה' כפולה ותנא דירושלמי קא חשיב ד' עולמות א'ב'י'ע' נגד ד' אותיות השם וכמ"ש לעיל פ' שופטים בענין מחלוקת ר' יהודא ורבנן רבנן א' ג' כהנים ור' יהודא אמר ד' ע"ש וכל העולם כלול מי"ב כי בעולם העשיה נקראין י"ב תחומין ועל זה אמר יעקב אין ז"ה כי אם בית אלקים בעולם עשייה י"ב ת"חומין נוטריקון בי"ת וביצירה י"ב גבולין ובבריאה י"ב שבטים שבטי י"ה עדות לישראל ובאצילות י"ב צירופים של שם ההוי"ה לדברי תנא דידן ל"ו אבנים היו ע"ז נגזרה גזירה על א"ה לבאר

שחת שהיה להם ללמוד ולא למדו לכן וסדת אותם בסיד על עסקי סיד (ישעיה לג) והיו עמים משרפות שיד (שם מח) ל"וא הקשבת למצותי בו' ובא' מורה על זה שהיה להם לשמוע מה שהיה כתוב על ל"ו אבנים שלהם ולדברי ירושלמי שהיו ד' מיני אבנים לקבל ד' עולמות נמצא מ"ח אבנים היו (במדבר כד) מ"ח ז"ה שדי יחזה וכן מ"ח ברית על כל מצוה ומצוה לכן נקרא גוף של אדם ג"יו ג' פעמים י"ו קבלו על עצמו על כל גוף מישראל ולכן (ב"מ נט) במ"ח מקומות הזהירה תורה על הגר ואמרי לה בל"ו הן הן תרי תנאי אלו מ"ד בל"ו מקומות הזהירה תורה על הגר נגד ל"ו אבנים אלו שכתבו עליה כל התורה כולה ומ"ד במ"ח ס"ל כדברי ירושלמי שהיו ד' מיני אבנים בכל אחד י"ב הרי מ"ח אבנים ולקבליהון עמדו (מגילה יג) מ"ח נביאים מישראל שבאו ממ"ח טיפין הנוטפות בג"ע בכל יום כמבואר בזוהר פרשת חיי שרה תנן התם בד' פעמים בשנה בכל יום עדו מנטף על הגן ונהר גדול מתחלק לד' ראשים ומ"ח טיפין מנטף בכל יום הן הן אותיות של מ"ח בי"ב צירופי ההוי"ה ונמצאבד' עולמות בכל עולם מ"ח אותיות הרי (ישעיה כח) צ"ו לצ"ו ר"ל ב"פ א"ל אדנ"י:

כשלמדתי במסכת סוטה הוקשה לי על רש"י בזה הענין ג' מיני אבנים שהרי בגמרא אמרו שמשה הקים אבנים בחייו ולמדו שם ג"ש והם אינם של יהושע אח"כ מצאתי שא"ז הניח הדבר בצ"ע ויש לתרץ בענין מחלוקת תנא דידן בג' מיני אבנים אלו וירושלמי ד' מיני אבנים. (יומא פז) ד' חלוקי כפרה ששאל ר' מהיא בן חרש לראב"ע והשיב שאינם רק שלשה ותשובה עם כל אחת ואחת ג' פעמים ניתנה תורה בהר סיני אז זכו ישראל על כנפי נשרים לעולם הבריאה למעלה מן תרין כרובים מ' וס' שבלוחות מטטרו"ן וסנדלפו"ן בגימטריא נשרי"ם אח"כ באוהל מועד תמן איתוקם משכנא מן העולם היצירה אח"כ בערבות מואב מן העולם העשייה שמטרנותא מקננא באופן כי אז פני לבנה שהוא יהושע הגיע זמן של עבור הארץ לאכול (יהושע ה) וישבות המן כי (דברים יא) הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש שכבר שקעה פני החמה שהיא משה בשי"ד כתיב בש' לדרוש על ד' אותיות השם (תהלים סח) שבית שב"י ר"ל י"ב צירופי השם בגימטרי' שי"ב הפוך בשי"ד הם שי"ב ד' אותיות השם או לפי שנס גדול נעשה בהם שעל מ' סאה היו כתובין ע"פ כל התורה כולו שנברא העולם בשם של שדי שאמר לעולמו די כן בזה היה מיעוט מחזיק מרובה ואמר להם ד"י:

נצבים

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם. בשמעתתא דיומא כיצד מלקין אותו כופה שתי ידיו על העמוד הילך והילך וחזן הכנסת אוחז בבגדיו אם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבו והאבן נתונה מאחריו חזן הכנסת עומד עליו ורצועה בידו כפל אחד לשניים ושניים לארבעה וב' רצועות עולות ויורדות כן ידה טפח ורחבה טפח וראשה מגעת ומכה אותו שליש אחד מלפניו ושתי ידות לאחריו המכה מכה בידו אחת בכל כוחו והקורא קורא אם לא תשמע והפלה י"י את מכותך וחוזר לתחלת המקרא ושמרתם את דברי הברית הזאת וחותם והוא רחום וחוזר לראש צריך ליתן טעם מה ענין שלשה דיינים אלו דת"ר גדול בדיינין קורא השני מונה השלישי מכה ולמה מכין משולשות לפניו שליש ולאחריו שתי ידות בגמרא למד מדקאמר לפניו כדי רשעתו שהוא חלק א' לפניו ולאחריו ב' רשעיות צריך ליתן טעם למה לפניו א' ולאחריו ב' בדרך הדרש על פי דברי עקביא (אבות פ"ג מ"א) הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה ואותן ג' דברים הא' שצריך להסתכל מה שלפניו מאין באת ושתיים לאחריו דהיינו שיתבונן לאן הולך ולפני מי נותן דין וחשבון ועז"א (איוב יד) אדם ילוד אשה קצר ימים ושבע רוגז א'דם נקרא כן על שם א"פר ד"ם מ"רה וטעם הדבר שצריך להזכר שהוא אפר והולך למקום עפר ומאין באת דם ולפני מי הוא עתיד ליתן דין ז"ס מרה תהיה באחרונה וכן ב'ש'ר ב"ושה ס"רוחה ר"ימה לפני מי נותן דין לע"ל בושה למען תהיה יראתו מן הבושה בושו כל עובדיה וכו' מאין תבא מטיפה סרוחה ולאן אתה הולך למקום עפר ורימה או ב"ושה ש"אול ר"ימה לפי זה בושה הוא מאין תבא מבית הבושת שאול הוא מקום זין וחשבון. והנה נקרא א'ד'ם ע"ש ג' שאלות אלו א"פר ד"ם מ"רה ז"ש מאין באת ילוד אשה שפיר מלא צואה חמת מלא דם לאן הולך קצר ימים ולפני מי ליתן דין ז"ש ושבע רוגז ועז"א (משלי כב) הלא כתבתי לך שלישים על שלישים אלו שצריך האדם להסתכל לכן בפר' מלקות אמר והיה אם בן הכות הרשע נקוד בין בחירק תחת ב' (שם כג) בין תבין את אשר לפניך (שם) כי תשב ללחום את מושל היצר הרע שהוא רוח המושל שעולה על האדם בין תבין ג' דברים הא' את אשר לפניך מה לפני בואו לזה העולם גם לאחריו (שם) ושמת שכין בלועיך אם בעל נפש אתה שהוא דין וחשבון (שם) אל תתאו למטעמותיו כי הוא ועז"א (דברים יט) תכין לך הדרך ושלשת את גבול ארצך (משלי כג) לחם כזבים אל תיגע להעשיר מבינתך חדל כי מחר בא ואיננו ז"ש (שם) התעיף עיניך בו ואיננו אבל בדרך הסוד כוונת זו המשנה שלקחו רצועה של עגל כפול וכל אחד כפול לארבע ולמה לקחו ג"כ של חמור בגמרא דרש גלילאה עליה דרב חסדא (ישעיה א) ידע שור קונהו

וחמור אבוס בעליו יבא מי שמכיר אבוס בעליו ויפרע וכו' ולמה כפו ידיו על תרין סטרין הילך והילך ולמה חזן הכנסת מכה אותו קוראו חזן רש"י פי' שלא שמע שום משמעות הענין הלא כתבתי לך שלישים ר"ל שלשה ספרים נפתחין בר"ה א' של צדיקים גמורים מאן אינון שלשה ספרים הן שלש מדות של אבות (תהלים נ) אל אלקים י"י דבר שהקב"ה מנהיג בהם העולם ולפי שהקב"ה מנהיג עולמו בשתי מדות הן הן ידיו של הקב"ה (שם לג) ב'ד'ב'ר' י"י שמים נעשו ב"מדת ד"ין ב"מדת ר"חמים והחוטא פוגם בד' אותיות השם שנחלק על תרין י"ה בשמים ו"ה בארץ (שם צו) י"שמחו ה"שמים ו"תגל ה"ארץ לכן לוקחין רצועה אחת כפול לשנים לרמוז כי תרין אתוון י"ה הם רתיכא חדא ותרין אתוון ו"ה הם רתיכא שנייה שפגם החוטא בד' עולמות אלו והכניס הקליפה במקו' הקדושה לכן צוה הקב"ה שלא לחרוש בשור ובחמור יחדיו לכן באים סיטרין אלו רצועה של שור וחמור ולוקין אותו בו שהוא סהדי שקרא אאגרייהו זילי ויבא חמור ויפרע מזה האיש לכן כופין אותו על העמוד בשתי ידיו להפרע מן הרשע הזה אשר פגם בשתי ידות של הקב"ה שברא בהן העולם דהיינו עשרה, מאמרות ועשרת הדברות ה' מול ה' הן הן (ד"ה ב יח) צבא השמים אשר עומדים עליו מימין ושמאל חזן הכנסת ברזא דחכמתא (איוב כ) יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו כמ"ש בזוהר פ' וילך ופ' נצבים. והנה שמיסהוא סוד תפארת שהוא כלול משתי ידים העליונים (בראשית כה) איש תם יושב אוהלים באוהל אברהם באוהל יצחק לכן כופין אותו על עמוד שהוא עמוד שכל שבעה עמודי עולם עומדין עליו (איוב כו) עמודי שמים ירופפו ויתמהו מגערתו (תהלים עו) מגערתך אלקי יעקב נרדם ורכב וסוס לכן כופין שתי ידיו על העמוד שהוא סוד גדולה גבורה תפארת שמתפשט הנה והנה. וחז"ן הכנסת אד"ני תמן דינא דמלכותא אוחז בבגדיו כי מן המצות עושה אדם בגד ועתה (ישעיה כד) בגד בוגדים בגדו עד שיגלה את לבו כי (קהלת ז) והחי יתן אל לבו לבא דכולא תמן (תהלים עג) צור לבבי וחלקי אלקים לעולם והאבן נתונה מאחריו להסיר לב האבן ממנו הוא אבן נגף אשר הלך אדם אחר יצרו הרע שלכן הוצרכו להיות ג' בני אדם לקבל ב"ד דלעילא גם א' מהדיינים קורא השני מונה השלישי אומר הכהו:

גם מזה הטעם מכות משולשות שיראה שלשה ספרים נפתחין לפניו וב' רצועות עולות ויורדות בו הן הן מלאכי אלקים מתרין סיטרין רצועין בישין לאלקאה עולים ויורדים בסולם זה שהוא עמוד שכפו בו את האדם וכדי לזכור (בראשית כח) והנה י"י נצב עליו שהוא פגום בו לכן ב' רצועות כל א' כפול לשנים (ישעיה מ) כי לקחה מיד י"י כפלים שהוא כפל כפל כי שנים הם כפל ושנים שהם ארבעה הם (שם) כפליים בכל חטאותיה

שכן גולייריין בישין דמתגרין במלחמה הם ג"כ ד' המרומזין במזמור (תהלים עח) והוא רחום עון משחית אף חמה ז"ש (דברים כח) אם לא תשמור לעשות וגו' והפלא י"י שם של י"י והיו המכות משולשין כי ג' אותיות השם הם העיקרים יו"ד ה"א וא"ו הם בגימטרי' ל"ט והיו משולשות עם שלשה בני אדם לרמוז על ג' אותיות השם ז"ש (שם כה) והכהו לפניו כדי רשעתו ר"ל בדבר שפגם שהוא בשם של מ"ה במספר אותו השם מכין אותו וק' מאי ענין זה של ושמתם את דברי הברית שהוא סוף התוכחה לכאן וחוזר לתחלת המקרא ויש לתרץ כי בפסוק שאחר זה מתחיל משה אתם נצבים כולכם לפני י"י אלקיכם וסידרן ה' דרגין ראשיכ' שבטיכם זקניכם ושוטריכם כל איש ישראל הא ה' דרגין דימינא טפכם נשיכם וגו' הא ה' דשמאלא כלהו דרגין אתיין כגוונא דלעילא כמ"ש בזוהר פרשת יתרו לעברך בברית י"י ובאלתו הרי שכרת משה ברית עם ישראל ה' פעמים לכן מי שנתחייב מלקות כופין אותו על העמוד שתי ידיו הילך והילך נגד ה' דרגין דימינא וה' דרגין דשמאלא שפגם בהם האדם ומאחר שזה הוא התחלת הברית כענין סידר שסידר משה המרכבות למטה מול מרכבות דלעילא לכי חוזר לתחלת המקרא שזה הפסוק הוא תחלת המקרא והתחלת הברית גם שלש של שלש אלו רומזין על שפגם בג' נפש רוח נשמה שהן הן ג' עולמות בי"ע נרמזין בראשי תיבות והיה אם בין הכות ה"רשע ו"הפילו ה"שופט ר"ת ג' אותיות השם (בראשית כז) הו"ה גביר לאחיך אף שפתח ו"היה אם בין על ד' אותיות השם מ"מ אצילות היא נעלם מן י' של שם לכן כופין ב' ידיו על העמוד שגם בי' של שם פגם (דברים כה) ו"הפילו ה"שופט ו"הכהו שענין ההכאה להמתיק ג' בתי דינין אלו ולכן שליש מלפניו הוא הנפש אשר עומדת וחופפת עליו בקבר ולאחריו כדי ב' רשעיות נגד רוח ונשמה שהרוח הולך ולא ישוב והנשמה הולכת לעילא (ת'ק'ע'ו בריתות על כל מצוה הוא סוד יחוד קב"ה ושכינתיה מנין יסו"ד מלכו"ת (משלי ג) בכל דרכיך ד"ע ה"ו):

אעתיק דברי האר"י ז"ל בענין מלקות משארז"ל (כתובות לג) חייבי כריתות שלקו נפטרין כי מלקות עולה תקע"ו כנגד כל הדינים בין נחים וקשים ושרשם מאלקים ואדני מילוי אלקים עולה ש' וריבועו עולה ר' הרי ת"ק מן מלקות ואח"כ ס"ה מן אדני עם ט' אותיות משני שמות אלו והכולל שלהם הרי מלקו"ת לכן המלקות מתקן כל הדינים נחים וקשים ולכן הקושר בעמוד הידים יכווין לארפיא ולזה יכוון המכה ברצועות שור וחמור שהם קליפות חמורות וצריך ב"ד של שלשה נגד כ'ח'ב שהם חשובות כאחת כי שורש הקליפות הם מלמעלה למטה וצריך ב"ד של ג' לתקן הדינים ע"י קו המדה ממקור העליון והאומר הפסוקים הוא הגדול יאמר אותם עם הטעמים שהוא כנגד כתר והאומר

הכהו ישב בצד שמאל נגד בינה דינים מתערין מינה והאומר והוא רחום ישב בצד ימין נגד חכמה כרחם אב על בנים וצריך המקושר כשקושרין אותו לומר (ירמיה י) יסרני י"י אך במשפט אל באפך פן תמעיטני. לפי דרכי והפילו השופט והכהו לפניו כדי רשע"ו ר"ל מספר ר"שעו שהוא מלקו"ת:

לפי שכבר אתם נצבים היום כולכם לפני י"י לעברך בברית וכבר כתבו התו' בשם ירושלמי בסוטה פ' אלו נאמרין שאין לך אדם מישראל שלא כרת הקע"ו בריתות על כל מצוה ומצוה י"ב ברוך בכלל וברוך בפרט וי"ב ארור בכלל ובפרט הרי מ"ח ללמוד וללמד לשמור לעשות הרי ד"פ מ"ח הרי סוד אתם נצבי"ם היום כלכם לפני י"י אלקיכם כמנין נצבי"ם יש לכל איש ישראל בריתות על כל מצוה ומצוה לכן פתח ברבים וסיים ביחיד כי על כל אחד מישראל עברו עליו קצ"ב בריתות על כל מצוה ומצוה ולפי דברי רבי שאמר (סוטה לז) לדברי ר' שמעון בן יהודה איש כפר עכו שאין לך אדם מישראל שלא נכרתו עליו מ"ח בריתות של שש מאות אלף וה' אלפים ותק"ן ז"ש אתם נצבים היום כולכם איש בעד איש כל איש ישראל ר"ל אחד מישראל הוא ערב ההרבה בעד כל ס' רבוא שלהם וכמו שבכאן היו קצ"ב בריתות כן ג"כ בהר סיני קצ"ב בריתות וכן ג"כ באוהל מועד קצ"ב בריתות הרי ג' פעמים קצ"ב כמנין מלקו"ת ומנין רשע"ו ז"ש (תהלים פא) תקע"ו בחודש שופר במדרש חדשו מעשיכם שפרו מעשיכם תקע"ו בריתות שכרתו עליהם ח' פעמים ע"ב נגד ח' תיבות שיש בפסוק יסרני.י"י אך במשפט שכתב האר"י ז"ל שצריך לומר בשעת מלקות גם אלו ג' מלקות שהם נגד ב"ד דלעילא ג' אותיות השם הגדול הוא אברהם קורא הפסוקים ושל שמאל אומר הכהו הוא יצחק ויעקב הוא האומר והוא רחו"ם כי קו הרחמים הוא יעקב. או נאמר (ישעיה מח) ישראל מקוראי ויעקב הוא הגדול בחיר שבאבות ויצחק אומר הכהו ואברה"ם בגימטרי' רח"ם אומר והוא רחום ג"פ קורא פסוק זה הן הן כל הקללות י' של אדם י' של חוה י' של נחש ט' של אדמה שנתקללו ממעשיו של נחש גם רמז על ג' חלקים אלו שמכין א' לפניו ושתים לאחריו על ג' מדות של אבות העולם (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו ואח"כ תרין משיריין של אברהם ויצחק דאזלי לקבל אולפן דצדיקייא (שם) ויפגעו בו מלאכי אלקים הם משיריין דאברהם ויצחק וישלח יעקב מלאכים לפניו ואח"כ הולכין אברהם ויצחק לאחריו כדאיתא במדרש הנעלם פרשת וירא לכן מכין חלק א' לפניו נגד יעקב ושתים לאחריו נגד אברהם ויצחק ז"ש (זכריה יג) מה המכות האלה בין ידך ואמר אשר הכיתי בית מאהבי לפי שהמכות הם בין ידים כופה ידיו הנה והנה כי הקב"ה ברא העולם בשתי ידים (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים וז"ש אח"כ (זכריה יג) פי

שנים בה יכרתו יגועו והשלישית יותר בה והבאתי את השלישית באש הן הן ב' שלישים שמכין לאחריו כי שני חלקים יזרקו לאחריו והשלישית אשר ישארו הן השליש שמכין לפניו (תהלים קמ) ישבו ישרים את פניך עוד ענין קשירת ב' ידים כדאיתא בתיקונים ב' מלאכים ממונים הא' כתביאל הב' חתמיאל בי"הכ לכן בר"ה א' אבינו מלכנו כתבינו ובי"הכ א' אבינו מלכנו חתמנו יד כותבת בר"ה ויד חותמת בי"הכ לכן ברכת השיבנו הוא ברכה ה' פותחת בה' ומסיימת כה' כי ה' רומזת על תשובה תשוב ה' (ישעיה נה) דרשו י"י בה' מצאו ולכן רוחו של יעקב נברא בה' וביום ה' אומרים (תהלים פא) הרנינו לאלקים עזנו (שם סב) כי עז לאלקים (שם פא) הריעו לאלקי יעקב. גם ע' שרים שלמעלה נחלקין על ה' פעמים י"ד דהיינו י"ד שרים ממזרח י"ד שרים ממערב י"ד מצפון י"ד מדרום י"ד מלמעלה הרי ה' פעמים י"ד ז"ש מה המכות האלה בין ידיך הם השרים העליונים שמסכימין להלקותו (יחזקאל ח) וישלח תבנית י"ד ויקחני בציצת ראשי במזמור (תהלים קיא) אודה י"י בכל לבב שלעולם צריך להזכיר מעמד הר סיני (דברים ד) יום אשר עמדת וגו' בחורב ז"ש (תהלים קיא) בסוד ישרים ועדה גילה להם רז של מלאכי השרת שאמרו מתחלה נעשה ואח"כ נשמע ז"ש (שם) גדולים מעשה י"י ואח"כ (שם) דרושים לכל חפציהם שאז (שם) הוד והדר פעלו וצדקתו עומדת לעד ואח"כ באוהל מועד חזרו ונשנו (שם) זכר עשה טעם שחזר ונשתלשלו בערבות מואב לפי שטרף נתן ליריאיו שכפה ההר כגיגית שהיו אנוסים והיו יריאים מפני הטירוף אבל עתה (שם) יזכור לעולם בריתו על ברית של ערבות מואב שהעמיד משה ה' דרגין מול ה' דרגין והאיך היה הברית (שם) כח מעשיו הגיד לעמו הם כ"ח פרקים של שתי ידים של הקב"ה דבר זה הגיד לעמו דוקא (שם פא) כי חק לישראל הוא (שם קמז) חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום שלא הודיע הקב"ה יום הדין ומזה הטעם לא כתב בתורה שר"ה הוא יום הדין כדי להעלים מן א"הע ז"ש (שם פא) בכסא ליום חגינו שלא גילה הקב"ה וכיסה יום הדין בתורה הטעם הוא כי חק לישראל ולא לא"הע ז"ש (שם קיא) לתת להם נחלת גוים שגם חלק של א"הע ירשו ישראל וחוזר ומפרש מהו כח מעשיו לז"א (שם) מעשה ידי"ו אמת ומשפט נאמנים כל פקודיו כ"ח כ"תביאל ח"תמיאל עשוים באמת זה הושענא רבה. (שם) ראשית חכמה יראת י"י ר"ל כשקבלו התורה מתחלה היה ביראה: **את"ם נצבים היום כולכם לפני י"י אלקיכם**. אמ"ת אתם נצבים כשהם כולכם לפני יי אלקיכם בפה ובלב כמ"ש כי קרוב אליך הדבר בפיך ובלבבך במדרש אתם נצבים אימתי כשתהיו אגודה אחת היום כולכם בנוהג שבעולם אדם נוטל אגודה א' של קנים בבת אחת ולא יכול לשברה ואלו אחת אפילו תינוק יכול לשברה וכן אתה מוצא שלא יהיו

ישראל נגאלין עד שיהיו אגודה אחת שנאמר (ירמי' ג) בימים ההמה ילכו בית יהודה על בית ישראל ויבואו יחדיו מארץ צפון וקשה מה ענין אגודה אחת לפרשה זו בדרך הפשט בפרשה זו הכניסם לברית וקבל כל א' מישראל ברית של ס' רבוא כדאמרינן בגמרא סוטה (דף לז) ונעשו עריבים זה לזה וא"כ בזה ערבות אחד מחייב לשלם בעד חבירו ז"ש כל איש ישראל ר"ל איש א' מישראל הוא כלל כל ישראל בענין לעברך בבריה ובאלתו ולכן נקראו ישראל (ירמיה נ) ש"ה פזורה ישראל כשלוקה אחד מרגיש בו חבירו כן גם ישראל (ויקרא כו) וכשלו איש בעון אחיו לפי שכל ישראל נקראו איש אחד לכן כשלו אחד באחיו וכן כשחוטא אחד מחויב חבירו לשלם בעדו (ומביא ראיה) וכן לע"ל כי בכאן נרמזה סדר גאולה אחרונה ע"ד המדרש פ' בא (איוב לא) מה אעשה כי יקום אל וכי יפקד מה אשיבנה לע"ל ידין הקב"ה א"הע בקימה ובנציבה. והנה סידר משה בזו הפרשה סדר הערבות איך הוא מי שיש בידו למחות ולא מיחה לכן פתח ראשיכם שבטיכם (שבת נד) הנהו דריש גלותא מתפסי אכולא עלמא לפי שיש בידם למחות כמ"ש הנביא (מלכים א כב) ראיתי את כל ישראל נפוצים אל ההרים הן הן המנהיגים ראשיכם שיש בידם שבט מוסר ז"ש שבטיכם ולא אמר לשבטיכם למד חסירה ולכן אמר ג"כ טפכם כי הם הן עריבים בעד אביהם בשעת הר סיני אבל בהקהל אמר מתחלה נשיכם שבאו לשמוע ואחר כך טף: (בראשית א) **בעשירי** באחד לחודש נראו ראשי ההרים. ר"ל ביה"כ שהוא עשירי לתשרי גם בר"ה שהוא אחד לחודש נראו ראשי ההרים אתם נצבים היום בר"הצריכין להיות באגודה אחת כי יום תרועה לשון אהבה וריעות: וענין אגדה נרמזו בו ד' מלוי השם בעולם אצילות השם של ע"ב במילוי יודין הרי א' שם של ס"ג בעולם הבריאה יש לו עוד ב' ענפים מילוי ס"ב וס"ז הרי ג'. שם של מ"ה בעולם היצירה יש לו ג' ענפים מילוי מ"ד מ"ה מ"ט הרי ד' שם של ב"ן בעולם עשייה יש לו ד' ענפים ג"ן ד"ן ז"ן ה"ן הרי ה' מן אגדה. ז"ש השם הוא סוד אגדה אחת לעשות רצון א"ש לכן גם ישראל יהיו לעתיד דמיון שמו יתברך ויהיו כולם אגודה אחת כמ"ש (עמוס ט) ואגודתו על ארץ יסדה ר"ל כמו שאלו ד' מילואי השם שהם קשורין וכלולין זה בזה כן נתן הקב"ה שישראל למטה יהיו באגודה אחת (ד"ה א יז) מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ וסי' כל הצירופים (תהלים נא) ופי י'ג'ד תהלתך י"ג ענפים ואח"כ י"ד צירופים נשתנים:

בזוהר ר"מ פר' אמור על ענין יום הדין של ר"ה שניתן רשות למקטרג לחפאה פתחא ולכסאה ומסיים שם ואי תימא מאן ידע דהכי הוא רזא דא אתייהב לחכימין ואף מאן דלא חכים יכול לידע מן דין שלמטה איך הוא למעלה כי כל מה שיש בארץ יש בשמים ועז"א

הנסתרות לי"י אלקינו ר"ל אעפ"י שמשפטי י"י הם נסתרות מ"מ מן נגלות לנו ולבנינו לעשות למטה יכולין לידע מה למעלה וכה"א (שם פא) בכסא ליום חגינו שנתכסה ממנו משפט העליון אבל על כל פנים מן חק ישראל למטה יכולין אנו לידע משפט לאלקי יעקב וכה"א (חבקוק ג) כסה שמים הודו ז"ש (תהלים קטו) השמים שמים לי"י ואין האדם יכול לידע מה בשמים לז"א (שם) והארץ נתן לבני האדם מאחר שנתן הקב"ה לאדם בארץ בזה יכול לידע מה שהוא בשמים ואמר זה על יום ראש השנה כמ"ש (שם) י"י זכרנו יברך שהוא יום הזכרון (שם) יוסף י"י ע'ל'כ'ם עלכם ועל בניכם כפל נוטריקון (ר"ה כו) ע וברים ל"פניו כ"בני מ"רון (תהלים קטו) ברוכים אתם לי"י א"תם אפילו מוטעין שוגגין מזידין ז"ש אתם נצבים היום כולכם ר"ל כמו שאתם נצבים היום למטה כולכם כן עומדין ה' מול ה' דרגין לפני י"י אלקיכם למעלה:

יש בתורה כ"כ קרין וכתבין כמנין ק"רין וכת"בין שהוא חשבון תתמ"ח (בראשית לח) למי חתמ"ת והפתילים והוא סוד או"ת א"מת מנין ד' שמות הוי"ה המנהיגים ד' עולמות א'ב'י'ע' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וד' שמות אהי"ה קס"א קס"א קמ"ג קנ"א בשילוב שתיהן ביום צריך להקדים שמות אהי"ה ואח"כ הוי"ה ובלילה להיפך מדת לילה ביום ומדת יום בלילה אב הרחמן מ"רחם בא"יק תתמ"ח:

כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו. בפה ובלב האדם שם ב"ן ד' לכן אמר נצבים (שמות יג) למען תהיה תורת י"י בפיך וכה"א (תהלים לז) תורת אלקיו בלבו כי בלב ובפה בו שם בן ד' בפיך תורה שבע"פ ובלבבך תורה שבכתב כן פירש"י קאי על תפלה כי צריכין תרין סיטרין אלו לתפלה. בזוהר פר' ויקרא בשמחה וברננה בלב ובפה ובזה (שם ק) דעו כי י"י (שם) הוא אלהים תורה שבכתב שמחה בע"פ רננה ז"ש (שם) מזמור לתודה סימן ק'. ק' ברכות של תפלה שצריך לעמוד לתפלה מתוך דבר הלכה פסוקה (שם) ה"ריעו ל"י"י כ"ל ה"ארץ ר"ת הלכ"ה עבדו את ה' בשמחה תורה שבכתב משמחי לב ברננה בע"פ ובזה שמייחד בכתב ובע"פ בזה דעו כי י"י הוא אלקים הוא עשנו ד' פ' ה' הוא לקבל ד' קליפות ג' מהן ג' שני ערלה אש רוח ענן תמן מעשה עבירה ושנה הרביעית לקבל קליפת נגה תמן מחשבה של עבירה דבר זה מבואר בלחש בפ' ויקרא עטיפא בקטפא אזדמנא שרי שרי ע"ש חד שרי לקבל מעשה וחד שרי לקבל מחשבה גם בקדושה ג' עולמות תמן מעשה ועולם האצילות עולם המחשבה ז"ש כי קרוב אליך הדבר בלבבך עולם המחשבה לעשות עולם המעשה ל' של וישליכם גדולה לע"ל תהיה מעלת ירושלים שלשים מעלות (ברכות לב) בפ' אין עומדין כל חיל ורהטון שלשים על

שלשים (ישעי' נד) כדכ"ד שמשותיך יעקב אמר שיר למעלות כפול על ל' מעלות של סולם שהם ג' עולמות וכ"א. כלול מי' הרי שלשים צדיקים בכל דור כמנין יהי"ה:

ירושלים גבוה ג' פרסאות שהוא י"ב מיל ז"ש (דברים טז) בכל שעריך אשר י"י אלהיך נותן לך לשבטיך ר"ל נגד שבטי י"ה ה' שערים י"ב מיל על כל שבט מי"ל נוטריקון (תהלים צא) מ"לאכיו י"צוה ל"ך לויה של כל אחד מיל הן שלשה עולמות בי"ע שיגביה הקב"ה ירושלים מן העולם העשייה לבריאה דרך שלשים מעלות תלת דרגין ז"ש ירושלים ג' פעמים הם על ג' עולמות אלו סוד נפש רוח נשמה ולעתיד לבא יהיה הכל נשמה.

אתם נצבים היום כולכם. בלשון זה רמז להם על סוד רוח הקודש כל איש אשר איננו פה עד סוף כל הדורות וכמו שקיבל משה (שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר שם קבלו תורה שבע"פ כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ואיתא במדרש שמואל ע"פ (שם יד) התיצבו וראו וגו' מסר הקב"ה למשה מגלת בית המקדש ומסר לו בעמידה פה עמוד עמדי מסר ליהושע ויתיצב שם עמך (תהלים קיט) לעולם י"י דברך נצב והוא בשמים לכן קבלו על כל דור ודור אמונתך כוננת ארץ ותעמוד:

פר"א (פרק טו) ר' אליעזר אומר אני שמעתי באזני י"י צבאות (עיין זה המאמר באורך בפרקי דר' אליעז' עד מספר החיים):

ענין הן אמת חכמים הגידו שימי האדם נחלקין לד' חלקים ימי נערות ימי בחרות ימי זקנה ימי שיבה וקצתן חלקו על ג' עלייה עמידה ירידה הן הן ד' זמנים אלו נגד ד' פתחים ובכל פתח כשהוא בא לאותו זמן מלאכים רחמנים נותנים לאדם עצה שישוב מדרכו ולכן בפתח ראשון שהגיע לימי הנערות שהיצר (מלאכי ג) בוער כתנור אש בתוך ערלים וגחלים וכו' הם ימי העלייה כשיגיע לימי נישואין ולומד תורה בטהרה הלכה ישא אשה ואח"כ לומד תורה מה לך להיות מרוחק מתורת אלקים וכ"ו כשהוא בא בפתח שלישי שכבר הגיע לארבעים וקאים אדעתיה דרביה מה לך להיות מחוק מספר החיים כי אז (ישעיה ד) כל הכתוב לחיים בירושלים קדוש יאמר לו וגו' הפתח רביעי שהוא מן ס' ואילך כי למידין אנו מפתחו של היכל שהיה ך' ובכל כ' סימנא מילתא (תהלים קכח) יגיע כפ"יך כי תאכל כל הנהנה מיגיע כ"פו (שם קלט) ותשת עלי כפכ"ה:

שבעה דברים אמר שלמה נגד עצל ומה שאמר שלמה גדול קשה מכלם כיצד אמרו לעצל הרי לך למוד תורה והוא משיב מתיירא אני מן ארי אלו על שבעים שנה של שנות האדם בזה העולם בשלשה פרקים בשנה לקבל שלשה בתי דינין שנידון האדם ג' פעמים וסי' (משלי כד) ר"א"מ"ו"ת לאויל ר"אש השנה א"חר מ"ות ו"אחר ת"חייה (שם כב)

הלא כתבתי לך שלישים על ג' זמנים אלו. מג' פרקים נידון בד' זמנים כל ימי חלדו שהם שחרית מוסף מנחה נעילה נגד ימי הולדו הוא שחרית נגד בחרות הוא מוסף כח בן עשרים לרדוף ימי עמידה מנחה ימי זקנה ושיבה נעילת שערים שאז כל השערים מגיעין לנעול (תענית כד) ד"פ הכהנים נושאין כפיהם שהם אנשי חסד כי מלאכי רחמים בכל ד' זמנים מצויים שהם נגד ימי הילדות והשחרות כשהוא זמן בחרות נגד תפלת מוסף ערבית הוא נגד הדין של זה העולם שהוא מסוגל לענות נפש מי שטרח בע"ש יאכל בשבת הם נגד דין שלאחר המיתה כי אז מעמידין גוף ונשמה עולם שאחר החתימה:

כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך. פי' רש"י בכתב ובע"פ כי תורה שבכתב כפשוטו ובמדרשו גושפנקא דבה תליא תורה שבע"פ ממש שכן תורה שבעל פה מתחיל במ' של מ"אימתי במס' ברכות ומסיימת בעוקצין בשלום בס' סתומה והוא ענין פלא לא נפלאת הוא מ'מ"ך שהסוד (שמות ב) מן המ"ם משיתיהו (שיר ו) ושמונים פילגשים ממש על מנין ב' מ"מ שהוא פ' לכן היה משה בן שמונים שנה בעמדו לפני פרע"ה לבטל פ"ה ר"ע מן העול שבא משה באיפת אד"ה כבד פה לקבל תורה שבעל פה לקבל תורה שבכתב היה כבד לשון כי (משלי טז) דם מערכי לב שהוא חותם תורה שבעל פה (שם) ומי"י מענה לשון כי לשון הוא קולמוס הלב ולפי שמשה (שמות יט) ידבר והאלקים יעננו בקול מ' ס' שבלוחות עומדין בנס כי הוא פוט"ה שר השכחה שמספרו מאה (נראה שגרס פוטה בטית) אמר (איוב כח) והחכמה מאי"ן תמצא שהוא נעלם מ"ם שי"ן ה"א והוא חשבון מיכא"ל זנגיא"ל שר התורה (משלי טז) לב חכם ישכיל פיה"ו שהוא מאה ואחד כמ"ש אינו דומה לומד פרק ק' פעמים למאה וא' לכו בערבי פסחים עד מאה פקע שידא שאמר מאה ואחד ולא היה שוב יכולת לשד אצל זוגות רק עד מאה כי מאה עיירות נתן יצחק לעשו עד גנדיאל שהוא רום לקבל מאה שערים בקדושה אשר זרע יצחק בארץ ההוא אבל זכינו אשרי מי שבא לכא"ן שהוא מאה ואחד אז ותלמודו בידו מתקיים. ז"ש פה בפיך על תורה שבע"פ ובלבבך על תורה שבכתב שחתומה בלב כל חכם ל"ב ב' של בראשי' ל' של לעיני כל ישראל לכן בעינן פיו ולבו שווין שבהם תלוי שם בן ד' כי ה' אונות אית לריאה המנשבת על הלב ושית עזקאן לקנה הרי ו"ה ה' מוצאות לפה והדיבור היוצא הוא כעין י' הרי דא קשור בדא שיהיה ד' אותיות שווין מבית ומבחוץ תצפנו ה' מול ה' ז"ש ה' נסתרות לי"י וה' נגלות לא נפלאת הוא ממ"ך ולא רחוקה הוא על ב' ההין אלו

אמרו ד' פעמים הוא הוא בפ' כבר ידעת שד' מיני תשובות הן תשובת הבאה תשובת המשקל תשובת הגדר תשובת הכתוב והתשובה נמשלה לה' ז"ש (ישעיה נה) דרשו י"י

בה' מצאו ד' פעמים תשובה בזה הפ' לכן ד' פעמים הוא נגד כל דרך תשובה אמר פעם א' ג' נעלמים הם בה' בה' בא' בי' סימן יה"א שמיה רבא ((תהלים כז) י"י אורי בר"ה וישעי ביו"הכ מעוז חיי (שמות טו) עזי וזמרת יה שהוא הושענא רבא):

במדרש אתם נצבים אימתי היום כולכם לפני י"י אלקיכם כשתהיו באגודה אחת בנוהג שבעולם אדם וכו' אין ישראל נגאלין לע"ל עד שיהיו באגודה אחת וכו' הה"ד (איוב לא) מה אעשה כי יקום אל וכי יפקוד מה אשיבנו מי אמר פסוק זה שר העולם אמרו וכן כל באי עולם עתידין לומר כך אנו מוצאים בדור המבול דן האלקים העולם בישיבה. (בראשית ז) וימח את כל היקום אבל במצרים דן אותם בעברה שנאמר (שמות יב) ועבר י"י לנגוף את מצרים אבל לע"ל דן בעמידה שנאמר (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא וכתיב לכן חם לי נאם י"י אם בישיבה דן לדור המבול וימח את כל היקום ובעברה דן מצרים והרג אותם כשיבא לדון העולם מי יוכל לעמוד ז"ש מה אעשה כי יקום אל מפני מה עתיד לקום מפני (תהלים יב) אנקת אביונים עתה אקום יאמר י"י עז"א למען תשכילו את כל אשר תעשון:

אתם נצבים היום כולכם לפני י"י אלקיכם וכשם שאתם נצבים כן (תהלים קיט) לעולם י"י דברך נצב בשמים (בראשית כח) והנה י"י נצב עליו ודא (תהלים קיט) אמונתך אשר כוננת ארץ ותעמוד אז גם הם בעמידה (שם) למשפטיך עמדו היום כי (משלי כז) כמים הפנים אדם למטה כאדם על דמות הכסא (יחזקאל א) ד"מות כ"מראה א"דם (תהלים צ) תשב אנוש עד ד"כ"א דע מה למעלה ממך אתה יכול לידע איך הוא למעלה כי כל מה שאדם עושה כן משפטו למעלה מה למטה כן למעלה וכה"א (שם קכא) י"י שומריך י"י צלך כשם שאדם עושה עם צל שלו כך למעלה:

מצוה ראשונה של תורה ממנין הרי"ג מצות פרו ורבו ומצוה אחרונה ממנין תרי"ג מצות ועתה כתבו לכם השירה הזאת לכתוב כל אחד ספר תורה לעצמו נעץ סופו בתחילתו שכל אחד מישראל יכתובספר תורה ולרבות בתורה ז"ש רבא (שבת לא) נשאת ונתת באמונה עסקת בפרי' ורבי' הכל על התורה קאמר וכתב בהתוספת שאין תחילת דינו של אדם רק על התורה לכן אמרו בפרק חלק (דף צט) הלומד תורה ואינו מחזר אחריה דומה לאשה שיולדת ומקברת בניה כמו שיש בנים גופניים כך בנים רוחנים ז"ש (הושע ד) ותשכח תורת אלקיך אזי אשכח בניך גם אני כי בנים תלוין בתורת י"י ז"ש רז"ל צדיקים במיתתן קרויין בנים שמוסיפין בהשגת תורת י"י (תהלים קד) תוסף רוחם יגועון:

האזינו

נשאלה שאלה בבית מדרשו של רבינו ניסים גאון על סימן ב"ג המלך ופת וילך למה אין מחלקין פ' נצבים וילך ותשובתו הכלה שנה וקללותיה תתחיל שנה וברכותיה קשה לפי זה גם בפ' האזינו היה לנו לסיים קודם ר"ה הארכתי בספר הראשון השני השלישי ועתה אומר אני (שם צב) מה גדלו מעשיך י"י כי בכל פ' ופרשה מן פר' דלעילא יש מעין עניינו של יום כמו שהארכתי שם בפ' נצבים קודם ר"ה שחילק משה שלש כתות נגד ג' ספרים שפותחין בר"ה ראשיכם נגד ספרי צדיקים טפכם נשיכם בינונים מחוטב עציך נגד רשעים וכל ענין של יום ר"ה שבאו (איוב א) בני אלקים להתייצב מבואר בארוכה שם בדרושים אשר דרשתי. גם עתה בזו הפ' מבוארים עניינים של גמר החתימה הושענא רבה ולכן יש פסוקים בזו הפ' נ"א שהוא רמז על (בראשית לג) יעבר נ"א אדוני לפני עבדו על יום הושענא רבה שנתן הקב"ה עבור אברהם שהיה דור כ"א והוא שם של אהי"ה מספר (תהלים לט) א"ך בצלם יתהלך איש שנתן הקב"ה חותם שלו באותו יום:

כי שם י"י אקרא. הזכיר משה את השם בזו הפרשה אחר כ"א תיבות להורות נתן בלבנו כי לא ניכר רחמן רק אחר כ"א יום לגמר חתימה שהוא יום של אברהם כי ג' שמות הם בסוד י"בק א"היה הויה א"דני בר"ה שם של א"דני וביו"הכ שם של י"י ובהושענא רבה שם של א"היה (בראשית כב) ויקרא אברהם שם המקום ההוא י"י ירא"ה שהוא אשר יאמר בה"ר הושענא ר"בא י"י יראה ב' פ' יר"ה הרי בגי' הושענ"א שהוא סוד ארי"ה גבור"ה לב"ת ג"בורה עילאה גבורה תתאה (תהלים ה) ברוב חסדיך אבא בית"ך לא אמר בביתך רק ביתך בגי' ב"פ גבור"ה (שם קו) מי ימלל גבורות שהם ב' גבורות ב' פ' גבורה בגי' הושענ"א ובמלת נ"א נרמז בנ"א יום מן ר"ח אלול עד גמר חתימה נ"א יום ז"ש משה הצר תמים פעלו לקבל אברהם כי כל דרכיו משפט לקבל יצחק אל אמונה לקבל יעקב ג' חלקי הדין בר"ה מתעטר יצחק לריש אבהן ביוה"כ יעקב בהושענא רבה אברהם וזה ג"כ סימן ה"זיו ל"ך לרמוז שהזיו והזוהר יבא לנו לישראל לסוף נ' יום שמרחיקין מן שור תם ומועד נ' אמה ביומי ניסן וביומי תשרי על נ' יום מן פסח עד יום מתן תורה (שמות יג) וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים ג"כ ניתן לנו נ' יום מן ר"ח אלול עד יום גמר חתימה כמ"ש לעיל על פסוק (הושע ג) ואכר' לי חומר שעורים בט"ו כסף ט"ו הוא ראשון לחשבון עונות שהוא ט"ו בתשרי סוכות (שם) וחומר שעורים ל' יום של אלול (שם) ולתך שעורים הם ט"ו ימים ואח"כ ימים רבים הרי ה' ימים עד יום הושענא רבה (שם) ואומר אליה וגו' לא ת'זני כי תכלית השנה עשי"ת תכלית י' ימי תשובה יום הכפורים ותכלית יום הכפורים תפלת נעילה:

כי שם י"י אקרא. משה צירף שמו ית' ונתן לנו מהם זמנים של תשובה קח שני אותיות אחרונות של השם ה' פ' ו' הרי ל' הרי נתן לנו זמן ב"ד שלשים יום ואח"כ שתי אותיות הראשונות ותכה זו בזו י' פ' ה' הרי נ' יום שנתן הקב"ה לישראל עד יום גמר החתימה (דניאל ט) לכלא הפשע ולהתם חטאות ישראל ולכן הלוי' מן ל' שנה עד נ' עבודת י"י עליהם שזה הוא צירופו של שם בן ד' ל"ן בסתר (תהלים צא) בצל שדי גבי יעקב אתמר (בראשית כח) וילן שם אבל (תהלי' מט) אדם ביקר בל ילין לא ל"ן כבודו עמו שהוא סוד צירוף שם בן ד לכן היתה התיבה רחבה וקומתה שהוא צירוף שם י"י (משלי יח) מגדל עז שם י"י על תיבה אי' בו ירוץ צדיק ונשגב או יאמר כי שם י"י אקרא על זמני התשובה לקח הקב"ה י' של שם והוא י"הכ י' בחודש אח"כ ה' ימים לסוכות יום ראשון לחשבון עונות סוכות אח"כ ו' של שם והוא הושענא רבה וכן בחודש ניסן י' שהרי פסח מקחו בעשור אח"כ ה' יום א' של פסח ואח"כ ו' ז' של פסח שהיה קריעת ים סוף כי שם י"י אקרא על סוכ"ה שהיא כלולה מתרין שמהן אדנ"י הוי"ה ה"ס כ"ו כי שם י"י אקרא על ד' מינים שבלולב שהם תחת הקב"ה בעצמו ולא תחת שום שר כמ"ש דוד (תהלים קטז) כוס ישועות אשא על ניסוך המים (שם) ובשם י"י אקרא על ד' מינים שבלולב ע"ם נב"ל קראם כן לפי שעל כל מצוה ומצוה כרתו קצ"ב בריתות כמ"ש תוס' פ' אילו נאמרין (דף לח) מה חרי האף ר"ל א"ף מלא אל"ף פ"א בגימטריא קצ"ב ג' פ' קבלו עליהם ברית בהר סיני באהל מועד בערבות מואב ג"פ קצ"ב מנין תמי"ם פעלו ז"ש התרגום על עם נבל עמא דקבילו אורייתא כי קבלו ההורה בכל כך כמנין ע"ם נב"ל לכן בגוי נבל אכעיסם:

הזיו ל"ך רמזו על הזמנים שמתחילין י' ימי תשובה ל' יום של אלול ך' של תשרי ואח"כ נצחו ישראל והזיו והזוהר לישראל עד יום גמר חתימה שמרחיקין משור המועד נ' יום ואז חבוט חביט ערבה הם שפת שקר העומדים עלינו שני ערבי נחל הם שני מרגלים מצורעים והם בעצמם מודים שהזיו יבא לנו כמ"ש עשו (בראשית לג) יהי ל"ך אשר ל"ך: הזיו ה' הוא פתחה של תשובה (ישעיה נה) דרשו י"י בה' מצאו ז' הוא ז' ימים שבין ר"ה ליום כפור שבת זו שלא לאכול פת של גוים ויעקב אמר (בראשית כט) מלא שבו"ע זאת ו' הואיוה"כ י' על יום הושענא רבה שלקח הקב"ה ו' מן השם ועשה ממנו גמר חתימה כי אות ו' מן א"ב הוא אהי"ה הא כיצד אבג'ד'ה'ו בגי' אהי"ה לכן נטל הקב"ה אות ו' של שמו וחתם בו כי אהי"ה פ' אהי"ה בגימטריא אמ"ת (משלי ח) ואהיה אצלו אמון ומשה שחתם שמו בזו הפרשה בה' פסוקים ראשונים לפי שמקורו שם לכן פתח ואעידה בם בראש היריעה שסימן (תהלים סח) בי"ה ש"מו לא זכר בזו הפ' השם רק אחר כ"א תיבות מנין אהי"ה כי הקב"ה אמר למשה (שמות ג) אהי"ה אשר אהי"ה ויש כ"ג טעמים בספר

מקנה אברהם: (הענין שהוא פסוק ה' מן הפר' ויש לו ה' סימנים ומתחיל בה' ומסיים בה' ויש בו תיבות מנין חיי"ם) בכאן נרמז סוד התשובה שהיא נרמזה בצורת ה' בסוד דרשו י"י בה' מצאו כמ"ש במסכת מנחות (שם לד) מי האיש ה"חפץ חיים וגו' כי כמו שתקנו רז"ל בתפלת י"ח ברכה ה' ברכת תשובה ומתחלת בה' השיבנו אבינו ומסיימת בה' ה' סימנים אלו נגד ה' פרצופי' נפש רוח נשמה חיה יחידה בפרשה וישב ת"ח רזא דמל' אית רוגזא דאיהו מברכא מעילא ומתתא ואיקרי ברוך כד"א (בראשית יד) ברוך אברם לאל עליון ואית רוגזא אולטייא לעילא ולתתא (שם ג) ארור אתה מכל הבהמה (שם מט) ארור אפם כי עז על רזא דנא אית תרין טורי את הברכה על הר גריזים ואת הקללה על הר עיבל לקבל אלין תרין דרגין ועל דא הא איקרי ברוך הא איקרי ארור מסטרא דדינא קשיא נפקין תרין רוגזין לתרין סטרין חשב בזוהר ו' דברים בברכה ו' דברים בקללה לכן ששה שבטים עלו על הר גריזים לברכה וששה עלו על הר עיבל לקללה.

הלי"י תגמלו זאת עם נבל ולא חכם: עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו דריש מלשון נובלת חכמה תורה רמז כאן סוד (ישעיה ם) שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו ב"או ל"ך ר"ת נב"ל שהוא גלגול הבל רק שנהפך ה' לנ' כי הבל חטא באימא א"י מן אדני לכן ה' מן הלי"י רחוקה מן התיבה (בראשית ז) ותרם התיבה מעל הארץ ה' גדולה רומזת על דור המדבר כולם מסוד ה' ראשונה ז"ש כי דור תהפוכות ה"מה ב"נים ל"א אמן בם ר"ת הב"ל שלא השלימו מה שמוטל עליהם רק עם נבל רזא דא (שמות יח) נבל תבול גם אתה גם העם הזה אשר עמך שכלם באו מחיליה להשלים נ' שערי בינה ונהפכו (תהלים יד) אמר נבל בלבו אין אלקים

בנים לא אמן ב"ם. עם שם של מ"ב עולים הנשמות בכל לילה ולילה לכן משה אמר קודם מותו שירה זו שים בה מ"ב פסוקים ועמו עולה הנשמה לעילא כמ"ש כי שם י"י אקרא על שם של מ"ב ז"ש בנים לא אמן ב"ם על רזא דא ומשה שהרג בשם המפורש המצרי שהיה קי"ן לא הגין אז על דמו של הבל ודם זרעותיו או למד כאן מאמר רז"ל שהקב"ה והתורה והאדם קשורין זה בזה כי שיעור קומה דלעילא תרי"ג (שמות ג) זה שמ"י עם י"ה הרי שס"ה זכרי עם ו"ה הרי רמ"ח וגם האדם הוא רמ"ח איברים נגד רמ"ח מ"ע ושס"ה גידין נגד מצות ל"ת ונגד שס"ה ימי החמה ושלשתן מבוארין בפסוק זה הלי"י תגמלו זאת שם י"י שהוא סוד תרי"ג עם שמ"י וזכר"י בגימטריא תרי"ג עם נבל ולא חכם עמא דקבילו אורייתא ג"כ בזה המספר מכוון להשלים שמא קדישא (תהלים צג) לבש ה' עז התאז"ר בגימטרי' תרי"ג שהוא לבוש שכינה במילוי ואח"כ מפרש שגם האדם מכוון בזה החשבון הלא הוא אביך קניך הוא עשך אמר שני לשונות על קנוקנות

של האדם שיש לו שס"ה גידין אמר קניך ועל גוף שלו אמר הוא עשך ויכוננך בכל מיני בסיס וכן מלמד שנמלך הקב"ה על כל אבר ואבר של אדם כי תרי"ג מרכבות יש לו למטטרון שממונה על הנשמות כמ"ש בזוהר ע"פ (בראשית כד) ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביהו זה מט"ט בביתו (שם) המושל בכל אשר לו עיין פ' וישב לכן אתמר בזוהר בר"מ כשאדם מת אתא מטטרון עם תרי"ג מלאכים לקבל צדיק ז"ש זכור ימות עולם על מצות לא תעשה שהם כמנין ימות השנה ובזה רואה הוא בכל יום ויום השנה שהוא שס"ה שאל אביך זה אברה"ם ויגדך שהיה מספרו רמ"ח ג"כ כמנין כל האברים:

בתורה בנביאים ובכתובים מוכח שכשהתורה הוא בג' דורות אזי ההורה חוזרת על אכסניא שלה ז"ש שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך ר"ל כשאתה שואל לאביך ולזקניך אזי ההורה הוא בהנחל. בנביאים (ישעיה נט) לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אזי אמר י"י שמכאן ואילך מעתה חוזרת התורה על אכסניא שלה ודבר זה למדו רז"ל (בב"מ יז) דהל"ל מפי זרע זרעך מעתה ועד עולם וידוע הפסוק מלא שמורה על זה שהקב"ה אומר שמכאן ועד עולם התורה חוזרת על אכסניא שלה בכתובים (תהלים קלב) אמת לא ישוב ממנה מפרי בטנך אשית לכסא לך אם ישמרו בניך בריתי ועדותי זו אלמדם גם בניהם ר"ל כשאח"כ בני בניהם הם לומדים וקאי גם בניה' על פרי בטנ' שלפניו (שם) זאת מנוחתי עדי עד שהתורה חוזרת על אכסניא שלה וזה כוונת הגמרא בקידושין (דף ל) אריב"ל כל המלמד בן בנו תורה כאלו קבלה מהר סיני שנאמר (דברים ד) יום אשר עמדת וגו' בחורב וסמיך ליה (שם) והודעתם לבניך ולבני בניך ר"ל שאם קבלו ישראל מעצמן מהר סיני לא היו שוכחין לעולם ז"ש ע"פ (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו וא"כ כשמלמד הוא תורה לבני בנים הרי ג' דורות לכן כאילו קבלה מהר סיני ולא היה נשכח לעולם וחוזרת על אכסניא שלה וצריך לומר בתפלה בברכת התורה ונהיה אנחנו וצאצאנו וצאצאי צאצאינו שעל ג' אלו צריך לברך והטעם גרים הריף גבי הרואה ניסים שנעשו לישראל אומר ברוך וכו' שעל ניסא דרבים כ"ע בעי ברוכי ועל ניסא דיחיד הוא ובריה ובר בריה בעי ברוכי שעל ג' דורות רחמי האב על הבן לי לניני ולנכדי:

האזינו השמים לגדולים של ישראל אמר עשו אזניכם כאפרכסת לשמוע רזי תורהואדברה אבל להמון עם שאמר נגלה ותשמע הארץ אמרי פי כמ"ש (משלי ח) אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם (דברים ד) ותמונה אינכם רואים זולתי קול ז"ש ותשמע הארץ שהם אינם מבינים הנסתר רק שומעים אמרי פי לבד מי שאינו מבין סתרי תורה יערוף כמטר לקחי ז"ש בגמרא תענית (דף ז) העוסק בתורה שלא לשמה חייב מיתה ז"ש יערוף כמטר ואין עריפה אלא לשון הריגה (דברים כא) וערפו שם את העגלה

ומי שלומדין סתרי תורה הם יכולין להחיות מתים כמ"ש (תהלים יט) תורת י"י המימה ר"ל היודע סידוריה של תורה ע"פ הנסתר (שם) משיבת נפש יכול להחיות מתים תזל כטל אורות שעתיד להחיות בהם מתים ז"ש נגד נסתרות של תורה כי שם י"י אקרא שמא גליפא ואמר בזה הפסוק ד' רוחות השמים כמ"ש בחזקוני מטר ממערב שהוא עורף של עולם (שם קמז) יש"ב רוחו בגימ' מער"ב יזלו מים לפי שהשכינה במערב התחיל מלמטה למעלה מן ה' אחרונה של שם ז"ש כי שם י"י אקרא מן ה' אחרונה ז"ש הבו גודל לאלהינו לכן בפסוק ראשון של שירה ובפסוק אחרון חתם צירוף ה"י ה"ו שהוא השם של דין לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריהם למה השם הוא למפרע שמורה על דין הופך המטה לנחש וכשישראל עושין רצונו של מקום מהפכין הנחש למטה ז"ש הצור שהוא תקיף (משלי ל) דרך נחש עלי צו"ר כשהם עושים רצונו של מקום אזי מהפכין הצור להיות אגמי מים והוא עושה פעולה תמים והוא אברהם אע"פ שכל דרכיו של צור הוא משפט מ"מ עושה עתה פעולת תמים אבל באותו דור תהפוכות המה בנים לא אמן בם הפכו רחמים לדין ז"ש הל"י תגמלו זאת עם נבל ולא חכם יהי עליכם סתר"ה רא"ו עת"ה כ"י אני אני הוא (מלאכי ג) אני י"י לא שניתי רק שהשינוי מצד מקבל (שם) ואתם בני יעקב לא כליתם דור תהפוכות המה גורמין היפוך השם. זכור ימות עולם שנברא אד"ה (תהלים כה) זכר רחמיך י"י וחסדיך כי מעולם המה שאמר (בראשית ב) ביום אכלך ממנו מות תמות שמות לד) נוצר חסד לאלפים שעשה מן יום א' אלף שנה יומו של הקב"ה (תהלים פה) כי טוב לי יום בחצרך שעשה מן יום א' אלף שנים ז"ש זכור ימות עולם שעשה חסד ורחמים ובזה בינו שנות דור ודור שאל אביך הראשון שהוא אד"ה ויגדך. או יאמר זכור ימות עולם שנבראו בכל יום ויום מששת ימי בראשית האריך הרמב"ן לפרש שכל מה שנברא בו' ימי בראשית כן בכל אלף שהעולם עומד ע"ש שהאריך שית אלפי הוה עלמא ואח"כ חריב לקבל שבת. או יאמר שבא"הר היו נתלין כל דור ודור עד סוף כל הדורות וכן בחוה נתלו כל הנקיבוח (איוב לח) איפ"ה היית ביסדי ארץ ז"ש זכור ימות עולם שנברא בהם אד"הר זה ספר תולדות אדם אז תבין שנות דור ודור כי כולם ממנו הם והנה דוד היה ראוי להיות נפל עד שנתן לו אד"הר ע' שנה. ובזוהר אבות נתנו לו ז"ש שאל אביך ויגדך גם אתמר בס' ע"מ שמתושלח ירד וחנוך נתנו לו ע' שנה ז"ש זקניך ויאמרו לך והטעם (יבמות סו) בימי דוד אימעט שני (תהלים צ) ימי שנותינו בהם שבעים שנה כשם שנחלקה מרכבה עליונה על ע' כן נחלקו שנות האדם על ע' ע' שנה ז"ש בהנחל עליון גוים על ע' שרים ג"כ בהפרידו בני אדם שהפריד שנות דור ודור על ע' שנתן אדם הראשון לדוד וכן הוא מספר בני ישראל ע' נפש מזה הטעם שישראל הם

מרכבה בפני עצמה ז"ש ימי שנותינו בה"ם דייקא על שם מרכבה עליונה כי שם י"י אקרא מתחיל הפסוק בכ"ף ומסיים בו' הרי כ"ו כי שם י"י אקרא הרי כ"ו פ' כ"ו מנין שמות שמביא בפליאה סוד תרע"ו (שם לד) רבות רעו"ת צדיק ומכולם יצילנו י"י כי שם בן ד' כשתכה כ"ו פעמים כ"ו עולה רעו"ת לכן בתפלת י"ח כ"ו פעמים שם בן ד' ואומרים אח"כ רחום וחנון ר"חם ע"לי ו"קבל ת"חנוני ר"ת רעו"ת וכן בתוכחת של משנה תורה שאמר משה מפי עצמו כ"ו פעמים שם בן ד' ז"ש כי שם י"י אקרא כ"ו פעמים כ"ו אזי הבו גודל לאלקינו שממתיקין מדת הדין תמי"ם פעל"ו בגימטריא הרע"ו כי שם י"י אקרא יש בפסוק זה כ"ה אותיות כ"ה אתוון דיחודא שמע ישראל כ"ה שערים העליונים בשעת מותו יחד משה השם כמו שעשה ר' עקיבא יצאת נשמתו באחד צריך להאריך באחד:

כי שם י"י אקרא. בזוהר ר"מ שופטים (שם עה) כי אלקים שופט כ"י כ' מיניה יוד דחושבניה ך' עז"א (הושע יד) שובה ישראל עד י"י אלקיך כ"י כשלה בעונך (אבות פ"ו) שמלכות נקנית בשלשים מעלות ר"ל שם י"י מספרו ד"ו וד' אותיות הוי"ה הרי מספר שלשים הוא שם של י"י ובזוהר שם בן ד' יש בו ד' אותיות ותרין רתיכין י"ה בשמים ו"ה בארץ וחשבונו כפשוטו כ"ו הרי אותיות כבו"ד (תהלים כד) מי הוא זה מלך הכבוד י"י צ"בא א"ות הוא מלך הכבוד סלה כי חשבון שם בן ד' הוא כבוד לכן מתחלה פתח משה בתרין רתיכין האזינו השמים י"ה ותשמע הארץ ו"ה ואח"כ חלק שם בן ד' לד' רוחות יערוף כמטר לקחי מערב וכו' כמ"ש בחזקוני הרי ששה חלקים צירופי השם ז"ש כי שם י"י אקרא ר"ל אלו השני פסוקים הראשונים הם צירופי השם בפסוק חלק לשני מחנות ואח"כ לד' מחנות והוא סוד היחוד אחד שתמליכהו בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם ועז"א כי שם י"י אקרא ומיחד שמו ית' צריך להאריך בד' של אחד שהוא סוד מלכות שמים ז"ש הבו גודל לאלקינו על ד' רבתי שבאחד התחילו עבדיה מביאין לה בחשאי ולכן אמר יערוף כמטר לקחי שהענן עולה בחשאי ואח"כ מנטף בקולי קולות כן יחוד שמע הוא בקול רם וברוך בחשאי ולפ"ז האזינו השמים הוא יחוד עלאה ותשמע הארץ יחוד תתאה ז"ש כי שם י"י אקרא נגד יחוד שמע הבו גודל לאלקינו נגד יחוד ברוך שם כבוד ז"ש רז"ל מכאן שעונין ברוך שם כבוד מלכותו והוא סוד גדול כי בכאן נרמז יחוד ברוך שם כבוד במקדש ובגבוליזעונין אמן גדול העונה אמן יותר מן המברך שהוא מזכיר שם אדני בפיו ומחשבתו שם של ההוי"ה אבל העונה אמן מזכיר בפיו שתי שמות ביחד אדנ"י הוי"ה חשבון אמ"ן ז"ש כי שם י"י אקרא אזי כל השומעין מחויבין ליתן גודל לאלקינו ומכוונים ב' שמהן יחד והוא גודל לאלקינו דין ורחמים ביחד ועז"א בנים לא אמ"ן בם שלא מכוונים בעניותם אמן לקשר קושרא דמהימנותא שזו הוא עיקר

האמונה (ישעיה כו) שומר אמנים וכתיב אמונים כי עיקר אמונה נתלה בעניית אמן לכן יש לדרוש המקרא והמסורת. גם יש לומר שעל כן כתיב אמונים וקריין אמנים כי מי שהיא עם רבים בצבור יכול להשלים רמ"ח תיבות של ק"ש עם אמן שהוא אומר קודם ק"ש גם בשחרית עם ט"ו ווין של אמת ויציב ועם א' של אמת בגי' אמ"ן ובערבית עם ו' של ואמונה ותרווייהו איתנהו אמנים על אמת ויציב גם ו' של ואמונה ז"ש בנים לא אמון בם קרי וכתיב אמן של אמת ויציב שחרית ו' של אמת ואמונה ערבית (תהלים סא) חסד ואמת מן ינצרוהו שהוא (שם צב) להגיד בבוקר חסדך אמת ויציב ואמונתך בצילות וטעם ו' של ואמונה להשלמת ג' שמות כתבתי בפ' בראשית ע"ש ז"ש (חבקוק ב) וצדיק באמונתו יחיה ר"ל בבוקר צריך לכוין בט"ו ווין של אמת ויציב שמספרן צ' ויש בו ג' שמות כפי דברי הפליאה תמונת ל' הוא כ"ו ובכל ה' ווין יש ל' הרי ג' למדין ג' שמות (משלי יח) מגדל עז שם י"י למד הוא מגדל פורח באויר יש בו שם י"י ז"ש הלי"י תגמלו זאת ל' גדולה מורה על שם בן ד' בתמונתו ובחשבונו כפל כ"ו הרי בבוקר צריך לכוין ט"ו ווין צדיק ובערב באמונתו ו' של ואמונה אזי יחי"ה כי כל תיבה מחזקת אבר מן האדם ולכן האזינו השמי"ם ואדבר"ה בגימ' תרי"ג ואח"כ הלי"י תגמלו זאת כי גם היא תרי"ג והתורה והאדם:

ראו עתה כי אני א"ני ה"וא. בכאן רמז על סוד שני שמות של ע"ב שהוא כלל כל השם של ע"ב אנ"י וה"ו שכתבו התוס' אנ"י על שם (יחזקאל א) ואנ"י בתוך הגולה והו"א על שם (ירמי' מ) והו"א אסור בזיקים שאנו מתפללים שהקב"ה עמנו בגלות ויעשה למען שמו ז"ש ראו עתה כי אני בעצמי בגלות עמכם הן הן תרין אנ"י וה"ו ולכן במספר שם זה לקח משה ע"ח זקנים והעיד לפניהם שירה זאת לעד כי מספר שני שמות אלו שהוא סוד כלל ע"ב חס"ד ולכן אנו אומרים בשעת ניסוך המים ביין שהוא סוד להשפיע חסד בעולם. כי יין הוא מסיטרא דדינא בו"ז מים (איוב יב) שופך ב"וז ע"ל נדיבים ר"ת שב"ע (תהלים טז) שב"ע שמחות את פניך שהם שבע ימי החג נרמז במלת (בראשית ב)וכל שי"ח השדה וגו' טרם יצמח כי לא המטיר י"י אלקים שמתפללין על המים בחג ש'י'ח נוטריקון ש"בעה י"מי ח"ג לדברי ת"ק (תהלים קיח) א"נא י"י הושיעא נא ולדברי ר' יהודה א"ני וה"ו ובין למר ובין למר מספר ע"ח הוא מכוון (אסתר ד) ובכ"ן אבא אל המלך לכן בימי דין אנו אומרים בתפלתינו ובכ"ן תן פחדך לפי דברי הזוהר ג' פעמים בכ"ן שהות חשבון ריי"ו (שמות לד) ויעב"ר ע"ב ריי"ו ויש ג"כ בצורת שם בן ד' ריי"ו ב' פעמים כן כתב האר"י ז"ל בכנפי יונה כי ה' צורתה ריי"ו וה' שנייה ג"כ ריי"ו הרי ב"פ ריי"ו בשם של י"י ז"ס (מלכים א יח) י"י הוא האלקים כי כמו ארי"ה בחסד כן גבור"ה ג"כ

בגי' רי"ו ז"ש כי שם י"י אקרא בזה השם נכללו שתי פעמים רי"ו הא' אריה בחסד הב' בגבורה ז"ש הבו גודל לאלקינו זה השם כולל שתי בחינות ביחד גודל הוא סוד גדולה לאלקינו גבור"ה ז"ש (בראשית כב) בהר י"י ירא"ה ר"ל שם של י"י הוא ירא"ה שהוא בגי' רי"ו:

כ"י דו"ר תהפוכות המה. הם שעות שיש בי' ימי תשובה כמנין ר"ם קבין שבמקוה והוא צירוף שם בן ד' כ"ו ר"ל ד' פעמים ו' הרי ק"ך ואח"כ עוד ו' פעמים ך' הרי ק"ך שניהם יחד ר"ם וכן היה משה בהר ק"ך יום ק"ך לילה ג' פעמים מ' כמו שאמר הלא הוא כמ"ס עמדי ג' פעמים מ' מס"ך מבדיל נגד נפש רות ונשמה:

במדרש רבה פרשה וזאת הברכה שבא מלאך המות שלשה פעמים אל משה (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל וגו'. פעם הראשון השיב (תהלים קיח) לא אמות כי אחיה ואספר מעשה י"ה והשיבו מלאך המות (שם יט) השמים מספרים כבוד אל ומשה השיב אני משתיקן פעם שנית הזכיר משה השם המפורש וברח מלאך המות משם פעם שלישית התחיל משה להצדיק את הדין הצור תמים ולפרש המדרש על פי פשוטו דורש המדרש זה ג' פסוקים הסמוכים בפרשה פעם ראשון כשהשיב משה לא אמות כי אחיה ואספר מעשה י"ה אז אמר מלאך המות השמים מספרים כבוד אל והשיב משה שאני חשוב מן השמים וארץ שהרי אני משתיקן וז"ש האזינו השמים ואדברה פעם שני כשבא מלאך המות אליו אז אמר כי שם י"י אקרא והזכיר השם המפורש אז המתיק הדין שממנו יניקת מלאך המות ז"ש הבו גודל לאלקינו שהוא הגדיל אל של אברהם לאלקינו ולכן אין תקומה למלאך המות וברח המלאך ממנו ובפעם שלישית התחיל משה הצור תמים פעלו להצדיק את הדין הצור נגד צור ולפי שהזכיר משה ד' רוחות השמים בפסוק ב' שהוא סוד מרכבה על ד' אתוון דשמא קדישא כמ"ש כי שם י"י אקרא לכל רוח אות אחד משם יתברך:

ט"ל ומט"ר בגימטרי' ארגמ"ן ד' פעמים דיי"ן כי ד' אתוון אלו כל אחד הסכים להיות דיי"ן עליו חלוק תיבת צו"ר על ד' פעמים הרי כל ארבעתנדיי"ן שהוא פני אלקים בגימטרי' ע"ד (ישעיה כו) בטחו בי"י עדי ע"ד כי אף שאלקים הוא דיין פני אלקים אכטד"ם דיי"ן והוא רחמים ז"ש הבו גודל לאלקינו כי גם בשם אלקים פנים שלו הוא גוד"ל או אמר כינוי זה של צור קודם מותו ולא כינוי אחר לפי שאז עלה למגדו"ל עוז שם י"י כמ"ש כי שם י"י אקרא והוא אות למ"ד באלף בי"ת ולפי שיש ד' למדין בא"ב סימן (תהלים יח) ובאלקי אדל"ג שור א"לף ל"מד ד"לת ג"ימל אלו ד' אותיות יש בכל א"ב שיש בהם אות ל' ואות ל' מורה על שם י"י כי צורתו כ"ו כ' ו' למעלה והוא חותם של פסוק כי שם י"י

אקרא שמתחיל בכ' ומסיים בו' ולפי שמשה חי ד' פעמי' ל' ק"ך שנים כי תכלית האדם ד' פעמי' ל' כמ"ש (איוב ה) אדם ל'ע'מ'ל יולד ל"למוד ע"ל מ"נת ל"למד ל"שמור ע"ל מ"נת ל"עשות פתח הצור תמים פעלו יחלוק תיבת צו"ר על ד' חלקים למ"ד כי הצדיק את הדין על שנשלמו חייו ותמים פעלו של הקב"ה הלי"י תגמלו זאת ל' גדולה יערוף כמטר לקחי כי מצד לקיחת לולב ומיניו שהוא מוליך ומביא מעלה ומוריד יבא המטר כמ"ש במדרש (ויקרא כג) אמרתי ולקחתם לכם כדי לזכותכם במטר ז"ש כי שם י"י אקרא אלו ד' מינים על שם ד' אותיות השם ואותה לקיחה גורם נטיפת מטר (דברים לג) אף שמיו יערפו טל הצו"ר מלאך של תשרי צוריאל שמו תמי"ם תהי"ה בגי' תשר"י וכן (ישעי' א) מלאת"י משפ"ט ז"ש תמים כי כל דרכיו משפט. משה זכר ד' רוחות בפסוק כי מד' נהרות שהם בד' רוחות יוצאין מ"ח טיפין בכל יום וגרמו למטר ז"ס יערוף כמטר לקחי כי כל נביאים נוטלין נבואתם ממשה ז"ש לקחי הכל לוקחין ממני ומהם יצאו (מגילה יא) מ"ח נביאים וז' נביאות ה"ן קרבו ימיך בכלל על מ"ח נביאים וז' נביאות:

הזיו לך. הוא מתקנת עזרא ובית דינו (שם דף יח) שהיו ק"ך זקנים והם הם שתקנו ח"י ברכות על הסדר (סנהדרין כא) עזרא היה מקבל ממשה רבינו כ"ב כי ראוי היה שתנתן על ידו התורה אפ"ה נשתנה הכתב על ידו כי הוא אהר"ן והוסיפו אח"כ על שמו כ"ב ונקרא עזרא לפי שהוא היה כ"ב דורות ממשה רבינו כשם שאליהו הוא מקבל השמיני לפי שהוא מלאך הברית הניתנה בשמינית הלי"י תגמלו זא"ת שנסתלק ו' מן חורב ומן וזאת התורה ונשאר זא"ת שהוא לעולם מורה על מד"הד שחת לו באותה שעה שחטאו בעגל שעשה בו' שעות נסתלקה ו' ואומר שם (שמות לב) שחת עמך גרמו באותה שעה שנסתלקו תפילין מן יד כהה בזוהר בראשית ע"פ (שם לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים הם תפילין ז"ש צור ילדך ת'ש'י ת"פילין ש"ל י"ד. עם נבל לשעבר ולא חכם להבא מה ענין לשעבר ולהבא ע"ד (ישעיה א) ידע שור קונהו בילקוט (שם) ישראל לא ידע לשעבר (שם) עמי לא התבונן להבא ידוע שכל הדברים הטבעיים כל אחד בטבעו מתנועע אל מרכיז כמו יעקב ועשו (הושע יב) בבטן עקב את אחיו יעקב רץ לקראת ב"כנ וב"מד ועשו לעע"ז וכן מגע עכו"ם שלא בכוונה ביין שהוא אסור הנה השור ידע קונהו ומתנועע אל אביו שבשמים כמו שמצינו בפר של אליהו שלא רצה לילך עד שהניד לו אליהו ששם שמים מתקדש על ידו וכן חמורו של בלעם לא רצה לילך לעקור אומה סל ג' רגלים שבזכות זה אוכלים הגוים כל השנה מתמצית של ישראל ולפי שבלעם רצה לעקור ישראל שהם אבוס של כל העולם שממנו אוכלים כל האומות א"ל המלאך זה שלש רגלים שאינו מכיר אבוס שלך שבשבילם אתם אוכלים ז"ש (במדבר כג) הן עם לבדד ישכון שיש

להם הנהגה אחרת ע"פ השגחה (שם) ובגוים לא יתחשב ואותה השפע שיורד לעולם בשבילם לא יתחשב לכלום נגד תענוג רוחני שיש להם זולת הנהגה הטבעית אשר הגוים מסורין תחתיה ז"ש ישראל לא ידע על לשעבר שהקב"ה בראו וקנאו כמו השור עמי לא התבונן על להבא שהקב"ה יקח מזונו ואבוסו ממנו ז"ש עם נבל שמנבל וכפוי טובה (תהלים יד) אמר נבל בלבו אין אלקים ואינו יודע לשעבר שהקב"ה בראו וקנאו עמי לא התבונן להבא שיקח מענו אבוסו ואין לו מזון ז"ש הלא הוא אביך נגד לשעבר אמר קניך נגד להבא אמר עמי לא התבונן שיקח ממנו פרנסתו ז"ש הוא עשך ויכוננך בכל מיני מאכלים מלשון (שם סה) תכין דגנם. או יאמר נגד חשובי הדור ישראל לא ידע שאין מכירין אביהם שבשמים שהוא קונם עמי לא התבונן למוכיח שמוכיח אותם ואינם רוצים להתבונן אבוס בעליו שהם ת"ח שממנו אוכלין כמ"ש בזוהר פ"פ (דברים ך) כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות שהשכינה אוכלת ממנו כמ"ש (שיר ד) רעיתי פרנסתי שהוא מפרנס תתאין ועילאין ז"ש אבוס בעליו שת"ח הן הן אבוס של הקב"ה שהוא בעליו כמ"ש בזוהר משפטים ע"פ (משלי ג) אל תמנע טוב מבעליו זה הקב"ה ושכינתיה דאינון בעליו דאורייתא עז"א עם נבל אטר בלבו אין אלקים ולא חכם ז"ש שאינו רוצה לשמוע קול חכם הלא הוא אביך על הקב"ה הוא עשך בכל דור ודור בכל מיני בסים וכן ונתן לו חכמים ויועצים:

וזאת הברכה

משה שחי ק"ך שנה סימן הלא הוא כמ"ס עמדי ך' שנה היה במצרים ס' בכוש ובמדין מ' סימן כ"מס גם ג' קושרי קשרים מג' עולמות סנדלפון מ"טטרון א"כתריאל סודם אהר"ן אלף רנ"ו בגימטר' קרבנות של כל השנה כמ"ש בסדר עבודה סימנו אהר"ן:

וזאת הברכה. בגמרא פרק קמא דע"ז (ישעי' מג) מי בכם יגיד זאת וראשונות ישמיענוא"ר חנינא א"ר שמלאי לע"ל נוטל הקב"ה ס"ת בחיק"ו לא אמר בזרועו רמז על הימים שעמד משה בהר הלא הוא כמו"ס עמדי מנין קכ"ו כמנין בחי"קו והוא חשבון שם המפורש ו' צירופים יה"ו הי"ו וה"י י"וה ה"וי ו"יה בגי' קכ"ו ז"ש וזאת בו' יתירה כי בו' חותמות נברא העולם כדאיתא בס"י ז"ש ויאמר י"י מסיני בא ר"ל מן אותן ו' צירופים היוצאים מן שם הוי"ה שעיקרו אינו רק ג' אותיות מסיני בא באותן הימים קבלה ולא אמר שום כינוי אחר לתורה רק קראה בשם זא"ת מי בכם יגיד זא"ת לפי שבזה התיבה נכללין בזאת סייף וספר ירדו כרוכין מן השמים ז' מן זאת הוא זיין סייף ונשארו אתוון מן א' עד ת' יגי"ד הם ז"ך אתוון דא"ב עם ה' מנצפ"ך גם סימן יגי"ד ז"ך שמוה של ההוי"ה יגי"ד גם זא"ת הוא

בגי' ג' פעמים קו"ל כי ג' קולות עתיד לתקוע בקול שופר נגד ג' קלין בלילה (ישעיה סו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול י"י משלם גמול. בזוהר רות גם לפי שהמילה נקראת זאת ואמר (איוב יט) ואחר עורי נקפו זאת (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב ולא לגוים ז"ש שנוטל ס"ת בחיקו בזכות מילה שנתנה בחיקו ומה שאמרו א"הע ניתנה לנו מראש ולא ידעו שהיום לעשותם ולא למחר. ויש לומר ד' ענייינים מה שראה הקב"ה לחזור התורה בערבות מואב אחר שנתן בהר סיני טעם האחד מתחלה אמרו נעשה ואח"כ נשמע והוא היפך הטבעי וכן אמרו עתה וראשונות ישמיענו שמתחלה נשמע ואח"כ נעשה או טעם שני פעם ראשון אמר (שמות כ) אנכי י"י אלקיך ליחיד פעם ב' באוהל מועד לרבים ועתה נכנסו להיות עריבים יחיד בעד רבים גם פעם השני שנכנסו לערבות כל יחיד ויחיד א' בעד חבירו לכן באו בערבוביא. או ז"ש נתנה לנו כמו שנתן בפעם ראשון ושני באוהל מועד שלא להיות אחד ערב בעד חבירו ז"ש וראשונות ישמיענו לאפוקי פעם שלישי שנכנסו ערבין או פעם ראשון כפה עליהם ההר אבל בערבות מואב היה ברצון בלא אונס וא"הע אמרו תנה לנו מראש ר"ל היה לך ג"כ לכפות עלינו ההר כגיגית כמו שעשית לישראל ז"ש וראשונות ישמיענו כמ"ש (תהלים קכו) אז יאמרו בגוים הגדיל י"י לעשות עם אלה שהקב"ה כפה עליהם ההר מה שלא עשה כן לנו הנה אלו (שם) הגדיל י"י לעשות עמנו כן לכפות ההר (שם) היינו שמחים לקבל התורה עמהם גם לפי שחשבו (קידושין לב) לכבוד עצמו הוא דורש עד ששמעו אמרי פיך מסוף דבריו ראו תחילת דבריו לכן אמרו וראשונות ישמיענו שמיד בראש הדיבור יהיה נשמע שלא יהיה לכבוד עצמו לכן ניתן להם סוכה ע"ד (המדרש רבה תרומה) בנו סוכה לאב שבכל מקום שתהיו הולכים יהיה עמכם וקראוהו מצוה קלה שאין בה כלל חסרון כים שלא יוכלו לומר שלהנאת עצמו אומר או שמטריח עליהם כי בן נח נהרג על פחות משוה פרוטה ולפי דברי הזוהר דלג קב"ה לאתר דאיצטריך וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן לומר לא תרצח וכל עצמו הוא רציחה הופיע מהר פארן לישמעאל לא תגנוב לא תנאף ז"ש וראשונות ישמיענו שיתחיל מן חמש דברות ראשונות ולא מן שניות כמו שעשה מתחלה לכך נתן להם סוכה שהיא צלא דקב"ה נגד אנכי י"י אלקיך כי סוכ"ה שמה ר"ל שם של אדנ"י ושם של הו"יה זה שמי וזה זכרי ז"ש י"י מימינו בא כשבא לשם התחיל לפרסם שם של י"י וכן לע"ל ראשונות ישמיענו על שני שמות אלו שהם יושבים ראשונה במלכות מלמטה למעלה (תהלים קיח) זה השער לי"י ז"ש (ישעיה מג) מי בכם יגיד זא"ת (ויקרא טז) בזאת יבא אהרן אל הקודש ז"ש וזאת הברכה אשר בירך מן (ירמיה ט) בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי ז"ש י"י מסיני בא מן שם של אדני יגיע אל שם י"י ולכן נתן

להם מצות סוכה כי שם זה (בראשית כח) אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים והנה כל ענין נרמז בפסוק לע"ל מגיד משה (ישעיה מו) מראשית אחרית איך שלע"ל.

לראש השנה

(תהלים פט) **אשרי** העם יודעי תרועה י"י באור פניך יהלכון:
האופן הא' על התוספתא זוהר פרשת אמור שבר"ה נתנו רשות למקטרג לחפאה ולכסאה ולאנעלא פתחא דלעילא על כן בר"ה ישראל תוקעין בשופר כדי לפתוח הפתחים מה שהוא סוגר ועל זה אמר הכתוב אשרי העם יודעי תרועה כדי לפתות אותן הפתחים שסוגר המקטרג ועל ידי זה ה' באור פניך יהלכון דהיינו שבא השפע מלעילא ולא שיהיה מחשבת המקטרג שסוגר הפתחים כדי שלא יבא שתע מלעילא וגורם שלא יבא התפלה למעלה:
האופן הב' דאיתא עוד שם באותו התוספתא בזוהר פרשה אמור שבר"ה אתמר עלוהידיצחק (בראשי' כז) ותכהין עיניו מראות דנפיק מיניה עשו דמחשך אפיה דברייתא ולכן (שם) ויקרא את עשו בנו הגדול שיעשה לו מטעמים מעובדי דבני אנשא דעלמא ורבקה שאוהבת לי' ליעקב עבדית ליה מטעמים מה המטעמים פקידת ליה לאיתערא איהו באינון מטעמים דיליה ויעקב אתער מלתתא בצלותין ובעותין (שם) והקול קול יעקב בההוא קול דשופר וז"ש (תהלים פא) תקעו בחודש שופר והטעם כדי שלא יתכסה השטן אותן עינים שהיה מתכסה כי יעקב אתער עם השופר וע"י זה פותח העינים שהיה השטן ננער ביה ותכהין עיניו מראות שהוא מחשך עינים וזהו שנאמר אשרי העם יודעי תרועה שהוא גורמת ה' באור פניך יהלכון באור דייקא ולא בחשך כמו שאמר בתוספתא שבר"ה נאמר ותכהין עיניו מראות ועל ידי שופר באור יהלכון. ע"ש בזוהר:
האופן הג' זאת לפנים בישראל כמלוך עליהם מלך היו תוקעין בשופר ואומרים (מלכים א א) יחי המלך ומלכותא דרקיע כעין מלכותא דארעא כמו שכתב בתוספתא (ד"ה א כט) כי כל בשמים ובארץ וכמו שבארץ כמלוך עליהם מלך תוקעין בשופר כך בשמים בר"ה כשממליכין הקב"ה ואומרים המלך הקדוש המלך המשפט אז אנו תוקעין בשופר ומודיעין לכל כי הוא מלכינו וזש"ה (תהלים פא) כי חק לישראל כמו שחק לישראל כן המשפט לאלקי יעקב וזש"ה (ד"ה א כט) לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש אנחנו מודיעים שהממלכה להקב"ה אמת שבאותו פעם מתנשא לכל לראש וז"ש אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון דהיינו ע"י התקיעה אנחנו מודיעים שבאור פניך יהלכון שיש לך המלכות והממשלה (משלי כב) הלא כתבתי לך שלישים זמנים של

תשובה ר"ה ויוה"כ והושענא רבה (שם) במועצות ודע"ת ת"פ שעות מן ר"ה עד הושענא רבה ומהו (שם) להודיעך קשט אמרי אמת שהוא הושענא רבה אהי"ה פ' אהי"ה הוא סוד אמ"ת סוד חותם של הושענא רבה קש"ט בגי' אבו"ת כי ג' זמנים אלו הם ג' אבות יצחק ר"ה יעקב יום כפור יום גדול ונורא הושענא רבה אברהם דור כ"א שלשום חסר י' על שלשים יום של אלול:

האופן הד' דאיתא בזוהר שבני ארץ ישראל יודעי סוד התרועה אבל בני הבבל לא יודעים סוד התרועה ומספק עושין ב' חומרת ואעפ"כ שפיר הם עושין ועל זה אמר אשרי העם הם בני א"י שהם יודעין סוד התרועה ואף בני בבל שאינן יודעין סוד התרועה ומספק עושין ב' חומרת ולפי הדין אני קורא בהן (קהלת ב) והכסיל בחשך הולך ועל כן אמר ואף עפ"כ ה' באור פניך יהלכון ולא בחשך כדאי' בזוהר כי שפיר הם עושין כי כולא איצטריך יללותא דאיהו דינא תקיפא תלת תבירין דאיהו דינא רפיא:

האופן הה' ע"ד הפסוק (תהלים מז) עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר ר"ל אלקים הוא מדת הדין והתרועה הוא לקבל דין וי"י שהוא רחמים לקבל שופר קול פשוט שהות רחמים ועל זה אמר עלה אלקים בתרועה שהוא דין ה' שהוא רחמים (שם) בקול שופר ועז"א אשרי העם יודעי תרועה שהוא מדת הדין ואמר יודעי מלשון (שופטים ח) וידע בהם את אנשי סכות שהוא לשון שבירה מה הם עושין לעשות בהן רחמים דהיינו ה' באור פניך יהלכון שיהא רחמים בחג הסכות שאז (תהלים טז) שבע שמחות את פניך אל תקרי שבע אלא שבע אז נודע שרחימו דמלכא נצחו המלחמה (שם עו) ויהי בשלם סוכו ר"ל כשנשלם סוכות ביום נ' של תשובה מן ר"ח אלול עד הושענא רבה ז"ש אשרי העם יודעי ומתי יודעין שהם נצחו המלחמה לז"א י"י באור פניך שובע שמחות את פניך יהלכון בן' יתירה לא אמר יהלכו אבל רמז רמוז על נ' יום של גמר החתימה. או יאמר ל' קולות הן בתקיעות בני, א"י דידעי תקיעותא ואינון בבלאי לא ידעי וכולהו צריכין לפי ששם בן ד' הוא כ"ו וד' אותיות הרי ל' ז"ש י"י באור פניך י"י דייקא לז"א שם בן ד' (שם פט) בשמך יגילון כל היום ג"פ תוקעין מיושב ומעומד ולאחר התפלה לקבל ג' עולמות ב'י'ע והעיקר האמצעים לקבל עולם היצירה מט"ט שר הפנים וזהו באור פניך דייקא על שר הפנים ג' עולמות י'ב'ק אדנ"י הוי"ה אהי"ה הקב"ה בגימטריא הכי הוה הרי לקבל גדפין אדני אנפין הויה עיינין אהיה הרי נגד הוי"ה הוא פנים בסוד (יחזקאל א) ויראה להם וגבותם ר"מ פר' פנחס ז"ש י"י באור פניך לקבל הוי"ה שהוא פנים:

(הושע יד) **שובה** ישראל עד י"י אלקיך. האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה רישיה פתח ביחיד ומסיים ברבי' (שם) קחו עמכ' דברי' דאית לשאליה ביה פתח בשתים י"י

אלקיך ומסיים בחדא (שם) ושובי אל י"י בספרא קדמאה אמינא ביה כמה גוונין עתה עת לקצר לדרשו על כמה אופנים:

האופן הראשון אמרי' ביומא פר' בתרא (דף פה) אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ר"ל שצריך אדם לטהר עבור עבירות שבין אדם לחבירו קודם כי עבירות שבין אדם למקום יו"הכ מכפר ז"ש שובה ישראל שהתשובה מועיל עד י"י אלקיך אב לא בין אדם לחבירו ז"ש בעונך אזי צריך לרצות מתחלהאת חבירו ז"ש קחו עמכם מתחילה דברים ופיוסים לרצות ושובה לי"י שאז (שם) כל תשא עון כל עבירות הן שבינו למקום הן שבינו לחבירו.

האופן השני ע"ד שאלו לחכמה חוטא מה ענשו (משלי יג) חטאים תרדף רעה ר"ל שכל אנושי שאלו לנבואה והשיב הנפש החוטאת היא תמות לתורה יביא קרבן והקב"ה אמר יעשה תשובה ז"ש שובה ישראל עד י"י אלקיך ותעשה תשובה אבל בדרך שכל האנושי כשלת בעוניך וחטאים תרדף רעה גם קחו עמכם שני דברים שהם נבואה ותורה כי לא"הע אור נבואה לא נגה עליהם גם אור תורה ושניהם לא הסכימו רק ושובו אל י"י כי הקב"ה רוצה בתשובה ז"ש (קהלת ט) כי כבר רצה אלקים את מעשיך וברצונך תרום קרננו וכה"א (ישעי' לה) ופדויי י"י ישובון כי הקב"ה צוה לעשות תשובה ז"ש ואמרו אליו כל תשא עון (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע י"י ח"כמה נ"בואה ות"ורה סימן חנ"ות פתוחה:

האופן הג' (יומא כז) רבא רמי כתיב (משלי כח) מכסה פשעיו לא יצליח וכתיב (תהלים לב) כסוי חטאה לכאורה מקשים הלא לא קשה מידי שהקב"ה מכסה פשע של אדם ואם כוונת רבא לפרש על דרך (מיכה ז) נושא עון ועובר על פשע (ר"ה יז) למי נושא עון למי שעובר על פשע ז"ש אשרי שהוא נשוי פשע ומי הוא נשוי פשע כסוי חטאה מי שהוא כסוי חטאה ולפי דברי הזוהר שקאי על תשובה שהוא לוקח לעצמו כסוי חטאה כי אותו הלבוש של החוטא מתלבש בו הצדיק גם כן לא קשה מידי על רבא ובמדרש דריש נשוי בשי"ן מי שנושה חובו רצה לומר שחטאתו אשר חטא אינו עושה עוד כי מדת הקב"ה עון אינו נמחק וכשהוא חוזר ועושה אותו אזי לוקח גם העון הראשון כמ"ש (תהלים סט) תנה עון על עונם וגו' וז"ש (שם עט) אל תזכר לנו עונות ראשונים ר"ל שאינו זוכר לו שעשה עבירה זו מקודם (שם) אשרי אדם אשר לא יחשוב י"י לו עון ומתי אינו חושב הקב"ה לו עון עצמו כשאין עוד (שם) ברוחו רמיה רצה לומר שאינו עושה עבירה עוד כיוצא בה אבל אם עושה אותה עבירה אזי לוקחין גם חטא ראשון ואינו שוכח אותו ע"ד מ"ש בגמרא (ישעיה מט) התשכח אשה עולה מאחר שיש שכחה יכול שגם הר סיני

תשכח (שם) ואנכי לא אשכחך ומאחר שאין שכחה יכול שגם מעשה עגל לא תשכח ז"ש (שם) וגם אלה תשכחנה וקשה פיך אפשר שלא ישכח הלא (סוטה כא) אין עבירה מכבה מצוה מאחר שלא ישכח הר סיני לא ישכח מדה רעה אבל הענין שמן העבירה עושה מלאך רע ומן מצוה עושה מלאך טוב וכשעושה אח"כ תשובה נעשה מן עבירה גם כן מלאך וכל אותן מלאכים רעים נעשים טובים וכן להיפך לכן ס' רבוא מלאכים קשרו ב' כתרים כנגד נעשה ונשמע אח"כ באו ק"ך רבוא מלאכי חבלה ופרקום כי אותם ס' רבוא מלאכים טובים נעשו מקטריגים גם ס' רבוא מלאכי חבלה באו הרי ק"ך רבוא כפל ועז"א מאחר שאין שכחה מן מעשה הר סיני שהיו רק ס' רבוא מלאכים שבאו באותו פעם יכול אף לא תשכח מעשה עגל ויהיו לו כפלים מלאכי חבלה וא"כ יצא שכרו בהפסדו ר"ל וגם אלה תשכחנה ר"ל אעפ"י כשאמרו (שמות לב) אלה אלקיך ישראל באו מלאכי חבלה כפלים שגם לריבוי אתא כהנה וכהנה תשכחנה שכולם יהיו סנגורים כמ"ש (יומא כא) אלו ואלו נעשו עטרה לראשו וכולם נעשו אריסין לראשו. או יאמר אשרי אדם אשר לא יחשוב י"י לו עון כי הקב"ה אומר (מיכה ד) ואשר הריעותי וכמ"ש ביומא והקב"ה מהו אומר (בראשית ד) לפתח חטאת רובץ אבל על כל פנים האדם לא יאמר כן שהרי ארז"ל (ברכות לב) אליהו הטיח דברים כלפי מעלה שאמר (מלכים א יח) ואתה הסיבות את לבם אחורנית וקשה הלא אלמלא ג' מקראות נתמוטטו רגליהם וכו' הרי שהקב"ה מסכים בעצמו ומתחרט על דבריו ולמה חשבו לו חז"ל להטיח דברים אבל הענין ע"ד שהקב"ה אומר (ישעיה מ) כי לקחה מיד י"י כפלים בכל חטאתיה ולכן אנו אומרים לא כחטאינו עשה לנו וגו' (תהלים קל) אם עונות תשמור יה אדני מי יעמוד אלא שזה אומרים אנו אבל הקב"ה אמר להיפך וכן בדבר זה הקב"ה מתחרט אבל אליהו לא יפה עשה שדבר כן ז"ש אשרי אדם אשר לא יחשוב י"י לו עון הקב"ה אומר ומתחרט על היצר הרע אבל האדם עצמו לא יאמר כן וז"ש ואין ברוחו רמיה שהאדם עצמו לא יאמר כן או לא יאמר האדם מאחר שבמקום (ברכות לד) שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים עומדין א"כ לכתחילה יעשה חטא כדי שיהיה בעל תשובה לז"א אשרי אדם שהוא נשוי פשע שאין הקב"ה יחשוב לו עון עצמו נמחק ונעשה מן קטיגור סניגור אבל האדם עצמו לא יאמר מתחילה שאני אהיה בעל תשובה שזה מן כלו אחטא ואשוב וכו' ואין ברוחו רמיה הוא לא יעשה כן וז"ש (הושע יד) שובה ישראל גדולה תשובה שמגעת עד כסא כבוד (שם) עד י"י אלקיך וא"ת א"כ מאחר שגדולה תשובה יאמר אחטא לכתחילה כדי שאעשה אח"כ תשובה ויהיה מדריגתו גדולה לז"א שאינו כן שאין התשובה מגעת רק

כשהיית מתחילה שוגג ז"ש (שם) כי כשלת בעונך אותה תשובה מגעת לשה אבל כשהוא אומר אחטא ואשוב הוא מזיד גמור:

במדרש (ילקוט ח"ב נ"ב ד) תני רבי אליעזר בר יעקב עתידה ירושלים להיות רמה ועולה עד שמגעת לכסא הכבוד ואומר' לפני הקב"ה צר לי המקום גשה לי ואשבה שנאמר (ישעיה מט) עוד יאמרו באזניך בני שכוליך צר לי המקום גשה לי ואשבה ר' ירמיה רוסטיה בשם ר' לוי עדיין אין אתה יודע שבחה של ירושלים אלא ממה שכתוב (זכריה ב) ואני אהיה לה נאם י"י חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה מכאן אתה יודע שבחה של ירושלים לפי הדרש חכמה גבורה עושר הן הן כלל ההצלחות מתחלה אמר על רוחב ההשכלה והלימוד שהוא חצובה תחת כסא הכבוד ואח"כ הוסיף ר' דוסתאי עוד שנים חומת אש על גבורה כבוד על עושר וברזא דחכמתא שתעמוד העשייה בבריאה כמו שהיתה קומת אד"ה קודם המיעוט ור' דוסתאי הוסיף בירושלים הוא מטרוניתא ואני אהי"ה רזא דאהי"ה הוא בינה אהי"ה סוד (שמות ג) אהיה אשר אהיה:

כתב בע"ז ג"ע ש"ד (תהלים יב) לשון מדברת גדולות וכלם באים מגאוה ז"ש (משלי טז) תועבת י"י כל גבה לב ר"ל כל תועבת ה' הוא בא מגבה לב גדול של קין לפי שהגיס לבו שקרבנו של הבל נתקבל ולא נתקבל שלו ג"ע יוסף הגדולה בא גם כן מן גסות רוח שלו שהיה מסלסל בשערו וגירה בו את הדוב ע"ז (שמות לב) חטא העם הזה חטאה גדולה מחמת שהרבו כסף וזהב שהשפיע להם נמצא שכלם באים מחמת גאוה לכן אמר גדול בכל אחד מאלו ולכן מצינו (סוטה ה) כל המתגאה כופר בעיקר כל המתגאה נכשל באשת איש (משלי ו) נפש יקרה תצוד ושופך דמים ממעט הדמות ז"ש גדול לפי שנתגדל קין והיה מתגאה ומתגדל נפשו נכשל בעונו (הושע יד) אמרו אליו כל תשא עון ע"ד כל העולם אתה סובל ועוני גדול מנשוא ז"ש כל מאחר שאתה נושא כל העולם לכן תשא גם העון שלי:

תקעו בחודש שופר. במדרש חדשו מעשיכם שפרו מעשיכם (סוטה לח) כל אחד מישראל כרת תקע"ו בריתות בירושלמי ג' פעמים קצ"ב הטעם כל מה שאדם עושה בעו"הז צריך לעשות עבור יחוד קב"ה ושכינתיה כמ"ש (משלי ג) בכל דרכיך דע ה"ו יהיו לשם שמים לכן אמרו (שבת מ) דרדקי מימי יהושע בן נון לא אתמר כוותיהו אלף בינה גמול דלים ה"ו שמו של הקב"ה ידוע שבחסד ואמת יכופר עון אבל ביראת י"י סר מרע שיעשו לשם שמים שהוא נרמז באות ה' ובאות ו' וכן נכרתו תקפ"ו בריתות על כל מצוה ומצוה שהוא בגימטריא יסו"ד מלכו"ת כי (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הי"ם נוטריקון יסוד מלכות שהוא סוד שם שמים גם מספר היכ"ל אהב"ה היכ"ל

זכו"ת בגימטריא הקע"ו לכן כרתו הקע"ו בריתות לקבל תרין היכלין אלו שהראה הקב"ה ליעקב במראה סלם כשיצא יעקב מבאר שבע אינון ז' היכלין דכסיפין וכשהגיע להיכל אהבה שהוא היכל של אברהם אמר (בראשית כח) אנכי אלקי אברהם אביך ועל היכל זכות תמן ע' קתדראין יתבין ע' סנהדרין שפותחין בזכות אמר ואלקי יצחק כי ההוא יומא אתעטר יצחק ריש אבהן ז"ש יעקב (שם) מה נורא המקום הזה על היכל ה' שהוא אהבה ועל היכל זכות אמר (שם) אין זה כי אם בי"ת אלהי"ם בגימטריא היכ"ל זכו"ת וזה שער השמים על היכל רצון הן הן תלת ספרים נפתחין בר"ה נגד ג' אבות והנה התורה שאדם לומד נרמזו אלף בינה וגמילות חסדים נרמז גומל דלים ועל שניהם ה"ו שיהיה ביראת ה' רצה לומר לשם שמים:

יומא דראש השנה (איוב א) ויבואו בני אלקים דאתא מארי דדינא בירחא תקיפא שהיא ירח איתן ואז (משלי יג) ודרך בוגדים איתן (בראשית ח) ותנח החיבה בחודש השביעי בר"ה על הרי אררט טורי מלטטיא ואז (איוב א) ויבא ג"ם השטן בתוכם שם של אלהים יש בו שם ב"ן כיצד ה' אותיות של אלהים ומילוי שלו י"ג אותיות שהוא סוד (איכה ג) ויגה בני איש מילוי מילואו כזה אל"ף למ"ד פ"א למ"ד מ"ם דל"ת ה"א אל"ף יו"ד וא"ו דל"ת מ"ם מ"ם זה סוד (ירמיה מא) ג"דליה ב"ן אחיק"ם והוא סוד בני אלקים כי אותיות של אלהים הם ב"ן לכן מיד אחר ר"ה מתענין צום גדליה שהיא סוד בן אחיק"ם ואותיות גדליה נרמזו כל האותיות ה' י"ג ד"ל וכן (במדבר יד) ועתה יגד"ל נא כח אדנ"י דינים של אלקים אחיק"ם נרמזו בו ששה אנשים הבאים מדין עליון מאן אינון ששה אנשים א"ף ח"ימה משחי"ת ק"צף מ"כלה משב"ר כי בפסוק (תהלים עח) והוא רחום אמר ולא ישחית דא משחית לכן נרמזו בי' הרי שכל ו' אלו שיניקתם מן בני אלקים נרמזו במילת אחיק"ם ויבא גם השט"ן בתוכם מכאן למד רמי בר חמא ביומא (דף כא) השט"ן בגימטריא שס"ד כל השנה אית ליה רשות לאשטנא לבר מיומא דכפורי וקשה והלא עיקר שמו שטן ולמה דרש גבי' השטן בה' אבל הוקשה לו ה"ל למימר ויבא גם שטן בתוכם למה אמר השטן אלא שבא לדרוש כולי יומא שתא אבל עיקר שמו שטן והה' מורה על ה' שבין יוה"כ עד סוכות שהוא ראשון לחשבון עונות אבל אית ליה רשו לאשטוני אם חוטא אדם רק שאין לישראל פנאי באלו הימים לחטוא לפי שעוסקין בסוכות ולולב (ישעיה נה) דרשו י"י בה' מצאו הן הן ה' ימים שבין יו"הכ לסוכות ה' לי"י תגמלו זאת על ה' ימים אלו כי שם י"י אקרא ויש בשם בן ד' צירוף תמי"ם הא כיצד י' פעמים הו"ה ק"ס ה' פעמים יו"ה ק"ה ו' פעמים יה"ה ק"ך ה' פעמים יה"ו הרי ק"ה צירוף ארבעתן ק"ם ק"ה ק"ך ק"ה הרי תמי"ם תהיה עם י"י ר"ל שהוא צירוף השם ז"ש (תהלים

יח) האל תמים דרכו אמרת י"י צרופה ר"ל צירוף של שם י"י ז"ש כי שם י"י אקרא חזר ומפ' הצור תמיספעלו מזה הטעם (דניאל ט) שבועים שבעים נחתך על עמך וגו' לכלא פשע ולהתם חטאת (ז' יובלות שעולה בן ד' בחושבן זעיר ז"ש (הושע יד) וקח טו"ב (שם) ושובו אל י"י כי שם י"י הוא טו"ב) (שם) ואמרו אליו כ"ל ת"שא ע"ון ר"ת ע"ת"ך ע' שנה היו בבבל ת"ך שנה היה בית שני לפי שפגמו בשם של י"י שצירופו תמי"ם ז"ש (דברים יח) תמים תהיה עם י"י אלקיך תמי"ם הוא שבעים שבועים כל הימים מן חורבן בית ראשון תמי"ם והם לא היו בבנין בית שני רק מנין תהי"ה היו עם י"י א"לקיך א"ל אמונה בא"ת ב"ש ת"ך שנה. פעלו הוא ג"כ רבוע של שם בן ד' מקו"ם קפ"ו תמי"ם פעל"ו הוא מנין כל בריתות שכרהו ישראל על כל מצוה ומצוה לפי דברי רשב"י בירושלמי שאין לך כל מצוה ומצוה מישראל שלא כרתו תקע"ו בריתות שהוא מנין מלקו"ת כדי רשע"ו ז"ש כי כל דרכיו משפט מדה במדה (איוב לד) פועל אדם ישלם לו וכאורח איש ימצאנו והנה ק' שערים הם בתורה ועל כל שער ושער תקע"ו בריתות הרי מנין תמי"ם פעל"ו תרע"ו שם בן ד' כ"ו פעמים כ"ו האזינו שמים וארץ מעשה בראשית נתן עזרא ובית דינו סימן זו הפרשה הזי"ו לך וחלקוהו אנשי מעמד על ז' ימי השבוע ז"ש זכור ימות עולם בכל יום ויום מעין מ"ב:

(מגילה יח) **משה** אמר שירה זו עם ע"ח זקינים מנין הזי"ו ל"ך למה נטל משה ע"ח זקינים מנין זה למה (במדבר יא) אספה לי שבעים איש שמענו או ע"ב זקינים שמענו במתניתין ע"ח לא שמענו וכיוצא בו שארז"ל מאה יותר מבשאר מצות וי"ל על דרך הגמרא בפרק לולב מאה ועשרים זקינים ומהם כמה נביאים תקנו שמונה עשרה על הסדר צריך ליתן טעם למה זה המנין של ק"ך לפי שבאו להמתיק ק"ך צירופים של אלקים והן הן סוד (שמות יט) ומשה עלה אל האלקים לכן היה בהר ק"ך יום והיה ימיו מאה ועשרים להמתיק ק"ך בתים של אלקים (שם) ויקרא אליו י"י לעשות מן אלקים י"י ז"ש משה כי שם י"י אקרא ר"ל שהוא מהפך שם של אלקים רחמים ז"ש הבו גודל לאלקינו אף שם אלקינו שהוא דין יעשה ממנו רחמים שהוא גו"דל מדת אברהם הגדול דאתמר גביה (בראשית כא) ויעש אברהם משתה גדו"ל ולכן לא רצה להיות עניים שם באותה סעודה שהם ממדת הדין והוא הגדיל לעשות חסד. והנה משה עושה הצור להיפך לעשות פעולת תמים כדלעיל רק שחת לו ישראל משחיתים השפע לכן לקחו ערב רב ק"ך קטרין בעגל ואמרו (שמות לב) עשה לנו אלקים אשר ילכו לפנינו ק"כ בתים של אלקים לכן ירדו לק"ך קנטרין ק"ך רבוא של מלאכי חבלה ופרקו עטרות שלהם שהוא שם המפורש כי מן י"י עשו אלקים ולכן בימי שלמה שעשו בימיו שלום כל המשחיתים ויהי שלום בינו לבין

חירם מלך צור שהוריד שם שד א' והורידו לז' מדורי גיהנם ונכנעו כל כוחות הדין גם היא באה מלכת שבא ונתנה מאה ועשרים כיכרים זהב לשלמה ולכן הקריבו אז (מלכים א ח) מאה ועשרים אלף צאן להמתיק ק"ך כוחות של אלקים (דברים א) כי המשפט לאלקים הוא לכן (סנהדרין) כל עיר שיש בה מאה ועשרים אנשים מעמידין בה סנהדרי קטנה ולכן הוצרכו להיות ק"ך זקינים להמתיק ק"ך ב"ד, של אלקים (ישעיה נו) כי ביתי בי"ת תפלה יקרא לכל העמים (בראשית כח) אין זה כי אם בית אלקים ומאחר ששם אלקים בינה ק"ך בתים הוצרכו להיות ק"ך זקינים לסדר בית התפלה שהיא בית אלקים להיות רחמים כמ"ש (שם) אכן יש י"י במקום הזה (תהלים קכא) י"י שומרך י"י צלך כמו ששם אלקים עולה צל והיו ימיו כצל אשר איננו ירא לפני אלקים כן י"ב הויות הם בצירוף שם בן ד' וכל אחד כלול מי' הרי ק"ך מן שם של י"י ז"ש י"י צלך יש ג"כ צירופי צל אצל שם של י"י. והנה גם בשירה זו שהיא כלל התורה הוצרך משה ליקח ע"ח זקנים שהוא. מספר שלש הויו"ת הי"ה הו"ה ויהי"ה מצד ג' אבות הקדושים בסוד ג' שמות של ברכת כהנים מֶלֶךְ מָלַךְ יִמְלֹךְ שהוא סוד ה' עלין תקיפין של של שושנה לכן הרחיק ה' מן הליי' תגמלו זאת עם נבל לרמוז על סוד מנצפ"ך ה' גבורות מנין מ'לך מ"לך י"מלך בגימטריא פ"ר דינים נגד חמשה אותיות אמר ה' ענינים בפסוק הצור תמים פעלו. גבי עגל אמר הקדוש ברוך הוא למשה (שמות לב) ועתה הניחה לי כתב בעל עשרה מאמרות שרמז על ג' הויות אלו הניח"ה בגימטריא ג' הויו"ת מנין ע"ח לכן הוצרך משה להזכיר ג' אבות (שם) זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך נגד ג' הויות אלו ומשה אמר מתחילה יערוף כמטר רמז על סוד מטר שירד בימי המבול שאז נתבלבלו אותיות שלש הויות אלו ז"ס מבו"ל בגימטריא ג' פעמים הוי"ה (בראשית ז) ויסגור י"י בעדו שנתערבו ונתבלבלו צירופי האותיות ונעשה מהם מבו"ל כי מתחילה ירד גשם עלי הארץ ואחר כך היו למבול (תהלים כט) י"י למבול ישב ר"ל שם של י"י היה סוד מבול שנתבלבלו אותיות גם כן כשיצא נח מן התיבה אמר י"ג ווין שהוא סוד חשבון ג' הויות וז"ס (דברים ח) כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי י"י כי סוד לח"ם הוא ג' הויות ז"ש כי שם י"י אקרא על שם של ההוי"ה לכן לקח ע"חזקינים עמו הבו גודל לאלקינו: זכור ימות עולם בינו שנות דור המבול ודור אנוש שירדו מטר עליהם אלו חזרו היה גשם נדבות ונתהפך אח"כ לרעה: הליי' תגמלו זאת כי דור תהפוכות המה שחת לו הם משחיתים את עצמן ולכן נתנו סימן לפרשה זו הזי"ו לך (שהוא חשבון חנוך שר העולם מנהיג העולם בימי גלותו והוא שם אחד מע' שמות) כי (איוב כו) פרשז עליו שדי זיו עננו הן שד"י בגימטריא מטטרו"ן שהוא חנו"ך וכשם שרמז משה כי שם י"י אקרא על שם של מ"ב

ז' תיבין בפסוק ראשון לקבל ז' שמהן י"ב תיבין בפסוק שני לכן (ישעיה ו) שש כנפים שש כנפים שהיא י"ב לכן אמר מ"ב פסוקים בשירה כי העלה נשמתו עם שם של מ"ב וכאשר כתבו המקובלים שבכל לילה צריך להזכיר אנא בכח להעלות נשמתו למעלה וכן ביו"הכ כה"ג מזכיר שם המפורש בנעימת אחיו הכהנים שם של מ"ב כן ג"כ נרמז שם של ע"ב ועז"א כי שם י"י אקרא ולכן לקח ע"ח זקינים שהוא מספר אנ"י וה"ו כתב בזוהר ב"ם ע"ב הם אלו ב' שמות בהתחלה ובאמצעי והוא מספר (תהלים קיח) אנא ה':

לסוכות

ולקחתם לכם ביום הראשון. לחשבון עונות מיד רמז הקדוש ב"ה על הגזל שתהא (סוכה ל) לכם להוציא את הגזול לכן בתחילת קרבנות בפ' קרבנות (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם להוציא את הגזול ז"ש בפ' לולב הגזול (ישעיה סא) אני י"י אוהב משפט שונא גזל בעולה שדרז"ל על לולב הגזול. משל למלך שאמר לעבדיו תנו מכס א"ל עבדו כל הארץ שלך וכו' ממני ילמדו עוברי דרכים ליתן מכס. וקשה למה דרז"ל זה על לולב ולא על מצוה אחרת. וכן במדרש רבה אוי לו לזה שנעשה סנגוריא קטיגורו דרשו גם כן על לולב בפרק הגזול (סוכה מה) כל מי שמקיים לולב באגודו הדס בעבותו מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב קרבן שנאמר (תהלים קיח) אסרו חג בעבותים רצה לומר אגודת לולב בעבותים זה הדס הרי הוא כאילו הקריב קרבן ז"ש (שם) עד קרנות המזבח מתחלה אמר י"י (שם) ברוך הבא בשם י"י על ארבע מינים שהם שם של י"י שבזה גורם (שם לג) חסד י"י מלאה הארץ ז"ש (שם קיח) אל י"י ויאר לנו גם על מצות סוכה נגד ז' עננ אור שבמדבר ויאר לנו ואחר כך זוכר ארבע מינים א'ל'י אתה ואודך הם ג' מינים שבלולב א"דום ל"בן י"רוק אלהי נגד אתרוג ארוממך שבזה הוא לי"י שם של י"י וכן (ויקרא כג) ש"מחתם ליפני י"י א"לקיכם ר"ה אין ש'ל'י'א בלא ולד (תהלים קכב) שאל"י שלום ירושלים ד' מראות של מרכבה עליונה א"דום י"רק ל"בן ש"חור אברהם לבן יצחק אדום יעקב ירוק דוד שחור (שיר א) שחורה אני ונאוה ז"ש אני י"י אוהב משפט שבזה היום (תהלים ט) נודע י"י משפט עשה (שם צו) אז ירננו כל עצי יער לפני י"י כי בא לשפוט הארץ ואז שונא גזל בעולה ר"ל לולב באגודו הוא כאילו הקריב עולה והוא כתב שם להזהיר על הגזל לכם ולא מגזול ז"ש ממני ילמדו עוברי דרכים יב לפי שלולב הוא שמו של הקב"ה ואז הזהיר על גזל מזה ילמדו בעלי תשובה שמרו דרך י"י לעשות תשובה:

ולקחתם לכם ביום הראשון. מצד הקדימה ר"ל להקדים דין (ויקרא כג) בסוכת תשבו שבעת ימים קודם כי בלילה מקדימין לישב בסוכה אבל לקיחת לולב ומיניו הוא ביום

ראשון וכן בפסוק (שיר ב) בצילו חמדתי וישבתי דא סוכה ואחר כך (שם) ופריו מתוק לחכי דא אתרוג הרי מתחלה סוכה ואחר כך לולב ולפי שהמנורה נדרש לאחריו הוצרך לסמוך ענין ז' ימי סוכות שהם לקבל ז' ענני כבוד שהקיף הקדוש ברוך הוא ישראל בצאתם ממצרים כמ"ש (ויקרא כג) למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי צריך להסמיך מיד ענין מנורה וז' נירותיה כי ענני כבוד היו עבור אהרן וכן מנורה צו את אהרן ואת בניו לאמר כי ענין ז' הקפות של סוכה וז' קני מנורה פני אחד להם לכן הסמיכם יחד להאיר להם בעמוד אש לילה ובעמוד ענן יומם אל י"י ויאר לנו ולפי זה מזמור (תהלים כז) י"י אורי על סוכות וישעי על ענין הושענא ממי אירא י"י מעוז חיי (שמות טו) עזי וזמרת יה כי אז בחג באים מים זדונים ז"ש (תהלים כז) בקרוב על"י מרעים רצה לומר לשלם כל נדרים (שם נז) ע"לי אלקים נדרך (שם כז) לאכול את בשרי אחת שאלתי מאת י"י סוכ"ה הוא שם כ"ו וס"ה ז"ש (שם) לחזות בנועם י"י זה שם בן ד' ולבקר בהיכלו זה אדנ"י בגימטריא היכ"ל ז"ש (שם) כי יצפנני בסוכה שהוא כלול שתיהן יחד אבל לפי שבא לדרוש לכם על ארבע כתות של ישראל שאוגדין ארבעתם ז"ש ולקחתם לכ"ם דייקא רצה לומר כל ארבע חלקי ישראל כמ"ש על דרש ר' מני לכם לעצמיכם ר"ל כל ארבע איברי הנוף שחוטא אדם בהם לכם לעצמיכם(שם לה) כל עצמותי תאמרנה י"י מי כמוך או על ארבע אבות לכם דייקא כי המה כלל כל ישראל ולפי שד' מינים אלו אינם תחת שום שר רק מהקדוש ברוך הוא בעצמו וכן ישראל (דברים לב) חלק י"י עמו זה שנ' ולקחתם לכם לעצמיכם במה שאתם לוקחין ד' מינים אלו פרי עץ הדר וגו' ושמחתם לפני י"י דייקא כי ארבע מינים אלו הם לפני י"י קאמר ולא לפני שום שר ולפי דברי רקנטי שד' מינים הם ארבע אותיות השם לכן צריך לקרב אתרוג עם שלשה מיניו זה שנאמר ולקחתם לקיחה תמה לכם כמו שישראל נחלקו גם כן על ארבע כתות נגד ד' אותיות השם כן יהיה פרי עץ הדר עם ג' מיניו כפות תמרים וגו' והטעם שיהיה שמחה בי"י (תהלים ק) עבדו את י"י בשמחה שם של י"י דייקא (שם) ובאו לפניו ברננה כי ד' מינים אלו הם לפניו ולא לפני שום שר ז"ש ושמחתם לפני י"י אלקיכם ר"ל עם אותן המינים שהם תמיד לפני י"י שיהיה אלקיכם בדין עד היום הזה כמ"ש (תהלים צו) יעלוז שדי וכל אשר בו אז ירננו כל עצי יער. והדר מפרש באיזו עצים תהיה רנן ז"ש (שם) מלפני י"י ר"ל אותן עצים שאין שליטה לשום שר עליהם רק הקב"ה אדון יחיד שולט עליהם (שם) כי בא לשפוט את הארץ בר"ה וביוה"כ ומזה הטעם מנענין בהודו לי"י ואמרו הושיענו גם מזה הטעם אומרים בסוכות הלל גמור כי סוד סוכה הוא שתי שמות הוי"ה ואדנ"י והוא סוד הל"ל י"י וז"ש (ד"ה א טז) ואמרו הושיענו אלהי ישענו וקבצנו

והצילנו מן הגוים להודות לשם קדשיך שאין אנחנו תחת שרי הגוים רק יושבין תחות צלא דמהימנותא שלימתא להשתבח בתהלהיך לכן אנו אומרים (שם) ברוך י"י אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ויאמרו כל העם אמ"ן והלל לי"י ר"ל סוד אמ"ו הוא נחלק על ה"לל ועל י"י וכן סוכ"ה אנו יושבין תחת תרין שמהן שנחלק עתה על הנ"ל ועל לי"י כי אותה אבקש לחזות בנועם י"י דא הוי"ה ולבקר בהיכלו דא אדנ"י הרי כי יצפנני בסוכה שכר של ד' מינים הוא לעו"הב ז"ש אחת שאלתי מאת י"י ד' מינים שבלולב נגד ד' אותיות השם לחזות בנועם י"י ולבקר בהיכלו ג"ע של מטה ג"ע מעלה אחת שאלתי מאת י"י אותה אבקש על ד' אותיות השם שניתוספו לאבות העולם ומבואר במדרש פרי עץ הדר זה אברהם ניתוסף לו ה' של שם כפות תמרים זה יצחק עיקר שמו (בראשית כא) צחק עשה לי אלקים והי' נתוספה בו וענף עץ עבות זה יעקב ניתוספה בו ו' של שם וערבי נחל זה יוסף ניתוספה בו ה' (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו ז"ש אות"ה אבקש על אות ה' של אותות השם וצירוף זה הוא סוד (בראשית יח) והשענו תחת העץ הוי"ה והוא סוד נונין בכללות עשר רק י' לרוב דקותה לא תחובה כלל ומשם זכו ישראל לישב בסוכה בשביל שאמר למלאכים והשענו תחת העץ לכן זכו ג"כ באותו פרק לד' מינין שצירופן ג"כ עץ שרשים ה' של שם נופא דאילנא ו' פרי י' עלין ה' הרי צירוף הוי"ה. והנה נרמזין תרווייהו בסדר הכתוב טל ד' מינים א' אחת שאלתי מאת י"י ר"ל אותן המינים שהם תחת י"י ולא תחת שום שר ומלאך אותה אבקש על ד' אותיות השם שנרמזין בה ואח"כ בסוכת תשבו שבעת ימים ז"ס שבתי בבית י"י בר"ת שבת"י נוטריקון ב"סכת ת"שבו ש"בעת י"מים והוא סוד סוכה שתי שמות לחזות בנועם י"י הוי"ה ולבקר בהיכלו אדנ"י ענין רמז (תענית ח) לניסוך המים ביום בו"ז (איוב יב) שופך בו"ז על נדיבים הנה ביום ב' יומא של יצחק בעל דין קשה יומא דמטרא הוא יומא דדינא וביום ו' יוסף וביום ז' הוא דוד סימן (תהלים קמד) המלמד י'ד'י לקרב ר"ת י'צחק ד"וד י"וסף בזוהר לפי שבאותו יום נעשית שנים עשר פרים אוסיף אתוון וגרע נם ג' ימים אלו סימן (בראשית מא) על פיך יש"ק כל עמי ביום ב' קר"ע שט"ן ביום ו' יג"ל פז"ק ביום ז' שק"ו צי"ת הרי י'ש'ק ביום ב' נרשם ט' של ונסכיהם (שם כה) ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה ביום ו' ונסכיה י' דרגיה דיוסף שומר הברית ביום ז' מ' כמשפטם מ' סתומה של קן צפור של דוד גם ביום ז' (שם ח) ותנח התיבה מרובעת על בנין מד' רוחותיה (שם לב) ויאמר יעקב כאשר ראם במ' סתומה כאשה עוברה לכן הוא יום גמר החתימה כמשפטם. ובדרך הפשט נבראו המים ביום ב' ובארה של מרים נברא בערב שבת ובכולם לא יבואו המים רק ביום ד' כי סימן קללה הם בחג גם ביום ז' יבואו הגשמים בעתים (תענית כב) בלילי

שבתות כי בשבת פנויים עוברי דרכים לכן סימן בו"ז ב' הם מים עליונים ו' מים תחתונים כלם יבאו וירדו ביום ז' כמשפטם לכן נרמזו בהן מים ולפי דברי הזוהר (שיר ח) אם יתן איש רע בליעל את כל הון ביתו באהבה של בו"ז יבוזו לו (תהלים קכג) חננו י"י חננו כי רב שבענו שפע אותו הממונה הנקרא בוז המים שראה רבה בתענוגים ועתה נהפכה הצינור (שם) רבת שבעה לה נפשינו הלע"ג שהיה דמי לעגל תלתא האי רידיא אותו בו"ז בא (שם) לגאיונים נתקלקלו הצינורות מן ישראל (שמואל א ב) ור"בת בנים אומללה עד עקרה ילדה שבעה ז' הקפותשל מזבח (תהלים קיח) א"ל י"י וי"אר לנו ז' פעמים א"ל בגי' ויא"ר כי א"ל מלא אלף למד הרי הק"ף ועתה באו ז' פ' אלקים בגמטרי' רב"ת שבעה לה נפשינו הלעג קרי בי' שבעה (שם טז) שובע שמחות את פניך (שם קכג) אליך י"י נשאתי את עי"ני על ע"ין פרים שהקריבו בחג נגד ע' אומות (שם) היושבי בשמים בי' יתירה הם י' מצות שבחג שיר פשוט כפול משולש מרובע מול א'ב'ג'ד מצות סוכה א' ומצות ניסוך המים ב' וניסוך היין ג' קול שני רעים אני שומע (תהלים מב) תהום אל תהום קורא מבע מימך קרבנות ג' פרים אלים כבשים ד' מינים שבלולב הרי יחד י' וכשיושבין בצלא דמהימנותא צריך לראות כוכבים מן סוכה ז"ש אליך י"י נשאתי את עיני היושבי בשמים הנה כעיני עבדים אל י"ד אדוניהם על י"ד אילים שמקריבין בחג ובכל יום י"ד כבסים ז"ש וכעיני שפחה אל י"ד גבירתה כן עינינו אל י"י אלקינו עד שיחננו. ביום ב' נרשם מ' של יצחק כי הוא ממתיק פני שור מהשמאל וכן ביום ו' יומו של יוסף שזכה בכור שור בזוהר פרשה ויקרא יום ז' והאי ניסוך המים דמי לשור שניהם יחד יקוו המים אל מקום אחד היא יום ז' (שיר ב) הנצנים נראו בארץ שהוא יום ז' שנקרא ארץ אתרוג (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ זה אתרוג שבשמאל (שם) וימיני טפחה שמים ג' מינים שבימין: **מזמור** י"ז על ענין ר"ה ויו"הכ וסוכות. (תהלים יז) תפלה לדוד שמעה בה' י"י צדק (דברים טז) צדק צדק תרדוף בזוהר הן תרין יומין של ר"ה שצריך להזמין ב' קולות (בראשית כז) הקול קול יעקב (תהלים פא) הרנינו לאלקים עזינו (שם) תקעו בחודש שופר (שם יז) הקשיבה רנתי על קול השופר (שם) האזינה תפלתי על קלא וצלותא. (שם) מלפניך משפטי יצא בזה היום לפי שעתה ע' קתדראין הם שבעים שרים יושבים ודנים ע' אומות שלהם הטעם שהיום יום הדין לפי שעתה נכנסה החמה במזל מאזנים שהוא גלגול המישור תחת קו השוה והם כולם תחת המערכה וכבר התפלל דוד שידון אותנו הקב"ה בשעה שהוא דו את הרשעים. עוד טעם שלישי שעתה יום הדין (שם) לפעולות אדם בדבר שפתיך שאמר לו הקב"ה אתה סימן לבניך שנכנסת לפני בדימוס ודברך אמת (שם) אני קראתיך כי תעננני אל ביום גמר חתימה יומא של אברהם אז רואין העניה

(שם פא) כס"ה ליו"ם חגינ"ו בגי' אברה"ם (שם יז) הטה אזנך לי מארי דשערי מארי דדינא דמסתלקו שערי מעל אודני מארי דדינא ובזה (שם) ושמע אמרתי יחודא שלימא. (שם) הפלה חסדיך רב חסד מטה כלפי חסד והוא יומא של אברהם בדור כ"א יום כ"א בחודש (שם) מושי"ע חוסים בגימטרי' השענ"א (שם) ממתקוממים בימינך לולב הניתן בימין (שם) מפני רשעים זו שדוני מתרין סטרין (איוב א) ויבואו בני אלקים להתיצב על ה' ויבא גם השטן בתוכם. א"ויבי ב"נפש י"קיפו על"י אבי"ע שכנגדן לוקחין ד' מינים בלולב הקפתו מזבח בערבה שהיא לקביל נפש ג' מינים נגד נפש רוח נשמה (תהלים צו) אז ירננו כל עצי יער אבל אתרוג נגד נשמה לנשמה (שם יז) אני קראתיך על אני וה"ו הושיעה נא שזה עיקר השם של ע"ב ז"ש הלל אם אנ"י כאן הכל כאן שם ל"ז של ע"ב הוא כולל כל השם כ"י תענ"י בגימטריא אתרו"ג שמרני כאישון בת עין זה הדס נגד בצל כנפיך תסתירני לולב שיש לו פרח ויש לו צל ולב אחד מפני רשעים זו שדונ"י בגימ' ערב"י נח"ל שהם נגד רשעים (שם) קומה י"י קדמה פניו (ירמיה ל) ויסרתיך למשפט במשפט לא כתיב אלא שהקב"ה מוציא פתקין היסורין קודם שבא יום וכו' בזוהר פ' בלק הכריעהו שהקב"ה מכריע כף זכות על כף חובה (תהלים יז) פימו דברו בגאות נגד פיהם דבר שוא ערבה נגד שפתים (שם) עיניהם ישיתו לנטות בארץ נגד הדס תשובה תפלה צדקה מעבירין רוע גזירה מתחילה צריך צדקה ז"ש צדק ונגד תשובה אמר הקשיבה רינתי ונגד תפלה האזינה תפלתי בה' ימים על ה' ימים שבין יו"הכפ לסכות ה' של השט"ן שאין שטן שולט בהם לפי שישראל עושים מצות (שם) שמרני כאישון בת עין בצל כנפיך תסתירני על צל של סוכה דיתיב תחות צלא דמהימנותא או על צל של לבנה שמראין שם חייו של אד והטעם לפי שהלבנה היא ממונה על יסוד המים בחג נידונין על המים לכן מראין חייו של אדם במים (שם סו) הרכבת אנוש לראשינו באנו באש בר"ה (ישעיה סו) כי באש ה' נשפט ובמים על הושענא רבא ובזה (תהלים סו) ותוציאנו לרויה בצל כנפיך הוא שר הכנ"ף שר החרב ז"ש (שם יז) פלטה נפשי מרשע חרב"ך (שם) מלפניך משפטי יצא אז ביום ראשון לחשבון עונות צריך לקשר ד' מינים שהם נגד כל הגוף כמ"ש ד' מינים (שם לה) כל עצמותי תאמרנה נגד הדס דומה לעיני (שם יז) עיניך תחזינה מישרים לולב נגד הגוף (שם) צרפתני וגו' בל יעבר פי ערבה נגד שפתים נגד אתרוג שהוא נגד הלב (שה) בחנת לבי פקדת לילה (שם מט) אדם ביקר בל ילין לא לן עמו צרפתני בל תמצא לפעולת אד"ם על חטא שלו אתרוג היה בדבר שפתיך אני שמרתי ד' דברים אלו שהם אורחות פריץ (שם יז) הפלה חסדך שמנענין בהודו לי"י כי לעולם חסדו גסבהושיעה נא ז"ש מושיע חוסים ממתקוממים בימינך על (שם קיח)

ימין י"י רוממה נעימות בימינך נצח מגיני על אלקים על ג' מינים שמורים מ"גן (שם ז) מושיע ישרי לב נגד אתרוג שהוא כנגד הלב קומה י"י ב"א"פ"ך ג' מיני קרבנות א"לים פ"רים כ"בשים שהם כנגד ג' אבות ג' ספרים של ר"ה (שם) הנשא בעברות צוררי ועורה אלי משפט צוית (שם) י"י ידין עמים (שם) יגמר נ"א ר"ע רשעים נ"גה א"ש ר"וח ע"נן הפלה חסדיך על אברהם ואהרן שכל א' מידתו חסד ומתחילין בא' (שם ק) הוא עשני בסוכות ולא אנחנו שהוא יום ראשון של סוכות בזוהר פרשת בראשית לכך מתחילין אלו השנים בא' לפי שיום ראשון שאמר הקב"ה יהי אור נגד מדת חסד ובסוכות (שם קיח) אל י"י ויאר לנו י"י אורי בעמוד ענן של אהרן גם אצל אברהם ישבו בצל סוכה (בראשית יח) והשענו תחת העץ (דברים כ) כי האדם עץ השדה פרי עץ הדר בזוהר פ' ויקרא והם מתקנים הקליפות המתקוממים בימינך ה' מתו בעטיו של נחש בזוהר פרשת בראשית סי' שלהם ימין י"י רוממה לו"י עמר"ם יש"י בנימי"ן ס"ת ימי"ן ולפי דברי גמרא שלנו סי' (שם יד) בני"ם אתם לי"י כלא"ב בנימי"ן יש"י עמר"ם ולפי דברי הזוהר נרמזו (תהלים טז) כי לא תעזוב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת תודיעני אורח חיים וגו' נעימות בימינ"ך נצח שהיו ראוים לחיות לנצח רק עבור עטיו של נחש מתו והתחיל במזמור (שם) שמרני א"ל על תרין סיטרין איליו א"תרוג ל"ולב אתרוג בשמאל לולב בימין א"ל י"י ויאר לנו:

ולקחתם לכם ביום הראשון. בזכות ראשון זה אברהם יפרע לכם מן הראשון זה עשו (בראשית כה) ויצא הראשון אדמוני ויבנה לכם ראשון זה יעקב (ירמי' יז) כסא כבוד מרום מראשון כי דיוקנא של יעקב חקוקה תחת כסא כבוד ויבא משיח שנקרא (ישעיה מא) ראשון לציון הנה הנם זה יוסף משיח בו יוסף הרי ארבע מינים. בפסוק זה פירוש על מה שאמר מתחלה ולקחתם לכם. ביום הראשון ר"ל שהוא מיותר לגמרי לדרוש ענייני ראשון אלו שחזר, אח"כ ופירוש בפסוק זכות אברהם שנקרא פרי עץ הדר שהוא ראשון ויפרע מן עשו וכפות תחת רגלינו ז"ש וכפות תמרים ויבנה לנו בית המקדש זה זכות של יעקב כסא כבוד מראשון שהוא ענף עץ עבות כי בית שלישי שהוא משולש שנקרא על שמו (שמואל ב כג) בקר לא עבות יבא משיח בן יוסף שהוא ערבי נח"ל שאז (שמות לד) נ"וצר ח"סד ל"אלפים נ"שמות ח"דשות נ"עולם ובזה ושמחתם לפני י"י כי נשלמה מרכבה של שם בן ד' שנרמזה בד' מינים לכן אמר גבי ד' מינים ראשון ולא גבי סוכה אז יבואו ז' רועים בסוכות תשבו שבעת ימים הם ז' רועים ולע"ל יעשה הקב"ה מצוה קלה סוכה לא"הע ז"ש (ויקרא כג) כל האזרח בישראל ישבו אז בסכות. בגמרא חלק אימתי אתי בר נפלי א"ל בר נפלי קרית ליה א"ל ביום ההוא אקים לפי שהוא גלגול תליתאי

ואדם היה מסוף העולם והעמידו על ק' ודוד היה ראוי להיות נפל כי אדם נתן לו ע' שנה לכן נקרא משיח בר נפלי בלשון רבים.. או יאמר לפי שהוא מדוכא בעונותינו (ישעיה נג) אכן חליינו הוא נושא ואין לך יום שהקללה מרובה לכן קרי ליה בר נפלי נפילות הרבה ז"ש (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת בכל יום נופלת דעבידו לה סעידו וסמך בצלותא ב"ר נפל"י בגימטריא ב"ן י"שי בן דוד (שמות כא) ונפל שמה שור דא משית בן יוסף והנה הוא סובר שעל משיח בן דוד אומרין ז"ש לו בר נפלי קרית ליה הלא בן יוסף יהרג ועליו דרז"ל כי יפול שור ולא על בן דוד לכן אמר לו שעל משיח בן דוד אמר כן על שם אקים סוכת דוד הנופלת:

לפורים

כל המועדים יהיו בטלים חוץ מפורים מהר"ש אמר ענין נכבד שהאותיות היו עגולים לא היה בהם לא ראש ולא סוף וכשהלוחות נשתברו נתגלמו האותיות ונתבדרו פרוחים ז"ס מ"וסיפין ג"ורעין ד"ורשין סימן (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב ח"קיו ו"משפטיו לישראל כי הלוח היה ח"ק טפחים ר"ת לו"ח כתבם על לוח לבך התורה שמתחלת ב' ומסיימת ל' הרי ל"ב היתה חתומה בלוח כי מזה ומזה הם כתובים ואח"כ לוחות ושברי לוחות מונחים בארון (שמות לד) פסל לך פסולת של אותיות שנשתברו נמצא התורה שהיתה קודם שבירה היו אותיות אחירות והם אינם עתה בתורה יהנה עתה כתוב בתורהחג שבועות או חג המצות כשיבואו השברים להיות כבראשונה יתבטלו אלו האותיות שהם עתה ונמצא המועדים יהיו לע"ל בטילים כשיעשה הקב"ה דת חדשה ויתחדשו האותיות כנשר ז"ס (שמות יב) החודש הזה לכם שיתחדשו האותיות ר"ע קושר קשרים לאותיות בשעה שעלה למרום ונמצא פורים לא כתיב בתורה לא יתבטל ר' אומר אף יום הכפורים לא יתבטל מאחר שכתוב בו (ויקרא כג) חוקת עולם הרי רמז שלעולם לא יתבטלו אותיות אלו:

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם